ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་མཆན་བཞི་སྦྲགས་མ།

སྨད་ཆ།

སེར་བྱེས་རིག་མཛོད་ཆེན་མོའི་རྩོམ་སྒྲིག་ཁང་།

རྩ་བ། རྗེ་བློ་བཟང་གྲགས་པ།
མཆན། བ་སོ་ལྷ་དབང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་སོགས།

རྩ་བ། རྗེ་བློ་བཟང་གྲགས་པ།
མཆན། བ་སོ་ལྷ་དབང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་སོགས།

སྨད་ཆ།

༄༅། །མཉམ་མེད་རྗེ་བཙུན་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོས་མཛད་པའི་བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེན་མོའི་དཀའ་བའི་གནད་རྣམས་མཆན་བུ་བཞིའི་སྒོ་ནས་ལེགས་པར་བཤད་པ་
ཐེག་ཆེན་ལམ་གྱི་གསལ་སྒྲོན་ཞེས་བྱ་བ་
ལས་ཞི་ལྷག་གཉིས་བཞུགས་སོ། །

སེར་བྱེས་རིག་མཛོད་དེབ་སྤྱིའི་ཨང་།

SJRB-0260

ལྷ་ས་ཞོལ་དཔར་ཁང་གི་དཔེ་རིང་གཙོ་བོར་བཟུང་ནས་བསྒྲིགས།
སེར་བྱེས་རིག་མཛོད་ཆེན་མོའི་རྩོམ་སྒྲིག་ཁང་གིས་འཕྲུལ་དེབེ་ཏུ་བཟོས།སེར་བྱེས་རིག་མཛོད་ཆེན་མོས་འགྲེམས་སྤེལ་བྱས།
༢༠༢༣ ལོའི་ཟླ་བཞི་པར་གསར་དུ་བསྒྲིགས།

སེར་བྱེས་རིག་མཛོད་དྲ་བྱང་།

www.serajeyrigzodchenmo.org

ཡིག་འབྲེལ་དྲ་བྱང་།
serajeyrigzodchenmo@gmail.com

དཔེ་སྡུར་དང་ཞུ་དག་པ། བསྟན་པ་ཆོས་དར།

པར་སྐྲུན་གྱི་བདག་དབང་སེར་བྱེས་རིག་མཛོད་ཆེན་མོར་ཡོད།

A

དཀར་ཆགདཔེ་སྡུར་བའི་གསལ་བཤད། .... C ཕར་ཕྱིན་ཐ་མ་གཉིས་ལ་སློབ་ཚུལ།...1 ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་བསྒོམས་པའི་ཕན་ཡོན།...2 དེ་གཉིས་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཀུན་གྱི་སྡུད་བྱེད་དུ་བསྟན་པ།..5 ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་གི་ངོ་བོ།..6 ཞི་ལྷག་གཉིས་ཀ་བསྒོམ་དགོས་པའི་རྒྱུ་མཚན།...13 ཞི་ལྷག་གཉིས་ཀྱི་གོ་རིམ་ངེས་པའི་ཚུལ།...21 ཞི་གནས་ལ་བསླབ་ཚུལ།...25 ཞི་གནས་ཀྱི་ཚོགས་བསྟེན་པ།...25 ཚོགས་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཞི་གནས་སྒོམ་པའི་ཚུལ།..28 བསྒོམས་པས་ཞི་གནས་གྲུབ་པའི་ཚད།...95 ཞི་གནས་གྲུབ་པ་དང་མ་གྲུབ་པའི་ས་མཚམས་བསྟན་པ།...96 ཞི་གནས་ལ་བརྟེན་ནས་ལམ་བགྲོད་པའི་ཚུལ་སྤྱིར་བསྟན་པ།..................................112 ཁྱད་པར་དུ་འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་བགྲོད་ཚུལ་བསྟན་པ།...119 ལྷག་མཐོང་ལ་བསླབ་ཚུལ།..129 ལྷག་མཐོང་གི་ཚོགས་བསྟེན་པ།..139 རིགས་པའི་དགག་བྱ་ངོས་བཟུང་བ། ....179 དགག་བྱ་ཁྱབ་ཆེས་པ་དགག་པ།..181

B

དཀར་ཆགདགག་བྱ་ཁྱབ་ཆུང་བ་དགག་པ། ....336 དགག་བྱ་འགོག་པ་དེ་ཐལ་རང་གང་གིས་བྱེད་པ།..405 བྱེད་པ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ལྟ་བ་རང་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་པའི་ཚུལ།..................................517
ལྷག་མཐོང་གི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ།

.... 631

ལྷག་མཐོང་སྒོམ་པའི་ཚུལ། 643
བསྒོམས་པས་ལྷག་མཐོང་གྲུབ་པའི་ཚད། 700
ཞི་ལྷག་ཟུང་དུ་འབྲེལ་བའི་ཚུལ། ....708 རྡོ་རྗེ་ཐེག་པ་ལ་བསླབ་པའི་ཚུལ། ....724 པྲ་སྟི་དགེ་བཤེས་ཀྱི་མཆན་གྱི་མཛད་བྱང་།...740 ཀུན་མཁྱེན་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པའི་མཆན་གྱི་མཛད་བྱང་།..742 པར་རྙིང་གི་པར་བྱང་སྨོན་ཚིག་ཁག...743 ཞོལ་པར་མའི་པར་བྱང་སྨོན་ཚིག...747 ལྡི་ལིའི་འཕྲུལ་པར་གྱི་པར་བྱང་སྨོན་ཚིག..749 པར་བྱང་སྨོན་ཚིག...750

C

དཔེ་སྡུར་བའི་གསལ་བཤད།

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི་མའི་འཕྲུལ་དེབ་འདི་སྒྲིག་སྐབས་༡༩༧༢ལོར་ལྡི་ལི་ནས་ཞོལ་པར་མ་ཇི་བཞིན་འཕྲུལ་པར་དུ་བཏབ་པའི་དཔེ་རིང་གཟུགས་ཅན་གྱི་འཕྲུལ་དེབ་གཞི་རྩར་བཟུང་ཞིང་། ༢༠༠༥ལོར་ཏྲེ་ཧོར་བསྟན་བཞུགས་ཚོགས་ཆུང་ནས་པར་དུ་བསྐྲུན་པའི་མཆན་བཞི་མ་དེབ་གཟུགས་ཅན་དང་། ༢༠༡༦ལོར་འབྲས་སྤུངས་སྒོ་མང་དཔེ་མཛོད་ཁང་ནས་བཟོས་པའི་མཆན་བཞི་མའི་འཕྲུལ་དེབ། འཕྲུལ་དེབ་བཟོ་མཁན་གསལ་ཁ་མེད་པའི་མཆན་བཞི་མའི་དེབ་གཟུགས་ཅན་གཅིག་བཅས་མཆན་བཞི་མ་ཁག་གསུམ་དང་བསྡུར་ཞིང་། རྩ་བ་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་སྐུ་འབུམ་པར་མའི་དཔེ་རིང་ལའང་བསྡུར་ནས་བསྒྲིགས་པ་ཡིན།
མ་དཔེ་དེ་དག་ཏུ་མཆན་རྟགས་ཆད་པ་དང་ལྷག་པ། མཆན་རྟགས་ནོར་བ། མཆན་དཀྱུས་སུ་ཤོར་བ་དང་དཀྱུས་ཡིག་མཆན་དུ་བྱས་པ། བར་བར་དུ་ཀ་རྟགས་དང་ཨང་ཡིག་བཀོད་པ་རྣམས་འཇུག་མཚམས་ནོར་བ་དང་ཆད་པ། མཆན་ཡིག་སྔོན་དུ་བྲིས་པའི་སྟབས་ཀྱིས་མཆན་དེ་ཡར་མར་གང་ལ་སྦྱོར་དགོས་མི་ཤེས་པ་ལྟ་བུ་དང་། མཆན་མི་འདྲ་བའི་བར་མཚམས་སུ་སྟོང་ཆ་མ་བཞག་པ་དང་མཆན་རྟགས་མ་བཀོད་པ་སོགས་ཀྱི་དབང་གིས་མཆན་གཉིས་སྦྲེལ་ནས་ཀློག་དགོས་པ་ལྟ་བུ་བྱུང་སྟེ་རྗོད་ཚིག་བདེ་བོ་མེད་པ་དང་དོན་ཟློས་པ་ལྟ་བུར་སྣང་བ་སོགས་དང་། ཡི་གེ་ཆད་པ་ནོར་བ་ལྷག་པ་སོགས་ལེགས་བཅོས་བྱེད་དགོས་པའི་རིགས་མང་ཙམ་བྱུང་འདུག་པ་དེ་དག་དཔེ་ཕན་ཚུན་བསྡུར་ནས་གང་ཐུབ་ཐུབ་ཅིག་ལེགས་བཅོས་བྱས་ཡོད།

བ་སོ་བའི་མཆན་ཡིག་རྣམས་ཞིབ་ཚགས་ཤིང་མང་ལ་མཆན་ཡིག་ཕལ་ཆེ་བ་དཀྱུས་སུ་བཅུག་སྟེ་འདོན་ཆོག་པ་ཞིག་དང་། མཆན་རྟགས་ང་ཡིག་ཅན་ནི་ལུང་ཁུངས་གང་ལ་ཐུག་སའི་སྐྱེས་རབས་སོགས་དང་། མཁས་པའི་བཞེད་སྟངས་མི་འདྲ་བ་སོགས་ཐུན་མིན་གྱི་གསུང་

D

དཔེ་སྡུར་བའི་གསལ་བཤད།

རྒྱུན་བཀོད་པ་མང་ལ། ཀུན་མཁྱེན་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པའི་མཆན་ནི་ནང་གསེས་ས་བཅད་དུ་མར་བགོས་ནས་དབྱེ་བསལ་ཞིབ་ཚགས་མཛད་པ་ཞིག་སྟེ། མཆན་སོ་སོར་སྤྱིའི་ཆ་ནས་དེ་ལྟ་བུའི་ཁྱད་ཆོས་ཤིག་ཀྱང་ཡོད་འདུག་པས་ཁྱད་ཆོས་དེ་དག་གཞིར་བཟུང་ནས་མཆན་རྟགས་ཆད་འཁྲུགས་བྱུང་བ་རེ་ཟུང་ཞིག་ལེགས་བཅོས་བྱས་ཡོད།

ཡང་དཔེ་སོ་སོར་བྱ་ཚིག་དང་ཚིག་ཕྲད་སོགས་མཁས་པའི་ལུགས་ལ་འབྲི་སྟངས་མི་འདྲ་བ་བྱུང་བ་ལ་གསལ་བཤད་རེས་འཐུས་པར་བྱས་ནས་རེ་རེ་བཞིན་བསྡུར་མཆན་བཀོད་མེད་པ་དང་། མཆན་རྟགས་རྣམས་མཆན་གྱི་ཚིག་སོ་སོའི་དབུར་སྤོས་པ་དང་། གཞུང་དཀྱུས་དང་མཆན་གྱི་ཡི་གེ་འབྱེད་སླ་བའི་ཕྱིར་ཡིག་གཟུགས་ཆེ་ཆུང་དང་ཚོན་མདངས་མི་འདྲ་བར་བྱས་ཡོད། མཆན་བཞི་མ་སྒྲིག་བཟོའི་སྐབས་རྩ་བའི་ལམ་རིམ་གྱི་ཚིག་གི་གཅོད་མཚམས་ལ་དོ་སྣང་དེ་ཙམ་གནང་མེད་པ་ལྟ་བུར་སྣང་བ་ལ་དོན་གྱི་གོ་བ་ལེན་པ་ན་ཕན་ཐོགས་ཆེ་བའི་གཅོད་མཚམས་འགའ་ཞིག་སྐུ་འབུམ་པར་མའི་ལམ་རིམ་ལ་བསྟུན་ནས་བཅོས་ཡོད།

དཔེ་སྡུར་གྱི་བརྒྱུད་རིམ་ཁྲོད་དུ་དཔེ་སྡུར་བྱེད་པོའི་ཤེས་ཚད་དམའ་བའི་དབང་གིས་ནོར་འཁྲུལ་མི་ཉུང་བ་ཞིག་བྱུང་ཡོད་ངེས་པས་འཕྲུལ་དེབ་འདིར་ཆད་ལྷག་ནོར་བ་སོགས་བྱུང་བ་གཟིགས་ན་ང་ཚོའི་ཡིག་འབྲེལ་དྲ་བྱང་serajeyrigzodchenmo@gmail.comའདིའི་བརྒྱུད་ནས་ལམ་སྟོན་དང་དགོངས་འཆར་གནང་བའི་རེ་བསྐུལ་ཞུ་རྒྱུ་དང་། འདི་ནས་འཕྲལ་མར་བསྐྱར་བཅོས་དང་ལེགས་སྒྲིག་ཞུས་ཏེ་སྤུས་ཀ་ཇེ་ལེགས་སུ་གཏོང་ངེས་ཡིན།

སེར་བྱེས་རིག་མཛོད་ཆེན་མོའི་རྩོམ་སྒྲིག་ཁང་ནས།

ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༣ ཟླ་ ༠༤ ཚེས་ ༠༦ ལ།

1

༄༅། །མཉམ་མེད་རྗེ་བཙུན་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོས་མཛད་པའི་བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེན་མོའི་དཀའ་བའི་གནད་རྣམས་མཆན་བུ་བཞིའི་
སྒོ་ནས་ལེགས་པར་བཤད་པ་ཐེག་ཆེན་ལམ་གྱི་གསལ་སྒྲོན་
ཞེས་བྱ་བ་ལས་ཞི་ལྷག་གཉིས་བཞུགས་སོ། །

༄༅། །༼བ༽གཉིས་པ་ཕར་ཕྱིན་ཐ་མ་གཉིས་ལ་སློབ་ཚུལ་འཆད་པའི་སྒོ་ནས་མཆོད་པར་བརྗོད་
པའི་ཚུལ་ནི། རྗེ་བཙུན་དམ་པ་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་ལྡན་པ་རྣམས་ཀྱི་ཞབས་ལ་གུས་པས་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །༼ང༽ཞེས་པ་སྟེ་ཆོས་འདི་གང་ལས་བརྒྱུད་པའི་རྗེ་བླ་མ་རང་ཉིད་ཀྱི་དངོས་བརྒྱུད་ཀྱི་བླ་མ་རྣམས་ཏེ། དེ་ཡང་སྔར་བཤད་པ་ལྟར་ཐུབ་པའི་དབང་པོ་ཉིད་ནས་བྱམས་པ་ཐོགས་མེད་སོགས་རྒྱ་ཆེན་སྤྱོད་བརྒྱུད་དང་། འཇམ་དབྱངས་ཀླུ་སྒྲུབ་ཞི་བ་ལྷ་སོགས་ཟབ་མོ་ལྟ་བརྒྱུད་ཀྱི་བླ་མ་རྣམས་དང་། ཁྱད་པར་རྗེ་ཉིད་ཀྱི་ཞལ་ནས། བླ་མའི་དྲིན་གྱིས་མཐོང་བའི་ཚེ། །བདག་གི་ཡིད་ཀྱིས་ངལ་བསོ་ཐོབ། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་དོན་ལ་རྗེ་བླ་མ་ཉིད་མགོན་པོ་འཇམ་དབྱངས་དང་གཉིས་སུ་མ་མཆིས་ཀྱང་གདུལ་བྱ་ཐུན་མོང་བའི་ངོར་ཟབ་མོ་དབུ་མའི་ལྟ་བ་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་ལས་དངོས་སུ་གསན་པའི་ཚུལ་མཛད་པས་དེ་ལ་སོགས་པ་ལའོ། །

ཕར་ཕྱིན་ཐ་མ་གཉིས་ལ་སློབ་ཚུལ།

ཁྱད་པར་དུ་ཕར་ཕྱིན་ཐ་མ་གཉིས་ལ་བསླབ་པ་ནི། ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་

2

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

”བསྒོམ1་པའི་ཚུལ་ཏེ། དེ་གཉིས་རིམ་པ་ལྟར་བསམ་གཏན་དང་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕར་ཕྱིན་གྱིས་བསྡུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ལ་དྲུག ། ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་བསྒོམས་པའི་ཕན་ཡོན། དེ་གཉིས་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཀུན་གྱི་སྡུད་བྱེད་དུ་བསྟན་པ། ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་གི་ངོ་བོ། གཉིས་ཀ་”བསྒོམ2་དགོས་པའི་རྒྱུ་མཚན། གོ་རིམ་ངེས་པའི་ཚུལ། སོ་སོའི་བསླབ་ཚུལ་ལོ། །

ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་བསྒོམས་པའི་ཕན་ཡོན།

༼ང༽དང་པོ་ལ་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་ཞི་ལྷག་གི་འབྲས་བུར་བསྟན་པ། དེ་ལ་དོགས་པ་བསལ་ནས་ཕྱོགས་འདྲའི་སྒོ་ནས་དེའི་ཕན་ཡོན་དུ་བསྟན་པ། ཐེག་པ་གཉིས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་བསྒྲུབ་པའི་ཕན་ཡོན། སྤང་བྱ་སྤོང་བའི་ཕན་ཡོན། དེས་མཚོན་ནས་ཕན་ཡོན་གཞན་ཡང་ཤེས་པར་བྱ་བ་དང་ལྔ་ལས། དང་པོ་ནི། ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གི་ཡོན་ཏན་འཇིག་རྟེན་པ་དང་། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་ཐམས་ཅད་ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་གི་འབྲས་བུ་ཡིན་ཏེ། འཕགས་པ་དགོངས་པ་ངེས་འགྲེལ་ལས། བྱམས་པ། ཡང་ཉན་ཐོས་རྣམས་ཀྱིའམ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱིའམ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱི་དགེ་བའི་ཆོས་འཇིག་རྟེན་པ་དང་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་གི་འབྲས་བུ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །
༼ང༽གཉིས་པ་དེ་ལ་དོགས་པ་དང་། ལན་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་ནི་

1 ལམ་རིམ་དུ། སྒོམ་
2 ལམ་རིམ་དུ། སྒོམ་ *སྒོམ་དང་བསྒོམ་གྱི་ཁྱད་པར་འདི་ལྟར་ཕལ་ཆེར་གཅིག་མཚུངས་སུ་འབྱུང་བས་མཆན་བཀོད་མེད།

3

ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་བསྒོམས་པའི་ཕན་ཡོབསྒོམས་བྱུང་ཐོབ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་མ་ཡིན་ནམ།ཡོན་ཏན་དེ་དག་ཐམས་ཅད་དེ་གཉིས་ཀྱི་འབྲས་བུར་ཇི་ལྟར་འཐད་སྙམ་ན།༼ང༽གཉིས་པ་ལ་ལན་དངོས་བཤད་པ་དང་། དེ་ཉིད་མདོ་སྡེའི་ལུང་དང་སྦྱར་བའོ། །དང་པོ་ནི། ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་དངོས་ནི་འཆད་པར་འགྱུར་བ་ལྟར་བསྒོམས་བྱུང་ཐོབ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཡིན་པས་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་དེ་གཉིས་ཀྱི་འབྲས་བུ་མ་ཡིན་ཀྱང་།དགེ་བའི་དམིགས་པ་ལ་སེམས་རྩེ་གཅིག་པ་ཡན་ཆད་ཀྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་རྣམས་ཞི་གནས་ཀྱི་ཕྱོགས་སུ་འདུ་ལ།ཇི་ལྟ་བའམ་ཇི་སྙེད་པའི་དོན་སོ་སོར་འབྱེད་པའི་ཤེས་རབ་དགེ་བ་རྣམས་ལྷག་མཐོང་གི་ཕྱོགས་སུ་འདུ་བས།དེ་ལ་དགོངས་ནས་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་ཞི་ལྷག་གི་འབྲས་བུར་གསུངས་པས་འགལ་བ་མེད་དོ། །༼ང༽གཉིས་པ་ལུང་དང་སྦྱར་བ་ནི། དེ་ལ་དགོངས་ནས་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་དད་པ་བསྒོམ་པའི་མདོ་ལས་ཀྱང་། རིགས་ཀྱི་བུ་རྣམ་གྲངས་འདིས་ཀྱང་འདི་ལྟར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་དད་པ་༼བ༽སྟེ་བསམ་པ་ཕུན་ཚོགས་དེ་དང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལས་འབྱུང་བ་༼བ༽སྟེ་སྦྱོར་བ་ཕུན་ཚོགས། གང་ཅི་ཡང་རུང་། དེ་ཐམས་ཅད་ནི་རྣམ་པར་མ་གཡེངས་པའི་སེམས་ཀྱིས་དོན་དང་ཆོས་ཡང་དག་པར་བསམས་པ་ལས་བྱུང་བར་རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། མ་གཡེངས་པའི་སེམས་ནི་ཞི་གནས་ཀྱི་ཕྱོགས་སེམས་རྩེ་གཅིག་པ་ཡིན་ལ། དོན་དང་ཆོས་ཡང་དག་པར་སེམས་པ་ནི་ལྷག་མཐོང་གི་ཕྱོགས་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་བོ། །
༼ང༽གསུམ་པ་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གཉིས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་བསྒྲུབ་པའི་ཕན་ཡོན་རིགས་པས་ཀྱང་བསྒྲུབ་པ་ནི། དེས་ན་ཐེག་པ་གཉིས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་དཔྱད་ནས་སྐྱོང་བ་དང་།དམིགས་པ་ལ་སེམས་རྩེ་གཅིག་པ་གཉིས་ཀྱིས་

4

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

“བསྒྲུབ1་དགོས་པ་ཡིན་གྱི། འཇོག་སྒོམ་དང་དཔྱད་སྒོམ་ཕྱོགས་རེ་བས་“བསྒྲུབ2་པ་མིན་ནོ། །
༼ང༽བཞི་པ་ལ་སྤང་བྱ་སྤོང་བའི་ཕན་ཡོན་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་ལུང་དང་སྦྱར་བ་དང་། དེའི་ལུང་དོན་

བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཡང་དགོངས་འགྲེལ་ལས། སྐྱེ་བ་པོ་ཡིས་༼བ༽ཏེ་སྐྱེ་བོ་གང་གིས་ལྷག་མཐོང་༼བ༽གོམས་པར་བྱས་པ་༡དང་། །༣ཞི་གནས་གོམས་པར་བྱས་ན་ནི། །༢གནས་ངན་ལེན་གྱི་འཆིང་བ་༼བ༽ཉོན་མོངས་བསྐྱེད་པའི་ནུས་པ་སེམས་རྒྱུད་ལ་གནས་བའི་བག་ཆགས་ཏེ་ས་བོན་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བར་འགྱུར་བ་དང་། ༤3མཚན་མའི་འཆིང་༼བ༽བ་སྟེ་ཉོན་མོངས་ཀྱི་ས་བོན་ལ་གསོས་འདེབས་བྱེད་དམ་སྣོན་པ་རྒྱག་མཁན་ཉོན་མོངས་མངོན་གྱུར་པ་ལས་རྣམ་༼བ༽པར་གྲོལ་༼བ༽བར་འགྱུར་༼བ༽རོ། །མདོར་ན་ལྷག་མཐོང་གིས་ཉོན་མོངས་ཀྱི་ས་བོན་སྤོང་། ཞི་གནས་ཀྱིས་མངོན་གྱུར་པ་སྤོང་ཞེས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །༼ང༽གཉིས་པ་ལུང་དོན་བཤད་པ་ནི། དེ་ལ་གནས་ངན་ལེན་ནི།ཡུལ་ཅན་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གོང་ནས་གོང་དུ་བསྐྱེད་པའི་ནུས་པ་སེམས་རྒྱུད་ལ་གནས་པའི་བག་ཆགས་དང་མཚན་མ་ནི་ཡུལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པ་སྔ་ཕྱིར་འབྱུང་བ་བག་ཆགས་དེ་གསོ་བ་དང་།སྔ་མ་ལྷག་མཐོང་གིས་སྤོང་ལ།ཕྱི་མ་ཞི་གནས་ཀྱིས་སྤོང་བར་ཤེར་ཕྱིན་མན་ངག་ཏུ་བཤད་དོ། །དེ་དག་ནི་ཞི་ལྷག་གི་ཐ་སྙད་བཏགས་པའི་ཕན་ཡོན་ཡིན་གྱི།༼ང༽ལྔ་པ་དེས་མཚོན་ནས་ཕན་ཡོན་གཞན་ཡང་ཤེས་པར་བྱ་བ་ནི། ཞི་ལྷག་གི་ཐ་སྙད་མ་བཏགས་ཀྱང་དོན་འདྲ་བ་བསམ་གཏན་དང་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕན་ཡོན་གསུངས་པ་རྣམས་ཀྱང་འདི་གཉིས་ཀྱི་ཕན་ཡོན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །

1 ལམ་རིམ་དུ། སྒྲུབ
2 ལམ་རིམ་དུ། སྒྲུབ * སྒྲུབ་དང་བསྒྲུབ་ཀྱི་ཁྱད་པར་འདི་ལྟར་ཕལ་ཆེར་གཅིག་མཚུངས་སུ་འབྱུང་བས་མཆན་བཀོད་མེད། 3 མཆན་བཞི་དཔེ་རིང་དུ། -༤

5

དེ་གཉིས་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཀུན་གྱི་སྡུད་བྱེད་དུ་

དེ་གཉིས་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཀུན་གྱི་སྡུད་བྱེད་དུ་བསྟན་པ།

གཉིས་པ་༼ང༽དེ་གཉིས་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཀུན་གྱི་སྡུད་བྱེད་དུ་བསྟན་པ་ལ་གཉིས། དཔེའི་སྒོ་ནས་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་བ་ཡིན་པས་དེ་གཉིས་སུ་འདུ་བར་བསྟན་པ་དང་། དེས་ན་བསམ་གཏན་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་སྤྱི་ཆིངས་གཉིས་རྩད་གཅོད་དགོས་པར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དཔེ་འགོད་ཅིང་དོན་བཤད་པ་དང་། དེ་ཉིད་ལུང་དང་སྦྱར་བའོ། །དང་པོ་ལ་དཔེ་དོན་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། དཔེར་ན། ཤིང་སྡོང་པོ་ལ་ཡལ་ག་དང་འདབ་མ་དང་མེ་ཏོག་དང་འབྲས་བུ་མཐའ་ཡས་པ་ཞིག་ཡོད་ཀྱང་། དེ་དག་གང་ལ་འདུས་པའི་གནད་ནི་རྩ་བ་ཡིན་པ་ལྟར།༼ང༽གཉིས་པ་དོན་བཤད་པ་ནི། ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གི་ཏིང་ངེ་འཛིན་མཐའ་ཡས་པ་ཞིག་བཀའ་“སྩལ1་པ་ཐམས་ཅད་“2གང་དུ་འདུས་པའི་གནད་དམ་པ་ནི་ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་ཡིན་ཏེ།༼ང༽གཉིས་པ་དེ་ཉིད་ལུང་དང་སྦྱར་བ་ནི། དགོངས་འགྲེལ་ལས། ངས་ཉན་ཐོས་རྣམས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་དང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་རྣམ་པ་དུ་མ་བསྟན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་གིས་བསྡུས་པར་རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །
༼ང༽གཉིས་པ་དེས་ན་བསམ་གཏན་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་སྤྱི་ཆིངས་གཉིས་རྩད་གཅོད་དགོས་པར་བསྟན་པ་དང་། དེ་གཉིས་སྒོམ་རིམ་གཉིས་ཀྱི་ལུང་དང་སྦྱར་བའོ། །དང་པོ་ནི། དེས་ན་ཏིང་ངེ་འཛིན་དོན་དུ་གཉེར་བ་རྣམས་ཀྱིས་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་ཡས་པ་རྩད་བཅད་པར་མི་ནུས་པས་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཀུན་གྱི་སྤྱི་ཆིངས་ཞི་ལྷག་གཉིས་ཀྱི་སྐྱོང་ཚུལ་ལེགས་པར་རྩད་བཅད་ལ་དུས་ཀུན་ཏུ་བསྟེན་པར་བྱ་སྟེ། ༼ང༽གཉིས་པ་སྒོམ་རིམ་གཉིས་ཀྱི་ལུང་དང་
1 ལམ་རིམ་དུ། བསྩལ
2 ལམ་རིམ་དུ། +ཀྱང་།

6

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

སྦྱར་བ་ནི། སྒོམ་རིམ་ཐ་མ་ལས། དེ་ལ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཐ་དད་པ་ཚད་མེད་པ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་ལ་སོགས་པ་བསྟན་“དུ1་ཟིན་ཀྱང་། ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་གཉིས་ཀྱིས་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྱབ་པས་ན། ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་ཟུང་དུ་འབྲེལ་བར་འཇུག་པའི་ལམ་དེ་ཉིད་བརྗོད་པར་བྱའོ། །༼ང༽མདོ་ལས་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་མི་འདྲ་བ་སྣ་ཚོགས་པ་གསུངས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཞི་ལྷག་གཉིས་པོ་འདི་ཉིད་ཁྱད་གཞིར་བྱས་ནས་དེའི་ཁྱད་པར་གྱི་དབྱེ་བ་ཡིན་པས་འདིར་ཞི་ལྷག་གཉིས་པོ་ཉིད་འཆད་ཅེས་པའོ། །ཞེས་པ་དང་། སྒོམ་རིམ་བར་པ་ལས། དེ་གཉིས་ཀྱིས་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཐམས་ཅད་བསྡུས་པའི་ཕྱིར་རྣལ་འབྱོར་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་ངེས་པར་ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་བསྟེན་པར་བྱ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་གི་ངོ་བོ།

གསུམ་པ་ལ་ཞི་གནས་ཀྱི་ངོ་བོ་ནི། དགོངས་འགྲེལ་ལས།༼བ༽ཞི་གནས་བསྒོམ་པ་པོ་དེ་༢གཅིག་པུ༼བ༽ར་༡གནས་དབེན་པར་༼བ༽རང་༣འདུག་སྟེ། ༼བ༽སེམས་ནང་དུ་ཡང་དག་༼བ༽པར་ཏེ་མཉམ་པར་བཞག་ནས་༼བ༽དམིགས་པ་སྔར་ཇི་ལྟར་༼བ༽ཐོས་པའི་དོན་ལེགས་པར་བསམས་པའི་ཆོས་༼ང༽གང་ཡང་རུང་དེ་དག་ཉིད་༼བ༽ལ་དམིགས་ནས་དེ་ཉིད་ཡིད་ལ་བྱེད་ཅིང་། སེམས་གང་གིས་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་སེམས་དེ་ནང་དུ་༼བ༽བྱིང་རྒོད་ཀྱི་དབང་དུ་མ་སོང་བར་རྒྱུན་ཆགས་སུ་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་ཡིད་ལ་བྱེད་དོ། །དེ་ལྟར་ཞུགས་ཤིང་དེ་ལ་ལན་མང་

1 ལམ་རིམ་དུ། ཏུ

7

ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་གི་ངོ་བོདུ་གནས་པས་༼བ༽དེ་ལ་༼བ༽མཐར་ལུས་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་དང་སེམས་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་༼བ༽འབྱུང་ཞིང་དེ་ལྟར་འབྱུང་བ་གང་ཡིན་པ༼བ༽འི་ཏིང་ངེ་འཛིན། དེ་ནི་ཞི་གནས་༼བ༽ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཞི་གནས་ཡོངས་སུ་ཚོལ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །༼ང༽ཞི་གནས་ཀྱི་ངོ་བོ་སྟོན་པའི་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་མདོ་འདིས་ཞི་གནས་གྲུབ་པའི་ཚད་དང་བཅས་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བསྟན་ཀྱང་ལྷག་མཐོང་གི་ངོ་བོ་སྟོན་པའི་མདོ་ལས་ལྷག་མཐོང་སྒྲུབ་ཚུལ་བསྟན་ཀྱང་གྲུབ་པའི་ཚད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་དངོས་སུ་མ་བསྟན་ནོ།།ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དེའི་དོན་གསུང་རབ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་དོན་གང་ངེས་པར་བྱས་པ་ཕུང་པོ་ལ་སོགས་པའི་དོན་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་དམིགས་ཡུལ་དུ་བྱས་ནས། དེ་ལ་དམིགས་པའི་སེམས་དེ་གཞན་དུ་མི་གཡེང་བར་དྲན་ཤེས་ཀྱིས་རྒྱུན་ཆགས་སུ་དམིགས་པ་དེ་ལ་བཏགས་པས་སེམས་དམིགས་པ་ལ་རང་གི་ངང་གིས་གནས་ཏེ། ལུས་སེམས་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པའི་དགའ་བདེ་སྐྱེས་པ་ན་ཏིང་ངེ་འཛིན་དེ་ཞི་གནས་སུ་འགྱུར་ཏེ། འདི་ནི་སེམས་དམིགས་པ་ལས་མི་གཡེང་བར་ནང་དུ་བཟུང་བ་ཙམ་ལས་སྐྱེ་བར་འགྱུར་གྱི། དངོས་པོའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཁོང་དུ་ཆུད་པ་ལ་མི་“བལྟོས1་སོ། །
ལྷག་མཐོང་གི་ངོ་བོ་ནི། མདོ་དེ་ཉིད་ལས། ༼བ༽ཏིང་ངེ་འཛིན་བསྒོམ་པ་པོ་དེ་ལུས་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་དང་སེམས་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་དེ་ཐོབ་ནས་དེ་ཉིད་ལ་གནས་ཏེ་༼བ༽ཡུལ་གཞན་ལ་དམིགས་པའི་སེམས་ཀྱི་རྣམ་པ་༼བ༽གཞན་སྤངས་ནས། ༼བ༽ཞི་ལྷག་གཉིས་དམིགས་པ་གཅིག་པས་སྔར་ཐོས་བསམ་གྱིས་ཇི་ལྟར་༼བ༽གཏན་ལ་ཕབ་ནས་བསམས་པའི་༼བ༽དོན་སྔར་ཞི་གནས་ཀྱི་དམིགས་པར་བྱས་པའི་ཆོས་དེ་དག་ཉིད་ནང་དུ་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་སྤྱོད་ཡུལ་གཟུགས་བརྙན་དུ་༼བ༽སྟེ་དེའི་དོན་སྤྱི་བློ་ལ་ཤར་བ་ལ་དམིགས་ནས། སོ་སོར་རྟོག་པར་བྱེད་མོས་པར་
1 ལམ་རིམ་དུ། ལྟོས

8

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

བྱེད་དོ། །དེ་ལྟར་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་སྤྱོད་ཡུལ་གཟུགས་བརྙན་དེ་དག་ལ་ཤེས་བྱའི་དོན་དེ་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་དང་རབ་ཏུ་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་དང་། ཡོངས་སུ་རྟོག་པ་དང་ཡོངས་སུ་དཔྱོད་པ་དང་། བཟོད་པ་དང་འདོད་པ་དང་བྱེ་བྲག་འབྱེད་པ་དང་ལྟ་བ་དང་རྣམ་པར་རྟོག་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ལྷག་མཐོང་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལྷག་མཐོང་ལ་མཁས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །མདོ་འདིས་ལྷག་མཐོང་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ལ་བསྙོན་ས་མེད་པར་ཤིན་ཏུ་གསལ་བར་བཤད་པ་འདི་མཐོང་ནས། རྒྱ་ནག་གི་མཁན་པོ་ཧྭ་ཤང་གིས་འདི་མདོ་སྡེ་ཨེ་ཡིན་མི་ཤེས་ཞེས་སྨྲས་ནས་རྐང་པས་དྲིལ་ཞེས་གྲགས་ཏེ། དེས་ནི་རྟོག་པ་གང་ཡིན་ཐམས་ཅད་མཚན་འཛིན་དུ་བཟུང་ནས་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་དོར་ཏེ་ཅི་ཡང་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པ་ཟབ་མོའི་དོན་བསྒོམ་པར་འདོད་པ་དང་མ་མཐུན་པས་དེ་ལྟར་བྱས་པའོ། །ལུགས་ “འདིའི1་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་ནི་ཤིན་ཏུ་མང་བར་སྣང་ངོ་། །དེ་ལ་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་ནི་ཇི་སྙེད་པ་འབྱེད་པའོ། །རབ་ཏུ་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་ནི་ཇི་ལྟ་བ་འབྱེད་པའོ། །ཤེས་རབ་དང་ལྡན་པའི་ཡིད་བྱེད་རྟོག་པ་དང་བཅས་པས་མཚན་མར་འཛིན་པའི་ཚེ་ནི་ཡོངས་སུ་རྟོག་པ་དང་། ཡང་དག་པར་རྟོག་པའི་ཚེ་ནི་ཡོངས་སུ་དཔྱོད་པ་ཡིན་པར་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་བཤད་དེ། རྟོག་པ་ནི་རྩིང་བར་རྟོག་པ་ཡིན་ལ། དཔྱོད་པ་ནི་ཞིབ་པར་དཔྱོད་པའོ། །མཚན་མར་འཛིན་པ་ནི་བདེན་འཛིན་མ་ཡིན་གྱི། ཡུལ་གྱི་སྤུ་རིས་འབྱེད་པའོ། །དེ་ལྟར་ན་ཇི་ལྟ་ཇི་སྙེད་འབྱེད་པ་རེ་རེ་ལ་ཡོངས་སུ་རྟོག་པ་དང་དཔྱོད་པ་གཉིས་གཉིས་ཡོད་དོ། །དགོངས་འགྲེལ་དང་མཐུན་པར། འཕགས་པ་དཀོན་མཆོག་སྤྲིན་ལས་ཀྱང་། ཞི་གནས་ནི་སེམས་རྩེ་གཅིག་པའོ། །ལྷག་མཐོང་ནི་ཡང་དག་པར་སོ་
1 ལམ་རིམ་དུ། འདི་ཡི

9

ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་གི་ངོ་བོསོར་རྟོག་པའོ། །ཞེས་གསལ་བར་གསུངས་སོ། །རྗེ་བཙུན་བྱམས་པས་ཀྱང་མདོ་སྡེའི་རྒྱན་ལས། ཆོས་༼བ༽རྣམས་ཀྱི་མིང་ནི་བསྡོམས་པ༼བ༽འི་བསྡུས་པ་འང་འདི། །ཞི་གནས་༼བ༽ཀྱི་ལམ་དུ་༼བ༽སྟེ་དམིགས་པར་ཤེས་པར་བྱ། །༼བ༽བ་དང་། དེ་ཡང་ཆོས་རྣམས་མིང་གི་སྒོ་ནས་བསྡུ་ཞེས་པའི་དོན་ནི་ཞི་གནས་ཀྱི་དམིགས་པར་གང་འཇོག་ནའང་བསྡུས་ནས་འཇོག་དགོས་པར་གསུངས་པས་དཔེར་ན་འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་མི་རྟག་ཅེས་པའི་མིང་གི་སྒོ་ནས་བསྡུས་པའི་མཐར་མི་རྟག་པ་ཙམ་ལ་སེམས་འཇོག་པ་ལྟ་བུའོ། །ལྷག་མཐོང་༼བ༽གི་ལམ་༼བ༽སྟེ་དམིགས་པ་ནི་དེ

༼བ༽འི་དོན་རྣམས། །༼བ༽
ལ་རྒྱས་པར་སྤྲོས་ནས། རྣམ་པར་དཔྱོད་པར་ཤེས་པར་བྱ། །ཞེས་དང་། ཡང་དག་གནས་པ་ལ་བརྟེན་ནས། །སེམས་ལ་སེམས་ནི་འཇོག་ཕྱིར་དང་། །ཆོས་རབ་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་ཕྱིར། །ཞི་གནས་དང་ནི་ལྷག་མཐོང་ཡིན། །ཞེས་ཡང་དག་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་བརྟེན་ནས་སེམས་འཇོག་པ་ཞི་གནས་དང་། ཆོས་རབ་ཏུ་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་ཤེས་རབ་ལ་ལྷག་མཐོང་དུ་གསུངས་ཏེ། མདོ་ནས་དེ་ལྟར་གསུངས་པའི་དགོངས་པ་དེ་བཞིན་དུ་བཀྲལ་བས་མདོ་སྡེའི་དོན་གཞན་དུ་དྲང་དུ་མི་རུང་བར་མཛད་དོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ས་ལས་ཀྱང་། བརྗོད་དུ་མེད་པའི་དངོས་པོ་༼བ༽སྟེ་དམིགས་པ་དེའི་ཁྱད་གཞི་ཙམ་དང་དོན་༼བ༽གྱི་ངོ་བོ་ཙམ་གྱི་དམིགས་པ་ལ་སེམས་ངེས་པར་གཏད་ནས། ༼བ༽བཟུང་སྟེ་དེའི་ཁྱད་པར་སོགས། སྤྲོས་པ་༼བ༽ལ་གཏོགས་པའི་གཡེང་བ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བ་དང་། ༼བ༽ཞེས་པའམ་ཡང་ན་སོ་སོར་རྟོག་པའི་སྤྲོས་པ་དང་བྱིང་རྒོད་ཀྱིས་སེམས་ཡོངས་སུ་གཡེང་བ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བའི་འདུ་ཤེས་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་༼བ༽ཏེ་ཡིད་བྱེད་ཀྱིས་དམིགས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་མོས་པ་༼བ༽སྟེ་དམིགས་པ་བསྒོམ་པ་ནི། ནང་གི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་མཚན་མ་༼བ༽སྟེ་རྒྱུ་དེའི་དམིགས་པ་དེ་རྣམས་ལ་སེམས་འཇོག་པ་དང་བསྡུས་ཏེ་༼བ༽འམ་“བརླན1་ཏེ་
1 མཆན་བཞི་དེབ་ཏུ། རླན

10

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

འཇོག་པ༼བ༽འི་ཡིད་བྱེད་ནས་༼བ༽བཟུང་སྟེ། རྒྱས་པར་རྒྱུད་གཅིག་ཏུ་བྱེད་པ༼བ༽འི་ཡིད་བྱེད་དང་ཏིང་ངེ་འཛིན་དུ་བྱེད་པའི་༼བ༽སྟེ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ཡིད་བྱེད་ཀྱི་བར་འདི་ནི་ཞི་གནས་ཞེས་བྱའོ། །༼བ༽ཞེས་ཞི་གནས་བསྒྲུབ་ཚུལ་དང་། ལྷག་མཐོང་གང་ཞེ་ན། ཞི་གནས་ཡོངས་སུ་བསྒོམས་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཇི་ལྟར་བསམས་པ་༼བ༽སྟེ་དམིགས་པའི་ཆོས་དེ་དག་ཉིད་ཀྱི་མཚན་མ་ཡིད་ལ་བྱེད་ཅིང་འབྱེད་པ་དང་རབ་ཏུ་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་དང་ཆོས་རབ་ཏུ་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་ནས། ༼བ༽བཟུང་སྟེ་མདོ་ལས་རྒྱས་པར་མཁས་པ་དང་ཤེས་རབ་ཀྱིས་འཇུག་པའི་བར་༼བ༽གསུངས་པ་གང་ཡིན་པ་འདི་ནི་ལྷག་མཐོང་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་སྔ་མ་རྣམས་དང་མཐུན་པར་གསུངས་ཏེ། འདིས་ནི་མདོ་དང་རྗེ་བཙུན་གཉིས་ཀའི་དགོངས་པ་སྔར་བཞིན་བཀྲལ་ནས་སྔར་གྱི་ཞི་ལྷག་གི་ངོས་འཛིན་ལ་ངེས་པ་བརྟན་པར་མཛད་དོ། །སྒོམ་རིམ་བར་པ་ལས་ཀྱང་། ༼བ༽དམིགས་པ་བསྒོམས་པས་སེམས་ཕྱི་རོལ་གྱི་ཡུལ་ལ་རྣམ་པར་གཡེང་བ་ཞི་ནས། ནང་དུ་དམིགས་པ་ལ་༼བ༽མི་དཔྱོད་པར་རྒྱུན་དུ་རང་གི་ངང་གིས་འཇུག་༼བ༽ནུས་པ་ལ་༼བ༽བརྟེན་ནས་སེམས་ལ་དགའ་བ་དང་༼བ༽ལུས་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་དང་ལྡན་པའི་སེམས་ཉིད་ལ་གནས་པ་ནི་ཞི་གནས་ཞེས་བྱའོ། །ཞི་གནས་དེ་ཉིད་ལ་གནས་པའི་ཚེ་༼བ༽ཡུལ་དེ་ཁོ་ན་ལ་༼བ༽དམིགས་ནས་ཤེས་རབ་ཀྱིས་རྣམ་པར་དཔྱོད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ལྷག་མཐོང་ཡིན་ཏེ། ཞེས་པ་དང་། ༼བ༽སློབ་དཔོན་ཤཱནྟི་པས་མཛད་པའི་ཤེར་ཕྱིན་མན་ངག་ལས་ཀྱང་། དེ་ལ་ཇི་སྙེད་ཡོད་པར་གྱུར་པ་༼བ༽སྟེ་ཇི་སྙེད་པ་དང་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་གྱུར་པ་༼བ༽སྟེ་ཇི་ལྟ་བ་གཉིས་ཀ་ལ་༼བ༽དམིགས་པར་བྱེད་ཀྱི་བློ་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་༼བ༽བློ་ལ་གཟུགས་བརྙན་དུ་གྱུར་པ་༼བ༽སྟེ་དོན་སྤྱི་ཤར་བ་ནི་ཞི་གནས་ཀྱི་དམིགས་པའོ། །༼བ༽ཡང་དམིགས་ཡུལ་ཇི་སྙེད་ཡོད་པར་

11

ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་གི་ངོ་བོགྱུར་པ་༼བ༽ཇི་སྙེད་པ་དང་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་གྱུར་པ་༼བ༽སྟེ་ཇི་ལྟ་བ་ལ་རྟོག་པ་དང་བཅས་པའི་གཟུགས་བརྙན་དུ་གྱུར་པ་༼བ༽སྟེ་སོ་སོར་དཔྱོད་པའི་བློ་ལ་དོན་སྤྱི་ཤར་བ་ནི་ལྷག་མཐོང་གི་དམིགས་པའོ། །ཞེས་༼བ༽དོན་སྤྱི་ཡིད་ལ་ཤར་བའི་ཇི་ལྟ་བ་དང་ཇི་སྙེད་པའི་དོན་ལ་མི་རྟོག་པར་འཇོག་པ་ནི་ཞི་གནས་དང་། ཡུལ་དེ་གཉིས་ལ་རྣམ་པར་དཔྱོད་པ་ནི་ལྷག་མཐོང་དུ་གསུངས་ཏེ། དགོངས་འགྲེལ་ལས་ཀྱང་། བཅོམ་ལྡན་འདས་༼བ༽ལ་གསོལ་པ་དུ་ཞིག་ཞི་གནས་ཀྱི་དམིགས་པ་ལགས། ༼བ༽བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་པ་གཅིག་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ། ༼བ༽དམིགས་བྱེད་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་༼བ༽དོན་སྤྱི་ཡིད་ལ་ཤར་པའི་གཟུགས་བརྙན་ནོ། །༼བ༽གསོལ་པ་དུ་ཞིག་ལྷག་མཐོང་གི་དམིགས་པ་ལགས། ༼བ༽བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་པ་གཅིག་ཁོ་ན་སྟེ། ༼བ༽གང་ཞེ་ན་དམིགས་བྱེད་ཀྱི་བློ་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་བཅས་པའི་༼བ༽བློ་ལ་དོན་སྤྱི་ཤར་བའི་གཟུགས་བརྙན་ནོ། །༼བ༽གསོལ་པ་དུ་ཞིག་དེ་གཉིས་ཀའི་དམིགས་པ་ལགས། ༼བ༽བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་པ་གཉིས་ཏེ། འདི་ལྟ་སྟེ། དངོས་པོའི་མཐའ་དང་དགོས་པ་ཡོངས་སུ་གྲུབ་པའོ། །ཞེས་༼བ༽འདི་གཉིས་སྤྱིའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་དམིགས་པར་གསུངས་པའི་དགོངས་པ་ཡིན་ནོ། །ཀུན་ལས་བཏུས་ལས་དངོས་པོའི་མཐའ་ལ་ཇི་ལྟ་བ་དང་ཇི་སྙེད་པ་གཉིས་སུ་གསུངས་པས། ཤཱནྟི་པས་སྔར་བཤད་པ་ལྟར་ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་རེ་རེ་ལའང་ཇི་ལྟ་ཇི་སྙེད་གཉིས་ཀ་ལ་དམིགས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞི་ལྷག་གཉིས་དམིགས་ཡུལ་གྱི་སྒོ་ནས་སོ་སོར་མི་“བྱེད1་ཅིང་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཞི་གནས་ཀྱང་ཡོད་ལ། སྟོང་ཉིད་མ་རྟོགས་པའི་ལྷག་མཐོང་ཡང་ཡོད་དོ། །དེ་ཡང་སེམས་ཕྱི་རོལ་གྱི་ཡུལ་ལ་རྒྱུག་པ་ཞི་ནས་ནང་དུ་དམིགས་པ་ལ་གནས་པས་ན་ཞི་གནས་ཞེས་བྱ་ལ། ལྷག་པ་སྟེ་ཁྱད་
1 ལམ་རིམ་དང་འབྲས་མཆན་བཞི་དེབ་ཏུ། ཕྱེད

12

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

པར་དུ་མཐོང་བས་ན་ལྷག་མཐོང་ཞེས་བྱའོ། །གང་དག་སེམས་མི་རྟོག་པར་གནས་པ་རིག་པའི་གསལ་ཆའི་ངར་མེད་པ་ཞི་གནས་དང་། གསལ་ཆའི་ངར་ཡོད་པ་ལྷག་མཐོང་དུ་འདོད་པ་ནི་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རྒྱལ་བའི་བཀའ་དང་རྒྱལ་ཚབ་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་དང་། ཐོགས་མེད་ཀྱི་གཞུང་དང་། བསྒོམ་པའི་རིམ་པ་ལ་སོགས་པའི་གཞུང་ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་གི་མཚན་ཉིད་རྒྱ་ཆེར་གཏན་ལ་འབེབས་པ་རྣམས་ལས་སེམས་དམིགས་པ་ལ་རྩེ་གཅིག་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་ཞི་གནས་དང་། ཤེས་བྱའི་དོན་ཡང་དག་པར་རབ་ཏུ་འབྱེད་པའི་ཤེས་རབ་ལ་ལྷག་མཐོང་དུ་གསུངས་པ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར་དང་། ཁྱད་པར་དུ་སེམས་མི་རྟོག་པ་རིག་པའི་གསལ་ཆའི་ངར་ཡོད་མེད་ནི་ཏིང་ངེ་འཛིན་བྱིང་བ་ཡོད་མེད་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཡིན་གྱི། ཞི་ལྷག་གི་ཁྱད་པར་དུ་གཏན་ནས་མི་རིགས་ཏེ། ཞི་གནས་ཀྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཐམས་ཅད་ལའང་བྱིང་བ་སངས་པ་ངེས་པར་དགོས་ལ། བྱིང་བ་དང་བྲལ་བའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཐམས་ཅད་ལ་སེམས་ཀྱི་དྭངས་ཆ་ངེས་པར་འོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ཇི་ལྟ་བ་ལ་དམིགས་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་ཤེས་རབ་ནི་ཡུལ་བདག་མེད་པ་གཉིས་གང་ཡང་རུང་བ་བློ་དེས་རྟོགས་མ་རྟོགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ངོས་“བཟུང1་བར་བྱ་ཡི། སེམས་བདེ་གསལ་དང་བཅས་པའི་མི་རྟོག་པར་གནས་མི་གནས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ངོས་ཟིན་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། ཡུལ་བདག་མེད་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་བློ་ཁ་མ་ཕྱོགས་པའི་བདེ་གསལ་མི་རྟོག་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་དཔག་ཏུ་མེད་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ལྟར་ཡིན་ལུགས་རྟོགས་པའི་ལྟ་བ་མ་རྙེད་ཀྱང་སེམས་ཅིར་ཡང་མི་རྟོག་པར་བཟུང་བས་ཆོག་པ་མངོན་སུམ་གྱིས་འགྲུབ་པས་སྟོང་ཉིད་མ་གོ་ཡང་མི་རྟོག་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་སྐྱེ་བ་ལ་འགལ་བ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་ལ། དེའི་སྒོ་
1 ལམ་རིམ་དུ། གཟུང

13

ཞི་ལྷག་གཉིས་ཀ་བསྒོམ་དགོས་པའི་རྒྱུནས་སེམས་རིང་དུ་ཟིན་ན་སེམས་ཟིན་པའི་མཐུས་རླུང་ལས་སུ་རུང་བ་སྐྱེ་ལ། དེ་སྐྱེས་པ་ན་ལུས་དང་སེམས་ལ་དགའ་བདེ་སྐྱེ་བ་ཆོས་ཉིད་ཡིན་པས་བདེ་བ་སྐྱེ་བ་མི་འགལ་ཞིང་། དེ་སྐྱེས་པ་ན་དགའ་བདེའི་ཚོར་བ་རྣམ་པ་གསལ་བའི་མཐུས་སེམས་ལ་གསལ་ཆ་འོང་བས་ན། བདེ་གསལ་མི་རྟོག་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པར་བསྒྲུབ་པ་ལ་ཤེས་བྱེད་ཡང་དག་པ་ཅི་ཡང་མེད་དོ། །དེས་ན་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལའང་བདེ་གསལ་མི་རྟོག་པ་འོང་ལ་སྟོང་ཉིད་ལ་བློ་ཁ་མ་ཕྱོགས་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལའང་བདེ་གསལ་མི་རྟོག་པ་འབྱུང་བ་ཆེས་མང་བས་དེ་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་ཕྱེད་དགོས་སོ། །

ཞི་ལྷག་གཉིས་ཀ་བསྒོམ་དགོས་པའི་རྒྱུ་མཚན།

བཞི་པ་ཞི་ལྷག་གཉིས་ཀ་བསྒོམ་དགོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། ཅིའི་ཕྱིར་ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་རེ་རེ་བསྒོམ་པས་མི་ཆོག་པར་གཉིས་ཀ་བསྒོམ་དགོས་པ་ཡིན་སྙམ་ན། བཤད་པར་བྱ་སྟེ། དཔེར་ན། མཚན་མོ་ལོགས་རིས་“ལྟ1་བའི་དོན་དུ་མར་མེ་སྦར་བ་ན། མར་མེ་ཤིན་ཏུ་གསལ་བ་དང་རླུང་གིས་མི་གཡོ་བ་གཉིས་དང་ལྡན་ན་བྲིས་སྐུ་རྣམས་ཤིན་ཏུ་གསལ་བར་མཐོང་ལ། མར་མེ་མི་གསལ་བའམ་གསལ་ཡང་རླུང་གིས་བསྐྱོད་ན་གཟུགས་རྣམས་གསལ་པོར་མི་མཐོང་བ་“དེ2ེ་བཞིན་དུ། ཟབ་མོའི་དོན་བལྟ་བ་ལའང་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་ངེས་པའི་ཤེས་རབ་དང་སེམས་

1 ལམ་རིམ་དུ། བལྟ
2 ལམ་རིམ་དུ། -དེ་

14

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

དམིགས་པ་ལ་ཇི་ལྟར་འདོད་པ་བཞིན་དུ་གནས་པའི་མི་གཡོ་བ་གཉིས་དང་ལྡན་ན་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གསལ་བར་མཐོང་གི། སེམས་གཞན་དུ་མི་འཕྲོ་བར་གནས་པའི་མི་རྟོག་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཡོད་ཀྱང་ཡིན་ལུགས་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་མེད་ན་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བལྟ་བའི་མིག་དང་བྲལ་བས་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་ཇི་ཙམ་གོམས་ཀྱང་ཡིན་ལུགས་རྟོགས་པ་མི་སྲིད་ལ། བདག་མེད་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཁོང་དུ་ཆུད་པའི་ལྟ་བ་ཡོད་ཀྱང་སེམས་རྩེ་གཅིག་ཏུ་གནས་པ་བརྟན་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་མེད་ན། རང་དབང་མེད་པར་གཡོ་བའི་རྣམ་རྟོག་གི་རླུང་གིས་དཀྲུགས་པས་ཡིན་ལུགས་ཀྱི་དོན་གསལ་བར་མཐོང་བ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། ཞི་ལྷག་གཉིས་ཀ་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། སྒོམ་རིམ་བར་པ་ལས། ཞི་གནས་དང་བྲལ་བའི་ལྷག་མཐོང་འབའ་ཞིག་གིས་ནི་རྣལ་འབྱོར་པའི་སེམས་ཡུལ་ལ་རྣམ་པར་གཡེང་བར་འགྱུར་གྱི། རླུང་གི་ནང་ན་འདུག་པའི་མར་མེ་བཞིན་དུ་བརྟན་པར་མི་འགྱུར་རོ། །དེ་བས་ན་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྣང་བ་ཤིན་ཏུ་གསལ་བར་མི་འབྱུང་སྟེ། དེ་ལྟ་བས་ན་གཉིས་ཀ་འདྲ་བར་བསྟེན་པར་བྱའོ། །དེའི་ཕྱིར་འཕགས་པ་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཆེན་པོའི་མདོ་ལས་ཀྱང་། ཉན་ཐོས་རྣམས་ཀྱིས་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རིགས་༼བ༽དེ་བཞིན་ཉིད་རྒྱས་པར་མ་མཐོང་སྟེ་༼ག༽ཏིང་ངེ་འཛིན་ཤས་ཆེ་བའི་ཕྱིར་དང་༼ཁ༽༼ང༽དེ་ལ་༼ཀ༽རིགས་པའི་རྣམ་གྲངས་མཐའ་ཡས་པའི་སྒོ་ནས་དཔྱོད་པའི་ཤེས་རབ་ཆུང་བ་༼བ༽སྟེ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །༼བ༽དེ་ལ་བལྟོས་ཏེ་ཝ༼ང༽བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་༼བ༽དེ་བཞིན་ཉིད་རྒྱས་པར་མཐོང་མོད་ཀྱི།༼བ༽དུས་རྟག་ཏུ་མཉམ་རྗེས་རེས་འཇོག་མེད་པར་མ་མཐོང་བས་མི་གསལ་ཏེ་༼བ༽རིགས་པའི་རྣམ་གྲངས་མཐའ་ཡས་པའི་སྒོ་ནས་ཤེས་རབ་ཀྱི་༼བ༽ས་དཔྱོད་པ་ཤས་ཆེ་བའི་ཕྱིར་དང་༼བ༽དེ་ལ་བལྟོས་ཏེ་ཏིང་ངེ་འཛིན་༼བ༽ཤས་ཆུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །༼བ༽བྱང་སེམས་ཀྱིས་

15

ཞི་ལྷག་གཉིས་ཀ་བསྒོམ་དགོས་པའི་རྒྱུརིགས་པའི་རྣམ་གྲངས་མཐའ་ཡས་པའི་སྒོ་ནས་སྟོང་ཉིད་ལ་དཔྱོད་པ་སྐྱོན་མ་ཡིན་ཀྱང་མཉམ་གཞག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཐར་ལྡང་དགོས་པ་དེའི་ལག་རྗེས་ལས་བྱུང་བས་མཉམ་རྗེས་ངོ་བོ་གཅིག་ཏུ་མ་སོང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། སྤྲིན་མཐོང་མཁའ་ལ་ཉི་བཞིན་དུ། །འདིར་དཔྱོད་བློ་གྲོས་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ། །ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ནི་ཐམས་ཅད་གཟིགས་ཏེ་༼བ༽མཉམ་རྗེས་ངོ་བོ་གཅིག་ཏུ་གྱུར་ནས་ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་ཕྱིར་རོ། །༼ང༽ཞེས་པ་སྤྱོད་འཇུག་དར་ཊཱིཀ་ལས་འབྱུང་བ་ལྟར་བཀོད་ཀྱང་རྗེ་བླ་མ་རང་ཉིད་ཀྱིས་མཛད་པའི་འབྲུ་སྣོན་མི་འདུག་པས་དཔྱོད་གསུང་། ཞེས་བཀའ་སྩལ་ཏེ། ཞི་གནས་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་ནི་མར་མེ་རླུང་མེད་པར་བཞག་པ་བཞིན་དུ་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་རླུང་རྣམས་ཀྱིས་སེམས་གཡོ་བར་མི་འགྱུར་རོ། །ལྷག་མཐོང་གིས་ནི་ལྟ་བ་ངན་པའི་དྲ་བ་མཐའ་དག་སྤངས་པས་གཞན་དག་གིས་མི་ཕྱེད་དེ། ཟླ་བ་སྒྲོན་ “མ1འི་མདོ་ལས། ཇི་སྐད་དུ། ཞི་གནས་༼བ༽ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་༼བ༽སེམས་དམིགས་པ་ལས་གཡོ་བ་མེད་པར་འགྱུར། །ལྷག་མཐོང་གིས་ནི་

༼བ༽སོ་སོར་དཔྱད་པས་རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་གནས་སྐབས་སུའང་
ངེས་ཤེས་འདྲོངས་ནས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་བློས་གཞན་དུ་དྲང་མི་ནུས་པས། རི་དང་འདྲ་བར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་སོ། །དེས་ན་སེམས་དམིགས་པ་ལས་མི་གཡེང་བར་གར་བཞག་ཏུ་ལྷན་ལྷན་སྡོད་པ་ནི་ཞི་གནས་ཀྱི་ལག་རྗེས་ཡིན་ལ། བདག་མེད་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་ནས་བདག་ཏུ་ལྟ་བ་ལ་སོགས་པའི་ལྟ་བ་ངན་པ་རྣམས་སྤངས་ཏེ་ཕས་ཀྱི་རྒོལ་བས་བསྒུལ་མི་ནུས་པའི་རི་དང་འདྲ་བ་ནི་ལྷག་མཐོང་གི་ལག་རྗེས་ཡིན་པས་དེ་རྣམས་སོ་སོར་“བྱེད2་པར་བྱའོ། །ཞི་གནས་མ་གྲུབ་པའི་སྔོན་དུ་ནི་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་བདག་མེད་པའི་དོན་ལ་དཔྱད་ཀྱང་རླུང་ནང་གི་མར་

1 མཆན་བཞི་དེབ་ཏུ། མེ
2 ལམ་རིམ་དུ། བྱེད

16

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

མེ་བཞིན་དུ་སེམས་ཧ་ཅང་གཡོ་བས་བདག་མེད་པའི་དོན་གྱི་སྤྱི་ཡང་གསལ་བར་མི་འགྱུར་ལ། གང་གི་ཚེ་ཞི་གནས་གྲུབ་པའི་ཚེ་དཔྱད་ན་ནི་ཧ་ཅང་གཡོ་བའི་སྐྱོན་ “བཟློག1་པས་བདག་མེད་པའི་དོན་སྤྱི་གསལ་བར་འགྱུར་བས་ལྷག་མཐོང་གི་སེམས་མི་གཡོ་བའི་ཆ་མི་རྟོག་པའི་ཞི་གནས་ལས་སྐྱེ་བ་ཡིན་གྱི། ཡིན་ལུགས་རྟོགས་པའི་ཆ་ཞི་གནས་ལས་སྐྱེ་བ་མིན་ཏེ། དཔེར་ན། མར་མེས་གཟུགས་གསལ་བར་བྱེད་པའི་ཆ་སྡོང་བུ་དང་མེ་སྔ་མ་ལས་སྐྱེ་ཡི། རླུང་སྐྱོབ་པའི་ཡོལ་བ་སོགས་ལས་མི་སྐྱེ་ཡང་མར་མེ་མི་གཡོ་བའི་བརྟན་པའི་ཆ་དེ་ཡོལ་བ་སོགས་ལས་སྐྱེ་བ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལྟར་སེམས་བྱིང་རྒོད་ཀྱིས་མི་མཉམ་པ་མེད་པའི་ཞི་གནས་ཀྱི་མཉམ་གཞག་དང་ལྡན་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་བརྟགས་ན་ཡང་དག་པའི་དོན་ཤེས་པར་འགྱུར་བ་ལ་དགོངས་ནས། ཆོས་ཡང་དག་པར་སྡུད་པ་ལས། སེམས་མཉམ་པར་བཞག་ན་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་ཤེས་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། སྒོམ་རིམ་དང་པོ་ལས། སེམས་ཆུ་བཞིན་དུ་གཡོ་བའི་ཕྱིར་ཞི་གནས་ཀྱི་གཞི་མེད་པར་གནས་པ་མེད་དེ་མཉམ་པར་མ་བཞག་པའི་སེམས་ཀྱིས་ནི་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་མི་ནུས་ཏེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཀྱང་མཉམ་པར་བཞག་པས་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རབ་ཏུ་ཤེས་སོ་ཞེས་བཀའ་སྩལ་ཏོ། །ཞེས་སོ། །༼ང༽དེ་ཡང་ཆུ་ལ་བརྟེན་ནས་དྲི་མ་འཁྲུད་པ་སོགས་ཀྱི་བྱ་བ་བྱེད་པ་ལ་ཆུ་དེ་སྡོད་པའི་སྣོད་གཅིག་དགོས་པ་བཞིན་དུ་སེམས་མི་གཡོ་བའི་ཞི་གནས་ལ་བརྟེན་ནས་ཤེས་རབ་ཀྱིས་བརྟགས་ན་གནས་ལུགས་ཀྱི་དོན་ཤེས་པར་འགྱུར་བའི་དོན་ཡིན་གྱི་ལྷག་མཐོང་གིས་གནས་ལུགས་རྟོགས་པའི་ཆ་སེམས་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ལག་རྗེས་ཀྱང་མིན་ལ་སེམས་བཞག་པ་

ཙམ་གྱིས་དེ་རྟོགས་པའང་མིན་ནོ། །ཞི་གནས་གྲུབ་ན་བདག་མེད་པ་ལ་ཚུལ་བཞིན་དུ་དཔྱོད་
1 ལམ་རིམ་དུ། ལྡོག

17

ཞི་ལྷག་གཉིས་ཀ་བསྒོམ་དགོས་པའི་རྒྱུཔའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་གཡོ་བའི་སྐྱོན་“བཟློག1་པར་མ་ཟད་མི་རྟག་པ་དང་ལས་འབྲས་དང་འཁོར་བའི་ཉེས་དམིགས་དང་བྱམས་པ་དང་སྙིང་རྗེ་དང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སྦྱོང་བ་ལ་སོགས་པའི་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་དཔྱད་སྒོམ་བྱེད་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་། དམིགས་པ་ལ་གཡེང་བའི་སྐྱོན་ལོག་ནས་རང་རང་གི་དམིགས་པ་གང་ཡིན་ལ་གཞན་དུ་མི་གཡེང་བར་འཇུག་པས་དགེ་བ་གང་བྱེད་ཐམས་ཅད་ཤིན་ཏུ་སྟོབས་ཆེ་ལ། ཞི་གནས་མ་རྙེད་པའི་སྔོན་དུ་ནི་ཤས་ཆེར་དམིགས་པ་གཞན་ལ་གཡེང་བས་དགེ་སྦྱོར་བྱས་པ་ཐམས་ཅད་སྟོབས་ཆུང་སྟེ། སྤྱོད་འཇུག་ལས། ༼བ༽བྱིང་བ་དང་རྒོད་པ་སོགས་ཀྱིས་སེམས་ནི་རྣམ་པར་གཡེངས་པའི་མི། །ཉོན་མོངས་༼ང༽པ་གཅན་གཟན་གདུག་པ་དང་འདྲ་བའི་མཆེ་བའི་ཕྲག་ན་གནས། །༼བ༽ཏེ་དེས་མྱུར་དུ་འཇོམས་པར་ངེས་སོ། །ཞེས་དང་།༼བ༽གཟུངས་སྔགས་ཀྱི་བཟླས་བརྗོད་དང་ནི་༼ང༽སྨྱུང་བར་གནས་པ་སོགས་ཀྱིས་དཀའ་ཐུབ་སོགས། །ཡུན་རིང་དུས་སུ་སྤྱད་བྱས་ཀྱང་། །སེམས་གཞན་༼བ༽དུ་གཡེངས་པས་བྱས་པ་ནི། །དེ་ཉིད་རིག་པ་༼བ༽སངས་རྒྱས་ཀྱིས་༼བ༽མདོ་ལས་དགེ་སློང་དག་འདོད་པ་ལ་སེམས་གཡེང་བའི་དཀའ་ཐུབ་དང་ཁ་ཏོན་ལ་སོགས་པ་ནི་འབྲས་བུ་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་སོགས་འདོད་པའི་འབྲས་བུ་མི་འབྱིན་པས། དོན་མེད་༼བ༽པར་གསུངས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་དམིགས་པ་གཅིག་ལ་སེམས་གཞན་དུ་མི་གཡེང་བར་མི་རྟོག་པར་འཇོག་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་བསྒྲུབས་པའི་དགོས་པ་ནི་སེམས་དགེ་བའི་དམིགས་པ་ལ་ཇི་ལྟར་འདོད་འདོད་དུ་བཀོལ་དུ་རུང་བའི་ལས་རུང་བསྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་སེམས་དམིགས་པ་གཅིག་ལ་བཏགས་ནའང་སྡོད་ཐུབ་ལ། བཏང་ནའང་ཡུར་བ་བདེ་མོ་ལ་ཆུ་དྲངས་པ་ལྟར་དགེ་བའི་དམིགས་པ་མཐའ་ཡས་པ་ལ་ཇི་ལྟར་འདོད་པ་ལྟར་འགྲོ་བ་ཞིག་ཡིན་
1 ལམ་རིམ་དུ། ལྡོག

18

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

པས། ཞི་གནས་གྲུབ་ནས་ཇི་ལྟ་བ་དང་ཇི་སྙེད་པའི་ཡུལ་ལ་དམིགས་པའི་ཤེས་རབ་དང་གཏོང་བའི་སེམས་དང་སྡོམ་སེམས་དང་བཟོད་པ་དང་བརྩོན་འགྲུས་དང་དད་པ་དང་སྐྱོ་ཤས་ལ་སོགས་པ་མཐའ་ཡས་པའི་དགེ་བ་སྡུད་པ་དང་མཐའ་ཡས་པའི་སྐྱོན་བཟློག་པའི་དམིགས་རྣམ་སྐྱོང་དགོས་པ་ཡིན་གྱི། དུས་རྒྱུན་དུ་དམིགས་པ་གཅིག་ལ་བཏགས་ནས་འཇོག་པས་ནི་ཞི་གནས་བསྒྲུབས་པའི་དགོས་པ་མ་ཤེས་པས་དགེ་སྦྱོར་ལ་བོགས་ཆེན་པོ་མི་འབྱུང་བར་ཤེས་པར་བྱའོ། །༼ང༽དེས་ན་ཞི་གནས་འཇོག་སྒོམ་དང་ལྷག་མཐོང་དཔྱད་སྒོམ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་སྤྱོད་ཕྱོགས་དང་། ལྟ་བའི་ཕྱོགས་ཀྱི་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་དཔྱད་སྒོམ་དོར་ནས་སེམས་རྩེ་གཅིག་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་བསྒོམ་པ་ཤིན་ཏུ་བོགས་ཆུང་ལ། ཁྱད་པར་དུ་བདག་མེད་པའི་དོན་ལ་ངེས་པ་ཤུགས་དྲག་ལ་རྒྱུན་རིང་བ་བསྐྱེད་པའི་ཐབས་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་དཔྱད་ནས་སྐྱོང་བའི་ཇི་ལྟ་བ་ལ་དམིགས་པའི་ལྷག་མཐོང་མེད་ན། ཞི་གནས་ལ་ཡུན་ཇི་ཙམ་གོམས་པར་བྱས་ཀྱང་ཉོན་མོངས་མངོན་གྱུར་མགོ་གནོན་པ་ཙམ་སྲིད་ཀྱི། དེའི་ས་བོན་རྩད་ནས་སྤོང་བ་མི་སྲིད་པས་ཞི་གནས་ཙམ་བསྒོམ་པར་མི་བྱ་ཡི། ལྷག་མཐོང་ཡང་བསྒོམ་དགོས་ཏེ། སྒོམ་རིམ་བར་པ་ལས། ཞི་གནས་ཙམ་འབའ་ཞིག་གོམས་པར་བྱས་པས་ནི་རྣལ་འབྱོར་བ་རྣམས་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་ནི་མི་“སྤོངས་ཀྱི1། རེ་ཞིག་ཉོན་མོངས་རྣམ་པར་གནོན་པ་ཙམ་དུ་ཟད་དེ། ཤེས་རབ་ཀྱི་སྣང་བ་བྱུང་བ་མེད་པར་བག་ལ་ཉལ་ལེགས་པར་ཆོམས་པར་མི་འགྱུར་རོ། །དེ་བས་ན་འཕགས་པ་དགོངས་པ་ངེས་པར་འགྲེལ་པ་དེ་ཉིད་ལས། བསམ་གཏན་གྱིས་ནི་ཉོན་མོངས་པ་རྣམ་པར་གནོན་ནོ། །ཤེས་རབ་ཀྱིས་ནི་བག་ལ་ཉལ་ལེགས་པར་འཇོམས་པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་བཀའ་སྩལ་ཏོ། །༼ང༽ཞི་
1 མཆན་བཞི་དེབ་ཏུ། སྤོས་གི

19

ཞི་ལྷག་གཉིས་ཀ་བསྒོམ་དགོས་པའི་རྒྱུགནས་གྲུབ་པ་ན་དེ་ཙམ་གྱིས་ཆོག་པར་“མ1་འཛིན་པར་ལྷག་མཐོང་སྒྲུབ་དགོས་ཏེ། དེ་མ་སྒྲུབས་ན་ཞི་གནས་ཀྱིས་ཉོན་མོངས་མངོན་གྱུར་རེ་ཞིག་མགོ་གནོན་པ་ཙམ་ཡིན་གྱི་བག་ལ་ཉལ་ལམ་ས་བོན་སྤོང་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར། འཕགས་པ་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་རྒྱལ་པོ་ལས་ཀྱང་། ༼བ༽ཕྱི་རོལ་པ་སོགས་ཞི་གནས་ཀྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་དེ་བསྒོམ་པར་བྱེད་མོད་ཀྱི། །དེས་ནི་༼བ༽སྟེ་དེ་ཙམ་ཁོ་ནས་བདག་ཏུ་འདུ་ཤེས་འཇིག་མི་བྱེད། །༼བ༽དེ་བདག་འཛིན་སྤོང་མི་ནུས་པས་རེ་ཞིག་ཉོན་མོངས་མངོན་གྱུར་མ་སྐྱེས་ཀྱང་དེ་ཡི་ཉོན་མོངས་༼བ༽སླར་ཡང་ཕྱིར་ཞིང་རབ་འཁྲུག་སྟེ། །༼བ༽སྐྱེ་བ་ནི་དཔེར་ན་མུ་སྟེགས་ལྷག་སྤྱོད་འདི་ན་ཏིང་འཛིན་བསྒོམ་པ་བཞིན། །༼བ༽དེས་ན་ཞི་གནས་ཐོབ་ནས་གལ་ཏེ་ཆོས་ལ་བདག་མེད་སོ་སོར་རྟོག །སོ་སོར་དེ་བརྟགས་གལ་ཏེ་བསྒོམ་པ་ནི། །དེ་ནི་མྱ་ངན་འདས་ཐོབ་འབྲས་བུའི་རྒྱུ། །༼བ༽སྟེ་བདག་མེད་པའི་དོན་ལ་དམིགས་པའི་ལྷག་མཐོང་བསྒྲུབ་ན་ཐར་པ་འཐོབ། རྒྱུ་གཞན་གང་ཡིན་དེས་ནི་ཞི་༼ང༽བ་མྱ་ངན་འདས་ཐོབ་པར་མི་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་སོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྡེ་སྣོད་ལས་ཀྱང་། གང་དག་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྡེ་སྣོད་ཀྱི་༼བ༽ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་འདི་མ་ཐོས། འཕགས་པའི་ཆོས་འདུལ་བ་༼བ༽སྟེ་སྡེ་སྣོད་གསུམ་མ་ཐོས་པར་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཙམ་གྱིས་ཆོག་པར་འཛིན་པ་ཐོབ་པ་ནི་ང་རྒྱལ་གྱི་དབང་གིས་མངོན་པའི་ང་རྒྱལ་དུ་ལྷུང་ཞིང་། སྐྱེ་བ་དང་རྒ་བ་དང་ན་བ་དང་འཆི་བ་དང་མྱ་ངན་དང་སྨྲེ་སྔགས་འདོན་པ་དང་སྡུག་བསྔལ་བ་དང་ཡིད་མི་བདེ་བ་དང་འཁྲུག་པ་ལས་ཡོངས་སུ་མི་གྲོལ། འགྲོ་བ་དྲུག་གི་འཁོར་བ་ལས་ཡོངས་སུ་མི་གྲོལ། སྡུག་བསྔལ་གྱི་ཕུང་པོ་ལས་ཀྱང་ཡོངས་སུ་མི་གྲོལ་ཏེ། དེ་ལ་དགོངས་ནས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་འདི་སྐད་ཅེས་གཞན་༼བ༽དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ལས་༼བ༽ཐར་པ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པ༼བ༽འི་གདམས་ངག་ཐོས་པ་ནི་རྒ་ཤི་ལས་གྲོལ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་
1 འབྲས་མཆན་བཞི་དེབ་ཏུ། མི

20

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

བཀའ་སྩལ་ཏོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟ་བས་ན་སྒྲིབ་པ་མཐའ་དག་སྤངས་ནས་ཡོངས་སུ་དག་པའི་ཡེ་ཤེས་འབྱུང་བར་འདོད་པས་ཞི་གནས་ལ་གནས་ནས་ཤེས་རབ་བསྒོམ་པར་བྱའོ། །དེ་སྐད་དུ་འཕགས་པ་དཀོན་མཆོག་བརྩེགས་པ་ལས་ཀྱང་བཀའ་སྩལ་ཏེ། ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་ནི་གནས་ནས་ཏིང་ངེ་འཛིན་འཐོབ་སྟེ། །ཏིང་ངེ་འཛིན་ཐོབ་ནས་ཀྱང་ཤེས་རབ་སྒོམ་པར་བྱེད། །ཤེས་རབ་ཀྱིས་ནི་ཡེ་ཤེས་རྣམ་པར་དག་པ་འཐོབ། །ཡེ་ཤེས་རྣམ་པར་དག་པས་ཚུལ་ཁྲིམས་ཕུན་སུམ་ཚོགས། །ཞེས་བཀའ་སྩལ་ཏོ། །འཕགས་པ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་དད་པ་བསྒོམ་པའི་མདོ་ལས་ཀྱང་། རིགས་ཀྱི་བུ་ཤེས་རབ་ཉེ་བར་མི་གནས་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་དད་པ་༼བ༽སྟེ་བསམ་པ་ཕུན་ཚོགས་དང་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་ཇི་ལྟར་ཡང་འབྱུང་༼བ༽བ་སྟེ་སྦྱོར་བ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་འབྱུང་བར་ང་མི་སྨྲའོ་ཞེས་བཀའ་སྩལ་ཏོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །༼ང༽དེས་ན་ཞི་གནས་གྲུབ་ནས་དགེ་རྩ་གང་བྱེད་ཀྱང་ཁ་བསྒྱུར་བ་ཙམ་གྱིས་ཆོག་པས་ས་ཆོད་ཆེ་བས། དང་པོར་འགྲུབ་དགོས་པ་ཙམ་ཡིན་གྱི་དེ་གྲུབ་པ་རྐྱང་པས་མི་ཆོག་སྟེ། དེས་“ནི1་སྤང་བྱའི་ས་བོན་འཇོམས་མི་ནུས་པར་མ་ཟད་ཐར་ལམ་ཙམ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ་ཕྱི་ནང་ཐུན་མོང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་དེ་ཐོབ་ནས་ཞི་རགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་དང་བདེན་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གཉིས་ལས་གྲོལ་བ་དོན་གཉེར་གྱིས་ནི་ཕྱི་མ་ལ་བརྟེན་ནས་ལྷག་མཐོང་བསྒྲུབ་དགོས་ཏེ་ལྷག་མཐོང་ལ་བརྟེན་ནས་འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་སོ་ཐར་གྱི་བསླབ་བྱ་བསྲུང་བ་སོགས་རང་གི་ངོ་བོའི་དབང་དུ་བྱས་ནའང་ཐར་པའི་རྒྱུར་འགྲོ་བས་ཞི་གནས་ལས་ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་ཆེས་ལྷག་པས་ཉམས་ལེན་མ་ནོར་བ་དགོས་སོ། །སྔ་མའི་དཔེ་ཡང་མི་ཞིག་གིས་རྟ་བཟང་པོ་ཞིག་ཉོས་ཏེ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ལྷོ་ལེན་བྱང་འགུགས་ཀྱི་ཁེ་སྤོགས་བྱས་ན་གཞན་ལས་ཤོགས་ཆེ་བ་ཡིན་ཀྱང་། དེ་ལྟར་མ་བྱས་པར་བཞག་ན་དགོས་པ་མེད་པ་ལྟ་བུའོ། །༼བ༽ཞེས་གསུངས་སོ། །
1 མཆན་བཞི་དེབ་ཏུ། ན

21

ཞི་ལྷག་གཉིས་ཀྱི་གོ་རིམ་ངེས་པའི་ཚཞི་ལྷག་གཉིས་ཀྱི་གོ་རིམ་ངེས་པའི་ཚུལ།

གོ་རིམ་ངེས་པའི་ཚུལ་ནི། སྤྱོད་འཇུག་ལས། ༼ང༽དགེ་བའི་དམིགས་པ་ལ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་བསྒོམ་པར་བྱས་པས་བྱིང་རྒོད་དང་བྲལ་ཏེ་ལུས་སེམས་ཤིན་སྦྱངས་ཀྱི་བདེ་བ་འདྲེན་པའི་ཞི་གནས་༼བ༽ཀྱི་རྟ་དང་རབ་ཏུ་ལྡན་པའི་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ལྷག་མཐོང་གིས། །༼བ༽ཁམས་གསུམ་གྱི་ཉོན་མོངས་༼བ༽ས་བོན་དང་བཅས་པ་རྣམ་པར་འཇོམས་པར་ཤེས་བྱས་ནས། །༼བ༽གནས་ལུགས་རྟོགས་པའི་ལྷག་མཐོང་བསྒྲུབ་པར་བྱ་ལ་དེའི་རྟེན་ཐོག་མར་ཞི་གནས་བཙལ་བྱ།༼བ༽སྟེ་ཞི་གནས་མེད་པར་ལྷག་མཐོང་མི་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། སྔོན་ལ་ཞི་གནས་བསྒྲུབས་ནས་དེ་ནས་དེ་ལ་བརྟེན་ཏེ་ལྷག་མཐོང་བསྒོམ་པ་ཡིན་ནོ། །༼ང༽ལྷག་མཐོང་ལ་ཞི་གནས་སྔོན་དུ་འགྲོ་དགོས་པར་བསྟན་པ་ལ་ཞི་ལྷག་གི་ཁྱད་པར་དུ་ཡུལ་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་མ་རྟོགས་ལ་འདོད་པ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། དེ་མི་འཐད་དེ་ཞི་ལྷག་གཉིས་ཀའི་དམིགས་པ་ལ་བདེན་པ་གཉིས་ཆར་འོང་བས་དེའི་ཚེ་དང་པོ་ནས་བདག་མེད་པའི་དོན་གཏན་ལ་ཕབ་ནས་དེ་ལ་དམིགས་པའི་ཞི་གནས་སྒྲུབ་པ་ན་ཡུལ་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ལྷག་མཐོང་ཡང་དུས་གཅིག་ཏུ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར་ན་ཡུལ་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པ་ཙམ་གྱིས་ལྷག་མཐོང་དུ་འཇོག་མི་ནུས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡང་ཡང་གསུངས་སོ། །དེ་ལ་འདི་སྙམ་དུ་སྒོམ་རིམ་དང་པོ་ལས། དེའི་དམིགས་པ་ལ་ངེས་པ་མེད་དོ། །ཞེས་ཞི་གནས་ཀྱི་དམིགས་པ་ལ་ངེས་པ་མེད་པར་གསུངས་ཤིང་། སྔར་བཤད་པ་ལྟར་ཞི་གནས་ཀྱི་དམིགས་པ་ལ་ཆོས་ཅན་དང་ཆོས་ཉིད་གཉིས་ཡོད་པས་དང་པོ་བདག་མེད་པའི་དོན་གོ་བར་བྱས་ནས་དེ་ལ་དམིགས་ཏེ་བསྒོམས་པས། སེམས་གཞན་དུ་མི་གཡེང་བའི་ཞི་གནས་དང་སྟོང་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་ལྷག་མཐོང་གཉིས་ཀ་དུས་གཅིག་ཏུ་བསྐྱེད་པས་ཆོག་མོད། ཅིའི་ཕྱིར་སྔོན་ལ་ཞི་གནས་བཙལ་ནས་དེ་ནས་ལྷག་མཐོང་སྒོམ་པར་བྱེད་ཅེ་ན། དེ་ལ་

22

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

ཞི་གནས་ལྷག་མཐོང་གི་སྔོན་དུ་འགྲོ་ལུགས་ནི།བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ལྟ་བའི་གོ་བ་སྐྱེ་བ་ལ་ཞི་གནས་སྔོན་དུ་འགྲོ་མི་དགོས་ཏེ། ཞི་གནས་མེད་པ་ལའང་ལྟ་བ་སྐྱེ་བར་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ལྟ་བ་དེ་ལ་ཡིད་འགྱུར་བའི་མྱོང་བ་སྐྱེ་བ་ལའང་ཞི་གནས་སྔོན་དུ་འགྲོ་མི་དགོས་ཏེ། ཞི་གནས་མེད་ཀྱང་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཡང་ཡང་དཔྱད་དེ་གོམས་པར་བྱས་པས་ཡིད་འགྱུར་བ་སྐྱེ་བར་མི་འགལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། འགལ་ན་མི་རྟག་པ་དང་འཁོར་བའི་ཉེས་དམིགས་དང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སྦྱོང་བ་ལའང་ཡིད་འགྱུར་པའི་མྱོང་བ་སྐྱེ་བ་ཞི་གནས་ལ་རག་ལས་པར་ཧ་ཅང་ཐལ་བར་འགྱུར་ཏེ་རྒྱུ་མཚན་ཀུན་ནས་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་ཞི་གནས་ལྷག་མཐོང་ལ་དགོས་ལུགས་དེ་གང་ཡིན་སྙམ་ན། འདི་ལ་དགོངས་འགྲེལ་ནས་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་དང་རབ་ཏུ་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་བསྒོམ་པ་དེ་ཇི་སྲིད་དུ་ལུས་སེམས་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་བསྐྱེད་པར་མི་ནུས་པ་དེ་སྲིད་དུ་ལྷག་མཐོང་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་ཡིད་བྱེད་ཡིན་ལ། དེ་ལས་ཤིན་སྦྱངས་སྐྱེས་པ་ན་ལྷག་མཐོང་དུ་གསུངས་པས། ཞི་གནས་མ་ཐོབ་ན་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་དཔྱད་སྒོམ་ཇི་ཙམ་བྱས་ཀྱང་དེས་མཐར་ལུས་སེམས་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པའི་དགའ་བདེ་བསྐྱེད་པར་མི་ནུས་ལ། ཞི་གནས་ཐོབ་ནས་ནི་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་དཔྱད་སྒོམ་གྱིས་ཀྱང་རང་གི་མཐར་ཤིན་སྦྱངས་སྐྱེད་པར་བྱེད་པས་དེ་ལ་ཞི་གནས་རྒྱུར་དགོས་ཏེ་འོག་ཏུ་བཤད་པར་བྱའོ། །དེས་ན་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་དམིགས་པ་གཅིག་ལ་མ་བཞག་པར་“དཔྱད1་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཤིན་སྦྱངས་བསྐྱེད་ནུས་པ་ན་ལྷག་མཐོང་དུ་འགྱུར་བས། ཡུལ་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་དམིགས་ཀྱང་སེམས་དམིགས་པ་གཅིག་ལ་བཞག་པའི་
1 ལམ་རིམ་དུ། དཔྱོད

23

ཞི་ལྷག་གཉིས་ཀྱི་གོ་རིམ་ངེས་པའི་ཚདབང་གིས་ཤིན་སྦྱངས་བསྐྱེད་པ་ནི་ཞི་གནས་བསྒྲུབ་ལུགས་ལས་མི་འདའ་བས་དེ་ཙམ་གྱིས་ལྷག་མཐོང་ཐོབ་པར་མི་འཇོག་སྟེ། འདི་ལྟར་དང་པོར་བདག་མེད་པའི་གོ་བ་བཙལ་ནས་དེའི་དོན་ལ་ཡང་དང་ཡང་དུ་དཔྱོད་པར་བྱེད་ན་ནི་སྔོན་དུ་ཞི་གནས་མ་གྲུབ་པས་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཞི་གནས་འགྲུབ་མི་སྲིད་ལ། མི་དཔྱོད་པར་འཇོག་སྒོམ་བྱེད་ན་ནི་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཞི་གནས་འགྲུབ་ཀྱང་ཞི་གནས་ཀྱི་སྐྱོང་ཚུལ་ལས་མ་གཏོགས་པའི་ལྷག་མཐོང་གི་སྐྱོང་ཚུལ་མེད་པས་ཕྱི་ནས་ལྷག་མཐོང་བཙལ་དགོས་པས། ཞི་གནས་སྔོན་དུ་བཙལ་ནས་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ལྷག་མཐོང་བསྒོམ་པའི་རིམ་པ་ལས་མ་འདས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་ལྷག་མཐོང་བསྐྱེད་པའི་ཚུལ་ནི་སོ་སོར་རྟོག་པའི་དཔྱད་སྒོམ་གྱིས་ཤིན་སྦྱངས་བསྐྱེད་པ་ལ་མི་བྱེད་ན་ཞི་གནས་སྔོན་དུ་བཙལ་ནས་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ལྷག་མཐོང་བསྒོམ་པ་ལ་རྒྱུ་མཚན་ཡང་དག་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་ལ། རིམ་པ་དེ་ལྟར་སྒོམ་པར་མི་བྱེད་ནའང་ཆེས་མི་རིགས་ཏེ། དགོངས་འགྲེལ་ནས་ཞི་གནས་ཐོབ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ལྷག་མཐོང་བསྒོམ་པར་སྔར་དྲངས་པ་ལྟར་གསུངས་ཤིང་། སྔ་མ་ལ་བརྟེན་ཕྱི་མ་སྐྱེ། །ཞེས་ཕྱིན་དྲུག་གི་བསམ་གཏན་དང་ཤེས་རབ་ཀྱི་རིམ་པ་དང་ལྷག་པ་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་བསླབ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ལྷག་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་བསླབ་པ་སྐྱེ་བའི་རིམ་པ་རྣམས་ཞི་གནས་སྔོན་ལ་བསྒོམས་ནས་ལྷག་མཐོང་ཕྱིས་བསྒོམ་པའི་རིམ་པ་ཡིན་ལ།སྔར་བྱང་ས་དྲངས་པ་ལྟར་དང་། ཉན་ས་ལས་ཀྱང་ཞི་གནས་ལ་བརྟེན་ནས་ལྷག་མཐོང་བསྒོམ་པར་གསུངས་ཤིང་། དབུ་མ་སྙིང་པོ་དང་སྤྱོད་འཇུག་དང་སྒོ་རིམ་གསུམ་དང་ཡེ་ཤེས་གྲགས་པ་དང་ཤཱནྟི་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྔོན་དུ་ཞི་གནས་བཙལ་ནས་ལྷག་མཐོང་བསྒོམ་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །༼ང༽ཞི་གནས་ལྷག་

24

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།
མཐོང་གི་སྔོན་དུ་འགྲོ་དགོས་ལུགས་ནི་དམིགས་པ་ལ་མཉམ་པར་བཞག་སྟོབས་ཀྱིས་དྲངས་པའི་ཤིན་སྦྱངས་ཞི་གནས་ལའང་ཡོད་ཀྱང་། སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་དཔྱད་སྟོབས་ཀྱིས་དྲངས་པའི་ཤིན་སྦྱངས་སྐྱེས་པ་ལྷག་མཐོང་སྐྱེས་པའི་ཚད་དུ་གསུངས་ཤིང་། སྔོན་དུ་ཞི་གནས་མ་གྲུབ་ན་དེ་སྐྱེ་བ་གཏན་མི་སྲིད་ཅིང་། ཞི་གནས་གྲུབ་ན་དཔྱད་སྟོབས་ཀྱིས་ཤིན་སྦྱངས་འདྲེན་ནུས་པའོ། །དེས་ན་རྒྱ་གར་བའི་སློབ་དཔོན་ཁ་ཅིག་ཞི་གནས་ཟུར་དུ་མི་འཚོལ་བར་དང་པོ་ནས་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་དཔྱད་པ་ལས་ལྷག་མཐོང་བསྐྱེད་པར་བཞེད་པ་ནི། ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱི་གཞུང་དང་འགལ་བས་བློ་དང་ལྡན་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཡིད་བརྟན་པའི་གནས་སུ་མི་རུང་ངོ་། །ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་གི་གོ་རིམ་དེ་ཡང་དང་པོར་གསར་དུ་བསྐྱེད་པའི་ “ཚེ1་དེ་ལྟར་བྱེད་ཀྱི། ཕྱིས་ནི་ལྷག་མཐོང་སྔོན་དུ་བསྒོམས་ནས་ཞི་གནས་བསྒོམ་པའང་བྱེད་པས་གོ་རིམ་ངེས་པ་མེད་དོ། །འོ་ན་ཀུན་ལས་བཏུས་ལས། ལ་ལ་ནི་ལྷག་མཐོང་ཐོབ་པ་ཡིན་གྱི། ཞི་གནས་ནི་མ་ཐོབ་སྟེ། དེ་ལྷག་མཐོང་ལ་བརྟེན་ནས་ཞི་གནས་ལ་བརྩོན་པར་བྱེད་“དེ2ེ་ཞེས་གསུངས་པ་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་ནི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྡོགས་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་ཞི་གནས་མ་ཐོབ་པ་མིན་གྱི། བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་ཡན་ཆད་ཀྱི་ཞི་གནས་མ་ཐོབ་པ་སྟེ། དེ་ཡང་༼བ༽དཔེར་ན་ཕྱིར་འོང་ལྟ་བུས་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྡོགས་ལ་བརྟེན་ནས། བདེན་པ་བཞི་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ནས་༼བ༽སམ་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ལྷག་མཐོང་གྲུབ་པའི་རྗེས་སུ།དེ་ལ་བརྟེན་ནས་བསམ་བཏན་དང་པོ་ཡན་ཆད་ཀྱི་༼བ༽དངོས་གཞིས་བསྡུས་པའི་ཞི་རགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་ཞི་གནས་༼བ༽བར་སྐབས་གཅིག་ནས་གསར་དུ་བསྒྲུབ་པ་༼བ༽ལྟ་བུ་སྟེ། སའི་དངོས་གཞི་ལས། གཞན་ཡང་
1 མཆན་བཞི་གཉིས་ཀར། ཆ
2 ལམ་རིམ་དུ། དོ།།

25

ཞི་གནས་ལ་བསླབ་ཚུ

༼བ༽བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྡོགས་ལ་བརྟེན་ནས། སྡུག་བསྔལ་ནས་ལམ་གྱི་བར་དུའང་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རབ་ཏུ་ཤེས་༼བ༽པའི་ལྷག་མཐོང་གྲུབ་ལ་བསམ་གཏན་དང་པོ

༼བ༽འི་

དངོས་གཞི་ལ་སོགས་པ༼བ༽ས་བསྡུས་པའི་ཞི་གནས་ནི་མ་ཐོབ་སྟེ། དེ་༼བ༽ནང་དུ་སེམས་བསྡུས་ཏེ་འདུག་མ་ཐག་ཏུ་༼བ༽དམིགས་པ་ལ་སེམས་འཇོག་སྟེ་ཆོས་༼བ༽རབ་ཏུ་རྣམ་པར་འབྱེད་པ༼བ༽འི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་དཔྱོད་པར་མི་བྱེད་དོ། །༼བ༽བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞིས་བསྡུས་པའི་ཞི་གནས་གྲུབ་པ་ན་དེ་༼བ༽སྔར་གྱི་ལྷག་པའི་ཤེས་རབ་༼བ༽ལྷག་མཐོང་གྲུབ་པ་དེ་ཉིད་༼བ༽ཀྱིས་གྲོགས་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་༼བ༽དངོས་གཞིས་བསྡུས་པའི་ལྷག་པའི་སེམས་༼བ༽ཞི་གནས་ལ་སྦྱོར་བ་༼བ༽སྟེ་འགྲུབ་པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྤྱིར་ཐ་སྙད་ཟོར་ཡང་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་སེམས་དགུ་ལ་ཞི་གནས་དང་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་སོགས་བཞི་ལ་ལྷག་མཐོང་དུ་གསུངས་པ་ཡོད་ཀྱང་ཞི་ལྷག་དངོས་ནི་འཆད་པར་འགྱུར་བ་ལྟར། ཤིན་སྦྱངས་སྐྱེས་པ་ནས་བཞག་དགོས་སོ། །

ཞི་གནས་ལ་བསླབ་ཚུལ།

སོ་སོའི་བསླབ་ཚུལ་ལ་གསུམ། ཞི་གནས་ལ་བསླབ་ཚུལ། ལྷག་མཐོང་ལ་བསླབ་ཚུལ། དེ་གཉིས་ཟུང་དུ་འབྲེལ་བའི་ཚུལ་ལོ། །

ཞི་གནས་ཀྱི་ཚོགས་བསྟེན་པ།

དང་པོ་ལ་གསུམ། ཞི་གནས་ཀྱི་ཚོགས་བསྟེན་པ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཞི་གནས་བསྒོམ་པའི་ཚུལ། བསྒོམས་པས་ཞི་གནས་གྲུབ་པའི་ཚད་དོ། །དང་པོ་ནི་རྣལ་འབྱོར་

26

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

པས་ཐོག་མར་བདེ་ཞིང་མྱུར་དུ་ཞི་གནས་འགྲུབ་པར་འགྱུར་བའི་རྒྱུ་ཞི་གནས་ཀྱི་ཚོགས་ལ་བསྟེན་པར་བྱའོ། །འདི་ལ་དྲུག་ལས། མཐུན་པའི་ཡུལ་ན་གནས་པ་ནི། ཡོན་ཏན་ལྔ་དང་ལྡན་པའི་ཡུལ་ཏེ། ཟས་གོས་ལ་སོགས་པ་ཚེགས་མེད་པར་རྙེད་པས་རྙེད་སླ་བ་དང་། གཅན་གཟན་ལ་སོགས་པའི་སྐྱེ་བོ་མི་བསྲུན་པ་དང་དགྲ་ལ་སོགས་པ་མི་གནས་པས་གནས་བཟང་བ་དང་། ནད་མི་བསྐྱེད་པའི་ས་ཡིན་པས་ས་བཟང་“པོ1་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ལྟ་བ་མཚུངས་པའི་གྲོགས་དང་ལྡན་པས་གྲོགས་བཟང་བ་དང་། ཉིན་མོ་སྐྱེ་བོ་མང་པོ་མེད་ཅིང་མཚན་མོ་སྒྲ་ཆུང་བས་ལེགས་པར་ལྡན་པའོ། །མདོ་སྡེའི་རྒྱན་ལས་ཀྱང་། བློ་ལྡན་གང་དུ་བསྒྲུབ་པའི་ཡུལ། །ལེགས་པར་རྙེད་དང་གནས་བཟང་དང་། །ས་བཟང་བ་དང་གྲོགས་བཟང་དང་། །རྣལ་འབྱོར་བདེ་བའི་ཡོ་བྱད་ལྡན། །ཞེས་གསུངས་སོ། །འདོད་པ་ཆུང་བ་ནི། ཆོས་གོས་ལ་སོགས་པ་བཟང་པོའམ་མང་པོ་ལ་ལྷག་པར་ཆགས་པ་མེད་པའོ། །ཆོག་ཤེས་པ་ནི། ཆོས་གོས་ལ་སོགས་པ་ངན་ངོན་ཙམ་རྙེད་པས་རྟག་ཏུ་ཆོག་ཤེས་པའོ། །བྱ་བ་མང་པོ་ཡོངས་སུ་སྤངས་པ་ནི། ཉོ་ཚོང་ལ་སོགས་པའི་བྱ་བ་ངན་པ་དང་ཁྱིམ་པ་དང་རབ་བྱུང་རྣམས་དང་ཧ་ཅང་འདྲིས་བཤེས་བྱེད་པ་དང་སྨན་བྱེད་པ་དང་སྐར་མ་བརྩི་བ་སོགས་ཡོངས་སུ་སྤངས་པའོ། །ཚུལ་ཁྲིམས་རྣམ་པར་དག་པ་ནི། སོ་ཐར་དང་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྡོམ་པ་གཉིས་ཀ་ལ་རང་བཞིན་དང་བཅས་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བའི་བསླབ་པའི་གཞི་མི་“འདྲལ2་བ་དང་བག་མེད་པས་རལ་ནའང་། སྐྱེན་པར་འགྱོད་པས་ཆོས་བཞིན་དུ་ཕྱིར་འཆོས་པར་བྱེད་པའོ། །འདོད་པ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་རྟོག་ཡོངས་སུ་སྤངས་པ་
1 ལམ་རིམ་དུ། བ
2 མཆན་བཞི་དེབ་ཏུ། འདྲ

27

ཞི་གནས་ལ་བསླབ་ཚུནི། འདོད་པ་རྣམས་ལ་གསོད་པ་དང་འཆིང་བ་ལ་སོགས་པ་ཚེ་འདིའི་ཉེས་དམིགས་དང་ངན་འགྲོར་འགྲོ་བ་སོགས་ཕྱི་མའི་ཉེས་དམིགས་བསྒོམས་ནས་སམ། ཡང་ན་འཁོར་བའི་དངོས་པོ་ཡིད་དུ་འོང་མི་འོང་ཐམས་ཅད་ནི་འཇིག་པའི་ཆོས་ཅན་མི་རྟག་པ་སྟེ་ངེས་པར་དེ་དག་ཐམས་ཅད་དང་བདག་རིང་བོར་མི་ཐོགས་པར་འབྲལ་བར་འགྱུར་ན་བདག་དེ་ལ་ཅི་ཞིག་ལྷག་པར་ཆགས་པ་ལ་སོགས་པར་འགྱུར་སྙམ་དུ་བསྒོམས་ལ་འདོད་པའི་རྣམ་རྟོག་ཐམས་ཅད་སྤང་པར་བྱའོ། །འདི་དག་ནི་སྒོམ་རིམ་བར་པའི་དགོངས་པ་ལྟར་བཤད་པ་སྟེ། རྒྱས་པར་ནི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ས་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟ་བུའི་ཆོས་དྲུག་ནི་ཏིང་ངེ་འཛིན་བཟང་པོ་གསར་དུ་སྐྱེ་བ་དང་སྐྱེས་ཟིན་པ་མི་ཉམས་པར་གནས་པ་དང་གོང་ནས་གོང་དུ་འཕེལ་བའི་རྒྱུ་རྐྱེན་གྱི་གནད་བསྡུས་པ་སྟེ། ཁྱད་པར་དུ་ཚུལ་ཁྲིམས་དག་པ་དང་འདོད་པ་ལ་ཉེས་དམིགས་སུ་བལྟ་བ་དང་མཐུན་པའི་ཡུལ་ན་གནས་པ་གཙོ་བོ་ཡིན་ནོ། །དགེ་བཤེས་སྟོན་པའི་ཞལ་ནས།རང་ཅག་མན་ངག་ཁོ་ནས་ལན་སྙམ་ཡིན།མན་ངག་ཁོ་ན་བཙལ་བས་ཏིང་ངེ་འཛིན་སྐྱེར་མི་འདོད་པ་དེ་ཚོགས་ལ་གནས་པ་མེད་པས་ལན་པ་ཡིན་“གསུངས་ཏེ1།ཚོགས་ནི་སྔར་བཤད་པ་དྲུག་ལ་སོགས་པ་ཡིན་ནོ། །གཞན་ཡང་ཕར་ཕྱིན་དང་པོ་བཞི་ནི་ལྔ་པ་བསམ་གཏན་གྱི་ཚོགས་སུ་འགྲོ་བ་ཡིན་ཏེ། སྒོམ་རིམ་དང་པོ་ལས། ཞི་གནས་ནི་རྙེད་པ་ལ་སོགས་པ་འདོད་པ་ལ་མི་བལྟ་ཞིང་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་ལེགས་པར་གནས་ལ་སྡུག་བསྔལ་ལ་སོགས་པ་དང་དུ་ལེན་པའི་ངང་ཚུལ་ཅན་དུ་གྱུར་ལ་བརྩོན་འགྲུས་བརྩམས་ན་མྱུར་དུ་འགྲུབ་བོ། །དེ་བས་ན་འཕགས་པ་དགོངས་པ་ངེས་པར་འགྲེལ་པ་ལ་སོགས་པ་ལས་ཀྱང་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་གོང་མ་གོང་མའི་རྒྱུ་ཉིད་ཡིན་པར་
1 ལམ་རིམ་དུ། གསུང་སྟེ

28

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

བསྟན་ཏོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ལམ་སྒྲོན་ལས་ཀྱང་། ཞི་གནས་ཡན་ལག་རྣམ་ཉམས་པས། །རབ་ཏུ་འབད་དེ་བསྒོམས་བྱས་ཀྱང་། །ལོ་ནི་སྟོང་ཕྲག་དག་གིས་ཀྱང་། །ཏིང་འཛིན་འགྲུབ་པར་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པས། ཞི་ལྷག་གི་ཏིང་ངེ་འཛིན་སྙིང་ཐག་པ་ནས་བསྒྲུབ་པར་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཞི་གནས་ཀྱི་ཡན་ལག་གམ་ཚོགས་ཉན་ས་ནས་གསུངས་པའི་བཅུ་གསུམ་ལ་སོགས་པ་ལ་འབད་པ་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེའོ། །

ཚོགས་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཞི་གནས་སྒོམ་པའི་ཚུལ།

དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཞི་གནས་བསྒོམ་པའི་ཚུལ་ལ་གཉིས། སྦྱོར་བ་དང་། དངོས་གཞིའོ། །དང་པོ་ནི། སྔར་བཤད་པའི་སྦྱོར་བའི་ཆོས་དྲུག་དང་ཁྱད་པར་དུ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་རིང་དུ་བསྒོམ་ཞིང་དེའི་ཡན་ལག་ཏུ་སྐྱེས་བུ་ཆུང་འབྲིང་དང་ཐུན་མོང་བའི་དམིགས་པའི་ངོ་བོ་རྣམས་ཀྱང་“སྦྱར1་བར་བྱའོ། །
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ལུས་ཀྱི་སྤྱོད་ལམ་ཇི་འདྲ་བས་བསྒོམ་པ་དང་། བསྒོམ་པའི་རིམ་པ་ཉིད་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྒོམ་རིམ་བར་པ་དང་ཐ་མ་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་སྟན་ཤིན་ཏུ་འཇམ་པོ་བདེ་བ་ལ་ལུས་ཀྱི་ཀུན་སྤྱོད་ཆོས་བརྒྱད་དང་ལྡན་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་རྐང་པ་ནི་རྗེ་བཙུན་རྣམ་པར་སྣང་མཛད་ཀྱི་སྐྱིལ་མོ་ཀྲུང་ལྟ་བུ་སྐྱིལ་མོ་ཀྲུང་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའམ་ཡང་ན་སྐྱིལ་ཀྲུང་ཕྱེད་པའང་རུང་སྟེ་དེ་ལྟར་བྱའོ། །མིག་ནི་ཧ་ཅང་ཡང་མི་དབྱེ་ཧ་ཅང་ཡང་མི་“ཟུམ2་པར་སྣའི་རྩེ་མོར་གཏད་དོ། །ལུས་ནི་

1 ལམ་རིམ་དུ། སྦྱང
2 ལམ་རིམ་དུ། གཟུམ

29

ཞི་གནས་ལ་བསླབ་ཚུཧ་ཅང་ཡང་རྒྱབ་ཏུ་མི་དགྱེ་ཧ་ཅང་ཡང་མདུན་དུ་མི་དགུ་བར་དྲང་པོར་བསྲངས་ལ་དྲན་པ་ནང་དུ་བཞག་སྟེ་འདུག་པར་བྱའོ། །ཕྲག་པ་ནི་ཐད་ཀར་མཉམ་པར་བཞག་གོ། མགོ་ནི། མི་མཐོ་མི་དམའ་ཞིང་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་མ་ཡོ་བར་བཞག་སྟེ་སྣ་ནས་ལྟེ་བར་“བྲང1་པོར་བཞག་གོ། སོ་དང་མཆུ་ནི་རང་ལུགས་སུ་ཐ་མལ་པར་བཞག་གོ། ལྕེ་ནི་ཡ་སོའི་དྲུང་དུ་གཞར་རོ། །དབུགས་ནི་ཕྱི་ནང་དུ་རྒྱུ་བ་སྒྲ་ཅན་དང་“རྔམས2་པ་དང་རྒོད་བག་ཅན་དུ་མི་“གཏང3་གི། ཅི་ནས་ཀྱང་ཕར་རྒྱུ་“ཚུལ4་རྒྱུ་མི་ཚོར་བར་དལ་བུ་དལ་བུས་འབད་པ་མེད་པར་འཇུག་པ་དེ་ལྟར་བྱའོ། །ཉན་སར་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གནང་བའི་ཁྲིའམ་ཁྲིའུའམ་༼བ༽མ་གནང་བ་ནི་འབྲེང་བའི་དྲ་ཁྲི་དང་སོ་མའི་དྲ་བ་ཅན་སོགས་
ཡིན་གསུངས། རྩྭ་བཏིང་བའི་སྟེང་དུ་སྐྱིལ་མོ་ཀྲུང་བཅས་ཏེ་འདུག་པ་ལ་རྒྱུ་མཚན་ལྔ་གསུངས་ཏེ། ལུས་ལེགས་པར་བསྒྲིམས་ན་སྤྱོད་ལམ་དེ་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་སྐྱེ་བ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པས་མྱུར་བ་མྱུར་བར་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་སྐྱེ་བ་དང་། འདུག་པས་དུས་ཡུན་རིང་པོ་འདའ་བར་བྱེད་ནུས་ཤིང་སྤྱོད་ལམ་དེས་དེའི་ལུས་ཤིན་ཏུ་ངལ་བར་མི་འགྱུར་བ་དང་། སྤྱོད་ལམ་དེ་མུ་སྟེགས་དང་ཕས་ཀྱི་རྒོལ་བ་དག་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་དང་།གཞན་གྱིས་སྤྱོད་ལམ་དེས་འདུག་པ་མཐོང་ན་ཤིན་ཏུ་དང་བ་སྐྱེ་བ་དང་། སྤྱོད་ལམ་དེ་སངས་རྒྱས་དང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཉན་ཐོས་རྣམས་ཀྱིས་གནང་ཞིང་བསྟེན་པ་སྟེ་རྒྱུ་མཚན་དེ་ལྔ་མཐོང་ནས་སྐྱིལ་མོ་ཀྲུང་བཅས་ཏེ་གནས་པར་གསུངས་

1 ལམ་རིམ་དུ། དྲང་
2 ལམ་རིམ་དུ། རྔམ
3 ལམ་རིམ་དུ། བཏང
4 ལམ་རིམ་དུ། ཚུར

30

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

སོ། །ལུས་དྲང་པོར་བསྲང་བ་ནི་རྨུགས་པ་དང་གཉིད་མི་འབྱུང་བའི་དོན་དུ་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་ཐོག་མར་ལུས་ཀྱི་ཀུན་སྤྱོད་བརྒྱད་དང་ཁྱད་པར་རླུང་ཆམ་ལ་དབབ་པ་ཇི་ལྟར་བཤད་པ་བཞིན་བསྒྲུབ་པར་བྱའོ། །
བསྒོམ་པའི་རིམ་པ་ཉིད་བཤད་པ་ནི།༼ང༽བསྒོམ་པའི་རིམ་པ་ལ་རྗེ་ཉིད་ཀྱི་ཞལ་ནས། ཀླུ་སྒྲུབ་ཐོགས་མེད་གཉིས་ནས་རིམ་བཞིན་དུ། །ལེགས་བརྒྱུད་བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི། ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ལྟར་བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི་རིམ་པ་འདིར་ལྷག་མཐོང་ཆེན་མོའི་སྐབས་སུ་མགོན་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་ལུགས་དང་། དེ་མ་གཏོགས་པ་རྒྱ་ཆེ་བའི་ལམ་རྣམས་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱི་ལུགས་བྱང་ས་སོགས་ཀྱི་གཞུང་བསྲང་བར་མཛད་ཅིང་། སྐབས་འདིར་ནི་དབུས་མཐའ་ལས་“འགྱུར1་བའི་ཉེས་པ་ལྔ་སྤོང་བའི་འདུ་བྱེད་བརྒྱད་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཞི་གནས་བསྒྲུབ་ཚུལ་འདི་ཉིད་ལ་གཞུང་བསྲངས་ནས། དེ་ལ་སེམས་གནས་པའི་ཐབས་དགུ་ཚང་ལུགས་དང་། དགུ་པོ་དེ་ཡིད་བྱེད་བཞིར་འདུ་ལུགས་དང་སྟོབས་དྲུག་གིས་འགྲུབ་ལུགས་སོགས་འཆད་པར་མཛད་པ་ཡིན་ནོ། །ལམ་རིམ་ཕལ་མོ་ཆེར་དབུས་མཐའ་ནས་གསུངས་པའི་ཉེས་པ་ལྔ་སྤོང་བའི་འདུ་བྱེད་བརྒྱད་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཞི་གནས་བསྒྲུབ་པར་གསུངས་ལ། དགེ་བཤེས་ལག་སོར་པ་ནས་བརྒྱུད་པའི་གདམས་ངག་རྣམས་ལས་དེའི་སྟེང་དུ་ཉན་ས་ནས་བཤད་པའི་སྟོབས་དྲུག་དང་ཡིད་བྱེད་བཞི་དང་སེམས་དགུས་བསྒྲུབ་དགོས་པར་བཤད་ཅིང་། མཁས་པ་༼ང༽ཆེན་པོ་ཤ་ར་བ་ཡོན་ཏན་གྲགས་ཀྱིས་ནི་སེམས་གནས་པའི་ཐབས་དགུ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་བཞིར་བསྡུས་པ་དང་། ཉེས་པ་དྲུག་དང་དེའི་གཉེན་པོ་འདུ་བྱེད་བརྒྱད་པོ་འདི་ནི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐབས་ཡིན་པར།མདོ་སྡེ་དུ་མ་དང་མདོ་སྡེ་རྒྱན་དང་དབུས་མཐའ་དང་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱི་ས་སྡེ་དང་དབུ་མ་སྒོམ་རིམ་གསུམ་ལ་སོགས་པ་བསམ་གཏན་གྱི་ཐབས་སྟོན་པ་ཐམས་ཅད་ལས་མཐུན་
1 འབྲས་མཆན་བཞི་དེབ་ཏུ། འབྱུང་

31

ཞི་གནས་ལ་བསླབ་ཚུཔར་གསུངས་ཏེ།དང་པོ་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་ཚོགས་ལ་གནས་པས་ཐབས་འདི་དག་གིས་འབད་ན་ཏིང་ངེ་འཛིན་ངེས་པར་འཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། །དེང་སང་བསམ་གཏན་གྱི་མན་ངག་ཟབ་པར་གྲགས་པ་དག་ལ་ཐབས་འདི་དག་གི་མིང་ཙམ་ཡང་མི་སྣང་སྟེ་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་ཚོགས་དང་མི་ལྡན་པ་དང་ཐབས་འདི་དག་མེད་པར་ནི་ཡུན་རིང་པོར་འབད་ཀྱང་ཏིང་ངེ་འཛིན་འགྲུབ་པར་མ་གསུངས་སོ་ཞེས་རང་གི་ལམ་རིམ་ལས་འཆད་དེ། འདི་ནི་གཞུང་ཆེན་མོ་རྣམས་ཀྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་བསྒྲུབས་ཚུལ་ལ་ངེས་པ་རྣམ་པར་དག་པ་རྙེད་པའི་གཏམ་དུ་སྣང་ངོ་། །དེ་ལ་སྤྱིར་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་ལམ་གྱི་རིམ་པའི་འཁྲིད་ཚུལ་རྣམས་ནི་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་ས་སྡེ་ལྔར་རྒྱས་པར་གཏན་ལ་ཕབ་བས་ཉམས་ལེན་སྟོན་པའི་གཞུང་ནི་དེ་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་སོ། །དེར་ཡང་གཞུང་གཅིག་ཏུ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་གཞུང་གཞན་དུ་རྒྱས་པར་མི་འཆད་པས་ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་གཉིས་ནི་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ་ལས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ས་ལས་ཤེས་དགོས་པར་གསུངས་པས་ཉན་ས་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པ་ཡིན་ནོ། །རྗེ་བཙུན་བྱམས་པས་ཀྱང་མདོ་སྡེའི་རྒྱན་དང་དབུས་མཐར་སེམས་གནས་པའི་ཐབས་དགུ་དང་སྤོང་བའི་འདུ་བྱེད་བརྒྱད་གསུངས་ལ། དེ་རྣམས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ་དང་ཀ་མ་ལ་ཤཱི་ལ་༼ང༽པདྨའི་ངང་ཚུལ་དང་ནྟི་པ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱ་གར་གྱི་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་ཏིང་ངེ་འཛིན་བསྒྲུབ་པའི་རིམ་པ་མང་དུ་མཛད་དེ། ལྷ་སྐུ་དང་ཐིག་ལེ་དང་ཡི་གེ་སོགས་ལ་དམིགས་པའི་དམིགས་པ་མི་འདྲ་བ་མ་གཏོགས་པ་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་སྤྱིའི་ཁོག་རྣམས་ནི་སྔར་གྱི་གཞུང་ཆེན་མོ་དེ་དག་ནས་བཤད་པ་དང་སྔགས་ནས་བཤད་པ་རྣམས་ཤིན་ཏུ་མཐུན་ལ། ཁྱད་པར་དུ་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་

32

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

ཉེས་པ་ལྔ་ལ་སོགས་པའི་སྐྱོན་རྣམས་དང་དེ་རྣམས་ཇི་ལྟར་སེལ་བའི་ཚུལ་རྣམས་ནི་མདོ་སྡེའི་ཕྱོགས་རྣམས་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པར་སྣང་ངོ་། །འོན་ཀྱང་གཞུང་ཆེ་བ་རྣམས་ཀྱི་སྟེང་ནས་ཉམས་སུ་ལེན་ཤེས་པ་ཉིན་མོའི་སྐར་མ་ལྟར་སྣང་བས་རང་གི་བློ་སྐྱོན་གྱི་དྲི་མ་གཞུང་དེ་དག་ལ་བཀལ་ནས་དེ་རྣམས་ཕྱིའི་གོ་རྒྱ་གཅོད་པ་ཙམ་ཡིན་གྱི་སྙིང་པོའི་དོན་སྟོན་པའི་གདམས་ངག་ཟུར་དུ་ཡོད་པར་བཟུང་ནས་དེ་དག་ནས་བཤད་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་བསྒྲུབ་པའི་རིམ་པ་ལ་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་ཚེ་ན་ཇི་ལྟར་ཡིན་གྱི་ཐེ་ཚོམ་ཡང་མི་སྐྱེ་བར་སྣང་ངོ་། །གདམས་ངག་འདི་ནི་དབུ་ཞབས་ཀྱི་ཉམས་ལེན་ཐམས་ཅད་གཞུང་ཆེན་མོ་རྣམས་ནས་འབྱུང་བ་ཁོ་ན་ལ་“རྩིགས1་སུ་བྱེད་པས་འདིར་ཡང་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་སྒྲུབ་ཚུལ་རྣམས་གཞུང་ཆེ་བ་རྣམས་ནས་བླངས་ཏེ་བཤད་པར་བྱའོ། །འདི་ལ་གཉིས། ཏིང་ངེ་འཛིན་སྐྱོན་མེད་བསྐྱེད་པའི་ཚུལ་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སེམས་གནས་སྐྱེ་བའི་རིམ་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། སེམས་དམིགས་པ་ལ་གཏོད་པའི་སྔོན་དུ་ཇི་ལྟར་བྱ་བ་དང་། དམིགས་པ་ལ་གཏོད་པའི་དུས་སུ་ཇི་ལྟར་བྱ་བ་དང་། དམིགས་པ་ལ་གཏད་པའི་འོག་ཏུ་ཇི་ལྟར་བྱ་བའོ། །༼ང༽བསྒོམ་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཚེ་ཐོག་མར་རླུང་ཆམ་ལ་དབབ་པ་འགྲོ་འོང་ཉེར་གཅིག་སོགས་བགྲང་བ་ནི་རྟོག་པ་ཕྱི་རོལ་དུ་གཡེང་བ་ལྡོག་པའི་གྲབས་དམ་པའོ། །

དང་པོ་ནི། ཏིང་ངེ་འཛིན་བསྒོམ་པ་ལ་མི་སྤྲོ་ཞིང་དེའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་དགའ་བའི་ལེ་ལོ་འགོག་མ་ནུས་ན་དང་པོ་ནས་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་འཇུག་ཏུ་མི་སྟེར་ཞིང་ལན་ཅིག་ཐོབ་ཀྱང་རྒྱུན་འཐུད་མི་ནུས་པས་མྱུར་དུ་ཉམས་པར་འགྱུར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་ཐོག་མར་ལེ་ལོ་འགོག་པ་གནད་དུ་ཆེའོ། །དེ་ལ་ལུས་དང་སེམས་དགའ་བདེས་རྒྱས་པའི་
1 ལམ་རིམ་དང་མཆན་བཞི་དེབ་ཏུ། གཙིགས

33

ཞི་གནས་ལ་བསླབ་ཚུཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་ཐོབ་ན་ཉིན་མཚན་ཀུན་ཏུ་དགེ་བ་ལ་སྦྱོར་བ་ལ་སྐྱོ་དུབ་མི་འབྱུང་བས་ལེ་ལོ་བཟློག་གོ། དེ་བསྐྱེད་པ་ལ་ཤིན་སྦྱངས་བསྐྱེད་པའི་རྒྱུ་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་བརྩོན་འགྲུས་རྒྱུན་ལྡན་དུ་རྩོམ་ནུས་པ་དགོས་སོ།།དེ་བསྐྱེད་པ་ལ་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་དོན་དུ་གཉེར་བའི་འདུན་པ་དྲག་པོ་རྒྱུན་ལྡན་པ་དགོས་སོ།།དེའི་རྒྱུར་ནི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་ཡོན་ཏན་མཐོང་བས་ཡིད་འཕྲོག་པའི་དད་པ་བརྟན་པོ་དགོས་པས་ཐོག་མར་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་ཡོན་ཏན་སེམས་པའི་དད་པ་ཡང་དང་ཡང་དུ་བསྒོམ་པར་བྱའོ།།འདི་དག་གི་གོ་རིམ་ནི་ཉམས་སུ་བླངས་ནས་བལྟས་ན་ཆེས་ཤིན་ཏུ་གསལ་བར་ངེས་པས་གནད་དམ་པར་བཟུང་སྟེ། དབུས་མཐའ་ལས། ༼བ༽རྩོལ་བའི་གནས་༼བ༽ཏིང་ངེ་འཛིན་དོན་དུ་གཉེར་བའི་འདུན་པ་དང་དེ་ལ་གནས་པ་༼བ༽བརྩོན་འགྲུས་དང་། །༼བ༽འདུན་པའི་རྒྱུ་༼བ༽ཡོན་ཏན་མཐོང་བའི་དད་པ་དང་༼བ༽རྩོལ་བའི་འབྲས་བུ་༼བ༽ཤིན་སྦྱངས་ཉིད་དུའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལ་གནས་ནི་འདུན་པ་སྟེ་རྩོལ་བའི་གནས་སོ། །གནས་པ་ནི་རྩོལ་བའམ་བརྩོན་འགྲུས་སོ། །༼ང༽སེམས་དམིགས་པ་ལ་གཏོད་པའི་སྔོན་དུ་ཇི་ལྟར་བྱ་བ་འདི་ལ་ཐོག་མར་ལེ་ལོ་འགོག་དགོས་ཤིང་། དེ་ཡང་ལེ་ལོ་རྩ་བ་ནས་ལྡོག་ཅིང་བརྩོན་འགྲུས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ལ་ཤིན་སྦྱངས་ཐོབ་དགོས། དེ་ལ་དེའི་རྒྱུར་རྩོལ་བའམ་བརྩོན་འགྲུས་དགོས། དེ་ལ་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་དོན་གཉེར་གྱི་འདུན་པ་དགོས། དེ་ལ་དེའི་ཡོན་ཏན་མཐོང་བའི་དད་པ་དགོས་པས་དང་པོར་འདུན་པའི་རྒྱུ་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་ཡོན་ཏན་བསམ་པའི་དད་པ་བསྒོམ། དེ་ནས་རྩོལ་བའི་གནས་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་དོན་གཉེར་གྱི་འདུན་པ་སྦྱངས། དེ་ནས་འདུན་པ་དེ་ལ་གནས་པའི་བརྩོན་འགྲུས་རྩོམ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་རྩོལ་བའི་འབྲས་བུ་ཤིན་སྦྱངས་སྐྱེ་བ་ཡིན་

ནོ། །འདུན་པའི་རྒྱུ་ནི་ཡོན་ཏན་ལ་ཡིད་ཆེས་པའི་དད་པའོ། །རྩོལ་བའི་འབྲས་བུ་ནི་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པའོ།།འདིར་བསྒོམ་པར་བྱ་བའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་ཡོན་ཏན་ནི།ཞི་གནས་

34

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

གྲུབ་ན་སེམས་ལ་དགའ་བ་དང་ལུས་ལ་བདེ་བ་རྒྱས་པས་མཐོང་ཆོས་ལ་བདེ་བར་གནས་པ་དང་ལུས་སེམས་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་རྙེད་པས་སེམས་དགེ་བའི་དམིགས་པ་ལ་གང་འདོད་དུ་བཀོལ་དུ་རུང་བ་དང་།རང་དབང་མེད་པར་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་ཡུལ་ལ་གཡེང་བ་ཞི་བས་ཉེས་སྤྱོད་མང་པོ་མི་འབྱུང་ཞིང་དགེ་བ་གང་བྱེད་སྟོབས་ཆེ་བ་དང་ཞི་གནས་ལ་བརྟེན་ནས་མངོན་ཤེས་དང་རྫུ་འཕྲུལ་སོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་རྣམས་བསྒྲུབ་ནུས་པ་དང་། ཁྱད་པར་དུ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཇི་“ལྟར་1་རྟོགས་པའི་ལྷག་མཐོང་གི་རྟོགས་པ་སྐྱེ་བས་འཁོར་བའི་རྩ་བ་མྱུར་དུ་གཅོད་ནུས་པ་སོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་གང་བསམས་ན་ཏིང་ངེ་འཛིན་བསྒོམ་པ་ལ་སྤྲོ་ཤུགས་འཕེལ་བར་འགྱུར་བ་རྣམས་ཤེས་པར་བྱས་ལ་བསྒོམ་སྟེ། འདི་སྐྱེས་ན་ནང་ནས་ཏིང་ངེ་འཛིན་བསྒོམ་པ་ལ་རྒྱུན་དུ་བསྐུལ་བས་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཐོབ་པར་སླ་ཞིང་ཐོབ་ཟིན་ནས་ཀྱང་ཡང་ཡང་བསྒོམ་པ་ལ་འཇུག་པས་ཉམས་པར་དཀའ་བ་ཡིན་ནོ། །
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། སེམས་གང་ལ་“འཇུག2་པའི་གཞི་དམིགས་པ་ངོས་བཟུང་བ་དང་། དེ་ལ་སེམས་ཇི་ལྟར་གཏོད་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དམིགས་པ་སྤྱིའི་རྣམ་པར་བཞག་པ་དང་། སྐབས་སུ་བབ་པའི་དམིགས་པ་ངོས་བཟུང་བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། དམིགས་པ་དངོས་བསྟན་པ་དང་། གང་ཟག་གང་གིས་གང་ལ་དམིགས་པར་བྱ་བ་བསྟན་པ་དང་། དམིགས་པའི་རྣམ་གྲངས་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི།༼ང༽གཉིས་པ་སེམས་དམིགས་པ་ལ་གཏད་པའི་དུས་སུ་ཇི་ལྟར་བྱ་བ་ལ། ཞི་ལྷག་གི་དམིགས་པ་ལ་བཞི་ཡོད་པའི་དང་པོ་ཁྱབ་པའི་དམིགས་པ་ལའང་བཞི་ཡོད་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཡོད་མེད་ 1 ལམ་རིམ་དུ། ལྟ་བ་
2 ལམ་རིམ་དུ། འཇོག

35

ཞི་གནས་ལ་བསླབ་ཚུནི་ཞི་གནས་ཀྱི་ཚེ་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་དཔྱོད་པ་མི་བྱེད་པས་དེའི་དམིགས་པ་ལ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་པ་དང་། ལྷག་མཐོང་གི་ཚེ་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་དཔྱོད་པ་ཡོད་པས་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་བཅས་པ་ཞེས་གསུངས་ཀྱི་སྤྱིར་གཞི་གྲུབ་ན་ཞི་ལྷག་གི་དམིགས་པ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པས་དེ་གཉིས་ཀའང་ཡིན་པས་ཁྱབ་པོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་རྣལ་འབྱོར་པའི་དམིགས་པ་བཞི་གསུངས་ཏེ། འདི་ལྟར་ཁྱབ་པའི་དམིགས་པ་དང་། “དཔྱད1་པ་རྣམ་པར་སྦྱོང་བའི་དམིགས་པ་དང་། མཁས་པའི་དམིགས་པ་དང་། ཉོན་མོངས་པ་རྣམ་པར་སྦྱོང་བའི་དམིགས་པའོ། །དེ་ལ་ཁྱབ་པའི་དམིགས་པ་ལ་ནི་བཞི་ཡོད་དེ། རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་བཅས་པའི་གཟུགས་བརྙན་དང་། རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་པའི་གཟུགས་བརྙན་དང་། དངོས་པོའི་མཐའ་དང་། དགོས་པ་ཡོངས་སུ་གྲུབ་པའོ། །དེ་ལ་དམིགས་བྱེད་ཀྱི་སྒོ་ནས་བཞག་པ་ནི་གཟུགས་བརྙན་གཉིས་ཏེ།དང་པོ་ནི་ལྷག་མཐོང་གི་དམིགས་པ་ཡིན་ལ།གཉིས་པ་ནི་ཞི་གནས་ཀྱི་དམིགས་པའོ།།གཟུགས་བརྙན་ནི་གང་ལ་དམིགས་པའི་དམིགས་པ་རང་མཚན་པ་དེ་དངོས་མིན་པར་དེའི་རྣམ་པ་བློ་ལ་སྣང་བའོ།།དེ་ལ་དམིགས་ནས་དཔྱོད་པར་བྱེད་པའི་ཚེ་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་རྣམ་རྟོག་ཡོད་པས་རྣམ་རྟོག་དང་བཅས་པའི་གཟུགས་བརྙན་ནོ།།ཡང་དེ་ལ་དམིགས་ནས་མི་དཔྱོད་པར་སེམས་འཇོག་པའི་ཚེ་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་རྟོག་པ་མེད་པས་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་གཟུགས་བརྙན་ཞེས་བྱའོ།།གཟུགས་བརྙན་དེ་དམིགས་པ་གང་གི་གཟུགས་བརྙན་ཡིན་སྙམ་ན།སྤྱད་པ་རྣམ་སྦྱོང་གི་དམིགས་པ་ལྔ་དང་མཁས་པའི་དམིགས་པ་ལྔ་དང་ཉོན་མོངས་པ་རྣམ་པར་སྦྱོང་བའི་དམིགས་པ་གཉིས་ཀྱི་གཟུགས་བརྙན་ནམ་རྣམ་པ་ཡིན་ནོ།།
དམིགས་བྱ་ཡུལ་གྱི་སྒོ་ནས་བཞག་པ་ནི་དངོས་པོའི་མཐའ་ཡིན་ཏེ།༼ང༽དངོས་པོའི་
1 ལམ་རིམ་དུ། སྤྱད

36

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

མཐའ་ནི་ཕུང་པོ་ལྔར་འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་དང་བདེན་པ་བཞིར་གྲོལ་བ་དོན་གཉེར་གྱི་བླང་དོར་གྱི་གཞིར་གྱུར་པའི་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་འདུས་ལུགས་བསམས་ནས། དེའི་རྗེས་སུ་དེར་གྲངས་ངེས་པར་ཐག་བཅད་ནས་དེ་ལ་སེམས་འཇོག་པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་ཡང་ཇི་ལྟ་ཇི་སྙེད་གང་ཡིན་ཀྱང་ཞི་ལྷག་གང་བསྒྲུབ་པའི་སྐབས་སྟོབས་ཀྱི་ཚུལ་དེའི་ནང་དུ་འདུས་ལུགས་བསམས་ནས་དེ་ཉིད་ལ་འཇོག་པ་དང་། རྒྱས་པར་སྤྲོས་ཤིང་དཔྱད་ནས་འཇོག་པའི་ཁྱད་པར་ཤེས་དགོས་སོ། །འདི་ཙམ་དུ་ཟད་ཀྱི་འདི་ལས་གཞན་པ་མེད་དོ་ཞེས་པའི་ཇི་སྙེད་པའི་དངོས་པོའི་མཐའ་དང་། འདི་ཁོ་ན་ལྟར་གནས་ཀྱི་གཞན་དུ་མི་གནས་སོ་ཞེས་པའི་ཇི་ལྟ་བའི་དངོས་པོའི་མཐའ་གཉིས་སོ། །དེ་ལ་ཇི་སྙེད་པ་ནི་ཕུང་པོ་ལྔར་འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་དང་ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་དང་སྐྱེ་མཆེད་བཅུ་གཉིས་སུ་ཆོས་ཐམས་ཅད་དང་བདེན་བཞིར་ཤེས་བྱའི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་འདུས་ཀྱི། དེ་ཕན་ཆད་དུ་གཞན་མེད་པའོ། །ཇི་ལྟ་བ་ནི་དམིགས་པ་དེ་དག་གི་ཡང་དག་པ་ཉིད་དང་དེ་བཞིན་ཉིད་རིགས་པས་གྲུབ་པའི་དོན་ནོ། །འབྲས་བུའི་སྒོ་ནས་བཞག་པ་ནི་དགོས་པ་ཡོངས་སུ་གྲུབ་པ་སྟེ། དམིགས་པ་དེ་དག་གི་གཟུགས་བརྙན་ལ་ཞི་ལྷག་གིས་དམིགས་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དེ་ཀུན་ཏུ་བསྟེན། གོམས་པར་བྱས། ལན་མང་དུ་བྱས་པའི་མཐུས་རང་རང་གི་གནས་ངན་ལེན་དང་བྲལ་ནས་གནས་གྱུར་པའོ། །༼ང༽དགོས་པ་ཡོངས་སུ་འགྲུབ་པ་ནི་དམིགས་པ་དེ་གོམས་པས་ཤིན་སྦྱངས་སྐྱེ་བ་སོགས་དགོས་པ་འགྲུབ་ལུགས་ཀྱི་འབྲས་བུའི་སྒོ་ནས་བཞག་པའོ། །འདི་བཞི་ག་ཡང་དམིགས་པ་འོག་མ་རྣམས་ལས་ལོགས་ན་མེད་ཅིང་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྱབ་པ་ཡིན་ནོ། །

སྤྱད་པ་རྣམ་པར་སྦྱོང་བ་ནི། འདོད་ཆགས་སོགས་ལ་ཤས་ཆེར་སྤྱད་“པ1་རྣམ་པར་སྦྱོང་བའི་དམིགས་པ་སྟེ། མི་སྡུག་པ་དང་བྱམས་པ་དང་རྟེན་འབྲེལ་དང་ཁམས་
1 མཆན་བཞི་དེབ་ཏུ། པར

37

ཞི་གནས་ལ་བསླབ་ཚུཀྱི་རབ་དབྱེ་དང་དབུགས་འབྱུང་རྔུབ་སྟེ་ལྔའོ། །༼ང༽སྤྱིར་སྤྱད་པ་རྣམ་སྦྱོང་ལ་ལྔ་ལས་དང་པོ་ནི་མི་སྡུག་པའི་རྣམ་པ་ཡིད་ལ་ཤར་ནས་དེ་ལ་སེམས་འཛིན་པ་སོགས་ཏེ་འདི་ལ་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་སོ་སོ་བ་གཉིས་ཡོད་ལ། བྱམས་པ་ལྟ་བུ་ལ་ནི་རང་གི་བློ་བྱམས་པའི་ངོ་བོར་བསྐྱེད་ནས་དེ་ཉིད་ལ་སེམས་འཛིན་པ་ཡིན་པས་སོ་སོར་མེད་དོ། །རྟེན་འབྲེལ་ལ་དམིགས་པ་འདི་ལ་ནི། རྟེན་འབྲེལ་ཚེ་གསུམ་ལ་རྫོགས་པ་ལྟ་བུའི་དབང་དུ་བྱས་ན་དེ་ལ་དུས་གསུམ་གའི་ཆ་ཡོད་པས་དེ་དག་ལས་མ་གཏོགས་པའི་རང་དབང་བའི་གང་ཟག་གི་བདག་ཡོད་པ་འགོག་པའི་དམིགས་པ་ཡིན་ཅིང་། མཁས་པའི་དམིགས་པ་ལྔ་ཡང་འདིའི་ཁོག་

ཏུ་འདུའོ། །དེ་ལ་མི་སྡུག་པ་ལ་དམིགས་པ་ནི། སྐྲ་དང་སྤུ་ལ་སོགས་པ་སོ་དྲུག་ནི་ནང་གི་མི་སྡུག་པ་དང་རྣམ་པར་སྔོས་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་ཕྱི་རོལ་གྱི་མི་སྡུག་པ་སྟེ་མི་གཙང་བའི་མི་སྡུག་པའི་རྣམ་པ་བློ་ལ་ཤར་བ་ལ་སེམས་འཛིན་པའོ། །མཛའ་བོ་དང་དགྲ་བོ་དང་བར་མ་གསུམ་ལ་དམིགས་ནས་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ས་པའི་ཕན་བདེ་བསྒྲུབ་པའི་བསམ་པ་ནི་བྱམས་པ་སྟེ། བྱམས་པའི་འཛིན་སྟངས་དེའི་སྒོ་ནས་སེམས་དམིགས་པ་དེ་དག་ལ་འཛིན་པ་ལ་བྱམས་པ་ལ་དམིགས་པ་ཞེས་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་གཉིས་ཀ་ལ་བྱམས་པར་གསུངས་པའོ། །རྟེན་འབྲེལ་ལ་དམིགས་པ་ནི། དུས་གསུམ་དུ་འབྱུང་བའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་ཆོས་ཙམ་ལ་བརྟེན་ནས་ཆོས་ཙམ་གྱི་འབྲས་བུ་འབྱུང་བ་ཙམ་དུ་ཟད་ཀྱི། དེ་དག་ལས་མ་གཏོགས་པའི་ལས་བྱེད་པ་པོ་དང་འབྲས་བུ་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་པོ་མེད་པའི་དོན་ལ་དེ་ལྟར་དམིགས་ཏེ་སེམས་འཛིན་པའོ། །ཁམས་ཀྱི་རབ་དབྱེ་ལ་དམིགས་པ་ནི། ས་དང་ཆུ་དང་མེ་དང་རླུང་དང་ནམ་མཁའ་དང་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་དྲུག་གི་ཆ་རྣམས་སོ་སོར་ཕྱེ་སྟེ་དེ་རྣམས་ལ་དམིགས་ནས་སེམས་འཛིན་པའོ། །དབུགས་འབྱུང་རྔུབ་ལ་དམིགས་པ་ནི། རླུང་ཕྱི་ནང་དུ་འགྲོ་བ་ལ་བགྲང་

38

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

བ་དང་ལྟ་“བའི1་སྒོ་ནས་སེམས་གཞན་དུ་མི་གཡེང་བར་དམིགས་པའོ། །མཁས་པའི་དམིགས་པའང་ལྔ་སྟེ། ༼ང༽དེ་ལྔ་ལ་ཕུང་པོ་ལྔའི་སྟེང་དུ་དེ་ལྔ་པོ་དེར་མ་གཏོགས་པའི་བདག་ཡོད་པ་འགོག་པ་དང་། དེ་ལ་མེད་ཀྱང་ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་ཀྱི་རྒྱུའི་ཁྲོད་ན་རང་དབང་བའི་བདག་ཡོད་དམ་སྙམ་པ་ལ། མིག་ལ་སོགས་པའི་ཁམས་རྣམས་རང་རང་གི་ས་བོན་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་གྱི། དེ་ལས་དོན་གཞན་པའི་བདག་མེད་པར་ཤེས་པ་དང་། དེ་ལྟར་མེད་ཀྱང་རྐྱེན་གྱི་ཁྲོད་ན་བདག་ཡོད་དམ་སྙམ་པ་ལ་མིག་སོགས་སྐྱེ་མཆེད་བཅུ་གཉིས་པོ་རྣམས་ཀྱིས་རྐྱེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་ཤེས་ནས་དེ་ལས་དོན་གཞན་པའི་བདག་མེད་པར་ཤེས་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་རྟེན་འབྲེལ་བཅུ་གཉིས་ལ་མི་རྟག་སྡུག་བསྔལ་སོགས་སུ་ཤེས་ཀྱི། གང་ཟག་གི་བདག་ཏུ་མེད་པ་དང་རྒྱུ་དགེ་སྡིག་ལས་འབྲས་བུ་བདེ་སྡུག་འབྱུང་གི་དེ་ལས་དོན་གཞན་པའི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པར་ཤེས་ནས་དེ་དག་ལ་སེམས་འཛིན་པའོ། །ཕུང་པོ་དང་ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་དང་རྟེན་འབྲེལ་དང་གནས་དང་གནས་མ་ཡིན་པ་ལ་མཁས་པའོ། །དེ་ལ་ཕུང་པོ་ནི་གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོ་སོགས་ལྔ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་མཁས་པ་ནི་ཕུང་པོ་ལས་མ་གཏོགས་པའི་བདག་དང་བདག་གི་བ་མེད་པར་ཤེས་པའོ། །ཁམས་ནི་མིག་ལ་སོགས་པའི་ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་ཡིན་ལ། དེ་ལ་མཁས་པ་ནི་ཁམས་དེ་རྣམས་རང་རང་གི་ས་བོན་ལས་འབྱུང་བའི་རྒྱུའི་རྐྱེན་ཤེས་པའོ། །སྐྱེ་མཆེད་ནི་མིག་ལ་སོགས་པའི་སྐྱེ་མཆེད་བཅུ་གཉིས་ཡིན་ལ། དེ་ལ་མཁས་པ་ནི་ནང་གི་སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་ནི་རྣམ་ཤེས་དྲུག་གི་བདག་པོའི་རྐྱེན་དང་ཕྱིའི་སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་ནི་དམིགས་པའི་རྐྱེན་དང་འགགས་མ་ཐག་པའི་ཡིད་ནི་དེ་མ་ཐག་པའི་རྐྱེན་དུ་ཤེས་པའོ། །རྟེན་འབྲེལ་ནི་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཡིན་ལ། དེ་ལ་མཁས་པ་ནི་དེ་དག་ལ་མི་རྟག་པ་དང་སྡུག་བསྔལ་བ་དང་བདག་མེད་པར་ཤེས་པའོ། །གནས་དང་གནས་མ་ཡིན་པ་ནི་དགེ་བ་ལས་རྣམ་སྨིན་ཡིད་དུ་འོང་
1 མཆན་བཞི་དེབ་ཏུ། བུའི

39

ཞི་གནས་ལ་བསླབ་ཚུབ་འབྱུང་བ་གནས་ཡིན་ལ། མི་དགེ་བ་ལས་རྣམ་སྨིན་ཡིད་འོང་འབྱུང་བ་གནས་མིན་པ་སོགས་ཡིན་ལ་དེ་ལ་མཁས་པ་ནི་དེ་ལྟར་ཤེས་པའོ། །འདི་ནི་རྟེན་འབྲེལ་ལ་མཁས་པའི་བྱེ་བྲག་ཡིན་ཏེ་ཁྱད་པར་ནི་འདིས་མི་འདྲ་བའི་རྒྱུ་རྣམས་ཤེས་པར་བྱེད་དོ། །༼ང༽རྟེན་འབྲེལ་གྱི་སྐབས་སུ་ལས་ལས་འབྲས་བུ་འབྱུང་བ་སྤྱིར་བསྟན་ནས། འདིར་ལས་ཀྱི་ཁྱད་པར་འདི་ལས་འབྲས་བུའི་ཁྱད་པར་འདི་འབྱུང་བར་བསྟན་པས། གནས་དང་གནས་མ་ཡིན་པ་ལ་མཁས་པ་འདི་རྟེན་འབྲེལ་ལ་མཁས་པའི་བྱེ་བྲག་གམ་ཆ་གཅིག་ཡིན་ནོ། །གང་ཟག་གང་གིས་གང་ལ་དམིགས་པ་ནི་ཆགས་སོགས་ལྔ་ཤས་ཆེར་གོམས་པ་ཞིག་ཡིན་ན། སྤྱད་པ་རྣམ་སྦྱོང་གི་དམིགས་པ་བྱེ་བྲག་པ་རྣམས་ལ་ངེས་པར་མ་དམིགས་ན་ཞི་གནས་མི་སྐྱེ་ལ་ཆགས་སོགས་ཤས་ཆུང་བ་དང་ཆ་མཉམ་པ་སོགས་ལ་ནི་དམིགས་པ་དེ་དག་གང་ལ་མོས་པའམ། ཁྱད་པར་དུ་བདག་ཅག་གི་སྟོན་པའི་སྐུ་གཟུགས་ལ་དམིགས་ན་དགོས་པ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བར་གསུངས་སོ། །དམིགས་པ་འདི་དག་ལ་ཞི་གནས་བསྒྲུབ་པའི་ཚེ་བསྡུས་ནས་སེམས་འཇོག་ཅིང་ལྷག་མཐོང་གི་ཚེ་རྒྱས་པར་ཕྱེ་ནས་དཔྱོད་པའི་ཡུལ་ཡིན་པ་ཙམ་མ་གཏོགས་ཞི་ལྷག་གཉིས་ཀའི་དམིགས་པར་འདྲ་ལ། སྤྱད་པ་རྣམ་སྦྱོང་གི་དམིགས་པ་རྣམས་དང་མཁས་པའི་དམིགས་པ་རྣམས་ནི་ཞི་གནས་གསར་དུ་བསྒྲུབ་པའི་དམིགས་པ་ཤས་ཆེ་ལ། ཉོན་མོངས་རྣམ་སྦྱོང་གི་དམིགས་པ་ནི་གྲུབ་ཟིན་ཁྱད་པར་དུ་བྱེད་པ་ཤས་ཆེའོ། །
འདི་དག་ཞི་གནས་ཀྱི་དམིགས་པར་བྱེད་པའི་ཚེ་ནི་ཕུང་པོ་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་གང་དུ་ངེས་པའི་འཛིན་སྟངས་གཅིག་གི་སྒོ་ནས་སེམས་འཛིན་པའོ། །ཉོན་མོངས་པ་རྣམ་པར་སྦྱོང་བ་ནི་ཉོན་མོངས་ཀྱི་ས་བོན་ཉམས་“སྨད1་པར་བྱེད་པ་ཙམ་དང་ས་བོན་རྩད་ནས་སྤོང་བ་སྟེ། དང་པོའི་དམིགས་པ་ནི་འདོད་པའི་ས་ནས་ཅི་ཡང་མེད་པའི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་བར་གྱི་ས་འོག་མའི་རགས་པ་དང་གོང་མའི་ཞི་བ་ཡིན་ལ། གཉིས་པའི་
1 ལམ་རིམ་དུ། སྨོད

40

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

དམིགས་པ་ནི་བདེན་པ་བཞིའི་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པ་བཅུ་དྲུག་གོ། འདི་དག་ཀྱང་ཞི་གནས་ཀྱི་དམིགས་པར་བྱེད་པའི་ཚེ་ནི་མི་དཔྱོད་པར་ཡུལ་དེ་དག་གི་རྣམ་པ་ཤར་བ་ལ་སེམས་ཀྱི་ངེས་པ་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་གི་སྒོ་ནས་སེམས་འཛིན་པའོ། །སྒོམ་རིམ་བར་པ་ལས་དམིགས་པ་གསུམ་གསུངས་ཏེ། གསུང་རབ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་པོ་ཐམས་ཅད་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་གཞོལ་བ་དང་འབབ་པ་དང་བབ་པའོ་ཞེས་ཐམས་ཅད་བསྡུས་ཏེ་དེ་ལ་སེམས་འཇོག་པ་དང་། ཇི་ཙམ་གྱིས་ཆོས་རྣམས་བསྡུས་པར་འགྱུར་བའི་ཕུང་པོ་སོགས་ལ་དམིགས་པ་དང་མཐོང་བ་དང་ཐོས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་གཟུགས་ལ་སེམས་འཇོག་པའོ།།ཕུང་པོ་སོགས་ལ་འཇོག་ཚུལ་ནི་འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་“1ཕུང་པོ་ལྔར་འདུ་ལུགས་ཤེས་པར་བྱས་ལ་དེ་ནས་དེ་དག་གི་ནང་དུ་རིམ་གྱིས་བསྡུས་ཟིན་པ་དང་དེ་ལ་དམིགས་ནས་སེམས་འཛིན་པ་སྟེ། ཇི་ལྟར་སོ་སོར་འབྱེད་པ་ལ་གོམས་ན་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་སྐྱེ་བ་ལྟར་སྡུད་པ་ལ་གོམས་པར་བྱས་ནའང་ཡུལ་གཞན་ལ་མི་“འཕྲོ2་བར་དམིགས་པ་ལ་སེམས་སྡུད་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་སྐྱེའོ། འདི་ནི་ཆོས་མངོན་པའི་མན་ངག་གོ། དེ་བཞིན་དུ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་དུ་འདུ་ཚུལ་ཤེས་པར་བྱས་ལ་དེར་བསྡུས་ཟིན་པ་དང་སེམས་འཛིན་པའོ། །དེ་ལ་སྤྱད་པ་རྣམ་སྦྱོང་གི་དམིགས་པ་རྣམས་ནི་འཆད་པ་ལྟར་ཆགས་སོགས་ལྷག་པར་སྤྱད་པ་རྣམས་ཀྱི་ཆགས་སོགས་བཟློག་སླ་ཞིང་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཏིང་ངེ་འཛིན་འཐོབ་པར་སླ་བས་དམིགས་པ་ཁྱད་པར་ཅན་ཡིན་ལ།༼བ༽འདི་དག་ལ་མཁས་པའི་དམིགས་པ་ཞེས་བཤད་ཀྱང་དམིགས་པ་འདི་དག་བསྒོམས་པས་མཁས་པར་འགྱུར་བ་ལ་དགོངས་ནས་ 1 མཆན་བཞི་དེབ་ཏུ། +དང་
2 ལམ་རིམ་དུ། འགྲོ

41

ཞི་གནས་ལ་བསླབ་ཚུདེ་ལྟར་གསུངས་པ་ཡིན་གྱི། ད་ལྟ་འདི་དག་བསྒོམ་པ་པོའི་གང་ཟག་དེ་ནི་གཏི་མུག་ཤས་ཆེ་བ་ཞིག་ཡིན་གྱི་མཁས་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །མཁས་པའི་དམིགས་པ་རྣམས་ནི་ཆོས་དེ་དག་ལས་མ་གཏོགས་པའི་གང་ཟག་གི་བདག་འགོག་པས་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ལྷག་མཐོང་སྐྱེ་བ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པས་ཞི་གནས་ཀྱི་དམིགས་པ་ཤིན་ཏུ་བཟང་ཞིང་། ཉོན་མོངས་སྦྱོང་བའི་དམིགས་པ་རྣམས་ནི་ཉོན་མོངས་སྤྱིའི་གཉེན་པོར་འགྲོ་བས་དོན་ཆེ་བ་ཡིན་ནོ། །ཁྱབ་པའི་དམིགས་པ་ནི་དམིགས་པ་སྔ་མ་དེ་དག་ལས་ཟུར་ན་མེད་དོ།།དེའི་ཕྱིར་དགོས་པ་ཁྱད་པར་ཅན་དང་ལྡན་པའི་ཞི་གནས་ཀྱི་དམིགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཏིང་ངེ་འཛིན་བསྒྲུབ་དགོས་པ་ཡིན་པས། གང་དག་རྡེའུ་༼ང༽དམིགས་པ་འདི་དག་ནི་ཤིང་བུ་
རྡེའུ་སོགས་དང་སེམས་གསལ་རིག་ཙམ་ལ་དམིགས་པ་སོགས་དང་། ཞི་གནས་འགྲུབ་པ་ཙམ་ལ་ནི་ཁྱད་པར་མེད་ཅིང་། དེའི་ཞར་ལ་ཉོན་མོངས་གང་ཤས་ཆེ་བའི་གཉེན་པོར་འགྱུར་བ་དང་། སངས་རྒྱས་རྗེས་སུ་ ུདྲན་པ་སོགས་དགོས་པ་ལྷག་པོ་ཡོད་པས་ཁྱད་པར་འཕགས་སོ། །དཔེར་ན་མི་ཞིག་གིས་དོན་གཅིག་གཅོད་པའི་ཞར་ལ་བྲེལ་བ་གཞན་མང་པོ་ཆོད་པ་ལྟ་བུའོ། །དེས་ན་སྔར་བཤད་པའི་གང་ཟག་དེ་དག་གིས་དམིགས་པ་སོ་སོ་ལ་དམིགས་པ་ངེས་བཟུང་དགོས་མི་དགོས་ནི། དཔེར་ན་རླུང་ནད་མེད་པའི་མི་ལ་ཚད་པའི་སྨན་གཏོང་ན་དེ་ཁོ་ནས་ཆོག་ལ་རླུང་ནད་ཡོད་པའི་མི་ལ་གཏོང་ན་དེའི་ཁ་གནོན་དགོས་པ་ལྟ་བུའོ། །དང་ཤིང་བུ་སོགས་ལ་དམིགས་རྟེན་བྱས་ནས་ཏིང་ངེ་འཛིན་བསྒྲུབ་པ་ནི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་དམིགས་པའི་རྣམ་པར་བཞག་པ་མི་ཤེས་པ་ཡིན་པར་གསལ་ལོ། །
ཁ་ཅིག་དམིགས་པའི་གཏད་སོ་བྱས་ནས་དེ་ལ་སེམས་བཟུང་ན་མཚན་འཛིན་དུ་འགྲོ་སྙམ་ནས་དེ་ལྟ་བུའི་དམིགས་པའི་ཡུལ་ལ་མི་གཏོད་པར་རྟེན་མེད་དུ་འཇོག་པ་ཉིད་སྟོང་ཉིད་བསྒོམ་པར་འདོད་པ་ནི་སྟོང་ཉིད་བསྒོམ་ཚུལ་གཏན་མ་གོ་བའི་རྣམ་

42

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

འགྱུར་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་དེའི་ཚེ་ཤེས་པ་མེད་ན་ནི་སྟོང་ཉིད་བསྒོམ་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཡང་མེད་པར་འགྱུར་ལ། ཡོད་ན་ནི་ཅི་ཞིག་ཤེས་པས་ཤེས་པར་འཇོག་པའི་ཤེས་བྱ་འདོད་དགོས་སོ། །ཤེས་བྱ་ཡོད་ན་ནི་དེ་ཉིད་བློ་དེའི་དམིགས་པ་ཡིན་ཏེ་ཡུལ་དང་དམིགས་པ་དང་ཤེས་བྱ་རྣམས་དོན་གཅིག་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་ཏིང་ངེ་འཛིན་དེ་ཡང་མཚན་འཛིན་དུ་འདོད་དགོས་པས་ལུགས་དེ་ནི་རིགས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །
གཞན་ཡང་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་བསྒོམ་དུ་འགྲོ་མི་འགྲོ་ནི་ཡིན་ལུགས་རྟོགས་པའི་ལྟ་བའི་ཐོག་ཏུ་བཞག་ནས་བསྒོམ་མི་བསྒོམ་གྱིས་འཇོག་པ་ཡིན་གྱི། ཡུལ་ལ་ཅིར་ཡང་མི་རྟོག་པ་དང་རྟོག་པའི་སྒོ་ནས་འཇོག་པ་མིན་ཏེ་རྒྱས་པར་འོག་ནས་སྟོན་ནོ། །དམིགས་ཡུལ་མེད་པར་འཇོག་པར་འདོད་པ་དེས་ཀྱང་རང་གི་སེམས་འདི་ཅི་ནས་ཀྱང་ཡུལ་གང་ལའང་མི་འཕྲོ་བ་དེ་ལྟར་བཟུང་ངོ་སྙམ་པ་སྔོན་དུ་བཏང་ནས་སེམས་འཛིན་དགོས་པས། དམིགས་པ་སེམས་ཙམ་ཞིག་ལ་དམིགས་ནས་རྣམ་པ་གང་དུའང་མི་འཕྲོ་བར་འཛིན་པ་ངེས་པར་བྱ་དགོས་པས་དམིགས་པ་མེད་པར་འདོད་པ་རང་གི་མྱོང་བ་དང་འགལ་བ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་ཏིང་ངེ་འཛིན་བསྒྲུབས་པའི་གཞུང་ཆེ་བ་རྣམས་ནས་དམིགས་པ་མང་དུ་བཤད་ལ་དེ་དག་གི་དགོས་པའང་སྔར་བཤད་པ་ལྟར་ཡིན་པས་སེམས་འཇོག་པའི་དམིགས་རྟེན་ལ་མཁས་པར་བྱའོ། །སྒོམ་རིམ་ལས། ཞི་གནས་ཀྱི་དམིགས་པ་ལ་ངེས་པ་མེད་པར་བཤད་པ་དང་། ལམ་སྒྲོན་ལས། དམིགས་པ་གང་རུང་གཅིག་དག་ལ། །ཞེས་གསུངས་པ་ནི་དམིགས་པ་བྱེ་བྲག་པ་ཞིག་ངེས་གཟུང་དུ་མི་དགོས་ཅེས་པའི་དོན་ཡིན་གྱི། དམིགས་པ་གང་འདུག་ཚད་ལ་བྱ་“བར1་སྟོན་པ་མིན་ནོ། །
1 མཆན་བཞི་དེབ་ཏུ། བ

43

ཞི་གནས་ལ་བསླབ་ཚུགང་ཟག་གང་གིས་གང་ལ་དམིགས་པར་བྱ་བ་བསྟན་པ་ནི། འདོད་ཆགས་ཤས་ཆེ་བ་ནས་རྣམ་རྟོག་ཤས་ཆེ་བའི་བར་གྱི་གང་ཟག་ཡིན་ན་ནི། ནམ་གྲུས་ཞུས་པ་ཉན་སར་དྲངས་པ་ལས། ནམ་གྲུ་གལ་ཏེ་དགེ་སློང་རྣལ་འབྱོར་པ་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་དེ་འདོད་ཆགས་སྤྱད་པ་ཁོ་ན་ཞིག་ཡིན་ན་ནི་དམིགས་པ་མི་སྡུག་པ་ལ་སེམས་ཉེ་བར་གཏོད་པར་བྱེད་དོ། །ཞེ་སྡང་སྤྱད་པ་ཞིག་ཡིན་ན་ནི་བྱམས་པ་ལའོ། །གཏི་མུག་སྤྱད་པ་ཞིག་ཡིན་ན་ནི་རྐྱེན་འདི་ཉིད་ཀྱི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ལའོ། །ང་རྒྱལ་སྤྱད་པ་ཞིག་ཡིན་ན་ནི་ཁམས་ཀྱི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ལ་སེམས་ཉེ་བར་གཏོད་པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་དང་། རྣམ་པར་རྟོག་པ་སྤྱད་པ་ཁོ་ན་ཞིག་ཡིན་ན་ནི་དབུགས་རྔུབ་པ་དང་དབུགས་འབྱུང་བ་དྲན་པ་ལ་སེམས་ཉེ་བར་གཏོད་པར་བྱེད་དེ། དེ་ལྟར་ན་དེ་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་དམིགས་པ་ལ་སེམས་ཉེ་བར་གཏོད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་ཤིང་། ཉན་ས་ལས་ཀྱང་། དེ་ལ་གང་ཟག་གང་འདོད་ཆགས་དང་ཞེ་སྡང་དང་གཏི་མུག་དང་ང་རྒྱལ་དང་རྣམ་པར་རྟོག་པ་སྤྱད་པ་དེ་དག་གིས་ནི་རེ་ཞིག་དང་པོ་ཁོ་ནར་སྤྱད་པ་རྣམ་པར་སྦྱོང་བའི་དམིགས་པ་ལ་སྤྱད་པ་རྣམ་པར་སྦྱང་བར་བྱ་སྟེ། དེའི་འོག་ཏུ་སེམས་གནས་པ་རྟོགས་པར་འགྱུར་ཞིང་དེ་དག་གི་དམིགས་པ་དེ་ཡང་སོ་སོར་ངེས་པ་ཁོ་ནར་འགྱུར་བས་ན་དེ་དག་གིས་ནི་གདོན་མི་ཟ་བར་དམིགས་པ་དེས་བརྩོན་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པས་ངེས་པར་དམིགས་པ་དེ་དག་ལ་བརྩོན་པར་བྱའོ། །ཆ་མཉམ་པར་སྤྱད་པ་དང་ཉོན་མོངས་པ་ཆུང་བའི་གང་ཟག་ཡིན་ན་ནི་སྔར་བཤད་པའི་དམིགས་པ་དེ་དག་ལས་གང་ལ་དགའ་བར་འགྱུར་བ་ཞིག་ལ་སེམས་བཟུང་བས་ཆོག་གི། ངེས་པ་ཅན་མི་དགོས་ཏེ། ཉན་ས་ལས། ཆ་མཉམ་པར་སྤྱད་པ་དེས་ནི་

44

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

སེམས་གནས་པ་ཉི་ཚེ་ཙམ་གྱི་ཕྱིར་གང་ལ་དགའ་བར་འགྱུར་བ་དེ་ལ་བརྩོན་པར་བྱ་ཡི། སྤྱད་པ་རྣམ་པར་སྦྱང་བའི་ཕྱིར་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཆ་མཉམ་པར་སྤྱད་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཉོན་མོངས་པ་ཆུང་བའང་དེ་བཞིན་དུ་རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལ་ཆགས་སོགས་ལྔ་ཤས་ཆེ་བ་ནི་སྐྱེ་བ་སྔ་མར་ཆགས་སོགས་ལྔ་ཀུན་ཏུ་བསྟེན། གོམས་པར་བྱས། ལན་མང་དུ་བྱས་པས་ཆགས་སོགས་ལྔའི་ཡུལ་ཆུང་ངུ་ལའང་ཆགས་སོགས་ལྔ་དྲག་པོ་དང་རྒྱུན་རིང་སྐྱེ་བའོ། །ཆ་མཉམ་པར་སྤྱོད་པ་ནི་སྐྱེ་བ་སྔ་མ་རྣམས་སུ་ཆགས་སོགས་ཀུན་ཏུ་མ་བསྟེན། གོམས་པར་མ་བྱས། ལན་མང་དུ་མ་བྱས་ཀྱང་དེ་དག་ལ་ཉེས་དམིགས་སུ་མ་བལྟས། སུན་མ་ཕྱུང་བས་དེ་དག་གི་ཡུལ་ལ་ཆགས་སོགས་ཤས་ཆེན་པོ་དང་རྒྱུན་རིང་མི་སྐྱེ་ཡང་ཆགས་སོགས་ལྔ་མི་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་པའོ། །ཉོན་མོངས་པ་ཆུང་བ་ནི་སྐྱེ་བ་གཞན་དུ་ཆགས་སོགས་ཀུན་ཏུ་བསྟེན་པ་སོགས་མ་བྱས་ཤིང་ཉེས་དམིགས་སུ་བལྟ་བ་སོགས་བྱས་པས་ཆགས་སོགས་ཀྱི་ཡུལ་ཆེན་པོ་དང་མང་པོ་དང་ལྷག་པ་ལ་ཆགས་སོགས་བུལ་བར་སྐྱེ་ལ་ཡུལ་འབྲིང་དང་ཆུང་ངུ་ལ་གཏན་མི་སྐྱེ་བའོ། །དེ་ཡང་ཆགས་སོགས་ལྔ་ཤས་ཆེ་བས་ནི་ཡུན་རིང་པོ་དང་། ཆ་མཉམ་པར་སྤྱད་པས་ནི་ཧ་ཅང་ཡུན་རིང་པོ་མ་ཡིན་པ་དང་། ཉོན་མོངས་ཆུང་བས་ནི་མྱུར་བ་མྱུར་བར་སེམས་གནས་པ་རྟོགས་པར་འགྱུར་རོ། །མཁས་པའི་དམིགས་པ་ལ་གང་ཟག་གང་གིས་བརྩོན་པའང་། ནམ་གྲུས་ཞུས་པ་ལས། ནམ་གྲུ་གལ་ཏེ་དགེ་སློང་རྣལ་འབྱོར་པ་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་དེ་འདུ་བྱེད་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ལ་ཀུན་ཏུ་རྨོངས་པའམ་བདག་དང་སེམས་ཅན་དང་སྲོག་དང་སྐྱེ་བ་པོ་དང་གསོ་བ་དང་གང་ཟག་གི་དངོས་པོ་ལ་ཀུན་ཏུ་རྨོངས་པ་ཞིག་ཡིན་ན་ནི་ཕུང་པོ་ལ་

45

ཞི་གནས་ལ་བསླབ་ཚུམཁས་པ་ལ་སེམས་ཉེ་བར་གཏོད་པར་བྱེད་དོ། །རྒྱུ་ལ་ཀུན་ཏུ་རྨོངས་པ་ཞིག་ཡིན་ན་ནི་ཁམས་ལ་མཁས་པ་ལའོ། །རྐྱེན་ལ་ཀུན་ཏུ་རྨོངས་པ་ཞིག་ཡིན་ན་ནི་སྐྱེ་མཆེད་ལ་མཁས་པ་ལའོ། །མི་རྟག་པ་དང་སྡུག་བསྔལ་བ་དང་བདག་མེད་པ་ལ་ཀུན་ཏུ་རྨོངས་པ་ཞིག་ཡིན་ན་ནི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ལ་མཁས་པ་དང་། གནས་དང་གནས་མ་ཡིན་པ་ལ་སེམས་ཉེ་བར་གཏོད་པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཏེ། དམིགས་པ་འདི་ལྔ་གས་གཙོ་བོར་རྨོངས་པ་ཟློག་པར་བྱེད་དོ། །ཉོན་མོངས་པ་རྣམ་པར་སྦྱོང་བའི་དམིགས་པ་ལ་གང་ཟག་གང་གིས་སེམས་གཏོད་པའང་། མདོ་དེ་ཉིད་ལས། འདོད་པའི་ཁམས་ཀྱི་འདོད་ཆགས་དང་འབྲལ་བར་འདོད་པ་ཞིག་ཡིན་ན་ནི་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱི་རགས་པ་ཉིད་དང་གཟུགས་རྣམས་ཀྱི་ཞི་བ་ཉིད་ལའོ། །གཟུགས་རྣམས་ལས་འདོད་ཆགས་དང་འབྲལ་བར་འདོད་པ་ཞིག་ཡིན་ན་ནི་གཟུགས་རྣམས་ཀྱིེ་རགས་པ་ཉིད་དང་གཟུགས་མེད་པ་རྣམས་ཀྱི་ཞི་བ་ཉིད་ལ་སེམས་ཉེ་བར་གཏོད་པར་བྱེད་དོ། །འཇིག་ཚོགས་ཐམས་ཅད་ལས་སེམས་སྐྱོ་བར་འདོད་ཅིང་རྣམ་པར་གྲོལ་བར་འདོད་པ་ཞིག་ཡིན་ན་ནི་བདེན་པ་སྡུག་བསྔལ་དང་བདེན་པ་ཀུན་འབྱུང་དང་བདེན་པ་འགོག་པ་དང་བདེན་པ་ལམ་ལ་སེམས་ཉེ་བར་གཏོད་པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དམིགས་པ་འདི་རྣམས་ནི་ལྷག་མཐོང་གིས་དཔྱད་སྒོམ་བྱེད་པ་དང་ཞི་གནས་ཀྱིས་འཇོག་སྒོམ་བྱེད་པ་གཉིས་ཀའི་དམིགས་པར་འགྲོ་བས་ཞི་གནས་ཁོ་ནའི་དམིགས་པ་མ་ཡིན་ཀྱང་། ཁ་ཅིག་ནི་ཞི་གནས་གསར་དུ་བསྒྲུབ་པའི་དམིགས་པར་རུང་ལ། ཁ་ཅིག་ནི་ཞི་གནས་གྲུབ་ཟིན་ཁྱད་པར་ཅན་དུ་བྱེད་པའི་དམིགས་པར་འགྱུར་བས་ཞི་གནས་ཀྱི་དམིགས་པའི་སྐབས་སུ་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །དམིགས་པའི་རྣམ་

46

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

གྲངས་བསྟན་པ་ནི། གང་ལ་སེམས་བཟུང་བའི་གཞི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་དམིགས་རྟེན་སྔར་བཤད་པའི་དམིགས་པ་རྣམས་ཀྱི་གཟུགས་བརྙན་ནམ་རྣམ་པ་བློ་ལ་སྣང་བ་དེའི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ནི། ཉན་ས་ལས། གཟུགས་བརྙན་དེ་ཡང་གཟུགས་བརྙན་ཞེས་ཀྱང་བྱ་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་མཚན་མ་དང་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་སྤྱོད་ཡུལ་གྱི་༼ང༽ཞེས་པ་གཞི་མཐུན་བསྡུས་པའི་ཚིག་ཡིན་གྱི་སྤྱོད་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་དུ་སྟོན་པ་ནི་མིན་ནོ། །ཡུལ་དང་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་ཐབས་དང་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་སྒོ་དང་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་རྟེན་དང་ནང་དུ་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་ལུས་དང་སྣང་བརྙན་ཞེས་ཀྱང་བྱ་སྟེ། དེ་དག་ནི་ཤེས་བྱའི་དངོས་པོ་དང་མཐུན་པའི་གཟུགས་བརྙན་དེའི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །སྐབས་སུ་བབ་པའི་དམིགས་པ་ངོས་བཟུང་བ་ནི། འོ་ན་དམིགས་པ་དུ་མ་བཤད་པ་དེ་དག་ལས་འདིར་དམིགས་པ་གང་ལ་བརྟེན་ནས་ཞི་གནས་བསྒྲུབ་སྙམ་ན། དེ་ནི་སྔར་དྲངས་པའི་མདོ་སྡེ་ལྟར་གཅིག་ཏུ་མ་ངེས་ཏེ་གང་ཟག་གི་བྱེ་བྲག་གིས་དམིགས་པ་སོ་སོ་ལ་བྱ་དགོས་ལ། ཁྱད་པར་དུ་ཞི་གནས་མ་མཐའ་ཞིག་ངེས་པར་བསྒྲུབ་ན་འདོད་ཆགས་ཤས་ཆེ་བ་ལ་སོགས་པ་ཡིན་ན་ནི་དམིགས་པ་ངེས་པ་ཅན་ལ་བྱ་དགོས་ཏེ། དེ་མ་བྱས་ན་ཞི་གནས་རྗེས་མཐུན་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཐོབ་པ་སྲིད་ཀྱང་ཞི་གནས་དངོས་མི་འཐོབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྤྱད་པ་རྣམ་སྦྱོང་གི་དམིགས་པ་ལ་སྦྱངས་ཀྱང་ཡུན་ཤིན་ཏུ་རིང་པོ་མ་གཏོགས་པར་ཞི་གནས་མི་འགྲུབ་པར་གསུངས་ན་སྤྱད་པ་རྣམ་སྦྱོང་གི་དམིགས་པ་དོར་བས་མི་འགྲུབ་པ་ལྟ་ཅི་སྨོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁྱད་པར་དུ་རྣམ་རྟོག་ཤས་ཆེ་བས་ནི་ངེས་པར་རླུང་བསྒོམ་པར་བྱ་དགོས་སོ། །གང་ཟག་ཆ་མཉམ་པར་སྤྱད་པའམ་ཉོན་མོངས་ཆུང་བའི་གང་ཟག་ཡིན་ན་ནི་སྔར་བཤད་པ་ལྟར་

47

ཞི་གནས་ལ་བསླབ་ཚུདམིགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་ཡིད་གང་སྤྲོ་བ་ལ་དམིགས་རྟེན་བྱའོ། །གཞན་ཡང་ད་ལྟར་གྱི་སངས་རྒྱས་མངོན་སུམ་དུ་བཞུགས་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་རྒྱལ་པོའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས། སྒོམ་རིམ་བར་པ་དང་ཐ་མ་ལས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐུ་ལ་དམིགས་ནས་ཏིང་ངེ་འཛིན་བསྒྲུབ་པ་གསུངས་ལ། སློབ་དཔོན་བྱང་ཆུབ་བཟང་པོས་ཀྱང་། འདིར་ཞི་གནས་ནི་གཉིས་ཏེ་ཁ་ནང་དུ་བལྟས་པས་འཐོབ་པ་དང་ཁ་ཕྱིར་བལྟས་པ་ལ་དམིགས་པའོ། །དེ་ལ་ཁ་ནང་དུ་བལྟས་པ་ལའང་གཉིས་ཏེ་ལུས་ལ་དམིགས་པ་དང་ལུས་ལ་བརྟེན་པ་ལ་དམིགས་པའོ། །དེ་ལ་ལུས་ལ་དམིགས་པ་ལའང་གསུམ་སྟེ། ལུས་ཉིད་ལ་ལྷའི་རྣམ་པར་དམིགས་པ་དང་། ཀེང་རུས་ལ་སོགས་པ་མི་སྡུག་པར་དམིགས་པ་དང་། ཁ་ཊཱཾཾ་ག་ལ་སོགས་པ་མཚན་མ་ཁྱད་པར་ཅན་ལ་དམིགས་པའོ། །ལུས་ལ་བརྟེན་པ་ལའང་ལྔ་སྟེ། དབུགས་ལ་དམིགས་པ་དང་མཚན་མ་ཕྲ་མོ་ལ་དམིགས་པ་དང་ཐིག་ལེ་ལ་དམིགས་པ་དང་འོད་ཟེར་གྱི་ཡན་ལག་ལ་དམིགས་པ་དང་དགའ་བ་དང་བདེ་བ་ལ་དམིགས་པའོ། །ཁ་ཕྱིར་བལྟས་པ་ལ་དམིགས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ་ཁྱད་པར་ཅན་དང་ཕལ་པའོ། །དེ་ལ་ཁྱད་པར་ཅན་ལ་གཉིས་ཏེ་སྐུ་ལ་དམིགས་པ་དང་གསུང་ལ་དམིགས་པའོ། །ཞེས་མང་པོ་ཞིག་བཤད་དེ། ལམ་སྒྲོན་འགྲེལ་པར་ཡང་དེ་དྲངས་སོ། །དེ་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་ལ་སེམས་འཛིན་པ་ནི་སངས་རྒྱས་རྗེས་སུ་དྲན་པ་ཡིན་པས་བསོད་ནམས་མཐའ་ཡས་པ་སྐྱེ་བ་དང་། སྐུ་དེ་རྣམ་པ་གསལ་ཞིང་བརྟན་ན་ཕྱག་དང་མཆོད་པ་དང་སྨོན་ལམ་ལ་སོགས་པ་ཚོགས་གསོག་པའི་ཞིང་དང་བཤགས་བསྡམ་ལ་སོགས་པ་སྒྲིབ་པ་སྦྱོང་བའི་ཞིང་དམིགས་པར་བྱེད་པ་ལ་ཁྱད་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་དང་། སྔར་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་རྒྱལ་པོའི་མདོ་དྲངས་པ་

48

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

ལྟར་འཆི་བའི་ཚེ་སངས་རྒྱས་རྗེས་སུ་དྲན་པ་ལས་མི་ཉམས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་དང་། གསང་སྔགས་ཀྱི་ལམ་བསྒོམ་ན་ལྷའི་རྣལ་འབྱོར་ལ་ཤིན་ཏུ་ཁྱད་ཆེ་བ་ལ་སོགས་པའི་དགོས་པ་མང་པོ་སྣང་སྟེ། འདིའི་ཕན་ཡོན་དང་སངས་རྒྱས་ཡིད་ལ་བྱ་ཚུལ་རྒྱས་པར་ད་ལྟར་གྱི་སངས་རྒྱས་མངོན་སུམ་དུ་བཞུགས་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་མདོ་ན་ཆེས་གསལ་བར་བཞུགས་པས། སྒོམ་རིམ་ཐ་ལ་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་ངེས་པར་དེར་ཤེས་པར་བྱ་ཡི། འདིར་ནི་ཚིག་མངས་སུ་དོགས་ནས་མ་བྲིས་སོ། །དེས་ན་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཡང་འགྲུབ་ལ་དགོས་པ་ཁྱད་པར་ཅན་གཞན་ཡང་ཞར་ལ་འཐོབ་པའི་དམིགས་རྟེན་འཚོལ་བ་ནི་ཐབས་ལ་མཁས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐུ་ཇི་འདྲ་བ་ཞིག་ལ་དམིགས་པའི་རྟེན་བྱེད་ཅེ་ན། སྒོམ་རིམ་ཐ་མ་ལས། དེ་ལ་རྣལ་འབྱོར་པས་ཐོག་མར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐུ་གཟུགས་ཇི་ལྟར་མཐོང་བ་དང་ཇི་ལྟར་ཐོས་པ་ལ་སེམས་བཞག་ནས་ཞི་གནས་བསྒྲུབ་པར་བྱ་སྟེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐུ་གཟུགས་དེ་ཡང་གསེར་བཙོ་མའི་མདོག་བཞིན་དུ་སེར་ལ་མཚན་དང་དཔེ་བྱད་བཟང་པོས་བརྒྱན་པ་འཁོར་གྱི་ནང་ན་བཞུགས་ཤིང་ཐབས་སྣ་ཚོགས་ཀྱིས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་མཛད་པར་རྒྱུན་དུ་ཡིད་ལ་བྱེད་པས། དེའི་ཡོན་ཏན་ལ་འདོད་པ་བསྐྱེད་ཅིང་བྱིང་བ་དང་རྒོད་པ་ལ་སོགས་པ་ཞི་བར་བྱས་ལ་ཇི་སྲིད་དུ་དེ་མདུན་ན་བཞུགས་པ་བཞིན་དུ་གསལ་བར་མཐོང་བར་གྱུར་པ་དེ་སྲིད་དུ་བསམ་གཏན་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་ཤིང་། ཏིང་ངེ་འཛིན་རྒྱལ་པོ་ལས་ཀྱང་། གསེར་གྱི་ཁ་དོག་ལྟ་བུའི་སྐུ་ལུས་ཀྱིས། །འཇིག་རྟེན་མགོན་པོ་ཀུན་ཏུ་མཛེས་པ་སྟེ། །དམིགས་པ་དེ་ལ་གང་གི་སེམས་འཇུག་པ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེ་མཉམ་གཞག་ཅེས་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ་

49

ཞི་གནས་ལ་བསླབ་ཚུལ་དམིགས་པའི་རྟེན་བྱའོ། །དེ་ཡང་གསར་དུ་བློས་བསྐྱེད་པ་དང་རང་བཞིན་གྱིས་བཞུགས་པ་གསལ་འདེབས་པ་གཉིས་ལས། ཕྱི་མ་ནི་དད་པ་སྐྱེ་བ་ལ་ཁྱད་ཆེ་ཞིང་ཐེག་པ་ཐུན་མོང་པའི་སྐབས་དང་ཡང་མཐུན་པས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་ཟིན་གསལ་འདེབས་པའི་རྣམ་པར་བྱའོ། །སྔོན་དུ་སེམས་གང་ལ་འཛིན་པའི་གཞི་དམིགས་རྟེན་ཚོལ་བ་ན་བྲིས་སྐུ་དང་“ལུགས1་མ་ལ་སོགས་པའི་སྟོན་པའི་སྐུ་ཤིན་ཏུ་ལེགས་པ་ཞིག་བཙལ་ལ་ཡང་ཡང་བལྟ་ཞིང་དེའི་མཚན་མ་བཟུང་ནས་ཡིད་ཀྱི་ཡུལ་དུ་འཆར་བ་ལ་གོམས་སུ་གཞུག །ཡང་ན་བླ་མས་ལེགས་པར་བརྡ་སྤྲད་པ་ཐོས་པའི་དོན་བསམ་ཞིང་ཡིད་ངོར་འཆར་དུ་གཞུག་ལ་དམིགས་རྟེན་བཙལ་བར་བྱའོ། །དམིགས་རྟེན་ཡང་བྲིས་སྐུ་དང་ལུགས་མ་སོགས་ཀྱི་རྣམ་པ་མི་བྱ་བར་སངས་རྒྱས་དངོས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་འཆར་བ་ལ་བསླབ་བོ། །
ཁ་ཅིག་སྐུ་གཟུགས་མདུན་དུ་བཞག་པ་ལ་མིག་གིས་བལྟས་ནས་ཧར་སྒོམ་བྱེད་པ། སློབ་དཔོན་ཡེ་ཤེས་སྡེས་བཀག་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་ལེགས་ཏེ། ཏིང་ངེ་འཛིན་དབང་པོའི་ཤེས་པ་ལ་མི་བསྒྲུབ་ཀྱི་ཡིད་ཀྱི་ཤེས་པ་ལ་བསྒྲུབ་པ་ཡིན་པས་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་དངོས་ཀྱི་དམིགས་པ་ནི་ཡིད་ཀྱི་ཤེས་པའི་དངོས་ཀྱི་ཡུལ་ཡིན་པས་དེ་ལ་སེམས་བཟུང་དགོས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། སྔར་བཤད་པ་ལྟར་དམིགས་ཡུལ་དངོས་ཀྱི་དོན་སྤྱིའམ་གཟུགས་བརྙན་ཤར་བ་ལ་དམིགས་དགོས་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྐུའི་ཆ་ཕྲ་རགས་གཉིས་ཀྱང་དང་པོར་རགས་པ་ལ་དམིགས་ནས་དེ་ལ་བརྟན་པ་ན་ཕྱིས་ཕྲ་བ་ལ་དམིགས་དགོས་པར་ཕྱོགས་གཞན་ནས་གསུངས་ཤིང་མྱོང་བ་ལའང་རགས་པ་ཤིན་ཏུ་འཆར་སླ་བས་སྐུའི་རགས་རིམ་ནས་དམིགས་རྟེན་བྱ་དགོས་ལ། ཁྱད་
1 མཆན་བཞི་དེབ་ཏུ། བླུགས

50

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

པར་དུ་གལ་ཆེ་བ་ནི་འཆད་པ་ལྟར་གྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་འདོད་འདྲ་ཞིག་མ་གྲུབ་བར་དུ་དམིགས་པ་རིགས་མི་མཐུན་མང་པོ་ལ་སྤོས་ནས་ཏིང་ངེ་འཛིན་བྱེད་པ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མི་རུང་སྟེ། དམིགས་པ་མི་འདྲ་བ་མང་པོ་ལ་འཕོས་ཀྱིན་ཏིང་ངེ་འཛིན་བསྒོམས་ན་ཞི་གནས་འགྲུབ་པའི་གེགས་ཆེན་པོར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བས་ན་ཏིང་ངེ་འཛིན་བསྒྲུབ་པའི་གཞུང་ཚད་ལྡན་ས་སྡེ་དང་སྒོམ་རིམ་གསུམ་ལ་སོགས་པར་ཐོག་མར་ཏིང་ངེ་འཛིན་བསྒྲུབ་པའི་ཚེ་དམིགས་པ་གཅིག་ཁོ་ནའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་བསྒྲུབ་པར་བཤད་ཀྱི། དམིགས་པ་མང་པོ་ལ་སྤོ་བར་མ་གསུངས་སོ། །འཕགས་པ་དཔའ་བོས་ཀྱང་གསལ་བར་གསུངས་ཏེ། དམིགས་པ་གཅིག་ལ་“བརྟེན1་ཚུལ་དུ། །ཡིད་ཀྱི་བསམ་པ་བརྟན་པར་བྱ། །དམིགས་པ་མང་པོ་བརྒྱུད་པ་ལས། །ཡིད་ནི་ཉོན་མོངས་འཁྲུག་པར་འགྱུར། །ཞེས་བསམ་གཏན་བསྒྲུབ་པའི་སྐབས་སུ་གསུངས་ལ། ལམ་སྒྲོན་ལས་ཀྱང་། དམིགས་པ་གང་རུང་གཅིག་དག་ལ། །ཡིད་ནི་དགེ་ལ་བཞག་པར་བྱ། །ཞེས་གཅིག་དག་ལ་ཞེས་གསུངས་པའི་ངེས་བཟུང་གི་ཚིག་གིས་གསུངས་སོ། །དེས་ན་དང་པོ་དམིགས་པ་གཅིག་ལ་དམིགས་ནས་ཞི་གནས་རྙེད་ནས་ཕྱིས་ནི་མང་པོ་ལ་ཡང་དམིགས་པ་ཡིན་ཏེ། སྒོམ་རིམ་དང་པོ་ལས། གང་གི་ཚེ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཁུགས་པར་བྱེད་པ་དེའི་ཚེ་ཕུང་པོ་དང་ཁམས་ལ་སོགས་པའི་བྱེ་བྲག་གིས་རྒྱས་པར་དམིགས་པར་བྱེད་པ་ཁོ་ན་སྟེ། དེ་སྐད་དུ་དགོངས་པ་ངེས་པར་འགྲེལ་པ་ལ་སོགས་པ་ལས་ཀྱང་། རྣལ་འབྱོར་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྟོང་པ་ཉིད་བཅོ་བརྒྱད་ལ་དམིགས་པ་ལ་སོགས་པའི་བྱེ་བྲག་གིས་དམིགས་པའི་རྣམ་པ་མང་དུ་བཀའ་སྩལ་ཏོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །
1 ལམ་རིམ་དུ། བརྟན

51

ཞི་གནས་ལ་བསླབ་ཚུདེ་ལྟར་ཐོག་མར་སེམས་གང་ལ་འཛིན་པའི་དམིགས་རྟེན་རྙེད་པའི་ཚད་ནི། དབུ་དང་ཕྱག་གཉིས་དང་སྐུའི་ཁོག་གཞན་དང་ཞབས་གཉིས་རིམ་པ་བཞིན་དུ་ལན་འགའ་ཟུང་གསལ་གདབ་ལ། དེའི་མཐར་སྐུའི་སྤྱི་ཡིད་ལ་བྱས་པ་ན་ཡིད་ངོར་ཡན་ལག་རགས་པ་རྣམས་ཆ་ཕྱེད་ཙམ་ཞིག་འཆར་ཐུབ་པ་བྱུང་ན་འོད་དང་བཅས་པའི་གསལ་པོ་མ་བྱུང་ཡང་དེ་ཙམ་ཞིག་གིས་ཆོག་ཤེས་བྱས་ནས་དེ་ལ་སེམས་བཟུང་དགོས་སོ། །དེའི་རྒྱུ་མཚན་ནི་འདི་ལྟར་དེ་ཙམ་གྱིས་ཆོག་ཤེས་བྱས་ནས་སེམས་མི་འཛིན་པར་དེ་ལས་ཀྱང་གསལ་བ་ཞིག་འདོད་ནས་ཡང་ཡང་གསལ་བཏབ་ན་དམིགས་པ་ཅུང་ཟད་གསལ་དུ་འགྲོ་ཡང་སེམས་གནས་ཆའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་མི་རྙེད་པར་མ་ཟད་རྙེད་པའི་གེགས་སུ་འགྱུར་ལ། དམིགས་པ་ཆེར་མི་གསལ་ཡང་ཆ་ཕྱེད་ཙམ་གྱི་དམིགས་པ་དེ་ཉིད་ལ་སེམས་བཟུང་ན་ཏིང་ངེ་འཛིན་མྱུར་དུ་རྙེད་ཅིང་། དེ་ནས་གསལ་བ་ལ་བོགས་བཏོན་པས་གསལ་ཆ་བདེ་བླག་ཏུ་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ནི་སློབ་དཔོན་ཡེ་ཤེས་སྡེའི་གདམས་པ་ལས་འབྱུང་སྟེ་གལ་ཆེ་བར་སྣང་ངོ་། །དམིགས་རྟེན་འཆར་ལུགས་ལ་མུ་བཞི་ཚན་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་མཛད་པ་སྣང་མོད་ཀྱང་གང་ཟག་གི་རིགས་ཀྱིས་རྣམ་པ་འཆར་དཀའ་སླ་དང་ཤར་བ་ལ་ཡང་གསལ་མི་གསལ་དང་དེ་གཉིས་ཀྱང་བརྟན་མི་བརྟན་སྣ་ཚོགས་པ་ཞིག་སྣང་བས་ངེས་པ་མེད་དོ། །གསང་སྔགས་ཀྱི་ལྷའི་རྣལ་འབྱོར་བསྒྲུབ་པའི་སྐབས་ཡིན་ན་ལྷའི་རྣམ་པ་གསལ་པོ་ངེས་པར་བསྒྲུབ་དགོས་པས་དེ་མ་ཤར་གྱི་བར་དུ་ཐབས་དུ་མ་ནས་དེ་བསྐྱེད་པའི་ཐབས་བྱ་དགོས་ཀྱི། འདིར་ནི་ལྷའི་རྣམ་པ་ཆེས་འཆར་བར་དཀའ་ན་སྔར་བསྟན་པའི་དམིགས་པ་གང་རུང་གཅིག་ལ་བྱས་ནས་སེམས་བཟུང་བས་ཆོག་སྟེ། ཞི་གནས་ཀྱི་

52

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

ཏིང་ངེ་འཛིན་ཙམ་ཞིག་གྲུབ་པ་དགོས་པའི་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདིར་ཡང་ལྷ་སྐུ་ལ་དམིགས་ནས་བསྒྲུབ་ན་ནི་དེའི་རྣམ་པ་མ་ཤར་ཡང་སེམས་བཟུང་ན་འདོད་དོན་མི་འགྲུབ་པས་རྣམ་པ་ཤར་བའི་སྟེང་དུ་སེམས་བཟུང་དགོས་ལ། དེ་ཡང་བྱུང་ཚད་ཀྱིས་སྐུའི་སྤྱི་ལ་བཟུང་ཞིང་སྐུ་དེའི་ཆ་ཤས་འགའ་ཞིག་ཆེས་གསལ་བར་སྣང་ན་དེ་ལ་བཟུང་། དེ་མི་གསལ་བར་སོང་ན་ཡང་སྤྱི་ལ་བཟུང་ངོ་། །དེའི་ཚེ་སེར་པོ་བསྒོམ་འདོད་པ་ལ་དམར་པོ་ཤར་བ་ལྟ་བུའི་ཁ་དོག་མ་ངེས་པ་དང་བཞུགས་པའི་དབྱིབས་ཅན་བསྒོམ་འདོད་པ་ལ་བཞེངས་པའི་དབྱིབས་ཅན་ཤར་བ་ལྟ་བུའི་དབྱིབས་མ་ངེས་པ་དང་། གཅིག་བསྒོམ་པར་འདོད་པ་ལ་གཉིས་ཤར་བ་ལྟ་བུའི་གྲངས་མ་ངེས་པ་དང་། ཆེ་བ་བསྒོམ་པར་འདོད་པ་ལ་ཤིན་ཏུ་ཆུང་བ་ཤར་བ་ལྟ་བུའི་ཆེ་ཆུང་མ་ངེས་པ་བྱུང་ན། དེ་དག་གི་རྗེས་སུ་འབྲང་དུ་ཡེ་མི་རུང་བས་རྩ་བའི་དམིགས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཁོ་ན་ལ་དམིགས་རྟེན་བྱ་དགོས་སོ། །
གཉིས་པ་དེ་ལ་སེམས་ཇི་ལྟར་གཏོད་པའི་ཚུལ་ལ་གསུམ། སྐྱོན་མེད་པའི་ལུགས་བཞག་པ་དང་། སྐྱོན་དང་བཅས་པའི་ལུགས་བསལ་བ་དང་། ཐུན་གྱི་ཚད་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི།༼ང༽སེམས་དམིགས་པ་ལ་གཏོད་པའི་ཚུལ་འདི་ལ་རང་ལུགས་ནི་འདིར་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་སྐྱོན་མེད་ན་ཡུལ་ཅན་གསལ་ཆའི་ངར་དང་ལྡན་པ་དང་། དམིགས་པ་ལ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་གནས་པའི་ཁྱད་པར་གཉིས་ལྡན་ཡིན་གྱི། དེའི་སྟེང་དུ་བདེ་བ་མི་སྣོན་པ་ནི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྡོགས་ཀྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་མཚུངས་ལྡན་དུ་མི་འབྱུང་བ་དང་། ུ ཁྱད་པར་ལམ་གྱི་སེམས་རྟེན་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་བསམ་གཏན་བཞི་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་དེ་མེད་པའི་ཕྱིར་བྱས་པ་ལ། ཁོ་ན་རེ། འོ་ན་གསལ་ཆའི་ངར་ཆེ་བ་ཡང་འདྲེན་མི་རིགས་ཏེ། དེ་གཟུགས་མེད་ཀྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་འགའ་ཞིག་ལ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་

53

ཞི་གནས་ལ་བསླབ་ཚུཟེར་ན་མི་མཚུངས་ཏེ། འདིར་ནི་བྱང་སེམས་ཀྱིས་ལམ་བསྒྲུབ་པའི་སེམས་རྟེན་གྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཞིག་འཆད་པ་ཡིན་ལ། གཟུགས་མེད་ན་ཤས་ཆེར་ལམ་བསྒོམ་པའི་སེམས་རྟེན་དུ་མི་རུང་ཞིང་ཁྱད་པར་གཟུགས་མེད་སྤངས་པའི་བསམ་གཏན་དང་། ཞེས་ཤས་ཆེར་བྱང་སེམས་ཀྱིས་གཟུགས་མེད་ལམ་“གྱི1་སེམས་རྟེན་

དུ་བྱེད་པ་སྤངས་ཤིང་བསལ་ནས་བསམ་གཏན་ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། འདིར་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ནི་ཁྱད་པར་གཉིས་དང་ལྡན་པ་ཞིག་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་སེམས་ཤིན་ཏུ་གསལ་བའི་གསལ་ཆའི་ངར་དང་ལྡན་པ་དང་དམིགས་པ་ལ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་གནས་པའི་མི་རྟོག་པའི་གནས་ཆ་དང་ལྡན་པའོ། །འདི་ལ་ཁ་ཅིག་བདེ་བ་བསྣན་ནས་གསུམ་དུ་བྱེད་ལ། གཞན་དག་དྭངས་པ་ཡང་བསྣན་ནས་བཞིར་བྱེད་ཀྱང་དྭངས་པ་ནི་ཁྱད་པར་དང་པོར་འདུས་པས་ཟུར་དུ་སྨོས་མི་དགོས་ལ། ཚོར་བ་སིམ་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་དགའ་བདེ་ནི་སྐབས་འདིར་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་འབྲས་བུ་ལ་འབྱུང་ཡང་། བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྡོགས་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་མཚུངས་ལྡན་དུ་མི་འབྱུང་ཞིང་། ཐེག་པ་གསུམ་གའི་ཡོན་ཏན་བསྒྲུབ་པའི་རྟེན་ལ་མཆོག་ཏུ་གསུངས་པའི་བསམ་གཏན་བཞི་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཀྱང་ལུས་བདེ་དང་སེམས་བདེ་གང་དང་ཡང་མཚུངས་ལྡན་དུ་མི་འབྱུང་བས་འདིར་མ་བགྲངས་སོ། །གསལ་ཆའི་ངར་ཆེ་བ་ཡང་གཟུགས་མེད་ཀྱི་སས་བསྡུས་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་འགའ་ཞིག་ལ་མེད་ཀྱང་། མདོ་སྡེའི་རྒྱན་ལས། གཟུགས་མེད་སྤངས་པའི་བསམ་གཏན་དང་། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། བྱང་སེམས་དབང་ཐོབ་པ་འགའ་ཞིག་མ་གཏོགས་པའི་བྱང་སེམས་རྣམས་བསམ་གཏན་གྱིས་བསྡུས་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་བརྟེན་ནས་ཡོན་ཏན་བསྒྲུབ་པར་གསུངས་པས་གསལ་བའི་ཁྱད་པར་བཤད་པ་ལ་སྐྱོན་མེད་དོ། །དེ་ལྟ་བུའི་གསལ་ཆའི་ངར་ཐོན་
1 མཆན་བཞི་དེབ་ཏུ། གྱིས

54

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

པ་ལ་ནི་བྱིང་བས་བར་དུ་གཅོད་ལ། རྩེ་གཅིག་པའི་མི་རྟོག་པ་ལ་ནི་རྒོད་པས་བར་དུ་གཅོད་པས་བྱིང་རྒོད་གཉིས་ཏིང་ངེ་འཛིན་རྣམ་དག་འགྲུབ་པའི་གེགས་ཀྱི་གཙོ་བོར་འོང་བའི་རྒྱུ་མཚན་ནི་དེ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་བྱིང་རྒོད་ཕྲ་རགས་རྣམས་ལེགས་པར་ངོས་ཟིན་པ་ཞིག་དང་ངོས་ཟིན་ནས་དེ་གཉིས་འགོག་པར་བྱེད་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་སྐྱོང་ལུགས་རྣམ་དག་ཅིག་མི་ཤེས་ན། ལྷག་མཐོང་ལྟ་ཅི་སྨོས་ཏེ་ཞི་གནས་ཀྱང་སྐྱེ་བ་མི་སྲིད་པས་ཏིང་ངེ་འཛིན་དོན་དུ་གཉེར་བའི་བློ་ལྡན་རྣམས་ཀྱིས་ཚུལ་དེ་ལ་མཁས་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་བྱིང་རྒོད་ནི་ཞི་གནས་འགྲུབ་པའི་འགལ་རྐྱེན་ཡིན་ཅིང་། འགལ་རྐྱེན་ངོས་འཛིན་པ་དང་འགོག་ཚུལ་དངོས་ནི་འོག་ཏུ་སྟོན་པས་འདིར་ནི་ཞི་གནས་འགྲུབ་པའི་མཐུན་རྐྱེན་ཏིང་ངེ་འཛིན་བསྐྱེད་ཚུལ་བརྗོད་པར་བྱའོ། །འདི་ལ་ཏིང་ངེ་འཛིན་ནི་སེམས་དམིགས་པ་ལ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་གནས་པའི་ཆ་ཡིན་ལ་དེ་ཡང་དམིགས་པ་ལ་རྒྱུན་ལྡན་དུ་སྡོད་པ་ཞིག་དགོས་སོ། །དེ་ལ་ནི་སེམས་རྩ་བའི་དམིགས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་“ལས1་གཡེང་བར་མི་བྱེད་པའི་ཐབས་གཅིག་དང་། གཡེངས་མ་གཡེངས་དང་གཡེང་བར་འགྱུར་མི་འགྱུར་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་ཤེས་པ་གཉིས་དགོས་པའི་དང་པོ་ནི་དྲན་པ་དང་གཉིས་པ་ནི་ཤེས་བཞིན་ཡིན་ཏེ། མདོ་སྡེའི་རྒྱན་གྱི་འགྲེལ་པ་ལས། དྲན་པ་དང་ཤེས་བཞིན་ནི་ཉེ་བར་གཏོད་པར་བྱེད་པ་སྟེ་གཅིག་གིས་སེམས་དམིགས་པ་ལས་མི་འཕྲོ་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དང་། གཉིས་པས་སེམས་འཕྲོ་བ་རབ་ཏུ་ཤེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དྲན་པ་ཉམས་ནས་དམིགས་པ་བརྗེད་ན་ཡེངས་ནས་དེ་མ་ཐག་ཏུ་དམིགས་པ་སྟོང་པར་འགྱུར་བས་དམིགས་པ་མ་བརྗེད་པའི་དྲན་པ་རྩ་བ་ཡིན་ནོ། །དྲན་པ་དེས་སེམས་དམིགས་པ་ལ་ཉེ་བར་གཏོད་ཚུལ་ནི་སྔར་བཤད་པ་
1 ལམ་རིམ་དུ། ལ

55

ཞི་གནས་ལ་བསླབ་ཚུལྟར་དམིགས་རྟེན་གསལ་བཏབ་ནས་མ་མཐའ་ཞིག་ཤར་བྱུང་བ་ན་དེ་ཤེས་པས་ཚིར་གྱིས་བཟུང་བའི་འཛིན་སྟངས་ཤུགས་ཅན་ཞིག་བསྐྱེད་ལ། སེམས་ཀྱི་“འཕངས1་མཐོ་བར་བྱས་ཏེ་གསར་དུ་གང་ལ་ཡང་མི་དཔྱོད་པར་འཇོག་པའོ། །
དྲན་པ་ནི་ཀུན་ལས་བཏུས་ལས། དྲན་པ་གང་ཞེ་ན་འདྲིས་པའི་དངོས་པོ་ལ་སེམས་ཀྱི་བརྗེད་པ་མེད་པ་སྟེ་རྣམ་པར་མི་གཡེང་བའི་ལས་ཅན་ནོ། །ཞེས་ཁྱད་པར་གསུམ་དང་ལྡན་པར་གསུངས་སོ། །དེ་ལ་དམིགས་པ་ཡུལ་གྱི་ཁྱད་པར་ནི། སྔར་མ་འདྲིས་པའི་ཡུལ་ལ་དྲན་པ་མི་སྐྱེ་བས་འདྲིས་པའི་དངོས་པོ་ལ་ཞེས་གསུངས་ཏེ། སྐབས་འདིར་ནི་སྔར་ངེས་པར་བྱས་པའི་དམིགས་རྟེན་གྱི་རྣམ་པ་ཤར་བའོ། །རྣམ་པའམ་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ནི། སེམས་ཀྱི་བརྗེད་པ་མེད་པ་ཞེས་པ་ཡུལ་དེ་སེམས་ཀྱིས་མ་བརྗེད་པའི་ཆ་སྟེ། སྐབས་འདིར་ནི་དམིགས་རྟེན་མ་བརྗེད་པའོ། །མ་བརྗེད་པའི་ཚུལ་ནི་གཞན་གྱིས་དྲིས་པ་དང་རང་གིས་དེ་ལ་རྟོག་པ་བཅུག་པ་ན་དམིགས་རྟེན་དེ་ནི་འདི་འདྲ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བླ་མས་བསྟན་པ་དྲན་ཐུབ་པ་ཙམ་ལ་མི་ཟེར་གྱི། སེམས་དམིགས་པ་ལ་བཏགས་པ་དེ་ཐུ་རེ་དྲན་ནས་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་ཡེངས་པ་སྟེ། ཡེངས་ན་ནམ་དེ་བྱུང་ཙམ་གྱིས་དྲན་པ་སྟོར་བ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་སེམས་དམིགས་རྟེན་ལ་སྔར་ལྟར་བཞག་ཟིན་པ་དང་འདི་ལྟར་དུ་དམིགས་པ་ལ་བཏགས་སོ་སྙམ་པ་ཞིག་བསྐྱེད་ལ། དེ་ནས་གསར་དུ་མི་རྟོག་པར་བློ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཤུགས་མ་ཆད་པར་རྒྱུན་སྐྱོང་བ་ནི་དྲན་པ་བསྟེན་ཚུལ་གྱི་གནད་དམ་པ་ཡིན་ནོ། །བྱེད་ལས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ནི། དམིགས་པ་ལས་སེམས་གཞན་དུ་མི་གཡེང་བར་བྱ་བའོ། །དེ་ལྟར་སེམས་དམིགས་པ་ལ་བཏགས་ཏེ་འདུལ་བ་ནི་གླང་པོ་ཆེ་འདུལ་བའི་དཔེས་གསུངས་ཏེ།
1 མཆན་བཞི་དེབ་ཏུ། འཕང་

56

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

དཔེར་ན། སྡོང་པོའམ་ཀ་བ་ཤིན་ཏུ་བརྟན་པ་ལ་ཞགས་ཐག་ཤིན་ཏུ་སྲ་བ་དུ་མས་མི་ “བསྲུན1་པའི་གླང་པོ་བཏགས་ཏེ་གླང་རྫིས་ཇི་ལྟར་བསླབས་པ་ལྟར་བྱེད་ན་ལེགས། མི་བྱེད་ན་ལྕགས་ཀྱུ་རྣོན་པོས་ཡང་ཡང་བཏབ་ནས་ཚར་བཅད་དེ་འདུལ་ལ་ལྟར། སེམས་གླང་པོ་ཆེ་མ་དུལ་བ་དང་འདྲ་བ་འདི་ཡང་སྔར་བཤད་པའི་དམིགས་པའི་ཀ་བ་བརྟན་པོ་ལ་དྲན་པའི་ཐག་པས་བཅིང་ཞིང་། དེ་ལ་སྡོད་དུ་མ་བཏུབ་ན་ཤེས་བཞིན་གྱི་ལྕགས་ཀྱུས་གཙགས་ནས་ཁད་ཀྱིས་ཁད་ཀྱིས་དབང་དུ་བྱ་སྟེ། དབུ་མ་སྙིང་པོ་ལས། ༼བ༽ཐོག་མར་འདོད་པའི་སེམས་མ་ཞི་ཞིང་མ་དུལ་བའི་ཡིད་ཀྱི་གླང་པོ་༼བ༽དགེ་བའི་བྱ་བ་ལ་ཇི་ལྟར་འདོད་འདོད་འཇུག་དུ་མི་སྟེར་བ་ལམ་ལོག་༼བ༽པར་འགྲོ་བ། །༼བ༽འདི་འདུལ་བ་ལ་དམིགས་པའི་༼བ༽རྟེན་ཀ་བ་༼བ༽འདྲ་བ་བརྟན་པོ་ལ། །༼བ༽འདོགས་བྱེད་དྲན་པའི་ཐག་པ་༼བ༽རྒྱུན་ལྡན་གྱིས་ངེས་བཅིངས་ནས། །༼བ༽ཤེས་བཞིན་གྱི་བྱ་རས་བྱིང་རྒོད་འབྱུང་མི་འབྱུང་ལེགས་པར་བརྟགས་ནས་མྱུར་དུ་རིག་པའི་ཤེས་རབ་ལྕགས་ཀྱུས་རིམ་༼བ༽གྱིས་དབང་༼བ༽དུ་བྱ། །ཞེས་གསུངས་ཤིང་། སྒོམ་རིམ་བར་བ་ལས་ཀྱང་། དྲན་པ་དང་ཤེས་བཞིན་གྱི་ཐག་པས་ཡིད་ཀྱི་གླང་པོ་ཆེ་དམིགས་པའི་སྡོང་པོ་དེ་ཉིད་ལ་གདགས་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ལུང་སྔ་མ་ལས་ཤེས་བཞིན་ལྕགས་ཀྱུ་དང་འདྲ་བར་གསུངས་ལ། ལུང་ཕྱི་མས་ཐག་པ་དང་འདྲ་བར་གསུངས་པ་ནི་མི་འགལ་ཏེ། སེམས་དམིགས་པ་ལ་རྒྱུན་ལྡན་དུ་འདོགས་པ་དངོས་ནི་དྲན་པ་ཡིན་ལ། ཤེས་བཞིན་ཡང་བརྒྱུད་ནས་སེམས་དམིགས་པ་ལ་གཏོད་བྱེད་ཡིན་ཏེ། བྱིང་བ་དང་རྒོད་པ་དངོས་སམ་བྱིང་རྒོད་དུ་འགྱུར་བ་ཤེས་བཞིན་གྱིས་རིག་པ་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་དག་གི་དབང་དུ་མི་གཏོང་བར་རྩ་བའི་དམིགས་པ་ལ་འཇོག་པའི་ཕྱིར་དང་། སྔར་དྲངས་པ་ལྟར་སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱིས་ཀྱང་། དྲན་ཤེས་གཉིས་ཀ་
1 ལམ་རིམ་དུ། སྲུན

57

ཞི་གནས་ལ་བསླབ་ཚུདམིགས་པ་ལ་ཉེ་བར་གཏོད་བྱེད་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དྲན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཏིང་ངེ་འཛིན་འགྲུབ་པར་གསུངས་པ་དང་། དྲན་པ་ཐག་པ་དང་འདྲ་བར་སེམས་དངོས་སུ་དམིགས་པ་ལ་རྒྱུན་ལྡན་དུ་འདོགས་བྱེད་དུ་གསུངས་པས། ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་གཙོ་བོའི་སྐྱོང་ཚུལ་ནི་དྲན་པའི་སྐྱོང་ཚུལ་ཡིན་ལ།༼ང༽སྒོམ་གྱི་གཙོ་བོ་དྲན་པ་ཡིན་ཅིང་། དེ་ཡང་ངེས་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་འཛིན་སྟངས་ཅན་ཡིན་པས། ཏིང་ངེ་འཛིན་སྐྱོང་བ་ན་ངེས་ཤེས་ཀྱི་འཛིན་སྟངས་དམ་པོ་མེད་ན་སེམས་དྭངས་པའི་གསལ་ཆ་འོང་ཡང་། ངེས་ཤེས་ཀྱི་ངར་ཐོན་པའི་བློ་ཤུགས་ཅན་མི་འོང་བས་དྲན་པ་སྟོབས་ཅན་མི་སྐྱེ་ཞིང་། བྱིང་བ་ཕྲ་མོའང་མི་ཁེགས་པས་སེམས་ཅིར་ཡང་མི་རྟོག་པར་བཞག་པས་ཞི་གནས་གྲུབ་པའི་ལུགས་ལའང་བྱིང་རྒོད་སེལ་ཤེས་ན་ཞི་གནས་ཙམ་འགྲུབ་ཀྱང་། དེ་ལའང་དྲན་ཤེས་ཀྱི་བསྟེན་ཚུལ་ངེས་པར་གལ་ཆེའོ། །དྲན་པ་ཡང་ངེས་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་འཛིན་སྟངས་ཅན་ཡིན་པས་ཏིང་ངེ་འཛིན་སྐྱོང་བ་ན་ངེས་ཤེས་ཀྱི་འཛིན་སྟངས་དམ་པོ་མེད་པར་ཧད་དེ་འཇོག་པ་ལ་སེམས་དྭངས་པའི་གསལ་ཆ་འོང་ཡང་། ངེས་ཤེས་ཀྱི་ངར་ཐོན་པའི་གསལ་ཆ་མི་ཐོན་པས་དྲན་པ་སྟོབས་ཅན་སྐྱེ་བར་མི་འགྱུར་ལ། དེའི་ཕྱིར་བྱིང་བ་ཕྲ་མོ་ཡང་མི་ཁེགས་པས་ཏིང་ངེ་འཛིན་སྐྱོན་ཅན་ཁོ་ནར་འགྱུར་རོ། །ལྷ་སྐུ་ལ་སོགས་པའི་དམིགས་རྟེན་གཞན་མི་འཇོག་པར་སེམས་མི་རྟོག་པ་ཙམ་སྐྱོང་བས་ཀྱང་སེམས་ཡུལ་གང་ལ་ཡང་ཅིར་ཡང་མི་རྟོག་པར་བཞག་པར་བྱའོ། །ཞེས་པའི་གདམས་ངག་དྲན་ནས་དེ་ནས་སེམས་མི་འཕྲོ་བ་ལ་མ་ཡེངས་པར་བྱ་དགོས་ལ། མ་ཡེངས་པ་དེ་ཡང་དམིགས་པ་མ་བརྗེད་པའི་དྲན་པ་དང་དོན་གཅིག་ཡིན་པས་དྲན་པའི་སྐྱོང་ཚུལ་ལས་མ་འདས་པས་དེ་ལྟར་བསྒོམ་པ་དེས་ཀྱང་ངེས་ཤེས་ཀྱི་ཤུགས་ཐོན་པའི་དྲན་པ་བསྟེན་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །སྐྱོན་དང་བཅས་པའི་ལུགས་བསལ་བ་ལ། བསལ་བྱའི་

58

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

ལོག་རྟོག་འདི་ལྟ་བུ་ཡོད་དེ། སྔར་བཤད་པ་ལྟར་ཤེས་པ་“འཕངས1་ལེགས་པར་བསྟོད་དེ་བསྒྲིམས་ནས་མི་རྟོག་པར་བཞག་པ་ན་བྱིང་བའི་སྐྱོན་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་མོད་ཀྱི། རྒོད་ཤས་ཆེ་བས་གནས་ཆ་རྒྱུན་འཐུད་ཐུབ་པ་མི་འོང་བ་མཐོང་ནས་རིག་པའི་གཟེངས་ཀྱང་སྨད། ལེགས་པར་བསྒྲིམ་པ་ཡང་གློད་པས་གནས་ཆ་མྱུར་བོར་སྐྱེ་བ་མཐོང་ནས་ཐབས་དེ་ནི་གདམས་ངག་ཆེན་པོ་ཡིན་ནོ་སྙམ་དུ་ངེས་པ་རྙེད་ནས་གློད་པ་རབ་ལ་སྒོམ་རབ་ཅེས་སྐད་གསངས་མཐོན་པོས་སྒྲོག་པར་སྣང་ངོ་། །འདི་ནི་བྱིང་བ་སྐྱེས་པ་དང་སྒོམ་སྐྱེས་པ་གཉིས་མ་ཕྱེད་པའི་གཏམ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་ཏིང་ངེ་འཛིན་སྐྱོན་མེད་ནི་སྔར་བཤད་པ་ལྟར་ཁྱད་པར་གཉིས་དང་ལྡན་པ་དགོས་ཀྱི། སེམས་མི་རྟོག་པའི་གནས་ཆ་བརྟན་པ་གཅིག་བུས་མི་ཆོག་གོ། གལ་ཏེ་དེ་འདྲ་བ་དེ་ལ་སེམས་ཉོག་ཉོག་པོར་སོང་བའི་འཐིབས་པ་ཡོད་ན་བྱིང་བ་ཡིན་ཀྱང་། དེ་མེད་པར་སེམས་དྭངས་པའི་གསལ་ཆ་ཡོད་པས་ཏིང་ངེ་འཛིན་སྐྱོན་མེད་ཡིན་ནོ་སྙམ་ན། དེ་ནི་རྨུགས་པ་དང་བྱིང་བ་གཉིས་མ་ཕྱེད་པའི་གཏམ་དུ་སྣང་བས་འདི་རྣམས་རྒྱས་པར་འོག་ཏུ་བསྟན་པར་བྱའོ། །དེས་ན་བསྒྲིམས་དྲགས་པའི་རིག་པ་ངར་ལྡན་དུ་བྱས་པ་ན་གསལ་ཆ་ཡོད་ཀྱང་རྒོད་ཤས་ཆེ་བས་གནས་ཆ་སྐྱེ་དཀའ་ལ། དེ་ཧ་ཅང་གློད་ནས་བསྐྱངས་པ་ན་གནས་ཆ་ཡོད་ཀྱང་བྱིང་ཤས་ཆེ་བས་ངར་ཐོན་པའི་གསལ་བ་མེད་དོ། །གྲིམས་དྲགས་པ་དང་ལྷོད་དྲགས་པ་གང་དུ་ཡང་མ་སོང་པའི་དམ་ལྷོད་རན་པའི་མཚམས་ཀྱང་ཤིན་ཏུ་ཟིན་དཀའ་བའི་ཕྱིར། བྱིང་རྒོད་དང་བྲལ་བའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་སྐྱེ་དཀའ་བ་ལ་དགོངས་ནས། སློབ་དཔོན་“ཙནྡྲ2་གཽཽ་མིས། ༼བ༽བཤགས་བསྟོད་ལས་བརྩོན་པ་བསྟེན་ན་སྟེ་

1 མཆན་བཞི་དེབ་ཏུ། འཕང
2 ལམ་རིམ་དུ། ཙན་དྲ

59

ཞི་གནས་ལ་བསླབ་ཚུསེམས་བསྒྲིམས་དྲགས་ན་རྒོད་པ་འབྱུང་འགྱུར་ཞིང་། །དེ་སྤངས་ན་ནི་ཞུམ་པ་སྐྱེ་བར་འགྱུར། །༼བ༽བསྒྲིམས་ལྷོད་རན་པའི་མཚམས་ཟིན་དཀའ་བས་འདི་ཡི་༼བ༽བྱིང་རྒོད་ཀྱིས་མི་མཉམ་པ་མེད་པའི་རིགས་པར་༼བ༽རམ་འཚམས་པར་མཉམ་༼བ༽པར་འཇུག་༼བ༽པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ནི་རྙེད་༼བ༽པར་དཀའ་ན། །བདག་“གི1་སེམས་དཀྲུགས་པས་ནི་ཅི་ཞིག་བགྱི། །ཞེས་གསུངས་ཏེ།
བརྩོན་པ་བསྟེན་པ་ནི་བསྒྲིམས་དྲགས་པ་སྟེ་དེ་བྱས་ན་ནི་རྒོད་པ་འབྱུང་ལ། བསྒྲིམ་པ་དེ་སྤངས་ཤིང་གློད་དྲགས་ན་སེམས་ནང་དུ་སྡོད་པའི་ཞུམ་པ་སྐྱེ་བར་སྣང་བས་བྱིང་རྒོད་དང་བྲལ་ནས་ཆ་མཉམ་པར་གནས་པའི་སེམས་རིགས་པར་མཉམ་དུ་འཇུག་པ་རྙེད་”དཀའ2་ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཡང་དེའི་འགྲེལ་བ་སངས་རྒྱས་ཞི་བས་མཛད་པ་ལས། བརྩོན་པ་ནི་འདིར་དགེ་བའི་ཕྱོགས་ལ་མངོན་པར་སྤྲོ་བས་བསྒྲིམས་ཏེ་འཇུག་པ་ལ་བྱ་ཡི། ཞེས་དང་། རྒོད་པར་འགྱུར་པའི་ཉེས་པ་མཐོང་ནས་བརྩོན་པ་དེ་སྤངས་ཏེ་རྩོལ་བ་བཏང་བར་གྱུར་ན་སེམས་ནང་དུ་ཞུམ་ཞིང་། ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །ཡང་བཤགས་བསྟོད་ལས། འབད་པས་འཇུག་ན་རྒོད་པ་འབྱུང་འགྱུར་ཞིང་། །དེ་གློད་ན་ནི་ཞུམ་པ་སྐྱེ་བར་འགྱུར། །འདི་ཡི་དབུ་མར་བསྒྲུབ་པའང་རྙེད་དཀའ་ན། །བདག་གི་སེམས་དཀྲུགས་པས་ནི་ཅི་ཞིག་བགྱི། །ཞེས་གསུངས་ཤིང་། དེའི་འགྲེལ་པར་ཡང་། ཤིན་ཏུ་འབད་པས་བསྒྲིམས་ཏེ་འཇུག་ཅིང་རྩོལ་བ་ན་ནི་སེམས་དེ་རྒོད་ཅིང་གཡེང་བ་འབྱུང་བར་འགྱུར་བས་བཅོམ་པས་རྩོལ་བ་ལས་ཀྱང་སེམས་གནས་པ་མི་རྙེད་ལ། དེ་ལྟར་དེ་ཉེས་པ་ཉིད་ཡིན་པས་དེ་བཟློག་པའི་ཕྱིར་འབད་པས་འཇུག་པའི་སེམས་དེ་གློད་ཅིང་རྩོལ་བ་བཏང་བར་གྱུར་ན་ནི་དམིགས་པའི་ཡུལ་

1 ལམ་རིམ་དུ། གིས
2 ལམ་རིམ་དུ། དཀའོ

60

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

བརྗེད་པ་ལ་སོགས་པའི་སྐྱོན་གྱིས་སེམས་ནང་དུ་ཞུམ་ཞིང་བྱིང་བ་སྐྱེ་ཞིང་འབྱུང་བར་འགྱུར་བས། ཞེས་གསལ་བར་གསུངས་སོ། །དེས་ན་བྱིང་རྒོད་ཀྱི་མཐའ་གཉིས་དང་བྲལ་བའི་དབུ་མར་བསྒྲུབ་པའམ་རིགས་པར་མཉམ་འཇུག་གི་ཏིང་ངེ་འཛིན་རྙེད་དཀའོ་ཞེས་གསུངས་པས། གློད་པ་རབ་བྱས་པས་ཆོག་ན་དཀའ་རྒྱུ་ཅི་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་དེ་ལས་བྱིང་བ་སྐྱེ་བར་གསུངས་པས་ཚུལ་དེས་ཏིང་ངེ་འཛིན་བསྒྲུབ་པ་མི་རིགས་པར་གསལ་ལོ། །ཤིན་ཏུ་གློད་པའི་སེམས་དྭངས་པ་ཙམ་གྱི་གསལ་ཆས་མི་ཆོག་པར་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་གྲིམས་ཆ་དགོས་པར་ནི། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས། དེ་ལ་འཇོག་པར་བྱེད་པ་དང་ཡང་དག་པར་འཇོག་པར་བྱེད་པ་ལ་ནི་བསྒྲིམས་ཏེ་འཇུག་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཡོད་དོ། །ཞེས་སེམས་གནས་པའི་ཐབས་དགུའི་སེམས་དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་སྐབས་སུ་དེ་ལྟར་གསུངས་ཤིང་། ༼ང༽དེ་ཡང་ཏིང་ངེ་འཛིན་དེ་ལ་སེམས་དྭངས་པའི་གསལ་ཆ་དང་ཡུལ་གསལ་བ་ཙམ་ཡོད་པ་དང་། ཡུལ་ཅན་ནམ་བློའི་འཛིན་སྟངས་གསལ་བ་དོན་མི་གཅིག་སྟེ། སྔ་མ་ཡོད་ཀྱང་བྱིང་བ་གཅོད་མི་ནུས་ལ་ཕྱི་མ་ལ་ནི། སྒོམ་རིམ་དང་པོ་ལས་ཀྱང་། བྱིང་བ་བསལ་ལ་དམིགས་པ་དེ་ཉིད་དམ་དུ་བཟུང་ངོ་། །ཞེས་དང་། སྒོམ་རིམ་བར་པ་ལས་ཀྱང་། དེ་ནས་བྱིང་བ་ཞི་བར་བྱས་ནས་ཅི་ནས་ཀྱང་དམིགས་པ་དེ་ཉིད་སེམས་ཀྱིས་ཤིན་ཏུ་གསལ་བར་མཐོང་བར་འགྱུར་བ་དེ་ལྟར་བྱའོ། །ཞེ་ན་དམིགས་པ་དེ་ཉིད་དམ་དུ་བཟུང་ཞེས་དང་། སེམས་ཀྱིས་གསལ་བར་མཐོང་བར་འགྱུར་བ་ཞེས་པའི་ནུས་པས་བློ་ཡི་འཛིན་སྟངས་ཤིན་ཏུ་དམ་པའི་གསལ་ཆའི་ངར་རམ་བློ་ཤུགས་ཅན་དེ་ཡོད་ན་དྲན་པའི་བསྟེན་ལུགས་རྣམ་དག་ཡིན་ཅིང་བྱིང་བ་ཡང་འགོག་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་སེམས་ཀྱིས་དམིགས་པ་ཐུ་རེ་དྲན་པའི་དྲན་པ་དེ་ཉིད་ལ་གནས་པའི་ངང་ནས་བློ་དེ་ཉིད་ཤུགས་ཆུང་ངུ་མ་སོང་ཙམ་ནས་བར་བར་དུ་བྱིང་རྒོད་བྱུང་མ་བྱུང་དང་འབྱུང་བའི་གྲབ་བྱེད་མི་

61

ཞི་གནས་ལ་བསླབ་ཚུབྱེད་ཤེས་ནུས་པའི་ཤེས་བཞིན་གྱིས་བྱ་ར་བྱེད་པ་དང་སྐབས་སྐབས་སུ་རྩ་བའི་དམིགས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱང་དྲན་ཙམ་དྲན་ཙམ་བྱེད་པ་གཉིས་ཀའང་དྲན་པའི་སྐྱོང་ཚུལ་ཡིན་ཏེ། བྱིང་རྒོད་བྱུང་བ་ན་བརྗེད་ངས་སྐྱེས་ཏེ། དམིགས་པ་བརྗེད་ནས་བྱིང་རྒོད་སྐྱེ་བ་ཞིག་དང་། ཡང་དམིགས་པའི་དྲན་པ་མ་བརྗེད་པའི་ངང་ནས་བྱིང་རྒོད་སྐྱེ་བ་གཉིས་འབྱུང་བའི་སྔ་མ་ནི་དྲན་པ་སྟོར་ནས་ཡུན་རིང་བོར་བྱིང་རྒོད་བྱུང་བའང་ངོས་མ་ཟིན་པས་ཤིན་ཏུ་ལྷོད་པ་ཡིན་པས་སྔར་བཤད་པའི་སྐྱོང་ཚུལ་ཕྱི་མས་འདིའི་གཉེན་པོ་བྱེད་ཅིང་སྐྱོང་ཚུལ་སྔ་མས་ནི་དམིགས་པ་མ་བརྗེད་པའི་ངོས་ནས་བྱིང་རྒོད་སྐྱེས་པ་འགོག་ཅིང་ཤེས་བཞིན་སྟོབས་ཆེན་གྱི་རྒྱུད་དགོས་སོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །སེམས་ཀྱིས་གསལ་བར་མཐོང་བ་ཞེས་གསུངས་པས་ཡུལ་གསལ་བ་ཙམ་ལ་མི་ཟེར་གྱི་བློའི་འཛིན་སྟངས་ཤིན་ཏུ་གསལ་ཞིང་དམ་པ་ལ་ཟེར་བ་ཡིན་ནོ། །དྲན་པའི་བསྟེན་ལུགས་འདི་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེ་སྟེ། འདི་མ་ཤེས་པར་བསྐྱངས་པའི་རྟགས་སུ་སྒོམ་ཇི་ཙམ་མང་དུ་བྱས་པ་ཙམ་དུ་བརྗེད་ངས་ཆེ་རུ་འགྲོ་བ་དང་ཆོས་རྣམས་སོ་སོར་འབྱེད་པའི་ཤེས་རབ་རྟུལ་དུ་འགྲོ་བ་སོགས་ཀྱི་སྐྱོན་ཤིན་ཏུ་མང་པོ་འདུག་པ་ལ།ཏིང་ངེ་འཛིན་བརྟན་པོ་ཡོད་པར་རློམ་པ་བྱེད་པར་སྣང་ངོ་། །དེ་ལྟར་སྔར་བཤད་པ་ལྟར་དྲན་པས་སེམས་དམིགས་པ་ལ་བཏགས་པ་དེའི་ཚེ་དམིགས་པ་ལེགས་པར་འཛིན་ནམ་མི་འཛིན་གྱི་བྱ་ར་བྱེད་པའི་རྟོག་པ་བསྐྱེད་དུ་རུང་ངམ་སྙམ་ན། འདི་ནི་བྱ་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། སྒོམ་རིམ་བར་པ་ལས། དེ་ལྟར་གང་ལ་འདོད་པའི་དམིགས་པ་དེ་ལ་སེམས་བཞག་ནས་དེ་ཉིད་ལ་ཕྱིར་བཞིན་རྒྱུན་དུ་སེམས་གཞག་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་ཉེ་བར་བཞག་ནས་སེམས་ལ་འདི་ལྟར་དཔྱད་པར་བྱ་སྟེ་ཅི་དམིགས་པ་ལ་སེམས་ལེགས་པར་འཛིན་ཏམ་འོན་ཏེ་བྱིང་ངམ་འོན་ཏེ་ཕྱི་རོལ་གྱི་ཡུལ་ལ་རྣམ་པར་འཆར་བས་རྣམ་པར་གཡེངས་སམ་སྙམ་དུ་བརྟག་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ཡང་ཏིང་ངེ་འཛིན་བཏང་ནས་དེ་ལྟར་བལྟ་བ་མིན་གྱི། ཏིང་ངེ་འཛིན་

62

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

ལ་གནས་བཞིན་པའི་ངང་ནས་རྩ་བའི་དམིགས་པ་ལ་སྔར་བཞག་པ་ལྟར་གནས་མི་གནས་དང་མི་གནས་ན་བྱིང་རྒོད་གང་དུ་སོང་བལྟ་བ་ཙམ་བྱེད་པ་སྟེ། ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་བཞག་ནས་ཧ་ཅང་ཐུང་བའི་དུས་ཀྱང་མ་ཡིན་ཧ་ཅང་རིང་བ་ཡང་མ་ཡིན་པར་བར་བར་དུ་བྱ་ར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །བློ་སྔ་མའི་ཤུགས་དང་ངར་མ་ཟད་ཙམ་ནས་འདི་བྱས་པ་ན་བློ་དེའི་ངར་སྐྱེས་ནས་ངར་ལྡན་ལ་གནས་པའི་ཡུན་རིང་དུ་འགྲོ་བ་དང་བྱིང་བ་དང་རྒོད་པ་མྱུར་དུ་རྟོགས་པའི་དགོས་པ་ཡོད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་བར་བར་དུ་དམིགས་པ་སྔ་མ་དྲན་ཙམ་དྲན་ཙམ་བྱས་ནས་སྐྱོང་བ་ལ་ཡང་དྲན་པ་སྟོབས་ཆེ་བ་དང་རྒྱུན་ལྡན་དུ་འཇུག་པའི་རྒྱུར་དགོས་པས་དྲན་པའི་སྐྱོང་ཚུལ་ཡིན་ཏེ། ཉན་ས་ལས། དེ་ལ་སེམས་རྩེ་གཅིག་པ་ཉིད་གང་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། ༼ང༽སྔར་ཐོས་བསམ་གྱིས་ཡང་དང་ཡང་དུ་རྗེས་སུ་དྲན་པ་དང་ཆ་མཐུན་པ་ལ་དམིགས་པ་དང་རྒྱུན་དང་ལྡན་པ་དང་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་མེད་པ་དང་དགའ་བ་དང་ལྡན་པའི་སེམས་ཀྱི་རྒྱུན་གང་ཡིན་པ་སྟེ། དེ་ནི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཅེས་ཀྱང་བྱ། དགེ་བའི་སེམས་རྩེ་གཅིག་པ་ཉིད་ཅེས་ཀྱང་བྱའོ། །དེ་ལ་ཅི་ཞིག་ཡང་དང་ཡང་དུ་རྗེས་སུ་དྲན་པར་བྱེད་ཅེ་ན། སྨྲས་པ། ཆོས་གང་དག་བཟུང་ཞིང་མཉན་པ་དང་། བླ་མ་དག་ལས་གདམས་ཤིང་རྗེས་སུ་བསྟན་པ་ཐོབ་པ་གང་ཡིན་པ་དེའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ས་པའི་མཚན་མ་སྔོན་དུ་བྱ་སྟེ། དམིགས་པ་དེ་ལ་རྒྱུན་དང་ལྡན་པའི་དྲན་པས་རྗེས་སུ་འཇུག་པར་བྱེད་ཅིང་ཉེ་བར་གཏོད་པར་བྱའོ། །ཞེས་དང་། དབུས་མཐའི་འགྲེལ་བཤད་ལས་ཀྱང་། དྲན་པ་ནི་དམིགས་པ་མ་བརྗེད་པའོ། །ཞེས་བྱ་བ་ནི་སེམས་གནས་པར་བྱ་བའི་གདམས་ངག་ཡིད་ཀྱིས་བརྗོད་ཅེས་བྱ་བའི་ཐ་ཚིག་གོ། ཞེས་གསུངས་པས། དྲན་པ་བསྟེན་པ་ནི་

63

ཞི་གནས་ལ་བསླབ་ཚུདམིགས་པ་ལས་གཡེང་བའི་བརྗེད་ངས་འགོག་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་པས་དེ་འགོག་པའི་དམིགས་པ་མ་བརྗེད་པ་ནི་ཡིད་ཀྱིས་དམིགས་པ་བརྗོད་པ་སྟེ། ཡང་ཡང་དམིགས་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པའོ། །དཔེར་ན། ཤེས་པའི་དོན་འགའ་ཞིག་བརྗེད་ཀྱིས་དོགས་པ་ན། ཡང་ཡང་ཡིད་ལ་དྲན་པར་བྱས་ན་བརྗེད་དཀའ་བ་དང་འདྲའོ། །དེས་ན་དམིགས་པ་བར་བར་དུ་དྲན་པར་བྱེད་པ་ནི་དྲན་པ་སྟོབས་ལྡན་སྐྱེ་བ་ལ་དགོས་ལ། སེམས་དམིགས་པ་ལས་གཞན་དུ་མི་གཡེང་བར་“ཚིར1་རེ་བཟུང་ནས་བྱ་ར་བྱེད་པ་ནི་བྱིང་རྒོད་རྟོགས་པའི་ཤེས་བཞིན་མཐུ་ལྡན་དུ་འགྲོ་བའི་ཐབས་ཡིན་པས། དེ་འདྲ་བ་དེ་ལ་ཡང་རྟོག་པ་ཡིན་སྙམ་ནས་བཀག་ན་དྲན་པ་དང་ཤེས་བཞིན་སྟོབས་ལྡན་སྐྱེ་བར་ཤིན་ཏུ་དཀའ་བར་ཤེས་པར་བྱའོ། །
གསུམ་པ་ཐུན་གྱི་ཚད་བསྟན་པ་ནི། འོ་ན་དྲན་པས་སེམས་དམིགས་པ་ལ་བཏགས་པ་དེ་ལ་འདི་ཙམ་བར་དུ་འཇོག་ཅེས་པའི་ཐུན་ཚད་ངེས་པ་ཡོད་དམ་མེད་ཅེ་ན། འདི་ལ་བོད་ཀྱི་བརྒྱུད་པ་སོ་སོའི་བླ་མ་གོང་མ་ཐམས་ཅད་ཐུན་ཆུང་ལ་གྲངས་མང་པ་བྱ་དགོས་གསུང་ངོ་། །དེའི་རྒྱུ་མཚན་ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཐུན་ཆུང་ངེ་བའི་སྒོམ་དང་བཟང་གྱེས་བྱས་ན་རྟིང་མ་རེས་ཀྱང་བསྒོམ་པ་ལ་བྲོད་ལ་ཐུན་“རིང2་ན་སུན་པར་འགྱུར་བར་འདོད་ཅིང་། གཞན་དག་ནི་ཐུན་“རིང3་ན་བྱིང་རྒོད་ཀྱི་དབང་དུ་འགྲོ་སླ་བས་ཏིང་ངེ་འཛིན་སྐྱོན་མེད་སྐྱེ་དཀའ་བར་བཞེད་དོ། །ཉན་ས་ལ་སོགས་པའི་གཞུང་

1 མཆན་བཞི་དེབ་ཏུ། ཚིག
2 ལམ་རིམ་དང་མཆན་བཞི་དེབ་ཏུ། རིངས་
3 ལམ་རིམ་དང་མཆན་བཞི་དེབ་ཏུ། རིངས་

64

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

ཆེ་བ་རྣམས་ནས་ཐུན་གྱི་ཚད་གསལ་བར་“བཟུང1་བ་མི་སྣང་ཡང་། སྒོམ་རིམ་ཐ་མ་ལས། ༼བ༽བྱིང་རྒོད་དང་བྲལ་བའི་སྐྱོང་ཚུལ་དེ་ལྟ་བུའི་རིམ་པ་འདིས་༼བ༽ཉིན་ཞག་གཅིག་ལ་ཆ་དྲུག་ཅུར་ཕྱེ་བའི་ཆུ་ཚོད་གཅིག་གམ་༼ང༽མེལ་ཚེ་ཞེས་པ་བྱ་ར་བྱེད་པའམ་སོ་བཙུགས་པའི་དོན་ཡིན་ཅིང་དེ་ནུས་མི་ནུས་ཀྱང་ཤེས་བཞིན་གྱིས་བྱིང་རྒོད་སྔར་བྱུང་མ་བྱུང་དང་ད་དུང་འབྱུང་མི་འབྱུང་སོ་བཙུགས་ནས་བལྟས་པ་ན་ད་དུང་ཡུན་འདི་ཙམ་ཞིག་ལ་བྱིང་རྒོད་མི་འབྱུང་བར་ངེས་སྙམ་པའི་གདེངས་ཐོབ་པ་ན་མེལ་ཚེ་ནུས་པའི་དོན་ཡིན་པས་དེ་ཚུན་ལ་ཐུན་འཇོག་མི་དགོས་པ་དང་བྱིང་རྒོད་སྔར་བྱུང་བའམ་ད་དུང་ཡང་འབྱུང་བར་“དགོས2་པ་ན་དེའི་ཉམས་དང་བསྟུན་ནས་ཐུན་འཇོག་དགོས་ཞེས་པ་སྟེ་ཁང་སྟེང་ནས་ཇག་པ་སོགས་ཡོད་མེད་རྒྱང་སོ་བཙུགས་པ་ན་མེད་པར་ངེས་ན་ཟོན་ལྷོད་ཆོག་གི་ཡོད་མེད་མ་ངེས་པའམ་ཡོད་པར་དོགས་ན་ཟོན་ལྷོད་མི་ཆོག་པ་ལྟ་བུའོ་ཞེས་གསུངས།མེལ་ཚེ་༼བ༽ཇི་སྲིད་བར་ནུས་པ་དེ་སྲིད་དུ་ཐུན་ཕྱེད་དམ་ཐུན་གཅིག་གམ་ཇི་སྲིད་ནུས་པ་དེ་སྲིད་དུ་༼བ༽མཉམ་པར་བཞག་ལ་འཇུག་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་ལ། འདི་ཞི་གནས་གྲུབ་ཟིན་ནས་ལྷག་མཐོང་བསྒོམ་པའི་དུས་ཀྱི་ཐུན་ཚད་ཀྱི་སྐབས་སུ་གསུང་སྣང་ཡང་། ཐོག་མར་ཞི་གནས་བསྒྲུབ་པའི་སྐབས་སུ་ཡང་འདྲ་བར་མངོན་པས་དེ་ལྟར་བྱའོ། །དེ་ཡང་སྔར་བཤད་པ་ལྟར་གྱི་དྲན་པ་དང་ཤེས་བཞིན་གྱི་སྐྱོང་ལུགས་དམིགས་པ་དྲན་པ་དང་བྱ་ར་བྱེད་པའི་ལྟ་རྟོག་བར་བར་དུ་བྱེད་ན་ཐུན་ཅུང་རིང་ཡང་སྐྱོན་དུ་མི་འགྱུར་མོད། འོན་ཀྱང་ལས་དང་པོ་པ་ཕལ་ཆེ་བ་ལ་ཐུན་“རིང3་ན། ཡང་ན་བརྗེད་ངས་སྐྱེས་ནས་ཡེངས་ནས་འགྲོ་ཞིང་དེའི་ཚེ་སེམས་བྱིང་བའམ་རྒོད་པ་གང་བྱུང་ཡང་ཡུན་རིང་པོ་ཞིག་ནས་ངོ་ཤེས་པ་

1 ལམ་རིམ་དང་མཆན་བཞི་དེབ་ཏུ། གསུང་
2 འབྲས་མཆན་བཞི་དེབ་ཏུ། དོགས
3 ལམ་རིམ་དུ། རིངས་

65

ཞི་གནས་ལ་བསླབ་ཚུཙམ་མ་གཏོགས་པ་མྱུར་པོར་ངོས་མི་ཟིན་ལ། ཡང་ན་དྲན་པ་མ་བརྗེད་ཀྱང་བྱིང་རྒོད་ཀྱི་དབང་དུ་འགྲོ་སླ་ཞིང་བྱིང་རྒོད་བྱུང་བ་རྣམས་མྱུར་པོར་ངོས་མི་ཟིན་པར་སྣང་ངོ་། །དེ་གཉིས་ཀྱི་སྔ་མས་ནི་དྲན་པ་སྟོབས་ལྡན་སྐྱེ་བ་ལ་བར་དུ་གཅོད་པར་འགྱུར་ལ། ཕྱི་མས་ནི་ཤེས་བཞིན་སྟོབས་ལྡན་སྐྱེ་བ་ལ་བར་དུ་གཅོད་པས་བྱིང་རྒོད་གཅོད་པ་ཤིན་ཏུ་དཀའ་བར་འགྱུར་རོ། །ཁྱད་པར་དུ་དམིགས་པ་བརྗེད་ནས་ཡེངས་ཏེ་བྱིང་རྒོད་བྱུང་བ་ངོས་མི་ཟིན་པ་ནི། དམིགས་པ་མ་བརྗེད་པའི་ངང་ནས་བྱིང་རྒོད་མྱུར་པོར་ངོས་མི་ཟིན་པ་ལས་ཆེས་ཤིན་ཏུ་ངན་པ་ཡིན་པས་ཡེངས་ནས་འགྲོ་བའི་དྲན་པ་ཉམས་པ་འགོག་པའི་གཉེན་པོ་སྔར་བཤད་པ་ལྟར་གྱི་དྲན་པ་སྐྱོང་ཚུལ་གལ་ཆེ་བ་ཡིན་ནོ། །ཡེངས་ནས་འགྲོ་བའི་བརྗེད་ངས་ཆེ་བ་དང་བྱིང་རྒོད་མྱུར་པོར་ངོས་མི་ཟིན་པའི་ཤེས་བཞིན་མཐུ་ཆུང་ན་ཐུན་ཆུང་ངུ་དགོས་ལ། བརྗེས་ངས་སྐྱེ་དཀའ་ཞིང་བྱིང་རྒོད་མྱུར་དུ་རྟོགས་ནུས་པར་སྣང་ན། ཐུན་ཅུང་རིང་ཡང་སྐྱོན་མེད་པ་ལ་དགོངས་ནས་ཆུ་ཚོད་གཅིག་ལ་སོགས་པའི་ཡུན་ཚད་མ་ངེས་པར་གསུངས་ཤིང་། མདོར་ན་རང་གི་བློའི་ནུས་པ་དང་བསྟུན་དགོས་པས་ཇི་སྲིད་ནུས་པ་དེ་སྲིད་དུ་ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །གཞན་ཡང་ལུས་དང་སེམས་ལ་གློ་བུར་བའི་གནོད་པ་མ་བྱུང་ན་མཉམ་པར་འཇོག་ལ། བྱུང་ན་ཨུ་ཚུགས་བྱས་ཏེ་མི་བསྒོམ་པར་དེ་མ་ཐག་བཞག་ནས་ཁམས་ཀྱི་བར་ཆད་བསལ་ཏེ་བསྒོམ་པ་ནི་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱི་དགོངས་པ་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་བྱེད་པའང་ཐུན་ཇི་ཙམ་གྱི་བར་དུ་བསྒོམ་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །
གསུམ་པ་དམིགས་པ་ལ་གཏད་པའི་འོག་ཏུ་ཇི་ལྟར་བྱ་བ་ལ་གཉིས། བྱིང་རྒོད་བྱུང་བའི་དུས་སུ་ཇི་ལྟར་བྱ་བ་དང་། བྱིང་རྒོད་དང་བྲལ་བའི་དུས་སུ་ཇི་ལྟར་བྱ་བའོ། །

66

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

དང་པོ་ལ་གཉིས། བྱིང་རྒོད་ངོས་མི་ཟིན་པའི་གཉེན་པོ་བསྟེན་པ་དང་། ངོས་ཟིན་ཀྱང་དེ་སྤོང་བའི་ཕྱིར་དུ་མི་རྩོལ་བའི་གཉེན་པོ་བསྟེན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། བྱིང་རྒོད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་གཏན་ལ་དབབ་པ་དང་། བསྒོམ་པའི་དུས་སུ་དེ་རྟོགས་པའི་ཤེས་བཞིན་བསྐྱེད་པའི་ཐབས་སོ། །
དང་པོ་ལ། རྒོད་པ་ནི། ཀུན་ལས་བཏུས་ལས། རྒོད་པ་གང་ཞེ་ན་སྡུག་པའི་མཚན་མའི་རྗེས་སུ་འཇུག་པའི་འདོད་ཆགས་ཀྱི་ཆར་གཏོགས་པའི་སེམས་རྣམ་པར་མ་ཞི་བ་སྟེ་ཞི་གནས་ཀྱི་བར་དུ་གཅོད་པའི་ལས་ཅན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཏེ། འདི་ལ་གསུམ་ལས། ༡དམིགས་པ་ནི། ཡུལ་ཡིད་དུ་འོང་ཞིང་སྡུག་པའོ། ། ༢རྣམ་པ་ནི། སེམས་རྣམ་པར་མ་ཞི་ཞིང་ཕྱི་ལ་འཕྲོ་བ་སྟེ་འདོད་ཆགས་ཀྱི་ཆ་ཤས་ཅིག་ཡིན་པས་ཡུལ་ལ་སྲེད་པའི་རྣམ་པས་འཇུག་པའོ། ། ༣བྱེད་ལས་ནི།སེམས་དམིགས་པ་ལ་གནས་པའི་བར་གཅོད་བྱེད་པའོ། །
སེམས་ནང་དུ་དམིགས་པ་ལ་བཏགས་པ་ན་གཟུགས་སྒྲ་སོགས་ལ་ཆགས་

པའི་རྒོད་པས་དབང་མེད་དུ་ཡུལ་དེ་དག་ལ་སེམས་འདྲེན་ཞིང་གཡེང་བར་བྱེད་དེ། སློབ་དཔོན་ཙནྡྲ་གཽཽ་“མི་ནི1་བཤགས་བསྟོད་ལས། ཇི་ལྟ་ཇི་ལྟར་ཞི་གནས་ལ་དམིགས་ཤིང་། །དེ་དང་དེར་ཡིད་ཡང་ཡང་གཏད་པ་ན། །༼བ༽སེམས་དམིགས་པ་དེ་དང་དེ་

༼བ༽ལ་གཏད་
པ་ལས་ཉོན་མོངས་ཞགས་པ་ནི། །༼བ༽སྤྱིར་མང་པོ་ཡོད་པའི་ནང་ནས་ཡུལ་ལ་ཆགས་པ་༼ང༽རྒོད་པའི་ཐག་པས་དབང་མེད་དྲངས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །
འོ་ན་ཉོན་མོངས་གཞན་གྱི་སྒོ་ནས་སེམས་དམིགས་པ་ལས་གཞན་དུ་གཡེང་

1 འབྲས་མཆན་བཞི་དེབ་ཏུ། མིའི

67

ཞི་གནས་ལ་བསླབ་ཚུབར་བྱེད་པའི་འཕྲོ་བ་དང་དེ་བཞིན་དུ་དགེ་བའི་དམིགས་པ་གཞན་ལ་འཕྲོ་བ་དེ་རྒོད་པ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། རྒོད་པ་ནི་འདོད་ཆགས་ཀྱི་ཆ་ཤས་ཞིག་ཡིན་པས་༼བ༽དེ་ལ་འདོད་ཆགས་ཀྱིས་ཁྱབ་པས་ཉོན་མོངས་གཞན་གྱི་སྒོ་ནས་གཡེང་བ་ནི་རྒོད་པ་མིན་གྱི། ཉེ་ཉོན་ཉི་ཤུའི་ནང་ཚན་གྱི་སེམས་བྱུང་རྣམ་གཡེང་ཡིན་ནོ། །དགེ་བའི་དམིགས་པ་ལ་འཕྲོ་བ་ནི་དགེ་བའི་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་ཅི་རིགས་སུ་འགྲོ་བས་འཕྲོ་བ་ཐམས་ཅད་རྒོད་པ་མིན་ནོ། །བྱིང་བ་ནི། འགྱུར་མང་པོ་ལས་ཞུམ་པ་ཞེས་པར་ཡང་བསྒྱུར་ཏེ། ཡི་ཤི་བའི་ཞུམ་པ་དང་ནི་མི་གཅིག་གོ། ༼ང༽བྱིང་བ་དང་སྐབས་འདིའི་ཞུམ་པ་ཞེས་པ་དོན་གཅིག་ཅིང་། གཉིད་རྨུགས་སོགས་ཀྱིས་ནོན་པ་ལས་སྐྱེ་བར་གསུངས་སོ། །དེ་ཡང་སེམས་ཀྱིས་དམིགས་པའི་འཛིན་སྟངས་ལྷོད་ནས་དམིགས་པ་ཤིན་ཏུ་གསལ་བར་མི་འཛིན་པའམ་དམ་པར་མི་འཛིན་པ་གསལ་ཆའི་ངར་རམ་བློ་ཤུགས་ཅན་མེད་པ་ཞིག་ཡིན་པས་དྭངས་ཆ་དང་ཡུལ་གསལ་བ་ཙམ་ཡོད་ཀྱང་། སེམས་ཀྱིས་དམིགས་པ་གསལ་བར་མཐོང་བའམ་དམིགས་པའི་འཛིན་སྟངས་གསལ་བར་མེད་ན་བྱིང་བར་འགྲོ་སྟེ། སྒོམ་རིམ་ལས། གང་གི་ཚེ་ཞེས་པ་ནས་སེམས་ཀྱིས་དམིགས་པ་གསལ་བར་མི་མཐོང་བ་དེའི་ཚེ་བྱིང་བར་གྱུར་པར་རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ཡང་དམུས་ལོང་ལྟ་བུའམ་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བྱིང་བ་དེ་སེམས་ཉོག་ཉོག་པོར་སོང་བའི་ཐིབས་པོ་ལ་ངོས་བཟུང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་རྨུགས་པ་ཡིན་གྱི་བྱིང་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སེམས་ཀྱིས་དམིགས་པ་གསལ་བར་མི་མཐོང་བ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེའི་མཚན་ཉིད་ལ་གངས་རིའི་ཁྲོད་ཀྱི་བསམ་གཏན་པ་ཕལ་མོ་ཆེ་རྣམས་ནི། ཡུལ་གཞན་ལ་འཕྲོ་བ་མེད་པར་གནས་ཤིང་གསལ་དྭངས་ནི་མེད་པའི་སེམས་རྨུགས་པ་ཞིག་ལ་བྱིང་བར་འདོད་པར་སྣང་ངོ་། །འདི་ནི་མི་རིགས་ཏེ་རྨུགས་པ་ནི་བྱིང་བའི་རྒྱུར་གསུངས་པས་དེ་གཉིས་སོ་སོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྒོམ་རིམ་བར་པ་ལས། དེ་ལ་གལ་ཏེ་རྨུགས་པ་དང་

68

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

གཉིད་ཀྱིས་ནོན་ནས་སེམས་བྱིང་ངམ་བྱིང་དུ་དོགས་པར་མཐོང་ན་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། དགོངས་འགྲེལ་ལས་ཀྱང་། གལ་ཏེ་རྨུགས་པ་དང་གཉིད་ཀྱིས་བྱིང་བའམ་སྙོམས་པར་འཇུག་པའི་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་གང་ཡང་རུང་བས་ཉོན་མོངས་པར་གྱུར་ན་དེ་ནི་ནང་དུ་སེམས་རྣམ་པར་གཡེང་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་རྨུགས་པ་དང་གཉིད་ཀྱི་མཐུས་སེམས་བྱིང་ན་ནང་གི་རྣམ་གཡེང་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །༼ང༽དེས་ན་འདོད་ཆགས་ལས་གཞན་པའི་ཉོན་མོངས་ཀྱིས་སེམས་གཞན་དུ་གཡེང་བ་རྣམས་བྱིང་བ་ཤས་ཆེ་བ་ཡིན་པར་མ་ཟད། མི་སྡུག་པ་བསྒོམ་པའི་ཚེ་དེའི་འཛིན་སྟངས་ཤོར་ནས་བྱམས་པའི་བློ་སྐྱེས་པ་སོགས་ཀྱང་བྱིང་བར་བཞེད་པས་བྱིང་བ་ལ་དགེ་བའང་ཡོད་དོ། །ཀུན་ལས་བཏུས་ལས་ཀྱང་། བྱིང་བ་ཉེ་ཉོན་གྱི་རྣམ་གཡེང་གི་སྐབས་སུ་བཤད་མོད་ཀྱང་། དེར་བཤད་པའི་རྣམ་གཡེང་ལ་དགེ་བ་ཡང་བྱུང་བས་ཉོན་མོངས་ཅན་དུ་མ་ངེས་སོ། །དེས་ན་རྨུགས་པ་ནི། ཀུན་ལས་བཏུས་ལས། རྨུགས་པ་གང་ཞེ་ན། གཏི་མུག་གི་ཆར་གཏོགས་པའི་སེམས་ལས་སུ་ “མ1་རུང་བ་ཉིད་དེ། ཉོན་མོངས་པ་དང་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གྲོགས་བྱེད་པའི་ལས་ཅན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པས། གཏི་མུག་གི་ཆ་ཤས་ལུས་དང་སེམས་ལྕི་ཞིང་ལས་སུ་མི་རུང་བ་ཡིན་ཏེ། མཛོད་འགྲེལ་ལས། རྨུགས་པ་གང་ཞེ་ན། ལུས་ལྕི་བ་ཉིད་དང་སེམས་ལྕི་བ་ཉིད་དེ་ལུས་ལས་སུ་མི་རུང་བ་ཉིད་དང་སེམས་ལས་སུ་མི་རུང་བ་ཉིད་གང་ཡིན་པའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །བྱིང་བ་ནི། སེམས་ཀྱིས་དམིགས་པ་འཛིན་པའི་འཛིན་སྟངས་ལྷོད་ནས་དམིགས་པ་ཤིན་ཏུ་གསལ་བའམ་དམ་པར་མི་འཛིན་པ་ཡིན་པས་དྭངས་ཆ་ཡོད་ཀྱང་དམིགས་པའི་འཛིན་སྟངས་ཤིན་ཏུ་གསལ་བ་མེད་ན་བྱིང་བར་འགྲོ་སྟེ། སྒོམ་རིམ་བར་པ་ལས། གང་གི་ཚེ་དམུས་ལོང་ལྟ་བུའམ།
1 ལམ་རིམ་དུ། མི

69

ཞི་གནས་ལ་བསླབ་ཚུམི་མུན་པར་ཞུགས་པ་ལྟ་བུའམ། མིག་བཙུམས་པ་ལྟ་བུར་སེམས་ཀྱིས་དམིགས་པ་གསལ་བར་མི་མཐོང་བ་དེའི་ཚེ་བྱིང་བར་གྱུར་པར་རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །
༼ང༽དེས་ན་བྱིང་བའི་རྒྱུ་ལ་སེམས་ཀྱི་འཛིན་སྟངས་ལྷོད་ནས་སེམས་འཕངས་དམའ་རུ་སོང་བ་དང་། གཉིད་རྨུགས་སོགས་ཀྱི་རྒྱུས་སེམས་ལ་མུན་པ་བབ་པ་ལྟ་བུའི་ཡུལ་མི་གསལ་བ་དང་། སེམས་ནང་དུ་དམིགས་པ་ལ་བསྡུས་དྲགས་པ་རྣམས་སུ་ཡོད་པ་ལས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་གཟུགས་ལ་དད་པ་དང་དལ་འབྱོར་གྱི་ཡོན་ཏན་སོགས་བསམས་ནས་སེམས་གཟེངས་བསྟོད་པ་ནི་དང་པོའི་གཉེན་པོ་དང་། སྣང་བའི་འདུ་ཤེས་སྒོམ་པ་ནི་བྱིང་བའི་རྒྱུ་གཉིད་རྨུགས་སོགས་གཉིས་ཀའི་གཉེན་པོ་དང་། དམིགས་པ་རྒྱ་བསྐྱེད་ནས་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་དཔྱོད་པ་སོགས་ནི་གསུམ་པའི་གཉེན་པོ་ཡིན་ནོ། །སྣང་བའི་འོད་ཀྱི་མཚན་མ་ཡང་ཡང་བསྒོམ་པ་ནི་མིའི་རིགས་འགའ་ཞིག་ལ་དམིགས་པ་བསྒོམ་པ་ན། མུན་པ་བབ་བ་ལྟ་བུའི་མི་གསལ་བ་འོང་བ་ལ་སྣང་བའམ་འོད་ཀྱི་མཚན་མ་བསྒོམ་པ་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེ་ཞིང་། དེ་ལྟར་མིན་ཀྱང་དེ་ཡང་ཡང་བསྒོམ་ན་དམིགས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་གསལ་ཆའི་ཁྱད་ཆེའོ་ཞེས་གསུངས། གཞུང་ཆེ་བ་གཞན་ནས་བྱིང་བའི་མཚན་ཉིད་གསལ་བར་བཟུང་བ་མ་མཐོང་ངོ་། །
བྱིང་བ་ལ་ནི་དགེ་བ་དང་ལུང་མ་བསྟན་གཉིས་ཡོད་ལ། རྨུགས་པ་ནི་མི་དགེ་བ་དང་བསྒྲིབས་ལ་ལུང་མ་བསྟན་གང་རུང་དང་གཏི་མུག་གི་ཆ་ཤས་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །གཞུང་ཆེ་བ་རྣམས་ནས་ཀྱང་། བྱིང་བ་སེལ་བ་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་དགའ་བའི་ཡུལ་ཡིད་ལ་བྱ་བ་དང་སྣང་བ་བསྒོམས་ནས་སེམས་གཟེངས་བསྟོད་དགོས་པར་གསུངས་པས་སེམས་ལ་མུན་པ་བབ་པ་ལྟ་བུའི་ཡུལ་མི་གསལ་བ་དང་བློའི་འཛིན་སྟངས་འཕངས་དམའ་རུ་སོང་བ་རྣམས་བཀག་ནས། དམིགས་པ་

70

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

གསལ་བ་དང་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་གྲིམས་ཆ་གཉིས་“ཆར1་དགོས་ཀྱི། ཡུལ་གསལ་བ་ཙམ་དང་ཡུལ་ཅན་གྱི་དྭངས་ཆ་ཙམ་གྱིས་མི་ཆོག་གོ། རྒོད་པ་རིག་པར་སླ་ལ། བྱིང་བ་ཁུངས་ཐུབ་པའི་གཞུང་ཆེ་བ་རྣམས་ནས་གསལ་བར་ངོས་མ་བཟུང་བས་ཤེས་དཀའ་བར་སྣང་ཞིང་ཤིན་ཏུ་གལ་ཡང་ཆེ་བར་སྣང་སྟེ། འདི་ལ་ཏིང་ངེ་འཛིན་སྐྱོན་མེད་དུ་འཁྲུལ་ས་ཆེ་བར་སྣང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་བློ་ཞིབ་མོས་ཉམས་མྱོང་གི་སྟེང་ནས་སྒོམ་རིམ་དུ་གསུངས་པ་ལྟར་ལེགས་པར་བརྟགས་ལ་ངོས་ཟིན་པར་བྱའོ། །བྱིང་རྒོད་རྟོགས་པའི་ཤེས་བཞིན་བསྐྱེད་པའི་ཐབས་ནི་བྱིང་རྒོད་ཀྱི་གོ་བ་ཡོད་པ་ཙམ་གྱིས་མི་ཆོག་གི། བསྒོམས་པའི་ཚེ་ན་བྱིང་རྒོད་བྱུང་མ་བྱུང་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་“ཤེས་པའི2་ཤེས་བཞིན་བསྐྱེད་ཐུབ་པ་ཞིག་དགོས་སོ། །དེ་ཡང་ཤེས་བཞིན་སྟོབས་ལྡན་རིམ་གྱིས་བསྐྱེད་པས་བྱིང་རྒོད་བྱུང་བའི་དེ་མ་ཐག་ཏུ་དེ་ངོས་ཟིན་པའི་ཤེས་བཞིན་སྐྱེ་ཐུབ་པ་ལྟ་ཅི་སྨོས་ཏེ། དངོས་སུ་མ་སྐྱེས་པར་སྐྱེ་བའི་གྲབས་བྱེད་པ་ནས་རིག་པའི་ཤེས་བཞིན་སྐྱེ་དགོས་ཏེ། སྒོམ་རིམ་ཕྱི་མ་གཉིས་ལས། སེམས་བྱིང་ངམ་བྱིང་དུ་དོགས་པར་མཐོང་ན། ཞེས་པ་དང་། སེམས་རྒོད་པའམ་རྒོད་དུ་དོགས་པར་མཐོང་བ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟ་བུའི་ཤེས་བཞིན་ཞིག་མ་སྐྱེས་ཀྱི་བར་དུ་འདི་ནས་འདིའི་བར་ལ་བྱིང་རྒོད་མེད་པའི་སྒོམ་སྐྱོན་མེད་བྱུང་ངོ་ཞེས་ཐག་བཅད་ཀྱང་སྟེང་དུ་མི་འགྲོ་སྟེ། བྱིང་རྒོད་བྱུང་ཡང་ངེས་པར་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་ཏེ་ཤེས་བཞིན་སྟོབས་ལྡན་མ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ཡང་དབུས་མཐའ་ལས། བྱིང་དང་རྒོད་པ་རྟོགས་པ་དང་། །ཞེས་བྱིང་རྒོད་རྟོགས་པ་ལ་ཤེས་བཞིན་དགོས་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་བྱིང་
1 ལམ་རིམ་དུ། ཅར
2 མཆན་བཞི་དེབ་ཏུ། - ཤེས་པའི་

71

ཞི་གནས་ལ་བསླབ་ཚུརྒོད་བྱུང་ན་མི་རིག་པ་མི་སྲིད་པའི་ཤེས་བཞིན་མ་སྐྱེས་ན་དུས་རིང་པོར་བསྒོམ་ལོ་བྱས་ཀྱང་བྱིང་རྒོད་བྱུང་བཞིན་དུ་མི་ཚོར་བར་བྱིང་རྒོད་ཕྲ་མོས་དུས་འདའ་བ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་ཤེས་བཞིན་དེ་ཇི་ལྟར་བསྐྱེད་སྙམ་ན་འདི་ལ་སྔར་བསྟན་པའི་དྲན་པའི་སྐྱོང་ལུགས་དེ་རྒྱུ་གལ་ཆེ་ཤོས་ཅིག་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་དྲན་པ་རྒྱུན་ལྡན་པ་དེ་བསྐྱེད་ནུས་ན་དམིགས་པ་བརྗེད་ནས་ཡེངས་ཏེ་འགྲོ་བ་དགག་པར་ནུས་པས་བྱིང་རྒོད་སྐྱེས་པ་ཡུན་རིང་པོར་མི་ཚོར་བ་ལྡོག་པས་བྱིང་རྒོད་རྟོགས་སླ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དྲན་པ་ཉམས་པའི་དུས་ཀྱི་བྱིང་རྒོད་རིག་པ་དང་མ་ཉམས་པའི་དུས་ཀྱི་བྱིང་རྒོད་རིག་པའི་དུས་རིང་ཐུང་གཉིས་མྱོང་བ་ལ་བསྐོར་ནས་བལྟས་ན་ཆེས་གསལ་ལོ། །དེ་ལ་དགོངས་ནས་སྤྱོད་འཇུག་ལས་ཀྱང་། གང་ཚེ་དྲན་པ་ཡིད་སྒོ་ནས། །བསྲུང་བའི་དོན་དུ་གནས་གྱུར་པ། །དེ་ཚེ་ཤེས་བཞིན་འོང་འགྱུར་ཞིང་། །ཞེས་པ་དང་། དབུས་མཐའི་འགྲེལ་བཤད་ལས་ཀྱང་། ཤེས་བཞིན་ནི་དྲན་པ་མ་བརྗེད་པར་གྱུར་ན་བྱིང་བ་དང་རྒོད་པ་རྟོགས་པའོ། །ཞེས་བྱ་བ་ནི་དྲན་པ་ཉེ་བར་གནས་པ་ཤེས་བཞིན་དང་ལྡན་པར་འགྱུར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་དྲན་པ་མ་བརྗེད་པར་གྱུར་ན་ཞེས་བྱ་བ་སྨོས་ཏེ། ཞེས་གསུངས་སོ། །རྒྱུ་གཅིག་ནི་ཤེས་བཞིན་གྱི་སྐྱོང་ལུགས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་སེམས་ལྷ་སྐུ་སོགས་བཟུང་བའི་རྣམ་པ་ལ་དམིགས་པའམ་མྱོང་བ་རིག་ཙམ་གསལ་ཙམ་སོགས་འཛིན་པའི་རྣམ་པ་ལ་དམིགས་ནས་སྔར་བཤད་པ་བཞིན་དྲན་པ་བསྟེན་པའི་ངང་ནས། དེ་ལས་གཞན་དུ་འཕྲོ་མི་འཕྲོ་ལ་བྱ་ར་ཐུ་རེ་བྱས་ནས་སེམས་འཛིན་པ་ཡིན་ཏེ་འདི་ནི་ཤེས་བཞིན་སྐྱོང་བའི་གནད་དུ་བཟུང་ངོ་། །༼ང༽དྲན་པའི་སྐྱོང་ལུགས་ཉིད་ཤེས་བཞིན་གྱི་རྒྱུ་ཡང་ཡིན་ལ་སེམས་འཕྲོ་མི་འཕྲོ་བྱ་ར་ཐུ་རེ་བྱེད་པ་ནི་ཤེས་བཞིན་གྱི་ཐུན་མོང་མིན་པའི་རྒྱུའོ། །དེ་ལྟར་

72

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

ཡང་། སྤྱོད་འཇུག་ལས། ལུས་དང་སེམས་ཀྱི་གནས་སྐབས་ལ། །ཡང་དང་ཡང་དུ་བརྟག་བྱ་བ། །དེ་དེ་ཁོ་ན་མདོར་ན་ནི། །ཤེས་བཞིན་བསྲུང་བའི་མཚན་ཉིད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དེས་ན་འདིས་ནི་བྱིང་རྒོད་སྐྱེ་བའི་གྲབས་བྱེད་པ་ནས་རིག་པའི་ཤེས་བཞིན་བསྐྱེད་ལ། དྲན་པ་བསྟེན་ཚུལ་གྱིས་ནི་ཡེངས་ནས་འགྲོ་བའི་བརྗེད་ངས་འགོག་པ་ཡིན་པས་ལེགས་པར་དམིགས་ཕྱེད་པ་ཞིག་དགོས་སོ། །དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པར་བློ་དེ་རྣམས་ཐམས་ཅད་གཅིག་ཏུ་འདྲེས་ནས་དམིགས་ཕྱེད་པའི་གོ་བ་མེད་པར་དེང་སང་སྐྱོང་བ་བཞིན་དུ་བསྐྱངས་ན། རྒྱུ་ཐམ་ཐོམ་གྱིས་བསྒྲུབས་པའི་འབྲས་བུ་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཀྱང་དེ་འདྲ་ཞིག་“བྱུང་1དུ་དོགས་སོ། །དེས་ན་གཞུང་ཁུངས་ཐུབ་ཆེན་མོ་རེ་དང་བསྟུན་ཏེ་ཤིན་ཏུ་ཞིབ་པའི་རྣམ་དཔྱོད་ཀྱིས་དཔྱད་ནས་ཉམས་ལེན་གྱིས་གཏན་ལ་ཕབ་པ་ཞིག་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེ་ཡི། སྙིང་རུས་ཙམ་ལ་རེ་བར་མི་བྱ་སྟེ། ༼བ༽འཕགས་པ་དཔའ་བོས་ཕར་ཕྱིན་བསྡུས་པ་ལས། ༼བ༽ཤེས་རབ་མེད་ན་བརྩོན་འགྲུས་གཅིག་བུ་བྱས་པ་༼བ༽ས་ཆོད་ཆེན་པོ་མི་འོང་བས་ངལ་བའི་མཐའ་

༼བ༽ཙམ་དུ་ཟད་ལ་བརྩོན་འགྲུས་དེ་ལ། །ཤེས་རབ་ཀྱི་
བགྲོགས་ཀྱིས་བསྐྱངས་ན་༼བ༽སྟེ་སྟོངས་བཏབ་པའམ་ཕན་བཏགས་ན་དོན་ཆེན་འགྲུབ། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །
གཉིས་པ་ངོས་ཟིན་ཀྱང་དེ་སྤོང་བའི་ཕྱིར་དུ་མི་རྩོལ་བའི་གཉེན་པོ་བསྟེན་པ་ནི། སྔར་བཤད་པ་ལྟར་དྲན་པ་དང་ཤེས་བཞིན་གྱི་སྐྱོང་ལུགས་ལེགས་པར་བྱས་པས་དྲན་ཤེས་ཤིན་ཏུ་སྟོབས་དང་ལྡན་པ་སྐྱེས་ཏེ། བྱིང་རྒོད་ཤིན་ཏུ་ཕྲ་བའང་ཤེས་བཞིན་གྱིས་རིག་པར་ནུས་པས་བྱིང་རྒོད་བྱུང་བ་ངོས་མི་ཟིན་པའི་སྐྱོན་མེད་ཀྱང་། དེ་གཉིས་བྱུང་མ་ཐག་ནས་འགོག་པའི་རྩོལ་བ་མི་བསྟེན་པར་དང་དུ་ལེན་པའི་མི་རྩོལ་བའམ་
1 མཆན་བཞི་དེབ་ཏུ། འབྱུང་

73

ཞི་གནས་ལ་བསླབ་ཚུའདུ་མི་བྱེད་པ་ནི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་སྐྱོན་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་བྱས་ན་བློ་ལང་དུ་སོང་ནས་བྱིང་རྒོད་དང་བྲལ་བའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་བསྐྱེད་པར་ཤིན་ཏུ་དཀའ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་བྱིང་རྒོད་བྱུང་བ་སྤོང་བ་ལ་འདུ་མི་བྱེད་པའི་གཉེན་པོར་འདུ་བྱེད་པའམ་རྩོལ་བ་ཞེས་བཏགས་པའི་སེམས་པ་བསྒོམ་པར་བྱའོ། །འདི་ལ་གཉིས། སེམས་པ་ངོས་བཟུང་ཞིང་བྱིང་རྒོད་འགོག་པའི་ཚུལ་དང་། གང་ལ་བརྟེན་ནསབྱིང་རྒོད་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་ངོས་བཟུང་བའོ། །
དང་པོ་ནི། ཀུན་ལས་བཏུས་ལས། ༼བ༽སྐབས་འདིར་སེམས་པ་དང་འདུ་བྱེད་དོན་གཅིག་གོ།སེམས་པ་གང་ཞེ་ན། སེམས་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་ཡིད་ཀྱི་ལས་ཏེ། དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བ་དང་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་རྣམས་ལ་སེམས་འཇུག་པར་བྱེད་པའི་ལས་ཅན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་ཡང་དཔེར་ན་རྡོ་ཁབ་ལེན་གྱི་དབང་གིས་ལྕགས་རང་དབང་མེད་པར་གཡོ་བ་ལྟར། སེམས་དགེ་མི་དགེ་ལུང་མ་བསྟན་གསུམ་པོ་གང་རུང་ལ་གཡོ་ཞིང་བསྐུལ་བར་བྱེད་པའི་སེམས་བྱུང་ནི་སེམས་པ་ཡིན་པས། འདིར་ནི་བྱིང་རྒོད་གང་རུང་བྱུང་བ་ན་དེ་སྤོང་བ་ལ་སེམས་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པའི་སེམས་པ་བཟུང་ངོ་། །
འོ་ན་དེ་ལྟར་བྱིང་རྒོད་སྤོང་བ་ལ་སེམས་མངོན་པར་བསྐུལ་ནས་བྱིང་རྒོད་འགོག་ཚུལ་ཅི་འདྲ་བ་ཞིག་བྱེད་ཅེ་ན། འདི་ལ་སེམས་བྱིང་བ་ནི་ཧ་ཅང་ནང་དུ་བསྡུས་དྲགས་ནས་དམིགས་པའི་འཛིན་སྟངས་ཤོར་བ་ཡིན་པས་དེ་ལ་ནི་སེམས་ཕྱི་ལ་འཕྲོ་བའི་རྒྱུར་གྱུར་པ་དགའ་བའི་དངོས་པོ་ཡིད་ལ་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་ཤིན་ཏུ་མཛེས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་གྱི། ཉོན་མོངས་སྐྱེ་བའི་དགའ་བ་མིན་ནོ། །ཡང་ན་ཉི་འོད་ལ་

74

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

སོགས་པའི་སྣང་བའི་མཚན་མ་ཡིད་ལ་བྱས་ལ་བྱིང་བ་སངས་པ་ན་དེ་མ་ཐག་ནས་དམིགས་པའི་འཛིན་སྟངས་དམ་པར་བྱས་ལ་བསྐྱང་སྟེ། སྒོམ་རིམ་དང་པོ་ལས། ཇི་སྟེ་གང་གི་ཚེ་རྨུགས་པ་དང་གཉིད་ཀྱིས་ནོན་ཏེ་དམིགས་པ་འཛིན་པ་ལ་མི་གསལ་ཞིང་སེམས་བྱིང་བར་གྱུར་པ་དེའི་ཚེ། སྣང་བའི་འདུ་ཤེས་བསྒོམ་པའམ་མཆོག་ཏུ་དགའ་བའི་དངོས་པོ་སངས་རྒྱས་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་བྱིང་བ་བསལ་ལ་དམིགས་པ་དེ་ཉིད་དམ་དུ་བཟུང་ངོ་། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །འདི་ལ་སྐྱོ་བའི་དམིགས་པ་བསྒོམ་པར་མི་བྱ་སྟེ། སྐྱོ་ཤས་ནི་སེམས་ནང་དུ་སྡུད་པའི་རྒྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་གང་ལ་དཔྱོད་པར་འདོད་པའི་ཡུལ་ལ་དཔྱད་ནས་སྤྲོས་ནའང་བྱིང་བ་ལྡོག་སྟེ། ཕར་ཕྱིན་བསྡུས་པ་ལས། ༼ཁ༽ལྷག་མཐོང་བརྩོན་པ་༼བ༽སྟེ་ཤེས་རབ་ཀྱི་དཔྱད་པའི་སྟོབས་ཀྱི་མཐུས། །༼ཀ༽ཞུམ་པ་

༼བ༽སྟེ་བྱིང་བར་གྱུར་
ན་༼བ༽སེམས་ཀྱི་༼ག༽གཟེངས་ཀྱང་བསྟོད། །ཅེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་བྱིང་བའམ་ཞུམ་པ་ནི་དམིགས་པའི་འཛིན་སྟངས་འཕངས་དམའ་རུ་སོང་བས་བྱིང་བ་དང་ཧ་ཅང་ནང་དུ་བསྡུས་པས་ན་ཞུམ་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་པས། འཛིན་སྟངས་བསྟོད་པ་དང་དམིགས་པ་རྒྱ་བསྐྱེད་ནས་སྤྲོས་པས་ལྡོག་པ་ཡིན་ཏེ། དབུ་མ་སྙིང་པོ་ལས། ཞུམ་པ་དམིགས་པ་རྒྱ་ཆེན་དག ། བསྒོམས་པས་“ཡངས1་པ་ཉིད་དུ་བྱ། །ཞེས་དང་། ཞུམ་པ་ཡང་ནི་བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི། །ཕན་ཡོན་མཐོང་བས་གཟེངས་བསྟོད་བྱ། །ཞེས་དང་། བསླབ་བཏུས་ལས་ཀྱང་། དེ་ལ་ཡིད་ཞུམ་ན་དགའ་བ་བསྒོམས་ནས་གཟེངས་བསྟོད་པར་བྱའོ། །ཞེས་མཁས་གྲུབ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་མཐུན་པར་གསུངས་པས་བྱིང་བ་འགོག་པའི་གཉེན་པོ་གལ་ཆེ་ཤོས་ནི། དཀོན་མཆོག་གསུམ་དང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་
1 ལམ་རིམ་དུ། ཡེངས

75

ཞི་གནས་ལ་བསླབ་ཚུཀྱི་ཕན་ཡོན་དང་དལ་བ་ཐོབ་པ་དོན་ཆེ་བ་སོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་བསམས་པ་ན། གཉིད་ཡུར་བའི་གདོང་དུ་ཆུ་གྲང་མོ་བཏབ་ན་རིག་པ་སིང་ཡེར་གྱིས་འགྲོ་བ་ལྟར་འགྲོ་ཐུབ་པ་ཞིག་དགོས་ཏེ། འདི་ནི་ཕན་ཡོན་གྱི་ཕྱོགས་རྣམས་ལ་སོ་སོར་རྟོག་པའི་དཔྱད་སྒོམ་གྱིས་མྱོང་བ་ཐོན་པ་ལ་རག་ལས་སོ། །གང་ལ་བརྟེན་ནས་བྱིང་བ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བའི་རྒྱུ་རྨུགས་པ་དང་གཉིད་དང་དེ་གཉིས་འདྲེན་པའི་ཆོས་སེམས་མུན་པའི་རྣམ་པ་ཅན་སྣང་བ་གོམས་པའི་གཉེན་པོ་བསྟེན་ནའང་དེ་དག་ལ་བརྟེན་པའི་བྱིང་བ་མི་སྐྱེ་ཞིང་སྐྱེས་པ་ལྡོག་པར་འགྱུར་རོ། །འདི་ལ་སྤྱོད་ལམ་ནི་འཆག་པ་དང་སྣང་བའི་མཚན་མ་ལེགས་པར་ཡིད་ལ་གཟུང་ནས་ཡང་དང་ཡང་དུ་གོམས་པར་བྱེད་པ་དང་། སངས་རྒྱས་དང་ཆོས་དང་དགེ་འདུན་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་གཏོང་བ་དང་ལྷ་རྗེས་སུ་དྲན་པ་དྲུག་གང་རུང་ངམ། དེ་ལས་གཞན་པའི་དང་བར་འགྱུར་བའི་དམིགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་སེམས་ཡང་དག་པར་གཟེངས་བསྟོད་པ་དང་། རྨུགས་གཉིད་ཀྱི་ཉེས་དམིགས་སྟོན་པའི་ཆོས་རྣམས་ཁ་ཏོན་དུ་འདོན་པ་དང་ཕྱོགས་རྣམས་དང་ཟླ་སྐར་ལ་བལྟ་བ་དང་གདོང་ཆུས་འཁྲུ་བ་སོགས་བྱ་བར་ཉན་ས་ལས་བཤད་དོ། །དེ་ཡང་བྱིང་བ་ཤིན་ཏུ་སྲབ་པ་དང་ལན་རེ་ཙམ་ལས་མི་འོང་ན་སེམས་ཀྱི་འཛིན་སྟངས་གྲིམས་པར་བྱས་ཏེ་བསྒོམ་པར་བྱ་ལ། བྱིང་བ་འཐུག་པ་དང་ཡང་ཡང་འོང་བར་སྣང་ན་ཏིང་ངེ་འཛིན་བསྒོམ་པའི་འཕྲོ་བཤོལ་ལ་གཉེན་པོ་དེ་རྣམས་ཅི་རིགས་པར་བསྟེན་ནས་བྱིང་བ་སངས་པ་དང་བསྒོམ་པར་བྱའོ། །སེམས་གང་ལ་བཟུང་བའི་ཁ་ནང་“བལྟ1་དང་ཕྱིར་ “བལྟ2འི་དམིགས་པ་མི་གསལ་བར་སེམས་ལ་མུན་པ་བབ་པ་ལྟ་བུའི་རྣམ་པ་སྲབ་
1 ལམ་རིམ་དུ། ལྟ
2 ལམ་རིམ་དུ། ལྟ

76

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

འཐུག་གང་རུང་སྣང་ན་དེ་མ་བསལ་བར་བསྒོམས་ན་བྱིང་བ་བཅད་དཀའ་བས་དེའི་གཉེན་པོར་འོད་ཀྱི་སྣང་བ་ཡང་ཡང་བསྒོམ་པར་བྱ་སྟེ། ཉན་ས་ལས། སྣང་བ་དང་ལྡན་པ་དང་འོད་དང་ལྡན་པ་དང་འོད་གསལ་བ་དང་མུན་པ་མེད་པའི་སེམས་ཀྱིས་ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་ཡང་དག་པར་སྒོམས་ཤིག ། ཁྱོད་དེ་ལྟར་ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་གི་ལམ་ལ་སྣང་བའི་འདུ་ཤེས་བསྒོམ་པ་ན། གལ་ཏེ་དང་པོ་ཉིད་ནས་དམིགས་པ་ལ་མོས་པ་རྣམ་པར་མི་གསལ་ཞིང་སྣང་བ་ཆུང་བར་གྱུར་ན་ཡང་བསྒོམ་པ་གོམས་པར་བྱས་པའི་རྒྱུ་དེ་དང་རྐྱེན་དེས་དམིགས་པ་དེ་ལ་མོས་པ་རྣམ་པར་གསལ་བ་དང་སྣང་བ་ཆེན་པོ་ཉིད་དུ་འགྱུར་རོ། །གལ་ཏེ་དང་པོ་ཉིད་ནས་རྣམ་པར་གསལ་བ་དང་སྣང་བ་ཆེན་པོར་གྱུར་པ་ཡིན་ན་ནི། དེ་ཕྱིར་ཞིང་རྒྱ་ཆེར་ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་གསལ་བ་དང་ཤིན་ཏུ་སྣང་བ་ཆེན་པོ་ཉིད་དུ་ཡང་འགྱུར་རོ། །ཞེས་ཐོག་མ་ནས་དམིགས་པ་གསལ་ནའང་བསྒོམ་པར་བྱ་བར་གསུངས་ན་མི་གསལ་ན་ལྟ་ཅི་སྨོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྣང་བའི་མཚན་མ་ཇི་འདྲ་བ་ཞིག་བཟུང་བ་ཡང་། དེ་ཉིད་ལས། མར་མེའི་འོད་ལས་སམ་མེའི་ཕུང་པོའི་འོད་ལས་སམ་ཉི་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་ལས་སྣང་བའི་མཚན་མ་ཟུངས་ཤིག །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །སྣང་བའི་མཚན་མ་བསྒོམ་པ་འདི་ནི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་དུས་ཁོ་ནར་མ་ཟད་པས་གཞན་དུ་ཡང་བྱའོ།།
རྒོད་པ་ནི་ཆགས་པའི་སྒོ་ནས་གཟུགས་སྒྲ་སོགས་ཀྱི་ཡུལ་ལ་སེམས་རྒྱུག་པ་ཡིན་པས།དེ་ལ་ནི་ཡིད་ནང་དུ་སྡུད་པའི་རྒྱུ་ཡིད་འབྱུང་བའི་དངོས་པོ་ཡིད་ལ་བྱ་ལ།དེས་རྒོད་པ་ཞི་མ་ཐག་སྔར་གྱི་དམིགས་པ་ལ་སེམས་མཉམ་པར་བཞག་སྟེ། སྒོམ་རིམ་དང་པོ་ལས། གང་གི་ཚེ་སྔོན་རྒོད་པ་དང་“རྩེས1་པ་ལ་སོགས་པ་དྲན་ཞིང་བར་
1 ལམ་རིམ་དུ། གཙེས

77

ཞི་གནས་ལ་བསླབ་ཚུབར་དུ་སེམས་རྒོད་པར་མཐོང་བ་དེའི་ཚེ་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པ་ཡིད་འབྱུང་བར་འགྱུར་བའི་དངོས་པོ་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་རྒོད་པ་ཞི་བར་བྱའོ། །དེ་ནས་ཡང་དམིགས་པ་དེ་ཉིད་ལ་སེམས་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་མེད་པར་འཇུག་པ་ལ་འབད་པར་བྱའོ། །ཞེས་དང་། དབུ་མ་སྙིང་པོ་ལས་ཀྱང་། རྒོད་པ་མི་རྟག་ལ་སོགས་པ། །ཡིད་ལ་བྱེད་པས་ཞི་བར་བྱ། །ཞེས་དང་། གཡེངས་པ་གཡེངས་པའི་མཚན་མ་ལ། །ཉེས་དམིགས་བལྟ་བས་བསྡུ་བར་བྱ། །ཞེས་དང་། བསླབ་བཏུས་ལས་ཀྱང་། རྒོད་པར་གྱུར་ན་མི་རྟག་པ་ཡིད་ལ་བྱ་བས་རབ་ཏུ་ཞི་བར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པས། རྒོད་པ་ཤུགས་དྲག་པའམ་རྒྱུན་རིང་བ་བྱུང་ན་རེ་ཞིག་ལ་བསྒོམ་པ་གློད་ལ་སྐྱོ་ཤས་བསྒོམ་པ་གནད་དུ་འགྲོ་བ་ཡིན་གྱི། སེམས་འཕྲོས་རེས་ཀྱིས་བཀུག་ཅིང་འཇོག་པ་མིན་ནོ། །རྒོད་པ་དེ་ཙམ་དུ་ཤས་མི་ཆེ་བ་ལ་ནི་འཕྲོས་པ་དེ་བཀུག་ནས་དམིགས་པ་ལ་གདགས་པར་བྱ་སྟེ།ཕར་ཕྱིན་བསྡུས་པ་ལས། རྒོད་པར་གང་ཚེ་གྱུར་པའི་ཡིད། །ཞི་གནས་ཚུལ་གྱིས་བཟློག་པར་བྱ། །ཞེས་དང་། མདོ་ལས་སེམས་རབ་ཏུ་འཇོག་གོ་ཞེས་གསུངས་པ་རྒོད་པའི་གཉེན་པོར་ས་སྡེ་ལས་གསུངས་པས་སོ། །སྤྱི་ཙམ་ནས་སེམས་རྒོད་ན་དམིགས་པ་ལ་རབ་ཏུ་འཇོག་པ་དང་སེམས་བྱིང་ན་དགའ་བའི་ཡུལ་ལ་རབ་ཏུ་འཛིན་པ་གཉིས་གསུངས་ཏེ། ཉན་ས་ལས། དེ་ལྟར་སེམས་ནང་དུ་མངོན་པར་བསྡུས་པ་ན་དེ་ཞུམ་པར་གྱུར་པའམ་ཞུམ་པར་དོགས་པར་མཐོང་བ་དེའི་ཚེ་ན་རབ་ཏུ་འཛིན་པའི་མཚན་མ་དང་བར་འགྱུར་བ་གང་ཡང་རུང་བས་རབ་ཏུ་འཛིན་པར་བྱེད་ཅིང་རབ་ཏུ་དགའ་བར་བྱེད་པ་སྟེ་དེ་ནི་སེམས་རབ་ཏུ་འཛིན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཇི་ལྟར་ན་རབ་ཏུ་འཇོག་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཞེ་ན་རབ་ཏུ་འཛིན་པའི་དུས་ན་སེམས་

78

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

རྒོད་པའམ་རྒོད་པར་དོགས་པར་མཐོང་བ་དེའི་ཚེ་ནའང་སེམས་ནང་དུ་མངོན་པར་སྡུད་པར་བྱེད་ཅིང་ཞི་གནས་ལ་རབ་ཏུ་འཇོག་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །སེམས་རྒོད་པ་ལ་ནི་དང་ཞིང་དགའ་བའི་ཡུལ་ཡིད་ལ་མི་བྱ་སྟེ། དེ་ནི་ཕྱི་རོལ་ཏུ་གཡེང་བའི་རྒྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །
བྱིང་རྒོད་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་ངོས་བཟུང་བ་ནི། སའི་དངོས་གཞི་ལས། བྱིང་བ་༼བ༽དང་རྒོད་པའི་མཚན་མ་༼བ༽འམ་རྒྱུ་གང་ཞེ་ན། དབང་པོའི་སྒོ་མ་བསྲུངས་པ་དང་ཁ་ཟས་ཀྱི་ཚོད་མ་ཟིན་པ་དང་ནམ་གྱི་ཆ་སྟོད་དང་ནམ་གྱི་ཆ་སྨད་ལ་མི་ཉལ་བའི་སྦྱོར་བ་ལ་མི་བརྩོན་པ་དང་ཤེས་བཞིན་མ་ཡིན་པར་གནས་པ༼བ༽འི་བར་བཞི་ནི་གཉིས་ཀའི་ཐུན་མོང་གི་རྒྱུ་དང་། ༼བ༽དེ་ནས་བྱིང་བའི་རྒྱུ་ལ་གཏི་མུག་སྤྱོད་པ་དང་གཉིད་ཆེ་བ་དང་ཐབས་མི་ཤེས་པ་༼བ༽གསུམ་དང་༼བ༽དེ་ནས་ཡང་བྱིང་བའི་རྒྱུར་ལེ་ལོ་དང་ལྡན་པའི་འདུན་པ་དང་༼བ༽དེ་དང་ལྡན་པའི་བརྩོན་འགྲུས་དང་༼བ༽དེ་དང་ལྡན་པའི་སེམས་དང་༼བ༽དེ་དང་ལྡན་པའི་དཔྱོད་པ་དང་༼བ༽ཡང་བྱིང་བའི་རྒྱུར་ཞི་གནས་ལ་གོམས་པ་དང་། ཞི་གནས་ཡོངས་སུ་བྱང་བར་མ་བྱས་པའི་ཞི་གནས་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་སེམས་མུན་པ་ལྟ་བུར་འདུག་པ་དང་དམིགས་པ་ལ་གཏོད་པར་མི་དགའ་བའོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། བྱིང་བའི་མཚན་མ་ནི་འདིར་བྱིང་བའི་རྒྱུ་ལ་གོ་བར་བྱའོ། །དེ་ལ་ལེ་ལོ་དང་ལྡན་པ་ཞེས་པ་ནི་༼ང༽ལེ་ལོ་དང་ལྡན་པའི་འདུན་པ་སོགས་ཀྱི་དོན་ནི་ལེ་ལོ་མཚན་ཉིད་པ་མིན་པས་སེམས་དམིགས་པ་ལ་འཛིན་སྟངས་ལྷོད་པ་ལ་ལེ་ལོ་ཞེས་བཤད་པའོ། །བརྩོན་འགྲུས་དང་སེམས་དང་དཔྱོད་པ་གསུམ་ལ་ཡང་སྦྱར་རོ། །ཡང་དེ་ཉིད་ལས། རྒོད་པའི་མཚན་མ་༼བ༽འམ་རྒྱུ་གང་ཞེ་ན་སྔ་མ་བཞིན་དུ་དབང་པོའི་སྒོ་མ་བསྲུངས་པ་ལ་སོགས་པ་བཞི་དང་། འདོད་ཆགས་ལ་སྤྱོད་པ་དང་ཉེ་བར་མ་ཞི་བའི་

79

ཞི་གནས་ལ་བསླབ་ཚུཚུལ་ཅན་དང་སེམས་སྐྱོ་བ་མེད་པ་དང་ཐབས་མི་ཤེས་པ་དང་། སྔ་མ་བཞིན་དུ་ཧ་ཅང་རབ་ཏུ་འཛིན་པ་དང་ལྡན་པའི་འདུན་པ་༼བ༽དང་ལ་སོགས་པ་༼བ༽རབ་ཏུ་འཛིན་པ་དང་ལྡན་པའི་བརྩོན་འགྲུས་དེ་དང་ལྡན་པའི་སེམས་དེ་དང་ལྡན་པའི་དཔྱད་པ་དང་། བརྩོན་པ་ལ་མ་གོམས་པ་དང་རབ་ཏུ་འཛིན་པ་ལ་བྱང་བར་མ་བྱས་པའི་དེའི་ཕྱོགས་གཅིག་བསྒོམས་པ་དང་། ཉེ་དུ་ལ་རྟོག་པ་ལ་སོགས་པ་རྒོད་པ་དང་མཐུན་པའི་ཆོས་གང་ཡང་རུང་བས་སེམས་རྣམ་པར་གཡེངས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། རྒོད་པའི་མཚན་མ་ནི་རྒོད་པའི་རྒྱུའོ། །༼བ༽རབ་ཏུ་འཛིན་པ་ནི་དམིགས་པའི་འཛིན་སྟངས་དམ་དྲགས་པའོ། །ཧ་ཅང་རབ་ཏུ་འཛིན་པ་ནི་དགའ་བའི་ཡུལ་ལ་སེམས་བཟུང་དྲགས་པ་སྟེ། དེ་དང་ལྡན་པའི་འདུན་པ་སོགས་
སྔར་བཤད་པ་བཞིའོ། །དེ་ལྟར་ན་སྔར་ཐུན་མཚམས་ཀྱི་ཉམས་ལེན་གྱི་སྐབས་སུ་
བསྟན་པའི་དབང་པོའི་སྒོ་སྡོམ་པ་སོགས་བཞི་ནི་བྱིང་རྒོད་གཉིས་ཀ་འགོག་པ་ལ་གལ་ཆེ་ཞིང་། གཞན་ཡང་རྒྱུ་དེ་རྣམས་ཤེས་པར་བྱས་ནས་དེ་དག་འགོག་པ་ལ་བརྩོན་པར་བྱས་ན་བྱིང་རྒོད་གཅོད་པ་ལ་ཤིན་ཏུ་ཕན་ཆེ་བར་གསལ་ལོ།།དེས་ན་བྱིང་རྒོད་ཆ་ཕྲ་མོ་ཡང་ཤེས་བཞིན་གྱིས་རིག་པར་བྱ་ལ་དེ་གཉིས་ཇི་འདྲ་ཞིག་ཡིན་ཀྱང་དང་དུ་མི་བླང་བར་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་དགག་དགོས་ཏེ། དེ་མ་བྱས་ན་མངོན་པར་འདུ་མི་བྱེད་པ་ཞེས་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་སྐྱོན་ཡིན་པར་དབུས་མཐའ་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་རྒོད་པ་དང་རྣམ་པར་གཡེང་བ་སོགས་ཕྲ་མོ་རྣམས་ཐོག་མའི་དུས་སུ་བཅད་ཀྱང་མི་ཆོད་པས་གཅད་པར་མི་བྱའོ་སྙམ་ནས་ཡལ་བར་འདོར་བ་དང་།དེ་རྣམས་ཤུགས་དྲག་པ་དང་ཧ་ཅང་རྒྱུན་རིང་བའི་ལུ་གུ་རྒྱུད་མེད་ན།ཤུགས་ཞན་པ་དང་རྒྱུན་ཐུང་ངེ་བས་ནི་ལས་མི་གསོག་པས་བཅད་མི་དགོས་སོ་སྙམ་ནས།དེ་དག་

80

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

སྤོང་བའི་ཕྱིར་དུ་མངོན་པར་འདུ་མི་བྱེད་པ་དེ་དག་གིས་ནི་ཏིང་ངེ་འཛིན་རྣམ་དག་བསྒྲུབ་པའི་ཚུལ་མི་ཤེས་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བཅོས་ནས་ཏིང་ངེ་འཛིན་དོན་དུ་གཉེར་བ་རྣམས་བསླུ་བ་ཡིན་ཏེ།རྗེ་བཙུན་བྱམས་པ་ལ་སོགས་པས་ཏིང་ངེ་འཛིན་བསྒྲུབ་པའི་ཚུལ་གཏན་ལ་ཕབ་པའི་ལུགས་ལས་ཕྱི་རོལ་ཏུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར་རོ།།དེ་ལྟར་བྱིང་རྒོད་འགོག་པ་ལ་ཡང་ཕལ་ཆེ་བ་ལ་ཐོག་མར་རྒོད་པ་དང་རྣམ་པར་གཡེང་བས་བར་དུ་གཅོད་པས་དེ་གཅོད་པ་ལ་འབད་དགོས་ལ། དེ་ལྟར་འབད་པས་རྒོད་པ་དང་གཡེང་བ་རགས་པ་ཞིག་ལོག་པ་ན་གནས་ཆ་ཅུང་ཟད་རྙེད་པར་འགྱུར་ཞིང་དེའི་ཚེ་ནི་བྱིང་བའི་ཟོན་བྱ་བ་ལ་འབད་དོ། །རིག་པ་ལ་ཤུགས་བཏོན་ནས་བྱིང་ཟོན་བྱས་པ་ན་སླར་ཡང་རྒོད་པ་སྔར་ལས་ཕྲ་བ་ཞིག་གིས་གནས་པ་ལ་བར་ཏུ་གཅོད་པར་འགྱུར་བས། དེ་གཅོད་པ་ལ་འབད་ཅིང་དེ་ལོག་པ་ན་གནས་ཆ་ཆེ་རུ་འགྲོ་ལ། དེའི་ཚེ་ཡང་བྱིང་བ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བས་བྱིང་བ་གཅོད་པ་ལ་འབད་དོ། །མདོར་ན་འཕྲོ་རྒོད་ལས་སེམས་བླན་ཏེ། ནང་དུ་དམིགས་པ་ལ་གདགས་ལ་གནས་ཆ་བཙལ། གནས་ཆ་ནམ་བྱུང་རེས་ཀྱིས་བྱིང་ཟོན་ཆེན་པོ་བྱས་ཏེ་གསལ་བའི་ངར་འདོན། དེ་གཉིས་རེ་མོས་སུ་བྱས་ནས་ཏིང་ངེ་འཛིན་སྐྱོན་མེད་བསྒྲུབ་པར་བྱ་ཡི། འཛིན་སྟངས་ཀྱི་ངར་དང་ལྡན་པའི་གསལ་ཆ་མེད་པའི་དྭངས་པ་ཙམ་“གྱི1་གནས་ཆ་ལ་རེ་བར་མི་བྱའོ། །
གཉིས་པ་བྱིང་རྒོད་དང་བྲལ་བའི་དུས་སུ་ཇི་ལྟར་བྱ་བ་ནི། སྔར་བཤད་པ་ལྟར་བྱིང་རྒོད་ཕྲ་མོ་ཡང་བཅད་དེ་བསྒོམས་པས་ཡང་ན་བྱིང་བ་དང་ཡང་ན་རྒོད་པར་འགྱུར་བའི་མི་མཉམ་པ་མེད་པར་སེམས་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་འཇུག་པར་འགྱུར་བའི་ཚེ། འདུ་བྱེད་པའམ་རྩོལ་ན་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་སྐྱོན་ཡིན་པས་དེའི་གཉེན་པོར་བཏང་སྙོམས་
1 ལམ་རིམ་དུ། གྱིས

81

ཞི་གནས་ལ་བསླབ་ཚུབསྒོམ་པར་བྱའོ། །༼ང༽འདིའི་བཏང་སྙོམས་ནི་འདུ་བྱེད་བཏང་སྙོམས་ཏེ་དེ་ཡང་བྱིང་རྒོད་དང་བྲལ་བ་ཙམ་དུ་མ་ཟད་དེའི་“དཔལ་1ཆོགས་པ་ནས་ཡོད་ཅིང་། དེ་ལྟར་ཡང་སྒོམ་རིམ་བར་པ་ལས། གང་གི་ཚེ་བྱིང་བ་དང་རྒོད་པ་མེད་པར་གྱུར་ཏེ་དམིགས་པ་དེ་ལ་སེམས་རྣལ་དུ་འདུག་པར་མཐོང་བ་དེའི་ཚེ་རྩོལ་བ་གློད་ལ་བཏང་སྙོམས་སུ་བྱ་ཞིང་དེའི་ཚེ་ཇི་སྲིད་འདོད་ཀྱི་བར་དུ་འདུག་པར་བྱའོ། །ཞེས་སོ། །འོ་ན་འདུ་བྱེད་པའམ་རྩོལ་བ་བྱས་པས་སྐྱོན་དུ་འགྱུར་ལུགས་དེ་ཇི་འདྲ་ཡིན་ཞེ་ན། འདི་ནི་སེམས་རྒོད་ན་ནང་དུ་འགུགས་པ་དང་བྱིང་ན་གཟེངས་བསྟོད་དེ་བསྒོམ་པས་ཐུན་འཚམ་པ་རེ་ལ་བྱིང་རྒོད་མི་འབྱུང་བའི་གདེང་ཐོབ་པའི་དུས་སུ་ཐོག་མའི་དུས་བཞིན་དུ་བྱིང་ཟོན་དང་རྒོད་པའི་ཟོན་ཆེན་པོ་བྱས་ཤིང་སྐྱོང་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་བྱས་ན་སྒོམ་རིམ་ཕྱི་མ་གཉིས་ལས།གལ་ཏེ་སེམས་མཉམ་པར་ཞུགས་པ་ལ་རྩོལ་བ་བྱས་ན་དེའི་ཚེ་སེམས་རྣམ་པར་གཡེང་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་གཡེང་བར་འགྱུར་བས་དེའི་ཚེ་གློད་ཤེས་དགོས་སོ། །དེ་ཡངརྩོལ་བ་གློད་པ་ཡིན་གྱི་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་ངར་གཏོང་བ་མིན་ནོ། །དེས་ན་བཏང་སྙོམས་བསྒོམ་པ་འདི་བྱིང་རྒོད་མ་བྱུང་བའི་སྐབས་ཐམས་ཅད་དུ་བྱེད་པ་མིན་གྱི་བྱིང་རྒོད་ཀྱི་“དཔལ2་ཆོགས་པ་ནས་ཡིན་གྱི། བྱིང་རྒོད་ཀྱི་“དཔལ3་མ་ཆོགས་པའི་དུས་སུ་བཏང་སྙོམས་ཉིད་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་བཏང་སྙོམས་དེ་ཇི་འདྲ་ཞིག་ཡིན་སྙམ་ན། སྤྱིར་བཏང་སྙོམས་ལ་ཚོར་བ་བཏང་སྙོམས་དང་ཚད་མེད་བཞིའི་ཡ་གྱལ་གྱི་བཏང་སྙོམས་དང་འདུ་བྱེད་ཀྱི་བཏང་སྙོམས་གསུམ་གསུངས་པ་ལས་འདི་

1 མཆན་བཞི་དེབ་ཏུ། དབལ་
2 མཆན་བཞི་དེབ་ཏུ། དབལ
3 མཆན་བཞི་དེབ་ཏུ། དབལ

82

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

ནི་འདུ་བྱེད་བཏང་སྙོམས་ཡིན་ལ། དེའི་ངོ་བོ་ནི་ཉན་ས་ལས།དེ་ལ་བཏང་སྙོམས་གང་ཞེ་ན། ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་གི་ཕྱོགས་ཀྱི་དམིགས་པ་“ལ1་སེམས་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པའི་༼བ༽བྱིང་རྒོད་དང་བྲལ་བས་སེམས་མཉམ་པ་ཉིད་དང་རྣལ་དུ་འབབ་པ་དང་རང་གི་ངང་གིས་འཇུག་པ་དང་སེམས་ཉམས་བདེ་བ་དང་སེམས་ལས་སུ་རུང་བའི་རྗེས་སུ་རྩོལ་བ་མེད་པའི་བྱ་བས་གཏོང་བ་གང་ཡིན་པའོ། །༼ང༽དམིགས་པ་དེ་ཉིད་ལ་བཞག་ནས་ཤེས་བཞིན་གྱིས་གསར་དུ་དཔྱོད་པ་དང་དྲན་པ་གསར་དུ་བསྟེན་པའི་བརྩོན་འགྲུས་མི་བྱེད་བའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་འདྲ་བའི་བཏང་སྙོམས་ཐོབ་པའི་ཚེ་ཏིང་ངེ་འཛིན་བསྒོམ་པ་ན་བྱིང་རྒོད་མ་བྱུང་བའི་སྐབས་སུ་བཏང་སྙོམས་དེ་མངོན་དུ་བྱས་ལ་རྩོལ་བ་མི་དྲག་པར་གཞག་པར་བྱའོ། །༼བ༽འོན་ཀྱང་རྩོལ་བ་གློད་པ་ཡིན་གྱི་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་ངར་གཏོང་བ་ནི་མིན་ནོ། །འདིའི་དམིགས་པའི་མཚན་མ་ནི། དེ་ཉིད་ལས། དེ་ལ་བཏང་སྙོམས་ཀྱི་མཚན་མ་གང་ཞེ་ན། དམིགས་པ་གང་གིས་སེམས་བཏང་སྙོམས་སུ་བྱེད་པ་དང་དམིགས་པ་དེ་ཉིད་ལ་བརྩོན་འགྲུས་ཧ་ཅང་ལྷག་པར་རྩོམ་པར་མི་བྱེད་པ་གང་ཡིན་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །བཏང་སྙོམས་བསྒོམ་པའི་དུས་ཀྱང་། དེ་ཉིད་ལས། དེ་ལ་བཏང་སྙོམས་ཀྱི་དུས་གང་ཞེ་ན། ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་གི་ཕྱོགས་ལ་སེམས་བྱིང་བ་དང་རྒོད་པ་མེད་པའི་ཚེ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དེ་ལྟར་ཏིང་ངེ་འཛིན་སྐྱོན་མེད་བསྐྱེད་པའི་ཚུལ་བཤད་པ་དེ་རྣམས་ནི་དབུས་དང་མཐའ་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་ལས་རྗེ་བཙུན་བྱམས་པས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ།༼བ༽ཡང་དག་སྤོང་བའི་བརྩོན་འགྲུས་བརྩམས་པ་དེར་གནས་༼བ༽པ་དེ་ལས་སེམས་ལས་སུ་རུང་བ་༼བ༽ཞི་ལྷག་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་དུ་གྱུར་པའི་རྫུ་འཕྲུལ་གྱི་རྐང་པ་དེ་འབྱུང་ལ་དེ་ཉིད། །༼བ༽སྤྱན་དང་
1 མཆན་བཞི་དེབ་ཏུ། ལས་

83

ཞི་གནས་ལ་བསླབ་ཚུམངོན་ཤེས་སོགས་ཡོན་ཏན་གྱི་དོན་རྣམས་ཐམས་ཅད་འབྱོར་བར་འགྱུར། །༼བ༽རྫུ་འཕྲུལ་གྱི་རྐང་པ་དེ་ཐབས་གང་ལས་བྱུང་ན་ཉེས་པ་ལྔ་སྤོང་འདུ་བྱེད་བརྒྱད། །བསྟེན་པའི་རྒྱུ་ལས་བྱུང་བའོ། །༼བ༽ཉེས་པ་ལྔ་ནི་ཏིང་ངེ་འཛིན་བསྒོམ་པའི་སྔོན་དུ་ལེ་ལོ་དང་༼བ༽བསྒོམ་པའི་དུས་སུ་ནི་གདམས་ངག་༼བ༽གི་དོན་རྣམས། །བརྗེད་༼བ༽པ་དང་༼བ༽བསྒོམ་པའི་སྐབས་སུ་བྱིང་༼བ༽བ་དང་རྒོད་པ་༼བ༽གཉིས་གཅིག་ཏུ་བརྩི་བ་དང་། །༼བ༽བྱིང་རྒོད་བྱུང་བའི་ཚེ་གཉེན་པོ་འདུ་མི་བྱེད་༼བ༽པ་དང་༼བ༽བྱིང་རྒོད་མེད་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་སྐྱོན་མེད་ཡོད་པའི་ཚེ་འདུ་བྱེད་༼བ༽པ་དེ། །འདི་དག་ཉེས་པ་ལྔར་འདོད་དོ། །༼བ༽རྩོལ་བའི་གནས་༼བ༽ཏིང་ངེ་འཛིན་དོན་དུ་གཉེར་བའི་འདུན་པ་དང་དེ་ལ་གནས་པ༼བ༽འི་བརྩོན་འགྲུས་དང་། །༼བ༽འདུན་པའི་རྒྱུ་༼བ༽དད་པ་དང་འབྲས་བུ་༼བ༽ཤིན་སྦྱངས་ཉིད་དུའོ། །༼བ༽གདམས་ངག་བརྗེད་པའི་གཉེན་པོ་དམིགས་པ་བརྗེད་པར་མ་གྱུར་དང་། །བྱིང་དང་རྒོད་པ་རྟོགས་པ༼བ༽འི་དྲན་ཤེས་དང་། །༼བ༽བྱིང་རྒོད་བྱུང་བའི་ཚེ་དེ་སྤོང་༼བ༽བའི་གཉེན་པོ་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་༼བ༽པའི་སེམས་དང་། །༼བ༽བྱིང་རྒོད་ཞི་ཚེ་རྣལ་དུ་“འཇུག1་པའོ། །༼བ༽འདུ་བྱེད་བཏང་སྙོམས་སོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལ་དེར་གནས་ནི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་བསལ་བའི་དོན་དུ་བརྩོན་འགྲུས་རྩོམ་པ་དེར་གནས་པ་སྟེ་དེ་ལ་སེམས་ལས་སུ་རུང་བའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་སྐྱེའོ། །དེ་ཡང་མངོན་ཤེས་ལ་སོགས་པའི་དོན་ཐམས་ཅད་འགྲུབ་པར་བྱེད་པའི་རྫུ་འཕྲུལ་གྱི་རྐང་པའམ་གནས་ཡིན་པས་དོན་རྣམས་ཐམས་ཅད་འབྱོར་པར་བྱེད་པའོ། །དེ་འདྲ་བའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་དེ་ཇི་ལྟར་བྱས་པས་བསྐྱེད་ན། ཉེས་པ་ལྔ་སྤོང་བའི་ཕྱིར་དུ་འདུ་བྱེད་པའི་འདུ་བྱེད་བརྒྱད་བསྟེན་པའི་རྒྱུ་ལས་སྐྱེའོ། །
ཉེས་པ་ལྔ་ནི། སྦྱོར་བའི་ཚེ་ན་ལེ་ལོ་ཉེས་པ་ཡིན་ཏེ། ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་མི་སྦྱོར་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་བརྩོན་པའི་ཚེ་ན་གདམས་པ་བརྗེད་པ་ཉེས་པ་སྟེ། དམིགས་
1 ལམ་རིམ་དུ། འཇོག

84

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

པ་བརྗེད་ན་སེམས་དམིགས་པ་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །མཉམ་པར་བཞག་པ་ལ་བྱིང་རྒོད་ཉེས་པ་སྟེ། དེ་གཉིས་ཀྱིས་སེམས་ལས་སུ་རུང་བ་མེད་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །བྱིང་རྒོད་བྱུང་བའི་ཚེ་མི་རྩོལ་བ་ཉེས་པ་སྟེ། དེས་དེ་གཉིས་ཞི་བར་མི་བྱེད་པས་སོ། །བྱིང་རྒོད་དང་བྲལ་བའི་ཚེ་འདུ་བྱེད་པའི་སེམས་པ་ཉེས་པ་ཡིན་ཏེ། བྱིང་རྒོད་གཉིས་གཅིག་ཏུ་བྱས་ན་ལྔ་ཡིན་ལ་སོ་སོར་ཕྱེ་ནས་ཉེས་པ་དྲུག་ཏུ་ཡང་སྒོམ་རིམ་རྣམས་ནས་གསུངས་སོ།
།དེ་དག་གི་གཉེན་པོ་སྤོང་བའི་འདུ་བྱེད་བརྒྱད་ལས་ལེ་ལོའི་གཉེན་པོར་བཞི་སྟེ། དད་པ་དང་འདུན་པ་དང་རྩོལ་བ་དང་ཤིན་སྦྱངས་སོ། །དེ་ནས་བརྗེད་ངས་དང་བྱིང་རྒོད་དང་འདུ་མི་བྱེད་པ་དང་འདུ་བྱེད་པའི་གཉེན་པོར་ནི་རིམ་པ་ལྟར་དྲན་པ་དང་བྱིང་རྒོད་རྟོགས་པའི་ཤེས་བཞིན་དང་འདུ་བྱེད་པའི་སེམས་པ་དང་རྣལ་དུ་འཇོག་པའི་བཏང་སྙོམས་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་ནི་སྔར་རྒྱས་པར་བཤད་ཟིན་ཏོ། །འདི་དག་ནི་ཏིང་ངེ་འཛིན་བསྒྲུབ་བའི་གདམས་པ་མཆོག་ཡིན་པས།སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་ཀ་མ་ལ་ཤཱི་ལའི་སྒོམ་རིམ་གསུམ་དང་གཞན་ཡང་རྒྱ་གར་གྱི་མཁས་པ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་ཏིང་ངེ་འཛིན་བསྒྲུབ་པའི་སྐབས་དུ་མར་བཤད་ཅིང་།ལམ་སྒྲོན་གྱི་འགྲེལ་པར་ཡང་ཞི་གནས་བསྒྲུབ་པའི་སྐབས་སུ་བཤད་པས།ལམ་རིམ་པའི་བླ་མ་གོང་མ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་རགས་རིམ་རེ་བཤད་སྣང་ནའང་བསམ་གཏན་བསྒོམ་པར་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཇི་ལྟར་བྱེད་མི་ཤེས་པར་སྣང་བས་རྒྱས་པར་གཏན་ལ་ཕབ་པ་ཡིན་ནོ། །
འདི་ནི་སེམས་རྩེ་གཅིག་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་དྲན་པ་དང་ཤེས་བཞིན་གྱིས་བྱིང་རྒོད་དང་བྲལ་བར་བྱས་ཏེ་སྐྱོང་བའི་གདམས་ངག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐུན་མོང་བ་ཡིན་

85

ཞི་གནས་ལ་བསླབ་ཚུཔས་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཐེག་པའི་སྒོས་ཆོས་ཡིན་གྱི། སྔགས་ལ་མི་དགོས་སོ་སྙམ་དུ་ “བཟུང1་བར་མི་བྱ་སྟེ། རྣལ་འབྱོར་བླ་ན་མེད་པའི་རྒྱུད་སྡེར་ཡང་གསུངས་པས་ཐུན་མོང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་སྐད་དུ་ཡང་། དཔལ་སམྦུ་ཊི་༼བ༽ཀུན་ཏུ་ཁ་སྦྱོར་བའི་བརྟག་པ་དང་པོའི་རབ་བྱེད་གཉིས་པ་ལས། འདུན་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་སྤོང་བའི་འདུ་བྱེད་དང་ལྡན་པའི་རྫུ་འཕྲུལ་གྱི་རྐང་པ་ ༼བ༽སྟེ་མདོར་ན་རྫུ་འཕྲུལ་གྱི་རྐང་པ་བཞིའི་དང་པོ་འདུན་པའི་རྫུ་འཕྲུལ་གྱི་རྐང་པ་དབེན་པ་ལ་གནས་པ། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ལ་གནས་པ་འགོག་པ་ལ་གནས་པ་ཡང་དག་པར་སྤོང་བས་ཡོངས་སུ་བསྒྱུར་བ་སྟེ། འདུན་པ་དེས་ཤིན་ཏུ་ཞུམ་པ་ ༼བ༽སྟེ་ལྷོད་དྲགས་པ་དང་གཟེངས་མཐོ་བ་ ༼བ༽སྟེ་བསྒྲིམས་དྲགས་པ་མ་ཡིན་པར་བསྒོམ་པ་དང་། ཞེས་བརྩོན་འགྲུས་དང་དཔྱོད་པ་དང་སེམས་ཀྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གསུམ་ལ་ཡང་དེ་ལྟར་གསུངས་སོ། །སྔར་བཤད་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལས་སུ་རུང་བ་དེ་ཉིད་རྫུ་འཕྲུལ་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་བསྒྲུབ་པའི་གཞིར་གྱུར་པས་རྐང་པ་དང་འདྲ་བས་རྫུ་འཕྲུལ་གྱི་རྐང་པ་ཡིན་ལ། དེ་འགྲུབ་པ་ལ་སྒོ་བཞི་སྟེ་འདུན་པ་དྲག་པོས་ཐོབ་པ་དང་བརྩོན་འགྲུས་རྒྱུན་རིང་པོས་ཐོབ་པ་དང་དམིགས་པ་རྣམ་པར་འབྱེད་པས་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཐོབ་པ་ལ་འདུན་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་བརྩོན་འགྲུས་དང་དཔྱོད་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཞེས་ཟེར་ལ། སྔོན་གྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་ས་བོན་སེམས་ལ་ཡོད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སེམས་རྩེ་གཅིག་པ་ཐོབ་པ་ལ་སེམས་ཀྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཞེས་བྱ་བར་དབུས་མཐའི་འགྲེལ་བཤད་སོགས་ལས་བཤད་དོ། །ཤིན་ཏུ་ཞུམ་པ་ནི་གློད་དྲགས་པ་ཡིན་ལ།ཤིན་ཏུ་གཟེངས་མཐོ་བ་ཞེས་སྦྱར་བ་ནི་བསྒྲིམས་དྲགས་པ་སྟེ་དེ་གཉིས་དང་བྲལ་བར་བསྐྱང་དགོས་པའི་དོན་ནོ། ། ༼ང༽འོ་ན་རྫུ་འཕྲུལ་གྱི་རྐང་པ་དེ་གང་ཡིན། དེ་བཞིའི་ཁྱད་པར་དེ་ཇི་ལྟ་བུ་
1 ལམ་རིམ་དུ། གཟུང

86

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།
སྙམ་ན་སྔར་བཤད་པའི་སེམས་ལས་རུང་ཐོབ་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་དེ་ཉིད་ལ་རྫུ་འཕྲུལ་སོགས་ཡོན་ཏན་གྱི་རྟེན་བྱེད་པ་ལ་སྐྱེས་བུ་འགྲོ་བའི་རྐང་པ་དང་འདྲ་བས་རྫུ་འཕྲུལ་གྱི་རྐང་པ་ཞེས་བྱ་ལ། དེ་བཞིའི་ཁྱད་པར་ཡང་སྔོན་བསྒྲུབ་པའི་སྐབས་སུ་རྒྱུ་བཞིའི་ནང་ནས་འདུན་པ་དྲག་པོ་ཤས་ཆེ་བས་ཐོབ་པ་ལ་འདུན་པའི་རྫུ་འཕྲུལ་གྱི་རྐང་པ་ཞེས་བརྗོད་པ་ནས། ཆོས་རབ་ཏུ་རྣམ་འབྱེད་ཀྱི་དཔྱོད་པ་ཤས་ཆེ་བས་ཐོབ་པའི་དེ་ལ་དཔྱོད་པའི་རྫུ་འཕྲུལ་གྱི་རྐང་པ་ཞེས་བྱ་བའི་བར་ཡིན་ལ། ཚེ་སྔོན་གོམས་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་ས་བོན་སེམས་ལ་ཡོད་པའི་མཐུས་ཚེ་འདིར་བསྒོམ་པའི་སྦྱོར་བ་མ་བྱས་ཀྱང་ཐོབ་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་དེ་ལ་སེམས་ཀྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཅེས་བྱ་སྟེ། དཔེར་ན་དགྲ་བཅོམ་པ་ལེགས་འོངས་ཀྱིས་ཨུཏྤལ་སྔོན་པོ་གྲལ་ལ་བྲིམས་པ་མཐོང་བ་ཙམ་གྱིས་ཟད་པར་གྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་སྐྱེས་པ་ལྟ་བུའོ། །
གཉིས་པ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སེམས་གནས་སྐྱེ་བའི་རིམ་པ་ལ་གསུམ། སེམས་གནས་སྐྱེ་བའི་རིམ་པ་དངོས། དེ་སྟོབས་དྲུག་གིས་འགྲུབ་ལུགས། དེ་ལ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་བཞི་ཡོད་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་སེམས་དགུ་ལས། ༡དེ་དང་དེ་“ལ1་སེམས་འཇོག་པ་ནི།ཕྱི་རོལ་གྱི་དམིགས་པ་ཐམས་ཅད་ལས་སེམས་ཡང་དག་པར་བསྡུས་ཏེ་ནང་དུ་དམིགས་པ་ལ་གཏོད་པར་བྱེད་པ་སྟེ།མདོ་སྡེའི་རྒྱན་ལས།དམིགས་པ་ལ་ནི་སེམས་གཏད་ནས།།ཞེས་གསུངས་སོ། ། ༢རྒྱུན་དུ་འཇོག་པ་ནི། དང་པོར་གཏད་པའི་སེམས་དེ་ཉིད་གཞན་དུ་མི་གཡེང་བར་དམིགས་པ་དེ་ལ་རྒྱུན་དུ་འཇོག་པ་སྟེ། དེའི་རྒྱུན་རྣམ་པར་གཡེང་མི་བྱ། །ཞེས་སོ། ། ༣“གླན2་ཏེ་འཇོག་པ་ནི། བརྗེད་ངས་ཀྱིས་ཡེངས་ཏེ་ཕྱི་རོལ་དུ་གཡེངས་ན་དེ་ཤེས་པར་བྱས་ནས་སླར་ཡང་དམིགས་པ་

1 མཆན་བཞི་དེབ་ཏུ། ལས
2 ལམ་རིམ་དང་མཆན་བཞི་དེབ་ཏུ། བླན

87

ཞི་གནས་ལ་བསླབ་ཚུདེ་ཉིད་ལ་འདོགས་པ་སྟེ། རྣམ་གཡེང་མྱུར་དུ་རྟོགས་བྱས་ནས། །དེ་ལ་སླར་ནི་“གླན1་པར་བྱ། །ཞེས་སོ། ། ༤ཉེ་བར་འཇོག་པ་ནི། སྒོམ་རིམ་དང་པོ་ལས། སེམས་སྔ་མ་གཡེང་བ་ཤེས་ནས་སྤོང་བ་དང་སེམས་འདི་རྣམ་“གཡེངས2་སྤངས་ནས་དམིགས་པ་དེ་ཉིད་ལ་འབད་པས་འཇོག་པ་ལ་བཤད་ལ། ཤེར་ཕྱིན་མན་ངག་ལས། ༼བ༽སེམས་གནས་བཞི་པ་འདི་ལ་སེམས་རང་བཞིན་གྱིས་རྒྱ་ཆེ་བ་ལས་ཡང་དང་ཡང་དུ་བསྡུས་ཏེ་ཕྲ་བར་ ༼བ༽རམ་ཆུང་ངུར་བྱས་ནས་གོང་ནས་གོང་དུ་འཇོག་པ་ལ་བཤད་དེ། བློ་ལྡན་གོང་ནས་གོང་དུ་ཡང་། །སེམས་ནི་ནང་དུ་བསྡུ་བར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་མཐུན་ནོ། །ཉན་ས་ལས། དང་པོར་དྲན་པ་ཉེ་བར་བཞག་སྟེ་སེམས་ཕྱི་རོལ་ཏུ་མི་གཡོ་བ་ལ་བཤད་དེ། དྲན་པའི་སྟོབས་བསྐྱེད་ནས་བརྗེད་ངས་“ཀྱིས3་ཕྱི་རོལ་ཏུ་གཡེང་བར་མི་བྱེད་པའོ། ། ༥དུལ་བར་བྱེད་པ་ནི།༼བ༽ལྔ་པ་འདི་ལ་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་ཡོན་ཏན་མཐོང་བ་དངོས་སུ་སྨོས་པས་དེའི་ལྡོག་ཕྱོགས་རྣམ་རྟོག་དང་ཉེ་ཉོན་གྱིས་སེམས་འཕྲོ་བ་འགོག་པ་ཤུགས་ལས་གྲུབ་པའོ། །ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་ཡོན་ཏན་བསམས་ནས་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་དགའ་བར་བྱེད་པར་སྟེ། དེ་ནས་ཡོན་ཏན་མཐོང་བའི་ཕྱིར། །ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་སེམས་འདུལ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ཉན་ས་ལས་ནི་གཟུགས་སོགས་ཡུལ་ལྔ་དང་དུག་གསུམ་དང་སྐྱེས་པ་དང་བུད་མེད་ཀྱི་མཚན་མ་གང་རུང་གིས་སེམས་གཡེངས་ན་དང་པོ་ནས་དེ་དག་ལ་ཉེས་དམིགས་སུ་བཟུང་ནས་མཚན་མ་བཅུ་པོ་དེ་དག་གིས་སེམས་འཕྲོར་མི་སྟེར་བ་ལ་བཤད་དོ། །༦ཞི་བར་བྱེད་པ་ནི། རྣམ་གཡེང་ལ་སྐྱོན་དུ་བལྟས་ནས་ཏིང་

1 མཆན་བཞི་དེབ་ཏུ། བླན
2 ལམ་རིམ་དུ། གཡེང
3 ལམ་རིམ་དུ། ཀྱི

88

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

ངེ་འཛིན་ལ་མི་དགའ་བ་ཞི་བར་བྱེད་པ་སྟེ། རྣམ་གཡེང་ཉེས་པ་མཐོང་བའི་ཕྱིར། །དེ་ལ་མི་དགའ་ཞི་བར་བྱ། །ཞེས་སོ། །ཉན་ས་ལས་ནི་འདོད་པའི་རྣམ་རྟོག་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་རྟོག་དང་འདོད་པ་ལ་འདུན་པའི་སྒྲིབ་པ་ལ་སོགས་པའི་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་ཀྱིས་སེམས་འཁྲུགས་ན། དང་པོ་ནས་དེ་ལ་ཉེས་དམིགས་སུ་བཟུང་ནས་རྣམ་རྟོག་དང་ཉེ་ཉོན་དེ་དག་ལ་སེམས་འཕྲོར་མི་སྟེར་བ་ལ་བཤད་དོ། །༧རྣམ་པར་ཞི་བར་བྱེད་པ་ནི། ཆགས་སེམས་དང་ཡིད་མི་བདེ་དང་རྨུགས་པ་དང་གཉིད་ལ་སོགས་པ་བྱུང་བ་རྣམས་ཉེ་བར་ཞི་བར་བྱེད་པ་སྟེ། ཆགས་སེམས་ཡིད་མི་བདེ་ལ་སོགས། །༼བ༽ཇི་ལྟར་ལངས་པ་དེ་བཞིན་༼བ༽དུ་དེ་མ་ཐག་ཞི་བར་བྱ། །ཞེས་སོ། །ཉན་ས་ལས་ནི་བརྗེད་ངས་སྐྱེས་ནས་སྔར་བཤད་པའི་རྣམ་རྟོག་དང་ཉེ་ཉོན་བྱུང་ན་བྱུང་ངོ་ཅོག་དང་དུ་མི་ལེན་པར་སྤོང་བ་ལ་བཤད་དོ། །༨རྩེ་གཅིག་ཏུ་བྱེད་པ་ནི། ༼བ༽བརྒྱད་པ་འདི་ལ་འབད་མེད་དུ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་དུ་འབད་པར་བྱེད་པ་སྟེ། དེ་ནས་སྡོམ་བརྩོན་ཅན་གྱིས་ནི། །༼བ༽ད་ལྟར་སེམས་ལ་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་༼བ༽པའི་རྩོལ་བ་དང་བཅས་༼བ༽ཀྱང་། །རང་གི་དུས་སྐད་ཅིག་གཉིས་པར་རང་གི་ངང་གིས་འབྱུང་བ༼བ༽འི་སེམས་གནས་དགུ་པ་འཐོབ། །ཅེས་སོ། །དེ་ཡང་༼བ༽འདི་ལ་ཉན་ས་ལས་༼ང༽རྒྱུད་གཅིག་ཏུ་བྱེད་པ་ཞེས་གསུངས་པ་ནི་བྱིང་རྒོད་ཀྱིས་བར་མ་ཆོད་པར་ཏིང་ངེ་འཛིན་རྒྱུད་གཅིག་ཏུ་བྱེད་ཅེས་པ་སྟེ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་བྱེད་པ་ལས་མིང་འདོགས་འདི་གོ་བདེའོ། །མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་དང་བཅས་པས་བར་དུ་ཆད་པ་མེད་པ་དང་། རྒྱུན་ཆགས་པར་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་རྒྱུན་ལ་འཇོག་པར་བྱེད་དེ། དེ་ལྟར་ན་རྒྱུད་གཅིག་ཏུ་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཤེས་པར་བྱ་ཞིང་། སེམས་བརྒྱད་པའི་མིང་འདོགས་ཀྱང་རྒྱུད་གཅིག་ཏུ་བྱེད་པ་ཞེས་གསུངས་ཏེ། མིང་གིས་དོན་གོ་སླ་བར་སྣང་ངོ་། །༩མཉམ་པར་འཇོག་པ་ནི།

89

ཞི་གནས་ལ་བསླབ་ཚུསེམས་མཉམ་པར་གྱུར་པ་ན་བཏང་སྙོམས་སུ་བྱེད་པ་ལ་སྒོམ་རིམ་ནས་གསུངས་ལ། རྒྱུད་གཅིག་ཏུ་བྱེད་པ་གོམས་པས་ལྷུན་གྲུབ་ཏུ་རང་གི་ངང་གིས་འཇུག་ཅིང་རང་དབང་ཐོབ་པ་ལ་ཤེར་ཕྱིན་མན་ངག་ལས་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་ཡང་། དེ་གོམས་པ་ལས་འདུ་མི་བྱེད། །ཅེས་སོ། །ཉན་སར་ཏིང་ངེ་འཛིན་དུ་བྱེད་པ་ཞེས་གསུངས་ཤིང་དེའི་དོན་ཡང་། དེ་ཉིད་ལས། ཀུན་ཏུ་བསྟེན་ཅིང་གོམས་པར་བྱས་ལན་མང་དུ་བྱས་པའི་རྒྱུས་ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་པར་འཇུག་པ་དང་རང་གི་ངང་གིས་འཇུག་པའི་ལམ་ཐོབ་ཅིང་། མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་མེད་པ་དང་ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་དེའི་སེམས་རྣམ་པར་གཡེང་བ་མེད་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་རྒྱུན་ལ་འཇུག་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་ཏིང་ངེ་འཛིན་དུ་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསལ་བར་གསུངས་སོ། །སེམས་དགུའི་མིང་འདོགས་དེ་དག་ནི། སྒོམ་རིམ་དང་པོ་ལས། ཞི་གནས་ཀྱི་ལམ་འདི་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་ལས་བཤད་དེ། ཞེས་སོགས་དྲངས་པ་ལྟར་བྱས་པའོ། །
དེ་སྟོབས་དྲུག་གིས་འགྲུབ་ལུགས་ནི། སྟོབས་ནི་དྲུག་སྟེ། ཐོས་པའི་སྟོབས་དང་བསམ་པའི་སྟོབས་དང་དྲན་པའི་སྟོབས་དང་ཤེས་བཞིན་གྱི་སྟོབས་དང་བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི་སྟོབས་དང་ཡོངས་སུ་འདྲིས་པའི་སྟོབས་སོ། །དེ་དག་གིས་སེམས་གང་འགྲུབ་པའི་ཚུལ་ནི། ཐོས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ནི་འཇོག་པའི་སེམས་འགྲུབ་སྟེ། སེམས་དམིགས་པ་ལ་འཇོག་པའི་གདམས་ངག་གཞན་ལ་ཐོས་པ་ཙམ་གྱི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་དང་པོར་དམིགས་པ་ལ་བཏགས་པ་ཙམ་ཡིན་གྱི། རང་གིས་ཡང་ཡང་བསམས་ནས་གོམས་པ་མིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །བསམ་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ནི་རྒྱུན་དུ་འཇོག་པའི་སེམས་

90

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

འགྲུབ་སྟེ། དང་པོར་དམིགས་པ་ལ་བཏགས་པ་དེའི་རྒྱུན་ཡང་ཡང་བསམས་ནས་བསྐྱངས་པ་ལས། རྒྱུན་ཅུང་ཟད་འཐུད་པར་ནུས་པ་ཐོག་མར་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །དྲན་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ནི་བླན་ཏེ་འཇོག་པའི་སེམས་དང་ཉེ་བར་འཇོག་པའི་སེམས་གཉིས་འགྲུབ་སྟེ། དམིགས་པ་ལས་ཡེངས་ནས་གཡེངས་པ་ན་སྔར་གྱི་དམིགས་པ་དྲན་ནས་ནང་དུ་སྡུད་པ་དང་། དང་པོ་ནས་དྲན་པའི་ཤུགས་བསྐྱེད་དེ་དམིགས་པ་ལས་གཡེང་བར་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཤེས་བཞིན་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་ནི། དུལ་བར་བྱེད་པའི་སེམས་དང་ཞི་བར་བྱེད་པའི་སེམས་གཉིས་འགྲུབ་སྟེ། རྣམ་རྟོག་དང་ཉེ་ཉོན་གྱི་མཚན་མ་ལ་འཕྲོ་བའི་ཉེས་དམིགས་ཤེས་བཞིན་གྱིས་རིག་ནས་ཉེས་དམིགས་སུ་བལྟས་པས་དེ་གཉིས་ལ་འཕྲོར་མི་སྟེར་བའི་ཕྱིར་རོ། །བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་ནི་རྣམ་པར་ཞི་བར་བྱེད་པ་དང་རྩེ་གཅིག་ཏུ་བྱེད་པའི་སེམས་གཉིས་འགྲུབ་སྟེ། རྣམ་རྟོག་དང་ཉེ་ཉོན་བྱུང་བ་ཕྲ་མོ་ཡང་རྩོལ་བས་སྤོང་བས་དང་དུ་མི་ལེན་ཅིང་། དེ་ལྟར་བྱས་པས་བྱིང་རྒོད་ལ་སོགས་པས་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་བར་བཅད་པར་མི་ནུས་པར་རྒྱུན་ཆགས་སུ་སྐྱེ་བའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདྲིས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ནི་མཉམ་པར་འཇོག་པའི་སེམས་འགྲུབ་སྟེ། སྔ་མ་རྣམས་ལ་གོམས་པ་“ཆེས་པའི1་སྟོབས་ཀྱིས་འབད་མེད་དུ་ངང་གིས་འཇུག་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་དག་ནི་ཉན་སའི་དགོངས་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་ཡིན་པས། དེ་ལས་གཞན་དུ་འཆད་པ་སྣང་ཡང་ཡིད་བརྟན་པར་མི་བྱའོ། །
དེ་ལ་སེམས་དགུ་པ་ཐོབ་ན་ནི་དཔེར་ན་གཞུང་ལ་སོགས་པ་འདོན་པ་ལ་ཆེས་ཤིན་ཏུ་གོམས་ན་དང་པོར་འདོན་པའི་ཀུན་སློང་བྱུང་ནས་བཏོན་ན་བར་སྐབས་སུ་
1 མཆན་བཞི་དེབ་ཏུ། ཆེས་ཆེ་བའི

91

ཞི་གནས་ལ་བསླབ་ཚུསེམས་གཞན་དུ་གཡེངས་ཀྱང་། ཁ་ཏོན་དེ་ཉིད་མི་“ཆད1་པར་རྩོལ་མེད་དུ་འོང་བ་ལྟར། དང་པོར་སེམས་དམིགས་པ་ལ་གཏོད་པའི་དྲན་པས་ལན་ཅིག་མཉམ་པར་བཞག་ན་དེ་ནས་དྲན་ཤེས་ན་རེ་རྒྱུན་ལྡན་དུ་བསྟེན་པ་མ་བྱུང་ཡང་། ཏིང་ངེ་འཛིན་དེ་འཕྲོ་མི་“ཆད2་པར་རྒྱུན་ཆགས་སུ་རྒྱུན་རིང་པོར་འཇུག་ཐུབ་པ་ཞིག་འབྱུང་ངོ་། །དྲན་ཤེས་རྒྱུན་ལྡན་ན་རེ་བསྟེན་པའི་རྩོལ་བ་མི་དགོས་པས་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པའམ་འབད་རྩོལ་མེད་པ་ཞེས་ཟེར་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་སྐྱེ་བ་ལ་སྔོན་དུ་དྲན་པ་དང་ཤེས་བཞིན་རྩོལ་བས་ན་རེ་བསྟེན་ན། བྱིང་རྒོད་སོགས་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱིས་བར་གཅོད་མི་ནུས་པར་ཐུན་རིང་པོ་འཁྱོངས་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཞིག་སྐྱེ་དགོས་ལ། དེ་ཡང་སེམས་བརྒྱད་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་དང་དགུ་པ་གཉིས་བྱིང་རྒོད་ལ་སོགས་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱིས་བར་གཅོད་མི་ནུས་པར་འདྲ་ཡང་། འདི་ལ་དྲན་པ་དང་ཤེས་བཞིན་བར་མ་ཆད་དུ་བསྟེན་དགོས་པས་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པའམ་འབད་རྩོལ་དང་བཅས་པ་ཞེས་ཟེར་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་སྐྱེ་བ་ལ་བྱིང་རྒོད་སོགས་ཕྲ་མོ་ཡང་སྐྱེས་ཙམ་ནས་དང་དུ་མི་ལེན་པར་འགོག་པ་ཞིག་དགོས་པས་སེམས་“འདུན3་པ་དགོས་སོ། །དེ་སྐྱེ་བ་ལ་རྣམ་རྟོག་དང་ཉེ་ཉོན་གྱིས་གཡེང་བ་ལ་ཉེས་དམིགས་སུ་ཤེས་ནས་དེ་དག་ལ་མི་འཕྲོ་བར་བྱ་ར་བྱེད་པའི་ཤེས་བཞིན་སྟོབས་ལྡན་དགོས་པས་སེམས་ལྔ་པ་དང་དྲུག་པ་དགོས་ཏེ། དེ་གཉིས་ནི་ཤེས་བཞིན་སྟོབས་སུ་གྱུར་པས་བསྒྲུབས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་འདྲ་བ་དེ་སྐྱེ་བ་ལ་ཡང་དམིགས་པ་ལ་ཡེངས་ནའང་མྱུར་དུ་
1 ལམ་རིམ་དུ། འཆད
2 ལམ་རིམ་དུ། འཆད
3 ལམ་རིམ་དུ། བདུན

92

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

དམིགས་པ་དྲན་པ་དང་། དང་པོ་ནས་དམིགས་པ་ལས་གཡེང་བར་མི་བྱེད་པའི་དྲན་པ་དགོས་པས་སེམས་གསུམ་པ་དང་བཞི་པ་དགོས་ཏེ། དེ་གཉིས་ནི་དྲན་པ་དེ་གཉིས་ཀྱིས་བསྒྲུབས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་སྐྱེ་བ་ལ་ཡང་ཐོག་མར་སེམས་དམིགས་པ་ལ་འདོགས་པ་དང་། བཏགས་པ་དེའི་རྒྱུན་མི་གཡེང་བ་དགོས་པས་སེམས་དང་པོ་གཉིས་སྔོན་དུ་སྐྱེ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་མདོར་བསྡུ་ན་དང་པོར་གདམས་ངག་ཐོས་པའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ལ་སེམས་མཉམ་པར་འཇོག་ཚུལ་ལེགས་པར་བྱ། དེ་ནས་དེ་ལྟར་བཞག་པ་དེ་ཡང་ཡང་བསམས་ལ་རྒྱུན་ཅུང་ཟད་འཐུད་ཐུབ་པའི་སྒོ་ནས་རྒྱུན་བསྐྱང་། དེ་ནས་དྲན་པ་ཉམས་ནས་གཡེངས་ན་མྱུར་དུ་བསྡུ་ལ་དམིགས་པ་བརྗེད་པ་མྱུར་དུ་དྲན་པ་དང་། དེ་ནས་ཀྱང་དྲན་པ་ཤུགས་ཅན་བསྐྱེད་ལ་དང་པོ་ནས་དམིགས་པ་ལ་མི་ཡེངས་པའི་དྲན་པའི་སྟོབས་བསྐྱེད། དྲན་པ་སྟོབས་ཅན་གྲུབ་པ་དང་དམིགས་པ་ལས་གཞན་དུ་གཡེང་བའི་བྱིང་རྒོད་སོགས་ཀྱི་སྐྱོན་མཐོང་བའི་སྒོ་ནས་བྱ་ར་བྱེད་པའི་ཤེས་བཞིན་དྲག་པོ་བསྐྱེད། དེ་ནས་བརྗེད་ངས་ཕྲ་མོས་གཡེངས་ནའང་དེ་མ་ཐག་རིག་ནས་རྒྱུན་གཅོད་པ་དང་བཅད་ནས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱིས་བར་མ་བཅད་པའི་རྒྱུན་ཇེ་རིང་དུ་གཏོང་བའི་རྩོལ་བའི་སྟོབས་བསྐྱེད། དེ་སྐྱེས་པ་ན་འབད་ནས་བསྒོམས་པས་གོམས་པ་“ཀློང1་དུ་གྱུར་ནས་འབད་རྩོལ་མེད་པར་ཏིང་ངེ་འཛིན་དུ་འགྲོ་བའི་སེམས་དགུ་པ་འགྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་སེམས་དགུ་པ་མ་ཐོབ་པའི་གོང་ཡན་ཆད་དུ་རྣལ་འབྱོར་པས་སེམས་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་འཇོག་པའི་རྩོལ་བ་ཕར་བྱ་དགོས་ལ་སེམས་དགུ་པ་ཐོབ་ནས་ཆེད་དུ་མཉམ་པར་འཇོག་པའི་རྩོལ་བ་མ་བྱས་ཀྱང་སེམས་ཏིང་ངེ་འཛིན་དུ་ཧྲིལ་ཧྲིལ་འགྲོ་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟ་བུའི་སེམས་དགུ་པ་
1 ལམ་རིམ་དུ། གློད

93

ཞི་གནས་ལ་བསླབ་ཚུའདི་ཐོབ་ཀྱང་ཤིན་སྦྱངས་མ་ཐོབ་ན་འོག་ནས་འཆད་པ་ལྟར་ད་དུང་ཞི་གནས་ཐོབ་པར་ཡང་མི་འཇོག་ན་ལྷག་མཐོང་ཐོབ་པ་ལྟ་ཅི་སྨོས། འོན་ཀྱང་འདི་འདྲའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་བདེ་གསལ་མི་རྟོག་པས་བརྒྱན་པ་ཞིག་རྙེད་ན་མཉམ་བཞག་དང་རྗེས་ཐོབ་འདྲེས་པའི་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་སྐྱེས་པར་འདོད་ཅིང་། ཁྱད་པར་དུ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ས་ནས་བཤད་པའི་སེམས་དགུ་པ་འདི་ལ་རྣལ་འབྱོར་བླ་མེད་ཀྱི་རྫོགས་རིམ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་བྱུང་བར་འདོད་པ་ཤིན་ཏུ་མང་བར་སྣང་སྟེ་འོག་ཏུ་བཤད་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་ཡིད་“བྱེད1་བཞི་ཡོད་པའི་ཚུལ་ནི། ཉན་ས་ལས། དེ་ལ་སེམས་གནས་པ་དགུ་པོ་དེ་དག་ལ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་བཞི་ཡོད་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། བསྒྲིམས་ཏེ་འཇུག་པ་དང་བར་དུ་ཆད་ཅིང་འཇུག་པ་དང་སྐབས་སུ་ཆད་པ་མེད་པར་འཇུག་པ་དང་ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་པར་འཇུག་པའོ། །དེ་ལ་འཇོག་པར་བྱེད་པ་དང་ཡང་དག་པར་འཇོག་པར་བྱེད་པ་ལ་ནི་བསྒྲིམས་ཏེ་འཇུག་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཡོད་དོ། །“སྡུད2་ཏེ་འཇོག་པར་བྱེད་པ་དང་ཉེ་བར་འཇོག་པར་བྱེད་པ་དང་དུལ་བར་བྱེད་པ་དང་ཞི་བར་བྱེད་པ་དང་ཉེ་བར་ཞི་བར་བྱེད་པ་ལ་ནི་སྐབས་སུ་ཆད་ཅིང་འཇུག་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཡོད་དོ། །རྒྱུད་གཅིག་ཏུ་བྱེད་པ་ལ་ནི་སྐབས་སུ་ཆད་པ་མེད་པར་འཇུག་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཡོད་དོ། །ཏིང་ངེ་འཛིན་དུ་བྱེད་པ་ལ་ནི་རྩོལ་བ་མེད་པར་འཇུག་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཡོད་དོ། །
༼ང༽དེ་ལ་ཡིད་བྱེད་བཞི་ཡོད་པའི་ཚུལ་འདི་ལ་སེམས་དང་པོ་གཉིས་ལ་བསྒྲིམས་ཏེ་འཇུག་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཡོད། དེ་ནས་ལྔ་ལ་བར་དུ་ཆད་ཅིང་འཇུག་པ་ཡོད། སེམས་བརྒྱད་པ་ལ་སྐབས་སུ་ཆད་པ་མེད་ 1 མཆན་བཞི་དེབ་ཏུ། བྱད
2 ལམ་རིམ་དུ། བསྡུས

94

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།
པར་འཇུག་པ་ཡོད། སེམས་དགུ་པ་ལ་རྩོལ་བ་མེད་པར་འཇུག་པའི་ཡིད་བྱེད་ཡོད་ཅེས་སོ་སོར་བཞག་པ་ལས། དེ་མི་འཐད་དེ་སེམས་དང་པོ་གཉིས་ལའང་། ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་བར་སྐབས་སུ་བྱིང་རྒོད་ཀྱིས་ཆོད་ཅིང་འཇུག་ལ། དེ་ནས་བར་པ་ལྔ་ལའང་འབད་རྩོལ་གྱིས་བསྒྲིམས་ཏེ་འཇུག་དགོས་པར་འདྲ་བའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་ཡིན་ཀྱང་སེམས་དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་སྐབས་སུ་བྱིང་རྒོད་དང་ཏིང་ངེ་འཛིན་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་བྱིང་རྒོད་ཤས་ཆེ་ལ་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཤས་ཆུང་བས་བྱིང་རྒོད་ལ་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱིས་ཅུང་ཟད་བར་ཆོད་པ་ཡིན་གྱི། ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་བྱིང་རྒོད་ཀྱིས་བར་ཆོད་པའི་ཐ་སྙད་མི་འབྱུང་བ་དང་། སེམས་དང་པོ་གཉིས་དང་བར་བ་ལྔ་ལ་བསྒྲིམས་དགོས་པ་འདྲ་ཡང་། བར་པ་ལྔ་ལ་བསྒྲིམ་དགོས་པ་དང་བར་ཆད་ཅིང་འཇུག་པ་གཉིས་ཀ་ཡོད་ལ། དང་པོ་གཉིས་ལ་བསྒྲིམས་པ་གཅིག་པུ་ལས་མེད་པས་ན་དེའི་སྐལ་བར་བཞག་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་མི་གསུམ་གྱི་གཅིག་ལ་རྒྱ་རི་ཤ་རྐྱང་པ་བྱིན། གཅིག་ལ་ཤ་ཐུད་གཉིས་སྦྲེལ་བྱིན། གཅིག་ལ་མར་ཁུ་དང་གསུམ་སྦྲེལ་བྱིན་པ་ན། གསུམ་ག་ལ་ཤ་ཡོད་པ་འདྲ་ཡང་དང་པོ་ལ་ཤ་བྱིན་པའི་ཐ་སྙད་བྱེད། ཕྱི་མ་གཉིས་ལ་གཉིས་སྦྲེལ་ཡོད་པ་འདྲ་ཡང་བར་པ་ལ་ཉིས་སྦྲེལ་ཁོ་ན་ལས་མེད་པས་དེ་ལ་གཉིས་སྦྲེལ་བྱིན་པའི་ཐ་སྙད་བྱེད་པ་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་སེམས་དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་དུས་སུ་ནི་འབད་པས་བསྒྲིམ་དགོས་པས་བསྒྲིམས་ཏེ་འཇུག་པ་དང་། དེ་ནས་སེམས་ལྔའི་སྐབས་སུ་ནི་བྱིང་རྒོད་ཀྱིས་བར་དུ་བཅད་ནས་ཐུན་རིང་པོ་སྐྱོང་མི་ནུས་པས་སྐབས་སུ་ཆད་ཅིང་འཇུག་པ་དང་། དེ་ནས་སེམས་བརྒྱད་པ་ལ་ནི་བྱིང་རྒོད་ཀྱིས་བར་གཅོད་མི་ནུས་པར་ཐུན་རིང་པོ་སྐྱོང་ཐུབ་པས་སྐབས་སུ་ཆད་པ་མེད་པར་འཇུག་པ་དང་། དེ་ནས་སེམས་དགུ་པ་ལ་ནི་བར་ཡང་མི་ཆད་ཅིང་རྩོལ་བ་ཡང་རྒྱུན་པར་བསྟེན་མི་དགོས་པས་རྩོལ་བ་མེད་པར་འཇུག་པའི་ཡིད་བྱེད་འཇོག་གོ། འོ་ན་སེམས་དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་སྐབས་སུ་ཆད་ཅིང་འཇུག་པ་ཡོད་ལ།སེམས་བར་པ་ལྔའི་སྐབས་སུ་ཡང་བསྒྲིམས་དགོས་པ་ཡོད་པ་ལ་དང་པོ་གཉིས་ལ་ཆད་ཅིང་འཇུག་པའི་ཡིད་བྱེད་ཡོད་པར་མི་འཆད་པ་དང་།བར་པ་

95

ཞི་གནས་ལ་བསླབ་ཚུལྔ་ལ་བསྒྲིམས་ཏེ་འཇུག་པའི་ཡིད་བྱེད་ཡོད་པར་མི་འཆད་པ་ཅི་ཞེ་ན།སེམས་དང་པོ་གཉིས་ལ་ནི་སེམས་ཏིང་ངེ་འཛིན་དུ་འགྲོ་བ་དང་དེར་མི་འགྲོ་བ་གཉིས། ཕྱི་མ་ཆེས་རིང་ལ་བར་པ་ལྔ་ལ་ནི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་གནས་པ་ཆེས་རིང་བས་ཕྱི་མ་ལ་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་བར་བཅད་པའི་ཐ་སྙད་མཛད་ལ་སྔ་མ་ལ་མ་མཛད་དོ། །
དེའི་ཕྱིར་དེ་གཉིས་ཀ་ལ་བསྒྲིམས་ཏེ་འཇུག་པ་ཡོད་པར་ནི་འདྲ་མོད་ཀྱང་སྐབས་སུ་ཆད་ཅིང་འཇུག་པ་ཡོད་མེད་མི་འདྲ་བས་བསྒྲིམས་ཏེ་འཇུག་པ་ཡོད་པའི་ཡིད་བྱེད་དུ་སེམས་ལྔ་པོ་དེ་མ་བཞག་གོ། དེ་ལྟར་ན་སྔར་བཤད་པའི་ཚོགས་ལ་གནས་པར་བྱས་ནས་ཏིང་ངེ་འཛིན་བསྒྲུབ་པའི་བརྩོན་འགྲུས་རྒྱུན་ལྡན་དུ་བསྟེན་ན་ཞི་གནས་འགྲུབ་ཀྱི། ལན་རེ་རེ་གཉིས་གཉིས་ཙམ་བསྒྲུབས་ནས་སླར་ཡང་སྦྱོར་བ་དོར་ན་མི་འགྲུབ་པར་གསུངས་ཏེ། ཕར་ཕྱིན་བསྡུས་པ་ལས། རྒྱུན་མི་ཆད་པའི་རྣལ་འབྱོར་གྱིས། །བསམ་གཏན་བསྒྲུབ་ལ་བརྩོན་པར་བྱ། །ཡང་དང་ཡང་ཞིང་ངལ་“འཚོ1་ན། །གཙུབས་པས་མེ་ཕྱིན་མི་འགྱུར་ཏེ། །རྣལ་འབྱོར་ཚུལ་ལའང་དེ་བཞིན་དུ། །ཁྱད་པར་མ་ཐོབ་“བཏང2་མི་བྱ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

བསྒོམས་པས་ཞི་གནས་གྲུབ་པའི་ཚད།

བསྒོམས་པས་ཞི་གནས་འགྲུབ་པའི་ཚད་ལ་གསུམ།།ཞི་གནས་གྲུབ་པ་དང་མ་གྲུབ་པའི་ས་མཚམས་བསྟན་པ་དང་།ཞི་གནས་ལ་བརྟེན་ནས་ལམ་བགྲོད་ཚུལ་སྤྱིར་བསྟན་པ་དང་། ཁྱད་པར་དུ་འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་བགྲོད་ཚུལ་བསྟན་པའོ། །
1 ལམ་རིམ་དུ། བསོ
2 ལམ་རིམ་དུ། གཏང

96

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

ཞི་གནས་གྲུབ་པ་དང་མ་གྲུབ་པའི་ས་མཚམས་བསྟན་པ།

དང་པོ་ལ་གཉིས། དངོས་ཀྱི་དོན་བསྟན་པ་དང་། ཡིད་བྱེད་དང་ལྡན་པའི་རྟགས་དོགས་གཅོད་དང་བཅས་པའོ། །
དང་པོ་ནི། སྔར་བཤད་པ་དེ་ལྟར་ཏིང་ངེ་འཛིན་སྐྱོང་ཚུལ་ལེགས་པར་ཤེས་ནས་བསྐྱངས་པས་སེམས་དགུ་རིམ་པ་བཞིན་སྐྱེས་ཏེ་སེམས་དགུ་པ་བྱིང་རྒོད་ཕྲ་མོ་དང་བྲལ་བར་ཐུན་རིང་པོ་སྐྱོང་ནུས་ཤིང་།དེ་ཡང་དྲན་པ་དང་ཤེས་བཞིན་རྒྱུན་ལྡན་དུ་“བསྟན1་པའི་འབད་རྩོལ་ལ་མི་བལྟོས་པའི་ལྷུན་གྲུབ་ཏུ་འཇུག་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཐོབ་ན་ཞི་གནས་ཐོབ་པ་ཡིན་ནམ་མིན་སྙམ་ན།བཤད་པར་བྱ་སྟེ། ཏིང་ངེ་འཛིན་འདི་ཐོབ་པ་ལ་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་ཐོབ་པ་དང་མ་ཐོབ་པ་གཉིས་སུ་ཡོད་པས་གལ་ཏེ་ཤིན་སྦྱངས་མ་ཐོབ་ན་ཞི་གནས་རྗེས་མཐུན་པ་ཡིན་གྱི། ཞི་གནས་དངོས་མིན་པས་ཞི་གནས་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དགོངས་འགྲེལ་ལས། བཅོམ་ལྡན་འདས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེ་ཇི་སྲིད་དུ་སེམས་ལ་དམིགས་པའི་སེམས་ནང་དུ་ཡིད་ལ་བགྱིད་པ་ན་ལུས་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་དང་སེམས་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་མ་ཐོབ་པ་དེའི་བར་དུ་ཡིད་ལ་བགྱིད་པ་དེ་ལ་ཅི་ཞེས་བགྱི། བྱམས་པ། ཞི་གནས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ་ཞི་གནས་ཀྱི་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་མོས་པ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་ཡིན་པར་བརྗོད་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསལ་བར་གསུངས་ཤིང་། མདོ་སྡེའི་རྒྱན་ལས་ཀྱང་། དེ་གོམས་པ་ལས་འདུ་མི་བྱེད། །དེ་ནས་དེ་ཡི་ལུས་དང་སེམས། །ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་ཆེ་ཐོབ་ནས། །ཡིད་ལ་བྱེད་དང་བཅས་ཞེས་བྱ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཡིད་ལ་བྱེད་

1 ལམ་རིམ་དུ། བསྟེན

97

ཞི་གནས་ལ་བསླབ་ཚུཔ་ནི་སྐབས་འདིར་ཞི་གནས་ལ་ཟེར་བ་ཡིན་ཏེ། ཉན་ས་ནས་གསུངས་པ་འོག་ཏུ་འཆད་པ་ལྟར་རོ། །སྒོམ་རིམ་བར་པ་ལས་ཀྱང་། དེ་ལྟར་ཞི་གནས་གོམས་པར་བྱས་པ་དེའི་ལུས་དང་སེམས་གང་གི་ཚེ་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པར་གྱུར་པ་དང་ཇི་ལྟར་འདོད་པ་བཞིན་དུ་དམིགས་པ་ལ་སེམས་དབང་དུ་གྱུར་པ་དེའི་ཚེ་དེའི་ཞི་གནས་གྲུབ་པ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་དམིགས་པ་ལ་གནས་པ་ལ་རང་དབང་ཐོབ་པ་དང་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་གཉིས་དགོས་པར་གསུངས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་སྒོམ་རིམ་དང་པོ་ལས། གང་གི་ཚེ་དམིགས་པ་དེ་ཉིད་ལ་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་མེད་པར་ཇི་སྲིད་འདོད་པའི་བར་དུ་སེམས་འཇུག་པར་འགྱུར་བ་དེའི་ཚེ་ཞི་གནས་རྫོགས་པ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པ་ཡང་ཤིན་སྦྱངས་ཡོད་པ་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་ཏེ། སྒོམ་རིམ་བར་པ་ལས་གསལ་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །
གཞན་ཡང་དབུས་མཐའ་ནས་སྤོང་བའི་འདུ་བྱེད་བརྒྱད་བཤད་པའི་བཏང་སྙོམས་ནི་འདིའི་སེམས་དགུ་པ་དང་གནད་གཅིག་ཡིན་ལ། དེ་ཙམ་གྱིས་མི་ཆོག་པར་དེ་ལས་ཤིན་སྦྱངས་ཀྱང་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཤེར་ཕྱིན་མན་ངག་ལས་ཀྱང་། འདི་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་གཅིག་པུ་དབེན་པར་གནས་བཅས་ལ་ཇི་ལྟར་བསམས་པའི་དོན་ཡིད་ལ་བྱ་སྟེ། ཡིད་ཀྱི་བརྗོད་པ་སྤངས་ནས་སེམས་ཉིད་དེ་ལྟར་སྣང་བ་ལ་ལན་མང་དུ་ཡིད་ལ་བྱས་ཏེ། ཇི་སྲིད་དུ་ལུས་དང་སེམས་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་མ་སྐྱེས་ཀྱི་བར་དུ་ཞི་གནས་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། གང་གི་ཚེ་སྐྱེས་པ་དེའི་ཚེ་ཞི་གནས་ཡིན་ནོ། །༼ང༽འདི་དག་གི་སྐབས་སུ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཞེས་པ་ཞི་གནས་ཀྱི་མིང་ཡིན་ལ། ཡིད་ཀྱིས་བརྗེད་པ་ཞེས་པ་ནི་དམིགས་པ་ལ་སེམས་ཡང་ཡང་སེམས་པར་བྱེད་པའོ། །སེམས་

98

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།
ལས་བྱུང་བའི་ཆོས་གཞན་དུ་གྱུར་པ་ཞེས་པ་ནི། སེམས་ཤིན་སྦྱངས་ནི་སེམས་བྱུང་ཡིན་ཞིང་དེ་ཡང་གང་ཟག་ཐ་མལ་པ་ཐམས་ཅད་ལ་ཐུན་མོང་དུ་ཡོད་པའི་སེམས་བྱུང་རྣམས་ལས་གཞན་དུ་གྱུར་པ་སྟེ་སྒོམས་སྟོབས་ཀྱིས་གསར་དུ་ཐོབ་པའི་དོན་ནོ། །ཞེས་ཤིན་ཏུ་གསལ་བར་གསུངས་ཏེ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱང་མདོ་སྡེ་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་དོན་གཏན་ལ་ཕབ་པའོ། །
འོ་ན་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་མ་སྐྱེས་པའི་གོང་གི་ཏིང་ངེ་འཛིན་དེ་ས་གང་གིས་བསྡུས་པ་ཡིན་ཞེ་ན། ཏིང་ངེ་འཛིན་དེ་ནི་འདོད་པ་ཁམས་ཀྱི་སས་བསྡུས་པ་ཡིན་ཏེ། ཁམས་གསུམ་གྱི་ས་དགུ་གང་རུང་གིས་བསྡུས་ལ་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྡོགས་ཡན་ཆད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཉེར་བསྡོགས་ཐོབ་ན་ཞི་གནས་ངེས་པར་ཐོབ་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདོད་པའི་ས་ལ་དེ་འདྲ་བའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཡོད་ཀྱང་མཉམ་པར་མ་བཞག་པའི་ས་ཡིན་གྱི། མཉམ་པར་བཞག་པའི་ས་ཞེས་མི་འཇོག་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། འགྱོད་པ་མེད་པ་དང་དགའ་བདེ་མཆོག་དང་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པས་མ་བསྒྲུབས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ཡང་སའི་དངོས་གཞི་ལས། ཅིའི་ཕྱིར་དེ་ཁོ་ན་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ས་ཞེས་བྱ་ལ་གང་འདོད་པའི་ཁམས་ཀྱི་རྩེ་གཅིག་པ་ཉིད་ནི་མ་ཡིན་ཞེ་ན། འདི་ལྟར་ཏིང་ངེ་འཛིན་དེ་ནི་འགྱོད་པ་མེད་པ་དང་མཆོག་ཏུ་དགའ་བ་དང་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་དང་བདེ་བས་མངོན་པར་བསྒྲུབས་པ་ཡིན་ལ།འདོད་པ་ན་སྤྱོད་པ་ནི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ཏེ་འདོད་པའི་ཁམས་ན་ཡང་དག་པའི་ཆོས་ཉེ་བར་སེམས་པ་མེད་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་མ་ཐོབ་ན་དྲན་པ་ནར་མར་མ་བསྟེན་ཡང་སེམས་མི་རྟོག་པར་རང་ཤུགས་ཀྱིས་འགྲོ་ཞིང་། དེ་ཡང་འགྲོ་འཆག་ཉལ་འདུག་གི་སྤྱོད་ལམ་ཐམས་ཅད་དང་འདྲེ་ཐུབ་པ་ལྟར་སྣང་བའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ནི་འདོད་སེམས་རྩེ་གཅིག་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་གྱི། ཞི་གནས་དངོས་སུ་འཇོག་ཏུ་མི་རུང་

99

ཞི་གནས་ལ་བསླབ་ཚུབར་ཤེས་པར་བྱའོ། །འོ་ན་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་ཐོབ་ལུགས་དེ་ཅི་འདྲ་ཞིག་ཡིན། དེ་ཐོབ་ནས་ཞི་གནས་སུ་འགྲོ་ལུགས་ཀྱང་ཇི་འདྲ་ཡིན་སྙམ་ན། དེ་ལ་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་ནི། ཀུན་ལས་བཏུས་ལས། ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་གང་ཞེ་ན། ལུས་དང་སེམས་ཀྱི་གནས་ངན་ལེན་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུན་གཅོད་པའི་ཕྱིར་ལུས་དང་སེམས་ལས་སུ་རུང་བ་ཉིད་དེ་སྒྲིབ་པ་ཐམས་ཅད་སེལ་བའི་ལས་ཅན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཤེས་པར་བྱའོ། །
ལུས་དང་སེམས་ཀྱི་གནས་ངན་ལེན་ནི་ལུས་དང་སེམས་དགེ་བའི་བྱ་བ་བསྒྲུབ་པ་ལ་ཇི་ལྟར་འདོད་པ་ལྟར་དུ་བཀོལ་མི་རུང་བ་ཡིན་ལ། དེའི་གཉེན་པོ་ལུས་དང་སེམས་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་ནི་ལུས་སེམས་ཀྱི་གནས་ངན་ལེན་གཉིས་དང་བྲལ་བས་ལུས་དང་སེམས་དགེ་བའི་བྱ་བ་ལ་བཀོལ་བ་ལ་ཤིན་ཏུ་ལས་སུ་རུང་བའོ། །དེ་ཡང་ཉོན་མོངས་སྤོང་བ་ལ་དགའ་བ་ལ་བར་དུ་གཅོད་ཅིང་ཉོན་མོངས་པའི་ཕྱོགས་སུ་གྱུར་པའི་ལུས་ཀྱི་གནས་ངན་ལེན་ཉོན་མོངས་སྤོང་བ་ལ་རྩོལ་བ་ན། ལུས་ལྕི་བ་ལ་སོགས་པའི་ལས་སུ་མི་རུང་བ་དང་བྲལ་ནས་ལུས་ལྡང་བ་ཡང་བ་ནི་ལུས་ལས་སུ་རུང་བའོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཉོན་མོངས་སྤོང་བ་ལ་དགའ་བ་ལ་བར་དུ་གཅོད་བྱེད་ཉོན་མོངས་ཀྱི་ཕྱོགས་སུ་གྱུར་བའི་སེམས་ཀྱི་གནས་ངན་ལེན་ཉོན་མོངས་སྤོང་བའི་ཕྱིར་དུ་རྩོལ་བ་ན་དགེ་བའི་དམིགས་པ་ལ་གཏོད་པ་ལ་དགའ་མགུར་འཇུག་ཏུ་མི་རུང་བ་དང་བྲལ་ནས་སེམས་དམིགས་པ་ལ་ཐོགས་པ་མེད་པར་འཇུག་པ་ནི་སེམས་ལས་སུ་རུང་བའོ། །དེ་ལྟར་ཡང་སློབ་དཔོན་བློ་བརྟན་གྱིས། དེ་ལ་ལུས་ལས་སུ་རུང་བ་ནི་ལུས་ཀྱི་རང་གི་བྱ་བ་རྣམས་ལ་ལྡང་བ་ཡང་བ་གང་ལས་འབྱུང་བའོ། །སེམས་ལས་སུ་རུང་བ་ནི་ཡང་དག་པར་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ལ་ཞུགས་པའི་སེམས་ཀྱི་སིམ་པ་དང་

100

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

ཡང་བར་འགྱུར་བའི་རྒྱུ་སེམས་ལས་བྱུང་བའི་ཆོས་གཞན་དུ་གྱུར་པ་གང་ཡིན་པ་སྟེ། དེ་དང་ལྡན་ན་དམིགས་པ་ལ་ཐོགས་པ་མེད་པར་འཇུག་པས་དེའི་ཕྱིར་སེམས་ལས་སུ་རུང་བ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ།མདོར་ན་ཤིན་སྦྱངས་ཐོབ་ན་ཉོན་མོངས་སྤོང་བ་ལ་རྩོལ་བར་འདོད་ཀྱང་། ལས་ལ་ངན་རང་གི་བྱ་བ་ལ་འཇུག་པ་ལྟར་“མཚེར1་སྣང་གིས་འཇུག་པར་དཀའ་བའི་ལུས་སེམས་ལས་སུ་མི་རུང་བ་ལོག་ནས། ལུས་སེམས་ཤིན་ཏུ་བཀོལ་བདེ་བ་དང་ལྡན་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟ་བུའི་ལུས་དང་སེམས་ལས་སུ་རུང་བ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་དེ་ཡང་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཐོག་མ་རྙེད་པ་ནས་ཆ་ཕྲ་མོ་རེ་འབྱུང་བས་དེ་ཇེ་ཆེར་སོང་བ་ལས་མཐར་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་དང་རྩེ་གཅིག་པའི་ཞི་གནས་སུ་འགྱུར་ལ། དེ་ཡང་དང་པོ་ཕྲ་བས་རིག་དཀའ་ཞིང་ཕྱིས་ནས་ནི་རིག་པར་སླ་བ་འབྱུང་སྟེ། ཉན་ས་ལས། དེའི་དང་པོ་ཁོ་ནར་ཡང་དག་པའི་སྦྱོར་བ་ལ་རྩོམ་པའི་ཚེ་སེམས་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་དང་ལུས་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་དང་སེམས་དང་ལུས་ལས་སུ་རུང་བ་འབྱུང་བ་ནི་ཕྲ་བ་སྟེ་བརྟག་པར་དཀའ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། དེའི་སེམས་རྩེ་གཅིག་པ་ཉིད་དང་སེམས་དང་ལུས་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་དེ་ཉིད་མངོན་པར་འཕེལ་བ་ན། འདི་ལྟ་སྟེ། རྒྱུ་གཅིག་ནས་གཅིག་ཏུ་བརྒྱུད་དེ་ལེན་པའི་ཚུལ་གྱིས་རགས་ཤིང་བརྟག་པར་སླ་བའི་སེམས་རྩེ་གཅིག་པ་ཉིད་དང་སེམས་དང་ལུས་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་འདྲེན་པར་བྱེད་དེ། ཞེས་གསུངས་སོ། །མཚན་ཉིད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་ཤིང་བརྟག་པར་སླ་བའི་ཤིན་སྦྱངས་དེ་སྐྱེ་བའི་སྔ་ལྟས་ནི། ཏིང་ངེ་འཛིན་བསྒོམ་པ་ལ་བརྩོན་པའི་གང་ཟག་དེའི་ཀླད་པ་ལྕི་“བེམ2་པ་སྙམ་བྱེད་པ་སྐྱེ་སྟེ། མི་བདེ་བའི་ལྕི་བ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་
1 མཆན་བཞི་དེབ་ཏུ། འཚེར
2 ལམ་རིམ་དུ། བམ

101

ཞི་གནས་ལ་བསླབ་ཚུསྐྱེས་མ་ཐག་ཏུ་ཉོན་མོངས་སྤོང་བ་ལ་དགའ་བའི་བར་གཅོད་བྱེད་པའི་སེམས་ཀྱི་གནས་ངན་ལེན་དང་བྲལ་བར་འགྱུར་ཞིང་། དེའི་གཉེན་པོ་སེམས་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་སྔོན་ལ་སྐྱེ་སྟེ། ཉན་ས་ལས། ཇི་ཙམ་ན་དེའི་རགས་ཤིང་བརྟག་པར་སླ་བའི་སེམས་རྩེ་གཅིག་པ་ཉིད་དང་སེམས་དང་ལུས་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་རིང་པོ་མི་ཐོགས་པར་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བའི་སྔ་ལྟས་སུ་དེའི་ཀླད་པ་ལྕི་བར་སྣང་བ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ཡང་གནོད་པའི་མཚན་ཉིད་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་སྐྱེས་མ་ཐག་ཏུ་སྤོང་བ་ལ་དགའ་བའི་བར་གཅོད་བྱེད་པ་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཕྱོགས་སུ་གྱུར་པ་སེམས་ཀྱི་གནས་ངན་ལེན་གང་ཡིན་པ་དེ་སྤོང་བར་འགྱུར་ཞིང་། དེའི་གཉེན་པོ་སེམས་ལས་སུ་རུང་བ་དང་སེམས་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་ཡང་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ནས་སེམས་ལས་སུ་རུང་བའི་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་དེ་སྐྱེས་པའི་མཐུ་ལ་བརྟེན་ནས་ལུས་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་སྐྱེ་བའི་རྒྱུར་གྱུར་པའི་རླུང་ལུས་ལ་རྒྱུ་བར་འགྱུར་རོ། །རླུང་དེ་ལུས་ཀྱི་ཆ་རྣམས་ལ་ཁྱབ་པར་བརྒྱུས་པ་ན། ལུས་ཀྱི་གནས་ངན་ལེན་དང་བྲལ་བར་འགྱུར་ཞིང་ལུས་ཀྱི་གནས་ངན་ལེན་གྱི་གཉེན་པོ་ལུས་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་སྐྱེ་སྟེ། དེ་ཡང་ལུས་ཐམས་ཅད་རྒྱས་ནས་ལས་སུ་རུང་བའི་རླུང་གི་མཐུས་གང་བ་བཞིན་དུ་སྣང་བར་འགྱུར་ཏེ། ཉན་ས་ལས། དེ་སྐྱེས་པས་ལུས་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་སྐྱེ་བ་དང་མཐུན་པ་འབྱུང་བ་ཆེན་པོའི་རླུང་དག་ལུས་ལ་རྒྱུ་བར་འགྱུར་ཏེ། དེ་དག་རྒྱུ་བའི་དུས་ན་སྤོང་བ་ལ་དགའ་བའི་བར་གཅོད་བྱེད་པ་ཉོན་མོངས་པའི་ཕྱོགས་སུ་གྱུར་པ་ལུས་ཀྱི་གནས་ངན་ལེན་གང་ཡིན་པ་དེ་དང་འབྲལ་བར་འགྱུར་ཞིང་། དེའི་གཉེན་པོ་ལུས་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་ལུས་ཐམས་ཅད་རྒྱས་ཏེ་གང་བ་བཞིན་དུ་སྣང་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལ་ལུས་

102

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་ནི་ལུས་ཀྱི་ནང་གི་རེག་བྱ་ཆེས་ཡིད་དུ་འོང་བ་ཞིག་ཡིན་གྱི་སེམས་བྱུང་ནི་མིན་ཏེ། སློབ་དཔོན་བློ་བརྟན་གྱིས། ལུས་ཀྱི་རེག་བྱའི་ཁྱད་པར་དགའ་བས་ཟིན་ན་ལུས་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། ཡིད་དགའ་ན་ལུས་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་མདོ་ལས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་ལུས་ཤིན་སྦྱངས་ཐོག་མར་སྐྱེས་པའི་ཚེ་ན་རླུང་གི་མཐུས་ལུས་ལ་བདེ་བའི་ཉམས་ཆེན་པོ་སྐྱེས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སེམས་ལ་ཡང་དགའ་བདེའི་ཉམས་ཆེས་ཕུལ་དུ་བྱུང་བ་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ། །དེའི་རྗེས་སུ་ཤིན་སྦྱངས་ཐོག་མར་སྐྱེས་པའི་ཤུགས་དེ་རིམ་གྱིས་ཆུང་དུ་འགྲོ་སྟེ། དེ་ཡང་ཤིན་སྦྱངས་ཟད་ནས་འགྲོ་བ་མིན་གྱི། རགས་པ་དེས་སེམས་ཧ་ཅང་གཡོ་བས་དེ་ལོག་ནས་གྲིབ་མ་ལྟར་སྲབ་པའི་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་མི་གཡོ་བ་ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་མཐུན་པ་འབྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །སེམས་དགའ་ཡལ་ཡལ་བ་དེ་ཡང་ལོག་ནས། དེ་ནས་སེམས་དམིགས་པ་ལ་བརྟན་པར་གནས་ཤིང་དགའ་བ་ཆེན་པོས་བསྐྱོད་པའི་མ་ཞི་བ་དང་བྲལ་བའི་ཞི་གནས་འཐོབ་པ་ཡིན་ཏེ། ཉན་ས་ལས། དང་པོར་དེ་སྐྱེས་པར་གྱུར་པ་དེའི་ཚེ་ན་སེམས་དགའ་བ་དང་སེམས་ཤིན་ཏུ་ཉམས་བདེ་བ་དང་སེམས་མཆོག་ཏུ་དགའ་བ་དང་ལྡན་པ་ལ་དམིགས་པ་དང་མངོན་པར་དགའ་བ་དང་བཅས་པར་ཡང་སྣང་བར་འགྱུར་རོ། །དེའི་འོག་ཏུ་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པའི་ཤུགས་དང་པོ་སྐྱེས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཁད་ཀྱིས་ཁད་ཀྱིས་ཤིན་ཏུ་ཕྲ་བར་འགྱུར་ཞིང་། ལུས་ལ་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་གྲིབ་མ་ལྟ་བུ་དང་ལྡན་པར་འགྱུར་རོ། །སེམས་དགའ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་སྤོང་བར་འགྱུར་ཞིང་སེམས་ཞི་གནས་ཀྱིས་ཉེ་བར་བརྟན་ཅིང་རབ་ཏུ་ཞི་བའི་རྣམ་པས་དམིགས་པ་ལ་འཇུག་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟ་བུ་བྱུང་

103

ཞི་གནས་ལ་བསླབ་ཚུནས་ཞི་གནས་ཐོབ་པའམ། ཡིད་ལ་བྱེད་དང་བཅས་ཞེས་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཐོབ་པ་ཞེས་པའི་གྲངས་སུ་ཆུད་པར་འགྱུར་ཏེ། བསམ་གཏན་དང་ “པོའི1་ཉེར་བསྡོགས་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་ཞི་གནས་ཐོབ་པས་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ས་པའི་ཡིད་བྱེད་ཆུང་ཤོས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །༼ང༽ཞི་གནས་ཐོབ་པའི་ཚད་ལ་སྤྱིར་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཐོག་མར་རྙེད་པ་ནས་ཤིན་སྦྱངས་ཀྱང་ཆ་ཕྲ་མོ་ནས་སྐྱེ་ཡང་ཆུང་བས་རིག་པར་དཀའ་ཞིང་མཐར་ཆེར་འཕེལ་ཏེ་མངོན་མཚན་དུ་གྱུར་པ་ན་ཞི་གནས་འགྲུབ་ཅིང་དེ་ཡང་ཐོག་མར་སེམས་ཤིན་སྦྱངས་སྐྱེ་དེས་རྐྱེན་བྱས་ཏེ་ལུས་ཤིན་སྦྱངས་སྐྱེ་ཞིང་། ལུས་ཤིན་སྦྱངས་སྐྱེས་མ་ཐག་པའི་ཚེ་ལུས་ལ་བདེ་ཉམས་ཆེན་པོ་སྐྱེ་ཞིང་དེ་ནི་ལུས་ཤིན་སྦྱངས་ཀྱི་བདེ་བ་དང་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཡིད་ལ་བདེ་ཉམས་འབྱུང་བ་སེམས་ཤིན་སྦྱངས་ཀྱི་བདེ་བ་ཡིན་པས་ཤིན་སྦྱངས་གཉིས་ལས་སེམས་ཤིན་སྦྱངས་ཐོག་མར་སྐྱེ། བདེ་བ་གཉིས་ལས་ལུས་ཤིན་སྦྱངས་ཀྱི་བདེ་བ་ཐོག་མར་སྐྱེའོ། །དེ་ལྟར་ལུས་ཤིན་སྦྱངས་སྐྱེས་མ་ཐག་པ་ནས་དགའ་བདེ་དེས་སེམས་གཡེངས་ནས་དགའ་ཡལ་ཡལ་བ་ཆེན་པོ་འབྱུང་ཞིང་དེའི་ཚེ་ད་དུང་ཞི་གནས་མ་ཐོབ་ལ། དེ་ནས་དགའ་ཚགས་ལངས་པ་ལྟ་བུ་དེ་ཅུང་ཟད་ཆུང་དུ་སོང་ནས་སེམས་དམིགས་པ་ལ་ལྷན་ནེ་སྡོད་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་ཤིན་སྦྱངས་མི་གཡོ་བ་ཐོབ་པ་དང་དུས་མཉམ་དུ་ཞི་གནས་འགྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །དགའ་བ་ཆུང་དུ་སོང་བ་དེ་ཡང་ཤིན་སྦྱངས་ཟད་ནས་སོང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་གཏམ་སྙན་པོ་ཐོས་མ་ཐག་ཏུ་དགའ་བས་སེམས་གཡེང་ཞིང་གཏམ་དེ་མི་བདེན་པ་ལྟ་བུ་མིན་ཀྱང་དེ་ནས་ཡུན་ཅུང་ཟད་ཙམ་སོང་བ་ན་སྔར་གྱི་སེམས་གཡེང་བ་ཆུང་ངུ་སོང་བ་ལྟ་བུའོ། །དེ་ལྟར་ཡང་ཉན་ས་ལས། དེའི་འོག་ཏུ་རྣལ་འབྱོར་པ་ལས་དང་པོ་པ་དེ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ཏེ། ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་བཅས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་གྲངས་སུ་འགྲའོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེས་དང་པོར་གཟུགས་ན་སྤྱོད་པ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ས་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཆུང་ངུ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེས་ན་ཡིད་ལ་བྱེད་
1 མཆན་བཞི་དེབ་ཏུ། པོ

104

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

པ་དང་བཅས་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །མཉམ་པར་བཞག་པའི་ས་ནི་ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ཀྱི་སའི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་སོ། །༼ང༽དེ་ཡང་ཞི་གནས་ཤིན་སྦྱངས་མ་ཐོབ་བར་དུ་མི་འབྱུང་ཞིང་དེ་ཐོབ་ནས་འཇོག་ཅེས་པ་དང་། ལྷག་མཐོང་གི་ཚད་ཀྱང་ཞི་གནས་ཀྱི་ངང་ནས་དཔྱད་སྟོབས་ཀྱིས་དྲངས་པའི་ཤིན་སྦྱངས་འདྲེན་ནུས་པའི་མཚམས་ནས་འཇོག་ཅེས་པའི་གོ་བ་ཡང་། ཤིན་སྦྱངས་ཐོབ་ནས་ལུས་སེམས་ཀྱི་གནས་ངན་ལེན་ཇི་ལྟར་འདོད་འདོད་དུ་བཀོལ་མི་རུང་བའི་ཆ་དེ་དང་བྲལ་བས་སྔར་དམིགས་པ་ལ་གནས་ལུགས་དང་གཏན་མི་འདྲ་བའི་གནས་ཆ་ཞིག་འོང་བ་དང་། མཉམ་པར་བཞག་སྟོབས་ཀྱིས་ཤིན་སྦྱངས་སྐྱེས་པ་དེ་ལས་ཀྱང་ཆེས་ལྷག་པའི་ལུས་སེམས་ལས་སུ་རུང་བ་དང་། བཞག་ན་དམིགས་པ་ལ་སེམས་གནས་ཆ་དང་བཏང་ན་སེམས་ཀྱི་མཐུ་ཞིག་དཔྱད་སྟོབས་ཀྱིས་དྲངས་པའི་ཤིན་སྦྱངས་ཐོབ་ནས་འབྱུང་བའི་ཆ་ནས་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །
གཉིས་པ་ལ་ཡིད་བྱེད་དང་ལྡན་པའི་རྟགས་ནི། གང་དང་ལྡན་ན་ཡིད་བྱེད་ཐོབ་པའོ། །ཞེས་རང་དང་གཞན་གྱིས་རིག་པའི་བྱ་བའི་རྟགས་དང་མཚན་མ་ནི་དེ་ལྟ་བུ་ཐོབ་པ་དེས་གཟུགས་ཀྱི་སས་བསྡུས་པའི་སེམས་དང་ལུས་དང་སེམས་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་དང་སེམས་རྩེ་གཅིག་པ་བཞི་པོ་ཆུང་ངུ་ཐོབ་པ་དང་། ཞི་རགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་ནམ་བདེན་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་ལམ་གྱིས་ཉོན་མོངས་པ་རྣམ་པར་སྦྱོང་བ་ལ་ནུས་པ་དང་ལྡན་པར་འགྱུར་བ་དང་། ནང་དུ་མཉམ་པར་བཞག་པ་ན་མྱུར་བ་མྱུར་བར་

ལུས་སེམས་ཤིན་སྦྱངས་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་དང་འདོད་པ་ལ་འདུན་པ་ལ་སོགས་པའི་སྒྲིབ་པ་ལྔ་ཕལ་ཆེར་མི་འབྱུང་བ་དང་། མཉམ་བཞག་ལས་ལངས་པའི་ཚེ་ཡང་ལུས་སེམས་ཤིན་སྦྱངས་འགའ་རེ་དང་ལྡན་པ་རྣམས་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཡང་ཉན་ས་ལས། ལས་དང་པོ་བ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་བཅས་པ་དེའི་རྟགས་ནི་འདི་དག་ཡིན་ཏེ། དེས་

105

ཞི་གནས་ལ་བསླབ་ཚུགཟུགས་ན་སྤྱོད་པའི་སེམས་ཆུང་ངུ་ཐོབ་པ་དང་ལུས་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་དང་སེམས་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་དང་སེམས་རྩེ་གཅིག་པ་ཆུང་ངུ་ཐོབ་པ་དང་ཉོན་མོངས་པ་རྣམ་པར་སྦྱོང་བའི་དམིགས་པ་ལ་སྦྱོར་བའི་སྐལ་བ་ཡོད་ཅིང་། ནུས་པ་དང་དེའི་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་འཇམ་པར་འགྱུར་བ་དང་ཞི་གནས་ཀྱིས་ཉེ་བར་དཀྲིས་པ་དང་། ཞེས་དང་། དེ་ནང་དུ་ཡང་དག་འཇོག་ལ་འདུག་སྟེ། སེམས་གཏོད་པར་བྱེད་པ་ན་མྱུར་བ་མྱུར་བར་སེམས་དང་ལུས་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པར་འགྱུར་བ་དང་། ལུས་ཀྱི་གནས་ངན་ལེན་དག་གིས་ཤིན་ཏུ་གནོད་པར་མི་འགྱུར་བ་དང་སྒྲིབ་པ་རྣམས་ཤས་ཆེར་ཀུན་ཏུ་མི་རྒྱུ་བ་དང་། ཞེས་པ་དང་། ལངས་ཏེ་རྒྱུ་བ་ན་ཡང་ལུས་དང་སེམས་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་ཁ་ཅིག་དང་ལྡན་པར་འགྱུར་བ་དང་དེ་ལྟ་བུ་དང་མཐུན་པ་དག་ནི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་བཅས་པའི་རྟགས་དང་མཚན་མ་ཡོངས་སུ་བྱང་བ་དག་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་རྟགས་དེ་དག་དང་ལྡན་པའི་ཡིད་བྱེད་དེ་ཐོབ་ནས་ནི་ཞི་གནས་ཀྱི་ལམ་ཡོངས་སུ་དག་པར་འགྱུར་བ་ཆེས་སླ་སྟེ། འདི་ལྟར་སེམས་རྩེ་གཅིག་པའི་ཞི་གནས་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་མཇུག་ཏུ་མྱུར་པོར་ལུས་དང་སེམས་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་འདྲེན་པར་ནུས་པས་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་འཕེལ་བར་འགྱུར་ལ། ཤིན་སྦྱངས་ཇི་ཙམ་འཕེལ་བ་ཙམ་གྱིས་ཀྱང་རྩེ་གཅིག་པའི་ཞི་གནས་འཕེལ་བས་ཕན་ཚུན་གཅིག་གིས་གཅིག་སྤེལ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ཡང་ཉན་ས་ལས། ཇི་ལྟ་ཇི་ལྟར་དེའི་ལུས་དང་སེམས་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་རྣམ་པར་འཕེལ་བ་དེ་ལྟ་དེ་ལྟར་དམིགས་པ་ལ་སེམས་རྩེ་གཅིག་པ་ཉིད་རྣམ་པར་འཕེལ་བར་འགྱུར་ལ། ཇི་ལྟ་ཇི་ལྟར་སེམས་རྩེ་གཅིག་པ་ཉིད་རྣམ་པར་འཕེལ་བ་དེ་ལྟ་དེ་ལྟར་ལུས་དང་སེམས་ཤིན་ཏུ་

106

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

སྦྱངས་པ་ཡང་རྣམ་པར་འཕེལ་བར་འགྱུར་ཏེ། ཆོས་གཉིས་པོ་འདི་ལྟ་སྟེ་སེམས་རྩེ་གཅིག་པ་ཉིད་དང་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་དེ་དག་ནི་གཅིག་ལ་གཅིག་བརྟེན་པ་དང་གཅིག་ལ་གཅིག་རག་ལས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །མདོར་ན་སེམས་ལས་སུ་རུང་བ་ན་རླུང་སེམས་འཇུག་པ་གཅིག་ཏུ་སོང་བས་རླུང་ལས་སུ་རུང་བར་འགྱུར་ལ། དེའི་ཚེ་ལུས་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་འབྱུང་ཞིང་། དེ་བྱུང་བ་ན་སེམས་ཀྱི་སྟེང་དུ་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཁྱད་པར་ཅན་སྐྱེ་བ་དང་། དེས་ཀྱང་རླུང་ལས་སུ་རུང་བ་ཁྱད་པར་ཅན་དུ་བསྒྲུབས་པས་ལུས་དང་སེམས་ཤིན་སྦྱངས་འདྲེན་པ་སྟེ་སྔར་བཤད་པ་ལྟར་རོ། །དོགས་པ་བཅད་པ་ནི། དེ་ལྟར་དྲན་པ་དང་ཤེས་བཞིན་ལ་རྒྱུན་པའི་འབད་རྩོལ་མ་བྱས་ཀྱང་། སེམས་ཏིང་ངེ་འཛིན་དུ་འགྲོ་བའི་མི་རྟོག་པའི་སེམས་དགུ་པའི་སྐབས་སུ་བཤད་པ་དང་། དེ་ཡང་བྱིང་བ་ཕྲ་མོ་ནས་ཀྱང་བཀག་པའི་གསལ་ཆའི་ངར་དང་ལྡན་པ་དང་སྔར་ལུས་ཤིན་སྦྱངས་ཀྱི་སྐབས་སུ་བཤད་པ་ལྟར་རླུང་ལས་སུ་རུང་བའི་མཐུས་ལུས་དང་སེམས་ལ་ཕུལ་དུ་བྱུང་བའི་བདེ་བ་སྟེར་བའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་སྔར་རྟགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་བཤད་པ་ལྟར། འདོད་པ་ལ་འདུན་པ་སོགས་ཀྱི་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་རྣམས་ཀྱང་ཕལ་ཆེར་མི་རྒྱུ་བ་དང་མཉམ་བཞག་ལས་ལངས་པའི་ཚེ་ཡང་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་དང་མི་འབྲལ་བའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པ་དེ་སྐྱེས་པ་ན་ལམ་ལྔའི་སྐབས་གང་དུ་འཇོག་ཅེ་ན། འདི་འདྲ་བའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་སྐྱེས་ན་ནི་སྤྱིར་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་དུ་འཇོག་ཅིང་། ཁྱད་པར་དུ་ཤིན་སྦྱངས་སྐྱེ་བ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་རླུང་གིས་ལུས་ཐམས་ཅད་བདེ་བས་གང་བ་ལྟར་སྣང་བ་ལ་བརྟེན་པའི་ལུས་དང་སེམས་ལ་བདེ་ཉམས་ཆེན་པོ་སྐྱེ་བ་དང་དེ་ཡང་མི་རྟོག་པ་དང་ཆེས་གསལ་བའི་ཁྱད་པར་དང་

107

ཞི་གནས་ལ་བསླབ་ཚུལྡན་པར་མཐོང་ནས་རྣལ་འབྱོར་བླ་མེད་ཀྱི་རྫོགས་རིམ་མཚན་ཉིད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་དུ་འདོད་པ་སྔོན་དང་ད་ལྟར་གྱི་དུས་ན་ཤིན་ཏུ་མང་བར་བྱུང་ཞིང་སྣང་ངོ་། །འོན་ཀྱང་རྗེ་བཙུན་མ་ཕམ་པ་དང་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ལ་སོགས་པའི་གཞུང་ཆེ་བ་དང་། དབུ་མའི་སྒོམ་རིམ་ལ་སོགས་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་རིམ་པ་གསལ་བར་སྟོན་པའི་ཚད་ལྡན་གྱི་གཞུང་ལ་བརྟེན་ནས་དཔྱད་ན་ནི་འདི་འདྲ་བའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་དེ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལྟ་ཅི་སྨོས། ཐེག་པ་དམན་པའི་ལམ་དུ་ཡང་བཞག་པར་མི་ནུས་ཏེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ས་ལས། བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་བསྒྲུབ་པའི་ཞི་རགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་བལྟ་བའི་འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་རྣམས་ཀྱང་ཏིང་ངེ་འཛིན་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་བསྒྲུབ་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་ཕྱི་རོལ་པའི་དྲང་སྲོང་འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་ཅི་ཡང་མེད་པ་མན་ཆད་ཀྱི་ས་འོག་མ་ལ་ཆགས་པ་དང་འབྲལ་བར་བྱེད་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་ལམ་གོང་མར་བགྲོད་དགོས་པས་ཕྱི་པ་དང་ནང་པ་གཉིས་ཀའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཐུན་མོང་བ་ཡིན་ནོ། །འདི་ཡང་བདག་མེད་པ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་རྟོགས་པའི་ལྟ་བ་དང་སྲིད་པ་མཐའ་དག་གི་སྐྱོན་ལེགས་པར་རྟོགས་ནས་འཁོར་བ་ལ་ཡིད་འབྱུང་ཞིང་། ཐར་པ་དོན་གཉེར་གྱི་ངེས་འབྱུང་གི་བསམ་པས་ཟིན་ན་ཐར་པའི་ལམ་དུ་འགྱུར་ཞིང་། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་རིན་པོ་ཆེས་ཟིན་ན་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་དུ་ཡང་འགྱུར་ཏེ། དཔེར་ན། དུད་འགྲོ་ལ་ཟན་ཆངས་གཅིག་སྟེར་བའི་སྦྱིན་པ་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་སྣ་གཅིག་བསྲུངས་པ་ཡང་བསམ་པ་དེ་དག་གིས་ཟིན་ན་རིམ་པ་ལྟར་ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ལམ་གྱི་ཚོགས་སུ་འགྱུར་བ་དང་འདྲའོ། །འོན་ཀྱང་འདིར་ནི་ལམ་གཞན་ཞིག་གིས་ཟིན་པའི་སྒོ་ནས་ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་

108

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

པའི་ལམ་དུ་འགྲོ་མི་འགྲོ་དཔྱོད་པ་མིན་གྱི། ཏིང་ངེ་འཛིན་དེ་རང་གི་ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་ལམ་གང་དུ་འགྲོ་དཔྱོད་པ་ཡིན་ནོ། །དབུ་མ་པ་དང་སེམས་ཙམ་པ་ཡང་ལྷག་མཐོང་གི་ལྟ་བའི་ཡུལ་ཇི་ལྟར་གཏན་ལ་འབེབས་པ་ལ་མི་མཐུན་པ་ཡོད་ཀྱང་། སྤྱིར་ཞི་ལྷག་གི་ངོས་འཛིན་དང་དེ་དག་གི་རྟོགས་པ་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་ལུགས་ཀྱི་སྤྱི་ལ་མི་མཐུན་པ་མེད་དོ། །དེས་ན་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་བྱང་ས་དང་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ་དང་ཀུན་ལས་བཏུས་དང་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ས་རྣམས་སུ་ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་གཉིས་སོ་སོར་བྱས་པའི་ནང་ནས་ཞི་གནས་བསྒྲུབ་པ་ན་སེམས་དགུའི་རིམ་པས་བསྒྲུབ་པར་གསུངས་ཤིང་། དེ་ཡང་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སར་རྒྱས་པར་གཏན་ལ་ཕབ་པ་ཡིན་པས་ཏིང་ངེ་འཛིན་དེ་དག་ལྷག་མཐོང་གི་སྒྲུབ་ལུགས་སུ་མི་བཞེད་དེ། གཞུང་དེ་དག་ཏུ་ལྷག་མཐོང་སེམས་དགུ་ལས་ལོགས་སུ་བཤད་ཅིང་དེའི་སྒྲུབ་ལུགས་ཀྱང་ཉན་སར་ཟུར་དུ་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་དབུ་མའི་སྒོམ་རིམ་རྣམས་དང་ཤེར་ཕྱིན་མན་ངག་ལས་ཀྱང་། སེམས་དགུ་ཞི་གནས་ཀྱི་ལམ་དང་ལྷག་མཐོང་གི་ལམ་ཟུར་དུ་གསུངས་ལ། བྱམས་ཆོས་ནས་གསུངས་པ་རྣམས་ཀྱང་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་བཀྲལ་བ་ལས་ལོགས་ན་མེད་པས་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་ཐམས་ཅད་འདི་ལ་དགོངས་པ་གཅིག་ཏུ་སྣང་ངོ་། །གལ་ཏེ་ཉན་ས་ནས་བཤད་པ་དེ་ལ་བདེ་བ་དང་གསལ་བ་འོང་དུ་ཆུག་ཀྱང་། མི་རྟོག་པ་ཟབ་མོ་མེད་པས་ཞི་གནས་ཙམ་ཡིན་ལ། མི་རྟོག་པ་ཡོད་ན་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་དུ་འགྱུར་རོ་སྙམ་ན། མི་རྟོག་པ་ཟབ་མོ་ཞེས་པའི་ཟབ་མོའི་དོན་གང་ཡིན་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ལྟ་བའི་ཕུ་ཐག་བཅད་ནས། དེ་ནས་དེའི་སྟེང་དུ་མི་རྟོག་པར་བཞག་པ་ལ་བྱེད་དམ་གང་དུ་ཡང་མི་རྟོག་མི་དཔྱོད་པར་བཞག་པ་ཙམ་ལ་

109

ཞི་གནས་ལ་བསླབ་ཚུབྱེད། དང་པོ་ལྟར་ན་དེ་འདྲ་བ་དེ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་དུ་ཁོ་བོ་ཅག་ཀྱང་འདོད་དོ། །ཁྱེད་དེ་ལྟར་འདོད་ན་ནི་ཡིན་ལུགས་ཀྱི་ལྟ་བའི་གོ་བ་ཡོད་པ་དང་མེད་པ་གཉིས་སོ་སོར་ཕྱེ་ལ། ལྟ་བ་ཡོད་པའི་གང་ཟག་ལྟ་ཐོག་ཏུ་བཞག་ནས་མི་རྟོག་པ་སྐྱོང་བ་རྣམས་ནི་ཟབ་མོ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་བསྒོམ་པ་ཡིན་ནོ། །ལྟ་བའི་གོ་བ་མེད་པའི་གང་ཟག་ཅིར་ཡང་མི་རྟོག་པར་བསྒོམ་པ་རྣམས་ཀྱི་སྒོམ་ནི་ཟབ་མོ་སྟོང་པ་ཉིད་བསྒོམ་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སོ་སོར་ཕྱེ་ནས་སྒྲོག་པར་རིགས་ཀྱི། ཅིར་ཡང་མི་སེམས་པར་བསྒོམ་ཚད་ཐམས་ཅད་དམིགས་མེད་དམ་མཚན་མེད་དམ་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་བསམ་གཏན་པའོ་ཞེས་སྨྲ་བར་མི་བྱའོ། །གལ་ཏེ་སྟོང་པ་ཉིད་ཁོང་དུ་ཆུད་པའི་ལྟ་བ་ཡོད་དམ་མེད་ཀྱང་སླ་ཡི། སེམས་ཅིར་ཡང་མི་རྟོག་ཅིར་ཡང་མི་དཔྱོད་པར་འཇོག་པའི་སྒོམ་ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་དུ་འདོད་ན་ནི། སྔར་བཤད་པའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སར་གསུངས་པའི་ཞི་གནས་ཀྱི་ཕྱོགས་ཀྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་འདི་རྣམས་ཀྱང་མི་འདོད་བཞིན་དུ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་དུ་ཁས་བླངས་དགོས་ཏེ། དེ་དག་ཀྱང་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་བཞག་པའི་ཚེ་ན་དྲན་པ་དང་ཤེས་བཞིན་མཐུ་ཆུང་དུ་སོང་ན་བྱ་ར་བྱེད་པ་སོགས་ཀྱི་སྐབས་འགའ་ཞིག་མ་གཏོགས་པ་འདི་ནི་འདི་ཡིན་ནོ་འདི་ནི་འདི་མིན་ནོ། །ཞེས་ཅུང་ཟད་ཙམ་ཡང་མི་རྟོག་པར་སྐྱོང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ཞི་གནས་བསྒྲུབ་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་རྣམས་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་པའི་གཟུགས་བརྙན་ལ་དམིགས་པར་དགོངས་འགྲེལ་ལས་གསུངས་སོ། །ཉན་ས་ལས་ཀྱང་། དེ་དེའི་ཚེ་ན་༼བ༽སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་པའི་གཟུགས་བརྙན་དེ་༼བ༽དམིགས་པ་དེ་ལ་དམིགས་པར་བྱེད་ཅིང་། དེ་དམིགས་པ་དེ་ལ་༼བ༽སྤྱིར་ཏིང་ངེ་འཛིན་འགྲུབ་པ་ལ་སྔར་བཤད་

110

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

པ་ལྟར་རྩེ་གཅིག་པ་དང་སོ་སོར་དཔྱོད་པའི་ཞི་ལྷག་རྗེས་མཐུན་པ་གཉིས་དགོས་པའི་ཕྱོགས་གཅིག་༼བ༽རྩེ་གཅིག་ཏུ་འཇོག་པ་ཁོ་ནས་དྲན་པ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་འཇོག་པར་བྱེད་ཀྱི། ༼བ༽སྟེ་ཞི་གནས་སྒྲུབ་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་རྣམ་པར་བལྟ་བར་མི་བྱེད་ཅིང་རྣམ་པར་འབྱེད་པར་མི་བྱེད་རབ་ཏུ་རྣམ་པར་འབྱེད་པར་མི་བྱེད་ཡོངས་སུ་རྟོག་པར་མི་བྱེད་ཡོངས་སུ་དཔྱོད་པར་མི་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཞི་ལྷག་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་ཞི་གནས་ལ་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། དེ་ལྟར་ཞི་གནས་ཀྱི་སེམས་ཐོབ་པ་དང་༼བ༽སྟེ་གྲུབ་པ་ན་གལ་ཏེ་༼བ༽དམིགས་པ་ལས་གཞན་དུ་བརྗེད་ངས་པ་དང་མ་གོམས་པའི་ཉེས་པས་༼བ༽སེམས་འཕྲོ་བའི་མཚན་མ་དང་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་དག་གིས་སྣང་བར་འགྱུར་སྒོ་སྟོན་པ་

༼བ༽སྟེ་དེ་དག་སྐྱེས་པར་འགྱུར་དམིགས་པར་བྱེད་པར་འགྱུར་ན།༼བ༽རྟོག་པ་དེ་༼བ༽དག་བྱུང་ངོ་ཅོག་ལ་འདི་ལྟ་སྟེ། ཉེས་དམིགས་སྔར་མཐོང་བ་དེ་ཉིད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ་༼བ༽རྟོག་པ་དེ་དག་དྲན་པ་མེད་པ་དང་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་མེད་པར་བྱས་ཏེ། དེ་ལྟར་དྲན་པ་མེད་པ་དང་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་མེད་པས་༼བ༽དེ་ལྟར་དམིགས་པ་དེ་རྣམ་པར་བཤིག་ཅིང་། ༼བ༽སྟེ་བཀག་ནས་སམ་རྣམ་པར་བསལ་ན་༼བ༽བྱིང་རྒོད་ཀྱི་སྣང་བ༼བ༽འི་དམིགས་པ་མེད་པ་༼བ༽དེ་ཉིད་ལ་ཉེ་བར་བཞག་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། འདི་ནི་ཞི་གནས་ཙམ་ཞིག་བསྒྲུབ་པའི་སྐབས་སུ་གསུངས་ལ། ཞི་གནས་བསྒྲུབ་པའི་སྐབས་སུ་ནི་དཔྱད་ནས་སྐྱོང་བ་མེད་པར་འཇོག་པའི་སྒོམ་ཉིད་དུ་གཞུང་ཚད་ལྡན་རྣམས་ནས་གསུངས་པས་ཅིར་ཡང་མི་རྟོག་པའི་སྒོམ་ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་ཉིད་བསྒོམ་པའི་ཉམས་ལེན་དུ་འདོད་པ་ནི་མཁས་པའི་བཞད་གད་ཀྱི་གནས་ཡིན་ལ། ཁྱད་པར་དུ་དྲན་པ་མེད་ཅིང་ཡིད་ལ་བྱ་བ་མེད་པའི་སྒོམ་དུ་གསུངས་པ་གང་ཡིན་ཐམས་ཅད་སྟོང་ཉིད་བསྒོམ་པར་འདོད་པའང་། ཉན་སའི་ལུང་དེས་ལེགས་པར་བཀག་པ་ཡིན་ནོ། །གཞན་ཡང་སྒོམ་རིམ་དང་པོ་ལས།

111

ཞི་གནས་ལ་བསླབ་ཚུཞི་གནས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ནི་སེམས་རྩེ་གཅིག་པ་ཙམ་དུ་ཟད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ནི་ཞི་གནས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་དང་། ཤེར་ཕྱིར་མན་ངག་ལས་ཀྱང་། ༼བ༽ཡུལ་ཡུལ་ཅན་སྣ་ཚོགས་༼བ༽སུ་སྣང་བའི་སེམས་དེ་ཉིད་ལ་དམིགས་ནས་ཡིད་ཀྱི་བརྗོད་པ་སྤངས་ལ་ཞི་གནས་བསྒོམ་པར་བྱ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་ཏེ། ༼བ༽སེམས་ཙམ་པའི་ལྟ་བ་སྟོན་ནོ། །ཡིད་ཀྱི་བརྗོད་པ་ནི་འདི་ནི་འདིའོིོ་ཞེས་རྣམ་པར་རྟོག་པའོ། །གཞན་
ཡང་སྔར་དཀོན་མཆོག་སྤྲིན་ལས། ཞི་གནས་སེམས་རྩེ་གཅིག་པ་ཉིད་ལ་བཤད་པ་ལ་སོགས་པ་མདོ་དང་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོའི་གཞུང་མང་དུ་དྲངས་ནས་ཞི་གནས་ནི་ཅིར་ཡང་མི་རྟོག་པ་ལ་ལན་མང་དུ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །དེས་ན་སྟོང་པ་ཉིད་བསྒོམ་པའི་མི་རྟོག་པ་ཞིག་དང་སྟོང་པ་ཉིད་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མ་རྟོགས་པའི་མི་རྟོག་པ་གཉིས་ཡོད་པས། བདེ་གསལ་མི་རྟོག་པ་བྱུང་ཚད་ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་སྒོམ་དུ་“བཟུང1་བར་མི་བྱའོ། །དེ་ལྟར་ན་འདི་རྣམས་ཀྱང་ཕྱོགས་ཙམ་བསྟན་པ་སྟེ། ལེགས་པར་འབད་ནས་བྱམས་པ་དང་ཐོགས་མེད་ལ་སོགས་པས་བཀྲལ་བའི་ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་གི་སྒྲུབ་ལུགས་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ལྟར་མ་བྱས་ན་ཞི་གནས་སུ་ཡང་མ་“སླེབ2་པའི་མི་རྟོག་པར་འཇོག་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་འགའ་ཞིག་ལ་སྲིད་པའི་རྩ་བ་གཅོད་པའི་ལྷག་མཐོང་དུ་འཁྲུལ་ནས། དེ་ལ་དམིགས་མེད་དུ་རློམ་ནས་དུས་རྣམས་འདས་པས་རང་གཞན་བསླུ་བར་གདོན་མི་ཟའོ། །མཁས་གྲུབ་ཚད་ལྡན་རྣམས་ཀྱི་གཞུང་ནས་ཞི་གནས་གསར་དུ་བསྒྲུབ་པ་ན་འཇོག་སྒོམ་མི་རྟོག་པར་འཇོག་པ་ཁོ་ན་དང་། ལྷག་མཐོང་དང་པོར་བསྒྲུབ་པ་ན་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་སོ་སོར་ཕྱེ་ནས་དཔྱད་
1 ལམ་རིམ་དུ། གཟུང
2 མཆན་བཞི་དེབ་ཏུ། སླེབས

112

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

དེ་བསྒོམ་པར་གསུངས་སྣང་བ་ལ། རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་བདེན་འཛིན་དུ་བཟུང་ནས་དེ་ཐམས་ཅད་དོར་ཏེ། གཞུང་ཚད་ལྡན་རྣམས་ལས་ལེགས་པར་གོ་བཟློག་ནས་བདག་མེད་པའི་ལྟ་བ་མ་ནོར་བ་མ་རྙེད་ཀྱང་། ཅིར་ཡང་མི་རྟོག་པ་ལྷག་མཐོང་ཟབ་མོའི་དོན་སྒོམ་པར་བྱེད་པ་ནི། རྒྱ་ནག་གི་མཁན་པོ་ཧྭ་ཤང་གི་ལུགས་གཞན་དང་མ་འདྲེས་པ་ཁོ་ནར་སྣང་སྟེ། སྒོམ་རིམ་གསུམ་ཞིབ་ཏུ་ལྟོས་ཤིག་དང་ཤེས་པར་འགྱུར་རོ། །

ཞི་གནས་ལ་བརྟེན་ནས་ལམ་བགྲོད་པའི་ཚུལ་སྤྱིར་བསྟན་པ།

གཉིས་པ་ཞི་གནས་ལ་བརྟེན་ནས་ལམ་བགྲོད་པའི་ཚུལ་སྤྱིར་བསྟན་པ་ནི། དེ་ལྟར་སྔར་བཤད་པའི་མི་རྟོག་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཐོབ་པ་དེས་གསལ་བ་དང་། མི་རྟོག་པ་ལ་སོགས་པའི་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་མི་རྟོག་པ་དེ་ཙམ་ཞིག་བསྐྱང་བར་བྱའམ་ཞེ་ན། འདི་འདྲ་བའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་པ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་འཇོམས་པའི་ལྷག་མཐོང་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་ཡིན་པས་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ལྷག་མཐོང་མ་བསྐྱེད་ན་ཏིང་ངེ་འཛིན་དེ་ལ་ཅི་ཙམ་གོམས་པར་བྱས་ཀྱང་། འདོད་པའི་ཁམས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་རྣམས་ཀྱང་སྤོང་བར་མི་ནུས་ན་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་སྤོང་བ་ལྟ་སྨོས་ཀྱང་ཅི་དགོས། དེའི་ཕྱིར་ལྷག་མཐོང་བསྒོམ་པར་བྱ་དགོས་སོ། །དེ་ཡང་ཉོན་མོངས་མངོན་གྱུར་སྤོང་བའི་འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་བགྲོད་པའི་ལྷག་མཐོང་དང་། ཉོན་མོངས་ཀྱི་ས་བོན་རྩ་བ་ནས་སྤོང་བའི་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་གྱིས་བགྲོད་པའི་ལྷག་མཐོང་གཉིས་ལས་གཞན་པའི་ལམ་གོང་དུ་བགྲོད་ཐབས་མེད་དེ། ཉན་ས་ལས། དེ་ལྟར་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཐོབ་པའི་རྣལ་འབྱོར་པ་སྤོང་བའི་དགའ་བ་ཆུང་ངུ་ལ་ཞུགས་པ་

113

ཞི་གནས་ལ་བསླབ་ཚུདེའི་གོང་དུ་བགྲོད་པར་བྱ་བ་ནི་གཞན་མེད་དེ། གཉིས་ཁོ་ནར་ཟད་དོ། །གཉིས་གང་ཞེ་ན་འདི་ལྟ་སྟེ་འཇིག་རྟེན་པའི་དང་། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་འོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་ཞི་གནས་སམ་ཡིད་བྱེད་ཐོབ་པ་དེས་འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱི་ལྷག་མཐོང་ངམ། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་གྱིས་འགྲོ་བའི་ལྷག་མཐོང་གང་བསྒོམ་ཡང་དེ་བསྒོམ་འདོད་པ་དེས། སྔར་ཐོབ་པའི་ཞི་གནས་དེ་ལ་ལན་མང་དུ་སྒོམ་པར་བྱེད་ལ། དེ་ལྟར་བསྒོམས་པ་ན་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་དང་སེམས་རྩེ་གཅིག་པ་དེ་ཤིན་ཏུ་འཕེལ་ཞིང་ཞི་གནས་དེ་ཡང་ཤིན་ཏུ་བརྟན་པར་འགྱུར་རོ། །གཞན་ཡང་ཞི་ལྷག་གི་མཚན་མ་རྣམས་ལ་ཡང་མཁས་པར་བྱེད་ལ། དེའི་འོག་ཏུ་ལམ་གཉིས་གང་ཡང་རུང་བས་འགྲོ་འདོད་པ་དེ་ལ་བརྩོན་པར་བྱེད་དེ། ཉན་ས་ལས། དེ་ལ་ལས་དང་པོ་པའི་རྣལ་འབྱོར་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་བཅས་པ་དེ་ནི་བདག་འཇིག་རྟེན་པའམ་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་བགྲོད་པས་འགྲོ་བར་བྱའོ་སྙམ་ནས་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དེ་ཉིད་ལ་ལན་མང་དུ་བྱེད་དོ། །ཇི་ལྟ་ཇི་ལྟར་ལན་མང་དུ་བྱེད་པ་དེ་ལྟ་དེ་ལྟར་ཉིན་མཚན་དེ་དང་དེ་དག་འདས་པས་དེའི་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་དང་སེམས་རྩེ་གཅིག་པ་ཉིད་དེ་འཕེལ་ཞིང་རྒྱས་པ་དང་ཡངས་པར་འགྱུར་རོ། །གང་གི་ཚེ་དེ་ཡི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དམ་ཞིང་བརྟན་ལ་སྲ་བ་དང་དམིགས་པ་ཡོངས་སུ་དག་པ་ལ་མོས་པ་འཇུག་པར་འགྱུར་བ་དང་ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་གི་ཕྱོགས་ཀྱི་མཚན་མ་རྣམས་ཀྱང་ཡོངས་སུ་ཟིན་པར་གྱུར་པ་དེའི་ཚེ་ན། དེ་འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་མམ་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་གང་གིས་འགྲོ་བར་འདོད་པ་དེ་ལ་སྦྱོར་བ་རྩོམ་པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལ་འཇིག་རྟེན་པའི་ལྷག་མཐོང་ནི་ས་འོག་མ་ལ་རགས་པ་དང་། ས་གོང་མ་ལ་ཞི་བར་བལྟ་བའི་ཞི་རགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་

114

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

སྒོམ་མོ། །འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལྷག་མཐོང་ཉན་སར་གསུངས་པ་ནི་བདེན་བཞི་ལ་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པ་བཅུ་དྲུག་གི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་བལྟ་བའི་སྒོམ་སྟེ། གཙོ་བོ་ནི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ལྟ་བའོ། །དེ་ལྟར་སྔར་བཤད་པའི་ཞི་གནས་ཀྱི་ཡིད་བྱེད་དེ་ཐོབ་པ་ཚེ་དེ་ལ་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་གྱིས་མི་འགྲོ་ལ། འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་འགྲོ་བའི་གང་ཟག་ཇི་འདྲ་ཡོད་པ་ནི། ཉན་ས་ལས། དེ་ལ་གང་དག་ཚེ་འདི་ལ་འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་ཁོ་ནས་འགྲོ་བར་འགྱུར་ཞིང་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་གྱིས་མ་ཡིན་པའི་གང་ཟག་དུ་ཡོད་ཅེ་ན། སྨྲས་པ། བཞི་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ། འདི་ལས་ཕྱི་རོལ་པ་ཐམས་ཅད་དང་ཆོས་འདི་པ་ཡིན་ཀྱང་། སྔོན་ཞི་གནས་སྤྱོད་སྤྱོད་པ་དབང་པོ་རྟུལ་པོ་དང་དེ་བཞིན་དུ་དབང་པོ་རྣོ་ཡང་དགེ་བའི་རྩ་བ་ཡོངས་སུ་མ་སྨིན་པ་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཕྱི་མ་ལ་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པར་འདོད་ཅིང་ཚེ་འདི་ལ་མ་ཡིན་པ་སྟེ། ༼ང༽ཞི་གནས་ལ་བརྟེན་ནས་ལམ་བགྲོད་ཚུལ་ལ། ཚེ་འདི་ལ་འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་འགྲོ་བའི་གང་ཟག་བཞི་གསུངས་པའི་ཕྱི་རོལ་པ་དང་ནང་པ་དབང་རྟུལ་གཉིས་ཀྱིས་ཚེ་དེ་ལ་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་གྱིས་མི་འགྲོ་ཞེས་པའི་ལམ་ནི། ཞི་རགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་ལ་འཇིག་རྟེན་པ་དང་བདེན་པའི་རྣམ་པ་ཅན་ལ་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པར་བྱས་པ་ཡིན་ལ། དགེ་བའི་རྩ་བ་སྨིན་པའི་བྱང་སེམས་དབང་རྣོན་དང་སྐྱེ་བ་གཅིག་གིས་ཐོགས་པའི་བྱང་སེམས་གཉིས་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་མ་འདས་ནི་སོ་སྐྱེའི་ལམ་ལ་འཇིག་རྟེན་པ་དང་འཕགས་པའི་ལམ་ལ་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་དུ་བྱས་པ་ཡིན་པས་དོན་མི་གཅིག་གོ།ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དེ་ལ་ཕྱི་རོལ་པའི་རྣལ་འབྱོར་པ་སྔར་བཤད་པའི་ཞི་གནས་ཐོབ་པ་ཐམས་ཅད་ནི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པ་ལ་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་དཔྱད་ནས་སྐྱོང་བ་མེད་དེ། དེ་དག་བདག་མེད་པ་ལ་མི་མོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་

115

ཞི་གནས་ལ་བསླབ་ཚུཕྱིར་ཡང་ན་ཞི་གནས་མི་རྟོག་པ་དེ་ཉིད་ཙམ་ཞིག་སྐྱོང་ལ། ཡང་ན་ཞི་རགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་ལྷག་མཐོང་བསྒོམ་པ་ཙམ་བྱེད་པས་འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་ཁོ་ནས་འགྲོ་བའོ། །ཆོས་འདི་པ་སངས་རྒྱས་པ་ཡིན་ཀྱང་སྔོན་ཞི་གནས་ཀྱི་འཇོག་སྒོམ་ཙམ་ཞིག་ལ་གོམས་པ་ཤས་ཆེར་བསྟེན་བསྟེན་པའི་དབང་པོ་རྟུལ་པོ་ཡིན་ན་ནི། སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་བདག་མེད་པའི་དོན་ལ་དཔྱད་ནས་བསྒོམ་པ་ལ་མི་དགའ་བའམ། དགའ་ཡང་བདག་མེད་པའི་དོན་གོ་མི་ནུས་པས་ཚེ་དེ་ལ་འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་ཁོ་ནས་འགྲོ་བ་ཡིན་ཏེ། ཡང་ན་གནས་ཆ་དེ་ཁོ་ན་སྐྱོང་བར་བྱེད་ལ། ཡང་ན་ནི་ཞི་རགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་ལྷག་མཐོང་ཙམ་ཞིག་བསྒོམ་པའི་ཕྱིར་རོ། །ནང་པ་སངས་རྒྱས་པ་དབང་རྣོན་བདག་མེད་པའི་དོན་ཁོང་དུ་ཆུད་ཀྱང་བདེན་པ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་དགེ་རྩ་མ་སྨིན་པ་ཡིན་ནའང་ཚེ་དེ་ལ་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཟག་མེད་ཀྱི་འཕགས་ལམ་བསྐྱེད་མི་ནུས་པས་འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་ཁོ་ནས་འགྲོ་བ་ཞེས་བྱ་ཡི། བདག་མེད་པ་ལ་དམིགས་པའི་ལྷག་མཐོང་བསྒོམ་པར་མི་ནུས་པ་མིན་ནོ། །བྱང་སེམས་འཚང་རྒྱ་བ་ལ་སྐྱེ་བ་གཅིག་གིས་ཐོགས་པ་ཡང་སྲིད་པ་ཐ་མ་པ་སྐྱེ་བ་ཕྱི་མའི་དུས་དེར་སྦྱོར་ལམ་ནས་བཟུང་སྟེ་ལམ་བཞི་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་ཀྱི། སྐྱེ་བ་གཅིག་གིས་ཐོགས་པའི་དུས་སུ་འཕགས་ལམ་མི་བསྐྱེད་པས་ཚེ་དེ་ལ་འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་འགྲོ་བ་ཞེས་བྱ་ཡི། བདག་མེད་པའི་དོན་མ་རྟོགས་པ་མིན་ནོ། །འདི་ནི་མཛོད་ལས། སྟོན་༼བ༽པ་སངས་རྒྱས་དང་བསེ་རུ་༼བ༽ལྟ་བུའི་རང་སངས་རྒྱས་གཉིས་རང་རང་གི་བྱང་ཆུབ་པ༼བ༽འི་བར། །སེམས་རྟེན་བསམ་གཏན་༼བ༽བཞི་པའི་རབ་མཐའ་རྟེན་༼བ༽སྦྱོར་ལམ་སྟན་ཅིག་ཡན་ཆད་སྟན་ཐོག་གཅིག་ལ་༼བ༽ལམ་བཞི་པོ་ཀུན་༼བ༽བགྲོད་པར་མཛད་ལ། །དེ་ཡི་སྔོན་དུ་ཐར་༼བ༽པ་ཆ་མཐུན་

116

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

༼བ༽ཚོགས་ལམ་འགྲོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་མཐུན་པའི་ཐེག་དམན་གྱི་གཞུང་གི་འཚང་རྒྱ་ཚུལ་ཡིན་གྱི། སློབ་དཔོན་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་རང་གི་བཞེད་པ་མིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་ཕྱི་རོལ་པ་ཞི་རགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་ལམ་བསྒོམས་ནས་ཉོན་མོངས་མངོན་གྱུར་སྤོང་བ་དང་། ནང་པ་སངས་རྒྱས་པ་བདག་མེད་པའི་དོན་བསྒོམས་ནས་ཉོན་མོངས་རྩ་བ་ནས་སྤོང་བ་གང་ཡིན་ཀྱང་ཐོག་མར་སྔར་བཤད་པའི་ཞི་གནས་ཀྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་དེ་ཐོབ་དགོས་པས་སྔར་བཤད་པའི་ཞི་གནས་དེ་ནི་ཕྱི་ནང་གཉིས་ཀའི་རྣལ་འབྱོར་པ་རྣམས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་སྤོང་བའི་གཞིར་དགོས་ལ། དེར་མ་ཟད་ཐེག་ཆེན་པ་དང་ཐེག་དམན་པ་གཉིས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་པ་གང་གིས་ཀྱང་ཏིང་ངེ་འཛིན་དེ་བསྒྲུབ་དགོས་ཤིང་། ཐེག་ཆེན་པ་ལའང་སྔགས་དང་ཕར་ཕྱིན་ཐེག་པའི་རྣལ་འབྱོར་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཀྱང་ཞི་གནས་བསྒྲུབ་དགོས་པས་ཞི་གནས་འདི་ནི་རྣལ་འབྱོར་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལམ་བགྲོད་པའི་གཞིར་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེའོ། །སྔགས་ཀྱི་གཞུང་རྣམས་ནས་བཤད་པའི་ཞི་གནས་ཀྱང་ལྷའི་སྐུ་ལ་དམིགས་པའམ་ཕྱག་མཚན་ནམ་ཡི་གེ་ལ་སོགས་པ་ལ་དམིགས་ནས་སྐྱོང་བ་ལ་སོགས་པ་དམིགས་པའི་ཁྱད་པར་དང་བསྐྱེད་པའི་ཐབས་འགའ་ཞིག་གི་ཁྱད་པར་མ་གཏོགས་པ་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་སྐྱོན་ལེ་ལོ་ལ་སོགས་པ་ལྔ་སྤོང་དགོས་པ་དང་། དེ་དག་གི་གཉེན་པོ་དྲན་པ་དང་ཤེས་བཞིན་ལ་སོགས་པ་བསྟེན་ཚུལ་དང་། དེ་ནས་སེམས་དགུ་པ་འཐོབ་པ་དང་དེ་ལས་ཤིན་སྦྱངས་སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་ཐུན་མོང་བ་ཡིན་པས་ཏིང་ངེ་འཛིན་འདི་ནི་ཤིན་ཏུ་རྒྱ་ཆེ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་དགོངས་ནས་མདོ་སྡེ་དགོངས་འགྲེལ་ལས། ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཐམས་ཅད་ཞི་ལྷག་གི་ཏིང་ངེ་འཛིན་དུ་འདུ་བར་གསུངས་པས་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་མཁས་པར་འདོད་པས་ཞི་ལྷག་གཉིས་ལ་མཁས་པར་བྱའོ། །དེ་འདྲ་བའི་ཏིང་

117

ཞི་གནས་ལ་བསླབ་ཚུངེ་འཛིན་ཞི་གནས་ཀྱི་ཡིད་བྱེད་དེ་བསྐྱེད་པའི་དགོས་པ་ཤིན་ཏུ་མང་ཡང་གཙོ་བོའི་དགོས་པ་ནི་ལྷག་མཐོང་གི་རྟོགས་པ་བསྐྱེད་པའི་ཆེད་ཡིན་ལ། ལྷག་མཐོང་ལ་ཡང་ཉོན་མོངས་མངོན་གྱུར་ཙམ་ཞིག་སྤོང་བའི་ཞི་རགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་ཕྱི་རོལ་པ་དང་ནང་པ་ཐུན་མོང་བ་དང་ནང་པའི་ཡང་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་ཐུན་མོང་བའི་ལྷག་མཐོང་ཞིག་དང་ཉོན་མོངས་པའི་ས་བོན་གཏན་ནས་སྤོང་བའི་བདག་མེད་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་ལྷག་མཐོང་ནང་པ་སངས་རྒྱས་པ་ཁོ་ནའི་ཁྱད་ཆོས་སུ་གྱུར་པ་གཉིས་ཡོད་པ་ལས། སྔ་མ་ནི་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པའི་ཡན་ལག་ཡིན་གྱི་མེད་མི་རུང་མིན་ལ། ཕྱི་མ་ནི་མེད་དུ་མི་རུང་བའི་ཡན་ལག་ཡིན་པས་རྣམ་གྲོལ་དོན་དུ་གཉེར་བས་ནི་བདག་མེད་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཁོང་དུ་ཆུད་པའི་ལྷག་མཐོང་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། །དེ་ཡང་འདི་ལྟར་སྔར་བཤད་པ་ལྟར་གྱི་ཞི་གནས་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྡོགས་ཀྱི་སས་བསྡུས་པ་ཞིག་ཐོབ་ན་དེ་ཡན་ཆད་ཀྱི་བསམ་གཏན་ནམ་གཟུགས་མེད་ཀྱི་ཞི་གནས་མ་ཐོབ་ཀྱང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ལྷག་མཐོང་བསྒོམས་པས་འཁོར་བའི་འཆིང་བ་མཐའ་དག་ལས་གྲོལ་བའི་ཐར་པ་འཐོབ་པར་ནུས་ལ། བདག་མེད་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མ་རྟོགས་ཤིང་མ་བསྒོམ་ན་སྔར་བཤད་པའི་ཞི་གནས་དང་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་འཇིག་རྟེན་པའི་ལྷག་མཐོང་གིས་ཅི་ཡང་མེད་པ་མན་ཆད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་མངོན་གྱུར་ཐམས་ཅད་སྤངས་པའི་སྲིད་རྩེའི་སེམས་ཐོབ་ཀྱང་འཁོར་བ་ལས་མི་ཐར་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ཡང་། བསྔགས་འོས་བསྔགས་བསྟོད་ཀྱི་ལན་མི་ལྡོན་པར་བསྟོད་པ་ལས།༼བ༽བཅོམ་ལྡན་འདས་ཁྱོད་ཀྱི་ཆོས་༼བ༽ལས་ཕྱིར་ཕྱོགས་པའི་ཞེས་པ་དག་གོ་ལ་མི་ཕྱོགས་པའི། །སྐྱེ་བོ་གཏི་མུག་གིས་ལྡོངས་པ། །སྲིད་རྩེའི་བར་དུ་སོང་ནས་ཀྱང་། །སྡུག་བསྔལ་༼བ༽རེ་ཞིག་མི་མངོན་ཀྱང་

118

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

སླར་ཡང་ཡང་འབྱུང་༼བ༽ཞིང་སྲིད་པ་༼བ༽འཁོར་བ་བསྒྲུབ་༼བ༽འགྲུབ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་ཁྱོད་ཀྱི་བསྟན་པའི་རྗེས་༼བ༽སུ་འགྲོ་བ་༼བ༽སྟེ་འཇུག་པ་དེ་ནི། །བསམ་གཏན་༼བ༽གྱི་དངོས་གཞི་མ་ཐོབ་ཀྱང་། །༼བ༽ཉེར་བསྡོགས་ལ་བརྟེན་ནས་བདག་མེད་པའི་དོན་བསྒོམས་པས། །བདུད་ཀྱི་མིག་རས་
བཙའ་
༼བ༽བ་སྟེ་མིག་ཅེར་རེ་བལྟས་བཞིན་དུ། །༼བ༽བར་ཆད་བྱེད་མི་ནུས་པར་སྲིད་པ་༼བ༽འཁོར་བ་དག་ནི་བཟློག་པར་བགྱིད། །ཅེས་གསུངས་སོ། །དེས་ན་རྒྱུན་ཞུགས་དང་ཕྱིར་འོང་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འཕགས་པའི་ལམ་འཐོབ་པའི་ལྷག་མཐོང་གི་རྟེན་དུ་གྱུར་པའི་ཞི་གནས་ནི་སྔར་བཤད་པའི་ཞི་གནས་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྡོགས་ཀྱིས་བསྡུས་པ་དེ་ཡིན་ལ། དེ་བཞིན་དུ་ཅིག་ཅར་བའི་དགྲ་བཅོམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་སྔར་བཤད་པའི་ཞི་གནས་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ལྷག་མཐོང་བསྒོམས་པས་དགྲ་བཅོམ་པ་ཐོབ་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །སྔར་བཤད་པའི་ཞི་གནས་ཀྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་རྒྱུད་ལ་སྔོན་དུ་མ་ཐོབ་ན་ཇི་ལྟ་བའམ་ཇི་སྙེད་པ་ལ་དམིགས་པའི་ལྷག་མཐོང་གི་རྟོགས་པ་དངོས་ནི་སྐྱེ་མི་སྲིད་པར་འོག་ཏུ་སྟོན་པར་འགྱུར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་རྣལ་འབྱོར་བླ་ན་མེད་པའི་རྣལ་འབྱོར་པས་ཀྱང་ཞི་རགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་ཇི་སྙེད་པ་ལ་དམིགས་པའི་ལྷག་མཐོང་དང་དེས་བསྒྲུབས་པའི་ཞི་གནས་མི་བསྐྱེད་ཀྱང་ཞི་གནས་ཅིག་བསྐྱེད་དགོས་ཏེ། དེ་ཡང་ཐོག་མར་སྐྱེ་བའི་མཚམས་ནི་བསྐྱེད་པའི་རིམ་པ་དང་རྫོགས་པའི་རིམ་པ་གཉིས་ཀྱི་རིམ་པ་དང་པོའི་སྐབས་སུ་སྐྱེ་བ་ཡིན་ནོ། །མདོར་བསྡུ་ན་སྔོན་དུ་ཞི་གནས་ཅིག་བསྐྱེད་ནས་དེ་ནས་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཞི་རགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་ལྷག་མཐོང་གིས་སྲིད་རྩེའི་བར་དུ་ལམ་རིམ་ཅན་དུ་བགྲོད་པ་དང་། བདག་མེད་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་ལྷག་མཐོང་གིས་ཐར་པའམ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ལམ་ལྔ་བགྲོད་དགོས་པ་ནི་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་སྤྱིའི་ཕྱག་རྒྱས་བཏབ་པ་ཡིན་པས་རྣལ་འབྱོར་པ་གང་གིས་

119

ཞི་གནས་ལ་བསླབ་ཚུཀྱང་འདའ་བར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཞི་གནས་ལ་བརྟེན་ནས་ལམ་གོང་ནས་གོང་དུ་བགྲོད་པའི་ཚུལ་སྤྱིར་བསྟན་པའོ། །

ཁྱད་པར་དུ་འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་བགྲོད་ཚུལ་བསྟན་པ།

གསུམ་པ་ཁྱད་པར་དུ་འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་བགྲོད་ཚུལ་བསྟན་པ་ལ་གཉིས། ཞི་རགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་ལམ་བགྲོད་པའི་སྔོན་དུ་ཞི་གནས་འཐོབ་དགོས་པར་བསྟན་པ་དང་། ཞི་གནས་ལ་བརྟེན་ནས་འདོད་པ་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བར་བྱེད་པའི་ཚུལ་ལོ། །
དང་པོ་ནི། མཚན་ཉིད་སོ་སོར་རིག་པའི་སྒོ་ནས་ཞི་རགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་ལམ་བསྒོམ་པས་ནི་སྔོན་དུ་ཞི་གནས་སྔར་བཤད་པ་དེ་ཐོབ་པ་ཞིག་དགོས་ཏེ། མདོ་སྡེའི་རྒྱན་ལས། དེ་ཡིས་དེ་ནི་སྤེལ་བྱས་ནས། །འཕེལ་བ་རིང་དུ་འགྲོ་བ་ཡིས། །དངོས་གཞིའི་གནས་པ་དེས་འཐོབ་བོ། །ཞེས་སྔར་བཤད་པའི་སེམས་དགུ་པ་ཤིན་སྦྱངས་དང་བཅས་པ་ཐོབ་པ་དེས་ཏིང་ངེ་འཛིན་དེ་སྤེལ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་དངོས་གཞི་བསྒྲུབ་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །༼ང༽ཞི་གནས་ཙམ་གྱིས་ཉོན་མོངས་མངོན་གྱུར་ཡང་མགོ་གནོན་མི་ནུས་པས་ཅི་ཡང་མེད་མན་ཆད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་མངོན་གྱུར་མགོ་མནན་ཏེ་ཁམས་གོང་དུ་སྐྱེ་བ་ལའང་ངེས་པར་ཞི་རགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་ལྷག་མཐོང་བསྒྲུབ་དགོས་སོ། །འོ་ན་སྔར་ཞི་གནས་ཙམ་གྱི་ཕན་ཡོན་ལ་ཉོན་མོངས་མངོན་གྱུར་མགོ་གནོན་པར་བཤད་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན་སྐྱོན་མེད་དེ། དེ་ནི་ཞི་རགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་ལྷག་མཐོང་ཡང་ཞི་གནས་ཀྱི་ཁོངས་སུ་བསྡུས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར། དེར་མ་ཟད་ཚིག་ཟོར་ཡང་བའི་ཆེད་དུ་དངོས་བཏགས་མ་ཕྱེ་བར་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པ་ལ་ལྷག་མཐོང་དང་མ་རྟོགས་པ་ལ་ཞི་

120

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

གནས་སུ་འཇོག་པ་འདྲ་བ་དང་། ཞི་གནས་བསྒྲུབ་པའི་ཐབས་ལ་ཞི་གནས་སུ་བཤད་པ་འདྲ་བ་སོགས་མང་པོ་འོང་བས་སྐབས་ཐོབ་ཤེས་པར་བྱས་ནས་རིགས་པས་དཔྱད་དགོས་སོ། །དེ་ཡང་སེམས་དགུ་པ་ནས་བཟུང་སྟེ་ཡིད་བྱེད་མ་ཐོབ་པའི་བར་དུ་ནི་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་ལས་དང་པོ་བ་ཡིན་ལ། ཡིད་བྱེད་ཐོབ་ནས་ཉོན་མོངས་སྦྱོང་བར་འདོད་པས་མཚན་ཉིད་སོ་སོར་རིག་པའི་ཡིད་བྱེད་བསྒོམ་པ་ནི་ཉོན་མོངས་རྣམ་པར་སྦྱོང་བའི་ལས་དང་པོ་པར་གསུངས་པས། མཚན་ཉིད་སོ་སོར་རིག་པ་བསྒོམ་པས་སྔོན་དུ་ཡིད་བྱེད་ཐོབ་པ་ཡིན་ཏེ། ཉན་ས་ལས། དེ་ལ་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་ལས་དང་པོ་པ་ནི་རྩེ་གཅིག་ཏུ་བྱ་བ་ཉིད་ལ་ཇི་སྲིད་དུ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་མ་ཐོབ་ཅིང་། སེམས་རྩེ་གཅིག་པ་ཉིད་ལ་མ་རེག་གི་བར་དུ་ལས་དང་པོ་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་ཉོན་མོངས་རྣམ་པར་སྦྱོང་བའི་ལས་དང་པོ་པ་ནི། ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཐོབ་པ་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ལས་སེམས་སྦྱོང་བར་འདོད་པའི་མཚན་ཉིད་སོ་སོར་རིག་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་གང་ཡིན་པ་ལས་བརྩམས་ཤིང་། ལེན་པ་ལ་གོམས་པ་གང་ཡིན་པ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་ཤིང་། རྣལ་འབྱོར་གྱི་གནས་བཞི་པའི་“འགོར1་ཡང་ཡིད་བྱེད་ཐོབ་ནས་འཇིག་རྟེན་པ་དང་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཆགས་བྲལ་གྱི་ལམ་བསྒོམ་པར་གསུངས་པས་སོ། །༼ང༽ཉན་སའི་དཔེ་འགའ་ཞིག་ལས་མཉམ་པར་མ་བཞག་པའི་ས་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དག་གིས་འདོད་པ་རྣམས་ལ་རགས་པ་དང་བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་ཞི་བར་བལྟ་བའི་མཚན་ཉིད་ཅེས་འབྱུང་བ་ལ་བརྟེན་ནས་བོད་སྔ་རབས་པ་ཁ་ཅིག་དང་གསེར་ཕྲེང་ལས་ཀྱང་ཞི་རགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྡོགས་མཚན་ཉིད་སོ་སོར་རིག་པའི་ཡིད་བྱེད་དེ་འདོད་པའི་སས་བསྡུས་སུ་བཤད་ཀྱང་། མཛོད་ཀྱི་རང་འགྲེལ་དང་། ཀུན་ལས་བཏུས་ཀྱི་འགྲེལ་བ་རྒྱལ་སྲས་མ་དང་། ཉན་སའི་དཔེ་འགྱུར་དག་པ་ཁ་ཅིག་ལས་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ས་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དག་གིས་འདོད་པ་ 1 མཆན་བཞི་དེབ་ཏུ། མགོར

121

ཞི་གནས་ལ་བསླབ་ཚུརྣམས་ལ་རགས་པ་དང་། བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་ཞི་བར་བལྟ་བའི་མཚན་ཉིད་ཅེས་དེ་ལྟ་བུའི་མཚན་ཉིད་སོ་སོར་རིག་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དེ་འདོད་པའི་སས་བསྡུས་ལས་འདས་པའི་ཁམས་གོང་མའི་སས་བསྡུས་སུ་བཤད་པ་བྱང་ཆུབ་གྱི་རིམ་པ་འདིའི་ཡང་དགོངས་དོན་ཡིན་ནོ། །

སྔར་བཤད་པའི་ཞི་གནས་དེ་སྔོན་དུ་བསྒྲུབས་ནས། དེ་ནས་འཇིག་རྟེན་པ་དང་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལྷག་མཐོང་བསྒྲུབས་ནས་ཉོན་མོངས་སྤོང་བའི་ཚུལ་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་འདི་མངོན་པའི་བསྟན་བཅོས་གཞན་རྣམས་སུ་ཡང་གསལ་བར་མ་བྱུང་བས། སྔོན་གྱི་ཆོས་མངོན་པ་གོང་འོག་ལ་མཁས་པར་སྦྱངས་པའི་གོང་མ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་རྩེ་གཅིག་པའི་ཞི་གནས་སྔོན་དུ་བསྒྲུབ་པ་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཉོན་མོངས་སྤོང་བའི་ཚུལ་འདི་གསལ་བར་མ་ཐོན་སྣང་ངོ་། །དེས་ན་ཉན་ས་ནས་བཤད་པ་འདི་ལེགས་པར་མ་ངེས་ན། བསམ་གཏན་དང་གཟུགས་མེད་ཀྱི་ལམ་གྱི་དམའ་ཤོས་ནི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྡོགས་ཡིན་ལ། དེ་ལ་ཡིད་བྱེད་དྲུག་བཤད་པའི་ཐོག་མ་མཚན་ཉིད་སོ་སོར་རིག་པ་ཡིན་པས། ཉེར་བསྡོགས་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་སེམས་ཐོག་མར་སྐྱེ་བ་ནི་མཚན་ཉིད་སོ་སོར་རིག་པ་ཡིན་ནོ་སྙམ་དུ་འཁྲུལ་པ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་བཟུང་ན་ཤིན་ཏུ་མི་འཐད་དེ། འདི་ལྟར་ཞི་གནས་མ་ཐོབ་པར་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྡོགས་སྐྱེ་ས་མེད་ལ། ཉེར་བསྡོགས་དེ་མ་ཐོབ་ན་ཞི་གནས་མི་འཐོབ་པའི་ཕྱིར་དང་མཚན་ཉིད་སོ་སོར་རིག་པ་དཔྱད་སྒོམ་ཡིན་པས། དེ་བསྒོམས་པས་ཞི་གནས་སྔར་མ་ཐོབ་པ་གསར་དུ་བསྒྲུབ་པར་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྔར་སའི་དངོས་གཞིའི་ལུང་དྲངས་པ་ལྟར་འདོད་པའི་རྩེ་གཅིག་པ་ལ་ཤིན་སྦྱངས་མེད་ལ་ཤིན་སྦྱངས་མ་ཐོབ་ན་ཞི་གནས་མ་གྲུབ་པར་དགོངས་འགྲེལ་ལ་སོགས་པ་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཉེར་བསྡོགས་དང་པོ་མ་ཐོབ་ན་ཞི་གནས་མི་

122

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

འཐོབ་བོ། །དེས་ན་ཉེར་བསྡོགས་དང་པོའི་ཡིད་བྱེད་དྲུག་གི་ཐོག་མ་ནི་ཉེར་བསྡོགས་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་ལྷག་མཐོང་བསྒོམ་པའི་“མགོ1་ཡིན་གྱི། ཉེར་བསྡོགས་དང་པོ་ཙམ་གྱི་ཐོག་མ་མིན་ཏེ། དེའི་གོང་དུ་ཉེར་བསྡོགས་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་ཞི་གནས་འགྲོ་དགོས་པས་སོ། །ཉེར་བསྡོགས་དང་པོས་བསྡུས་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་མ་ཐོབ་གོང་གི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཐམས་ཅད་འདོད་སེམས་རྩེ་གཅིག་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པས། གཞུང་ཆེ་བ་རྣམས་ནས་བཤད་པ་དང་བསྟུན་ན་ལྷག་མཐོང་ལྟ་ཞོག་ཞི་གནས་འཐོབ་པ་ཡང་ཤིན་ཏུ་ཉུང་བར་སྣང་ངོ་། །
ཞི་གནས་ལ་བརྟེན་ནས་འདོད་པ་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བར་བྱེད་པའི་ཚུལ་ནི། སྔར་བཤད་པའི་ཞི་གནས་གསལ་བ་དང་མི་རྟོག་པ་ལ་སོགས་པའི་ཁྱད་པར་དུ་མ་དང་ལྡན་པ་དེ་ཙམ་ཞིག་ལ་གོམས་པར་བྱས་ནས་ལྷག་མཐོང་གཉིས་གང་ཡང་མ་བསྒོམས་ན། འདོད་པ་ཁམས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་མངོན་གྱུར་པ་ཡང་རེ་ཞིག་ལ་འགོག་པར་མི་ནུས་ན་ཉོན་མོངས་པའི་ས་བོན་དང་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པ་སྤོང་བ་ལྟ་ཅི་སྨོས། དེའི་ཕྱིར་འདོད་པ་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བའི་བསམ་གཏན་དང་པོ་འཐོབ་པར་འདོད་ན་ཞི་གནས་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ལྷག་མཐོང་བསྒོམ་པར་བྱའོ། །འོ་ན་སྔར་ཞི་གནས་ཙམ་ལ་གོམས་པར་བྱས་ན་ཉོན་མོངས་པ་མངོན་གྱུར་“མགོ2་གནོན་པར་བཤད་པ་དང་ཇི་ལྟར་མི་འགལ་ཞེ་ན། སྐྱོན་མེད་དེ་སྔར་གྱི་དེ་ནི་འཇིག་རྟེན་པའི་ལྷག་མཐོང་ཞི་གནས་ཀྱི་ཁོངས་སུ་བསྡུས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ལ། འདིར་ནི་ལྷག་མཐོང་གཉིས་ཀའི་སྔོན་དུ་འགྲོ་བའི་ཉེར་བསྡོགས་དང་པོས་བསྡུས་པའི་ཞི་གནས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་
1 ལམ་རིམ་དུ། འགོ
2 ལམ་རིམ་དུ། འགོ

123

ཞི་གནས་ལ་བསླབ་ཚུཕྱིར་རོ། །ཆགས་བྲལ་བསྒྲུབ་པའི་ལྷག་མཐོང་དེ་ལ་ཡང་བདེན་པའི་རྣམ་པ་ཅན་དང་ཞི་རགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་གཉིས་ཀྱིས་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བར་བྱེད་པའི་ཚུལ་གཉིས་ལས་འདིར་ནི་ལམ་ཕྱི་མའི་སྒོ་ནས་ཆགས་བྲལ་བསྒྲུབ་ཚུལ་སྟོན་པ་ཡིན་ནོ། །འདི་ལ་རྟེན་ནི། བདག་མེད་ཀྱི་ལྟ་བ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པའི་ཕྱི་རོལ་པ་དང་། ཆོས་འདི་པ་བདག་མེད་པའི་ལྟ་བ་དང་ལྡན་པ་གཉིས་ཀས་བསྒོམ་པ་ཡོད་དོ། །དེས་ལམ་ཇི་འདྲ་ཞིག་བསྒོམས་པས་ཉོན་མོངས་སྤོང་བ་ནི། ཉན་ས་ལས། དེ་ལ་འདོད་པའི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རབ་ཏུ་བརྩོན་པའི་རྣལ་འབྱོར་པ་ནི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་རྣམ་པ་བདུན་གྱིས་འདོད་པའི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་རྗེས་སུ་འཐོབ་བོ། །བདུན་པོ་དེ་དག་ཀྱང་གང་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། མཚན་ཉིད་སོ་སོར་རིག་པ་དང་མོས་པ་ལས་བྱུང་བ་དང་རབ་ཏུ་དབེན་པ་དང་དགའ་བ་སྡུད་པ་དང་དཔྱོད་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་སྦྱོར་བ་མཐར་ཐུག་པ་དང་སྦྱོར་བ་མཐར་ཐུག་པའི་འབྲས་བུ་ཡིད་ལ་བྱེད་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དེ་ལ་ཐ་མ་ནི་འདོད་པ་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་ནས་དངོས་གཞི་ལ་ཞུགས་པའི་དུས་ཀྱི་ཡིད་བྱེད་ཡིན་པས་བསྒྲུབ་བྱ་ཡིན་ལ། སྔ་མ་དྲུག་ནི་སྒྲུབ་བྱེད་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་འདིར་བདག་མེད་པའི་དོན་བསྒོམས་ནས་ཉོན་མོངས་སྤོང་བར་མི་བྱེད་ན་ཇི་འདྲ་བ་ཞིག་གཏན་ལ་ཕབ་ནས་དེའི་དོན་བསྒོམས་ཏེ་ཉོན་མོངས་སྤོང་བ་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་ལ་ལམ་འདིས་འདོད་པ་ཁམས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་མངོན་གྱུར་པ་གཞན་ཡང་སྤོང་མོད་ཀྱང་། འདོད་པ་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བར་བྱེད་པ་ཞེས་གསུངས་པས་གཙོ་བོར་འདོད་ཆགས་ཀྱི་གཉེན་པོའི་སྒོ་ནས་སྤོང་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་འདོད་ཆགས་ནི་འདིར་འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་ལྔ་ལ་འདུན་ཞིང་ཆགས་པ་ཡིན་པས། དེའི་གཉེན་པོར་

124

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

འདོད་ཡོན་ལ་སྒོ་དུ་མ་ནས་ཉེས་དམིགས་སུ་བལྟས་ཏེ། འདོད་ཆགས་དེ་ཡི་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་ལྡོག་ཕྱོགས་བཟུང་བའི་སྒོ་ནས་གོམས་པར་བྱས་པས་འདོད་པ་ལས་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བར་བྱེད་པའོ། །འདི་ཡང་འདོད་པའི་སྐྱོན་དང་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཡོན་ཏན་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་སོ་སོར་རིག་པ་མཚན་ཉིད་སོ་སོར་རིག་པའི་ངེས་པ་བརྟན་པོ་ཡོད་ཀྱང་། སྔོན་དུ་ཞི་གནས་གྲུབ་པ་མེད་ན་སྐྱོན་ཡོན་དེ་གཉིས་དཔྱོད་པ་ལ་ཇི་ཙམ་གོམས་པར་བྱས་ཀྱང་ཉོན་མོངས་སྤོང་མི་ནུས་ལ། ཡང་ཞི་གནས་གྲུབ་ཀྱང་སོ་སོར་རིག་པས་དཔྱོད་པ་མ་བྱས་ན་དེ་ལ་ཇི་ཙམ་བསྒོམས་ཀྱང་ཉོན་མོངས་སྤོང་མི་ནུས་པས་ཞི་ལྷག་གཉིས་ཀ་བསྒོམས་པའི་སྒོ་ནས་“སྤོང1་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་ནི་ཉོན་མོངས་སྤོང་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྣམ་པར་བཞག་པའོ། །དེ་ལྟར་ན་ས་གོང་འོག་གི་སྐྱོན་ཡོན་སོ་སོར་འབྱེད་པའི་མཚན་ཉིད་རབ་ཏུ་རིག་པ་ནི་རེས་འགའ་ཐོས་པ་དང་རེས་འགའ་བསམ་བྱུང་དུ་འགྱུར་བས་ཐོས་བསམ་འདྲེས་མའོ། །དེ་ལྟར་གོམས་པས་ཐོས་བསམ་ལས་འདས་ནས་བསྒོམ་པའི་རྣམ་པས་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ཞི་རགས་ཀྱི་དོན་དེ་ལ་མོས་པར་བྱེད་པ་ནི་མོས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཡིད་བྱེད་དོ། །འདིར་ཉན་ས་ལས། མཚན་མ་དེ་ཉིད་ལ་དམིགས་ནས་ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་སྒོམ་པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་ཤིང་། ཡིད་བྱེད་དྲུག་པའི་སྐབས་སུ་ཡང་ཞི་ལྷག་བསྒོམ་པར་གསུངས་ལ། ཡིད་བྱེད་དང་པོའི་སྐབས་སུ་དོན་ལ་སོགས་པའི་གཞི་དྲུག་ལ་དམིགས་པར་གསུངས་པ་དེ། སྐབས་གཞན་དུ་ལྷག་མཐོང་དུ་ལན་མང་པོར་གསུངས་པས་འདི་དག་བདག་མེད་པའི་ལྟ་བ་བསྒོམ་པ་མིན་ཀྱང་ལྷག་མཐོང་དུ་མི་འགལ་ལོ། །དེས་ན་ཡིད་བྱེད་འདི་རྣམས་ཀྱི་སྐབས་སུ་ཞི་ལྷག་གཉིས་ཀྱི་ཚུལ་དུ་བསྒོམས་ནས། ཉོན་མོངས་སྤོང་བ་
1 ལམ་རིམ་དུ། སྤང

125

ཞི་གནས་ལ་བསླབ་ཚུཡིན་པས་དེའི་བསྒོམ་ཚུལ་ནི། ཞི་རགས་སོ་སོར་ཕྱེ་བའི་དོན་དེ་ཉིད་ལ་ཡང་དང་ཡང་དུ་དཔྱོད་པ་ནི་ལྷག་མཐོང་བསྒོམ་པ་ཡིན་ལ། ཡང་དཔྱད་པའི་མཐར་ཞི་རགས་ཀྱི་དོན་དེ་ལ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་འཇོག་པ་ནི་ཞི་གནས་བསྒོམ་པའོ། །དེ་ལྟར་བསྒོམ་པའི་ཡིད་བྱེད་གཉིས་པ་དང་དང་པོ་ནི་སུན་འབྱིན་པའི་གཉེན་པའོ། །དེ་ལྟར་ཞི་ལྷག་གཉིས་རེ་མོས་སུ་བསྒོམ་པ་གོམས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་འདོད་པའི་ཉོན་མོངས་ཆེན་པོའི་གཉེན་པོ་སྐྱེས་པ་ན་རབ་ཏུ་དབེན་པའི་ཡིད་བྱེད་ཅེས་བྱའོ། །ཡང་ཞི་ལྷག་སྤེལ་མར་བསྒོམས་པས་ཉོན་མོངས་འབྲིང་སྤོང་བར་ནུས་པ་ན་དགའ་བ་སྡུད་པའི་ཡིད་བྱེད་དོ། །དེ་ནས་དགེ་བ་ལ་སྦྱོར་བ་ལ་གེགས་བྱེད་པའི་འདོད་པའི་ཉོན་མོངས་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་གནས་པ་དང་། དེ་ལས་ལངས་པའི་སྐབས་སུ་མི་རྒྱུ་བར་མཐོང་བ་ན་ད་ནི་ཁོ་བོས་ཉོན་མོངས་སྤངས་སོ་སྙམ་དུ་རྟོག་པ་རྩིང་པོ་མི་བྱེད་པར་དཔྱོད་པར་བྱེད་དེ། ཅི་བདག་འདོད་པ་ལ་འདུན་པའི་ཆགས་པ་དང་མ་བྲལ་བཞིན་དུ་མི་རྒྱུ་བ་ཡིན་ནམ། འོན་ཏེ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་ནས་མི་རྒྱུ་བ་ཡིན་སྙམ་ནས་དེ་སད་པའི་ཕྱིར་དུ་ཆགས་ཡུལ་ཤིན་ཏུ་སྡུག་པ་ཞིག་ལ་དམིགས་པ་ན་ཆགས་པ་སྐྱེ་བར་མཐོང་ནས། དེ་སྤང་བའི་ཕྱིར་དུ་བསྒོམ་པ་ལ་དགའ་བར་བྱེད་པ་ནི་དཔྱོད་པའི་ཡིད་བྱེད་དོ། །འདིས་ནི་མ་སྤངས་པ་ལ་སྤངས་སོ་སྙམ་པའི་ང་རྒྱལ་སྤོང་ངོ་།།དེ་ནས་ཡང་སྔར་ལྟར་ཞི་རགས་ཀྱི་དོན་ལ་སོ་སོར་དཔྱོད་པ་དང་དཔྱད་པའི་མཐར་རྩེ་གཅིག་ཏུ་འཇོག་པ་གཉིས་ཀ་བྱས་ཤིང་བསྒོམས་པས། འདོད་པའི་ཉོན་མོངས་ཆུང་ངུའི་གཉེན་པོར་སྐྱེས་པ་ན་“སྦྱོང1་བ་མཐར་ཐུག་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཡིད་བྱེད་གསུམ་པ་དང་བཞི་པ་དང་དྲུག་པ་ནི་ཉོན་མོངས་སྤོང་བའི་གཉེན་པའོ། །དེ་ལྟར་ཉོན་མོངས་པ་ཆུང་ངུ་སྤངས་པ་ན་འདོད་པའི་
1 ལམ་རིམ་དུ། སྦྱོར འབྲས་མཆན་བཞི་དེབ་ཏུ། སྦྱངས

126

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

ཉོན་མོངས་མངོན་གྱུར་ཐམས་ཅད་བཅོམ་ནས་རེ་ཞིག་ལ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་རྒྱུ་བར་བྱེད་དེ། ས་བོན་གཏན་བཅོམ་པ་ནི་མིན་ནོ། །ཚུལ་འདིས་ཅི་ཡང་མེད་པ་མན་ཆད་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བར་བྱེད་ལ། སྲིད་རྩེའི་ཉོན་མོངས་ནི་མངོན་གྱུར་ཀྱང་འགོག་མི་ནུས་པས་འཁོར་བ་ལས་བརྒལ་བར་མི་ནུས་སོ། །འོན་ཀྱང་བསམ་གཏན་ལ་བརྟེན་ནས་མངོན་པར་ཤེས་པ་ལྔ་ཡང་འཐོབ་པར་བྱེད་དེ། འདི་དག་ནི་ཚིག་མང་བས་འཇིགས་པས་མ་བྲིས་ཏེ། རྒྱས་པར་ཉན་ས་ན་བཞུགས་པས་དེར་བལྟ་བར་བྱའོ། །བསམ་གཏན་ལ་སོགས་པའི་དངོས་གཞི་བསྒྲུབ་ཚུལ་འདི་རྣམས་ད་ལྟ་མེད་པས་དེ་དག་གིས་གོལ་སར་འཁྲིད་ས་མེད་མོད་ཀྱང་། འདི་རྣམས་ལ་ཚིག་སྤྱི་ཙམ་དུ་མ་སོང་བའི་གོ་བ་སྐྱེས་ན་ཏིང་ངེ་འཛིན་གཞན་གྱི་གོལ་ས་གཅོད་པ་ལ་ཤིན་ཏུ་ཕན་པར་སྣང་ངོ་། །དེ་ལྟ་བུའི་བསམ་གཏན་བཞི་དང་གཟུགས་མེད་བཞིའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་མངོན་པར་ཤེས་པ་ལྔ་ནི་ཕྱི་རོལ་པ་དང་ཐུན་མོང་བ་ཡིན་པས་དེ་འདྲ་བའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཁྱད་པར་ཅན་ཐོབ་ཀྱང་། དེ་ཙམ་གྱིས་འཁོར་བ་ལས་མི་གྲོལ་བར་མ་ཟད། དེ་དག་གིས་ཀྱང་འཁོར་བར་འཆིང་བས་ཞི་གནས་ཙམ་གྱིས་ཆོག་ཤེས་མི་བྱ་བར་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ལྷག་མཐོང་བདག་མེད་པའི་ལྟ་བ་བཙལ་བར་བྱའོ། །བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་སོགས་པའི་དངོས་གཞི་བསྒྲུབ་ལུགས་རྣམས་རྒྱས་པར་མ་ཤེས་ནའང་། སྔར་བཤད་པའི་ཞི་གནས་སམ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་དེའི་བསྒྲུབ་ལུགས་ཤིན་ཏུ་ཟབ་པའི་མདོ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་ནས་སེམས་འཇོག་ཚུལ་དགུ་གསུངས་པ་དབུ་མའི་སྒོམ་རིམ་དུ་བཀོད་པ་སྔར་དྲངས་པ་དང་། དེའི་དགོངས་པ་མདོ་སྡེའི་རྒྱན་དུ་བཀྲལ་བ་དང་། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་བྱང་ས་དང་མངོན་

127

ཞི་གནས་ལ་བསླབ་ཚུཔ་གོང་མ་དང་། གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བར་མདོར་བསྡུས་ཏེ་གསུངས་ཤིང་། བསྡུ་བ་ལས་ཞི་ལྷག་གཉིས་ཉན་ས་ལ་ཞལ་འཕངས་མཛད་པ་ལྟར། ཉན་ས་ན་རྒྱས་པར་བཀྲལ་བ་དང་། དེ་རྣམས་ཀྱི་དོན་དབུ་མའི་སྒོམ་རིམ་དང་། ཤེར་ཕྱིན་མན་ངག་ཏུ་གསུངས་པ་དང་། གཞན་ཡང་དབུས་མཐའ་ནས་སྤོང་བའི་འདུ་བྱེད་བརྒྱད། ཉེས་པ་ལྔ་སྤོང་ཚུལ་དང་བཅས་པས་ཞི་གནས་བསྒྲུབ་ལུགས་གསུངས་པ་རྣམས་ཀྱི་སྙིང་པོ་རྣམས་ལེགས་པར་བརྟགས་ཏེ་རང་བཟོ་དང་བྲལ་བར་བསྟན་པ་ཙམ་རེ་ངེས་པར་ཤེས་པར་བྱ་དགོས་ཏེ། འདི་རྣམས་བསམ་གཏན་པ་ཁ་ཅིག་ལ་ནི་མིང་ཙམ་ཡང་མི་འདུག་ལ། ཁ་ཅིག་ལ་སྔོན་གཞུང་ཆེ་བ་ལ་སྦྱངས་པའི་དུས་སུ་ཚིག་ཙམ་ཡོད་ཀྱང་། དོན་ལེགས་པར་མ་གོ་བས་ཕྱིས་ཉམས་ལེན་གྱི་ཚེ། དགོས་པ་མེད་པར་མཐོང་ནས་ “རྩིགས1་མེད་དུ་དོར་ཏེ་བསྐྱངས་པས། གོ་བ་ལེགས་པར་དམིགས་མ་ཕྱེད་པའི་རྟགས་སུ་ཞི་གནས་ཀྱི་ཕྱོགས་སུ་བསྡུར་རུང་བའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་རེ་ཐོབ་པ་ན། སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་དུ་འཛིན་པར་སྣང་ལ། ཕྱི་ནང་གཉིས་ཀའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཐུན་མོང་བ་སེམས་དགུ་པ་ཙམ་ཞིག་ཐོབ་ན། རྣལ་འབྱོར་བླ་མེད་ཀྱི་རྫོགས་རིམ་མཚན་ཉིད་ཚང་བ་བྱུང་བར་འདོད་པ་དང་། མཉམ་རྗེས་འདྲེས་ནས་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་རྒྱུན་མི་ཆད་དུ་འདོད་པ་མང་ངོ་། །
སྔར་བཤད་པ་རྣམས་ལ་ངེས་པ་ལེགས་པར་རྙེད་ན་ནི་དམིགས་མེད་དང་། མཚན་མེད་དང་ངེས་དོན་བསྒོམ་པ་ལ་སོགས་པའི་མིང་སྙན་སྙན་བཏགས་པ་ཙམ་གྱིས་མི་འཁྲུལ་བར། ཏིང་ངེ་འཛིན་དེའི་དོན་གང་དུ་སོང་ཤེས་ནས་ལམ་གྱི་གོལ་ས་དང་མ་གོལ་ས་ཤེས་པར་འགྱུར་བས། གཞུང་ཚད་ལྡན་དེ་དག་ནས་གསུངས་པའི་
1 ལམ་རིམ་དང་མཆན་བཞི་དེབ་ཏུ། རྩིས

128

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་བསྒྲུབ་པའི་རིམ་པ་ལ་མཁས་པར་བྱའོ།། །།
འདིར་སྨྲས་པ། མདོ་དང་དགོངས་འགྲེལ་བསྟན་བཅོས་ཆེན་མོ་ལས། །ལེགས་གསུངས་ཏིང་འཛིན་བསྒྲུབ་པའི་རིམ་པ་“འདི1། །རྗོད་བྱེད་བརླིང་བས་བློ་གྲོས་ཆུང་
རྣམས་ཀྱིས། །ཇི་བཞིན་མ་རྟོགས་རང་གི་བློ་ཡི་སྐྱོན། །གཞན་ལ་བསྒོས་པས་གཞུང་བཟང་དེ་དག་ལ། །མི་རྟོག་སྐྱོང་བའི་གདམས་པ་མེད་སྙམ་ནས། །ཡོད་པའི་གཞུང་དུ་མ་བཙལ་མེད་པའི་སར། །འབད་པ་དུ་མས་ཚོལ་ཞིང་རྙེད་པར་སེམས། །དེ་འདྲས་ཕྱི་རོལ་པ་དང་ནང་པ་ཡི། །ཏིང་འཛིན་རྣམས་ཀྱང་ཕྱེད་པར་མི་འགྱུར་ན། །ཐེག་པ་མཆོག་དང་ཐེག་པ་དམན་པ་དང་། །རྡོ་རྗེའི་ཐེག་དང་ཕ་རོལ་ཕྱིན་པ་ཡི། །ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་ཁྱད་པར་གང་ཡིན་པ། །ཇི་བཞིན་ཕྱེད་པར་འགྱུར་བ་སྨོས་ཅི་དགོས། །ཚུལ་དེ་མཐོང་ནས་གཞུང་ལུགས་ཆེན་མོ་ཡི། །ཏིང་འཛིན་སྐྱོང་ཚུལ་གོ་སླའི་ངག་གིས་བཤད། །གཞུང་ལུགས་ཆེ་ལ་ལོ་མང་སྦྱངས་པ་ཡི། །གྲོགས་དག་རང་གི་ནོར་བུ་རིན་པོ་ཆེ། །དོར་ནས་གཞན་གྱི་མཆིང་བུ་མ་ལེན་པར། །རང་ལ་རིན་ཆེན་ཡོད་པ་མཁྱེན་པར་མཛོད། །ཁྱེད་ཀྱིས་སྦྱངས་པའི་གཞུང་ལས་གདམས་པའི་དོན། །ལོགས་སུ་མེད་པ་གཟིགས་ནས་ཐུབ་དབང་གིས། །མང་དུ་ཐོས་པ་ནགས་ན་བདེ་འོ་ཞེས། །གསུངས་པ་དེ་ཡི་དོན་ལའང་དཔྱོད་པར་རིགས། །ཅིར་ཡང་མི་རྟོག་འཇོག་པའི་ཞི་གནས་ལམ། །དང་པོར་བསྒྲུབ་པའི་ཚུལ་དང་གྲུབ་པའི་ཚད། །ལེགས་པར་དམིགས་“བྱེད2་གོ་བ་མ་རྙེད་ཀྱང་། །སྙིང་རུས་ཙམ་ལ་རེ་བའི་བསམ་གཏན་པ། །དེ་དག་གིས་ཀྱང་ད་དུང་མཁས་པ་ལ། །བརྟེན་ནས་སྐྱོང་ཚུལ་ཇི་བཞིན་ཤེས་པར་མཛོད། །དེ་ལྟ་མིན་ན་རྒྱལ་བའི་
1 ལམ་རིམ་དུ། ནི
2 ལམ་རིམ་དང་མཆན་བཞི་དེབ་ཏུ། ཕྱེད་

129

ལྷག་མཐོང་ལ་བསླབ་ཚབསྟན་པ་ལ། །རེ་ཞིག་ངལ་“བསོ1་བྱས་ན་གནོད་པ་ཆུང་། །དེ་ལྟར་བྱམས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱི། །གཞུང་གིས་ཞི་གནས་བསྒྲུབ་པའི་ཚུལ། །བཤད་པ་འདི་ཡང་རྒྱལ་བ་ཡི། །བསྟན་པ་རིང་དུ་གནས་ཕྱིར་རོ། །སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱོད་པ་ལ་སློབ་པས། བསམ་གཏན་གྱི་ངོ་བོ་ཞི་གནས་ལ་ཇི་ལྟར་བསླབ་པའི་ཚུལ་བཤད་ཟིན་ཏོ།། །།

ལྷག་མཐོང་ལ་བསླབ་ཚུལ།འདི་མན་གྱི་མཆན་བུ་ལ་བ་སོ་དང་པྲ་ཏི་ཟློས་ན་༼བ ར༽ལྟ་བུ་དང་། འཇམ་དབྱངས་བཞད་པ་དང་བཟློས་ན་༼ཇ ར༽

ལྟ་བུའི་རྟགས་ཡོད། །༼ཇ༽གཉིས་པ་ལྷག་མཐོང་འཆད་པ་ལ་ཏིང་ངེ་འཛིན་བཞི་ལྡན་ཡོད་ཀྱང་ལྷག་མཐོང་བསྒྲུབ་དགོས་པ་དང་། ལྷག་མཐོང་ཇི་ལྟར་བསྒྲུབ་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། ཏིང་ངེ་འཛིན་ཙམ་གྱིས་མི་གྲོལ་བ་དཔེ་དང་བཅས་པ་དང་། གྲོལ་བའི་ལམ་སྒོམ་ཚུལ་དང་བཅས་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ་ལྔ་ལས། དང་པོ་གསལ་ལ་དགའ་བདེ་མི་རྟོག་པ་བཞི་ལྡན་གྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཡོད་ཀྱང་གྲོལ་བ་འདོད་ན་དེ་ཉིད་རྟོགས་པའི་ལྷག་མཐོང་སྒོམ་དགོས་པ་ནི། དེ་ལྟར་༼ ༽གོང་དུ་ཞི་གནས་ཀྱི་སྐབས་སུ་བཤད་ཟིན་པ་ལྟར་རྒོད་པ་དང་བྲལ་བའི་ལག་རྗེས་འཇོག་བྱེད་སེམས་ཀྱིས་”བཞགས2་དམིགས་པ་གཅིག་ལ་འཇོག་ཚུལ་དུས་རིང་ཐུང་སོགས་ཀྱི་འཕེན་པ་ཇི་ལྟར་འདོད་པ་ལྟར་བཞག་པ་༼ཇ༽རྒོད་པ་དང་བྲལ་བས་“བཞགས3་གར་བཞག་ས་དེ་ཁ་རང་ཏུ་ཚད་གང་བཞག་ལྟར་སྡོད་པའི་འཇོག་ཡུལ་དེ་ལས་གཞན་དུ་མི་རྟོག་པའི་ཁྱད་པར་དང་མི་རྟོག་པ་དེ་ཡང་བྱིང་བ་དང་བྲལ་བའི་༼ཇ༽འཛིན་སྟངས་ཀྱི་ངར་ཆེ་བས།༼ ༽ལག་རྗེས་

1 ལམ་རིམ་དུ། འཚོ
2 འབྲས་མཆན་བཞི་དེབ་ཏུ། བཞག་ས
3 འབྲས་མཆན་བཞི་དེབ་ཏུ། བཞག་ས

130

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

གསལ་བའི་ཁྱད་པར་དང་ཁྱད་པར་དེ་གཉིས་ལ་གོམས་པ་ན་དེའི་འབྲས་བུའམ་ཕན་ཡོན་གྱི་ཁྱད་པར་༼ཇ༽ལུས་སེམས་ཤིན་སྦྱངས་ཀྱི་སེམས་དགའ་

༼ཇ༽བ་དང་ལུས་ཤིན་སྦྱངས་ཀྱི་བདེ་༼བ༽བ་དང་
བཅས་པའི་ཁྱད་པར་གསུམ་དང་ལྡན་པའི་ཞི་གནས་གྲུབ་པ་དེ་ཙམ་གྱིས་ཆོག་ཤེས་མི་བྱ་བར། ཞི་གནས་གྲུབ་པ་དེས་གཞི་བྱས་ནས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་གཞན་དང་མ་ནོར་བས་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་ངེས་ཤིང་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཁྱད་པར་ཅན་ཐོག་མར་བཙལ་ཞིང་བསྐྱེད་པར་བྱས་ནས། དེའི་རྗེས་སུ་ཤེས་རབ་དེས་ཇི་ལྟར་བཙལ་བ་ལྟར་སྐྱོང་བའི་ལྷག་མཐོང་བསྒོམ་པར་བྱ་དགོས་ཏེ། ཞི་གནས་ཀྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྲུབ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ལྷག་མཐོང་བསྒོམ་དགོས་ལ་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པར་ཞི་གནས་ཐོབ་པ་ཙམ་གྱིས་ཆོག་པར་འཛིན་ན་ཞི་གནས་ཀྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་དེ་ཙམ་ཞིག་ནི་མུ་སྟེགས་པས་ཀྱང་ཐོབ་པས་མུ་སྟེགས་དང་ཡང་ཐུན་མོང་བ་ཡིན་པས་ན་ཏིང་ངེ་འཛིན། དེ་ཙམ་ལ་ཇི་ཙམ་གོམས་པར་བྱས་ཀྱང་མུ་སྟེགས་བྱེད་དེ་རྣམས་ཀྱི་ལམ་གྱིས་སྲིད་རྩེའི་འོག་ས་མན་ཆད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་མངོན་གྱུར་ཕལ་ཆེར་རེ་ཞིག་སྤོང་བ་ཙམ་ལས་ས་བོན་གཏན་ནས་སྤོང་བ་མི་སྲིད་པ་བཞིན་དུ་ཉོན་མོངས་པའི་ས་བོན་གཏན་ནས་མི་སྤོང་བས་སྲིད་པ་འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་བར་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །
༼ཇ༽གཉིས་པ་དེ་ཉིད་མ་རྟོགས་ན་ཕྱི་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལྟར་མི་གྲོལ་བ་སྒོམ་རིམ་གྱིས་བཤད་པ་ནི། དེ་ལྟར་མི་གྲོལ་བ་ཡང་། ཀ་མ་ལ་ཤཱི་ལའི། སྒོམ་རིམ་དང་པོ་ལས་གསུངས་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ་ཞི་གནས་ལ་སློབ་ཚུལ་འདིའི་གོང་དུ་བཤད་པ་དེ་ལྟར་དམིགས་པ་ལ་སེམས་བརྟན་པའི་ཞི་གནས་ཐོབ་པར་བྱས་ནས་༼བ༽ཏེ་ཞི་གནས་གྲུབ་ནས་བདག་མེད་པའི་དོན་རྟོགས་པ་དེའི་རྗེས་སུ་ཤེས་རབ་ཀྱིས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་རྣམ་པར་དཔྱད་ནས་བསྒོམ་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ལྟར་བྱས་པས་འབྲས་བུ་ཇི་ལྟ་བུ་འབྱུང་བའི་ཚུལ་ནི་འདི་ལྟར་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་ཡང་ཤེས་རབ་དེས་ཡང་ཡང་དཔྱད་ནས་བསྒོམས་པས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་

131

ལྷག་མཐོང་ལ་བསླབ་ཚགསལ་བར་ཤེས་པའི་སྣང་བ་ཅན་གྱི་ལྷག་མཐོང་འབྱུང་ལ་དེ་བྱུང་བ་ལ་བརྟེན་ནས་༼བ༽ཏེ་བདག་མེད་པའི་ལྷག་མཐོང་བསྒོམས་པས་ཀུན་ཏུ་རྨོངས་པ་བདག་ཏུ་འཛིན་པའི་ས་བོན་ཤིན་ཏུ་སྟེ་རྩ་བ་ནས་སླར་མི་ལྡོག་པའི་ཚུལ་གྱིས་སྤོང་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟ་བུའི་ལྷག་མཐོང་བསྒོམས་པ་མ་ཡིན་པར་ཞི་གནས་ཙམ་གྱིས་ཆོག་ན་ཞི་གནས་དེ་ལྟ་བུ་ནི་མུ་སྟེགས་ཅན་ལ་ཡང་ཡོད་པས་མུ་སྟེགས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ཞི་གནས་ཇི་ཙམ་བསྒོམས་ཀྱང་ཉོན་མོངས་རྩ་བ་ནས་སྤོང་མི་ནུས་པ་བཞིན་དུ་༼བར༽ཞི་གནས་ཀྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཙམ་གྱིས་ཉོན་མོངས་པ་རྩ་བ་ནས་སྤོང་བར་ནུས་པར་མི་འགྱུར་རོ། །༼ཇ༽གསུམ་པ་དེའི་ཁུངས་ངེས་དོན་གྱི་མདོ་དགོད་པ་ནི།༼ ༽དེ་ལྟར་མི་ནུས་པ་ཡང་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་མདོ་སྡེ་ལས་བཀའ་སྩལ་ཏེ་ཇི་སྐད་དུ། འཇིག་རྟེན་༼ཇ༽པ་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་དག་ནི་༼ཇ༽དེ་ཉིད་མ་རྟོགས་པའི་ཞི་ལྷག་གི་༼བར༽འགའ་ཞིག་ཞི་གནས་ཀྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་༼ཇ༽སྲིད་རྩེའི་དངོས་གཞི་མན་ཆད་སྒོམ་པར་བྱེད་ཀྱང་། །༼ཇ༽དེ་ཉིད་མ་རྟོགས་པར་བསམ་གཟུགས་ཀྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན། སྒོམ་པ་པོ་དེ་ནི་༼བ༽འཁོར་བའི་རྩ་བ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པའི་མན་ངག་དང་མི་ལྡན་པའི་དབང་གིས་ཇི་ཙམ་བསྒོམས་ཀྱང་ལམ་དེས་འཁོར་བའི་རྩ་བ་བདག་ཏུ་༼བ༽འཛིན་པའི་འདུ་ཤེས་༼ཇ༽པ་སྟེ་ས་བོན། འཛིན་པའི་བདག་འཛིན་འཁོར་བའི་རྩ་བ་མངོན་གྱུར་བ་“མང1་པའི་བདག་འཛིན་འཇིག་ཅིང་སྤོང་བར་གཏན་མི་བྱེད། །༼བ༽རེ་ཞིག་ཉོན་མོངས་མངོན་གྱུར་མགོ་ནོན་ཀྱང་། ༼ཇ༽བསམ་གཟུགས་ཀྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་བདག་འཛིན་མ་སྤངས་པའི་དབང་གིས་སྒོམ་པ་པོ་དེ་ནི་བདག་འཛིན་དེས་གཞི་བྱས་ཏེ་ཉོན་མོངས་ཕྱིར་ཞིང་༼བ༽སྟེ་སླར་༼ར༽ཡང་འཕེལ་ནས་རབ་༼བ༽ཏུ་འཁྲུག་ཅིང་རང་དབང་མེད་པར་བྱས་པས་ལས་བསགས་ནས་འཁོར་བར་འཁོར་བར་འགྱུར་སྟེ། །༼ཇ༽དཔེར་ན་མུ་སྟེགས་ལྷག་སྤྱོད་ཀྱིས་ནི་༼བ༽ཞི་རགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་༼ཇ༽སྲིད་རྩེའི་དངོས་གཞིའི་ཞི་ལྷག་གི་ཏིང་ངེ་འཛིན་འཇིག་རྟེན་འདིར་བསྒོམས་ནས་ཉམས་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ་ཞེས་སྒོམ་རིམ་དུ་དྲངས་ནས་གསུངས་སོ། །༼ཇ༽བཞི་པ་འཇིག་རྟེན་པའི་བསམ་
1 མཆན་བཞི་དེབ་ཏུ། ཡང

132

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།
གཟུགས་ཀྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱིས་བདག་འཛིན་མངོན་གྱུར་ཡང་ཞིག་མི་ནུས་པ་ནི། དེ་ལྟར་གསུངས་པའི་ལུང་དེ་ལ་ཏིང་ངེ་འཛིན་སྒོམ་བྱེད་ཀྱང་ཞེས་པའི་ཚིག་ཡོད་པ་དེའི་དོན་ནི་སྔར་གོང་དུ་བཤད་པའི་མི་རྟོག་པ་དང་གསལ་བ་ལ་སོགས་པ་བདེ་བ་དང་བཅས་པའི་ཁྱད་པར་གསུམ་དང་ལྡན་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་དེ་བསྒོམ་པར་བྱེད་ཀྱང་ཞེས་པ་ཡིན་ནོ། །ཏིང་ངེ་འཛིན་དེ་ཙམ་ཞིག་བསྒོམས་པར་བྱས་ཀྱང་བདག་འཛིན་སྤོང་མི་ནུས་པ་ནི།ལུང་དེའི་ཚིག་དེ་ནི་བདག་ཏུ་འདུ་ཤེས་འཇིག་མི་བྱེད། །ཅེས་པ་དེས་བསྟན་པའོ། །༼ཇ༽ལྔ་པ་ཏིང་ངེ་འཛིན་དེས་བདག་འཛིན་མ་སྤངས་པས་བདག་འཛིན་ལས་ཉོན་མོངས་སྐྱེ་བས་མི་གྲོལ་བ་ནི། བདག་འཛིན་མ་སྤངས་པས་ད་གདོད་དེ་ད་ལྟ་ནས་ཕར་དུས་རེ་ཞིག་གཅིག་ན་སླར་ཡང་ཉོན་མོངས་སྐྱེ་ཞིང་འཕེལ་བར་འགྱུར་བ་ནི། ལུང་དེའི་ཚིག་ཉོན་མོངས་ཕྱིར་ཡང་རབ་ཏུ་འཁྲུག ། ཅེས་པ་འདིས་བསྟན་པའོ། །
༼ཇ༽གཉིས་པ་ལ་གྲོལ་ལམ་ངོས་བཟུང་བ་དང་། སྒོམ་ཚུལ་དང་། དེ་ཉིད་རྟོགས་པ་ལས་གཞན་གྱིས་
མི་གྲོལ་བ་ལུང་རིགས་ཀྱིས་སྒྲུབ་པ་གསུམ། དང་པོ་ནི། ༼ ༽ཏིང་ངེ་འཛིན་དེ་ཙམ་གྱི་མི་འཐོབ་ན་འོ་ན་ལམ་ཇི་འདྲ་ཞིག་བསྒོམས་པར་བྱས་པས་ཐར་པ་འཐོབ་སྙམ་ནས་འདྲི་ན། དེའི་ལན་ལ་ལུང་དེའི་མཇུག་དེ་མ་ཐག་ཉིད་དུ་སྔར་ཞི་གནས་ཀྱི་སྐབས་སུ་དྲངས་པ་ལྟར་གྱི་ཚིག་གལ་ཏེ་ཆོས་ལ་བདག་མེད་སོ་སོར་རྟོག ། ཅེས་སོགས་ཚིགས་བཅད་གཅིག་གསུངས་ཏེ་དེ་ཡང་གལ་ཏེ་ཞེས་སོགས་རྐང་པ་དང་པོའི་དོན་ནི་ཞི་གནས་ཙམ་བསྒོམས་པ་དེ་ལས་གལ་ཏེ་ཞི་གནས་དེ་ཙམ་དུ་མ་བཞག་པར་དེའི་སྟེང་དུ་བདག་མེད་པའི་ཆོས་ལ་སོ་སོར་བརྟགས་ནས་བདག་མེད་ཀྱི་དོན་གོ་བའི་ཤེས་རབ་བསྐྱེད་པར་བྱས་པ་དང་། ༼ཇ༽གཉིས་པ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དཔྱོད་པས་བསྒོམ་ན་གྲོལ་བར་འགྱུར་བ་ནི།༼ ༽དེར་མ་ཟད་རྐང་པ་གཉིས་པར་སོ་སོར་བདག་མེད་པའི་དོན་དེ་ལ་བརྟགས་ནས་ངེས་པ་རྙེད་པ་ལྟར་གལ་ཏེ་ཡང་ནས་ཡང་དུ་ལྟ་བ་དེ་ཉིད་བསྒོམ་ཞིང་སྐྱོང་བར་བྱེད་པ་ནི། །ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་བདག་མེད་པའི་ལྟ་བ་རྙེད་ནས་ལྟ་བ་དེ་སྐྱོང་ཞིང་ལྷག་མཐོང་བསྒོམས་པར་བྱེད་པ་

133

ལྷག་མཐོང་ལ་བསླབ་ཚནི་ཞེས་པའོ། །དེ་འདྲའི་ལྷག་མཐོང་བསྒོམ་པ་དེ་གང་གི་རྒྱུར་འགྱུར་ཞེ་ན་རྐང་པ་གསུམ་པར་ལྷག་མཐོང་དེ་ནི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཐོབ་པ་དེ་ཉིད་འབྲས་བུར་བཞག་པ་དེའི་རྒྱུ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ནི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའམ། ཐར་པའི་འབྲས་བུ་ཐོབ་པ་དེའི་རྒྱུ་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་ལྷག་མཐོང་དེ་ཉིད་ཡིན་ནོ་ཞེས་པའོ། །༼ཇ༽འཇུག་པ་ལས་ཀྱང་། རྣལ་འབྱོར་པ་ནི་རྣམ་པར་གྲོལ་བར་འགྱུར། །ཞེས་དང་། རིན་ཆེན་འཕྲེང་བ་ལས། དེ་ལྟར་ཡང་དག་ཇི་བཞིན་དུ། །འགྲོ་བའི་དོན་བྱེད་ཤེས་ནས་ནི། །རྒྱུ་མེད་པ་ཡི་དེ་བཞིན་དུ། །གནས་མེད་ལན་མེད་མྱ་ངན་འདའ། །ཞེས་དང་། རྣམ་འགྲེལ་ལས། དེ་ཕྱིར་གྲོལ་འདོད་ཐམས་ཅད་པའི། །རྒྱུ་ཅན་རིགས་མཐུན་ས་བོན་ལས། །བྱུང་བའི་འཇིག་ཚོགས་ལྟ་བ་དག ། རྩ་བ་ཉིད་ནས་དབྱུང་བར་གྱིས། །ཞེས་དང་། བཞི་བརྒྱ་པ་ལས། ཡང་དག་མཐོང་ན་གནས་མཆོག་ན། །ཅུང་ཟད་མཐོང་ན་བཟང་འགྲོ་སྟེ། །དེ་ཕྱིར་ནང་བདག་བསམས་པ་ལ། །མཁས་པས་རྟག་ཏུ་བློ་གྲོས་བསྐྱེད། །ཅེས་དང་། དེའི་འགྲེལ་པར་དོན་དམ་པའི་ཤེས་པས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མཐོང་བ་ཡོད་ན་གནས་ཀྱི་མཆོག་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་འཐོབ་ལ། ཅུང་ཟད་“དེ་1་ཆུང་ངུ་གཅིག་མཐོང་ན་ལྷ་དང་མིའི་འགྲོ་བ་བཟང་པའོ། །ཞེས་སོ། །
༼ཇ༽གསུམ་པ་དེ་ཉིད་རྟོགས་པ་ལས་ཐབས་གཞན་གྱིས་མི་གྲོལ་བ་ལ་དྲུག་ལས། དང་པོ་ལྟ་བ་ཟབ་
མོ་མེད་པར་མི་གྲོལ་བ་ལ་ནི། འོ་ན་དེ་འདྲའི་ལྷག་མཐོང་དེ་བསྒོམས་པས་ཐར་པ་འཐོབ་པ་ལྟར་ལྷག་མཐོང་དེ་མེད་པར་ལམ་གཞན་ཞིག་བསྒོམས་པས་ཀྱང་ཐར་པ་འཐོབ་བམ་སྙམ་དུ་བསམས་ནས་འདྲི་ན། དེའི་ལན་ལ་རྐང་པ་བཞི་པ་རྒྱུ་ལྷག་མཐོང་དེ་ལས། གཞན་གང་ཡིན་པ་དེ་བསྒོམས་པས་ནི་ཞི་བ་འཐོབ་པར་མི་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ནི་རྒྱུ་དེ་ལས་གཞན་པའི་ལམ་ཇི་ཙམ་བསྒོམས་ཀྱང་དེ་འདྲའི་ལྷག་མཐོང་བསྒོམས་པ་དེ་མེད་ན་སྡུག་བསྔལ་དང་ཉོན་མོངས་ཞི་བའི་ཐར་པ་འཐོབ་པར་མི་འགྱུར་རོ་ཞེས། བདག་མེད་པའི་ཤེས་རབ་ཁོ་ན་སྲིད་པ་འཁོར་བའི་རྩ་བ་གཅོད་བྱེད་དུ་ཤིན་ཏུ་གསལ་བར་བསྟན་པའི་ལུང་འདི་དབུ་མའི་སྒོམ་
1 མཆན་བཞི་གཉིས་ཀར། སྟེ

134

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

རིམ་དུའང་། རྒྱ་ནག་གི་མཁན་པོ་ཧྭ་ཤང་གིས་སོ་སོར་རྟོག་པ་སོགས་རྣམ་རྟོག་ཐམས་ཅད་སྤང་བྱར་བྱས་ནས་ཡིད་བྱེད་ཐམས་ཅད་བཞག་པའི་སྒོམ་མཆོག་ཏུ་འདོད་པ་ལ་གནོད་བྱེད་དུ་དྲངས་པ་ཡིན་པས་འཁོར་བའི་རྩ་བ་གཅོད་པ་ལ་བདག་མེད་པའི་ལྟ་བ་མེད་དུ་མི་རུང་བའི་ཚུལ་འདི་ལ་༼ཇ༽དཔྱད་སྒོམ་མེད་པར་མི་གྲོལ་ཚུལ་ཤེས་དགོས་པས་དེའི་རྒྱུ་མཚན་ཡང་ཡང་དཔྱད་ན་ངེས་པ་སྟོབས་ཇེ་ཆེར་སོང་བས་བདག་འཛིན་ལ་ཆེར་གནོད་ཚུལ་ལ་ངེས་པ་རྙེད་པ་ནི་ཐར་པ་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྲོག་བཞིན་དུ་གལ་པོ་ཆེར་གཟུང་བར་བྱ་དགོས་ཏེ། མུ་སྟེགས་ཀྱི་དྲང་སྲོང་རྣམས་ལའང་བསམ་གཏན་གཟུགས་མེད་ཀྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་མངོན་པར་ཤེས་པ་དང་ཚད་མེད་པ་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་དུ་མ་ཡོད་ཀྱང་བདག་མེད་པའི་ལྟ་བ་འདི་ལྟ་བུ་མེད་པས་ངལ་བ་བརྒྱ་ཕྲག་གིས་འབད་ཀྱང་འཁོར་བའི་རྩ་བ་ལ་གནོད་པ་གཏན་ནས་མེད་པས་དེ་ལས་ཅུང་ཟད་ཀྱང་བརྒལ་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །༼ཇ༽བཞི་བརྒྱ་པ་ལས། ཞི་སྒོ་གཉིས་པ་མེད་པ་དང་། །ལྟ་བ་ངན་རྣམས་འཇིག་བྱེད་ཅིང་། །ཞེས་དང་། དེའི་འགྲེལ་པར་ཟླ་བས། གང་ཞིག་ཞི་བའི་སྒོ་གཉིས་པ་མེད་པ་དེ་ནི་བདག་མེད་པའོ། །གང་ཞིག་ལྟ་བ་ངན་པ་རྣམས་འཇིག་པར་བྱེད་པ་དེ་ནི་བདག་མེད་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པས་འཁོར་བའི་རྩ་བ་ཡང་གཅིག་ལས་མེད་པས་ན་ཞི་སྒོ་གཅིག་ལས་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། འཁོར་རྩ་ཤེས་པ་འཛིན་སྟངས་མི་མཐུན་པ་དུ་མ་མེད་པས་འཁོར་རྩ་གཅིག་ཏུ་བཞག་པ་ཡིན་གྱི། ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་ཕུང་པོ་བདེན་འཛིན་དང་། གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་འཇིག་ལྟ་གཉིས་ཀ་འཁོར་རྩ་ཡིན་ཏེ། སྔ་མ་ནི་རིན་ཆེན་ཕྲེང་བར། ཇི་སྲིད་ཕུང་པོར་འཛིན་ཡོད་པ། །དེ་སྲིད་དེ་ལ་ངར་འཛིན་ཡོད། །ངར་འཛིན་ཡོད་ན་ཡང་ལས་ཏེ། །སོགས་དང་། སྟོང་ཉིད་བདུན་ཅུ་པ་ལས་ཀྱང་། རྒྱུ་དང་རྐྱེན་ལས་སྐྱེས་དངོས་རྣམས། །ཡང་དག་པར་ནི་རྟོག་པ་གང་། །དེ་ནི་སྟོན་པས་མ་རིག་གསུངས། །དེ་ལས་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་འབྱུང་། །ཞེས་དང་། འཇུག་པར་འཇིག་ལྟ་ལྷན་སྐྱེས་འཁོར་བའི་རྩ་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རང་རྒྱུད་པ་སོགས་ལ་ཞིབ་ཆ་དགོས་པར་མངོན།

135

ལྷག་མཐོང་ལ་བསླབ་ཚ
༼ཇ༽གཉིས་པ་བདག་མེད་མང་དུ་མ་ཐོས་པར་ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱིས་མི་གྲོལ་བ་ནི།
༼ ༽གོང་དུ་མདོ་སོགས་ཀྱིས་བསྟན་པ་དེ་བཞིན་དུ་སྔར་ཞི་གནས་ཀྱི་སྐབས་སུ་དྲངས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྡེ་སྣོད་ཞེས་པ་ཕལ་པོ་ཆེའི་མདོ་ཡིན་གསུངས། ལས་ཀྱང་འདི་སྐད་དུ་རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་ནས་ཇི་ལྟར་བཤད་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་མི་ཤེས་པར་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཐོབ་པ་ཙམ་གྱིས་ཆོག་ཤེས་བྱས་ནས་ཏིང་ངེ་འཛིན་དེ་ཙམ་སྒོམ་པ་ལ་འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་བྱེད་ཀྱི་ཟབ་མོའི་དོན་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བསྒོམ་པའི་ལམ་མཐར་ཐུག་པ་ཡིན་ནོ་སྙམ་དུ་འཁྲུལ་ནས་ང་ནི་ལམ་ཟབ་མོ་བསྒོམ་པའོ་ཞེས་གཞན་ལ་མངོན་ཅིང་གསལ་བར་བྱེད་པའི་རང་ལ་མཆོག་འཛིན་གྱི་ང་རྒྱལ་བྱས་པས་ནི་འཁོར་བ་ལས་མི་“འགྲོལ1་བ་སྟེ་གྲོལ་བར་མི་འགྱུར་བར་མ་ཟད་ང་རྒྱལ་ལ་སོགས་པའི་ཉོན་མོངས་སླར་ཡང་འཕེལ་བས་འཁོར་བར་འཆིང་བར་བྱེད་པ་དོན་གྱིས་གསུངས་པ་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ངས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་མི་ཤེས་ན་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཙམ་གྱིས་འཁོར་བ་ལས་མི་འགྲོལ་བ་དེ་ཉིད་ལ་དགོངས་པ་གཏད་ནས་བཤེས་གཉེན་དམ་པ་གཞན་ལས་རྗེས་སུ་བསྟན་པའི་མན་ངག་ཐོས་པའི་གང་ཟག་ནི་འཁོར་བའི་ཉེས་དམིགས་སམ་སྐྱོན་རྒ་ཤིའི་འཇིགས་པ་ལས་གྲོལ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་རང་གི་འཁོར་ལ་བཀའ་སྩལ་ཏོ། །ཞེས་གསུངས་པས་ནི། སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་རང་གིས་རང་གི་དགོངས་པ་བླངས་ནས་གསལ་བར་བཤད་དེ། དེའི་དོན་ཡང་། རང་གིས་ཡོན་ཏན་ཅུང་ཟད་ཐོབ་པའི་ང་རྒྱལ་མི་བྱ་བར་བཤེས་གཉེན་དམ་པ་གཞན་ལས་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་གདམས་ངག་ཐོས་པ་ནི་འཁོར་བ་ལས་འགྲོལ་ལོ། །དེ་ཡང་གཞན་དམ་པ་དེ་ལས་བདག་མེད་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་གྱི་མན་ངག་མ་ནོར་བར་འཆད་པ་དེ་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཐོས་པའོ། །༼ཇ༽དེས་ན་མདོ་ལས་ཚུལ་ཁྲིམས་ཉམས་པ་ནི་བླའི་ལྟ་བ་ཉམས་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །༼ཇ༽གསུམ་པ་བཤེས་གཉེན་མཁས་པ་གཞན་བསྟེན་ནས་བདག་མེད་པའི་ཐོས་པ་མ་བཙལ་བར་སྟོང་ཉིད་མི་རྟོགས་པ་ནི། ༼ ༽རྒྱུ་མཚན་ 1 ལམ་རིམ་དུ། གྲོལ

136

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

དེའི་དབང་གིས་གོང་གི་དོན་དེ་དག་མདོར་བསྒྲིལ་ན་རང་གི་རྒྱུད་དུ་གཏོགས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱི་ནས་བཤེས་གཉེན་མཁས་ཤིང་ཕན་འདོགས་པའི་བརྩེ་བ་ཅན་ཕྱི་བཤོལ་མེད་པའི་དམ་པ་ལས་བདག་མེད་པའི་དོན་མ་ནོར་བར་ཉན་པའི་སྒོ་ནས་ཐོས་བསམ་གང་ཡང་མ་བྱས་པར་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་མན་ངག་ཅུང་ཟད་ལ་སེམས་གཏད་ནས་མིག་ཟིམ་མེར་བསྡད་པས། རང་གི་ནང་ནས་ཟབ་མོའི་རྟོགས་པ་ངང་གིས་སྐྱེའོ་སྙམ་དུ་འཛིན་པའི་ལོག་རྟོག་དེ་དགག་པའི་ཕྱིར་དུ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གཞན་ལས་ཐོས་པ་ནི་ཞེས་སོགས་ཀྱི་ཚིག་འདི་ལྟ་བུ་གསུངས་པར་ཐག་ཆོད་ཅིང་ངེས་པས་གདོན་མི་ཟའོ། །༼ཇ༽བཞི་པ་གསུང་རབ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྟོང་ཉིད་དངོས་སུའམ་བརྒྱུད་ནས་སྟོན་པས་གསུང་རབ་ལ་ཐོས་བསམ་དགོས་ཚུལ་ནི། སྤྱིར་རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་ཐམས་ཅད་ནི་འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་བའི་ཐབས་ཁོ་ན་གཙོ་བོར་སྟོན་ལ་འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་བ་ལ་ཡང་དེ་ཁོ་“ 1ཉིད་ངེས་པར་རྟོགས་དགོས་པར་གཟིགས་ནས། བཀའ་ལ་ལས་དངོས་སུ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་སྟོན་པར་བྱེད། དངོས་སུ་མི་སྟོན་པའི་བཀའ་རྣམས་ཀྱང་བརྒྱུད་ནས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་སྟོན་པ་ལ་གཞོལ་བ་སྟེ་ཕྱོགས་ཞིང་དེ་སྟོན་པའི་སྟེང་དུ་འབབ་པ་ཁོ་ན་ཡིན་༼ཇ༽ཏེ། དེ་སྐད་དུ་མདོ་བསྟན་བཅོས་དུ་མ་ལས་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འཕགས་པ་ལྷས། སྟོང་ཉིད་མྱ་ངན་འདས་པ་སྟེ། །འདིར་ནི་དེ་གཉིས་འབའ་ཞིག་གོ །ཞེས་དང་། དེའི་འགྲེལ་པར། ཟླ་བས། མི་འཚེ་བ་དང་སྟོང་པ་ཉིད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཆོས་དེ་གཉིས་ནི་མཐོ་རིས་དང་བྱང་གྲོལ་ཐོབ་པར་བྱེད་པ་སྟེ། དེའི་ཕྱིར་དེ་གཉིས་འབའ་ཞིག་གོ །ཞེས་དང་། ཏིང་ངེ་འཛིན་རྒྱལ་པོའི་མདོ་ལས། སངས་རྒྱས་ཀུན་གྱིས་ཆོས་མང་པོ། །ཇི་སྙེད་རབ་ཏུ་བསྟན་པ་རྣམས། །ཆོས་རྣམས་ཀུན་གྱི་བདག་མེད་ཡིན། །ཞེས་དང་། རྗེ་རིན་པོ་ཆེས་ཀྱང་། ཁྱོད་ཀྱིས་ཇི་སྙེད་བཀའ་སྩལ་པ། །རྟེན་འབྲེལ་ཉིད་ལས་བརྩམས་ཏེ་འཇུག །དེ་ཡང་མྱ་ངན་འདའ་ཕྱིར་ཏེ། །ཞི་འགྱུར་མིན་མཛད་ཁྱོད་ལ་མེད། །༼ཇ༽ཅེས་སོགས་ལྟར་ཡིན། ལ་དེའི་རྒྱུ་མཚན་ནི་འཁོར་བར་འཁྱམས་པའི་རྩ་བ་བདག་ཏུ་འཁྲུལ་ནས་རྨོངས་པ་མུན་པ་ལྟ་བུ་དེ་ལ་ཐུག་པས། རྨོངས་པའི་མུན་པ་དེ་ 1 * མཆན་བཞི་གསུམ་ཀར་ན་ཆད་པར་སྙམ།

137

ལྷག་མཐོང་ལ་བསླབ་ཚསེལ་དགོས་ཤིང་། དེ་སེལ་བ་ཡང་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཤེས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་སྣང་བ་མ་བྱུང་གི་བར་དུ་བདག་ཏུ་རྨོངས་པའི་མུན་པ་དེ་མི་ལྡོག་ཅིང་། སྣང་བ་དེ་བྱུང་ན་ངེས་པར་ལྡོག་པ་ཡིན་པས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཤེས་པའི་ཤེས་རབ་ལ་བལྟོས་སོ། །དེས་ན་སེམས་རྩེ་གཅིག་པའི་ཞི་གནས་ཙམ་གྱིས་ནི། བདག་ཏུ་རྨོངས་པའི་རབ་རིབ་ལ་གནོད་པ་བྱེད་པའི་ནུས་པ་ཅི་ཡང་མེད་པས། རབ་རིབ་དེ་དང་བྲལ་བའི་ཡེ་ཤེས་དག་པ་འཐོབ་པར་མི་འགྱུར་ལ། བདག་ཏུ་རྨོངས་པའི་མུན་པ་དེ་ཡང་གཏན་ནས་མི་ལྡོག་གོ །དེ་མ་ལྡོག་ན་“ནི་1འཁོར་བར་འཁྱམས་དགོས་པ། དེའི་ཕྱིར་ངེས་པར་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བདག་མེད་པའི་དོན་ངེས་ཤིང་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་བདག་གིས་བཙལ་བར་བྱའོ་སྙམ་དུ་བསམས་ནས་ཤེས་རབ་དེ་ལྟ་བུ་གདོན་མི་ཟ་བ་སྟེ་ངེས་པ་ཁོ་ནར་གལ་པོ་ཆེར་བཟུང་ནས་བཙལ་བར་བྱ་དགོས་ཏེ། དེ་ལྟར་དགོས་པ་སྒོམ་རིམ་བར་པ་ལས་གསུངས་པ་ནི། ཞི་གནས་ལ་བསླབ་པ་དེ་ནས་ཞི་གནས་གྲུབ་པ་ན། ཞི་གནས་དེ་ཉིད་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པའི་ལྷག་མཐོང་ངེས་པར་བསྒོམ་པར་བྱ་སྟེ། ༼བ༽ཞི་གནས་གྲུབ་པའི་གང་ཟག་དེ། དེ་བསྒོམ་པའི་ཐོག་མར་སྒོམ་པ་པོ་དེས་འདི་སྙམ་དུ་བསམ་པར་བྱའོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་བཀའ་ཐམས་ཅད་ནི་འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་བའི་ལམ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཐབས་ཁོ་ནར་གསུངས་པས། ལེགས་པ་སྟེ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་ཅིང་ཕན་པ་ཁོ་ནར་གསུངས་པ་སྟེ། འདི་ལྟར་བཀའ་དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མངོན་སུམ་དུ་སྟེ་དངོས་སུའམ། ཡང་ན་བརྒྱུད་པས་བདག་མེད་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མངོན་དུ་སྟེ་གཙོ་བོར་དེ་ཆེད་དུ་བྱས་ནས། གསལ་བར་བྱེད་པ་དང་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དེ་སྟོན་པ་ལ་གཞོལ་བ་ཉིད་དོ། །དེ་ཉིད་གསལ་བར་བྱེད་ཅིང་དེ་ཉིད་ལ་གཞོལ་བའི་རྒྱུ་མཚན་ཡང་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དེ་ཤེས་ན་དེའི་མཐུས། དཔེར་ན་སྣང་བ་བྱུང་བས་མུན་པ་བསལ་བ་བཞིན་དུ་བདག་ཏུ་ལྟ་བ་ལ་སོགས་པའི་ལྟ་བ་ངན་པ་གཅིག་ནས་གཅིག་ཏུ་འབྲེལ་བའི་དྲ་བ་དང་འདྲ་བར་འཆིང་བར་བྱེད་པ་དེ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་ནས་ཡེ་ཤེས་དག་པ་འཐོབ་ནས་
1 མཆན་བཞི་དེབ་ཏུ། -ནི་

138

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

འཁོར་བ་ལས་ཐར་བར་འགྱུར་རོ། །ཞི་གནས་ཙམ་གྱིས་ནི་བདག་ཏུ་རྨོངས་པའི་རབ་རིབ་དང་བྲལ་བའི་ཡེ་ཤེས་དག་པ་འཐོབ་པར་མི་འགྱུར་ཞིང་། ཐར་པའི་ལམ་ལ་སྒྲིབ་པའི་རྨོངས་པ་མུན་པ་དང་འདྲ་བ་དེ་འང་སེལ་བར་མི་འགྱུར་གྱི། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ངེས་པའི། ཤེས་རབ་ཀྱིས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་ཡང་ནས་ཡང་དུ་དཔྱད་པས་ལེགས་པ་སྟེ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་བསྒོམས་ན་ནི་རྨོངས་པའི་རབ་རིབ་དང་བྲལ་བའི་ཡེ་ཤེས་རྣམ་པར་དག་པ་འཐོབ་པར་འགྱུར། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པར་འགྱུར་ལ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཁོ་ནས་རྨོངས་པའི་སྒྲིབ་པ་དེ་ཡང་དག་པར་ཏེ་ངེས་པར་སྤོང་བར་འགྱུར་ཏེ། རྒྱུ་མཚན་དེ་ལྟ་བུ་ཡིན་བས་ན་སྒོམ་པ་པོ་བདག་གིས་ཞི་གནས་ལ་ཡང་ངེས་པར་གནས་ཏེ་ཤེས་རབ་ཀྱིས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཐབས་ཀྱི་ཆ་ཀུན་ནས་དོན་གྱི་ཆ་ཀུན་ཏུ་ཡོངས་སུ་བཙལ་བར་བྱའོ། །སྟེ་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ལྷག་མཐོང་བསྒོམ་པར་བྱའོ། །༼བ༽ཤེས་རབ་དེ་མེད་པར་ཞི་གནས་ཙམ་གྱིས་ནི་ཆོག་པར་འཛིན་པར་མི་བྱའོ། །འོ་ན་བཙལ་བྱའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དེ་ཡང་ཇི་ལྟ་བུ་ཡིན་ཞེ་ན། དོན་དམ་པར་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་རང་རང་གི་སྡོད་ལུགས་མཐར་གཏུགས་པ་ན། དགག་བྱ་གང་ཟག་དང་ཆོས་ཀྱི་བདག་གང་དུ་ཡང་གྲུབ་པ་མེད་པས་ན་དགག་བྱ་དེ་གཉིས་ཀྱིས་སྟོང་པར་གྲུབ་པ་ཉིད་དེ། ཞེས་གསུངས་སོ། །
༼ཇ༽ལྔ་པ་ཕར་ཕྱིན་དང་པོ་ལྔ་ལོང་བ་ལྟ་བུ་ཡིན་པས་དེ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕར་ཕྱིན་ནམ་ཤེས་རབ་ཁོ་ནས་དེ་ཉིད་རྟོགས་པ་ནི།༼ ༽དེ་ལྟར་འཚོལ་དགོས་པའི་བཙལ་བྱའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དེ་ཡང་ཕར་ཕྱིན་དྲུག་པོ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་ཕར་ཕྱིན་གང་གིས་རྟོགས་ཤེ་ན། ཤེར་ཕྱིན་གྱིས་རྟོགས་པ་ཡིན་གྱི། བསམ་གཏན་ལ་སོགས་པ་ཕར་ཕྱིན་གཞན་ལྔས་རྟོགས་པར་མི་ནུས་པས་ན་ཞི་གནས་ལྟ་བུའི་བསམ་གཏན་ཙམ་རྙེད་པ་ལ་ཤེར་ཕྱིན་རྙེད་དོ་སྙམ་དུ་མ་འཁྲུལ་བར་བྱས་ནས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ངེས་པའི་ཤེས་རབ་གཙོ་བོར་བསྐྱེད་པར་བྱ་དགོས་ཏེ། དེའི་རྒྱུ་མཚན་ཡང་མདོ་

139

ལྷག་མཐོང་ལ་བསླབ་ཚསྡེ་དགོངས་འགྲེལ་ལས། གསུངས་ཏེ། ༼བ༽འདི་ལྟར་༼ར༽སྤྱན་རས་གཟིགས་ཀྱིས་༼བ༽གསོལ་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཞེས་བོས་ནས་དྲིས་པ་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་གནས་ལུགས་ངོ་བོ་ཉིད་མ་མཆིས་པ་དེ་ཉིད་རྟོགས་པའི་སྒོ་ནས་འཛིན་པ་ཡིན་མོད་ཀྱི་འོན་ཀྱང་དེ་འཛིན་པར་བྱེད་པའི་ཐབས་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དྲུག་གི་ནང་ནས་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་གང་གིས་འཛིན་ཅིང་རྟོགས་པ་ལགས། ཞེས་ཞུས་སོ། །དེའི་ལན་གསུངས་པ་ནི། ༼བ༽བཀའ་སྩལ་པ། སྤྱན་རས་གཟིགས་དབང་ཕྱུག་ཅེས་བོས་ནས། དེ་འཛིན་ཅིང་རྟོགས་པ་ནི། གཙོ་བོར་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཁོ་ནས་འཛིན་ཅིང་རྟོགས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །༼ཇ༽དྲུག་པ་དེས་ན་མིག་ལྟ་བུའི་ཤེས་རབ་ཐོས་བསམ་གྱིས་མ་བསྐྱེད་ན་མི་གྲོལ་བ་ནི། ༼ ༽དོན་དེ་ཉིད་ལ་དགོངས་ནས་སྔར་དྲངས་པ་ལྟར་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་དད་པ་བསྒོམ་པའི་མདོ་ལས་ཀྱང་། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་མི་གནས་པ་སྟེ་དེ་དང་བྲལ་ན་༼ཇ༽ཉན་རང་སོགས་དབང་པོ་དམན་འབྲིང་དུ་མ་ཟད་རང་བཞིན་གྱིས་དབང་རྣོན་བྱང་སེམས་རྣམས་ཀྱི་ཐེག་ཆེན་ལ་དད་པ་ཐེག་ཆེན་ལ་༼ཇ༽སྦྱིན་སོགས་ཇི་ལྟར་བྱས་ཀྱང་༼ཇ༽གྲོལ་བའམ་ངེས་པར་འབྱུང་བར་༼ཇ༽སྟོན་པ་༼བ༽སྟེ་གནས་པར་ང་མི་སྨྲའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །

ལྷག་མཐོང་གི་ཚོགས་བསྟེན་པ།

༼ཇ༽གཉིས་པ་ལྷག་མཐོང་ཇི་ལྟར་སྒྲུབ་པའི་ཚུལ་ནི།༼ ༽ཞི་གནས་ཙམ་གྱིས་མི་ཆོག་པར་ལྷག་མཐོང་དགོས་པ་དེ་ལྟར་ཡིན་པས་ན་གོང་གི་ས་བཅད་གཉིས་པ་ལྷག་མཐོང་ལ་བསླབ་པའི་ཚུལ་ལ་ཡང་དོན་ཚན་བཞི་ཡོད་དེ། ལྷག་མཐོང་གི་རྒྱུའི་ཚོགས་བསྟེན་པ་དང་། ལྷག་མཐོང་གི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་དང་། ལྷག་མཐོང་བསྒོམ་པའི་ཚུལ་དང་། བསྒོམས་པས་ལྷག་མཐོང་གྲུབ་

140

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

པའི་ཚད་དོ། །
དང་པོ་༼ཇ༽ལ་དྲི་མ་མེད་པའི་གསུང་རབ་ལ་ཐོས་བསམ་དགོས་ཚུལ་དང་། དྲང་དོན་ངེས་དོན་མ་འཁྲུལ་བ་དགོས་ཚུལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་གསུང་རབ་ལ་ཐོས་བསམ་དགོས་

ཚུལ་ནི།༼ ༽ལྷག་མཐོང་གི་རྒྱུའི་ཚོགས་བསྟེན་པ་ནི།དེ་ཡང་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་སྟོན་པའི་རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་ཀྱི་གནད་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་མཁྱེན་པའི་མཁས་པ་དམ་པ་མཉེས་པར་བྱས་པའི་སྒོ་ནས་བསྟེན་ཚུལ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་བྱའོ། །དེ་ནས་དྲི་མ་མེད་པ་སྟེ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མ་ནོར་ཞིང་རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་དང་མཐུན་པར་སྟོན་པའི་གཞུང་ལུགས་རྣམ་པར་དག་པ་མཉན་པར་བྱས་ཏེ། དེ་ཡང་བཤེས་གཉེན་དེ་ལས་མན་ངག་མཐའ་ཆོད་པར་ཐོས་པ་དང་ཇི་ལྟར་ཐོས་པའི་མན་ངག་གི་དོན་ལ་རང་གིས་ངེས་པ་རྙེད་ངེས་སུ་བསམས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་ལ་ཕུ་ཐག་ཆོད་པའི་སྒོ་ནས་རྟོགས་པའི་ལྟ་བ་བསྐྱེད་པ་ནི་ལྷག་མཐོང་གི་རྒྱུའི་ཚོགས་མེད་དུ་མི་རུང་བ་ཡིན་ཏེ། ཡིན་ལུགས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་ལ་ཕུ་ཐག་ཆོད་པའི་དོན་ནི། དཔེར་ན་ལུང་པ་དེར་རྟ་ལྟ་བུ་བརླག་པ་ན། ལུང་པ་དེའི་ཕུ་ཇི་ཙམ་ཡོད་པ་མ་རྫོགས་ཀྱི་བར་དུ་བཙལ་ནས་མེད་པར་ཐག་ཆོད་པའི་ཕུ་ཐག་ཆོད་པར་བཙལ་བ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་བཞིན་དུ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་འཚོལ་བའི་ཚེ་ཡང་དགག་བྱའི་བདག་དེ་མཐའ་ཐམས་ཅད་ནས་འཚོལ་ལུགས་མ་ཚང་བ་མེད་པའི་རིགས་པས་བཙལ་བ་ན་མེད་པར་ཐག་ཆོད་པའི་

ཚེ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་ཕུ་ཐག་ཆོད་པའོ། །ཕུ་ཐག་ཆོད་པར་རྟོགས་པའི་ལྟ་བ་དེ་ལྟ་བུ་མེད་ན་ཇི་ལྟ་བ་སྟེ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པའི་ལྷག་མཐོང་གི་རྟོགས་པ་ནམ་ཡང་སྐྱེ་བ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །༼ཇ༽གཉིས་པ་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་གང་རུང་ཞིག་གི་རྗེས་སུ་འབྲང་དགོས་པ་ནི། དེ་འདྲ་བའི་ལྟ་བ་ཕུ་ཐག་ཆོད་པ་དེའང་རྟོན་པ་བཞིའི་ནང་ནས་དྲང་དོན་གྱི་མདོ་ཙམ་ལ་ཡིད་ཆེས་པར་བྱས་ནས་མི་རྟོན་པར་ངེས་དོན་གྱི་མདོ་ལ་ཡིད་ཆེས་པར་བྱས་ནས་རྟོན་ཅིང་དེའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་པ་ཞིག་གིས་

141

ལྷག་མཐོང་ལ་བསླབ་ཚབཙལ་བར་བྱ་དགོས་པ་ཡིན་པས་ངེས་དོན་གྱི་མདོའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་ལ་ཡང་མདོའི་དྲང་དོན་དང་ངེས་དོན་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཤེས་པར་བྱས་ནས་ངེས་དོན་གྱི་གསུང་རབ་ཀྱི་དོན་ཁོང་དུ་ཆུད་དགོས་པ་ཡིན་ལ། ཁོང་དུ་ཆུད་པ་འདི་ཡང་ནམ་ཡང་མི་བསླུ་བར་ངེས་པའི་སྒོ་ནས་ཚད་མར་གྱུར་པའི་ཤིང་རྟའི་སྲོལ་འབྱེད་ཆེན་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ་དང་ཐོགས་མེད་ལྟ་བུ་ཞིག་གིས་མདོའི་དགོངས་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་བཀྲལ་བའི་བསྟན་བཅོས་ལ་ངེས་པར་བརྟེན་དགོས་ཏེ། དེ་ལྟ་བུ་ལ་མ་བརྟེན་ན་དམུས་ལོང་སྟེ་མིག་དང་མི་ལྡན་པའི་ལོང་བ་ལོང་ཁྲིད་མེད་པར་གཡང་ས་དང་བཅས་པའི་ལམ་སོགས་འཇིགས་པས་ཉམ་ང་བའི་ས་ཕྱོགས་སུ་འགྲོ་བ་དང་འདྲ་བས་ཕུང་བར་འགྱུར་བ་དེས་ན་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་བསྟན་བཅོས་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་དེ་ལྟ་བུ་ལ་ངེས་པ་ཁོ་ནར་བརྟེན་པར་བྱའོ། །༼ཇ༽འདིས་ནི་བླུན་པོ་དང་མི་མཁས་པའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ན་མི་རུང་བར་བཤད་པས་གཅེས་པར་གྱིས།
༼ཇ༽གསུམ་པ་དེའི་ནང་ནས་ཀླུ་སྒྲུབ་ལུགས་མ་རྟོགས་བར་དུ་མི་གྲོལ་བར་འཇུག་པར་བཤད་པས་དེ་ལ་བརྟེན་དགོས་པ་ནི།༼ ༽འོ་ན་ཇི་འདྲ་བ་ཞིག་ལ་བརྟེན་པར་བྱ་བའི་དགོངས་པ་འགྲེལ་པ་པོ་ཚད་མར་གྱུར་པ་སུ་ཞིག་ལ་བརྟེན་པར་བྱ་ཞེ་ན། དེ་ནི། ལུང་སྟོན་པ་པོ་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཉིད་ཀྱིས་ལུང་སྟོན་ཚུལ་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པའི་སྙིང་པོ་བདེན་པར་ཡོད་པ་དང་གཏན་ནས་མེད་པའི་རྟག་ཆད་ཀྱི་མཐའ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཟབ་མོའི་དོན་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་འགྲེལ་པར་ལུང་བསྟན་པ་ལ་ལང་ཀར་གཤེགས་པ་སོགས་མདོ་དང་འཇམ་དཔལ་རྩ་རྒྱུད་སོགས་རྒྱུད་སྡེ་དུ་མ་ནས་གབ་སྦས་མེད་པར་ཤིན་ཏུ་གསལ་བར་ལུང་བསྟན་པའི་གང་ཟག་ཁྱད་པར་ཅན་འཕགས་པ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཅེས་ས་འོག་ས་སྟེང་ས་བླ་སྟེ། ས་གསུམ་ན་མཚན་གྱི་སྙན་པ་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྱབ་བའི་ཚུལ་གྱིས་ཡོངས་སུ་སུ་གྲགས་པ་དེ་ཉིད་དེ་ལྟ་བུ་ལ་ཚད་མར་གྱུར་པ་ཡིན་པས། དེའི་

142

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

གཞུང་རིགས་ཚོགས་སོགས་ལ་བརྟེན་ནས་སྟོང་པ་ཉིད་རྟོགས་པའི་ལྟ་བ་བཙལ་༼ཇ༽དགོས་ཏེ་འཇུག་པ་ལས། སློབ་དཔོན་ཀླུ་སྒྲུབ་ཞབས་ཀྱི་ལམ་ལས་ནི། །ཕྱི་རོལ་གྱུར་ལ་ཞི་བའི་ཐབས་མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་ཤིང་། དེར་མ་ཟད་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱིས་ཟབ་མོ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པར་འཇམ་དཔལ་རྩ་རྒྱུད་དང་ལང་གཤེགས་རྔ་བོ་ཆེ་སོགས་ལུང་དང་རིགས་པས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འཇུག་པ་ལས། ཇི་ལྟར་དེ་ཡིས་ཆེས་ཟབ་ཆོས་རྟོགས་པ། །ལུང་དང་གཞན་ཡང་རིགས་པས་ཡིན་པས་ན། །ཞེས་དང་། འཇམ་དཔལ་རྩ་རྒྱུད་ལས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ང་འདས་ནས། །ལོ་ནི་བཞི་བརྒྱ་ལོན་པ་ན། །དགེ་སློང་ཀླུ་ཞེས་དེ་འབོད་འབྱུང་། །བསྟན་པ་ལ་ནི་དད་ཅིང་ཕན། །རབ་ཏུ་དགའ་བའི་ས་ཐོབ་ནས། །ལོ་ནི་དྲུག་བརྒྱ་དག་ཏུ་འཚོ། །ནས། དངོས་པོ་མེད་པའི་དོན་དེ་རིག ། ཞེས་སོགས་དང་། ལང་གཤེགས་ལས། ལྷོ་ཕྱོགས་བྷཻཻ་ཏའི་ཡུལ་དུ་ནི། །དགེ་སློང་དཔལ་ལྡན་ཆེར་གྲགས་པ། །དེའི་མིང་ཀླུ་ཞེས་འབོད་པ་དེ། །ཡོད་དང་མེད་པའི་ཕྱོགས་འཇིག་པ། །ནས། རབ་ཏུ་དགའ་བའི་ས་ཐོབ་སྟེ། །ཞེས་གསུངས་པའི་རབ་ཏུ་དགའ་བའི་ས་ཐོབ་པས་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་དང་འགྲེལ་པས་དང་པོ་སོ་སོ་སྐྱེ་བོས་ས་དང་པོ་ཐོབ་པར་བཤད་ཀྱང་དང་པོ་ནས་ཐེག་ཆེན་པ་ཚེ་དེར་ས་བརྒྱད་པ་གནོན་པ་མདོ་དང་མཐུན་ལ་ཆོས་སྒྲ་ཆེན་པོ་གསུམ་བསྒྲགས་པའི་ཤེར་མདོ་འཆད་པ་དང་། ལོ་བཞི་བརྒྱ་ན་ལྷོ་ཕྱོགས་སུ་འབྱུང་བ་གཉིས་པ་དང་། ལོ་བརྒྱད་ཅུ་པ་ལ་ཆོས་སྒྲ་གསུམ་པ་རྔ་བོ་ཆེའི་མདོར་ལོ་བརྒྱར་བཤད་པ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྤྲིན་ཆེན་ལས། དགེ་སློང་དེས་ཆོས་ཀྱི་སྒྲ་ལན་གསུམ་གྲགས་ནས་འཆི་བར་འགྱུར་བའི། ནས། དེ་ནི་ཐ་མར་འབྱུང་བར་འགྱུར་ལ་ཞེས་དང་། རྔ་བོ་ཆེལས། དེ་འདྲའི་དགེ་སློང་རྙེད་དཀའ་སྟེ། །རིམ་གྱིས་སྣང་བ་ཉམས་པར་འགྱུར། །འདི་ལྟར་དེ་ནི་ལྷོ་ཕྱོགས་སུ། །འབྱུང་བའི་ཐ་མ་གཅིག་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། རྩ་ཤེའི་ཊཱིཀ་ཆེན་ནས། རྔ་བོ་ཆེ་ནས་དེ་ལྟར་ལུང་བསྟན་པ་དེ་ལྷོ་ཕྱོགས་སུ་འབྱུང་བའི་ཐ་མ་གཅིག་ཡིན་པར་གསུངས་པས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན། སྤྲིན་ཆེན་དང་རྔ་བོ་ཆེ་གཉིས་ཀ་ནས་གསུངས། ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །དེས་ན་དེའི་གཞུང་ལ་བརྟེན་པར་ངེས་བར་བྱའོ། །

143

ལྷག་མཐོང་ལ་བསླབ་ཚ

༼ཇ༽གཉིས་པ་༼ ༽དེ་ལྟར་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་འཚོལ་ཚུལ་འདི་ལ་ཡང་དོན་ཚན་གསུམ་ཡོད་དེ། གང་གི་སྒོ་ནས་དྲང་ངེས་སུ་འགྲོ་རྒྱུའི་དྲང་དོན་དང་ངེས་དོན་གྱི་གསུང་རབ་ངོས་“བཟུང1་བ་དང་། ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་དགོངས་པ་འགྲེལ་བའི་ཚུལ་ཇི་ལྟར་བྱུང་བ་དང་། སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བ་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་ཚུལ་ལོ། །
དང་པོ་༼ ༽དྲང་ངེས་ཀྱི་གསུང་རབ་ངོས་བཟུང་བ་༼ཇ༽ལ་ཟབ་དོན་ངེས་དོན་གྱི་མདོ་ལ་བརྟེན་དགོས་པ་དང་། དྲང་ངེས་ཀྱི་དོན་གཉིས་ལས་དང་པོ་ནི། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པར་འདོད་པའི་ཐར་འདོད་རྣམས་ཀྱིས་ནི་རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་ཉིད་གཙོ་བོར་བཟུང་སྟེ། དེ་ལ་བརྟེན་དགོས་ལ། བརྟེན་བྱ་གསུང་རབ་ཀྱང་གདུལ་བྱ་སྣ་ཚོགས་ཀྱི་བསམ་པ་མི་འདྲ་བའི་དབང་གིས་དྲང་ངེས་ཀྱི་ཚུལ་ཡང་སྣ་ཚོགས་པ་ཞིག་འབྱུང་བ་ཡིན་པས་ན་གསུང་རབ་ཇི་འདྲ་བ་ཞིག་ལ་བརྟེན་ནས་ཟབ་མོའི་དོན་བཙལ་བར་བྱ་དགོས་སྙམ་ནས་འདྲི་ན། དེའི་ལན་ནི་ངེས་པའི་དོན་གྱི་གསུང་རབ་ཅིག་ལ་མ་བརྟེན་པར་གསུང་རབ་གཞན་ལ་བརྟེན་པས་ནི་ཟབ་མོའི་དོན་རྟོགས་མི་ནུས་པས་ངེས་དོན་གྱི་གསུང་རབ་ལ་ངེས་པར་བརྟེན་ནས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པར་བྱ་དགོས་སོ་ཞེས་བྱའོ། །
༼ཇ༽གཉིས་པ་ལ་དྲང་ངེས་བརྗོད་བྱའི་སྒོ་ནས་འཇོག་པ་དང་། བློ་གྲོས་མི་ཟད་པའི་མདོའི་བཤད་ཚུལ་དང་། མདོ་གཞན་དང་བསྟན་བཅོས་གཞན་གྱིས་བཤད་ཚུལ་དང་། གཞན་གྱིས་དྲང་ངེས་ལ་འཁྲུལ་པ་བཀག་པ་བཞི་ལས། དང་པོ་ནི། འོ་ན་གསུང་རབ་ཇི་འདྲ་བ་ཞིག་ངེས་དོན་དང་། གསུང་རབ་ཇི་འདྲ་བ་ཞིག་དྲང་དོན་ཡིན་སྙམ་ནས་འདྲི་ན། དེའི་ལན་ལ། གསུང་རབ་ཀྱི་དྲང་ངེས་འདི་ནི་རྗོད་བྱེད་ཀྱི་སྒོ་ནས་མི་འཇོག་པར་བརྗོད་བྱའི་སྒོ་ནས་བཞག་དགོས་སྟེ།༼ཇ༽མདོའི་དྲང་དོན་ངེས་དོན་དཔྱད་སྐབས་སྤྱིར་དོན་ལ་ཞེས་པའི་རྗོད་དོན་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་སྒོ་ནས་འཇོག་ལུགས་ནི་བརྗོད་བྱའི་དོན་དོན་དམ་
1 ལམ་རིམ་དུ། གཟུང

144

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

པ་བདག་མེད་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གཙོ་བོར་དངོས་སུ་སྟོན་པའི་གསུང་རབ་ཅིག་ནི་ངེས་པའི་དོན་དང་། བརྗོད་བྱའི་དོན་ཀུན་རྫོབ་སྣ་ཚོགས་སུ་སྣང་བ་རྫུན་པའི་རང་བཞིན་གཙོ་བོར་དངོས་སུ་སྟོན་པ་ཞིག་ནི་དྲང་བའི་དོན་གྱི་གསུང་རབ་ཏུ་ངོས་བཟུང་ངོ་། །༼ཇ༽གཉིས་པ་ལ་བཞི་ལས། དང་པོ་མདོར་བསྟན་པ་ནི། དེ་ལྟར་བཟུང་དགོས་པ་ཡང་བློ་གྲོས་མི་ཟད་པས་བསྟན་པ་ལས་གསུངས་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ་ངེས་པའི་དོན་གྱི་མདོ་སྡེ་ནི་གང་ཡིན་དྲང་བའི་དོན་གྱི་མདོ་སྡེ་ནི་གང་ཡིན་ཞེས་འདྲི་ན་དེ་

ལ་ལན་ནི། མདོ་སྡེ་གང་དག་ཀུན་རྫོབ་བརྫུན་པའི་རང་བཞིན་གྱི་ངོ་བོ་ཙམ་འཇོག་ཅིང་། བསྒྲུབ་པ་༼བ༽སྟེ་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ། གཙོ་བོར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་མདོ་སྡེ་དེ་དག་ནི་དྲང་བའི་དོན་གྱི་མདོ་སྡེ་ཞེས་བྱའོ། །མདོ་སྡེ་གང་དག་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་སྤྲོས་པ་བཅད་པ་ཙམ་གྱི་དོན་དམ་པའི་ངོ་བོ་འཇོག་ཅིང་བསྒྲུབ་པ་༼བ༽སྟེ་དོན་དམ་བདེན་བདེན་པ། ༼ཇ༽སྟེ་སྒྲུབ་བྱེད་༼ ༽གཙོ་བོར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་མདོ་སྡེ་དེ་དག་ནི་ངེས་པའི་དོན་གྱི་མདོ་སྡེ་ཞེས་བྱའོ། །
༼ཇ༽གཉིས་པ་ལུས་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ནི།

༼ ༽འོ་ན་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ངོ་བོ་སྒྲུབ་པ་སྟོན་ཚུལ་གང་ཞེ་ན། ལན་
ནི། མདོ་སྡེ་གང་དག་༼ཇ༽གང་ཟག་གམ་སངས་རྒྱས་སོགས་དོན་ལའང་མི་འདྲ་བ་ནི།༼ ༽ཀུན་རྫོབ་ནི་རྫུན་པའི་རང་བཞིན་དོན་སྣ་ཚོགས་སུ་སྣང་བ་ཡིན་པས་རྗོད་བྱེད་ཚིག་དང་༼ ༽དེའི་གཞི་༼ཇ༽ཀ་ཁ་སོགས་ཡི་གེ་ཡང་སྣ་ཚོགས་༼ཇ༽ཀྱིས་༼ ༽པའི་སྒོ་ནས་བསྟན་དགོས་ལ་དེ་དག་གཙོ་བོར་དངོས་སུ་བསྟན་པ༼ཇ༽འི་མདོ་སྡེ་ནི་ཆོས་དེའི་གནས་ལུགས་སུ་མི་རུང་བས་དེ་དག་ནི་དྲང་བའི་དོན་གྱི་མདོ་སྡེ་ཞེས་བྱའོ། །༼ཇ༽སྟེ་དཔེར་ན་གང་ཟག་ལ་བདག་དང་སེམས་ཅན་སོགས་བཞིན་ནོ། །༼ ༽འོ་ན་དོན་དམ་གྱི་ངོ་བོ་སྒྲུབ་ཅིང་འཇོག་ཚུལ་སྟོན་ལུགས་གང་ཡིན་ཞེ་ན། ལན་ནི། མདོ་སྡེ་གང་དག་༼ཇ༽དཔག་དཀའ་བས་༼ ༽གཏིང་རྟོགས་པར་མི་ནུས་པས་ཟབ་མོ

༼ ༽འི་དོན་དཔེ་དང་གཏན་ཚིགས་སོགས་ཐབས་ཀྱི་སྒོ་ནས་༼ཇ༽དང་མཐོང་དཀའ་
བས་བལྟ་བར་དཀའ་བ་༼ཇ༽དང་ཡིད་ཁོ་ནས་གཞལ་དགོས་པས་༼ ༽དེ་ལྟ་བུའི་སྒོ་ནས་གང་དུ་ཡོད་པའི་

145

ལྷག་མཐོང་ལ་བསླབ་ཚཚོད་ཙམ་ཞིག་ཤེས་ཀྱང་དོན་དེ་ཉིད་ངོ་བོ་རང་འདི་ལྟར་འདུག་སྙམ་དུ་ཁོང་དུ་ཆུད་པའི་སྒོ་ནས། རྟོགས་པར་དཀའ་བ་དགག་བྱའི་སྤྲོས་པ་རྣམ་པར་བཅད་པ་ཙམ་ཞིག་བསྟན་པ་ནི་དོན་དམ་པའི་ངོ་བོ་འཇོག་པའམ་སྒྲུབ་པ་སྟོན་ཚུལ་ཡིན་པས་དེ་ལྟ་བུ་གཙོ་བོར་དངོས་སུ་བསྟན་པ༼ ༽འི་མདོ་སྡེ་༼ཇ༽ནི་ཆོས་དེའི་གནས་ལུགས་ཡིན་པས་དེ་དག་ནི་ངེས་པའི་དོན་གྱི་མདོ་སྡེ་ཞེས་བྱའོ་༼ཇ༽སྟེ་བདག་དང་སེམས་ཅན་སོགས་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལ་དབྱེར་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་གསུངས་སོ། །༼ཇ༽གསུམ་པ་ཡན་ལག་གི་བཤད་པ་ནི། འོ་ན་བརྗོད་བྱ་ཀུན་རྗོབ་བསྟན་པས་དྲང་དོན་དུ་འགྲོ་བའི་ཀུན་རྫོབ་སྟོན་ལུགས་ཀྱི་མཚན་གཞི་དེ་ཇི་འདྲ་བ་ཞིག་གི་སྟེང་ནས་ངེས་དགོས་པ་ཡིན་ལ། བརྗོད་བྱ་དོན་དམ་པ་བསྟན་པས་ངེས་དོན་དུ་འགྲོ་བའི་དོན་དམ་སྟོན་ལུགས་ཀྱང་མཚན་གཞི་ཇི་ལྟར་བསྟན་པ་ཞིག་གིས་ངེས་དགོས་པ་ཡིན་སྙམ་ནས་འདྲི་ན། འདི་འདྲའི་ལན་དེ་ཡང་མདོ་དེ་ལས་ཤིན་ཏུ་གསལ་བར་བསྟན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། ༼ང༽དེ་གཉིས་ཀྱི་སྟོན་ལུགས་ཀྱང་མེད་མེད་ཅེས་པའི་ཚུལ་གྱིས་བསྟན་པ་རྣམས་དོན་དམ་སྟོན་ཚུལ་དང་ཡོད་ཡོད་ཅེས་པའི་ཚུལ་གྱིས་སྟོན་པ་རྣམས་ཀུན་རྫོབ་སྟོན་ལུགས་ཏེ། དེ་ཡང་མེད་ཅེས་པའི་མེད་པ་ནི་དོན་དམ་དང་ཡོད་ཅེས་པའི་ཡོད་པ་ནི་ཐ་སྙད་དུ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་བདག་ནས་ཚོར་བ་པོའི་བར་རྣམས་སེམས་ཅན་གྱི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་སོ། །མདོ་སྡེ་གང་དག་བརྗོད་བྱ། དབང་བྱེད་པའི་དོན་གྱིས་ན་བདག་དང་༼ཇ༽དོན་གང་ཟག་གཅིག་པུ་ལའང་སེམས་བདག་ཏུ་བཟུང་བས། ༼ ༽སེམས་པའི་རྩོལ་བ་དང་ལྡན་པས་སེམས་ཅན་དང་༼ཇ༽སྙིང་སྟོབས་དང་ལྡན་པས། ༼ ༽འཚོ་བའི་རྟེན་བྱེད་པས་སྲོག་དང་༼ཇ༽འཚོ་བས་ན། ༼ ༽འཚོ་བའི་རྐྱེན་དུ་མས་གསོ་བར་བྱ་བ་ཡིན་པས་གསོ་བ་དང་༼ཇ༽རྒྱས་པས་ན། ༼ ༽བྱ་བ་ལ་མཐུ་ཡོད་པས་ན་ནུས་ལྡན་ཏེ། རྒྱ་སྐད་ལ་པུ་རུ་ཥ་ཞེས་བྱ་བ་བོད་སྐད་དུ། སྐྱེས་བུར་བསྒྱུར་བ་དང་རང་རྒྱུད་ཉོན་མོངས་པས་གང་ཞིག་འཁོར་བར་ཟག་པས་གང་ཟག་ཅེས་བྱའོ་ཞེས་མང་པོ་ལ་གྲགས་པ་དང་ཤེད་ནི་སྟོབས་སམ་ཤུགས་སོ། །དེ་ལས་སྐྱེས་པ་ནི་དེའི་རང་བཞིན་ལས་གྲུབ་པ་དང་གོང་གི་དེ་དང་འདྲ་སྟེ་སྟོབས་སམ་ནུས་པའི་རང་བཞིན་ལས་གྲུབ་པའི་བུ་ཡིན་པས་ཤེད་བུ་དང་ ལོངས་

146

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

སྤྱོད་ཀྱི་སྒྲུབ་པ་པོ་ཡིན་པས་བྱེད་པ་པོ་དང་། ལོངས་སྤྱོད་པའི་ཚོར་བ་མྱོང་བ་པོ་ཡིན་པས། ཡང་ན་ཐ་མ་འདི་གཉིས་ལས་བྱེད་པ་པོ་དང་རྣམ་སྨིན་གྱི་ཚོར་བ་མྱོང་བ་པོར་བཤད་པར་བྱའོ། །ཚོར་བ་པོ་སྟེ་དེ་ལྟ་བུ་རྫུན་པའི་སྣང་ཚུལ་ལ། སྐད་སྣ་ཚོགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་བཤད་པར་བྱ་དགོས་བ་དེ་ཡང་གནས་ཚུལ་ལ་རང་དབང་བའི་བདག་པོ་མེད་པ་ལ་སྣང་ཚུལ་བདག་པོ་ལྟ་བུར་ཚིག་གིས་བཅོས་ནས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་མདོ་སྡེ་དེ་དག་ནི་དྲང་བའི་དོན་གྱི་མདོ་སྡེ་ཞེས་བྱ་བའོ། །མདོ་སྡེ་གང་དག་༼ ༽བརྗོད་བྱ་ཆོས་རང་རང་གི་ངོ་བོ་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོངས་པས་༼ཇ༽ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ངོ་བོ་བདེན་པར་མེད་པས་སྟོང་པ་ཉིད་དང་༼ ༽དེའི་རྒྱུ་གཞན་དང་མ་འདྲེས་པར་མངོན་པར་བྱེད་པའི་༼ཇ༽རྒྱུ་དང་བྱེད་པ་སོགས་བདེན་པར་མེད་པས་མཚན་མ་བདེན་པར་མེད་པ་དང་༼ ༽དེའི་འབྲས་བུ་དོན་དམ་པར་ཐོབ་ཏུ་རེ་བའི་སྒོ་ནས། ༼ཇ༽འབྲས་བུ་དང་བྱ་བ་བདེན་པར་མེད་པས་སྨོན་པར་བྱ་བའི་ངོ་བོར་མེད་པ་དང་རྒྱུ་རྐྱེན་གཞན་གྱིས་དོན་དམ་པར་མངོན་པར་འདུ་ཞིང་ཚོགས་པར་བྱེད་ནུས་པའི་སྒོ་ནས་སྐྱེད་ནུས་སུ་མེད་པ་དང་དོན་དམ་པར་རྒྱུ་ལ་ནུས་པ་དེ་མེད་པས་འབྲས་བུ་དོན་དམ་པར་སྐྱེ་བ་སྲིད་པ་མེད་པ་དང་དེ་མི་སྲིད་པས་འབྲས་བུ་རང་ངོས་ནས་མ་སྐྱེས་པ་དང་རང་དབང་བའི་སེམས་ཅན་མེད་པ་དང་རང་དབང་བའི་སྲོག་མེད་པ་དང་རང་དབང་བའི་གང་ཟག་མེད་པ་དང་རང་དབང་བའི་བདག་པོ་མེད་པ་སོགས་སྟེ་མདོར་ན་སྤྲོས་པ་སྣ་ཚོགས་སུ་སྣང་བའི་ངོ་བོ་མི་སྟོན་པར་དགག་བྱའི་སྤྲོས་པ་ཐམས་ཅད་རྣམ་པར་བཅད་ཙམ་གྱི་ངོ་བོ་རྟོགས་པ་ནི། འཁོར་བ་ལས་རྣམ་པར་ཐར་བར་བྱེད་པའི་སྒོ་ཡིན་པས་དེ་ལྟ་བུ་དངོས་སུ་གཙོ་བོར་སྟོན་པའི་མདོ་སྡེ་དེ་དག་ནི་ངེས་པའི་དོན་གྱི་མདོ་སྡེ་ཞེས་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །༼ཇ༽བཞི་པ་གྲུབ་དོན་ནི། ༼ ༽འདིས་ནི་བདག་མེད་པ་དང་སྐྱེ་བ་མེད་པ་སོགས་སྤྲོས་པ་རྣམ་པར་བཅད་པའི་ཚུལ་གྱིས་གཙོ་བོར་དངོས་སུ་སྟོན་པའི་མདོ་རྣམས་ངེས་དོན་གྱི་མདོ་དང་བདག་ལ་སོགས་པའི་ཀུན་རྫོབ་སྤྲོས་པ་སྣ་ཚོགས་པར་སྣང་བ་ཅན་གཙོ་བོར་དངོས་སུ་སྟོན་པའི་

147

ལྷག་མཐོང་ལ་བསླབ་ཚམདོ་རྣམས་དྲང་དོན་གྱི་མདོ་ཉིད་དུ་གསུངས་པ་ཡིན་པས་རང་དབང་བའི་བདག་མེད་པ་དང་དོན་དམ་པར་སྐྱེ་བ་མེད་པ་སོགས་དོན་དམ་གྱི་དོན་དང་། སྐྱེ་བ་སོགས་ཀུན་རྫོབ་གྱི་དོན་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །
༼ཇ༽གསུམ་པ་མདོ་གཞན་དང་བསྟན་བཅོས་གཞན་གྱིས་བཤད་ཚུལ་ལ་བདུན་ལས། དང་པོ་བརྗོད་བྱའི་སྒོ་ནས་དྲང་ངེས་འཇོག་པ་ཏིང་ངེ་འཛིན་རྒྱལ་པོ་ལས་བཤད་པ་ནི། ༼ ༽དེར་མ་ཟད་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་རྒྱལ་པོའི་མདོ་ལས་ཀྱང་གསུངས་པ་ནི། བདེན་པར་གྲུབ་པས་སྟོང་པའི་༼ཁ༽སྟོང་པ་༼བ ར༽ཉིད་དོན་དམ་པ་དེ་ཉིད་མདོ་སྡེར་༼ཀ༽བདེ་བར་གཤེགས་པས་༼ག༽བཤད་པ་༼ཅ༽ལྟར། །བརྗོད་བྱ་དེ་ལྟ་བུ་དངོས་སུ་བསྟན་པ་ནི། ༼ང༽ངེས་པའི་དོན་གྱི་མདོ་སྡེ་༼བ༽ཡིན་པ་༼ཆ༽མཚན་མེད་སྨོན་མེད་སོགས་བསྟན་པ་ཡང་ངེས་དོན་གྱི་མདོ་སྡེ་༼ཇ༽དག་གི་བྱེ་བྲག་ཡིན་༼བ༽པར་སྟེ་ཁྱད་པར་དུ་ཤེས་༼བ༽པར་བྱ་དགོས་སོ། །༼བ༽ཡང་མདོ་མདོ་སྡེ་གང་ལས་༼བ ར༽བརྗོད་བྱ་སེམས་ཅན་དང་གང་ཟག་དང་སྐྱེས་བུ་༼བ༽སོགས་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་༼བ༽ལ་སོགས་པ་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ཆོས་གཙོ་བོར་དངོས་སུ་བསྟན་༼བ ར༽པའི། །ལུང་གི་ཆོས་

༼བ༽སམ་མདོ་དེ་ཐམས་ཅད་ནི་དྲང་བའི་དོན་༼བ༽གྱི་མདོ་ཉིད་གྱི་མདོ་སྡེའི་༼ར༽ཁྱད་
པར་དུ་ཤེས་སོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །༼བ༽བརྗོད་བྱ་དེ་དག་སྟོན་པའི་མདོ་དྲང་དོན་གྱི་མདོ་དང་ངེས་དོན་གྱི་མདོར་བཤད་པས་སྟོན་རྒྱུ་དེ་དག་དྲང་དོན་དང་ངེས་དོན་ཡིན་པར་ཡང་གྲུབ་བོ། །༼ང༽དེ་ལ་བརྟེན་ནས་མགོན་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་གཞུང་ཕལ་ཆེ་བར་མེད་མེད་ཅེས་སྟོན་པ་ངེས་དོན་དང་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱི་གཞུང་ཕལ་ཆེ་བར་ཡོད་ཡོད་ཅེས་སྟོན་པ་རྒྱ་ཆེན་སྤྱོད་རྒྱུད་ཀྱི་གཞུང་དང་དྲང་དོན་གྱི་གཞུང་དུ་ཡང་གྲུབ་བོ། །༼ཇ༽གཉིས་པ་བསྟན་བཅོས་དབུ་མ་སྣང་བས་བཤད་ཚུལ་ནི།༼ ༽དེར་མ་ཟད་དབུ་མ་སྣང་བ་ལས་ཀྱང་གསུངས་པ་ནི། དེ་ལྟ་བས་ན་དོན་དམ་པ་གཙོ་བོར་དངོས་སུ་བརྗོད་པ་ཁོ་ནའི་མདོ་སྡེ་ནི་ངེས་པའི་དོན་གྱི་མདོ་སྡེ་ཡིན་ལ། དེ་ལས་བཟློག་པ་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་གཙོ་བོར་དངོས་སུ་བརྗོད་

148

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

པའི་མདོ་ནི་དྲང་བའི་དོན་གྱི་མདོ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བར་བློ་དང་ལྡན་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱའོ། །༼ཇ༽གསུམ་པ་དོན་དམ་པར་སྐྱེ་མེད་སོགས་ངེས་དོན་ཡིན་པར་མདོ་གཞན་གྱིས་འཆད་ཚུལ་ནི། དེ་ལྟར་ཡང་འཕགས་པ་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡུལ་ལ་འཇུག་པ་ཡེ་ཤེས་སྣང་བའི་རྒྱན་གྱི་མདོ་ལས་ཀྱང་། ངེས་པའི་དོན་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་དོན་དམ་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པས་ཤེས་ལ། དོན་དམ་པར་སྐྱེ་བ་མེད་པ་ལ་སོགས་པའང་། དོན་དམ་པར་ངེས་པའི་དོན་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ཡང་འཕགས་པ་བློ་གྲོས་མི་ཟད་པས་བསྟན་པ་ལས་དོན་དམ་པར་སྐྱེ་བ་མེད་པ་ལ་སོགས་པ་ངེས་པའི་དོན་ནོ་ཞེས་བྱ་བས་བསྟན་ཏེ། དེ་ལྟ་ཡིན་བས་ན་ལུང་དེ་དག་ལས། དོན་དམ་པར་སྐྱེ་བ་མེད་པ་ལ་སོགས་པ་དགག་བྱའི་སྤྲོས་པ་བཅད་པ་ཁོ་ན་དོན་དམ་པ་ཡིན་གྱི་སྤྲོས་པ་སྣ་ཚོགས་སུ་སྣང་བའི་དོན་ནི་དོན་དམ་པ་མ་ཡིན་པ་ཁོ་ན་འོ་ཞེས་བྱ་བར་ངེས་སོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །༼ཇ༽བཞི་པ་དེས་ན་རིགས་ཚོགས་རྩ་འགྲེལ་ངེས་དོན་གྱི་གཞུང་ཡིན་པ་ནི། ༼ ༽དྲང་ངེས་ཀྱི་ཁྱད་པར་དེ་ལྟ་བུ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར་ན་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱིས་མཛད་པའི་དབུ་མ་རིགས་པའི་ཚོགས་དང་དེའི་དགོངས་འགྲེལ་ཚད་མར་གྱུར་པའི་བསྟན་བཅོས་དང་བཅས་པ་རྣམས་“ན1་ངེས་པའི་དོན་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་སྟོན་པའི་བསྟན་བཅོས་ཡིན་པར་“གཟུང2་བར་བྱ་སྟེ། དེ་རྣམས་ཀྱིས་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་དང་། འགག་པ་ལ་སོགས་པའི་སྤྲོས་པའི་ཚོགས་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བའི་དོན་དམ་པ་རྒྱས་པར་གཏན་ལ་འབེབས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །༼ཇ༽ལྔ་པ་གྲུབ་དོན་དང་སྒྲ་བཤད་པ་ནི། ༼ ༽རྒྱུ་མཚན་ཅིའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར། དོན་དམ་བདེན་པ་སྟོན་པའི་མདོ་དང་། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་སྟོན་པའི་མདོ་དེ་གཉིས་ལ་རིམ་པ་བཞིན་དྲང་བའི་དོན་གྱི་མདོ་དང་ངེས་པའི་དོན་གྱི་མདོ་ཞེས་བྱ་

1 ལམ་རིམ་དང་མཆན་བཞི་དེབ་ཏུ། ནི
2 ལམ་རིམ་དུ། བཟུང

149

ལྷག་མཐོང་ལ་བསླབ་ཚསྙམ་དུ་བསམས་ནས་འདྲི་ན་ལན་ནི། ངེས་དོན་“གྱི་1མདོ་འདིའི་བརྗོད་བྱའི་དོན་དོན་དམ་བདེན་པ་དེ་དོན་དེ་ལས་གཞན་དུ་དྲང་བར་མི་ནུས་པར་དོན་དེ་ཉིད་དུ་ངེས་ཤིང་མཐར་ཐུག་པས་ན། ངེས་པའི་དོན་ནམ་དོན་ངེས་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། བརྗོད་བྱའི་དོན་དེ་ནི་དེ་ཁོ་ན་ལྟར་གནས་ཤིང་མི་འདའ་བ་ཉིད་ཀྱི་དོན་ཡིན་པས་གཏན་ལ་དབབ་བྱའི་མཐར་ཐུག་སྟེ་དོན་དེར་ཐག་བཅད་པ་ན་མཐའ་དེ་ལས་གཞན་དུ་འགྲོ་ས་མེད་པའི་ཕྱིར་ན། དོན་དེ་ཕན་ཆད་དོན་གཞན་ཞིག་དུ་དྲང་དུ་མེད་པ་དང་དོན་དེ་ལས་གཞན་དུ་གང་ཟག་གཞན་གྱིས་“དྲང་2མི་རུང་སྟེ་དོན་དེ་ཁ་རང་དུ་ངེས་ཤིང་ཐག་ཆོད་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་དངོས་པོའི་གནས་ལུགས་དང་མཐུན་པའི་ཚད་མ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་རོ། །༼ཇ༽དྲུག་པ་ངེས་དོན་ནི། དགག་བྱའི་བདེན་པ་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་པའི་བདེན་པ་དང་ཚད་མས་གྲུབ་དགོས་པ་ནི། དེ་ལྟར་ཡང་དབུ་མ་སྣང་བ་ལས། ངེས་པའི་དོན་གྱི་མདོ་ཡང་གང་འདྲ་ཞིག་ལ་བྱ་ཞེ་ན། ལན་ནི་མདོ་དེའི་དོན་གང་བསྟན་པ་དེ་དེ་ཁ་རང་དུ་ངེས་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་གཞན་དུ་མི་འགྱུར་བའི་ཚད་མ་དང་བཅས་པ་དང་སྒྲུབ་བྱེད་དེ་ལྟ་བུ་ཡོད་པ་ཙམ་གྱིས་མི་ཆོག་པར་བསྒྲུབ་བྱའི་དོན་དེ་ཉིད་ཀྱང་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་གཙོ་བོར་དངོས་སུ་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་དབང་དུ་མཛད་ནས་བཤད་པའི་མདོ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ངེས་པའི་དོན་གྱི་མདོ་ཞེས་བྱ་སྟེ། མདོ་དེ་ནི་རང་གིས་གང་བསྟན་པའི་དོན་དེ་ལས་ལོགས་པ་གཞན་ཞིག་ཏུ་གང་ཟག་གཞན་གྱིས་ཇི་ལྟར་བཤད་པའི་དོན་དང་དོན་དེའི་གནས་ལུགས་ཇི་ལྟར་གནས་པའི་མཐའ་རྣམས་དེ་ལས་གཞན་གང་དུའང་དྲང་བར་མི་ནུས་པར་དེ་ཉིད་དུ་ངེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །༼ཇ༽བདུན་པ་དེས་ན་སྒྲ་ཇི་བཞིན་མ་ཡིན་པར་མ་ཟད་སྒྲ་ཇི་བཞིན་ཡིན་ཀྱང་གནས་ལུགས་ཀྱི་དོན་གཞན་དུ་དྲང་དགོས་པ་ཡང་དྲང་དོན་ཡིན་པ་ནི།༼ ༽དབུ་མ་སྣང་བ་ལས་ངེས་དོན་གྱི་མདོ་ལས་དེ་ལྟར་གསུངས་པའི་ཤུགས་ཀྱིས་ནི་དྲང་བའི་དོན་གྱི་མདོ་ཡང་ཤེས་པར་
1 མཆན་བཞི་དེབ་ཏུ། -གྱི་
2 ལམ་རིམ་དུ། དྲང་དུ་

150

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

ནུས་ཏེ། མདོ་འདིའི་དོན་ཇི་ལྟར་བསྟན་པ་ལ་གནོད་པ་མཐོང་སྟེ་དེ་ཁ་ལྟར་ཡིད་ཆེས་ནས་བཟུང་དུ་མི་རུང་བར་མདོ་འདིས་འདི་ལྟར་བཤད་པའི་དགོངས་པའི་གཏད་ས་དོན་གཞན་འདི་ལྟ་བུ་ལ་གཏད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བཤད་ནས་དོན་གཞན་ལ་བསྒྱུར་ཞིང་དྲང་དགོས་པའམ། ཡང་ན་བསྟན་ཚོད་དེ་དེ་ཁ་ལྟར་ཡིད་ཆེས་པའི་སྒོ་ནས་དཔེར་ན། སྦྱིན་པས་ལོངས་སྤྱོད་ཁྲིམས་ཀྱིས་བདེ། །ཞེས་པ་ལྟ་བུ་སྒྲ་ཇི་བཞིན་པར་བཟུང་བས་ཆོག་ཀྱང་དེ་ཙམ་ཞིག་ནི་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་གཙོ་བོར་བསྟན་པ་ཡིན་པས། མཐར་ཐུག་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་གནས་ཚུལ་མ་ཡིན་གྱི། དོན་སྣང་བ་ཙམ་གྱི་རྫུན་པ་དེ་ལས་གཞན་དུ་ད་དུང་དོན་དེའི་མཐར་ཐུག་པའི་སྡོད་ལུགས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བཙལ་དགོས་པས་ན་དྲང་བའི་དོན་ནམ་དོན་དྲང་དགོས་པ་ཞེས་བྱའོ། །༼ཇ༽བཞི་པ་གཞན་གྱིས་དྲང་ངེས་ལ་སྒྲོ་བཏགས་བསལ་བ་ལ་དགག་བྱ་ལ་དོན་དམ་སྦྱར་མི་དགོས་པར་འདོད་པ་བཀག་པ་དང་། གཞན་དུ་ན་འགོག་བྱེད་མདོ་སྡེ་ཡང་ཁེགས་པར་ཐལ་བ་དང་། གཞུང་ཚན་དྲང་དོན་ཡིན་ཀྱང་བསྟན་བཅོས་དེ་ངེས་དོན་ཡིན་པ་མི་ཁེགས་པ་དང་། སྒྲ་ཇི་བཞིན་པ་ཡིན་ཀྱང་དྲང་དོན་མི་འགལ་བ་བཞི་ལས། དང་

པོ་ནི།༼ ༽ཁ་ཅིག་འདི་སྐད་ཟེར་ཏེ། ངེས་དོན་གྱི་མདོ་སྡེ་རྣམས་ནི་སྒྲ་ཇི་བཞིན་པ་ཡིན་པས་ན་མདོ་སྡེ་དེ་ལས་གང་བཤད་པ་ལྟར་ཁས་ལེན་དགོས་པས་སྐྱེ་བ་མེད་པ་དང་གང་ཟག་མེད་པ་སོགས་གང་བྱུང་ན་ཡང་དངོས་ཟིན་ལྟར་སྐྱེ་བ་དང་གང་ཟག་སོགས་ཡེ་མེད་དང་གཏན་མེད་དུ་ “གཟུང1་དགོས་ཏེ། དེ་ལྟར་གཟུང་དགོས་པ་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་སྒྲས་གང་བསྟན་པར་ཁས་བླང་དུ་མི་རུང་བས་ན། སྒྲ་ཇི་བཞིན་པ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་བས་དྲང་དོན་གྱི་མདོ་ཉིད་དུ་ཐལ་ལོ་ཞེས་ཟེར་བ་དེ་འང་རིགས་པས་འཐད་པར་མི་སྣང་སྟེ། དེ་ལྟར་མདོར་སྐྱེ་བ་མེད་སོགས་གསུང་བ་པོའི་སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་དེས་སྐྱེ་བ་སོགས་འགོག་པ་ན་དོན་དམ་པར་སྐྱེ་བ་མེད་པ་སོགས། དོན་དམ་པའི་ཁྱད་པར་སྦྱར་བའི་ངེས་དོན་གྱི་མདོ་སྡེ་དུ་མ་སྣང་ལ། དེ་ལྟར་མདོ་དེའི་སྐབས་སུ་
1 ལམ་རིམ་དུ། བཟུང

151

ལྷག་མཐོང་ལ་བསླབ་ཚདོན་དམ་གྱི་ཁྱད་པར་སྦྱར་བ་གཅིག་མགོ་མཇུག་གང་དུ་བྱུང་ན། ཡང་མདོ་དེའི་ཁྱད་པར་དེ་སྦྱར་བ་མ་བྱུང་བའི་སྐབས་སུ་ཡང་ཁྱད་པར་དེ་སྐྱེ་བ་སོགས་གང་བཀག་པ་ཐམས་ཅད་ལ་ཐུན་མོང་གི་ཆོས་ཡིན་པས་ངེས་པར་སྦྱར་དགོས་ལ། ཁྱད་པར་དེ་སྦྱར་བའི་དོན་དམ་པར་སྐྱེ་བ་མེད་པ་ལ་སོགས་པ་དེ་ཡང་ཆོས་སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པ་དེའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་སྡོད་ལུགས་ཡིན་པས་ངེས་དོན་དོན་དམ་པ་ཡིན་བར་གྲུབ་ལ། དེ་ལྟར་ངེས་དོན་དེ་གཙོ་བོར་དངོས་སུ་སྟོན་པའི་མདོ་དེ་ངེས་དོན་གྱི་མདོ་མིན་པར་ག་ལ་འགྱུར།༼བ༽དེ་ལྟར་ངེས་དོན་གྱི་མདོ་ལ་སྒྲ་ཇི་བཞིན་པས་ཁྱབ་པར་གསུངས་པ་དེ་ལ། ཁ་ཅིག་ན་རེ། འོ་ན་སྐྱེ་འགག་སོགས་མེད་པར་མདོ་དེ་དག་ལས་གསུངས་པ་སྒྲ་ཇི་བཞིན་པ་ཡིན་ན་དེ་དག་མེད་དགོས་སོ་ཞེས་ཟེར་ན་སྐྱོན་མེད་དེ། སྟོན་པས་སྐྱེ་འགག་སོགས་འགོག་པ་ན་དོན་དམ་པའི་ཁྱད་པར་སྦྱར་བའི་མདོ་དུ་མ་གསུངས་ལ། དེ་ནི་མདོ་དེ་དང་རིགས་འདྲ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐུན་མོང་ཡིན་པས་དངོས་སུ་མ་སྦྱར་བ་རྣམས་ལའང་དོན་དམ་གྱི་ཁྱད་པར་སྦྱོར་དགོས་ལ་ཆོས་དེའི་སྟེང་དུ་རང་བཞིན་བཀག་པ་ནི་ཆོས་དེ་ཡི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་བསྟན་པས་ངེས་དོན་བསྟན་པར་འགྱུར་ཞིང་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་པར་ཁྱོད་སྐྱེ་འགག་སོགས་གཏན་ནས་མེད་པ་མདོ་དེའི་དོན་དུ་འདོད་ན་མདོ་དེ་ཉིད་ཀྱང་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ་སྤྱིར་སྐྱེ་འགག་སོགས་མེད་ན་བྱེ་བྲག་སྐྱེ་འགག་ཅན་གྱི་ཚིག་ཀྱང་མེད་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་མདོ་བསྟན་བཅོས་གང་ཡིན་ཀྱང་དེའི་ནང་དུ་གོང་འོག་གང་རུང་ཞིག་ཏུ་དོན་དམ་པའི་ཁྱད་པར་སྦྱར་བ་དེ་མ་སྦྱར་བ་སྤྱི་ལ་འཁྱེར་དགོས་པ་ལ་ཁྱད་ཆོས་དེ་མི་སྦྱོར་བར་ཚིག་རེ་རེའི་ངོ་གདོང་སྒྲ་ཇི་བཞིན་དུ་བཟུང་དུ་མི་རུང་བས་ངེས་དོན་མིན་པ་དང་བཟུང་དུ་རུང་བས་ཀྱང་ངེས་དོན་ཡིན་པར་མི་འགྱུར་རོ། །ཕྱི་མ་ནི་དཔེར་ན་སེམས་ཙམ་པའི་གཞུང་ལས་འབྱུང་བའི་གཟུགས་མི་རྟག་ཅེས་པའི་ཚིག་དེ་ཀས་གཟུགས་མི་རྟག་པར་བསྟན་པ་ཙམ་སྒྲ་ཇི་བཞིན་པར་བཟུང་དུ་རུང་ཡང་གཞུང་དེའི་སྤྱིའི་ཁོག་བསྒྲིགས་ན་བདེན་པར་གྲུབ་པའི་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པ་ཡིན་པས་ཚིག་དེ་ཡང་ངེས་དོན་དུ་བཟུང་དུ་མི་རུང་བ་ལྟ་བུའོ་ཞེས་༼ང༽གསུངས། ཏེ་ངེས་དོན་གྱི་མདོ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །༼ཇ༽གཉིས་པ་ནི།༼ ༽ཁྱད་པར་སྦྱར་དགོས་ལུགས། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པར་སྐྱེ་བ་ཙམ་ཞིག་འགོག་ན་

152

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

སྐྱེ་བ་ཡང་ཡིན་ལ་སྤྱི་ཡང་ཡིན་པས་སྐྱེ་བའི་སྤྱི་སྟེ་སྐྱེ་བ་སྤྱིར་བྱས་པ་དེ་ཁེགས་པས་སྐྱེ་བའི་ཁྱད་པར་ཏེ་བྱེ་བྲག་ཏུ་གྱུར་པའི་ཚིག་ཀྱང་ཁེགས་དགོས་ཏེ་བྱེ་བྲག་ཚིག་ལ་སྤྱི་སྐྱེ་བས་ཁྱབ་པས་སོ། །ཚིག་ཁེགས་ན་གོང་གི་བརྗོད་བྱ་དེ་ལྟར་སྟོན་པའི་ངེས་དོན་གྱི་མདོ་ཉིད་ཀྱང་ཁེགས་འགྲོ་བས་ངེས་དོན་གྱི་མདོའི་རྣམ་པར་བཞག་པ་ཡང་བྱེད་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །༼ཇ༽གསུམ་པ་ནི། ༼ ༽རྒྱུ་མཚན་དེས་ན་མདོའོམ་བསྟན་བཅོས་དེའི་ཁྱད་པར་སྦྱར་དགོས་པའི་སྤྱིའི་ལུགས་ཁྱད་པར་སྦྱར་རྒྱུ་མདོ་བསྟན་བཅོས་དེའི་གོང་འོག་ཏུ་སྨོས་པ་དེ་མི་སྦྱོར་བར་ཚིག་ཅུང་ཟད་རེ་ེཁོལ་འདོན་བྱས་

ནས་དེའི་ངོ་གདོང་གི་བསྟན་ཚོད་ཙམ་ཞིག་སྒྲ་ཇི་བཞིན་པར་བཟུང་དུ་མི་རུང་བ་ཙམ་གྱིས་མདོ་བསྟན་བཅོས་དེ་ངེས་དོན་གྱི་གསུང་རབ་ཡིན་པ་མི་འཇིག་པའི་སྒོ་ནས་ངེས་དོན་གྱི་གསུང་རབ་མ་ཡིན་པར་མི་འགྱུར་ལ། ༼ཇ༽བཞི་པ་ནི། ཚིག་དེའི་བསྟན་ཚོད་སྒྲ་ཇི་བཞིན་པར་བཟུང་དུ་རུང་བ་ཙམ་གྱིས་ ི ཀྱང་དྲང་དོན་གྱི་གསུང་རབ་མ་ཡིན་པར་མི་འགྱུར་བར་ཤེས་པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་དགོངས་པ་འགྲེལ་བའི་ཚུལ་ཇི་ལྟར་བྱུང་བ་༼ཇ༽ལ་མཚམས་
སྦྱར་བ་དང་། ཕྱི་མོ་བའི་དབུ་མ་པ་ངོས་བཟུང་བ་དང་། སྔ་རབས་པའི་མིང་འདོགས་ལ་དཔྱད་པ་དང་། བྱུང་རིམ་ལ་དཔྱད་པ་དང་། ཕྱི་དར་གྱི་མཁས་པའི་ཐ་སྙད་འཐད་པ་དང་། སློབ་དཔོན་གང་གི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་དྲུག་ལས་དང་པོ་ནི། དེ་ལྟར་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་མེད་པ་དང་རང་བཞིན་གྱིས་འགག་པ་མེད་པ་སོགས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཅི་ཡང་མེད་པར་རྟོགས་པའི་ལྟ་བ་མཐར་ཐུག་པར་གཙོ་བོར་སྟོན་པའི་གསུང་རབ་ནི་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོ་ལ་སོགས་པའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ངེས་དོན་གྱི་གསུང་རབ་རྣམས་ཡིན་ལ། གསུང་རབ་དེ་རྣམས་ཀྱི་དགོངས་པ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་འགྲེལ་པར་རྒྱལ་བ་ཉིད་ཀྱིས་ལུང་བསྟན་ཅིང་བསྔགས་པའི་ཚད་མའི་སྐྱེས་བུ་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་ནི་སློབ་དཔོན་འཕགས་པ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཡིན་པས་སློབ་དཔོན་དེ་ཉིད་ཀྱི་དགོངས་པ་འགྲེལ་བའི་འགྲེལ་བྱེད་ཀྱི་རིམ་པ་སྔ་ཕྱིར་བྱུང་ཚུལ་ཇི་ལྟར་བྱུང་སྙམ་དུ་བསམས་ནས་འདྲི་ན། ༼ཇ༽གཉིས་པ་ཐལ་

153

ལྷག་མཐོང་ལ་བསླབ་ཚརང་གི་ཕྱི་མོ་ལྟ་བུ་ནི།༼ ༽ལན་ནི།བྱུང་ཚུལ་གྱི་རིམ་པ་འདི་ལ་འཕགས་པ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་དངོས་སློབ་ཀྱི་གཙོ་བོ་འཕགས་པ་ལྷ་ཞེས་བྱ་བ་བྱུང་སྟེ་དེ་ནི་ཐལ་འགྱུར་པའི་སྲོལ་འབྱེད་ཆེན་པོ་སློབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་དང་རང་རྒྱུད་པའི་སྲོལ་འབྱེད་ཆེན་པོ་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་དང་ཐལ་འགྱུར་བའི་སྲོལ་འཛིན་གཙོ་བོར་གྱུར་པ་ཟླ་བ་གྲགས་པ་དང་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་རང་རྒྱུད་པའི་སྲོལ་འབྱེད་ཆེན་པོ་ཞི་བ་འཚོ་ལ་སོགས་པའི་དབུ་མ་པ་ཐལ་རང་གི་ལུགས་འཛིན་ཆེན་པོ་མཆོག་ཏུ་གྲགས་པ་གྲངས་མེད་པ་བྱུང་བ་དེ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་སློབ་དཔོན་འཕགས་པ་ཀླུ་སྒྲུབ་དང་འདྲ་བར་ཚད་མར་བཟུང་ནས་ཡིད་ཆེས་པའི་གནས་སུ་མཛད་པས། ན་ཡབ་འཕགས་པ་ཀླུ་སྒྲུབ་དང་སྲས་འཕགས་པ་ལྷ་གཉིས་ཀ་དབུ་མ་པ་ཐལ་འགྱུར་པ་དང་རང་རྒྱུད་པ་གཞན་རིས་སུ་མ་ཆད་པ་རྣམས་ཀྱི་ཁུངས་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་བོད་སྔ་རབས་པ�འི་མཁས་པ་རྣམས་ཡབ་སྲས་དེ་གཉིས་ལ་ཕྱོགས་སུ་མ་ཡོ་བར་དབུ་མའི་ལུགས་ཀྱི་གཞུང་དྲང་པོར་སྲོང་བའི་ཕྱི་མོ་སྟེ་རྩ་བའམ་གཞི་མ་ལྟ་བུའི་དབུ་མ་པ་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་འདོགས་པར་བྱེད་པ་དང་། དབུ་མ་པ་གཞན་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་དང་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ལ་ཕྱོགས་ཡོངས་སུ་འཛིན་པའི་དབུ་མ་པ་ཞེས་ཐ་སྙད་འདོགས་པར་བྱེད་དོ། །༼ཇ༽གསུམ་པ་ལ་འདོད་པ་དང་། དཔྱད་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས་ཐ་སྙད་འཇོག་ཚུལ་གྱི་མིང་བཏགས་པ་ནི།

༼ ༽ དབུ་མ་པ་དེ་ལ་བོད་ཀྱི་སྔ་རབས་པའི་དགེ་བའི་བཤེས་
གཉེན་ཆེན་པོ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཡུལ་ཐ་སྙད་པ་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་རྣམ་གཞག་འཇོག་ཚུལ་གྱི་ལུགས་མི་འདྲ་བའི་སྒོ་ནས་མིང་བཏགས་པའི་དབུ་མ་པ་ནི་གཉིས་ཏེ། གཉིས་པོ་གང་ཞེ་ན། ཐ་སྙད་དུ་ནང་སེམས་ལས་རྫས་གཞན་པའི་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཡོད་པར་འདོད་པའི་སྒོ་ནས་མདོ་སྡེ་པ་དང་མཐུན་པས་མདོ་སྡེ་སྤྱོད་པའི་དབུ་མ་པ་དང་། ཐ་སྙད་དུ་དེ་འདྲའི་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་མེད་པར་འདོད་པའི་སྒོ་ནས་སེམས་ཙམ་པ་དང་མཐུན་པས་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་དབུ་མ་པ་གཉིས་སུ་དབྱེའོ། །༼ཇ༽

154

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

གཉིས་པ་དོན་དམ་འདོད་ཚུལ་གྱི་མིང་བཏགས་པ་ནི།༼ ༽ཡང་ཡུལ་དོན་དམ་འདོད་ཚུལ་གྱི་ལུགས་མི་འདྲ་བའི་སྒོ་ནས་མིང་བཏགས་པའི་དབུ་མ་པ་འང་གཉིས་ཏེ། ཆོས་ཅན་སྣང་བ་ལ་རིགས་པས་བདེན་གྲུབ་བཀག་པའི་སྣང་སྟོང་གཉིས་ཚོགས་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུའི་དོན་དེ་ཉིད་དོན་དམ་བདེན་པར་འདོད་པ་སྒྱུ་མ་རིགས་གྲུབ་པའི་དབུ་མ་པ་དང་གཉིས་ཚོགས་དེ་འདྲ་མ་ཡིན་པར་སྣང་བ་ལ་བདེན་པའི་སྤྲོས་པ་རྣམ་པར་བཅད་པ་ཙམ་གྱི་མེད་དགག་དོན་དམ་བདེན་པར་འདོད་པ་རབ་ཏུ་མི་གནས་པར་སྨྲ་བའི་དབུ་མ་པ་གཉིས་སུ་དབྱེའོ། །དོན་དམ་འདོད་ཚུལ་གྱི་དབུ་མ་པ་དེ་གཉིས་ཀྱི་སྔ་མ་སྣང་སྟོང་ཚོགས་པ་དོན་དམ་བདེན་པར་འདོད་པའི་མཚན་གཞི་ནི་སློབ་དཔོན་ཞི་བ་འཚོ་དང་ཀ་མ་ལ་ཤཱི་ལ་ལ་སོགས་པ་ཡིན་པར་འདོད་ལ། སྒྱུ་མ་ལྟ་བུའི་དབུ་མ་པ་དང་རབ་ཏུ་མི་གནས་པའི་དབུ་མ་པའི་མིང་འདོགས་ཀྱི་ཐ་སྙད་ནི་བོད་ཀྱི་མཁས་པར་མ་ཟད་རྒྱ་གར་བའི་སློབ་དཔོན་༡ཁ་ཅིག་༢༼ཇ༽ཁ་ཆེ་༣ལཀྵ�་སོགས་༤ཀྱང་༥འདོད་དོ། །
༼ཇ༽གསུམ་པ་ཐ་སྙད་གཉིས་པ་ལྟ་བུའི་རྒྱ་གར་བ་ཡང་ཡོད་པ་ནི། ༼ ༽འདིར་སྐབས་སུ་བབ་པའི་དབང་

དུ་མ་བྱས་པར་སྤྱིར་བཞག་ན་དབུ་མ་པའི་ལུགས་འཛིན་པར་ཁས་འཆེ་བ་སྟེ་ཁས་ལེན་པའི་རྒྱ་གར་དང་བོད་ཀྱི་སློབ་དཔོན་འགའ་རེ་གོང་གི་ཐ་སྙད་འཇོག་ཚུལ་དེ་ལྟར་དུ་འདོད་པ་ཡོད་མོད་ཀྱང་། ༼ཇ༽གཉིས་པ་དེ་དག་དཔྱད་པ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་དོན་ཆུང་བས་མི་སྤྲོ་བ་ནི། ༼ ༽སྐབས་འདིར་

ནི་ལྟ་བ་གཏན་ལ་འབེབས་པ་ལ་ཉེ་བར་མཁོ་བའི་སློབ་དཔོན་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་དབུ་མ་པའི་ལུགས་འཛིན་ཆེན་པོ་མཆོག་ཏུ་མཁས་པར་གྲགས་ཤིང་གྲུབ་པ་རྣམས་ཀྱི་ལུགས་ཇི་ལྟར་ཡིན་གཏན་ལ་དབབ་པར་བྱ་ཡི། ༼ ༽རྒྱ་གར་དང་བོད་ན་གྲུབ་མཐའི་འཇོག་ལུགས་མི་འདྲ་བའི་ཁྱད་པར་ ༼ཇ༽རང་རྒྱུད་པ་ལྔ་སོགས་ཀྱི་ཞིབ་ཆ་ཕྲ་མོ་ཡོད་པ་རྣམས་མཐའ་དག་པར་སུ་ཞིག་གིས་བཤད་པར་ནུས། ཏེ་མི་ནུས་སོ། །༼ཇ༽གཉིས་པ་དོན་དམ་འདོད་ཚུལ་གྱི་མིང་དོན་དེ་རྨོངས་པ་ཡིན་ཚུལ་ནི། ༼བ༽

155

ལྷག་མཐོང་ལ་བསླབ་ཚལོ་ཆེན་གྱི་སྤྲིངས་ཡིག་བདུད་རྩིའི་ཐིགས་པ་ལས།
གཞན་ཡང་དོན་དམ་འདོད་ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས་དབུ་མ་པ་ལ་སྒྱུ་མ་རིགས་གྲུབ་པ་དང་རབ་ཏུ་མི་གནས་པ་གཉིས་སུ་བཞག་པའི་བོད་སྔ་རབས་པའི་འདོད་པ་དེ་འདྲ་ནི་མཁས་པ་དམ་པ་རྣམས་དགྱེས་པའི་རྣམ་གཞག་མ་ཡིན་གྱི་རྨོངས་པ་རྣམས་ངོ་མཚར་བསྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་རྣམ་གཞག་ཙམ་ཞིག་གོ་ཞེས་ལོ་�་བ་ཆེན་པོ་བློ་ལྡན་ཤེས་རབ་གསུང་བ་ནི་ཤིན་ཏུ་འཐད་ཅིང་ལེགས་པ་ཡིན་ཏེ། ༼བར༽སྔ་རབས་ཁ་ཅིག་གིས་སྣང་སྟོང་གཉིས་ཚོགས་དོན་དམ་བདེན་པར་འདོད་པ་སྒྱུ་མ་རིགས་གྲུབ་པ་དང་། སྣང་བ་ལ་སྤྲོས་པ་རྣམ་པར་བཅད་པ་ཙམ་དོན་དམ་བདེན་པར་འདོད་པ་རབ་ཏུ་མི་གནས་པའི་དབུ་མ་པར་འདོད་པ་ལ་ལོ་ཆེན་གྱིས་དེ་འདྲ་བའི་རྣམ་གཞག་དེ་རྨོངས་པ་ངོ་མཚར་སྐྱེད་བྱེད་དུ་གསུངས་པ་དང་། རྗེ་བླ་མས་ལོ་ཆེན་གྱིས་དེ་ལྟར་གསུང་བ་དེ་ལེགས་ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་གྱི་སྤྱིར་དབུ་མ་པ་ལ་སྒྱུ་མ་རིགས་གྲུབ་པ་དང་རབ་ཏུ་མི་གནས་པ་གཉིས་སུ་ཕྱེ་བ་དང་། དེ་ཡང་དང་པོ་རང་རྒྱུད་པ་དང་གཉིས་པ་ཐལ་འགྱུར་བ་ཡིན་པར་སློབ་དཔོན་དཔའ་བོས་དོན་དམ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བསྒོམ་པའི་ཡི་གེ་རིན་པོ་ཆེ་སྒྲོན་མ་ལས་བཤད་པས་དབྱེ་བ་དེ་འཐད་ཅིང་། སྔ་རབས་པས་སྒྱུ་མ་རིགས་གྲུབ་པའམ་རང་རྒྱུད་པས་སྣང་སྟོང་ཚོགས་པ་དོན་དམ་བདེན་པར་འདོད་ཟེར་བ་ནི་སྒྱུ་མ་རིགས་གྲུབ་པས་སྣང་སྟོང་ཚོགས་པ་རིགས་ཤེས་རྗེས་དཔག་གིས་ཡུལ་དང་། གཞལ་བྱར་འདོད་པ་ལ་འཁྲུལ་ནས་དེ་ལྟར་སྨྲས་པ་ཡིན་ཏེ་སྣང་སྟོང་ཚོགས་པ་དོན་དམ་བདེན་པ་མིན་པ་དང་། ཆོས་ཅན་སྣང་བའི་སྟེང་དུ་བདེན་གྲུབ་བཀག་ཙམ་གྱི་མེད་དགག་དོན་དམ་བདེན་པར་འདོད་པ་ལ་དབུ་མ་པ་ཐལ་རང་ཐམས་ཅད་འདྲ་བར་བཞེད་པ་ཡིན་ཞེས་རྟ་ནག་ནོར་བཟང་པས་ལས་ཆེན་ཀུན་རྒྱལ་བའི་དྲིས་ལན་དུ་དྲི་བ་དྲུག་པ་ལྟ་བ་སྐྱོང་བའི་ཚེ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པ་བཀག་ཙམ་གྱི་མེད་དགག་ལས་གཞན་སྒྲུབ་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤར་ན་མཚན་མ་ལ་སྤྱོད་པར་འགྱུར་རམ་ཞེས་པ་དང་། དྲི་བ་བདུན་པ་ཕུང་པོ་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་ལ་ཆོས་ཅན་མི་སྣང་ན་

156

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།
ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་གྱི་ཚོགས་པ་ཡུལ་དུ་ཇི་ལྟར་བྱེད། སྣང་ན་མེད་དགག་གི་འཛིན་སྟངས་ཅན་དུ་ཇི་ལྟར་འགྱུར་ཞེས་པའི་ལན་རྒྱ་བསྐྱེད་ནས་བཤད་པར་མཛད་པའི་སྐབས་ལས་འབྱུང་ངོ་། །༼ཇ༽སྐབས་འདིར་དབུ་མ་པའི་དོན་དམ་ཁྱད་པར་ལྔ་ལྡན་བཤད་སྐབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མདོ་ལས། ཟབ་ཞི་སྤྲོས་བྲལ་འོད་གསལ་འདུས་མ་བྱས། །ཞེས་དང་། རྩ་ཤེ་ལས། གཞན་ལས་ཤེས་མིན་ཞི་བ་དང་། །སྤྲོས་པ་རྣམས་ཀྱིས་མ་སྤྲོས་པ། །རྣམ་རྟོག་མིན་དོན་ཐ་དད་མིན། །དེ་འདིར་དོན་དམ་མཚན་ཉིད་འདོད། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བོད་སྒྱུ་མ་རིགས་གྲུབ་སོགས་འདོད་པ། ༼ ༽དེའི་རྒྱུ་མཚན་ནི་གོང་གི་སྣང་སྟོང་ཚོགས་པ་དོན་དམ་བདེན་པར་འདོད་པའི་བོད་ཀྱི་མཁས་པ་སྔ་མ་དེ་དག་གི་འདོད་པ་ནི་༼བ༽སྒྱུ་མ་རིགས་གྲུབ་པ་དེས་རིགས་ཤེས་རྗེས་དཔག་གིས་གཞལ་བའི་ཆོས་ཅན་བུམ་སོགས་ལ་ཆོས་བདེན་མེད་ཚོགས་པའི་དོན་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུ་དེ་ཙམ་ཞིག་དོན་དམ་བདེན་པར་འདོད་པར་སྣང་ལ། རིགས་ཤེས་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་གཞལ་བྱ་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུ་དེ་ནི་དགག་བྱ་བདེན་གྲུབ་བཀག་པའི་ཆ་ནས་དོན་དམ་བདེན་པ་༼ཇ༽དངོས་དང་༼ཇ༽རྣམ་གྲངས་མིན་པའི་དོན་དམ་དང་མཐུན་པས་དེ་ལ་དོན་དམ་ཞེས་པའི་མིང་གིས་བཏགས་པར་དབུ་མ་རྒྱན་དང་དབུ་མ་སྣང་བ་གཉིས་ཀ་ནས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །
༼ཇ༽རྗེས་དཔག་རྟོག་པ་ཡིན་པས་རྟོག་པའི་སྤྲོས་པ་དང་གཉིས་སྣང་གི་སྤྲོས་པ་དང་མ་བྲལ་བས། དེས་ན་རིགས་ཤེས་རྗེས་དཔག་གི་གཞལ་བྱ་མེད་དགག་ནི་དོན་དམ་བདེན་པ་དང་སྤྲོས་བྲལ་གྱི་དོན་དམ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པ་ཡིན་ཏེ། ལམ་རིམ་ཆུང་བ་ལས་རིགས་ཤེས་རྟོག་བཅས་ཀྱི་ངོར་ནི་སྤྲོས་པ་ཕྱོགས་གཅིག་ཙམ་དང་བྲལ་དང་། སྤྲོས་པ་གཉིས་ཆར་དང་བྲལ་བའི་དོན་དམ་དངོས་མིན་གྱི་སྤྱིར་དོན་དམ་བདེན་པ་དངོས་མ་ཡིན་ཟེར་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ༼ ༽གསུམ་པ་དོན་བསྡུ་བ་ནི། དེར་མ་ཟད་ཞི་བ་འཚོ་མ་ཡིན་པའི་དབུ་མ་པ་ཆེན་པོ་གཞན་རྣམས་ཀྱང་༼ཇ༽རིགས་ཤེས་རྟོག་བྲལ་དང་བཅས་གཉིས་ཀའི་སྣང་ངོར་བདེན་གྲུབ་མེད་པས་སྣང་ངོ་གཉིས་ཀར། ཆོས་ཅན་སྣང་བ་ལ་རིགས་པས་༼ར ཇ༽བདེན་གྲུབ་ཀྱི་དགག་བྱའི་སྤྲོས་པ་བཅད་པའི་དོན་སྣང་སྟོང་གཉིས་ཚོགས་དེ་ཙམ་༼ཇ༽ལ་ནི་རྣམ་བཅད་དང་ཡོངས་

157

ལྷག་མཐོང་ལ་བསླབ་ཚགཅོད་གཉིས་ཡོད་ཅིང་ཡོངས་གཅོད་ནི་མ་ཡིན་དགག་ཡིན་དེ་ནི་དོན་དམ་བདེན་པར་མི་བཞེད་པས། ༼ང༽སྣང་བ་ལ་སྤྲོས་པ་རྣམ་པར་བཅད་པ་ཙམ་དོན་དམ་བདེན་པར་འདོད་པ་རབ་ཏུ་མི་གནས་པའི་དབུ་མ་པར་སྨྲ་བ། སྔ་རབས་པས་དོན་དམ་འདོད་ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས་བཞག་པའི་དབུ་མ་པའི་ཐ་སྙད་དེ་འདྲ་ལེགས་པ་མ་ཡིན་༼ཇ༽ཏེ་ལམ་རིམ་ཆུང་བ་ལས་སྣང་བ་ལ་དགག་བྱའི་སྤྲོས་པ་རྣམ་པར་བཅད་པ་ལ་རྣམ་བཅད་ཡོངས་གཅོད་གཉིས་སུ་བྱས་པའི་ཕྱི་མ་རྗེས་དཔག་གིས་གཞལ་བའི་དོན་ཙམ་དོན་དམ་བདེན་པར་འདོད་པ་ཡང་དབུ་མ་པ་ཆེན་པོ་སུ་ཡང་མི་བཞེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་ནི་བདེན་སྟོང་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུ་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཡིན་ནོ། །༼ཇ༽བཞི་པ་བྱུང་རིམ་དཔྱད་པ་ལ་ལྔ་ལས། དང་པོ་འཕགས་པ་ཡབ་སྲས་ཀྱིས་སེམས་ཙམ་མ་བཀག་པ་མི་འཐད་ཚུལ་ནི། ༼ ༽ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་དགོངས་པ་འགྲེལ་བའི་རིམ་པ་བྱུང་ཚུལ་འདི་ལ་སློབ་དཔོན་ཡེ་ཤེས་སྡེ་ན་རེ། སློབ་དཔོན་འཕགས་པ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཡབ་དང་སྲས་འཕགས་པ་ལྷ་གཉིས་ཀྱིས་དབུ་མའི་ལུགས་གཏན་ལ་འབེབ་པའི་བསྟན་བཅོས་རིགས་ཚོགས་དང་བཞི་བརྒྱ་པ་སོགས་མཛད་པ་ལས་ནང་སེམས་ལས་རྫས་ཐ་དད་པའི་ཕྱིའི་དོན་ཡོད་མེད་ཀྱི་ཚུལ་གསལ་བར་མ་མཛད་༼ཇ༽ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ་གཞན་དུ་བཀག་ཟིན་པའི་ཕྱིར་དང་། དབུ་མ་རིན་ཆེན་འཕྲེང་བ་ལས། བརྡ་སྤྲོད་པ་དག་ཇི་ལྟ་བུར། །ནས། ཁ་ཅིག་ལ་ནི་གཉིས་བསྟན་པ། །ཁ་ཅིག་ལ་ནི་གཉིས་མི་བསྟན། །ཟབ་མོ་འཁུ་འཕྲིག་ཅན་འཇིག་པ། །སྟོང་ཉིད་སྙིང་རྗེའི་སྙིང་པོ་ཅན། །བྱང་ཆུབ་སྒྲུབ་པ་ཁ་ཅིག་ལའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར་ལ། ༼ཇ༽གཉིས་པ་སེམས་ཙམ་འགོག་པའི་ཐོག་མ་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་ཁོ་ནར་འདོད་པ་མི་འཐད་ཚུལ་ནི། ཡབ་སྲས་གཉིས་ཀྱིས་དབུ་མའི་བསྟན་བཅོས་མཛད་པ་དེའི་འོག་ཏུ་སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་ཀྱིས་རྣམ་པར་རིག་པ་སེམས་ཙམ་གྱི་ལུགས་རིགས་པས་སུན་ཕྱུང་པའི་སྒོ་ནས་བཀག་སྟེ། ཐ་སྙད་དུ་སེམས་ལས་རྫས་གཞན་པའི་ཕྱིའི་དོན་ཡོད་པའི་དབུ་མའི་ལུགས་གསར་དུ་སྲོལ་གཏོད་ནས་རྣམ་པར་བཞག་གོ། ༼ཇ༽གསུམ་པ་ཞི་འཚོས་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་

158

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

པའི་དབུ་མའི་སྲོལ་ཕྱེ་ཚུལ་ནི།༼ ༽ལེགས་ལྡན་འབྱེད་ཀྱིས་དེ་ལྟར་རྣམ་པར་བཞག་པའི་རྗེས་དེ་ནས་སློབ་དཔོན་ཞི་བ་འཚོས་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་སེམས་ཙམ་པའི་གཞུང་གི་སྲོལ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐ་སྙད་དུ་ཕྱི་རོལ་མེད་པ་དང་དོན་དམ་པར་ནང་གི་སེམས་རང་བཞིན་མེད་པར་སྟོན་པའི་དབུ་མའི་གཞུང་བཙུགས་ཏེ། ཚུལ་ལུགས་མི་འདྲ་བ་ཞིག་གི་སྲོལ་གསར་དུ་གཏོད་པར་མཛད་པས་དབུ་མ་པ་རྣམ་པ་གཉིས་སུ་སྔ་ཕྱིར་བྱུང་ཞིང་། སྔ་མ་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་རྗེས་འབྲང་དང་བཅས་པ་ལ་མདོ་སྡེ་སྤྱོད་པའི་དབུ་མ་པ་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་དང་ཕྱི་མ་ཞི་བ་འཚོ་རྗེས་འབྲངས་དང་བཅས་པ་ལ་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་དབུ་མ་པ་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་བཏགས་སོ་ཞེས་འཆད་པ་ནི་༼ཇ༽དབུ་མ་པ་དེ་གཉིས་ཀྱི་ཤིང་རྟའི་སྲོལ་འབྱེད་ཀྱི་འབྱུང་རིམ་ཡིན་ནོ། ། ༼ ༽དེ་ལྟར་བསྟན་བཅོས་མཛད་པ་པོ་དང་སྲོལ་གཏོད་པ་པོའི་སློབ་དཔོན་བྱུང་བའི་རིམ་པ་གོང་གི་ཡེ་ཤེས་སྡེས་བཤད་པ་དེ་ལྟར་དུ་བྱུང་བར་མངོན་༼ཇ༽ལ་ཕྱི་དོན་འདོད་པའི་དབུ་མ་པ་དཔའ་བོ་དང་ཕྱི་དོན་མེད་པར་འདོད་པའི་འཕགས་པ་གྲོལ་སྡེ་གཉིས་ཀྱི་སྔོན་ནས་བྱུང་བས་བྱུང་རིམ་ཙམ་ལ་མི་རུང་བར་བསྟན་ནོ། །༼ཇ༽བཞི་པ་མིང་དེ་ལྟར་རུང་ཡང་དོན་ལ་མེད་ཚུལ་སྟོང་ཐུན་ལྟར་ཤེས་དགོས་པ་ནི། འོན་ཀྱང་སྟེ་བྱུང་རིམ་དེ་ལྟར་མངོན་ཡང་དབུ་མ་པ་ལ་ཐ་སྙད་སྦྱོར་ཚུལ་མདོ་སྡེ་སྤྱོད་པ་དང་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་གཉིས་སུ་ངེས་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། སློབ་དཔོན་ཟླ་བ་གྲགས་པ་ནི་ཐ་སྙད་དུ་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཡོད་པར་བཞེད་ཀྱང་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་གཞན་བྱེ་མདོ་སེམས་ཙམ་པ་སོགས་སུ་དང་ཡང་སྒོ་མི་བསྟུན་པས་སློབ་དཔོན་དེ་ལ་མདོ་སྡེ་སྤྱོད་པ་ཞེས་བྱ་བར་ཐ་སྙད་གདགས་སུ་མི་རུང་ལ། ༼ཇ༽ལྔ་པ་ཟླ་གྲགས་ལ་ཐ་སྙད་དེ་དག་མི་རུང་བ་ནི།༼ ༽དེ་ལྟར་མི་རུང་བ་དེ་བཞིན་དུ་བོད་ཀྱི་མཁས་པ་ཁ་ཅིག་སློབ་དཔོན་ཟླ་གྲགས་ཐ་སྙད་དུ་ཕྱི་དོན་བཞེད་ཅིང་རང་རིག་མི་བཞེད་པས་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྨྲ་བ་དང་གྲུབ་མཐའ་མཐུན་པར་འདོད་པའང་ཤིན་ཏུ་མི་རིགས་ཏེ་སློབ་དཔོན་དེས་ཕྱི་དོན་རྫས་སུ་མ་གྲུབ་པར་བཞེད་ཅིང་རང་རིག་མི་བཞེད་པའི་རྩ་བ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ཁས་མི་ལེན་པ་ལ་ཐུག་པས་སོ། །༼ཇ༽ལྔ་པ་ཕྱི་དར་གྱི་ཐལ་རང་གི་ཐ་

159

ལྷག་མཐོང་ལ་བསླབ་ཚསྙད་འཐད་པ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། ཚིག་གསལ་གྱི་དགོངས་པ་བསྟན་པ་ནི། ༼ ༽དབུ་མ་པའི་ཐ་སྙད་བྱེད་ལུགས་འཐད་པའི་ཕྱོགས་ནི་བོད་གངས་རིའི་ཁྲོད་ཀྱི་བསྟན་པ་ཕྱི་དར་གྱི་དུས་སུ་བྱུང་བའི་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་དབུ་མ་པ་ལ་ཐལ་འགྱུར་ཙམ་གྱིས་བསྒྲུབ་བྱ་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་དངོས་སུ་སྐྱེད་ནུས་པར་འདོད་པས་ཐལ་འགྱུར་པ་དང་། ཐལ་འགྱུར་ཙམ་གྱིས་དེ་མི་ནུས་པར་རང་རྒྱུད་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་ངེས་པར་དགོས་པར་འདོད་པས་རང་རྒྱུད་པ་གཉིས་ཀྱི་ཐ་སྙད་བྱེད་པ་ནི་ཟླ་བས་མཛད་པའི་འགྲེལ་པ་ཚིག་གསལ་ལས་བཤད་པ་དང་མཐུན་པ་ཡིན་པས་བོད་ཀྱི་མཁས་པ་དེ་རྣམས་ཀྱིས་རང་བཟོར་བྱས་པ་ཡིན་ནོ་སྙམ་དུ་མི་བསམ་མོ། །
༼ཇ༽གཉིས་པ་ཕྱི་དོན་འདོད་མི་འདོད་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ་ནི།༼ ༽རྒྱུ་མཚན་དེས་ན་དོན་ལ་གནས་པའི་རང་ལུགས་ནི་དབུ་མ་པ་ལ་གོང་གི་གྲུབ་མཐའ་མདོ་སེམས་དང་བསྟུན་པའི་ཐ་སྙད་འདོགས་ཚུལ་གཉིས་པོ་དེར་མ་ངེས་ཀྱང་སྤྱིར་ཕྱི་དོན་ཁས་ལེན་མི་ལེན་གཉིས་སུ་ངེས་པས་ཐ་སྙད་དུ་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་འདོད་པའི་དབུ་མ་པ་དང་ཐ་སྙད་དུ་ཕྱི་དོན་མི་འདོད་པའི་དབུ་མ་པ་ཞེས་ཐ་སྙད་འདོད་ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས་གཉིས་སུ་ངེས་ལ་༼ཇ༽གསུམ་པ་ལ་ལྟ་བ་རྒྱུད་ལ་སྐྱེད་ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས་ཐལ་རང་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ་ནི། དོན་དམ་པ་སྟོང་པ་ཉིད་ངེས་པའི་ལྟ་བ་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་པར་བྱེད་ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས་མིང་འདོགས་ནའང་ཐལ་འགྱུར་ཙམ་གྱིས་ལྟ་བ་དེ་དངོས་སུ་བསྐྱེད་ནུས་པར་འདོད་པས་ཐལ་འགྱུར་བ་དང་དེ་ཙམ་གྱིས་མི་ནུས་པར་དེ་དངོས་སུ་བསྐྱེད་པ་ལ་རང་རྒྱུད་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་ངེས་པར་དགོས་པར་འདོད་པས། རང་རྒྱུད་པ་གཉིས་སུ་ངེས་པ་ཡིན་ནོ། །དགོངས་འགྲེལ་བྱུང་ཚུལ་ལ། མདོ་སྡེ་སྤྱོད་པའི་དབུ་མ་པ་དང་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་དབུ་མ་པའི་ཐ་སྙད་ནི་སྤྱིར་འཐད་ལ་དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་ལྟ་བུ་དེ་གཉིས་གང་ཡང་མ་ཡིན་པས་སྤྱིར་དབུ་མ་པ་ལ་དེར་གྲངས་ངེས་པ་མིན་ནོ། །སྒྱུ་མ་རིགས་གྲུབ་པའི་ཐ་སྙད་གཏན་ནས་མི་འཐད་པའི་རྒྱུ་མཚན། མྱུ་གུ་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་པའི་རིགས་ཤེས་རྗེས་དཔག་གི་གཞལ་བྱ་དོན་དམ་པ་ཡིན་མིན་སོགས་འོག་ཏུ་རྒྱས་པར་འབྱུང་། སྣང་བ་ལ་སྤྲོས་པ་བཅད་ཙམ་དོན་དམ་བདེན་པར་འདོད་པ་རབ་

160

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།
ཏུ་མི་གནས་པར་སྨྲ་བའོ་ཞེས་པའང་སྤྱིར་རབ་ཏུ་མི་གནས་པའི་དབུ་མ་པའི་ཐ་སྙད་ཡོད་ཀྱང་། ཤིང་རྟ་ལྟ་བུ་ལ་རིགས་པས་དཔྱད་པའི་མཐར་མེད་པར་བཟུང་བ་སྤྲོས་པ་བཅད་ཙམ་དུ་བྱེད་ལ་མི་འཐད་དོ། །སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་ཕྱི་དོན་བཞེད་པ་མདོ་སྡེ་པ་དང་གནད་གཅིག་ཏུ་ཡོད་ཀྱང་དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་ནི་ཕྱི་དོན་ཡོད་ཅེས་པའི་ཚིག་ཙམ་འདྲ་ཡང་མདོ་སྡེ་པ་དང་། བྱེ་བྲག་སྨྲ་བ་སུ་དང་ཡང་དོན་མི་གཅིག་གོ།
༼ཇ༽དྲུག་པ་སློབ་དཔོན་གང་གི་རྗེས་སུ་འབྲངས་པ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་བཀའ་གདམས་གོང་མ་དག་ཟླ་བའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་ལྟ་བ་འཚོལ་བ་ཇོ་བོའི་དགོངས་པར་བསྟན་པ་ནི།འོ་ན་འཕགས་པ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་དགོངས་པ་འགྲེལ་བའི་སློབ་དཔོན་གོང་དུ་བཤད་པ་དེ་ལྟར་མང་དུ་བྱུང་བས། སློབ་དཔོན་དེ་དག་སུ་ཡི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་འཕགས་པ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་ལྟ་བ་གཏན་ལ་འབེབས་ཚུལ་གྱི་དགོངས་པ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་འཚོལ་དགོས་སྙམ་དུ་བསམས་ན། དེ་ཡང་ཇོ་བོ་ཆེན་པོ་དཔལ་ལྡན་ཨ་ཏི་ཤ་ནི་ལྟ་བ་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་མན་ངག་སློབ་དཔོན་ཟླ་བ་གྲགས་པའི་ལུགས་ལ་ཚད་མར་འཛིན་ཅིང་གཙོ་བོར་མཛད་པ་༼ཇ༽ཡིན་ཏེ་ཇོ་བོའི་བདེན་གཉིས་ལས། ཀླུ་སྒྲུབ་སློབ་མ་ཟླ་གྲགས་ཡིན། །དེ་ལས་བརྒྱུད་པའི་མན་ངག་གིས། །ཆོས་ཉིད་བདེན་པ་རྟོགས་པར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་འཐད་པར་སྣང་བས་ཇོ་བོ་ཆེན་པོའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི་རིམ་པའི་གདམས་ངག་འདིའི་བརྒྱུད་པའི་བླ་མ་གོང་མ་ཆེན་པོ་པོ་ཏོ་བ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱང་ཟླ་བ་གྲགས་པའི་ལུགས་དེ་ལ་ཚད་མར་བྱས་ནས་གཙོ་བོར་འཛིན་པ་ཡིན་ནོ། །༼ཇ༽གཉིས་པ་རྗེ་རང་གིས་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་དང་ཟླ་བའི་ལུགས་གཉིས་གཙོ་བོ་དང་། དེའི་རྗེས་སུ་ལེགས་ལྡན་གལ་ཆེ་བར་བཞེད་ཚུལ་ནི། ༼ ༽དེ་ལྟར་ཚད་མར་བྱས་ནས་གཙོ་བོར་འཛིན་པའི་སློབ་དཔོན་ཟླ་བ་གྲགས་པ་དེས་ནི་རྩ་ཤེའི་འགྲེལ་བྱེད་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་སུ་ཞིག་གིས་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་དགོངས་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བཀྲལ་བར་གཟིགས་ན་སློབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་ཀྱིས་འཕགས་པ་ཀླུའི་ཞབས་ཀྱི་དགོངས་པ་མ་ནོར་བར་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་

161

ལྷག་མཐོང་ལ་བསླབ་ཚབཀྲལ་བར་གཟིགས་སོ། །དེ་ལྟར་གཟིགས་ནས། དཔལ་ལྡན་ཟླ་བས་སློབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་ཀྱི་ལུགས་དེ་གཞིར་འཇོག་ཅིང་གཙོ་བོར་མཛད་དོ། །དེར་མ་ཟད་ཟླ་བའི་ཞབས་ཀྱིས་སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་ཀྱི་འགྲེལ་པའང་ལེགས་པར་བཤད་པའི་ཆ་མང་པོ་ཞིག་བླངས་ལ་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་ཀྱི་འགྲེལ་པར་བཤད་ལུགས་ཅུང་ཟད་མི་འཐད་པར་སྣང་བ་རྣམས་རིགས་པས་ལེགས་པར་བཀག་པའི་སྒོ་ནས་སུན་ཕྱུང་ནས་འཕགས་པ་ཀླུའི་ཞབས་ཀྱི་དགོངས་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་འགྲེལ་པར་མཛད་དོ། །༼ཇ༽གསུམ་པ་དུས་ཀུན་ཏུ་ཟབ་དོན་བཤད་པར་སློབ་དཔོན་འདི་གཉིས་གལ་ཆེ་ཚུལ་ནི། ༼ ༽རྒྱུ་མཚན་དེའི་ཕྱིར་སློབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་དང་ཟླ་བའི་ཞབས་འདི་གཉིས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་རྣམས་ནི་འཕགས་པ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་གཞུང་རྩ་ཤེ་སོགས་འཆད་པ་ལ་གང་ལས་ཀྱང་ཆེས་ཕུལ་དུ་བྱུང་བར་མཐོང་བས་ན། ལྟ་བ་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་སྐབས་འདིར་ནི་སློབ་དཔོན་༼ཇ༽བུད་དྷ་སངས་རྒྱས་༼ཇ༽པཱ་ལ་བསྐྱངས་དང་དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་འཕགས་པ་ཀླུའི་ཞབས་ཀྱི་དགོངས་པ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་གཏན་ལ་དབབ་པར་བྱའོ། །ད་ནི་སྐབས་སུ་བབས་པའི་དོན་གོང་གི་ས་བཅད་གསུམ་པ་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བ་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་ཚུལ་དངོས་འཆད་པ་ལ་དོན་གཉིས་ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། ཐོག་མར་དེ་ཁོ་ཉིད་ལ་འཇུག་པའི་རིམ་པ་དང་། དེའི་རྗེས་སུ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གཏན་ལ་དབབ་པ་དངོས་སོ། །དང་པོ་༼ཇ༽ལ་ཐོབ་བྱའི་དེ་ཉིད་དང་འཇུག་རིམ་བཤད་པ་དང་། ཐེག་པ་གཉིས་ཀྱིས་བདག་མེད་གཉིས་སོ་སོར་བསྒོམས་ཀྱང་རྟོགས་ཚུལ་དངོས་སྨྲ་བ་དང་མི་འདྲ་བར་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ་དངོས་དང་། དོགས་གཅོད་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ་དྲིས་ལན་གཉིས་ལས་དང་པོ་༼ ༽དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་འཇུག་པའི་རིམ་པ་ནི།འཇུག་པའི་རིམ་པའི་སྐབས་འདིར་གང་ལ་འཇུག་པ་ཐོབ་པར་བྱ་བ་དང་། དེ་ལ་འཇུག་པའི་ཐབས་ཀྱི་རིམ་པ་གཉིས་ཡོད་པ་ལས། དེ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་དེ་ཁོ་

162

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

ན་ཉིད་མྱ་ངན་ཏེ་སྡུག་བསྔལ་རྩ་བ་དང་བཅས་པ་ལས་ཤིན་ཏུ་འདས་པ་ཞིག་དགོས་པ་དེ་ནི་གང་འདྲ་ཞིག་ཡིན་ལ། མྱང་འདས་དེ་ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་ཐབས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པ་ལ་འཇུག་པའི་རིམ་པའང་ཇི་འདྲ་ཞིག་གི་སྒོ་ནས་འཇུག་དགོས་པ་ཡིན་སྙམ་དུ་བསམས་ནས་འདྲི་ན།༼ཇ༽གཉིས་པ་ལན་ལ་ཐོབ་བྱའི་དེ་ཉིད་དང་། དེ་ལ་འཇུག་རིམ་བཤད་པ་གཉིས་ལས་དང་པོ་ནི། ༼ ༽དེའི་ལན་ལ་ཐོག་མ་ཐོབ་བར་བྱ་བ་དེ་ནི་འདི་ལྟར་ཡིན་ཏེ། ཕྱིའི་ཆོས་གཟུགས་སྒྲ་སོགས་དང་ནང་གི་ཆོས་མིག་ལ་སོགས་པ་ཀུན་རྫོབ་པའི་རང་བཞིན་ཅན་སྣང་ལུགས་སྣ་ཚོགས་པར་སྣང་བ་དེ་ཡང་གཞིའི་སྡོད་ལུགས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་མ་ཡིན་བཞིན་དུ་དེ་འདྲའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་ཚུལ་དུ་སྣང་བའི་འཁྲུལ་པའི་སྣང་བ་སེམས་རྨོངས་པར་བྱེད་པ་ཤེས་སྒྲིབ་མངོན་གྱུར་གཉིས་སྣང་འཁྲུལ་པའི་ཆ་འདི་ཐམས་ཅད་༼ ༽བག་ཆགས་ཤེས་སྒྲིབ་ཡིན་པ་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་སྤངས་པའི་སྒོ་ནས་ཉེ་བར་ཞི་བས་ན་བདག་དང་བདག་གི་བ་རྣམས་གཞི་རང་རང་གི་ངོ་ཐོག་ནས་གྲུབ་པར་འཛིན་པའི་འཁྲུལ་པ་ཐམས་ཅད་ཡུལ་དུས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་གཏན་ནས་ཟད་པའི་མི་གནས་པའི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ནི་༼ཇ༽ཐེག་ཆེན་སྐབས་འདིར་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་༼ཇ༽འབྲས་བུ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཡིན་ལ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དེ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་སྐུའོ། །
༼ཇ༽གཉིས་པ་དེ་ཉིད་ལ་འཇུག་རིམ་ལ་བདུན་ལས། དང་པོ་འཁོར་བའི་སྐྱོན་མཐོང་དགོས་པ་ནི།༼ ༽དེ་ནས་དྲི་བ་གཉིས་པ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པ་ལ་ཇི་ལྟར་འཇུག་པའི་ཐབས་ཀྱི་རིམ་པ་ཇི་ལྟར་ཡིན་འདྲི་བའི་ལན་ནི་རིམ་པ་དེ་ཡང་དང་པོར་འཁོར་བའི་ཉེས་པ་རྒྱུ་ཆགས་སོགས་སྐྱོན་འབྲས་བུ་སྐྱེ་བ་དང་རྒ་བ་ལ་སོགས་པའི་སྡུག་བསྔལ་རྣམས་ཞིབ་ཏུ་བསམས་ནས་ཉེས་སྐྱོན་དེ་ལ་ཡིད་སྐྱོ་ཞིང་འཇིགས་པའི་སྒོ་ནས་སུན་ཏེ། འཁོར་བ་དེ་ལ་འདོར་འདོད་སྤོང་འདོད་ཀྱི་སེམས་ཤུགས་དྲག་སྐྱེས་པ་ཞིག་དགོས། ༼ཇ༽གཉིས་པ་ཀུན་འབྱུང་གི་རྩ་བ་ངོས་ཟིན་དགོས་པ་ནི།༼ ༽དེ་ལྟ་བུ་བྱུང་ན་དེ་ནས་

163

ལྷག་མཐོང་ལ་བསླབ་ཚའཁོར་བ་དེ་ཁོའི་རྒྱུ་ལས་ཉོན་སྤངས་པའི་སྒོ་ནས་མ་ལོག་ན་ཁོ་མི་ལྡོག་པར་མཐོང་བ་ཞིག་དགོས། དེ་ལྟར་མཐོང་བ་ན་དེ་ནས་འཁོར་བ་དེའི་རྩ་བ་གང་ཡིན་སྙམ་སྟེ་དེའི་རྩ་བ་རྩད་བཅད་པ་ཞིག་དགོས་དེ་ལྟར་རྩད་བཅད་པས། འཇིག་ལྟའམ་མ་རིག་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་འཁྲུལ་ནས་འཁོར་བ་སྡུག་བསྔལ་མཐའ་མེད་པ་མྱོང་བར་འདུག་སྙམ་དུ་ངེས་ནུས་པའི་འཇིག་ལྟའམ་མ་རིག་པ་འཁོར་བའི་རྩ་བར་འགྲོ་ལུགས་ཀྱི་དཔྱད་པ་མཐའ་ཆོད་པ་ལ་ངེས་པ་གཏིང་ཐག་པ་ནས་འདྲོངས་ནས་འཁོར་བའི་རྩ་བའི་རྒྱུ་མ་རིག་པའམ་འཇིག་ལྟ་དེ་ལ་སྤོང་བར་འདོད་པ་བཅོས་མ་མ་ཡིན་པ་སྐྱེས་པ་ཞིག་དགོས། ༼ཇ༽གསུམ་པ་དབང་རྣོན་གྱིས་ཀུན་འབྱུང་གི་རྩ་བ་འཇིག་ལྟ་སྤོང་ནུས་སུ་རྟོགས་དགོས་པ་ནི། དེ་ནས་དེའི་རྗེས་སུ་འཁོར་བའི་རྒྱུ་འཇིག་ལྟ་ལྡོག་པ་དེ་ཡང་འཇིག་ལྟ་དེས་བདག་ཏུ་ཇི་ལྟར་བཟུང་བའི་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་བདག་དེ་ཉིད་གཏན་ནས་མེད་པའི་ཚུལ་ལེགས་པར་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་སྐྱེ་བ་ལ་ངེས་པར་རག་ལས་པར་མཐོང་དགོས་ཏེ་དེ་ལྟར་མཐོང་ནས་ཀྱང་དེ་འདྲའི་བདག་དེ་རང་དགར་མེད་པར་མི་ཤེས་པས་རིགས་པ་ཡང་དག་པས། དགག་དགོས་པར་མཐོང་བ་ཞིག་དགོས་སྟེ། དེ་ལྟར་མཐོང་བ་ཙམ་གྱིས་མི་ཆོག་པར་འགོག་པའི་དུས་སུ་བདག་དེ་འདྲ་བ་ཡོད་པ་ལ་གནོད་བྱེད་དང་མེད་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ལུང་དང་རིགས་པ་དྲི་མ་མེད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་འདྲའི་བདག་དེ་མེད་ཐག་ཆོད་དུ་ངེས་པ་རྙེད་པ་ཞིག་དགོས་ལ། དེ་འདྲ་བའི་ངེས་པ་དེ་ནི་ཐར་པ་དོན་དུ་གཉེར་བ་ཞིག་ཡིན་ན་མེད་པའི་ཐབས་མེད་དོ། །༼ཇ༽བཞི་པ་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ལྟ་བ་ལམ་གྱིས་སྒོམ་པས་ཆོས་སྐུ་ཐོབ་པ་ནི། ༼ ༽གོང་དུ་བཤད་པའི་ཚུལ་དེ་ལྟར་དུ་བདག་དང་བདག་གི་བ་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པར་ངེས་པའི་ལྟ་བ་རྙེད་ནས་ནི་ལྟ་བ་དེ་རྙེད་པ་ཙམ་དུ་མ་བཞག་པར་རྙེད་པ་དེའི་དོན་ཡང་དང་ཡང་དུ་གོམས་པར་བྱས་པས་མཐར་དེའི་ལག་རྗེས་སུ་འབྲས་བུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ཐོབ་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །༼ང༽དབུ་མ་རྩ་བར་སྤྲོས་པ་

164

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

ཉེར་ཞི་ཞེས་པ་མཐར་ཐུག་གི་ལྷག་མེད་མྱང་འདས་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་གདུལ་བྱའི་བསྒོམ་བྱའི་གཙོ་བོར་བསྟན་པའི་སྟོན་པ་ལ་ཕྱག་འཚལ་བ་ལྟར། གཉིས་སྣང་གི་སྤྲོས་པ་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་སྤངས་པའི་མཐར་ཐུག་གི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ནི་ཐོབ་བྱ་དང་བསྒོམ་བྱ་གཉིས་ཀ་ཡིན་ལ་དེ་ཐོབ་པའི་ཐབས་ལ་འཇུག་ཚུལ་ཡང་ཐོག་མར་སྡུག་བདེན་འཁོར་བའི་ཉེས་དམིགས་བསམས་པས་ཐར་འདོད་བསྐྱེད་དེ། ཀུན་འབྱུང་འཁོར་བའི་འཇུག་རིམ་བསམས་ནས་བེའུ་འདོགས་པའི་ཕུར་པའི་རྩ་དཔེས་འཁོར་བའི་སྡུག་བསྔལ་གྱི་རྩ་བ་འཇིག་ལྟ་ལ་ཐུག་པར་མཐོང་ནས་དེས་བཟུང་བ་ལྟར་གྱི་བདག་འགོག་པ་སྟེ། རྒྱུད་བླ་མར། འཁྲུལ་པ་གཞི་མེད་རྩ་བྲལ་གསུངས་པ་དང་དོན་གཅིག་གོ ། དེ་ལྟར་ཡང་ཚིག་གསལ་ལས། ཉོན་མོངས་ལས་དང་ལུས་རྣམས་དང་། །ཞེས་སོགས་རབ་བྱེད་སྔ་མའི་མཇུག་ཕྱི་མའི་མཚམས་སྦྱོར་དུ་མཛད་ནས་གསུངས་པ་ནི།
༼ཇ༽ལྔ་པ་ཚིག་གསལ་གྱིས་བཤད་པ་ལ་དྲི་བ་ནི། ༼ ༽དེ་ལྟར་ཐོབ་པར་འགྱུར་བ་དེ་ཡང་ཚིག་གསལ་ལས་གསུངས་ཏེ།གལ་ཏེ་འགའ་ཞིག་འདི་སྙམ་དུ་ཐོག་མའི་རྒྱུ་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་དང་དེ་རྣམས་ཀྱིས་ཀུན་ནས་བསླངས་པའི་ལས་དང་ལས་དེས་འཕངས་པའི་རྣམ་སྨིན་ལུས་རྣམས་དང་ལས་དེའི་བྱེད་པ་པོ་གང་ཟག་དང་གང་ཟག་དེས་ལུས་ལ་བརྟེན་ནས་མྱོང་རྒྱུའི་འབྲས་བུ་སྡུག་བསྔལ་རྣམས་ཏེ། དེ་རྣམས་གཅིག་ལ་གཅིག་བརྟེན་ཏེ་སྣ་ཚོགས་སུ་སྣང་ངོ་། །སྣང་བ་འདི་དག་ཐམས་ཅད་༼ཇ༽༼ར༽རང་རང་གི་སྡོད་ལུགས་སུ་གྲུབ་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཡིན་ནམ་སྙམ་ན་དེ་ནི་མ་ཡིན་གྱི། ༼བ༽སྟེ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པ་མ་ཡིན་མོད། ༼ཀ༽འོན་ཀྱང་༼ཇ༽རྫུན་པ་༼ ༽དཔེ་༼ག༽དྲི་ཟའི་གྲོང་ཁྱེར་༼ཇ༽གྲོང་ཁྱེར་དངོས་ལྟར་སྣང་བ་ལ་སོགས་པ་༼བ༽ཐོགས་རེག་དང་མི་ལྡན་ཀྱང་དེ་དང་བཅས་པར་སྣང་བ། གྲོང་ཁྱེར་དངོས་གནས་པ་ལ་སོགས་པར་སྣང་ཡང་དོན་ལ་གྲོང་ཁྱེར་ལ་སོགས་དངོས་པོར་མ་གྲུབ་པ་ལྟར་གོང་གི་ཉོན་མོངས་དང་ལས་དང་བྱེད་པོ་སོགས་ཀྱང་རང་རང་གི་སྡོད་ལུགས་ནས་གྲུབ་པའི་༼ཁ༽དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མ་ཡིན་བཞིན་དུ་བྱིས་པ་༼བར༽སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ལ་དེ་འདྲའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཡིན་

165

ལྷག་མཐོང་ལ་བསླབ་ཚཔའི་ཚུལ་ཀྱི་རྣམ་པར་སྣང་བ༼ང༽འི་སྒོ་ནས་བསླུ་བར་བྱེད་པའི་རྫུན་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ན། ཡང་༼ཇ༽ཐེག་ཆེན་༼ ༽ཁོ་ན་རེ་དོན་གྱི་དེ་ཉིད་འཚོལ་བའི་སྐབས་འདིར་༼ཇ༽ཐོབ་བྱའི་༼ ༽གོང་དུ་བཤད་པའི་ཉོན་མོངས་དང་ལས་དང་ལུས་སོགས་དོན་གྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མ་ཡིན་ན། འོ་ན་བཙལ་བྱའམ་ཐོབ་བྱའི་དོན་གྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་༼བ༽དངོས་གནས་པ་ནི་གང་འདྲ་ཞིག་ཡིན་ལ་དེ་འཐོབ་པར་བྱེད་པའི་ཐབས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་༼བ༽དེ་ལ་འཇུག་པའི་ཚུལ་དེའི་རིམ་པའང་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཞེས་འདྲི་བར་བྱེད་ན། ༼ཇར༽དེ་ལན་འདི་སྐད་དུ་བརྗོད་
པར་བྱ་སྟེ། འདི་ལྟར་མིག་སོགས་ནང་དང་གཟུགས་སྒྲ་སོགས་ཕྱིའི་དངོས་པོ་༼བ༽རང་བཞིན་གྱིས་རང་རང་གི་སྡོད་ལུགས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མ་ཡིན་བཞིན་དུ་དེར་སྣང་བའི་འཁྲུལ་སྣང་ཐམས་ཅད་གཏན་སྤངས་ཤིང་ཞི་བའི་སྒོ་ནས་མ་དམིགས་༼བ༽པ་གོམས་པར་བྱས་པས་ནང་དང་ཕྱིའི་དངོས་པོ་དེ་རྣམས་ལ་བདག་ཏུ་འཛིན་པ་དང་བདག་གིར་འཛིན་པ་༼བ༽བག་ཆགས་དང་བཅས་པའི་མངོན་ཞེན་གྱི་འཁྲུལ་པ་ཐམས་ཅད་ཡུལ་དུས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་གཏན་ནས་ཟད་པ༼བ༽འི་ཞི་བའི་མི་གནས་པའི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་འདི་ནི་དོན་གྱི་དེ་ཉིད་འཚོལ་བའི་སྐབས་འདིར་༼བ༽ཐོབ་བྱ་མཐར་ཐུག་དང་བསྒོམ་བྱའི་བཙལ་བྱའམ་ཐོབ་བྱའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དེ་དེ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ཉིད་དོ་

༼བ༽སྟེ་གཉིས་
ཀ་ཡིན་ནོ། །ོ ༼ཇ༽དྲུག་པ་འཇུག་རིམ་འཇུག་པས་བཤད་ཚུལ་ནི། ༼ ༽འོ་ན་དེ་ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་ཐབས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་འཇུག་པའི་ཚུལ་༼བ༽འི་རིམ་པ་དེ་གང་ཞེས་འདྲི་བ་ལ་ལན་ནི། དབུ་མ་ལ་འཇུག་པར་ཞལ་འཕངས་མཛད་དེ། འདིའི་དོན་ནི། ༼བ༽༼ཁ༽ཆགས་སོགས་ཉོན་མོངས་༼བ༽པ་དང་སྐྱེ་རྒ་ན་འཆི་སོགས་ཀྱི་པ་ཆགས་སོགས་དང་། སྐྱོན་སྐྱེ་རྒ་ལ་སོགས་པ་འཁོར་བའི་ཉེས་སྐྱོན་རྣམས་ནི་ཕྱོགས་རེ་ཙམ་མ་ཡིན་པར་གཅིག་ཀྱང་མ་ལུས་༼བ༽པ་ང་དང་ང་ཡིར་བ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པའི་བར་ང་དང་ང་ཡིར་འཛིན་པའི་འཇིག་ཚོགས་ལ། །ལྟ་༼བར༽བའི་རྩ་བ་ལས་བྱུང་བར་རང་གི་བློ་ཡིས་རྩད་བཅད་པས་མཐོང་༼བར༽བར་གྱུར་ཅིང་། །༼བ༽འཇིག་ལྟ་སྤངས་པས་ཤིང་རྩ་བ་ཆད་པའི་ཡལ་ག་ལྟར་སྐྱོན་དེ་དག་

166

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།
ཟད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། ༼བ༽འཇིག་ལྟ་དེ་ཇི་ལྟར་སྤོང་བའི་ཚུལ་ཡོད་དེ། དེ་ལྟར་མཐོང་བ་ཙམ་དུ་མ་བཞག་པར་འཇིག་ལྟ་དེ་གང་ལས་འཁྲུལ་པའི་གཞིའི་ཡུལ་ཤེས་དགོས་པས་དེའི་ཚེ་དེས་བདག་གོ་ཞེས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ཞེན་པའི་བདག་༼བ༽གམ་ང་ནི་༼ཇ༽འཇིག་ལྟ་འདི་ཡི་དམིགས་པའི་འཁྲུལ་པའི་ཡུལ་དུ་རྟོགས་པ་བྱས་ནས། །༼བ༽འཇིག་ལྟ་དེས་བདག་ཡུལ་སྟེང་ནས་གྲུབ་པར་བཟུང་བ་ལྟར་མེད་པར་མཐོང་བས་སྤོང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ༼བ༽དེའི་འོག་ཏུ་གྲོལ་བ་དོན་༼བར༽དུ་༼ག༽གཉེར་བའི་ཞི་ལྷག་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་རྣལ་འབྱོར་པ་དེ་ཡིས་༼བ༽ང་འམ། ༼ཇ༽ཞེན་ཡུལ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་༼ ༽དོན་གྱི་སྡོད་“ལུགས་1སུ་མེད་ཀྱང་དེར་སྣང་བའི་དགག་བྱའི་བདག་དེ་འདྲ་བ་ནི་༼བ༽རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་༼ཇ༽གཏན་ཚིགས་ལྔ་སོགས་ཀྱིས་༼ ༽རིགས་པ་ཡང་དག་པས་འགོག་པར་བྱེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ་དོ། །ཅེས་༼ག༽བྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་སྒོ་ནས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་འཇུག་པའི་རིམ་པ་རྒྱས་པར་དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ་ལས་བཤད་པ་ཡིན་པས་དེར་བཙལ་བར་བྱའོ་ཞེས་ཞལ་འཕངས་པ་དང་། འདི་ན་གྲོལ་བ་དོན་དུ་གཉེར་བའི་རྣལ་འབྱོར་པ་གང་ཞིག་གོང་དུ་བཤད་པའི་རིམ་པ་དེ་ལྟ་བུའི་སྒོ་ནས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་འཇུག་པར་འདོད་ཅིང་དེའི་སྒོ་ནས་༼བ༽ཆགས་སོགས་ཉོན་མོངས་པ་༼བ༽ཆགས་སོགས་དང་འཁོར་བའི་སྐྱོན་༼ཇ༽སྐྱེ་རྒ་ལ་སོགས་༼ ༽པ་སྡུག་ཀུན་མ་ལུས་པ་རབ་ཏུ་སྤོང་བར་འདོད་པ་༼བར༽དེས་ནི་དང་པོར་འཁོར་བར་༼བ༽འཁྱམས་པ་འདི་རྒྱུ་ཅི་

༼བ༽འདྲ་བ་ལྟ་བུའི་རྩ་བ་ཅན་ཏེ་ཅི་ལས་བྱུང་༼བ༽བ་ཞིག་ཡིན་ཞེས་དེ་
ལྟར་འཁོར་བར་འཁོར་བའི་རྒྱུའི་གཞི་རྩ་མཐར་ཐུག་པ་དེ་རྩད་གཅོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ལ་ཉེ་བར་རྟོག་ཅིང་དཔྱོད་པར་བྱེད་ལ། རྣལ་འབྱོར་པ་དེ་རྩད་གཅོད་ལུགས་ཀྱི་རྒྱུ་མཚན་ལ་དེ་ལྟར་དུ་ཉེ་བར་རྟོག་ཅིང་དཔྱོད་པའི་ཚེ་ན་དཔྱད་པ་དེའི་མཐུས་འཁོར་བ་དེ་ན་ང་དང་ང་ཡིར་འཛིན་པའི་འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བ་༼བ༽ལས་བྱུང་བ་དེའི་རྩ་བ་ལས་བྱུང་བ་ཅན་ཉིད་དུ་མཐོང་བར་འགྱུར་ཞིང་འཇིག་ལྟ་དེ་སྤོང་

1 མཆན་བཞི་དེབ་ཏུ། ལུས

167

ལྷག་མཐོང་ལ་བསླབ་ཚནུས་སམ་མི་ནུས་བརྟགས་པ་ན་ངའམ་༼བ༽དེ་མཐོང་བ་ན་དེ་ནས་འཇིག་ལྟ་དེ་“སུ་ལ1་ཇི་ལྟ་བུའི་དམིགས་པ་ཅན་ཡིན་སྙམ་དུ་དཔྱོད་པར་བྱེད་དོ། །དེ་ལྟར་དཔྱད་པ་ན་བདག་ཅེས་བྱ་བ་དེ་ཁོ་ན་བཞིན་དུ་སྣང་བ་དེ་ནི་འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བ་དེའི་དམིགས་པའི་༼བ༽ཡུལ་ཡིན་པར་མཐོང་བར་འགྱུར་ལ་༼ཇ༽ཞེན་ཡུལ་གྱི་༼ ༽དེ་མཐོང་བའི་ཚེ་དམིགས་པ་བདག་དེ་ཁོ་ན་བཞིན་དུ་སྣང་བ་དེ་ལ་རིགས་པས་རྣམ་པར་དཔྱད་པ་ན། ༼བ༽འཇིག་ལྟ་དེས་བཟུང་བ་ལྟར་གྱི་བདག་ཡུལ་སྟེང་ནས་གྲུབ་༼བ༽པ་དེ་འདྲ་བ་སྣང་བ་ལྟར་དེ་ཁོ་ནར་མ་དམིགས་པ་སྟེ་མེད་པར་མཐོང་༼བ༽བ་ཉིད་དུ་ཤེས་རབ་ཀྱིས་མཐོང་ལ་མཐོང་བ་ལྟར་བསྒོམས་པས་འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བའི་༼ཇ༽ལོག་ཤེས་སྤོང་༼ཇ༽ནུས་པར་མཐོང་༼བ༽བར་འགྱུར་ཞིང་༼བར༽འཇིག་ལྟ་དེ་སྤངས་པས་༼ཇ༽ཆགས་སོགས་ཉོན་མོངས་པ་དང་༼བ༽འཁོར་བའི་༼ཇ༽སྐྱེ་རྒ་སོགས་ཀྱི་སྐྱོན་མ་ལུས་པའི་རྩ་བ་ཡང་འཇིག་ལྟ་ཉིད་ལ་ཐུག་པས། ཉོན་མོངས་དང་སྐྱོན་མཐའ་དག་ཀྱང་ངེས་པར་ལྡོག་པར་འགྱུར་བ་མཐོང་བར་༼ཇར༽འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་ཉེས་སྐྱོན་དེ་ཐམས་ཅད་མི་འདོད་ན། དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་བ་འཇིག་ལྟ་ལ་ཐུག་ཅིང་འཇིག་ལྟ་དེས་དེ་རྣམས་སྐྱེད་པ་ཡང་བདག་ཏུ་བཟུང་བ་ལ་ཐུག་པས་ན། ༼ར༽རྣམ་པར་དཔྱོད་པ་པོའི་རྣལ་འབྱོར་པ་དེས་བདག་དེ་ཉིད་ལ་དཔྱོད་པ་གལ་པོ་ཆེར་མཐོང་ནས་འདི་ལྟར་དཔྱོད་ཅིང་རྟོག་པར་བྱེད་དེ། གང་ཞིག་བདག་ཏུ་འཛིན་པ་འཇིག་ལྟའི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་བདག་ཅེས་བྱ་བ་འདི་ཅི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་མ་གྲུབ་ཅི་འདྲ་༼བ༽༼ར༽བ་ཞིག་ཡིན་ཅེས་དཔྱད་པར་བྱ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ནང་ནས་ཆེས་ཐོག་མར་བདག་ཁོ་ན་ལ་རིགས་པས་སོ་སོར་བརྟགས་པའི་སྒོ་ནས་ཉེ་བར་རྟོག་ཅིང་དཔྱོད་པར་བྱེད་དོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །༼ང༽རྩ་ཤེར་ཆོས་ཅན་སོ་སོ་ལ་བལྟོས་པའི་བདག་འགོག་པའི་རིགས་པ་དུ་མ་གསུངས་ཀྱང་། རྣལ་འབྱོར་པས་ཐོག་མར་འཇུག་པའི་ཚེ་མདོར་བསྡུས་ནས་བདག་དང་བདག་གི་བ་ལ་རང་བཞིན་མེད་པར་གཏན་ལ་ཕབ་ནས་བསྒོམ་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ངོས་འཛིན་ཚུལ་དང་དེ་ལ་འཇུག་ཚུལ་གཉིས་ཀ་མི་འཐད་དེ་འདིར་ནི་ཐེག་ཆེན་གྱི་ 1 མཆན་བཞི་དཔེ་དེབ་ལས་ཡུལ

168

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།
དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་འཇུག་ཚུལ་སྟོན་པ་ཡིན་པས་བདག་དང་བདག་གིར་འཛིན་པ་ཟད་པ་ཙམ་ནི་ཐོབ་བྱའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་མི་རིགས་ལ་བདག་དང་བདག་གི་བ་ལ་རང་བཞིན་མེད་པར་གཏན་ལ་ཕབ་པ་ཙམ་ལ་ཡང་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་གཏན་ལ་ཕབ་པ་མེད་པས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་འཇུག་པའི་ལམ་དུ་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར། ཞེ་ན། དང་པོ་མི་འཐད་པའི་སྐྱོན་མེད་དེ་བདག་དང་བདག་གི་བར་འཛིན་པ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཟད་པ་ལ་གཉིས་ལས། ཉོན་མོངས་སླར་མི་སྐྱེ་བའི་ཚུལ་གྱིས་སྤོང་བ་ནི་ཐེག་དམན་ལའང་ཡོད་ཀྱང་། འདིར་ཕྱི་ནང་གི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་གཉིས་སྣང་གི་སྤྲོས་པའི་མཚན་མ་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་ཐམས་ཅད་ཟད་པར་སྤངས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཉིད་ཆོས་སྐུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཇུག་ཚུལ་མི་འཐད་པའི་སྐྱོན་མེད་དེ། བདག་དང་བདག་གི་བ་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པའི་ཚེ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་གཏན་ལ་ཕབ་པ་མེད་པ་རྟགས་མ་གྲུབ་བའི་ཕྱིར། བདག་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པ་ན་དེའི་གདགས་གཞི་ཕུང་པོ་ལྔ་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པར་འཛིན་པ་ལྡོག་པར་འགྱུར་ཏེ། དཔེར་ན་ཤིང་རྟ་ཚིག་ན་དེའི་ཡན་ལག་ཀྱང་འཚིག་པ་༼བ༽བཞིན་ནོ། །
༼ཇ༽བདུན་པ་འཇུག་རིམ་དེ་སློབ་དཔོན་འདི་གཉིས་ཀའི་དགོངས་པ་དང་རྩ་ཤེས་ཀྱི་ཡང་ཡིན་པ་ནི།
༼ ༽དེ་ཡང་སྤྱིར་གང་ཟག་དང་ཆོས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཆོས་ཅན་སོ་སོ་བ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་འགོག་པའི་རིགས་པ་དུ་མ་རྩ་ཤེ་སོགས་ལས་གསུངས་ཀྱང་། རྣལ་འབྱོར་པས་ཉམས་ལེན་ལ་ཐོག་མར་འཇུག་པའི་ཚེ་ནི་ཆོས་ཅན་མཐའ་ཡས་པ་དེ་དག་མདོར་བསྡུས་ནས་བདག་དང་བདག་གི་བ་གཉིས་པོ་ཁོ་ན་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་མེད་པར་གཏན་ལ་ཕབ་ནས་བསྒོམ་ཚུལ་ཉིད་ལ་བསྒྲིལ་བས་གནད་མཐའ་དག་ཚང་བས་དེ་ལྟར་བསྒོམ་པའི་ཚུལ་འདི་ནི་རྩ་ཤེའི་རབ་བྱེད་བཅོ་བརྒྱད་པའི་དོན་ཡིན་པར་སློབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་ཀྱིས་གསུངས་ལ། དེ་ལྟར་གསུངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སློབ་དཔོན་ཟླ་བ་གྲགས་པས་འགྲེལ་པ་འདིར་གཏན་ལ་འབེབས་ཚུལ་དེ་ལྟར་མཛད་པ་ཡིན་ཏེ། དེས་མཛད་པའི་དབུ་མ་ལ་འཇུག་པའི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་སྟོན་པ་རྣམས་ཀྱང་རྩ་ཤེའི་རབ་བྱེད་བཅོ་བརྒྱད་

169

ལྷག་མཐོང་ལ་བསླབ་ཚཔ་ཉིད་རྒྱས་པར་འཆད་པར་བྱེད་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །༼ཇ༽གཉིས་པ་དོགས་གཅོད་ལ་ཐོབ་བྱའི་དེ་ཉིད་དང་བདག་མེད་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཡོད་མེད་དྲི་བ་དང་། དེའི་ལན་གྱི་ཐོབ་བྱ་སོ་སོར་བཤད་པ་དང་། བདག་མེད་གཉིས་རྟོགས་ཚུལ་དངོས་སྨྲ་དང་མི་འདྲ་བ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་དེ་

༼བ༽ལ་ཁོ་ན་རེ་དེ་
ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་ངོས་འཛིན་དང་། དེ་ལ་འཇུག་པའི་ཚུལ་དེ་གཉིས་ཀ་མི་འཐད་དེ་༼ཇ༽རྩ་ཤེས་འདིར་ཤེར་མདོའི་དོན༼ ༽་གཞན་དག་ཐེ་ཚོམ་འདི་ལྟར་སྐྱེས་ཏེ། སྐབས་འདིར་ནི་ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་སྟོན་པའི་སྐབས་ཡིན་པས་ཐེག་ཆེན་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་འཇུག་པའི་ཚུལ་སྟོན་པ་མ་ཡིན་ནམ། ༼ ༽སྟེ་ཡིན་པས་སྟེ་འཇུག་ཚུལ་དེ་ཐེག་ཆེན་གྱི་དབང་དུ་བྱེད་དགོས་ལ། དེ་ལྟར་བྱེད་དགོས་པ། དེས་ན་༼ཇ༽“གོང་དུ་1བདག་དང་བདག་གིར་འཛིན་པའི་འཇིག་ལྟ་ཟད་པ་ཙམ་གྱི་མྱང་འདས་ནི་ཐེག་ཆེན་པས་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ཉིད་དུ་བཞག་པ་མི་རིགས་ཤིང་། ༼ཇ༽ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་མ་བསྟན་སྙམ་༼ ༽ནས་ཡུལ་བདག་དང་བདག་གི་བ་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་མེད་པར་གཏན་ལ་ཕབ་པ་ཙམ་ལའང་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་གཏན་ལ་ཕབ་པའི་དོན་མེད་པས་༼ཇ༽ཐེག་ཆེན་གྱི་གང་ཟག་ནི་༼ ༽བདག་དང་བདག་གི་བ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་རྟོགས་པ་དེ་ཙམ་ཡང་། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་འཇུག་པའི་ལམ་དུ་བཞག་པར་མི་རིགས་སོ་སྙམ་དུ་དོགས་པ་སྐྱེས་ན་དེ་བསལ་བ་ནི། ༼ཇ༽གཉིས་པ་ཐོབ་བྱའི་དེ་ཉིད་དམ་མྱང་འདས་གཉིས་སོ་སོར་བཤད་པ་ནི། ༼བ༽དང་པོ་མི་འཐད་༼བ༽པའི་དེ་འདྲའི་དོགས་པ་དེའི་སྐྱོན་མེད་དེ། སྐྱོན་དེ་མེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡང་བདག་དང་བདག་གིར་འཛིན་པ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་སྤངས་པའི་སྒོ་ནས་ཟད་པ་ལ་ཟད་ལུགས་མི་འདྲ་བ་གཉིས་ལས་བདག་དང་བདག་གིར་འཛིན་པའི་ཉོན་མོངས་སླར་མི་སྐྱེ་བའི་ཚུལ་གྱིས་གཏན་སྤངས་པ་ནི་ཐེག་དམན་ལའང་ཡོད་མོད་ཀྱང་། འདིར་༼བ༽ནི། ཉོན་མོངས་དེའི་བག་ཆགས་དང་དེས་བསྐྱེད་པའི་ཕྱི་དང་ནང་གི་ཆོས་ཐམས་༼བ༽ཅད་ཀྱི་༼བ༽སྟེ་དེ་ལ་༼ཇ༽བག་ཆགས་དང་གཉིས་སྣང་གི་
1 *མཆན་བཞི་དཔེ་རིང་དུ་དཀྱུས་སུ་ཤོར

170

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

༼ ༽གཉིས་སྣང་འཁྲུལ་བའི་སྤྲོས་པའི་མཚན་མ་༼བ༽བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་ཐམས་ཅད་གཏན་ནས་ཞི་བའི་སྒོ་ནས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མ་དམིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཟད་༼བ༽པར་སྤངས་༼ཇ༽པའི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཡིན་༼བ༽ལ་དེ་ཉིད་ནི་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་༼བ༽བདག་དང་བདག་གི་བ་
རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་རྟོགས་པའི་ཚེ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་གཏན་ལ་ཕབ་པ་མེད་པའི་རྟགས་མི་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་དང་། གཉིས་པ་འཇུག་ཚུལ་མི་འཐད་པའི་སྐྱོན་༼བ༽མེད་དེ། ༼ཇ༽གསུམ་པ་བདག་མེད་གཉིས་རྟོགས་ཚུལ་འོག་མ་དང་མི་འདྲ་བ་ལ་དངོས་དང་། དོགས་གཅོད་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ་བཞི་ལས། དང་པོ་བདག་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་ན་བདག་གི་བའི་གདགས་གཞི་ཕུང་པོ་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་ཚུལ་ནི། བདག་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་མེད་པར་རྟོགས་པ་ན་དེའི་མཐུས་བདག་དེའི་ཡན་ལག་ཏུ་གྱུར་པ་སྟེ་གདགས་༼བ༽གཞིའི་བདག་གི་བ་ཕུང་པོ་རྣམས་ལའང་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པར་འཛིན་པ་ཡང་ལྡོག་ཅིང་མེད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་༼བ༽ན་༼ར༽ཡན་ལག་ཅན་ཤིང་རྟ་ཉིད་མེས་ཚིག་༼བ༽པ་ན་ཤིང་རྟའི་འཁོར་ལོ་ལ་སོགས་པ་ཤིང་རྟ་དེའི་ཡན་ལག་རྣམས་ཀྱང་ངེས་པར་འཚིག་པར་འགྱུར་པ་བཞིན་ནོ། །
༼ཇ༽གཉིས་པ་བདག་རང་བཞིན་མེད་པ་ཚོལ་ཚུལ་འཇིག་ལྟ་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱིས་བཟུང་བ་ལྟར་ཕུང་བོའི་

མཚན་ཉིད་ཚང་མ་ཚང་གི་སྒོ་ནས་དཔྱད་དགོས་པ་ནི། ༼ ༽དོན་དེ་ཡང་ཚིག་གསལ་ལས།༼ག༽ཕུང་པོ་ལྔ་༼བ༽ལ་གསུངས་ཏེ། གདགས་གཞི་ཕུང་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་“བཏགས་1པ་ཙམ་ཡང་ཡིན་ལ་མ་རིག་པའི་༼བ༽བློ་རབ་རིབ་ཀྱིས་སེམས་བསླད་པའི་དབང་གིས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་འཁྲུལ་པའི་དབང་དུ་སོང་བ་དང་ལྡན་པའི་སེམས་༼བ༽ཅན་(འི་)བྱིས་པ་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་རྣམས་བདག་ཏུ་མངོན་པར་ཞེན་པའི་གཞིར་གྱུར་པ་ཡང་ཡིན་ཏེ་ཉེ་བར་བླང་བྱ་༼བ༽ཕུང་པོ་ལྔ་ནི་བདག་གི་ཉེ་བ་ལ་བླང་བྱ་དང་བདག་ནི་ཉེ་བར་ལེན་པ་པོ་ཡིན་ལ་དེའི་ཚེ་༼ཁ༽ཕུང་པོ་ལྔ་པོ་འདི་དག་ཉེ་བར་ལེན་པ་པོ་གང་གི་ཉེ་བར་ལེན་
1 ལམ་རིམ་དུ། བརྟགས་

171

ལྷག་མཐོང་ལ་བསླབ་ཚཔར་༼བ༽༼ར༽བྱེད་པ་ཉིད་དུ་སྣང་༤བའི་༼བ༽བདག་ཀྱང་ཡིན་པ་སྟེ་ཁྱད་པར་གསུམ་ལྡན་གྱི་བདག་ཅེས་བྱ་བ་༥འདི་ནི་ཅི་འདྲ་བ་ཞིག་ཡིན་འདི་ལྟ་སྟེ་གདགས༼བ༽་གཞི་ཕུང་པོའི་མཚན་ཉིད་སྟེ་ཕུང་པོ་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པའམ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་ཞིག་ལ་༼བ༽བཏགས་པ་ཞིག་གམ། འོན་ཏེ་༼བ༽གདགས་གཞི་ཕུང་པོའི་༼བ༽རང་གི་མཚན་ཉིད་མེད་པ་ཞིག་ལ་བཏགས་པ་༼བ༽ཡིན་ཡིན་པར་གྲུབ་ཅེས་ཐར་པ་འདོད་པའི་རྣམ་དཔྱོད་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་དང་པོ་༼བ༽ནས་ཚུལ་དེ་ལྟར་རྣམ་པར་དཔྱོད་༼བ༽པར་༼ར༽བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །༼ཇ༽གསུམ་པ་དེ་ལྟར་བཙལ་ཚེ་རིགས་ཤེས་ཀྱིས་མི་རྙེད་པ་ནི།༼བ༽དེ་ལྟར་དཔྱོད་པ་པོ་དེས་དཔྱོད་ལུགས་ཀྱིས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་དཔྱོད་པར་བྱེད་པའི་ཚེ་ན་ཐར་པ་འདོད་པ་དེ་རྣམས་ཀྱིས་གདགས་གཞི་ཕུང་པོའི་རང་བཞིན་༼བ༽བདག་ཅེས་བྱ་བ་དེ་ལྟ་བུ་མ་རྙེད་ཅིང་། མ་དམིགས་པས་ན་བདག་དེ་ཉིད་རང་གི་སྡོད་ལུགས་ནས་གྲུབ་པ་མེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་དེའི་ཕྱིར་གདགས་གཞི་༼བ༽ཕུང་༼ར༽པོ་དེ་རྣམས་ལ།བཏགས་༼ང༽པའི་༼ཇ༽ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་༼ ༽བཏགས་ཆོས་བདག་དེ་ཉིད་རང་གི་སྡོད་ལུགས་ནས་གྲུབ་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ན། །༼ཇ༽དེ་རྣམས་ལ༼ ༽་དེའི་གདགས་གཞི་ཕུང་སོགས་ཀྱི་བདག་གི་བ་རང་གི་སྡོད་ལུགས་ནས་གྲུབ་པའི་སྒོ་ནས་ཡོད་པར་ག་ལ་འགྱུར་ཏེ་མི་འགྱུར་རོ། །ོཞེས་གསུངས་པ་༼བ༽ལྟར་དེ་བས་ན་དེ་རྣམས་ལ་༼ཇ༽ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་བདག་༼བ༽རང་༼ར༽བཞིན་གྱིས་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་༼བ༽ན་གང་༼ར༽ལ་བདག་ཏུ་གདགས་པའི་གཞིར་གྱུར་པ་བདག་གི་བ་

༼བ༽ཕུང་པོ་འང་

ཤིན་ཏུ་ཆེས་༼བ༽རང་༼ར༽བཞིན་གྱིས་དམིགས་པར་མི་འགྱུར་རོ། །༼ཇ༽སྟེ་བདག་གཉིས་ཕྲ་རགས་ཀྱིས་མི་འཇོག་པའི་ཕྱིར་དཔེར་ན།དཔེ་ཇི་ལྟར་ཞེ་ན། ཡན་ལག་ཅན་ཤིང་རྟ་མེས་ཚིག་ན་ཤིང་རྟ་དེའི་འཕང་ལོ་སོགས་ཡན་ལག་དག་ཀྱང་མེས་ཚིག་པའི་སྒོ་ནས་མེད་ཅིང་མ་དམིགས་པ་དེ་བཞིན་དུ། རྣལ་འབྱོར་པ་དག་གིས་གང་གི་ཚེ་བདག་༼བ༽རང་༼ར༽བཞིན་གྱིས་མེད་པར་རྟོགས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཚེ་༡བདག་གི་གདགས་གཞི་༣ཕུང་པོའི་དངོས་པོར་གྱུར་པའི་༢བདག་གི་བའང་

172

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

༧བདག་གམ་རང་བཞིན༼བ༽་སྟེ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པ་མེད་པར་རྟོགས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་༼ ༽བྱ་བ་གསུངས་ཏེ། ལུང་དེས་ནི་༼ཇ༽རྗེས་དཔག་དེས་ཕུང་པོ་དང་མཚན་ཉིད་གཅིག་གམ་མི་གཅིག་དཔྱད་ནས་བདག་ལ་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་མེད་པར་༼ཇ༽དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་ཚེ་བདག་གི་བ་ཕུང་པོ་ལའང་བདག་སྟེ་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་མེད་པར་༼ཇ༽སྟོབས་ཤུགས་ཀྱིས་རྟོགས་པར་འགྱུར་བར་གསུངས་སོ། །གོང་གི་དེར་མ་ཟད་འཇུག་འགྲེལ་ལས་༼ཀི༽ཀྱང་། གསུངས་ཏེ། དེ་ལ་དེའི་༼བ༽གདགས་གཞི་འདི་ལྟར་གདགས་གཞི་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་དེ་ཁོ་ནར་གྲུབ་པ་མ་ཡིན་པའི་རང་གི་ངོ་བོ་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་༼བ༽པར་དེ་ཁོ་ནར་གྲུབ་པ་དམིགས་པའི་སྒོ་ནས་བློ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཤིན་ཏུ་འཁྲུལ་པར་གྱུར་པའི་ཕྱིར་ཉན་རང་གིས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་མ་རྟོགས་ན་འོ་ན་༼བ༽དེས་ཕུང་པོ་དེ་ལ་བཏགས་པའི་བདག་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པའི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པ་རྟོགས་པར་ཡང་མི་འགྱུར་བ་སྟེ་མ་རྟོགས་པར་༼བ༽ཐལ་ཏེ། དེའི་རྒྱུ་མཚན་ནི་༼བ༽དེས་༼གི༽བདག་ཏུ་གདགས་པའི་གཞིར་གྱུར་པའི་ཕུང་པོ་ལ་༼ར༽རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་སྒྲོ་བཏགས་ནས་དམིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །༼ཇ༽བཞི་པ་དེ་ནི་འཇུག་པར་མ་ཟད་རིན་ཆེན་ཕྲེང་བའི་དགོངས་པར་བཤད་པ་ནི། ༼ ༽དེའི་ཤེས་བྱེད་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱིས་གསུངས་པ་ནི། ཇི་༼ཅི༽སྐད་དུ། རིན་ཆེན་ཕྲེང་བ་ལས། དུས་ཇི་སྲིད་དུ་ཕུང་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་༼ཇ༽བདེན་འཛིན་གྱི་ཞེན་ཡུལ་སུན་མ་ཕྱུང་བར། བདེན་པར་༼བ༽གྲུབ་མཐའི་དབང་གི་བདེན་འཛིན་༼བར༽པ་ཡོད་པའི་དུས། །དེ་སྲིད་༼བ༽༼ར༽དུ་འཛིན་པ་པོ་དེ་ལ་ཕུང་པོ་ལ་བཏགས་པའི་ང་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པ་༼ཇ༽ཞེན་ཡུལ་སུན་མི་འབྱིན་པར། ཡོད། །པར་གསུངས་པའི་༼བ༽ཕྱིར། ༼ཇ༽དགོས་ཏེ་དེ་གཉིས་ཀྱི་འཛིན་སྟངས་གཅིག་ཅིང་གདགས་གཞི་གདགས་ཆོས་སུ་བདེན་པར་བཟུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཅེས་དྲངས་ནས་ཕུང་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་མ་རྟོགས་པ་སྟེ་ཕུང་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་པར་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་གྲུབ་མཐའ་ལ་བློ་ཁ་མ་

173

ལྷག་མཐོང་ལ་བསླབ་ཚཕྱོགས་ན་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་གཏན་ནས་མི་རྟོགས་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །༼ཇ༽གཉིས་པ་དོགས་གཅོད་ལ་དྲི་བ་དང་། ལན་དངོས་དང་། རྩོད་སྤོང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ་དྲི་བ་གཉིས་ལས། དྲི་བ་དང་པོ་ནི། ༼ ༽གཞན་དག་ན་རེ། གལ་ཏེ་གང་ཟག་ལ་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པའི་བློ་དེ་ཉིད་ཀྱིས། ཕུང་པོ་ཡང་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པ་ཡིན་ན་བདག་མེད་གཉིས་རྟོགས་པའི་བློ་གཉིས་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་བའི་སྐྱོན་ཡོད་དོ། །༼ཇ༽འདི་ཁས་མི་ལེན་ནོ། །གནོད་བྱེད་ནི། ༼ ༽དེ་གཉིས་གཅིག་ཡིན་ན་བདག་མེད་གཉིས་ཀྱི་རྟེན་ཆོས་ཅན་ཆོས་དང་གང་ཟག་གཉིས་ཀྱང་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་བའི་སྐྱོན་ཡོད་པ་ངེས་ན་ཆོས་དང་གང་ཟག་གཉིས་ནི་སོ་སོ་བ་ཡིན་ལ། དེ་ཡིན་པས་དེ་གཉིས་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པའི་བློ་གཉིས་ཀྱང་སོ་སོ་བ་ཡིན་པར་གྲུབ་ཏེ། དཔེར་ན་བུམ་པ་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པའི་བློ་དང་ཀ་བ་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པའི་བློ་གཉིས་ཀྱང་སོ་སོ་བ་ཡིན་པ་བཞིན་ནོ། །༼ཇ༽དྲི་བ་གཉིས་པ་ ༼ ༽གལ་ཏེ་གང་ཟག་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་རྟོགས་པའི་བློ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཕུང་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་མ་རྟོགས་ན་༼ཇ༽ཚིག་གསལ་ལས་ ༼ ༽ནི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཚེ། ཕུང་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་རྟོགས་པར་༼ཇ༽གསུངས་པའི་དོན་ཇི་ལྟར་འཇོག་སྟེ་མི་འཇོག་གམ་“སྙམས་1ནས་འདྲི་ན། ༼ཇ༽གཉིས་པ་ལན་དངོས་ལ་བསྟན་བཤད་གཉིས་ལས་དང་པོ་ནི། དྲི་བ་དེ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་གང་ཟག་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་རྟོགས་པའི་བློ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཕུང་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་རྟོགས་པ་ནི་ཁས་མི་ལེན་པས་དྲི་བ་འོག་མ་གང་ཟག་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་རྟོགས་པའི་བློ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཕུང་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་མ་རྟོགས་པར་ཁས་ལེན་པའི་དོན་བཤད་པར་བྱའོ། །
༼ཇ༽གཉིས་པ་རྒྱས་བཤད་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་བློ་དེས་ཕུང་པོ་རང་བཞིན་མེད་པར་མ་རྟོགས་
1 ལམ་རིམ་དུ། སྙམ་

174

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

ཀྱང་སྟོབས་ཤུགས་ཀྱིས་རྟོགས་པ་ནི། ༼ ༽དེ་ཡང་གང་ཟག་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་རྟོགས་པའི་བློ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཕུང་པོ་རང་བཞིན་མེད་དོ་སྙམ་དུ་མི་འཛིན་པས་དེ་འདྲའི་བློ་དེ་ག་རང་གིས་རྟོགས་པ་མིན་ཀྱང་བློ་དེའི་སྒོ་ནས་རྟོགས་ཚུལ་གཞན་ལ་“བལྟོས་1མེད་དུ་ཕུང་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་ངེས་པའི་ངེས་ཤེས་ཀྱི་བློ་གཞན་ཞིག་འདྲེན་ནུས་པས་ན་གང་ཟག་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་རྟོགས་པའི་བློ་དེ་ཉིད་ཀྱི་སྒོ་ནས་གཞན་ལ་བལྟོས་མེད་དུ་ཕུང་པོ་ལ་རང་བཞིན་སྒྲོ་འདོགས་པའི་སྒྲོ་འདོགས་གཅོད་པར་ནུས་པ་ཡང་ཡིན་༼ཇ༽ལ་དེས་ན་དེའི་སྟོབས་ཤུགས་ཀྱིས་རྟོགས་པ་ལ་དེས་རྟོགས་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། རྩ་ཤེའི་ཊཱིཀ་ཆེན་ལས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་བསྒྲུབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་ངེས་པའི་ཚད་མ་སྐྱེས་པ་ན་ཞེས་པ་ནས་སྒྲ་མི་རྟག་པ་ཚད་མ་སྔ་མས་ཤུགས་ལ་གྲུབ་པ་དང་སྒྲ་རྟག་འཛིན་ཅན་གྱི་སྒྲོ་འདོགས་ཚད་མ་སྔ་མས་བཅད་པ་མིན་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ནོ། །༼ཇ༽གཉིས་པ་བློ་དེས་སྒྲོ་འདོགས་གཅོད་དུས་སུ་རྟོགས་པར་བཞེད་པ་ནི། ༼ ༽འདི་ཡང་གཏན་ལ་འབེབས་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པའི་བྱེད་པ་སྔ་མ་དེ་ཉིད་དང་བློས་རྟོགས་ཚུལ་གྱི་བྱེད་པ་སྔ་མ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་གཞན་ལ་མ་བལྟོས་པར་ངེས་པ་འདྲེན་ནུས་པའི་དོན་མ་ཡིན་གྱི་སྤྱིར་རིགས་པ་སྔ་མ་དང་བློའི་རྟོགས་ཚུལ་སྔ་མ་ལ་བརྟེན་ནས་རིགས་པ་དང་རྟོགས་ཚུལ་གཞན་ལ་མ་བལྟོས་པར་ངེས་པ་འདྲེན་ནུས་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན་གང་ཟག་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པའི་བློ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཕུང་པོ་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པར་འགྱུར་བས་ཕུང་པོའི་སྟེང་དུ་སླར་རང་བཞིན་མེད་པར་གཏན་ལ་འབེབས་མི་དགོས་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་ནུས་པ་དེའི་ཕྱིར་དེ་ལ་དགོངས་ནས་གང་ཟག་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་རྟོགས་པའི་ཚེ། ༼ཇ༽ཕུང་པོ་བདེན་འཛིན་གྱིས་སྒྲོ་འདོགས་བཅད་པས། ཕུང་པོའང་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་རྟོགས་པར་གསུངས་སོ། །༼ཇ༽ཊཱིཀ་ཆེན་ལས་རྣམ་འགྲེལ་ལས། དོན་གྱིས་དེ་ནི་འཇིག་བློར་འགྱུར། །ཞེས་དོན་གྱི་སྟེ་ཤུགས་ཀྱི་ཞེས་བཤད་ཀྱང་ཤུགས་རྟོགས་མིན་པ་དང་འདྲའ། །༼ཁ༽གང་ཟག་རང་བཞིན་མེད་པར་
1 ལམ་རིམ་དུ། ལྟོས་

175

ལྷག་མཐོང་ལ་བསླབ་ཚརྟོགས་མ་ཐག་ཏུ་ཕུང་པོ་རང་བཞིན་མེད་པར་མ་རྟོགས་ཀྱང་དེ་རྟོགས་ནུས་པའི་ནུས་པ་གཅིག་ཐོབ་པ་ཡིན་ཏེ་རྗེའི་གསུང་ལས་ཤིན་ཏུ་གསལ་ཞིང་། རང་རེའི་བླ་མས་རྩལ་དུ་བཏོན་ནས་འཆད་དོ། །དེ་ཡང་གདགས་གཞི་ཕུང་པོ་རང་བཞིན་མེད་པར་ངེས་ན་དགག་བྱ་དོན་སྟེང་ནས་ཁེགས་པས་དེ་ལ་བཏགས་པའི་གང་ཟག་ཀྱང་རང་བཞིན་མེད་པར་ལེགས་པར་ངེས་པ་འོང་གི་གདགས་གཞི་ཕུང་པོ་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་ཞེན་བཞིན་དུ་དེ་ལ་བཏགས་པའི་བཏགས་ཆོས་གང་ཟག་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་བྱས་ཀྱང་དགག་བྱ་ཞྭ་བཤུས་མར་འགྲའོ། །དེ་ཡང་གང་ཟག་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པའི་བློ་དེས་ཕུང་པོ་རང་བཞིན་མེད་པར་གཞན་ལ་བལྟོས་མེད་དུ་ངེས་ཤེས་འདྲེན་ནུས་པས་ཕུང་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་སྒྲོ་འདོགས་ཀྱང་རང་སྟོབས་ཀྱིས་གཅོད་ནུས་པས་གང་ཟག་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པའི་ཚེ་ཕུང་པོ་ཡང་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པར་གསུངས་སོ། །འདི་ནི་གང་གི་དངོས་གཅིག་དེ་བཞིན་ཉིད་མཐོང་བ། །ཞེས་སོགས་ལྟར་མཛད་པ་ཡིན་ལ་སྔར་ཚིག་གསལ་དུ། དང་པོ་ལྟ་བ་འཚོལ་བའི་ཚེ་ཉིད་ནས་བདག་ཏུ་འདོགས་བའི་གཞི་ཕུང་པོ་རང་བཞིན་ཡོད་བཞིན་དུ་བཏགས་པ་ཡིན་མིན་དཔྱོད་པ་འཇུག་པར་གསུངས་པས་ཀྱང་གང་ཟག་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པའི་ཚེ་ཕུང་པོ་ཡང་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པ་འགྲུབ་པོ་ཞེས་ངག་རབ་ཀྱི་མཆན་ལས་༼ཀ༽གསུངས་སོ། ། ༼ཇ༽གསུམ་པ་ལུགས་འདིར་ཁྱད་གཞི་བདེན་པར་མེད་པས་ཁྱད་ཆོས་བདེན་འཛིན་ཁེགས་

པ་ནི། ༼ ༽དོན་འདི་ཡང་བུདྡྷཔཱ་ལི་ཏ་ལས། འདི་ལྟར་བདག་ཅེས་བྱ་བ་དེའི་ལོངས་༼བ༽སྤྱད་བྱ་གང་ཡིན་པ་དེ་༼བ༽ཉིད་༼ར༽ལ་བདག་གི་༼བ༽བ་ཞེས་བྱ་ཡིན་པས་ན། དེའི་ཚེ་གང་ལ་བརྟེན་ནས་བདག་གི་ཞེས་འཛིན་པའི་གཞི་བདག་དེ་ཡང་རང་བཞིན་༼བ༽གྱིས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་མེད་དེ། དེ་མེད་ན་༼བ༽༼ར༽བདག་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་བདག་དེའི་ལོངས་སྤྱད་བྱ་༼བ༽བདག་གི་བ་འདི་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བར་བདག་གི་བ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་ཇི་ལྟར་འཐད་པར་འགྱུར་ཏེ་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ལྟར་ཤེས་པར་བྱ་དགོས་སྟེ། དཔེར་ན། ཁྱད་གཞི་མོ་གཤམ་

176

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

གྱི་བུ་མི་སྲིད་པར་ངེས་པ་ན་དེ་ལྟར་ངེས་པའི་བློ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་མོ་གཤམ་གྱི་བུ་དེའི་ཁྱད་པར་རྣ་བ་ལ་སོགས་པ་མེད་དོ་སྙམ་དུ་མི་འཛིན་ཀྱང་བློ་དེ་ཉིད་ལ་བརྟེན་ནས་མོ་གཤམ་གྱི་བུ་དེའི་རྣ་བ་ཡོད་པར་འཛིན་པའི་སྒྲོ་འདོགས་དངོས་སུ་གཅོད་ནུས་པ་ལྟར། ཁྱད་པར་གྱི་གཞི་བདག་དེ་ཁོ་ནར་མེད་པར་ངེས་ན་ངེས་པའི་བློ་དེ་ཉིད་ལ་བརྟེན་ནས་བདག་དེའི་ཁྱད་པར་མིག་ལ་སོགས་པ་དེ་ཁོ་ནར་ཡོད་པར་འཛིན་པ་ལྡོག་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །
༼ཇ༽གསུམ་པ་རྩོད་སྤོང་ལ་རྩོད་པ་དང་། ལན་དང་། འདོད་པ་དང་། དེ་དགག་པ་བཞི་ལས། དང་པོ་ནི།

༼ ༽ཡང་གཞན་དག་ན་རེ་འོ་ན་རང་༼ ༽ནང་པའི་སྡེ་པ་༼ཇ༽གནས་མ་བུ་པ་སོགས་མ་ཡིན་པའི་སྡེ་པ་གང་ཟག་བཏགས་ཡོད་དུ་འདོད་པའི་དངོས་པོར་སྨྲ་བ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་གང་ཟག་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པར་མི་འདོད་པས་དངོས་སྨྲ་དེ་དག་གིས་ཀྱང་མིག་ལ་སོགས་པ་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་རྟོགས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་

ེརྩོད་པར་བྱེད་ན། དེ་ལ་ལན་འདི་སྐད་བརྗོད་པར་
བྱ་སྟེ། ཁྱོད་ཀྱིས་རིགས་པ་ཇི་སྐད་སྨྲས་པ་༼ཇ༽གཉིས་པ་ལན་རགས་པའང་བདེན་མེད་རྟོགས་པར་ཐལ་བ་ནི། དེ་ལྟ་བུ་ཡིན་ན་མིག་དང་མྱུ་གུ་ལ་སོགས་པ་ཕྲ་རབ་འདུས་ཤིང་བསགས་པའི་རགས་པར་གྲུབ་པ་རྣམས་ཀྱང་དངོས་སྨྲ་བ་དེ་དག་གིས་བཏགས་ཡོད་དུ་འདོད་པས་ན་དངོས་སྨྲ་བ་དེ་དག་གིས་མིག་དང་མྱུ་གུ་སོགས་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་རྟོགས་པར་འགྱུར་རོ། །༼ཇ༽གསུམ་པ་ནི་ཁོ་ན་རེ། ༼ ༽དངོས་སྨྲ་བས་མིག་སོགས་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་རྟོགས་པ་དེ་ལྟར་འདོད་༼ཇ༽༼ར༽པར་བྱ་བ་འོ་༼ཇ༽ཟེར་སྙམ་ན།༼ཇ༽བཞི་པ་དེ་དགག་པ་ལ་བཞི་ལས། དང་པོ་རང་གི་ཁས་བླངས་འགལ་བར་མ་ཟད་རྒྱུ་མཚན་ཡང་རང་སྡེ་དངོས་སྨྲ་ལ་བདེན་མེད་དུ་འགྲེལ་ཆུང་ལས་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ་བ་ནི། ༼ ༽ཁྱོད་དེ་ལྟར་འདོད་ན་ནི་ཁྱོད་རང་གི་མིག་སོགས་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་རྟོགས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་གོང་དུ་ཕ་རོལ་ལ་མི་འདོད་པའི་ཐལ་བ་འཕངས་ཏེ། དངོས་སྨྲ་བས་མིག་སོགས་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་མ་

177

ལྷག་མཐོང་ལ་བསླབ་ཚརྟོགས་པར་ཁས་བླངས་པ་དང་ཡང་འགལ་ལ། ༼ཇ༽དེར་མ་ཟད་ ༼ ༽དབུ་མ་པས་དངོས་སྨྲ་བ་ལ།

མྱུ་གུ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་བདེན་མེད་དུ་བསྒྲུབ་མི་དགོས་པར་འགྱུར་བ་དང་། དགེ་མི་དགེའི་ལས་ལམ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའང་སྐད་ཅིག་མ་འཐུད་པའི་རྒྱུན་ལ་འཇོག་ཅིང་། རྒྱུན་ཡང་ཕྲ་རབ་བསགས་པའི་རགས་པ་དང་འདྲ་བས། དགེ་སོགས་ཀྱང་རྒྱུན་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་རང་བཞིན་མེད་པར་དངོས་སྨྲ་བས་འདོད་དགོས་ལ། དེ་ལྟར་དངོས་སྨྲ་བས་འདོད་པ་ཡིན་ན། འོ་ན་འགྲེལ་པ་དོན་གསལ་ལས། དབུ་མ་པས་དགེ་མི་དགེ་སོགས་ཆོས་ཐམས་ཅད་རྨི་ལམ་ལྟ་བུའི་བདེན་མེད་དུ་ཁས་བླངས་པ་ལ། དངོས་སྨྲ་བ་རྩོད་པ་ནི་དེ་འདྲའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་རྨི་ལམ་དང་འདྲ་བ་ཉིད་ཡིན་ན་ནི་རྨི་ལམ་དུ་གླང་པོ་ལ་སོགས་པ་སྣང་བའི་ཚེ་གླང་པོ་ལ་སོགས་པ་མེད་པ་བཞིན་དུ་མི་དགེ་བ་བཅུ་དང་སྤྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་ཐ་སྙད་དུའང་མེད་པར་འགྱུར་པས་ན་གཉིད་མ་ལོག་པའི་གནས་སྐབས་ནའང་གཉིད་ལོག་པའི་གནས་སྐབས་བཞིན་དུ་འཁྲུལ་མ་འཁྲུལ་གྱི་ཁྱད་པར་མེད་པར་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ནམ། ཞེས་གསུང་པ་ལྟར། མི་དགེ་བ་དང་སྦྱིན་སོགས་ཆོས་དེ་དག་རྨི་ལམ་དང་འདྲ་བའི་བློ་གནོད་མེད་ལ་སྣང་བའི་དབང་གིས་བཞག་པ་ན་ཡིན་པ་བཀག་གི། བདེན་མེད་དུ་དབུ་མ་པ་སེང་བཟང་སོགས་རང་རྒྱུད་པས་སྨྲས་པ་ལ་དངོས་སྨྲ་བས་རྩོད་ཅིང་རྒོལ་བའི་དོན་མེད་དོ། །༼ཇ༽གཉིས་པ་གྲུབ་མཐའ་གོང་འོག་གི་དོན་དམ་དང་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་གྲུབ་ཚད་མི་གཅིག་པར་མ་ཟད་གྲུབ་མཐའ་གཅིག་གིའང་དུ་མ་ཡོད་པར་བྱེད་དགོས་པ་ནི། ༼ ༽རྒྱུ་མཚན་དེས་ན་དངོས་པོར་སྨྲ་བ་རྣམས་ཀྱི་རང་ལུགས་ཀྱི་དོན་དམ་དང་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་གྲུབ་མ་གྲུབ་དང་དབུ་མ་པའི་རང་ལུགས་ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་དུ་གྲུབ་མ་གྲུབ་རྣམས་མིང་ཙམ་མཐུན་ཡང་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་གྲུབ་ལུགས་དང་དེར་མ་གྲུབ་ལུགས་དང་དོན་དམ་དུ་གྲུབ་ལུགས་དང་དེར་མ་གྲུབ་ལུགས་ཀྱི་དོན་ལ་ཆེས་མི་མཐུན་པའི་ཁྱད་པར་ཆེན་པོ་ཡོད་པས། དངོས་སྨྲ་བ་དེ་དག་གིས་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་འདོད་
པའི་
༼ཇ༽རིགས་པ་དང་རྒྱུན་སོགས་༼ ༽དེ་རྣམས་དབུ་མ་པས་གཞལ་ན་༼ཇ༽དབུ་མ་པའི་ལུགས་ཀྱི་

178

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

དོན་དམ་དུ་གྲུབ་པར་སོང་བ་དཔེར་ན་མདོ་སྡེ་པས་སྤྱི་མཚན་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཁས་བླངས་ཀྱང་དེ་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པར་ཁས་བླངས་པས་དབུ་མ་པས་གཞལ་ན་སྤྱི་མཚན་བདེན་གྲུབ་ཏུ་སོང་བ་ལྟ་བུ་དང་། དངོས་སྨྲ་བ་དེ་དག་གིས་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པར་འདོད་པ་དེ་རྣམས་དབུ་མ་པ་ལྟར་ན་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་གྲུབ་པར་འགྱུར་བ་དཔེར་ན་མདོ་སྡེ་པས་རང་མཚན་བདེན་གྲུབ་ཏུ་འདོད་ཀྱང་དབུ་མ་པ་ལྟར་ན་རང་མཚན་བདེན་པར་མ་གྲུབ་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པས་དེ་དག་གིས་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཁས་བླངས་པ་དེ་དབུ་མ་པས་

བདེན་མེད་དུ་བསྒྲུབ་དགོས་པ་ལ་འགལ་བ་ཅི་ཡང་མེད་པས་ཁྱད་པར་དེ་རྣམས་ཞིབ་ཏུ་ཕྱེད་པ་ལ་ངེས་པར་༼ཇ༽དབུ་མ་སྣང་བ་སོགས་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །
༼ཇ༽གསུམ་པ་དེ་དག་གིས་གང་ཟག་མིང་གིས་བཏགས་ཙམ་མ་ཡིན་ལ་སློབ་དཔོན་འདིས་ཡིན་ཁྱད་པར་ནི། གཞན་ཡང་དངོས་སྨྲ་བ་དེ་དག་གི་ལུགས་ཀྱི་གང་ཟག་བཏགས་ཡོད་དང་སློབ་དཔོན་འདིའི་ལུགས་ཀྱི་གང་ཟག་བཏགས་ཡོད་གཉིས་མིང་ཙམ་འདྲ་ཡང་དོན་གཏན་ནས་མི་འདྲ་སྟེ། སློབ་དཔོན་འདི་ནི་དངོས་སྨྲ་བ་དེ་དག་གིས་གང་ཟག་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་བདེན་པར་གྲུབ་པར་ཁས་ལེན་པས། དེ་དག་ལ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ལྟ་བ་མེད་པར་བཞེད་པའི་ཕྱིར་དེ་ཡང་ཡིན་ཏེ། སློབ་དཔོན་འདིས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་༼ཇ༽དངོས་ཤུགས༼ ༽དང་སྟོབས་ཤུགས༼ཇ༽་གང་རུང་ལ་མ་རྟོགས་པ་དེས་དེ་རྟོགས་པའི་གྲུབ་མཐའ་ལ་བློ་ཁ་མ་ཕྱོགས་ན་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་གཏན་ནས་མི་རྟོགས་པར་བཞེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །༼ཇ༽བཞི་པ་དེས་ན་མིང་གིས་བཏགས་ཙམ་མིན་པའི་ཕུང་པོ་རྫས་ཡོད་ཀྱི་གྲུབ་མཐའ་མ་བོར་བར་དུ་གང་ཟག་རྫས་འཛིན་ཡོད་པ་ནི། དེས་ན་ཕུང་པོ་རྫས་ཡོད་དུ་གྲུབ་པར་ཁས་ལེན་པའི་ལུགས་ཀྱི་གྲུབ་མཐའ་མ་དོར་བའི་བར་དུ་གང་ཟག་ཀྱང་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་རྫས་ཡོད་དུ་གྲུབ་པར་འཛིན་པར་སློབ་དཔོན་འདི་བཞེད་པ་ཡིན་པས། ༼བ༽རང་སྡེ་འོག་མ་དངོས་སྨྲ་བ།༼ཇ༽ གཉིས་

179

ལྷག་མཐོང་ལ་བསླབ་ཚཔ་ཐེག་པ་གཉིས་ཀྱི་བདག་མེད་གཉིས་སོ་སོར་བསྒོམས་ཀྱང་རྟོགས་ཚུལ་དངོས་སྨྲ་བ་དང་མི་འདྲ་བར་བཤད་པ་ནི། དེ་དག་གིས་ཕུང་པོ་རྫས་སུ་གྲུབ་པའི་བདེན་གྲུབ་ཁས་ལེན་པའི་གྲུབ་མཐའ་མ་དོར་བར་དུ་དེ་དག་ལ་གང་ཟག་དོན་དམ་པར་མེད་པར་རྟོགས་པ་སྲིད་པ་མིན་ནོ། །༼ང༽ཁོ་ན་རེ་འོ་ན་རང་སྡེ་དངོས་སྨྲ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་གང་ཟག་བཏགས་ཡོད་དུ་འདོད་པས་དངོས་སྨྲ་བ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་མིག་སོགས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པར་ཐལ། དེས་གང་ཟག་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པར་འདོད་པའམ་མ་གྲུབ་པར་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེས་དེ་བཏགས་ཡོད་དུ་འདོད་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འོ་ན་དངོས་སྨྲ་བ་དེ་དག་གིས་མིག་དང་མྱུ་གུ་ལ་སོགས་པའི་རགས་པ་རྣམས་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པར་ཐལ། དེས་དེ་བཏགས་ཡོད་དུ་འདོད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། རྟགས་དེར་ཐལ། དེས་དེ་དག་བཏགས་ཡོད་དང་། རྡུལ་ཕྲན་ཆ་མེད་སོགས་རྫས་ཡོད་དུ་འདོད་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་ན། སྔར་ངེད་ལ་ཚད་བསལ་དུ་འཕངས་པ་དང་ཁས་བླངས་འགལ་ལ། དེར་མ་ཟད་དངོས་སྨྲ་བ་ལ་མྱུ་གུ་སོགས་བདེན་མེད་དུ་བསྒྲུབ་མི་དགོས་པར་ཡང་འགྱུར་རོ། །གཞན་ཡང་དེས་དགེ་མི་དགེའི་ལས་ལམ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ཡང་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པར་ཐལ། དེས་དེ་བཏགས་ཡོད་དུ་འདོད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་བ་ཁས། རྟགས་དེར་ཐལ། དེས་དེ་རྒྱུན་ལ་འཇོག་ཅིང་དེའི་ཚོགས་པ་དང་། རྒྱུན་བཏགས་ཡོད་དུ་འདོད་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་ན། དབུ་མ་པས་དགེ་མི་དགེའི་ལས་རྨི་ལམ་དང་འདྲ་བར་རང་བཞིན་མེད་པར་ཁས་བླངས་པ་ལ། དངོས་སྨྲ་བས་རྒོལ་པའི་ཚུལ་འགྲེལ་པ་དོན་གསལ་ལས་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་༼ང༽ཐལ་ལོ། །

རིགས་པའི་དགག་བྱ་ངོས་བཟུང་བ།

གོང་གི་ས་བཅད་གཉིས་པ་དེ་ཁོ་ན་གཏན་ལ་དབབ་པ་དངོས་ལ་དོན་ཚན་གསུམ་ཡོད་དེ།རིགས་པའི་དགག་བྱ་ངོས་བཟུང་བ་དང་། དེ་འགོག་པ་དེ་ཐལ་འགྱུར་དང་རང་

180

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

རྒྱུད་གང་གིས་བྱེད་པ་དང་། བྱེད་པ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ལྟ་བ་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་རིགས་པའི་དགག་བྱ་ངོས་བཟུང་བ་ལ་ཡང་དོན་ཚན་གསུམ་ཡོད་དེ།དགག་བྱ་ལེགས་པར་ངོས་ཟིན་དགོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་དང་། དགག་བྱ་ངོས་མ་ཟིན་པར་འགོག་པའི་གཞན་ལུགས་དགག་པ་དང་། རང་གི་ལུགས་ཀྱི་དགག་བྱ་ངོས་འཛིན་པའི་ཚུལ་ལོ། །
དང་པོ་༼ཇ༽ལ་ལྔ་ལས་དང་པོ་དགག་བྱ་ངོས་མ་ཟིན་པར་དེ་བཀག་པའི་མེད་དགག་མི་འཆར་༼ ༽བ་དགག་བྱ་ལེགས་པར་ངོས་ཟིན་དགོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། དཔེར་ན། གང་ཟག་འདི་འདྲ་ཞིག་མི་འདུག་སྙམ་དུ་ངེས་པ་ལ་མེད་རྒྱུའི་གང་ཟག་དེ་ཐོག་མར་ངོ་ཤེས་དགོས་པ་ལྟར། བདག་མེད་པ་དང་རང་བཞིན་མེད་པ་ཞེས་པའི་དོན་དེ་ངེས་པ་ལའང་མེད་རྒྱུའི་བདག་དང་རང་བཞིན་དེ་གལ་ཏེ་ཡོད་ན་འདི་འདྲ་ཞིག་འོང་སྙམ་དུ་ལེགས་པར་ངོས་ཟིན་དགོས་ཏེ། དེའི་
རྒྱུ་མཚན་ནི་གང་དགག་པར་བྱ་བ་དེའི་དོན་སྤྱི་འམ་རྣམ་པ་ལེགས་པར་ངོས་ཟིན་པའི་སྒོ་ནས་བློ་ཡུལ་དུ་མ་ཤར་ན་དགག་བྱ་དེ་བཀག་པའི་མེད་དགག་བདག་མེད་པ་ལ་སོགས་པའང་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་མི་ངེས་ཤིང་མི་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྤྱོད་འཇུག་ལས། ཕྱིན་ཅི་ལོག་བདེན་འཛིན་གྱི་སྒྲོ་༼ཇ༽དགག་བྱ་སྒྲོ་བཏགས་པའི་༼ཇ༽དགག་བྱའི་དངོས་པོ་བདེན་གྲུབ་ལ་དེའི་རྣམ་པ་བློ་ལ་ཤར་བའི་སྒོ་ནས་མ་རེག་ཅིང་མ་ངེས་པར་བདེན་གྲུབ། །དེ་མེད་པ་ཡི་དངོས་མེད་བདེན་པར་མེད་པ་བློས་རྟོགས་པའི་སྒོ་ནས་འཛིན་པར་ནུས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །༼ཇ༽གཉིས་པ་དགག་བྱ་ཕྲ་རགས་གཉིས་སམ་གང་ཟག་གི་བདག་དང་ཆོས་བདག་གཉིས་སུ་བསྡུས་ན་དགག་སླ་བ་ནི། ༼ ༽དགག་བྱ་ངོས་ཟིན་དགོས་པ་དེ་ལ་དགག་བྱའི་རིགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་མི་འདྲ་བའི་ཁྱད་པར་ནི་མཐའ་ཡས་ཀྱང་དགག་བྱ་ཕྱོགས་རེ་ཙམ་མ་ཡིན་པར་དགག་བྱ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་བ་ཧྲིལ་གྱིས་

181

ལྷག་མཐོང་ལ་བསླབ་ཚབསྒྲིལ་ནས་མདོར་བསྡུས་པའི་རྩ་བ་ནས་བཀག་ན་དགག་བྱ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ལེགས་པར་ཁེགས་པར་འགྱུར་རོ། །༼ཇ༽གསུམ་པ་དགག་བྱ་ཕྲ་མོ་མ་ཁེགས་ན་མི་གྲོལ་བ་ནི། ༼ ༽ཁེགས་པར་འགྱུར་བ་འདི་ཡང་དགག་བྱའི་གནད་མཐའ་དག་མཐར་གཏུགས་ནས་འདི་ལས་མ་འདས་ཞེས་པའི་ཐུག་འཚམས་ཕྲ་བ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་ནས་མ་ཁེགས་པར་དགག་བྱའི་ལྷག་མ་ལུས་ན་བདེན་གྲུབ་ཏུ་འཛིན་པའི་ཡོད་པའི་མཐའ་འམ་རྟག་མཐར་ལྷུང་ཞིང་། དེས་དངོས་པོ་བདེན་པར་གྲུབ་པར་མངོན་པར་ཞེན་པ་བསྐྱེད་པར་བྱེད་པས་སྲིད་པ་འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་བར་མི་ནུས་སོ། །༼ཇ༽བཞི་པ་དགག་ཆེས་ན་ཆད་མཐར་ལྟུང་བ་ནི། ༼ ༽དགག་བྱ་བཀག་པ་ཧ་ཅང་ཐལ་ཆེས་ནས་དགག་པར་བྱ་བའི་ཚོད་མ་ཟིན་པར་བཀག་ན་ནི་རྒྱུ་འབྲས་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་རིམ་པ་སུན་ཕྱུང་བའི་སྒོ་ནས་དེ་དག་ཐ་སྙད་ཙམ་དུ་ཡང་འཇོག་མི་ཤེས་པས་ཆད་པའི་མཐར་ལྟུང་ཞིང་ཆད་པའི་ལྟ་བ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ངེས་པར་ངན་འགྲོར་འཁྲིད་ཅིང་འཕེན་པར་བྱེད་དོ། །༼ཇ༽ལྔ་པ་གྲུབ་དོན་དགག་བྱ་ངོས་མ་ཟིན་ན་རྟག་ཆད་གང་རུང་དུ་ལྟུང་བ་ནི། ༼ ༽ རྒྱུ་མཚན་དེའི་ཕྱིར་དགག་བྱ་ལེགས་པར་ངོས་ཟིན་པ་གལ་ཆེ་སྟེ། དགག་བྱ་འདི་ངོས་མ་ཟིན་ན་ཡང་ན་རྟག་ལྟ་དང་ཡང་ན་ཆད་ལྟ་གདོན་མི་ཟ་བར་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དགག་བྱ་ཁྱབ་ཆེས་པ་དགག་པ།

གོང་གི་ས་བཅད་གཉིས་པ་དགག་བྱ་ངོས་མ་ཟིན་པར་འགོག་པའི་གཞན་ལུགས་དགག་པ་ལ་དོན་ཚན་གཉིས་ཏེ།དགག་བྱ་ངོས་འཛིན་ཧ་ཅང་ཁྱབ་ཆེས་པ་དགག་པ་དང་། དགག་བྱ་ངོས་འཛིན་ཁྱབ་”ཆུང་1བ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ཧ་ཅང་ཁྱབ་ཆེས་པ་

1 ལམ་རིམ་དུ། ཆུངས

182

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

དགག་པ་ལ་དོན་གཉིས་ཏེ། གཞན་གྱི་འདོད་པ་བརྗོད་པ་དང་། འདོད་པ་དེ་མི་འཐད་པར་བསྟན་པའོ། །
དང་པོ་འདོད་པ་བརྗོད་པ་༼ཇ༽ལ་ཁྱད་པར་བཅུ་གཅིག་ལས་དང་པོ་ཆོས་ཐམས་ཅད་མཐའ་བཞིར་འདུ་བར་འདོད་པ་ནི། ༼ང༽དགག་བྱ་ཁྱབ་ཆེས་པ་འགོག་པའི་ཚུལ་འདི་དག་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་བསྡུས་ཏེ་བརྗོད་ན། ཁ་ཅིག་ན་རེ། གཟུགས་ནས་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་བར་གྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་དོན་དམ་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པའི་དགག་བྱ་ཡིན་ཏེ་དེ་ཐམས་ཅད་ལ་རིགས་པ་དེས་དཔྱད་བཟོད་དུ་གྲུབ་པ་རྡུལ་ཙམ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་དག་རིགས་པ་དེས་མ་ཁེགས་ཤིང་ཡོད་ན་མུ་བཞི་པོ་གང་རུང་དུ་ཡོད་དགོས་པ་ལ། མདོ་ལས། ཡོད་ཅེས་བྱ་བ་ལ་སྤྱོད་ན་མཚན་མ་ལ་སྤྱོད་དོ། །ཞེས་སོགས་མུ་བཞི་པོ་ཐམས་ཅད་བཀག་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གཟིགས་པའི་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་གིས་སྐྱེ་འགག་སོགས་ཅི་ཡང་མེད་པར་གཟིགས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་སྐྱེ་འགག་དང་བཅིང་གྲོལ་སོགས་གང་ཡང་མེད་དོ། །དེ་ལས་གཞན་དུ་དེ་དག་ཡོད་ན་རིགས་པས་དཔྱད་བཟོད་དམ་མི་བཟོད། དང་པོ་ལྟར་ན་བདེན་དངོས་སུ་འགྱུར་ལ། གཉིས་པ་ལྟར་ན་དེ་རིགས་པས་དཔྱད་མི་བཟོད་ན་དེས་མ་རྙེད་དགོས་ལ། དེ་ལྟར་ན་དེ་རིགས་པས་ཁེགས་དགོས་པས་དེ་མེད་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཡང་དེ་དག་ཡོད་ན་ཚད་མས་གྲུབ་བམ་མ་གྲུབ། དང་པོ་ལྟར་ན་མི་འཐད་དེ་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་གིས་ནི་དེ་དག་མེད་པར་གཟིགས་པས་མ་གྲུབ་ལ། ཐ་སྙད་པའི་མིག་ཤེས་སོགས་ནི་ཚད་མ་ཡིན་པ་བཀག་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་སྐྱེ་བ་ཡོད་ན་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་དགོས་པ་ལ་དེ་ནི་མི་འཐད་དེ། དོན་དམ་པར་སྐྱེ་བ་འགོག་པའི་རིགས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡང་སྐྱེ་བ་འགོག་པར་འཇུག་པ་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་སྐྱེ་བ་ཡོད་ན་མུ་བཞི་གང་རུང་ལས་སྐྱེ་འམ་མི་སྐྱེ། དང་པོ་ལྟར་ན་གཞན་གསུམ་མི་འཐད་པས་གཞན་ལས་སྐྱེ་དགོས་པ་ལ་དེ་འཇུག་པར་བཀག་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལྟར་ན། དོན་དམ་པར་སྐྱེ་བ་འགོག་པ་ན་མུ་བཞིར་བརྟགས་ནས་བཀག་པས་མི་ཁེགས་པར་འགྱུར་ཏེ། མུ་བཞི་གང་རུང་དུ་མ་

183

ལྷག་མཐོང་ལ་བསླབ་ཚའདུས་པའི་སྐྱེ་བ་གཅིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་དངོས་པོའི་སྐྱེ་སོགས་དོན་དམ་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པས་མ་རྙེད་ན་དེ་ཁེགས་པར་འགྱུར་ཏེ། དཔེར་ན་ཁང་པ་གཅིག་ཏུ་རྐུན་པོ་ཡོད་ཀྱི་དོགས་ནས་བཙལ་བས་མ་རྙེད་པ་ན་དེར་རྐུན་པོ་ཡོད་པ་ཁེགས་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་པ་དགག་བྱ་ཁྱབ་ཆེ་བ་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱི་ལུགས་བསྐྱར་བ་སྟེ་རིམ་པར་བསྒྲིགས་ནས་གཟིགས་པར་༼བ༽ཞུ། ད་ལྟ་བོད་ཀྱི་དབུ་མའི་དོན་སྨྲ་བར་འདོད་པ་ཕལ་མོ་ཆེ་ན་རེ། དཔྱད་པའི་གཞི་སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པ་དཔྱོད་ཚུལ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་གྲུབ་མ་གྲུབ་དཔྱོད་པར་བྱེད་པའི་རིགས་པས་ནི་གཟུགས་ནས་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་བར་གྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཡོད་པ་ཁེགས་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་རྒྱུ་མཚན་ནི་ཆོས་ཇི་འདྲ་༼བ༽པ་ཞིག་ཁས་བླངས་པ་དེ་ལའང་རིགས་པས་དཔྱད་པ་བྱས་ན་བརྟག་པའི་ཁུར་བཟོད་པའི་སྒོ་ནས་གནས་ཐུབ་པ་རྡུལ་ཙམ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཡོད་པ་དང་མེད་པ་གཉིས་དང་ལ་སོགས་པ་ཡོད་མེད་གཉིས་ཀ་དང་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པའི་མུ་སྟེ་མཐའ་བཞི་པོ་ཐམས་ཅད་མདོ་དང་བསྟན་བཅོས་མང་པོ་ལས་བཀག་པ་ཡིན་པས་ན་མཐའ་བཞི་པོ་དེར་མ་འདུས་པའི་ཆོས་གཏན་ནས་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །༼ཇ༽གཉིས་པ་སྐྱེ་འགག་བཅིངས་གྲོལ་སོགས་མེད་པར་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་གིས་གཟིགས་
པར་འདོད་པ་ནི། ༼ ༽དེར་མ་ཟད་རིགས་པ་གཞན་ཡང་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་གཟིགས་པའི་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་སྐྱེ་འགག་དང་བཅིངས་གྲོལ་སོགས་ཀྱི་ཆོས་ཅི་ཡང་མེད་པར་གཟིགས་པས་ན་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་དེས་ཇི་ལྟར་གཞལ་བ་ལྟར་ཆོས་ཀྱིས་སྡོད་ལུགས་ཀྱང་དེ་ལྟར་ཡིན་དགོས་པས་སྐྱེ་བ་སོགས་མེད་པ་ཉིད་དོ། །༼ཇ༽གསུམ་པ་དོན་དམ་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་རྙེད་དོན་དང་དཔྱད་བཟོད་དོན་གཅིག་པར་འདོད་པ་ནི། གལ་ཏེ་སྐྱེ་བ་སོགས་ཡོད་པར་འདོད་ན་འོ་ན་དེ་ལ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དཔྱོད་པའི་རིགས་པས་དཔྱད་བཟོད་དམ་མི་བཟོད། རིགས་པ་དེས་དཔྱད་བཟོད་ན་ནི་རིགས་པས་དཔྱད་བཟོད་ཀྱི་དངོས་པོ་ཡོད་པར་འདོད་དགོས་པས་དེ་འདྲའི་དངོས་པོ་དེ་བདེན་དངོས་སུ་གྲུབ་པར་འགྱུར་རོ། །རིགས་པ་དེས་

184

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

དཔྱད་མི་བཟོད་ན་ནི་རིགས་པ་དེས་བཀག་ནས་ཁེགས་པ་ཡིན་པས་རིགས་པས་ཁེགས་པའི་དོན་ཡོད་པ་ཇི་ལྟར་འཐད། དེ་མི་འཐད་དོ། །༼ཇ༽བཞི་པ་སྐྱེ་འགག་སོགས་ཚད་མས་མ་གྲུབ་པར་འདོད་པ་ནི། ༼ ༽རིགས་པས་དཔྱད་བཟོད་མི་བཟོད་གཉིས་སུ་དཔྱད་པའི་སྒོ་ནས་མི་འཐད་པ་དེ་བཞིན་དུ་རིགས་པ་གཞན་ཡང་སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པ་ཡོད་པར་འདོད་ན་ཚད་མས་གྲུབ་བམ་མ་གྲུབ་པ་གང་རུང་ཞིག་ལས་མ་འདས་པས་དེ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་གང་ཡིན།དང་པོ་ལྟར་ཚད་མས་གྲུབ་པ་ཡིན་ན་ཚད་མའི་མཆོག་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་གཟིགས་པའི་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ངེས་པར་གྲུབ་དགོས། ཡེ་ཤེས་དེས་ནི་སྐྱེ་བ་སོགས་མེད་པར་གཟིགས་པ་ཡིན་པས་ཡེ་ཤེས་དེས་སྐྱེ་བ་སོགས་གྲུབ་པར་མི་འཐད་ལ། ཐ་སྙད་པའི་མིག་གི་ཤེས་པ་དང་རྣ་བའི་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པས་གཟུགས་སོགས་གྲུབ་པར་འདོད་ན་ནི་མིག་གི་ཤེས་པ་སོགས་དེ་དག་ཚད་མ་ཡིན་པ་འོག་གི་མདོ་སོགས་ཀྱིས་བཀག་པའི་ཕྱིར། མིག་ཤེས་སོགས་དེ་དག་གཟུགས་སོགས་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མར་ཁས་ལེན་པ་མི་འཐད་དེ་དེའི་རྒྱུ་མཚན་ཡང་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་རྒྱལ་པོའི་མདོ་ལས། མིག་གི་ཤེས་པ་དང་རྣ་བའི་རྣམ་ཤེས་དང་སྣའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཡང་ཚད་མ་མིན་ལ། །ལྕེའི་རྣམ་ཤེས་དང་ལུས་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་དང་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཀྱང་ཚད་མ་མིན་ནོ། །གལ་ཏེ་དབང་པོའི་ཤེས་པ་འདི་དག་ཚད་མ་ཡིན་ན་ནི། །འཕགས་པའི་ལམ་སྒོམ་པའི་བརྩོན་འགྲུས་གྱིས་སྒོམ་པ་པོ་སུ་ལ་ཅི་ཞིག་བྱ་སྟེ་དགོས་པ་གང་ཡང་མེད་དོ། །ཞེས་དང་།དེར་མ་ཟད་དབུ་མ་ལ་འཇུག་པར་ཡང་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཀུན་ཏུ་སྟོང་ཉིད་མ་རྟོགས་པའི་འཇིག་རྟེན་པའི་ཐ་སྙད་པའི་ཤེས་པ་མིག་ཤེས་སོགས་ནི་ཚད་མ་མིན་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་སྐྱེ་བ་སོགས་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་གིས་ནི་མེད་པར་གཟིགས་ལ། འཇིག་རྟེན་པའི་ཐ་སྙད་པའི་མིག་ཤེས་སོགས་ནི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཚད་མ་མིན་ཞིང་། སྐྱེ་བ་སོགས་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་གཞན་ཡང་མི་སྲིད་པས། སྐྱེ་བ་

185

ལྷག་མཐོང་ལ་བསླབ་ཚསོགས་ཚད་མས་གྲུབ་པ་མི་འཐད་དོ། །ཚད་མས་མ་གྲུབ་ཀྱང་ཡོད་པར་འདོད་པ་ནི་ཁྱོད་རང་ཡང་མི་འདོད་ཅིང་རིགས་པའང་མིན་པས་ཤིན་ཏུ་མི་འཐད་དོ། །༼ཇ༽ལྔ་པ་སྐྱེ་སོགས་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡང་མེད་པར་འདོད་པ་ནི། གལ་ཏེ་ཁྱོད་སྐྱེ་བ་སོགས་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་པ་ཡིན་ན་ནི་དོན་དམ་པར་ཡོད་པར་མི་འདོད་པས་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པར་འདོད་དགོས་སོ། །དེ་འདོད་ན་དེ་ནི་ཤིན་ཏུ་ཡང་མི་རིགས་ཏེ། དེའི་རྒྱུ་མཚན་འཇུག་པ་ལས། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དཔྱོད་པའི་སྐབས་སུ་རིགས་པ་གང་ཞིག་གི་སྒོ་ནས། །དངོས་པོ་རྣམས་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་པོ་བདག་དང་གཞན་གཉིས་
པོ་གང་ལས་སྐྱེ་ཞེས་དཔྱད་པ་ན་དེ་གཉིས་པོ་གང་ལས་ཀྱང་སྐྱེ་བ་རིགས་པ་མིན་པར་མཐོང་ངོ་། །དེ་ལྟར་མཐོང་བར་བྱེད་པའི་དེ་ཉིད་ལ་དཔྱོད་པའི། །རིགས་པ་དེས་ནི་ཐ་སྙད་དུའང་དངོས་པོ་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་རིགས་པ་མིན་ནོ་དེ་ལྟར་མི་རིགས་ན། །ཁྱོད་ཀྱི་ལུགས་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་དེ་རིགས་པ་གང་འདྲ་ཞིག་གིས་སྐྱེ་བ་ཉིད་ཡིན་པར་འགྱུར། །སྟེ་རང་བཞིན་གྱི་སྐྱེ་བ་ནི་རིགས་པ་གང་གིས་ཀྱང་ཡོད་པར་མི་འཐད་དོ། །ཞེས་དོན་དམ་པར་སྐྱེ་བ་འགོག་པའི་རིགས་པ་མཐའ་བཞིའི་སྐྱེ་འགོག་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཐ་སྙད་དུ་སྐྱེ་བའང་འགོག་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །
༼ཇ༽དྲུག་པ་མུ་བཞིར་མ་འདུས་པ་ནི། དེ་ལྟར་དཔྱད་པ་མི་འཐད་པར་འདོད་པ་ནི། ༼ ༽རིགས་པ་གཞན་ཡང་དངོས་པོ་རྣམས་བདག་གཞན་ལ་སོགས་པ་བདག་གཞན་གཉིས་ཀ་དང་རྒྱུ་མེད་བཞི་པོ་གང་རུང་ལས་མི་སྐྱེ་ཡང་དངོས་པོ་སྐྱེ་བར་འདོད་ན་ནི་དོན་དམ་པར་སྐྱེ་བ་འགོག་པའི་སྐབས་ལ་བདག་གཞན་སོགས་མུ་བཞིར་བརྟགས་ནས་བཀག་པས་དོན་དམ་པར་སྐྱེ་བ་དེ་མི་ཁེགས་པར་འགྱུར་ཏེ། བདག་གཞན་སོགས་མུའམ་མཐའ་བཞི་པོ་དེ་དག་གང་ཡང་མིན་པའི་སྐྱེ་བ་ཞིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །༼ཇ༽བདུན་པ་མུ་བཞིའི་གཞན་སྐྱེ་མེད་པས་སྐྱེ་བ་མེད་པར་འདོད་པ་ནི། ༼ ༽སྐྱེ་བ་ལ་མཐའ་བཞི་པོ་དེར་ཁ་ཚོན་ཆོད་པས་མུ་བཞི་གང་རུང་ལས་སྐྱེ་འོ་ཞེས་ན་སྐྱེ་བའི་

186

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

རྒྱུ་གཞན་བདག་དང་གཉིས་ཀ་དང་རྒྱུ་མེད་གསུམ་ལས་སྐྱེ་བ་ནི་མི་འདོད་པས་ན་གཞན་ལས་སྐྱེ་དགོས་གཞན་ལས་སྐྱེ་ན་གཞན་ལས་སྐྱེ་བ་དེ་ནི་མི་རིགས་ཏེ། དེའི་རྒྱུ་མཚན་འཇུག་པ་ལས། གཞན་ལས་སྐྱེ་བ་འཇིག་རྟེན་ལས་ཀྱང་མེད། །ཅེས་གསུངས་པས་སོ། །༼ཇ༽བརྒྱད་པ་སྐྱེ་བ་འགོག་པ་ལ་དོན་དམ་གྱི་ཁྱད་པར་སྦྱར་མི་དགོས་པ་འདོད་པ་ནི། ༼ ༽རྒྱུ་མཚན་གོང་གི་དེའི་ཕྱིར་སྐྱེ་བ་ཙམ་བཀག་པས་ཆོག་གི་སྐྱེ་བ་འགོག་པ་ལ་དོན་དམ་པར་སྐྱེ་བ་མེད་ཅེས་དོན་དམ་པའི་ཁྱད་པར་ཡང་སྦྱར་བར་མི་བྱ་སྟེ། དེའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། ཚིག་གསལ་ལས་དོན་དམ་པའི་ཁྱད་པར་སྦྱོར་བ་བཀག་པའི་ཕྱིར་རོ། །༼ང༽དེས་ན་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་མེད་པ་ནི་དཔལ་ལྡན་ཟླ་བའི་ལུགས་ལ་བསྙོན་དུ་མེད་ལ། དེ་ལྟར་རང་བཞིན་མེད་ན་དེ་ནས་ཅི་ཞིག་ཡོད། དེས་ན་སྐྱེ་འགག་སོགས་ཐམས་ཅད་དོ། །ཞེས་ཟེར། དེ་ལྟར་འདོད་པའི་ནང་གསེས་ཁ་ཅིག་སྐྱེ་འགག་སོགས་ཐ་སྙད་དུའང་མེད་པར་འདོད། ཁ་ཅིག་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་ཀྱང་དེས་ཡོད་གོ་མི་ཆོད་པར་འདོད། གང་ལྟར་ཀྱང་དོན་དམ་དཔྱོད་པའི་རིགས་པས་སྐྱེ་འགག་སོགས་བཀག་གོ་ཞེས་ཟེར༼བ༽། ༼ཇ༽དགུ་པ་དེ་ལ་སྐྱེ་བ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་འདོད་མི་འདོད་གཉིས་ཡོད་པ་ནི། ༼ ༽ཞེས་དེ་དུས་ཀྱི་དབུ་མ་པར་འདོད་པ་ཕལ་ཆེར་དེ་སྐད་སྨྲ་ཞིང་། དེ་སྐད་སྨྲ་བའི་ལུགས་འདི་ལའང་མི་མཐུན་པ་གཉིས་སུ་སྣང་སྟེ། ཁ་ཅིག་ནི་སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པ་ཐ་སྙད་དུའང་མི་འདོད་ཟེར་ལ། ཁ་ཅིག་ནི་སྐྱེ་བ་སོགས་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པར་འདོད་དོ་ཞེས་ཁས་ལེན་ཅིང་། ༼ཇ༽བཅུ་པ་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་བཀག་པར་མཐུན་ཚུལ་ནི། ༼ ༽དེ་ཙམ་མ་གཏོགས་ལུགས་དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་མཐུན་པར་འདི་སྐད་དུ་སྨྲ་སྟེ། དོན་དམ་དཔྱོད་བྱེད་དུ་རིགས་པས་སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་རྣམས་ལ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་འགོག་པ་ནི་སློབ་དཔོན་འདི་ཡི་ལུགས་ཡིན་པ་ལ་སུས་ཀྱང་བསྙོན་དུ་མེད་དེ། ཆོས་རྣམས་བདེན་པ་གཉིས་ཅར་དུ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་བཀག་པའི་ཕྱིར་རོ། །༼ཇ༽བཅུ་གཅིག་པ་རང་བཞིན་མེད་ན་

187

ལྷག་མཐོང་ལ་བསླབ་ཚམེད་པས་ཁྱབ་པར་འདོད་པ་ནི། དེ་ལྟར་ཆོས་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་ན་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་དེ་ནས་གཞན་ཅི་ཞིག་ཡོད། ཆོས་རྣམས་མེད་པ་དེའི་ཕྱིར་དགག་བྱ་སྐྱེ་བ་སོགས་འགོག་པ་ལ་དོན་དམ་གྱི་ཁྱད་པར་སྦྱོར་བ་ནི་དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་མ་ཡིན་གྱི་དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པ་ཁོ་ནའི་ལུགས་ཡིན་ནོ་ཞེས་མགྲིན་པ་“གསལ་1ཞིང་མཐོན་པོར་བྱས་ནས་འཆད་པར་བྱེད་དོ། །
གོང་གི་ས་བཅད་གཉིས་པ་ལུགས་གོང་གི་དེ་མི་འཐད་པར་བསྟན་པ་ལ་དོན་ཚན་གཉིས་ཏེ། ཐོག་མར་གོང་གི་ལུགས་དེས་དབུ་མ་པའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཁྱད་ཆོས་འགངས་ཆེ་བ་བཀག་པར་བསྟན་པ་དང་། དེ་ནས་གོང་གི་གནོད་བྱེད་བརྗོད་པ་དེ་རྣམས་ཀྱིས་ལུགས་དེའི་ཕྱོགས་སྔ་མ་ལ་མི་གནོད་ཅིང་སུན་མི་ཕྱིན་པར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་དབུ་མ་པའི་ཁྱད་ཆོས་བཀག་པ་ལ་དོན་ཚན་གསུམ་སྟེ། དབུ་མ་པའི་ཁྱད་ཆོས་ངོས་བཟུང་བ་དང་། གོང་གི་ལུགས་དེས་ཁྱད་ཆོས་དེ་ཇི་ལྟར་བཀག་པའི་ཚུལ་དང་། འགོག་ལུགས་དེ་འདྲ་བ་ལ་དབུ་མ་“པ་2རང་གིས་ལན་ཇི་ལྟར་བཏབ་པའོ། །
དང་པོ་དབུ་མ་པའི་ཁྱད་ཆོས་ངོས་བཟུང་བ། ༼ཇ༽ལ་དབུ་མའི་འདོད་ཚུལ་དང་། དངོས་སྨྲ་བའི་རྩོད་ཚུལ་དང་། རང་བཞིན་མེད་ཀྱང་འཁོར་འདས་འཐད་པ་དང་། སྟོང་པ་རྟེན་འབྱུང་དོན་གཅིག་ཚུལ་དང་བཞི།

དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ཚོགས་གཉིས་ལས་འབྲས་བུ་སྐུ་གཉིས་འདོད་དགོས་ཚུལ་ནི།༼ ༽དེ་འགོག་པའི་ཚུལ་འདི་དག་གོ་སླ་ཡང་བླ་མའི་གསུང་བཞིན་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་མདོར་བསྡུས་ཏེ་བརྗོད་ན། འབྲས་བུ་སྐུ་གཉིས་འགྲུབ་པ་ལ་ལམ་ཚོགས་གཉིས་བསགས་དགོས། དེ་ལ་གཞི་བདེན་གཉིས་ཀྱི་འཇོག་ཚུལ་གྱི་ལྟ་

1 ལམ་རིམ་དུ། བསལ་
2 ལམ་རིམ་དུ། པའི་

188

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

བ་ཤེས་དགོས། དེ་ལའང་རྒྱུ་འདི་ལས་འབྲས་བུ་འདི་འབྱུང་གི་རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ལ་ངེས་པ་གཏིང་ནས་འདྲོངས་པ་གཅིག་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་རྡུལ་ཙམ་ཡང་མེད་པ་གཉིས་བློ་ངོར་མི་འགལ་བར་མ་ཟད་གཅིག་གྲོགས་གཅིག་གིས་བྱེད་པ་ཅིག་དགོས་ལ། དེ་ལྟ་བུ་ནི་མཁས་པ་དབུ་མ་པ་ཁོ་ནའི་ཁྱད་ཆོས་ཡིན་པས་གཞན་གྱིས་རྟོགས་པར་དཀའ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་དབུ་མ་པས་ནི་སྟོང་པ་རྟེན་འབྱུང་གི་དོན་བཞེད་པ་ཡིན་ཏེ། རྟེན་འབྱུང་ཡིན་པས་རྒྱུ་རྐྱེན་སོགས་ལ་བལྟོས་ལ་དེ་ལྟར་ན་རང་དབང་བའི་ངོ་བོར་མེད་པས་རང་ངོས་ནས་སམ། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པས་སྟོང་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་བུའི་དབུ་མ་པའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ལུགས་དེ་སྔར་གྱིས་ཕྱོགས་སྔ་མས་བཀག་པ་ཡིན་ཏེ། དེས་རང་བཞིན་རྡུལ་ཙམ་མེད་པ་དང་སྐྱེ་འགག་སོགས་ཐ་དད་པ་གཉིས་མི་འགལ་བའི་ལུགས་གཉིས་བཀག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་རང་བཞིན་མེད་ན་ཅི་ཞིག་ཡོད་ཅེས་རང་བཞིན་མེད་ན་སྐྱེ་འགག་སོགས་མེད་དགོས་པར་སྨྲས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་རྩ་ཤེར་རྟེན་འབྱུང་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་བས་ཁྱབ་པར་གསུངས་པ་ལས་བཟློག་སྟེ་སྨྲ་བ་ཡང་ཡིན་ཏེ། རང་བཞིན་གྱིས་མེད་ན་སྐྱེ་འགག་སོགས་མེད་པར་འདོད་དགོས་པར་སྨྲས་པ་སྐྱེ་སོགས་ཡོད་ན་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་དགོས་པར་སྨྲས་པར་ཡང་སོང་བའི་༼ང༽ཕྱིར། རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་པ་ལས། འདི་སྐད་གསུངས་ཏེ། འཐོབ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་དགེ་བ་འདི་ཡི་མཐུས་སྐྱེ་བོ་སེམས་ཅན་ཀུན་ཏེ་མ་ལུས་པ། །བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་གཉིས་རྒྱ་ཆེན་པོ་བསགས་པ་ཞིག་ཏུ་གྱུར་ཏེ། །དེ་ལྟར་བསགས་པའི་བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་གཉིས་པོ་དེའི་རྒྱུ་ལས་བྱུང་བའི། །འབྲས་བུ་དམ་པ་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་ཡེ་ཤེས་ལས་བྱུང་བ་ཆོས་སྐུ་དང་བསོད་ནམས་ལས་བྱུང་བ་གཟུགས་སྐུ་གཉིས་ནི་ཐོབ་པར་ཤོག ། ཅེས་ཇི་སྐད་གསུངས་པ་ལྟར། ཐེག་པ་མཆོག་གིས་ཏེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐེག་པས་འགྲོ་བ་ནི་ཐེག་པ་དེ་ཁོ་ན་འདོད་ཅིང་དོན་དུ་གཉེར་བའི་དབང་གིས་འཇུག་པའི་གདུལ་བྱ་སྐལ་བཟང་རྣམས་ཀྱིས་ནི་མཐར་འབྲས་བུའི་སྐབས་སུ་ཆོས་སྐུ་དམ་པ་དང་གཟུགས་སྐུ་དམ་པ་གཉིས་འཐོབ་པར་བྱེད་ལ། དེ་འཐོབ་པར་བྱེད་པ་ནི། གང་ལ་རག་ལས་ན་འཐོབ་བྱེད་ལམ་གྱི་

189

ལྷག་མཐོང་ལ་བསླབ་ཚསྐབས་སུ་སྔར་གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་ཇི་སྙེད་པ་ཀུན་རྫོབ་རྟོགས་པའི་ཐབས་དང་ཇི་ལྟ་བ་དོན་དམ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་གཉིས་པོ་ཡ་མ་བྲལ་བ་ཏེ།ཡ་ཕྱོགས་རེར་མ་སོང་བའི་སྒོ་ནས་བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་དཔག་ཏུ་མེད་པ་བསགས་པ་ལ་རག་ལས་ལ། ཐབས་ཤེས་དེ་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཚོགས་གཉིས་བསགས་པ་དེ་ཡང་རྩ་བ་གང་ལ་བལྟོས་ན་ཀུན་རྫོབ་པའི་རྒྱུ་དགེ་མི་དགེ་ལ་སོགས་དང་འབྲས་བུ་བདེ་འགྲོ་ངན་འགྲོ་ཐར་བ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུ་དགེ་མི་དགེ་སོགས་འདི་ལྟ་བུ་ལས་ཕན་ཡོན་ཀྱི་འབྲས་བུ་བདེ་འགྲོ་ཐར་བ་ཐམས་མཁྱེན་པ་ལ་སོགས་པ་དང་ཉེས་དམིགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ངན་འགྲོ་ལ་སོགས་པ་འདི་དང་འདི་འདྲ་བ་འབྱུང་ངོ་ཞེས་བྱ་བའི་རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ལ་ཚིག་ཙམ་དུ་མ་སོང་བའི་ངེས་པ་སྙིང་གི་གཏིང་དང་ཞེ་ཐག་པ་ནས་འདྲེན་ཐུབ་པའི་འདྲོངས་པ་ནི་ཇི་སྙེད་པ་ཀུན་རྫོབ་ལ་ངེས་པ་ཐོབ་པའི་ཐབས་ཀྱི་ཆ་ཡིན་པས་ཐབས་དེ་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་རིགས་པས་ལེགས་པར་དཔྱད་པ་ན་གང་ལ་ཡང་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་བའི་རང་བཞིན་རྡུལ་ཙམ་ཡང་མེད་པར་མཐོང་བའི་ངེས་པ་སྙིང་གི་གཏིང་དང་ཞེ་ཐག་པ་ནས་རྙེད་པའི་ཤེས་རབ་ནི་ཇི་ལྟ་བ་དོན་དམ་ལ་ངེས་པ་ཐོབ་པའི་ཤེས་རབ་ཡིན་པས་ཐབས་ཤེས་དེ་གཉིས་ཀྱི་རྩ་བ་ལ་ངེས་པར་བལྟོས་ཏེ། དེའི་རྒྱུ་མཚན་ནི་ཐབས་ཤེས་འདི་གཉིས་ཀ་མ་ཚང་ཞིང་ཟུང་འབྲེལ་དུ་མེད་ན་ཐབས་དང་ཤེས་རབ་གཉིས་ཀ་ཟུང་དུ་འབྲེལ་བའི་ལམ་གྱི་ལུས་རྫོགས་པའི་ཆ་ཚང་བ་ཞིག་ལ་སྙིང་ཐག་པ་ནས་སློབ་འདོད་སྐྱེས་པའི་སྒོ་ནས་སློབ་པ་གཏན་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །
༼ཇ༽གཉིས་པ་དེ་འདྲའི་རྒྱུ་འབྲས་འཇོག་པ་ལ་བདེན་གཉིས་ལ་རག་ལས་ཚུལ་ནི། ༼ ༽གོང་དུ་བཤད་པ་དེ་ལྟར་འབྲས་བུའི་སྐབས་སུ་སྐུ་གཉིས་འཐོབ་པ་དེ་གང་ལ་རག་ལས་པའི་རྒྱུ་ལམ་ཐབས་ཤེས་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་གནད་མི་འཕྱུག་པ་དེའི་རྩ་བ་ཡང་གང་ཡིན་ན་དེ་ཡང་གཞི་བདེན་གཉིས་རྟོགས་

190

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

པའི་ལྟ་བ་གཏན་ལ་འབེབས་ཚུལ་ཁོ་ན་ལ་རག་ལས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་རག་ལས་པའི་ལྟ་བ་གཏན་ལ་འབེབས་ཚུལ་ཡང་གང་ཡིན་ཞེ་ན་དེ་ནི་གོང་དེ་མ་ཐག་ཏུ་བཤད་པའི་བདེན་གཉིས་ལ་ངེས་པ་རྙེད་པའི་ཚུལ་འདི་ཉིད་ཡིན་ནོ། །༼ཇ༽གསུམ་པ་རང་བཞིན་མེད་པའི་དོན་དམ་བདེན་པ་དང་མིང་གིས་བཞག་པའི་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་མི་འགལ་བ་དབུ་མ་པ་ཁོ་ནའི་འདོད་ཚུལ་ནི། ༼ ༽འདི་འདྲའི་གཞི་ལམ་འབྲས་བུའི་གནད་ཀྱི་རྩ་བ་བདེན་པ་གཉིས་ལ་ངེས་པ་རྙེད་ཚུལ་འདི་འདྲ་བ་ནི་བློ་གྲོས་ཟབ་ཅིང་ཡངས་པའི་གང་ཟག་དབུ་མ་པ་མ་གཏོགས་པ་གང་ཟག་གཞན་སུའི་ངོར་ཡང་ཀུན་རྫོབ་རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་བྱེད་པ་ན་སྟོང་ཕྱོགས་དོན་དམ་མི་རུང་པ་དང་། སྟོང་ཕྱོགས་དོན་དམ་གྱི་རྣམ་གཞག་བྱེད་པའི་ཚེ་རྒྱུ་འབྲས་སོགས་འཇོག་མི་ཐུབ་པར་སོང་སྟེ། འགལ་བ་འདུ་བ་ཁོ་ནར་མཐོང་ནས་བདེན་གཉིས་མི་འགལ་བར་འཆད་མི་ཤེས་པ་ཡིན་ལ་དེ་ལྟར་ཤེས་པའི་སྐབས་ན་ཕྲ་ཞིང་མཛངས་ལ་ཤིན་ཏུ་རྒྱ་ཆེ་བའི་རྣམ་དཔྱོད་དང་ལྡན་པའི་མཁས་པ་དབུ་མ་པ་ཞེས་གྲགས་པ་དེས་ནི།བདེན་པ་གཉིས་རྟོགས་པའི་ཐབས་ལ་མཁས་པའི་དབང་གིས་དེ་ལྟ་བུའི་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ལ་འགལ་བ་དངོས་སུ་ཡོད་པ་ལྟ་ཅི་སྨོས་ཏེ། འགལ་བ་དེ་འདྲའི་དྲི་ཙམ་ཡང་མེད་པར་གཏན་ལ་ཕབ་ནས་རྒྱལ་བའི་དགོངས་པའི་རྩ་བ་མཐར་ཐུག་པ་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་དོན་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་རྙེད་དེ། རྙེད་པ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་དོན་དེ་འདྲ་སྟོན་པའི་རང་གི་སྟོན་པ་དང་བསྟན་པ་ལ་ཤིན་ཏུ་ཡ་མཚན་པར་མཐོང་བའི་གུས་པ་རྨད་དུ་བྱུང་བ་སྐྱེས་ཤིང་སྐྱེས་པ་དེས་རང་དབང་མེད་པར་དྲངས་པའི་གཅམ་བུ་དང་གཡོ་ཟོལ་མེད་པའི་ངག་དང་ཚིག་རྣམ་པར་དག་པའི་སྒོ་ནས། སྐལ་བ་དང་ལྡན་པ་གཞན་དག་ལ་འདི་སྐད་དུ་ཤེས་ལྡན་དག་ཉོན་ཅིག་དངོས་པོ་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་ནི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་བའི་ཐོག་ནས་ཤར་བའི་དོན་ཡིན་གྱི། དངོས་པོ་རྣམས་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུའི་དོན་བྱེད་

191

ལྷག་མཐོང་ལ་བསླབ་ཚཔའི་ནུས་པ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བའི་སྒོ་ནས་སྟོང་པའི་སྟོང་པ་དངོས་པོ་གཏན་ནས་མེད་པའི་དོན་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་མགྲིན་པ་བཏེག་ནས་སྐད་“གསང་1མཐོན་པོས་ཡང་དང་ཡང་དུ་སྒྲོགས་པར་མཛད་དོ། །
༼ཇ༽གཉིས་པ་དངོས་སྨྲའི་རྩོད་ཚུལ་ནི། ༼ ༽དབུ་མ་པ་དེ་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་པའི་རང་གི་སྡེ་པ་དངོས་པོར་སྨྲ་བ་བྱེ་མདོ་ལ་སོགས་པའི་མཁས་པ་རིག་གནས་དུ་མ་མཐའ་ཡས་པ་ལ་ཆེས་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་ཤིང་གོམས་པར་བྱས་པའི་རྣམ་དཔྱོད་དང་ལྡན་པ་རྣམས་ལ་བློའི་རྣམ་དཔྱོད་དེ་ལྟ་བུ་ཡོད་ཀྱང་རང་ཉིད་དབུ་མའི་ལྟ་བ་འདི་འདྲ་ཁས་མི་ལེན་ཅིང་མི་ལེན་པར་མ་ཟད་ལྟ་བ་ཁྱད་པར་ཅན་དེ་འདྲ་ཁས་ལེན་པའི་དབུ་མ་པ་ལ་རྩོད་པ་བྱེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་གང་ལ་ཐུག་པའི་རྩ་བ་ནི་ཧྲིལ་གྱིས་བསྒྲིལ་ན་འདི་ཡིན་ཏེ་དངོས་སྨྲ་བའི་མཁས་པ་དེ་རྣམས་ཀྱིས་བསམས་ཚོད་ལ་དབུ་མ་པ་འདི་རྣམས་ཀྱིས་ནི། ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་ཅི་ཡང་མེད་པར་ཁས་བླངས་འདུག་པས་དེ་འདྲའི་རང་བཞིན་ཅི་ཡང་མེད་པའི་སྟོང་པ་ཡིན་ན་ནི།བཅིངས་གྲོལ་ལ་སོགས་པའི་འཁོར་བ་དང་མྱང་འདས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཐམས་ཅད་འཇོག་པའི་གཞི་མེད་པས། དེ་འདྲའི་རྣམ་བཞག་འཇོག་ས་གཏན་ནས་མེད་པར་སོང་སྙམ་པའི་བསམ་ལུགས་འདི་ཁོ་ན་ལ་ཐུག་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡང་རྩ་ཤེ་ལས། དངོས་སྨྲ་བས་དབུ་མ་པ་ལ་རྩོད་ཚུལ་བཀོད་པའི་སྐབས་སུ་གལ་ཏེ་དབུ་མ་པ་ཁྱོད་“ཚོས་2འདི་དག་ཀུན་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པས་སྟོང་པར་འདོད་ན། །འོ་ན་ཁྱོད་ཀྱི་ལུགས་ལ་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་བྱ་བྱེད་འབྱུང་བ་སྐྱེ་བ་གཏན་ནས་བཞག་ས་མེད་ཅིང་འཇིག་པ་འགག་པ་ཡང་གཏན་ནས་བཞག་ས་མེད་པར་འགྱུར་ལ། །འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་པོ་སྡུག་བསྔལ་ཀུན་འབྱུང་འགོག་པ་ལམ་གྱི་བདེན་པ་རྣམས་ཀྱང་། །དབུ་མ་པ་ཁྱོད་ཀྱི་ལུགས་ལ་གཏན་ནས་བཞག་ས་མེད་པར་ཐལ་
1 ལམ་རིམ་དུ། གསངས་
2 འབྲས་མཆན་བཞི་དེབ་ཏུ། ཆོས

192

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་ན་སྐྱེ་འཇིག་དང་བདེན་བཞིའི་རྣམ་གཞག་གཏན་ནས་མི་འཐད་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་རྩོད་པའི་ཚུལ་གསུངས་པ་དང་།རྩོད་ཟློག་ལས།ཀྱང་དངོས་སྨྲ་བས་དབུ་མ་པ་ལ་རྩོད་པའི་ཚུལ་གསུངས་པ་ནི། གལ་ཏེ་དབུ་མ་པ་ལ་ཁྱོད་ཀྱི་ལུགས་ལ་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི། །རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་དངོས་པོ་ཀུན་ལ་ཡོད་པ་མིན་པར་འདོད་ན། །འོ་ན་ཁྱོད་ཀྱིས་སྨྲས་པའི་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་འགོག་བྱེད་ཀྱི་ཚིག་དེ་དག་ཀྱང་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པས་ན། །རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པའི་ཚིག་དེ་འདྲས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་གཏན་ནས་བཟློག་པར་མི་ནུས་སོ། །ཞེས་ཚིག་ལ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་མེད་ན་ནི་ཚིག་དེས་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་འགོག་པ་དང་དེ་འདྲའི་རང་བཞིན་མེད་པ་བསྒྲུབ་པའི་དགག་སྒྲུབ་བྱེད་པར་མི་ནུས་སོ་ཞེས་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་མེད་ན་བསྐྱེད་བྱ་སྐྱེད་བྱེད་དང་འགོག་པ་དང་བསྒྲུབ་པའི་དགག་སྒྲུབ་སོགས་བྱ་བྱེད་ཐམས་ཅད་མི་འཐད་དོ་སྙམ་དུ་བསམས་ནས་དངོས་སྨྲ་བ་རྣམས་དབུ་མ་པ་ལ་རྩོད་པ་བྱེད་“དེ།1རྩོད་པ་བྱེད་ལུགས་འདིས་ནི་དངོས་སྨྲ་བའི་གོ་ཚོད་ཀྱང་འདི་ལྟར་བྱུང་སྟེ། རང་བཞིན་དེ་འདྲ་འགོག་པར་བྱེད་པའི་རིགས་པས་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ལ་བྱ་བྱེད་ཐམས་ཅད་གཏན་ནས་བཀག་པར་གོ་ནས་དབུ་མ་པ་ལ་རྩོད་པ་བྱེད་པའོ། །
༼ཇ༽གསུམ་པ་རང་བཞིན་མེད་ཀྱང་འཁོར་འདས་འཐད་ཚུལ་ལ་བདུན་ལས། དང་པོ་རང་བཞིན་མེད་ཀྱང་འཁོར་འདས་རུང་བ་ནི། ༼ ༽རྒྱུ་མཚན་དེས་ན་དངོས་པོར་སྨྲ་བ་དང་དབུ་མ་པ་གཉིས་རང་རང་གི་གྲུབ་མཐའ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ལ་རྩོད་པའི་ཚེ་ན་རང་བཞིན་གྱིས་ ེ སྟོང་པའི་ཕྱོགས་ལ་འཁོར་འདས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཐམས་ཅད་བཞག་ཏུ་རུང་བ་དང་མི་རུང་བ་འདི་གཉིས་ཁོ་ན་ལ་མ་མཐུན་པར་རྩོད་པ་བྱེད་པ་ཡིན་པས་ན། དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ལ་རང་གི་ངོ་བོས་
1 ལམ་རིམ་དུ། དོ།

193

ལྷག་མཐོང་ལ་བསླབ་ཚགྲུབ་པའི་རང་བཞིན་རྡུལ་ཙམ་ཡང་མེད་པ་གཞིར་བྱས་པ་ལ་བསྐྱེད་བྱ་དང་སྐྱེད་བྱེད་དང་འགོག་པ་དང་བསྒྲུབ་པ་སོགས་འཁོར་འདས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཐམས་ཅད་འཐད་པར་ཁས་བླངས་པས་ཆོག་པ་ནི་མཁས་པ་དབུ་མ་པའི་ཁྱད་ཆོས་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་། རྩ་ཤེའི་རབ་བྱེད་ཉེར་བཞི་པ་ལས། གོང་གི་དངོས་སྨྲ་བས་དེ་ལྟར་རྩོད་པའི་ལན་གསུངས་པ་ནི། ༼བ༽འབྱུང་འཇིག་མེད་པ་སོགས་ཀྱི་དངོས་སྨྲ་བ་ཁྱོད་ཀྱི་བྱ་བྱེད་ཐམས་ཅད་མི་འཐད་པའི་སྐྱོན་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་བ་མང་དུ་འཕངས་པ་ནི། །ཁྱོད་ཀྱིས་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་དོན་དང་དགོས་པ་མ་ཤེས་པར་དེ་ལྟར་འཕངས་པ་ཡིན་གྱི། ངེད་དབུ་མ་པས་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་ཉིད་སྨྲ་བའི་ལུགས་(པའི་)སྟོང་ཉིད་སྨྲས་པ་དེ་ལ་བྱ་བྱེད་འཇོག་མི་ནུས་པར་ཐལ་བ་འཕེན་པ་དེ་འདྲ། འཐད་པ་མ་ཡིན་པར་མ་ཟད་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་བ་ལ་ནི་བྱ་བྱེད་ཐམས་ཅད་ཤིན་ཏུ་འཐད་པ་ཡིན་པས་ན། །༼བར༽དངོས་སྨྲ་བ་ཁྱོད་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་ལ་ལོག་པར་ཞུགས་ཏེ་སྐྱོན་མང་དུ་སྨྲ་བའི་སྒོ་ནས་སྟོང་པ་ཉིད་སྤོང་བར་བྱེད་པའི་༼བ༽ཉེས་པ། །གང་ཡིན་༼བར༽པ་དེ་དབུ་མ་པ་ངའི་ལུགས་ལ་ཤིན་ཏུ་མི་འཐད་དོ། །དེ་ལྟར་ཁོ་བོ་ཅག་དབུ་མ་པ་ལ་བྱ་བྱེད་མི་འཐད་པའི་སྐྱོན་མི་འཇུག་པར་མ་ཟད་བྱ་བྱེད་ཐམས་ཅད་ཤིན་ཏུ་འཐད་པ་ཡིན་ཏེ། ༼བ༽དབུ་མ་པ་གང་གི་ལུགས་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་བཞག་ཏུ་རུང་བའི་ལུགས། །དེ་ཉིད་ལ་བདེན་པ་དང་རྟེན་འབྲེལ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་༼བར༽གཞག་ཐམས་ཅད་བཞག་ཏུ་རུང་བར་འགྱུར་ལ། །གང་གི་ལུགས་ལ་དེ་འདྲའི་སྟོང་པ་ཉིད་བཞག་ཏུ་མི་རུང་བའི་ལུགས་“འི1་དངོས་སྨྲ་བའི་ལུགས། །དེ་ལ་ནི་བྱ་བྱེད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་བདེན་པ་སོགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཐམས་ཅད་བཞག་ཏུ་མི་རུང་བར་འགྱུར་བའི་༼བར༽ཕྱིར་རོ། །ཞེས་༼ཇ༽གཉིས་པ་རང་བཞིན་མེད་པ་ལ་འཁོར་འདས་རུང་བར་མ་ཟད་རང་བཞིན་ཡོད་ན་འཁོར་འདས་མི་རུང་བ་ནི། གལ་ཏེ་འདི་དག་ཀུན་སྟོང་ན། །ཞེས་སོགས་སྔར་དངོས་སྨྲ་བས་དབུ་མ་པ་ལ་རྩོད་པ་བཀོད་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱོན་དེ་ཉིད་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་སྨྲ་བ་དབུ་མ་པའི་
1 མཆན་བཞི་དེབ་ཏུ། འདི་

194

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

ལུགས་ལ་མི་འབྱུང་བར་མ་ཟད་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པའི་ཕྱོགས་ཁས་ལེན་པའི་དབུ་མ་པའི་ལུགས་ལ་ནི་སྐྱེ་འཇིག་སོགས་བྱ་བྱེད་ཐམས་ཅད་བཞག་ཏུ་རུང་ལ། རང་བཞིན་གྱིས་མི་སྟོང་པའི་ཕྱོགས་ཁས་ལེན་པའི་ལུགས་གཞན་ལ་བྱ་བྱེད་ཐམས་ཅད་བཞག་ཏུ་མི་རུང་བར་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་རུང་བའི་ཚུལ། ཡང་། ཚིག་གསལ་ལས་གསུངས་ཏེ། དབུ་མ་པ་ཁོ་བོ་ཅག་གི་ཕྱོགས་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པར་ཁས་བླངས་པའི་དམ་བཅའ་ལ་ནི་དངོས་སྨྲ་བ་ཁྱོད་ཀྱིས་བྱ་བྱེད་ཐམས་ཅད་བཞག་ཏུ་མི་རུང་བར་འགྱུར་ཞེས་ཅི་སྐད་སྨྲས་པ་དེའི་སྐྱོན་དུ་ཐལ་བ་མི་འཇུག་ལ་དེ་མི་འཇུག་པ་འབའ་ཞིག་ཏུ་མ་ཟད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ཉིད་ཁས་བླངས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་བདེན་པ་ལ་སོགས་པ་ཀུན་རྫོབ་པའི་རྣམ་པར་བཞག་པ་ཐམས་ཅད་ཆེས་ཤིན་ཏུ་འཐད་པ་ཉིད་དུ་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པའི་དོན་བསྟན་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རྩ་ཤེ་ལས་གསུངས་པ་ནི།འདི་ལྟར་གང་གི་ལུགས་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་བཞག་ཏུ་རུང་བ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་གཞུང་བཀོད་ནས་དེ་ལ་སློབ་དཔོན་ཟླ་བས་བཤད་པ་མཛད་དོ། །
༼ཇ༽གསུམ་པ་དེ་ལ་རྟེན་འབྲེལ་བཅུ་གཉིས་སོགས་རུང་བ་ནི། ༼ ༽དེ་ཡང་དབུ་མ་རྩ་བར་རབ་བྱེད་ཉེར་བདུན་ཡོད་པའི་ནང་ནས་ཉེར་དྲུག་པས་མ་རིག་པ་སོགས་རྟེན་འབྲེལ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ལུགས་འབྱུང་བ་མཐར་ཆགས་ཀྱི་དབང་གིས་སྐྱེ་བའི་རིམ་པ་དང་ལུགས་ལྡོག་གོ་ལོག་གིས་

འགག་པའི་རིམ་པ་བསྟན་པ་ཡིན་ལ། རབ་བྱེད་ཉེར་ལྔ་པས་ནི། གཙོ་ཆེར་རྟེན་འབྲེལ་དེ་དག་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་འགོག་པར་མཛད་དོ། །༼ཇ༽བཞི་པ་བདེན་བཞི་སོགས་ཐམས་ཅད་རུང་བ་ནི། རབ་བྱེད་ཉེར་བཞི་པ་འཕགས་པའི་བདེན་པ་བརྟག་པའི་རབ་བྱེད་ཀྱིས་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་མི་སྟོང་པའི་དོན་ཁས་ལེན་པའི་ལུགས་ལ་འབྱུང་འཇིག་སོགས་འཁོར་འདས་ཀྱི་རྣམ་བཞག་ཐམས་ཅད་བཞག་ཏུ་མི་རུང་པའི་ཚུལ་དང་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པའི་དངོས་པོ་

195

ལྷག་མཐོང་ལ་བསླབ་ཚའདོད་པའི་ལུགས་ལ་བྱ་བྱེད་དེ་དག་ཐམས་ཅད་བཞག་ཏུ་རུང་བའི་ཚུལ་རྒྱས་པར་གཏན་ལ་ཕབ་པ་ཡིན་པས་ན། རབ་བྱེད་ཉེར་བཞི་པ་འདི་རབ་བྱེད་གཞན་ཐམས་ཅད་ལ་འཁྱེར་ཤེས་དགོས་པ་གལ་ཆེ་བ་ཡིན་ནོ། །༼ཇ༽ལྔ་པ་འཕགས་པའི་ལུགས་ལ་རྟེན་འབྱུང་ལ་ཐམས་ཅད་རུང་ཚུལ་ནི། ༼ ༽གོང་གི་རྒྱུ་མཚན་དེས་ན་ད་ལྟ་བོད་འདིར་དབུ་མའི་དོན་སྨྲ་བར་འདོད་པ་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་གཞིར་བྱས་པ་ལ་བསྐྱེད་བྱ་སྐྱེད་བྱེད་སོགས་ཀྱི་རྒྱུ་ུའབྲས་ཀྱི་

རྣམ་གཞག་མི་རུང་བས་ཁྱབ་པར་སྨྲ་བ་དེ་ནི་དབུ་མ་པའི་ལུགས་མ་ཡིན་གྱི་དངོས་པོར་སྨྲ་བའི་ལུགས་ཡིན་པས། དབུ་མའི་སྲོལ་འབྱེད་ཆེན་པོ་མགོན་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་བཞེད་པ་ནི་རྒྱུ་དང་རྐྱེན་འདི་དང་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་འབྲས་བུ་འདི་དང་འདི་ལྟ་བུ་སྐྱེ་བ་དང་རྒྱུ་རྐྱེན་ “མ་ཚང1་བས་འགག་པའི་རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་འཇོག་པ་ཉིད་ལ་བརྟེན་ནས་རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་དེ་འདྲ་འཐད་པའི་སྟོབས་ཉིད་ཀྱིས་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་དང་དབུ་མའི་ལམ་བཙལ་དགོས་པ་ནི་གྲུབ་མཐའི་རྩ་བའི་གནད་མཐར་ཐུག་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡིན་པ་དེ་ཡང་གང་ལས་ཤེས་ན་དབུ་མ་རྩ་ཤེ་ལས་ཤེས་ཏེ།དེ་ལྟར་ཡང་རྩ་ཤེའི་རབ་བྱེད་ཉེར་བཞི་པ་ལས། དངོས་པོ་གང་དག་རྒྱུ་རྐྱེན་ཕན་ཚུན་རྟེན་ཅིང་ཕྲད་ནས་འདུས་པ་དེ་དག་དང་འབྲེལ་བར་ཞིང་བལྟོས་པ་ཁོ་ནར་འབྱུང་བ་གང་༼བར༽ཡིན་པ། །དེ་ནི་རང་དབང་ངམ་རང་ཉིད་ཀྱི་མཐུས་གྲུབ་པ་མིན་པས་ན་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པས་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་བཤད་

༼བ༽ཅིང་། །༼བ༽རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་བ་གོ་དགོས་
ཀྱི་སྟོང་ཉིད་ཡིན་པར་ག་ལ་གོ་༼བ༽ལ་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་སྟོང་པ་དེ་ནི་ཆོས་ཅན་རང་དབང་གིས་གྲུབ་པ་མེད་པར་བརྟེན་ནས་གདགས་ཙམ་ཁོ་ན་ལ་འཇོག་པ་ཡིན་སྟེ། །དངོས་པོ་གང་ཞིག་རྒྱུ་རྐྱེན་གཞན་འདུས་ཤིང་ཚོགས་པ་ཙམ་ཁོ་ན་ལ་བརྟེན་ནས་གདགས་པར་བྱ་བ་ཙམ་དེ་ཉིད་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པའི་དོན་དུ་ཤར་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་ནི་མཐའ་

༼བ༽བྲལ་རང་དབང་གིས་གྲུབ་པའི་རྟག་པའི་མཐའ་དང་རྟེན་འབྲེལ་མེད་
1 འབྲས་མཆན་བཞི་དེབ་ཏུ། མཚང་

196

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

པའི་ཆད་པའི་མཐའ་གཉིས་ལས་འདས་པའི་དབུ་མ་ཡང་ཡིན་ལ་དོན་དེ་ཉིད་དབུ་མ་པས་བགྲོད་པར་བྱ་བ་ཡང་ཡིན་པས་ན་ལམ་སྟེ། དེའི་ཕྱིར་དབུ་མའི་ལམ་ཡིན་ནོ། །རྟོགས་བྱའི་དོན་མཐར་ཐུག་པ་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་བ་དེ་ནི་ཉི་ཚེ་བ་མ་ཡིན་གྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྱབ་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་རྒྱུ་མཚན་གང་གི་༼བ༽ཕྱིར་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་པའི། །ཆོས་འགའ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན། །དེ་འི་༼བ༽ཕྱིར་ན་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་༼བ༽ཉིད་མ་ཡིན་པའི། །ཆོས་འགའ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ཉིད་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པའི་དོན་ཉིད་དུ་གྲུབ་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་རྟེན་འབྱུང་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པས་ཁྱབ་པར་གསུངས་པ་འདི་ལྟ་བུ་ཤིན་ཏུ་གསལ་འདུག་པ་ལ། ཁྱེད་ཅག་དབུ་མའི་དོན་སྨྲ་བར་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱིས། རྒྱུ་རྐྱེན་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེ་བ་ལ་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པས་ཁྱབ་བོ་ཞེས་སློབ་དཔོན་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱིས་གང་གསུངས་པ་དེ་ལས་གོ་བཟློག་ནས་མ་སྨྲ་ཞིག །
༼ཇ༽དྲུག་པ་དེ་ལྟར་རུང་བར་སློབ་དཔོན་འཕགས་པས་ཡང་ཡང་གསུངས་ཚུལ་ནི། ༼ ༽གོང་དུ་རྟེན་འབྱུང་སྟོང་པའི་དོན་དུ་གསུངས་པ་དེ་བཞིན་དུ་རྩོད་ཟློག་ལས་ཀྱང་གསུངས་ཏེ། ལུགས་གང་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ཉིད་འདི་བཞག་ཏུ་རུང་བའི་སྒོ་ནས་སྲིད་པའི་ལུགས། །དེ་ལ་བདེན་པ་དང་རྟེན་འབྲེལ་སོགས་ཀྱི་དོན་རྣམས་ཐམས་ཅད་བཞག་ཏུ་རུང་ཞིང་སྲིད་དོ། །ལུགས་གང་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ཉིད་འདི་བཞག་ཏུ་མི་རུང་ཞིང་། མི་སྲིད་པའི་ལུགས། །དེ་ལ་དོན་གྱི་རྣམ་གཞག་ཅི་ཡང་བཞག་ཏུ་རུང་བ་མི་སྲིད་དོ། །གསུང་པ་པོ་གང་ཞིག་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་དང་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་དང་། །མཐའ་གཉིས་སྤངས་པའི་དབུ་མའི་དོན་དེ་ཉིད་དབུ་མ་པས་འགྲོད་པར་བྱ་བ་ཡིན་པས་ན། ལམ་སྟེ་དེ་ལྟར་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པའི་དོན་དང་། རྟེན་འབྲེལ་གྱི་དོན་དང་། དབུ་མའི་དོན་ཞེས་བྱ་བ་འདི་གསུམ་ནི་དབུ་མ་པས་འཇུག་པར་བྱ་བའི་ལམ་དུ་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཙམ་མ་གཏོགས་

197

ལྷག་མཐོང་ལ་བསླབ་ཚདོན་གཅིག་ཡིན་པ་ཁོ་ནར། །གསུང་པའི་གསུང་པ་པོ་མཆོག་ཏུ་གྱུར་ཅིང་མཚུངས་པའི་དཔེ་ཟླར་འོས་པ་གཞན་མེད་པ་ཡི། །སྟོན་པ་མཉམ་པ་མེད་པའི་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཞེས་གྲགས་པ་དེ་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །ཞེས་དང་།དེར་མ་ཟད་སྟོང་ཉིད་བདུན་ཅུ་པ་ལས་ཀྱང་།གོང་གི་དེ་བཞིན་དུ་གསུངས་ཏེ་འདི་ལྟར། གཞིའི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པས། །༼ང༽ཚིག་རྐང་བར་བ་འདི་གཉིས་འགྱུར་“མ་1བདེ་བས། སྟོང་པ་ཡིན་ཕྱིར་དངོས་པོ་རྣམས། །རྟེན་འབྱུང་ཡིན་ཞེས་དེ་བཞིན་གཤེགས། །མཚུངས་པ་མེད་པ་ཞེས་སོགས་བདེའོ་གསུངས། །སྟོང་པ་ཡིན་པས་ན་སྟོང་པ་དེ་རྒྱུ་མཚན་གང་གིས་སྟོང་པར་འཇོག་པའི་རྒྱུ་མཚན་དངོས་པོ་དེ་རྣམས་ཀྱི། །རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་པའི་ཚུལ་དེ་ཉིད་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་དོན་གྱི་ཕྱིར་དུ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ། །གང་དང་ཡང་མཚུངས་པ་མེད་པ་དེ་འགྲོ་བ་ལ་ཤིན་ཏུ་རྨད་དུ་བྱུང་བའི་ཆོས་སྣ་ཚོགས་པས་ཉེ་བར་བསྟན་ཏོ། །ཞེས་དང་། རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་པ་ལས་ཀྱང་།དེ་བཞིན་དུ་གསུངས་ཏེ། ཆོས་འདི་ལས་ཕྱི་རོལ་ཏུ་གྱུར་པ་གང་༼ཀ༽དག་གིས་ནི་དངོས་པོ་རྣམས་མ་བརྟེན༼ག༽་པར་ཏེ་༼བ༽རྟེན་འབྱུང་མ་ཡིན་པར། །ཏེ་རང་གི་ངོ་བོ་རྣམ་པར་འགྱུར་བའི་རྒྱུ་རྐྱེན་ངེས་ཤིང་མ་འཆོལ་པ་ལས་ངེས་པར་འབྱུང་བའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་ཚུལ་ལ་ཤིན་ཏུ་རྨོངས་པའི་དབང་གིས་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་ཚུལ་དེ་བཤིག་ནས་༼ཁ༽བདག་གམ་སྟེ་བདག་རྟག་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བྱེད་པ་པོར་གྱུར་པའམ་འཇིག་རྟེན་དེས་བློ་སྔོན་དུ་བཏང་ནས་བྱས་པར་མངོན་པར་ཞེན་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་བདག་དང་འཇིག་རྟེན་རྟག་མི་རྟག་མཐའ་དང་ལྡན་མི་ལྡན་ལ་སོགས་པ་༼ང༽མངོན་༼བ༽པར་ཞེན་པའི་ཕྱི་རོལ་༼བ༽པའི་ཕྱི་རོལ་མུ་སྟེགས་བྱེད། །དེ་དག་ནི་ཀྱེ་མ་ཀྱེ་ཧུད་དེ་ལྟ་བུའི་མངོན་པར་ཞེན་པ་ཆེས་ལྕི་བས་ནོན་ཏེ་རྨོངས་པས་ན་དངོས་པོ་སྐྱེ་བ་དང་འཇིག་པ་མེད་པའི་རྟག་པ་དང་ཞིག་ནས་ཐམས་ཅད་རྒྱུན་ཆད་པའི་མི་རྟག། པ་ལ་སོགས་པར་ལྟ་བའི་ལྟ་བ་

༼བར༽ངན་པ་དྲུག་
ཅུ་རྩ་བཞི་སོགས་ཀྱིས་རང་དབང་འཕྲོག་པར་བྱེད་དེ་ཐར་བའི་གོ་བཅོམ་ཞིང་ངན་འགྲོར་འཁྲིད་པར་བྱེད་
1 འབྲས་མཆན་བཞི་དེབ་ཏུ། མི

198

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

པ་ཡིན་ནོ། །༼བ༽ལ་དེར་མ་ཟད། ཆོས་འདི་པ་དངོས་པོར་སྨྲ་བ་གང་༡དག་ནི་བརྟེན་༣ནས་འབྱུང་༼བ༽ཡང་ཏེ་རྒྱུ་རྐྱེན་ངེས་ཤིང་མ་འཆོལ་བ་ལ་རག་ལས་པའི་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་པའི་དབང་གིས་༼བ༽དངོས་༢པོ་རྣམས། །༤དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རང་གི་ངོ་བོས་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་ནི་སྟེ་༼བ༽རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་ཁས་ལེན་ཅིང་འདོད་ལ་དེ་ལྟར་འདོད་པའི་རང་སྡེ། །དེ་དག་ལ་ཡང་རྟག་ཆད་ཀྱི་མཐར་༼བ༽ལྷུང་བ་པ་བདེན་གྲུབ་ཏུ་བལྟ་བ་དང་ལ་སོགས་༼བ༽ཀྱི་པ་ཞིག་ནས་རྒྱུན་ཆད་ཅིང་གཏན་མེད་དུ་འགྱུར་བའི་མཐར་ལྟུང་བའི་སྐྱོན། །དེ་དག་ཇི་ལྟར་འབྱུང་༼བར༽བར་མི་འགྱུར་ཏེ་འགྱུར་ལ། །ཏེ་གོང་གི་དེ་ལྟར་འདོད་ཕྱིན་ཆད་སྐྱོན་དེ་འབྱུང་བ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །དབུ་མ་པ་བློ་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་གང་༼ཀཾཾ༽དག་༼གཾཾ༽བརྟེན་ནས་༼བ༽འབྱུང་བ་ཏེ་རྒྱུ་རྐྱེན་ངེས་ཤིང་མ་“འཚོལ་1བ་ལས་འབྱུང་བའི་ཚུལ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་༼ཁཾཾ༽དངོས་པོ་རྣམས། །རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་པ། དཔེར་ན་༼ངཾཾ༽ཆུ་ཡི་ནང་གི་ཟླ་བའི་གཟུགས་བརྙན་རྒྱུ་རྐྱེན་ཆུ་དང་ཟླ་བ་དང་སྣང་བ་གསུམ་ཚོགས་པའི་དབང་གིས་ཟླ་བར་སྣང་ཞིང་ཟླ་བའི་རང་བཞིན་དུ་མ་གྲུབ་པ་ལྟ་བུར་ནི། །སྣང་བ་ལྟར་སྡོད་ལུགས་སུ་གྲུབ་པའི་ཡང་དག་སྟེ་༼བ༽རང་བཞིན་ཡོད་པའང་མ་ཡིན་ལ་དེ་ལྟར་ཡང་དག་མིན་པའི་བརྫུན་པར་གྲུབ་ཀྱང་དོན་བྱེད་མི་ནུས་པའི་ལོག་པ་སྟེ་ཐ་སྙད་དུ་མེད་༼བ༽པ་པ་ཡང་མིན་པར་མཐོང་ཞིང་། །འདོད་པ་དེ་དག་༼བ༽ནི་ལྟ་བ་༼བར༽ངན་པས་རང་དབང་ནམ་ཡང་མི་འཕྲོག།ཤིང་ལྟ་བ་ངན་པ་ཐམས་ཅད་གཅོད་པར་བྱེད་དོ། །ཅེས་དང་།འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པར་བསྟོད་པ་ལས་ཀྱང་། ཕྱི་རོལ་གྲངས་ཅན་པ་དག་ནི་སྡུག་བསྔལ་རང་གི་བདག་ཉིད་ཀྱིས་
བྱས་པ་དང་། །དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་སྨྲ་བའི་རང་གཞན་གྱི་སྡེ་པ་ཕལ་མོ་ཆེ་རྣམས་ཀྱིས་རང་དང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་གཞན་དུ་གྲུབ་པའི་རྒྱུ་གཞན་གྱིས་བྱས་པ་དང་དེ་ལྟ་བུའི་བདག་གཞན་གཉིས་ཀས་བྱས་པར་འདོད་ལ། །རྒྱང་ཕན་པ་དག་ནི་སྡུག་བསྔལ་རྒྱུ་མེད་ལས་སྐྱེ་བར་ཕྱི་རོལ་༼བ༽པའི་དུ་བྱུང་བར་འདོད་པ་སྟེ་ཕྱི་རོལ་པ་ནས་རང་སྡེ་དངོས་པོར་སྨྲ་བའི་བར་གྱི་རྟོག་གེ་བ་དངོས་པོའི་མཐའ་ལ་
1 མཆན་བཞི་དེབ་གཉིས་ཀར། འཆོལ

199

ལྷག་མཐོང་ལ་བསླབ་ཚརྟོག་ཅིང་དཔྱོད་པའི་ངང་ཚུལ་ཅན་ཕལ་མོ་ཆེ་ཡིས་དེ་ལྟར་འདོད་དོ། །མཉམ་པ་མེད་པའི་སྟོན་པ་༼བ༽ཀྱང་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཁྱོད་ཀྱིས་༼བ༽རྒྱུ་རྐྱེན་ལ་ནི་མཐའ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ལས་འདས་པའི་རྒྱུ་རྐྱེན་ངེས་ཤིང་མ་འཆོལ་བ་ལ་རག་ལས་པའི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་༼བ༽བར་འབྱུང་བའི་སྐྱེ་བ་གསུངས་པ་ཡིན་ཞིང་། །༼བར༽རྒྱུ་རྐྱེན་ལ་རྟེན་ཅིང་ཕྲད་ལ་འབྲེལ་བར་ཏེ་བལྟོས་པ་ཉིད་དུ་གང་བྱུང་བའི་དངོས་པོ། །དེ་ཉིད་བཅོམ་ལྡན་༼བ༽འདས་སྟོན་པ་མཉམ་མེད་ཁྱོད་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པའི་༼བ༽དོན་ཡིན་པར་བཞེད། ༼བ༽དེ་རྟེན་འབྱུང་ཡིན་པས་རྒྱུ་རྐྱེན་ལ་བལྟོས་དེས་༼བ༽ན་དོ། །དེ་ལྟར་དངོས་པོས་རྒྱུ་རྐྱེན་ལ་རག་ལས་པའི་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་པས་ན་དངོས་པོ་རང་དབང་གིས་གྲུབ་པ་ཡོད་པ་མིན་པས་རང་ངོས་ནས་༼བ༽མ་གྲུབ་ནོ་ཞེས། །མཆོག་ཏུ་ཟབ་མོའི་ང་རོ་མི་ཟད་པ་དང་ལྡན་པའི་སྟོན་པ་མཉམ་མེད་༼བ༽ཐུབ་པའི་དབང་པོ་ཁྱོད་ཀྱི་མུ་སྟེགས་ཀྱི་གཅན་གཟན་མཐའ་དག་འདར་བར་མཛད་པའི་༼བ༽འཇིགས་མེད་སེང་གེའི་སྒྲ་

༼བ༽བསྒྲགས། །ཞེས་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་རང་བཞིན་
གྱིས་སྟོང་པ་ཁོ་ནར་གསུངས་ཏེ།དེ་ལྟར་གསུངས་པ་ཉིད་ཀྱིས་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་དོན་དེ་ཉིད་རང་བཞིན་མེད་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་དུ་འཆར་བའི་ལུགས་འདི་འདྲ་བ་ནི་མགོན་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་ལུགས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའོ། །
༼ཇ༽བདུན་པ་རང་བཞིན་མེད་པའི་ལུགས་ལ་འཁོར་འདས་བྱ་བྱེད་ཐམས་ཅད་རུང་བ་ནི། ༼ ༽རྒྱུ་མཚན་དེས་ན་ཚུལ་དེ་མི་ཤེས་པ་གཞན་དག་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་དབུ་མ་པའི་ངོས་ནས་འཇོག་པའི་ལུགས་སུ་བྱེད་ཅིང་དེ་བྱས་པས་རྟེན་འབྲེལ་རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པའི་གནད་མ་ཤེས་པའི་དབང་གིས་དབུ་མ་པ། རང་གི་ལུགས་ལ་གཞག་པར་བྱ་བར་མ་ནུས་ཤིང་། མ་བདེ་ནས་གང་ཟག་གཞན་ངོ་ཙམ་དུ་ཁས་ལེན་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་སྐྱེལ་བར་བྱེད་ཅིང་དབུ་མ་པ་ལ་རང་ལུགས་མེད་པར་དམ་འཆའ་བ་སོགས་ནི་རྟེན་འབྲེལ་སྟོང་པ་དང་འགལ་

200

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

བར་སྨྲ་བའི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཡིན་གྱི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་དོན་གྱི་ཕྱོགས་སུ་སོང་བ་ཙམ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་རྒྱུ་མཚན་ནི་རྩ་ཤེར་གང་ལ་སྟོང་པ་ཉིད་རུང་བ། །དེ་ལ། ཞེས་རང་བཞིན་མེད་པ་གང་གི་ལུགས་ཡིན་པའི་ལུགས་དེ་ལ་འཁོར་འདས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ཐམས་ཅད་འཐད་པར་གསུངས་པ་འདི་དང་ཤིན་ཏུ་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །
༼ཇ༽བཞི་པ་སྟོང་པ་རྟེན་འབྱུང་དོན་གཅིག་ཚུལ་ལ་རང་བཞིན་མེད་པ་རྟེན་འབྲེལ་དུ་འཆར་ཚུལ་དང་།
རྟེན་འབྲེལ་རང་བཞིན་མེད་པར་འཆར་ཚུལ་གཉིས། དང་པོ་ལ་རིགས་པས་མདོར་བསྟན་དང་ལུང་གིས་སོ་སོར་བཤད་པ་གཉིས་དང་པོ་ནི། ༼ ༽ཁོ་ན་རེ་འོ་ན་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ཉིད་འདོད་པའི་ཕྱོགས་ལ་འཁོར་འདས་ཐམས་ཅད་རུང་ལུགས་ཇི་འདྲ་ཡིན་མ་ཤེས་པས་དེ་ཇི་འདྲ་ཡིན་སྙམ་ནས་འདྲི་ན།དེའི་ཚུལ་ནི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་སྨྲ་བའི་དབུ་མ་པས་ནི་རྒྱུ་རྐྱེན་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་བའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་༼བར༽རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པའི་ཕྱོགས་ལ་འཁོར་འདས་ཐམས་ཅད་རུང་ཚུལ་དེ་ལྟར་སྨྲ་བ་ཡིན་སྟེ་དོན་འདི་ནི་འོག་ནས་ཞིབ་ཏུ་འཆད་
པར་འགྱུར་རོ། །རྒྱུ་༼བ༽མཚན་དེས་རྒྱུ་རྐྱེན་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་༼བ༽བ་གོང་དུ་བཤད་བའི་ཚུལ་དེ་ལྟ་ཡིན་པས་ན་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་བ་དེ་ལ་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་རྣམ་གཞག་ཐམས་ཅད་འཐད་པ་ཡིན་ལ།རྟེན་འབྲེལ་གྱི་རྣམ་གཞག་དེ་འཐད་ན་ནི་སྡུག་བསྔལ་ཡང་འཐད་དེ་དེའི་རྒྱུ་མཚན་རྒྱུ་རྐྱེན་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་བ་ཞིག་ལ་སྡུག་བསྔལ་བཞག་དགོས་ཀྱི། བརྟེན་ནས་མ་བྱུང་བ་ལ་སྡུག་བསྔལ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ་སྡུག་བསྔལ་རྒྱུ་མེད་རྐྱེན་མེད་དུ་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །༼ང༽སྡུག་བསྔལ་ནི་ལས་ཉོན་གྱི་གཞན་དབང་ཅན་ཡིན་ལ་རྟེན་འབྲེལ་འཐད་ན་རྒྱུ་རྐྱེན་ལ་བལྟོས་པ་འཐད་པས་དེ་འཐད་ལ་རྟེན་འབྲེལ་མི་འཐད་ན་རྒྱུ་རྐྱེན་ལ་མ་བལྟོས་པའི་རང་དབང་ཅན་དུ་འགྱུར་ལ་དེ་ལྟར་ན་ལས་ཉོན་གྱི་གཞན་དབང་ཅན་དུ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར། རྟེན་འབྲེལ་འཐད་ན་ཀུན་འབྱུང་སོགས་འཐད་ཅེས་སོ། །རྒྱུ་རྐྱེན་ལ་བརྟེན་

201

ལྷག་མཐོང་ལ་བསླབ་ཚནས་འབྱུང་བ་དེ་ལྟ་བུའི་སྡུག་བདེན་ཡོད་པ་འཐད་ན་དེའི་དབང་གིས་སྡུག་བསྔལ་དེ་གང་ལས་བྱུང་བའི་ཀུན་འབྱུང་དང་སྡུག་བསྔལ་དེ་“འགག་1པའི་འགོག་པ་དང་འགག་པ་དེར་འགྲོ་བའི་ལམ་འཐད་པ་ཡིན་པས་བདེན་པ་བཞིའི་རྣམ་གཞག་ཀྱང་ངེས་པར་ཡོད་དོ། །བདེན་པ་བཞི་ཡོད་ན་བདེན་པ་བཞི་པོ་དེ་དག་རིམ་པ་བཞིན་སྡུག་བསྔལ་ཤེས་པ་དང་ཀུན་འབྱུང་སྤོང་བ་དང་འགོག་པ་མངོན་སུམ་དུ་བྱེད་པ་དང་ལམ་བསྒོམ་པ་རུང་ཞིང་འཐད་ལ། ཤེས་སྤོང་སོགས་དེ་དག་ཡོད་ན་ནི་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་ཤིན་ཏུ་འཐད་ཅིང་རུང་ངོ་། །༼ཇ༽གཉིས་པ་ལ་དྲུག་ལས་དང་པོ་རང་བཞིན་མེད་པ་ལ་ཐམས་ཅད་རུང་བར་བསྟན་པ་ནི། ༼ ༽ཚུལ་དེ་ལྟར་ཡིན་པ་ཡང་།ཚིག་གསལ་ལས་གསུངས་ཏེ།འདི་ལྟར་ལུགས་གང་ལ་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ཉིད་འདི་རུང་བའི་ལུགས་དེ་ལ་ནི་སྔར་ཇི་སྐད་སྨྲས་པའི་རྣམ་གཞག་དེ་དག་ཐམས་ཅད་རུང་བར་འགྱུར་རོ། །རུང་ཚུལ་ཇི་ལྟར་རུང་བར་འགྱུར་ཞེ་ན།འདི་ལྟར་འགྱུར་ཏེ་རྒྱུ་མཚན་གང་གི་ཕྱིར་ཁོ་བོ་ཅག་དབུ་མ་པ་ནི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་དོན་དེ་ཉིད་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ཉིད་༼བ༽སྟོང་པ་རྟེན་འབྱུང་དོན་གཅིག་པ་ཅེས་སྨྲ་སྟེ་ེདེ་སྐད་སྨྲ་བ་དེའི་ཕྱིར་གང་གི་ལུགས་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་འདི་འཇོག་ཏུ་རུང་བའི་ལུགས་དེ་ལ་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་རྣམ་གཞག་ཐམས་ཅད་འཇོག་ཏུ་རུང་ལ། གང་གི་ལུགས་ལ་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་རྣམ་གཞག་འཇོག་རུང་བའི་ལུགས་དེ་ལ་འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་རྣམས་བཞག་པར་རིགས་པར་འགྱུར་རོ། །༼ཇ༽གཉིས་པ་དེ་ལ་བདེན་བཞི་ཁས་བླངས་རུང་བ་ནི། ཇི་ལྟར་རིགས་པར་འགྱུར་ཞེ་ན་འདི་ལྟར་རིགས་ཏེ་རྒྱུ་མཚན་གང་གི་ཕྱིར་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་རྒྱུ་རྐྱེན་ཉིད་ལ་བརྟེན་ནས་སྡུག་བསྔལ་དུ་འགྲུབ་པར་འགྱུར་གྱི། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་མི་འབྱུང་བ་སྟེ་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་རྒྱུ་རྐྱེན་མེད་པར་ནི་སྡུག་བསྔལ་
1 ལམ་རིམ་དུ། འགགས་

202

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

འགྲུབ་པ་གཏན་ནས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །རྒྱུ་རྐྱེན་ལ་བརྟེན་ནས་གང་གྲུབ་པ་དེ་ནི་རང་དབང་དུ་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་མེད་པས་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་འདྲའི་སྡུག་བསྔལ་ཡོད་ན་ནི་སྡུག་བསྔལ་དེ་གང་ལས་འབྱུང་བའི་རྒྱུ་ཀུན་འབྱུང་དང་སྡུག་བསྔལ་དེ་འགགས་པའི་འགོག་པ་དང་སྡུག་བསྔལ་འགགས་པའི་འགོག་པར་འགྲོ་བའི་ཐབས་ཀྱི་ལམ་ཡང་བཞག་ཏུ་རུང་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་དག་བཞག་ཏུ་རུང་བ་དེའི་ཕྱིར་འབྲས་བུ་སྡུག་བསྔལ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་དང་སྡུག་བསྔལ་གྱི་རྒྱུ་ཀུན་འབྱུང་སྤང་བ་དང་། སྡུག་བསྔལ་དེ་འགགས་པའི་འགོག་པ་མངོན་དུ་བྱ་བ་དང་འགོག་པ་དེ་མངོན་དུ་བྱ་བའི་ཐབས་ཀྱི་ལམ་བསྒོམ་པར་བྱེད་པའང་འཐད་ཅིང་རུང་ངོ་། །༼ཇ༽གསུམ་པ་དེ་ལ་ཞུགས་འབྲས་རུང་བ་ནི། སྡུག་བསྔལ་དང་ཀུན་འབྱུང་ལ་སོགས་པའི་བདེན་པ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་དང་སྤོང་བ་ལ་སོགས་པ་ཡོད་ན་ནི་རྒྱུན་དུ་ཞུགས་པ་དང་ལྷན་ཅིག་ཕྱིར་འོང་བ་ལ་སོགས་པའི་འབྲས་བུ་བཞི་རྣམས་རུང་བར་འགྱུར་རོ། །རྒྱུན་ཞུགས་ལ་སོགས་པའི་འབྲས་བུ་དེ་རྣམས་ཡོད་ན་ནི་འབྲས་བུ་དེ་དག་ལ་གནས་པའི་གང་ཟག་དག་ཀྱང་རུང་ངོ་། །འབྲས་བུ་ལ་གནས་པའི་གང་ཟག་དག་ཡོད་ན་ནི་འབྲས་བུ་དེ་དག་འཐོབ་པའི་ཕྱིར་ཞུགས་པའི་ཞུགས་པ་དག་ཀྱང་རུང་བར་འགྱུར་རོ། །༼ཇ༽བཞི་པ་དཀོན་མཆོག་གསུམ་རུང་བ་ནི། འབྲས་བུ་ལ་གནས་པ་དང་ཞུགས་པ་དེ་དག་ཡོད་ན་ནི་འཕགས་པའི་དགེ་འདུན་རུང་ངོ་། །འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་རྣམས་ཡོད་ན་འཁོར་བ་ལས་ལྡོག་པ་དང་། མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཐབས་ཀྱི་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱང་རུང་བར་འགྱུར་རོ། །དམ་པའི་ཆོས་དང་དགེ་འདུན་དེ་ལྟ་བུ་ཡོད་ན་ནི་དེ་མཐར་ཕྱིན་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱང་རུང་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་འདྲ་བའི་དགེ་འདུན་དང་ཆོས་དང་སངས་རྒྱས་རུང་བ་དེའི་ཕྱིར་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ཡང་རུང་བར་འགྱུར་རོ། །༼ཇ༽ལྔ་པ་དེ་ལ་ཆོས་དང་ཆོས་མ་ཡིན་སོགས་ཐམས་ཅད་རུང་ཚུལ་ནི། ༼ ༽མདོར་ན་རྟེན་

203

ལྷག་མཐོང་ལ་བསླབ་ཚའབྲེལ་རུང་བས། འཇིག་རྟེན་པ་སོ་སྐྱེ་དང་འཇིག་རྟེན་ལས་༼བ༽འདས་པ་དང་མ་འདས་པ་འཕགས་པའི་གནས་ཀྱི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་རྣམ་པར་བྱང་བའི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་བསླབས་བས་གོང་༼བ༽ནས་གོང་དུ་ཁྱད་པར་དུ་རྟོགས་ཤིང་ཁོང་དུ་ཆུད་པ་སྟེ་འཕེལ་བ་དང་འགྲིབ་༼བ༽པའི་རྣམ་གཞག་ཐམས་ཅད་ཀྱང་བཞག་ཏུ་རུང་ལ། དེར་མ་ཟད་ཆོས་དགེ་བ་དང་ཆོས་མ་ཡིན་པ་མི་དགེ་བ་དག་དང་དགེ་མི་དགེ་དེའི་འབྲས་བུ་དང་འཇིག་རྟེན་ཐ་སྙད་པའི་ཤེས་པ་ལ་གྲགས་པའི་བདེ་བ་དང་མི་བདེ་བ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཐ་སྙད་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རུང་བར་འགྱུར་རོ། །རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ལ་རྟེན་འབྲེལ་རུང་བ་དེའི་ཕྱིར། རྒྱུ་མཚན་དེ་ལྟར་ན། གང་གི་ལུགས་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་བའི་སྟོང་པ་ཉིད་བཞག་ཏུ་རུང་བའི་ལུགས་དེ་ལ་ཐ་སྙད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཐམས་ཅད་རུང་བར་འགྱུར་རོ། །གང་གི་ལུགས་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་བཞག་ཏུ་མི་རུང་བ་དེ་ལ་ནི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་རྣམ་གཞག་མེད་པས་ཐ་སྙད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཐམས་ཅད་བཞག་ཏུ་མི་རུང་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་བྱ་བའི་དོན་འདི་ཉིད་གྲུབ་བོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་པས། ༼ཇ༽དྲུག་པ་འདིའི་རུང་མི་རུང་གི་དོན་ནི། ༼ ༽སྐབས་འདིའི་རུང་མི་རུང་ཞེས་པ་ནི་རྣམ་གཞག་དེ་དག་ཡོད་པ་ལ་རུང་བ་དང་མེད་པ་ལ་མི་རུང་བ་ཞེས་གོ་བར་བྱའོ། །
༼ཇ༽གཉིས་པ་རྟེན་འབྲེལ་རང་བཞིན་མེད་པར་འཆར་ཚུལ་ལ་བརྒྱད་ལས།དང་པོ་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་དོན་
སྟོང་པར་མ་ཤར་བའི་དངོས་སྨྲ་བའི་རྩོད་ཚུལ་ནི། སྔར་གོང་དུ་དྲངས་པའི་རྩོད་ཟློག་གི་རྩོད་པ་གལ་ཏེ་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཞེས་སོགས་བཀོད་པ་དེའི་ལན་དུའང་རང་བཞིན་མེད་པ་ལ་བྱ་བྱེད་འཐད་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱི་སྒོ་ནས་ལན་སློབ་དཔོན་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱིས་གསལ་བར་མཛད་དེ། དེའི་ཚུལ་རྩོད་ཟློག་ལས། དངོས་པོ་རྣམས་རྒྱུ་རྐྱེན་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་བ་གང་༼རབ༽ཡིན་པ། །༼བ༽རྒྱུ་རྐྱེན་ལ་བལྟོས་པ་དེ་ནི་ངོ་༼བ༽བོས་རང་དབང་མེད་པར་གྲུབ་པས་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་༼བར༽

204

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

པ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་དང་། །དངོས་པོ་གང་ཞིག་རྒྱུ་རྐྱེན་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་བ་དེ་ཉིད་ལ། །རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་མེད་པ་ཉིད་ཡིན་པར་ཁོ་བོ་ཅག་དབུ་མ་པ་སྨྲ། །ཞེས་གསུངས་ཤིང་།དོན་དེ་གསལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རྩོད་ཟློག་དེའི་རང་འགྲེལ་ལས་ཀྱང་། དངོས་༼བར༽སྨྲ་བ་ཁྱོད་ཀྱིས་ནི་ཆོས་ཅན་དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་མེད་༼བ༽ཅེས་པའི་ཆོས་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་སྟོང་ཚུལ་གྱི་དོན་ཁོང་དུ་མ་ཆུད་ཅིང་མ་ཤེས་པར་ངེད་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་སྨྲ་སྟེ། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་མེད་ན་དབུ་མ་པ་ཁྱོད་ཀྱི་ཚིག་ཀྱང་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན། རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པའི་ཚིག་གིས་གང་ཡང་འགོག་པར་མི་ནུས་པས། དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་འགོག་པ་ཡང་མི་འཐད་དོ་ཞེས་ཀླན་ཀ་རྩོད་པའི་སྐབས་འཚོལ་བ་དེ་ལྟ་བུ་སྨྲ་བར་བྱེད་དེ།༼ཇ༽གཉིས་པ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་བས་ན་ཚུགས་ཐུབ་བམ་རྫས་ཡོད་ཀྱིས་སྟོང་ཚུལ་ནི། ༼ ༽ངེད་དབུ་མ་པའི་སྐབས་འདིར་ནི་དངོས་པོ་རྣམས་རྒྱུ་རྐྱེན་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བ་གང་ཡིན་པའི་དོན་དེ་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་ཡིན་ནོ། །རྒྱུ་མཚན་ཅིའི་ཕྱིར་དེ་སྐད་སྨྲ་ཞེ་ན། དེའི་རྒྱུ་མཚན་དངོས་པོ་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་ཉིད་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དོན་དེ་ཉིད་གསལ་པར་བཤད་ན་དེ་ཡང་དངོས་པོ་གང་དག་རྒྱུ་རྐྱེན་ལ་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་དངོས་པོ་དེ་དག་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དང་བཅས་པ་མ་ཡིན་ཏེ།རྒྱུ་རྐྱེན་ལས་བྱུང་བ་ཁོ་ནས་རང་
བཞིན་གྱིས་མེད་པར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྒྱུ་མཚན་ཅིའི་ཕྱིར་དེ་སྐད་སྨྲ་ཞེ་ན། དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་དེ་ནི་རྒྱུ་དང་རྐྱེན་ལ་བལྟོས་པ་དང་བཅས་ཤིང་རང་དབང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །༼ཇ༽གསུམ་པ་རྟེན་འབྱུང་ལ་རྫས་ཡོད་མི་འཐད་པའི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་གིས་སྒྲུབ་པ་ནི། གལ་ཏེ་དངོས་སྨྲ་བ་ཁྱེད་འདོད་པ་ལྟར་དངོས་པོ་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་ཞིག་ཡིན་ན་ནི་རྒྱུ་དང་རྐྱེན་མེད་ཀྱང་གྲུབ་པའི་དངོས་པོ་ཡོད་པར་འགྱུར་བ་ཞིག་ཁས་ལེན་དགོས་པ་ཡིན་ན། དེ་ལྟ་བུ་

205

ལྷག་མཐོང་ལ་བསླབ་ཚཁས་ལེན་པ་ཡང་མ་ཡིན་པར་དངོས་པོ་རྣམས་གྲུབ་པ་ལ་རྒྱུ་དང་རྐྱེན་དགོས་པ་དེའི་ཕྱིར་དངོས་པོ་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་གྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱུ་མཚན་དེས་ན་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པའི་སྟོང་པའོ་ཞེས་བྱ་བར་འཆད་དོ། །དངོས་པོ་རྣམས་སྟོང་ལུགས་གོང་དུ་བཤད་པ་དེ་བཞིན་དུ་སློབ་དཔོན་ཀླུ་སྒྲུབ་ངའི་ཚིག་ཀྱང་རྒྱུ་རྐྱེན་ལ་བལྟོས་པའི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་འདྲའི་
རྟེན་འབྲེལ་ལྟོས་གྲུབ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར་ན་ངའི་ཚིག་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་དོ། །དེ་ལྟར་ངའི་ཚིག་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པའི་སྟོང་པའོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ཤིན་ཏུ་རིགས་ཤིང་འཐད་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་དཔེ་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། དཔེར་ན་བུམ་པ་དང་སྣམ་བུ་དང་ཁང་ཁྱིམ་ལ་སོགས་པ་རྒྱུ་རྐྱེན་ལ་བལྟོས་པའི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་བུམ་སོགས་དེ་དག་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ཉིད་ཡིན་ཀྱང་བུམ་པས་སྦྲང་རྩི་དང་ཆུ་དང་འོ་ཐུག་ནང་དུ་བླུག་པ་འཛིན་པ་དང་གཞན་ནས་ལེན་པའི་བྱ་བ་བྱེད་པ་དང་སྣམ་བུ་གྱོན་པས་གྱོན་པ་པོ་དེའི་གྲང་བ་དང་རླུང་དང་ཉི་མ་ལས་ཡོངས་སུ་སྐྱོབ་པའི་བྱ་བ་བྱེད་པར་ནུས་པ་དེ་བཞིན་དུ།༼ང༽དེས་ན་ངེད་ཀྱི་ལུགས་འདིར་ནི་རྟེན་འབྱུང་དང་སྟོང་པ་དོན་གཅིག་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་ན་རྒྱུ་རྐྱེན་སོགས་ལ་ལྟོས་མེད་དུ་ཡོད་དགོས་པ་ལ་རྒྱུ་རྐྱེན་སོགས་ལ་མ་ལྟོས་བར་ཡོད་པ་མིན་པས་དེས་རྒྱུ་རྐྱེན་ལ་བལྟོས་པའི་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་རང་དབང་ནས་སམ་ཚུགས་ཐུབ་དུ་མེད། དེས་ན་རང་བཞིན་གྱིས་སམ་རང་ངོས་ནས་མེད་དོ། །དེས་ན་ངེད་ཀྱི་ཚིག་ཀྱང་རང་བཞིན་མེད་ཀྱང་དགག་སྒྲུབ་ཀྱི་བྱ་བ་བྱེད་པ་ནི་དཔེར་ན་བུམ་སྣམ་བཏགས་ཡོད་དང་རྫས་སུ་མ་གྲུབ་པ་ཡིན་ཀྱང་ཆུ་སྐྱོར་བ་དང་ཉི་ལྷགས་སོགས་སྐྱོབ་པ་༼ང༽བཞིན་ནོ། །སློབ་དཔོན་ཀླུ་སྒྲུབ་ངའི་ཚིག་ཀྱང་རྒྱུ་རྐྱེན་ལ་རག་ལས་པའི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་ཡིན་ཀྱང་ཚིག་དེའི་བྱེད་པས་དངོས་པོ་རྣམས་རང་བཞིན་མེད་པར་རབ་ཏུ་བསྒྲུབ་པར་ནུས་པ་ཡིན་པས། ཚུལ་དེ་ལ་དངོས་སྨྲ་བ་ཁྱོད་ཀྱིས་འདི་སྐད་དུ་དབུ་མ་པ་ཁྱོད་ཀྱི་ཚིག་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་

206

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

པ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ན་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པའི་ཚིག་དེས་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་འགོག་པར་ནུས་པ་འཐད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྨྲས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དོན་དང་མི་མཐུན་པས་དེ་སྐད་སྨྲ་མི་རུང་ངོ་།། ཞེས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་ན་རྒྱུ་རྐྱེན་ལ་མི་བལྟོས་པའི་ལྡོག་པའི་ཚུལ་དང་། རྒྱུ་རྐྱེན་ལ་བལྟོས་ན་རང་བཞིན་མེད་པས་ཁྱབ་པའི་རྗེས་འགྲོའི་ཚུལ་ཏེ་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་གཉིས་དང་།རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པའི་ཚིག་གིས་དགག་སྒྲུབ་ཀྱི་བྱ་བ་བྱེད་ནུས་པར་ཤིན་ཏུ་གསལ་བར་གསུངས་སོ། །༼ཇ༽བཞི་པ་དེས་ན་རྟེན་འབྱུང་དང་སྟོང་པ་འགལ་བར་བཟུང་བ་ནི་ལྷ་བདུད་དུ་བབས་པ་ལྟ་བུར་བསྟན་པ་ནི། ༼ ༽དེས་ན་གོང་དུ་

བཤད་པ་དེ་དག་གིས་གྲུབ་པའི་དོན་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ་འདི་ལྟར་རྒྱུ་རྐྱེན་ལ་བརྟེན་ནས་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་དང་རྣམ་པར་བྱང་བའི་ཆོས་སྐྱེ་བ་དང་འགག་པའི་རྟེན་འབྲེལ་དུ་འཇོག་པ་དང་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་གཉིས་གཞི་གཅིག་ལ་འཐད་པའི་གཞི་མཐུན་དུ་འདུ་བ་ངེས་པར་དགོས་པ་ལྟ་ཅི་སྨོས་ཏེ། དེ་འདྲ་བའི་རྟེན་འབྲེལ་དུ་གྲུབ་པ་དེ་ཉིད་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པ་ལ་མེད་དུ་མི་རུང་བའི་རྒྱུ་མཚན་ནམ་ཐབས་བླ་ན་མེད་པར་འགྲོ་བའི་ལུགས་འདི་ནི་རྣམ་དཔྱོད་མཆོག་ཏུ་ཡངས་པའི་མཁས་པ་དབུ་མ་པ་ཁོ་ནའི་ཁྱད་ཆོས་སུ་ཤེས་པར་བྱ་ཡི།བོད་དབུ་མའི་དོན་སྨྲ་བར་འདོད་པ་ཁྱེད་ཅག་ཚུལ་དེ་ལས་གོ་བཟློག་ཏེ་བརྟེན་ནས་སྐྱེ་བ་དང་བརྟེན་ནས་འགག་པ་ལ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པས་ཁྱབ་པར་བཟུང་ནས། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་འགོག་པའི་རིགས་པས་སྐྱེ་བ་དང་འགག་པའི་རྟེན་འབྲེལ་བཀག་པ་ཉིད་དུ་འདོད་ན་ནི་ངེས་པར་ལྷ་བདུད་དུ་བབས་པའི་དཔེ་ལྟར་བཟང་པོའི་ལུགས་ལ་བརྟེན་ཀྱང་འདི་ཕྱིར་ཕུང་བའི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཆེན་པོར་གྱུར་ནས་དབུ་མའི་དོན་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་རྙེད་པའི་གེགས་ཆེན་པོར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །༼ཇ༽འདི་ནི་རྗེ་རིན་པོ་ཆེས་བྱང་ཆུབ་བླ་མའི་དྲིས་ལན་ལས། དབུ་ཚད་ཀྱི་རིགས་པ་ཕྲ་མོའི་དགག་

207

ལྷག་མཐོང་ལ་བསླབ་ཚསྒྲུབ་ཀྱི་ཚུལ་མཐའ་མ་ཆོད་པར་ཕྲ་བའི་གནས་ལ་ཁ་ཚོན་རྦད་ཆོད་བྱེད་པའི་གངས་ཅན་པ་མང་པོས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་མེད་པ་ལ་མེད་པས་ཁྱབ་པ་དང་། དེའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་ཡོད་ན་བདེན་པར་ཡོད་དགོས་ཞེས་པ་ཁ་མཐུན་བྱས་ནས། ཞེས་པ་ནས་སྟོང་པ་རྟེན་འབྲེལ་དུ་འཆར་བའི་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་ལུགས་ལས་ཕྱི་རོལ་དུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །ལྔ་པ་རྟེན་འབྲེལ་དང་སྟོང་པ་སོ་སོར་སྣང་བའི་བར་དུ་ཟབ་དོན་མི་རྟོགས་ཚུལ་ནི། ༼ ༽ཁྱེད་ཅག་འདོད་པ་དེ་ལྟར་བྱས་ན་ཆོས་རྣམས་ལ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་རྡུལ་ཙམ་ཡང་མེད་པའི་ངེས་པ་དྲངས་པའི་ཚེ་ན་རྒྱུ་འབྲས་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་འབྲེལ་བ་ལ་རང་ལུགས་ཀྱི་ངེས་པ་དྲང་ས་མེད་པར་རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་ཐ་སྙད་གཞན་ངོར་ཁས་ལེན་ནོ་ཞེས་གཞན་ངོ་སོགས་ལ་སྐྱེལ་དགོས་པ་འབྱུང་ཤིང་། གལ་ཏེ་རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་རྒྱུ་འདི་ལས་འབྲས་བུ་འདི་ལྟ་བུ་འབྱུང་བའི་ཚུལ་ལ་རང་ལུགས་ཀྱིས་ངེས་པ་ལེགས་པར་དྲངས་པའི་ཚེ་ན་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པའི་དོན་ལ་རང་ལུགས་ཀྱིས་ངེས་པ་དྲང་ས་མེད་པར་འགྲོའི་དེ་ལྟར་སོང་ཕྱིན་ཆད་ནས། རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་གསུངས་པ་རང་ལུགས་སུ་འཇོག་པ་མ་བདེ་ནས་དེ་ལྟར་གསུངས་པ་དེ་ལ་དེ གོངས་པ་གཞན་དུ་ལེན་པ་སྐད་བྱེད་ན། དེ་ལྟར་བྱེད་དགོས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ད་དུང་དབུ་མའི་ལྟ་བ་ཚུལ་བཞིན་མ་རྙེད་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པ་ཉིད་དུ་ངེས་པར་ཤེས་པར་གྱིས་ལ། དབུ་མའི་ལྟ་བ་རྙེད་པའི་ཐབས་སམ། རྒྱུར་རང་གིས་ཁས་བླངས་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་དག་པར་བསྲུང་བ་དེ་ཉིད་གལ་པོ་ཆེའི་གཞིར་བཞག་ནས་ཚོགས་བསག་པའི་སྒོ་དང་སྒྲིབ་པ་སྦྱང་བའི་སྒོ་གཅིག་ཙམ་མ་ཡིན་པར་རྣམ་གྲངས་དུ་མ་ལ་འབད་པ་དང་མཁས་པ་དམ་པ་ཚུལ་བཞིན་བསྟེན་ནས་མན་ངག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཐོས་པ་དང་གང་ཐོས་པའི་མན་ངག་གི་དོན་བསམ་པའི་ཐོས་བསམ་རྣམ་པར་དག་པ་ལ་ཀུན་ནས་བརྩོན་པར་བྱའོ། །ཞེས་འདོམས་སོ། །༼ཇ༽དྲུག་པ་རྟེན་འབྲེལ་དང་སྟོང་པ་གཅིག་གྲོགས་སུ་གཅིག་འཆར་ཚེ་ལྟ་བ་རྟོགས་ཚད་དང་དེ་དཀའ་ཚུལ་ནི། ༼ ༽རང་རེའི་བླ་མ་དམ་པས་ཤིང་རྟ་ཤིང་རྟའི་ངོས་ནས་གྲུབ་པ་ཞིག་བྱུང་ན་དེ་རང་

208

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།
ངོས་ནས་གྲུབ་པའི་དོན་དུ་མཛད་ལ། ཤིང་རྟ་ཚུགས་ཐུབ་ཏུ་གྲུབ་པ་ཙམ་དེ་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པའི་དོན་དུ་མི་མཛད་དོ། །ཤིང་རྟ་རང་དབང་དུ་གྲུབ་པ་དེ་དེ་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པའི་ཚད་ཡིན་ནམ་དཔྱད་གསུང་།དེ་འདྲ་བའི་སྣང་བ་རྟེན་འབྲེལ་དང་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ལ་ངེས་པ་འདྲེན་པའི་ལུགས་གཉིས་གཞི་གཅིག་གི་སྟེང་དུ་“མ་1འགལ་བར་ཚོགས་པ་དེ་འདྲ་སྲིད་མཐའ་ཙམ་དུ་སོང་བས་ན་དེ་འདྲའི་དབུ་མའི་ལྟ་བ་དེ་ཤིན་ཏུ་རྙེད་དཀའ་བ་ལ་དགོངས་ནས།རྩ་ཤེའི་རབ་བྱེད་ཉེར་བཞི་པ་ལས། གསུངས་པ་ནི་ཤེས་རབ་ཆུང་ངུས་ཆོས་ཟབ་མོ་རྟོགས་དཀའ་བ་འདི་བཟུང་ཉེས་ན་ཕུང་ཞིང་གནོད་པ་ཆེན་པོ་ལ་སྦྱོར་བ།དེ་ཡི་༼བ༽ཕྱིར་བློ་ཤེས་རབ་ཀྱི་མཐུ་“ཞན་2ཅིང་དམན་པའི་གང་ཟག་གིས་ཆོས་ཟབ་མོ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་འདི་ལྟ་བུ་ཡི། །གཏིང་རེ་ཞིག་མི་རྟོགས་པས་ཤིན་ཏུ་རྟོགས་དཀའ་བར་མཁྱེན་པར་གྱུར་ནས། །ཐུབ་པ་སངས་རྒྱས་ནས་རིང་པོར་མ་ལོན་པའི་དུས་ན་ཟབ་ཞི་སྤྲོས་བྲལ་ཞེས་སོགས་གསུངས་བའི་སྒོ་ནས་ཐུབ་པའི་ཐུགས་ནི་ཆོས་ཟབ་མོ་འདི་བསྟན་པ་ལ་སྤྲོ་བ་མེད་པའི་ཚུལ་གྱིས་དེ་ལས། །རེ་ཞིག་༼བ༽རབ་ཏུ་ལོག་པ་སྟེ་ཆོས་མི་སྟོན་པའི་ཚུལ་མཛད་པར་གྱུར་པ་ཡིན་ནོ། །ོ ཞེས་དང་། རིན་ཆེན་ཕྲེང་བ་ལས་ཀྱང་། ༼ང༽གསུངས་པ་ནི་ཆོས་ཤིན་ཏུ་ཕྲ་ཞིང་ཟབ་མོ་དེ་ལྟ་བུ་རྟོགས་པ་ལྟ་ཅི་སྨོས་ཏེ་རེ་ཞིག་༼བ༽སྐྱེ་བོ་རྣམས་ཀྱི་རང་གི་དང་པོར་རང་གི་ལུས་རྒྱུན་དུ་འགྲོགས་པ་འདི་ལྟར་མི་གཙང་༼བ༽བའི་ཚོགས་ཀྱིས་གང་ཞིང་འཛག་པ་ཉིད། །ཀྱིས་གང་ཞིང་མི་གཙང་བ་རྒྱུན་དུ་འཛག་པ་གཟུགས་ཅན་ཡིན་པས་ཡིན་པ། གཟུགས་ཅན་དུ་གྲུབ་པས་རགས་ཤིང་མིག་ཤེས་ཀྱིས་བལྟར་རུང་བར་མངོན་སུམ་༼བ ར༽གྱི་སྤྱོད་ཡུལ་དུ་གྱུར་བ། །ཡིན་པས་རྟོགས་སླ་བ་དང་༼བ༽དུས་དེ་ཡང་སྦས་པ་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་པར་རང་ཉིད་ལ་རྟག་ཏུ་མི་གཙང་༼བ༽བར་སྣང་བཞིན་པ་འདི་༼བ ར༽ལྟ་བུའང་གང་གི་ཚེ། །ཤིན་ཏུ་རྨོངས་པས་བསྒྲིབས་ཏེ་མི་གཙང་བའི་རང་བཞིན་དུ་ངེས་པའི་ངེས་པ་མི་རྟག་༼བ༽སྡུག་བསྔལ་

1 འབྲས་མཆན་བཞི་དེབ་ཏུ། མི
2 ལམ་རིམ་དུ། ཞེན་

209

ལྷག་མཐོང་ལ་བསླབ་ཚསོགས་སེམས་ལ་ཤར་བའི་སྒོ་ནས་གནས་པ་མ་ཡིན་པ། །གཙང་བདེ་༼བ༽སོགས་སུ་ཞེན་པ་དེ་༼བ༽ཡི་འི་ཚེ་སྟོང་༼བ༽པ་ཉིད་དེ་ལྟར་གོ་དཀའ་འམ་ཞེ་ན་ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། སྣོད་མིན་གྱིས་ཆེས་རྟོགས་པར་དཀའ་བ་ངེས་པར་“ལགས་1པའི་གནས་སྟེ་དེའི་ཕྱིར་རེ་ཞིག་རགས་པའང་རྟོགས་པར་མི་ནུས་ན་ཕྲ་བ་རྟོགས་པར་དཀའ་བ་ལྟ་ཅི་སྨོས་ཞེས་༼བ༽པའོ། །སྟེ་དེ་ལྟ་བུའི་རགས་པ་ཤིན་ཏུ་རྟོགས་སླ་བ་རང་དང་རྟག་ཏུ་འགྲོགས་བཞིན་པ་དེ་ལྟ་བུ་ཡང་ཤེས་པར་མི་ནུས་ན་དམ་༼བར༽པའི་ཆོས་མཚན་འཛིན་གྱི་དམིགས་གཏད་༼བ༽བྱ་བའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་གནས་ལུགས་སྣང་བའི་མཚན་མ་འདི་ལྟ་བུའོ་སྙམ་དུ་བཟུང་བའི་གནས་མེད་པ། །རྟོགས་པར་༼བ༽དཀའ་བས་ཕྲ་༼བ༽ཞིང་ཟབ་པ་སོ་སོ་སྐྱེ་བོས་རྟགས་ལ་བརྟེན་ནས་རྟོགས་དགོས་༼བ༽པས་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་ལ་མངོན་སུམ་དུ་སྣང་དུ་རུང་བ་མ་ཡིན་པ། །མཆོག་ཏུ་གཏིང་དཔག་པར་དཀའ་བའི་ཟབ་མོ་དེ་ཀོ་སྟེ་དེ་ནི་༼བ༽སྟེ་དེ་ལྟ་བུ་ནི་ཐབས་གང་གིས་ཚུལ་ཇི་ལྟར་བུར། །སེམས་ལ་གོ་སླ་༼བ༽ཞིང་དཀའ་ཚེགས་མེད་པར་ངེས་པ་བདེ་བླག་ཏུ་སྐྱེས་པའི་སྒོ་ནས་འཇུག་པར་འགྱུར། །སྟེ་མི་འགྱུར་༼བ༽ལ་ཏེ་སེམས་ལ་དོན་དེའི་ངེས་པ་བདེ་བླག་ཏུ་ཤར་བར་མི་འགྱུར་རོ། །ཚུལ་དེ་ལྟར་༼བ༽སྤྲོས་པའི་མཐའ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བའི་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་འདི་ཟབ་༼བར༽པའི་ཕྱིར་རམ་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་གདུལ་བྱའི་༼བ༽ན་གདུལ་བྱའི་སྐྱེ་བོ་ཡིས། །ཟབ་མོ་དེ་ལྟ་བུ་ཁོང་དུ་མི་ཆུད་པས་ཤེས་པར་དཀའ་བར་གཟིགས་ཤིང་ཐུགས་༼བར༽སུ་ཆུད་དེ་འམ་༼བ༽དགོངས་ཏེ། །ཁོང་དུ་ཆུད་དཀའ་བར་གཟིགས་པའི་༼རབ༽རྒྱུ་མཚན་དེས་༼བ༽ཕྱིར་ན་༼བ༽མཉམ་མེད་༼ཀ༽ཐུབ་པའི་༼བ༽དབང་པོ་ཁྱོད་མངོན་པར་སངས་རྒྱས་པའི་༼བ༽ཚུལ་བསྟན་ནས། །༼ང༽ཟབ་ཞི་སྤྲོས་བྲལ་འོད་གསལ་འདུས་མ་བྱས། །བདུད་རྩི་ལྟ་བུའི་ཆོས་ནི་ཁོ་བོས་རྙེད། །སུ་ལ་བསྟན་ཀྱང་གོ་བར་མི་འགྱུར་བས། །དེས་ན་མི་སྨྲ་ནགས་སུ་གནས་པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་ནས་གདུལ་བྱ་འགའ་ཞིག་གི་ངོར་ཞག་བཞི་བཅུ་ཞེ་༼ང༽དགུར་རིང་བོར་མ་ལོན་པ་ན་གདུལ་བྱ་ལ་ཆོས་དེ་ལྟ་བུ་བསྟན་པ་ལ་ཐུགས་སྤྲོ་བ་མེད་པའི་ཚུལ་གྱིས་དེ་ལས་ལོག་སྟེ་མི་སྟོན་པའི་ཚུལ་མཛད་པར་གྱུར་ཏོ། །༼བ༽ཕའི་ཚུལ་མཛད་པའི་
1 འབྲས་མཆན་བཞི་དེབ་ཏུ། ལེགས

210

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ།ཞེས་སོགས་འདིས་མཚོན་པའི་བསྟན་བཅོས་དང་རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་རྣམས་ནས་ཤིན་ཏུ་རྟོགས་དཀའ་བར་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །
༼ཇ༽བདུན་པ་གཅིག་དུ་བྲལ་ལྟར་སྣང་གིས་དཔྱད་ནས་མ་རྙེད་པས་གཏན་མེད་དུ་འཛིན་མི་རུང་བ་ནི།
༼ ༽གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་གྱི་སྣང་སྟོང་གཉིས་ཚོགས་ཀྱི་ངེས་པ་འདྲེན་ལུགས་དེ་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་པར་གཞུང་ཚད་ལྡན་རྩ་ཤེ་སོགས་ཁ་ཅིག་ནས་བུམ་པ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་རྣམས་རང་གི་ཡན་ལག་གམ་ཆ་ཤས་རྣམས་དང་གཅིག་ཐ་དད་གང་ཡིན་དཔྱོད་པའི་རིགས་པ་འམ་གཏན་ཚིགས་ཀྱིས་རང་བཞིན་མེད་པའི་དོན་གཏན་ལ་འབེབས་དགོས་པར་གསུངས་པ་མཐོང་ནས་དེའི་དོན་ལྟར་གཏན་ལ་འབེབས་སྙམ་ཡང་ཚུལ་དེལ་རྨོངས་ཏེ་འཁྲུལ་ནས། ཐོག་མར་བུམ་པ་དང་སྣམ་བུ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་རྣམས་མཆུ་དང་མགྲིན་པ་ལ་སོགས་པ་དང་སྣལ་མ་ལ་སོགས་པ་རང་རང་གི་ཡན་ལག་གམ་ཆ་ཤས་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་གང་ཡིན་སྙམ་དུ་དཔྱད་པ་ན་ཡན་ལག་དེ་དག་གང་དུའང་བུམ་པ་སོགས་རྙེད་རྒྱུ་མེད་པར་མཐོང་ལ་དེ་ལྟར་མ་རྙེད་པའི་ཚེ་ན་འདི་སྙམ་དུ་བསམ་བར་འགྱུར་ཏེ་བུམ་པ་ལ་སོགས་པ་ཡོད་ན་དེ་ལྟར་བཙལ་བས་ངེས་པར་རྙེད་དགོས་པ་ལས་རྙེད་རྒྱུ་གཏན་ནས་མ་བྱུང་བས་མི་འདུག་གོ་སྙམ་དུ་བུམ་སོགས་མེད་པར་ངེས་པ་འདྲེན་པར་བྱེད་ལ། དེ་ནས་སླར་དཔྱོད་མཁན་རང་ཉིད་ལ་འང་རང་གི་ཆ་ཤས་མགོ་ལ་སོགས་པ་གང་ཡིན་སྙམ་དུ་གོང་གི་དེ་ལྟར་དཔྱད་པའི་ཚེ་ན་དཔྱོད་མཁན་རང་ཡང་མི་འདུག་གོ་སྙམ་དུ་རང་ཉིད་ཀྱང་མེད་པར་ངེས་པ་འདྲེན་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་ཡུལ་དཔྱོད་པ་པོ་ལ་མེད་པའི་ངེས་པ་དེ་འདྲ་དྲངས་པ་དེའི་ཚེ་ན་དཔྱོད་མཁན་མི་རྙེད་ཅིང་མེད་ན་བུམ་པ་ལ་སོགས་པ་མེད་དོ་སྙམ་དུ་ཤེས་མཁན་སུ་ཞིག་གིས་ཤེས་པར་འགྱུར། དེས་ན་དཔྱོད་མཁན་མེད་པར་བུམ་སོགས་གང་གི་ངོར་ཡོད་པ་དང་མེད་པར་འཇོག ། དེ་ལྟར་ན་བུམ་སོགས་ཡོད་མེད་གང་དུ་ཡང་འཇོག་མི་ནུས་སྙམ་ནས། ཁས་ལེན་ཚུལ་ཡང་བུམ་སོགས་ཡོད་པའང་མ་ཡིན་མེད་པའང་མ་ཡིན་ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་སྐད་ཟེར་བ་ལྟར་

211

ལྷག་མཐོང་ལ་བསླབ་ཚགྱི་རིགས་པས་དཔྱོད་ལུགས་ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པའི་ལྟར་སྣང་འགའ་རེས་ངེས་པ་འདྲེན་ལུགས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་དྲངས་པ་དེ་ལྟ་བུ་ལ་ལྟ་བ་རྙེད་པར་འཇོག་རྒྱུ་ཡིན་ན་ངེས་པ་འདྲེན་ཚུལ་འདི་ནི་དཀའ་བ་མ་ཡིན་པས་སླ་ཤོས་གཅིག་ཏུ་སྣང་ངོ་། །
༼ཇ༽བརྒྱད་པ་དེ་དག་གི་གྲུབ་དོན་རྟེན་འབྲེལ་སྟོང་པའི་དོན་དུ་འཆར་བ་ཤིན་ཏུ་གཅེས་པར་གདམས་པ་ནི།༼ ༽དེ་འདྲ་བ་ནི་དབུ་མའི་ལྟ་བ་རྙེད་པའི་ཕྱོགས་ནའང་མེད་པ་དེའི་ཕྱིར་དོན་ལ་དཔྱོད་པར་ནུས་པའི་བློ་གྲོས་དང་ལྡན་པ་ལྟ་བ་དོན་དུ་གཉེར་བ་དག་གིས་ནི་ལྟར་སྣང་དེ་ལྟ་བུ་རྒྱང་རིང་དུ་སྤངས་ནས་རྒྱལ་བས་གསུངས་པའི་ངེས་དོན་གྱི་གསུང་རབ་དང་གསུང་རབ་དེའི་དགོངས་པ་འགྲེལ་བར་བྱེད་པའི་ཚད་ལྡན་གྱི་བསྟན་བཅོས་རྩ་ཤེ་ལྟ་བུ་སོགས་དབུ་མའི་གཞུང་སླད་པ་མ་ཞུགས་པའི་རྣམ་པར་དག་པ་རྣམས་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་གང་ཡིན་པ་དེ་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་དོན་དུ་གནས་པའི་སྣང་སྟོང་ཟུང་འཇུག་ཏུ་གསུངས་པ་ཡང་ཡིན་ཞིང་མཁས་པ་དབུ་མ་པའི་ལུགས་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཁྱད་ཆོས་ཀྱི་གནད་མཐར་ཐུག་པ་ཡང་ཡིན་ལ་ཁྱད་པར་དུ། ཡང་འཕགས་པ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་འགྲེལ་བྱེད་ཕུལ་དུ་བྱུང་བ་སློབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་དང་དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ་གཉིས་ཀྱིས་འཕགས་པ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཡབ་དང་སྲས་འཕགས་པ་ལྷ་གཉིས་ཀྱི་དགོངས་པ་ཇི་ལྟར་ཡིན་པ་ལྷག་མ་མ་ལུས་པར་བཀྲལ་བའི་དོན་གྱི་ཕྲ་བའི་གནས། མཐར་ཐུག་པ་ཡང་ཡིན་པའི་སྙིང་པོའི་དོན་རང་དེ་གང་ཡིན་ན་རྟེན་འབྲེལ་ལ་བརྟེན་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་ལ་ངེས་པ་སྟེར་ལུགས་དང་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པའི་དངོས་པོ་རྣམས་རྒྱུ་འབྲས་སུ་འཆར་བའི་ཚུལ་འདི་ཉིད་ཡིན་པས། དེ་འདྲའི་ཚུལ་ལ་གང་ཟག་གཞན་གྱིས་ཐབས་གཞན་གྱི་སྒོ་ནས་དོན་གཞན་དུ་དཀྲི་བ་སྟེ་འཁྲིད་ཅིང་བསྒྱུར་བར་མི་ནུས་པའི་ངེས་པ་བརྟན་པོ་དྲང་བའི་ཐབས་ལ་འབད་པར་བྱའོ། །ས་བཅད་གཉིས་པ་གོང་གི་བོད་སྔ་རབས་པའི་ལུགས་དེས་

212

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

དབུ་མའི་ཁྱད་ཆོས་དེ་ཇི་ལྟར་བཀག་པའི་ཚུལ་༼ཇ༽ལ་བདུན་ལས་རང་བཞིན་མེད་པ་ལ་བཅིངས་གྲོལ་འཐད་པར་བཤད་པ་ལ་དེ་དག་གིས་བཀག་ཚུལ་ནི།དེ་ལྟར་གོང་དུ་བཤད་པའི་མགོན་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་ལུགས། ཆོས་རྣམས་ལ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་རྡུལ་ཙམ་ཡང་མེད་པའི་ཚུལ་དང་། གལ་ཏེ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་ན་འཁོར་འདས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཐམས་ཅད་བྱར་མེད་པར་འགྱུར་བའི་ཚུལ་དང་འཁོར་འདས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་དེ་མི་བྱར་མི་རུང་བས་བྱེད་དགོས་ལ་དེ་བྱེད་དགོས་ན་བཅིངས་གྲོལ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་གཞག་ཐམས་ཅད་འཇོག་དགོས་པས་ངེས་པར་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་ཁོ་ནར་ཁས་བླང་བར་བྱ་དགོས་པ་ཡིན་པ་ལ།བོད་ཁྱེད་ཅག་ནི་དེ་ལས་གོ་བཟློག་སྟེ་དངོས་པོ་རྣམས་ལ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་མེད་ན་དེ་ནས་ལྷག་མར་གཞན་ཅི་ཞིག་ཡོད། དེ་དེའི་ལྷག་མར་དངོས་པོ་ལུས་པ་མེད་དོ། །དངོས་པོ་མེད་པ་དེས་ན་བཅིངས་གྲོལ་དང་སྐྱེ་འགག་སོགས་གང་འགོག་ཀྱང་དེ་འགོག་པ་ལ་དོན་དམ་པ་སོགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་སྦྱོར་མི་དགོས་པར་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་འགོག་པའི་རིགས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཐམས་ཅད་འགོག་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་དེ་སྐད་སྨྲ་བར་བྱེད་ལ། དེ་ལྟར་སྨྲ་བ་དེའི་ཚེ་ན། རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པའི་དངོས་པོ་ལ་བཅིངས་གྲོལ་དང་འབྱུང་འཇིག་སོགས་བྱ་བྱེད་ཐམས་ཅད་བཞག་པས་ཆོག་པའི་ལུགས་བཟང་པོ་དེ་ཇི་ལྟར་མ་བཀག་པ་ཡིན། འཕགས་པ་ཀླུ་སྒྲུབ་རྗེས་འབྲངས་དང་བཅས་པའི་གཞུང་ལུགས་རྣམས་དཔང་དུ་བཞག་ནས་ཞིབ་ཏུ་སོམས་ཤིག ། ༼ཇ༽གཉིས་པ་དེ་ལྟར་ན་བཅིངས་གྲོལ་སོགས་ཐ་སྙད་དུ་ཡང་ཁེགས་པ་ནི། གལ་ཏེ་ཁྱེད་ན་རེ་སློབ་དཔོན་ཟླ་གྲགས་གྱི་བཞེད་པ་ནི། བཅིངས་གྲོལ་སོགས་འཁོར་འདས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་རྣམས་ཐ་སྙད་དུ་མཛད་པར་བཞེད་པ་ཡིན་ལ། ཁོ་བོས་ཀྱང་ཐ་སྙད་དུ་བཅིངས་གྲོལ་སོགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་དེ་དག་བྱེད་པར་འདོད་པ་ཡིན་པས་གོང་གི་དེ་ལྟར་བཀག་པའི་སྐྱོན་མེད་

213

ལྷག་མཐོང་ལ་བསླབ་ཚདོ་སྙམ་དུ་བསམས་ན་བསམ་དོན་དེ་ནི་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། མི་རིགས་པའི་ཚུལ་ནི་འདི་ལྟར་སློབ་དཔོན་ཟླ་བའི་བཞེད་པ་ནི། ཐ་སྙད་དུའང་ཆོས་རྣམས་ལ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་མེད་པ་འདི་ཉིད་ཡིན་ཞིང་དེ་ལྟར་ཡིན་པར་ཁྱེད་ཀྱང་འདོད་ལ། སློབ་དཔོན་གྱི་བཞེད་པ་དེ་ལྟར་ཡིན་ཞིང་ཁྱེད་རང་ཡང་འདོད་པ་དེ་ལྟར་ཡིན་པས་ན་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་འགོག་པའི་རིགས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཐ་སྙད་དུའང་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་དེ་འདྲ་ངེས་པར་དགག་དགོས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཁྱེད་ཀྱིས་རང་བཞིན་དེ་འདྲ་འགོག་པའི་རིགས་པས་རང་བཞིན་དེ་བཀག་པ་ཉིད་ཀྱིས་གང་ཡང་བཞག་པ་མེད་པས་བཅིངས་གྲོལ་སོགས་ཀྱང་རིགས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་འགོག་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར་ན་ཁྱེད་རང་གིས་ཐ་སྙད་དུའང་བཅིངས་གྲོལ་སོགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཐམས་ཅད་བཀག་པ་ཉིད་དུ་རྒྱུ་མཚན་གཞན་གྱིས་བརྟག་མི་དགོས་པར་ཤིན་ཏུ་གསལ་ལོ། །༼ཇ༽གསུམ་པ་བཅིངས་གྲོལ་དང་རང་བཞིན་མེད་པ་འགལ་བར་འདོད་པ་དེས་དབུ་མའི་ཁྱད་ཆོས་གཅིག་པུ་དེ་བཀག་པ་ནི། ༼ ༽བཀག་ཚུལ་གོང་གི་དེ་རྣམས་མདོར་བསྡུ་ན་ཁྱེད་ཅག་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་མེད་པར་འཇོག་པ་དང་བཅིངས་གྲོལ་དང་སྐྱེ་འགག་སོགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་གཉིས་གཞི་གཅིག་ལ་འཇོག་མི་ནུས་པར་འགལ་བར་འདོད་པ་ཡིན་ན། རྣམ་གཞག་བྱེད་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོར་སོང་བ་ལ་འཁོར་འདས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཐམས་ཅད་འཐད་པ་ནི་ཐ་སྙད་དང་དོན་དམ་གྱི་བདེན་པ་གཉིས་གང་དུའང་བཞག་ཏུ་མི་རུང་བ་ཡིན་པས་ན་རྟེན་འབྲེལ་དང་སྟོང་པ་མི་འགལ་བར་ཟུང་དུ་འཇུག་པའི་དབུ་མ་པའི་ཁྱད་ཆོས་རྨད་དུ་བྱུང་བ་གསུང་རབ་དགོངས་འགྲེལ་རྣམས་ལས་བསྔགས་པ་གཅིག་པུ་དེ་ཁྱེད་ཀྱིས་ངེས་པ་ཁོ་ནར་བཀག་པ་ཡིན་ནོ། །༼ཇ༽བཞི་པ་དེ་ལྟར་མི་འདོད་ན་དགག་བྱའི་ཁྱད་པར་མི་སྦྱོར་བའི་རྒྱུ་མཚན་མེད་པ་ནི། ༼ ༽གལ་ཏེ་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་དང་བཅིངས་གྲོལ་སོགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་དེ་དག་

214

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

འགལ་བར་མི་འདོད་དོ་ཞེས་ཟེར་རྒྱུ་ཡིན་ན་ནི་འོ་ན་ཁྱེད་ཀྱིས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་འགོག་ “པའི་1རིགས་པས་དགག་བྱ་སྐྱེ་འགག་བཅིངས་གྲོལ་སོགས་ལ་དོན་དམ་པར་སོགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཅི་ཡང་སྦྱར་མི་དགོས་པར་སྐྱེ་འགག་དང་བཅིངས་གྲོལ་སོགས་ཀྱི་ངོ་ཐོག་དེ་ཉིད་འགོག་པར་འདོད་ཅིང་སྨྲས་པ་དེ་ལ་རང་གིས་སླར་སྨྲས་པ་དེ་དང་འགྲིག་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡང་དག་པ་ཅི་ཡང་བསྟན་རྒྱུ་མེད་པས་གང་ལ་ཡང་མ་བསམས་པར་སྨྲས་པ་ཉིད་དོ། །༼ཇ༽ལྔ་པ་ཁྱོད་ཀྱིས་འདོད་ཚུལ་དེ་དངོས་སྨྲའི་རྩོད་ཚུལ་དང་ཁྱད་པར་མེད་པ་ནི། ༼ ༽དེ་ལྟར་འདོད་པ་ལ་རྒྱུ་མཚན་མེད་པ་དེས་ན་ཁྱོད་རང་གི་འདོད་པ་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་འགོག་པའི་རིགས་པས་རྒྱུ་འབྲས་སོགས་ཆོས་ཐམས་ཅད་འགོག་པ་ཡིན་ལ་དེ་འགོག་ན་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་ལ་འབྱུང་འཇིག་སོགས་བཞག་ཏུ་མི་རུང་བར་འདོད་པ་འདི་ཁོ་ན་ཡིན་པས་འདོད་པ་དེ་ལྟ་ཡིན་ན། རྩ་ཤེ་ལས། དངོས་སྨྲ་བ་དག་ན་རེ་གལ་ཏེ་དབུ་མ་པ་ཁྱོད་ཆོས་འདི་དག་ཀུན་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པར་འདོད་ན་ནི་ཉེས་པ་ཆེན་པོར་འགྱུར་ཏེ། །འདི་ལྟར་དངོས་སོགས་གང་ལ་ཡང་འབྱུང་བ་སྐྱེ་བ་མེད་ཅིང་འཇིག་པ་འགག་པ་བཞག་ཏུ་མེད། །པར་འགྱུར་རོ། །འབྱུང་འཇིག་སོགས་མེད་ན་འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་པོ་འབྲས་བུ་སྡུག་བསྔལ་དང་རྒྱུ་ཀུན་འབྱུང་དང་སྡུག་ཀུན་འགགས་པའི་འགོག་པ་དང་དེ་འགོག་པའི་ཐབས་ལམ་གྱི་བདེན་པ་རྣམས། །ཀྱི་རྣམ་གཞག་དབུ་མ་པ་ཁྱོད་ཀྱི་ལུགས་ལ་བཞག་ཏུ་མེད་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་སོགས་རབ་བྱེད་ཉེར་བཞི་པ་ནས་དངོས་སྨྲ་བའི་རྩོད་པ་བཀོད་པ་དང་། གཞན་ཡང་དངོས་སྨྲ་བ་ན་རེ། གལ་ཏེ་དབུ་མ་པ་ཁྱོད་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི། །རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་དེ་ཉིད་ཀུན་ཏེ་གང་ལ་ཡང་ཡོད་པ་མིན་པར་སྨྲ་ན། །དབུ་མ་པ་ཁྱོད་ཀྱི་ཚིག་ཀྱང་རང་བཞིན་དེ་འདྲ་མེད། །པར་འགྱུར་པས། རང་བཞིན་མེད་པའི་ཚིག་གིས་རང་བཞིན་དེ་ལྡོག་པར་བྱས་པའི་སྒོ་ནས་འགོག་པར་མི་ནུས་སོ། །ཞེས་རྩོད་ཟློག་གི་སྐབས་ནས་དངོས་པོར་
1 ལམ་རིམ་དུ། པས་

215

ལྷག་མཐོང་ལ་བསླབ་ཚསྨྲ་བའི་རྩོད་པ་བཀོད་པའི་འདོད་པ་དེ་དང་ཁྱེད་ཀྱི་འདོད་པ་གཉིས་ལ་ཁྱད་པར་ཅི་ཡང་མེད་པ་ནི་རྩ་བའི་ཚིག་ཉིད་ཀྱིས་ཤིན་ཏུ་གསལ་བ་ཡིན་པས་ཁྱེད་ཀྱི་འདོད་པ་དེ་དབུ་མ་པ་ལ་རྩོད་པའི་ཕྱོགས་སྔའི་འདོད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བཅིངས་གྲོལ་སོགས་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པས་ཡོད་གོ་མི་ཆོད་ཅིང་དོན་དམ་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པས་སྐྱེ་འགག་སོགས་བཀག་པར་འདོད་པ་ན་རེ། ངེད་ཀྱིས་དེ་དག་ཐ་སྙད་དུ་འདོད་པས་དབུ་མ་པའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ལུགས་དེ་བཀག་པའི་སྐྱོན་མེད་དོ་ཞེ་ན་དེ་ཡང་མི་འཐད་དེ། ཁྱོད་ཀྱིས་དོན་དམ་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པས་སྐྱེ་འགག་སོགས་བཀག་པར་ཁས་བླངས་པས། དེས་དེ་དག་དོན་དམ་དུ་འགོག་ཏུ་མི་རུང་བས་ཐ་སྙད་དུ་བཀག་པར་འདོད་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་དངོས་སྨྲ་བས་འབྱུང་འཇིག་སོགས་མེད་པར་ཐལ། དེ་དག་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་“འཕངས་1པ་དང་ལུགས་འདི་གཉིས་ལ་སྔ་མས་ཐལ་འགྱུར་དེའི་བསལ་བ་ཚད་བསལ་དུ་བྱེད། ཕྱི་མས་འདོད་ལན་འདེབས་པ་ཙམ་མ་གཏོགས་གཞན་ཁྱད་པར་མི་འདུག་གོ་ཞེས་༼ང༽གསུངས།
༼ཇ༽དྲུག་པ་རང་བཞིན་ཡོད་མེད་གཉིས་ཀ་ལ་སྐྱོན་ཡོད་པས་ལུགས་མེད་པར་འདོད་པ་ཡང་མི་རིགས་པ་ནི། གལ་ཏེ་ཁྱེད་ཅག་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་འགོག་པའི་རིགས་པས་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་བཀག་པ་ཡིན་པས་ན། རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་མི་སྟོང་གཉིས་ཀ་ལ་འབྱུང་འཇིག་སོགས་བཞག་ཏུ་མི་རུང་བ་ཡིན་ལ། ཁོ་བོ་ཅག་ཀྱང་དེ་དང་མཐུན་པར་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་མི་སྟོང་གང་“ཡང་ 2ཁས་མི་ལེན་པ་ཡིན་པས་གོང་དུ་དབུ་མ་པ་ལ་དངོས་སྨྲ་བས་རྩོད་པ་ལྟ་བུར་ཁོ་བོ་ཅག་ལ་སྐྱོན་མེད་དོ་སྙམ་དུ་བསམས་ནས་སྨྲ་ན།དེ་ལྟར་སྨྲས་པ་དེ་ནི་རྩ་ཤེ་སོགས་ཀྱི་གཞུང་གི་དོན་དུ་གཏན་ནས་བཞག་ཏུ་མི་རུང་སྟེ། མི་རུང་བའི་རྒྱུ་མཚན་འགྲེལ་པ་ཚིག་གསལ་ལས། དངོས་སྨྲ་བའི་རྩོད་པ་དེའི་ལན་ཏུ་གསུངས་པ་ནི། འདི་ལྟར་དབུ་མ་པ་ཁོ་བོ་ཅག་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པར་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱོགས་

1 འབྲས་མཆན་བཞི་དེབ་ཏུ། འཕེན་
2 ལམ་རིམ་དུ། དུའང་

216

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

ལ་འབྱུང་འཇིག་སོགས་མི་འཐད་པའི་སྐྱོན་མེད་པར་མ་ཟད་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་བདེན་པ་བཞི་ལ་སོགས་པ་ཤིན་ཏུ་འཐད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བསྒྲུབས་ཤིང་། དབུ་མ་རྩ་བར་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པར་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱོགས་ལ་རྣམ་གཞག་དེ་དག་རུང་བ་དང་རང་བཞིན་གྱིས་མི་སྟོང་པར་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱོགས་ལ་རྣམ་གཞག་དེ་དག་མི་རུང་བའི་ཚུལ་སོ་སོར་ལེགས་པར་ཕྱེ་ནས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་།དེར་མ་ཟད་དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ་ལས་ཀྱང་། དངོས་པོ་སྟོང་པ་སྟེ་

༼བ༽བརྫུན་པ་ནི་དངོས་པོ་བརྫུན་པའོ། །དངོས་པོ་བརྫུན་པ་དེ་དག་
གང་ཞེ་ན་གཟུགས་བརྙན་༼བ༽དང་སྒྲ་བརྙན་ལ་སོགས་པའོ། །ོསོགས་ཀྱི་སྒྲས་ནི་བྲག་ཅ་དང་སྨིག་རྒྱུ་ལ་སོགས་པ་བསྡུའོ། །དེ་འདྲའི་དངོས་པོ་བརྫུན་པ་གཟུགས་སོགས་དེ་དག་ཀྱང་རྒྱུ་རྐྱེན་གྱིས་མེ་

༼བ༽ལོང་དང་
བྱད་བཞིན་དང་བྲག་ཕུག་ལས་སྒྲ་འབྱུང་བ་སོགས་རྒྱུ་རྐྱེན་ཚོགས་པ་༼བར༽ལ་བལྟོས་ནས་༼བ༽འབྱུང་བ་པ་ཡིན་ཏེ་གཟུགས་བརྙན་ནི་མེ་ལོང་དང་བྱད་བཞིན་དང་སྣང་པ་གསུམ་ཚོགས་པ་ལས་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ཚོགས་པ་ལ་བལྟོས་པའི་དངོས་པོ་བརྫུན་པ་དེ་རྣམས་འཇིག་རྟེན་༼བ༽ན་ཀྱང་འཇིག་རྟེན་ན་བརྫུན་པར་མ་གྲགས་པའང་མིན་

༼བ༽ལ། །ཏེ་དེ་རྣམས་འཇིག་རྟེན་ན་བརྫུན་པའི་དོན་དུ་གྲགས་པ་ཡིན་
ནོ། །ཇི་ལྟར་ཏེ་དཔེར་ན་འཇིག་རྟེན་གྲགས་པའི་ཐ་སྙད་ཀྱི་སྐབས་དེར་ནི་གཟུགས་བརྙན་ལ་སོགས་པ་བྱད་བཞིན་སོགས་སུ་སྣང་ཡང་“ངེས་1སྟོང་པ་སྟེ་༼བ༽བརྫུན་པ་པའི་བརྫུན་པ་དེའི་རྒྱུ་ལས། །ཀྱང་འབྲས་བུ་མིག་གི་རྣམ་པར་མིག་༼བ༽ལ་སོགས་པའི་ཤེས་པ་གཟུགས་བརྙན་ལ་སོགས་༼བ༽པ་ལ་སོགས་པ་བརྫུན་པ་དེ་ཡི་རྣམ་པ་༼བར༽ཅན་སྐྱེ་༼བར༽བར་འགྱུར་བ་ལྟར་རོ། །དེ་ལྟར་འཇིག་རྟེན་བརྫུན་པའི་གཟུགས་བརྙན་རྒྱུར་བྱས་ན་བརྫུན་པ་དེའི་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་སྐྱེ་བའི་དཔེ་༼བ༽བརྫུན་པའི་གཟུགས་བརྙན་ལས་བརྫུན་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་སྐྱེ་བ་དེ་བཞིན་༼བར༽དུ་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་༼བར༽རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ཡིན་ན་ཡང་། །རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་༼བར༽པ་ཉིད་ཀྱི་༼བ༽རྒྱུ་ཀྱི་དངོས་པོ་དེ་
1 མཆན་བཞི་དེབ་གཉིས་ཀར། དེས་

217

ལྷག་མཐོང་ལ་བསླབ་ཚདག་རྒྱུར་བྱས་པ་ལ་ལས་༼བར༽རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པའི་འབྲས་བུ་རབ་ཏུ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ། །ོཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །༼ཇ༽བདུན་པ་དོན་དམ་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱིས་ཐ་སྙད་དུ་ཡང་འཁོར་འདས་ཐམས་ཅད་འགོག་པའི་དབུ་མ་པ་མི་སྲིད་པ་ནི། ༼ ༽རྒྱུ་མཚན་གཞན་ཡང་བཅིངས་གྲོལ་སོགས་རིགས་པས་འགོག་པར་བྱེད་ན་ནི་དོན་དམ་པར་དགག་བྱ་དང་འགོག་བྱེད་སོགས་མི་འཐད་པས་དོན་དམ་དུ་དགག་པ་བྱེད་པ་མི་རུང་ལ་དེ་མི་རུང་་བས་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་བཅིངས་གྲོལ་སོགས་རིགས་པ་དེས་དགག་དགོས་ལ། དེ་ལྟར་བཀག་པ་དེའི་ཚེ་ཐ་སྙད་དུ་ཡང་འཁོར་འདས་ཀྱི་རྣམ་བཞག་ཐམས་ཅད་རང་ལུགས་ལ་བཞག་ཏུ་མི་རུང་བར་འགོག་དགོས་པ་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་འགོག་པ་དེ་འདྲ་བ་རང་ལུགས་སུ་འདོད་པའི་དབུ་མ་པ་དེ་ནི་སྔོན་མེད་པའི་དབུ་མ་པ་གསར་པ་ཞིག་གོ།གོང་གི་ས་བཅད་གསུམ་པ་གོང་གི་བོད་ཀྱིས་དབུ་མ་པའི་ཁྱད་ཆོས་འགོག་ལུགས་ཀྱི་རིགས་པ་དེ་ལ་དབུ་མ་པ་དོན་ལ་གནས་པས་ལན་ཇི་ལྟར་བཏབ་པའི་ཚུལ་༼ཇ༽ལ་འཁོར་འདས་མི་རུང་བ་སོགས་ཕར་འཕངས་ཚུལ་དང་། རང་བཞིན་ཡོད་མེད་དང་ཡོད་མེད་བཞི་མ་ཕྱེད་པར་མཐར་ལྷུང་ཚུལ། དབུ་མའི་དོན་རྟོགས་པ་མཐའ་གཉིས་ཁེགས་པ་ལ་བལྟོས་ཚུལ་དང་། ཕན་ཚུན་སྤང་འགལ་གྱི་དངོས་འགལ་མེད་པར་དགག་སྒྲུབ་མི་རུང་བ་དང་། རྒྱུ་འབྲས་སོགས་འཇོག་མི་ཤེས་པས་རང་བཞིན་མེད་པའོ། །ཞེས་བཟུང་ཡང་སྟོང་ཉིད་མི་རྙེད་པ་དང་། རང་བཞིན་ཡོད་མེད་སོགས་བཞི་ཕྱེ་ཚུལ་དྲུག་ལས། དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་འཁོར་འདས་མི་རུང་བར་ཕར་ལ་སྨྲས་ཚུལ་ནི། དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་ན་འཁོར་འདས་ཀྱི་རྒྱུ་འབྲས་བཞག་ཏུ་མི་རུང་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་དབུ་མ་པ་ལ་རྩོད་པ་བྱས་པ་འདི་འདྲ་བ་ལ། མགོན་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱིས་ནི་དབུ་མ་བས་ཕར་ལ་འཕང་རྒྱུའི་སྐྱོན་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་རྩོད་མཁན་ཁྱོད་ཀྱིས་དབུ་མ་པ་ལ་ཚུར་ལ་འཕངས་པ་ཡིན་པས་དེ་ཕར་ཁོ་རང་ལ་བཟློག་ནས་ཁོ་རང་གིས་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་ན་ཐམས་ཅད་མི་རུང་བར་སྨྲས་པའི་སྐྱོན་དུ་འཕེན་ནོ་ཞེས་

218

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

ལན་མཛད་པར་བཞེད་པ་ཡིན་ཏེ།དེའི་ཚུལ་ཡང་རྩ་ཤེའི་རབ་བྱེད་ཉེར་བཞི་པ་ལས། རྩོད་པ་པོ་དངོས་༼བ༽སྨྲ་བ་ཁྱོད་ནི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཁོ་ནར་སྨྲ་སྟེ་འདི་ལྟར་ཁྱོད་རང་གི་ལུགས་ལ་འཇུག་རྒྱུའི་སྐྱོན་གང་ཡིན་པ་དེ་རྣམས་ནི། །རང་ཉིད་ལ་ཡོད་པ་མ་མཐོང་བར། སྐྱོན་མེད་པ་ངའི་ལུགས་༼བ༽དབུ་མ་པ་ལ་སྐྱོན་དུ་ཡོངས་༼བ༽སུ་བསྒྱུར་བར་བྱེད་པ་ཡིན་༼བར༽ཏེ། །༼བ༽རྟེན་འབྱུང་ཁས་བླངས་ནས་དེ་ལ་གནོད་བྱེད་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་དཔེར་ན་རང་ཉིད་རྟ་ལ་མངོན་པར་ཞོན་བཞིན་དུ། །རང་གིས་རྟ་ཞོན་པ་དེ་ཉིད་བརྗེད་པར་གྱུར་ནས་རྟ་མེད་པ་ལ་རྩད་གཅོད་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་ཡང་ཡིན་ཏེ་གལ་ཏེ་དངོས་སྨྲ་བ་༼བ༽ཁྱོད་རྩོད་པ་པོ་ཁྱོད་དངོས་༼བར༽པོ་རྣམས་རང་བཞིན་ལས། །ཏེ་

༼བར༽རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་སྒོ་ནས་
ཡོད་པར་རྗེས་སུ་ལྟ་༼བ༽བར་ཞིང་འཛིན་པར་བྱེད་ན། །སྟེ་བྱེད་པ་ཉིད་ཡིན་མོད། བཟུང་བ་ལྟར་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དེ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཚེ་ན་དངོས་པོ་ཀུན། །རྟེན་འབྲེལ་མ་ཡིན་༼བ༽པས་གང་ལ་ཡང་བལྟོས་པ་མེད་པར་འགྱུར་བས་རྒྱུ་རྐྱེན་ལ་བལྟོས་པ་འགལ་ལ། དེས་ན་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་རྒྱུ་དང་རྐྱེན་མེད་སྐྱེས་པ་ཉིད་དུ་རྩོད་པར་པོ་ཁྱོད་ཀྱིས་བཟུང་ཞིང་ལྟའོ། །སྟེ་ལྟ་༼བ༽རིགས་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་དང་། ཡང་རྩོད་པ་པོ་ཁྱོད་ཀྱིས་གལ་ཏེ་འདི་དག་ཀུན་སྟོང་ན་ཞེས་སོགས་སྨྲས་བ་དེ་ཉིད་གོ་བཟློག་སྟེ་ཁྱོད་ཉིད་ལ་ཕར་སྨྲ་བར་བྱ་སྟེ་འདི་ལྟར་༼བ༽དངོས་སྨྲ་བ་ཁྱོད་གལ་ཏེ་རྩོད་པ་པོ་ཁྱོད་འདོད་པ་ལྟར། ༼བར༽དངོས་པོ་འདི་ཀུན་རང་༼བར༽བཞིན་གྱིས་མི་སྟོང་༼བ༽བར་འདོད་ན་ནི། །ིརང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་རྒྱུ་མཚན་དེ་ཉིད་ཀྱིས་འབྱུང་བ་མེད་ཅིང་འཇིག་པ་མེད་ལ། །དེ་མེད་པས་འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་པོ་རྣམས་ཀྱང་། །རྩོད་པ་པོ་ཁྱོད་ཉིད་ཀྱི་ལུགས་ལ་བཞག་ཏུ་མེད་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་སྐྱོན་ཕར་བཟློག་ཚུལ་གསུངས་སོ། །༼ཇ༽གཉིས་པ་དགག་བྱ་ལ་ཁྱད་པར་མི་སྦྱོར་བ་ནི་རང་བཞིན་མེད་པ་དང་མེད་པའི་ཁྱད་པར་མ་ཕྱེད་པ་ཡིན་པ་ནི། ༼ ༽རྒྱུ་མཚན་དེས་ན་ཁྱེད་ཀྱིས་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་མེད་ན་གཞན་ཅི་ཞིག་ཡོད་ཅེས་པའི་ཚིག་སྨྲ་བ་འདིས་ནི་

219

ལྷག་མཐོང་ལ་བསླབ་ཚགདོན་མི་ཟ་བ་སྟེ་ངེས་པ་ཁོ་ནར་མྱུ་གུ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་དང་མྱུ་གུ་མེད་པ་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་གཏན་ནས་མ་ཕྱེད་པར་གསལ་བར་བསྟན་པ་ཡིན་ལ། ཁྱད་པར་དེ་མ་ཕྱེད་པ་དེའི་ཕྱིར་ན་མྱུ་གུ་ཡོད་པ་ཙམ་དང་མྱུ་གུ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པ་གཉིས་ཀྱང་ཁྱད་པར་གཏན་ནས་མི་ཕྱེད་པ་ཡིན་པས་ཆོས་གང་ཡང་ཡོད་ན་རང་གི་ངོ་བོས་ཡོད་པས་ཁྱབ་པ་དང་། རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པ་མེད་ན་ནི་གཏན་ནས་མེད་པར་འདོད་དགོས་“པ་1ཡང་གསལ་བར་བྱས་པ་ཡིན་ཏེ།གོང་གི་དེ་ལྟ་བུ་འདོད་པ་མ་ཡིན་ན་ནི་འོ་ན་ཁྱེད་ཀྱིས་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པ་འགོག་པའི་རིགས་པས་ཡོད་ཙམ་དང་སྐྱེ་བ་ཙམ་དང་འགག་པ་ཙམ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་གཞག་ཐམས་ཅད་ཅིའི་ཕྱིར་“འགོགས་2པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྨྲ། བར་བྱེད་པ་ཡིན་སོམས་ཤིག ། ༼ཇ༽གསུམ་པ་དེ་ལྟར་ན་གཉིས་སུ་སྨྲ་བ་ལས་མ་འདས་པ་ནི། ༼ ༽གོང་དུ་བཤད་པའི་ཁྱེད་ཀྱིས་འདོད་པ་དེ་ལྟར་ཇི་སྲིད་དུ་སྟེ་གང་ཚུན་ཆད་དུ་མྱུ་གུ་ལ་སོགས་པའི་དངོས་པོ་རྣམས་ཡོད་པར་འདོད་ཅིང་ཁས་ལེན་པ་དེ་སྲིད་ཚུན་ཆད་དུ་དངོས་པོ་རྣམས་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་ཡོད་པ་ཁོ་ནར་སྨྲ་བར་བྱེད་ལ། རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པ་གཏན་མེད་ན་དངོས་པོ་གང་ཡང་གཏན་མེད་དུ་སྨྲ་བར་བྱེད་པ་དེ་ལྟ་ཡིན་ན་ནི་རང་གི་ངོ་བོས་ཡོད་པར་སྨྲ་བས་རྟག་པའི་མཐའ་དང་དངོས་པོ་གཏན་མེད་དུ་སྨྲས་པས་ཆད་པའི་མཐའ་སྟེ་མཐའ་དེ་གཉིས་སུ་ངེས་པར་ལྟུང་བར་གདོན་མི་ཟ་བ་སྟེ་ངེས་པ་ཁོ་ནར་འགྱུར་བས་དངོས་པོར་སྨྲ་བའི་གོ་ལུགས་དང་ཁྱེད་ཀྱི་གོ་ལུགས་གཉིས་ཁྱད་པར་མེད་པ་ཡིན་༼ཇ༽དེས་ན་དབུ་མ་པར་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ།དེའི་རྒྱུ་མཚན་བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་བ་ལས། དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པར་སྨྲ་བའི་༼བ༽ལུགས་སྡེ་པ་དག་གི་འདོད་པ་ལྟར་ན་ཇི་སྲིད་དུ་དངོས་པོ་དེའི་ཡོད་པ་ཉིད་ཡིན་པ་དེ་སྲིད་དུ་དེ་༼བ༽རང་གི་ངོ་བོས་༼བ༽གྲུབ་པ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ཡང་
1 ལམ་རིམ་དུ། པར་
2 ལམ་རིམ་དུ། འགེགས་

220

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

ཡོད་པ་ཡིན་པ་ཉིད་༼ར༽༼བ༽ཡིན་ལ།གང་གི་ཚེ་རང་གི་ངོ་བོས་༼བ༽གྲུབ་པ་དང་བྲལ་བ་སྟེ་རང་
གི་ངོ་བོས་མ་གྲུབ་པར་བཞག་པ་དེའི་ཚེ་ནི་གཞི་དེ་ལ་ཐ་སྙད་དུ་སྣང་བའི་དངོས་པོ་དེ་རྣམས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་༼བ༽གཏན་ནས་མེད་ཅིང་མ་དམིགས་པར་འཇོག་པ་དེའི་ཕྱིར་བོང་བུའི་རྭ་དང་འདྲ་བར་གཏན་མེད་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་བས་༼བ༽མཐའ་དེ་ལྟར་སྨྲ་བ་ནི་རྟག་པ་དང་ཆད་པའི་མཐའ་གཉིས་སུ་སྨྲ་བ་ལས་མ་འདས་པའི་ཕྱིར་ན་དངོས་པོར་སྨྲ་བ་འདིའི་མངོན་པར་འདོད་པ་གང་སྨྲས་པ་ཐམས་ཅད་གོང་འོག་ཕན་ཚུན་འགལ་ཏེ་“མ་1མཐུན་པས་་འགྲིག་དཀའ་བར་འགྱུར་རོ། །༼བ༽བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་བའི་དོན་ནི། དངོས་སྨྲ་བས་དངོས་སྨྲ་བའི་གྲུབ་མཐའ་མ་བཏང་གི་བར་དུ་དངོས་སྨྲ་བ་དེའི་བློ་ངོར་དངོས་པོ་ཡོད་པ་དང་དེ་ཡང་རང་ངོས་ནས་ཡོད་པ་གཉིས་སོ་སོར་མ་ཕྱེད་པར་འདྲེས་པ་ལྟ་བུར་འཆར་བ་དང་ཡང་དངོས་སྨྲ་བ་དེས་རང་གི་གྲུབ་མཐའ་མ་བཏང་བ་དེ་སྲིད་དུ་དངོས་པོ་དེ་དེའི་ངོས་ནས་མ་གྲུབ་པའི་རྣམ་པ་ཤར་བ་ན་དེ་གཏན་ནས་མེད་པའི་རྣམ་པ་ཤར་བ་དང་འདྲེས་པ་ལྟ་བུ་འབྱུང་བའི་དོན་དེ་དོན་སྨྲ་གཉིས་ཀྱིས་ཞེས་པ་ནས་རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཁེགས་ན་དེ་དག་ཡོད་པར་འཇོག་མི་ཤེས་ཏེ་ཞེས་པ་དོན་སྨྲ་གཉིས་ནི་གྲུབ་མཐའ་མ་བཏང་གི་བར་ལ་དགོངས་པ་དང་འདྲའོ། །ཞེས་གསལ་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །
༼ཇ༽གཉིས་པ་རང་བཞིན་ཡོད་མེད་དང་ཡོད་མེད་བཞི་མ་ཕྱེད་པར་མཐར་ལྷུང་ཚུལ་ལ་རིགས་པའི་བཤད་པ་དང་། ལུང་གིས་བཤད་པ་དང་། གྲུབ་དོན་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་མཐར་ལྷུང་ཚུལ་ནི། རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་དང་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་གཉིས་དང་སྤྱིར་ཡོད་པ་དང་མེད་པ་གཉིས་ཏེ་བཞི་པོ་འདི་དག་གི་ཁྱད་པར་དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པས་ཕྱེ་བ་འདི་ལྟ་བུ་མ་རྟོགས་ཕྱིན་ཆད་ལ་གདོན་མི་ཟ་བར་རྟག་ཆད་ཀྱི་མཐའ་གཉིས་སུ་ལྟུང་བ་ཡིན་པས་ན་དེ་འདྲས་མཐའ་བྲལ་དབུ་མའི་དོན་ནམ་ཡང་མི་རྟོགས་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་ཆོས་གང་ལ་ཡང་
1 འབྲས་མཆན་བཞི་དེབ་ཏུ། མི་

221

ལྷག་མཐོང་ལ་བསླབ་ཚརང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པ་ཡེ་མེད་གཏན་མེད་དུ་ནམ་སོང་བའི་ཚེ་ན་ཆོས་དེ་ཉིད་ཀྱང་ཡེ་མེད་གཏན་མེད་དུ་འགྲོ་བར་འགྱུར་ལ་དེ་ལྟར་སོང་བ་དེ་ལྟ་བུ་ཡིན་ན་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པའི་སྟོང་པ་གང་ལ་བཞག་པ་དེ་ལ་རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་ཆོས་བཞག་ས་གཏན་མེད་པར་འགྱུར་བས་ཆད་པའི་མཐར་ལྟུང་ལ། ཡང་ཆོས་དེ་ཡོད་པར་འདོད་ཕྱིན་ཆད་ལ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པ་ཉིད་དུ་ངེས་པར་ཁས་བླང་དགོས་པར་འགྱུར་ལ་དེ་ལྟར་ཁས་བླངས་དགོས་པ་དེ་ལྟ་བུ་ཡིན་ན་རྒྱུ་འབྲས་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་བཞིན་དུ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་དེར་སྣང་བའི་སྣང་སྟོང་གཉིས་ཚོགས་ཀྱི་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུར་བྱས་གཏན་ནས་མི་འོང་བས་ངེས་པར་རྟག་པའི་མཐར་ལྟུང་བ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །༼ཇ༽གཉིས་པ་མཐའ་གཉིས་སེལ་ཚུལ་ནི། དེས་ན་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པ་རྡུལ་ཙམ་ཡང་གདོད་མ་སྟེ་གཞི་ནས་མེད་པར་རྟོགས་པས་ཡོད་མཐར་མི་ལྟུང་བ་ཡིན་ལ། རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པ་གཞི་ནས་མེད་པ་དེ་ལྟ་བུ་ཡིན་ནའང་མྱུ་གུ་ལ་སོགས་པའི་དངོས་པོ་རྣམས་འབྲས་བུ་སྐྱེད་པ་ལ་སོགས་པའི་དོན་བྱེད་པའི་ནུས་པ་དང་བྲལ་བའི་སྒོ་ནས་སྟོང་པའི་ཅི་ཡང་མེད་པའི་དངོས་མེད་དུ་མི་འགྲོ་བར་མྱུ་གུ་སོགས་རང་རང་གི་བྱ་བ་འབྲས་བུ་སྐྱེད་པ་སོགས་བྱེད་པ་ལ་མཐུ་ཡོད་པ་ཡང་ཤིན་ཏུ་འཐད་པར་ངེས་ནུས་པའི་ངེས་ཤེས་འདྲོངས་ན་ནི་མེད་པའི་མཐའ་ལ་ལྟུང་བ་དེ་ཉིད་སྤོང་ཞིང་སེལ་བ་ཡིན་ནོ། །
༼ཇ༽གཉིས་པ་ལ་ལུང་དགོད་པ་དང་། དོན་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ་ལུང་ལ་རྩོད་པ་དང་། ལན་གཉིས་ལས། དང་པོ་མཐར་ལྷུང་ཚུལ་གྱི་རྩོད་པ་ནི། ༼ ༽དེ་འདྲའི་རང་བཞིན་མེད་པ་དང་མེད་པ་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་གསལ་བར་འབྱེད་པ།ཚིག་གསལ་ལས་ཀྱང་གསུངས་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ།དེ་ཉིད་ལས། ༼བར༽དངོས་སྨྲ་བ་ན་རེ་གལ་ཏེ་སྔར་བཤད་པ་དེ་ལྟར་དབུ་༼བར༽མ་པ་ཁྱོད་ཀྱིས་དངོས་པོ་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་རྣམ་པར་བཞག་པ་དེ་ལྟ་བུ་ཡིན་ན། འོ་ན་ནི་གསུང་རྒྱུ་

222

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

གང་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་འདི་སྐད་དུ་བྱེད་པ་པོ་རང་གིས་བྱས་པའི་ལས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྨིན་པ་ནི་བྱེད་པ་པོ་རང་ཉིད་ཀྱིས་ངེས་པར་མྱོང་བར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ།། ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ལས་དང་འབྲས་བུ་ངེས་པའི་ཚུལ་དེ་ཐམས་ཅད་དབུ་མ་པ་ཁྱོད་ཀྱིས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་སྨྲ་བའི་ཚུལ་འདིས་བཀག་ཅིང་བསལ་བར་འགྱུར་ལ་དེ་བཀག་པས་ལས་དང་འབྲས་བུའི་ངེས་པ་ལ་མེད་པ་ཉིད་དུ་སྐུར་བ་བཏབ་པ་དེའི་ཕྱིར་ན་དབུ་མ་པ་ཁྱོད་ནི་མེད་པ་པ་སྟེ་ཆད་ལྟ་བའི་གཙོ་བོར་གྱུར་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཟེར་རོ། །༼ཇ༽གཉིས་པ་ལན་ལ་མཐའ་གཉིས་བསལ་ཏེ་མི་གནས་པའི་མྱང་འདས་སུ་ཁྲིད་པའི་སྒོ་ནས་མདོར་བསྟན་པ་དང་། དེའི་ཚུལ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་གཉིས་ལས་དང་པོ་ནི།༼ ༽ཞེ་ན་དེ་ཡི་ལན་དེ་ལ་ལན་འདི་སྐད་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ།ཁོ་བོ་ཅག་དབུ་མ་པ་ནི་མེད་པ་པ་ཆད་ལྟ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། ཁོ་བོ་ཅག་ནི་རང་བཞིན་༼བ༽གྱིས་དོན་དམ་པར་ཡོད་པ་དང་༼བར༽ཐ་སྙད་དུ་ཡང་མེད་པའི་མཐའ་གཉིས་སུ་སྨྲ་བ་ཁྱེད་ཅག་ལྟ་བུ་བཀག་ནས་༼བར༽མཐར་དེ་དང་བྲལ་བའི་སྒོ་ནས་གཉིས་སུ་མེད་པའི་དབུ་མའི་ལམ་དྲང་པོ་དེར་ཕྱིན་པས་ལེགས་པའི་མཆོག་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་གྲོང་ཁྱེར་དུ་ངེས་པར་འགྲོ་བར་བྱེད་པའི་ལམ་དེ་ཉིད་གསལ་བར་བྱེད་ཅིང་སྟོན་པ་ཡིན་ནོ། །༼ཇ༽གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ལས་དང་པོ་ལས་སོགས་མི་འགོག་ཀྱང་རང་བཞིན་འགོག་པ་ནི། ༼ ༽དེ་དག་གསལ་བར་བྱེད་པར་མ་ཟད་ཀྱི་ཁོ་བོ་ཅག་དབུ་མ་པ་ནི་རྒྱུ་ལས་དང་ལས་དེའི་བྱེད་པ་པོ་དང་ལས་དེའི་འབྲས་བུ་ལ་སོགས་པའི་ངེས་པ་ནི་མེད་དོ་ཞེས་གཏན་ནས་སྨྲ་བའང་མ་ཡིན་ཏེ། འོ་ན་ཅི་ལྟ་བུ་སྨྲ་བ་ཡིན་ཞེ་ན། ལས་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་འདི་དག་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་དོ་ཞེས་སྨྲ་ཞིང་ཞེས་རྣམ་པར་འཇོག་པ་ཡིན་ནོ། །༼ཇ༽གཉིས་པ་རང་བཞིན་ཡོད་ན་བྱ་བྱེད་མི་རུང་ལ་མེད་ན་རུང་ཚུལ་ནི།༼བ༽ཁོ་ན་རེ། ཅི་སྟེ་དངོས་སྨྲ་བ་ཁྱོད་འདི་སྙམ་དུ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པའི་ཆོས་རྣམས་ལ་རྒྱུས་འབྲས་བུ་སྐྱེད་པ་༼བ༽སོགས་སྐྱེ་འགག་སོགས་ཀྱིས་བྱ་བ་བྱེད་པ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་སྔར་

223

ལྷག་མཐོང་ལ་བསླབ་ཚབརྗོད་པའི་ཉེས་པ་དེ་ཉིད་སེལ་མ་ནུས་པར་སོ་ན་སྟེ་མ་ཉམས་པར་གནས་ཤིང་འདུག་པ་ཉིད་དོ་སྙམ་དུ་སེམས་ན།སེལ་མི་ནུས་པའི་ཉེས་པ་དེ་ལྟ་བུ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ།འདི་ལྟར་རང་གི་

༼བ༽ངོ་

བོས་༼ར༽གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་དང་བཅས་པའི་དངོས་པོ་རྣམས་ཁོ་ན་ལ་རྒྱུ་འབྲས་༼བ༽སོགས་ཀྱི་སྐྱེ་འགག་སོགས་ཀྱི་བྱ་བ་༼བ༽འཐད་པར་མི་འཐད་ཅིང་དེ་འདྲའི་རྣམ་གཞག་མ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་དང་།རང་གི་༼བ༽ངོ་བོས་༼ར༽གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་མེད་པའི་དངོས་པོ་རྣམས་ཁོ་ན་ལ་རྒྱུ་འབྲས་༼བ༽སོགས་ཀྱི་སྐྱེ་འགག་སོགས་ཀྱི་བྱ་བ་འཐད་༼བ༽པར་འཐད་ཅིང་དེ་འདྲའི་རྣམ་གཞག་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །༼ཇ༽གཉིས་པ་དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ་བརྒྱད་ལས་དང་པོ་དངོས་སྨྲའི་བསམ་ཚུལ་ནི། ༼ ༽དེ་སྐད་གསུངས་པ་དེ་ལ་དོན་འདི་སྐད་འབྱུང་སྟེ་འདི་ལྟར་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་དབུ་མ་བ་ཁྱེད་འདོད་པ་ལྟར་ཡིན་ན་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་འགོག་པའི་རིགས་པ་དེས་ནི་རྒྱུ་ལས་ལས་འབྲས་བུ་རྣམ་པར་སྨིན་པ་འབྱུང་བ་བཀག་ཅིང་བསལ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་དངོས་སྨྲ་བས་སྨྲས་པ་ཡིན་ལ་དངོས་སྨྲ་བས་དེ་ལྟར་སྨྲས་པ་དེ་ནི་ཁྱེད་ཅག་བོད་ཀྱི་དབུ་མ་པར་ཁས་འཆེ་བ་དག་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་འགོག་པའི་རིགས་པས་རྒྱུ་འབྲས་ཐམས་ཅད་བཀག་པར་གོ་བའི་འདོད་པ་དང་འདོད་པའི་ཚུལ་ཁྱད་མེད་པར་སོང་བའོ། །༼ཇ༽གཉིས་པ་རྒྱུ་འབྲས་མེད་ན་མཐར་ལྟུང་བར་མཐུན་ཚུལ་ནི། ༼ ༽དེ་ནས་རྒྱུ་འབྲས་བཀག་ན་ཆད་ལྟ་བའི་གཙོ་བོར་འགྱུར་རོ་ཞེས་པ་ནི་སྤྱིར་དབུ་མ་པ་དང་དངོས་པོར་སྨྲ་བ་གཉིས་ཀས་རྒྱུ་འབྲས་བཀག་ན་ཆད་ལྟ་བར་འགྲའོ་ཞེས་འདོད་པར་འདྲ་ཡང་། སྐབས་འདིར་མི་མཐུན་པ་བྱུང་ལུགས་ནི། དབུ་མ་པ་ནི་རྒྱུ་འབྲས་བཀག་ནས་མེད་པར་ཁས་མི་ལེན་ཅིང་མི་འདོད་ལ། དེ་མི་འདོད་ཀྱང་དངོས་སྨྲ་བས་ནི་དབུ་མ་པ་ཁྱོད་ཀྱིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་འགོག་པར་བྱེད་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་འགོག་པར་བྱེད་ན་དེ་ལྟར་བཀག་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་རྒྱུ་འབྲས་ཀྱང་ངེས་པར་འགོག་དགོས་སོ། །དེ་བཀག་ན་རྒྱུ་འབྲས་མེད་པར་ཁས་ལེན་ཅིང་སྐུར་པ་བཏབ་པས་ཆད་ལྟ་བར་འགྱུར་སྙམ་ནས་དབུ་མ་པ་ལ་མེད་

224

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

པ་པའམ་ཆད་ལྟ་བ་ཞེས་སྐྱོན་ཟེར་རོ། །༼ཇ༽གསུམ་པ་བོད་ཀྱི་དབུ་མར་མོས་ཀྱང་དངོས་སྨྲ་བ་ལྟར་འདོད་པ་ནི། ༼ ༽དེ་ལྟར་ན་བོད་ཀྱི་དབུ་མ་པར་ཁས་འཆེ་བ་ཕལ་ཆེ་བ་ནི་རིགས་པས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་འགོག་ན་དེ་ལྟར་འགོག་པའི་རིགས་པ་དེས་རྒྱུ་འབྲས་ཀྱང་གཏན་ནས་དགག་དགོས་པར་འདོད་པ་ནི་དངོས་སྨྲ་བ་རྣམས་དང་འདོད་པ་མཐུན་པར་སྣང་ལ། འོན་ཀྱང་དངོས་སྨྲ་བ་དང་བོད་དེ་དག་གི་ཁྱད་པར་ནི་རྒྱུ་འབྲས་རིགས་པས་འགོག་པ་དེ་ཉིད་དོན་ལ་གནས་པའི་དབུ་མའི་ལུགས་སུ་བྱས་ནས་རྒྱུ་འབྲས་བཀག་པའི་སྟོང་པ་དེ་ཉིད་ལ་མོས་པར་སྣང་ངོ་། །༼ཇ༽བཞི་པ་དབུ་མ་པས་མཐའ་གཉིས་བསལ་ནས་དབུ་མར་སྨྲ་བའི་ལན་བཏབ་ཚུལ། ༼ ༽དངོས་སྨྲ་བས་དབུ་མ་པ་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་འགོག་ན་རྒྱུ་འབྲས་བཀག་པས་ཆད་ལྟ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་པའི་རྩོད་པ་དེའི་ལན་གོང་དུ་གསུངས་པ་ནི་ཁོ་བོ་ཅག་དབུ་མ་པ་ནི་མེད་པ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། ཡོད་མེད་ཀྱི་༼བ༽མཐའ་གཉིས་སུ་སྨྲ་བ་བཀག་ཅིང་། བསལ་ནས་ཐར་པའི་ལམ་དྲང་པོར་འགྲོ་བའི་ལུགས་གསལ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་ནས་ཡོད་མེད་ཀྱི་མཐའ་ཉིད་དུ་སྨྲ་བའི་ལུགས་སེལ་ཚུལ་ནི་ཚིག་ལྷག་མས་བསྟན་ཏོ། །༼ཇ༽ལྔ་པ་ལས་སོགས་མེད་ན་སྐྱོན་དེ་ཡོད་ཀྱང་ཁོ་བོ་ལས་འབྲས་འདོད་ཚུལ་ནི།༼ ༽ཚིག་ལྷག་མས་དེ་སེལ་ཚུལ་བསྟན་པ་དེ་ལ་ཁོ་བོ་ཅག་དབུ་མ་པ་ནི་ལས་འབྲས་སོགས་མེད་དོ་ཞེས་མི་སྨྲ་ཞེས་གསུངས་པས་ནི་མེད་པའི་མཐར་སྨྲ་བ་སེལ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། ལས་འབྲས་སོགས་མེད་པར་འདོད་ན་ཆད་པའི་མཐར་ལྟ་བའི་མེད་པ་པར་འགྱུར་བ་ཁྱེད་དངོས་སྨྲ་བ་ཟེར་བ་ལྟར་ཡིན་པ་ལས་ཁོ་བོ་དབུ་མ་པ་ནི་ལས་འབྲས་སོགས་མེད་པ་དེ་མི་འདོད་ཅེས་ལན་བཏབ་པའོ། །༼ཇ༽དྲུག་པ་རྟག་མཐའ་སེལ་ཚུལ་ནི། ༼ ༽དེ་སྐད་དུ་ལན་བཏབ་པ་ལ་དངོས་སྨྲ་བས་ཚུར་དྲིས་པ་ནི་འོ་ན་ཅི་སྨྲས་ཞེས་འདྲི་བར་བྱེད་པ་དེ་ལ། དབུ་མ་པས་ཕར་ལན་སྨྲས་པ་ནི་ལས་འབྲས་སོགས་ཀྱི་དངོས་པོ་འདི་དག་གཏན་མེད་མ་ཡིན་གྱི་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་

225

ལྷག་མཐོང་ལ་བསླབ་ཚདོ་ཞེས་རྣམ་པར་འཇོག་པའམ་བཞག་པ་ལྟར་འདོད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྨྲས་པས་ནི་ཡོད་པའི་མཐར་སྨྲ་བ་སེལ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །༼ཇ༽བདུན་པ་རང་བཞིན་མེད་པ་ལ་རྒྱུ་འབྲས་མི་རུང་བར་རྩོད་ཚུལ་ནི། ༼ ༽དེ་ལ་དངོས་སྨྲ་བས་ཚུར་ལན་སྨྲས་པ་ནི་རང་བཞིན་མེད་པ་དེ་ལ་ནི་སྐྱེ་འགག་སོགས་ཀྱི་བྱ་བྱེད་མི་འཐད་པ་ཡིན་པས་ན་རྒྱུ་འབྲས་བཀག་པའི་ཉེས་པ་དེ་ཉིད་མ་ཉམས་པར་སོ་ན་འདུག་གོ་ཞེས་པ་ནི་དབུ་མ་པ་ཁྱོད་ཀྱིས་འདི་སྐད་དུ་མེད་པར་མི་སྨྲ་ཡི། རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་སྨྲའོ་ཞེས་ལན་སྨྲས་ཀྱང་ངེད་ཀྱིས་སྔར་བཀོད་པའི་སྐྱོན་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་ན་རྒྱུ་འབྲས་མི་འཐད་པ་དེ་ཉིད་ད་དུང་སྤོང་མི་ནུས་པར་སྐྱོན་ཉིད་དུ་གནས་སོ་ཞེས་དངོས་པོར་སྨྲ་བས་དེ་སྐད་དུ་རྩོད་པ་ཡིན་སྟེ། དངོས་སྨྲ་བ་ཁོའི་ལུགས་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་དང་གཏན་ནས་མེད་པ་གཉིས་ཁྱད་པར་མེད་པ་ཡིན་པས་དབུ་མ་པ་ལ་དེ་ལྟར་རྩོད་པའོ། །༼ཇ༽བརྒྱད་པ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་ན་རུང་ལ་དེ་ཡོད་ན་རྒྱུ་འབྲས་མི་རུང་པའི་ལན་༼ ༽དང་གྲུབ་དོན་ནི།སྐྱོན་སོ་ན་ཡོད་དོ་ཞེས་པ་དེའི་ལན་དུ་དབུ་མ་པས་སྨྲས་པ་ནི་རྒྱུས་འབྲས་བུ་བསྐྱེད་པ་སོགས་ཀྱི་བྱ་བྱེད་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་ལ་གཏན་ནས་བཞག་ཏུ་མི་རུང་བ་དང་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་ཁོ་ན་ལ་བྱ་བྱེད་དེ་དག་བཞག་ཏུ་རུང་བར་གསུངས་སོ། །༼ཇ༽གསུམ་པ་དབུ་མའི་དོན་རྟོགས་པ་མཐའ་གཉིས་ཁེགས་པ་ལ་བལྟོས་ཚུལ་ལ་རྟེན་འབྲེལ་རྟོགས་པ་དང་། རྫུན་པ་རྟོགས་པ་འོང་ཚུལ་གཉིས་དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་སྒོ་ནས་མཐའ་གཉིས་སེལ་ཚུལ་ནི། ༼ ༽དེ་དང་མཐུན་པར་བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་བ་ལས་ཀྱང་གསུངས་ཏེ། དངོས་སྨྲ་བས་དབུ་མ་པ་ལ་ཁྱོད་ནི་དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་སྨྲ་བས་དངོས་པོ་གཏན་མེད་པར་སྨྲ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྨྲས་པ་ལ་དབུ་མ་པས་ལན་སྨྲས་པ་ནི། བདག་ཅག་དབུ་མ་བས་ནི་༼ཇ༽དོན་བྱེད་ནུས་སྟོང་གི་ཆད་ལྟ་དངོས་པོ་གཏན་མེད་པར་སྨྲ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། དངོས་པོ་རྒྱུ་རྐྱེན་ལ་རྟེན་ཅིང་བལྟོས་པའི་རྟེན་ཅིང་“འབྲེལ་1བར་འབྱུང་བའི་ཚུལ་ཇི་ལྟ་བ་
1 ལམ་རིམ་དུ། འགྲེལ་

226

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

བཞིན་དུ་སྨྲ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།།དེ་ལ་དངོས་སྨྲ་བས་དྲིས་པ་ནི་འོ་ན་ཅི་དབུ་མ་པ་ཁྱོད་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་དངོས་པོའི་མཐར་སྨྲ་བ་ཞིག་གམ་ཞེ་ན།༼ཇ༽ བདེན་གྲུབ་ཀྱི་ཡོད་སྨྲ་༼ ༽དེ་ལ་དབུ་མ་པས་ལན་བཏབ་པ་ནི་ངེད་ཅག་དངོས་པོའི་མཐར་སྨྲ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། རྒྱུ་མཚན་ཅི་ཞེ་ན་དངོས་པོ་རྒྱུ་རྐྱེན་ལ་རྟེན་ཅིང་བལྟོས་པའི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་ཚུལ་ཇི་ལྟ་ཡིན་པ་སྨྲ་བ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །༼ཇ༽གཉིས་པ་རང་བཞིན་མེད་པ་དང་རྟེན་འབྲེལ་དང་བརྫུན་པ་སོགས་གོ་དོན་གཅིག་པ་ནི།༼ ༽དེ་ལ་དངོས་སྨྲ་བས་དྲིས་པ་ནི་དབུ་མ་པ་ཁྱོད་དངོས་པོ་མེད་པར་ཡང་མི་སྨྲ་ལ་དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པར་ཡང་མི་སྨྲ་ན། འོ་ན་ཅི་འདྲ་སྨྲ་བ་ཞིག་ཡིན་ཅེ་ན།དེ་ལ་ཡང་དབུ་མ་པས་ལན་སྨྲས་པ་ནི་དངོས་པོ་རྒྱུ་རྐྱེན་ལ་རྟེན་ཅིང་བལྟོས་པའི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་ཚུལ་ཇི་ལྟར་ཡིན་པ་ཉིད་སྨྲ་བའོ། །དེ་ལ་དངོས་སྨྲ་བས་ཡང་དྲིས་པ་ནི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཡང་གང་འདྲ་ཞིག་ཡིན་ཅེ་ན།༼ཇ༽དེའི་དོན་གཉིས་ལས་ཡོད་མཐའ་སེལ་བ་༼ ༽དེ་ལ་ལན་ནི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པའི་དོན་ཅན་ཏེ་རྒྱུ་རྐྱེན་ལ་རྟེན་ཅིང་བལྟོས་པས་ན་རང་བཞིན་གྱིས་མ་སྐྱེས་པའི་དོན་ཅན་དང་༼ཇ༽ཆད་མཐའ་སེལ་བ་༼ ༽རྒྱུ་མཚན་དེ་ཉིད་ཀྱིས་རང་དབང་མེད་པའི་ཕྱིར་དཔེ་སྒྱུ་མའི་རྟ་གླང་སོགས་དང་སྨིག་རྒྱུའི་ཆུ་དང་གཟུགས་བརྙན་གྱི་བྱད་བཞིན་དང་དྲི་ཟའི་གྲོང་ཁྱེར་གྱི་གྲོང་སོགས་ཀྱི་རྣམ་པ་དང་སྤྲུལ་པའི་མི་སོགས་དང་རྨི་ལམ་གྱི་གླང་པོ་སོགས་དེ་དང་དེར་སྣང་ཡང་དེ་དང་དེར་མེད་པའི་བརྫུན་པ་དང་མཚུངས་པའི་རང་བཞིན་ཅན་གྱི་འབྲས་བུ་རང་གི་ངོ་བོས་མེད་ཀྱང་རྒྱུ་རྐྱེན་གྱིས་དབང་གིས་དེར་སྣང་བའི་བརྫུན་པ་སྣ་ཚོགས་འབྱུང་བའི་དོན་ཅན་དང་དེ་ལྟར་འབྲས་བུ་སྐྱེད་ཀྱང་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་དང་རང་དབང་པའི་བྱེད་པ་པོའི་བདག་མེད་པའི་དོན་ཅན་ཡིན་ནོ་ཞེས་རྟེན་འབྲེལ་དུ་འདོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་དངོས་པོ་ཡོད་མེད་ཀྱི་མཐའ་གཉིས་སུ་སྨྲ་བ་སེལ་ཚུལ་བསྟན་པ་ཡིན་ཏོ། །དེ་ལྟར་བསྟན་པ་དེའི་དོན་ཡང་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་དོན་རང་བཞིན་གྱིས་མ་སྐྱེས་པ་ལ་བཤད་པ་དེས་ནི་དངོས་པོ་ཡོད་པའི་

227

ལྷག་མཐོང་ལ་བསླབ་ཚམཐར་སྨྲ་བ་“སེལ་1བར་བྱེད་ལ། རང་བཞིན་གྱིས་མ་སྐྱེས་ཀྱང་སྒྱུ་མ་ལ་སོགས་པ་དང་འདྲ་བའི་འབྲས་བུ་འབྱུང་བའི་ཚུལ་དེ་ཉིད་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་དོན་དུ་བསྟན་པ་དེས་ནི་དངོས་པོ་མེད་པའི་མཐར་སྨྲ་བ་སེལ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །༼ཇ༽གསུམ་པ་མཐའ་གཉིས་བསལ་ནས་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུའི་རྒྱུ་འབྲས་ཡོད་པར་བསྟན་པ་ནི།

༼ ༽རྒྱུ་མཚན་དེས་ན་༼ཇ༽དངོས་པོའི་སྐད་དོད་བྷཱ་ཝ་དོན་དུ་མ་ལ་འཇུག་
པས་འདིའི་༼ ༽འདི་དག་གི་སྐབས་སུ་དངོས་པོ་ཡོད་པ་དང་དངོས་པོ་མེད་པར་བཤད་པའི་དངོས་པོ་ནི་རང་བཞིན་ལ་བྱེད་“དེ་2༼ཇ༽སྭ་བྷཱ་ཝ་ལྟ་བུ་དང་དོན་བྱེད་ནུས་པ་ལ་བྱེད་པ་གཉིས་ཡོད་པ་ལས།༼ཇ༽གོང་གི་ཁྱད་པར་གཉིས་པ་དངོས་པོ་ཡོད་པར་སྨྲ་བ་ཞེས་པའི་དངོས་པོ་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཁོ་ན་ལ་བྱ་དགོས་ལ།དངོས་པོ་མེད་པར་སྨྲ་བ་ཞེས་པའི་དངོས་པོ་ནི་དོན་བྱེད་ནུས་པའི་དངོས་པོ་ལ་བྱ་དགོས་སྟེ། དངོས་པོ་ཡོད་པ་དང་དངོས་པོ་མེད་པའི་མཐའ་དེ་གཉིས་སེལ་བ་ན་དངོས་པོ་ཡོད་པའི་མཐའ་སེལ་བའི་སྐབས་སུ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་བཀག་ཅིང་དངོས་པོ་མེད་པའི་མཐའ་སེལ་བའི་སྐབས་སུ་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུའི་རྒྱུ་འབྲས་ཡོད་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །༼ཇ༽གཉིས་པ་རྫུན་པ་རྟོགས་ཚུལ་ལ་དྲུག་ལས། དང་པོ་མེད་མཐའ་བསལ་ཏེ་རྟེན་འབྲེལ་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུ་འདོད་ཚུལ་ནི། ༼ ༽རྒྱུ་མཚན་གཞན་ཡང་བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་བ་ལས་གསུངས་པ་ནི། ི༼ང༽དབུ་མ་པས་ཕྱི་རོལ་མེད་པའི་ཤེས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་བཀག་པ་ལ་སེམས་ཙམ་པ་ན་རེ་ཡུལ་ཅན་ཡོད་པ་ལ་ཡུལ་དེ་ཡོད་དགོས་ན་ཡང་གཞན་དག་ན་རེ་ཅི་དབུ་མ་པ་ཁྱེད་ཅག་འདས་པའི་དངོས་པོ་༼བ༽ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་དྲན་པ་མེད་པར་འདོད་དམ་ཞེ་༼བར༽ན་དེ་ལ་ལན་སྨྲས་པ་ནི་དེ་འདྲའི་དྲན་པ་མེད་དོ་ཞེས་དེ་སྐད་དུ་སུ་༼བར༽ཞིག་སྨྲ། བར་བྱེད་པ་དེ་ལ་དེ་སྐད་དུ་དྲིས་ཤིག་ཁོ་བོ་ཅག་དབུ་མ་བ་ནི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་འགོག་ཅིང་སེལ་བ་མ་ཡིན་པས་དེ་སྐད་དུ་སྨྲ་བ་མ་ཡིན་
1 ལམ་རིམ་དུ། སལ་
2 ལམ་རིམ་དང་མཆན་བཞི་དཔེ་དེབ་གཉིས་ཀར། པ་

228

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

ནོ།།དྲན་པ་དེ་ནི་ཁོ་རང་གི་ངོ་བོ་༼བ༽ཡང་ཇི་ལྟར་ཡོད་པ་དེ་ལྟར་དུ་གནས་པར་ནི་ངེས་པ་ཡིན་ན།དེའི་ངོ་བོའི་གནས་ཚུལ་ཡང་ཇི་སྐད་དུ་༼བ༽འདས་པའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་དྲན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། ཆོས་༼བ༽ཅན་ལོག་པ་སྟེ་རང་བཞིན་མེད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ་ཁྱོད་ཀྱིས་དོན་དམ་ཡུལ་འདས་པའི་དངོས་པོ་དེ་ཉིད་ལོག་པ་སྟེ་རང་བཞིན་མེད་པ་ཡིན་པ་གང་༼བ༽ཞིག་ཡུལ་ལོག་པ་སྟེ་རང་བཞིན་མེད་༼བ༽པ་སྟེ་རྫུན་པར་གྲུབ་པ་ཡི།།དོན་ཏེ་

༼བ༽ཡུལ་ཉིད་ལ་ཡུལ་ཅན་༼བ༽ཡང་དམིགས་ནས་ལོག་པ་སྟེ་རང་བཞིན་མེད་༼བ༽པ་རྫུན་པའི་
རང་བཞིན་ཅན་ཁོ་ན་འབྱུང་། བའི་“ཕྱིར༼བ༽།ངོ་1། ། ཞེས་སློབ་དཔོན་ཉིད་རྣམ་པར་འཇོག་པར་མཛད་དོ། །རྒྱུ་མཚན་དེའི་ཕྱིར་དྲན་པའི་དམིགས་པ་ནི་སྔར་འདྲིས་པར་བྱས་པའི་འདས་པའི་དངོས་པོ་ཡིན་ནོ། །༼ཇ༽གཉིས་པ་ཡུལ་རང་ངོས་ནས་མ་གྲུབ་པས་ཡུལ་ཅན་རང་ངོས་ནས་མ་གྲུབ་པའི་ལོག་པའམ་རྫུན་པར་གྲུབ་ཚུལ་ནི། གལ་ཏེ་ཡུལ་༼བར༽འདས་པའི་དངོས་པོ་དེ་རང་གི་ངོ་བོས་ཡོད་པ་ཞིག་ཡིན་ན་ནི་དངོས་པོ་དེ་དྲན་པའི་དྲན་པ་དེ་ཉིད་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པའི་དོན་ལ་དམིགས་
པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་དམིགས་པའི་དྲན་པ་དེ་ཡང་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པ་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་དགོས་པ་ཡིན་ན་ཡང་རིགས་པས་གང་གི་ཚེ་འདས་པའི་དངོས་པོ་དེ་ཉིད་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་སོང་བ་དེའི་ཚེ་འདས་པའི་དངོས་པོ་དེ་ལ་དམིགས་པའི་དྲན་པའང་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་ཉིད་དུ་གྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། དྲན་པ་དང་དམིགས་པ་དེ་གཉིས་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་གྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར་ན་དེ་གཉིས་ལོག་པ་རྫུན་པའི་རང་བཞིན་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བར་གྲུབ་བོ། །༼ཇ༽གསུམ་པ་རྫུན་གྲུབ་དང་རང་བཞིན་མེད་པ་དང་རྟེན་འབྲེལ་དོན་འདྲ་ཚུལ་དང་གཏན་མེད་མ་ཡིན་པ་ནི། ལོག་པ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་དང་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ཞེས་བྱ་བ་གཉིས་པོ་དེ་དང་དོན་གཞན་མ་ཡིན་པ་སྟེ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་དང་རྟེན་འབྲེལ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་གཉིས་པོ་དེ་ཁོ་ནར་གྲུབ་བོ། །དེ་ཡང་དོན་བྱེད་པའི་དངོས་པོ་གཏན་ནས་མེད་པའི་དོན་ནི་ལོག་པ་རྫུན་
1 མཆན་བཞི་དེབ་ཏུ། ཕྱིར་རོ།

229

ལྷག་མཐོང་ལ་བསླབ་ཚཔའི་དོན་མ་ཡིན་ནོ།།

༼ཇ༽བཞི་པ་མཐའ་གཉིས་སེལ་བའི་ཚུལ་ནི། ༼ ༽དེ་ལྟར་ན་འདས་པའི་དངོས་
པོ་ནི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་༼བ༽གཏན་ནས་མེད་པ་༼ཇ༽ཆད་འཐའ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ།༼བ༽ད་ལྟར་གྱི་རྒྱུ་མཚན་ཅི་ཞེ་ན། དྲན་པས་དྲན་པར་བྱ་བའི་

༼བར༽ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་དངོས་པོ་དེའི་འབྲས་བུ་
སྟོན་གྱི་ལོ་ཐོག་༼བ༽སོགས་དྲན་པ་སྐྱེ་བ་སོགས་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །འདས་པའི་དངོས་པོ་དེ་ཉིད་རང་གི་ངོ་བོས་ཡོད་པ་༼ཇ༽རྟག་མཐའ་འང་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡིན་༼བ༽ན་༼ང༽ད་ལྟར་གྱི་དྲན་པའི་དུས་སུ་ཡོད་དགོས་༼ང༽པས་གལ་ཏེ་ད་ལྟར་ཡོད་ན་གང་གིས་ཀྱང་བཅོས་སུ་མེད་པའི་རྟག་པ་ཉིད་དུ་ཐལ་བའི་ཕྱིར་དང་ད་ལྟའང་དེ་ཡོད་༼བ༽པའི་ཕྱིར། ཡུལ་རང་གི་ངོ་བོས་ཡོད་པ་ནི་ཡུལ་ཅན་དྲན་པའི་དུས་སུ་མེད་པ་མི་འཐད་པས་དྲན་པས་དངོས་པོ་དེ་ཉིད་དང་དངོས་སུ་ཐུག་ནས་འཛིན་ནུས་༼བ༽པའི་ཤེས་པ་ཡོད་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་སྐབས་ཀྱི་ལོག་པ་ནི་རང་བཞིན་མེད་པ་ལ་བྱེད་ཀྱི་དངོས་པོ་མེད་
པ་ཙམ་ལ་མི་༼བ༽བྱེད་དོ། །༼ཇ༽ལྔ་པ་དེས་ན་མཐའ་གཉིས་བསལ་བའི་རྫུན་པ་འདོད་པ་ནི། ཞེས་འདས་པ་ལ་སོགས་པའི་དངོས་པོ་འདི་དག་གཏན་ནས་ཡེ་མེད་ཀྱང་མིན་ལ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའང་མིན་པ་དང་ལོག་པ་འམ་“རྫུན་1པའི་དོན་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་དོན་ཡིན་གྱི། དངོས་པོ་གཏན་ནས་མེད་པའི་དོན་མིན་པར་གསུངས་པ་ཡིན་པས། ༼ཇ༽དྲུག་པ་མཐའ་གཉིས་སུ་སྨྲ་བ་རང་བཞིན་མེད་པར་སྨྲ་བ་སོགས་མི་གཅིག་པ་ནི། ཆོས་འདི་རྣམས་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པར་འདོད་ན་དངོས་པོའི་མོཐར་སྨྲ་བའམ་ཡོད་པའི་མཐར་ལྟུང་བ་ཡིན་གྱི། ཆོས་དེ་དག་ཡོད་པ་ཙམ་དུ་སྨྲ་བ་ནི་དངོས་པོའི་མཐར་སྨྲ་བ་འམ་ཡོད་“2མཐར་སྨྲ་བ་མིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཕྱི་ནང་གི་དངོས་པོ་རྣམས་དོན་བྱེད་པའི་ནུས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྟོང་པའི་དངོས་མེད་དུ་འདོད་ན་དངོས་པོ་མེད་པའི་མཐར་སྨྲ་བའམ་མེད་མཐར་ལྟུང་བ་ཡིན་གྱི། དངོས་པོ་དེ་དག་ལ་རང་
1 ལམ་རིམ་དུ། བརྫུན་
2 ལམ་རིམ་དུ། པར་

230

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

གིས་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་མེད་པར་སྨྲས་པས་མེད་མཐར་ལྟུང་བ་ནི་མིན་ནོ། །༼ཇ༽བཞི་པ་ཕན་ཚུན་སྤངས་འགལ་མེད་པར་དགག་སྒྲུབ་མི་རུང་བར་བཤད་པ་ལ་བཅུ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ཡོད་མིན་མེད་མིན་འདོད་པ་དངོས་འགལ་ཡིན་པ་ནི། དེ་ལྟར་གཏན་ནས་ཡེ་མེད་པ་དང་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་གཉིས་དང་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་ཡོད་པ་དང་ཡོད་པ་ཙམ་གཉིས་གྱི་ཁྱད་པར་མ་ཕྱེད་པར་ཡོད་མེད་ཀྱི་མཐར་ལྟུང་བ་སེལ་ཞིང་འགེགས་པར་བྱེད་པའི་ཚེ་ན་ཁྱེད་ཅག་འདི་སྐད་དུ་སྨྲ་སྟེ། ཁོ་བོ་ཅག་ནི་མེད་པར་མི་སྨྲ་ཡི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་ལྟར་སྒྲུབ་བྱེད་གཞན་མེད་པའི་གཡོ་ཟོལ་གྱིས། ཡོད་པར་མི་སྨྲ་ཡི་མེད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པའི་ཚིག་དེ་སྐད་སྨྲ་བ་ཙམ་ལ་སྐྱབས་བཅས་ནས་ཕ་རོལ་བོའི་ཚིག་བཟློག་ཏུ་རེ་བ་དེ་འདྲ་བས་ནི་

༼ཇ༽ཕན་ཚུན་སྤངས་འགལ་གཉིས་ལས་རྒྱུད་འགལ་རྟག་པ་དང་དངོས་པོ་ལྟ་བུ་དང་། དངོས་འགལ་རྟག་མི་རྟག་ལྟ་བུ་མ་ཤེས་ཤིང་རང་ཚིག་ལ་དངོས་འགལ་གྱི་༼ ༽རང་གི་ཚིག་ལྟག་འོག་ཕན་ཚུལ་འགལ་བ་འདུ་བ་ཤ་སྟག་སྨྲ་དགོས་པར་འགྱུར་ཞིང་༼ ༽ཚིག་དེ་འདྲ་བ་དེས་༼ཇ༽མཐའ་གཉིས་ལས་འདས་པའི་དབུ་མའི་དོན་ཡང་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་ཤོད་དེ། ཅུང་ཟད་ཀྱང་བཤད་པར་མི་ནུས་སོ། །དེ་ཡང་ཁྱེད་ཅག་གིས་གང་ཟག་གཞན་ལ་དགག་པ་བྱེད་པའི་ཚེ་ན་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་མེད་གཉིས་ལ་སོགས་པའི་མཐའ་བཀོད་དེ། བརྟག་པ་བྱས་ནས་གཞན་ལུགས་འགོག་པར་འདུག་པས་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་མེད་ཀྱི་མཐའ་དེ་གཉིས་སུ་ཁ་ཚོན་ཆོད་དགོས་པར་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཁས་བླངས་པ་ཡིན་ལ་དེ་ལྟར་ཁས་བླངས་བཞིན་དུ་ཁ་ཚོན་ཆོད་རྒྱུའི་མཐའ་དེ་གཉིས་གང་ཡང་མིན་པའི་དོན་ཕུང་སུམ་པ་ཞིག་ཀྱང་ཁྱེད་རང་གིས་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །༼ཇ༽གཉིས་པ་འགལ་བ་དང་ཁ་ཚོན་མི་ཆོད་ན་དགག་བསྒྲུབ་མི་རུང་བ་ནི།

༼ ༽ཚུལ་དེ་ནི་འདི་ལྟར་ཡིན་ཏེ་གཞི་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་ལ་དཔྱོད་པའི་
ཚེ་གཞི་དེ་ཉིད་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་དམ་མེད་ཅེས་བརྟག་པ་བྱེད་པ་དེས་ནི་བརྟག་བྱའི་མཐའ་དེ་གཉིས་སུ་ཁ་ཚོན་ཆོད་པར་འདོད་དགོས་ཏེ། བརྟག་བྱའི་མཐའ་གཉིས་པོ་དེར་མ་འདུས་

231

ལྷག་མཐོང་ལ་བསླབ་ཚཔའི་ཕུང་སུམ་པ་ཞིག་ཡོད་ན་ནི་གཞི་དེ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་དང་མེད་པ་གཉིས་པོ་གང་ཡིན་ཞེས་བརྟག་པ་བྱས་པ་ལ་དགོས་པ་མེད་ཅིང་དེ་ལྟར་བརྟག་པ་བྱ་བར་ཡང་མི་རིགས་ཏེ། དཔེར་ན། ཁ་དོག་སོགས་ལ་སྔོ་སེར་གཉིས་ལས་གཞན་པ་དུ་མ་མཐོང་བཞིན་དུ་ཁ་དོག་ཏུ་ཡོད་ན་སྔོན་པོར་ཡོད་དམ་སེར་པོར་ཡོད་ཅེས་འབྲེལ་མེད་འདྲི་བ་དང་འདྲའོ། །༼ཇ༽གསུམ་པ་སྤྱིར་ཡོད་མེད་གཉིས་སུ་ཁ་ཚོན་མ་ཆོད་ན་རང་བཞིན་ཡོད་མེད་ལ་མི་རུང་བ་ནི།༼ ༽དེས་ནི་སྔར་བཤད་པ་ལྟར་ཁ་ཚོན་ཆོད་པ་དགོས་ལ་དེ་ལྟར་བྱེ་བྲག་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་མེད་གཉིས་སུ་ཁ་ཚོན་ཆོད་པ་དེའང་སྤྱིར་ཤེས་བྱ་ལ་ཡོད་མེད་གཉིས་སུ་ཁ་ཚོན་ཆོད་པ་ལ་རག་ལས་ཏེ། དཔེར་ན། བདེན་པར་གྲུབ་པ་ལ་བདེན་པར་གྲུབ་པའི་གཅིག་དང་བདེན་པར་གྲུབ་པའི་དུ་མའི་མཐའ་གཉིས་པོ་གང་རུང་དུ་ཁ་ཚོན་ཆོད་པ་དེ་ཉིད་སྤྱིར་ཡོད་པ་ལ་གཅིག་དང་དུ་མ་གཉིས་སུ་ཁ་ཚོན་ཆོད་པ་ལ་ངེས་པར་བལྟོས་པ་བཞིན་ནོ། །༼ཇ༽བཞི་པ་དེ་འདྲའི་ཁ་ཚོན་ཆོད་པ་ལ་དངོས་འགལ་ཟེར་པའི་དོན་སྤྱི་མགོ་བ་ནི།དེ་ལྟར་བརྟག་པར་བྱ་བའི་མཐའ་གཉིས་སུ་ཁ་ཚོན་ཆོད་ན་ནི་མཐའ་དེ་གཉིས་པོ་གང་དུ་ཡང་མ་གཏོགས་པའི་ཕུང་སུམ་ལྡོག་ཅིང་མེད་པ་ཞིག་ངེས་པར་དགོས་པས་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་དང་མེད་པ་དེ་གཉིས་པ་གང་ཡང་མིན་པའི་ཆོས་ཡོད་པར་འདོད་པ་“ན་1གང་ལ་ཡང་མ་བསམ་པར་བ་བཅོལ་གང་བྱུང་བྱུང་འཆོལ་བར་སྨྲ་བ་ཡིན་ཏེ།དེ་ལྟར་སྨྲ་མི་རིགས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡང་རྩོད་ཟློག་ལས། རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་ཉིད་དེར་མ་བསྡད་པར་ལོག་ན། །རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཉིད་ཀྱི་སྟེང་དུ་གནས་ཤིང་རབ་ཏུ་གྲུབ་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་ཆོས་གང་གི་སྟེང་དུའང་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་བཀག་ན་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པར་འགྱུར་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །༼ཇ༽ད་ལྟ་རང་གཞན་གཉིས་ལ་དོན་སྤྱི་མ་ཤར་བ་མང་དུ་སྣང་བས་ངོ་ཤེས་པར་གྱིས། ལྔ་པ་ཕུང་སུམ་ལྡོག་པའི་དངོས་འགལ་མེད་ན་ཐེ་ཚོམ་པས་མི་འགྲུབ་པ་ནི། ༼ ༽རྒྱུ་མཚན་གཞན་ཡང་དེ་ལྟར་དེ་གཉིས་གང་ཡང་མ་ཡིན་
1 ལམ་རིམ་དང་མཆན་བཞི་དཔེ་དེབ་གཉིས་ཀར། ནི

232

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

པའི་ཆོས་འདོད་པ་དེ་འདྲ་བས་ནི་ཆོས་གང་ལའང་གཉིས་ཡིན་དང་གཉིས་མིན་གྱི་ཕུང་སུམ་བསལ་བའི་སྒོ་ནས་ལྡོག་སྟེ་གྲངས་འདི་ལས་མ་འདས་སོ་ཞེས་པའི་གྲངས་ངེས་བཟོས་མེད་པར་འགྱུར་བས་ན་གང་ལ་ཡང་བརྟག་པ་བྱས་པའི་ཚེ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་ཁོ་ནར་འགྱུར་ཞིང་ངེས་པ་རྙེད་རྒྱུ་མེད་པ་ཁོ་ནར་འགྱུར་ཏེ་དེའི་རྒྱུ་མཚན་ནི་ཡོད་མེད་ལ་སོགས་པའི་མཐའ་གཉིས་སུ་དཔྱད་པའི་སྐབས་སུ་མཐའ་གཅིག་ཕར་ལ་རྣམ་པར་བཅད་ནས་བཀག ། པ་དེས་མཐའ་གཅིག་ཤོས་ཚུར་སྒྲུབ་པའི་སྒོ་ནས་ཡོངས་སུ་མི་གཅོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །༼ཇ༽དྲུག་པ་དངོས་འགལ་ཀུན་ལ་སྦྱར་ཚུལ་ནི། ༼ ༽གལ་ཏེ་ཁྱེད་ཅག་ཡིན་མིན་ལ་སོགས་པ་འགའ་ཞིག་ལ་གཉིསཡིན་དང་གཉིས་མིན་གྱི་ཕུང་སུམ་མེད་པར་འདོད་དོ་ཞེ་ན་ནི་འོ་ན་ཡོད་མེད་ལའང་ཀུན་ནས་མཚུངས་པས་ཕུང་སུམ་མེད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །༼ཇ༽བདུན་པ་དེ་དག་གཞུང་དོན་རིགས་པས་འབྱེད་མ་ཤེས་པར་ཚིག་ཙམ་ལ་འཁྲུལ་པའི་འཁྲུལ་གཞི་བསྟན་པ་ནི། ༼ ༽དེས་ན་དེ་འདྲ་བའི་ལུགས་དེ་ནི་དབུ་མའི་གཞུང་རྩ་ཤེ་སོགས་ལས་ཡོད་མིན་མེད་མིན་ཞེས་གསུངས་པའི་ཚིག་ཙམ་ལ་འཁྲུལ་ནས་ཡོད་པ་ཡང་མིན་མེད་པ་ཡང་མིན་ནོ་ཞེས་སྨྲ་བར་སྣང་བས་དེ་ལྟར་སྨྲ་ཞིང་འདོད་ན་ནི་འོ་ན་ཡོད་པའམ་མེད་པ་ཡིན་ཞེས་སྨྲ་མི་རུང་བ་བཞིན་དུ། ཡོད་པ་མིན་པ་དང་མེད་པ་མིན་པ་ཡང་སྨྲ་བར་མི་རིགས་ཏེ་མུ་བཞི་ཀ་ལ་ཡོད་པ་ཡང་མིན་མེད་པ་ཡང་མིན་དེ་གཉིས་ཀ་ཡང་མིན་དེ་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པ་ཡང་མིན་ཞེས་དེ་ལྟར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །༼ཇ༽བརྒྱད་པ་གཞན་གྱིས་རྟག་ཆད་ངོས་མ་ཟིན་ཚུལ་ནི།དེས་ན་རྩ་ཤེ་ལས། རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་ཅེས་བྱ་བར་བཟུང་ན་རྟག་པར་འཛིན་པ་ཡིན་ལ། །ཐ་སྙད་དུ་ཡང་མེད་ཅེས་བྱ་བར་འཛིན་ན་ནི་ཆད་པར་ལྟ་བར་འགྱུར་རོ། །རྒྱུ་མཚན་དེ་ཕྱིར་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་དང་གཏན་ནས་མེད་པའི་མཐའ་གཉིས་ཀ་ལ། །༼བ༽དོན་ལ་མི་དཔྱོད་པར་གཞུང་གི་ཚིག་ཙམ་གྱིས་ཚིམ་པར་མི་བྱ་སྟེ་དཔེར་ན་མཁས་པ་ཤེས་རབ་ཅན་གྱིས་བཟུང་ཞིང་གནས་པར་མི་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཡོད་པ་དང་མེད་པའང་སྤྱིར་ཡོད་མེད་ཙམ་ཞིག་ལ་

233

ལྷག་མཐོང་ལ་བསླབ་ཚམི་ཟེར་གྱི། དངོས་པོ་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་ཁས་བླངས་པ་ལ་རྟག་ཆད་ཀྱི་ལྟ་བར་འགྱུར་བར་གསལ་བར་གསུངས་ཏེ།དེ་ཡང་ཚིག་གསལ་ལས། གཞུང་སྔ་མའི་ཡོད་ཅེས་བྱ་བ་སོགས་དང་མེད་ཅེས་བྱ་བ་སོགས་ཀྱི་ཡོད་མེད་དུ་འཛིན་པ་གཉིས་པོ་དངོས་པོ་ཡོད་མེད་དུ་ལྟ་བ་གཉིས་ལ་བཤད་ནས་དངོས་པོ་ཡོད་མེད་ཀྱི་དོན་ཡང་ཚིག་དེའི་འོག་ཏུ། ཡང་རྒྱུ་མཚན་ཅིའི་ཕྱིར་དངོས་པོ་ཡོད་པར་ལྟ་བ་དང་དངོས་པོ་མེད་པར་ལྟ་བ་ཡོད་ན་དེས་རྟག་པར་ལྟ་བ་དང་ཆད་པར་ལྟ་བར་ཐལ་བར་འགྱུར་ཞེས་འདྲི་ན་ལན་འདི་ལྟར་ཡིན་ཏེ། ཆོས་
གང་ཞིག་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ། །དེ་ནི་གང་ལ་ཡང་མི་བལྟོས་ཤིང་དགག་ཏུ་མེད་པས། དུས་ནམ་གྱི་ཚེ་ཡང་མེད་པར་འགྱུར་བ་མིན་པས་རྟག་པའི་མཐར༼བ༽་འགྱུར་ལ། །སྔོན་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་བྱུང་བ་ཞིག་ད་ལྟར་ཞིག་ནས་མེད་ཅེས་ཁས་བླངས་པ། །ན་གང་ལའང་མི་བལྟོས་པ་དེ་ཉིད་མེད་པར་སོང་བ་དེས་ན་ཆད་པའི་མཐར་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་བཤད་པ་ནི། དངོས་པོ་གང་ཞིག་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པར་བརྗོད་ཅིང་ཁས་བླངས་པ་དེས་ནི་རང་བཞིན་
ཡོད་པ་དེ་ལ་འགྱུར་ཞིང་ལྡོག་པ་མེད་པས་ན་དུས་ནམ་ཡང་མེད་པར་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ཏེ། ནམ་ཡང་མེད་པར་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་པ་དེ་ལྟ་བུ་ཡིན་ནའང་དེ་ལ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་ཁས་བླངས་པས་རྟག་པར་ལྟ་བར་ཐལ་བར་འགྱུར་ལ། སྔོན་གནས་པའི་སྐབས་སུ་དངོས་པོའི་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་ཁས་བླངས་ནས་ད་ལྟར་དངོས་པོ་དེ་ཕྱིས་ཞིག་པས་མེད་དོ་ཞེས་ཁས་བླངས་པས་ཆད་པར་ལྟ་བར་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། ། ཞེས་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་ཁས་བླངས་པ་ལ་རྟག་ལྟ་དང་སྔར་གྱི་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་ཡོད་པ་དེ་ཉིད་ཕྱིས་ཞིག་པར་འདོད་ཅིང་ལྟ་ན་མེད་ལྟར་གསུངས་ཀྱི། ཡོད་པ་ཙམ་དང་ཞིག་པ་ཙམ་དུ་ལྟ་བ་ལ་རྟག་ཆད་དུ་ལྟ་བར་མ་གསུངས་སོ། །

234

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

༼ཇ༽དེ་ལྟར་བཤད་པས་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་ཀྱི་འང་དགོངས་པར་བཤད་པ་ནི།༼ ༽དེར་མ་ཟད་བུདྡྷ་པྰྰ་ལི་ཏ་ལས་ཀྱང་། ཡོད་ཅེས་བྱ་བ་དང་མེད་ཅེས་བྱ་བ་རྟག་ཆད་དུ་ལྟ་བར་དབུ་མ་རྩ་བ་ལས་བཤད་པའི་རྟག་ཆད་འགྲོ་ལུགས་དེ་དག་ཉིད་ཀྱི་དོན་དབུ་མ་རྩ་བ་ཉིད་ལས་གསུངས་པ་ན། གང་ཞིག་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་རྟག་ཆད་དུ་འགྲོ་ལུགས་བསྟན་པར་བུདྡྷ་པཱ་ལི་ཏས་གསལ་པར་བཤད་དོ། །༼ཇ༽དགུ་པ་མཐའ་གཉིས་མ་ཁེགས་ན་སྟོང་པར་ལྟ་ཚུལ་ལོག་པས་ཕུང་ཚུལ་ནི། མདོར་ན་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པའི་སྟོང་ཉིད་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོ་དང་དགོངས་འགྲེལ་ལས་གསུངས་པ་དེ་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་དམ་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྨྲ་ཞིང་སྟོང་ཉིད་དེ་འགོག་ན་ཤེར་ཕྱིན་སྤངས་པའི་ཆོས་སྤོང་གི་ལས་སྟོབས་ལྡན་གསོག་པར་འགྱུར་ཞིང་དེ་བསགས་ན་ལས་དེའི་དབང་གིས་ངན་འགྲོར་འགྲོ་བར་འགྱུར་ལ། གལ་ཏེ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པའི་དོན་ལ་མོས་པ་ཡོད་ནའང་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་ན་གཞན་ཅི་ཞིག་ཡོད་སྙམ་དུ་གོ་ནས་ཆོས་ཐམས་ཅད་གཏན་ནས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་འདོད་ནའང་ཆད་ལྟ་མི་བཟད་པའི་གཡང་དུ་ལྟུང་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་ཡང་། རྩ་ཤེ་ལས། རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་ལྟ་ཉེས་ནས་ཆོས་ཐམས་ཅད་གཏན་མེད་པའི་སྟོང་པའོ་སྙམ་དུ་བཟུང་ན། །དེ་ལྟར་འཛིན་པའི་ཤེས་རབ་ཆུང་ངུའི་གང་ཟག་རྣམས་ངན་འགྲོར་འགྲོ་བ་སོགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཕུང་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་པའི་ཐད་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ཚིག་གསལ་ལས། ཕུང་བར་འགྱུར་བའི་མཐའ་གཉིས་ལས་རེ་”ཤིག་དང་པོར་སྐུར་འདེབས་ཀྱི་མཐའ་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་གལ་ཏེ་འགའ་ཞིག་རྨོངས་པའི་དབང་གིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་སྟོང་པ་སྟེ་ཆོས་ཐམས་ཅད་གཏན་ནས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་རྟོག་ཅིང་འཛིན་པར་བྱེད་ན་འཛིན་པར་བྱེད་པ་དེའི་ཚེ་འཛིན་པ་པོ་འདི་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་ལོག་པར་ལྟ་བར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ཡང་ཇི་སྐད་དུ།སྟོང་པ་ཉིད་བསྟན་པ་ན་ཅི་ཡང་མེད་པར་བསྟན་པའི་དོན་དུ་གོ་༼བ༽ནས་རིན་ཆེན་ཕྲེང་བ་ལས། སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་འདི་ལོག་པར་བཟུང་༼བ༽བར་སྟེ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པས་ཅི་ཡང་མེད་པར་གོ་བར་གྱུར་

235

ལྷག་མཐོང་ལ་བསླབ་ཚན། །དེ་༼བ༽འདྲའི་མི་མཁས་བླུན་པོ་༼བ༽པ་རྣམས་ནི་༼བར༽མངོན་མཐོ་དང་ངེས་ལེགས་གཉིས་ཀ་ལས་ཉམས་པའི་སྒོ་ནས་ཆུད་ཀྱང་འཛའ་

༼བ༽སྟེ་བར་འགྱུར་ཏེ། །ཆུད་ཟ་ལུགས་འདི་ལྟར་དེ་ལྟར་གོ་བས་ནི་
མེད་པ་ཆད་པར་ལྟ་བ་དེ་ཡི། །༼བར༽དབང་གིས་ཆ་ཐམས་ཅད་ནས་ངན་ཞིང་འདི་ལ་འབྲུ་སྣོན་མི་གཙང་བ་དང་ངན་འགྲོ་དེར་བྱིང་ཟེར་བའང་འདུག ། ཡིད་དུ་མི་འོང་བའི་ལྟ་ངན་སྣ་ཚོགས་པས་གང་བའི་མི་གཙང་༼བ༽ངན་འགྲོ་བའི་འདམ་རྫབ་དེར་ནི་ཆུད་ཅིང་གཏིང་དུ་བྱིང་ནས་ངན་འགྲོར་འགྲོ་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་བཤད་དོ། །ཁྱོད་ཕལ་ཆེར་དེ་ལྟར་སྐུར་པ་འདེབས་པར་བྱེད་ལ་ཅི་སྟེ་ཡང་ཁྱོད་ཆོས་ཐམས་ཅད་མེད་དོ་ཞེས་ཐམས་ཅད་ལ་སྐུར་བ་འདེབས་པར་མི་འདོད་པ་ཞིག་གི་སྐབས་ཡིན་ན་ནི་སྐུར་པ་མི་འདེབས་པར་འདོད་པ་དེའི་ཚེ་ཁྱོད་ཀྱིས་འདི་སྐད་དུ་རྒྱུ་མཚན་ཇི་ལྟར་ན་དངོས་པོ་འདི་དག་དམིགས་སུ་ཟིན་ཀྱང་སྟེ་འདི་དག་ཡོད་པར་དམིགས་ཤིང་མཐོང་བཞིན་དུ་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་ཏེ། འདི་ལྟར་མཐོང་བཞིན་དུ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་མི་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་མི་འགྱུར་བ་དེའི་ཕྱིར་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པའི་དོན་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་མ་ཡིན་ནོ།། ཞེས་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པར་སྒྲོ་བཏགས་ཏེ་སྨྲ་བ་པོ་འདི་ངེས་པར་སྟོང་པ་ཉིད་སྤོང་བར་འགྱུར་ཏེ་དེ་ལྟར་སྟོང་པ་ཉིད་སྤངས་ནས་ཆོས་ཀྱིས་ཕོངས་པར་འགྱུར་བའི་ལས་བསགས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཐེ་ཚོམ་མེད་པར་ངེས་པར་ངན་འགྲོར་འགྲོ་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་ཡང་ཇི་སྐད་དུ། རིན་པོ་ཆེའི་ཕྲེང་བ་ལས། གོང་གི་དེར་མ་ཟད་རྒྱུ་མཚན་གཞན་ཡང་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་༼བ༽དོན་ཆོས་ཟབ་མོ་འདི་ནི་ལོག་༼བར༽པར་བཟུང་ན། །དེ་ལྟར་འཛིན་པ་པོ་དྲང་བ་དང་ངེས་པའི་ཚུལ་མི་ཤེས་པའི་བླུན་པོ་ཤེས་པའི་།མཁས་པར་རློམ་པའི་ང་རྒྱལ་ཅན། །སྟོང་པ་༼བ༽ཉིད་དེས་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་ན་དེ་ནས་ཅི་ཞིག་ཡོད་དེས་ན་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པའི་སྟོང་ཉིད་ནི་ཆད་པའི་མཐའ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྟོང་ཉིད་ཟབ་མོ་སྤོང་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་སྟོང་ཉིད་སྤོང་བ་དེས་༼བར༽སེམས་མ་རུངས་༼བ༽པའི་བར་བྱས་པའི་

236

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

བདག་ཉིད་ཅན། །༼བ༽གང་ལ་ཡོད་པ་དེ་༼བར༽ནི་དམྱལ་བ་མནར་མེད་པར་ནི་མགོ་མཇུག་ལོག་སྟེ་སྤྱིའུ་ཚུགས་༼བར༽སུ་འགྲོ། །ཞེས་བཤད་དོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ།༼ཇ༽བཅུ་པ་གཞན་གྱིས་མཐའ་གཉིས་ལ་མ་གོ་བས་རྩོད་ཚུལ་ནི།༼ ༽འདི་ལ་གལ་ཏེ་ཁྱེད་ཅག་ན་རེ་ཁོ་བོ་ཅག་གིས་དངོས་པོ་རྣམས་སྔར་ཡོད་པར་ཁས་བླངས་ནས་ཕྱིས་མེད་པར་ཁས་ལེན་ཅིང་དེ་ལྟར་ལྟ་ན་ཁོ་བོ་ཅག་མེད་ལྟ་བར་འགྱུར་ན་ཡང་ཁོ་བོ་ཅག་ནི་གདོད་མ་གཞི་ཐོག་མ་ནས་དངོས་པོ་དེ་དག་ཡོད་པར་མི་འདོད་ཅིང་ཁས་མི་ལེན་པ་ཡིན་པས་ཅི་ཞིག་ཆད་པར་ཁས་བླངས་པའི་ཆད་ལྟ་བར་འགྱུར་ཏེ། ཆད་ལྟ་བའི་དོན་ཡང་རྩ་ཤེ་ལས། སྔོན་བྱུང་ད་ལྟར་མེད་ཅེས་པ། །དེས་ན་ཆད་པར་ཐལ་བར་འགྱུར། །ཞེས་དངོས་པོ་ཞིག་སྔོན་དུ་བྱུང་ནས། ད་ལྟ་མེད་པར་ཁས་བླངས་པ་དེ་འདྲ་བ་ལ་ཆད་ལྟ་བར་གསུངས་ཤིང་། ཚིག་གསལ་ལས་ཀྱང་། རྣལ་འབྱོར་པ་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པའི་དོན། ཀུན་རྫོབ་མི་ཤེས་པ་སྟེ་མ་རིག་པ་ཡིན་ལ་བདེན་པ་ནི་མ་རིག་པ་དེ་གང་ལ་ཡོད་པ་ཙམ་གྱིས་བསླུས་ཏེ་མི་བདེན་བཞིན་དུ་བདེན་པའི་སྣང་བ་ཅན་དུ་བསྐྱེད་པར་བྱས་པའི་རྫུན་པའི་དངོས་པོ་དེ་ཉིད་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་རྟོགས་ནས་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་དེའི་སྟོང་པ་ཉིད་དོན་དམ་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་རྟོགས་པ་དེ་ནི་རྟག་ཆད་ཀྱི་མཐའ་གཉིས་སུ་ལྟུང་བར་མི་འགྱུར་ཏེ། དངོས་པོ་གང་ཞིག་ད་ལྟ་ཞིག་ནས་མེད་པར་གྱུར་པ་དེའི་ཚེ་ན་ནི་ཅི་ཞིག་ཡོད་པར་འགྱུར་ཞེས་དེ་ལྟར་སྔར་དངོས་པོའི་རང་བཞིན་མ་དམིགས་པས་ཕྱིས་ཀྱང་མེད་པ་ཉིད་དུ་མི་རྟོགས་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ་སྙམ་ནས་དེ་སྐད་སྨྲ་ན། ༼ཇ༽བཅུ་གཅིག་པ་དེ་དགག་པ་ནི། ༼ང༽འདི་དག་གིས་ནི་སླར་དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དུས་སྐད་ཅིག་གཉིས་པར་ཞིག་པའི་ཆད་ལྟ་སྤོང་བ་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་ཁས་མི་ལེན་པ་རྒྱུ་མཚན་དུ་བཀོད་བ་ཡིན་གྱི་ཆད་ལྟ་ཐམས་ཅད་ལ་༼ང༽མིན་ནོ། །སྨྲ་བ་དེ་ནི་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་རྒྱུ་མཚན་ནི་ཆད་ལྟ་བར་འཇོག་པ་ལ་

237

ལྷག་མཐོང་ལ་བསླབ་ཚགང་ཆད་རྒྱུའི་དངོས་པོ་དེ་ཉིད་སྔར་ཡོད་པར་ཁས་བླངས་པ་ཞིག་ངེས་པར་དགོས་པ་ཡིན་ན་
ནི་འོ་ན་ཆད་པར་ལྟ་བ་འཇིག་རྟེན་རྒྱང་ཕན་པས་ཀྱང་ཚེ་སྔ་ཕྱི་དང་ལས་འབྲས་སོགས་སྔར་ཡོད་པར་ཁས་བླངས་ནས་ཕྱིས་མེད་པར་སྨྲ་དགོས་པ་ལས། དེ་ལྟར་མི་སྨྲ་ཡི། རྒྱང་ཕན་པས་ཚེ་སྔ་ཕྱི་སོགས་དེ་དག་གདོད་མ་ཐོག་མ་ནས་ཡོད་པར་མི་འདོད་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་མི་འདོད་པས་ཁྱེད་ཅག་ལྟར་ན་རྒྱང་ཕན་པ་དེ་ཉིད་ཆད་ལྟ་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །༼ཇ༽བཅུ་གཉིས་པ་དེ་མཐའ་གཉིས་སུ་ལྟ་བ་སྤྱིར་བསྟན་པ་མ་ཡིན་གྱི་དངོས་སྨྲ་ལ་ཡིན་ཚུལ་ནི།དེས་ན། སྔོན་བྱུང་པ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་ཞིག་ད་ལྟར་མེད་ཅེས་སྨྲས་པ། །དེས་ན་ཆད་པར་ལྟ་བར་ཐལ་བར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པ་ནི། དངོས་པོ་ལ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་ཡོད་པར་འདོད་པའི་དངོས་སྨྲ་བ་ལ་རྟག་ཆད་ཀྱི་ལྟ་བ་གང་ཡང་རུང་བ་གདོན་མི་ཟ་བར་འབྱུང་བའི་དོན་ཡིན་ཏེ། དེའི་རྒྱུ་མཚན་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་ཅན་གྱིས་དངོས་པོ་དེ་དུས་ཀུན་ཏུ་མི་འགྱུར་བར་དངོས་སྨྲ་བ་ཁྱོད་འདོད་ན་ནི་རྟག་ལྟར་འགྱུར་ལ། དེ་འདྲའི་རང་བཞིན་ཅན་གྱི་དངོས་པོ་དུས་སྔ་མ་ན་ཡོད་པ་ཞིག་དུས་ཕྱི་མར་ཞིག་ནས་མེད་པར་འདོད་ན་ནི་ཆད་ལྟར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །རྒྱུ་མཚན་དེའི་ཕྱིར་ན་དབུ་མ་པ་རང་ལ་དུས་སྔ་མར་ཡོད་པའི་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་ཅན་གྱིས་དངོས་པོ་དུས་ཕྱི་མར་ཞིག་པར་འཛིན་པའི་ཆད་ལྟ་དེ་འདྲ་མེད་པར་ཕ་རོལ་པོ་ལ་སྟོན་པའི་ཚེ་ན་དངོས་པོ་རྣམས་ལ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་རྡུལ་ཙམ་ཡང་ཁས་མི་ལེན་པ་དེ་ཉིད་རྒྱུ་མཚན་དུ་འགྲོ་བ་ཡིན་གྱི། ཚེ་སྔ་ཕྱི་མེད་པར་ལྟ་བ་སོགས་ཀྱི་ཆད་ལྟ་ཐམས་ཅད་རྒྱུ་མཚན་དེས་དངོས་སུ་སྤོང་བ་མིན་ནོ། ། ༼ཇ༽ལྔ་པ་རྒྱུ་འབྲས་སོགས་མི་ཤེས་པས་རང་བཞིན་མེད་པ་མི་རྟོགས་ཚུལ་ལ། དམ་བཅའ་དང་རྟགས་མི་འདྲ་བས་མ་རྟོགས་པ་དང་། དམ་བཅའ་ཙམ་འདྲ་ཡང་མ་རྟོགས་ཤིང་ཉེས་པ་ཆེ་ཚུལ་

238

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།
གཉིས། དང་པོ་ལ་བཅུ་ལས། དང་པོ་དབུ་མ་པ་དང་རྒྱང་ཕན་གྱིས་སྐྱེ་བ་སྔ་མ་རང་བཞིན་མེད་པར་འདོད་པའི་དོན་ཡོད་མེད་མི་གཅིག་པ་ནི།༼ ༽དེ་ལྟར་ཁྱེད་ཅག་ལྟར་ན་རྒྱང་ཕན་ལྟ་བུས་ཚེ་སྔ་ཕྱི་དང་ལས་འབྲས་སོགས་མེད་པར་བྱས་པས་ཆད་ལྟ་བར་སོང་བས། སྔར་བྱུང་བ་ཕྱིས་མེད་བྱས་ན་ཆད་ལྟ་བར་འགྲོ་སྙམ་ཞིང་སྤྱིར་ཡང་ཡོད་པ་དང་མེད་པར་སྨྲས་པ་ཙམ་གྱིས་རྟག་ཆད་དུ་ལྟུང་བར་འགྱུར་བས་ཁས་ལེན་མེད་པར་སྨྲས་ན་ལུགས་དེ་དག་དང་མཐུན་ནོ་སྙམ་ནས་ངེད་ལ་ཁས་ལེན་ཅི་ཡང་མེད་ཅེས་སྨྲ་བར་འདུག་ཀྱང་། དེ་ནི་ཆེས་མི་འཐད་དེ་དེའི་རྒྱུ་མཚན་གོང་གི་དེས་ཤེས་པར་འགྱུར་རོ། །གཞན་ཡང་དབུ་མ་བས་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་འདོད་པ་ནི། ལས་འབྲས་མེད་པར་འདོད་པའི་ཆད་ལྟ་བ་དང་མི་འདྲ་བའི་ཚུལ་གཞན་ནི་ཚིག་གསལ་ལས་རྒྱས་པར་གསུངས་ཏེ། གསུང་ཚུལ་ནི་འདི་ལྟར་དེ་གཉིས་ཀྱི་དམ་བཅའ་དང་རྒྱུ་མཚན་ལ་ཁྱད་པར་ཆེན་པོ་ཡོད་དེ། ཆད་ལྟ་བ་ནི་ལས་འབྲས་དང་འཇིག་རྟེན་ཕ་རོལ་གཏན་ནས་མེད་པར་འདོད་ལ་དབུ་མ་པ་ནི་ལས་སོགས་དེ་དག་གཏན་མེད་མིན་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་འདོད་པ་ཡིན་པས་དམ་བཅའ་ལ་ཁྱད་པར་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བར་ཡོད་དོ། །༼ཇ༽གཉིས་པ་དེ་གཉིས་ཀྱི་རྒྱུ་མཚན་ནམ་རྟགས་ལའང་ཁྱད་པར་ཆེ་བས་དོན་མི་གཅིག་པ་ནི། ༼ ༽ཡང་དབུ་མ་པ་ནི་ལས་འབྲས་སོགས་དེ་དག་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་མེད་པར་སྨྲ་ལ། མེད་པ་པ་ཆད་ལྟ་བས་ནི་ལས་འབྲས་སོགས་དེ་དག་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་པར་མི་འདོད་པས་དེ་དག་མེད་པར་སྨྲ་བ་ན་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་པ་དེ་རྒྱུ་མཚན་དུ་མི་བྱེད་ཀྱི།འོ་ན་གང་རྒྱུ་མཚན་དུ་བྱེད་ན་ཁོས་ཚད་མ་ཡང་མངོན་སུམ་མིན་པ་གཞན་མི་འདོད་པས་ད་ལྟར་གྱི་སེམས་ཅན་འདི་འཇིག་རྟེན་ཚེ་སྔ་མ་ནས་ཚེ་འདིར་འོང་བ་དང་ཚེ་འདི་ནས་ཚེ་ཕྱི་མར་འགྲོ་བ་ཁོ་རང་གི་མ་མཐོང་བ་རྒྱུ་མཚན་དུ་བྱས་ནས་མེད་པར་སྨྲ་བ་ཡིན་པས་རྒྱུ་མཚན་ལ་ཡང་ཁྱད་པར་ཆེ་བའི་ཕྱིར་སྟེ།༼ཇ༽གསུམ་པ་དངོས་སྨྲས་གཅིག་པར་རྩོད་ཚུལ་ནི།ཚིག་གསལ་ལས། འདིར་དངོས་སྨྲ་བ་ཁ་ཅིག་ན་རེ་དབུ་མ་པ་ཁྱེད་ཅག་ནི་མེད་པ་པ་

239

ལྷག་མཐོང་ལ་བསླབ་ཚཆད་ལྟ་བ་དང་ཁྱད་པར་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། གང་གི་ཕྱིར་ཞེ་ན་དབུ་མ་པ་ཁྱེད་ཅག་ནི་དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བའི་ལས་གཉིས་དང་ལས་དེའི་བྱེད་པ་པོ་དང་ལས་དེའི་འབྲས་བུ་རྣམ་པར་སྨིན་པ་དང་འཇིག་རྟེན་སོགས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ཁོ་ནར་སྨྲ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། མེད་པ་པ་ཆད་ལྟ་དག་ཀྱང་དགེ་མི་དགེ་སོགས་དེ་དག་མེད་དོ་ཞེས་སྨྲ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར་དབུ་མ་པ་ཁྱེད་ཅག་ནི་མེད་པ་པ་ཆད་ལྟ་བ་དང་ཁྱད་པར་མེད་དོ་ཞེས་རྩོད་ཅིང་རྒོལ་བར་བྱེད་དོ། །༼ཇ༽བཞི་པ་ཟླ་བས་ཀྱང་རྒྱུ་མཚན་གྱི་སྒོ་ནས་དམ་བཅའ་དེ་གཉིས་མི་གཅིག་པར་བཤད་པ་ནི། ༼ ༽དེ་ལ་དབུ་མ་པས་ལན་སྨྲས་པ་ནི་མེད་པ་པ་དང་ཁྱད་པར་མེད་པ་དེ་ལྟར་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་དབུ་མ་པ་དག་ནི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་སྨྲ་བ་ཡིན་ལ། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་འཇིག་རྟེན་འདི་དང་འཇིག་རྟེན་ཕ་རོལ་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་གཏན་མེད་པར་མི་སྨྲ་ཡི་དེ་དག་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་སྨྲ་བར་བྱེད་དོ། །མེད་པ་པ་དག་གིས་ནི་གོང་དུ་བཤད་པ་དེ་ལྟར་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་དེའི་ཕྱིར་ན་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་གྲུབ་པའི་ཚུལ་དེ་ཉིད་ཀྱི་སྒོ་ནས་འཇིག་རྟེན་ཕ་རོལ་ལ་སོགས་པ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་དངོས་པོ་མེད་པར་ཤེས་ཤིང་རྟོགས་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། འོ་ན་ཅི་ལྟ་བུར་སྨྲ་ཞེ་ན། འཇིག་རྟེན་འདིའི་དངོས་པོའི་རྣམ་པ་ད་ལྟ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བཞིན་པ་འདི་རྣམས་རྒྱུ་མེད་པར་རང་བཞིན་གྱིས་དམིགས་པར་བརྟགས་ནས་དེ་ལྟར་དམིགས་པའི་དངོས་པོའི་རྣམ་པ་དེ་ཉིད་འཇིག་རྟེན་ཕ་རོལ་ནས་འདིར་འོང་བ་དང་འཇིག་རྟེན་འདི་ནས་ཕ་རོལ་ཏུ་འགྲོ་བ་ཆད་ལྟ་བ་དེས་མ་མཐོང་ནས་འཇིག་རྟེན་འདིར་ད་ལྟ་དམིགས་པའི་དངོས་པོའི་རྣམ་པ་དང་འདྲ་བའི་འཇིག་རྟེན་ཕ་རོལ་གྱི་དངོས་པོ་གཞན་དག་ལ་མེད་དོ་ཞེས་སྐུར་པ་འདེབས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །༼ང༽ཞེས་པའི་དོན་སྐྱེ་བ་སྔ་མ་སོགས་ཀྱང་ཚེ་འདི་དང་འདྲ་བར་རང་གི་སྐྱེ་བ་སྔ་མ་དང་ཕྱི་མའི་དུས་སུ་མ་མཐོང་ལ་རང་དུས་སུ་མཐོང་བ་ཡིན་ཀྱང་རྒྱང་ཕན་ལ་སོགས་ཚེ་འདིའི་སྐྱེ་

240

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

བ་ཇི་ལྟར་མཐོང་བ་དང་འདྲ་བར་ཚེ་སྔ་ཕྱི་གཉིས་ཁོ་རང་གིས་མ་མཐོང་བས་དེ་དག་མེད་དོ་ཞེས་སྐུར་བའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །༼ཇ༽ལྔ་པ་དེ་ལ་རྟགས་མི་གཅིག་ཀྱང་དམ་བཅའ་གཅིག་པར་རྩོད་པ་ནི། གལ་ཏེ་ཁོ་ན་རེ་དབུ་མ་པ་དང་ཆད་ལྟ་བ་གཉིས་རྒྱུ་མཚན་མི་མཚུངས་པ་དེ་ལྟ་བུ་ཡིན་ནའང་ལས་འབྲས་དང་འཇིག་རྟེན་སྔ་ཕྱི་ལ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་མེད་པར་ཆད་ལྟ་བ་དང་དབུ་མ་གཉིས་ཀས་རྟོགས་པས་དེ་ལྟར་རྟོགས་པར་འདྲ་བའི་ཕྱིར་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་རྟོགས་པའི་ལྟ་བ་འདི་མེད་ལྟ་བ་དང་དབུ་མ་པ་གཉིས་མཚུངས་སོ་སྙམ་ན་༼ཇ༽དྲུག་པ་དེ་གཉིས་ཀྱི་དམ་བཅའི་ཚིག་འདྲ་ཡང་དོན་མི་གཅིག་བའི་ལན་ནི། ༼ ༽རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་རྟོགས་པའི་

ལྟ་བ་འདི་ཡང་ཤིན་ཏུ་མི་འདྲ་སྟེ། ཆད་ལྟ་བ་ཁོ་ཡི་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་ནི་ཡེ་མེད་གཏན་མེད་དུ་འདོད་པ་ཡིན་པས་ཁོས་བདེན་གཉིས་གང་དུའང་ཁས་མི་ལེན་ལ། དབུ་མ་པས་ནི་ལས་འབྲས་སོགས་དེ་དག་ཡོད་པར་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར་ཁྱད་པར་ཤིན་ཏུ་ཆེ་ཏེ།༼ཇ༽བདུན་པ་དམ་བཅའ་མཚུངས་པར་རྩོད་པའི་ཤེས་བྱེད་ནི།ཚིག་གསལ་ལས། གལ་ཏེ་ཁོ་ན་རེ་རྒྱུ་མཚན་ལ་ཁྱད་པར་ཡོད་པ་དེ་ལྟ་བུ་ཡིན་ནའང་ཆད་ལྟ་བ་དེ་དག་གིས་དངོས་པོའི་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ལ་དེ་ལྟ་བུར་མེད་པ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་ཁྱད་པར་དེ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་རེ་“ཤིག་ལྟ་བ་འདིའི་སྒོ་ནས་ཆད་ལྟ་བ་དང་དབུ་མ་པ་གཉིས་མཚུངས་པ་ཡོད་དོ་ཞེ་ན་༼ཇ༽བརྒྱད་པ་དམ་བཅའ་ཡང་མི་གཅིག་པའི་ཤེས་བྱེད་ནི། ༼ ༽ལྟ་བ་དེའི་སྒོ་ནས་མཚུངས་པ་ཡང་མེད་དེ། དབུ་མ་པ་དག་གིས་ནི་འཇིག་རྟེན་ཕ་རོལ་སོགས་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པར་ཁས་བླངས་པའི་ཕྱིར་ལ་ཆད་ལྟ་བ་དེ་དག་གིས་ནི་གཏན་ནས་དེ་དག་ཁས་མ་བླངས་པའི་ཕྱིར་མི་མཚུངས་པ་ཉིད་དོ། །༼ང༽དབུ་མ་པ་དང་ཆད་ལྟ་བ་གཉིས་རྒྱུ་འབྲས་རང་བཞིན་མེད་པར་ཁས་ལེན་པར་མཚུངས་པས་དེ་གཉིས་འདྲའོ་ཞེ་ན་སྐྱོན་མེད་དེ་སྔ་མས་རང་བཞིན་མེད་པས་རྒྱུ་འབྲས་སོགས་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པར་འདོད་ལ་ཕྱི་མས་རྒྱུ་འབྲས་སོགས་གཏན་མེད་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་

241

ལྷག་མཐོང་ལ་བསླབ་ཚསོ། །༼ཇ༽དགུ་པ་དེས་ན་ཟླ་བས་ཀྱང་རྒྱུ་འབྲས་མི་འདོད་ན་རྒྱང་ཕན་དང་འདྲ་པར་བསྟན་པ་དེས་སྒྲུབ་པ་ནི། ༼ ༽“འབྲེལ་1པའི་ཚིག་དེས་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡང་ལས་འབྲས་སོགས་ཁས་མི་ལེན་པའི་དབུ་མ་པ་ཡིན་པར་འདོད་པ་རྣམས་ནི་འཇིག་རྟེན་རྒྱང་ཕན་པ་དང་ལྟ་བ་འདྲ་བར་བསྟན་པ་ཡིན་ཏོ། །༼ཇ༽བཅུ་པ་དེས་ན་ཟླ་བས་ཀྱང་ཀུན་རྫོབ་ཁས་བླངས་གྲུབ་པ་ནི། ༼ ༽དེས་ན། འདིར་སློབ་དཔོན་ཟླ་གྲགས་ཀྱིས་དབུ་མ་པ་ཆད་ལྟ་བ་དང་མི་འདྲ་བའི་རྒྱུ་མཚན་དུ་ཁྱེད་ཅག་ལྟར་ན་ཆད་ལྟ་བ་དེ་ལ་ཁས་ལེན་ཡོད་ལ་ཁོ་བོ་ཅག་ལ་མེད་པས་ཞེས་གསུང་དགོས་པ་ལ་དེ་སྐད་ཀྱང་མ་གསུངས་ལ།ཡང་ཁྱེད་ལྟར་ན་ཆད་ལྟ་བ་དེ་དག་ལས་འབྲས་སོགས་མེད་པར་འདོད་ལ་ཁོ་བོ་ཅག་དེ་ལྟར་མེད་པར་མི་སྨྲ་ཡི། ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་འདོད་ཅེས་གསུང་དགོས་པ་ལ་དེ་སྐད་ཀྱང་མི་གསུང་བར་དེ་གཉིས་མི་འདྲ་བའི་རྒྱུ་མཚན་དུ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་སྨྲས་པ་དང་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་དེའི་རྒྱུ་མཚན་དུ་རྟེན་འབྲེལ་འགོད་པ་དང་ལས་འབྲས་སོགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་དེ་རྣམས་ཡོད་པར་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་བཞེད་པར་གསུངས་འདུག་པ་འདི་ལ་ཞིབ་ཏུ་བསམ་ཏེ་གང་འཐད་དཔྱད་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། ། ༼ཇ༽གཉིས་པ་རྒྱུ་འབྲས་སོགས་མི་འདོད་ན་རང་གཞིན་མེད་ཅེས་དམ་བཅའ་འདྲ་ཡང་སྟོང་ཉིད་མ་རྟོགས་ཤིང་ཉེས་པ་ཆེ་ཚུལ་ལ་བདུན་ལས། དང་པོ་ཚིག་གི་དམ་བཅའ་མཚུངས་པའི་རྩོད་པ་ནི། གལ་ཏེ་ཁྱེད་ན་རེ་ལས་འབྲས་སོགས་ལ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་མེད་པར་གྲུབ་པ་ནི་འཐད་ལ། ཆད་ལྟ་བས་ཀྱང་ལས་འབྲས་སོགས་དེ་དག་མེད་པར་འདོད་པ་ན་ལས་འབྲས་སོགས་དེ་དག་ལ་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་མེད་པར་འདོད་པ་ཡིན་པས་ན་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་མེད་པར་འདོད་པའི་ཆ་ནས་དབུ་མ་པ་དང་ཆད་ལྟ་བ་གཉིས་མཚུངས་སོ་སྙམ་ན།༼ཇ༽གཉིས་པ་ལན་གྱི་དགག་བྱ་ངོས་མ་ཟིན་པས་མི་རྟོགས་ཚུལ་གྱི་དཔེ་དོན་བཤད་པ་ནི། ༼ ༽རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་འདོད་པའི་ཆ་འདི་ཡང་ཆེས་ཤིན་ཏུ་
1 མཆན་བཞི་དཔེ་དེབ་གཉིས་ཀར། འགྲེལ

242

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

མི་འདྲ་སྟེ། ཡང་དབུ་མ་པ་དང་ཆད་ལྟ་བ་གཉིས་རྒྱུ་འབྲས་རང་བཞིན་མེད་ཅེས་ཁས་ལེན་པ་ཙམ་དུ་འདྲ་བས་དེའི་ཆ་ནས་དེ་གཉིས་འདྲའོ་ཞེ་ན་དེ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ་སྔ་མས་རང་བཞིན་མེད་པའི་དོན་གོ་ནས་དེ་ལྟར་སྨྲས་ཕྱི་མས་དོན་མ་གོ་ནས་དེ་ལྟར་སྨྲས་པའི་༼བ༽ཕྱིར་ཏེ། མི་འདྲ་ཚུལ་དཔེར་ན། ནོར་བརྐུས་པའི་མི་ཞིག་ལ་དེས་ནོར་བརྐུས་སོ་ཞེས་སྨྲ་བའི་ཚེ་མི་གཅིག་གིས་ནི་ནོར་བརྐུས་པ་དེས་བརྐུས་པར་རང་གིས་མི་ཤེས་བཞིན་དུ་ཡང་རྐུན་མ་འདིས་བརྐུས་སོ་ཞེས་རྫུན་གྱི་སྒོ་ནས་སྨྲ་ལ། མི་གཞན་གཅིག་གིས་ནི་རྐུན་མ་དེས་ནོར་བརྐུ་བ་ཁོ་རང་གིས་མཐོང་ནས་རྐུན་མ་འདིས་བརྐུས་སོ་ཞེས་སྨྲ་བའི་ཚེ་ན་སྨྲ་བ་པོ་དེ་གཉིས་ཀས་མི་འདི་༼བ༽བ་ནོར་རྐུན་མ་འདིས་བརྐུས་སོ་ཞེས་སྨྲས་པ་ལྟར་དུ་རྐུན་མ་དེས་ཀྱང་བརྐུས་མོད་ཀྱང་།དེས་བརྐུས་པར་སྨྲ་བ་པོ་གཅིག་མི་སྔ་མ་དེས་ནི་མ་མཐོང་བཞིན་དུ་འདུ་ཤེས་བསྒྱུར་ཏེ་སྨྲས་༼བ༽པས་དེས་བརྐུས་པར་མི་ཤེས་ཀྱང་ཤེས་པ་ལྟར་བཅོས་ནས་རྫུན་སྨྲ་བར་བྱེད་ལ་སྨྲ་བ་པོ་གཞན་གཅིག་ཤོས་ཕྱི་མ་༼བ༽དེས་ནི་མཐོང་༼བ༽བས་ཁོ་རང་གིས་མཐོང་བ་ལྟར་བདེན་པར་སྨྲ་བ་ཡིན་པས་ན་དེ་གཉིས་མི་མཚུངས་པའི་ཁྱད་པར་ཆེན་པོ་ཡོད་པ་བཞིན་ནོ། །༼ཇ༽གསུམ་པ་རྩོད་ཚུལ་གྱི་ཤེས་བྱེད་ནི། ༼ ༽རྒྱུ་མཚན་དེ་ཡང་ཚིག་གསལ་ལས། གལ་ཏེ་དབུ་མ་པ་དང་ཆད་ལྟ་བ་གཉིས་གང་སྨྲ་རྒྱུའི་བརྗོད་བྱའི་དོན་གྱི་དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་དེ་ཉིད་མཚུངས་སོ་ཞེ་ན།༼ཇ༽བཞི་པ་བརྗོད་པའི་ཡུལ། གཅིག་ཀྱང་རྟོགས་པ་པོ་གཏན་ནས་མི་གཅིག་པའི་ཤེས་བྱེད་༼ ༽སྔར་གྱི་མི་མཚུངས་པ་དེ་ལས་གཞན་དུ་གལ་ཏེ་མཚུངས་པ་ཡང་ཡོད་དེ། བརྗོད་བྱའི། དངོས་པོ་རང་གི་ངོ་བོས་མ་གྲུབ་པར་ཏེ་མ་གྲུབ་པ་དེ་ཙམ་དུ་ཁྱོད་ཟེར་བ་ལྟར་མཚུངས་སོ། །དངོས་པོ་རང་གི་ངོ་བོས་མ་གྲུབ་པ་དེ་ཙམ་དུ་མཚུངས་པ་དེ་ལྟ་བུ་ཡིན་ནའང་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་ཅེས་པའི་དོན་རྟོགས་པ་པོའི་བློའི་ཁྱད་པར་ཐ་དད་པས་མི་མཚུངས་པ་ཉིད་དོ། །༼ཇ༽ལྔ་པ་དཔེའི་ཤེས་བྱེད་ནི། ༼ ༽དེའི་དཔེ་བསྟན་པ་ནི་དཔེར་ན། བརྐུ་བྱས་པའི་མི་གཅིག་ལ་མི་གཞན་གཉིས་

243

ལྷག་མཐོང་ལ་བསླབ་ཚཀྱིས་ཁྱོད་ཀྱིས་ནོར་བརྐུས་སོ་ཞེས་སྨྲས་པའི་ཚེ་གཅིག་གིས་ནི་དེ་བརྐུས་པ་དེ་ཡང་དག་པར་མ་མཐོང་ཞིང་མི་ཤེས་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བཅོས་ཏེ་རྐུན་མ་དེ་དང་མི་མཛའ་ཞིང་མི་ཉེ་བའི་བསམ་བས་རང་གི་ཡིད་སྦུད་ཅིང་བསྒྱུར་ནས་མི་འདིས་ནོར་བརྐུས་སོ་ཞེས་རྐུན་མ་དེ་ལ་ལོག་པ་རྫུན་པར་སྨྲ་བར་བྱེད་ལ། མི་དེ་ལས་གཞན་པ་དེས་ནི་ནོར་བརྐུས་པ་དེ་རང་གིས་དངོས་སུ་མཐོང་ནས་སུན་འབྱིན་པར་སྟེ་སྐྱོན་འདོན་གྱི་ཚིག་སྨྲ་བར་བྱེད་དོ། །དེ་གཉིས་ཀྱིས་སྨྲས་པའི་དོན་དེ་ལ་གང་སྨྲས་པ་ལྟར་བརྗོད་བྱའི་དངོས་པོ་བརྐུས་པ་ཙམ་ཉིད་དུ་མཚུངས་པས་ན་ཐ་དད་པ་མེད་པ་དེ་ལྟ་ཡིན་ནའང་རྟོགས་པ་པོའི་བློའི་ངེས་པ་ལ་བརྐུས་པ་རང་ཉིད་ཀྱིས་མ་མཐོང་བར་ཤེས་པ་དང་། རང་གིས་དངོས་སུ་མཐོང་བར་ཤེས་པ་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཐ་དད་པ་ཡིན་པས་ན་སྨྲ་བ་པོ་གཅིག་ལ་ནི་དེ་རྫུན་དུ་སྨྲ་བ་ཞེས་བརྗོད་ལ། དེ་ལས་གཞན་པ་དེ་ལ་ནི་བདེན་པར་སྨྲ་བ་ཞེས་བྱའོ། །༼ཇ༽དྲུག་པ་རྒྱང་ཕན་ལ་མ་རྟོགས་པར་མ་ཟད་ཉེས་པ་ཆེ་བའི་དཔེའི་ཤེས་བྱེད་ནི།

༼ ༽ཡང་དེ་འདྲའི་བློའི་ཁྱད་པར་ཡོད་པས་
སྨྲ་བ་པོ་གཅིག་ལ་ནི་ཁོའི་ཚིག་ལ་གང་ཟག་གཞན་གྱིས། ཡང་དག་པར་ཚུལ་བཞིན་བརྟགས་པའི་ཚེ་ན་གྲགས་པ་མ་ཡིན་པ་ངན་པའི་གྲགས་པ་དང་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་ཉེས་པ་སྐྱེད་པར་འགྱུར་ལ། སྨྲ་བ་པོ་གཞན་དེ་ལ་ནི་གྲགས་པ་ངན་པ་དང་ཉེས་པར་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་མེད་པ་པ་དང་དབུ་མ་པ་གཉིས་ཀྱིས་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་སྨྲ་བའི་སྐབས་འདིར་ཡང་དངོས་པོའི་རང་གི་ངོ་བོ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་ཙམ་དུ་ཐ་མི་དད་ཀྱང་དབུ་མ་པ། དངོས་པོའི་རང་གི་ངོ་བོ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པའི་དོན་གྱི་ཚུལ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་རིག་པ་རྣམས་ནི་དོན་ཁོང་དུ་ཆུད་པའི་ཚུལ་དང་ཁོང་དུ་ཆུད་པ་ལྟར་ཚིག་ཏུ་སྨྲ་བའི་ཚེ་ན་ཤེས་ལུགས་དང་བརྗོད་པ་ནི་མེད་པ་“པོ་1ཆད་པར་ལྟ་བ་དངོས་པོའི་རང་གི་ངོ་བོ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པའི་དོན་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་མི་ཤེས་ཤིང་རིག་པ་མ་ཡིན་པ་དག་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་བྱེད་བའི་ཚེ་ཁོའི་ཤེས་པའི་ཚུལ་དང་བརྗོད་པའི་ཚུལ་དག་དང་ཁྱད་པར་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བས་
1 ལམ་རིམ་དང་མཆན་བཞི་དཔེ་དེབ་གཉིས་ཀར། པ

244

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

དེ་འདྲའི་ཤེས་བརྗོད་མཚུངས་པ་མ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་གསུངས་སོ། །༼ཇ༽བདུན་པ་དེས་ན་ཁ་ཅིག་གིས་ལས་འབྲས་མི་འདོད་ཀྱང་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པར་འདོད་པ་འཁྲུལ་བ་ནི། ༼ ༽འགྲེལ་བའི་ཚིག་འདིས་ནི་བོད་ཁ་ཅིག་དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་གོ་བའི་ཚེ་ན་ལས་འབྲས་སོགས་དོན་དམ་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པས་བཀག་པར་གོ་ནས་རྒྱུ་འབྲས་རང་ལུགས་ལ་བཞག་ཏུ་མེད་པར་འདོད་པའི་ལུགས་དེ་ཡང་སྣང་ཕྱོགས་ཀུན་རྫོབ་པ་ལ་ལོག་པར་ཞུགས་ཏེ་སྐུར་པ་འདེབས་པ་ཡིན་ཀྱང་། སྟོང་ཕྱོགས་ཀྱི་ལྟ་བ་མ་ནོར་བ་རྙེད་པ་ཡིན་པར་སྨྲ་བ་དེའེང་ལེགས་པར་བཀག་པ་ཡིན་ནོ། །༼ཇ༽དྲུག་པ་རང་བཞིན་ཡོད་མེད་སོགས་ཕྱེད་པར་གཅེས་པར་གདམས་པ་ལ་ཟླ་བས་རང་བཞིན་ཡོད་མེད་དང་ཡོད་མེད་ཕྱེད་ཚུལ་དང་། སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་ཀྱིས་ཕྱེད་ཚུལ་དང་། དེས་ན་རང་བཞིན་ཡོད་མེད་དང་ཡོད་མེད་བཞི་ཕྱེད་པ་ལ་འབད་པར་གདམས་པ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། དེས་ན་སྣང་སྟོང་འགལ་བར་སོང་བའི་སྟོང་པ་དོན་བྱེད་ནུས་སྟོང་གི་སྟོང་པར་མ་སོང་བར་བྱས་ནས་རང་བཞིན་མེད་ཀྱང་རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་འཇོག་ས་ཡོད་པ་ཞིག་ངེས་པར་དགོས་ཏེ།དེའི་རྒྱུ་མཚན་བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ་ལས། དེ་ལྟར་ན་ཡང་དོན་གྱི་དངོས་པོ་གང་ཞིག།སྐྱེས་པའི་དོན་དེ་ལ་ནི་གཞན་ནས་འཕོས་ཏེ་འོང་བ་དང་། །དེ་བཞིན་དུ་དོན་གང་ཞིག་འགགས་པའི་དོན་དེ་ལ་ནི་གཞན་དུ་འཕོས་ཏེ་འགྲོ་བ་ཡང་མེད་དོ། །དོན་དེ་ལ་ངེས་པར་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་མེད་དོ། །༼ང༽དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་དེ་དེ་ཡོད་ན་སྐྱེས་པ་ནའང་འདི་ནས་འོངས་སོ་ཞེས་བསྟན་རྒྱུ་ཞིག་དང་དེ་བཞིན་དུ་འགག་པ་ནའང་འདིར་འགྲའོ་ཞེས་ལོགས་པ་ཞིག་བསྟན་རྒྱུ་ཡོད་དགོས་པ་ལ་དེ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའོ། །གལ་ཏེ་དོན་དེ་ལ་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་མེད་ན་དེ་ནས་གཞན་ཅི་ཞིག་ཡོད་ཅེས་འདྲི་ན། །དེ་ལ་ལན་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། དངོས་པོ་གང་ཞིག་ཀུན་ནས་
ཉོན་མོངས་པ་དང་རྣམ་པར་བྱང་བས་རྒྱུ་བྱས་པ་ལས་སྐྱེས་པའི་ངོ་བོ་ཞེས༼ང༽་པ་འདིས་དེ་གཉིས་ཀྱི་རྒྱུ་བྱས་པའི་སེམས་ཅན་དང་སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མ་གཉིས་བསྟན་

245

ལྷག་མཐོང་ལ་བསླབ་ཚཞེས་གསུངས་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་དོན་དེ་ནི་གཏན་མེད་མིན་པས་ཡོད་ལ། ཞེས་གསུངས་ཏེ།འགྲེལ་ཚིག་འདིས་ནི་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་མེད་ན་དེ་ནས་ཅི་ཞིག་ཡོད་ཅེས་པའི་ལན་དུ་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་ངོ་བོར་ཡོད་ཅེས་ཡོད་པའི་དོན་གསལ་བར་མཛད་དོ། །
༼ཇ༽གཉིས་པ་ལ་རྩོད་པ་དང་ལན་གཉིས་ལས་དང་པོ་ནི། ༼ ༽གོང་གི་དེར་མ་ཟད་སློབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་ཀྱིས་ཀྱང་ཡོད་པ་ཙམ་དང་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་ཁྱད་པར་གསལ་བར་ཕྱེ་ནས་ལན་མཛད་དེ། རབ་བྱེད་ཉི་ཤུ་པའི་འགྲེལ་པ་བུད་དྷ་པཱ་ལི་ཏ་ལས། དངོས་སྨྲ་བས་དབུ་མ་པ་ལ་སྨྲས་པ་ནི། གལ་ཏེ་ཁྱེད་དེ་ལྟར་ན་དུས་ཀྱང་མེད་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུ་དང་།རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་ཚོགས་པའང་མེད་པར་འགྱུར་ལ་དེ་དག་མེད་ན་ནི་དེའི་ལྷག་མ་གཞན་ཅི་ཞིག་ཡོད་པར་འགྱུར་དེ་ལྟ་བས་ན་དབུ་མ་པ་དེ་སྐད་སྨྲ་བ་དེ་ནི་མེད་པ་པར་སྨྲ་བ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །ཞེ་ན། ༼ཇ༽གཉིས་པ་དེ་གཉིས་ཕྱེ་བའི་ལན་ནི། ༼ ༽དེ་ལ་དབུ་མ་པའི་ལན་བཤད་པ་ནི་ཁྱོད་ཀྱིས་ཟེར་བ་དེ་ལྟར་ནི་མ་ཡིན་ཏེ་ཇི་ལྟར་དངོས་སྨྲ་བ་ཁྱོད་དུས་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་རང་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ལས་གྲུབ་ཅིང་ཡོད་པར་བློས་ཡོངས་སུ་རྟོག་པར་བྱེད་ཅིང་སྨྲ་བར་བྱེད་པ་དེ་ལྟར་དུས་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་གྲུབ་པར་མི་འཐད་པར་ཟད་ཀྱི། དུས་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་ཕན་ཚུན་བརྟེན་ཅིང་བལྟོས་ནས་དངོས་པོ་སོ་སོར་སྣང་བ་ལ་དེ་དང་དེར་ཐ་སྙད་གདགས་པར་བྱ་བའི་ངོ་བོ་ཙམ་དུ་ནི་གྲུབ་བོ་ཞེས་དངོས་པོར་སྨྲ་བ་འདོད་པ་ལྟར་གྱི་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པ་མི་འཐད་དོ་ཞེས་དབུ་མ་པས་བཀག་པ་ཡིན་གྱི། བརྟེན་ནས་གདགས་པར་ནི་གྲུབ་བོ་ཞེས་བརྟེན་ནས་གདགས་པའི་རྟེན་འབྲེལ་ཡོད་པ་ཁོ་ནར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །༼ཇ༽གསུམ་པ་དེ་བཞི་ཕྱེད་པ་ལ་འབད་པར་གདམས་པ་ནི། དེ་ལྟར་ན་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་མེད་གཉིས་དང་སྤྱིར་ཡོད་མེད་གཉིས་ཏེ་བཞི་པོ་དེའི་ཁྱད་པར་ཕྱེད་ན་དངོས་པོའི་མཐའ་ལ་ལོག་པར་ཞུགས་པའི་ལོག་རྟོག་དཔག་ཏུ་མེད་པ་ལྡོག་པར་

246

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

འགྱུར་ཞིང་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་འགོག་པའི་རིགས་པ་རྣམས་ལ་སྤྱིར་ཡོད་པ་ཙམ་འགོག་པའི་རིགས་པར་འཁྲུལ་པ་གཏན་ནས་མི་སྐྱེ་བས།དངོས་པོར་སྨྲ་བ་མི་མཁས་པ་ཁྱད་པར་དེ་དག་ལ་འཁྲུལ་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཚུར་ལ་རྩོད་པ་ན་དབུ་མ་པས་ལན་འདེབས་པའི་སྐབས་དོན་གྱི་གཙོ་བོ་ནི་ཁྱད་པར་བཞི་པོ་དེ་སོ་སོར་འབྱེད་པའི་སྒོ་ནས་ལན་བྱེད་པ་དེ་ཉིད་ཡིན་པས་འདི་གལ་ཆེ་བའི་ཕྱིར་སྐབས་འདིར་ཅུང་ཟད་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །
གོང་གི་ས་བཅད་གཉིས་པ་གོང་དུ་བཤད་པའི་མདོ་གཞན་གྱིས་གོང་དུ་གནོད་བྱེད་བརྗོད་པ་དེ་རྣམས་ཀྱིས་སུན་མི་ཕྱིན་པར་བསྟན་པ་ལ་དོན་ཚན་བཞི། སྟེ་རིགས་པས་དཔྱད་བཟོད་མི་བཟོད་བརྟགས་ནས་བཀག་པས་སུན་འབྱིན་མི་ནུས་པ་དང་། ཚད་མས་གྲུབ་མ་གྲུབ་བརྟགས་ནས་འགོག་པས་སུན་འབྱིན་མི་ནུས་པ་དང་། མུ་བཞིའི་སྐྱེ་བ་ཡིན་མིན་བརྟགས་ནས་འགོག་པས་སུན་འབྱིན་མི་ནུས་པ་དང་། དངོས་པོ་ཡོད་མེད་སོགས་ཀྱི་མུ་བཞི་ཀ་འགོག་པ་དེ་གནོད་བྱེད་དུ་མི་རུང་བར་བསྟན་པའོ། །དེ་ལས་དང་པོ་

༼ཇ༽ལ་ཡིན་
ལུགས་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱིས་དཔྱད་བཟོད་མིན་པ་དང་དེས་གནོད་པ་མི་གཅིག་ཚུལ་དང་། དོན་དམ་དཔྱོད་པའི་རིགས་ཤེས་ལས་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མ་སྟོབས་ཆེ་ཚུལ་དང་། གཟུགས་སོགས་ཐ་སྙད་དུ་འཇོག་པའི་ཐ་སྙད་འཇིག་རྟེན་གནག་རྫི་སོགས་ལ་འདོད་པ་ནི་འཐད་པ་དང་། དབུ་མ་པ་ལས་འབྲས་བདེན་གཉིས་ལ་མཁས་ཚུལ་དང་བཞི། དང་པོ་ལ་བཅུ་བཞི་ལས། དང་པོ་དོན་དམ་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱིས་གཟུགས་སོགས་དཔྱད་བཟོད་མིན་པ་༼ ༽རིགས་པས་དཔྱད་བཟོད་མི་བཟོད་བརྟགས་ནས་བཀག་པས་སུན་འབྱིན་མི་ནུས་པའི་ཚུལ་ནི། གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་འདི་དག་ཚུར་སྣང་བ་ཙམ་དེར་མ་བཞག་པར་སྣང་བ་ལྟར་གྱི་དོན་དེ་ཉིད་ཡིན་ལུགས་སམ་སྡོད་ལུགས་ལ་ཡོད་དམ་མེད་སྐྱེའམ་མི་སྐྱེ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པའི་སྒོ་ནས་ཇི་ལྟར་གནས་ཚུལ་བཞིན་དུ་དཔྱོད་པ་དེ་ལ་ནི། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དཔྱོད་པའི་

247

ལྷག་མཐོང་ལ་བསླབ་ཚརིགས་པ་དང་མཐར་ཐུག་དཔྱོད་པའི་རིགས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ལ། དེ་འདྲའི་རིགས་པ་དེས་གཟུགས་སོགས་ཀྱི་སྐྱེ་བ་སོགས་ལ་དཔྱད་པའི་ཚེ་རིགས་པ་དེས་རྙེད་པའི་སྒོ་ནས་དཔྱད་བཟོད་པའི་༼ཇ༽མ་རྙེད་པར་ནི་ཁོ་བོ་ཅག་དབུ་མ་པ་རྣམས་མི་འདོད་པས་སྐྱེ་བ་སོགས་རིགས་པས་དཔྱད་བཟོད་པའི་བདེན་དངོས་སུ་ཐལ་བའི་སྐྱོན་ངེད་ལ་མེད་དོ། །༼ཇ༽གཉིས་པ་རིགས་ཤེས་ཀྱིས་དཔྱད་མི་བཟོད་ཀྱང་དེས་མི་གནོད་པ་ནི། ༼ ༽དེ་ལ་གལ་ཏེ་ཁྱེད་ཅག་ན་རེ་སྐྱེ་བ་སོགས་དེ་དག་རིགས་པས་དཔྱད་མི་བཟོད་ན་རིགས་པས་མ་རྙེད་པས་ཁེགས་པ་ཡིན་པས་རིགས་པས་ཁེགས་པའི་དོན་དེ་ཡོད་པར་ཇི་ལྟར་འཐད་དེ་མི་འཐད་དོ། །སྙམ་ན། དེ་ལྟར་ཡོད་པ་མི་འཐད་པར་འདོད་པ་འདི་ནི་རིགས་པས་༼ཇ༽མ་རྙེད་པའམ་༼ ༽མ་རྙེད་པས་དཔྱད་མི་བཟོད་༼ཇ༽ཀྱང་དེས་གནོད་མི་དགོས་པ་མ་ཤེས་པ་མ་རྙེད་པ་དང་རིགས་པས་ཁེགས་པའི་གནོད་པ་གཉིས་དོན་གཅིག་ཏུ་འཁྲུལ་པ་ཡིན་སྟེ་དེ་ལྟར་འཁྲུལ་བ་དེ་འདྲ་བ་མང་པོ་ཞིག་ན་རེ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དཔྱོད་པའི་རིགས་པས་སྐྱེ་བ་སོགས་འགོག་མོད་འོན་ཀྱང་སྐྱེ་བ་སོགས་མེད་པ་མིན་པས་ཡོད་དོ་ཞེས་སྨྲ་བ་ནི་གང་ལའང་མ་བསམས་པར་བབ་ཅོལ་དུ་སྨྲ་བ་ཡིན་པས་༼ཇ༽དོན་དམ་དཔྱོད་པའི་རིགས་ཤེས་ཀྱིས་སྐྱེ་སོགས་མི་འགོག་པས་ཁོ་བོ་ཅག་དབུ་མ་པ་ནི་དེ་འདྲ་མི་འདོད་དོ། །༼ཇ༽གསུམ་པ་རིགས་ཤེས་ཀྱིས་དཔྱད་བཟོད་མི་བཟོད་ཀྱི་དོན་ནི། ༼ ༽འོ་ན་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན་འདི་ལྟར་རིགས་པ་དེས་དཔྱད་བཟོད་མི་བཟོད་ཀྱི་དོན་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དཔྱོད་པའི་རིགས་པ་དེས་རྙེད་མ་རྙེད་ལ་ཟེར་བ་ཡིན་ལ།༼ཇ༽བཞི་པ་དེས་རང་བཞིན་ནམ་བདེན་གྲུབ་ཚོལ་ལུགས་ཡིན་གྱི་སྐྱེ་འགག་མི་ཚོལ་བ་ནི། ༼ ༽དེ་ལྟར་ཟེར་བ་དེ་ཡང་བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ་ལས་གསུངས་ཏེ། དབུ་མ་པ་ཁོ་བོ་ཅག་གི་རིགས་པས་རྣམ་པར་དཔྱོད་པ་ནི་དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་ཚོལ་བ་ལྷུར་བྱེད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། རིགས་པ་དེས་གཟུགས་སོགས་ལ་སྐྱེ་འགག་

248

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

ལ་སོགས་པའི་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་ཡོད་མེད་འཚོལ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་རིགས་པ་དེས་དེ་འདྲའི་རང་བཞིན་འཚོལ་བ་ཡིན་པ་དེ་ལྟ་ཡིན་ན་རིགས་པ་དེས་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ལ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་སྐྱེ་འགག་ཡོད་མེད་བཙལ་བར་གྲུབ་པ་ཡིན་གྱི། རིགས་པ་དེས་སྤྱིར་སྐྱེ་འགག་ཙམ་ཚོལ་བར་སོང་བ་མིན་ནོ། །
༼ཇ༽ལྔ་པ་དེས་བདེན་གྲུབ་མ་རྙེད་ན་ཁེགས་ཀྱང་སྐྱེ་འགག་མ་རྙེད་ཀྱང་མི་ཁེགས་པ་ནི།༼ང༽དོན་དམ་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་ཞེས་པ་ནི་གཟུགས་སོགས་འདི་དག་དོན་ཡིན་ལུགས་ལ་ཡོད་དམ་མེད་སྐྱེའམ་མི་སྐྱེ་ཞེས་དེ་དག་ལ་རང་བཞིན་ཡོད་མེད་དམ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་སྐྱེ་འགག་སོགས་ཡོད་མེད་ཚོལ་བའི་རིགས་པ་ཞིག་ལ་བྱེད་ལ་དེས་དཔྱད་བཟོད་མི་བཟོད་ཀྱི་དོན་ཡང་དེས་རྙེད་མ་རྙེད་ལ་བྱེད་ཅིང་དེས་དཔྱད་མི་བཟོད་པ་དང་དེས་གནོད་པའམ་ཁེགས་པ་གཉིས་དོན་མི་གཅིག་གོ། དེས་ན་གཟུགས་སོགས་རིགས་ཤེས་དེས་མ་རྙེད་ཀྱང་དེས་ཁེགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེས་མ་རྙེད་པས་མ་རྙེད་པའི་གོ་མི་ཆོད་པའི་ཕྱིར་དང་། གཟུགས་སོགས་ཡོད་ནའང་ཤེས་པ་དེས་རྙེད་དགོས་པའི་རིགས་མིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ཤེས་པ་དེས་དང་པོ་འཚོལ་བའི་དུས་ནས་གཟུགས་སོགས་ཀྱི་རང་བཞིན་བཙལ་བ་ཡིན་གྱི་གཟུགས་སོགས་ཀྱི་སྐྱེ་འགག་ཙམ་བཙལ་བ་མ་ཡིན་པས་ད་བཟོད་ཁེགས་པ་ནའང་གཟུགས་སོགས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཁེགས་པ་ཡིན་གྱི་སྐྱེ་སོགས་ཙམ་ཁེགས་པ་མིན་ནོ། །དེས་ན་ཁོ་ཡོད་ན་རིགས་པ་དེས་འགྲུབ་དགོས་པའི་རིགས་གཅིག་ལ་རིགས་པ་དེས་མ་རྙེད་ན་ཁེགས་པར་འཇོག་པ་ཡིན་ཏེ། ཁང་པ་དེར་རྐུན་མ་ཡོད་ན་རྙེད་ངེས་པའི་མིས་བཙལ་ནས་མ་རྙེད་པ་ན་དེར་རྐུན་མ་ཁེགས་པར་འཇོག་གི་ཁང་པ་གཞན་དུ་རྐུན་མ་ཡོད་ཀྱང་དེས་རྙེད་མི་དགོས་པས་དེས་མ་རྙེད་ཀྱང་ཁེགས་པར་མི་འགྱུར་བ་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ།༼ ༽དེ་ལྟར་རིགས་པ་དེས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་སྐྱེ་འགག་སོགས་འཚོལ་བ་ཡིན་པ་དེས་ན་རིགས་པ་དེའི་མིང་ལ་ཡང་དེ་ཉིད་ལ་དཔྱོད་པའི་རིགས་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ་དེའི་རྒྱུ་མཚན་དངོས་པོ་རྣམས་ལ་དེ་ཁོ་

249

ལྷག་མཐོང་ལ་བསླབ་ཚན་ཉིད་དུ་སྐྱེ་འགག་སོགས་གྲུབ་མ་གྲུབ་འཚོལ་ཞིང་དཔྱོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །༼ཇ༽དྲུག་པ་དེས་མ་རྙེད་ཀྱང་ཁེགས་མ་ཁེགས་གཉིས་འཇོག་ཚུལ་ནི། དེ་ལྟ་བུའི་རིགས་པ་དེས་དཔྱད་པའམ་བཙལ་བའི་ཚེ་ན་གང་ལ་དཔྱད་པའི་སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པ་ཐ་སྙད་པའི་དོན་དེ་དག་ཅུང་ཟད་ཀྱང་རྙེད་རྒྱུ་མ་བྱུང་བ་ཡིན་ཞིང་དེ་ལྟར་མ་རྙེད་པ་ལ་ནི་དཔྱད་མི་བཟོད་པ་ཞེས་ཟེར་བ་ཡིན་ལ་རིགས་པ་དེས་སྐྱེ་བ་སོགས་མ་རྙེད་པ་དེ་ཙམ་གྱིས་རིགས་པ་དེས་སྐྱེ་བ་སོགས་བཀག་ནས་ཁེགས་པར་སོང་བ་མིན་གྱི། རིགས་པ་དེས་ཆེད་དུ་བྱས་ནས་གང་འཚོལ་རྒྱུའི་དོན་དེ་ཡོད་ན་རིགས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་བཙལ་བ་ན་ངེས་པར་འགྲུབ་དགོས་པ་ཞིག་ཡིན་པ་ལས་རིགས་པ་དེས་དེ་འདྲ་བ་བཙལ་ཡང་མ་གྲུབ་ཅིང་མ་རྙེད་ན་ནི་རིགས་པ་དེས་ཁེགས་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །༼ཇ༽བདུན་པ་མིག་ཤེས་ཀྱིས་སྒྲ་མི་རྙེད་ཀྱང་མི་ཁེགས་པ་ལྟར་དོན་དམ་དང་ཐ་སྙད་པའི་རིགས་ཤེས་གཉིས་ཀྱི་རྙེད་དོན་མི་གཅིག་པས་མི་ཁེགས་ཚུལ་ནི། གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་སྐྱེ་འགག་རྣམས་ཀྱང་ཐ་སྙད་པའི་ཤེས་པས་འཇོག་པ་ཡིན་པས་དེ་དག་ཐ་སྙད་པའི་ཤེས་པས་འགྲུབ་པ་ཡིན་གྱི། གཟུགས་སོགས་ཀྱི་སྐྱེ་འགག་སོགས་དེ་དག་ཡོད་ཀྱང་རིགས་ཤེས་ཀྱིས་མི་རྙེད་ཅིང་མི་འགྲུབ་པ་ཡིན་པས་རིགས་ཤེས་དེས་མ་རྙེད་པ་ཙམ་གྱིས་སྐྱེ་འགག་སོགས་དེ་དག་ཇི་ལྟར་ཁེགས་པ་ཡིན་ཏེ།མི་ཁེགས་སོ། །དེ་ཇི་ལྟར་ཤེས་པར་བྱ་ཞེ་ན། དཔེའི་སྒོ་ནས་ཤེས་ཏེ་དཔེར་ན། མིག་གི་ཤེས་པས་སྒྲ་མི་རྙེད་ལ་དེས་སྒྲ་མ་རྙེད་ཀྱང་མིག་ཤེས་དེས་སྒྲ་མི་ཁེགས་པ་བཞིན་ནོ། །༼ཇ༽བརྒྱད་པ་རིགས་ཤེས་ཀྱིས་སྐྱེ་འགག་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་གྲུབ་པ་ཁེགས་པའི་རྒྱུ་མཚན་དེས་ན་སྐྱེ་འགག་ལ་སོགས་པ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པ་འམ་དེ་ཁོ་ནར་གྲུབ་ན་ནི་རིགས་པ་དེས་སྐྱེ་འགག་སོགས་དེ་ངེས་པར་རྙེད་དགོས་ཏེ། རིགས་པ་དེས་ནི་གཟུགས་སོགས་འཚོལ་ཞིང་དཔྱོད་པའི་ཚེ་གཟུགས་སོགས་ལ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་སྐྱེ་འགག་ཡོད་མེད་འཚོལ་ཞིང་ཚུལ་བཞིན་

250

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

དུ་དཔྱོད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །༼ཇ༽དགུ་པ་དེ་དེ་འཚོལ་བྱེད་ཡང་དག་ཡིན་པས་མ་རྙེད་ན་མེད་ཚུལ་དཔེ་དང་བཅས་པ་ནི། དེ་ལྟ་བུའི་རིགས་པ་དེས་སྐྱེ་བ་སོགས་མ་རྙེད་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའམ་དེ་ཁོ་ནར་གྲུབ་པའི་སྐྱེ་འགག་སོགས་འགོག་པ་ཡིན་ཏེ། སྐྱེ་འགག་སོགས་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་ན་རིགས་པ་དེས་སྐྱེ་འགག་སོགས་རྙེད་དགོས་པ་ལས་རིགས་པ་དེས་སྐྱེ་འགག་སོགས་མ་རྙེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་དཔེའི་སྒོ་ནས་བསྟན་པ་ནི་དཔེར་ན། ཤར་ཕྱོགས་སུ་བུམ་པ་ཡོད་ན་རྙེད་པར་ངེས་པའི་འཚོལ་མཁན་གྱིས་ཤར་དུ་བུམ་
པ་བཙལ་བའི་ཚེ་བུམ་པ་རྙེད་དགོས་པ་ལས་གལ་ཏེ་ཀུན་ཏུ་བཙལ་ཡང་བུམ་པ་མ་རྙེད་ན་མ་རྙེད་
པ་དེས་ཤར་ན་བུམ་པ་མེད་པར་ཐག་གཅོད་ནུས་པས་ཕྱོགས་དེར་བུམ་པ་ཡོད་པ་ཁེགས་པ་ཡིན་གྱི། སྤྱིར་བུམ་པ་ཡོད་པ་ཙམ་ཞིག་ཤར་ན་མ་རྙེད་པ་དེས་ཇི་ལྟར་ཁེགས། ཏེ་མི་ཁེགས་སོ། །དཔེ་དེ་བཞིན་དུ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་སྐྱེ་བ་ཡོད་ན་རྙེད་པར་ངེས་པའི་དབུ་མ་པའི་རིགས་པས་བཙལ་བ་ན་རིགས་པ་དེས་སྐྱེ་བ་ཞིག་རྙེད་དགོས་པ་ལས་སྐྱེ་བ་གཏན་ནས་མ་རྙེད་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་རང་བཞིན་ནམ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་སྐྱེ་བ་ཞིག་གཏན་ནས་མེད་པར་ཐག་གཅོད་ནུས་པས་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་སྐྱེ་བ་ཁེགས་པ་ཡིན་གྱི། སྤྱིར་སྐྱེ་བ་ཙམ་ཇི་ལྟར་ཁེགས།དེ་ཡང་རིགས་པ་དེས་སྐྱེ་བ་མ་རྙེད་པས་སྐྱེ་བ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཁེགས་ཀྱི་སྐྱེ་བ་མ་རྙེད་པས་མ་རྙེད་རྒྱུའི་སྐྱེ་བ་དེ་ཉིད་ཁེགས་པ་མིན་ཞེས་པའོ། །༼ཇ༽བཅུ་པ་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་ཡོད་ན་ཁེགས་པའི་ཤེས་བྱེད་ནི། ༼ ༽ཚུལ་དེ་ལྟར་ཡང་༼བ༽རིགས་ཤེས་ཀྱིས་སྐྱེ་སོགས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཁེགས་པ་ཡིན་གྱི་སྐྱེ་སོགས་ཙམ་ཁེགས་པ་མིན་པ་ནི་བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ་ལས་གསུངས་ཏེ།འདི་ལྟར་དེའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་དོན་དམ་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པས་རྣམ་པར་དཔྱད་པ་ན་དབང་པོ་མིག་སོགས་དང་ཡུལ་གཟུགས་སོགས་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པ་མིག་གི་རྣམ་ཤེས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ལ་རང་གི་ངོ་

251

ལྷག་མཐོང་ལ་བསླབ་ཚབོས་༼བ༽རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པའི་ངོ་བོ་མེད་པས་ན་དེ་དག་ལ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པ་མེད་དོ། །གལ་ཏེ་ཡུལ་༼བར༽དབང་རྣམ་ཤེས་འདི་རྣམས་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་སྒོ་ནས་གནས་པར་འགྱུར་བ་ཞིག་ཡིན་ན་ནི་སྟེ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་༼བ༽ན་དེ་ལྟར་གནས་པར་འགྱུར་བ་དེའི་ཚེ་༼བ༽མཐར་ཐུག་དཔྱོད་པའི་རིགས་པའི་འཐད་པ་རིགས་པས་རྣམ་པར་དཔྱད་པ་ན་༼ཀ༽ཆེས་༼ག༽གསལ་བར་དབང་སོགས་དེ་དག་སྔར་ཇི་༼ཁ༽ལྟར་༼བ༽དོན་ལ་གནས་པའི་རང་གི་ངོ་
བོ་གཞན་དུ་མ་འགྱུར་བའི་སྒོ་ནས་ཚུགས་ཐུབ་པར་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་༼ང༽དམིགས་པར་འགྱུར་བ་ཞིག་ཡིན་༼བ༽དགོས་༼ར༽ན། དེ་༼བར༽ལྟར་དུ་དམིགས་པའང་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་དམིགས་པ་མ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར་རམ་རྒྱུ་མཚན་༼བ༽གྱིས་ན་དབང་སོགས་དེ་དག་རང་བཞིན་གྱིས་༼བ༽གྲུབ་པས་སྟོང་ངོ་ཞེས་བྱ་བར་གྲུབ་བོ། །ཞེས་གསལ་བར་གསུངས་སོ། །༼ཇ༽བཅུ་གཅིག་པ་རང་བཞིན་དཔྱོད་པས་ཀུན་རྫོབ་འགོག་པ་སློབ་དཔོན་མི་བཞེད་པ་ནི། ༼ང༽དེས་ན་གཟུགས་སྒྲ་སོགས་ཡོད་ཀྱང་རིགས་ཤེས་དེས་གཏན་ནས་མི་འགྲུབ་དེ་དག་ཐ་སྙད་དུ་འཇོག་པ་ན་ཡང་མ་བརྟགས་མ་དཔྱད་པར་འཇོག་པ་ཡིན་གྱི་དོན་ལ་བརྟགས་ཤིང་དཔྱད་ན་མི་རྙེད་པའི་ཕྱིར་འདི་དག་ལ་རིགས་པས་བརྟག་པ་མི་འཇུག་གོ་ཞེས་གསུངས། དེ་ཡང་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་འཚོལ་བའི་སྐབས་ཀྱི་རིགས་ཤེས་ནི་སྔར་བཤད་པ་ལྟར་ཡིན་ལ་དོན་དམ་པའི་མཚན་ཉིད་འཆད་པའི་སྐབས་གྱི་རིགས་ཤེས་ནི་རིགས་ཤེས་ཀྱི་གཙོ་བོ་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་ལ་བྱེད་པས་དོན་མི་༼ང༽གཅིག་གོ། ༼བ༽རྒྱུ་མཚན་དེས་ན་གཟུགས་སྒྲ་ལ་སོགས་པ་སྣང་བ་ཙམ་དུ་གྲུབ་པའི་ཀུན་རྫོབ་པ་འདི་རྣམས་ནི་དགག་པར་མི་ནུས་པས་སྣང་ཙམ་དུ་ཡོད་དུ་ཆུག་ཀྱང་སྣང་བ་ཙམ་དེ་ཉིད་དེ་ཁོ་ན་ལ་དཔྱོད་པའམ་རང་བཞིན་ཡོད་མེད་དཔྱོད་པའི་རིགས་པས་སྡོད་ལུགས་ལ་དཔྱད་ན་གཏན་མི་འགྲུབ་པ་ཡིན་པས་དབང་སོགས་དེ་དག་ལ་རིགས་པའི་བརྟག་པ་མི་འཇུག་གོ་ཞེས་སློབ་དཔོན་ཟླ་གྲགས་འདིས་ཡང་ཡང་གསུངས་ཤིང་། །རིགས་

252

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

པའི་དཔྱད་པ་བྱས་ནས་བཙལ་པས་རིགས་པ་དེས་མ་རྙེད་པ་ན་མ་རྙེད་པ་དེ་ཙམ་གྱིས་མེད་པར་ཐག་བཅད་ནས་ཀུན་རྫོབ་པ་དེ་དག་འཇིག་པར་འདོད་པ་རྣམས་ལ་ཀུན་རྫོབ་འཇོག་མི་ཤེས་པས་དེ་འཇོག་པ་ལ་མི་མཁས་པ་ཞེས་སློབ་དཔོན་འདིས་མང་དུ་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །༼ཇ༽བཅུ་གཉིས་པ་རིགས་ཤེས་ཀྱིས་མ་རྙེད་པ་དེས་གནོད་པའི་དོན་དུ་འདོད་པ་ཆེས་འཁྲུལ་ཚུལ་ནི། གལ་ཏེ་ཁྱེད་ལྟར་ན་རང་བཞིན་ཡོད་མེད་དཔྱོད་པའི་རིགས་པས་ཀུན་རྫོབ་པ་འདི་དག་དགག་པར་ནུས་པ་ཞིག་ཡིན་ན་གཟུགས་དང་ཚོར་བ་ལ་སོགས་པའི་ཀུན་རྫོབ་པ་འདི་དག་གིས་མེད་བཞིན་དུ་སྣང་བའི་སྒོ་ནས་འཁྲུལ་ཏེ་དོན་མ་ཡིན་པ་ཆེན་པོ་ལ་སྦྱོར་བས་འདི་དག་ལ་རང་བཞིན་ཡོད་མེད་དཔྱོད་པའི་རིགས་པའི་བརྟགས་པ་བྱེད་པ་ངེས་པར་གལ་ཆེ་བར་འགྱུར་བས་རིགས་པ་དེའི་བརྟགས་པ་ཤིན་ཏུ་གཞུག་འདིའི་གཞུག་པ་ཞེས་པ་ནི་འཇུག་པར་བྱ་ཞེས་པ་དང་དོན་འདྲ་ཞིང་བྱ་བྱེད་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་བྱ་བའི་སྒྲ་ཡིན་པས་མཆན་བུ་འདི་ལྟར་འཐོབ་བོ། །དགོས་པ་སྟེ་རིགས་པ་དེས་རྟོག་འཇུག་བྱ་དགོས་པ་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་འགྱུར་བ་ཡིན་ན། ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ཆོས་ལ་རང་བཞིན་ཡོད་མེད་དཔྱོད་པའི་རིགས་པའི་བརྟག་པ་བྱ་བ་དེ་འདྲ་བ་ནི་སློབ་དཔོན་ཟླ་བ་འདིའི་གཞུང་ལས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་བཀག་པ་ཡིན་པས་ན་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་ཡོད་མེད་དཔྱོད་པའི་རིགས་པས་མ་རྙེད་པའི་དོན་རིགས་པས་གནོད་པའི་དོན་དུ་འདོད་པ་ཁྱེད་ཅག་ནི་དབུ་མའི་ཚུལ་ལས་ཆེས་ཆེར་འཁྱམས་པ་ཡིན་ནོ། །༼ཇ༽བཅུ་གསུམ་པ་དེ་བཞིན་དུ་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་མ་གཟིགས་པ་ལ་དེ་ལྟར་འདོད་པའང་འཁྲུལ་པ་ནི། ༼ ༽རིགས་པས་མ་རྙེད་པ་དང་གནོད་པ་ལ་ཁྱད་པར་ཡོད་པ་དེ་བཞིན་དུ་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་གིས་ཀྱང་སྟོང་ཉིད་ལ་གཉིས་སྣང་ནུབ་པའི་ངོར་གཟུགས་སོགས་ཀྱི་སྐྱེས་འགག་མ་གཟིགས་པ་ཡིན་གྱི། མཉམ་གཞག་དེས་གཉིས་སྣང་ནུབ་པའི་ངོར་སྐྱེ་འགག་སོགས་མེད་པར་གཟིགས་

253

ལྷག་མཐོང་ལ་བསླབ་ཚཔ་ག་ལ་ཡིན།དེ་བཞིན་དུ་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་ཡོད་མེད་དཔྱོད་པའི་རིགས་པས་ཀྱང་དཔྱད་པའི་ཚེ་སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པ་མ་རྙེད་པ་ཡིན་གྱི། དེའི་ཚེ་སྐྱེ་འགག་སོགས་མེད་པར་འཇལ་བ་མིན་ནོ། །༼ཇ༽བཅུ་བཞི་པ་མཉམ་གཞག་སོགས་ཀྱིས་མ་རྙེད་པ་དང་དེས་མེད་པར་གཟིགས་པ་སོགས་མི་གཅིག་པ་ནི། ༼ ༽གོང་དུ་བཤད་པའི་རྒྱུ་མཚན་དེའི་ཕྱིར་ན་རིགས་པས་དཔྱད་མི་བཟོད་པ་དང་རིགས་པས་གནོད་པ་གཉིས་དང་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་གི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་མཉམ་པར་བཞག་ངོར་སྐྱེ་འགག་མ་གཟིགས་པ་དང་སྐྱེ་འགག་མེད་པར་གཟིགས་པ་གཉིས་དང་། རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་ཡོད་མེད་དཔྱོད་པའི་རིགས་ཤེས་ཀྱིས་བཙལ་བའི་ཚེ་སྐྱེ་འགག་མ་རྙེད་པ་དང་སྐྱེ་འགག་མེད་པར་རྙེད་པ་གཉིས་དང་བཅས་པའི་གཉིས་ཚན་དེ་རྣམས་ཀྱི་ཁྱད་པར་མ་ཕྱེད་པར་དོན་གཅིག་ཏུ་བཟུང་བ་འདིས་ད་ལྟ་བའི་དབུ་མ་པར་ཁས་འཆེ་བ་རྣམས་ལྟ་ཅི་སྨོས་ཏེ། སྔོན་གྱི་མཁས་པ་ཆེན་པོ་འགའ་རེ་༼ཇ༽ལོ་ཆེན་དང་༼ ༽བྱ་བ་ལའང་ཁྱད་པར་དེ་དག་མ་ཕྱེད་པས་འཁྲུལ་པ་བསྐྱེད་སྣང་བས་གལ་པོ་ཆེའི་གནས་འདི་ལ་དོན་དུ་གཉེར་ཞིང་དཀའ་གནད་འབྱེད་ནུས་པའི་བློ་གྲོས་དང་ལྡན་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཕྱིན་ཆད་ཞིབ་ཏུ་དཔྱོད་ལ་ཁྱད་པར་དེ་དག་ལེགས་པར་ཕྱེད་པར་གྱིས་ཤིག།༼ཇ༽གཉིས་པ་རིགས་ཤེས་ལས་ཐ་སྙད་ཚད་མ་སྟོབས་ཆེ་ཚུལ་ལ་དྲུག་ལས་དང་པོ་དེ་སྟོབས་ཆེ་བ་ནི། ༼ ༽གོང་དུ་བཤད་པའི་ཚུལ་དེ་ལྟ་ན་ཁོ་བོ་ནི་དོན་དམ་པའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་ཚད་མ་ལས་ཐ་སྙད་པའི་ཤེས་པ་རྣམས་སྟོབས་ཆེ་བ་དང་ཐ་སྙད་པའི་ཤེས་པས་དོན་དམ་པའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་ཚད་མའི་ཡུལ་ལ་གནོད་པར་འདོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །༼ཇ༽གཉིས་པ་རིགས་ཤེས་ཀྱིས་ཐ་སྙད་བཀག་ན་གནོད་ཚུལ་ནི་འོན་ཀྱང་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དཔྱོད་པའི་རིགས་པས་ཐ་སྙད་པའི་གཟུགས་ཚོར་ལ་སོགས་པ་ལ་དཔྱད་པའི་སྒོ་ནས་བཙལ་པའི་ཚེ་རིགས་པ་དེས་མ་“རྙེད་1པ་ན་རིགས་པ་དེ་དག་གིས་ཐ་སྙད་པའི་
1 མཆན་བཞི་དཔེ་རིང་དུ། སྙེད་ *རྙེད་

254

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

གཟུགས་ཚོར་སོགས་ཁེགས་པར་འདོད་ན་ནི་རིགས་པ་དེས་གཟུགས་སོགས་དེ་དག་ཕར་ལ་མི་ཁེགས་པར་མ་ཟད་དེ་ལྟར་གཟུགས་སོགས་འགོག་མཁན་དེ་ཉིད་ལ་འཇིག་རྟེན་གྲགས་པའི་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མས་ངེས་པར་གནོད་པ་ཡིན་ཏེ།དེ་༼ང༽ལྟར་གཟུགས་སོགས་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མས་རྙེད་པས་རྙེད་གོ་ཆོད་ཅིང་དོན་དམ་དཔྱོད་པའི་རིགས་ཤེས་ཀྱིས་མ་རྙེད་པས་མ་རྙེད་པའི་གོ་མི་ཆོད་བྱས་པ་ལ། འོ་ན་དེ་གཉིས་སྔ་མ་སྟོབས་ཆེ་ཞིང་ཕྱི་མ་སྟོབས་ཆུང་བའམ་སྔ་མས་ཕྱི་མ་ལ་གནོད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན་ཁོ་བོ་དེ་ལྟར་མི་འདོད་ཀྱང་ཁྱོད་ལྟར་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དཔྱོད་པའི་རིགས་པས་གཟུགས་སོགས་ལ་དཔྱད་ནས་མ་རྙེད་པ་ནི་གཟུགས་སོགས་དེས་ཁེགས་པར་འདོད་པ་ལ་ནི་འཇིག་རྟེན་གྱི་གྲགས་པས་གནོད་པས་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མས་གནོད་པར་འགྱུར་ཏེ། དབུ་མ་པས་གཞན་དབང་རྫས་ཡོད་བཀག་པ་ལ། སེམས་ཙམ་པས་འོ་ན་ངེད་ཀྱང་ཁྱོད་འདོད་པ་ལྟར་ཀུན་རྫོབ་དགག་གོ་ཞེས་ཟེར་བ་ན་དབུ་མ་ལ་འཇུག་པའི་རྩ་འགྲེལ་གྱི་ཚིག་འདི་གསུངས་ཏེ།

༼ང༽དེའི་རྒྱུ་མཚན་ནི་དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ་ལས་གསུངས་ཏེ།འདི་ལྟར་
གལ་ཏེ་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཀུན་རྫོབ་འགོག་པ་པོ་སེམས་ཙམ་པ་ཁྱོད་ལ་འཇིག་རྟེན་གྱི་གྲགས་པའི་ཚད་མས་མི་གནོད་ན། །ཁྱོད་ཀྱིས་འཇིག་རྟེན་ཉིད་ཀྱི་ཐ་སྙད་དམ་གྲགས་པ་ལ་བལྟོས་ནས་ཀུན་རྫོབ་པ་འདི་ནི་དགག་པར་གྱིས་ཤིག །དེ་ཡང་ཐོག་མར་ཁྱོད་དང་འཇིག་རྟེན་པ་གཉིས་ཀུན་རྫོབ་ཡོད་མེད་ཀྱི་སྐབས་འདིར་རྩོད་པ་གྱིས་ཤིག་དང་། །རྩོད་པ་བྱས་པའི་ཕྱི་ནས་གང་རྒྱལ་བའི་སྟོབས་དང་ལྡན་པ་དེ་ལ་བདག་གིས་ཀྱང་དེའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་བསྟེན་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་ཤིང་། དེའི་འགྲེལ་པར་ཡང་། ཁོ་བོ་ཅག་དབུ་མ་བ་ནི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཀུན་རྫོབ་འཁྲུལ་པའི་སྣང་བ་འདི་ཤིན་ཏུ་བཟློག་དཀའ་བས་དེ་བཟློག་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་ལམ་བསྒོམ་པ་སོགས་ཀྱི་བྱ་བས་ཤིན་ཏུ་དཀའ་ཚེགས་ཆེ་བར་གནས་པར་གྱུར་གྱིས་དེ་བས་ན་སེམས་ཙམ་པ་ཁྱོད་ཀྱིས་༼བ༽ངེད་འདོད་པའི་ཀུན་རྫོབ་དེ་འཇིག་རྟེན་པའི་ཐ་སྙད་ཀྱིས་མི་གནོད་པར་འགོག་ནུས་ན་ངེད་འདོད་

255

ལྷག་མཐོང་ལ་བསླབ་ཚཔའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཀུན་རྫོབ་རིགས་པས་བཀག་ནས་སོལ་ཞིག ། གལ་ཏེ་སེལ་བ་པོ་ཁྱོད་ཀྱིས་ཀུན་རྫོབ་བཀག་པ་ལ་འཇིག་རྟེན་གྱི་གྲགས་པས་གནོད་པར་མི་འགྱུར་བར་སེལ་༼བ༽ནུས་བར་འགོག་ནུས་ན་ནི་ངས་ཀྱང་ཁྱོད་ལ་ཕན་པའི་གྲོགས་བྱས་པའི་སྒོ་ནས་སྟོངས་གདབ་པར་ཏེ་༼བ༽གྲོགས་བྱའོ། །༼བ༽རྒྱུ་མཚན་ཡང་ཁོ་བོ་ཅག་ནི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཤེས་པ་འཁྲུལ་པ་ལ་ཀུན་རྫོབ་སྣང་བའི་འཁྲུལ་སྣང་འདི་སྦྱོང་བའི་ཕྱིར་དུ་ལམ་བསྒོམ་པའི་དཀའ་ཚེགས་ལ་གནས་པ་ལ་ཁྱོད་ཀྱིས་དེ་ལ་ཚེགས་མེད་པར་བསལ་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་སོ། །འདི་ཡང་སེམས་ཅན་སྐྱེ་འཕགས་ཀྱི་ཤེས་པ་ལ་ཀུན་རྫོབ་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པར་སྣང་བ་ལ་ཤེས་པ་དེ་འཁྲུལ་པའི་ཤེས་སྒྲིབ་དེ་སྦྱོང་བའི་ཕྱིར་དུ་ལམ་བསྒོམ་པ་ལ་གོ་དགོས་ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་སྣང་བ་སངས་རྒྱས་ལ་ཡོད་པས་གསར་བུ་རྣམས་ཕྱེད་འཚལ། ༼ང༽འོན་ཀྱང་ཁྱོད་ཀྱིས་ཀུན་རྫོབ་དེ་དགག་མི་ནུས་ཤིང་བཀག་པ་ལ་འཇིག་རྟེན་གྱི་གྲགས་པས་ནི་ངེས་པར་གནོད་པའང་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །
༼ཇ༽གསུམ་པ་ལུང་དེས་རིགས་པའི་དགག་བྱ་ལས་ལམ་གྱི་དགག་བྱ་ཐ་དད་དུ་བསྟན་ནས་རིགས་པས་དགག་མི་ནུས་པ་ནི། ༼ ༽དེ་ལྟར་གསུངས་པ་དེ་ལ་ཁོ་བོ་ཅག་ནི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཀུན་རྫོབ་བཟློག་པའི་ཕྱིར་དུ་ཤིན་ཏུ་ཚེགས་ཆེ་བར་གནས་ཞེས་གསུངས་པ་དེའི་དོན་ནི། མིག་གི་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཡུལ་ཅན་འཁྲུལ་བ་དང་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ཡུལ་གྱི་འཁྲུལ་སྣང་འདི་ཤིན་ཏུ་སྦྱང་དཀའ་བས་དེ་སྦྱང་བའི་ཕྱིར་དུ་ལམ་བསྒོམ་པ་སོགས་ལ་འབད་པ་ཆེན་པོ་བྱེད་པ་ལ་ཟེར་བས་འཁྲུལ་སྣང་དེ་དག་རིགས་པས་དངོས་སུ་དགག་མི་ནུས་པས་རིགས་པའི་དགག་བྱར་ཁོ་བོ་ཅག་མི་འདོད་ཀྱི། དེ་དག་ལམ་ལ་གོམས་ཤིང་འདྲིས་པའི་སྒོ་ནས་དགག་དགོས་པས་ལམ་གྱི་དགག་བྱར་བྱེད་ཅེས་པའོ། །༼ཇ༽བཞི་པ་ལམ་གྱི་དགག་བྱ་རིགས་པས་དགག་ཐུབ་ན་གྲོགས་སུ་བྱ་བ་ནི།༼ ༽དེའི་རྗེས་སུ་ཁྱོད་ཀྱིས་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཀུན་རྫོབ་སོལ་ཞིག་ཅེས་

256

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

སོགས་གསུངས་པའི་དོན་ནི། དབུ་མ་པས་སེམས་ཙམ་པ་ཁྱོད་འདོད་པའི་གཞན་དབང་རྫས་ཡོད་རིགས་པས་འགོག་གོ་ཞེས་ཁས་བླངས་པ་ན་སེམས་ཙམ་པ་ན་རེ་ཁྱོད་ཀྱིས་གཞན་དབང་རྫས་ཡོད་འགོག་ནུས་ན་“ངས་1ཀྱང་དབུ་མ་པ་ཁྱོད་ཀྱི་ལུགས་ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་རིགས་པས་དགག་གོ་ཞེས་སེམས་ཙམ་པས་དབུ་མ་པའི་རིགས་པ་ལ་མགོ་མགོ་བསྒྲེ་བྱ་བ་ནི་མགོ་མཚུངས་བྱས་པས་ཏེ། དབུ་མ་པའི་ཀུན་རྫོབ་དང་སེམས་ཙམ་པའི་གཞན་དབང་རྫས་ཡོད་གཉིས་དགག་ནུས་ན་ནུས་མཉམ་དང་མི་ནུས་ན་མི་ནུས་མཉམ་ཡིན་པས་མཚུངས་པར་སྨྲས་པ་ལ་ཟེར་རོ། །བསྒྲེ་བྱས་ནས་སྨྲས་པ་ལ་འོ་ན་དབུ་མ་པ་ཁོ་བོས་གཞན་དབང་གི་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་འགོག་ནུས་པ་ལྟར། སེམས་ཙམ་པ་ཁྱོད་ཀྱིས་ཀྱང་ཀུན་རྫོབ་རིགས་པས་འགོག་ནུས་ན་ལམ་བསྒོམ་པ་སོགས་ཀྱི་དཀའ་ཚེགས་མི་དགོས་པས་དབུ་མ་པ་ཁོ་བོས་ཀྱང་སེམས་ཙམ་པ་ཁྱོད་ལ་དེ་འགོག་པ་ལ་ཕན་འདོགས་པའི་གྲོགས་བྱའོ་ཞེས་པ་སྟེ།འགྲེལ་ཚིག་འདིས་ནི་སེམས་ཙམ་པ་ཁྱོད་ཀྱིས་རིགས་པས་ཀུན་རྫོབ་འགོག་ནུས་ནས་ཁེགས་ན་དབུ་མ་པ་ཁོ་བོ་ཅག་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་འཁྲུལ་སྣང་འདི་བཟློག་པའི་ཕྱིར་དུ་ལམ་བསྒོམ་པའི་དཀའ་སྤྱད་ཆེན་པོ་བྱ་མི་དགོས་པས་ཁོ་བོ་ཅག་དེ་ཤིན་ཏུ་འདོད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྟོན་པ་ཡིན་པས་ན་ཀུན་རྫོབ་པ་རྣམས་རིགས་པས་མི་ཁེགས་པར་ཁས་བླང་དགོས་པར་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །༼ཇ༽ལྔ་པ་དེས་རིགས་པ་བཀག་དྲགས་པས་གནོད་པ་ནི།

༼ ༽ ཀུན་རྫོབ་རིགས་པས་མི་
ཁེགས་པར་མ་ཟད་དེ་རིགས་པས་བཀག་ན་ཀུན་རྫོབ་འགོག་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་དེ་འདྲ་བ་ནི་རིགས་པ་ལྟར་སྣང་ཡིན་པས་འཇིག་རྟེན་གྱི་གྲགས་པའི་ཚད་མས་གནོད་དོ་ཞེས་གསུངས་པས་ནི་དེ་འདྲ་བའི་ཀུན་རྫོབ་འགོག་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་ལྟར་སྣང་དེས་བསྒྲུབ་པའི་ཡུལ་ལ་ནི་ཐ་སྙད་པའི་ཤེས་པ་ཚད་མས་ངེས་པར་གནོད་པ་ཡིན་པས་རིགས་པ་དེ་དག་ལས་སྟོབས་ཆེ་ཞིང་ནུས་པ་ཆེ་བའི་ཚད་མ་འང་ཁོ་བོ་ཅག་འདོད་པ་ཡིན་ནོ། །༼ཇ༽དྲུག་པ་དེས་ན་དངོས་སྨྲས་ཕྱི་དོན་དགག་འདོད་
1 ལམ་རིམ་དུ། ངེས་

257

ལྷག་མཐོང་ལ་བསླབ་ཚཀྱང་མ་ཁེགས་ཚུལ་ནི། ༼ ༽རྒྱུ་མཚན་དེས་ན་དངོས་པོར་སྨྲ་བ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་རིགས་པའི་དཔྱད་པ་བཅུག་ནས་བརྟགས་ཏེ་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ལ་སོགས་པའི་ཀུན་རྫོབ་པ་རྣམས་བཀག་པའི་ལུགས་སུ་བྱས་པ་ན་དེ་འདྲའི་རིགས་པ་དེས་དེ་ལྟར་བརྟགས་པའི་ཚེ་ཀུན་རྫོབ་དེ་རྣམས་ “མ་1རྙེད་པ་ཡིན་གྱི་དེས་བཀག་ནས་ཁེགས་པར་སོང་བ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །
༼ཇ༽གསུམ་པ་གཟུགས་སོགས་ཐ་སྙད་དུ་འཇོག་པའི་དོན་གནག་རྫི་སོགས་ཀྱི་ངོར་འདོད་པ་མི་འཐད་པ་ལ་ལྔ་ལས། དང་པོ་སྟོབས་ལྡན་ལ་ཡིན་གྱི་གནག་རྫི་ལ་སོགས་པ་མིན་ཚུལ་ནི། ༼ ༽ཡང་ཁ་ཅིག་འདི་ལྟར་འདོད་དེ་གཟུགས་སོགས་རྣམས་ཐ་སྙད་དུ་མི་འགོག་པའི་དོན་ནི་གནག་རྫི་དང་བུད་མེད་ལ་སོགས་པ་འཇིག་རྟེན་པ་རང་ག་པའི་ངོར་དེ་རྣམས་མི་འགོག་པ་ལ་བྱེད་པ་ཡིན་གྱི། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དཔྱོད་པའི་རིགས་པས་ནི་ངེས་པར་འགོག དགོས་པར་འདོད་ཅིང་དེ་སྐད་སྨྲ་བར་བྱེད་དོ། །དེ་ལྟར་སྨྲ་བ་དེ་ནི་ཤིན་ཏུ་མི་འཐད་དེ། དོན་ལ་དཔྱོད་པའི་རྟོག་ལྡན་མཁས་པ་ལ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དཔྱོད་པའི་རིགས་པས་གཟུགས་སོགས་འགོག་མི་འགོག་ལ་དོགས་པ་སྐྱེ་བ་ཡོད་ཀྱི། གྲུབ་མཐས་བློ་མ་བསྒྱུར་བའི་འཇིག་རྟེན་རང་ག་བའི་ངོར་གཟུགས་སོགས་མི་འགོག་པ་ལ་དོགས་པ་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ཉིད་དཔྱོད་པའི་རིགས་པས་འགོག་ན་དགག་པ་དེ་དོན་དམ་དུ་བྱར་མི་རུང་བས་ཐ་སྙད་དུ་བྱ་དགོས་ལ་གནག་རྫི་སོགས་ལ་དེ་ཉིད་ལ་དཔྱོད་པ་སྐབས་སུ་མ་བབ་ཅིང་མི་འོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །༼ཇ༽གཉིས་པ་རིགས་ཤེས་ཀྱིས་སྐྱེ་བ་ཐམས་ཅད་མི་འགོག་པར་གསལ་བར་བཤད་པའི་ཁུངས་ནི། ༼ ༽དེས་ན་དེ་ཉིད་དཔྱོད་པའི་རིགས་པས་སྐྱེ་བ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མི་འགོག་པ་འདི་ནི་སློབ་དཔོན་ཟླ་བ་གྲགས་པས་ཀྱང་གསལ་བར་གསུངས་ཏེ།དེ་ལྟར་ཡང་བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ་ལས། གལ་ཏེ་དོན་དམ་དཔྱོད་༼བ༽བྱེད་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དཔྱོད་པའི་རིགས་པའི་རྣམ་པར་དཔྱད་པ་འམ་རིགས་༼བ༽པ་འདིས་དོན་གྱི་ཁྱད་པར་
1 ལམ་རིམ་དུ། མི་

258

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

མ་སྦྱར་༼བ༽བ་ཁྱད་པར་གང་ཡང་མ་སྦྱར་བར་སྐྱེ་བ་དང་༼བ༽འགག་པ་ཙམ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་བཀག་པ་ལ་བརྟེན་ནས་འདུས་བྱས་༼བ༽ལ་སྐྱེ་བ་དང་འགག་པ་༼བ༽སོགས་གཏན་ནས་མེད་པར་བསྟན་པར་འདོད་ན་ནི་དེ་ལྟར་འདོད་པ་དེའི་ཚེ་དེ་སྒྱུ་མའི་རྟ་གླང་རྟ་གླང་དུ་སྣང་ཡང་དེར་མེད་༼བ༽པའི་སྐྱེ་བ་དེ་ཉིད་སྣང་སྟོང་གཉིས་ཚོགས་པར་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུ་ཉིད་དུ་མི་འགྱུར་གྱི། གཏན་ནས་མི་སྲིད་༼བ༽པ་སྐྱེ་བ་དེ་ཉིད་གཏན་ནས་མེད་པ་མོ་གཤམ་གྱི་བུ་དང་༼བ༽བོང་༼ར༽བུའི་རྭ་ལ་སོགས་པ་དག་གིས་དཔེ་༼བ༽དེས་ཉེ་བར་གཞལ་བ་ནི་མོ་གཤམ་གྱི་བུས་མཚོན་ནུས་པ་སྟེ་དེ་དང་འདྲ་བར་རམ་མཚོན་༼བ༽པར་འགྱུར་བ་ཞིག་ཡིན་ན། དེ་ལྟར་ཡིན་ན་ནི་ངེད་དབུ་༼བ༽མ་པ་ཁོ་བོ་ཅག་ནི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་མེད་པ་སྟེ་༼བ༽བཀག་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་སྐྱོན་གྱིས་འཇིགས་པས་སྐྲག་པས་མོ་གཤམ་བུ་ཡི་དཔེས་གཞལ་༼བ༽བ་དཔེ་མོ་གཤམ་གྱི་བུ་སོགས་དེ་དག་དང་བསྟུན་ཏེ་མཐུན་པར་སྐྱེ་བ་གཏན་ནས་མེད་པར་ཁས་ལེན་པར་མི་བྱེད་ཀྱི། ༼བ༽རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་རྟེན་འབྲེལ་དེ་དང་མི་འགལ་བ་སྐྱེ་བ་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་ཡང་རྒྱུ་རྐྱེན་ལ་བལྟོས་ནས་འབྱུང་བའི་ཚུལ་སྒྱུ་མ་དང་སྨིག་སྒྱུ་ལ་སོགས་པ་དག་གི་དཔེས་གཞལ་བ་༼བ༽དང་བསྟུན་ཅིང་འདྲ་བ་ཉིད་དུ་ནི་བསྟུན་༼བ༽པར་བྱེད་དོ། ། ཞེས་གསལ་བར་གསུངས་སོ། །༼ཇ༽གསུམ་པ་དེའི་དོན་བཤད་པ་ནི། ༼ ༽གོང་གི་རྣམ་པར་དཔྱོད་པ་འདིས་ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དཔྱོད་པའི་རིགས་པ་ལ་བྱའོ། །སྐྱེ་བ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་བཀག་པ་ཞེས་པའི་དོན་ནི་དགག་བྱ་ལ་ཁྱད་པར་མ་སྦྱར་བར་སྐྱེ་བ་ཡིན་ཚད་ཐམས་ཅད་བཀག་ཅེས་པའོ། །མོ་གཤམ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་ནི་རིགས་པ་དེས་སྐྱེ་བ་ཐམས་ཅད་བཀག་ན་ནི་མོ་གཤམ་གྱི་བུ་དང་རི་བོང་གི་རྭ་ལ་སོགས་པ་བཞིན་དུ། དོན་བྱེད་པའི་ནུས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་“སྟོངས་1པའི་དངོས་མེད་དུ་འགྱུར་

1 ལམ་རིམ་དང་མཆན་བཞི་དེབ་ཏུ། སྟོང་

259

ལྷག་མཐོང་ལ་བསླབ་ཚ

“བ་1དེ་འདྲའི་དངོས་མེད་དུ་སོང་བ་དེ་ལྟ་བུ་ཡིན་ན་རྟེན་འབྲེལ་མེད་པའི་སྐྱོན་དུ་འགྱུར་ལ་དེ་འདྲའི་ཉེས་པར་འགྱུར་བར་དོགས་པའི་འཇིགས་པས་དོན་བྱེད་པའི་ནུས་པ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བའི་མོ་གཤམ་གྱི་བུ་ལ་སོགས་པའི་སྐྱེ་བ་མེད་པ་དང་མི་འདྲ་ཡི། རྟེན་འབྲེལ་དང་མི་འགལ་བའི་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པའི་སྒྱུ་མ་ལ་སོགས་པ་དང་འདྲ་བས་ན་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་སྐྱེ་བ་ངེས་པར་ཁས་ལེན་པར་བྱེད་དོ། །དེས་ན་སྐྱེ་བ་ཙམ་མི་འགོག་གི་བདེན་པའམ་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་ནི་རིགས་པས་དགག་ནུས་པས་འགོག་ཅེས་པའོ། །
༼ཇ༽བཞི་པ་རིགས་ཤེས་ཀྱིས་མིག་སོགས་སྟེང་དུ་འདི་འགོག་གཞན་མི་འགོག་ཚུལ་གྱི་དབྱེ་འབྱེད་ནི། དེ་

༼ང༽ཡང་དབུ་མའི་ལྟ་བ་ནི་དཔེ་འདི་དག་གིས་མཚོན་ནས་ཤེས་དགོས་པར་གསུངས་པས་སྒྱུ་མའི་རྟ་གླང་ནི་དེ་འཛིན་ཤེས་པ་ལ་རྟ་གླང་དུ་སྣང་བའི་སྣང་བ་ཙམ་ལ་འཇོག་གི་དེ་ལས་གཞན་ཡུལ་དེ་ཀའི་སྟེང་ནས་རྟ་གླང་གི་སྤུ་ཉག་ཙམ་ཡང་གྲུབ་ཏུ་མེད་པ་བཞིན་དུ་གཟུགས་སོགས་ཀྱང་བློ་ལ་སྣང་བའི་སྣང་ཙམ་མམ་སྣང་ཆའམ་ཉམས་སྣང་ཙམ་མ་གཏོགས་ཡུལ་རང་ངོས་ནས་སམ་རང་གི་གདགས་གཞིའི་སྟེང་ནས་རྡུལ་ཙམ་ཡང་མ་གྲུབ་པོ། །དེ་བཞིན་དུ་གང་ཟག་ཀྱང་གྲུབ་མཐའ་འོག་མ་དག་བརྟག་དོན་བཙལ་ནས་རྙེད་པ་གཅིག་ལ་འཇོག་ཀྱང་འདིར་ཕུང་པོ་ལྔ་ལ་བརྟེན་ནས་བརྟགས་པའི་ང་ཙམ་དང་དེའི་དོན་ཡང་བློ་ལ་ངའོ་སྙམ་དུ་སྣང་ཙམ་འདི་ཉིད་ཡིན་པ་མ་གཏོགས་གདགས་གཞིའི་ངོས་ནས་སམ་སྟེང་ནས་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མ་གྲུབ་ཅིང་གདགས་ཆོས་དེ་ལྟར་ཡིན་པ་བཞིན་དུ་གདགས་གཞི་རྣམས་ཀྱང་བློ་ལ་སྣང་ཙམ་གྱིས་མ་ཚིམ་ན་དེ་ལས་གཞན་ཡུལ་སྟེང་ནས་གྲུབ་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་རྙེད་དོ། །འོ་ན་སྒྱུ་མའི་རྟ་དང་སད་དུས་ཀྱི་རྟ་གཉིས་བློ་ལ་སྣང་ཙམ་དུ་ཡང་འདྲ། ཡུལ་གྱི་སྟེང་ནས་མ་གྲུབ་པར་ཡང་འདྲ་ན་དེ་གཉིས་རྟ་ཡིན་མིན་མཚུངས་པར་འགྱུར་རོ་སྙམ་ན་སྐྱོན་མེད་དེ། སྔ་མ་རྟ་ཡིན་པ་ལ་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མས་གནོད་ཕྱི་མ་ལ་དེས་མི་གནོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་སྔ་མ་ལ་རྟར་བཟུང་ན་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་ཕྱིས་སྔར་ཀྱི་དེ་ནི་རྟ་མ་ཡིན་ནོ་སྙམ་དུ་ངེས་པ་སྐྱེ་ལ་གང་ཟག་གཞན་གྱིས་ཀྱང་ 1 ལམ་རིམ་དང་མཆན་བཞི་དེབ་ཏུ། ལ་

260

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།
འདི་ན་རྟ་ག་ལ་ཡོད་ཙམ་སྨྲ་བར་འགྱུར་གྱི། སད་དུས་ཀྱི་རྟ་ལ་དེ་ལྟ་བུ་རང་གཞན་གང་ལའང་མི་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་འབྱུང་བ་ཡང་སྔ་མ་འཕྲལ་གྱི་འཁྲུལ་རྒྱུས་བསླད་པའམ་འཁྲུལ་སྣང་ཡིན་པས་ཐ་མལ་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་ངེས་ནུས་པ་དང་ཕྱི་མ་ཕུགས་ཀྱི་འཁྲུལ་རྒྱུ་བརྟན་ཆགས་པས་བསླད་པའི་དབང་གིས་ངེས་མ་ནུས་པས་ཁྱད་པར་ཙམ་མོ། །དེ་ལྟར་ན་སད་དུས་ཀྱི་རྟ་ཡིས་རྟའི་དོན་བྱེད་མི་ནུས་པ་དང་། དགེ་སྡིག་ལས་བདེ་སྡུག་འབྱུང་བ་སོགས་ཀྱང་མི་འཐད་དེ། དགེ་སྡིག་དེ་དག་རྨི་ལམ་གྱི་རྟ་བཞིན་དུ་ཡུལ་སྟེང་ནས་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མ་གྲུབ་པའི་འཁྲུལ་སྣང་ཙམ་དང་བློ་ལ་སྣང་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན་སྐྱོན་མེད་དེ། དཔེར་ན་རྨི་ལམ་དུ་བདེ་སྡུག་གི་ཉམས་ཤར་བས་གཉིད་མ་སད་ཀྱི་བར་དུ་སྐྱིད་སྡུག་སྣ་ཆོགས་འབྱུང་བ་དང་སྒྱུ་མའི་རྟ་གླང་སོགས་ཀྱིས་ལྟད་མོ་བ་ལ་དགའ་སྡུག་སྣ་ཚོགས་པ་བསྐྱེད་པ་བཞིན་ནོ

༼ང༽། །དེ་ཡང་རྒྱུ་ལས་འབྲས་བུ་འབྱུང་བ་སྤྲུལ་པས་
གཞན་སྤྲུལ་པ་ལྟ་བུ་དང་། གཉེན་པོས་སྤང་བྱ་བཅོམ་པ་རྨི་ལམ་གྱི་གླང་པོས་རྨི་ལམ་གྱི་གླང་པོ་གཞན་བསད་པ་ལྟ་བུའོ་ཞེས་བདག་གི་བླ་མ་དམ་པས་གསུངས་སོ། །ཡང་བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ་ལས། གལ་ཏེ་གཞན་དག་ན་རེ་མིག་ལ་སོགས་པ་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་ན་མི་སྲིད་པར་འགྱུར་བས་དེ་རྣམས་མི་སྲིད་ན་མི་སྲིད་པ་དེའི་ཕྱིར་རྒྱུ་མཚན་ཇི་ལྟར་ན་མིག་ལ་སོགས་པའི་དབང་པོ་འདི་རྣམས་ཟག་བཅས་ཀྱི་ལས་ཀྱིས་འཕངས་པའི་རྣམ་པར་སྨིན་པའི་འབྲས་བུའི་ངོ་བོར་རྣམ་པར་བཞག་སྟེ་དེའི་ངོ་བོར་འཇོག་མི་ནུས་སོ་ཅེ་ན། དེ་ལ་ལན་བཏབ་པ་ནི་ཅི་དབུ་མ་བ་ཁོ་བོ་ཅག་གིས་མིག་ལ་སོགས་པ་འདི་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྨིན་པའི་དངོས་པོར་སྐྱེས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དེ་བཀག་གམ། སྟེ་དེ་འདྲའི་ངོ་བོ་མ་བཀག་ཅེས་པའོ། །གལ་ཏེ་ཁོ་ན་རེ་དེའི་རྣམ་སྨིན་གྱི་ངོ་བོ་དངོས་སུ་མ་བཀག་མོད་ཀྱི་འོན་ཀྱང་ཁྱེད་ཀྱིས་མིག་ལ་སོགས་པ་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་དོ་ཞེས་འགོག་པར་བྱེད་ཅིང་མེད་པར་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པས་ན་མིག་སོགས་ཀྱི་རྣམ་སྨིན་གྱི་ངོ་བོ་དེ་ཡང་ཇི་ལྟར་མ་བཀག་སྟེ་བཀག་ཅེ་ན་དེ་ལ་ལན་བཏབ་པ་ནི། དབུ་མ་པ་ཁོ་བོ་ཅག་གི་རིགས་པས་རྣམ་པར་དཔྱོད་པའི་སྒོ་ནས་འཚོལ་བ་ནི་དངོས་པོ་རྣམས་ལ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་ཚོལ་བ་ལྷུར་བྱེད་པ་

261

ལྷག་མཐོང་ལ་བསླབ་ཚཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །རིགས་པས་རང་བཞིན་དེ་འདྲ་འཚོལ་བ་ལྷུར་བྱེད་པས་ན་ཁོ་བོ་ཅག་དབུ་མ་པ་ནི་དེ་ལྟར་འཚོལ་བའི་སྐབས་འདིར་དངོས་པོ་རྣམས་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པ་རིགས་པ་དེས་འགོག་ནུས་པས་དེ་འདྲའི་རང་བཞིན་འགོག་གི །མིག་ལ་སོགས་པ་རྒྱུ་རྐྱེན་གྱིས་བྱས་ཤིང་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བའི་ལས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྨིན་པའི་ངོ་བོར་སྐྱེས་པ་འདི་ཉིད་ནི་རིགས་པས་དགག་པར་མི་ནུས་པས་མི་འགོག་གོ །རྣམ་པར་སྨིན་པ་དེ་འདྲ་མི་འགོག་པ་དེའི་ཕྱིར་རྣམ་སྨིན་དེ་འདྲ་ཡོད་པ་ཡིན་པས་གང་ཞིག་རྣམ་པར་སྨིན་པ་ཉིད་དུ་བསྙད་ཅིང་བཤད་པའི་མིག་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་ཡོད་པ་ཉིད་དོ་ཞེས་རིགས་པས་འདི་ཙམ་ཞིག་འགོག་ལ། འདི་ཙམ་ཞིག་མི་འགོག་ཅེས་འགོག་པ་དང་མི་འགོག་པའི་མཚམས་ཕྱེ་ནས་ཤིན་ཏུ་གསལ་བར་གསུངས་པ་ཡིན་པས་འགོག་མི་འགོག་གི་མཚམས་འདི་ལྟར་འབྱེད་པ་ནི་འདི་ལྟ་བུའི་སྐབས་ཅིག་ཏུ་གསུངས་ན།དེ་ཉིད་དེ་འདྲ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གསལ་བྱེད་ཡིན་པས་དེ་འདྲ་དངོས་སུ་མ་གསུངས་པའི་སྐབས་ཐམས་ཅད་ལའང་ཐོབ་པར་འདྲ་བས་ཅི་ནས་ཀྱང་གང་ཐོབ་པ་ཐམས་ཅད་ལ་སྦྱར་དགོས་སོ། །༼ཇ༽ལྔ་པ་དེས་རང་བཞིན་ནི་བཀག་ཀྱང་ཡོད་ཙམ་མི་འགོག་པ་ནི།༼ ༽དེས་ན་རིགས་པ་རང་གི་རིགས་པ་དེ་ག་རང་གི་ངོས་ནས་གང་བཙལ་བ་ནི་འཚོལ་བའི་ཡུལ་སྟེང་དུ་ཡོད་པའི་རང་གི་ངོ་བོས་ཡོད་པ་དེ་ཉིད་བཙལ་བ་ཡིན་པས་འཚོལ་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པས་ཀྱང་རང་གིས་གང་བཙལ་བ་དེ་ཉིད་ཡོད་པ་འགོག་ལ། འཚོལ་བའི་ཡུལ་དེ་ཡོད་པ་ཙམ་མི་འགོག་པ་ནི་འགྲེལ་པར་དེ་ཉིད་ལ་དཔྱོད་པའི་རིགས་པ་རྣམས་རང་བཞིན་ཚོལ་བ་ལྷུར་བྱེད་པར་གསུངས་པའི་དོན་ཡིན་པས་ན་རིགས་པ་དེས་ནི་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་ཡོད་མེད་འཚོལ་བ་ཡིན་པས་རིགས་པ་དེས་འགོག་པའི་ཚེ་ཡང་རིགས་པ་དེས་ཐོག་མར་གང་བཙལ་བ་དེ་ཉིད་འགོག་དགོས་ལ་དེས་ན་རིགས་པ་དེས་བཀག་པའང་གང་བཙལ་བའི་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་དེ་ཉིད་བཀག་ཅེས་པའི་

262

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

དོན་དུ་ངེས་པར་འགྲོ་བ་ཡིན་པས་འཚོལ་བའི་ཡུལ་མི་འགོག་ལ་བཙལ་བའི་རང་བཞིན་འགོག་པ་འདི་གཉིས་ཕྱེད་པར་བྱའོ། །
༼ཇ༽བཞི་པ་དབུ་མ་པ་བདེན་གཉིས་དང་ལས་འབྲས་ལ་མཁས་ཚུལ་ལ་བཞི་ལས་དང་པོར་ལས་

འབྲས་སོགས་ཁས་ལེན་དགོས་པ་ནི། དེ་འདྲ་བའི་ལས་དགེ་མི་དགེ་དང་འབྲས་བུ་བདེ་སྡུག་རྣམས་མི་འགོག་པར་མ་ཟད་དབུ་མ་པས་ལས་འབྲས་དེ་ངེས་པར་ཁས་བླང་དགོས་པར་ཡང་གསུངས་ཏེ། བཞི་བརྒྱ་པའི་ལུང་དེའི་འཕྲོས་ཉིད་ནས། རྒྱུ་མཚན་གོང་གི་དེའི་ཕྱིར་དོན་ལ་དཔྱོད་པའི་མཁས་པ་༼བ༽དབུ་མ་པས་འཇིག་རྟེན་པའི་དོན་གཟུགས་སོགས་ཀུན་རྫོབ་༼བ༽པ་སྣང་བ་ཙམ་གྱིས་བཞག་པའི་ཀུན་རྫོབ་༼ཀ༽ལ་རིགས་པའི་དཔྱད་པ་མི་འཇུག་པས་ཇི་སྐད་༼ག༽བཤད་པའི་མཐར་ཐུག་དཔྱོད་པའི་རིགས་ཤེས་༼བ༽ཀྱིས་རིགས་པས་རྣམ་པར་དཔྱད་པ་༼ཁ༽དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མཐོང་བ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པ་༼ང༽མ་བཅུག་པར་མ་བརྟགས་མ་དཔྱད་པར་འཇོག་པའི་འཇིག་རྟེན་པའི་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མས་ཏེ་རྣམ་པར་དཔྱད་པ་དེ་འདྲ་མ་བྱས་པར་ལས་རྣམས་ཀྱི་འབྲས་བུ་རྣམ་པར་སྨིན་པ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་༼ཁ༽ཉིད་དུ་ཁས་བླངས་༼ཀ༽སོགས་ཀུན་རྫོབ་པའི་འཇོག་ཚུལ་ཇི་ལྟར་༼བ༽གནས་པ་༼ག༽ཏེ། རྒྱུ་ལས་འབྲས་བུ་འབྱུང་༼བ༽བ་འདི་ལྟར་རྣམ་པར་སྨིན་པ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པས་ན་འདི་ལྟ་བུ་སྣ་ཚོགས་པ་འདི་སྣང་ཞིང་སྲིད་པ་ཉིད་དོ་ཞེས་ངེས་པར་

བྱས་ནས་སྤྲུལ་པ་ལས་སྤྲུལ་པ་འབྱུང་བའི་ཚུལ་༼བ༽དང་གཉེན་པོས་སྤང་བྱ་བཅོམ་པ་རྨི་ལམ་གྱི་གླང་པོ་བསད་པ་ལྟ་བུའི་ཚུལ་དུ་འཇིག་རྟེན་པའི་དོན་ཀུན་རྫོབ་པ་ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་ཁས་བླང་བར་བྱའོ།།ཞེས་གསུངས་སོ། །༼ཇ༽གཉིས་པ་བདེན་གཉིས་གཅིག་གིས་གཅིག་ལ་མི་གནོད་པར་མཁས་དགོས་ཚུལ་ནི།༼ ༽དེ་ལྟར་ཁྱེད་ཀྱི་ལྟར་ན་རང་གིས་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་པར་བཞག་པ་བྱས་པའི་རང་གི་དོན་དམ་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་རིགས་པས་ཀུན་རྫོབ་པའི་རྣམ་པར་

263

ལྷག་མཐོང་ལ་བསླབ་ཚབཞག་པ་ལ་གནོད་ནས་བཀག་ན་ནི་བདེན་པ་གཉིས་རྣམ་པར་འཇོག་པའི་རྣམ་གཞག་རང་གིས་བྱས་པ་ལ་ནང་འགལ་བྱུང་ནས་རྣམ་གཞག་གཅིག་གིས་གཅིག་འཇོག་མི་ནུས་པར་སོང་བ་ཡིན་པས།དེ་ལྟར་སོང་པའི་རྣམ་གཞག་མཁན་པོ་དེ་བདེན་པ་གཉིས་རྣམ་པར་འཇོག་པ་ལ་ཕུལ་དུ་བྱུང་བའི་མཁས་པ་ཡིན་པར་ཇི་ལྟར་བཞག་ཏུ་རུང་། ཁྱེད་ཅག་དེ་འདྲའི་རྣམ་གཞག་དེ་གཉིས་ལ་ནང་འགལ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་དོ་ཟེར་རྒྱུ་ཡིན་ན་ནི་འོ་ན་དོན་དམ་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་རིགས་པས་ཀུན་རྫོབ་པའི་རྣམ་པར་བཞག་པ་སུན་འབྱིན་པར་བྱས་ཏེ་གཅིག་བཞག་ན་གཅིག་འཇོག་མི་ནུས་པར་རང་གིས་བྱས་བཞིན་དུ་བདེན་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་མི་འགལ་བར་བྱས་སོ་ཟེར་བ་དེ་ཤིན་ཏུ་འགལ་བ་ཡིན་ནོ། །༼ཇ༽གསུམ་པ་དེས་ན་རིགས་ཤེས་ཀྱིས་ཀུན་རྫོབ་བསལ་བ་ཟླ་བས་བཀག་ཚུལ་ནི།

༼ ༽དེ་བས་ན་ཚིག་གསལ་ལས་ཀྱང་། འདི་སྐད་གསུངས་ཏེ། དངོས་
སྨྲ་༼བར༽བ་ཁྱོད་ནི་དོན་དམ་པ་དང་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་༼བར༽འཇོག་པ་ལ་མི་མཁས་ཤིང་རྨོངས་པས་༼བ༽ཐ་སྙད་འཇོག་པའི་སྐབས་༼ཇ༽འཇིག་རྟེན་པས་ཤིང་བཙུགས་པ་དང་བུ་བསྐྱེད་པའི་ཐ་སྙད་པའི་ཐ་སྙད་ལྟ་བུ་རྟོག་པ་རགས་པས་བྱས་པ་ལྟ་བུའོ། །༼ ༽སྣང་བ་ཙམ་གྱི་སྒོ་ནས་བཞག་དགོས་པའི་ཀུན་རྫོབ་རིགས་པས་དཔྱད་པ་མི་བཟོད་པ་ལ་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ལ་ལར་རིགས་པའི་འཐད་པ་བཅུག་ནས་སྟེ་དོན་དམ་དཔྱོད་པའི་རིགས་པས་དཔྱད་པ་༼བ༽འཇུག་དཔྱད་པ་དེ་ནི་བརྟག་པས་མ་རྙེད་པ་ན་རིགས་༼ཇ༽པས་དཔྱད་ནས་བཞག་པ་དང་མཐུན་པ་མ་ཡིན་པ་གཞན་ལ་བརྟེན་ནས་བརྟགས་དོན་བཙལ་པའི་འཐད་པ་བཅུག་ནས་ཐ་སྙད་འཇོག་ཚུལ་མཚན་ཉིད་༼བ༽པ་ཐ་

༼ཇ༽སྙད་ཀུན་རྫོབ་དེ་མེད་དོ་ཞེས་
ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་རྣམ་གཞག་རྣམ་པར་འཇིག་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཁོ་བོ་ཅག་དབུ་༼བར༽མ་པ་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་རྣམ་པར་འཇོག་པ་ལ་མཁས་པའི་ཕྱིར་མ་བརྟགས་༼བ༽མ་དཔྱད་པར་འཇོག་པའི་འཇིག་རྟེན་པའི་༼ཇ༽ཐ་སྙད་ལ་དཔྱད་མ་དཔྱད་གཉིས་ཡོད་པའི་༼ ༽ཐ་སྙད་དམ་གྲགས་པའི་

264

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

ཕྱོགས་ཉིད་དང་༼བ༽བསྟུན་པ་ལ་གནས་ཤིང་བརྟེན་ཏེ། སྤྱིར་ཀུན་རྫོབ་ལ་དོན་ཤེས་གཉིས་ཡོད་༼བ༽པས་ཁྱོད་ཀྱིས་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་༼ ༽ཕྱི་དོན་འགོག་པ་༼ཇ༽ཕྱི་དོན་ཐ་སྙད་རགས་པ་ལྟ་བུ་བསལ་བ་སྟེ་འགོག་པའི་ཕྱིར་༼བ༽དུ་ཁྱོད་ཀྱིས་བཀོད་པའི་༼ཇ༽དོན་དམ་དཔྱོད་པའི་འཐད་པ་བཅུག་ནས་རྟེན་ཅན་སྒྲ་གཅན་དང་མཆི་གུ་ལས་ཐ་དད་པའི་མགོ་དང་ལུས་ཀྱི་རྟེན་ཡོད་པ་འགོག་པའི་རིགས་པ་ལྟར་སྣང་གཞན་༼བ༽འཐད་པ་ལྟར་སྣང་དེ་༼ཇ༽རིགས་པ་འཐད་པ་སོགས་ལ་སྐད་དོད་རིགས་པ་དང་འཐད་པ་དོན་གཅིག་པར་གོང་འོག་ཏུ་ཤེས་དགོས་པའི་ཀུན་རྫོབ་དཔྱོད་པའི་༼ ༽ཁོ་བོ་ཅག་གིས་འཐད་པ་རིགས་པ་ཡང་དག་པ་གཞན་གྱིས་ཏེ་༼བ༽འཇིག་རྟེན་པའི་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མ་ཉིད་ཀྱིས་ཟློག་པར་བྱེད་ཅིང་།དཔེར་ན་འཇིག་རྟེན་པའི་རྒན་རབས་རྣམས་འཇིག་རྟེན་པའི་ལུགས་དང་མི་མཐུན་པའི་སྤྱོད་པ་ཅན་དག་སུན་འབྱིན་པ་ལྟར་མ་བརྟགས་མ་དཔྱད་པར་སྣང་ཙམ་གྱིས་ཚིམ་པར་བྱས་༼བ༽ནས་ཁོ་བོས་ཀྱང་འཇིག་རྟེན་པའི་ཆོས་ལུགས་ལས་༼ཇ༽སེམས་ལས་ཕྱི་དོན་མེད་ཅིང་ཉམས་ནས་ཐ་སྙད་ཐམས་ཅད་འཇིག་པར་བྱེད་པ་དངོས་༼བ༽སྨྲ་བ་ཁྱོད་ཁོ་ན་ཟློག་པར་བྱེད་པ་ཡིན་གྱི། ༼བ༽སྤྱིར་འཇིག་རྟེན་གྱི་གྲགས་པའི་ཀུན་རྫོབ་༼བ༽འགོག་པ་ནི་ཟློག་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཀུན་རྫོབ་ལས་ཉམས་པའི་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་ཁོ་ན་འགོག་གི །ཀུན་རྫོབ་མི་འགོག་གོ་ཞེས་གསུངས་ཤིང་། དེ་ཉིད་ལ་དཔྱོད་པའི་རིགས་པའི་དཔྱད་པ་བཅུག་ནས་ཀུན་རྫོབ་པའི་རྣམ་གཞག་རྣམས་འཇིག་པ་ལ་བདེན་གཉིས་འཇོག་པ་ལ་མི་མཁས་པར་གསུངས་པ་ཡིན་པས། ཀུན་རྫོབ་པའི་གཟུགས་སོགས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དཔྱོད་པའི་རིགས་པས་འགོག་པ་ནི་སློབ་དཔོན་ཟླ་གྲགས་འདིའི་དགོངས་པ་གཏན་ནས་མ་ཡིན་ནོ། །༼ཇ༽བཞི་པ་རང་སྡེ་ཀུན་བཏུས་ལྟར་འདོད་པ་ནི། ༼ ༽དེ་དག་གི་དོན་ཐམས་ཅད་མདོར་བསྡུ་ན་དབུ་མ་པར་མ་ཟད་རང་ནང་པའི་སྡེ་པ་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་པར་བཞག་པ་བྱེད་པའི་འཕགས་ཡུལ་རྒྱ་གར་གྱི་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་རྣམས་ཀྱི་

265

ལྷག་མཐོང་ལ་བསླབ་ཚལུགས་གང་ལ། ཡང་གང་ཟག་གཞན་གྱིས་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་ཁོའི་ལུགས་ཀྱི་བདེན་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ལ་འདི་དང་འདི་འགལ་བས་མི་འཐད་ཅེས་འགལ་འདུ་བསྒྲིགས་པའི་སྒོ་ནས་སྐྱོན་བརྗོད་པ་ཡོད་མོད་ཀྱང་། ཁོ་རང་གིས་རྣམ་གཞག་བྱས་ནས་བཞག་པའི་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་ནང་གི་དོན་དམ་པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་རིགས་པས་ཀུན་རྫོབ་པའི་དོན་རྣམས་ཁོ་རང་གིས་སུན་འབྱིན་པར་འདོད་པའི་སྨྲ་བ་པོ་ནི་གཅིག་ཀྱང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཁོ་བོ་ཅག་སྨྲའོ། །
གོང་གི་ས་བཅད་གཉིས་པ་ཚད་མས་གྲུབ་མ་གྲུབ་བརྟགས་ནས་འགོག་པ་དེས་སུན་འབྱིན་མི་ནུས་པར་བསྟན་པ་༼ཇ༽ལ་དམ་བཅའ་ཡང་དག་ཚད་གྲུབ་ལ་ལྟོས་ཚུལ་དང་། ཚད་གྲུབ་ལུང་གསུམ་དང་མི་འགལ་བ་དང་། ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་ཀྱི་ཚད་མ་བཞི་ཡོད་པར་བསྟན་པ་དང་། ཐལ་རང་གི་དབང་མངོན་འཁྲུལ་མི་འཁྲུལ་སོ་སོར་བཤད་པ་དང་། ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པའི་དོན་འཕྲོས་དང་བཅས་པ་ལྔ་ལས་དང་པོ་ནི།འདི་ལྟར་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ཁས་ལེན་པ་དེ་ཡང་ནི་ཚད་མས་མ་གྲུབ་པར་ཁས་ལེན་པར་མི་འདོད་ཀྱི་ཚད་མས་གྲུབ་པ་ཞིག་ཁས་ལེན་པ་ཡིན་ནོ། །༼ཇ༽གཉིས་པ་ལ་འཇུག་པ་དང་མི་འགལ་ཚུལ་དང་། མདོ་དང་མི་འགལ་བ་རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་པའི་འགྲེལ་པས་སྒྲུབ་པ་དང་། ཤིན་ཏུ་དོགས་གནས་བཞི་བརྒྱ་བའི་འགྲེལ་པ་དང་མི་འགལ་ཚུལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ་གསུམ། དང་པོ་

ཡུལ་ཐམས་ཅད་ལ་བཀག་པ་མ་ཡིན་པ་ནི།༼ ༽དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ་འོ་ན། འཇུག་པ་ལས། རྣམ་ཀུན་འཇིག་རྟེན་ཚད་མ་མིན་ཞེས་གསུངས་པ་འདི་ཇི་ལྟར་འཐད་སྙམ་ན། དེ་ཡང་ཁྱོད་འདོད་པ་ལྟར་མིན་ནོ། །འོ་ན་དེའི་དོན་ཅི་ཞེ་ན། དེ་ཡང་ལུང་འདིས་ནི་འཇིག་རྟེན་པའི་མིག་ལ་སོགས་པའི་ཤེས་པ་རྣམས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་ཡུལ་ལ་ཚད་མ་ཡིན་པ་བཀག་གི་ཡུལ་ཐམས་ཅད་ལ་ཚད་མ་ཡིན་པ་བཀག་པ་མིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཡང་། འཇུག་འགྲེལ་ལས་གསུངས་ཏེ།འདི་ལྟར་དེ་

266

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

ལྟར་ན་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་བསམས་པ་ལ་འཕགས་པ་རྣམས་ཁོ་ན་ཚད་མ་ཡིན་གྱི། དེ་ལྟར་མངོན་སུམ་དུ་བསམས་པ་ལ་འཕགས་པ་མ་ཡིན་པའི་སོ་སྐྱེ་དག་ནི་ཚད་མ་མ་ཡིན་ནོ། །༼ ༽གཉིས་པ་དེ་ཁོ་ན༼ཇ༽་ཉིད་ལ་ཚད་མར་བཀག་ཚུལ་རྩ་བར་ཡང་གསལ་བ་ནི་ཅི་སྟེ་གཞན་སྐྱེ་སོགས་དོན་དམ་དཔྱོད་པའི་རིགས་པས་བཀག་པ་འཇིག་རྟེན་གྱི་གྲགས་པའི་ཚད་མས་གནོད་པ་བརྗོད་པར་འདོད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྣམ་པར་དཔྱོད་པའི་སྐབས་ལ་འཇིག་རྟེན་གྱི་མཐོང་བ་མིག་ཤེས་ལ་སོགས་པའང་ཚད་མར་ཁས་ལེན་པ་ཡིན་ན་འཇིག་རྟེན་དེ་ཉིད་ལ་དཔྱོད་པའི་སྐབས་ལ་ཚད་མ་ཡིན་པ་དེ་ལྟ་ཡིན་དང་།སྟེ་དེ་ལྟར་ཡིན་ན་ཡང་། དེ་ལྟར་ཁས་ལེན་པ་མ་ཡིན་ཏེ་གལ་ཏེ་འཇིག་རྟེན་གྱིས་མཐོང་པ་དེ་༼བར༽ཁོ་ན་ཉིད་ལ་ཚད་མ་ཡིན་ན་ནི། །དེ་ལྟར་ན་འཇིག་རྟེན་རང་ག་༼བ༽བས་ཐ་མལ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་དེ་ཁོ་༼བར༽ན་ཉིད་མངོན་༼བར༽སུམ་དུ་མཐོང་བར་འགྱུར་བ་སྟེ་རྟོགས་༼བ༽པས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་ལ་འཇིག་རྟེན་ལས་ལོགས་སུ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་འཕགས་པ་ཞེས་བྱ་བ་གཞན་ཞིག་བཞག་པ་དེ་ཉིད་གྱིས།།དགོས་པ་མེད་པས་དེ་བཞག ། ཅི་༼བ༽ཞིག་བྱ་དགོས་སྟེ་མི་དགོས་༼བ༽ལ་འཕགས་པ་དེ་བཞག་མི་དགོས་ན་འཕགས་པའི་ལམ་འཚོལ་བའི་༼བ༽འབད་རྩོལ་གྱི་དོན་དུ་འབད་པ་ཆེན་པོ་བྱེད་པ་འདི་ས་ཀྱང་ཅི་ཞིག་བྱ། །སྟེ་དགོས་པ་མེད་དོ། །འཇིག་རྟེན་རང་ག་བའི་སྟེ་དོན་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་འཇིག་རྟེན་ཐ་མལ་པ་ནི་དོན་ལ་དཔྱོད་པ་མེད་པས་བླུན་པོ་ནི་དེ་ཁོ་ཉིད་༼བ༽ལ་ཡིན་ལ་བླུན་པོ་དེ་ལྟ་བུ་ཆོས་ཀྱི་གནས་ལུགས་ཟབ་མོ་ལ་དཔྱོད་པའི་སྐབས་སུ་ཚད་མར་རིགས་ཤིང་འོས་པའང་མ་ཡིན་ནོ། །༼ཇ༽གསུམ་པ་ཐོས་སོགས་མི་དགོས་པར་ཐལ་བ་སོགས་ཀྱིས་ཀྱང་ཤེས་པ་ནི། །ཞེས་གསུངས་ལ། དེའི་ཕྱི་འགྲེལ་དུ་འཇིག་རྟེན་གྱི་མིག་ལ་སོགས་པའི་ཤེས་པ་དག་ཁོ་ནས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ངེས་པའི་ཕྱིར་ན་འཕགས་པའི་ལམ་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ཐོས་པ་དང་བསམ་པ་དང་

267

ལྷག་མཐོང་ལ་བསླབ་ཚབསྒོམ་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་འབད་པ་ཆེན་པོས་བསྒྲིམ་ཞིང་རྩོལ་བ་བྱས་པ་ཐམས་ཅད་དགོས་པའི་འབྲས་བུ་དང་བཅས་པ་སྟེ་འབྲས་བུ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་བ་ཞིག་ཡིན་པས་ན་འབད་ཅིང་སྒྲིམ་པ་དེ་ནི་འབྲས་བུ་མེད་པ་དེ་ལྟར་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་འབྲས་བུ་མེད་པ་མ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར།༼བ༽དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་འཇིག་རྟེན་གྱི་མཐོང་བ་མིག་ཤེས་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་གཟུགས་སོགས་བརྫུན་པའི་དོན་ཙམ་ལ་ཚད་མ་ཡིན་ཡང་རྣམ་༼བ༽པ་ཀུན་༼བ༽ཏུའམ་ཐམས་ཅད་དུ་ཏེ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ལ་འཇིག་རྟེན་༼བར༽གྱིས་མཐོང་བ་མིག་ཤེས་སོགས་ཚད་༼བར༽མ་མིན་པས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དཔྱོད་པའི་སྐབས་སུ་དེ་ཚད་མ་མིན་ནོ། །དེ་མ་ཡིན་པ་དེ་ཡི་ཕྱིར་ན། །དེ་༼བར༽ཁོ་ན་ཉིད་༼བ༽ཀྱི་ལ་དཔྱོད་པའི་སྐབས་སུ་འཇིག་རྟེན་༼བར༽གྱི་གྲགས་པའི་གནོད་པ་འཇུག་པ་མེད་དོ། །ཅེས་གསུངས་པས་སོ། །
༼ཇ༽གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ལས་དང་པོ་མདོ་དང་མི་འགལ་བ་རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་པའི་འགྲེལ་པས་བསྒྲུབ་པ་ནི། ༼ ༽དེར་མ་ཟད་རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་པའི་འགྲེལ་པ་ལས་ཀྱང་། གཟུགས་སོགས་དེ་རྣམས་ཀྱི་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་ལྟ་བའི་མིག་ཤེས་སོགས་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མཐོང་བ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བར་གྲུབ་བོ། །རྒྱུ་མཚན་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས། མིག་དང་རྣ་བ་སྣ་ཡང་དེ་ཁོ་ཉིད་ལ་ཚད་མ་མིན། །ཞེས་སོགས་དྲངས་པ་ཡིན་པས་ན་མིག་ཤེས་སོགས་དེ་དག་ཡུལ་ཁྱད་པར་ཅན་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་ཚད་མ་ཡིན་པ་བཀག་གི་ཐ་སྙད་པའི་ཡུལ་གཞན་གཟུགས་སོགས་ལ་ཚད་མ་ཡིན་བཀག་པ་མ་ཡིན་པ་ནི་ལུང་དེ་དག་ལས་ཆེས་ཤིན་ཏུ་གསལ་བར་སྣང་ངོ་། །༼ཇ༽གཉིས་པ་དེ་ལྟ་མིན་ན་འབྲེལ་མེད་ཚུལ་ ༼ ༽དོན་བཤད་ལུགས་གོང་གི་དེ་ལྟར་མ་བྱས་ན་དོན་སྔ་ཕྱི་འབྲེལ་མེད་དུའང་འགྱུར་ཏེ་མིག་ལ་སོགས་པའི་ཤེས་པ་འདི་དག་ཐ་སྙད་པའི་དོན་གཟུགས་སྒྲ་སོགས་ལ་ཚད་མ་ཡིན་ན་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བལྟ་བའི་ཕྱིར་དུ་འཕགས་ལམ་བཙལ་མི་དགོས་པར་ཐལ་ལོ་ཞེས་སྨྲ་རྒྱུ་ཡིན་ན་དེ་འདྲ་ནི་མིག་གི་ཤེས་

268

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

པས་གཟུགས་ཤེས་ན་སྒྲ་ཉན་པ་ལ་རྣ་བ་དོན་མེད་དུ་ཐལ་ཞེས་སྨྲས་པ་དང་འདྲ་ལ་ཡང་གཟུགས་སྒྲ་སོགས་བལྟ་བའི་ཕྱིར་དུ་འཕགས་ལམ་འཚོལ་བ་དོན་མེད་དུ་ཐལ་ཟེར་རྒྱུ་ཡིན་ན་དེ་ནི་ཤིན་ཏུ་ཡང་འདོད་པས་ཐལ་བ་འཕེན་པ་དེས་མི་འདོད་པ་ཅི་ཞིག་བསྒྲུབ། སྟེ་བསྒྲུབ་མི་ནུས་སོ། །
༼ཇ༽གསུམ་པ་ཤིན་ཏུ་དོགས་གནས་བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་བ་དང་མི་འགལ་ཚུལ་ལ་ལུང་འགོད་པ་དང་། ཐལ་འགྱུར་བ་དང་རྟོག་གེ་བའི་མངོན་སུམ་དང་ཚད་མ་མི་གཅིག་ཚུལ་དང་། བྱེ་བྲག་མི་བསླུ་བ་བཀག་ཚུལ་བཤད་པ་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། ༼ ༽དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ་འོ་ན་བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ་ལས། གང་ཡང་༼ཇ༽དངོས་སྨྲ་བ་༼ ༽རྟོག་གེ་བ་འདིས་༼ཇ༽ཡུལ་ལ་མངོན་སུམ་མི་བྱེད་པར་༼ ༽མིག་ལ་སོགས་པ་དབང་པོའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་འདི་༼ཇ༽ཡུལ་ལ་ལྟོས་ནས་མངོན་སུམ་མིན་བཞིན་དུ་དེ་མ་ཤེས་པར་༼ ༽དག་གཟུགས་སོགས་ཡུལ་ལྔའི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཇི་ལྟར་སྣང་བ་བསླུ་བར་བྱེད་པ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་དེ་ཉིད་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་མངོན་སུམ་ཡིན་པ་ཉིད་དུ་སྒྲོ་བཏགས་ནས་དོན་གཞན་༼ཇ༽རང་བཞིན་ལའང་༼ ༽མི་བསླུ་ཞིང་མི་འཁྲུལ་བའི་ཚད་མ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པར་བྱེད་པ་དེ་ཡང་༼ཇ༽ལུང་རིགས་དང་སྒྲ་དོན་གང་དང་ཡང་ཆེས་ཤིན་ཏུ་མི་འགྲིག་ཅིང་སྔ་ཕྱི་མ་འབྲེལ་བ་ཞིག་གོ།༼ཇ༽རེ་ཞིག་དེས་ཚད་མར་འདོད་ཚུལ་འཇིག་རྟེན་པའི་རིགས་པ་དང་འགལ་བ་༼ ༽མ་འབྲེལ་ལུགས་ནི་མི་བསླུ་བའི་ཤེས་པ་ནི་འཇིག་རྟེན་ན་ཚད་མའི་དོན་ཉིད་དུ་འཇོག་ཅིང་མཐོང་ལ་གྲགས་པ་ཡིན་ན་༼ཇ༽དེ་ལྟར་མ་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་དང་ལུང་དང་འགལ་བ་༼ ༽ནི་དབང་པོའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་འདི་འང་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་འདུས་བྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་བརྫུན་པ་༼ཇ༽སྤྱིར་བདེན་པ་དང་རྟག་པ་ལ་སྐད་དོད་ཐུན་མོང་བ་ཡོད་པས་ལེགས་ལྡན་མན་ཆད་ཀྱིས་ཐེག་དམན་གྱི་མདོ་ལས་འདུ་བྱེད་ཐམས་ཅད་སླུ་བ་དང་རྫུན་པར་གསུངས་པ་མི་རྟག་པའི་དོན་དུ་འཆད་ཀྱང་སློབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་ཀྱིས་བརྫུན་པ་དེ་བདེན་གྲུབ་མ་ཡིན་པར་

269

ལྷག་མཐོང་ལ་བསླབ་ཚབཤད་ཅིང་ཟླ་བས་ཀྱང་ཚིག་གསལ་དང་འདིར་བཤད་པས་གྲུབ་མཐའ་སོ་སོར་ཤེས་དགོས་སོ། །བསླུ་བའི་ཆོས་ཅན་ཉིད་ཡིན་པ་དང་བསླུ་བའི་དཔེ་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུར་གསུངས་༼ཇ༽པས་རྣམ་མཁྱེན་ཡང་རང་བཞིན་རྟོགས་པ་ལ་བལྟོས་ནས་རྫུན་པ་དང་སླུ་བ་ཡིན་ཀྱང་རང་ཡུལ་ལ་མི་འཁྲུལ་པ་སྟོང་མཐུན་ལྟར་ཤེས་སོ། །༼ཇ༽རྟགས་སམ་རྒྱུ་མཚན་༼བར༽དེས་ན་དངོས་པོ་གང་ཞིག་བརྫུན་པ་བསླུ་བའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་པ་དང་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་དངོས་པོ་དེ་ནི་བསླུ་བ་ཁོ་ནར་གྲུབ་པས་མི་བསླུ་བ་གཏན་ནས་མ་ཡིན་ཏེ་༼ཇ༽བསླུ་ཚུལ་༼ ༽དེའི་རྒྱུ་མཚན་ཡང་རྣམ་པ་༼ ༽རང་བཞིན་གཞན་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པ་ཉིད་དུ་གནས་པའི་དངོས་པོ་ཡིན་པ་ལ་དེ་ལས་རྣམ་པ་གཞན་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ཉིད་དུ་༼ཇ༽རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པར་སྣང་པའི་ཕྱིར་རོ། །༼ཇ༽ཁྱབ་གྲུབ་དེ་ལྟར་དབང་ཤེས་ཡུལ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པར་གནས་པའི་གཟུགས་སོགས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་

པར་སྣང་བ་ལྟར་གྱི་དོན་ལ་མངོན་སུམ་ཉིད་དུ་གྱུར་པ་ནི་ཚད་མ་ཉིད་དུ་བརྟག་པར་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གཟུགས་སོགས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ནི་གཏན་ནས་མེད་ལ་གང་མེད་པ་དེ་ལ་མངོན་སུམ་ཡིན་པར་ཁས་བླངས་པས་ནི་འཁྲུལ་ཞིང་བསླུ་བར་སོང་ལ། ཚད་མ་ཡིན་པར་ཁས་བླངས་པས་ནི་མི་བསླུ་བར་སོང་བས་ཤིན་ཏུ་མ་འགྲིག་ཅིང་མ་འབྲེལ་བར་འགལ་བའོ། །གཞན་ཡང་དེ་ལྟར་ཁས་བླངས་ནས་སོ་སྐྱེའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཚད་མ་ཉིད་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་ཏེ་སོ་སྐྱེའི་ཤེས་པ་ཡིན་ན་དེ་ལ་རང་ཡུལ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་སྣང་བས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་རོ། ། ༼ཇ༽ཧ་ཅང་ཐལ་བ་འདིས་ཤེས་པ་ལ་ཚད་མ་དང་ཚད་མིན་གཉིས་བཤད་དོ། །ཞེས་མིག་ལ་སོགས་པའི་ཤེས་པ་རྣམས་ཚད་མ་ཡིན་པ་སྤྱིར་བཀག་པ་ཇི་ལྟར་དྲང་སྙམ་དུ་བསམས་ན་དོགས་པ་འདི་ལྟར་སྐྱེ་བ་བདེན་ཏེ་འདི་ནི། མིག་དང་རྣ་བ་སྣ་ཡང་ཚད་མ་མིན། ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་དེ་དག་དང་མི་འདྲ་བར་དོགས་པའི་གནས་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བའི་དཀའ་གནད་དུ་འདུག་པ་དོན་འདིས་ཞིབ་ཏུ་བཤད་པར་བྱའོ། །༼ ༽དངོས་སྨྲ་བས་མིག་སོགས་ཡུལ་རང་བཞིན་ལ་ཚད་མར་འདོད་པ་འགོག་པ་ཡིན་

270

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

ཅིང་དེ་ཡང་ཡུལ་གྱི་བསླུ་མི་བསླུ་དང་ཡུལ་ཅན་གྱི་བསླུ་མ་བསླུ་སོགས་ཕྱེ་ནས་འཆད་དགོས་ཞེས་གསུངས་པས་ཕྱོགས་ཙམ་བརྗོད་ན་སྐབས་འདིས་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཤེས་ངོ་ཞེས་པ་ལ་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མ་དང་འཇིག་རྟེན་ཐ་སྙད་པའི་བློ་རང་ག་བ་གཉིས་ཡོད་ཀྱང་ཤེས་ངོ་དེ་ལ་ལྟོས་ནས་ཡང་དག་པ་དང་ལོག་པའི་ཁྱད་པར་ཡོད་པས་ཤེས་པ་དེས་ཡང་དག་པ་དང་ལོག་པར་སྤྱིར་འཇོག་ནུས་མི་དགོས་ཏེ། དཔེར་ན་རྒན་པོ་བརྡ་བྱང་གི་ཤེས་ངོ་ལ་ལྟོས་ནས་བྱད་བཞིན་དང་དེའི་གཟུགས་བརྙན་གཉིས་ལ་བདེན་རྫུན་གྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་ཀྱང་ཤེས་པ་དེས་དེ་གཉིས་ལ་སྤྱིར་བདེན་རྫུན་གྱི་ཁྱད་པར་འབྱེད་མི་ནུས་པ་བཞིན་ནོ། །དེས་ན་སྐབས་འདིར་འཇིག་རྟེན་པའི་ཤེས་པ་འཁྲུལ་པ་དེའི་ངོ་ལ་ལྟོས་ནས་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་གཉིས་ཀ་ལའང་ཡང་ལོག་གཉིས་སུ་འབྱེད་དེ་འཕྲལ་གྱི་འཁྲུལ་རྒྱུས་མ་བསླད་པའི་དབང་པོ་དྲུག་དང་། དེའི་ཤེས་པ་རྣམས་ནི་ཡུལ་ཅན་ཡང་དག་པ་དང་འཕྲལ་གྱི་འཁྲུལ་རྒྱུས་སླད་པའི་དབང་པོ་དྲུག་དང་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་ཤེས་པ་རྣམས་ཡུལ་ཅན་ལོག་པ་ཡིན་ལ་དེ་བཞིན་དུ་འཕྲལ་གྱི་འཁྲུལ་རྒྱུས་གནོད་པ་མེད་པའི་དབང་བོ་དྲུག་གི་ཤེས་པའི་ཡུལ་གཟུགས་སོགས་རྣམས་ཡུལ་ཡང་དག་པ་དང་འཕྲལ་གྱི་འཁྲུལ་རྒྱུས་སླད་པའི་ཤེས་པ་འཁྲུལ་བའི་ཡུལ་གཟུགས་བརྙན་དང་བྲག་ཆ་དང་སྨིག་རྒྱུའི་ཆུ་དང་རྨི་ལམ་གྱི་སྣང་བ་དང་སྒྱུ་མའི་རྟ་གླང་སོགས་དང་གྲུབ་མཐའ་ལོག་པ་དང་གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྣང་སོགས་ལ་བརྟེན་ནས་རྟག་གཅིག་རང་དབང་ཅན་གྱི་བདག་དང་སྤྱིའི་གཙོ་བོ་སོགས་སུ་བརྟག་པ་རྣམས་ཡུལ་ལོག་པར་འཇོག་པའི་ཕྱིར། ཡུལ་དེ་རྣམས་ལ་ཡང་ལོག་གི་ཁྱད་པར་དེ་ལྟར་འབྱེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ་འཇིག་རྟེན་པའི་ཤེས་པ་འཁྲུལ་བའི་ངོ་དེར་གཟུགས་བརྙན་དང་བྱད་བཞིན་དུ་སྣང་བ་སྣང་བ་ལྟར་ཡོད་པའི་ཁྱད་པར་ཤེས་ངོ་དེ་ཉིད་ལ་ལྟོས་ནས་བཞག་ཏུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེས་ལྷག་མ་གཞན་མཚོན་ལ་འདིར་བཤད་པའི་འཇིག་རྟེན་པའི་ཤེས་པ་ནི་སྤྱིར་སྟོང་ཉིད་ལ་བློ་ཁ་མ་ཕྱོགས་པའི་ཤེས་པ་སྟེ། དེ་ཡང་ཚད་མ་དང་ཚད་མིན་གྱི་བློ་གཉིས་དང་གྲུབ་མཐའ་ལ་ཞུགས་མ་ཞུགས་ཀྱི་གཉིས་གཉིས་སུ་དབྱེར་ཡོད་པས་མུ་སྟེགས་བྱེད་རྣམས་ཀྱིས་བརྟགས་པའི་རྟག་གཅིག་རང་དབང་ཅན་གྱི་བདག་དང་གཙོ་བོ་ལ་སོགས་

271

ལྷག་མཐོང་ལ་བསླབ་ཚཔ་རྣམས་ཇི་ལྟར་བརྟག་པ་ལྟར་དུ་མེད་པར་གྲུབ་མཐའ་ལ་མ་ཞུགས་པའི་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་རང་ག་པའི་བློས་རྟོགས་པར་མི་ནུས་ཀྱང་དེ་རྣམས་འདིར་བསྟན་གྱི་ཡུལ་ལོག་པ་མིན་པའི་སྐྱོན་མེད་དེ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་བློ་ཁ་མ་ཕྱོགས་པའི་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མས་དེ་ལྟར་རྟོགས་ནུས་པའི་ཕྱིར། བདག་འཛིན་ལྷན་སྐྱེས་གཉིས་ཀྱིས་བཟུང་བའི་དོན་ལྟ་བུ་འཕྲལ་གྱི་འཁྲུལ་རྒྱུའི་གནོད་པ་མེད་པའི་དབང་པོས་བཟུང་བའི་དོན་ཡིན་ལ། འདིར་བསྟན་གྱི་ཡུལ་ཡང་དག་པ་དེ་ཡིན་ན། ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པས་ཀྱང་མ་ཁྱབ་སྟེ་བདག་འཛིན་ཕྲ་མོ་གཉིས་ཀྱི་ཞེན་ཡུལ་གྱི་བདག་ལྟ་བུ་འདིར་བསྟན་ཡང་དག་པ་ཡིན་པའི་༼ང༽ཕྱིར།
༼ཇ༽གཉིས་པ་ཐལ་འགྱུར་བ་དང་རྟོག་གེ་བའི་མངོན་སུམ་དང་ཚད་མ་མི་གཅིག་ཚུལ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་རྟོག་གེ་བའི་མངོན་སུམ་རྟོག་བྲལ་མ་འཁྲུལ་བར་འདོད་པ་ནི། དེ་ལྟར་མིག་གི་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་མངོན་སུམ་ཡིན་པ་དང་ཚད་མ་ཡིན་པ་བཀག་པ་ནི་རྟོག་གེ་པ་གཞན་གྱིས་ཇི་ལྟར་འདོད་པའི་འདོད་པ་བཀག་པ་ཡིན་པས་ཐོག་མར་དེའི་འདོད་ལུགས་ཇི་ལྟར་ཡིན་པ་བརྗོད་ན། ཤེས་པར་འགྱུར་བས་དེ་བརྗོད་པར་བྱའོ། །དེ་ཡང་བཞི་བརྒྱ་བའི་འགྲེལ་པ་ལས། རྟོག་གེ་པ་འདི་ནི་དཔེར་ན་མངོན་སུམ་ལ་སོགས་པའི་འཇིག་རྟེན་པའི་ཐ་སྙད་ཀྱི་དོན་ཏེ་

༼བ༽

བརྡའ་ལ་གཏན་ནས་མ་༡བྱང་བའི་༼བ༽གསུང་རབ་༣ཀྱི་དོན་ལ་མ་བྱང་བའི་༤ཕྱིར་དཔེར་ན་ཐ་སྙད་མི་ཤེས་པའི་བྱིས་༢པ་གཞོན་ནུ་ལྟ་བུར་ཇེ་༥སྟེ་༼ཇ༽ཐ་སྙད་ཀྱི་དང་པོ་སྟེ་ཐོག་མར་སྦྱང་བྱའི་གནས་དང་པོ་ཁོ་ན་ནས་གསུང་རབ་ཀྱི་བརྡའ་

༼ང༽ལ་ཐ་སྙད་དེ་དག་ལ་སྦྱང་བར་བྱ་དགོས་བར་འགྱུར་
བ་ཞིག་ཡིན་པས་ན་དེ་ལ་སྦྱང་རྒྱུའི་གནས་དེ་བསྟན་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་འདྲི་༼ང༽བ་ནི་དངོས་སྨྲ་བ་ཐོག་མར་ཁྱོད་ཀྱི་༼ང༽ལུགས་ཀྱི་མངོན་སུམ་གང་ཞིག་ཡིན་ཞེས་ཁོའི་མངོན་སུམ་དུ་འདོད་པ་དེ་ཇི་ལྟར་ཡིན། བརྒལ་ཞིང་བརྟག་པ་༼ང༽སྟེ་འདྲི་བར་བྱའོ། །དེ་ལ་༼ཇ༽ཁོས་དེ་སྐད་སྨྲས་པ་ལ་ཁོས་ལན་སྨྲས་པ་ནི། ༼ང༽ཡུལ་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་༼ང༽ཞིག་མངོན་སུམ་ཡིན་ནོ།། ༼ང༽ཞེ་ན། ཟེར་རོ། །ཡང་དེ་ལ་༼ང༽ཡུལ་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་ཇི་འདྲ་བ་ཞིགསྟེ་ཞེས་སླར་དྲིས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ་༼ང༽མངོན་སུམ་ཡིན་

272

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

ཞེས་འདྲིའོ། །དེ་ལ་ཁོས་ཤེས་པ་གང་རྟོག་པ་དང་བྲལ་བའོ། །ཞེ་ན་འོ་ན་༼ང༽ཞེས་ཟེར་ན་དེ་ལ་རྟོག་པའང་ཅི་འདྲ་ཞིག །ཡིན་ཞེས་འདྲིའོ། །༼ང༽བྱས་པ་ལ་དེ་ལ་ཁོས་གང་༼ཇ༽བུམ་པ་ལྟ་བུའི་༼ ༽བརྗོད་བྱའི་དོན་ལ་འདིའི་མིང་སྤྱི་ནི་འདི་ཞེས་བྱའོ་ཞེས་པ་དང་འདིའི་རིགས་༼ཇ༽སྤྱི་གཉིས་༼ ༽ནི་འདི་ལྟ་བུ་ཞིག་གོ་ཞེས་སོགས་སུ་ལྷག་པར་ནན་གྱི་མཚན་མས་སོ་སོར་བཅད་ནས་སྒྲོ་འདོགས་པར་ཞུགས་པའི་འདུ་ཤེས་ཀུན་ཏུ་གཡོ་བའི་གཡེར་པོ་ཞིག་སྟེ་མིང་སྦྱོར་རྟོག་པ་དང་རིགས་སྦྱོར་རྟོག་པ་༼ང༽སོགས་དེ་འདུ་བའི་འདུ་ཤེས་དེ་དགང་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་༼ང༽མིག་ལ་སོགས་པའི་༼ཇ༽ཚད་མ་ཀུན་བཏུས་ལས། མིང་དང་རིགས་སོགས་སྦྱོར་བ་ཡི། །རྟོག་པ་དང་བྲལ་མངོན་སུམ་མོ། །ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །༼ང༽མིག་སོགས་དབང་པོའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལྔ་ནི་གཟུགས་སོགས་ཡུལ་གྱི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཇི་ལྟར་སྣང་བ་བརྗོད་དུ་མེད་པ་དེ་ཙམ་ཞིག་ལ་༼ང༽གསལ་བར་འཇུག་པའི་ཕྱིར་ན་དབང་ཤེས་དེ་དག་ལ་མངོན་སུམ་གྱི་སྒྲས་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ཏེ་འདིས་རྟོག་གེ་བའི་འདོད་པ་ཇི་ལྟར་བརྗོད་ན་དེ་ཡང་རྟོག་གེ་བ་དེས་ནི་རྟོག་པ་དང་བྲལ་ཞིང་མ་འཁྲུལ་བའི་ཤེས་པ་ཞིག་ནི་མངོན་སུམ་གྱི་དོན་ཉིད་དུ་འདོད་དོ། །༼ཇ༽གཉིས་པ་སྡེ་བདུན་དང་ཀུན་བཏུས་ལྟར་རྟོག་གེ་པའི་མངོན་སུམ་དུ་མ་འཁྲུལ་བའི་ཚད་མར་སོང་ཚུལ་ནི།༼ ༽དེ་ལྟར་འདོད་པ་དེ་ལ་མ་འཁྲུལ་བ་ཞེས་འབྱུང་བའི་མ་འཁྲུལ་བའི་ཚུལ་ནི་ཤེས་པ་རང་ལ་ཡུལ་གྱི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཇི་ལྟར་གནས་པ་ལྟར་སྣང་བ་ལ་ཇི་ལྟར་སྣང་བ་དེ་ལྟར་འཛིན་པར་བྱེད་པ་ཞིག་ནི་མ་འཁྲུལ་བར་འཇོག་དགོས་པས་འདིར་དབང་པོའི་ཤེས་པའི་མངོན་སུམ་ལྔ་ཀས་ཀྱང་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཇི་ལྟར་གནས་པ་དེ་ཉིད་འཇལ་བས་ན་གཟུགས་སྒྲ་ལ་སོགས་པའི་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པའི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཇི་ལྟར་སྣང་བ་འདི་ནི་གཟུགས་སོགས་ལ་གནས་པའི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ལ་རང་མཚན་དེ་ཉིད་མངོན་སུམ་ལྔ་པོ་དེ་དག་གི་གཞལ་བྱ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡིན་པས། ན་མངོན་སུམ་དེ་དག་ཚད་མར་འགྲོ་ས་

273

ལྷག་མཐོང་ལ་བསླབ་ཚཡང་ཡུལ་གཟུགས་སོགས་ལྔ་པོ་དེའི་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པའི་རང་གི་མཚན་ཉིད་དེ་ཉིད་ལ་ཚད་མར་འགྲོ་བ་ཁོ་ན་ཡིན་པར་འདོད་དོ། །༼ཇ༽གསུམ་པ་ཐལ་འགྱུར་བའི་སློབ་དཔོན་འདིས་མངོན་སུམ་མ་འཁྲུལ་བ་རང་མཚན་ལ་ཚད་མར་གཏན་མི་བཞེད་པ་ནི། ༼ ༽དེ་ལྟར་ཕ་རོལ་པོའི་འདོད་པ་གང་ལ་མངོན་སུམ་ཡིན་པ་དེ་འདྲ་བ་ནི་ངེས་པར་འགོག་པ་ཡིན་ཏེ་སློབ་དཔོན་ཟླ་བ་འདི་ནི་འོག་ཏུ་འཆད་པར་འགྱུར་བ་ལྟར་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའམ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་དེ་འདྲ་བ་ནི་ཐ་སྙད་དུའང་མི་བཞེད་པས་དབང་པོའི་ཤེས་པ་དེ་རྣམས་རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པ་ལ་ཚད་མར་ག་ལ་བཞེད། དེ་དེ་འདྲ་བཞེད་པར་མི་རིགས་པས་བཞེད་པ་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྒྱུ་མཚན་དེས་ན་འདིར་དེ་དག་ཚད་མ་ཡིན་པ་བཀག་པ་ནི་སྤྱིར་ཚད་མ་ཡིན་པ་ཙམ་བཀག་པ་མིན་གྱི་དབང་ཤེས་དེ་རྣམས་ཡུལ་གཟུགས་སོགས་ལྔའི་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པའི་རང་གི་མཚན་ཉིད་དེ་ཉིད་ལ་ཚད་མར་འདོད་པ་དེ་ཁོ་ན་འགོག་པ་ཡིན་ལ།
༼ཇ༽གསུམ་པ་བྱེ་བྲག་མི་བསླུ་བ་བཀག་ཚུལ་ལ་དྲུག་ལས་དང་པོ་རྫུན་པར་བཤད་པས་མི་བསླུ་བ་༼ ༽འགོག་ཚུལ་ནི། དེ་འདྲ་འགོག་ཚུལ་ནི་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་རྣམ་ཤེས་རྣམས་བརྫུན་པ་བསླུ་བར་གསུངས་པའི་ལུང་དེ་ཉིད་དང་གུང་དེའི་དོན་རིགས་པར་བསྒྲུབ་པ་གཉིས་པོ་དེས་འགགས་སོ། །༼ཇ༽གཉིས་པ་དེས་མི་བསླུ་བ་བཀག་ནས་ཚད་མར་འགོག་ཚུལ་ནི།

༼ ༽ལུང་དེ་ཡང་བསླུ་
བར་གསུངས་པས་མི་བསླུ་བ་བཀག་པ་ཡིན་ལ། མི་བསླུ་བ་བཀག་པའི་སྒོ་ནས་ཚད་མ་ཡིན་པ་ངེས་པར་འགོག་པ་ཡིན་སྟེ་མི་བསླུ་བ་ནི་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་ལ་དགོས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །༼ཇ༽གསུམ་པ་བསླུ་ལུགས་ཀྱིས་ཚད་མར་བཀག་པའི་ཧ་ཅང་ཐལ་བ་ནི།༼ ༽དེ་ལྟར་མི་བསླུ་པ་འགོག་ན་འོ་ན་བསླུ་ལུགས་དེ་གང་ཡིན་སྙམ་ན།དེའི་རིགས་པ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རྣམ་པ་གཞན་དུ་གནས་པའི་དངོས་པོ་ལ་རྣམ་པ་གཞན་དུ་སྣང་བ་ཞེས་གསུངས་པ་འདི་ཡིན་ཏེ། དེའི་

274

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

དོན་ཡང་དབང་ཤེས་རྣམས་ལ་གཟུགས་སྒྲ་སོགས་ཡུལ་ལྔ་པོ་དེ་རྣམས་གནས་ཚུལ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པར་གནས་བཞིན་དུ་རྣམ་པ་གཞན་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ཉིད་དུ་སྣང་བས་ན་དབང་ཤེས་དེ་དག་མེད་པ་ལ་ཡོད་པར་སྣང་བས་འཁྲུལ་བའི་ཕྱིར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མེད་པ་དེ་ལ་མ་འཁྲུལ་བའི་ཚད་མ་ཡིན་པ་ཤིན་ཏུ་འགལ་བས་དེ་ལ་ཚད་མ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པ་སྟེ། དེ་དག་གི་དོན་མདོར་བསྡུ་ན་འདི་ཡིན་ཏེ་དབང་པོའི་ཤེས་པ་དེ་དག་ཡུལ་ལྔའི་རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པ་ལ་མ་འཁྲུལ་བའི་ཚད་མ་མ་ཡིན་ཏེ། ཡུལ་ལྔའི་རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པ་སྣང་བ་ལ་བལྟོས་ཏེ་སྣང་བ་དེ་ཉིད་ལ་འཁྲུལ་ནས་བསླུ་བའི་ཕྱིར་ཏེ་ཡུལ་ལྔའི་གནས་ཚུལ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་སྟོངས་བཞིན་དུ་སྣང་ཚུལ་ཙམ་ལ་རང་མཚན་དུ་སྣང་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། ཟླ་གཉིས་སྣང་བའི་ཤེས་པ་དེ་ཟླ་བ་གཉིས་མ་ཡིན་བཞིན་དུ་ཟླ་བ་གཉིས་སུ་སྣང་བ་ལ་ལྟོས་ཏེ་འཁྲུལ་བས་ཟླ་བ་གཉིས་ལ་ཚད་མ་མ་ཡིན་པ་བཞིན་ནོ། །སྙམ་དུ་དགོངས་པའོ། ། ༼ཇ༽བཞི་པ་དངོས་སྨྲའི་རང་མཚན་ལ་ཚད་མར་མ་སོང་ན་དབང་མངོན་ཚད་མར་མི་རུང་བ་ ༼ ༽འགོག་ཚུལ་འདི་ལ་དངོས་སྨྲ་བ་དང་སློབ་དཔོན་འདིའི་འདོད་པའི་ཕུགས་གཏད་ས་ཡང་དངོས་པོར་སྨྲ་བས་ནི་གཟུགས་སྒྲ་སོགས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་དེ་ཁོ་རང་གི་ཐ་སྙད་པའི་སྡོད་ལུགས་ཡིན་པས་ན་གཟུགས་སོགས་ལ་རང་གི་མཚན་ཉིད་དུ་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་དེ་འདྲ་མེད་ན་གཟུགས་སོགས་དེ་དག་དོན་བྱེད་པའི་ནུས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྟོང་པའི་དངོས་མེད་ཉིད་དུ་འདོད་དགོས་པས། གཟུགས་སོགས་ཡུལ་ལྔའི་རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པ་དེ་ཉིད་ལ་མངོན་སུམ་ཚད་མར་མ་སོང་ན་ནི་ཡུལ་ལྔ་པོ་དེ་ལ་ཚད་མར་འགྲོ་ས་གཏན་ནས་མེད་ལ། དེ་ལྟར་མེད་པ་དེས་ན་གཟུགས་སོགས་ཡུལ་ལྔ་ལ་ཚད་མར་སོང་བ་ཞིག་ཡིན་ནའང་དེའི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ལ་ངེས་པར་ཚད་མར་འགྲོ་དགོས་བར་འདོད་དོ། །༼ཇ༽ལྔ་པ་ཐལ་འགྱུར་བ་རང་མཚན་

275

ལྷག་མཐོང་ལ་བསླབ་ཚའཇོག་ན་དེ་ལྟར་དགོས་ཀྱང་ཡུལ་རྫུན་པ་ཡུལ་ཅན་རྫུན་པས་འཇོག་ཚུལ་ཤེས་བྱེད་དང་བཅས་པ་ནི།སློབ་དཔོན་ཟླ་གྲགས་འདིའི་བཞེད་པའི་ཕུགས་ནི་རང་གི་མཚན་ཉིད་དམ་ངོ་བོས་གྲུབ་ན་བདེན་
པར་གྲུབ་པར་འགྱུར་བས་ཡུལ་བདེན་པར་གྲུབ་པ་ཞིག་རྣམ་པར་འཇོག་པའི་ཚད་མ་ལ་ནི་རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པ་ལ་ཚད་མར་སོང་བ་ཞིག་ངེས་པར་དགོས་ཀྱང་༼ཇ༽འཇུག་པ་ལས། མཐོང་བ་རྫུན་པ་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པར་གསུངས་ཞེས་དང་། ནག་ཚོའི་འགྱུར་ལས། མཐོང་བ་འཁྲུལ་བའི་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པར་གསུངས་ཞེས་དང་། རང་འགྲེལ་ལས། སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་མ་རིག་པའི་རབ་རིབ་ཀྱི་ལིང་ཏོག་གིས་བློའི་མིག་མ་ལུས་པ་ཁེབས་པ་རྣམས་ཀྱིས་མཐོང་བ་རྫུན་པའི་སྟོབས་ལས་བདག་གི་ཡོད་པ་རྙེད་པ་ཡིན་ཏེ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡུལ་གཟུགས་སོགས་ནི་བརྫུན་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པས་རྫུན་པ་དེ་འདྲ་རྣམ་པར་འཇོག་པའི་ཚད་མ་ལ་གཟུགས་སོགས་དེའི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ལ་ཚད་མར་སོང་བ་ཞིག་མི་དགོས་ཏེ། དེའི་ཚུལ་ནི་བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ་ལས། འཇིག་རྟེན་པའི་
མཐོང་བ་མིག་ཤེས་སོགས་ཀྱིས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མཐོང་བ་རིགས་ཤེས་སོགས་འགོག་ཅིང་བསལ་བ་ནི་རིགས་པའང་མ་ཡིན་ཏེ།འཇིག་རྟེན་པའི་མཐོང་བ་དེ་ནི་འཇིག་རྟེན་པའི་གྲགས་པའི་ཐ་སྙད་ཁོ་ན་ལ་བརྟེན་ནས་ཚད་མ་ཉིད་དུ་འཇོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་འཇིག་རྟེན་པའི་མཐོང་བ་མིག་ཤེས་སོགས་དེས་དམིགས་པའི་དོན་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ཡང་བརྫུན་པ་བསླུ་བའི་ཆོས་ཅན་ཉིད་དུ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ།། ཞེས་སོ། །༼ཇ༽དྲུག་པ་དེས་ན་རང་མཚན་ལ་ཚད་མ་བཀག་ཀྱང་ཚད་མ་ཙམ་མི་འགོག་པ་ནི། དེའི་ཕྱིར་གོང་དུ་དབང་ཤེས་ཚད་མ་ཡིན་པ་བཀག་པ་ནི་ཡུལ་གྱི་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པའི་རང་མཚན་ལ་ཚད་མ་ཡིན་པ་བཀག་པ་ཡིན་པས་ཡུལ་དེ་དག་ལ་ཚད་མ་ཡིན་པ་ཙམ་ཁེགས་མི་དགོས་པས་ན་མིག་ཤེས་སོགས་ཐ་སྙད་པའི་ཤེས་པ་རྣམས་ལ་ཚད་མ་ཡིན་པ་སྤྱིར་འགོག་པ་མ་ཡིན་ནོ། །

276

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།
༼ཇ༽གསུམ་པ་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་ཀྱི་ཚད་མ་བཞི་ཡོད་པར་བསྟན་པ་ལ་བཞི་ལས། དང་པོ་ཐ་སྙད་ཚད་མ་བཀག་ན་བཞི་བརྒྱ་པ་དང་འགལ་བ་ནི། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པར་དེ་དག་སྤྱིར་ཚད་མ་ཡིན་པར་འགོག་ན་འོ་ན་མི་བསླུ་བའི་ཤེས་པ་ནི་འཇིག་རྟེན་ན་ཚད་མ་ཉིད་དུ་མཐོང་ན་ཞེས་གསུངས་པ་འདི་མི་རིགས་པར་འགྱུར་ཏེ། ཐ་སྙད་པའི་ཤེས་པ་གང་ཡིན་ཐམས་ཅད་ལ་ཚད་མ་ཁེགས་པའི་ཕྱིར་དང་།༼ཇ༽གཉིས་པ་ཡུལ་གྱི་སྒོ་ནས་བཞིར་བཤད་པ་ནི།

༼ ༽དེར་མ་ཟད་ཚིག་གསལ་
ལས་ཀྱང་། དེའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་མངོན་སུམ་སོགས་ཀྱི་ཚད་མ་བཞི་ལས་འཇིག་རྟེན་གྱིས་དོན་རྟོགས་པར་རྣམ་པར་འཇོག་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་༼ཇ༽ཡུལ་མངོན་གྱུར་རྟོགས་པའི་༼ ༽ཚད་མ་བཞི་པོ་མངོན་སུམ་གྱི་ཚད་མ་དང་༼ཇ༽ཡུལ་ལྐོག་གྱུར་ཙམ་རྟོགས་པའི་རྗེས་སུ་དཔག་པའི་ཚད་མ་དང་༼ཇ༽ཡུལ་ཤིན་ཏུ་ལྐོག་གྱུར་རྟོགས་པའི་ལུང་༼ཇ༽གི་ཚད་མ་དང་༼ཇ༽མངོན་ལྐོག་གི་འདྲ་བ་རྟོགས་པའི༼ ༽་དཔེ་ཉེར་འཇལ་གྱི་ཚད་མའི་རྣམ་གཞག་༼ཇ༽རྩོད་ཟློག་ལྟར་མཛད་པ་དང་འགལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །༼ ༽གསུམ་པ་ཚད་གཞལ་ངོ་བོས་གྲུབ་པ་འགོག་ཀྱང་ལྟོས་གྲུབ་མི་འགོག་པ་ནི། དེ་ཡང་ཚད་མ་དང་གཞལ་བྱ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་བཀག་གི། ཚད་མ་དང་གཞལ་བྱ་ཕན་ཚུན་བལྟོས་ནས་བཞག་པའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་ཚུལ་མི་འགོག་སྟེ།དེ་ཉིད་ལས། ཚད་མ་དང་གཞལ་བྱ་དེ་དག་ཀྱང་ཕན་ཚུན་བལྟོས་པས་ཚད་མ་དང་གཞལ་བྱར་འགྲུབ་པར་འགྱུར་ཏེ་འདི་ལྟར་ཚད་མ་དག་ཡོད་ན་ནི་གཞལ་བྱ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་དག་གྲུབ་པ་ཉིད་ཏུ་འགྱུར་༼ཇ༽པྲ་རབ་ཏུ་དང་མཱ་ན་འཇལ་བ་ཡིན། ལ་གཞལ་བྱའི་དོན་དག་ཡོད་ན་ནི་ཚད་མ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཡང་འགྲུབ་པ་དག་ཏུ་འགྱུར་གྱི། དེ་ལྟར་མ་ལྟོས་པས་ཚད་མ་དང་གཞལ་བྱ་གཉིས་སོ་སོའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་སོ། །༼ཇ༽འདི་ནི་རྩོད་བཟློག་ལས། གལ་ཏེ་རང་ལས་ཚད་མ་གྲུབ། །གཞལ་བྱ་རྣམས་ལ་མ་ལྟོས་པར། །ཁྱོད་ཀྱི་ཚད་མ་གྲུབ་པར་འགྱུར། །ཞེས་དང་། །དེ་ཉིད་ལས་འོན་ཏེ་ཚད་མ་མེད་པར་ཡང་། །དེ་རྣམས་གྲུབ་ན་སྨྲ་བ་ཉམས་ཞེས་དང་། ཚིག་གསལ་

277

ལྷག་མཐོང་ལ་བསླབ་ཚལས། གཞན་ཡང་གཞལ་བྱ་རྟོགས་པ་ཚད་མ་ལ་རག་ལས་པ་ཡིན་ན། ཞེས་གསུངས་པའི་དགོངས་པ་མ་འཁྲུལ་བའོ། །བཞི་པ་ཚད་མ་དང་ཚད་མིན་འཇོག་ཚུལ་ལ་བཞི་ལས། དང་པོ་ཐ་སྙད་པའི་ཤེས་ངོར་༼ ༽ཕྱིན་ཅི་ལོག་མ་ལོག་སོ་སོར་བཞག་པ་ནི། དེས་ན་དབང་ཤེས་འདི་དག་འཁྲུལ་ན་ཡང་ཐ་སྙད་པའི་ཤེས་པ་ལ་ལྟོས་ཏེ་འཁྲུལ་བའི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་འཇོག་ན་ནི་རབ་རིབ་ལ་སོགས་པའི་ཕྱི་ནང་གི་འཕྲལ་གྱི་འཁྲུལ་རྒྱུས་བསླད་པའི་གནོད་པ་ཡོད་པ་ཞིག་དགོས་ལ་གནོད་པ་དེ་འདྲ་མེད་ན་ཐོག་མ་མེད་པའི་འཁྲུལ་རྒྱུ་མ་རིག་པས་བསླད་པའི་དབང་གིས་གནོད་པའི་གནོད་པ་ཡོད་པས་དབང་ཤེས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་བཞིན་དུ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པའི་ཡུལ་འཛིན་པར་སྣང་བའི་འཁྲུལ་བར་འཇོག་ཀྱང་དེ་འདྲའི་གནོན་པ་དེས་འཁྲུལ་པ་ཙམ་ཞིག་ཡིན་པས་ནི་ཐ་སྙད་པའི་ཤེས་པ་ལ་ལྟོས་ཏེ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་མ་འཁྲུལ་བར་འཇོག་པ་ལ་མི་གནོད་དོ། །༼ང༽དེས་ན་རབ་རིབ་ལ་སོགས་པ་ཕྱི་ནང་གི་འཕྲལ་གྱི་འཁྲུལ་རྒྱུས་མ་བསླད་ན་ཕུགས་ཀྱི་འཁྲུལ་རྒྱུ་མ་རིག་པས་བསླད་པའི་དབང་གིས་ཡུལ་རྣམས་རང་བཞིན་མེད་བཞིན་དུ་ཡོད་པར་སྣང་ཡང་དེ་འདྲའི་དབང་ཤེས་རྣམས་ཐ་སྙད་པའི་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་དང་ཐ་སྙད་པའི་མ་འཁྲུལ་བ་དང་ཐ་སྙད་པའི་ཤེས་པ་ཉིད་ལ་ལྟོས་ཏེ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་དང་དེ་ལ་ལྟོས་ཏེ་ཡང་དག་པའམ། དེ་ལ་ལྟོས་ཏེ་མ་འཁྲུལ་བའང་ཡིན་ཏེ། འཇིག་རྟེན་ཉིད་ལས་བདེན་ཡིན་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དེ་ལྟ་ནའང་དེ་དག་ཐ་སྙད་དུ་མ་འཁྲུལ་བ་སོགས་ནི་མ་ཡིན་ཀྱང་དེ་གཉིས་མི་འགལ་ཏེ་དེ་དག་ཐ་སྙད་དུ་འཁྲུལ་བའི་འཁྲུལ་སའི་ཐ་སྙད་དང་། དེ་དག་ཤེས་པ་གང་ལ་ལྟོས་ནས་མ་འཁྲུལ་པར་བཞག་པའི་ཐ་སྙད་པའི་ཤེས་པ་གཉིས་ཐ་དད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་གཟུགས་སོགས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་རིགས་པས་འགོག་པ་ན་དོན་དམ་དུ་མི་རུང་བས་ཐ་སྙད་དུ་བྱ་དགོས་ལ། དེ་འདྲའི་ཐ་སྙད་པའི་ཤེས་ངོ་དེར་ནི་དབང་ཤེས་རྣམས་འཁྲུལ་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལས་གཞན་པའི་ཐ་སྙད་པའི་ཤེས་པ་རང་ག་བ་རྣམས་ཀྱི་ངོར་ནི་མ་འཁྲུལ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཐ་སྙད་དུ་རྫུན་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་དང་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཞེས་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱང་མི་གཅིག་༼ང༽གོ། དེ་ལྟར་ཡང་འཇུག་པ་ལས་ཀྱང་། སྤྱིར་ཤེས་བྱ་ལ་བདེན་པ་གཉིས་སུ་ཕྱེ་བ་དེར་

278

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

མ་ཟད་འཇིག་རྟེན་གྱི་མཐོང་བ་བརྫུན་པའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་

༼བ༽ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མའི་རྙེད་དོན་དེའེང་
འཇིག་རྟེན་ཉིད་ལ་ལྟོས་ནས་ཡང་༼བ༽ལོག ། ཐ་སྙད་པའི་ཤེས་པ་དེ་ཉིད་ལ་ལྟོས་ཏེ་“དམ་1པ་གཉིས་༼བ༽སུ་ཡོད་པར་འདོད་དེ། །འཕྲལ་གྱི་འཁྲུལ་རྒྱུས་མ་བསླད་༼བ༽པའི་གཉིས་གང་ཞེ་ན་འཕྲལ་གྱི་འཁྲུལ་རྒྱུའི་གནོད་པས་མ་བསླད་པའི་དབང་པོ་གསལ་༼བར༽བ་ལ་བརྟེན་པའི་ཤེས་པ་དང་འཕྲལ་གྱི་འཁྲུལ་རྒྱུའི་གནོད་པ་ཅན་གྱི་༼བ༽འཕྲལ་གྱི་འཁྲུལ་རྒྱུས་བསླད་པའི་དབང་པོ་སྐྱོན་ལྡན་གྱི་ཤེས་པ་གཉིས་ཡོད་པའི་༼བ༽ཕྱིར་ལ་བརྟེན་པའི་ཤེས་པ་གཉིས་ཡིན་ནོ། །༼བ༽དེ་ལྟ་བུའི་གནོད་པའི་འཕྲལ་གྱི་འཁྲུལ་རྒྱུས་བསླད་པའི་སྐྱོན་༼བར༽དང་ལྡན་༼བར༽པའི་དབང་༼བར༽པོ་ཅན་རྣམས་ཀྱི་དབང་པོ་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་ཤེས་པ་ནི། །ཆོས་ཅན་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཤེས་ངོར་འཕྲལ་གྱི་འཁྲུལ་རྒྱུས་༼བ༽མ་བསླད་པའི་གནོད་པའི་སྐྱོན་དེ་ལྟ་བུ་“མང་2པའི་དབང་པོ་ལེགས་པ་ལ་བརྟན་༼བར༽པར་གྱུར་༼བར༽པའི་ཤེས་༼ཇ༽པ་ལ་བལྟོས་༼ཇ༽ནས་༼བ༽འཕྲལ་གྱི་འཁྲུལ་རྒྱུས་བསླད་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ལོག་༼ཇ༽པའི་ཤེས་པར་འདོད་ལ། །སྔ་མ་སྐྱོན་དེ་མེད་པའི་དབང་ཤེས་ནི་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་ཤེས་པར་འདོད་དོ། །ཡུལ་ཅན་ལ་ཐ་སྙད་པའི་ཤེས་པ་ལ་ལྟོས་ཏེ་ལོག་མ་ལོག་གཉིས་ཡོད་པ་དེ་བཞིན་དུ་ཡུལ་ལ་ཡང་དེ་ལ་ལྟོས་ཏེ་གཉིས་ཡོད་དེ། དེ་ཡང་ཤེས་པ་དེ་ལ་ལྟོས་ཏེ་ཡང་དག་པའི་ཡུལ་ནི་འཕྲལ་གྱི་༼བར༽འཁྲུལ་རྒྱུའི་གནོད་པ་མེད་པའི་དབང་པོ་དྲུག་༼ཇ༽གི་ཤེས་པ་༼ ༽ལ་བརྟེན་པའི་ཤེས་པ་རྣམས་ཀྱིས། །བཟུང་བའི་དོན་གང་ཞིག་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཤེས་པས་རྟོགས་པ་སྟེ་ནི། །༼བ༽འམ་བཏགས་པའི་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ནི་ཆོས་ཅན་འཇིག་རྟེན་ཉིད་ཁོ་ན་ལ་༼བར༽ལྟོས་ནས་བདེན་པ་༼བར༽ཡང་དག་པ་ཡིན་པར་འཇོག་༼བ༽ཅིང་ཏེ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མ་རྟོགས་པའི་སྔོན་རོལ་དུ་ཁྱེད་ཉིད་དེར་སྣང་དང་དེས་སྟོང་གི་ཚོགས་པ་དེ་རྟོགས་མི་ནུས་པའི་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ལྷག་མ་མེ་ལོང་ནང་གི་གཟུགས་བརྙན་༼བ༽སོགས་གཟུགས་བརྙན་དང་བྲག་ཅ་སོགས་འཕྲལ་གྱི་འཁྲུལ་རྒྱུའི་གནོད་པ་ 1 ལམ་རིམ་དུ། རྣམ་
2 མཆན་བཞི་དཔེ་དེབ་གཉིར་ཀར། མེད

279

ལྷག་མཐོང་ལ་བསླབ་ཚཅན་གྱི་དབང་ཤེས་ཀྱིས་བཟུང་བ་དེ་ནི།།

༼བ༽ཆོས་ཅན་འཇིག་རྟེན་ཉིད་ཁོ་ན་ལ་ལྟོས་ནས་ཡུལ་ལོག་
པ་ཡིན་པར་རྣམ་པར་བཞག་གོ །༼བ༽སྟེ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མ་རྟོགས་པའི་སྔོན་རོལ་དུ་ཁྱོད་ཀྱིས་དེར་སྣང་དང་དེས་སྟོང་གི་ཚོགས་པ་དེ་རྟོགས་ནུས་པའི་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།ཅེས་ཐ་སྙད་པའི་ཤེས་པ་དང་ཡུལ་གཉིས་ལ་ཐ་སྙད་པའི་ཤེས་པ་ཉིད་ཁོ་ན་ལ་བལྟོས་ཏེ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་མ་ལོག་གཉིས་གཉིས་སུ་བཞག་གོ།
༼ཇ༽གཉིས་པ་དབང་ཤེས་ལ་འཕྲལ་གྱི་འཁྲུལ་བས་ལོག་ཤེས་༼ ༽སུ་འགྱུར་བ་ནི། ༼ ༽འོ་ན་དབང་པོ་ལ་

གནོད་པའི་འཕྲལ་གྱི་འཁྲུལ་རྒྱུ་གང་ཞེ་ན། དེ་ཡང་གཉིས་ལས། དབང་པོ་ལ་གནོད་པའི་རྒྱུ་ནང་ན་ཡོད་པ་ནི། འཇུག་འགྲེལ་ལས། དེ་ལ་མིག་གི་རབ་རིབ་དང་མིག་སེར་གྱི་ནད་ལ་སོགས་པ་དང་ད་ངྷུ་ར་འདི་ཐང་ཁྲོམ་པ་ཡིན་གསུངས་ཟོས་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ནི་དབང་པོ་ལ་གནོད་པའི་རྐྱེན་ནང་ན་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དབང་པོ་ལ་གནོད་པའི་རྒྱུ་ཕྱི་རོལ་ན་ཡོད་པ་ནི། དེ་ཉིད་ལས། ཏིལ་མར་སྣུམ་དང་ཆུ་དང་མེ་ལོང་དང་གསུམ་པོ་འདིས་ནི་གཟུགས་བརྙན་ཤར་ནས་མིག་ཤེས་ལ་འཁྲུལ་བ་སྐྱེད་པར་བྱེད་དོ། །བྲག་ཕུག་སྟོང་པ་དང་རིའི་ཁོང་གསེང་ལ་སོགས་པ་ནས་བརྗོད་པའི་སྒྲ་འདིས་ནི་སྒྲ་བརྙན་བསྐྱེད་ནས་རྣ་པའི་ཤེས་པ་འཁྲུལ་བར་བྱེད་དོ། །དེ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་དང་ཡང་ཉི་མའི་འོད་ཟེར་ཡུལ་སྐྱེ་བོ་སོགས་དང་དུས་དཔྱིད་སོགས་ཁྱད་པར་ཅན་དང་ཕྲད་ཅིང་ཉེ་བར་གྱུར་པ་འདིས་སྨིག་རྒྱུ་བསྐྱེད་པར་བྱེད་ཅིང་ཆུར་འཁྲུལ་བར་བྱེད་དོ། །དེ་ལ་སོགས་པ་ནི་གྲུ་མགྱོགས་པར་ཕྱིན་པ་སོགས་སོ། །དེ་རྣམས་ནི། དབང་པོ་ལ་གནོད་པར་བྱེད་པའི་རྐྱེན་ཕྱི་རོལ་ན་ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ། རྐྱེན་དེ་དག་ནི་དབང་པོ་ལ་གནོད་པར་བྱེད་པ་ནང་ན་ཡོད་པ་དག་མེད་པར་ཡང་དབང་ཤེས་རྣམས་གཟུགས་བརྙན་ལ་བྱད་བཞིན་དང་བྲག་ཆ་ལ་སྒྲ་དངོས་དང་སྨིག་རྒྱུ་ལ་ཆུ་ལ་སོགས་པར་འཛིན་པའི་རྒྱུར་

280

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

འགྱུར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་མིག་འཁྲུལ་མཁན་ལ་སོགས་པས་རབ་ཏུ་སྦྱར་བའི་སྔགས་དང་སྨན་ལ་སོགས་པ་དག་ཀྱང་འཁྲུལ་པའི་རྒྱུར་ཤེས་པར་བྱའོ། །༼ཇ༽གསུམ་པ་ཡིད་ཀྱི་ལོག་ཤེས་ནི། ཡིད་ཀྱི་དབང་པོ་ལ་གནོད་པར་བྱེད་པའི་རྒྱུ་ནི་གོང་གི་དེ་དག་དང་། གཞན་ཡང་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་པར་བྱས་པའི་གྲུབ་པའི་མཐའ་ལ་སོགས་པ་དག་དང་རྗེས་སུ་དཔག་པ་གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྣང་བ་དག་སྟེ། ཞེས་གྲུབ་མཐའ་ངན་པ་དང་གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྣང་རྣམས་ཡིད་ཀྱི་ཤེས་པ་སློད་ཅིང་གནོད་པའི་རྒྱུར་གསུང་སྟེ། རྨི་ལམ་ལ་སོགས་པའི་ཡིད་སློད་པའི་རྒྱུ་གཉིད་ལ་སོགས་པའང་ཡིད་ཀྱི་འཁྲུལ་རྒྱུ་ཡིན་ནོ། །༼ཇ༽བཞི་པ་མ་རིག་པའི་འཛིན་སྟངས་ནི་ལོག་པ་ཡིན་ཀྱང་ཐ་སྙད་པའི་ཤེས་པ་དེ་ཁོ་ན་ལ་བློ་ཁ་མ་ཕྱོགས་པའི་འཁྲུལ་པར་མི་རྟོགས་པ་ནི། ༼ ༽རྒྱུ་མཚན་དེས་ན་འཕྲལ་གྱི་འཁྲུལ་རྒྱུ་དེ་འདྲ་བ་རྣམས་བཟུང་གི་མ་རིག་པའི་འཛིན་སྟངས་ཏེ་འཛིན་ལུགས་ཀྱི་རྣམ་པའི་ཡུལ་ནི་འོག་ནས་འཆད་པ་ལྟར་ཐ་སྙད་དུའང་མེད་མོད་ཀྱང་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་ཀྱི་འཁྲུལ་རྒྱུ་མ་རིག་པས་བསླད་པའི་གནོད་པ་ནི་འདིར་གནོད་པའི་འཁྲུལ་རྒྱུར་མི་བཟུང་ངོ་། །
༼ཇ༽བཞི་པ་ཐལ་རང་གི་དབང་མངོན་འཁྲུལ་མ་འཁྲུལ་སོ་སོར་བཤད་པ་ལ་དོགས་པ་འགོད་པ་དང་། གྲུབ་མཐའ་སོ་སོའི་འདོད་ཚུལ་གཉིས། དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་དབང་མངོན་མ་འཁྲུལ་ན་རང་མཚན་

ཁས་ལེན་དགོས་པ་ནི། གལ་ཏེ་གཞན་དག་ན་རེ་དབང་པོའི་ཤེས་པ་ལྔ་པོ་འཕྲལ་གྱི་འཁྲུལ་རྒྱུ་གཞན་གྱི་གནོད་པ་མེད་པ་འདི་དག་ཐ་སྙད་དུ་མ་འཁྲུལ་བ་ཡིན་ན་དབང་ཤེས་འདི་དག་ལ་སྣང་པའི་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱང་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པར་འཇོག་དགོས་ལ། དེ་འདྲ་བ་དེ་ཡང་སློབ་དཔོན་ཟླ་གྲགས་འདི་བཞེད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །༼ཇ༽སྙམ་པ་དང་། གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ལས་དང་པོ་དེ་འཁྲུལ་ན་དེ་དག་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མར་མི་རུང་བར་ཐལ་བ་ནི། དེས་ན་དབང་ཤེས་

281

ལྷག་མཐོང་ལ་བསླབ་ཚའདི་དག་འཁྲུལ་བར་འདོད་དགོས་ལ་འདི་དག་འཁྲུལ་བར་འདོད་པ་དེ་ལྟ་ན་དབང་པོའི་ཤེས་པ་དེ་དག་གཟུགས་སྒྲ་སོགས་ཀྱི་ཡུལ་ཐ་སྙད་དུ་རྣམ་པར་འཇོག་པའི་ཚད་མ་ཡིན་པར་མི་འཐད་དེ་དབང་ཤེས་དེ་དང་། ཐ་སྙད་དུ་ཡང་གཟུགས་སོགས་ལ་འཁྲུལ་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན།
༼ང༽འོ་ན་དབང་ཤེས་དེ་དག་གིས་ཐ་སྙད་དུ་གཟུགས་སོགས་འཇོག་མི་ནུས་པ་མི་འཐད་དེ་དེ་དག་གཟུགས་སོགས་ལ་ཐ་སྙད་དུ་འཁྲུལ་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེ་ལ་སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་ཀྱིས་རྟགས་མ་གྲུབ་ཀྱི་ལན་མཛད་སློབ་དཔོན་ཀ་མ་ལ་ཤྲཱི་ལའང་ཐ་སྙད་དུ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་བཞེད་པ་སྔ་མ་དང་འདྲའོ། །མདོ་སྡེ་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་དགོངས་པའང་དེ་ལྟར་གནས་པ་ལ། སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་དང་དཔལ་ལྡན་ཟླ་བས་ནི་དེ་དང་གཏན་མི་མཐུན་པའི་མཚན་ཉིད་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞན་མཛད་ནས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ཐ་སྙད་དུའང་མི་བཞེད་པས་སྔར་གྱི་ཐལ་འགྱུར་གྱི་ཁྱབ་པ་ལ་ལན་མཛད་ནས་ཡུལ་བདེན་པར་གྲུབ་པ་ཅིག་འཇོག་ན་ཡུལ་ཅན་ལ་འཁྲུལ་བ་དགོས་ཀྱང་ཡུལ་བརྫུན་པ་འཇོག་པ་ལ་ཡུལ་ཅན་འཁྲུལ་བ་དེ་ཉིད་གྲོགས་སུ་འགྲོ་བར་བཞེད་༼ང༽དོ། །
༼ཇ༽གཉིས་པ་ལ་རང་རྒྱུད་པའི་འདོད་ཚུལ་དང་། ཐལ་འགྱུར་བའི་འདོད་ཚུལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་འདོད་མི་འདོད་ཀྱི་ཁྱད་པར་དང་། དབང་མངོན་གྱི་འདོད་ཚུལ་གཉིས། དང་པོ་ལ་དྲུག་ལས། དང་པོ་ལེགས་ལྡན་གཞན་དབང་ལ་རང་མཚན་བཞེད་པ་ནི།༼ ༽དེ་ལ་ལན་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། འཇོག་ཚུལ་འདི་ལ་བཞེད་པ་མི་འདྲ་བ་དུ་མ་ཡོད་པ་ལས་ཐོག་མར་སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་ནི་གཟུགས་སོགས་ལ་ཐ་སྙད་དུ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་ངོ་བོ་ཡོད་པར་བཞེད་པ་ཡིན་ཏེ།དེའི་རྒྱུ་མཚན་ནི་སེམས་ཙམ་པས་ཀུན་བརྟགས་ལ་རང་གི་མཚན་ཉིད་དུ་གྲུབ་པའི་ངོ་བོ་མེད་པ་ཡིན་པས་ཀུན་བཏགས་མཚན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཡིན་པར་འདོད་ལ་དེ་ལྟར་འདོད་པ་དེ་འགོག་པ་ན།སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་ཀྱིས་ཀུན་

282

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

བརྟགས་ལ་འདོགས་བྱེད་དང་བཏགས་པ་གཉིས་ཀྱི་བརྟག་པ་བྱས་ནས་དང་པོ་འདོགས་བྱེད་ཀྱི་བརྟགས་པའི་སྐབས་སུ་ངོ་བོ་དང་ཁྱད་པར་དུ་འདོགས་པའི་སྒྲ་མིང་དང་བློ་རྟོག་པ་གཉིས་ལ་ཐ་སྙད་དུ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སེམས་ཙམ་པ་ཁྱོད་འདོད་ན། ཁྱོད་ཀྱིས་གཞན་དབང་གི་དངོས་པོ་ལ་མེད་པར་སྐུར་པ་བཏབ་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བཀག་པ་ཡིན་པས་ན་དེ་ལྟར་ན་བཀག་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་གཞན་དབང་ལ་ཐ་སྙད་དུ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་ངོ་བོ་བཞེད་པར་ཆེས་གསལ་ལོ། །༼ཇ༽གཉིས་པ་དེའི་ཤེས་བྱེད་ནི།དེ་ལྟར་བཀག་པ་ཡང་རྩ་ཤེའི་རབ་བྱེད་ཉེར་ལྔ་པའི་འགྲེལ་པ་ཤེས་རབ་སྒྲོན་མེ་ལས།འདིར་གལ་ཏེ་གཟུགས་ཞེས་བྱ་བར་ཡིད་ལ་བརྗོད་པ་གཟུགས་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་དང་ཚིག་ཏུ་བརྗོད་པའི་གཟུགས་བརྗོད་པའི་མིང་གི་སྒྲ་

༼ང༽ཞེས་པ་ནི་རྟོགས་པ་དང་མིང་ངམ་སྒྲ་ལ་བྱེད་དོ། །ཀུན་
བརྟགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེ་ལ་རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པའི་ངོ་བོ་མེད་ན་གཏན་མེད་པར་འགྱུར་ལ། དེ་འདྲའི་སྒྲ་བློའི་ཀུན་བཏགས་དེ་མེད་དོ་ཞེ་ན་ནི་དངོས་པོ་ལ་སྐུར་པ་འདེབས་པ་ཡིན་ཏེ། ཡིད་ལ་བརྗོད་པ་༼ང༽རྟོགས་པ་དང་ཚིག་ཏུ་བརྗོད་པ་མིང་ངམ་༼ང༽སྒྲ་དེ་དག་དངོས་པོ་ཡིན་ཞིང་དེ་དག་ལ་སེམས་ཙམ་པ་ཁྱོད་ཀྱིས་སྐུར་པ་འདེབས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་ཤིང་།ཤེས་རབ་སྒྲོན་མེ་དེའི་འགྲེལ་བཤད་དུ་སློབ་དཔོན་སྤྱན་རས་གཟིགས་བརྟུལ་ཞུགས་ཀྱིས་འདི་ལྟར་བཤད་དེ། ཤེས་རབ་སྒྲོན་མེའི་ཚིག་འདིས་ནི་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་པ་སྟེ་སེམས་ཙམ་པ་དག་ཀུན་བརྟགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ནི་མཚན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་ན་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་མེད་དོ་ཞེས་ཟེར་བ་དེ། ཉིད་གལ་ཏེ་གཟུགས་ཞེས་བྱ་བར་གཟུགས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་དང་གཟུགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་དེའི་སྐྱེ་བ་ཉིད་དུ་ཡིད་ལ་བརྗོད་པ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་ཚིག་ཏུ་བརྗོད་པ་མིང་གི་ཐ་སྙད་འདོགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་མཚན་ཉིད་

283

ལྷག་མཐོང་ལ་བསླབ་ཚངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་ན་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་མེད་དོ་ཞེས་ཟེར་རྒྱུ་ཡིན་ན་ནི། དེ་
འདྲའི་རྟོག་པ་དང་མིང་ནི་དངོས་པོ་ཡིན་པས་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་གཞན་གྱི་དབང་གི་དངོས་པོ་ལ་སྐུར་པ་འདེབས་པ་ཡིན་པས་དེ་སྐད་ཟེར་བ་མི་རུང་བར་སྟོན་ཏེ། ཞེས་འདོགས་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་དང་བློས་བསྡུས་པའི་གཞན་དབང་ལ་ཐ་སྙད་དུ་མཚན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་དོ་ཞེས་འདོད་ན་སྐུར་འདེབས་སུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །
༼ཇ༽གསུམ་པ་སེམས་ཙམ་པས་མཚན་ཉིད་གསུམ་འདོད་ཚུལ་ནི། དེ་ལ་མཚན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཞེས་པའི་མཚན་ཉིད་ནི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་གི་མཚན་ཉིད་དམ་དེ་འདྲའི་རང་བཞིན་ཡིན་ལ་སེམས་ཙམ་པས་མཚན་ཉིད་དམ་རང་བཞིན་དེ་འདྲ་མེད་པ་དེ་ཀུན་བརྟགས་ལ་འདོད་ཀྱི། གཞན་དབང་ལ་མཚན་ཉིད་དེ་འདྲ་ཡོད་པས་དེ་ལ་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་ཡོད་ལ། འོན་ཀྱང་གཞན་དབང་དེ་རྒྱུ་རྐྱེན་གཞན་ལས་སྐྱེ་བས་གཞན་དབང་ལ་རང་ལས་སྐྱེ་བའི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་ལ་དེ་མེད་པས་གཞན་དབང་ལ་སྐྱེ་བ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཞེས་བྱའོ་ཞེས་འདོད་པ་ཡིན་ནོ། །༼ཇ༽བཞི་པ་ཞི་འཚོ་ཡབ་སྲས་ཀྱང་མཚན་ཉིད་གསུམ་ལེགས་ལྡན་དང་འདྲ་ཚུལ་ནི། ༼ ༽དེ་ལྟར་སེམས་ཙམ་པས་འདོད་པར་མ་ཟད་མདོ་སྡེ་དགོངས་འགྲེལ་ལས་ཀྱང་དེ་བཞིན་དུ་བཤད་ནས་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོ་ལས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་མེད་པར་བཤད་པ་དེ་དགོངས་པ་ཅན་དུ་གསུངས་པ་ལ། སློབ་དཔོན་ཀ་མ་ལ་ཤཱི་ལས་ནི་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་མདོ་དེས་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོའི་མཚན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་དང་། སྐྱེ་བ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་དང་། དོན་དམ་པ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་སྟེ།ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་གསུམ་གྱི་དགོངས་པ་གསལ་བར་བསྟན་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་དབུ་མའི་ལམ་མཐའ་གཉིས་དང་བྲལ་བར་རབ་ཏུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ན་དགོངས་འགྲེལ་གྱིས་ངེས་པའི་དོན་ཁོ་ན་བསྒྲུབ་པའི་གཞུང་སྲོལ་འཛུགས་པར་མཛད་པ་ཡིན་ནོ།

284

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

ཞེས་གསུངས་པས་དགོངས་འགྲེལ་གྱིས་གཞན་དབང་ལ་དོན་དམ་པར་ངོ་བོ་ཉིད་སྒྲོ་བཏགས་པ་དེ་ཀུན་བརྟགས་ཡིན་པས་ཀུན་བརྟགས་དེ་གཏན་ནས་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་སྒྲོ་འདོགས་སེལ་བ་དང་ཐ་སྙད་དུ་གཞན་དབང་ལ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ཡོད་པས་དེས་སྐུར་འདེབས་སེལ་བའི་ཚུལ་བསྟན་པ་ཡིན་པས་ན་དགོངས་འགྲེལ་གྱིས་དབུ་མའི་དོན་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་བསྟན་པར་བཞེད་དེ། སློབ་དཔོན་ཀ་མ་ལ་ཤཱི་ལ་འདི་ཡང་ཐ་སྙད་དུ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ཡོད་པར་བཞེད་པའོ། །
༼ཇ༽ལྔ་པ་ཐལ་འགྱུར་བའི་མཚན་ཉིད་གསུམ་དེ་ལྟར་མིན་ཚུལ་འཇུག་འགྲེལ་དུ་ནི། གོང་གི་དེ་དང་མི་འདྲ་བའི་མཚན་ཉིད་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་གསུངས་ཏེ། དེ་ཡང་དཔེར་ན། སྦྲུལ་དེ་ཐག་པ་བསྡོགས་༼བ༽པ་འཁྱིལ་བ་དེར་མ་གྲུབ་པས་དེ་ལ་༼བ༽བཏགས་པ་དོན་ལ་མེད་པས་ཀུན་བརྟགས་ཡིན་ལ་སྦྲུལ་དངོས་ནི་སྦྲུལ་དེར་གྲུབ་པས་དེ་ལ་བཏགས་༼བ༽ལྟར་ཡོད་པའི་ཡོངས་གྲུབ་ཏུ་འགྲོ་བ་དང་འདྲ་བར། གཤིས་༼བ༽ལུགས་རང་བཞིན་གཤིས་ལུགས་དེ་ཡང་རྟེན་འབྲེལ་བྱས་པ་ཅན་གྱི་གཞན་དབང་རང་བཞིན་དེར་མ་གྲུབ་པས་གཞན་དབང་དེ་ལ་ཀུན་བརྟགས་ཡིན་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཇི་༼བ༽ལྟ་བ་གཟིགས་པའི་སྤྱོད་ཡུལ་དོན་དམ་གཟིགས་པའི་ངོ་བོ་དེ་ཉིད་དུ་ནི་རང་བཞིན་འབབ་ཞིག་གྲུབ་པས། དེའི་ངོར་རང་བཞིན་དེ་ཡོངས་གྲུབ་ཏུ་འཇོག་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་ཤེས་པར་བྱས་ནས་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་མདོའི་དགོངས་པ་བཤད་པར་བྱའོ་ཞེས། མདོ་སྡེ་གང་༼ང༽དག་ཞིག་དེ་ཁོ་༼བར༽ན་ཉིད་ཀྱི་༼བ༽དོན་མ་ཡིན་པ་༼བར༽ཀུན་རྫོབ་གཙོ་བོར་བཤད་༼བར༽པའི་བརྗོད་བྱའི་དོན་ཅན། །སྟེ་བརྗོད་བྱ་ཅན་སྐྱེ་བ་མེད་པ་སོགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་རྟེན་འབྱུང་དངོས་སུ་གསལ་བར་མི་བྱེད་༼བ༽པའི། དོན་དེ་ལས་གཞན་དུ་དྲང་དགོས་པའི་དོན་དེ་འདྲ་བརྗོད་བྱར་བྱས་ནས་གསུངས་པ་དེ་འང་༼བ༽དྲང་དོན་དུ་བློས་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་རྟོགས་པར་བྱས་ནས་རང་བཞིན་

285

ལྷག་མཐོང་ལ་བསླབ་ཚམེད་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཐབས་༼བ༽སུ་དོན་དེ་ལས་གཞན་ངེས་དོན་མཐར་ཐུག་པའི་སྟེང་དུ་དྲང་བར་བྱ་ཞིང་། །ཞེས་པའི་ཐད་ཀྱི་འགྲེལ་པར་གསུངས་པས། ན་སློབ་དཔོན་ཟླ་བ་གྲགས་པ་ནི་མདོ་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་དྲང་དོན་དུ་བཞེད་པར་གསལ་ལ།དེ་ལྟར་ན་སློབ་དཔོན་ཟླ་གྲགས་ཀྱིས་རང་ལུགས་ཀྱི་ཀུན་བརྟགས་ནི་གཞན་དབང་ལ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་ཡོད་པ་དེ་ཉིད་ལ་མཛད་པ་ཡིན་པས་ན་སློབ་དཔོན་འདི་གཞན་དབང་ལ་ཐ་སྙད་དུ་ཡང་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་མི་བཞེད་པར་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །༼ཇ༽དྲུག་པ་སེམས་ཙམ་པས་དེ་ལྟར་འདོད་ཀྱང་སློབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་དང་ཟླ་བས་རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པ་མི་བཞེད་ཚུལ་ནི། སེམས་ཙམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀུན་བརྟགས་མ་གཏོགས་པ་གཞན་དབང་དང་ཡོངས་གྲུབ་གཉིས་མཚན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་མི་འདོད་པས་གཞན་དབང་དང་ཡོངས་གྲུབ་དེ་གཉིས་ལ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་མཚན་ཉིད་དམ་རང་བཞིན་འདོད་ཅིང་དེ་ལྟར་འདོད་པའི་ཁུངས་ནི་མདོ་དགོངས་འགྲེལ་ལ་གཙོ་བོར་བརྟེན་པར་སྣང་ལ་སེམས་ཙམ་པ་རྒྱུ་མཚན་རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར་གཞན་དབང་དང་ཡོངས་གྲུབ་དེ་གཉིས་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པར་འདོད་པ་ལ།སློབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་དང་སློབ་དཔོན་ཟླ་བ་གྲགས་པ་གཉིས་ནི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་སྤྱིར་མི་བཞེད་ཀྱང་གལ་ཏེ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་ངོ་བོ་ཡོད་ན་བདེན་པར་གྲུབ་པར་འགྲོ་ཚོད་སེམས་ཙམ་པ་འདོད་པ་ལྟར་འགྲོ་བར་བཞེད་ལ། སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་ལ་སོགས་པས་ནི་རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པའི་ངོ་བོ་ཡོད་པར་བཞེད་ཀྱང་དེར་གྲུབ་པར་དེ་ཙམ་གྱིས་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པར་མི་འགྱུར་པར་བཞེད་པ་ཡིན་ནོ། །
༼ཇ༽གཉིས་པ་དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པའི་དབང་མངོན་འདོད་ཚུལ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་སློབ་དཔོན་

286

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།
ལེགས་ལྡན་འབྱེད་ཀྱི་རྫས་ཡོད་བཞེད་པ་ནི། ༼ ༽སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་ཀྱིས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་དོན་བཞེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་གཞན་ཡང་སློབ་༼བ༽དཔོན་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་ལ་སློབ་དཔོན་དེས་དབང་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་རྫས་གྲུབ་བཞེད་དེ་ཐོག་མར་དེའི་ཕྱོགས་སྔའི་འདོད་པ་བརྗོད་པ་ནི། སེམསཙམ་པས་རྡུལ་ཕྲ་རབ་རེ་རེ་བ་ནི་དབང་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་མ་ཡིན་ཏེ།དེ་རེ་རེ་ནས་དབང་ཤེས་ལ་མི་སྣང་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་གཏན་ཚིགས་དང། རྡུལ་ཕྲ་རབ་དུ་མ་འདུས་ཙམ་པ་དེ་འང་དབང་ཤེས་དེའི་ཡུལ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་འདུས་པ་ཙམ་གྱི་ཚོགས་པ་རྫས་སུ་མེད་པའི་ཕྱིར།༼བ༽ཟླ་བ་གཅིག་ཡོད་ཀྱང་དེ་༼བ༽ལ་ཞེས་པའི་གཏན་ཚིགས་དང་དེའི་དཔེར་ཟླ་བ་གཉིས་སུ་སྣང་བའི་༼བ༽ཟླ་བ་གཉིས་མེད་པ་བཞིན་ནོ་ཞེས་བཀོད་པའི་སྒོ་ནས་རྡུལ་ཕྲ་རབ་རེ་རེ་བ་དང་འདུས་པ་གཉིས་ཀ་དབང་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་མ་ཡིན་པར་སྨྲས་པའི་ལན་དུ། རྟོག་གེ་འབར་བ་ལས།སེམས་ཙམ་པ་ཁྱོད་ཀྱིས་དེ་ལྟར་སྨྲ་བ་དེ་རྡུལ་ཕྲ་རབ་མ་བསགས་པའི་འབའ་ཞིག་པ་ལ་འདོད་དམ་འདུས་པ་ལ་འདོད། དང་པོ་ལྟར་མ་བསགས་པ་སྟེ་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་མ་༼བ༽འདུས་པའི་༼བ༽རྡུལ་ཕྲ་རབ་འབའ་ཞིག་པ་དབང་པོའི་ཤེས་པའི་ཡུལ་མིན་པར་༼བ༽ཐལ་ཞེས་བསྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ན་ཁོ་བོའང་འདོད་༼བ༽པས་དེ་ནི་ངེད་ཀྱང་འདོད་ཅིང་ངེད་ལ་གྲུབ་ཟིན་པས་གྲུབ་པ་ལ་བསྒྲུབ་པའི་སྐྱོན་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་ནས། ཕྱི་མ་རྡུལ་ཕྲ་རབ་འདུས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་སྨྲས་པའི་ལན་དུ་ཡང་གལ་ཏེ་སེམས་ཙམ་པ་ཁྱོད་འབའ་ཞིག་པ་ལ་དེ་སྐད་མི་སྨྲ་བར་རིགས་གཅིག་པའི་རྡུལ་ཕྲ་རབ་འདུས་པ་ཕྱོགས་སུ་སྟེ་༼བ༽དམ་བཅར་བྱས་ནས་དེ་ནི་དབང་༼བར༽ཤེས་སྐྱེ་བའི་དམིགས་པའི་རྒྱུ་མ་ཡིན་ཏེ། རྫས་སུ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བའི་གཏན་ཚིགས་འདི་ལྟ་བུ་སྨྲ་བར་བྱེད་ན་ནི་ཁོ་བོ་རྟགས་མ་༼བ༽གྲུབ་པས་གཏན་ཚིགས་དེ་ཉིད་སྨྲ་བའི་ཡུལ་ཕ་རོལ་པོ་གཞན་ལ་མ་གྲུབ་པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ།དེའི་རྒྱུ་མཚན་ནི་ཡུལ་གྱི་ཆ་ཤས་གང་ཞིག་འདི་ལྟར་ཡུལ་གྱི་ངོ་བོ་དེར་རིགས་གཅིག་པར་འདུས་པའི་ཆ་ཤས་སུ་གྱུར་བའི་༼བ༽རྡུལ་ཕྲ་རབ་ཀྱི་ངོ་བོ་དུ་མ་གཞན་དང་གཞན་༼བ༽ཀུན་གྱི་རེ་རེ་ནས་སྦྱར་ཞིང་ཚོགས་པར་བྱས་པའི་སྒོ་

287

ལྷག་མཐོང་ལ་བསླབ་ཚནས་ཡུལ་གྱི་ངོ་བོ་༼བ༽གཅིག་ལ་གཅིག་མཐུད་ནས་དེ་ལ་ཕན་བཏགས་པ་ཡིན་ལ་དེ་ལྟར་ན་རྡུལ་ཕྲ་རབ་རེ་རེ་ཡང་ཡུལ་དེ་ལ་ཕན་བཏགས་པའི་སྤྱོར་བ་དང་ལྡན་པ་ཡིན་པས་ཕན་འདོགས་བྱེད་ཀྱི་རྡུལ་ཕྲ་རབ་དེ་དག་རེ་རེ་ཡང་༼བ༽དབང་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་གྱི་ངོ་བོའི་ཆ་ཤས་སམ་ཡན་ལག་ཏུ་བྱེད་དགོས་ལ་དེ་ཡན་ལག་ཏུ་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཡན་ལག་༼བ༽ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་བསྡོམས་པ་ན་རྡུལ་ཕྲ་རབ་ཏུ་༼བ༽གྱུར་པ་དུ་མ་འདུས་པར་སྣང་བའི་༼བ༽རགས་སྣང་གི་ཡན་ལག་ཅན་ཡུལ་གྱི་ངོ་བོ་སྣང་ཞིང་། དེ་སྣང་བ་ན་ཡུལ་དེའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་བློ་ངེས་པར་སྐྱེ་ཞིང་འབྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་འདུས་པའི་ཕྲ་རབ་རེ་རེ་ཡང་རྫས་སུ་གྲུབ་པ་ཡིན་པས་དེ་འདྲའི་རགས་པ་རྫས་སུ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ་དཔེར་ན་རིགས་གཅིག་པའི་རྡུལ་ཕྲ་རབ་ཏུ་༼བ༽མ་བསགས་ཤིང་འདུས་༼བར༽པ་དེ་ཉིད་ལས་མཆུ་ལ་སོགས་པ་བུམ་པ་རང་གི་ངོ་བོའི་ཡན་ལག་ཏུ་བྱས་པ་༼བ༽ལས་བུམ་པ་༼བ༽འགྲུབ་པ་ལ་སོགས་པ་རགས་པར་གྲུབ་པ་དེ་འང་རྫས་སུ་གྲུབ་པར་བདག་ཅག་འདོད་དེ་དཔེར་ན་༼བ༽རྡུལ་ཕྲ་རབ་༼བ༽བསགས་པའི་རགས་པའང་དེ་བཞིན་ནོ། །༼ཇ༽གཉིས་པ་བསགས་པའང་རྫས་ཡོད་བཞེད་པ་ནི།

༼ ༽ རྒྱུ་༼བ ར༽མཚན་གང་གི་ཕྱིར་༼བ༽
རྡུལ་ཕྲ་རབ་ཀྱང་རྫས་བརྒྱད་འདུས་པའི་བདག་ཉིད་ཡིན་ལ། ཕྲ་རབ་རྫས་བརྒྱད་འདུས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱང་རྫས་སུ་གྲུབ་པ་ཉིད་དུ་ཁྱོད་༼བར༽རང་ཡང་ཁྱོད་ཀྱིས་མངོན་པར་འདོད་ཅིང་ཁས་བླངས་པ་ལྟར་ཁོ་བོ་ཅག་ཀྱང་འདུས་པའི་བདག་ཉིད་ཀྱི་བུམ་པ་ལ་སོགས་པ་འདུས་པ་ཡིན་ཡང་རྫས་སུ་གྲུབ་པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ་འདུས་ཤིང་བསགས་པ་མ་ཡིན་པའི་དངོས་པོ་ཆིག་རྐྱང་འབའ་ཞིག་དེ་འདྲ་ནི་གཏན་ནས་མ་གྲུབ་ཅིང་མི་སྲིད་པ་ཉིད་དོ་ཞེས་རྡུལ་ཕྲ་རབ་བསགས་པའི་རེ་རེ་ནས་དབང་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་རྟེན་བྱེད་པའི་རྒྱུ་དང་དེ་རེ་རེ་ཡང་རྫས་ཡོད་དུ་བཞེད་པ་དང་དེ་རེ་རེ་ཡང་རྡུལ་ཕྲ་བའི་ཡང་མཐར་ཐུག་ཡིན་པར་ཡང་བཞེད་པར་སྣང་བས་རྡུལ་ཕྲན་ཆ་མེད་དབང་ཤེས་སྐྱེ་བའི་དམིགས་རྐྱེན་དུ་བཞེད་དོ། །༼ཇ༽གསུམ་པ་སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་གྱིས་

288

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།
དབང་མངོན་མ་འཁྲུལ་བར་བཞེད་ཚུལ་ནི། ༼ ༽དེ་འདྲའི་ཡུལ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་ཅིང་རྫས་གྲུབ་བཞེད་ཅིང་ཡུལ་དེ་ཉིད་ཇི་ལྟར་སྣང་བ་ལ་དབང་ཤེས་དེ་དག་ཚད་མ་ཡིན་པར་བཞེད་པ་དེའི་ཕྱིར་སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་ནི་དབང་པོའི་ཤེས་པ་འཕྲལ་གྱི་ཕྱི་ནང་གི་འཁྲུལ་རྒྱུ་སྔར་བཤད་པ་དེ་རྣམས་ཀྱིས་མ་བསླད་པ་དེ་ནི་མ་འཁྲུལ་བ་ཁོ་ནར་བཞེད་ཅིང་ཐ་སྙད་དུ་མདོ་སྡེ་པ་དང་མཐུན་པའི་དབང་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་རྐྱེན་ཡང་བཞེད་པ་ཡིན་ནོ། །འདི་༼བར༽དག་ཐམས་ཅད་ཡུལ་སྟེང་ནས་གྲུབ་པ་གཅིག་བཏགས་དོན་བཙལ་པའི་མཐར་རྙེད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་འཇོག་ལ་དཔལ་ལྡན་ཟླ་བས་ནི་བཏགས་དོན་བཙལ་བའི་ཚེ་ན་མི་རྙེད་པས་རྡུལ་ཕྲན་དེ་དག་ལ་བཏགས་པའི་བློ་སྣང་ཙམ་ལ་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་དང་ཡུལ་རྣམས་ཀྱང་བརྟེན་ནས་བཏགས་པའི་“རྟགས་1ཡོད་རྣམས་དབང་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་བཞེད་དོ། །དེས་ན་སྔ་མས་འདི་དག་ཐ་སྙད་དུ་མ་འཁྲུལ་བ་དང་ཕྱི་མས་ནི་ཐ་སྙད་དུ་འཁྲུལ་བར་བཞེད་དོ། །འདི་ཐ་སྙད་པའི་ཤེས་པ་ལ་ལྟོས་ནས་མ་འཁྲུལ་བར་བཞེད་པའི་ཐ་སྙད་པའི་ཤེས་པའི་ངོས་འཛིན་སྔར་མཛད་པ་ལྟར་ན་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་རྟགས་ཀྱིས་མྱུ་གུ་བདག་མེད་དུ་བསྒྲུབ་པ་སྐབས་སུ་བབས་པའི་ཕྱི་རྒོལ་ཡང་དག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་འཇལ་བའི་ཚད་མ་ཡང་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མ་ཡིན་དེས་དང་པོར་དཔྱད་པ་བྱེད་ཀྱང་ཚུལ་གསུམ་འཇོག་པའི་ཚེ་ན་མ་བརྟགས་མ་དཔྱད་པར་འཇོག་པ་ཡིན་༼ང༽ནོ། །
༼ཇ༽གཉིས་པ་ཐལ་འགྱུར་བའི་འདོད་ཚུལ་ལ་སྤྱིར་དབང་མངོན་འཁྲུལ་བར་བཤད་པ་དང་། དེ་དག་འཁྲུལ་ཡང་གཟུགས་སོགས་འཇོག་པའི་ཚད་མར་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ་ལྔ་ལས་དང་པོ་ཁྱད་པར་བརྒྱད་ཀྱིས་ཐུན་མོང་མིན་ཚུལ་ནི།༼ ༽དེ་ལྟར་གོང་གི་དེ་རྣམས་ཀྱིས་དབང་ཤེས་ཡུལ་ལ་འཁྲུལ་མ་འཁྲུལ་གྱི་རྒྱུ་མཚན་ནི་ཡུལ་རྫས་སུ་གྲུབ་མ་གྲུབ་དང་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་མ་གྲུབ་སོགས་སློབ་དཔོན་སོ་སོའི་བཞེད་པ་མི་འདྲ་བ་སོ་སོར་བཀོད་པ་ཙམ་ཞིག་བྱས་ནས་འདིར་ཁྱད་པར་དུ་སློབ་དཔོན་ཟླ་གྲགས་ནི་སློབ་དཔོན་གཞན་དེ་དག་དང་མི་འདྲ་བའི་བཞེད་ཚུལ་གསུངས་པ་ནི་འཇུག་འགྲེལ་ལས་ནི་འདི་
1 མཆན་བཞི་དེབ་ཏུ། བརྟགས འབྲས་མཆན་བཞི་དེབ་ཏུ། བཏགས

289

ལྷག་མཐོང་ལ་བསླབ་ཚསྐད་གསུངས་ཏེ། དབུ་མ་པ་ཁ་ཅིག་གིས་མདོ་སྡེ་པ་རྣམས་ཀྱི་ལུགས་ལ་དོན་གང་ཞིག་དོན་དམ་པར་སྨྲས་པའི་རྡུལ་ཆ་མེད་སོགས་ཀྱི་དོན་དེ་ཉིད་དབུ་མ་པ་རྣམས་ཀྱི་ལུགས་ལ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་འདོད་དོ་ཞེས་སྨྲས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་དབུ་མའི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་ཚུལ་ལ་རྨོངས་ཏེ་མངོན་པར་མི་ཤེས་པ་ཁོ་ནས་སྨྲས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཡང་དབུ་མར་གང་དག་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྨྲ་བ་རྣམས་ཀྱིས་དོན་གང་ཞིག་དོན་དམ་པར་སྨྲས་པའི་ཆ་མེད་ལ་སོགས་པའི་དོན་དེ་དབུ་མ་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་སྨྲས་པ་ཡིན་ནོ་སྙམ་དུ་སེམས་པའི་ལུགས་དེ་དག་གིས་ཀྱང་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དེ་ཉིད་གོང་ལྟར་ཡོངས་སུ་མ་ཤེས་པ་ཁོ་ན་སྟེ།དེ་གཉིས་ཀ་ལ་ལན་ནི་འདི་ལྟར་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཆོས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་སོགས་པའི་གཏིང་དཔག་པར་དཀའ་བའི་དོན་གཏན་ལ་འབེབས་ཚུལ་འཕགས་པ་ཁོ་ནའི་མངོན་སུམ་གྱི་སྤྱོད་ཡུལ་དུ་གྱུར་པ་རྣམས་ནི་འཇིག་རྟེན་པ་བྱིས་པ་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོའི་རིགས་པས་དཔྱད་པའི་ཆོས་དང་མཐུན་པར་བྱས་ནས་མཚུངས་པར་སྦྱོར་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་བས་ན་ལུགས་༼ཇ༽ཁྱད་པར་བརྒྱད་པོ་འདི་ནི་གྲུབ་པའི་མཐའ་ཐམས་ཅད་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའོ་ཞེས་མཁས་པ་དོན་ལ་དཔྱོད་པའི་བློ་གྲོས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་ངེས་པར་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་པས། སྡེ་པ་མདོ་སྡེ་པ་དང་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྨྲ་བ་དེ་དག་གི་གྲུབ་མཐའ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པས་བཏགས་པའི་གཟུང་བའི་ཡུལ་རྡུལ་ཆ་མེད་དང་འཛིན་པའི་ཡུལ་ཅན་ཤེས་པ་སྐད་ཅིག་ཆ་མེད་སོགས་ནི་སློབ་དཔོན་ཟླ་གྲགས་འདི་ཐ་སྙད་དུའང་མི་བཞེད་དོ། །༼ཇ༽གཉིས་པ་ལེགས་ལྡན་ལྟར་མི་རུང་བ་ནི། ༼ ༽དེ་དང་མཐུན་པར་བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ་ལས་ཀྱང་། ཕྱི་རོལ་བྱེ་བྲག་པ་རྫས་གྲུབ་ཀྱི་རྡུལ་ཕྲ་རབ་ཁས་ལེན་པ་ལྟར་རང་གི་སྡེ་པ་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྨྲ་བ་དང་མདོ་སྡེ་བ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་རྫས་གྲུབ་ཀྱི་རྡུལ་ཕྲ་རབ་ཁས་བླང་བར་མི་རིགས་སོ་ཞེས་རྡུལ་ཆ་མེད་

290

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

ཁས་མི་བླང་བར་གསུངས་སོ། །༼ཇ༽གསུམ་པ་ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་གྱི་ཞིབ་ཆ་ནི། ༼ ༽སྡེ་པ་བྱེ་མདོ་གཉིས་ཀྱིས་དོན་དམ་དུ་འདོད་པ་དེ་རྣམས་དབུ་མ་པས་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཁས་མི་ལེན་པར་གསུངས་པའི་ཁས་མི་ལེན་རྒྱུའི་དོན་དམ་ནི་གཟུང་འཛིན་ཆ་མེད་ལ་སོགས་པའི་དངོས་པོ་ལ་བྱ་ཡི། སྡེ་པ་དེ་གཉིས་ཀྱིས་བདེན་པར་གང་འདོད་ཐམས་ཅད་དབུ་མ་པས་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཁས་མི་བླང་བར་ལུང་དེས་སྟོན་པ་མིན་ཏེ། གཟུགས་སྒྲ་ལ་སོགས་པའི་དངོས་པོ་སྡེ་པ་དེ་དག་གིས་བདེན་པར་འདོད་ཀྱང་དབུ་མ་པས་གཟུགས་སྒྲ་སོགས་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་འདོད་པ་བཞིན་ནོ། །༼ཇ༽བཞི་པ་ལེགས་ལྡན་ལྟ་བུའི་རྫས་ཡོད་དམིགས་རྐྱེན་མི་བཞེད་པ་ནི། ༼ ༽ཡང་བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ་ལས། དབང་པོའི་རྡུལ་ཕྲ་རབ་ཚོགས་པའི་སྐབས་ཀྱི་རྡུལ་ཕྲ་རབ་རེ་རེ་ནས་དབང་ཤེས་ཀྱི་བདག་རྐྱེན་བྱེད་པའི་རྒྱུར་གཞན་དག་འདོད་པ་བཀག་ཅིང་རང་ལུགས་སུ་རྟེན་དབང་པོ་རྣམས་ཀྱང་རྡུལ་ཕྲ་རབ་རེ་རེ་བ་དེ་རྣམས་དང་དེ་ཉིད་དང་གཞན་དུ་སྟེ་དབང་པོ་དེ་རྡུལ་ཕྲ་རབ་དེ་ཉིད་ཡིན་པར་ཡང་མ་གྲུབ་རྡུལ་ཕྲ་རབ་དེ་ལས་དོན་ལོགས་ཤིག་ཏུ་ཡང་མ་གྲུབ་པ་ཡིན་པས་ན་དབང་པོ་རྣམས་རྡུལ་དེ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པའི་བཏགས་ཡོད་དེ་ཉིད་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་བདག་རྐྱེན་གྱི་རྟེན་ཡིན་ཞིང་དབང་རྟེན་རྫས་ཡོད་མེད་ལ། དེ་བཞིན་དུ་ཡུལ་གཟུགས་སོགས་རྣམས་ཀྱང་བརྟེན་ནས་བཏགས་པའི་བཏགས་ཡོད་༼ ༽དུ་གྲུབ་པ་དེ་དེ་༼ཇ༽སྟོང་མཐུན་ལྟར་ཤེས་དགོས་དབང་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་ཡིན་པས་ཡུལ་རྫས་ཡོད་དུ་མི་བཞེད་པར་གསུངས་ཤིང་།༼ཇ༽མངོན་སུམ་དུ་མི་འདྲ་ཚུལ་༼ ༽ཡུལ་ཅན་ཤེས་པ་མངོན་སུམ་རྣམས་ཡུལ་ལ་ལྟོས་ཏེ་མངོན་སུམ་བཏགས་པ་བ་དང་ཡུལ་གཟུགས་སོགས་རྣམས་རང་གི་ཡུལ་ཅན་མངོན་སུམ་ལ་ལྟོས་ཏེ་མངོན་སུམ་མཚན་ཉིད་པར་བཞེད་པ་ཡིན་པས་སློབ་དཔོན་ཟླ་གྲགས་འདི་དང་སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་གཉིས་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཙམ་བཞེད་པར་འདྲ་ཡང་དབང་པོ་དང་ཡུལ་རྣམས་

291

ལྷག་མཐོང་ལ་བསླབ་ཚམངོན་སུམ་ཡིན་མིན་དང་། རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་མ་གྲུབ་དང་རྫས་བཏགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་དང་དེ་ལ་བརྟེན་

ནས་དབང་ཤེས་ཡུལ་ལ་འཁྲུལ་མ་འཁྲུལ་སོགས་ཀྱི་འཇོག་ཚུལ་ཤིན་ཏུ་མི་འདྲ་བར་སྣང་ངོ་། །༼ཇ༽ལྔ་པ་སངས་རྒྱས་མིན་པའི་དབང་མངོན་ཕལ་བ་འཁྲུལ་ཤེས་ཁོ་ནར་འདོད་པ་ནི།༼ ༽དེ་ལྟར་བཞེད་པ་མི་འདྲ་ཡང་དབང་ཤེས་ཚད་མ་དེ་དག་འཁྲུལ་མ་འཁྲུལ་གྱི་ལན་སློབ་དཔོན་ཟླ་བའི་ལུགས་ལྟར་འདེབས་པ་ནི། དབང་ཤེས་འདི་དག་ཚད་མ་ཡིན་ཡང་འཁྲུལ་ཤེས་སུ་འཇོག་རིགས་ཏེ། དེའི་རྒྱུ་མཚན་ནི་སྔར་གོང་དུ་དབང་ཤེས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ལ་ཚད་མ་ཡིན་པ་འགོག་པའི་སྐབས་སུ། བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ་དྲངས་པར་རྣམ་པ་གཞན་དུ་གནས་པའི་དངོས་པོ་ལ་རྣམ་པ་གཞན་དུ་སྣང་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་གསུངས་པས།འདིས་ནི་དབང་པོའི་ཤེས་པ་ལ་གཟུགས་སྒྲ་སོགས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་སྣང་ལ་དེ་ལྟར་སྣང་བ་ལྟར་གྱི་དོན་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ནི་ཐ་སྙད་དུ་ཡང་མེད་པ་དེ་ཉིད་ཤིན་ཏུ་འཐད་པ་ཡིན་པས་ན་སློབ་དཔོན་ཟླ་གྲགས་འདི་ཡང་ཐ་སྙད་དུ་ཡང་དབང་ཤེས་འདི་དག་འཁྲུལ་པར་བཞེད་པ་ཡིན་ནོ། །༼ཇ༽གཉིས་པ་དབང་མངོན་འཁྲུལ་ཡང་ཚད་མར་འཇོག་ཚུལ་ལ་དགུ་ལས། དང་པོ་གཟུགས་སོགས་ལ་འཁྲུལ་ཡང་དེ་འཇོག་པའི་ཚད་མར་རུང་ཚུལ་ནི། ༼ ༽དབང་ཤེས་འཁྲུལ་པར་འཇོག་པ་དེ་ལྟ་ཡིན་ནའང་དབང་པོའི་ཤེས་པ་རྣམས་ཐ་སྙད་དུ་གཟུགས་སྒྲ་ལ་སོགས་པའི་ཡུལ་རྣམས་རྣམ་པར་འཇོག་པའི་ཚད་མར་འཇོག་ཅིང་དེ་ལྟར་འཇོག་པ་ལ་མི་འཐད་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་དེ། དབང་ཤེས་དེ་རྣམས་འཁྲུལ་པར་འཇོག་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི་དབང་ཤེས་དེ་དག་ལ་སྣང་བ་ལྟར་གྱི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་དོན་མེད་པ་འདི་ཡིན་ལ་དབང་ཤེས་ལ་སྣང་བ་ལྟར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་དོན་མེད་པ་ནི་ཚད་མ་གང་གིས་འགྲུབ་ན་རང་བཞིན་ཡོད་མེད་དཔྱོད་པའི་རིགས་པའི་ཤེས་པས་འགྲུབ་པ་ཡིན་གྱི། ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མས་གཏན་མི་འགྲུབ་

292

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

བོ། །ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མ་དེས་མི་འགྲུབ་པས་ན་ཐ་སྙད་པའི་ཤེས་པ་དེ་ལ་བལྟོས་ཏེ་འཁྲུལ་པར་འཇོག་པ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །༼ཇ༽གཉིས་པ་ལོག་ཤེས་ཚད་མར་མི་འཇོག་ཚུལ་ནི། ༼ ༽འོ་ན་ཐ་སྙད་པའི་ཤེས་པ་ལ་ལྟོས་ཏེ་འཁྲུལ་པ་དང་ཕྱིན་ཅི་ལོག་པར་འཇོག་པ་མེད་དམ་ཞེ་ན་ཡོད་དེ། དེ་ཡང་ཟླ་བ་གཉིས་སྣང་དང་གཟུགས་བརྙན་ལ་སོགས་པ་སྣང་བའི་དབང་པོའི་ཤེས་པ་ནི་ཤེས་པ་དེ་དག་ལ་སྣང་བ་ལྟར་གྱི་དོན་ཟླ་བ་གཉིས་དང་བྱད་བཞིན་ལ་སོགས་པ་མེད་པར་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མ་ཉིད་ཀྱིས་རིགས་པའི་ཤེས་པ་ལ་བལྟོས་མེད་དུ་འགྲུབ་པ་ཡིན་པས་ན། དེ་ལྟར་སྣང་བའི་དབང་ཤེས་དེ་དག་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མ་ཉིད་ཀྱིས་འཁྲུལ་པར་འགྲུབ་བོ། །དེས་ན་དབང་ཤེས་དེ་དག་དང་དབང་ཤེས་སྔ་མ་གཟུགས་སོགས་ལ་ཚད་མར་འཇོག་པ་དེ་རྣམས་ལ་ཡང་དག་པའི་ཀུན་རྫོབ་དང་ལོག་པའི་ཀུན་རྫོབ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་དབྱེ་ཡང་འཐད་པ་ཡིན་ནོ། །༼བ༽ཟླ་བ་གཉིས་སྣང་བའི་དབང་ཤེས་དང་གཟུགས་བརྙན་སྣང་བའི་དབང་ཤེས་སོགས་ལ་སྣང་བ་ལྟར་གྱི་དོན་ཟླ་གཉིས་དང་བྱད་བཞིན་སོགས་མེད་པར་“གཞན་ཡང་མཚན་1མ་ཉིད་ཀྱིས་རིགས་ཤེས་ལ་ལྟོས་མེད་དུ་བསྒྲུབ་པས་དེ་འདྲའི་དབང་ཤེས་དང་འཕྲལ་གྱི་འཁྲུལ་རྒྱུས་མ་བསླད་པའི་དབང་ཤེས་གཉིས་ལ་འཇིག་རྟེན་ཤེས་ངོ་ལ་ལྟོས་ཏེ་ལོག་པ་དང་ཡང་དག་པའི་རྣམ་དབྱེ་ཡང་འཐད་དོ། །
༼ཇ༽གསུམ་པ་དེ་གཉིས་ཚད་མར་རུང་མི་རུང་གི་ལན་ལ་རྩོད་པ་ནི།༼ང༽དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ་འདི་ལ་གལ་ཏེ་གཞན་དག་ན་རེ་གཟུགས་སོགས་འཇལ་བའི་དབང་ཤེས་དེ་རིགས་པའི་ཤེས་པ་ཉིད་ལ་བརྟེན་ནས་འཁྲུལ་པར་རྟོགས་པ་དང་གཟུགས་བརྙན་སོགས་འཛིན་པའི་དབང་ཤེས་དེ་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མ་ཉིད་ལ་བརྟེན་ནས་འཁྲུལ་བར་རྟོགས་པ་གཉིས་པ་དེའི་ཁྱད་པར་ཡོད་དུ་ཆུག་ཀྱང་གཟུགས་བརྙན་སོགས་བྱད་བཞིན་ལ་སོགས་པར་སྣང་བའི་ཚེ་སྣང་བ་ལྟར་གྱི་དོན་བྱད་བཞིན་མེད་པ་ལྟར་གཟུགས་སོགས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ཉིད་དུ་སྣང་བའི་ཚེ་ཡང་སྣང་བ་ལྟར་གྱི་དོན་རང་
1 འབྲས་མཆན་བཞི་དེབ་ཏུ། ཐ་སྙད་པའི་ཚད་

293

ལྷག་མཐོང་ལ་བསླབ་ཚགི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ཡང་མེད་ལ། ཡང་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་པའི་གཟུགས་སོགས་ཡོད་པ་ལྟར། བྱད་བཞིན་ལ་སོགས་པས་སྟོང་པའི་གཟུགས་བརྙན་ལ་སོགས་པ་ཡང་ཡོད་དོ། །དེ་ལྟར་གཟུགས་འཛིན་པའི་དབང་ཤེས་དང་། གཟུགས་བརྙན་སོགས་འཛིན་པའི་དབང་ཤེས་དེ་གཉིས་ལ་སྣང་བ་ལྟར་གྱི་དོན་དེ་གཉིས་མེད་མཉམ་དང་། སྣང་བ་ལྟར་གྱི་དོན་དེ་གཉིས་ཀྱིས་སྟོང་བའི་གཟུགས་སོགས་དང་གཟུགས་བརྙན་སོགས་ཀྱང་ཡོད་མཉམ་ཁོ་ན་ཡིན་ན། དབང་ཤེས་དེ་གཉིས་ལ་ཡང་ལོག་གི་ཁྱད་པར་སྤྱིར་མི་འཐད་ལ་དེ་གཉིས་ལ་ཁྱད་པར་དེ་སྤྱིར་མེད་ན་ཐ་སྙད་པའི་ཤེས་པ་ལ་ལྟོས་ནས་ཀྱང་ཁྱད་པར་དེ་མི་འགྲུབ་དེའི་ཕྱིར་ན་དབང་ཤེས་དེ་དག་ལ་ཐ་སྙད་པའི་བློ་རང་ག་བ་ལ་བལྟོས་ནས་ཀྱང་ཕྱིན་ཅི་ལོག་མ་ལོག་གི་ཁྱད་པར་འོང་དོན་མེད་དོ་སྙམ་ནས་དེ་སྐད་སྨྲ་ན།༼ཇ༽ལན་ནི་འོ་ན་ཁྱེད་རང་ལ་ཡང་འདི་སྐད་སྨྲ་སྟེ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་ངོ་བོ་དང་བྱད་བཞིན་དུ་སྣང་བ་ལྟར་གྱི་དོན་གཉིས་ཀ་ཐ་སྙད་དུ་མེད་པར་འདྲ་ལ། གཟུགས་སོགས་དང་གཟུགས་བརྙན་སོགས་གཉིས་ཀ་ཡང་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པར་འདྲ་བ་ནི་ཡིན་མོད་དེ་ལྟར་འདྲ་བ་ཡིན་པ་ལ། འཇུག་འགྲེལ་ལས། བརྟེན་ནས་འབྱུང་བ་གཟུགས་བརྙན་དང་བྲག་ཆ་ལ་སོགས་པ་ཅུང་ཟད་༼ཀ༽ཅིག་སྟེ་འགའ་ཞིག་ཅིག་ནི་

༼ང༽དེའི་ངོར་༼བ༽ངོ་བོ་༼ག༽
བརྫུན་ཡང་སྣང་བ་ནི་བརྫུན་པར་སྣང་བས་༼ཁ༽མ་རིག་པའི་སླད་པ་དང་ལྡན་པའི་༼བ༽འཇིག་རྟེན་རང་ག་༼བ༽བའི་ཤེས་པ་དང་གང་ཟག་རྣམས་ལ་སྣང་ལ། ༼ཅ༽འདི་ནི་སྤྱིར་བརྫུན་པའི་དོན་སྣང་ཚུལ་དང་གནས་ཚུལ་མི་མཐུན་པ་ཡིན་པས་གནས་ཚུལ་བརྫུན་ཡང་སྣང་ཚུལ་བདེན་པར་སྣང་བ་ཞིག་ཡིན་ཀྱང་གཟུགས་བརྙན་སོགས་ནི་སྣང་ཚུལ་དང་གནས་ཚུལ་གཉིས་ཀ་བརྫུན་པ་ཡིན་ལ་དེ་ཡང་གཟུགས་བརྙན་སོགས་ཀྱི་སྣང་ཚུལ་ལྟར་མི་བདེན་པ་མ་རིག་པས་བསླད་པའི་ཐ་སྙད་པའི་ཤེས་པས་ཀྱང་རྟོགས་ནུས་པས། ཐ་སྙད་པའི་ཤེས་པ་རང་ག་བ་ལ་ཡང་བརྫུན་པར་སྣང་བར་བཞག་པ་ཡིན་ནོ། །སྔོན་པོ་ལ་སོགས་པ་

294

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

གཟུགས་དང་སེམས་དང་ཚོར་བ་ལ་སོགས་པ་ཅུང་ཟད་ཅིག་སྟེ་འགའ་ཞིག་ནི་དེའི་༼བ༽ངོར་མ་རིག་པས་བསླད་པ་རྣམས་ལ་བདེན་པར་སྣང་སྟེ། ཆོས་ཀྱི་ཡིན་ལུགས་མཐར་ཐུག་གི་རང་བཞིན་༼བ༽གནས་ལུགས་ནི་མ་རིག་པའི་སླད་པ་དང་ལྡན་པ་རྣམས་ལ་༼བ༽བདེན་བརྫུན་གང་དུ་ཡང་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མངོན་སུམ་དུ་མི་སྣང་ངོ་། །དེའི་ཕྱིར་རང་བཞིན་མཐར་ཐུག་དེ་དང་ཡུལ་གང་ཞིག་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཐ་སྙད་པའི་ཤེས་པའི་ངོར་ཡང་བརྫུན་པ་༼བ༽གཟུགས་བརྙན་སོགས་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཐ་སྙད་པའི་ཤེས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ངོར་༼བ༽སྟེ་འཇིག་རྟེན་ཤེས་ངོ་ལ་ལྟོས་ཏེ་བདེན་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་མ་ཡིན་ནོ། །

ོཞེས་སྔོན་པོ་སོགས་ཀུན་རྫོབ་སྟེ་འཇིག་རྟེན་ཤེས་ངོ་ལ་ལྟོས་ཏེ་
བདེན་པ་དང་གཟུགས་བརྙན་སོགས་དེ་ལ་ལྟོས་ཏེ་བདེན་པར་མི་འཇོག་པའི་ཁྱད་པར་གསུངས་པ་མི་འཐད་དོ་ཞེས་སྨྲ་ན་ལན་ཅི་ཡོད་༼བ༽ཅེས་སོ། །འདི་ཡང་གཟུགས་བརྙན་སོགས་སྤྱིར་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པར་འཇོག་པ་ནི་བདེན་པ་མ་རིག་པའི་ཀུན་རྫོབ་དེའི་ངོར་བདེན་པས་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པར་འཇོག་པ་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་འདྲ་ལ་དེ་འདྲའི་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པར་བཞག་པས་ན་འཇིག་རྟེན་པའི་ཐ་སྙད་པའི་ཤེས་པ་རང་ག་བ་ལ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་བྱས་པ་དེའི་ངོར་བརྫུན་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་མིན་པ་ནི་མི་འགལ་ལོ། །ཞེས་སྔོན་པོ་ལ་སོགས་པ་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པར་འཇོག་པ་དང་གཟུགས་བརྙན་སོགས་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པར་མི་འཇོག་པའི་ཁྱད་པར་གསུངས་པ་འདི་མི་འཐད་དོ་ཞེས་བརྗོད་ན་དེ་ལ་ཁྱོད་ཀྱིས་ལན་སྨྲ་རྒྱུ་ཅི་ཡོད།
༼ཇ༽བཞི་པ་འཇིག་རྟེན་ཤེས་ངོར་ཡང་ལོག་རུང་ཚུལ་ནི། ༼ ༽དེའི་ལན་ལ་ཁོ་ན་རེ་སྔོན་པོ་སོགས་

དང་གཟུགས་བརྙན་སོགས་དེ་གཉིས་ཀ་ཐ་སྙད་པའི་ཤེས་པ་ལ་སྣང་བར་འདྲ་ན་ཡང་གཟུགས་བརྙན་ལ་སོགས་པ་ནི་འཇིག་རྟེན་པའི་ཤེས་པ་རང་ག་བ་ཉིད་ཀྱིས་བརྫུན་པར་རྟོགས་ནུས་ཤིང་ཐ་སྙད་པ་དེའི་ངོར་མི་བདེན་ལ་དེ་ལྟར་མི་བདེན་པས་གཟུགས་བརྙན་སོགས་

295

ལྷག་མཐོང་ལ་བསླབ་ཚའཇིག་རྟེན་ཐ་སྙད་པའི་ཤེས་པ་དེའི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པར་མི་འཇོག་ལ། སྔོན་པོ་ལ་སོགས་པ་ནི་བརྫུན་པ་ཡིན་ཀྱང་སྔོན་པོ་སོགས་དེ་དག་བརྫུན་པར་འཇིག་རྟེན་པའི་ཤེས་པ་རང་ག་
བས་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་མི་ནུས་པས་སྔོན་པོ་སོགས་དེ་དག་འཇིག་རྟེན་ཐ་སྙད་པའི་ཤེས་པ་དེའི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པར་འཇོག་གོ་སྙམ་ནས་ལན་དེ་སྐད་སྨྲ་ན།ཁོ་བོས་ཀྱང་ཁྱོད་ལ་འདི་སྨྲ་སྟེ་དེ་ལྟར་ཡུལ་སྔོན་པོ་དང་གཟུགས་བརྙན་སོགས་དེ་གཉིས་ལ་ཐ་སྙད་པའི་ཤེས་པ་ལ་བལྟོས་ཏེ་བདེན་བརྫུན་གྱི་ཁྱད་པར་འཐད་པ་ཡིན་ན་འོ་ན་ཡུལ་དེ་གཉིས་ལ་ཁྱད་པར་དེ་འཐད་པ་བཞིན་དུ་ཡུལ་ཅན་གཉིས་ཀྱང་ཐ་སྙད་པའི་ཤེས་པ་ལ་བལྟོས་ཏེ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་མ་ལོག་གི་༼བར༽ཁྱད་པར་མི་འཐད་པ་ཆེས་མི་རིགས་པས་ཡུལ་ཅན་དེ་གཉིས་ལའང་ཁྱད་པར་དེ་འཐད་པ་ཡིན་ནོ། །ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡང་བརྫུན་ཞེས་པ་ནི་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མས་རྫུན་པར་རྟོགས་པའི་༼བ༽དོན་ནོ། །༼ཇ༽ལྔ་པ་དབང་མངོན་ཐ་སྙད་སོ་སོ་ལ་ཡང་དག་དང་འཁྲུལ་པར་བཤད་ཚུལ་ནི། ༼ ༽དེ་ལ་གལ་ཏེ་ཁོ་ན་རེ་ཡུལ་ཅན་སྔོན་པོ་སོགས་འཛིན་པའི་དབང་ཤེས་དེ་ཐ་སྙད་པའི་ཤེས་པ་ལ་བལྟོས་ཏེ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་འཇོག་པ་ཡིན་ན་སྔོན་པོ་སོགས་འཛིན་པའི་དབང་པོའི་ཤེས་པ་དེ་ཐ་སྙད་དུ་འཁྲུལ་པར་འཇོག་པ་དང་འགལ་ལོ་སྙམ་ནས་དེ་སྐད་སྨྲ་ན་༼ ༽འདི་ཡང་ཁྱད་པར་འདི་མི་ཕྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་གལ་ཏེ་ཁྱོད་ཀྱི་བསམ་པ་ལྟར་༼ཇ༽སྒྱུ་མ་ལྟ་བུ་རྟོགས་པའི་ཐ་སྙད་པའི་ཤེས་ངོར་དེའི་ཐ་སྙད་དུ་འཁྲུལ་པ་ཞེས་པའི་སྐབས་ཀྱི་འཁྲུལ་སའི་ཐ་སྙད་དེ་དང་༼ཇ༽དབུ་མའི་ལྟ་བ་མ་རྙེད་པ་ནི་ཐ་སྙད་པའི་ཤེས་པ་གང་ལ་བལྟོས་ནས་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་བཞག་པའི་ཐ་སྙད་པའི་ཤེས་པ་དེ་༼བར༽གཉིས་གཅིག་ཡིན་ན་ཤེས་པ་གཅིག་ཉིད་ཐ་སྙད་པའི་ཤེས་པ་ལ་ལྟོས་ཏེ་མ་འཁྲུལ་པའི་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་དང་ཐ་སྙད་དུ་འཁྲུལ་པར་འཇོག་པ་གཉིས་འགལ་བ་ཡིན་ཀྱང་ཐ་སྙད་གོང་དུ་བཤད་པ་དེ་གཉིས་ནི་༼ཇ༽གཅིག་ཆོས་ཀུན་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུར་རྟོགས་པའི་བློ་ཐ་སྙད་པ་དང་གཅིག་བདེན་སྣང་ཁོ་ན་ཅན་གྱི་ཐ་སྙད་པའི་བློ་ཡིན་

296

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

པས་འགལ་བ་སོ་སོ་བ་ཡིན་པས་ལྟོས་ས་སོ་སོ་མི་འདྲ་བ་གཉིས་ལ་ལྟོས་པའི་རྣམ་གཞག་མི་འདྲ་བ་གཉིས་བྱུང་བ་ཅི་ཞིག་འགལ་ཏེ། དཔེར་ན་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པ་དེ་ཉིད་ལྟོས་ས་ཡབ་ལ་ལྟོས་ཏེ་ཟས་གཙང་སྲས་དང་ལྟོས་ས་ཡུམ་ལ་ལྟོས་ཏེ་སྒྱུ་འཕྲུལ་སྲས་སུ་བཞག་པ་ཡིན་ནོ། །༼ཇ༽དྲུག་པ་ཐ་སྙད་དུ་དེ་ལྟར་བཤད་དགོས་ཚུལ་ནི། ༼ ༽དེ་ཡང་ཞིབ་ཏུ་འདི་ལྟར་ཡིན་ཏེ་གཟུགས་སོགས་ལ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་རིགས་པས་འགོག་པ་ནི་༼ཇ༽བློ་དོན་དམ་དངོས་དང་དགག་བྱའི་དོན་དམ་གཉིས་གང་དུ་ཡང་མི་རུང་ལ་དེས་ན་དོན་དམ་དུ་བྱར་མི་རུང་བས་ཐ་སྙད་དུ་བྱ་དགོས་ལ། ཐ་སྙད་དུ་བྱ་ཞེས་པ་དེ་འདྲ་བའི་༼ཇ༽རྒོལ་བ་དབུ་མ་པའི་༼ ༽སྐབས་ཀྱི་ཐ་སྙད་པའི་ཤེས་ངོ་དེར་ནི་གཟུགས་སོགས་འཛིན་པའི་དབང་པོའི་ཤེས་པ་རྣམས་འཁྲུལ་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ལ། ཤེས་པ་དེ་ལས་གཞན་པའི་༼ཇ༽ད་དུང་བདག་མེད་མ་རྟོགས་པའི་ཕྱི་རྒོལ་གྱི་ཐ་སྙད་པའི་ཤེས་པ་རང་ག་བ་རྣམས་ཀྱི་ངོར་ནི་འཁྲུལ་པ་མ་ཡིན་པས་འཁྲུལ་ས་དང་མ་འཁྲུལ་ས་མི་འདྲ་བ་ལ་ལྟོས་ནས་འཁྲུལ་མ་འཁྲུལ་གཉིས་བྱུང་བ་མི་འགལ་ཏེ། དཔེར་ན། འཇིག་རྟེན་པའི་ཐ་སྙད་ལ་མི་ལ་ལ་ཡོད་མི་ལ་ལ་མེད་ཅེས་ཟེར་བའི་ཐ་སྙད་དོན་མཐུན་ཡོད་པ་བཞིན་ཏེ། དེའི་སྐབས་ལ་ལ་ཞེས་པའི་ཚིག་གཅིག་ཡིན་ཀྱང་ཡོད་པའི་ལ་ལ་དང་མེད་པའི་ལ་ལ་གཉིས་དོན་གཅིག་ལ་མི་འཇོག་པར་སོ་སོར་གོ་དགོས་པ་བཞིན་ནོ། །
༼ཇ༽བདུན་པ་བློ་དང་གང་ཟག་གཉིས་ཀ་གཅིག་ཏུ་མི་བྱེད་ཚུལ་ནི། ༼ ༽གཟུགས་སོགས་འཛིན་པའི་དབང་པོའི་ཤེས་པ་དེ་ཡང་༼ཇ༽ཐ་སྙད་ཀྱི་བློ་ཐ་དད་པར་མ་ཟད་གང་ཟག་ཡང་མི་གཅིག་སྟེ་མ་འཁྲུལ་པ་ནི་༼ཇ༽སེམས་ཙམ་པ་མན་ཆད་སྟོང་ཉིད་མ་རྟོགས་པའི་འཇིག་རྟེན་པའི་ཤེས་པ་རང་ག་བ་༼ཇ༽མ་ཟད་མི་རྟག་སོགས་རྟོགས་པའི་བློ་ལ་བལྟོས་ནས་འཇོག་གི་སྟོང་ཉིད་༼ ༽རྟོགས་པའི་དབུ་མ་པ་སྐྱེ་འཕགས་གང་རུང་གི་དབུ་མ་པས་གཉིས་༼ཇ༽སུ་གསུངས་ཀྱང་མ་འཁྲུལ་བར་མི་འདོད་དེ། དབུ་

297

ལྷག་མཐོང་ལ་བསླབ་ཚམ་པས་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དཔྱད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་གཟུགས་སོགས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པར་ཁོང་དུ་ཆུད་པ་ཡིན་ལ་གཟུགས་སོགས་དབང་ཤེས་ལ་རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པར་སྣང་ཞིང་སྣང་བ་ལྟར་གྱི་དོན་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཚུལ་དེ་ཡང་འཇིག་རྟེན་ཉིད་༼ཇ༽ཀྱི་འཇིག་རྟེན་ལ་འཇོག་ཚུལ་མང་ཡང་སྤྱོད་འཇུག་ལྟར་འཇིག་རྟེན་པ་དང་རྣལ་འབྱོར་པའི་གང་ཟག་གཉིས་དང་བློ་གཉིས་ནི་འཇིག་རྟེན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ་དེ་ལས་བདེན་ཡིན་ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །༼ཇ༽བརྒྱད་པ་ཡུལ་ཅན་འཁྲུལ་པས་ཡུལ་རྫུན་པ་འཇོག་རིགས་ཚུལ་ནི། དེའི་ཕྱིར་དབུ་མ་པས་དབང་ཤེས་དེ་དག་འཁྲུལ་པར་འཇོག་ལ་དེ་ལྟར་འཁྲུལ་པར་བཞག་ནའང་༼ཇ༽ཤེས་པ་འཁྲུལ་༼ ༽བས་དབང་ཤེས་དེ་དག་གིས་ཡུལ་བརྫུན་པ་འཇོག་ནུས་པ་ནི་མི་འགལ་ཏེ། ༼ཇ༽བྱད་བཞིན་གྱི་གཟུགས་བརྙན་འཛིན་པའི་དབང་ཤེས་ཀྱིས་གཟུགས་བརྙན་ལྟར་དང་ཡུལ་བདེན་པར་གྲུབ་པ་༼ཇ༽དེར་སྣང་གི་མི་སྟོང་པ་འཇོག་ན་ནི་ཡུལ་ཅན་འཁྲུལ་བས་འཇོག་ནུས་པར་འདོད་པ་འགལ་བ་ཡིན་ནོ། །༼ཇ༽དགུ་པ་བརྫུན་པར་འཇོག་ཀྱང་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པར་མི་འགལ་བ་ནི། ༼ ༽འདི་ལ་བདེན་པར་གྲུབ་པ་ཟེར་དགོས་ཏེ་དོན་དམ་བདེན་པ་རྟོགས་པའི་རིགས་ཤེས་རྗེས་དཔག་དེ་འཁྲུལ་པ་ཡིན་ཡང་དེས་ཡུལ་བདེན་པ་འཇོག་ནུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་

ཐ་སྙད་དུ་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུར་འདོད་དགོས་པས་ན་གཟུགས་སོགས་ཐ་སྙད་དུ་བརྫུན་པ་ཡིན་ཀྱང་གཟུགས་སོགས་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པར་འཇོག་པའང་མི་འགལ་ཏེ།འཇུག་པ་ལས། མ་རིག་པ་སྟེ། ཆོས་ཀྱི་ཡིན་ལུགས་ཀྱི་རང་བཞིན་སྒྲིབ་པའི་ཕྱིར་ན་ཀུན་རྫོབ་ཅེས་བྱ་སྟེ། །ཀུན་ནི་རང་བཞིན་ཀུན་དང་རྫོབ་པ་ནི་སྒྲིབ་པ་ལའང་འཇུག་པའི་ཕྱིར་དེ་སྐད་ཅེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་མ་རིག་པའི་ཀུན་རྫོབ་དེའི་ངོར་གཟུགས་སོགས་བདེན་པ་དང་ཆོས་རྣམས་ལ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པ་འགོག་པ་ཀུན་རྫོབ་པ་གང་གི་ངོར་བཞག་པའི་ཀུན་རྫོབ་པ་དེའི་ངོར་བརྫུན་པར་གྲུབ་པ་གཉིས་མི་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །འཇུག་འགྲེལ་ལས་

298

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མའི་ཀུན་རྫོབ་དེས་བརྫུན་པར་རྟོགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཏུ་ཡང་བརྫུན་པའི་གཟུགས་བརྙན་སོགས་དེ་ནི་ཚད་མ་ཀུན་རྫོབ་དེའི་ངོར་བདེན་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ནི་སྐབས་འདིའི་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་བརྫུན་པ་ཞེས་པ་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མ་ཀུན་རྫོབ་པ་དེས་བརྫུན་ ེ ༼ཇ༽པ་སྟེ་མེད་པར་རྟོགས་པ་ལ་བྱ་ཡི། སྤྱིར་ཐ་སྙད་དུ་བརྫུན་པ་ཡིན་པ་ཙམ་ལ་བྱར་མི་རུང་ངོ་། །དེ་མི་རུང་བ་ནི་འདིའི་སྐབས་སུ་གཟུགས་དང་གཟུགས་བརྙན་གཉིས་ལ་བདེན་བརྫུན་གྱི་ཁྱད་པར་བྱུང་བ་དེ་གང་གི་ངོར་འཇུག་པ་དེ་ཡིན་ལ་སྤྱིར་ཐ་སྙད་དུ་བརྫུན་པ་ཙམ་ལ་བྱེད་ན་ཀུན་རྫོབ་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་བརྫུན་པར་འཇོག་པ་ལ་ཁྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །༼བ༽འོག་ཏུ་མྱུ་གུ་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་པའི་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་གི་གཟིགས་ངོར་དགག་སྒྲུབ་མེད་ཀྱང་དེ་རྟོགས་པའི་རིགས་ཤེས་རྗེས་དཔག་སོགས་ཐོས་བསམ་གྱི་ཤེས་རབ་སོ་སྐྱེའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པའི་ངོར་བདེན་མེད་བསྒྲུབ་པའི་དགག་སྒྲུབ་ཡོད་དེ། དེའི་ངོར་གཉིས་སྣང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་གསུངས་པ་འདྲ་བ་ཞིག་འདུག་གོ། ཞེས་གསུངས།
༼ཇ༽ལྔ་པ་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པའི་དོན་འཕྲོས་དང་བཅས་པ་ལ། དེ་མ་ཤེས་ན་ཐམས་ཅད་ལ་སྐུར་པ་བཏབ་ཚུལ་དང་། ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པའི་ཚད་དང་། གཞན་གྱི་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པའི་ཚད་དགག་པ་དང་། དེ་ལ་རྩོད་པ་སྤངས་ཏེ་སྐུར་འདེབས་སྤང་བར་གདམས་པ་དང་བཞི། དང་པོ་ལ་བཞི་ལས། དང་པོ་དབུ་མ་པས་ཐ་སྙད་དུ་འཁོར་འདས་ཀུན་འཇོག་ཅིང་ཐ་སྙད་དུ་དངོས་སྨྲ་བའི་སྒྲོ་འདོགས་འགོག་ཚུལ་རྟོགས་དཀའ་བ་ནི། དེ་ལྟར་དབུ་མ་པས་ཐ་སྙད་དུ་རང་གི་ལུགས་ལ་འཁོར་འདས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་མང་པོ་ཞིག་འཇོག་ནུས་པ་དང་། ཡང་དབུ་མ་པས་དངོས་པོར་སྨྲ་བ་རྣམས་ཀྱིས་རང་གི་འདོད་པ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པས་བཏགས་པའི་དོན་རྣམས་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པའི་འགོག་ཚུལ་འདི་དག་གི་ཁྱད་པར་འབྱེད་ཚུལ་གྱི་མཚམས་ཤིན་ཏུ་དཀའ་བར་ཡོད་པས་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་པར་བཞག་པ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་རྟོགས་པ་སྲིད་མཐར་སྣང་ངོ་། །༼ཇ༽གཉིས་པ་རིགས་

299

ལྷག་མཐོང་ལ་བསླབ་ཚཤེས་ཀྱིས་ཐམས་ཅད་བཀག་ནས་ཟབ་དོན་རྙེད་པར་རློམ་པ་འཁྲུལ་པར་བསྟན་པ་ནི། ༼ ༽དེ་ཡང་འདི་ལྟར་མཐོང་སྟེ་མང་པོ་ཞིག་བསམ་པ་ལ་དངོས་སྨྲ་བའི་འདོད་པ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་རྣམས་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པ་འགོག་པ་ན་ནི་རིགས་པའི་དཔྱད་པ་བྱས་ནས་དགག་དགོས་ལ། རང་གིས་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་སྐྱེ་འགག་ལ་སོགས་པ་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་པ་ལའང་དོན་ལ་རྟོག་དཔྱོད་དང་ལྡན་པ་རྣམས་གྱིས་ཁས་ལེན་མི་ལེན་ནི་སྒྲུབ་བྱེད་ཡོད་མེད་ལ་ཐུག་པ་ཡིན་ལ། སྒྲུབ་བྱེད་ཡོད་མེད་དེ་ཡང་རིགས་པའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་པ་ལ་བལྟོས་སོ་སྙམ་ནས་དངོས་སྨྲ་བས་འདོད་པའི་དོན་རྣམས་དང་ཁས་ལེན་རྒྱུའི་སྐྱེ་འགག་སོགས་ལ་དོན་དམ་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པས་དཔྱད་པ་ན་ཕ་རོལ་པོ་འདོད་པའི་དོན་དང་རང་གིས་ཁས་ལེན་རྒྱུ་གཉིས་ཀ་མ་རྙེད་པས་ངེས་པ་གང་ལ་ཡང་དྲང་ས་མེད་པར་རང་གིས་ཁས་བླངས་པའི་ཀུན་རྫོབ་པ་རྣམས་དང་། དངོས་པོ་སྨྲ་བ་རྣམས་ཀྱིས་ཀུན་བརྟགས་པ་གཉིས་པོ་དེ་རིགས་པས་གནོད་ན་གནོད་མཉམ་དང་མི་གནོད་ན་མི་གནོད་མཉམ་དུ་སོང་ནས། ཕྱི་རོལ་པས་ཀུན་གྱི་བྱེད་པོར་བཏགས་པའི་དབང་ཕྱུག་དང་གཙོ་བོ་ལ་སོགས་པ་ཐ་སྙད་དུ་མེད་པར་འདོད་ན་ནི་གཟུགས་ལ་སོགས་པའང་ཐ་སྙད་དུ་མེད་པར་ཁས་བླང་དགོས་པ་དང་། གཟུགས་སོགས་དེ་དག་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་ན་དབང་ཕྱུག་ལ་སོགས་པ་དེ་འང་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་དགོས་པ་གཉིས་མཚུངས་པར་མཐོང་སྟེ། ཆོས་གང་ལའང་དེ་ལྟར་དཔྱད་པས་མ་རྙེད་པ་ན་རང་གི་ལུགས་ཀྱིས་འདི་ཡིན་དང་འདི་མིན་གྱི་ངོས་བཟུང་ངམ་ཁས་ལེན་ཅི་ཡང་བྱར་མི་རུང་བའི་ངེས་པ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་དྲངས་ཏེ་དེ་ཉིད་ལ་དབུ་མའི་དོན་དུ་བཟུང་ཞིང་དེ་རྙེད་པས་དབུ་མའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྙེད་པར་རློམ་ཞིང་དེ་འདྲ་བའི་གོ་བ་དེ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་དོན་ཅིར་ཡང་མི་འཛིན་པར་འཇོག་པ་དེ་ཉིད་ལ་དབུ་མའི་ལྟ་བ་རྣམ་པར་དག་པའི་དོན་བསྒོམ་པ་ཡིན་པར་

300

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

འདོད་པ་ནི་བོད་འདིར་ཤིན་ཏུ་མང་བར་སྣང་ངོ་། །༼ཇ༽གསུམ་པ་དེ་ཆད་ལྟ་ངན་ཤོས་སུ་བཤད་པ་ནི། འདི་འདྲ་བའི་དོན་སྨྲ་བ་འདི་དག་ནི་དཔྱོད་ལྡན་གྱི་མཁས་པ་མགུ་བར་བྱེད་པའི་གཏམ་དུ་མི་སྣང་སྟེ། འདི་ལྟར་གོ་ཞིང་སྨྲ་བས་ནི་སྔར་བཤད་པ་ལྟར་གྱི་རིགས་པའི་དགག་བྱ་ངོས་མ་ཟིན་པར་རང་བཞིན་འགོག་པའི་རིགས་པས་མ་རྙེད་པ་ན་རིགས་པ་ནས་བཀག་པར་གོ་ནས་ཐ་སྙད་པའི་རྣམ་པར་བཞག་པ་ཐམས་ཅད་འཇིག་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པས་ལུགས་དེ་འདྲའི་ལྟ་བ་དེ་ནི་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་དང་ལོག་པའི་ལྟ་བ་རྣམས་ནོར་ན་ནོར་མཉམ་དང་མ་ནོར་ན་མ་ནོར་བ་མཉམ་པོར་སོང་བའི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་ལྟ་བ་ཆེན་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །༼ཇ༽བཞི་པ་དེ་ལ་གོམས་པས་ཟབ་ལམ་རིང་དུ་འགྱུར་ཚུལ་ནི།༼ ༽དེ་ལྟར་ཡིན་པ་དེས་ན་འདི་འདྲ་བའི་ལྟ་བ་ལ་རིང་དུ་གོམས་ཀྱང་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བའི་ཕྱོགས་ལ་ཅུང་ཟད་ཙམ་ཡང་ཉེ་རུ་མི་འགྲོ་བར་མ་ཟད་ཅི་ཙམ་གོམས་པར་བྱས་པ་དེ་ཙམ་དུ་རིང་དུ་འགྲོ་སྟེ། དེའི་རྒྱུ་མཚན་ནི་འཁོར་འདས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་རྣམ་པར་བཞག་པ་ཐམས་ཅད་རང་གི་ལུགས་ལ་བཞག་ཏུ་རུང་བའི་རྟེན་འབྱུང་གི་ལམ་དང་ཆེས་ཤིན་ཏུ་འགལ་བའི་ལྟ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །༼ང༽ཡང་ཁ་ཅིག་དབུ་མ་པས་དངོས་སྨྲ་བ་རྣམས་ཀྱིས་འདོད་པའི་གཟུང་འཛིན་ཆ་མེད་དང་སྤྱིའི་གཙོ་བོ་སོགས་འགོག་པ་ན་དོན་དམ་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པའི་དཔྱད་པ་བྱེད་པར་སྣང་ལ། དེ་ལྟར་ན་རང་གི་ལུགས་ཀྱི་ཐ་སྙད་འཇོག་ཚུལ་རྣམས་ལའང་རིགས་པ་དེས་དཔྱད་པ་ན་མི་རྙེད་པར་འདུག་པས་སྤྱི་གཙོ་བོ་སོགས་དང་རང་ལུགས་ཀྱི་གཟུགས་སོགས་རྣམས་རིགས་པ་དེས་གནོད་མཉམ་དུ་འདུག་པས་དེ་དག་ཡོད་ན་ཡོད་མཉམ་དང་མེད་ན་མེད་མཉམ་དུ་ཁས་ལེན་དགོས་པ་འདུག་སྙམ་ནས་དབུ་མ་པ་རང་ལུགས་འདི་ཡིན་འདི་མིན་གྱི་ངོས་བཟུང་ཁས་ལེན་ཅི་ཡང་མི་བྱེད་དོ། །ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་ནི་མི་འཐད་དེ་དེ་དག་མཐར་ཐུག་དཔྱོད་པའི་རིགས་ཤེས་ཀྱིས་དཔྱད་པ་ན་མི་རྙེད་པར་འདྲ་ཡང་དེས་མ་རྙེད་པས་དེས་གནོད་པའམ་ཁེགས་པར་འཇོག་པ་མ་ཡིན་པས་

301

ལྷག་མཐོང་ལ་བསླབ་ཚམི་འདྲ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དངོས་སྨྲ་བ་སོགས་ཀྱིས་རང་གི་གྲུབ་མཐའ་དེ་དག་འཇོག་པ་ན་སྣང་ཙམ་གྱིས་མ་ཚིམ་པར་བཏགས་དོན་བཙལ་བའི་མཐར་རྙེད་པར་འདོད་ནས་བཞག་པ་ཡིན་ལ་དེ་ལྟར་ན་དེ་དག་ཡོད་ན་ཡུལ་གྱི་གནས་ཚུལ་ལ་དཔྱོད་པའི་རིགས་པས་རྙེད་དགོས་པའི་རིགས་ཡིན་པས། དེ་མ་རྙེད་ན་དེ་དག་ཁེགས་པའམ་དེས་གནོད་པར་འགྱུར་གྱི་དབུ་མ་པས་གཟུགས་སོགས་འཇོག་པ་ན་བློ་ལ་སྣང་ཙམ་གྱིས་ཚིམ་ནས་དེ་ལས་གཞན་དུ་དེའི་གནས་ཚུལ་ཇི་ལྟར་ཡོད་མ་བརྟགས་མ་དཔྱད་པར་བཞག་པ་ཡིན་པས་དེ་དག་ཡོད་ན་ཡང་རིགས་ཤེས་ཀྱིས་རྙེད་དགོས་པའི་རིགས་མ་ཡིན་པས་དེ་མ་རྙེད་པ་ལ་དེས་ཁེགས་པ་དང་གནོད་པར་འགྱུར་བའི་དོན་༼ང༽མེད་དོ། །
༼ཇ༽གཉིས་པ་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པའི་ཚད་ལ་བཅུ་གཅིག་ལས་དང་པོ་གཞན་གྱི་བརྟགས་པ་ཐ་སྙད་དུ་མེད་པར་བཤད་པའི་གཞུང་འགོད་པ་ནི། ༼ ༽དེ་ལྟར་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར་དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ་ལས་ཀྱང་།མི་ཤེས་པ་རྨོངས་པའི་གཉིད་ཀྱིས་༼བ༽ཡིད་བསླད་པའི་དབང་གིས་ཡིད་གྱ་གྱུར་རབ་ཏུ་༼བར༽གཡོ་ཞིང་བསྐྱོད་པའི་༼བར༽མུ་སྟེགས་ཅན། །རྣམས་ཀྱིས་གྲུབ་མཐའ་

༼བ༽ངན་པ་དང་གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྣང་
གིས་དབྱེན་བཅོས་ནས་བདག་ཉིད་ཀྱིས་འདོད་པ་འདོད་པས་བརྟགས་པ་དང་། བདག་རྟག་པ་ཇི་ལྟ་༼བར༽བ་བཞིན་དུ་ཡོན་ཏན་༼བར༽གསུམ་ལྡན་ལ་སོགས་པ་བཏགས་པའི་བདག་དང་གཙོ་བོ་ལ་སོགས་༼བ༽པ་གང་ཡིན་པ་དང་། །དེ་བཞིན་དུ་སྒྱུ་མ་ལ་རྟ་གླང་དང་། སྨིག་རྒྱུ་ལ་ཆུར་བརྟགས་པ་སོགས་དང་། དེ་བཞིན་དུ་གཟུགས་བརྙན་སོགས་ལ་བྱད་བཞིན་སོགས་སུ་བཏགས་པ་གང་། །ཡིན་པའི་རྟ་གླང་དང་ཆུ་ལ་སོགས་༼བ༽པ་ཡིན་པ་དེ་དག་༼བ༽ཆོས་ཅན་ནི་འཇིག་རྟེན་གྱི་༼བར༽ཐ་སྙད་ལས་ཐ་སྙད་ཀྱང་ཡོད་པ་མིན་པ་ཉིད་དོ། །༼བ༽དེ་ཐ་སྙད་དུ་ཚད་མས་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཅེས་མུ་སྟེགས་པའི་འདོད་པ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པས་བརྟགས་པའི་བདག་ལ་སོགས་པ་དང་སྔར་གོང་དུ་དྲངས་པ་ལྟར་རང་སྡེ་དངོས་པོར་སྨྲ་བ་རྣམས་ཀྱི་འདོད་པ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པས་བཏགས་པའི་ཆ་མེད་ལ་སོགས་པ་རྣམས་དབུ་མ་པ་རང་གི་ལུགས་ལ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡང་མེད་དོ་ཞེས་གསུངས་པའི་

302

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

དོན་འདི་གལ་ཆེ་བས་བཤད་པར་བྱའོ། །༼ཇ༽གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པའི་དོན་ནི་རིགས་ཤེས་གཉིས་གང་རུང་གིས་མི་གནོད་པའི་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མ་ལ་གྲགས་པ་གཅིག་དགོས་པ་ནི། དེ་ལ་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པར་འདོད་པ་དང་མེད་པར་འདོད་པ་ནི་དོན་ཅི་འདྲ་བ་ཞིག་གི་སྒོ་ནས་འཇོག་པ་ཡིན་སྙམ་ནས་འདྲི་ན།༼བ༽དེའི་ལན་ནི་དེ་ཡང་༼ཇ༽ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པའི་དོན་ཡོད་༼ ༽མེད་ཐ་སྙད་པའི་ཤེས་པ་ལ་གྲགས་པ་༼ཇ༽འམ་སྣང་བ་ཡིན་པ་ཞིག་དང་ཤེས་པ་དེ་ལ་ཇི་ལྟར་གྲགས་པའི་དོན་དེ་ཉིད་ལ་༼ཇ༽སྒྲ་རྟག་པ་ལྟ་བུ་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མ་༼ཇ༽སྒྲ་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་ལྟ་བུ་གཞན་གྱིས་གནོད་པ་མེད་པ་ཞིག་དང་།༼ཇ༽སྒྲ་བདེན་གྲུབ་ལ་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མས་མི་གནོན་པ་ཡིན་ཀྱང་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལའམ་རང་བཞིན་ཡོད་མེད་ཚུལ་བཞིན་དུ་དཔྱོད་པའི་རིགས་པས་༼ཇ༽མ་རྙེད་པ་ན་དེས་གནོད་པ་ལྟ་བུའི་གནོད་པ་མི་འབབ་༼ཇ༽པའི་ཁྱད་པར་གསུམ་དང་ལྡན་པ་༼ ༽ཞིག་སྟེ་ཁྱད་པར་དེ་གསུམ་ཚང་བའི་དོན་ཞིག་ནི་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པར་འདོད་ལ། ༼ཇ༽ཁྱད་པར་གསུམ་པོ་དེ་དག་ལས་ལྡོག་པ་ཁྱད་པར་དེ་གསུམ་མ་ཚང་པའི་དོན་ནི་༼ཇ༽ཐ་སྙད་དུ་མེད་པར་འདོད་དོ། །༼ཇ༽དེས་ན་གྲུབ་མཐའ་འོག་མ་རྣམས་ཀྱིས་གཟུགས་སོགས་རིགས་པས་དཔྱད་བཟོད་དུ་ཁས་མི་ལེན་ཀྱང་ཐལ་འགྱུར་བས་གཞལ་ན་ཁས་བླངས་པར་སོང་བ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་རང་ལུགས་ཀྱི་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པ་ལ་ཁྱད་ཆོས་གསུམ་ལྡན་ཅིག་དགོས་ཏེ་ཐ་སྙད་པའི་ཤེས་པ་ལ་གྲགས་པ་ཡིན་པ། ཇི་ལྟར་གྲགས་པའི་དོན་དེ་ལ་ཐ་སྙད་ཀྱི་ཚད་མ་གཞན་གྱིས་མི་གནོད་པ་རང་བཞིན་ཡོད་མེད་ཚུལ་བཞིན་དུ་དཔྱོད་པའི་རིགས་ཤེས་ཀྱིས་གནོད་པ་མི་འབབ་པ་གསུམ་དང་ལྡན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་དང་པོ་ནི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ཇི་ལྟར་སྣང་བ་ཙམ་གྱི་རྗེས་སུ་འཇུག་པ་ཙམ་ཡིན་གྱི་དེ་ལས་ལྷག་པའི་གནས་ཚུལ་ཇི་ལྟར་ཡིན་མི་དཔྱོད་པའི་བློ་ལྷན་སྐྱེས་ལ་ཐ་སྙད་པའི་ཤེས་པ་ཞེས་བྱ་ཞིང་། དེ་འདྲའི་བློ་ཡི་རིགས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་ཡང་འབྱུང་བས་འཇིག་རྟེན་རང་ག་བ་ཁོ་ནའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་མི་དགོས་སོ། །དེས་ན་གཟུགས་སོགས་དེ་ལྟ་བུ་

303

ལྷག་མཐོང་ལ་བསླབ་ཚབློ་ལ་སྣང་ཙམ་ཡིན་གྱི་གདགས་གཞིའི་སྟེང་ནས་རྡུལ་ཙམ་ཡང་གྲུབ་པ་མེད་དོ། །དཔེར་ན་ཐག་ཁྲའི་སྟེང་གི་སྦྲུལ་དེ་རང་འཛིན་རྟོག་པ་ལ་སྣང་ཙམ་ཡིན་གྱི་ཐག་ཁྲའི་སྟེང་ནས་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མ་གྲུབ་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལྟ་ན་ཡང་དེ་གཉིས་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་མེད་མི་མཚུངས་ཏེ་སྔ་མ་ཁས་བླངས་པ་ལ་རང་གཞན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མ་གང་གིས་ཀྱང་མི་གནོད་ལ་ཕྱི་མ་སྦྲུལ་དུ་བཟུང་ན་མུན་པ་སངས་ནས་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་སྦྲུལ་མིན་པར་ངེས་པར་འགྱུར་ལ་གཞན་གྱིས་ཀྱང་དེ་ལྟར་སྨྲ་བའི་ཕྱིར་དེའི་རྒྱུ་མཚན་ཡང་ཕྱི་མ་ཐག་ཁྲའི་སྟེང་དུ་མུན་པ་བབ་པ་སོགས་འཕྲལ་གྱི་འཁྲུལ་རྒྱུའི་དབང་གིས་བཞག་པ་ཙམ་ཡིན་ལ་སྔ་མ་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་ལ་གྲགས་པའི་དབང་གིས་བཞག་པའི་གནད་ཀྱིས་ཡིན་ནོ། །དེ་ནི་ཁྱད་ཆོས་གཉིས་པའོ། །
༼ཇ༽གསུམ་པ་ནི་སྔར་བཤད་པ་ལྟར་གྲུབ་མཐའ་འོག་མས་བཏགས་པའི་རྡུལ་ཕྲན་ཆ་མེད་སོགས་རིགས་ཤེས་ཀྱིས་མ་རྙེད་ན་དེས་གནོད་པར་འགྱུར་ལ་ལུགས་འདིར་དེས་མ་རྙེད་ཀྱང་དེས་ཁེགས་པའམ་གནོད་པར་མི་འགྱུར་བའོ། །ཕུང་པོ་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་སོགས་ནི་སྣང་ཡུལ་ལ་འཁྲུལ་ཡང་། རང་གི་ཡུལ་གྱི་གཙོ་བོ་ངེས་པའི་འཛིན་སྟངས་ལ་ཚད་མའི་གནོད་པ་མེད་པས་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའམ་འཁྲུལ་པ་ཡིན་ལ་དབང་ཤེས་རྣམས་ནི་སྣང་ཡུལ་ལ་འཁྲུལ་ཞིང་མ་འཁྲུལ་བར་སོང་བ་གཞན་ཡང་མེད་པས་ན་འཁྲུལ་པ་ཁོ་ན་ཉིད་ཡིན་ནོ། །
༼ཇ༽གཉིས་པ་ཤེས་པ་ཐ་སྙད་པ་ངོས་གཟུང་བ་ནི། དེ་ལ་༼ ༽ཐ་སྙད་པའི་ཤེས་པ་ལ་གྲགས་པ་ཞེས་པའི་སྐབས་ཀྱི་ཐ་སྙད་པའི་ཤེས་པ་གང་ཞེ་ན་དེ་ནི་ཆོས་གང་ལའང་རང་ལ་ཇི་ལྟར་སྣང་བ་ལྟར་གྱི་རྗེས་སུ་འཇུག་པ་ཙམ་ཡིན་གྱི། རང་ལ་སྣང་བའི་དོན་དེ་བློ་ལ་དེ་ལྟར་སྣང་བ་ཙམ་ཡིན་ནམ། འོན་ཏེ་བློ་ལ་སྣང་བ་ཙམ་མིན་པར་དོན་གྱི་ཡིན་ཚུལ་ལ་སྣང་བ་དེ་ལྟར་གྲུབ་པ་ཡིན་སྙམ་དུ་མི་དཔྱོད་པའི་ཤེས་པ་མ་བརྟགས་པར་འཇུག་པ་རྣམས་སོ། །༼ཇ༽གསུམ་པ་འཇིག་རྟེན་གྱི་གྲགས་པ་ནི་གྲུབ་མཐའ་ལ་ཞུགས་མ་ཞུགས་གཉིས་ཀའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་ཚུལ་ནི། ༼ ༽ཤེས་པ་དེ་ཉིད་ལ་མ་དཔྱད་པའི་ཤེས་པ་ཞེས་ཀྱང་བྱ་ཡི། ཤེས་པ་དེས་བརྟག་པ་ཡེ་མི་བྱེད་པ་ནི་མིན་

304

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

ནོ། །བརྟག་པ་གཏན་ནས་མི་བྱེད་པ་མིན་ཡང་ཤེས་པ་འདི་ནི་འཇིག་རྟེན་པའི་ཤེས་པའམ་ཐ་སྙད་པའི་ཤེས་པ་ལ་ཇི་ལྟར་སྣང་ཞིང་ཤེས་པ་དེ་ལ་གྲགས་པ་ལྟར་འཇུག་གི། དོན་གྱི་ཡིན་ལུགས་ཇི་ལྟར་ཡིན་དཔྱད་ནས་འཇུག་པ་མིན་པའི་ཕྱིར། ན་ཤེས་པ་དེའི་ཐ་སྙད་ལ་འཇིག་རྟེན་གྱི་གྲགས་པ་ཞེས་བྱ་བའང་འདོགས་པ་ཡིན་པས་འདི་འདྲའི་ཤེས་པ་ནི་གྲུབ་མཐས་བློ་བསྒྱུར་མ་བསྒྱུར་ཐམས་ཅད་ལ་འོང་བས་གང་ཟག་སྐྱེ་འཕགས་དང་གྲུབ་མཐའ་ལ་ཞུགས་མ་ཞུགས་ཇི་འདྲ་ཞིག་གི་རྒྱུད་ལ་འདུག་ཀྱང་ཤེས་པ་དེ་ཉིད་ལ་འཇིག་རྟེན་པའི་གྲགས་པའམ་མ་དཔྱད་པའི་ཤེས་པ་ཞེས་བྱ་ཡི། འཇིག་རྟེན་པའི་ཐ་སྙད་དམ་གྲགས་པ་དེ་རྩད་གཅོད་པའི་ཚེ་རང་གི་རྒྱུད་ལ་ལྟ་དགོས་ཀྱི་གྲུབ་མཐས་བློ་མ་བསྒྱུར་བའི་འཇིག་རྟེན་པ་ཁོ་ནའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པར་མི་བཟུང་ངོ་། །༼ཇ༽བཞི་པ་འཇིག་རྟེན་གྲགས་པ་དེ་བློ་མ་དཔྱད་པ་དེས་ཇི་ལྟར་བཟུང་ཚུལ་ཡང་འདྲ་ཚུལ་ནི་། གྲུབ་མཐས་བློ་བསྒྱུར་བའི་རྒྱུད་ལའང་ཇི་ལྟར་ཐ་སྙད་དུ་གྲགས་པ་ལྟར་རམ་འོན་ཏེ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་དེ་ལྟར་གནས་སམ་ཞེས་དཔྱོད་པའི་བློ་མང་པོ་ཡོད་ཀྱང་དེ་ེའདྲའི་

ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་ཡིན་ཚུལ་ཇི་ལྟར་ཡིན་དཔྱོད་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་ག་ལ་དགོས། ཏེ་མི་དགོས་སོ། །རྒྱུ་མཚན་དེས་ན་འཇིག་རྟེན་གྱི་གྲགས་པ་ཇི་ལྟར་ཡིན་ན་འཇིག་རྟེན་གྱི་རྒན་པོ་གྲུབ་མཐའ་དང་བྲལ་བ་ཁོ་ན་ལ་འདྲི་བར་བྱེད་དགོས་པ་མ་ཡིན་གྱི། རྒོལ་ཕྱི་རྒོལ་གཉིས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་མ་དཔྱད་པའི་བློ་རང་བབས་སུ་བཞག་པའི་ལྷན་སྐྱེས་དེའི་འཇུག་ཚུལ་ལ་ཇི་ལྟར་འདུག་བལྟས་པས་ཆོག་པ་ཡིན་ནོ། །༼ཇ༽ལྔ་པ་ཤེས་པ་དེ་ལ་གྲགས་པ་དང་སྣང་བའི་དོན་གཅིག་ཚུལ་ནི།༼ ༽དེ་འདྲ་བའི་ཤེས་པ་རང་ཤུགས་ཀྱིས་འབྱུང་བའི་ལྷན་སྐྱེས་དེ་ལ་གྲགས་པའི་དོན་ནི་ཤེས་པ་དེའི་སྟེང་གི་ཡུལ་སྣང་བའམ་མྱོང་བའི་ཐ་སྙད་འདོགས་པའི་གཞིར་གྱུར་པ་རྣམས་སོ། །འདི་ཡང་བུམ་པ་ལྟ་བུའི་དོན་དང་ཐ་སྙད་སྟོན་པའི་ཚེ་སྔར་རང་གིས་བུམ་པ་མིག་ཤེས་ཀྱིས་མཐོང་ཞིང་

305

ལྷག་མཐོང་ལ་བསླབ་ཚརྣ་བའི་ཤེས་པས་ཐོས་པའི་རྣམ་པ་ཡིད་ཤེས་ཀྱི་མྱོང་བར་བྱས་པ་དེའི་བག་ཆགས་ཀྱི་དབང་གིས་ཕྱིས་བུམ་པའི་དོན་དང་ཐ་སྙད་སྔར་མྱོང་བ་དེ་ལ་ཡིད་གཏད་པ་ན་བུམ་པའི་དོན་དང་སྒྲའི་རྣམ་པ་འཆར་ལ། རྣམ་པ་དེ་ལྟར་ཤར་བ་དེ་ལ་དམིགས་ཤིང་རྣམ་པ་དེ་གཞིར་བྱས་ནས། བུམ་པའི་དོན་དང་ཐ་སྙད་སྣང་ཚུལ་དང་མྱོང་ཚུལ་ངེས་པར་བྱས་ཏེ། ཕ་རོལ་པོ་ལ་སྨྲ་བ་ན། སྔར་མྱོང་བ་དང་ད་ལྟ་སྣང་བ་དེ་ཉིད་མ་དོར་བར། བུམ་པ་འདི་ལྟར་འདུག་གོ་བུམ་པའི་མིང་གི་ཐ་སྙད་འདི་ལྟར་འདོགས་སོ། །འདི་ཉིད་ཁོ་བོས་སྔར་མཐོང་བ་དང་ཐོས་པས་མྱོང་ངོ་། །དེ་ལྟར་སྣང་ཚུལ་འདི་ལྟར་འདུག་གོ། དེས་ན་དོན་འདི་དང་འདི་ལྟ་བུར་འཐད་དོ། །ཞེས་སོགས་སྨྲ་བའི་སྒོ་ནས་སྟོན་པ་ལྟ་བུའོ། །ལས་འབྲས་དང་ས་ལམ་ལ་སོགས་པ་འཇིག་རྟེན་ཕལ་པ་ལ་མ་གྲགས་པའི་དོན་ལྐོག་ཏུ་གྱུར་པ་རྣམས་ཀྱང་རང་གི་སྔ་ཕྱིར་ཆ་འདྲ་བ་དང་རགས་པ་དང་དངོས་སོགས་ཐོས་པ་དང་མྱོང་བ་ལ་སོགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་དོན་དཀའ་བ་རྣམས་ཡིད་ལ་གཏད་དེ་ཡུལ་དུ་བྱས་པའི་ཚེ་ཡིན་ཚུལ་ལ་ཇི་ལྟར་ཡིན་མི་དཔྱོད་པའི་ཤེས་པ་ལྷན་སྐྱེས་རང་ག་བ་དེ་རྣམས་ལའང་ངེས་པར་སྣང་བར་འགྱུར་བ་ཡིན་པས་དོན་དེ་རྣམས་འཇིན་རྟེན་གྱི་གྲགས་པ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་བའི་སྐྱོན་མེད་དོ། །དེ་ཡན་གྱིས་ནི་གོང་གི་ཁྱད་པར་དང་པོ་ཐ་སྙད་པའི་ཤེས་པ་ལ་གྲགས་པ་དེའི་དོན་བཤད་པའོ། །༼ཇ༽དྲུག་པ་ཤེས་པ་དེ་ལ་གྲགས་ཀྱང་ཚད་མ་གཞན་གྱིས་གནོད་ཚུལ་ནི། ༼ ༽ད་ནི་ཁྱད་པར་གཉིས་པ་འཆད་དེ། དེ་ཡང་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མ་གཞན་གྱིས་གནོད་པའི་ཁྱད་པར་ནི། དཔེར་ན། ཐག་པ་ལ་སྦྲུལ་ལོ་སྙམ་པའི་ཤེས་པ་དེ་དང་སྨིག་རྒྱུ་ལ་ཆུའོ་སྙམ་དུ་འཛིན་པའི་ཤེས་པ་སྐྱེས་པ་ན་ཤེས་པ་དེ་ཉིད་ཡིན་ལུགས་ལ་ཇི་ལྟར་ཡིན་སྙམ་དུ་དཔྱོད་པ་མེད་པའི་མ་བརྟགས་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པས་དེས་དེ་ལྟར་བཟུང་བའང་མ་བརྟགས་པའི་བློས་བཟུང་བ་ཡིན་མོད་ཀྱང་། དེས་བཟུང་བའི་དོན་སྦྲུལ་དང་ཆུ་ཡོད་པ་ལ་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མ་གཞན་གྱིས་གནོད་པ་ཡིན་ཏེ། དེས་དེ་ལྟར་བཟུང་པའི་དོན་ལྟར་ཐག་པ་སྦྲུལ་དང་སྨིག་རྒྱུ་ཆུ་མིན་པར་འཇིག་རྟེན་པ་ཐ་མལ་པས་ཀྱང་ཁོང་དུ་ཆུད་ནུས་པས་དེ་འདྲའི་དོན་སྦྲུལ་དང་ཆུ་དེ་དག་ཐ་སྙད་དུའང་མེད་པ་ཡིན་ནོ། །༼ཇ༽

306

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།
བདུན་པ་ཐ་སྙད་པའི་དོན་རིགས་ཤེས་ཀྱིས་མི་འགྲུབ་ཀྱང་མི་གནོད་ཚུལ་ནི། ༼ ༽ཁྱད་པར་གསུམ་པ་རང་བཞིན་ཡོད་མེད་ཚུལ་བཞིན་དུ་དཔྱོད་པའི་རིགས་པས་གནོད་པ་མི་འབབ་པ་དགོས་པའི་ཚུལ་ནི་ཐ་སྙད་དུ་འཇོག་པའི་དོན་ཇི་འདྲ་ཞིག་ཡིན་ན་ཡང་དེ་རྣམས་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མས་གྲུབ་པ་ཞིག་ངེས་པར་དགོས་མོད་ཀྱི་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མ་ལ་སྣང་པའི་སྒོ་ནས་གྲུབ་པའི་ཚོད་དུ་འདུག་ཀྱང་། གྲུབ་ཚོད་དེ་འདྲས་མི་ཆོག་པས་དེ་ལ་རང་བཞིན་ཡོད་མེད་ཚུལ་བཞིན་དུ་དཔྱོད་པའི་རིགས་པའི་ཤེས་པས་ནི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མི་གནོད་པ་ཞིག་ངེས་པར་དགོས་ཀྱི། རིགས་ཤེས་ཀྱིས་མི་གནོད་པ་དེ་ཡང་རིགས་ཤེས་དེས་བཙལ་ན་དེས་གྲུབ་པ་ཞིག་དགོས་པ་མིན་ཏེ།རིགས་པ་དེས་བཙལ་བས་ཡོད་པར་གྲུབ་ན་ནི་རང་གི་ངོ་བོས་ཡོད་པར་གྲུབ་པ་ཡིན་ལ་དེ་འདྲ་ནི་གཏན་མེད་པས་དེ་ཐ་སྙད་པའི་དོན་ཡིན་པར་འཇོག་པ་ཤིན་ཏུ་འགལ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་གཟུགས་འཛིན་པའི་ཚད་མ་ལ་གཟུགས་ཀྱང་སྣང་ཞིང་གཟུགས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ཡང་སྣང་བ་ཡིན་མོད། འོན་ཀྱང་དེ་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ནི་སྟོང་ཉིད་མ་རྟོགས་བར་དུ་མི་ཕྱེད་པས། སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་ལྟ་བུའི་མཁས་གྲུབ་ཆེན་པོ་དེ་ཡང་དེ་གཉིས་འཁྲུལ་ནས། གཟུགས་རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པ་དེ་ཉིད་གཟུགས་ཀྱི་སྡོད་ལུགས་སུ་བཟུང་སྟེ་གཟུགས་ཀྱི་ངོ་བོ་དེ་ལས་བཞག་ཏུ་མེད་པས་གཟུགས་ལ་ཚད་མ་ཡིན་ན། དེ་ལ་ཚད་མ་ཡིན་དགོས་པར་བཞེད་པས་ན། གོང་གི་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མ་ལ་སྣང་བའི་སྒོ་ནས་གྲུབ་ཚོད་དེ་ཙམ་གྱིས་མི་ཆོག་པར་དེའི་སྟེང་དུ་རང་བཞིན་ཡོད་མེད་དཔྱོད་པའི་རིགས་ཤེས་ཀྱིས་མི་གནོད་པར་ངེས་པར་དགོས་པར་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །༼ཇ༽བརྒྱད་པ་རིགས་ཤེས་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པ་དང་དེས་གནོད་པ་མི་གཅིག་པ་ནི། ༼ ༽དེ་ལྟར་འགལ་བར་འགྲོ་བ་དེའི་ཕྱིར་རིགས་ཤེས་ཀྱིས་མི་གནོད་པ་དང་དེས་གྲུབ་པ་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་འབྱེད་པ་འདི་གང་ལས་ཀྱང་གལ་ཆེ་སྟེ་ཁྱད་པར་དེ་གཉིས་ལེགས་པར་ཕྱེ་ན་དེ་གཉིས་གཅིག་ཏུ་བཟུང་ནས་ཐ་སྙད་དུ་དགེ་སྡིག་ལས་བདེ་སྡུག་འབྱུང་བ་དང་བྱེད་པ་པོར་བཏགས་པ་དབང་ཕྱུག་དང་གཙོ་བོ་འདིར་གཙོ་བོ་ཞེས་པ་གྲངས་ཅན་གྱིས་རྡུལ་

307

ལྷག་མཐོང་ལ་བསླབ་ཚམུན་སྙིང་སྟོབས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་གསུམ་ཆ་མཉམ་པའི་སྐབས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཟེར་བ་རྣམ་འགྱུར་འབྲས་བུ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུ་བྱེད་པ་ཤིན་ཏུ་ལྐོག་ཏུ་གྱུར་པ་དྲང་སྲོང་སེར་སྐྱས་ཀྱང་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་མི་ནུས་པ་ཞིག་ཡོད་

ཟེར་རོ། །ལས་བདེ་སྡུག་འབྱུང་བ་གཉིས་འབྱུང་བ་ཡིན་ན་ཡིན་མཉམ་དང་འབྱུང་བ་མིན་ན་མིན་མཉམ་དུ་འཛིན་པའི་ལོག་རྟོག་གི་གནས་མེད་ཅིང་གོ་སྐབས་མེད་དེ།དེའི་རྒྱུ་མཚན་གྱི་རྩ་བ་རིགས་ཤེས་དེས་གྲུབ་པ་དང་དེས་མི་གནོད་པ་གཉིས་དང་དེས་མ་རྙེད་པ་དང་གྲུབ་པ་གཉིས་དང་། ཡང་དེས་མ་རྙེད་པ་དང་དེས་གནོད་པ་སོགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཕྱེད་པ་ལ་ཐུག་པ་ནི། དབང་ཕྱུག་དང་གཙོ་བོས་འབྲས་བུ་བདེ་སྡུག་བསྐྱེད་པ་དང་དགེ་མི་དགེས་འབྲས་བུ་བདེ་སྡུག་བསྐྱེད་པ་གཉིས་ཀ་རང་བཞིན་ཡོད་མེད་ཚུལ་བཞིན་དུ་དཔྱོད་པའི་རིགས་པས་མི་འགྲུབ་པར་མཚུངས་པ་ཡིན་ཀྱང་། རིགས་པ་དེས་དེ་གཉིས་ལ་གནོད་མི་གནོད་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་པས་ཁྱད་པར་དེ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མི་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །༼ཇ༽དགུ་པ་རང་གཞན་གྱི་སྡེ་པས་དཔྱད་ནས་སྒྲོ་བཏགས་པ་རིགས་ཤེས་ཀྱིས་མ་རྙེད་ན་གནོད་ཚུལ་ནི།༼ ༽མི་མཚུངས་ཚུལ་དེ་ལ་རང་གཞན་གྱི་སྡེ་པ་དངོས་པོར་སྨྲ་བ་རྣམས་ཀྱི་འདོད་པ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པས་ཀུན་བརྟགས་པའི་གཟུང་བ་རྡུལ་ཕྲན་ཆ་མེད་དང་འཛིན་པ་ཤེས་པ་སྐད་ཅིག་ཆ་མེད་དང་བདག་དང་གཙོ་བོ་དང་དབང་ཕྱུག་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ནི། རང་གཞན་གྱི་དངོས་སྨྲ་བ་དེ་དག་གིས་རྣམ་པར་འཇོག་པའི་ཚེ་ན་དེ་འདྲ་བ་ཆ་མེད་ལ་སོགས་པ་དེའི་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པ་ཡིན་མིན་རིགས་པས་དཔྱད་པ་བྱས་ནས་རིགས་པས་རྙེད་ཚོད་ཕྱོགས་རེ་བ་དང་རགས་པ་རེ་མཐོང་བ་ན་དེ་ནས་དེ་ལྟར་དཔྱོད་པའི་རིགས་པ་དེས་དོན་དེ་དག་ཁོ་རང་རྣམས་ཀྱིས་རྙེད་པར་བསམས་ནས་དོན་དེ་དག་བཞག་པ་ཡིན་པས། དེ་ལྟར་བཞག་པ་དེ་འདྲ་བ་དེ་ལ་རང་བཞིན་ཡོད་མེད་དཔྱོད་པའི་རིགས་པའི་དཔྱད་པ་རང་གཞན་གྱི་སྡེ་པ་གཞན་དེ་རྣམས་གྱིས་བྱས་པར་རང་གིས་ཀྱང་ཁས་བླང་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། རང་གཞན་གྱི་སྡེ་པ་དེ་དག་གིས་དོན་དེ་དག་རིགས་པས་དཔྱད་བཟོད་

308

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

དུ་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །རང་གིས་དེ་ལྟར་དཔྱད་པ་ཚུལ་བཞིན་བྱས་པའི་ཚེ་ན་རིགས་པ་དྲི་མ་མེད་པའི་བརྟག་པའི་ཁུར་བཟོད་ནུས་པའི་ཚུགས་ཐུབ་པའི་ཆོས་གཏན་ནས་མི་“འགྱུར་1བས་གང་ལ་དཔྱད་པ་བྱས་པའི་ཆ་མེད་སོགས་དེ་དག་རྙེད་པ་མི་སྲིད་ལ་ཆ་མེད་སོགས་དེ་དག་རིགས་པས་མ་རྙེད་པ་ན་ཆ་མེད་སོགས་དེ་དག་ཁེགས་པར་འགྱུར་ཏེ།གལ་ཏེ་ཆ་མེད་སོགས་དེ་དག་ཡོད་ན་རིགས་པ་དེ་དག་གིས་ངེས་པར་རྙེད་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །༼ ༽འདི་ཡང་གལ་ཏེ་ཆོས་དེ་ཡོད་ན་རིགས་པས་དཔྱད་བཟོད་དུ་འདོད་དགོས་པ་ཞིག་ལ་རིགས་པས་ཚུལ་བཞིན་དཔྱད་པས་མ་རྙེད་ན་མེད་པ་ཁོ་ནར་འཇོག་དགོས་པའི་དོན་ཏོ། །ཡོད་ཀྱང་རིགས་པས་དཔྱད་མི་བཟོད་པའི་ཡུལ་ནི་༼ཇ༽བཅུ་པ་ཐ་སྙད་པའི་གཟུགས་སྒྲ་སོགས་ཀྱི་དོན་དཔྱད་ནས་བཞག་པ་མ་ཡིན་པས་རིགས་ཤེས་ཀྱིས་མ་རྙེད་ཀྱང་མི་གནོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། གཟུགས་སྒྲ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཡིན་ལ་དེ་རྣམས་རིགས་པས་དཔྱད་མི་བཟོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི་དེ་རྣམས་ཐ་སྙད་པའི་ཤེས་པ་ཕྱི་ནང་གི་འཁྲུལ་རྒྱུའི་གནོད་པ་མེད་པ་རྣམས་ལ་ཇི་ལྟར་སྣང་ཞིང་གྲགས་པ་དེ་ལྟར་དུ་བཞག་པ་ཙམ་ཡིན་གྱི། ཐ་སྙད་པའི་གཟུགས་སྒྲ་སོགས་དེ་དག་ལ་ཅི་སྣང་བ་འདི་དག་ཐ་སྙད་ཙམ་མམ་འོན་ཏེ་དོན་གྱི་ཡིན་ཚུལ་ལ་དེ་ལྟར་གྲུབ་བམ་སྙམ་དུ་དཔྱད་ནས་དཔྱོད་ལུགས་དེ་ལྟར་དཔྱོད་པ་པོ་དེས་དེ་དག་གི་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་རྙེད་པའི་ལུགས་སུ་བྱས་ནས་ཁས་བླངས་པ་མིན་པས། དེ་ལྟར་སྣང་ཞིང་གྲགས་པ་ཙམ་ལ་དེ་དང་དེའི་ཐ་སྙད་བྱས་ནས་བཞག་པའི་གཟུགས་སོགས་དེ་དག་ལ་རང་བཞིན་ཡོད་མེད་དཔྱོད་པའི་རིགས་པའི་དཔྱད་པ་བྱར་མེད་དེ། རང་གིས་གཟུགས་སྒྲ་སོགས་ཀྱི་དོན་དེ་དག་རིགས་པས་དཔྱད་བཟོད་དུ་མི་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ཡང་ལྟོ་ལྡིར་བ་ལ་བུམ་པའི་བརྡ་སྦྱར་བའི་དུས་སུ་མགྲིན་པ་དང་ལྟོ་བ་དང་ཞབས་སོགས་ཀྱི་ཆ་རེ་རེ་ལ་བུམ་པའི་མིང་བརྡ་སྦྱར་བ་མ་ཡིན་པས། ཕྱིས་ཐ་སྙད་ཀྱི་དུས་སུ་ཡང་ལྟོ་ལྡིར་བ་འདི་བུམ་པ་ཡིན་ནོ་ཟེར་ལ་རང་གིས་འོ་ན་ 1 ལམ་རིམ་དང་མཆན་བཞི་དེབ་གཉིར་ཀར། འབྱུང་

309

ལྷག་མཐོང་ལ་བསླབ་ཚལྟོ་བ་འདི་བུ་མ་པ་ཡིན་ནམ་མགྲིན་པ་འདི་བུམ་ཡིན་ནམ་ཞེས་སོགས་དཔྱོད་མི་རུང་སྟེ། དཔྱད་པ་དེ་འདྲ་བྱར་མི་རུང་བའི་དཔེ་ནི། དཔེར་ན། གང་ཟག་གཞན་གྱིས་འདི་ལུག་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྨྲས་པ་ན་དེ་ལ་རང་གིས་འོ་ན་རྟ་ཡིན་ནམ་གླང་པོ་ཡིན་ཞེས་དཔྱོད་དུ་མི་རུང་བ་དང་འདྲ་བ་ཡིན་ནོ། །༼ཇ༽བཅུ་གཅིག་པ་ཐོག་མེད་ནས་ཞུགས་ཀྱང་རིགས་པས་གནོད་པའི་ཤེས་པའི་འཛིན་ཚུལ་ནི། འཇིག་རྟེན་ན་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་གྲགས་པའི་དོན་ཡིན་ཡང་རིགས་པས་གནོད་པས་ན་ཐ་སྙད་དུའང་ཁས་བླང་དུ་མི་རིགས་ཤིང་གཏན་མེད་པ་ནི་མ་རིག་པས་དངོས་པོ་རྣམས་ལ་རང་གི་ངོ་བོ་སྒྲོ་བཏགས་པའི་ཡུལ་རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པ་དང་། འཇིག་ལྟས་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་ང་དང་ང་ཡི་བར་འཛིན་པའི་ཞེན་ཡུལ་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པའི་ང་དང་ང་ཡི་བ་དང་། ཁར་སང་གི་རི་དེ་རིང་གི་རི་ཡིན་པར་འཛིན་པའི་ཞེན་ཡུལ་ཁར་སང་གི་རི་དེ་རིང་གི་རི་ཡིན་པ་སོགས་ཡིན་ནོ། །དེ་རྣམས་ཀྱི་ཞེན་ཡུལ་དེ་རྣམས་ཡོད་པར་ཐ་སྙད་དུ་ཡང་ཁས་བླང་དུ་མི་རུང་བ་ཡིན་པས་འཇིག་རྟེན་ན་གང་གྲགས་ཐམས་ཅད་དབུ་མ་པས་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་འདོད་པ་མིན་ནོ། །༼ཇ༽གསུམ་པ་གཞན་གྱི་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པར་འཇོག་ཚུལ་དགག་པ་ལ་ལྔ་ལས། དང་པོ་འཇིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་ལ་གྲགས་པ་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པར་འདོད་པ་མི་འཐད་པ་ནི། ༼ ༽འདི་དག་གི་ཁྱད་པར་ལ་བོད་སྔ་རབས་པ་སོགས་ཁ་ཅིག་གཟུགས་སྒྲ་སོགས་ཐ་སྙད་པའི་དོན་དང་མུ་སྟེགས་ཀྱིས་བཏགས་པ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པར་བརྟགས་པ་རྣམས་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་མེད་མི་མཚུངས་པའི་རྒྱུ་མཚན་དུ་སྔ་མ་གཟུགས་སྒྲ་སོགས་ནི་འཇིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་ལ་གྲགས་པ་དང་ཕྱི་མ་མུ་སྟེགས་ཀྱིས་བརྟགས་པ་ནི་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་ཁོ་ན་ལ་གྲགས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་སྨྲ་བ་ནི་འདི་དག་གི་ཁྱད་པར་རྣམ་པར་མ་“ཕྱེད་1པའི་སྨྲ་བ་ཡིན་ཏེ། གལ་ཏེ་དེས་ཁྱད་པར་དེ་མ་ཕྱེད་པ་ལས་གཞན་དུ་ཁྱད་པར་ཕྱེད་པར་འཇོག་ན་འོ་ན་ཐ་སྙད་དུ་གཟུགས་སོགས་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུ་ཡིན་པ་ཡང་
1 ལམ་རིམ་དུ། ཕྲད་

310

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

འཇིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་ལ་མ་གྲགས་པས་ན་མེད་དགོས་པར་འགྱུར་ལ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པ་ཡང་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་ཁོ་ན་ལ་གྲགས་པས་ན་ཡོད་དགོས་པར་འགྱུར་བ་སོགས་འདི་འདྲའི་རིགས་ཤིན་ཏུ་མང་ལ། རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་པའི་འགྲེལ་པ་ལས་ཀྱང་། དེ་ཡང་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ནི་༼ཇ༽སྡུག་བདེན་༼ ༽ལ་སྡུག་བསྔལ་ལ་སོགས་པ་ལ་བདེ་བ་ལ་སོགས་པ་༼ཇ༽དང་གཙང་བ་དང་རྟག་བདག་ཉིད་དུ་འཛིན་པ་གང་ཡིན་པ་སྟེ། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡང་༼ཇ༽གཙང་བདེ་སོགས་ཀྱི་༼ ༽བདེ་བ་ལ་སོགས་པའི་བདག་ཉིད་དེ་རང་བཞིན་དེར་སྡུག་བསྔལ་ལ་སོགས་པའི་དངོས་པོ་དེ་རྣམ་པར་མི་གནས་ཤིང་མེད་པ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་ནི་སྡུག་བསྔལ་ལ་སོགས་པ་ལ་སྡུག་བསྔལ་༼ཇ༽སྟོང་བདག་མེད་ལ་སོགས་པ་ ཉིད་དུ་འཛིན་པ་སྟེ། སྡུག་བསྔལ་ལ་སོགས་པའི་དངོས་པོ་དེ་ཉིད་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་སྡུག་བསྔལ་ལ་སོགས་པའི་བདག་ཉིད་དེ་རང་བཞིན་དེར་ཡོད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ།།ཞེས་མི་རྟག་སྡུག་བསྔལ་ལ་སོགས་པ་ལ་རྟག་པ་སོགས་སུ་འཛིན་པའི་ཞེན་ཡུལ་རྟག་པ་ལ་སོགས་པ་བདག་གཙང་བ་བདེ་བ་སྟེ་བཞི་པོ་འཇིག་རྟེན་ལ་ཐུན་མོང་དུ་གྲགས་ཀྱང་རྟག་སོགས་དེར་འཛིན་པ་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡང་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་བཤད་ལ། མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པ་བདག་མེད་མི་གཙང་སྡུག་བསྔལ་ཏེ་བཞི་བོ་འཇིག་རྟེན་ཀུན་ལ་མ་གྲགས་ཀྱང་དེར་འཛིན་པ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་གསུངས་པས་ཀྱང་ཤེས་སོ། །༼ཇ༽གཉིས་པ་རྟོག་པའི་འཛིན་སྟངས་མ་འཁྲུལ་པས་དེ་ལ་མ་འཁྲུལ་བར་བཞག་ཆོག་པ་ནི། དེ་ལྟར་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་བཤད་པ་མིག་སོགས་ཕུང་པོ་མི་རྟག་སོགས་སུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ནི་སྣང་ཡུལ་ལ་འཁྲུལ་པ་ཡིན་ཡང་རྟོག་པ་དེའི་ངེས་པའི་འཛིན་སྟངས་ལ་ཚད་མའི་གནོད་པ་མེད་པས་ན་རྟོག་པ་དེ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའམ་མ་འཁྲུལ་བ་ཞེས་བྱ་བར་བཞག་ལ།མིག་སོགས་དབང་པོའི་ཤེས་པ་རྣམས་ནི་རང་རང་གི་སྣང་ཡུལ་ལ་འཁྲུལ་ཞིང་ཁོ་རང་མ་འཁྲུལ་བའི་ཆ་གཞན་ཡང་མེད་པས་དབང་ཤེས་

311

ལྷག་མཐོང་ལ་བསླབ་ཚདེ་རྣམས་ལ་མ་འཁྲུལ་བ་ཞེས་མི་བྱའོ། །༼ཇ༽གསུམ་པ་དབང་མངོན་ལ་མ་འཁྲུལ་བའི་ཆ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པས་མ་འཁྲུལ་པ་སྐབས་འདིར་མི་སྣང་ཚུལ་ནི། ༼ ༽དེ་ལྟར་དབང་ཤེས་རྣམས་རང་གི་སྣང་བའི་ཡུལ་ལ་འཁྲུལ་པ་ཁྱད་པར་མེད་པར་“འདྲ་1ཡང་འཇིག་རྟེན་པའི་ཤེས་ངོར་དབང་ཤེས་དེ་རྣམས་རང་རང་ལ་སྣང་བ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་དོན་ཏེ་དེ་རྣམས་ལ་ཇི་ལྟར་སྣང་བ་བཞིན་གྱི་དོན་གཟུགས་སོགས་ཡོད་པ་དང་བྱད་བཞིན་སོགས་མེད་པའི་ཁྱད་པར་དེའི་སྒོ་ནས་གཟུགས་བརྙན་བྱད་བཞིན་སོགས་སུ་སྣང་བའི་དབང་ཤེས་རྣམས་ནི་ལོག་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཡིན་ལ། དེ་ལས་གཞན་པའི་གཟུགས་སོགས་སྣང་བའི་དབང་ཤེས་འཕྲལ་གྱི་འཁྲུལ་རྒྱུའི་གནོད་པ་མེད་པ་རྣམས་ནི་ཡང་དག་ཀུན་རྫོབ་ཡིན་ནོ། །༼ཇ༽བཞི་པ་ཐ་སྙད་དུ་དགག་ནུས་མི་ནུས་མི་འདྲ་བ་ནི། ཕུང་པོ་རྟག་པ་ལ་སོགས་པར་འཛིན་པའི་རྟོག་པའི་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་ཡུལ་ཕུང་པོ་རྟག་པ་སོགས་ལ་ནི་ཚད་མ་གཞན་གྱིས་གནོད་པས་ན་ཐ་སྙད་དུ་ཡང་མེད་པས་དེ་འདྲ་འགོག་པར་ནུས་ཀྱང་ཕུང་པོ་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པར་འཛིན་པའི་རྟོག་པའི་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་ཡུལ་ཕུང་པོ་མི་རྟག་པ་སོགས་ལ་ནི་ཚད་མས་མི་གནོད་ཅིང་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པས་རིགས་པས་དགག་པ་ར་ཡང་མི་ནུས་སོ། །༼ཇ༽ལྔ་པ་དོན་དམ་པར་རྟག་སོགས་བཞི་མི་སྲིད་པ་ལྟར་མི་རྟག་སོགས་ཀྱང་མི་སྲིད་པ་ནི།དོན་དམ་པར་རམ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རྟག་སོགས་བཞི་མི་སྲིད་པ་བཞིན་དུ་དེ་དོན་དམ་པ་དང་རང་གི་ངོ་བོ་གཉིས་སུ་གྲུབ་པའི་མི་རྟག་སོགས་བཞི་ཡང་མི་སྲིད་པས་དེ་ཁོ་ནར་གྲུབ་པ་ལ་བལྟོས་ནས་ནི་དེ་བརྒྱད་ཡོད་པར་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་མ་ལོག་གི་རྣམ་དབྱེའི་ཁྱད་པར་གཏན་མེད་པ་ལ་དགོངས་ནས།ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོར་གཟུགས་བདེན་གྲུབ་ཏུ་དང་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་བཟུང་པའི་སྒོ་ནས་རྟག་མི་རྟག་དང་བདེ་སྡུག་དང་བདག་ཡོད་མེད་གང་ལ་སྤྱོད་པ་སྟེ་སྒོམ་ནའང་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་མཚན་མ་ལ་སྤྱོད་པར་
1 ལམ་རིམ་དུ། འདུ་

312

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

གསུངས་སོ། །༼ཇ༽བཞི་པ་དེ་ལ་རྩོད་པ་སྤངས་ཏེ་སྐུར་འདེབས་སྤང་བར་གདམས་པ་ལ་བརྒྱད་ལས། དང་པོ་མ་རིག་པའི་འཛིན་སྟངས་འགོག་ན་གཟུགས་སོགས་དེའི་དབང་གིས་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པར་འཇོག་པས་གཟུགས་སོགས་བཀག་པར་ཐལ་བའི་དོགས་སྤོང་ནི། ༼ ༽འདིར་གལ་ཏེ་ཁོ་ན་རེ་དངོས་པོ་རྣམས་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་སྒྲོ་འདོགས་པའི་མ་རིག་པའི་འཛིན་སྟངས་རིགས་པས་སུན་འབྱིན་པར་བྱེད་པ་དང་ཐ་སྙད་པའི་དོན་རྣམས་མི་འགོག་པར་འདོད་པ་གཉིས་འགལ་ཏེ། འཇུག་པ་ལས། གཏི་མུག་༼བ༽བདེན་འཛིན་ཆོས་ཅན་སྟེ་བདེན་འཛིན་གྱི་མ་རིག་པ་དེས་ཆོས་ཀྱི་གནས་ལུགས་ཀྱི་རང་བཞིན་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་༼བ༽བ་ལ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་སྒྲིབ་པའི་མ་རིག་པ་ཡིན་༼བ༽པའི་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་རིག་པ་དེ་ཀུན་རྫོབ་ཅེས་༼བར༽བྱ་སྟེ།༼ཇ༽ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་སྐད་དོད་སཾཾ་�་ཏའི་སཾཾ་དོན་དུ་མར་འཇུག་ཀྱང་འདིར་ལང་གཤེགས་ལྟར་ཡང་དག་གམ་རང་བཞིན་དང་པྲི་ཏ་སྒྲིབ་པ་ལ་བྱས་ན་ཡང་དག་སྒྲིབ་སྟེ་གཏི་མུག་༼བ༽གམ་ཀུན་རྫོབ་ནི་བདེན་འཛིན་ནོ། །༼བ༽ཀུན་ནི་ཆོས་ཀྱི་གནས་ལུགས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཀུན་དང་། རྫོབ་པ་ནི་སྒྲིབ་པ་དང་འགེབས་པའི་དོན་ཡིན་པས་སོ། །དེ་ལྟ་བུའི་ཀུན་རྫོབ་མ་རིག་པ་དེ་ཡོད་པའི་དབང་གིས་༼བར༽དངོས་པོ་གང་༼བར༽ཞིག་རང་བཞིན་མེད་བཞིན་དུ་དེར་༼བ༽སྣང་བའི་༼ཇ༽དོན་ལ་མི་བདེན་ཡང་རང་ངོར་བཅོས་མ་༼བ༽སེམས་ཅན་ལ་བརྫུན་པའི་རང་བཞིན་ཅན་རྣམས་བདེན་པར་སྣང་བའི་གཟུགས་༼བ༽སོགས་བར་འགྱུར་པའི་དངོས་པོ་དེ་འདྲ་བ་ལ་ནི།ཆོས་༼བ༽ཅན་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་༼བ༽བདེན་༼བ༽པ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཐུབ་པ་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་དེས་གསུངས་པའི་༼བ༽རྒྱུ་མཚན་ཡོད་ཏེ། །༼ཇ༽ཇི་སྐད་དུ་ལང་གཤེགས་ལས། དམ་པའི་དོན་དུ་རང་བཞིན་མེད། །རང་བཞིན་མེད་ལ་འཁྲུལ་པ་གང་། །དེ་ནི་ཡང་དག་ཀུན་རྫོབ་འདོད། །ཅེས་པ་ལྟར་རང་བཞིན་མེད་ལ་འཁྲུལ་པས་ཡང་དག་ལ་སྒྲིབ་ཚུལ་དང་ཡང་དག་ཀུན་རྫོབ་ནི་དེ་ལ་སྒྲིབ་བའོ། །༼བ༽ཀུན་རྫོབ་བདེན་འཛིན་གྱི་ངོར་བདེན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་གཟུགས་སྒྲ་སོགས་མ་རིག་པའི་དབང་གིས་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་

313

ལྷག་མཐོང་ལ་བསླབ་ཚཔར་འཇོག་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན་༼ཇ༽དེའི་༼ ༽དེ་འདྲའི་སྐྱོན་མེད་དེ། ༼ཇ༽གཟུགས་སོགས་དེས་བདེན་པར་འཇོག་ཀྱང་གཟུགས་སོགས་དེས་གཞག་པར་མི་འདོད་པའི་ཕྱིར་དང་དེས་བདེན་

པར་བཞག་ཚུལ་གཟུགས་སྒྲ་སོགས་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པར་འཇོག་ཅེས་པའི་སྐབས་ཀྱི་བདེན་པ་ནི་དངོས་པོའི་དབང་གིས་བདེན་པ་མིན་གྱི་བསམ་པའི་དབང་གིས་བདེན་པ་ཡིན་ལ། གང་གི་དབང་གིས་བདེན་པའི་བསམ་པ་དེ་ཡང་བསམ་པ་གང་ཡིན་ལ་མི་བྱ་བར་བདེན་འཛིན་གྱི་མ་རིག་པ་ལ་བྱ་དགོས་པས་དངོས་པོ་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་སྒྲོ་འདོགས་པའི་མ་རིག་པ་དེའི་ངོར་བདེན་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མ་རིག་པ་སྤངས་པའི་ཉན་རང་གི་དགྲ་བཅོམ་གཉིས་དང་ས་བརྒྱད་པ་ཡན་ཆད་ཀྱི་དག་ས་ལ་གནས་པའི་བྱང་སེམས་བདེན་པར་སྣང་བའི་བདེན་འཛིན་སྤངས་པ་རྣམས་ལ་ནི་གང་སྣང་བ་འདི་དག་ཐམས་ཅད་བཅོས་མའི་བརྫུན་པའི་རང་བཞིན་ཁོ་ནར་སྣང་བ་ཡིན་གྱི། བདེན་པར་སྣང་བ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་རྣམས་ལ་བདེན་པར་གྲུབ་པར་མངོན་པར་རློམ་ཞིང་འཛིན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བདེན་འཛིན་མེད་པ་རྣམས་ལ་༼ཇ༽མིང་ཙམ་བརྡ་ཙམ་དང་ཀུན་རྫོབ་ཙམ་དུ་སྣང་བར་གསུངས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི་དེ་འདྲ་བ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་བདེན་འཛིན་གང་ལ་ཡོད་པ་དེའི་དབང་གིས་དེ་ལ་བརྫུན་པའི་དངོས་པོ་བདེན་པར་སྣང་བ་ཡིན་ནོ། །༼ཇ༽གཉིས་པ་དེའི་ངོར་བདེན་ཡང་དེས་གཟུགས་སོགས་མི་འཇོག་ཚུལ་ནི།

༼ ༽རྒྱུ་
མཚན་དེའི་ཕྱིར་གཟུགས་སྒྲ་སོགས་བདེན་པ་དེ་མ་རིག་པའི་ངོར་བདེན་པ་ཡིན་ཀྱང་གཟུགས་སྒྲ་སོགས་མ་རིག་པ་དེས་འཇོག་པ་ནི་མིན་ཏེ། དཔེར་ན། ཐག་པ་ལ་སྦྲུལ་འཛིན་གྱི་ལོག་ཤེས་ཀྱི་“དོན་1ཐག་པ་དེ་སྦྲུལ་ཡིན་ཀྱང་ལོག་ཤེས་དེས་ཐག་པ་རྣམ་པར་འཇོག་པ་མིན་པ་བཞིན་ནོ། །༼ ༽འོ་ན་དེ་རྣམ་པར་འཇོག་བྱེད་ཀྱི་བློ་གང་ཡིན་ཞེ་ན། ༼ཇ༽གསུམ་པ་གཟུགས་སོགས་འཇོག་པའི་ཐ་སྙད་ཚད་མ་ནི་དེ་ཡང་གཟུགས་སྒྲ་སོགས་རྣམ་པར་འཇོག་པའི་
1 ལམ་རིམ་དང་འབྲས་མཆན་བཞི་དེབ་ཏུ། ངོ་ན

314

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

བློ་ནི་འཕྲལ་གྱི་འཁྲུལ་རྒྱུའི་གནོད་པ་མེད་པའི་མིག་ལ་སོགས་པའི་ཤེས་པ་དྲུག་པོ་རྣམས་ཡིན་པས་ན་དབང་ཤེས་འདི་དག་གིས་གྲུབ་པའི་དོན་གཟུགས་སོགས་ནི་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པ་ཡིན་པས་རིགས་པས་མི་འགོག་ལ། མ་རིག་པས་ཇི་ལྟར་བཟུང་བ་ལྟར་གྱི་དོན་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡང་མེད་དེ། མ་རིག་པ་འདི་ནི་དངོས་པོ་རྣམས་ལ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་མེད་པ་ལ་ཡོད་པར་སྒྲོ་འདོགས་པ་ཡིན་ལ། དེ་འདྲ་བའི་རང་བཞིན་ནི་ཐ་སྙད་དུའང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །༼ཇ༽བཞི་པ་དེས་བཞག་པ་རིགས་པས་ཐ་སྙད་དུ་ཡང་འགོག་པ་ནི། ༼ ༽རྒྱུ་མཚན་དེའི་ཕྱིར་ན་མ་རིག་པས་ཇི་ལྟར་བཟུང་བ་ལྟར་གྱི་དོན་དེ་ནི།རིགས་པས་ཀྱང་ཐ་སྙད་དུ་འགོག་དགོས་སྟེ་དོན་འདི་རིགས་པས་མ་ཁེགས་ན་ཐ་སྙད་དུ་དངོས་པོ་རྣམས་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུར་མི་འགྲུབ་བོ། །
༼ཇ༽ལྔ་པ་དེས་ན་ཆགས་སོགས་ཉོན་མོངས་ཀྱི་འཛིན་སྟངས་ཀྱང་མ་གྲུབ་པ་ནི། གཏི་མུག་མ་རིག་པ་འདིས་མེད་པ་ལ་ཡོད་པར་སྒྲོ་བཏགས་པའི་རང་བཞིན་སྣང་བ་དེ་ཉིད་ལ་སྡུག་པ་ཡིད་དུ་འོང་བ་དང་མི་སྡུག་པ་ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་ལ་སོགས་པ་དེ་གཉིས་གང་ཡང་མིན་པའི་བར་མའི་ཁྱད་པར་རྣམས་སྒྲོ་བཏགས་ནས་སྡུག་པ་ལ་འདོད་ཆགས་དང་མི་སྡུག་པ་ལ་ཞེ་སྡང་ལ་སོགས་པ་བར་མ་ལ་གཏི་མུག་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བས་འདོད་ཆགས་སོགས་འདི་དག་གི་འཛིན་སྟངས་ཀྱང་རིགས་པས་སུན་དབྱུང་བར་བྱས་ནས་དགག་ནུས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཡང་། བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ་ལས། འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་དག་ཀྱང་གཏི་མུག་གིས་མེད་བཞིན་དུ་ཀུན་ཏུ་བཏགས་པའི་དངོས་པོའི་རང་བཞིན་སྣང་བ་ཁོ་ན་ལ་འདོད་ཆགས་ཀྱིས་སྡུག་པ་དང་ཞེ་སྡང་གིས་མི་སྡུག་པ་ལ་སོགས་པ་གཏི་མུག་གིས་བར་མའི་ཁྱད་པར་རྣམས་སྒྲོ་འདོགས་པར་འཇུག་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། ཆགས་སོགས་དེ་དག་གཏི་མུག་ལས་ཐ་མི་དད་པར་འཇུག་

315

ལྷག་མཐོང་ལ་བསླབ་ཚཔར་འགྱུར་ཞིང་གཏི་མུག་ལ་བརྟེན་པར་ཡང་འགྱུར་ཏེ་གཏི་མུག་གཙོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ།། ཞེས་གསུངས་སོ། །༼ཇ༽དྲུག་པ་དེས་ན་དུས་ཐོག་མེད་ནས་དང་དེ་མ་སྤངས་པའི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཡོད་ཀྱང་དུག་གསུམ་དང་མ་རིག་པས་བཞག་པ་འགོག་དགོས་པ་ནི། དེ་ལྟར་ཆགས་སོགས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་དེ་དག་ནི་འཁོར་བ་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་ཞུགས་པའི་ལྷན་སྐྱེས་འདིར་བློ་ལྷན་སྐྱེས་ཞེས་པའི་དོན་གློ་བུར་དུ་འཛིན་ཚུལ་འཆོས་མི་དགོས་པར་རྒྱུན་དུ་རང་རྒྱུད་ལ་ངང་གིས་འབྱུང་ཞིང་རང་ཆས་ལྟ་བུར་ཡོད་པ་ཡུལ་ལ་སོགས་པའི་རྐྱེན་དང་ཕྲད་པ་ན་ཆུ་ལས་ཉ་ལྡང་བ་ལྟར་འཐོལ་ཏེ་མངོན་གྱུར་དུ་སྐྱེ་ཞིང་རྒྱུན་དུ་འཛིན་ཚུལ་མི་གསལ་བ་ཞིག་གོ། ཡིན་ཀྱང་ཉོན་མོངས་དེ་དག་གི་འཛིན་སྟངས་རིགས་པས་སུན་དབྱུང་བར་ནུས་པ་ཡིན་པས་དེ་དག་གི་ཞེན་ཡུལ་ཐ་སྙད་དུའང་མེད་དོ། །༼ཇ༽བདུན་པ་བློ་ལྷན་སྐྱེས་ལ་མ་རིག་པ་སོགས་དང་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མ་འཇོག་པ་གཉིས་ཡོད་པ་ནི། དེའི་ཕྱིར་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་བློ་ཡིན་ཡང་དེའི་ཡུལ་ལ་རིགས་པས་དགག་ནུས་མི་ནུས་གཉིས་ཡོད་དེ།དེ་ཡང་གཟུགས་སྒྲ་ལ་སོགས་པ་ཐ་སྙད་པའི་དོན་འདི་དག་རྣམ་པར་འཇོག་པའི་ཐ་སྙད་པའི་མིག་ཤེས་ལ་སོགས་པའི་ཚད་མ་ལྷན་སྐྱེས་འདི་དག་གི་ཡུལ་གཟུགས་སོགས་ནི་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པས་རིགས་པས་འགོག་པར་ནུས་པ་མིན་ནོ། །༼ཇ༽བརྒྱད་པ་སློབ་དཔོན་འདིའི་ལུགས་ལ་ཐ་སྙད་འཇོག་ཚུལ་གལ་ཆེ་ཚུལ་ནི། ༼ ༽རྒྱུ་མཚན་དེ་ལྟར་ན་སློབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་དང་སློབ་དཔོན་ཟླ་བ་གྲགས་པའི་ལུགས་ལ་ཐ་སྙད་དུའང་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་རིགས་པས་འགོག་ནུས་པས་ན།ཐ་སྙད་པའི་དོན་རྣམས་རྣམ་པར་འཇོག་པའི་མཚམས་འབྱེད་པ་ཆེས་དཀའ་བར་སྣང་ཞིང་ཐ་སྙད་པའི་དོན་དེ་དག་རིགས་པས་གནོད་མེད་དུ་ལེགས་པར་འཇོག་མི་ཤེས་ན་ཕྱིན་དྲུག་སོགས་སྤྱོད་ཕྱོགས་རྣམས་ལ་ངེས་པ་ལེགས་པོར་རྙེད་པ་མི་འོང་བས།ཐ་སྙད་པའི་དོན་འཇོག་མ་ཤེས་པ་ཕལ་ཆེར་

316

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

ཞིག་སྐུར་འདེབས་ཀྱི་ལྟ་བར་ལྟུང་བར་འགྱུར་བར་སྣང་བས་ན་བློ་གྲོས་དང་ལྡན་པ་རྣམས་ཀྱིས་འདི་པའི་ལུགས་ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་རྣམ་པར་འཇོག་ཚུལ་ལ་གལ་པོ་ཆེ་བྱས་ནས་འབད་པས་སྦྱངས་ཏེ་འཇོག་ཚུལ་དེ་ལ་ཤིན་ཏུ་མཁས་པར་བྱ་སྟེ། འདིར་ནི་ཚིག་མངས་སུ་དོགས་ནས་དེ་ཙམ་ལས་མ་སྤྲོས་སོ། །
གོང་གི་ས་བཅད་གསུམ་པ་མུ་བཞིའི་སྐྱེ་བ་ཡིན་མིན་བརྟགས་ནས་འགོག་པས་སུན་འབྱིན་མི་ནུས་པར་བསྟན་པ་༼ཇ༽ལ་དེས་སུན་འབྱིན་མི་ནུས་པར་བཤད་པ་དང་། དེ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བ་དང་། སུན་འབྱིན་ལྟར་སྣང་དུ་བསྟན་པ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ་བདུན་ལས། དང་པོ་ལ་དྲིས་ཏེ་དོན་དམ་པའི་སྐྱེ་བ་ལ་མུ་བཞིར་ངེས་པ་དེ་ཁེགས་ན་དོན་དམ་པར་མི་སྐྱེ་བ་དེ་ནི།དེ་ལྟར་ཁྱེད་ཅག་གིས་གོང་དུ་རང་གཞན་དང་གཉིས་ཀ་དང་རྒྱུ་མེད་ལས་སྐྱེ་བ་བཀག་པས་སྤྱིར་སྐྱེ་བ་ཁེགས་པ་ཡིན་ན་ནི་ཕྱོགས་དང་པོ་ནི། ༼ཇ༽མཐའ་དང་མུ་གཅིག་ཀྱང་མི་འགལ་བ་འདིར་གཉིས་ཀ་ཚང་ཚུལ་ཡང་ཤེས་དགོས་པ་མུ་བཞིའི་སྐྱེ་བ་དབུ་མ་པ་འདི་པའི་ལུགས་ལ་ཐ་སྙད་དུའང་མེད་པས་ན་སྐྱེ་བ་འགོག་པ་ལ་ཁྱད་པར་གཞན་སྦྱར་མི་དགོས་ལ། མཐའ་བཞིའི་སྐྱེ་བ་བཀག་པས་སྤྱིར་སྐྱེ་བ་མི་ཁེགས་ན་མུ་བཞིའི་སྐྱེ་བ་བཀག་པ་དེས་དོན་དམ་གྱི་སྐྱེ་བའང་མི་ཁེགས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་ཕྱོགས་གཉིས་སུ་བརྟགས་ནས་སྨྲ་བའི་ཕྱོགས་སྔ་མ་དེ་ནི་མི་འདོད་པས་འདིར་ཕྱོགས་ཕྱི་མའི་ལན་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་གལ་ཏེ་འདིར་དོན་དམ་གྱི་སྐྱེ་བ་ཁས་ལེན་པ་ཞིག་ཡིན་ན་ནི་དེ་ཉིད་ལ་“དཔྱད་1པའི་རིགས་པས་དཔྱད་བཟོད་དུ་འདོད་དགོས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་དཔྱད་བཟོད་དུ་འདོད་པ་དེའི་ཚེ་དེ་ལྟར་འདོད་ཕྱིན་ཆད་རིགས་པས་བདག་དང་གཞན་ལ་སོགས་མུ་བཞི་གང་ལས་སྐྱེ་དཔྱད་ནས་རྙེད་པའི་སྐྱེ་བ་ཞིག་འདོད་དགོས་པས་དེ་འདྲའི་དོན་དམ་གྱི་སྐྱེ་བ་འདོད་པ་དེས་མུ་བཞི་གང་རུང་གི་དཔྱད་པ་དོར་ན་དོན་དམ་གྱི་
1 ལམ་རིམ་དང་འབྲས་མཆན་བཞི་དེབ་ཏུ། དཔྱོད་

317

ལྷག་མཐོང་ལ་བསླབ་ཚསྐྱེ་བ་དེ་མི་འགྲུབ་པས་སྐྱེ་བ་དེ་འདྲ་ཁས་ལེན་པ་ལ་དཔྱད་པ་དེ་ངེས་པར་ཁས་བླང་དགོས་ལ་དེ་ལྟར་ཁས་བླངས་པ་ནི་སྐྱེ་བ་དེ་མཐའ་གང་རུང་ཞིག་དུ་རྙེད་པས་མཐའ་བཞི་གང་རུང་གི་སྐྱེ་བ་ཡང་འདོད་

དགོས་སོ། །༼ཇ༽གཉིས་པ་རྒྱུ་རྐྱེན་ལས་སྐྱེ་བ་ལ་མཐའ་བཞིར་ཡང་མ་ངེས་ཚུལ་ནི། རྒྱུ་དང་རྐྱེན་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་འབྲས་བུ་འདི་འབྱུང་གི་སྐྱེ་བ་ཙམ་ཞིག་འདོད་པས་ནི་དེ་ཁོ་ན་དོན་དམ་པའི་སྐྱེ་བ་ཁས་མ་བླངས་ལ། སྐྱེ་བ་དེ་འདྲ་ཁས་མ་བླངས་པས་ན་སྣང་བ་ཙམ་གྱི་བརྫུན་པར་གྲུབ་པའི་སྐྱེ་བ་དེ་ལ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དཔྱོད་པའི་རིགས་པས་བདག་དང་གཞན་ལ་སོགས་པའི་མཐའ་བཞི་པོ་གང་ལས་སྐྱེ་ཞེས་དཔྱོད་མི་རུང་བས་ཇི་ལྟར་དཔྱོད་དེ་དེ་འདྲའི་སྐྱེ་བ་དེ་རིགས་པས་དཔྱད་བཟོད་དུ་སྐྱེ་བར་འདོད་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ཀུན་རྫོབ་ཙམ་གྱི་སྐྱེ་བ་ཁས་ལེན་པའི་སྐབས་སུ་རིགས་པའི་དཔྱད་པ་བྱར་མེད་པས། རིགས་པའི་དཔྱད་པ་དོར་ནས་སྐྱེ་བ་དེ་ཁས་ལེན་དགོས་སོ། །༼ཇ༽གསུམ་པ་རྟེན་འབྱུང་གི་མཐའ་བཞི་འགོག་ཚུལ་ནི། གཞན་ཡང་བརྟེན་ནས་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མུ་བཞིའི་སྐྱེ་བ་འགོག་པ་ཡིན་ཏེ། འཇུག་པ་ལས།༼བར༽རྒྱུ་མཚན་༼ཁ༽གང་༼བ༽གི་ཕྱིར་ནི་དངོས་པོ་༼བ༽རྒྱུ་རྐྱེན་ལ་བརྟེན་ནས་རབ་༼བར༽ཏུ་༼ཀ༽འབྱུང་ཞིང་སྐྱེ་བ་རང་བཞིན་གྱི་སྟོང་པའི་དོན་དུ་རྟོགས་པས་ན། །དེ་ལྟར་འབྱུང་ཞིང་སྐྱེ་བ་དེ་ལ་བདག་གམ་གཞན་རྣམ་གཉིས་ཀའམ་རྒྱུ་མེད་པ་གང་ལས་སྐྱེ་ཞེས་བྱ་བའི་༼བ༽རྟག་ཆད་དུ་ལྟ་བ་སོགས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་རྟོག་ཅིང་དཔྱད་པའི་རིགས་པ་འདི་དག་གིས་༼བར༽གཞན་༼བ༽དུ་བརྟག་ཅིང་དཔྱད་པར་མི་ནུས་པ། །དེའི་༼བ༽ཡི་ཕྱིར་ན་རྟེན་འབྱུང་གི་རིགས་པའི་མཚོན་ཆ་འདི་ཡིས་ནི། །༼བ༽རྟག་ཆད་དུ་ལྟ་བ་སོགས་ཀྱི་ལྟ་༼བར༽བ་ངན་པ་༼བ༽
པའི་དྲ་བ་དང་འདྲ་བར་འཆིང་བར་བྱེད་པ་མཐའ་དག་གཅོད་པར་བྱེད་དེ། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །༼ཇ༽བཞི་པ་དེས་ན་ཟླ་གྲགས་ཀྱི་བཞེད་པ་ལས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་སྨྲས་ཚུལ་ནི།༼ ༽རྒྱུ་མཚན་དེས་ན་ཟླ་བ་གྲགས་པ་ནི་བརྟེན་ནས་སྐྱེ་བ་དེ་ཉིད་མུ་བཞིའི་སྐྱེ་བ་འགོག་བྱེད་དུ་བཞེད་

318

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

པ་ཡིན་ལ། ཁྱེད་ཅག་ནི་མུ་བཞི་པོ་གང་ལས་ཀྱང་མི་སྐྱེ་ན་སྤྱིར་སྐྱེ་བ་ཙམ་ཡང་མེད་དོ་ཞེས་འདོད་པ་ཡིན་པས་ན་ཟླ་གྲགས་གང་བཞེད་པ་དེ་ཉིད་ལས་གོ་ལྡོག་ནས་སྨྲ་བར་སྣང་ངོ་། །༼ཇ༽ལྔ་པ་མཐའ་བཞི་དང་བྲལ་བའི་སྐྱེ་ཚུལ་ནི།ཡང་འཇུག་པ་དེ་ཉིད་ལས། རྒྱུ་༼བར༽མཚན་གང་༼བ༽གི་ཕྱིར་༼བ༽ན་དངོས་པོ་རྣམས་རྒྱུ་མེད་པ་ལས་མི་སྐྱེ་བ་དང་དབང་ཕྱུག་གི། རྒྱུ་དང་༼བར༽གཙོ་བོ་ལ་སོགས་པ་དུས་དང་རྡུལ་དང་རང་བཞིན་དང་སྐྱེས་བུ་དང་སྲེད་མེད་ཀྱི་བུ་སོགས་ལ་སྐྱེ་༼བ༽བ་ལས་མི་སྐྱེ་བ་དང་དེ་བཞིན་དུ་སྦྱར་ཏེ་བདག་༼བར༽དང་གཞན་དང་༼བར༽བདག་གཞན་གཉིས་ཀ་དང་བཅས་པ་དང་ལས་ཀྱང་། །༼ཀ༽དངོས་༼བར༽པོ་རྣམས་༼བ༽ཆོས་ཅན་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན། །༼བ༽ཐ་སྙད་ཙམ་དུ་སྐྱེ་བ་དེ་ཡི་ཕྱིར་ན་དངོས་པོ་༼ཁ༽རྣམས་རྒྱུ་རྐྱེན་༼བར༽ལ་བརྟེན་ནས་རབ་ཏུ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ། །༼བ༽བ་ཡིན་ཏེ། ༼ཅ༽ཞེས་གསུངས་པའང་ཁྱེད་ཅག་གི་འདོད་པ་ལྟར་ན་འགལ་བ་སྨྲས་པར་འགྱུར་རོ། །༼ཇ༽དྲུག་པ་དེས་ན་འགོག་བྱེད་དེ་དགག་བྱ་གང་ཡིན་ཞེས་འདྲི་མི་རིགས་པ་ནི། ༼ ༽རྒྱུ་མཚན་དེས་ན་བརྟེན་ནས་སྐྱེས་པའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་སྐྱེ་བ་ནི་མཐའ་བཞི་དང་བྲལ་བའི་སྐྱེ་བ་ཁོ་ན་ཡིན་པས་མཐའ་དང་བྲལ་བ་དེ་མཐའ་བཞིའི་ནང་ནས་མཐའ་གང་ཡིན་ཞེས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་དེ་འདྲ་མ་འདྲི་ཞིག །༼ཇ༽བདུན་པ་དེས་ན་རང་བཞིན་གྱིས་མ་སྐྱེས་པ་དང་མ་སྐྱེས་པ་གཉིས་ཕྱེད་དགོས་པར་བསྟན་པ་ནི། འདི་དག་ཀྱང་རང་བཞིན་གྱིས་མ་སྐྱེས་པ་དང་མ་སྐྱེས་པ་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་མ་ཕྱེད་པས་ནོངས་སོ། །
༼ཇ༽གཉིས་པ་རྩོད་སྤང་ལ་དྲུག་ལས། དང་པོ་སྐྱེ་བ་ཁས་ལེན་ཀྱང་རྫས་གྲུབ་ཀྱི་སྐྱེ་བ་ཐ་སྙད་དུའང་འགོག་པ་ནི།༼ ༽ཁོ་ན་རེ་འོ་ན་འཇུག་པ་ལས། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དཔྱོད་པའི་སྐབས་སུ་རིགས་པ་གང་ཞིག་གི་སྒོ་ནས་། །བདག་དང་གཞན་སོགས་ལས་རྫས་གྲུབ་ཀྱི་སྐྱེ་བ་དེ་འདྲ་རིགས་པ་མིན་པར་སྒྲུབ་པའི།།རིགས་པ་དེས་ནི་རྫས་གྲུས་ཀྱི་སྐྱེ་བ་དེ་ཐ་སྙད་དུའང་རིགས་པ་མིན་

319

ལྷག་མཐོང་ལ་བསླབ་ཚན།།ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། ལུང་འདི་ནི་རྫས་སུ་གྲུབ་པའམ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་སྐྱེ་བ་ཁས་ལེན་ན་ཐ་སྙད་དུའང་བདག་གཞན་ལ་སོགས་པའི་མཐའ་བཞི་པོ་གང་ལས་སྐྱེ་དཔྱོད་པའི་རིགས་པ་དེ་དག་གིས་འགོག་པར་སྟོན་པ་ཡིན་གྱི། རིགས་པ་དེས་སྐྱེ་བ་ཙམ་འགོག་པར་སྟོན་པ་གཏན་མིན་ཏེ་གཞུང་དེའི་མཚམས་སྦྱོར་དུ་། རང་འགྲེལ་ལས། གཞན་དག་གིས་གང་ཞིག་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་རྣམ་པར་བྱང་བའི་རྒྱུར་གྱུར་པ་རྫས་གྲུབ་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཀྱི་དངོས་པོ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བར་བྱ་དགོས་སོ་ཞེས་སྨྲ་ན། དེའི་ལན་ནི་གལ་ཏེ་རྫས་གྲུབ་ཀྱི་དངོས་པོ་སྐྱེ་བར་བྱ་དགོས་པ་དེ་ལྟ་བུ་ཡིན་ནའང་སྐྱོན་ཡོད་དེ་དེ་སྐད་དུ་སྨྲ་བ་དེ་ལ་དོན་ཅི་ཡང་མེད་པས་ཚིག་ཙམ་ཞིག་ལྷག་མ་ལུས་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་རྒྱུ་མཚན་ཙིའི་ཕྱིར་ཞེས་འདྲི་ན། ི ལན་ནི་དེ་ཉིད་སྐབས་སུ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་ཚིག་གོང་གི་
དེ་དག་དྲངས་ནས། ཚིག་དེའི་འགྲེལ་པར་ཡང་རྒྱུ་མཚན་དེའི་ཕྱིར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་སྐྱེ་བ་ནི་བདེན་པ་གཉིས་ཆར་དུའང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་མི་འདོད་བཞིན་དུའང་རང་དབང་མེད་པར་ཁས་བླང་བར་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །༼ཇ༽གཉིས་པ་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པའི་སྐྱེ་བ་མེད་ཚུལ་༼ ༽དེ་ལྟར་གསུངས་པ་དེས་ན་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་སྐྱེ་བ་ནི་རིགས་པས་དཔྱད་བཟོད་པའི་དོན་དམ་པའི་སྐྱེ་བ་ཡིན་པས་སྐྱེ་བ་དེ་འདོད་ན་ཐ་སྙད་དུ་འདོད་ཀྱང་རུང་མི་འདོད་ཀྱང་རུང་སྟེ་སྐྱེ་བ་དེ་སུས་ཇི་འདྲ་བར་འདོད་ཀྱང་དོན་དམ་པའི་སྐྱེ་བ་འགོག་པ་ལྟར་ངེས་པར་དགག་དགོས་པ་ནི་སློབ་དཔོན་ཟླ་གྲགས་འདིའི་བཞེད་པ་དམ་པ་མཐར་ཐུག་པ་ཡིན་པས་གང་ཟག་སུས་ཀྱང་ཐ་སྙད་དུའང་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་སྐྱེ་བ་ཁས་བླང་བར་མི་བྱ་སྟེ། འཇུག་པ་ལས། དཔེར་ན་མོ་གཤམ་གྱི་བུ་ནི་ཤིན་ཏུ་མེད་པས་དེ་ལ་རང་གི་བདག་ཉིད་ཀྱིས། །གྲུབ་པའི་སྐྱེ་བ་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་ཡང་མེད་ཅིང་འཇིག་རྟེན་གྱི་

320

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

ཐ་སྙད་དུའང་། །སྐྱེ་བ་དེ་ཡོད་པ་མིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་དངོས་པོ་འདི་དག་ཀུན་ཡང་ངོ་བོ། །ཉིད་ཀྱིས་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་དང་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གང་དུ་ཡང་མ་སྐྱེས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །༼ཇ༽གསུམ་པ་རང་བཞིན་གྱིས་མ་སྐྱེས་པ་དང་མ་སྐྱེས་པའི་ཁྱད་པར་མ་ཕྱེད་པ་ལ་ཟླ་བས་སྨད་ཚུལ་ནི། ༼ ༽གཞན་ཡང་དངོས་སྨྲས་བས་རང་བཞིན་གྱིས་མ་སྐྱེས་པའམ་སྐྱེ་བའི་རང་བཞིན་མེད་པ་དེ་ལ་སྤྱིར་སྐྱེ་བ་མེད་པས་ཁྱབ་པར་གོ་ཞིང་བཟུང་ནས་དེ་འདྲའི་དངོས་སྨྲ་བ་དེས་དབུ་མ་པའི་གཞུང་དུ་བརྟེན་ནས་སྐྱེ་བར་བཤད་པ་དང་རང་བཞིན་གྱིས་མ་སྐྱེས་པར་བཤད་པ་གཉིས་འགལ་ལོ་ཞེས་དེ་གཉིས་འགལ་བར་བརྩད་པ་དེ་ལ་སློབ་དཔོན་ཟླ་གྲགས་ཀྱིས་ཁོ་ལ་རྣ་བ་དང་སྙིང་མེད་པའོ་ཞེས་གསུངས་ཏེ། རང་བཞིན་གྱིས་མ་སྐྱེས་ཞེས་བརྗོད་པའི་ཚེ་རང་བཞིན་གྱིས་ཞེས་པའི་ཚིག་སྦྱར་བ་དེ་དངོས་སུ་ཡོད་ཀྱང་ཁོས་མ་ཐོས་པར་མ་སྐྱེས་པ་ཉིད་སྨྲས་པར་ཁོའི་ཡིད་ལ་བཟུང་འདུག་པ་ལ་དགོངས་ནས་ཁོ་ལ་རྣ་བ་མེད་པ་ཞེས་པ་དང་། དེ་ལ་རང་བཞིན་ཞེས་པའི་ཚིག་དེ་ཡོད་བཞིན་དུ་ཁོས་ཚིག་དེའི་དོན་ལ་གོ་རྒྱུ་གཏན་ནས་མ་བྱུང་བ་དེ་ལ་དགོངས་ནས་ཁོ་ལ་སྙིང་མེད་པ་ཞེས་གསུངས་པའོ། །ཚུལ་དེ་ལྟར་ཡང་རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་པའི། གཞུང་གི་ཚིག་རྒྱུ་རྐྱེན་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེས་པ་དེ་ཉིད་རང་བཞིན་གྱིས་མ་སྐྱེས་པར། །སངས་རྒྱས་དེ་ཉིད་མཁྱེན་པའི་མཆོག་གིས་གསུངས་སོ། །ཞེས་པའི་ཐད་ཀྱི་འགྲེལ་པར། སུས་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་མཐོང་བ་ན་དངོས་པོ་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཉིད་དུ་དམིགས་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། དངོས་པོ་གང་ཞིག་རྒྱུ་རྐྱེན་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེས་པ་དེ་ནི་གཟུགས་བརྙན་རང་བཞིན་གྱིས་མ་སྐྱེས་པ་དེ་བཞིན་དུ་རང་བཞིན་གྱིས་མ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་ཁོ་ན་རེ་བརྟེན་ནས་སྐྱེས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་སྐྱེས་པ་ཁོ་ན་མ་ཡིན་ནམ་བརྟེན་ནས་སྐྱེས་པ་དེ་དབུ་མ་པ་ཁྱོད་ཀྱིས་རྒྱུ་མཚན་ཇི་ལྟར་ན་མ་སྐྱེས་པའི་སྒྲས་བརྗོད་

321

ལྷག་མཐོང་ལ་བསླབ་ཚཔར་བྱ་བའི་དངོས་པོར་འགྱུར། ཏེ་དངོས་པོ་དེ་ལ་མ་སྐྱེས་པའི་སྒྲས་བརྗོད་པ་དང་དེ་བརྟེན་ནས་སྐྱེས་པ་གཉིས་འགལ་ལོ། །ཅི་སྟེ་དབུ་མ་པ་ཁྱོད་ཀྱིས་དངོས་པོ་མ་སྐྱེས་སོ་ཞེས་བརྗོད་རྒྱུ་ཡིན་ན་ནི་འོན་ཏེ་ཡང་བརྟེན་ནས་སྐྱེའོ་ཞེས་བརྗོད་པ་འགལ་བས་དེ་སྐད་དུ་བརྗོད་པར་མི་བྱའོ། །རྒྱུ་མཚན་དེའི་ཕྱིར་དབུ་མ་པ་ཁྱོད་ཀྱིས་སྨྲས་པ་དེ་ཉིད་ཕན་ཚུན་འགལ་བ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ཕན་ཚུན་འགལ་བར་སྨྲས་པ་འདི་མི་རིགས་སོ་ཞེ་ན། དེ་ལ་ལན་གསུངས་པ་ནི། དངོས་སྨྲ་བ་དེའི་ཚུལ་སྙིང་རྗེ་བ་ལ་གཟིགས་ཏེ་ཀྱེ་མ་ཀྱི་ཧུད་ཅིས་སྙིང་རྗེ་བའི་སྒྲ་ཕྱུང་ནས་སླར་གསུངས་པ་ནི། ཐོས་པར་བྱེད་པའི་རྟེན་རྣ་བ་དང་དྲན་པར་བྱེད་པའི་རྟེན་སྙིང་མེད་པས་ཀྱང་ཁོ་བོ་ཅག་ལ་བརྒལ་བར་འགྱུར་བ་འདི་འདྲ་བ་ནི་ཁོ་བོ་ཅག་ལ་ཤིན་ཏུ་བྱ་དཀའ་བ་ཞིག་བབ་པོ། །དེའི་རྒྱུ་མཚན་དངོས་སྨྲ་བ་དེ་ལ་རྣ་བ་དང་སྙིང་ཡོད་ན་ནི། གང་གི་ཚེ་ཁོ་བོ་ཅག་གིས་ཚིག་འདི་སྐད་དུ་དངོས་པོ་གང་ཞིག་བརྟེན་ནས་སྐྱེ་བ་དེ་ནི་གཟུགས་བརྙན་བཞིན་དུ་རང་བཞིན་གྱིས་མ་སྐྱེས་སོ་ཞེས་སྨྲས་པ་དེའི་ཚེ་རང་གཞིན་གྱིས་ཞེས་ཁྱད་པར་སྦྱར་བ་དེ་ཐོས་ཤིང་དེའི་དོན་དྲན་དགོས་ལ། དེ་ལྟར་ཐོས་པ་དང་དྲན་ན་བརྟེན་ནས་སྐྱེས་པ་དང་མ་སྐྱེས་པ་འགལ་ལོ་ཞེས་ཁོ་བོ་ཅག་ལ་རྒོལ་བའི་གོ་སྐབས་ག་ལ་ཡོད་ཅེས་གསུངས་པས་ཁྱད་པར་དེ་དག་ཕྱེད་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེ་ཞིང་གཅེས་སོ། །༼ཇ༽བཞི་པ་སྐྱེ་བ་འགོག་པར་དོན་དམ་གྱི་ཁྱད་པར་མདོ་ལས་སྦྱར་ཚུལ་ནི་མ་དྲོས་པས་ཞུས་པའི་མདོ་ལས་ཀྱང་།དེ་དང་མཐུན་པར་གསུངས་ཏེ། དངོས་པོ་གང་ཞིག་རྒྱུ་རྐྱེན་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེས་པ་དེ་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་མ་སྐྱེས་ཏེ། །རང་བཞིན་གྱིས་མ་སྐྱེས་པའི་ཚུལ་ནི། དངོས་པོ་དེ་ལ་སྐྱེ་བའི་རང་ངོས་ན་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ན། །དེའི་རྒྱུ་མཚན་ནི་རྒྱུ་རྐྱེན་ལ་རག་ལས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པར་རྒྱལ་བ་ཉིད་ཀྱིས་བཤད་ལ། །སྐྱེས་བུ་གང་ཞིག་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པའི་སྟོང་ཉིད་ཁོང་དུ་ཆུད་ཅིང་ཤེས་པ་དེ་ནི་ཉོན་མོངས་པའི་མ་ཞི་བ་འཇོམས་པར་བྱེད་པའི་བག་ཡོད་ཐར་ལམ་ལ་

322

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

གནས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་རྐང་པ་དང་པོས། དངོས་པོ་རྐྱེན་ལས་སྐྱེས་པ་དེ་མ་སྐྱེས། །ཞེས་གསུངས་ནས་མ་སྐྱེས་ལུགས་སྟོན་པ་ནི་རྐང་པ་གཉིས་པས། དེ་ལ་སྐྱེ་བའི་རང་བཞིན་ཡོད་མ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་འདིས་དགག་བྱ་ལ་ཁྱད་པར་སྦྱར་བ་ཡིན་སྟེ་དོན་ལ་དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་མ་སྐྱེས་ཞེས་པའོ། །༼ཇ༽ལྔ་པ་སྟོན་པ་རང་གིས་མ་སྐྱེས་གསུངས་པ་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་མ་སྐྱེས་པ་ལ་དགོངས་པར་བཤད་པ་ནི།༼ ༽ཁྱད་པར་སྦྱོར་ལུགས་དེ་ལྟ་བུ་ཡིན་པ་མི་ཤེས་ཤིང་ཚིག་དེ་དག་ཐོས་པ་མི་མཁས་པ་འགའ་ཞིག་འདི་སྐད་ཟེར་ཏེ་སྐྱེས་པ་ཁོ་ནས་མ་སྐྱེས་ལ་བརྟེན་པ་ཁོ་ནས་མ་བརྟེན་པའོ་ཞེས་པ་འདི་འདྲ་སྨྲ་བའི་ཚུལ་གྱིས་འགལ་འདུ་འབའ་ཞིག་སྨྲ་བའི་སྨྲ་ཁམ་གང་ཆེ་སྟེ་སྨྲ་བའི་སྙིང་སྟོབས་གང་ཆེ་བྱེད་པ་གང་ཡིན་ལ་ལྟ་བ་མཐོ་བར་བྱེད་པར་སྣང་ངོ་། །གཞན་ཡང་ཁྱད་པར་སྦྱར་བ་དེ་ལྟ་བུ་ཚིག་གསལ་དུ་དྲངས་པའི་ལང་གཤེགས་ལས་ཀྱང་གསུངས་ཏེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་བློ་གྲོས་ཆེན་པོ་ལ་བློ་གྲོས་ཆེན་པོ་ཞེས་བོས་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་མ་སྐྱེས་པ་ལ་དགོངས་ནས་ངས་ཆོས་ཐམས་ཅད་མ་སྐྱེས་པའོ། ། ཞེས་གསུངས་སོ། །ཞེས་དོན་དེ་ཤིན་ཏུ་གསལ་བར་གསུངས་སོ། །༼ཇ༽དྲུག་པ་དེ་དག་གི་སྐྱེ་བ་འགོག་པ་ལ་དོན་དམ་གྱི་ཁྱད་པར་སྦྱར་དགོས་པར་སོང་ཡང་ལུང་དོན་ཐལ་རང་དུ་ཞལ་འཕང་ཚུལ་ནི།༼ ༽གོང་གི་དེ་རྣམས་ཀྱིས་སྐྱེ་བ་སོགས་འགོག་པ་ལ་དོན་དམ་གྱི་ཁྱད་པར་སྦྱོར་མི་སྦྱོར་གྱི་ལན་ཡང་དོན་གྱིས་སོང་མོད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་དེ་ལ་དམིགས་ཀྱིས་ཕྱེ་བའི་དངོས་ཀྱི་ལན་ནི་འོག་ནས་སྟོན་ནོ། །
༼ཇ༽གསུམ་པ་མུ་བཞིར་དཔྱད་ནས་བོད་ཀྱི་སུན་འབྱིན་དེ་སུན་འབྱིན་ལྟར་སྣང་དུ་བསྟན་པ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ༼ ༽གོང་དུ་བཤད་པ་དེ་དག་གིས་ནི་སྔར་གྱི་སུན་འབྱིན་སྨྲ་བ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་དབུ་མའི་ལུགས་སུ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་ལ་རྒྱུ་འབྲས་སོགས་རྣམ་པར་

323

ལྷག་མཐོང་ལ་བསླབ་ཚའཇོག་པའི་ཚུལ་གྱིས་རྣམ་གཞག་བྱས་པ་དེ་སུན་འབྱིན་མི་ནུས་པར་བསྟན་པ་ཡིན་ལ། ད་ནི་ལུགས་དེ་ལ་འདི་སྐད་སྨྲ་བར་བྱ་སྟེ་སྤྱིར་སུན་འབྱིན་ལྟར་སྣང་གི་མཐར་ཐུག་པ་དེ་ཁྱེད་ཅག་གིས་མ་གོ་བར་འདུག་པས་གསལ་བར་བཤད་ན་ལྟར་སྣང་དེ་འདྲ་བ་དེ་ནི་རང་གིས་ཕ་རོལ་པོའི་དམ་བཅའ་ལ་དགག་པ་ཇི་ལྟར་བྱས་པའི་དཔྱད་པ་དེ་དག་གི་སྐྱོན་དེ་ཚུར་རང་ལ་སློག་ན་རང་གི་སུན་འབྱིན་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་ལའང་ལྷག་མ་མེད་པར་འཇུག་པ་ཞིག་ལ་བྱེད་པ་ཡིན་པས། ན་ཁྱེད་ཅག་གིས་བཀོད་པའི་རིགས་པ་དེ་ཡང་ནི་སུན་འབྱིན་ལྟར་སྣང་གི་མཐར་ཐུག་པ་ཡིན་ཏེ། ཁྱེད་ཅག་གིས་རིགས་པས་གནོད་མི་གནོད་ལ་སོགས་པའི་བརྟག་པ་བྱས་ནས་གཞན་གྱི་ཕྱོགས་ཇི་ལྟར་འགོག་པ་དེ་བཞིན་དུ་ཕ་རོལ་པོས་ཕྱིར་ཁྱེད་རང་ལ་བཟློག་པར་བྱས་ནས་ཁྱེད་ཀྱི་དེ་ལྟར་སུན་འབྱིན་པའི་རིགས་པ་དེ་འང་དགག་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །༼ཇ༽གཉིས་པ་རང་ལུགས་མེད་པས་དཔྱད་པ་དེ་དག་མི་འཇུག་སྙམ་པ་མི་འཐད་པར་བཤད་ཚུལ་ནི། གལ་ཏེ་ཁོ་ན་རེ་དེ་འདྲའི་སྐྱོན་མེད་དེ་ཁྱོད་ཀྱིས་ནི་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ཡོད་པར་རང་ལུགས་སུ་ཁས་ལེན་པ་ཡིན་པས་ཁས་ལེན་པ་དེ་ལ་དཔྱད་པ་དེ་དག་གིས་དཔྱད་པའི་སྒོ་ནས་སྐྱོན་འཇུག་པ་ཡིན་གྱི། ཁོ་བོ་ཅག་ལ་ནི་རང་ལུགས་ཀྱི་ཕྱོགས་དམ་བཅའ་མེད་པས་དཔྱད་པ་དེ་དག་གིས་དཔྱད་པའི་སྒོ་ནས་སྐྱོན་མི་འཇུག་གོ་སྙམ་ནས་དེ་སྐད་སྨྲ་ན།དེ་ལྟར་སྨྲས་པ་འདིས་སྐྱོན་དེ་དག་སྤོང་མི་ནུས་པ་ནི་འོག་ཏུ་ཐལ་འགྱུར་དང་རང་རྒྱུད་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་གང་གིས་ལྟ་བ་གཏན་ལ་འབེབས་སྟོན་པའི་སྐབས་ནས་སྟོན་པར་འགྱུར་རོ། །
གོང་གི་ས་བཅད་བཞི་པ་དངོས་པོ་ཡོད་མེད་སོགས་ཀྱི་མུ་བཞི་ག་འགོག་པ་གནོད་བྱེད་དུ་མི་རུང་བར་བསྟན་པ་༼ཇ༽ལ་དེ་མི་འཐད་པར་བསྟན་པ་དང་། རང་བཞིན་མེད་པར་ངེས་པའི་བློའི་ཡུལ་ཡང་འགོག་པ་ཐ་ཆད་དུ་བསྟན་པ། དེ་འདྲ་བའི་བློ་ཞི་སྒོ་གཅིག་པུ་དེ་ལ་མཚན་འཛིན་མེད་ཅིང་

324

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།
དེ་འགོག་པ་ཧྭ་ཤང་དང་འདྲ་བ་གསུམ། དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་རང་བཞིན་འགོག་ཀྱང་དངོས་

པོ་ཐ་སྙད་དུ་མི་འགོག་པ་ནི། ༼བ༽འདིར་ཁྱེད་ཅག་དབུ་མའི་གཞུང་རྣམས་ནས་དངོས་པོ་ཡོད་པ་འམ་རང་བཞིན་ཡོད་པ་དང་མེད་པ་དང་གཉིས་ཀ་དང་གཉིས་ཀ་མིན་པའི་མུ་བཞི་ཐམས་ཅད་བཀག་ལ། མུ་བཞི་པོ་དེར་མ་འདུས་པའི་ཆོས་ཀྱང་མེད་པས་རིགས་པས་ཆོས་ཐམས་ཅད་འགོག་གོ་སྙམ་ན། དབུ་མའི་གཞུང་ནས་གསུངས་པའི་ཚུལ་འདི་ནི་སྔར་གོང་དུ་བསྟན་པ་ལྟར་དངོས་པོ་ཞེས་པ་ལ་དོན་མི་འདྲ་བ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པ་དང་། དོན་བྱེད་ནུས་པའི་དངོས་པོ་གཉིས་ཡོད་པ་ལས་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་དངོས་པོ་ནི་བདེན་པ་གཉིས་གང་དུ་ཡང་མེད་པས། དེ་བདེན་གཉིས་གང་དུ་སུ་ཡོད་པར་འདོད་ཀྱང་འགོག་དགོས་ལ། དོན་བྱེད་ནུས་པའི་དངོས་པོ་ནི་དོན་དམ་པར་འགོག་ཀྱང་ཐ་སྙད་དུ་འགོག་པ་མ་ཡིན་ནོ། །༼ཇ༽གཉིས་པ་མུ་བཞི་འགོག་ཚུལ་གྱི་ཞིབ་ཆ་ནི། དངོས་པོ་མེད་པའང་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ལ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་དངོས་མེད་ཡིན་པ་ཉིད་དུ་འདོད་ན་ནི་དེ་འདྲ་བའི་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་དངོས་མེད་དུ་གྲུབ་པ་ཉིད་ཀྱང་འགོག་གོ། དེ་བཞིན་དུ་གོང་གི་དེ་འདྲ་བའི་དོན་བྱེད་ནུས་ཀྱི་དངོས་པོ་ཡོད་པ་དང་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་དངོས་པོ་མེད་པ་གཉིས་ཅར་ཡང་འགོག་ལ། དེ་འདྲའི་དངོས་པོ་ཡོད་མེད་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའང་འགོག་པས་མུ་བཞི་འགོག་ཚུལ་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྱད་པར་སྦྱོར་ཚུལ་ནི་༼བ༽དངོས་པོ་ཡོད་མེད་ཀྱི་མུ་བཞི་ཀ་ལ་དོན་དམ་གྱི་ཁྱད་པར་སྦྱར་རོ།དེ་ལྟར་དུ་བློ་ལྡན་རྣམས་ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱའོ། །༼ཇ༽གསུམ་པ་དེ་ལྟར་མི་ཤེས་པར་བསྙོན་འདིང་མི་རིགས་པ་ནི། ༼ ༽གལ་ཏེ་ཁྱེད་ཅག་དེ་འདྲ་བའི་ཁྱད་པར་སྦྱར་རྒྱུ་མེད་པར་མུ་བཞི་ཀ་འགོག་ན་འོ་ན་དངོས་པོ་ཡོད་པ་དང་དངོས་པོ་མེད་པ་འགོག་པའི་ཚེ་དངོས་པོ་དེ་ཡོད་མེད་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་ཏེ་ཞེས་སྔོན་ལ་བཀག་ནས། སླར་ཡང་དངོས་པོ་ཡོད་མེད་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པའང་མ་ཡིན་ཞེས་བཀག་ན་ནི་ཁས་བླངས་དངོས་སུ་འགལ་བ་

325

ལྷག་མཐོང་ལ་བསླབ་ཚཡིན་ལ། ཁྱེད་ཅག་དངོས་འགལ་དེ་ལྟར་ཡིན་ན་ཀྱང་སྐྱོན་མེད་དོ་ཞེས་རྒྱུ་མཚན་གཞན་ཅི་ཡང་མེད་པར་བསྙོན་ཧམ་བྱེད་ན་ནི་ཁོ་བོ་ཅག་“སྙོན་1པ་ཧམ་པ་ཅན་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་རྩོད་པར་མི་འོས་པས་མི་རྩོད་དོ། །༼ཇ༽གཉིས་པ་རང་བཞིན་མེད་རྟོགས་ཀྱི་བློའི་ཡུལ་འགོག་པ་ཐ་ཆད་དུ་བསྟན་པ་ལ་བཅུ་བཞི་ལས། དང་པོ་དེས་དབུ་མའི་ལྟ་བ་ཡང་དགག་ཚུལ་ནི། ༼ ༽དེ་འཐད་པའི་རྒྱུ་མཚན་གཞན་ཡང་ཕུང་པོ་ལ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་ནམ་བདག་བཀག་པའི་ཚེ་ན་ཕུང་པོ་དེ་ལ་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་ནམ་བདག་མེད་དོ་སྙམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་སྐྱེ་བ་ཡིན་ལ། ཁྱེད་ཅག་ཤེས་རབ་དེའི་ཡུལ་གྱི་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་དེ་ཡང་འགོག་པར་བྱེད་ན་ནི་ཁྱེད་ཅག་གིས་དབུ་མ་པའི་ལྟ་བ་སུན་འབྱིན་པར་བྱས་ནས་འགོག་པ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཡུལ་སྟོང་ཉིད་སུན་འབྱིན་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །༼ཇ༽གཉིས་པ་རང་བཞིན་མེད་པ་འགོག་བྱེད་མེད་པ་ནི། ༼ ༽ཡང་ཁྱེད་ཅག་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་མེད་གཉིས་ཀ་སུན་འབྱིན་པར་འདོད་པ་དེ་ལ་རེ་ཞིག་དྲི་བ་འདི་དྲི་བར་བྱ་སྟེ་ཕུང་པོ་ལ་རང་བཞིན་མེད་དོ་སྙམ་དུ་ངེས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཡུལ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་དེ་འགོག་ལུགས་ཇི་ལྟར་བྱས་པས་སུན་འབྱིན་ནུས་པ་དེ་ཁྱོད་ཀྱིས་སྨྲོས་ཤིག ། ༼བ༽ཡུལ་རང་བཞིན་མེད་པ་དེ་ཇི་ལྟར་སུན་འབྱིན་པ་སྨྲོས་ཤིག ། ༼ཇ༽གསུམ་པ་གཞན་གྱིས་རྩོད་ཚུལ་ནི། ༼ ༽དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ་དེ་ལྟར་སུན་འབྱིན་ནུས་པ་ནི་རྩ་ཤེ་ལས། གལ་ཏེ་ཅིག་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་མིན་པ་ཅུང་ཟད་ཡོད་ན་ནི། །སྟོང་བའང་ཅུང་ཟད་ཅིག་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པར་འགྱུར་རོ། །ཅིག་རང་བཞིན་གྱིས་མི་སྟོང་པ་ཅུང་ཟད་ཡོད་པ་མིན་ན་ནི། །སྟོང་པའང་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པར་ག་ལ་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པས། ན་མི་སྟོང་པ་ཅི་ཡང་མེད་ལ་དེ་མེད་པས་རང་བཞིན་མེད་པའི་སྟོང་པའང་ཁོ་རང་གིས་སྟོང་པས་སྟོང་པ་དེ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ་སྙམ་ནས་དེ་སྐད་
1 ལམ་རིམ་དུ། སྨྱོན

326

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

སྨྲ་ན།༼ཇ༽བཞི་པ་རྩོད་ཚུལ་དེ་བཞད་གད་ཀྱི་གནས་ཡིན་ཚུལ་ནི།༼ ༽རྩ་ཤེའི་སྐབས་འདིར་སྟོང་མི་སྟོང་ཞེས་པ་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་མི་སྟོང་ལ་མཛད་ཅིངདེ་ལྟར་མཛད་པ་དེ་ཡང་གཞུང་གི་མགོ་མཇུག་ཐམས་ཅད་དུ་མཛད་དོ། །རྒྱུ་མཚན་དེ་ལྟ་ན་འདིའི་རང་བཞིན་གྱིས་མི་སྟོང་པ་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ལ་བྱེད་དགོས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་ཁྱེད་ཅག་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་མེད་པའི་སྟོང་པའང་མེད་དོ་ཞེས་སྨྲ་བ་འདི་ལས་བཞད་གད་ཆེ་བ་ཅི་ཞིག་ཡོད། པར་འགྱུར་ཏེ། ༼ཇ༽ལྔ་པ་རང་བཞིན་མེད་པ་རྟོགས་པའི་བློས་རང་བཞིན་མེད་པ་མཐའ་གཉིས་གང་དུ་ཡང་མ་བཟུང་བ་ཉམས་མྱོང་གིས་གྲུབ་པ་ནི། ༼ ༽ཁྱེད་ཀྱི་སྨྲ་ལུགས་དེ་དེ་ལྟར་བྱས་པས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་གཏན་ནས་མེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་པ་ཡང་གཏན་ནས་མེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་འདིར་སོང་བས། འདི་ལས་སྨྲ་ལུགས་འགལ་པའི་ཐ་ཆད་དུ་སོང་བ་གཞན་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྒྱུ་མཚན་གཞན་ཡང་མྱུ་གུ་ལྟ་བུ་ལ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་དོ་སྙམ་དུ་འཛིན་པའི་ངེས་པ་དེས་ནི་མྱུ་གུ་ལ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་མི་འདུག་གོ་སྙམ་དུ་འཛིན་པ་ཡིན་གྱི། ངེས་ཤེས་དེས་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་མེད་པ་དེ་འདུག་གོ་ཞེའེམ་མི་འདུག་གོ་སྙམ་པ་གཉིས་པོ་གང་དུའང་འཛིན་པ་མིན་ཞིང་དེ་ལྟར་མི་འཛིན་པ་ནི་ཁྱེད་རང་མིག་ཚུམས་ལ་ཁ་ནང་དུ་ཕྱོགས་པར་གྱིས་ལ་ངེས་ཤེས་དེའི་འཛིན་ཚུལ་ལ་རྟོགས་ཤིག་དང་འཛིན་ཚུལ་དེ་ཆེས་རིག་པར་སླའོ། །༼ཇ༽དྲུག་པ་དེའི་ཡུལ་རང་བཞིན་མེད་པ་ལ་རང་བཞིན་ཡོད་པ་འགོག་ནའང་བདེན་འཛིན་གཞན་གྱི་ཡུལ་འགོག་གི་དེའི་ཡུལ་མི་འགོག་ཚུལ་ནི།

༼ ༽འདི་ལ་ཁྱེད་ཅག་ངེས་པ་དེས་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་ཡོད་པར་མི་འཛིན་པ་དེ་ལྟ་
ན་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་ལ་ཡོད་པར་བཟུང་དུ་མི་རུང་བ་ཡིན་པས་ན་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་ཡོད་པར་འཛིན་པ་དེ་བཟློག་པའི་ཕྱིར་དུ་རིགས་པས་སྟོང་ཉིད་ཡོད་པ་དེ་

327

ལྷག་མཐོང་ལ་བསླབ་ཚཡང་དགག་དགོས་སོ་སྙམ་ནས་འགོག་པ་དེ་མི་འཐད་ལ། གལ་ཏེ་ཁྱེད་ཅག་དེ་ལྟར་འགོག་པ་དེ་འཐད་པ་ཞིག་ཡིན་ནའང་རིགས་པས་བློ་གཞན་ཞིག་གིས་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་ཡོད་པར་བཟུང་བའི་བློ་དེའི་ཡུལ་འགོག་པར་འདོད་དགོས་པ་ཡིན་ཀྱི། མྱུ་གུ་ལ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཡུལ་གྱི་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་དེ་འགོག་པ་ནི་ཆེས་ཤིན་ཏུ་མི་འཐད་དོ། །༼ཇ༽བདུན་པ་དེའི་ཡུལ་རང་བཞིན་མེད་པ་བདེན་གྲུབ་བཀག་ཚེ་ཡང་རང་བཞིན་མེད་པ་བདེན་འཛིན་གྱི་ཡུལ་བཀག་ཚུལ་ནི། ཁོ་བོ་ཅག་ནི་ཁྱེད་ཅག་ལྟར་མི་འདོད་ཀྱི་འོ་ན་ཇི་ལྟར་འདོད་ན། འདི་ལྟར་མྱུ་གུ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་ངེས་པའི་ངེས་པ་དེས་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་དེ་ཡོད་པར་འཛིན་ན་སྐྱོན་ཡིན་ཡང་སྤྱིར་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་མེད་པར་འཛིན་པ་ནི་སྐྱོན་མིན་ནོ། །དེ་ཡང་མྱུ་གུ་ལ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་བཀག་པ་ན་རང་བཞིན་མེད་དོ་སྙམ་དུ་ངེས་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ནས་བློ་གཞན་ཞིག་གིས་རང་བཞིན་མེད་པ་དེ་ཉིད་ཡོད་དོ་སྙམ་དུ་འཛིན་པ་ཡང་འབྱུང་ལ། དེ་ལྟར་བྱུང་ནའང་བློ་དེའི་ཡུལ་རིགས་པས་འགོག་དགོས་པ་མིན་གྱི། སྟོང་ཉིད་དེ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པར་འདོད་ན་ངེས་པར་འགོག་པ་ཡིན་ནོ། །༼ཇ༽བརྒྱད་པ་རང་བཞིན་མེད་པ་རང་བཞིན་དུ་གྲུབ་པར་འཛིན་ཚུལ་ནི། འོ་ན་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་དེ་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་དོ་སྙམ་དུ་འཛིན་པའི་བློ་ཇི་ལྟར་སྐྱེ་སྙམ་ན། དེ་ཡང་མྱུ་གུ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་མེད་པ་དེ་ལ་དམིགས་ནས་མྱུ་གུའི་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་མེད་པ་དེ་ཉིད་མྱུ་གུའི་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་དུ་མ་གྲུབ་ཅིང་དེ་དེའི་རང་བཞིན་དེར་མི་འཛིན་ཀྱང་མྱུ་གུའི་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་མེད་པ་དེ་ཉིད་མྱུ་གུ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་དེའི་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་དུ་ཡོད་དོ་སྙམ་དུ་འཛིན་པ་སྐྱེ་སྟེ། དཔེར་ན། བུམ་པ་མེད་པ་ལ་དམིགས་ནས་འདི་བུམ་པ་ཡོད་པར་བདེན་སྙམ་པ་མི་སྐྱེ་ཡང་འདི་

328

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

བུམ་མེད་དུ་བདེན་སྙམ་པ་སྐྱེ་བ་བཞིན་ནོ། །༼ཇ༽དགུ་པ་དེ་ལྟར་འཛིན་པ་ལུང་དང་མཐུན་ཚུལ་ནི།༼ ༽ཚུལ་དེ་ལྟར་བྱས་ན་རང་བཞིན་གྱིས་མི་སྟོང་པའི་ཆོས་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པས་ན་མྱུ་གུའི་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པའི་སྟོང་པ་ལ་ཡང་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པ་མེད་དོ་ཞེས་བརྗོད་ན་རྒྱུ་མཚན་ཡང་དག་ཏུ་འགྲོ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པར་ཡང་། སྟོང་པ་ཉིད་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པ་འགོག་པ་ཡིན་པར་གསུངས་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ། གལ་ཏེ་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པ་འགའ་ཞིག་ཡོད་ན་ནི་ཆོས་ཅན་དངོས་པོ་རྣམས་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་དང་བཅས་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ན་ཡང་དེ་འདྲ་འགའ་ཡང་ཡོད་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་བཤད་པ།༼བར༽རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་༼བར༽པ་མིན་༼བ༽པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་ ༼ ༽པ་ཞིག་གཏན་ནས་མེད་པར་༼བ༽ཏེ་མེད་པས་མྱུ་གུ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པའི་ ༼༽རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ཉིད་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པ་ནི། །གཞི་གང་ལས་གྲུབ་པ་༼བ༽ཀྱང་འབྱུང་བ་སྟེ་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་ཇི་ལྟར་འགྱུར་ཏེ་མི་༼བར༽འགྱུར་རོ། །དེའི་རྒྱུ་མཚན་ཇི་ལྟ་བུར་ལྟ་ཞེ་ན་གཉེན་པོའི་༡ཅིག་ཤོས་༼བ༽སྤངས་བྱ་སྟེ་གཉེན་པོའི་འགལ་ཟླར་གྱུར་པ་ནི། །གཏན་ནས་མེད་པར་ཡང་འགལ་ཟླ་དེའི་གཉེན་པོར་གྱུར་པ་ཞིག་གང་ལས་ ུའབྱུང་བར་འགྱུར་ཏེ། །༼བ༽དེ་
ནི་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་ཏེ་མི་འགྱུར་ཞེས་པ་ནི་མྱུ་གུ་རང་བཞིན་མེད་པའང་རང་བཞིན་མེད་ཅེས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །
༼བ༽བཅུ་པ་རང་བཞིན་མེད་པ་བཀག་ན་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་འགྱུར་པ་ནི། དེ་ལྟར་མ་ཡིན་པར་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་མེད་པའི་སྟོང་ཉིད་ཡོད་པ་འགོག་ན་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་མེད་པ་དེ་མེད་པར་འགྱུར་ལ་དེ་ལྟ་ཡིན་ན་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་ཡོད་པར་འགྱུར་བས་རང་བཞིན་དེ་འདྲ་ཡོད་ན་ནི་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་

329

ལྷག་མཐོང་ལ་བསླབ་ཚཔའི་རང་བཞིན་དེ་འདྲ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་འགོག་ཏུ་མི་རུང་ངོ་། །སྟེ་མི་རུང་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་ཡང་། རྩོད་ཟློག་ལས། གལ་ཏེ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པའི་ཚིག་ཉིད་ཀྱིས། །རྒྱུ་མཚན་ཇི་སྟེ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་ལ་བཟློག ། པར་བྱེད་དེ་ཚིག་དེས་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་ཟློག་པར་བྱེད་མི་ནུས་སོ། །རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པའི་ཚིག་གིས་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་བཟློག་ནུས་ན་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་ཉིད་ལོག་པར་འགྱུར་ལ་དེ་ལོག་ན་ནི། །དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་གྲུབ་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་པའི་ཐད་ཀྱི་རང་འགྲེལ་ལས། ཇི་ལྟར་སྒྲ་མ་འབྱིན་ཞེས་བྱ་བསྨྲས་པ་“ལྟ་1བུའི་སྒྲས་གཞན་གྱི་སྒྲ་འབྱིན་པ་ཟློག་པར་བྱེད་པ་དེ་བཞིན་དུ་གལ་ཏེ་ཚིག་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་རྣམས་ལ་ཟློག་པར་བྱེད་ན་ནི་ཟློག་པར་བྱེད་པ་དེས་ན་སྒྲས་སྒྲ་ཟློག་པའི་དཔེ་འདི་འཐད་པར་ཡང་འགྱུར་བ་ཞིག་ཡིན་ན།ནི་དཔེ་དོན་དེ་ལྟར་མི་འཐད་དོ། །དེ་མི་འཐད་པ་ཡང་དོན་གྱི་སྐབས་འདི་ནི་ཚིག་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་འགོག་པར་བྱེད་དོ། །དཔེའི་སྐབས་སུ་སྒྲ་འབྱིན་པ་ཟློག་པ་ནི་འཐད་ལ། རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པའི་ཚིག་གིས་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་དགག་པར་མི་ནུས་པས་དཔེ་དོན་མི་འདྲ་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཚིག་དེས་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་དགག་པར་མི་ནུས་ཏེ། གལ་ཏེ་ཚིག་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་དེ་ཉིད་འགོག་པར་བྱེད་ན་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་ཉིད་བཀག་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ཏེ་བཀག་པ་དེ་ཉིད་ལ་བརྟེན་ནས་དངོས་པོ་རྣམས་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་དང་བཅས་པར་འགྱུར་ལ། རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར་ན་དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ།། ཞེས་ཤིན་ཏུ་གསལ་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །༼ཇ༽བཅུ་གཅིག་པ་སྟོང་ཉིད་བདེན་གྲུབ་ཏུ་འཛིན་པ་དེ་ལ་སྨད་
1 ལམ་རིམ་དུ། ལྟར་

330

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

ཚུལ་ནི། ༼ ༽རྒྱུ་མཚན་དེས་ན་སྔར་རྩ་ཤེའི་ལུང་། སྟོང་པ་ཡོད་པར་ག་ལ་འགྱུར། །ཞེས་པའི་འཇུག་དེ་མ་ཐག་ཏུ། རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱིས་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ཉིད། །དེ་ནི་ལྟ་བ་ངན་པ་ཀུན་ངེས་པར་འབྱིན་པ་སྟེ་ལྟ་ངན་ཀུན་ཕྱིར་འདོན་པའི་སྒོ་ནས་སྤོང་བར་གསུངས་སོ། །གང་ཟག་གང་དག་སྟོང་པ་ཉིད་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་ལྟ་བ། །དེ་དག་གི་ལྟ་བ་ནི་སླར་བཟང་པོར་བསྒྲུབ་ཤིན་ཏུ་དཀའ་བས་ན་བསྒྲུབ་ཏུ་མེད་པར་གསུངས། །ཞེས་པའི་སྐབས་ཀྱི་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་བལྟ་བ་ཞེས་པའང་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་ངོ་སྙམ་དུ་ལྟ་བ་ཙམ་ལ་མི་ཟེར་གྱི། རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པའི་སྟོང་བ་དེ་ལ་བདེན་པར་བཟུང་བའམ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་བའམ་དངོས་པོར་ལྟ་བ་ལ་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ།དེ་ཡང་བུདྡྷ་པཱ་ལི་ཏ་ལས། གང་ཟག་གང་དག་དངོས་པོ་རྣམས་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་མངོན་པར་ཞེན་པ་གསལ་པའི་ཕྱིར་དེ་དག་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ཉིད་ཅེས་བརྗོད་པ་དེ་ནི་འདི་ལྟར་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་འདི་ཏེ་འདིའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་རྒྱུ་དང་རྐྱེན་གྱི་ཚོགས་པའི་དབང་གིས་དངོས་པོ་
དེ་དང་དེར་གདགས་པར་བྱ་བ་ཙམ་ཡིན་གྱི། དངོས་པོ་རྣམས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་གྲུབ་ཚུལ་འདི་ལྟ་བུ་རབ་ཏུ་བསྟན་པ་ན་གང་ཟག་དེའི་མངོན་པར་ཞེན་པ་དེ་བཟློག་པར་ནུས་ཀྱི། སྐྱེ་བོ་གང་དག་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་དངོས་པོ་ཉིད་དུ་མངོན་པར་ཞེན་པ་དེ་དག་ལ་ནི་ཐབས་གཞན་གང་གིས་ཀྱང་དེ་འདྲའི་མངོན་པར་ཞེན་པ་དེ་བཟློག་པར་མི་ནུས་ཏེ། དཔེར་ན། སློང་བ་པོ་ལ་ནོར་ཅི་ཡང་མེད་དོ་ཞེས་སྨྲས་པ་ན་སློང་བ་པོ་དེས་ཅི་ཡང་མེད་པ་དེ་ཉིད་བྱིན་ཅིག་ཅེས་ཟེར་ན་དེ་སྐད་ཟེར་པའི་སློང་བ་པོ་གང་ཡིན་པ་དེ་ལ་ནི་ནོར་མེད་པ་ཉིད་འཛིན་དུ་གཞུག་པར་ཐབས་དང་གང་གི་ཚུལ་ཇི་ལྟར་ནུས་ཏེ་དེ་ལྟར་འཛིན་དུ་གཞུག་མི་ནུས་པ་བཞིན་ཏེ། ཞེས་དཔེ་དང་བཅས་ཏེ་གསལ་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདིའི་དཔེ་དོན་

331

ལྷག་མཐོང་ལ་བསླབ་ཚཡང་ནོར་མེད་ཅེས་བརྗོད་པ་ན་སློང་བ་པོས་ནོར་མེད་པར་འཛིན་དགོས་པ་ལ་ནོར་མེད་པ་དེ་ཉིད་བྱིན་ཅིག་ཅེས་ནོར་མེད་པ་དེ་ཉིད་ནོར་དུ་བཟུང་བ་བཞིན་དུ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་ཅེས་བརྗོད་པ་ན། ཕ་རོལ་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་འཛིན་དགོས་པ་ལ། རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པའི་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་དེ་སྟོན་ཅིག་ཅེས་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་དེ་ཉིད་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པར་བཟུང་ན་སྐྱོན་ཆེ་བར་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །༼ཇ༽བཅུ་གཉིས་པ་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན་དཔེ་དོན་མི་འགྲིག་ཚུལ་ནི། དེ་ལྟར་མ་བྱས་ན་དཔེ་ཡང་མི་འགྲིག་སྟེ་སློང་བ་པོ་ཁ་ཅིག་གིས་སློང་ཡུལ། འགའ་ལ་ནོར་བསླང་ཞེས་བརྗོད་པ་ན་སློང་ཡུལ་དེས་ནོར་མེད་ཅེས་བརྗོད་པའི་ཚེ་འདི་ལ་ནོར་མི་འདུག་གོ་སྙམ་དུ་འཛིན་དགོས་པས་དེ་ལྟར་འཛིན་པ་སྐྱོན་མ་ཡིན་གྱི། སློང་བ་པོས་ནོར་མེད་པ་དེ་ལ་ནོར་དུ་བཟུང་ན་དེའི་ཚེ་ནོར་མེད་པར་ངེས་པ་“སྐྱེས་1མེད་པ་ལྟར་དངོས་པོ་རྣམས་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་དམ་མེད་ཅེས་འདྲི་བ་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་དོ་ཞེས་བརྗོད་པ་ན་འདྲི་བ་པོས་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་དོ་སྙམ་དུ་བཟུང་ན་སྨྲ་བ་པོས་དེ་ལྟར་འཛིན་པའི་བློ་དེ་བསྐྱེད་པར་འདོད་ནས་སྨྲས་པས་བློ་དེ་སྐྱེས་པ་དེ་སྐྱོན་ག་ལ་ཡིན། འོན་ཀྱང་དེ་སྐད་སྨྲས་པའི་ཚེ་དངོས་པོའི་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་མེད་པ་དེ་ཉིད་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཉིད་དུ་བཟུང་ན་སྐྱོན་ཆེན་པོ་ཡིན་ནོ། །༼ཇ༽བཅུ་གསུམ་པ་ཁོ་བོས་བཤད་པ་ལྟར་བྱས་ན་མཛེས་ཚུལ་ནི། ཁྱེད་༼ ༽ཅག་གི་འདོད་པ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་བརྗོད་པའི་ཚེ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་འཛིན་པ་དེ་ཡང་དགག་དགོས་པ་ལྟར་ན་ཚིག་དེའི་དོན་ཡང་ནོར་མེད་ཅེས་བརྗོད་པའི་ཚེ་ནོར་མེད་སྙམ་དུ་བཟུང་བའི་བློ་སྐྱེས་ནའང་བློ་དེ་དགག་དགོས་ཞེས་པར་འགྱུར་ཞིང་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཆེན་པོ་སྨྲས་པར་འགྱུར་བས་ཁྱེད་ཅག་ཀྱང་ཁོ་བོ་ཅག་གིས་གོང་དུ་བརྗོད་པ་དེ་ལ་བརྟེན་ན་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་མེད་པས་མཛེས་སོ། །༼ཇ༽བཅུ་བཞི་པ་ཁོ་བོས་བཤད་པ་ལྟར་ལུང་རིགས་ཀྱིས་གྲུབ་ཚུལ་ནི།༼ ༽དེས་ན་ཚིག་གསལ་དུའང་གང་དག་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་དངོས་པོ་ཉིད་ 1 ལམ་རིམ་དུ། སྐྱེ་ས་

332

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

དུ་མངོན་པར་ཞེན་པ་ཞེས་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་དངོས་པོར་ཞེན་པ་ལ་གསུངས་པས་ན་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ཉིད་འགོག་པའང་མ་ཡིན་ལ།རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བ་བསྐྱེད་དགོས་པས་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་བལྟ་བ་ཙམ་ལ་སྐྱོན་ཡོད་པའང་མ་ཡིན་ནོ། །རྒྱུ་མཚན་དེས་ན་མདོ་སྡུད་པ་ལས། ཕུང་པོ་འདི་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་ངོ་ཞེས་སྟོང་པ་དེ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་རྟོག་པར་བྱེད་ནའང་དེ་ལྟར་རྟོག་མཁན་གྱི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེ་ནི། །བདེན་གྲུབ་ཀྱི་མཚན་མ་ཡུལ་དུ་བྱེད་པ་ལ་སྤྱོད་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་གནས་ལ་དད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་དང་། རིན་ཆེན་ཕྲེང་བ་ལས་ཀྱང་། བདག་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་ལྟ་བ་དང་བདག་མེད་པ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་བལྟ་བ་དེ་དག ། ལྟ་བ་དེ་བས་ཕྱིར་ཐུབ་པ་ཆེན་པོ་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཟློག །པར་
མཛད་དོ། །ཡང་ན་བདག་དང་བདག་མེད་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་ལྟ་བ་དག་ཕྱིན་ཅི་ལོག་པར་ལྟ་བ་དེའི་ཕྱིར་ཐུབ་པ་ཆེན་པོས་བཟློག་པར་མཛད་དོ། །ཞེས་དར་ཊཱིཀ་ལས་འབྱུང་བ་ལྟར་བྱས་ཀྱང་དོན་འདྲའོ། །ཅེས་གསུངས་ཤིང་། གཞན་ཡང་གསུང་རབ་དང་བསྟན་བཅོས་ནས་སྟོང་པ་དང་བདག་མེད་པར་བལྟ་བ་རྣམས་མི་རུང་བར་གསུངས་པ་རྣམས་ཀྱང་སྔར་བཤད་པ་ལྟར་ཤེས་དགོས་ཏེ། སྔར་བཤད་པ་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན། ཤཱ་རིའི་བུས་སྤྱན་རས་གཟིགས་ལ་ཤེར་ཕྱིན་ཟབ་མོ་ལ་སྤྱོད་པར་འདོད་པ་དེས་བསླབ་ཚུལ་ཇི་ལྟར་བསླབ་པར་བྱ་བ་དྲིས་པ་དེའི་ལན་དུ།སྤྱན་རས་གཟིགས་ཀྱིས་གཟུགས་སོགས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ལྔ་པོ་དེ་དག་ཀྱང་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ཡིན་པར་རྣམ་པར་ཏེ་ཤིན་ཏུ་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་བལྟ་བར་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་པ་དང་། མདོ་སྡུད་པ་ལས་ཀྱང་། ཆོས་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་གྱུར་པའི། །བྱང་སེམས་འདི་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་མཆོག་ལ་སྤྱོད་པ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་དང་། འཇུག་པ་ལས་ཀྱང་། དེའི་ཕྱིར་བདག་དང་བདག་གི་བ་གཉིས་རང་བཞིན་

333

ལྷག་མཐོང་ལ་བསླབ་ཚགྱིས་སྟོང་པར་ལྟ་བས་བྱེད་པའི་ཤེས་རབ་དེ་ནི།དེ་ལྟར་ལྟ་ཞིང་སྒོམ་པའི་། །རྣལ་འབྱོར་པ་དེ་འཁོར་བ་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བར་འགྱུར་རོ།ོ།ཞེས་གསུངས་པ་སོགས་ཤིན་ཏུ་མང་བས་ལུང་དེ་དག་དང་འགལ་བར་འགྱུར་རོ། །༼ཇ༽གསུམ་པ་དེ་འདྲའི་བློ་ཞི་སྒོ་གཅིག་པུ་དང་དེ་ལ་མཚན་འཛིན་མེད་ཅིང་དེ་ཡང་འགོག་པ་ཧྭ་ཤང་དང་འདྲ་བ་ལ་དེ་ཞི་སྒོ་གཅིག་པུ་དང་། མཚན་འཛིན་མེད་ཚུལ་དང་། དེ་བཀག་མི་རིགས་པ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་རང་བཞིན་སྟོང་པ་ཞི་སྒོ་གཅིག་པུར་བཤད་པ། ༼ ༽རྒྱུ་མཚན་དེས་ན་རྒུད་པ་སྟེ་ཉམས་པའམ་དམན་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་བ་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་བཞིན་དུ་དེར་སྒྲོ་འདོགས་པའི་མ་རིག་པ་ཞེས་བྱ་བ་གཏི་མུག་བདེན་འཛིན་འདི་ཡིན་ལ། དེ་དང་འཛིན་སྟངས་ཏེ་ཡུལ་གྱི་འཛིན་ལུགས་དངོས་སུ་འགལ་བའི་སྒོ་ནས་མ་རིག་པ་དེ་དྲུངས་རྩ་བ་ནས་འབྱིན་ཅིང་འདོན་པའི་གཉེན་པོ་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པའམ་བདག་མེད་པ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཉག་ཅིག་སྟེ་ཤེས་རབ་དེ་ཁོ་ན་ཡིན་ན་ཁྱེད་ཅག་ཤེས་རབ་དེའི་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་ཡུལ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་དེ་སུན་འབྱིན་ཅིང་འགོག་པར་བྱེད་ན་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བ་ཁྱེད་རང་གིས་བཀག་པ་དེ་ནི་ཁྱེད་རང་མི་འདོད་བཞིན་དུའང་ཁས་བླང་དགོས་ཏེ། ཞི་སྒོ་གཉིས་པ་མེད་པ་དང་། །ཞེས་པའི་ཐད་ཀྱི་བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ་ལས།༼ ༽བདག་དང་བདག་གི་བ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པར་ཆགས་པ་སོགས་འདིའི་དོན་ཆགས་སོགས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་རྣམས་ཀྱང་མ་རིག་པས་བདག་ཏུ་བཟུང་བའི་ཡུལ་ལ་དམིགས་ནས་སྐྱེ་བས་མ་རིག་པ་ཟློག་པས་དེ་དག་ཁེགས་པར་འགྱུར་བར་གསུངས་པ་ལྟར་རམ། ཡང་ན་ཆོས་རྣམས་ལ་བདེན་གྲུབ་ཏུ་འཛིན་པའི་ཆགས་པ་ཟད་ནས་མྱང་འདས་ཐོབ་ལ་དེ་ཟད་པ་ལ་རང་བཞིན་མེད་རྟོགས་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཁོ་ན་དགོས་པས་དེ་ཞི་སྒོ་གཉིས་པ་མེད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་བུའི་རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྒོ་སྟོང་པ་ཉིད་རྟོགས་པ་གཅིག་བུ་ཞི་སྒོ་གཉིས་པ་མེད་པར་མི་འཐད་དེ། རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྒོ་གཞན་གཉིས་ཀྱང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན་སྐྱོན་མེད་དེ། འདི་ཉིད་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ལ་བདེན་འཛིན་གྱི་ཆགས་པ་མ་ལུས་པར་ཟད་ན་དོན་དུ་གཉེར་བ་འབྲས་བུ་དང་མཚན་

334

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།
མ་ལ་བདེན་གྲུབ་ཏུ་དམིགས་པ་མི་འབྱུང་བས་རྣམ་ཐར་གྱི་སྒོ་གཉིས་འདིའི་ཞར་བྱུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་སོ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཚོགས་ཞེས་པ་ལས་ལུང་དྲངས་སོ། །རང་བཞིན་མེད་པས་སྟོང་པ་ཡིན་ལ་སྟོང་པ་ཡིན་པ་དང་། དེ་ནས་ལ་མཚན་མ་སྟེ་རྒྱུས་ཅི་བྱེད་ཅེས་སོ། །ཆགས་པ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་སྟེ་གཏན་ནས་དངོས་སུ་ཟད་པར་བྱེད་པའི་གཉེན་པོ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་དེ་ནི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་འཐོབ་པའི་རྒྱུ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཡིན་ལ། རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་བལྟ་བ་ལས་མ་གཏོགས་པར་ཆོས་གཞན་འགའ་ཞིག་ཀྱང་དེ་ལྟར་ཆགས་པ་ཐམས་ཅད་གཏན་ནས་ཡོངས་སུ་ཟད་པར་བྱེད་པའི་རྒྱུ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་བ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་གྱི་བདག་མེད་པ་རྟོགས་པའི་ལྟ་བ་འདི་ནི་ཞི་བ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པར་འགྲོ་བའི་སྒོ་འདི་དང་འདྲ་བའི་ཟླ་བོ་གཉིས་པ་གཞན་མེད་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ཏེ། མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་གྲོང་ཁྱེར་དུ་འཇུག་པར་བྱ་བ་ལ་འཇུག་པའི་སྒོ་ནི་ལྟ་བ་འདི་གཅིག་པུ་ཁོ་ན་ཡིན་གྱི་འདི་དང་འདྲ་བའི་ཟླ་བོ་གཞན་མེད་པ་དེ་འདྲའི་སྒོ་ཡིན་ནོ། །དོན་བསྡུ་ན་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་རྟོགས་པའི་ལྟ་བ་འདིའི་སྒོ་ནས་ཞུགས་ན་མྱང་འདས་ཀྱི་སར་སླེབ་ཀྱི་འདི་མེད་པར་སྒོ་གཞན་གང་ནས་ཞུགས་ཀྱང་དེར་སླེབ་མི་ནུས་པས་ན་ལྟ་བ་འདི་ནི་ཞི་སྒོ་གཉིས་པ་མེད་པའོ། །༼ཇ༽གཉིས་པ་རང་བཞིན་སྟོང་པར་རྣམ་ཐར་སྒོ་གསུམ་ཕྱེ་ཚུལ་ནི། ༼ ༽གལ་ཏེ་འགའ་ཞིག་འདི་སྙམ་དུ་ལྟ་བ་འདིར་མ་ཟད་གཞན་ཡང་སྟོང་པ་ཉིད་དང་མཚན་མ་མེད་པ་དང་སྨོན་པ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྒོ་གསུམ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཅིའི་ཕྱིར་ལྟ་བ་འདི་ཁོ་ན་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་སྒོ་ཡིན་སྙམ་ན། དེ་འདྲའི་སྒོ་གསུམ་ཡོད་མོད་ཀྱི། དེ་འདྲའི་སྒོ་གསུམ་ཡོད་པ་དེ་ལྟ་བུ་ཡིན་ནའང་བདག་མེད་པར་བལྟ་བ་ཁོ་ན་སྒོ་གཞན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཞིར་གྱུར་ཅིང་གཙོ་བོར་གྱུར་པ་

ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་འདི་ལྟར་ཆོས་མ་ལུས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་བདག་མེད་པར་རིག་ཅིང་ཁོང་དུ་ཆུད་པ་ལས་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ལ་ཆགས་པ་མ་ལུས་པར་ཟད་པ་དེ་ལ་སྐབས་

335

ལྷག་མཐོང་ལ་བསླབ་ཚའགར་ཡང་དངོས་པོ་འགའ་ཞིག་གི་འབྲས་བུ་ལ་དོན་དུ་གཉེར་བའི་སྨོན་པའམ་རྒྱུ་ལ་མཚན་མར་འཛིན་པའི་སྒོ་ནས་དམིགས་པའི་ཆགས་པ་ག་ལ་ཡོད།རྒྱུ་མཚན་དེའི་ཕྱིར་བདག་མེད་པ་རྟོགས་པའི་ལྟ་བ་འདི་ནི་ཞི་བའི་སྒོ་གཉིས་པ་མེད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཚོགས་ལས། ཆོས་གང་ཡང་རང་གི་ངོ་བོའི་རང་བཞིན་རིགས་པས་བཙལ་ན་རྙེད་པ་མེད་པས་ན་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པས་སྟོང་པ་ཡིན་ལ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་གི་ངོ་བོ་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་དེ་ནི། །རྟོགས་པ་ཡིན་དང་སྟེ་དེ་ལྟར་རྟོགས་སུ་ཟིན་ཀྱང་གང་ལ་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་རྒྱུར་འཛིན་པའི་དང་གི་སྒྲ་ནི་སྤྱིར་འབྱེད་པ་དང་སྡུད་པ་རྒྱུ་མཚན་སོགས་དོན་དུ་མ་ལ་འཇུག་པར་བཤད་པ་ལས་འདིར་ནི་ཡང་གི་སྒྲ་དང་འདྲ་བར་སྡུད་པ་ལ་སྦྱར་ན་འཐད་པར་མཐོང་ངོ་། །མཚན་མར་འཛིན་པས་རྟོགས་པ་པོ་དེ་ལ་དགོས་པའམ་འབྲས་བུཅི་ཞིག་བྱེད་པར་འགྱུར། ། ཏེ་དེ་འདྲའི་རྒྱུ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་རྟོགས་པ་དེ་ལ་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་རྒྱུའི་མཚན་མར་འཛིན་པ་ཐམས་ཅད་ལོག་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ནས། །ཚུལ་དེ་རྟོགས་པའི་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱི་ནི་གང་ལ་ཡང་དོན་དུ་གཉེར་བྱའི་འབྲས་བུ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པར་ཞེན་ནས་རྒྱུ་མཚན་ཅི་སྟེ་སྨོན་ལམ་འདེབས་པར་འགྱུར་ཏེ། །སྨོན་ལམ་དེ་འདྲ་འདེབས་པར་མི་འགྱུར་རོ་ཞེས་བཤད་དོ། །ཞེས་རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྒོ་སྟོང་པ་ཉིད་དང་མཚན་མ་མེད་པ་དང་སྨོན་པ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་གསུམ་ཡོད་པར་བཤད་པ་དང་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པར་བལྟ་བའི་ལྟ་བ་ཉག་ཅིག་ཐར་པའི་སྒོར་བཤད་པའི་འགལ་བ་སྤངས་ནས་ལུང་དང་རིགས་པས་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་རྟོགས་པའི་ལྟ་བ་དེ་ཉིད་ཁོ་ན་ཐར་པའི་སྒོར་བསྒྲུབས་སོ། །༼ཇ༽གཉིས་པ་དེ་ལ་མཚན་འཛིན་མེད་ཚུལ་ནི།

༼ ༽རང་ངོས་ནས་གྲུབ་བའི་རང་

བཞིན་རྣམ་པར་བཅད་པ་ཙམ་གྱིས་ཡུལ་དེ་སུན་འབྱིན་མི་རིགས་པ་མ་ཟད་ཡུལ་དེ་སུན་དབྱུང་ཡང་ཅི་དགོས་ཏེ། རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་མེད་པ་དེ་ལྟར་རྟོགས་པའི་ལྟ་བ་དེ་

336

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

ནི་ཆོས་ཀྱི་བདག་དང་གང་ཟག་གི་བདག་གཉིས་སུ་མཚན་མ་བདེན་པར་གྲུབ་པར་འཛིན་པའི་གཉེན་པོ་ཡིན་གྱི། དེ་ལ་མཚན་མ་དེར་འཛིན་པའི་དྲི་ཙམ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །༼ཇ༽གསུམ་པ་བློ་དེའི་ཡུལ་ཡང་འགོག་པ་ཧྭ་ཤང་གིས་རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་མཚན་འཛིན་དུ་འདོད་པ་དང་ཁྱད་མེད་པ་ནི། འདི་འདྲ་བའི་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པའི་དོན་རྟོགས་པའི་རྟོག་པ་ཁྱད་པར་ཅན་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་ལམ་གྱི་རྩ་བ་མཐར་ཐུག་པ་དེ་ལའང་རྟོག་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྐྱོན་དུ་བལྟས་ནས་སྤོང་ནས་བཟང་རྟོག་དང་ངན་རྟོག་གང་ཡིན་ཀྱང་རྟོག་པ་ཡིན་ཕྱིན་འགོག་དགོས་དེ་ལྟར་འགོག་ན་ནི་ཁྱེད་ཅག་གིས་རྒྱ་ནག་གི་མཁན་པོ་ཧྭ་ཤང་གི་སྦྱིན་སོགས་དགེ་མི་དགེའི་རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་བཀག་ནས་ཡིད་བྱེད་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བའི་ཡོད་མིན་མེད་མིན་གྱི་ལྟ་བ་སློབ་དཔོན་ཀཱ་མ་ལ་ཤཱི་ལ་སོགས་ཀྱིས་བསྣུབས་པ་དེ་ཉིད་གཞི་ནས་བསླང་སྟེ་དེའི་རྒྱུ་མཚན་གྱི་གཞུང་སྲོང་བའི་ལམ་སྲོལ་འཛུགས་འདོད་པ་ཞིག་ཡིན་པར་ཚུལ་འདིས་གསལ་བར་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །

དགག་བྱ་ཁྱབ་ཆུང་བ་དགག་པ།

གོང་གི་ས་བཅད་གཉིས་པ་དགག་བྱའི་ངོས་འཛིན་ཁྱབ་ཆུང་བ་དགག་པ་༼ཇ༽ལ་ཁྱད་ཆོས་གསུམ་ལྡན་དུ་འདོད་པ་དགག་པ་དང་། རང་ལུགས་ཁྱད་པར་གསུམ་ལྡན་གྱི་རང་བཞིན་དེ་སྟོང་ཉིད་ཡིན་ཚུལ་དང་། ཆོས་ཉིད་སྒྲུབ་པ་རང་དབང་བར་འདོད་པ་དགག་པ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ་བདུན་ལས། དང་པོ་གནས་ལུགས་ཁྱད་པར་གསུམ་ལྡན་དང་དགག་བྱ་ནོར་བ་ནི།༼ ༽དགག་བྱ་ངོས་འཛིན་ཁྱབ་ཆུང་བ་འགོག་པའི་ཚུལ་འདི་ལ་རང་བཞིན་ཁྱད་པར་གསུམ་ལྡན་གྱི་དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་སྟེང་དུ་དེར་གྲུབ་པ་གཅིག་བྱུང་ན་དོན་དམ་དཔྱོད་པའི་རྟགས་ཀྱི་དགག་བྱར་ཡང་འགྱུར་ལ། དེར་འཛིན་པ་ཡང་བདེན་འཛིན་ཀུན་བརྟགས་སུ་འགྱུར་རོ། །འོན་ཀྱང་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ནམ་གནས་ལུགས་ཀྱི་སྟེང་དུ་དེ་ཡོད་པས་དེ་

337

ལྷག་མཐོང་ལ་བསླབ་ཚའགོག་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་སྤྱིར་དངོས་པོ་ཞེས་པ་ལ་ཡང་དོན་བྱེད་ནུས་པ་ལ་བྱས་པ་དང་དགག་བྱའི་དངོས་པོ་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ལ་བཤད་པ་གཉིས་སུ་གོ་དགོས་པ་ལྟར་རང་བཞིན་ལ་ཡང་གནས་ལུགས་ལ་དེར་གསུངས་པ་དང་། གཟུགས་སོགས་ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་པའི་རང་བཞིན་དང་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པའམ་དགག་བྱ་ལ་དེར་གསུངས་པ་སོགས་དུ་མ་འབྱུང་བས་སྐབས་སྟོབས་ཀྱིས་ཤེས་དགོས་སོ་དེ་ཡང་ཁྱད་པར་གསུམ་གྱི་བཅོས་མིན་ཞེས་པ་ནི་རྒྱུ་རྐྱེན་གྱིས་གསར་དུ་བཅོས་པ་མིན་པ་དང་། གཞན་ལ་ལྟོས་པ་ནི་རྒྱུ་རྐྱེན་ལ་ལྟོས་པའོ། །དེས་ན་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་དོན་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །༼ཇ༽“བརྩན་1ལུགས་སྔ་ཕྱི་པ་༼ ༽ཡང་བོད་ཁ་ཅིག་ན་རེ། སྐབས་འདིར་དགག་པར་བྱ་བ་ནི་རང་བཞིན་ཡིན་ལ་རང་བཞིན་དེ་ཡང་ཁྱད་པར་གསུམ་དང་ལྡན་པ་ཞིག་དགོས་སྟེ་ཁྱད་པར་གསུམ་ནི་ངོ་བོའི་ཁྱད་པར་རྒྱུ་དང་རྐྱེན་གྱིས་མ་བསྐྱེད་པ་དང་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཁྱད་པར་གཞན་དུ་མི་འགྱུར་བ་དང་རྣམ་འཇོག་གི་ཁྱད་པར་གཞན་ལ་མི་བལྟོས་པའོ། །ཁྱད་པར་དེ་གསུམ་ཡང་དབུ་མའི་རྩ་བ་ལས་གསུངས་ཏེ།

༼ ༽ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ཇི་ལྟར་གནས་པའི་༼ཇ༽འདི་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཡིན་པས་དགག་བྱར་ག་ལ་རུང་རང་

བཞིན་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ཉིད་རྒྱུ་དང་རྐྱེན་ལས་ནི། །འབྱུང་བ་ཡིན་པར་རིགས་པས་འཐད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་རང་བཞིན་དེ་འདྲ་བ་རྒྱུ་དང་རྐྱེན་ལས་བྱུང་ན་ནི། །དེ་འདྲའི་རང་བཞིན་དེ་རྒྱུ་རྐྱེན་གྱིས་བཅོས་པའི་བྱས་པ་ཅན་དུ་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་ཇི་ལྟར་གནས་པའི་རང་བཞིན་ཡང་ཡིན་ལ་རྒྱུ་རྐྱེན་གྱིས་བཅོས་པའི་བྱས་པ་ཅན་ཡང་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བར། །ཚུལ་ཇི་ལྟ་བུར་ན་རུང་བར་འགྱུར། །ཏེ་དེ་འདྲའི་རང་བཞིན་ཡིན་པ་དང་རྒྱུ་རྐྱེན་གྱིས་བཅོས་པ་ཤིན་ཏུ་འགལ་བས་མི་རུང་ངོ་། །དེ་འདྲའི་རང་བཞིན་དག་ནི་རྒྱུ་རྐྱེན་གྱིས་མ་བྱས་པའི་བཅོས་མིན་དང་། །ཁོ་རང་འཇོག་བྱེད་ཀྱི་བློ་གཞན་ལ་བལྟོས་པ་མེད་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་སྐད་སྨྲ་བ་དེས་ནི་དགག་བྱ་ལེགས་པར་ངོས་མ་ཟིན་ཏེ། དཔེར་ན་བུམ་པ་ངོས་ཟིན་པ་ལ་དངོས་པོའི་ངོ་བོ་སྟོན་པ་ལྟར། 1 འབྲས་མཆན་བཞི་དེབ་ཏུ། བརྩཾཾན་

338

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།
ལྟ་བའི་ཐུན་མོང་མིན་པའི་དགག་བྱ་ངོས་འཛིན་པ་ལ་དེའི་ཁྱབ་བྱེད་རང་བཞིན་ཁྱད་པར་གསུམ་ལྡན་ངོས་

བཟུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །༼ཇ༽གཉིས་པ་དེ་དགག་བྱའི་རང་བཞིན་མིན་པ་ནི། སྤྱིར་མྱུ་གུ་ལ་སོགས་པའི་ཕྱི་ནང་གི་དངོས་པོ་རྣམས་རང་བཞིན་ཁྱད་པར་གསུམ་ལྡན་དེ་འདྲ་བ་ཞིག་ཏུ་གྲུབ་པར་འདོད་ན་དེ་ཉིད་དབུ་མ་པས་ཀྱང་དགག་པར་བྱ་དགོས་མོད་ཀྱང་དེ་འདྲའི་རང་བཞིན་དེ་ཙམ་བཀག་པས་མི་ཆོག་སྟེ་སྐབས་འདིར་དགག་བྱ་ངོས་འཛིན་པ་མ་འཕྱུགས་ཤིང་ལེགས་པར་ངོས་ཟིན་པ་ནི། འདི་ལྟར་དགག་བྱ་གང་ཞིག་བཀག་པ་ན་དེ་བཀག་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་གཞན་བཀག་པ་ལ་མི་ལྟོས་པར་ཆོས་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པའི་དབུ་མའི་ལྟ་བ་རྒྱུད་ལ་སྐྱེ་བར་ངེས་པ་དེ་འདྲ་བའི་དགག་བྱའི་རྩ་བ་མཐར་ཐུག་པ་དེ་གང་ཡིན་བལྟས་ནས་ངོས་འཛིན་པ་ཡིན་ནོ། །༼ཇ༽གསུམ་པ་དེའི་ཁྱད་པར་ཉན་ཐོས་སྡེ་པས་གྲུབ་པས་དགག་བྱར་མི་རུང་བ་ནི། །༼ ༽དེ་འདྲ་ངོས་འཛིན་དགོས་པ་དེ་ལྟར་ན་ཁྱེད་ཀྱིས་གོང་དུ་ངོས་བཟུང་བ་དེ་དགག་བྱ་ཕྱོགས་རེ་བ་ཡིན་པས་ངོས་འཛིན་ཁྱབ་ཆུང་བ་ཡིན་ཏེ། འདུས་བྱས་རྣམས་རྒྱུ་རྐྱེན་གྱིས་བསྐྱེད་པའི་བྱས་པ་དང་སྐད་ཅིག་གིས་འཇིག་པའི་སྒོ་ནས་གནས་སྐབས་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་ནི་བྱེ་མདོ་སོགས་རང་གི་སྡེ་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་གྲུབ་ཟིན་པ་ཡིན་པས་བྱེ་མདོ་སོགས་སྡེ་པ་དེ་དག་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་བསྒྲུབ་མི་དགོས་པར་འགྱུར་བ་དང་། བྱེ་མདོ་སོགས་དེ་དག་གིས་ཀྱང་དངོས་པོ་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་རྟོགས་པར་འགྱུར་བ་སོགས་ཀྱི་སྐྱོན་ཡོད་པས་ན་ཁྱེད་ཀྱི་ངོས་འཛིན་དེས་

སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ལྟ་བའི་སྐབས་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་དགག་བྱ་མཐར་ཐུག་པ་དེ་ག་ལ་ཡིན།༼ཇ༽བཞི་པ་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་ན་གསུམ་ལྡན་དུ་གྲུབ་དགོས་པར་འཕངས་ཀྱང་གསུམ་ལྡན་དེ་དགག་བྱ་མིན་པ་ནི།༼ ༽དེ་ལ་སྤྱིར་དངོས་སྨྲ་བ་སོགས་ཀྱིས་དངོས་པོ་ལ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་ཡོད་པར་ཁས་བླངས་པ་ལ་དེ་ལྟར་དངོས་པོ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་དུ་གྲུབ་པ་ཞིག་ཡིན་ན་འོ་ན་དངོས་པོ་རྣམས་རྒྱུ་རྐྱེན་ལ་མི་བལྟོས་པ་དང་གཞན་དུ་མི་འགྱུར་བ་སོགས་སུ་ཐལ་

339

ལྷག་མཐོང་ལ་བསླབ་ཚབར་འགྱུར་དགོས་སོ་ཞེས་འཕངས་པ་དེ་འདྲ་ནི་དབུ་མའི་གཞུང་རྩ་ཤེ་སོགས་དང་ཚིག་གསལ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་སུ་དུ་མ་ཞིག་ཡོད་ཀྱང་དེ་ལྟར་འཕངས་པ་དེ་དག་གིས་ནི་ཁྱབ་བྱེད་ཀྱི་ངོས་ནས་སྐྱོན་བརྗོད་པ་ཡིན་གྱི། དགག་བྱ་རང་གི་ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་ངོས་བཟུང་བ་མིན་ནོ། །དེ་ཡང་དཔེར་ན་ཕ་རོལ་པོས་བུམ་པ་མིན་པ་ཞིག་བུམ་པ་ཡིན་པར་ཁས་བླངས་པ་ལ་འོ་ན་དངོས་པོ་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་ཁྱབ་བྱེད་དངོས་པོ་ཡིན་པ་བཀག་ན་ཁྱབ་བྱ་བུམ་པ་ཡིན་པ་ཁེགས་འགྲོ་བ་ལ་བསམས་ནས། ཁྱབ་བྱེད་ཀྱི་ངོས་ནས་དངོས་པོར་ཐལ་ཞེས་སྐྱོན་བརྗོད་པ་ཡིན་གྱི་ཁྱབ་བྱ་བུམ་པ་རང་གི་ངོ་བོ་ངོས་འཛིན་པ་མིན་པ་བཞིན་དུ་ཁྱབ་བྱ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་དུ་ཁས་བླངས་ན་ཁྱབ་བྱེད་རང་བཞིན་ཁྱད་པར་གསུམ་ལྡན་དུ་འགྱུར་བ་ལ་དགོངས་ནས་ཁྱབ་བྱེད་རང་བཞིན་ཁྱད་པར་གསུམ་དུ་ཐལ་ཞེས། དེའི་ངོས་ནས་མི་འདོད་པ་ཐལ་བ་འཕངས་ཏེ་སྐྱོན་བརྗོད་ཀྱི་ཁྱབ་བྱ་དགག་བྱ་ཁྱད་པར་བ་དེའི་ངོ་བོ་ངོས་འཛིན་པ་མིན་ཞེས་པའོ། །༼ཇ༽ལྔ་པ་བདེན་པར་གྲུབ་ན་རྒྱུ་རྐྱེན་གྱིས་མ་སྐྱེད་པ་སོགས་དགོས་ཀྱང་དེ་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་དོན་མིན་པ་ནི། ༼ ༽དེ་བཞིན་དུ་རྒྱུ་མཚན་གཞན་ཡང་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པ་དང་ཡང་དག་པར་གྲུབ་པ་དང་བདེན་པར་གྲུབ་ནའང་རྒྱུ་རྐྱེན་གྱིས་མ་བསྐྱེད་པ་གཞན་དུ་མི་འགྱུར་བ་སོགས་སུ་འགྱུར་དགོས་པ་ཡིན་ནའང་རྒྱུ་རྐྱེན་གྱིས་བསྐྱེད་པ་སོགས་དེ་དག་ནི་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པ་སོགས་ཀྱི་དོན་དུ་འཇོག་པ་མིན་ཏེ། དཔེར་ན། བུམ་པ་ལ་མི་རྟག་པས་ཁྱབ་པས་བུམ་པ་མི་རྟག་པར་བསྒྲུབ་ཀྱང་མི་རྟག་པ་དེ་བུམ་པའི་དོན་དུ་འཇོག་མི་རུང་གི། ལྟོ་ལྟིར་བ་སོགས་བུམ་པ་དེ་ཉིད་གཞན་དང་མ་འདྲེས་པར་བྱེད་ནུས་པ་ཞིག་བུམ་པ་དེའི་དོན་དུ་བཞག་དགོས་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པ་སོགས་ཡིན་ན་ཆ་མེད་པའི་དངོས་པོར་འགྱུར་དགོས་ནའང་ཆ་མེད་ཀྱི་དངོས་པོ་འདིར་རྩ་བའི་དགག་བྱར་མི་འདོད་དེ། ཆ་མེད་ཀྱི་དངོས་པོ་དེ་ནི་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་རྣམས་ཀྱི་རང་གིས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་འཛིན་པས་བཏགས་པ་ཙམ་ཡིན་པས་འཛིན་པ་དེ་འདྲ་བ་གྲུབ་མཐས་རྒྱུད་བསླད་པ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་ཅིང་

340

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

ལུས་ཅན་འཁོར་བར་འཆིང་བའི་རྩ་བ་མིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཆ་མེད་ཀྱི་དངོས་པོ་དེ་དག་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་གཏན་ལ་ཕབ་ནས་བསྒོམས་ཀྱང་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་ཞུགས་པའི་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་མ་རིག་པའི་འཛིན་པ་སྟེ་ཡུལ་ཅན་དེ་ལ་ཅི་ཡང་མི་གནོད་པ་ཡིན་པས་ཆ་མེད་སོགས་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་དེ་དག་གི་དོན་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་མཐར་ཐུག་ཀྱང་མ་རིག་པར་མ་ཟད་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་རྣམས་གཏན་ནས་ལྡོག་པར་མི་འགྱུར་པའི་ཕྱིར་རོ། །༼ང༽ལྟ་བ་གཏན་ལ་འབེབས་པ་ན་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་མ་རིག་པའི་ཞེན་ཡུལ་འགོག་པ་གཙོ་བོར་གཟུང་ནས་དེའི་ཡན་ལག་ཏུ་ཀུན་བརྟགས་ཀྱི་ཞེན་ཡུལ་འགོག་ཅེས་གསུངས་པའི་དོན་ནི། ཀུན་བརྟགས་ཀྱི་བདེན་འཛིན་ཕལ་ཆེར་བདེན་འཛིན་མཚན་ཉིད་པར་འོང་པས་དེ་རྒྱུ་མཚན་དུ་བཏགས་ནས་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་ཞེན་ཡུལ་འགོག་པ་སྟེ་དཔེར་ན་བདེན་མེད་དེ་རིགས་པས་དཔྱད་བཟོད་དུ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། དེ་ལྟར་བྱས་ན། དེ་ཕྱིར་རྟེན་འབྱུང་རིགས་པ་འདི་ཡིས་ནི། །ལྟ་ངན་དྲ་བ་མཐའ་དག་གཅོད་པར་བྱེད། །༼ང༽ཅེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །༼ཇ༽དྲུག་པ་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་འཛིན་སྟངས་ལ་དེ་འདྲ་མེད་པས་དེ་བཀག་ཀྱང་མི་ཕན་པ་ནི། ༼ ༽གོང་དུ་བཤད་པའི་རྒྱུ་མཚན་དེས་ན་ལྟ་བས་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་དུས་སུ་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་མ་རིག་པས་ཇི་ལྟར་བཟུང་བའི་དོན་མེད་པར་གཏན་ལ་འབེབས་པ་ཁོ་ན་གཙོ་བོར་བཟུང་ནས། ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་མ་རིག་པའི་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་ཡུལ་འགོག་པ་དེའི་ཡན་ལག་ཏུ་ཀུན་བརྟགས་ཀྱི་བདེན་འཛིན་དང་རྟག་གཅིག་རང་དབང་ཅན་དུ་འཛིན་པ་སོགས་ཀྱི་འཛིན་པས་ཇི་ལྟར་བཟུང་བའི་ཡུལ་རྣམས་སུན་འབྱིན་པའི་ཚུལ་མ་ཤེས་པར་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་མ་རིག་པའི་འཛིན་སྟངས་སུན་འབྱིན་པ་དོར་ནས་གང་ཟག་གི་བདག་འགོག་པའི་ཚེ་ན་རྟག་གཅིག་རང་དབང་ཅན་གྱི་བདག་འགོག་པ་དང་། ཆོས་ཀྱི་བདག་འགོག་པའི་ཚེ་ན་བཟུང་བ་རྡུལ་ཕྲན་ཆ་མེད་དང་འཛིན་པའི་ཤེས་པ་སྐད་ཅིག་ཆ་མེད་དང་རང་བཞིན་ཁྱད་པར་གསུམ་ལྡན་ལ་སོགས་པ་

341

ལྷག་མཐོང་ལ་བསླབ་ཚགྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་ཁོ་ནས་བཏགས་པ་རྣམས་འགོག་པ་དེ་འདྲ་བ་ནི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མི་རུང་སྟེ།མི་རུང་བ་དེ་ལྟ་མིན་ན་ལྟ་བ་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་དུས་སུ་རྟག་གཅིག་རང་དབང་ཅན་དུ་མེད་པ་སོགས་དེ་ཙམ་ཞིག་ལས་གཏན་ལ་མ་ཕབ་པས་ན་བསྒོམ་པའི་ཚེ་ཡང་རྟག་གཅིག་རང་དབང་ཅན་དུ་མ་གྲུབ་པ་སོགས་དེ་ཙམ་ཞིག་བསྒོམ་དགོས་ཏེ། དེའི་རྒྱུ་མཚན་ལྟ་ “བ་1གཏན་ལ་འབེབས་པ་དེ་ནི་བསྒོམ་པའི་དོན་དུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །༼ཇ༽བདུན་པ་དེ་ལ་མཁས་པས་ཡ་མཚན་ཚུལ་ནི།༼ ༽རྒྱུ་མཚན་དེའི་ཕྱིར་བསྒོམས་ནས་མངོན་དུ་གྱུར་པ་དང་གོམས་པ་དེ་མཐར་ཐུག་ནའང་རྟག་གཅིག་རང་དབང་ཅན་དུ་མེད་པ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་དེ་ཙམ་ཞིག་ཏུ་ཟད་ལ།གོང་དུ་བཤད་པ་དེ་ལྟར་ཀུན་བརྟགས་ཀྱི་འཛིན་པས་བརྟགས་པ་ཙམ་གྱི་བདག་གཉིས་མེད་པར་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་ཙམ་གྱིས་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་ཆགས་སོགས་རྣམས་ལྡོག་ཅིང་སྤོང་ནུས་པར་འདོད་ན་ཧ་ཅང་ཡང་ཐལ་ཆེས་ཏེ།དེའི་རྒྱུ་མཚན་ནི་འཇུག་པ་ལས། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པར་འདོད་པའི་ཚེ་ནི་རྟག་པའི་བདག་ཙམ་ཞིག་མེད་པར་མཐོང་བའི་སྒོ་ནས་སྤོང་ཞིང་། །རྟག་པའི་བདག་འདི་ནི་ངར་འཛིན་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་དམིགས་པ་དང་རྣམ་པ་གང་གི་རྟེན་དུའང་མི་འདོད་པ། །དེ་ཕྱིར་ན་རྟག་པའི་བདག་ཙམ་མེད་པར་ཤེས་པས་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་བདག་ཏུ་ལྟ་བ། །དེ་ཉིད་དཔྱིས་ཀྱང་སྟེ་རྩ་བ་ནས་འབྱིན་ནུས་ཞེས་སྨྲ་བ་འདི་ནི་ཤིན་ཏུ་ངོ་མཚར་བའི་གནས་སོ། །ཞེས་གསུངས་ཤིང་། འགྲེལ་པ་ལས་ཀྱང་། རྟག་བདག་བཀག་པ་ཙམ་གྱིས་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་བདག་འཛིན་སྤོང་ངོ་ཞེས་བྱ་བ་ཕན་ཚུན་འབྲེལ་བ་མེད་པར་སྨྲས་པའི་དོན་འདི་ཉིད་དཔེའི་སྒོ་ནས་གསལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རྩ་བས་བཤད་པ་ནི།མི་ཤེས་པ་འགའ་ཞིག་རང་གི་ཁྱིམ་གྱི་རྩིག་པའི་ཕུག་ཏུ་སྦྲུལ་གནས་པར་མཐོང་ནས་དེ་ལ་འཇིགས་བཞིན་དུ་ཡོད་པའི་ཚེ། །མི་གཞན་ཞིག་གིས་ཁྱོད་སྦྲུལ་དེས་མ་འཇིགས་ཤིག་རྩིག་པའི་
1 ལམ་རིམ་དུ། བས་

342

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

ཕུག་འདི་ན་གླང་ཆེན་མེད་དོ་ཅེས་ཁོའི་འཇིགས་པའི་དོགས་པ་བསལ་ཏེ། །གླང་ཆེན་མེད་པར་སྨྲས་པའི་ཚིག་དེ་ལྟ་བུས་སྦྲུལ་གྱི་འཇིགས་པའང་སྤོང་བར་བྱེད་འདོད་པ་ནི། །ཀྱེ་མའོ་ཚུལ་འདི་མཐོང་བའི་ཚེ་མཁས་པ་ཤེས་རབ་ཅན་གཞན་གྱི་གནམ་པོར་ཏེ་བཞད་གད་ཀྱི་གནས་སུ་འགྱུར་བ་ཉིད་དོ། །ཞེས་གསུང་ཏེ། ཚུལ་འདི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཀྱི་སྐབས་ལ་གསུངས་ཀྱང་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ལའང་སྦྱར་དགོས་པར་མཚུངས་ཏེ། སྦྱོར་ལུགས་ནི་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་པ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པར་འདོད་པའི་ཚེ་ཀུན་བརྟགས་ཀྱི་ཆོས་བདག་ཙམ་མེད་པར་མཐོང་བའི་སྒོ་ནས་སྤོང་ཞིང་། །ཀུན་བརྟགས་ཀྱི་ཆོས་བདག་འདི་ནི་མ་རིག་པ་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་དམིགས་པ་དང་རྣམ་པ་གང་གི་རྟེན་དུའང་མི་འདོད་པ། །དེ་ཕྱིར་ན་ཀུན་བརྟགས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་པར་ཤེས་པས་མ་རིག་པ། །ལྷན་སྐྱེས་དེ་ཉིད་དཔྱིས་ཀྱང་སྟེ་རྩ་བ་ནས་འབྱིན་ནུས་ཞེས་སྨྲ་བ་འདི་ནི་ཤིན་ཏུ་ངོ་མཚར་བའི་གནས་སོ། ། ཞེས་སྦྱར་རོ། །
༼ཇ༽གཉིས་པ་རང་ལུགས་ལ་ཁྱད་པར་གསུམ་ལྡན་གྱི་གནས་ལུགས་སྟོང་ཉིད་ཡིན་པར་བཤད་པ་ལ་བཅུ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལུང་དེའི་དོན་གནས་ལུགས་གསུམ་ལྡན་མེད་ན་ཐོས་བསམ་སྒོམ་པར་མི་འགྱུར་བ་ལ་དྲི་བ་ནི། ༼ ༽ཁོ་ན་རེ་འོ་ན་སློབ་དཔོན་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱིས་སྔར་བཤད་པ་ལྟར་མ་བཅོས་པ་དང་གཞན་ལ་བལྟོས་པ་མེད་པ་དེ་ཉིད་རང་བཞིན་གྱི་མཚན་ཉིད་དམ་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་གསུངས་པ་དེ་གལ་ཏེ་རང་བཞིན་དེ་འདྲ་ཞིག་སྲིད་ན་མ་བཅོས་པ་བརྟག་པ་མཐའ་བཟུང་གི་སྒོ་ནས་གསུངས་སམ།ཡང་ན། རང་བཞིན་དེ་འདྲ་བ་ཞིག་དོན་ལ་ཡོད་པ་གང་ཡིན་ཞེས་འདྲི་ན།དེའི་ལན་ནི་དེ་
འདྲའི་རང་བཞིན་འདི་ནི་༼ང༽རང་བཞིན་ཁྱད་པར་གསུམ་ལྡན་དེ་ཡང་གཞི་ཁྱད་པར་བ་འདུས་བྱས་ཀྱི་སྟེང་དུ་འགོག་གི་སྤྱིར་ནི་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་གནས་ལུགས་སྟོང་ཉིད་དེ་རང་བཞིན་ཁྱད་ཆོས་གསུམ་ལྡན་གྱི་རང་བཞིན་དེར་ཡོད་ཀྱང་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་དུ་ནི་མེད་དེ། ཚིག་གསལ་དུ་དུས་གསུམ་དུ་མེ་ལ་མི་འཁྲུལ་ཞེས་པ་ནི་མེ་ཡི་རང་བཞིན་སྟོང་ཉིད་དེ། དེ་ནི་དུས་གསུམ་གར་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ཁོ་

343

ལྷག་མཐོང་ལ་བསླབ་ཚན་ཡིན་ལ། དེས་ན་དང་པོ་ཉིད་ནས་ཡོད་པའི་གཉུག་མའི་ངོ་བོ་གསར་དུ་རྒྱུ་རྐྱེན་གྱིས་མ་བཅོས་པ། སྔར་མེད་གསར་དུ་བྱུང་བ་མིན་པ་ཆུའི་ཚ་བ་རྐྱེན་མེ་ལ་ལྟོས་པ་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་པར་དང་པོ་ཉིད་ནས་གཞན་ལ་མ་ལྟོས་པར་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ཚུ་རོལ་དང་ཕ་རོལ་དང་རིང་ཐུང་སོགས་གཞི་འགའ་ཞིག་ལ་ལྟོས་ནས་བཞག་པ་ལྟར་མ་ཡིན་པར་གཞི་གང་ལ་ལྟོས་ཀྱང་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ལས་མ་འདས་པས་འཇོག་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་ལ་མ་ལྟོས་པ་དེ་ནི་མེ་ཡི་རང་བཞིན་ཡིན་ནོ། །མེ་ཡི་ངོ་བོར་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་དེ་ཡང་རང་གི་ངོ་བོས་ཡོད་པ་ཡང་མ་ཡིན་ལ་ཐ་སྙད་དུ་མེད་པ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །རང་གི་ངོ་བོས་མེད་པ་དེ་ལྟར་ཡིན་མོད་ཀྱི་ཉན་པ་པོ་སྐྲག་པ་སྤང་བའི་ཕྱིར་རྟོག་པས་བཏགས་ཙམ་དུ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་དོ་ཞེས་བརྗོད་དོ། །ཞེས་གསུངས། ༼ ༽ལན་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོར་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་འདི་ནི་གནས་པ་ཉིད་དོ་ཅེས་གསུངས་པའི་ཆོས་ཉིད་དེ་ལ་རང་བཞིན་ཞེས་བཞག་པ་དེ་ཡིན་ཏེ་དེ་ནི་བཅོས་མ་མིན་པ་དང་གཞན་ལ་རག་ལས་པ་མིན་པའོ། །༼ཇར༽རང་བཞིན་དེ་ནི་ཡོད་དེ། ༼ཇ༽ཤེས་བྱེད། འཇུག་འགྲེལ་ལས། ཁྱད་པར་དུ་མཛད་པ་རྣམ་པ་དེ་ལྟ་བུའི་རང་བཞིན་དེ་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་སློབ་དཔོན་ཀླུ་སྒྲུབ་གྱིས་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པ་ཞིག་ཡོད་དམ་ཞེས་འདྲི་ན།དེའི་ལན་ནི་རང་བཞིན་གང་གི་དབང་
དུ་མཛད་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོར་འདི་སྐད་དུ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་བྱུང་ཡང་རུང་མ་བྱུང་ཡང་རུང་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་འདི་ནི་གནས་པ་ཉིད་དོ་ཞེས་རྒྱས་པར་གསུངས་པའི་རང་བཞིན་ཆོས་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་ནི་ངེས་པར་ཡོད་པ་ཉིད་དོ། །༼ ༽དེ་ལ་ཁོས་དྲིས་པ་ནི་༼ཇ༽ཡང་དྲིས་པ་ཆོས་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་འདི་ཡང་ཅི་ཞིག །༼ ༽ཡིན་ཟེར་རོ། །དེའི་ལན་ནི་༼ཇ༽ལན་མིག་ལ་སོགས་པ་འདི་དག་གི་སྡོད་ལུགས་མཐར་ཐུག་པའི་རང་བཞིན་དེ་ཡིན་ནོ། །༼ ༽ཡང་༼ཇ༽དྲིས་པ་༼ ༽དེ་ལ་ཁོ་བོས་དྲིས་པ་ནི་མིག་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་གི་སྡོད་ལུགས་མཐར་ཐུག་པའི་རང་བཞིན་ཡང་གང་འདྲ་ཞིག་ཅེས་འདྲི་ན་དེའི་ལན་ནི།༼ ༽མིག་ལ་སོགས་པ་
༼ཇ༽ལན་དེ་དག་གི་བཅོས་མ་མ་ཡིན་པ་༼ཇ༽སྟེ་རྫུན་པ་མིན་པ་ཉིད་དང་༼ཇ༽རྒྱུ་རྐྱེན་གཞན་ལ་

344

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

བལྟོས་པ་མེད་པའི་སྡོད་ལུགས་སམ་གནས་ལུགས་གང་ཡིན་པ་སྟེ་གནས་ལུགས་དེ་ཡང་མ་རིག་པའི་རབ་རིབ་དང་དེའི་བག་ཆགས་ཀྱིས་མ་བསླད་པའི་སྒོ་ནས་རབ་རིབ་དེ་དང་དེའི་བག་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་གི་ཤེས་པས་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་རང་གི་ངོ་བོ་གང་ཡིན་པ་དེའོ།།

༼ ༽དེ་ལ་ཁོས་དྲིས་པ་༼ཇ༽ཡང་དྲིས་པ་ཇི་དེ་ལྟ་བུའི་རང་བཞིན་དེ་ཡོད་དམ་ཞེ་ན།༼ ༽དེ་ལ་ལན་
སྨྲས་པ་༼ཇ༽ལན་མེད་དོ་ཞེས་དེ་སྐད་སུ་ཞིག་གིས་སྨྲ་བར་བྱེད།གལ་ཏེ་རང་བཞིན་དེ་ལྟ་བུ་མེད་ན་ནི་ཅིའི་དོན་དུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་ལམ་བསྒོམ་པར་བྱེད་པར་འགྱུར་ཏེ། དོན་གང་གི་ཕྱིར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་དཀའ་བ་བརྒྱ་ཕྲག་རྩོམ་པ་ནི་ཆོས་ཉིད་དམ་རང་བཞིན་དེ་ལྟ་བུ་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་དོན་དེའི་ཕྱིར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་དེ་ལྟར་དཀའ་བ་བརྒྱ་ཕྲག་རྩོམ་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་མདོའི་ཤེས་བྱེད་ཀྱི་ཁུངས་དང་བཅས་པས་བསྒྲུབས་སོ། །
༼ཇ༽གཉིས་པ་སྔར་བཀག་པའི་རང་བཞིན་དང་གནས་ལུགས་རང་བཞིན་མིང་གཅིག་ཀྱང་དོན་མི་འདྲ་བ་ནི། ༼ ༽དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ་དེ་ལྟར་ཡིན་ན་འོ་ན་སྔར་གོང་དུ་ཁྱེད་ཀྱིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་མ་བཀག་གམ་སྙམ་ནས་འདྲི་ན། ལན་ནི་ནང་གི་བློས་བཏགས་པ་ལ་ལྟོས་པ་མིན་པའི་ཆོས་རྣམས་ལ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་ནི་རྡུལ་ཙམ་ཡང་མེད་དོ་ཞེས་ཁོ་བོ་ཅག་གིས་སྔར་ལན་དུ་མར་མ་སྨྲས་སམ། ཏེ་སྨྲས་སོ། །དེ་ལྟར་ལན་དུ་མར་སྨྲས་ཟིན་པ་དེས་ན་དེ་འདྲ་བའི་ནང་གི་བློས་བཏགས་པ་ལ་མ་ལྟོས་པའི་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་དུ་ནི་འདུས་བྱས་སོགས་ཀྱི་ཆོས་གཞན་རྣམས་གྲུབ་པ་ལྟ་ཅི་སྨོས་ཏེ། ཆོས་ཉིད་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་དེ་ཡང་དེ་འདྲའི་རང་བཞིན་དེར་གྲུབ་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་དེ།དེའི་ཤེས་བྱེད་ཚིག་གསལ་ལས། གོང་དུ་མེའི་ཚ་བ་ཡང་རྒྱུ་རྐྱེན་གཞན་གྱིས་བྱས་པའི་ཕྱིར་མེའི་རང་བཞིན་མ་

345

ལྷག་མཐོང་ལ་བསླབ་ཚཡིན་པར་གསུངས་ནས་མེའི་རང་བཞིན་ཉིད་ངོས་བཟུང་བའི་ཕྱིར་ལུང་འདི་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་འདས་པ་དང་མ་འོངས་པ་དང་ད་ལྟ་བའི་དུས་གསུམ་གང་དུའང་མེ་ལ་མི་འཁྲུལ་བར་གནས་ཤིང་། མེའི་གཉུག་མ་སྟེ་མེའི་གཞི་འམ་གཤིས་ལ་གནས་པའི་ངོ་བོ་རྒྱུ་རྐྱེན་གྱིས་མ་བཅོས་པ་སྟེ་དེ་འདྲའི་རང་བཞིན་གང་ཞིག་སྔར་མ་བྱུང་བ་ལས་ཕྱིས་གསར་དུ་གཞན་གྱིས་འབྱུང་བར་བྱས་པའི་བཅོས་མ་མ་ཡིན་པ་དང་དེ་འདྲའི་རང་བཞིན་གང་ཞིག་དཔེར་ན་ཆུའི་ཚ་བ་འདི་སྔ་མའི་དཔེ་འམ་སྔར་མེད་མེ་བཏང་བས་གསར་དུ་བྱས་པ་ལྟ་བུ་ཚུ་རོལ་དང་ཕ་རོལ་༡གཉིས་ཕན་ཚུན་གཅིག་ལ་གཅིག་ལྟོས་པའི་ཚུལ་ལམ་༢ཨཾཾ་བཏགས་ཅན་འདི་གཉིས་ཕྱི་མའི་དཔེ་རིང་པོ་དང་ཐུང་ངུ་གཉིས་ཀྱང་གོང་གི་དེ་ལྟ་བུར་ལྟོས་པའི་ཚུལ་ལྟར་དེ་འདྲའི་རང་བཞིན་ཡང་རྒྱུ་དང་རྐྱེན་ལ་བལྟོས་པ་དང་བཅས་པ་མ་ཡིན་ལ་དེ་ལྟར་ལྟོས་པ་དང་བཅས་པར་མ་གྱུར་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་རང་བཞིན་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཡིན་པར་བརྗོད་དོ། །དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ་ཅི་མེའི་རང་གི་ངོ་བོ་བཅོས་མིན་དང་ལྟོས་མིན་དེ་ལྟ་བུར་གྱུར་པའི་རང་བཞིན་དེ་ཡོད་དམ་ཞེས་

ེའདྲི་ན་ ི དེའི་ལན་ལ་དེ་འདྲའི་རང་བཞིན་དེ་ནི་རང་གི་ངོ་
བོས་ཡོད་པའང་མ་ཡིན་ལ་གཏན་ནས་མེད་པའང་མ་ཡིན་ནོ། །རང་གི་ངོ་བོས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཞིང་གཏན་མེད་མིན་པ་དེ་ལྟ་ཡིན་མོད་ཀྱི་འོན་ཀྱང་དོན་འདི་སྟོན་པའི་ཚེ་ཉན་པ་པོ་རྣམས་ཀྱིས་སྐྲག་པ་སྤང་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རང་བཞིན་དང་ཆོས་ཉིད་ཅེས་བྱ་བའི་ཐ་སྙད་སྔར་མེད་པ་ལ་གློ་བུར་དུ་སྦྱར་ཞིང་སྒྲོ་བཏགས་ནས་ཐ་སྙད་ཀུན་རྫོབ་དེའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཏུ་དེ་ཡོད་དོ་ཞེས་བརྗོད་པར་བྱའོ། །ཞེས་རང་བཞིན་དེ་ཡང་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པ་བཀག་ནས་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པར་གསུངས་སོ། །༼ཇ༽གསུམ་པ་རྩོད་པ་སྤང་བ་ནི།༼ ༽གལ་ཏེ་ཁོ་ན་རེ་ཉན་པ་པོའི་སྐྲག་པ་སྤང་བའི་ཕྱིར་དུ་སྒྲོ་བཏགས་ནས་བསྟན་པར་གསུངས་པ་ཡིན་པས་ན་སློབ་དཔོན་རང་ཉིད་ཡོད་པར་མི་བཞེད་དོ་སྙམ་ནས་འདྲི་ན་ལན་ལ་ཚུལ་དེ་ནི་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དགོས་པ་ཉན་པ་པོ་

346

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

སྐྲག་པ་སྤང་བ། དེའི་ཕྱིར་དུ་བཏགས་ནས་གསུངས་པ་ནི་རང་བཞིན་དེར་མ་ཟད་ཆོས་གཞན་
རྣམས་ཀྱང་ཡིན་པས་ཆོས་གཞན་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱང་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །༼ཇ༽བཞི་པ་དེ་ཡོད་པར་མ་ཟད་རྒོལ་གཉིས་ཀས་ཁས་ལེན་པར་འཇུག་ནུས་པ་ནི། ༼ ༽དེ་བས་ན་རང་བཞིན་དེ་ཡོད་

དེ། འཇུག་འགྲེལ་གོང་དུ་དྲངས་པ་ལྟར་དོན་རང་བཞིན་དེ་འདྲ་བ་དེ་མེད་ན་ཚངས་སྤྱོད་དོན་མེད་དུ་ཐལ་བའི་གནོད་པ་བརྗོད་ནས་བསྒྲུབས་ཤིང་། ཡང་འཇུག་འགྲེལ་ལས། རང་བཞིན་འདི་ནི་སློབ་དཔོན་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱིས་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པ་འབའ་ཞིག་ཏུ་མ་ཟད་ཀྱི། གང་ཟག་གཞན་ཡང་རང་བཞིན་གྱི་དོན་འདི་ཁས་ལེན་དུ་གཞུག་པར་ནུས་པ་ཡིན་པས་ན་རང་བཞིན་འདི་ནི་རང་གཞིན་ནམ་རྒོལ་ཕྱིར་རྒོལ་གཉིས་ཀ་ལ་གྲུབ་པ་ཉིད་དུའང་རྣམ་པར་བཞག་གོ །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །༼ཇ༽ལྔ་པ་དེ་མེད་ན་མྱང་འདས་ཀྱང་དོན་དམ་བདེན་པ་མིན་པས་གྲོལ་བ་མེད་དགོས་པ་ནི། ༼ ༽རང་བཞིན་ཡོད་པ་དེ་གཞན་དུ་མེད་པར་འདོད་ན་ནི་དབུ་མ་པའི་ལུགས་ལ་གྲོལ་བ་ཐོབ་པ་མི་སྲིད་པར་འདོད་དགོས་ཏེ་འགོག་བདེན་དོན་དམ་པ་དེ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་མི་སྲིད་དེ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཐོབ་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་མྱང་འདས་དེ་མངོན་སུམ་དུ་བྱས་པའི་དོན་ཡིན་ལ། མྱང་འདས་དེ་ཡང་སྐབས་འདིར་འགོག་པའི་བདེན་པར་བཤད་ཅིང་འགོག་པའི་བདེན་པ་དེ་ཡང་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ཡིན་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །༼ཇ༽དྲུག་པ་མྱང་འདས་ཐོབ་པའི་ཚེ་དེ་མངོན་དུ་བྱ་དགོས་པར་བསྟན་པ་ནི། ༼ ༽དེའི་ཤེས་བྱེད་ཀྱི་ཁུངས་ཀྱང་མྱང་འདས་ཐོབ་པའི་“ཚ1་ནི་དོན་དམ་པ་འགོག་པའི་བདེན་པ་མངོན་སུམ་དུ་བྱ་དགོས་པར་རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་པའི་འགྲེལ་པར་འབད་པ་དུ་མས་བསྒྲུབས་སོ། །༼ཇ༽བདུན་པ་ཁྱད་པར་གསུམ་ཚང་ཡང་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པས་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པ་མིན་པ་ནི། ༼ ༽གོང་དུ་བཤད་པ་དེ་ལྟར་ན་མིག་ལ་སོགས་
1 མཆན་བཞི་དེབ་ཏུ། ཚད ལམ་རིམ་དང་འབྲས་མཆན་བཞི་དེབ་ཏུ། ཚེ

347

ལྷག་མཐོང་ལ་བསླབ་ཚཔའི་འདུས་བྱས་འདི་དག་ནི་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་དུའང་མ་གྲུབ་ལ། ཆོས་ཉིད་ལ་རང་བཞིན་དུ་བཞག་པའི་རང་བཞིན་དེར་ཡང་མ་གྲུབ་པས་རང་བཞིན་གང་དུའང་མ་གྲུབ་པ་དང་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ནི་ཆོས་ཉིད་ལ་རང་བཞིན་དུ་བཞག་པའི་རང་བཞིན་དེར་གྲུབ་ཀྱང་དོན་དམ་བདེན་པ་ཆོས་ཉིད་ལ་རང་བཞིན་དུ་བྱས་པའི་རང་བཞིན་དེར་འཇོག་བྱེད་བཅོས་མ་མིན་པ་དང་། གཞན་ལ་མི་བལྟོས་པ་དེ་གཉིས་ཀྱིས་བཞག་པས་ནི་དོན་དམ་དེ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པར་མ་སོང་བས་དོན་དམ་དེ་ཉིད་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་དེར་ཅུང་ཟད་ཀྱང་གྲུབ་པ་མེད་པར་འཇོག་དགོས་པས་དོན་དམ་དེ་ཉིད་ཐ་སྙད་དུ་གྲུབ་པ་ཙམ་མོ། །༼ཇ༽བརྒྱད་པ་ཁྱད་པར་གསུམ་གྱི་དོན་བཤད་པ་ནི།

༼ ༽འདིར་བཅོས་མའི་དོན་ནི་ཁོ་རང་སྔར་མེད་
པ་ལ་ཕྱིས་གསར་དུ་འབྱུང་བ་འམ་ཕྱིས་གློ་བུར་དུ་སྐྱེ་བའི་བྱས་པ་དང་གཞན་ལ་བལྟོས་པའི་དོན་ནི་རྒྱུ་རྐྱེན་གཞན་ལ་བལྟོས་པའོ། །
༼ཇ༽དགུ་པ་གཞན་གྱིས་འགལ་བར་བརྩད་པའི་ལན་མཛད་པ་ནི། ༼ ༽དེ་ལྟར་གཟུགས་སོགས་རྣམས་ཆོས་ཉིད་ལ་རང་བཞིན་དུ་བྱས་པ་དེ་དང་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་ཏེ། རང་བཞིན་དེ་གཉིས་གང་དུའང་མ་གྲུབ་པས་ན་གཟུགས་སོགས་ལ་གནས་པ་ཙམ་གྱིས་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རང་བཞིན་མ་མཐོང་ལ་དེ་ལྟར་མ་མཐོང་བས་ན་ཆོས་ཉིད་ལ་རང་བཞིན་དུ་བྱས་པའི་རང་བཞིན་དེ་བལྟ་བའི་ཕྱིར་དུ་ལམ་བསྒོམ་པར་བྱེད་པས་ན་དེའི་གཞི་མ་ཚངས་སྤྱོད་ཀྱང་དོན་མེད་དུ་མི་འགྱུར་བར་གསུངས་ཤིང་། དེར་མ་ཟད་ཆོས་རྣམས་ལ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་གཏན་མི་འདོད་པ་དང་གློ་བུར་དུ་རང་རང་གི་ཐ་སྙད་ཀྱི་རང་བཞིན་ཁས་བླངས་པ་གཉིས་མི་འགལ་བར་ཡང་བཤད་དེ།དེ་ཡང་འཇུག་འགྲེལ་ལས།༼ཇ༽ གཞན་གྱིས་འགལ་བར་རྩོད་ཚུལ་༼ ༽འདི་ལ་ཐོག་མར་གཞན་གྱིས་རྒོལ་བའི་ཚིག་སྨྲས་པ་ནི་ཀྱེ་མ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དོན་དུ་མར་འཇུག་

348

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

པ་ལས་འདིར་སྨད་པའི་སྒྲའོ་མ་ལ་སྟེ་གཞི་“ནུས་1སམ་མ་ནས་ཞེས་པ་སྟེ་ཕལ་པ་རྣམས་ཀྱང་གཞི་ནས་མ་འགྲིག་རྩ་བ་ནས་མ་བྱུང་ཟེར་བ་དང་རྐང་ནས་མ་བྱུང་ཟེར་བ་ལྟ་བུའོ། །གང་ཟག་གང་ཞིག་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་དངོས་པོ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་འདོད་ཅིང་ཡང་གློ་བུར་བའི་ཐ་སྙད་དུ་བཅོས་མ་མ་ཡིན་པ་དང་གཞན་ལ་བལྟོས་པ་མེད་པའི་རང་བཞིན་ཡང་འདོད་པའི་གང་ཟག་ཁྱོད་ནི་ཕན་ཚུན་འགལ་ཞིང་མ་འབྲེལ་བའི་དོན་བརྗོད་པ་ཞིག་གོ།༼ ༽ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་ལ་ལན་༼ཇ༽མི་འགལ་བའི་ལན་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་སྐད་སྨྲ་བ་པོ་ཁྱོད་ཀྱིས་ནི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དགོངས་པ་མ་རིག་པ་ཞིག་སྟེ་བསྟན་བཅོས་ལས་དེ་ལྟར་གསུངས་པ། འདི་ཡི་དགོངས་པ་ནི་གལ་ཏེ་མིག་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་རང་གི་ངོ་བོ་རྒྱུ་རྐྱེན་གྱིས་བྱས་པའི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་བྱིས་པ་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོས་ཀྱང་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ནུས་པའི་སྒོ་ནས་གཟུང་བར་བྱ་བ་གང་ཡིན་པའི་ངོ་བོ་འདི་ཉིད་མིག་ལ་སོགས་པ་དེ་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་མཐར་ཐུག་པ་ཡིན་ན་ནི། དེ་འདྲའི་རང་བཞིན་དེ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་གྱུར་པ་སྟེ་འཁྲུལ་པར་གྱུར་པས་ཀྱང་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ནུས་པའི་ཕྱིར་ན་རང་བཞིན་དེ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་དུ་ལམ་སྒོམ་པ་དང་ཚངས་པར་སྤྱོད་པ་དོན་མེད་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ན་རྒྱུ་མཚན་གང་གི་ཕྱིར་དེ་འདྲའི་མིག་སོགས་ཀྱི་ངོ་བོ་འདི་ཉིད་དེ་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་མཐར་ཐུག་པ་དེ་མ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར་རང་བཞིན་མཐར་ཐུག་དེ་བལྟ་བའི་དོན་དུ་ལམ་སྒོམ་པ་དང་ཚངས་པར་སྤྱོད་པ་དོན་དང་བཅས་པ་དང་འབྲས་བུ་དང་བཅས་པར་འགྱུར་རོ། །༼ཇ༽ཁྱད་པར་གསུམ་ལྡན་དུ་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་ཚུལ་༼ ༽རང་བཞིན་མཐར་ཐུག་དེ་ཡང་སློབ་དཔོན་ཟླ་གྲགས་བདག་གིས་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་གློ་བུར་བའི་ཐ་སྙད་དེ་ལ་བལྟོས་ནས་ནི་སྔར་མེད་གསར་བྱུང་གི་བཅོས་མ་མིན་པ་དང་རྒྱུ་རྐྱེན་གཞན་ལ་མི་བལྟོས་པ་ཉིད་དུ་བརྗོད་དོ། །གང་ཞིག་བྱིས་པའི་སྐྱེ་བོས་བལྟ་བར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པའི་ངོ་བོ་དེ་ཉིད་ནི་རང་
1 མཆན་བཞི་དེབ་གཉིས་ཀར། ནས་

349

ལྷག་མཐོང་ལ་བསླབ་ཚབཞིན་མཐར་ཐུག་པ་ཡིན་པར་རིགས་པ་ཡིན་ལ་དེ་འདྲའི་རང་བཞིན་དེར་འཇོག་བྱེད་བཅོས་མིན་སོགས་དང་བལྟ་བར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་དེ་ཙམ་གྱིས་ནི་དོན་དམ་པ་དེ་ཉིད་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་དངོས་པོ་༼ཇ༽སྟེ་བདེན་གྲུབ་མ་ཡིན་ཅིང་༼ཇ༽གཏན་ནས་མེད་པའི་དངོས་པོ་མེད་པ་སྟེ་ངོ་བོ་གཏན་ནས་མེད་པའང་མ་ཡིན་ཏེ་དོན་དམ་པ་དེ་ནི་སྤྲོས་པ་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་བྲལ་ཞིང་ཞི་བ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།། ཞེས་གསུངས་སོ། །༼ཇ༽བཅུ་པ་དེའི་དོན་རང་གི་ངོ་བོས་ཡོད་པ་དང་གཏན་མེད་མིན་པ་ནི།༼ ༽སྐབས་འདིར་དངོས་པོ་ཡོད་མེད་ནི་སྔར་གོང་དུ་གཉིས་སུ་སྨྲ་བའི་སྐབས་སུ་བཤད་པ་ལྟར་རང་གི་ངོ་བོས་ཡོད་པ་ལ་དངོས་པོ་ཡོད་པ་དང་ངོ་བོ་ཡེ་མེད་ལ་དངོས་པོ་མེད་པར་བྱེད་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །༼ཇ༽བཅུ་གཅིག་པ་དོན་དམ་བརྟགས་པ་ནི། ད་ལྟ་༼ ༽སོ་སྐྱེའི་སྐབས་ལྟ་བ་ཐོག་མར་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་དུས་འདིར་ཆོས་རྣམས་ལ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་དུ་གྲུབ་པ་རྡུལ་ཙམ་ཡང་མེད་པར་གཏན་ལ་ཕབ་པའི་ཚེ་གང་གཏན་ལ་ཕབ་པའི་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པའི་སྟོང་ཉིད་དེ་ནི། གཟུགས་སོགས་ཀྱི་ཆོས་འདི་དག་ཁྱད་གཞིར་བྱས་པའི་སྟེང་དུ་ཁྱད་ཆོས་སུ་ཡོད་པ་ཡིན་པས་བློ་གཅིག་གི་ཡུལ་ན་ཁྱད་གཞི་གཟུགས་སོགས་དང་ཁྱད་ཆོས་སྟོང་ཉིད་དེ་གཉིས་ཀ་ཡོད་པ་མི་འགལ་ཞིང་དེ་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་བཞིན་དུ་དེར་སྣང་བའི་གཉིས་སྣང་ཡོད་ལ་གཉིས་སྣང་དེ་མ་ལོག་པས་ན་བློ་ངོ་དེའི་སྣང་བ་དང་བཅས་པའི་སྟོང་ཉིད་དེ་རྣམ་གྲངས་མ་ཡིན་པའི་དོན་དམ་བདེན་པ་བཏགས་པ་བར་འགྱུར་རོ། །འོན་ཀྱང་བློ་དེའི་ངེས་ངོའི་སྟོང་ཉིད་དང་སྣང་ངོའི་སྟོང་ཉིད་གཉིས་ཁྱད་པར་ཤིན་ཏུ་ཆེ་ཞིང་། དེའི་ངེས་ངོའི་སྟོང་ཉིད་ནི་སྟོང་ཉིད་དངོས་ཡིན་ནོ། །༼ང༽དེ་ལྟར་གཟུགས་སོགས་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པའི་སྟོང་ཉིད་ནི་གཟུགས་སོགས་ཀྱི་སྟེང་དུ་ཁྱད་ཆོས་སུ་ཡོད་ལ་དེ་འདྲའི་ཁྱད་གཞི་ཁྱད་ཆོས་ཀྱི་ཚོགས་དོན་དཔེར་ན་མྱུ་གུ་དང་མྱུ་གུ་བདེན་མེད་ཀྱི་ཚོགས་དོན་དེ་མྱུ་གུ་བདག་མེད་དུ་རྟོགས་པའི་རིགས་ཤེས་རྗེས་དཔག་གི་ངོར་ཡོད་

350

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།
ཅིང་དེ་འདྲའི་གཉིས་སྣང་མ་ལོག་པས་དེའི་ངོར་སྟོང་ཉིད་དོན་དམ་བདེན་པ་བཏགས་པ་བ་དང་མྱུ་གུ་བདག་མེད་དུ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་གི་ངོར་དེ་འདྲའི་གཉིས་སྣང་དེ་ལོག་པས་དེ་གཉིས་ཁྱད་གཞི་ཁྱད་ཆོས་སུ་འཇོག་པའང་བློ་དེའི་ངོར་མི་འཐད་པས་བློ་གཞན་ཞིག་གིས་འཇོག་དགོས་ཞེས་གསུངས། འདིའི་དོན་ལམ་རིམ་ཆུང་བར་དོན་དམ་པ་དེ་ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་ཁྱད་པར་མེད་ཀྱང་ཡུལ་གྱི་ངོས་ནས་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་དགག་བྱའི་སྤྲོས་པ་ཐམས་ཅད་ཞི་བ་དང་གཉིས་སྣང་གི་སྤྲོས་པ་ཐམས་ཅད་ཞི་བའི་ཁྱད་ཆོས་གཉིས་ལྡན་ཞིག་དགོས་ཤིང་། དེ་ཡང་མྱུ་གུ་བདེན་མེད་དེ་རྟོགས་པའི་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་གི་ངོར་དེ་གཉིས་ཀ་ཡིན་ཀྱང་མྱུ་གུ་བདག་མེད་དུ་རྟོགས་པའི་རིགས་ཤེས་རྗེས་དཔག་གི་ངོར་གཉིས་སྣང་གི་སྦྲོས་པ་མ་ལོག་པས་དེའི་ངོར་དགག་བྱའི་སྤྲོས་པ་ཞི་བའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཡིན་ཀྱང་གཉིས་སྣང་གི་སྤྲོས་པ་ཞི་བའི་དེ་བཞིན་ཉིད་མིན་པས་དེའི་ཆ་ནས་དེའི་ངོར་དོན་དམ་བདེན་པ་བཏགས་པ་བ་ཡིན་ཀྱང་སྤྱིར་དེ་དེའི་ངོར་དོན་དམ་བདེན་པ་བཏགས་པ་བ་མ་ཡིན་པར་གསུངས་ཀྱང་འདིས་ལམ་རིམ་ཆེ་བ་ལ་ཡང་ཞིབ་ཆ་འདོན་དགོས་སོ་ཞེས་༼ང༽གསུངས།
༼ཇ༽བཅུ་གཉིས་པ་དོན་དམ་དངོས་གནས་པར་སྤྲོས་པ་བྲལ་ཚུལ་ནི། ༼ ༽དུས་གང་གི་ཚེ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་རྟོགས་པའི་ལྟ་བ་དེ་ཉིད་གོམས་པས་དོན་དེ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཚེ་ནི་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་དེའི་ངོར་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་བཞིན་དུ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཉིད་དུ་སྣང་བའི་འཁྲུལ་སྣང་ཐམས་ཅད་ལྡོག་པས་ན་ཆོས་ཉིད་དེ་མངོན་སུམ་དུ་བྱས་པའི་ཤེས་པས་ཆོས་ཅན་གཟུགས་སོགས་དེ་མི་དམིགས་ཤིང་མི་མཐོང་བ་ཡིན་པས། དེ་ལྟ་བུའི་ཆོས་ཉིད་སྟོང་ཉིད་དེ་དང་ཆོས་ཅན་གཟུགས་སོགས་གཉིས་བློ་དེའི་ངོ་ན་མེད་པ་ཡིན་ལ་དེ་མེད་པས་ཆོས་ཉིད་དང་ཆོས་ཅན་དེ་གཉིས་ཆོས་ཉིད་དང་ཆོས་ཅན་དུ་འཇོག་པ་ནི་ཆོས་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་བློ་དེས་བཞག་ཏུ་མེད་པས་ཐ་སྙད་པའི་བློ་གཞན་ཞིག་གི་ངོས་ནས་བཞག་དགོས་སོ། །༼ཇ༽བཅུ་གསུམ་པ་དོན་དམ་ནི་སྤྲོས་བྲལ་ཡིན་ཀྱང་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་

351

ལྷག་མཐོང་ལ་བསླབ་ཚམི་དགོས་པ་ནི། དེ་ལྟར་ན་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ནི་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་དགག་བྱའི་སྤྲོས་པ་ཐམས་ཅད་ཞི་བའི་སྟེང་དུ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་བཞིན་དུ་དེར་སྣང་བའི་འཁྲུལ་སྣང་གི་སྤྲོས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རྣམ་པར་ལོག་པ་ཙམ་ཞིག་ལ་འཇོག་པས་དེ་འདྲའི་དོན་དམ་བདེན་པ་དེ་ཁས་བླངས་ཀྱང་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་ཁས་བླང་ག་ན་དགོས། ཚིག་གསལ་ལས་ཀྱང་།༼ང༽དངོས་པོ་རྣམས་མ་རིག་པའི་རབ་རིབ་ཀྱི་མཐུས་དམིགས་ཞེས་པ་ནི་མ་རིག་པའི་རབ་རིབ་ཀྱིས་མཐུས་དམིགས་པའི་དངོས་པོ་རྣམས་ཞེས་པ་སྟེ། འདི་འདྲའི་རིགས་མང་པོ་འབྱུང་བའི་དོན་སློབ་ལམ་ན་མ་རིག་པའི་རབ་རིབ་ཀྱིས་མ་བསླད་པའི་ཤེས་པ་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་ཟག་མེད་མ་གཏོགས་པ་མེད་པས་གཟུགས་སོགས་ཀུན་རྫོབ་པ་རྣམས་འཇོག་བྱེད་ཐ་སྙད་པའི་ཤེས་པ་ལ་མ་རིག་པའི་བསླད་པ་ཡོད་པ་ལ་དགོངས་ནས་ཀྱང་ཀུན་རྫོབ་པ་རྣམས་ལ་མ་རིག་པས་བཞག་ཅེས་པ་དང་། མ་རིག་པས་བསྐྱེད། དེས་དམིགས་ཅེས་པ་ཡང་སྐབས་མང་པོར་གསུངས་པའོ། །༼ང༽གཟུགས་སོགས་ཀྱི་དངོས་པོའི་བདག་ཉིད་དམ་ངོ་བོ་གཉིས་ཡོད་པ་ལས་དངོས་པོ་དེའི་རྣམ་པ་མ་རིག་པའི་རབ་རིབ་ཀྱི་མཐུས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་སྣང་ཞིང་དམིགས་པ་གང་ཡིན་པའི་བརྫུན་པའི་བདག་ཉིད་དམ་ངོ་བོ་དེའི་སྒོ་ནས་ནི་ཡུལ་དུ་མི་འགྱུར་བས་བརྫུན་པའི་བདག་ཉིད་དམ་ངོ་བོ་དེ་མ་གཟིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་དངོས་པོ་དེའི་བདག་ཉིད་དམ་རང་བཞིན་ནམ་ངོ་བོ་གང་གི་སྒོ་ནས་འཕགས་པ་མ་རིག་པའི་རབ་རིབ་དང་དེའི་བག་ཆགས་གང་རུང་གིས་མ་བསླད་ཅིང་དེ་དང་བྲལ་བ་རྣམས་ཀྱི་མཉམ་གཞག་གི་ཡུལ་དུ་འགྱུར་

ུ ཏེ་དངོས་པོའི་ངོ་བོ་གང་གི་སྒོ་ནས་རབ་རིབ་དང་བྲལ་བའི་མཉམ་གཞག་གི་
ཡུལ་དུ་འགྱུར་བའི་ངོ་བོ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་ནི་དངོས་པོ་དེ་དག་གི་རང་བཞིན་མཐར་ཐུག་ཉིད་དུ་རྣམ་པར་བཞག་གོ །ཞེས་དང་། གཟུགས་སོགས་དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་སྡོད་ལུགས་ཀྱི་རང་བཞིན་མཐར་ཐུག་དུ་གྱུར་པ་རང་བཞིན་གྱི་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་སྟོང་ཉིད་སྤྲོས་པ་གཉིས་པོ་ཐམས་ཅད་

352

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

དང་བྲལ་བ་མཉམ་གཞག་ལ་ཇི་ལྟར་ཤར་བ་དེ་ཡང་ནི་དེ་ལ་ཤར་བ་ལྟར་གཞན་ལ་བརྟགས་པ་དང་བརྗོད་པ་དང་དཔེ་དང་གཏན་ཚིགས་ཀྱིས་དངོས་སུ་བསྒྲུབ་ཏུ་མེད་པས་ན་ཅི་ཡང་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་གཟུགས་སོགས་སུ་སྣང་བ་ལྟར་གྱི་དངོས་པོ་ལོག་པའི་སྒོ་ནས་དངོས་པོ་མེད་པ་ཙམ་ཞིག་ཡིན་པས་མཉམ་གཞག་དེའི་ངོར་ངོ་བོ་བཟུང་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར་དངོས་པོའི་རང་བཞིན་དེ་ལྟར་གནས་ཀྱི་རང་བཞིན་དེ་ནི་གཟུགས་སོགས་ཀྱི་དངོས་པོའི་རང་བཞིན་དུ་སྟེ་དངོས་པོ་རྟེན་དང་རང་བཞིན་བརྟེན་པའི་ཚུལ་དུ་མཉམ་གཞག་གི་ངོ་ན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །༼ཇ༽གསུམ་པ་ཆོས་ཉིད་སྒྲུབ་པ་རང་དབང་བར་འདོད་པ་དགག་པ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་དབུ་སེམས་སུའི་ལུགས་ལ་དགག་པ་ལ་བཏགས་ཡོད་དགོས་པས་དགག་བྱ་བཅད་པ་ལ་མ་ལྟོས་པའི་རང་དབང་བའི་སྒྲུབ་པར་འདོད་པ་མི་འཐད་ཚུལ་ནི། ཇོ་ནང་བས་དུས་འཁོར་དང་རྒྱུད་བླ་མའི་ཁུངས་བྱེད་ཁུལ་གྱི་༼ ༽བོད་ཀྱི་མཁས་པར་ཁས་འཆེ་བ་གང་དག་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་དགག་བྱ་ཆོས་དང་གང་ཟག་གི་བདག་གཉིས་ལ་སོགས་པའི་སྤྲོས་པ་རྣམ་པར་བཅད་པ་ཙམ་ཞིག་ལ་མི་འཇོག་པར་སྔོ་སེར་ལ་སོགས་པ་རྫས་སོ་སོ་མ་འདྲེས་པ་བློ་ལ་ཤར་བ་ལྟར། དོན་དམ་པར་ཡིན་གནས་ལུགས་རྟོགས་པའི་༼ཇ༽ཚེ་ནའང་བློ་མ་འཁྲུལ་བའི་ཡུལ་དུ་ཁོ་རང་གི་ངོ་བོ་གཞན་དང་མ་འདྲེས་པར་ཡུལ་སྟེང་ནས་གཞན་ལ་ལྟོས་མེད་དུ་རང་དབང་དུ་གྲུབ་པའི་ཚུལ་གྱིས་འཆར་བར་༼ ༽འདོད་པ་དང་གང་ཤར་བ་དེ་ལྟར་དུ་ཡོད་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་ཡོད་པར་ངེས་པ་ནི་༼ཇ༽དུས་འཁོར་དང་ཐོགས་མེད་ཀྱི་ལུགས་ཀྱི་ཟབ་མོའི་དོན་རྟོགས་པའི་ལྟ་བ་མཐར་ཐུག་ཡིན་པར་འདོད་ཅིང་། ༼ཇ༽ཀླུ་སྒྲུབ་དང་སེང་བཟང་སོགས་ཀྱིས་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་གང་ལ་གང་ཟག་དང་ཆོས་ཀྱི་བདག་གཉིས་སུ་ཞེན་པའི་གཞིར་གྱུར་པའི་ཕྱི་ནང་གི་ཆོས་འདི་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་རྟོགས་པ་ནི། ༼ཇ༽ཆད་ལྟ་དང་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བའི་གོལ་ས་སྟེ་ལོག་“པའམ་1ནོར་འདི་ཡང་དག་བའི་ལྟ་བའི་ལོག་ཕྱོགས་ལྟ་བ་
1 འབྲས་མཆན་བཞི་དཔེ་དེབ་ཏུ། ས་འམ

353

ལྷག་མཐོང་ལ་བསླབ་ཚལོག་སའམ་ལོག་ལྟར་སོང་བའི་དོན་ཏེ་དཔེར་ན་ལམ་ནོར་སར་ཕྱིན་པ་ལ་ལམ་ལོག་སར་ཕྱིན་པ་དང་། ལམ་གོལ་སར་ཕྱིན་པ་ཟེར་བ་བཞིན་ནོ། །དེས་ན་ལམ་གྱི་གོལ་ས་དང་། ལམ་གྱི་ནོར་ས་དང་། ལམ་གྱི་ལོག་ས་སོགས་དོན་གཅིག་པ་བཞིན་དུ་ལྟ་བའི་གོལ་ས་དང་། ལྟ་བའི་ནོར་ས་དང་། ལྟ་བའི་ལོག་ས་སོགས་ཀྱང་དོན་གཅིག་ཏུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །སར་འདོད་པ་འདི་འདྲ་བ་ནི་༼ཇ༽དེ་ནང་པའི་ལུགས་ཙམ་ཡང་མིན་ཚུལ་ནི་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གི་གསུང་རབ་ཐམས་ཅད་ལས་ཕྱི་རོལ་ཏུ་གྱུར་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་རྒྱུ་མཚན་ནི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་འཁོར་བར་འཆིང་བའི་རྩ་བ་བདག་ཏུ་འཛིན་པ་ལྡོག་དགོས་པར་ནི་ཁྱེད་རང་ཡང་ཤིན་ཏུ་འདོད་ལ། དེས་གང་དུ་བཟུང་ན་བདག་སྟེ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཉིད་ཏུ་བཟུང་པ་ཡིན་ཞིང་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་བཟུང་བའི་གཞི་ནི་ཕུང་སོགས་ཕྱི་ནང་གི་ཆོས་འདི་དག་ཡིན་པས་གཞི་དེ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་བཟུང་བ་ལ་བརྟེན་ནས་གཞི་དེ་རང་བཞིན་

གྱིས་མེད་བཞིན་དུ་དེར་སྣང་བས་བསླུས་ཏེ་ཆགས་པས་འཁོར་བར་འཆིང་བའི་རྒྱུ་མཚན་དེས་གཞི་དེ་ཉིད་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་འཆིང་བ་དེ་གཅོད་དགོས་པ་ལ་དེ་དེ་ལྟར་རྟོགས་པས་དེ་འདྲའི་འཆིང་བ་བདག་འཛིན་དེ་མི་ལྡོག་པར་བདག་འཛིན་དེའི་ཡུལ་དང་ཕྱོགས་གང་ནའང་མེད་པའི་བདག་འཛིན་དེ་དང་འབྲེལ་མེད་ཀྱི་ཆོས་གཞན་ཏེ་གཞི་གང་དང་ཡང་མ་འབྲེལ་བར་རང་དབང་དུ་གྲུབ་པའི་དོན་ཞིག་བདེན་པར་ཡོད་པར་རྟོགས་པས་བདག་ཏུ་འཛིན་པ་ལྡོག་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་ལོག་པའི་དོན་འདི་འདྲ་བ་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །༼ཇ༽དོན་འདི་ནི་ཤིན་ཏུ་ཡང་མཚར་ཆེ་སྟེ་དཔེར་ན། མི་འགའ་ཞིག་ཤར་ཕྱོགས་ན་སྦྲུལ་མེད་བཞིན་དུ་ཡོད་པར་བཟུང་ནས་སྦྲུལ་གྱིས་སྐྲག་སྟེ་སྡུག་བསྔལ་བར་གྱུར་ལ་དེ་ལྟར་སྡུག་བསྔལ་བར་གྱུར་པའི་སྡུག་བསྔལ་དེ་ལྡོག་པའི་ཐབས་ལ་གཞན་ཞིག་ན་རེ་ཁྱོད་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་དེ་ནི་ཤར་ཕྱོགས་སུ་སྦྲུལ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མ་གྲུབ་པོ་སྙམ་དུ་བཟུང་བས་ནི་སྦྲུལ་འཛིན་དེ་མི་ལྡོག་གི།འོན་ཀྱང་ནུབ་ཕྱོགས་ན་ཤིང་སྡོང་ཡོད་
དོ་སྙམ་དུ་ཟུངས་ཤིག་དང་དེ་ལྟར་བཟུང་བ་དེས་ཁྱོད་ཀྱི་སྦྲུལ་འཛིན་དང་སྡུག་བསྔལ་དེ་

354

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

ངེས་པར་ལྡོག་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་ཟེར་བ་དང་ཁྱད་པར་ཅི་ཡང་མི་སྣང་ངོ་། །༼ཇ༽གཉིས་པ་བདག་ལེགས་སུ་འདོད་པས་དེ་རྒྱང་རིང་དུ་སྤང་བར་གདམས་པ་ནི།དེ་ལྟར་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་དེས་ན་སྐྱེས་བུ་གང་ཞིག་བདག་ལེགས་པའི་ཕྱོགས་སུ་བསྒྲུབ་འདོད་པ་དག་གིས་ནི་ལོག་པའི་ལྟ་བ་དེ་འདྲ་བ་དེ་རྒྱང་རིང་དུ་སྤངས་ནས་འཁོར་བར་འཆིང་བར་བྱེད་ཅིང་རྒུད་པ་སྟེ་ཉམས་པའམ་དམན་པར་བྱེད་པ་དང་ཕུང་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་བ་མ་རིག་པའི་འཛིན་སྟངས་ཏེ་འཛིན་ཚུལ་ལམ་འཛིན་ལུགས་ཀྱི་ཡུལ་སུན་འབྱིན་པའི་ཐབས་མ་ནོར་བ་ཞིག་ལ་འབད་པར་བྱའོ། །ཐབས་དེ་ཡང་ངེས་པའི་དོན་གྱི་གསུང་རབ་དང་། ངེས་དོན་གྱི་གསུང་རབ་དེའི་དོན་དེ་ལས་གཞན་དུ་དྲང་དུ་མི་རུང་བར་ངེས་པ་གཏིང་ནས་ཚུགས་པར་བྱེད་པའི་རིགས་པའི་སྒོའི་རྣམ་གྲངས་ཀྱི་ཚོགས་ཤིན་ཏུ་གྲངས་མང་ཞིང་རྒྱ་ཆེ་བ་རྣམས་གསལ་བར་གསུངས་པའི་འཕགས་པ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་གཞུང་རྩ་ཤེ་སོགས་དང་དེའི་འགྲེལ་པ་སོགས་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་དག་གི་དོན་ཤེས་ཤིང་བསྒོམ་པར་བྱས་ཏེ་སྲིད་པ་འཁོར་བའི་རྒྱ་མཚོའི་ཕ་རོལ་ཏུ་འགྲོ་བར་གྱིས་ཤིག །༼ཇ༽གསུམ་པ་ཐར་པ་དོན་གཉེར་ལ་དགག་བྱ་མ་ནོར་བ་གཅེས་ཚུལ་༼ ༽དེ་ལྟར་གོང་དུ་བཤད་པའི་དགག་བྱ་ལ་ལོག་རྟོག་འགོག་པའི་ཚུལ་དེ་དག་ནི་དབུ་མའི་ལྟ་བ་རྙེད་པའི་གོལ་ས་འམ་ནོར་ས་གཅོད་པ་ལ་ཤིན་ཏུ་ཕན་པའི་གནད་ཆེ་བ་ཡིན་པར་མཐོང་ནས་སྐབས་འདིར་སྤྲོས་ཏེ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡན་གྱི་དགག་བྱ་ལ་གཞན་གྱིས་ལོག་པར་རྟོག་པ་འགོག་ཚུལ་ཡིན་ནོ། །
ད་ནི་གོང་གི་ས་བཅད་གསུམ་པ་རང་ལུགས་ཀྱི་དགག་བྱ་ངོས་བཟུང་བ་ལ་དོན་ཚན་གསུམ་སྟེ།དངོས་ཀྱི་དོན་དགག་བྱ་ངོས་བཟུང་བ་དང་། དེ་དགག་བྱ་གཞན་རྣམས་ལ་སྦྱོར་མི་སྦྱོར་གྱི་ཚུལ་དང་། དགག་བྱ་ལ་དོན་དམ་གྱི་ཁྱད་པར་སྦྱོར་མི་སྦྱོར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་༼ཇ༽ལ་དགག་བྱ་སྤྱིར་བསྟན་པ་དང་། རིགས་པའི་དགག་བྱའི་གཙོ་ཕལ་གྱི་ཁྱད་

355

ལྷག་མཐོང་ལ་བསླབ་ཚཔར་དང་། རྟོག་པ་གང་ཡིན་གྱི་ཞེན་ཡུལ་དགག་མི་རིགས་པ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ་དགག་བྱ་གཉིས་སུ་བསྟན་པདང་། རིགས་པའི་དགག་བྱ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་༼ ༽དངོས་དོན་དགག་བྱ་ངོས་

བཟུང་བ་ནི། སྤྱིར་དགག་བྱ་ལ་ལམ་གྱི་དགག་བྱ་དང་རིགས་པའི་དགག་བྱ་གཉིས་ཡོད་དོ། །དེ་ལ་དང་པོ་ལ་གཉིས་ཡོད་པ་ལམ་གྱི་དགག་བྱ་ནི། དབུས་མཐའ་ལས།༼ཇ༽སེམས་ཉོན་མོངས་པ་༼ ༽ནི་གང་ཞིག་སྐྱེས་པས་སེམས་མ་ཞི་ཞིང་རང་དབང་མེད་པ་དང་ལས་སུ་མི་རུང་བར་བྱེད་པ་ཞིག་གོ། ཉོན་མོངས་པ་ཡང་ཡིན་ལ་ལམ་དང་ཐར་པ་སོགས་ལ་སྒྲིབ་པ་ཡང་ཡིན་པ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་ཡི་༼ཇ༽སྟེ་མ་ཞི་པའམ་རྙོག་པར་བྱེད་པའི་སྒྲིབ་པའོ་དེ་ལྟར་ཉོན་མོངས་པའི་སྒྲིབ་པ་དང་། །༼ཇ༽སེམས་ཀྱི་ཤེས་བྱ་

༼ཇ༽ཐམས་ཅད་གཅོད་པའི་སྒྲིབ་པ་ནི་ཤེས་པར་བྱ་བའི་གནས་ལ་སྒྲིབ་པ་སྟེ། ཉོན་མོངས་
ལྟར་སེམས་དངོས་སུ་རང་དབང་མེད་པའི་མ་ཞི་བ་ཉིད་དུ་མི་བྱེད་ཀྱང་། ཉོན་མོངས་ཀྱི་མཐུ་དང་བག་ཆགས་ཀྱི་མཐུས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཡུལ་རྣམས་ལ་བློ་མི་གསལ་ཞིང་མི་བདེ་བར་བྱེད་ཅིང་འཁྲུལ་བར་བྱེད་པས་ཤེས་བྱ་ཤེས་པ་ལ་གེགས་བྱེད་པའོ། །དེ་ལྟར་ན་སྒྲིབ་པ་ནི་འདིར་ཉོན་མོངས་པ་དང་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པ་གཉིས་

ཉིད་དུ་སྟེ་དེ་གཉིས་ཁོ་ནར་བསྟན་ཅིང་། །གཉིས་པོ་དེར་ནི་སྒྲིབ་པ་ཐམས་ཅད་འདུས་དེ། །སྒྲིབ་པ་དེ་ཟད་ནས་ནི་གྲོལ་བ་མྱང་འདས་ཐོབ་པར་འདོད་དོ། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར། ཉོན་མོངས་པ་དང་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པ་གཉིས་སོ། །༼ ༽ལམ་གྱི་དགག་བྱ་༼ཇ༽འདི་ལ་མེད་པ་མི་རུང་བའི་རྒྱུ་མཚན་འདི་ནི་ཤེས་བྱ་ལ་ཡོད་པའི་དགག་བྱ་ཡིན་ཏེ། ལམ་གྱི་དགག་བྱ་འདི་མེད་ན་ལུས་ཅན་ཐམས་ཅད་འབད་རྩོལ་ལ་ལྟོས་མེད་དུ་གྲོལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །༼ཇ༽གཉིས་པ་ལ་དགུ་ལས། དང་པོ་༼ ༽དབྱེ་བ་ནི་འོ་ན་རིགས་པའི་དགག་བྱ་༼ཇ༽ལ་དངོས་དང་བརྒྱུད་པའི་དགག་བྱ་གཉིས་དང་། དེ་རེ་རེ་ལའང་ཐ་སྙད་དཔྱོད་བྱེད་རིགས་པའི་དགག་བྱ་བདག་རྟག་འཛིན་དང་། དེའི་ཞེན་ཡུལ་ལྟ་བུ་གཉིས་དང་། དོན་དམ་དཔྱོད་པའི་རིགས་པའི་དགག་བྱ་བདེན་འཛིན་དང་། དེའི་ཞེན་ཡུལ་ལྟ་

356

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

བུ་གཉིས་འཇོག་ཚུལ་༼ ༽གང་ཞེ་ན་དེ་ནི། རྩོད་ཟློག་ལས། ཡང་ན་སྐྱེས་བུ་ཁ་ཅིག་གཞན་གྱིས་སྤྲུལ་པ་བྱས་པ་ཡི། །བུད་མེད་དེ་ལ་ནི་བུད་མེད་དངོས་ཡིན་པར་འཁྲུལ་ཏེ་འདི་ནི་བུད་མེད་ཡིན་ནོ་སྙམ། །ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་འཛིན་པ་འབྱུང་ཞིང་ཆགས་པ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ་ཆགས་པ་སྐྱེ་བ་དེ་ལ་སངས་རྒྱས་ལ་སོགས་པའི་སྤྲུལ་པ་ཡིས། །ཆགས་པ་སྐྱེ་བ་དེ་འགོག་པར་བྱེད་༼ ༽པ་དེ་བཞིན་དུ་ཚིག་སྤྲུལ་པ་ལྟ་བུས་དགག་བྱ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་ཀྱང་དེར་སྣང་བ་སྤྲུལ་བའི་བུད་མེད་ལ་ཆགས་པའི་བདེན་ཞེན་དེ་འགོག་པར་བྱེད་པ་འདི་ནི་གོང་གི་དཔེ་དེ་ལྟ་བུ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པའི་རང་འགྲེལ་ལས། ཡང་ན་སྐྱེས་བུ་ཁ་ཅིག་སྤྲུལ་བའི་བུད་མེད་བུད་མེད་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་བ་སྟེ་བུད་མེད་ཀྱི་དངོས་པོ་སྟོང་པ་ཡིན་ལ་བུད་མེད་ཀྱི་དངོས་པོར་མ་གྲུབ་པའི་སྤྲུལ་བའི་བུད་མེད་དེ་ལ་དམིགས་ནས་འདི་ནི་དོན་དམ་པར་བུད་མེད་དོ་སྙམ་དུ་ལོག་པར་འཛིན་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་ལོག་པར་འཛིན་པ་དེའི་ཕྱིར་སྐྱེས་བུ་དེ་ལོག་པར་འཛིན་པ་དེའི་དབང་གིས་ི འདོད་ཆགས་བསྐྱེད་པ་ལ། འདོད་ཆགས་བསྐྱེད་པ་དེ་བཟློག་པའི་ཐབས་སུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའམ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཉན་ཐོས་ཀྱིས་སྤྲུལ་པ་ཞིག་སྤྲུལ་ལ་སྤྲུལ་བ་དེས་སྐྱེས་བུ་དེའི་ལོག་པར་འཛིན་པ་དེ་ཟློག་པར་བྱེད་དོ། །དཔེ་དེ་བཞིན་དུ་ངའི་རང་བཞིན་གྱིས་ཚིག་སྟོང་པ་སྤྲུལ་པ་ལྟ་བུ་དེས་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ལ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་མེད་པ་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ། བརྫུན་པའི་རང་བཞིན་སྤྲུལ་པའི་བུད་མེད་དང་འདྲ་བའི་དངོས་པོ་དེ་དག་ལ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་ཡོད་པར་འཛིན་པའི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་བློ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཟློག་པར་བྱེད་དོ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ༼ཇ༽ཡུལ་ཅན་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་འཛིན་པ་བདག་འཛིན་སོགས་ལ་དགག་བྱར་གསུངས་པ་དང་ཡུལ་ཅན་འཛིན་པ་དེས་ཇི་ལྟར་བཟུང་བའི་ཡུལ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་ལ་དགག་བྱར་མཛད་པ་གཉིས་ཡོད་དོ། །༼ཇ༽གཉིས་པ་ཡུལ་གྱི་

357

ལྷག་མཐོང་ལ་བསླབ་ཚདགག་བྱ་གཙོ་བོར་འགོག་དགོས་ཚུལ་ནི།༼ ༽གཉིས་ཡོད་པ་འོན་ཀྱང་འདིར་དགག་བྱའི་གཙོ་བོ་ནི་ཕྱི་མ་ཡུལ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་དེ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། ༼ཇ༽རྣམ་འགྲེལ་ལས། འདི་ཡུལ་སུན་“བྱུང་1མེད་པར་ནི། །དེ་སྤོང་བར་ནི་ནུས་མ་ཡིན། །ནས། ཡིན་གྱི་ཕྱི་ཚུལ་དག་གི་མིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡུལ་ཅན་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ལྡོག་པ་ལ་ཡུལ་ཅན་ལོག་པ་དེས་བཟུང་བའི་ཡུལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་དེ་ཐོག་མར་དགག་དགོས་པས་སོ། །༼ཇ༽གསུམ་པ་དེའི་ཚུལ་ནི།༼ ༽དེ་འདྲའི་ཡུལ་འགོག་པ་འདི་ཡང་རྟེན་འབྲེལ་༼ཇ༽རྟགས་གྱི་རྟགས་སམ་གཏན་ཚིགས་ཀྱིས་༼ཇ༽ཆོས་ཅན་གང་ཟག་དང་ཆོས་ཀྱི་སྟེང་དུ་༼ཇ༽བསྒྲུབ་བྱ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་ཡོད་པ་འགོག་པ་ལྟ་བུ་༼ ༽དང་མཐའ་བཞི་ལས་མི་སྐྱེ་བའི་རྟགས་ཀྱིས་དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་འགོག་པ་ལྟ་བུ་དང་གཅིག་དུ་ཕྲལ་གྱི་རྟགས་ཀྱིས་མྱུ་གུ་བུ དེན་པར་གྲུབ་པ་འགོག་པ་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཡིན་ནོ། །
༼ཇ༽བཞི་པ་དེ་ཡོད་མི་རུང་བ་ནི། ༼ ༽རིགས་པས་དངོས་སུ་འགོག་པའི་རིགས་པའི་དགག་བྱ་འདི་ནི་ཤེས་བྱ་ལ་མེད་པ་ཞིག་ངེས་པར་དགོས་ཏེ། དགག་བྱ་འདི་ཡོད་ན་རིགས་པས་དངོས་སུ་དགག་པར་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །༼ཇ༽ལྔ་པ་སྒྲོ་འདོགས་འགོག་ཚུལ་ནི། ༼ ༽དགག་བྱ་འདི་ཤེས་བྱ་ལ་མེད་པ་དེ་ལྟ་བུ་ཡིན་ནའང་དགག་བྱ་འདི་ཡོད་པར་འཛིན་པའི་སྒྲོ་འདོགས་ཀྱི་བློ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་སྐྱེ་ཞིང་དེས་འཁོར་བར་འཆིང་བས་ན་དགག་བྱ་འདི་རིགས་པས་ངེས་པར་དགག་དགོས་ལ། དགག་བྱ་འདི་འགོག་པའི་ཚུལ་ལ་འང་ཐོ་བས་བུམ་པ་བཅོམ་ཞིང་བཤིག་ནས་མེད་པར་བྱས་པ་ལྟ་བུར་གཞི་ནས་ཡོད་པ་ཞིག་སླར་མེད་པར་བཏང་བ་མིན་གྱི། དགག་བྱ་དེ་ཉིད་གཞི་ནས་མེད་པ་ལ་དེ་ལྟར་མེད་པར་ངོ་ཤེས་པའི་ངེས་ཤེས་བསྐྱེད་པར་བྱེད་པ་སྟེ་དགག་བྱ་དེ་མེད་པར་ངེས་པའི་ངེས་ཤེས་དེ་སྐྱེས་ན་དེ་ཡོད་པར་འཛིན་པའི་འཁྲུལ་ཤེས་ལྡོག་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །༼ཇ༽རྣམ་འགྲེལ་ལས། རང་གི་སྦྱོར་བ་དག་ལ་དེའི། །རང་གི་ངོ་བོས་སྦྱོར་བ་འམ། །དོན་ལ་གནོད་བྱེད་ངོ་
1 འབྲས་མཆན་བཞི་དེབ་ཏུ། ཕྱུང་

358

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

བོ་སྟེ། །དཔོགས་ན་ཡོད་པ་མེད་ཕྱིར་རམ། །ཕན་ཚུན་ཐ་དད་བསྒྲུབ་ཕྱིར་ཏེ། །“བསྟན་1དངོས་དང་ནི་འཇིག་པ་བཞིན། །ཚད་མ་གཞན་གྱི་གནོད་ཕྱིར་ཡང་། །ངེས་འབྱུང་དང་ནི་ལྟོས་བཅས་བཞིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའི་སྣང་རུང་འགལ་དམིགས་དང་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ལོག་རྟོག་ལྡོག་ཚུལ་ཤེས་དགོས་པ་རྗེའི་སྲས་ཀྱི་མཐུ་བོ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་བཤད་དང་ཊཱིཀ་ཆེན་ལྟར་ཏེ། མཁས་པ་བློ་ལྡན་གྱི་ཚད་མའི་ལམ་བསྒྲིགས་ལས་སྤངས་གཉེན་གྱི་གནོད་བྱ་གནོད་བྱེད་ཀྱི་ཚུལ་རྟོགས་པ་ལ་འགལ་དམིགས་ཀྱི་རྟགས་དང་གཙོ་བོ་ལྷན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་ལ་བརྟེན་པའི་འགལ་དམིགས་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་དང་འགལ་འབྲེལ་གྱི་རྣམ་བཞག་རྣམས་ཤེས་དགོས་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ལྟར་མ་ཤེས་ན་སྤོངས་“གཉན་2ཚིག་སྤྱིར་འགྲོ་བས་འདིར་འབད་དགོས་སོ། །དྲུག་པ་རིགས་པས་བསྒྲུབ་པའང་དོན་གནས་གྲུབ་ཚུལ་༼ ༽དགག་བྱའི་འགོག་ཚུལ་དེ་ལྟར་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་རིགས་པས་བསྒྲུབ་པའི་ཚུལ་ལ་འང་ས་བོན་གྱིས་མྱུ་གུ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་ལྟར་དོན་སྔར་མེད་པ་ཅིག་གསར་དུ་ཡོད་པར་བསྒྲུབ་པ་མིན་གྱི། ཆོས་དེའི་ཚུལ་ཐོག་མ་ནས་ཇི་ལྟར་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་ལ་དེ་ལྟར་ཡིན་པར་རིགས་པས་ངོ་སྤྲད་དེ་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་ངེས་ཤེས་བསྐྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །༼ཇ༽རྒྱན་དང་རྒྱུད་བླ་མ་ལས། འདི་ལ་བསལ་བྱ་ཅི་ཡང་མེད། །བཞག་པར་བྱ་བ་ཅུང་ཟད་མེད། །ཡང་དག་ཉིད་ལ་ཡང་དག་ལྟ། །ཡང་དག་མཐོང་ནས་རྣམ་པར་གྲོལ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བདུན་པ་དགག་བྱ་རིགས་པས་སེལ་ཚུལ་དང་དོན་གྲུབ་ཚུལ་གྱི་ཁུངས་༼ ༽དེ་ལྟར་ཡང་རྩོད་ཟློག་ལས་ཀྱང་། ཁ་ཅིག་འགོག་བྱེད་ཀྱི་ཚིག་མེད་པར་ཡང་༼ ༽དགག་བྱ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་ཏེ་མེད་པ་ཡི། །འགོག་པ་སྟེ་དགག་པའི་ངོ་བོ་སྟོང་པ་དེ་ཉིད་འགྲུབ་པར་འགྱུར་ན་འོ་ན་དབུ་མ་པ་ཁྱོད་ཀྱིས་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་དོ་ཞེས་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་འགོག་པའི་ཚིག་སྨྲས་པ་དེས་ཅི་ཞིག་བྱ་ཞེས་སྨྲས་པ། །དེ་ལ་ལན་བཤད་པ་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་

1 མཆན་བཞི་དེབ་ཏུ། བརྟན
2 འབྲས་མཆན་བཞི་དེབ་ཏུ། གཉེན

359

ལྷག་མཐོང་ལ་བསླབ་ཚགྲུབ་པ་འགོག་བྱེད་ཀྱི་ཚིག་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་དེས་ནི་གཞི་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་དེ་ཉིད་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་ཅེས་པར། །ངོ་སྤྲད་ནས་གོ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་གྱི་ཚིག་གིས་རང་བཞིན་སྔར་ཡོད་པ་དེ་གསར་དུ་མེད་པར་བཏང་བའི་སྒོ་ནས་སེལ་བར་བྱེད་པ་མིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་ཤིང་། དེའི་རང་འགྲེལ་ལས་ཀྱང་། རྟོག་གེ་པ་ཁྱོད་ཀྱིས་འདི་སྐད་དུ་འགོག་བྱེད་ཀྱི་ཚིག་དག་མེད་པར་ཡང་སྟེ། ཚིག་དེ་མ་གཏོགས་པར་ཡང་དགག་བྱ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་མེད་པའི་འགོག་པ་འགྲུབ་ན་འོ་ན་འགྲུབ་པ་དེ་ཅི་ཞིག་ཡིན་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་མེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྨྲས་པའི་དབུ་མ་པ་ཁྱོད་ཀྱི་ཚིག་དེས་ཀྱང་ཅི་ཞིག་བྱེད་ཅེས་སྨྲས་པ་གང་ཡིན་པ་འདི་ལ་ལན་བཤད་པར་བྱ་སྟེ།དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པའོ་ཞེས་བྱ་བའི་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་འགོག་བྱེད་ཀྱི་ཚིག་འདི་ནི་དངོས་པོ་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་ཉིད་གསར་དུ་བཅོས་པའི་སྒོ་ནས་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་གྱི། འོན་ཀྱང་ཐོག་མ་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་དེ་ཉིད་ལ་དངོས་པོ་རྣམས་རང་བཞིན་མེད་པའོ་ཞེས་བརྡ་སྤྲད་ནས་གཞན་ལ་གོ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །དཔེར་ན། སྐྱེས་བུ་འགའ་ཞིག་ན་རེ་ལྷས་བྱིན་ཁྱིམ་ན་མེད་པར་ཤེས་བཞིན་དུ་ཡང་ཚིག་གིས་ལྷས་བྱིན་ཁྱིམ་ན་ཡོད་དོ་ཞེས་ཟེར་བ་ན་ཚིག་དེས་ལྷས་བྱིན་ཁྱིམ་ན་ཡོད་པ་ཡང་བྱེད་མི་ནུས་པ་དང་། ཡང་ལྷས་བྱིན་དེ་ཁྱིམ་ན་མེད་པར་ཤེས་པ་ལ་གཞན་ཁ་ཅིག་ན་རེ་ལྷས་བྱིན་ཁྱིམ་འདི་ན་མེད་དོ་ཞེས་ཟེར་བ་ན་ཡང་ཚིག་དེས་ལྷས་བྱིན་མེད་པར་མི་བྱེད་ཀྱི། ལྷས་བྱིན་ཁྱིམ་དེ་ན་མི་སྲིད་པར་སྟོན་པ་འབའ་ཞིག་ཏུ་སྟེ་ཁོ་ནར་ཟད་དོ། །དཔེ་དེ་བཞིན་དུ་དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བའི་ཚིག་དེ་ཡང་དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་དེ་གློ་བུར་དུ་མེད་པ་ཉིད་དུ་བྱེད་པ་མ་ཡིན་གྱི། འོན་ཀྱང་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་

360

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

སྒྱུ་མའི་སྐྱེས་བུ་ལྟར་སྐྱེས་བུ་གང་ཞིག་ཡང་དག་པར་གྲུབ་པའི་ངོ་བོ་དང་བྲལ་བའི་དངོས་པོ་རྣམས་ལ་ཡང་དག་པར་གྲུབ་པའི་ངོ་བོ་ཡོད་པར་འཁྲུལ་ཞིང་རྨོངས་པའི་ཕྱིར། ན་འདིར་དངོས་པོ་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་དོ་ཞེས་སྨྲས་པའི་ཚེ་བྱིས་པའི་སྐྱེ་བོ་མ་རིག་པས་བསྒྲིབས་ཏེ་འཁྲུལ་ཞིང་རྨོངས་པ་རྣམས་ཀྱིས་དངོས་པོ་རྣམས་ལ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་དང་བཅས་པ་ཉིད་མེད་བཞིན་དུ་ཡང་ཡོད་པར་སྒྲོ་བཏགས་པའི་དངོས་པོ་དེ་རྣམས་ལ་རང་བཞིན་དེ་འདྲ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་གོ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་པས། དེ་སྐད་དུ་སྨྲས་པའི་དོན་དེ་ལ་ཁྱོད་ཀྱིས་འདི་སྐད་དུ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ན་ཚིག་མེད་པའང་སྟེ་ཚིག་མ་གཏོགས་པར་ཡང་དངོས་པོ་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐོག་མ་ནས་རབ་ཏུ་གྲུབ་པ་ཡིན་ན། དབུ་མ་པ་ཁྱོད་ཀྱིས་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བའི་ཚིག་སྨྲས་པ་དེས་ཅི་ཞིག་བྱེད་ཅེས་སྨྲས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་འོས་པ་དང་རིགས་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསལ་བར་གསུངས་པ་ལྟར་ཤེས་པར་བྱའོ། །༼ཇ༽བརྒྱད་པ་གནད་དེ་འདྲ་མ་གོ་བར་ཡོད་ན་དགག་མི་ནུས་མེད་ན་དགག་མི་དགོས་པས་དགག་སྒྲུབ་མི་འདོད་པ་འགལ་ཚུལ་ནི།༼ ༽རྒྱུ་མཚན་དེའི་ཕྱིར་བོད་འགའ་ཞིག་འདི་སྐད་དུ་གཞི་ནས་ཡོད་ན་ནི་རིགས་པས་འགོག་མི་ནུས་༼ཇ༽ན་ལོག་རྟོག་ཇིལྟར་སེལ་ལ་གཏན་ནས་མེད་ན་ནི་རིགས་པས་དགག་མི་དགོས་༼ཇ༽ན་ལོག་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་ཇི་ལྟར་སེལ་༼ ༽པས་ཆོས་ཐམས་ཅད་དགག་སྒྲུབ་དང་བྲལ་བ་ཁོ་ན་ཡིན་པས་དགག་སྒྲུབ་ཀྱི་རིགས་པའི་འདི་ཚུན་ཆད་ཡིན་འདི་ཕན་ཆད་མིན་ནོ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་དཔྱད་པ་མང་པོ་བྱེད་པ་ནི། ཐ་སྙད་ཀྱི་ཚིག་ཙམ་ལ་མཐའ་ཐུག་རྒྱུ་མེད་པར་འབྱམས་ཤིང་འཁྱམས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་འདོད་པ་འདི་འདྲ་བ་ནི་རིགས་པ་དང་ལམ་གྱི་དགག་སྒྲུབ་གང་ལའང་དེ་དག་གི་ཁྱད་པར་གྱི་མཚམས་འབྱེད་དགོས་པའི་དོན་སྤྱི་སྟེ་རྣམ་པ་ཡིད་ལ་གཏན་ནས་མ་ཤར་བཞིན་དུ་རང་གིས་གང་སྨྲས་ཀྱང་མི་འགྲིག་པའི་ཚིག་དོན་

361

ལྷག་མཐོང་ལ་བསླབ་ཚའགལ་བ་ཁོ་ན་ཁས་ལེན་དགོས་པའི་འགལ་འདུའི་ཚིག་བབ་“ཆོལ་1ཏུ་སྨྲ་བ་སྟེ་གང་བབ་བབ་ཏུའམ་གང་བྱུང་བྱུང་དུ་གོ་རིམ་མེད་པར་འཆོལ་ཏེ་སྨྲ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ།དེའི་རྒྱུ་མཚན་ཡང་ཁྱེད་རང་གིས་ཡོད་ན་དགག་མི་ནུས་པ་དང་མེད་ན་དགག་མི་དགོས་ཞེས་པའི་རྒྱུ་མཚན་དེ་བསྟན་པའི་སྒོ་ནས་ཕ་རོལ་པོ་གཞན་གྱིས་དགག་སྒྲུབ་ཀྱི་དཔྱད་པ་བྱེད་པ་དེ་མི་འཐད་ཅེས་འགོག་པར་བྱེད་བཞིན་དུ་ཡང་ཁྱེད་རང་ཉིད་ཀྱིས་དགག་སྒྲུབ་བྱ་མི་ཉན་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཡང་ཁྱེད་ཀྱིས་ཡོད་ན་དགག་མི་ནུས་མེད་ན་འགོག་མི་ནུས་པའི་རྒྱུ་མཚན་བཀོད་པ་དེས་ཀྱང་ཕ་རོལ་པོ་གཞན་དགག་སྒྲུབ་བྱ་དགོས་པར་འདོད་པ་པོ་དེ་ལ་དགག་པར་བྱ་བར་ཡང་མི་རིགས་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱིས་དགག་སྒྲུབ་བྱ་རྒྱུ་དེ་ཡོད་ན་དགག་མི་ནུས་ལ་མེད་ན་དགག་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་ཡོད་ན་དགག་མི་ནུས་མེད་ན་འགོག་མི་ནུས་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་དགག་སྒྲུབ་བྱ་མི་ཉན་ཞེས་ཁྱེད་ཟེར་རྒྱུ་ཡིན་ན་འོ་ན་ཁྱེད་ཀྱིས་ཕ་རོལ་པོ་ལ་རྒྱུ་མཚན་དེས་དགག་སྒྲུབ་བྱ་མི་ཉན་ཞེས་བཀག་ནས་དགག་སྒྲུབ་དང་བྲལ་བ་དེ་ཁྱེད་རང་གི་རང་ལུགས་སུ་བསྒྲུབ་པ་འདི་ཅི་ཡིན། དེ་ལྟར་ཁྱེད་རང་གིས་དགག་སྒྲུབ་བྱེད་བཞིན་དུ་ཡང་ཕ་རོལ་པོ་དགག་སྒྲུབ་བྱེད་པ་འགོག་ཅིང་དགག་སྒྲུབ་དང་བྲལ་བ་རང་ལུགས་སུ་བསྒྲུབ་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་འགལ་ལོ་“ཞེས་པའོ2། །༼ཇ༽དགུ་པ་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་ནི་ཆོས་རབ་ཏུ་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་ཤེས་རབ་དང་ཁྱད་པར་དུ་ཟབ་དོན་རིགས་པས་གཏན་ལ་འབེབས་པ་ལ་རག་ལས་ཚུལ་ནི། སྤྱོད་འཇུག་ལས། ཡན་ལག་འདི་དག་ཐམས་ཅད་ནི། །ཐུབ་པས་ཤེས་རབ་དོན་དུ་གསུངས། །དེ་ཡི་ཕྱིར་ན་སྡུག་བསྔལ་དག ། ཞི་བར་འདོད་པས་ཤེས་རབ་བསྐྱེད། །ཅེས་དང་དེ་བཞིན་དུ་རྒྱུད་བླ་མ་དང་འཇུག་པ་དང་ཡུལ་འཁོར་སྐྱོང་གི་མདོ་སོགས་ལྟར་༼ ༽དེས་ན་འདིར་རིགས་པའི་དགག་སྒྲུབ་བྱེད་པ་ནི་ཕ་རོལ་འཇོམས་པ་དང་རང་གྲགས་འདོད་ཙམ་གྱི་བྱས་པ་མིན་གྱི་རིགས་པ་དམ་པས་འགོག་པ་ནི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་འཁྲུལ་

1 ལམ་རིམ་དང་མཆན་བཞི་དེབ་ཏུ། ཅོལ་
2 འབྲས་མཆན་བཞི་དེབ་ཏུ། -ཞེས་པའོ་

362

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

པའི་རྟོག་པ་ལྡོག་པའི་ཕྱིར་ཡིན་ལ། རིགས་པ་དེས་བསྒྲུབ་པ་ནི་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་ངེས་པ་བསྐྱེད་པའི་ཐབས་ཡིན་པས་སྐྱེས་བུའི་དོན་གྱི་གཙོ་བོ་སྒྲུབ་རྒྱུ་མཐར་ཐུག་པ་ནི་གྲོལ་པ་ཐོབ་པ་ཡིན་ལ་རྣམ་གྲོལ་དེ་འཐོབ་པའི་རྩ་བ་ནི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་བློ་བཀག་ནས་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་བློ་བསྐྱེད་པ་འདི་ལ་ཐུག་པ་དེའི་ཕྱིར་ན་གང་ཞིག་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་བློ་སྣ་ལྡོག་པར་འདོད་པ་དང་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་བློ་སྣ་བསྐྱེད་པར་འདོད་པ་དེས་ནི་ཁ་ཆལ་དེ་འདྲའི་རྗེས་སུ་མི་འབྲང་བར་ཀླུ་སྒྲུབ་ལ་སོགས་པའི་༼ ༽རྒྱན་དྲུག་གི་མཁས་གྲུབ་ཚད་མ་རྣམས་ཀྱིས་མཛད་པའི་རིགས་པའི་ཚོགས་རྒྱ་ཆེན་པོ་སྟོན་པའི་གཞུང་ལུགས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་དགག་སྒྲུབ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་ངེས་པའི་བློ་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། །
༼ཇ༽གཉིས་པ་རིགས་པའི་དགག་བྱ་གཙོ་ཕལ་གྱི་ཁྱད་པར་ལ་བདག་འཛིན་རྩ་བར་བསྟན་པ་དང་། ཆགས་སོགས་གཞན་མི་གཙོ་བའི་ཚུལ་དང་། མ་རིག་པའི་འདོད་ཚུལ་ཐུན་མོང་མིན་པ་དང་། དེ་འཕགས་པ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་བཞེད་པར་བསྟན་པ་བཞི་ལས། དང་པོ་ནི། ༼ ༽འདིར་དོན་དེ་རྟོགས་པར་འདོད་པས་དྲིས་པ་ནི་འདི་སྐད་དུ་དེ་ལྟར་རིགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་འགོག་པའི་དགོས་པ་ནི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་བློའི་
འཛིན་སྟངས་ཀྱི་ཡུལ་སུན་ཕྱུང་བའི་སྒོ་ནས་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་ངེས་པ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་ཡིན་ན་འོ་ན་འདིར་ཁྱེད་ཅག་བློ་ཇི་འདྲ་ཞིག་གི་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་ཡུལ་རིགས་པས་སུན་འབྱིན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་ལ་ལན་ནི་དེ་ཡང་སྤྱིར་དགག་བྱ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ལ་མི་འདྲ་བའི་རྣམ་གྲངས་མཐའ་ཡས་པ་ཞིག་ཡོད་ཀྱང་འདིར་དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཞེན་ཡུལ་སུན་འབྱིན་ཚུལ་སྟོན་པ་མིན་ནོ། །འོ་ན་ཅི་འདྲ་ཞིག་སྟོན་ཞེ་ན། འདིར་ནི་དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ནང་ནས་གལ་གནད་ཆེ་བ་ཉེས་སྐྱོན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་བར་གྱུར་པའི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་རྟོག་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་རྩད་བཅད་དེ་རྟོག་པ་དེ་ཐོག་མར་ལེགས་པར་མ་འཁྲུལ་བར་ངོས་བཟུང་ཞིང་དེ་ནས་རྟོག་པ་དེའི་ཞེན་

363

ལྷག་མཐོང་ལ་བསླབ་ཚཡུལ་རིགས་པས་སུན་དབྱུང་བར་བྱ་དགོས་སྟེ། དེའི་རྒྱུ་མཚན་ཡང་དེ་འདྲའི་རྩ་བ་དེ་ལོག་ན་ནི་ཉེས་སྐྱོན་ཐམས་ཅད་ཀྱང་དེའི་ཤུགས་ཀྱིས་ངེས་པར་ལྡོག་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །༼ཇ༽གཉིས་པ་ཆགས་སོགས་རིགས་པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་གཅིག་ཡིན་ཀྱང་གཙོ་བོ་མིན་པ་ནི།༼ ༽ཉེས་སྐྱོན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་བའི་“རྟག་1པ་དེ་ཉིད་ལོག་པར་བྱས་ན་དགག་བྱ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་གཞན་ཐམས་ཅད་འབད་པས་

ལྡོག་པར་བྱེད་མི་དགོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི་དེ་ཡང་རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་རྣམས་ནས་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པའི་ཉོན་མོངས་པ་གཞན་གྱི་གཉེན་པོ་གསུངས་པ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་ཕྱོགས་རེའི་གཉེན་པོ་ཡིན་ལ་བདེན་འཛིན་མ་རིག་པའི་གཉེན་པོ་གསུངས་པ་དེ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་མཐའ་དག་གི་གཉེན་པོར་འགྱུར་བས་ན་མ་རིག་པ་དེ་ནི་ཉེས་སྐྱོན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཞི་དང་རྩ་བ་ཡིན་ཏེ། ཚིག་གསལ་ལས། སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་མདོ་ཡི་སྡེ༡་དང་ལ་སོགས་པ་དབྱངས་ཀྱིས་བསྙད་པའི་སྡེ༢། ལུང་བསྟན་པའི་སྡེ༣། ཚིགས་སུ་བཅད་པའི་སྡེ༤། ཆེད་དུ་བརྗོད་པའི་སྡེ༥། རྟོགས་བརྗོད་ཀྱི་སྡེ༦། དེ་ལྟ་བུ་བྱུང་བའི་སྡེ༧། གླེང་གཞིའི་སྡེ༨། ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པའི་སྡེ༩། སྐྱེས་པ་རབས་ཀྱི་སྡེ༡༠། གཏན་ལ་དབབ་པའི་སྡེ༡༡། རྨད་དུ་བྱུང་བའི་སྡེ་༡༢སྟེ་གསུང་རབ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཡོད་པ་ལས་གཙོ་བོ་གླེང་གཞི་དང་། འཁོར་རྟོགས་བརྗོད། དེ་ལྟར་བྱུང་། སྐྱེས་རབས་ཀྱི་སྡེ་དང་བཞི་གཅིག་ཏུ་བགྲངས་པས་གསུང་རབ་ཡན་ལག་དགུ་ཞེས་ལང་གཤེགས་ཀྱི་འགྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ལྟར་རོ། །དེ་ལྟ་བུའི་གསུང་རབ་ཡན་ལག་དགུ་པོ་ནི་བརྗོད་བྱ་ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་གཉིས་ཁོ་ན་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་ཞིང་དེ་དགུ་ལ་སྐབས་འདིར་བསྟན་པ་རྣམ་པ་དགུ་ཞེས་བྱའོ། །གསུང་རབ་ཐམས་ཅད་བསྟན་པ་དགུར་བསྡུས་པ་དེ་ཉིད་འཇིག་རྟེན་སྐྱེ་འགྲོ་རྣམས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་ཉོན་མོངས་པ་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་ཡོད་པ་དེའི་ངོར་ཏེ་དེ་དང་འཚམས་པའི་གཉེན་པོར་ཆོས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ཤིན་ཏུ་རྒྱ་ཆེ་བ་གང་ཞིག་འཇིག་རྟེན་འདིར་ནི་ཡང་དག་པར་ཏེ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་བསྒྲགས་པར་གྱུར་པའི་ཆོས་ཕུང་། །དེར་ནི་
1 འབྲས་མཆན་བཞི་་དེབ་ཏུ། རྟོག

364

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

འདོད་ཆགས་དངོས་སུ་བསལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་གསུངས་པ་ཡང་ཡོད་པ་དེ་ལྟར་གསུངས་པའི་གཉེན་པོ་དེས་ནི་ཞེ་སྡང་ཟད་པར་བྱེད་པར་མི་འགྱུར་ཞིང་། །གསུང་རབ་དེ་ལ་ཞེ་སྡང་བསལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་གསུངས་པ་ཡང་ཡོད་དེ་དེ་ལྟར་གསུངས་པའི་གཉེན་པོ་དེས་ཀྱང་ནི་འདོད་ཆགས་ཟད་པར་བྱེད་པར་འགྱུར་བ་མིན། ལ་གསུང་རབ་དེ་ལས་གཉེན་པོ་གང་ཞིག་ང་རྒྱལ་སོགས་ཟད་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་གསུངས་པའི་གཉེན་པོ་དེས་ཀྱང་ང་རྒྱལ་སོགས་གང་གི་གཉེན་པོར་གསུངས་པའི་ཉོན་མོངས་པ་དེ་ལས་གཞན་པའི་ཉོན་མོངས་པའི་དྲི་མ་གཞན་མི་འཇོམས་སོ། །རྒྱུ་མཚན་དེའི་ཕྱིར་ན་རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་འདོད་ཆགས་སོགས་ཉོན་མོངས་གཞན་འཇོམས་པའི་གཉེན་པོར་གསུངས་པ་དེ་ནི་ཆེས་ཁྱབ་སྟེ་ཁྱབ་ཆེན་པོ་མ་ཡིན་པས་ན་གཉེན་པོ་གཞན་དང་གཞན་གསུངས་པའི་གསུང་དེ་དག་དང་དེ་དག་དེ་ཙམ་དུ་དོན་ཆེན་པོ་མིན་ནོ། །འོ་ན་གསུང་རབ་ཇི་ལྟ་བུ་དོན་ཆེ་ཞིང་གཉེན་པོ་ཁྱབ་ཆེ་བ་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་ཡང་ཉེས་སྐྱོན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་བ་གཏི་མུག་མ་རིག་པ་ཟད་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་གསུངས་པའི་གཉེན་པོ་གང་ཡིན་དེས་ནི་ཉོན་མོངས་མ་ལུས་པ་མཐའ་དག་རྩ་བ་ནས་འཇོམས། །པར་ནུས་པ་ཡིན་པས་གསུང་དེ་དང་དེ་དག་ནི་དོན་ཆེ་ཞིང་དེ་ནས་གསུངས་པའི་གཉེན་པོ་དེ་དག་ཁྱབ་ཆེ་བ་ཡིན་ནོ། །དེའི་རྒྱུ་མཚན་ཡང་ཉོན་མོངས་གཞན་མཐའ་དག་མ་ལུས་པ་གཏི་མུག་ཁོ་ན་ལ་ནི་ངེས་པར་ཡང་དག་པར་བརྟེན་པར་རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱིས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་སོ། །
༼ཇ༽གསུམ་པ་མ་རིག་པའི་འཇོག་ཚུལ་ཐུན་མོང་མིན་པ་ལ་བརྒྱད་ལས། དང་པོ་རང་རྒྱུད་པ་སོགས་བདེན་འཛིན་ཤེས་སྒྲིབ་ཏུ་བྱེད་མོད་འདིར་བདེན་འཛིན་ལ་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མ་རིག་པར་བཤད་པ་ནི། ༼ ༽འོ་ན་ཉེས་སྐྱོན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་བ་བྱེད་པའི་གཏི་མུག་མ་རིག་པ་དེ་ཇི་འདྲ་བ་ཞིག་ལ་ཟེར་བ་ཡིན་སྙམ་དུ་དོགས་པ་སྐྱེས་ན།དོགས་པ་དེ་སེལ་པའི་ལན་ནི། དེ་ཡང་ཕྱི་ནང་གི་ཆོས་རྣམས་རང་གི་

365

ལྷག་མཐོང་ལ་བསླབ་ཚམཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པའི་རང་བཞིན་དེ་འདྲ་མེད་བཞིན་དུ་ཡོད་པར་སྒྲོ་འདོགས་པའི་བློ་ནི་སྐབས་འདིར་མ་རིག་པ་ཡིན་པར་ངོས་བཟུང་སྟེ། དེ་ཡང་བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ་ལས། གང་ཞིག་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཡང་ཡིན་ལ་དངོས་པོའི་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་མེད་བཞིན་དུ་ལྷག་པར་སྒྲོ་འདོགས་པར་བྱེད་པ་ཡང་ཡིན་པའི་བློ་དེ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་མི་ཤེས་པའི་མ་རིག་པ་ཡིན་ལ་མ་རིག་པ་དེས་བསྒྲིབས་པའི་དབང་གིས་དངོས་པོ་རྣམས་ལ་རང་དབང་མེད་པར་བདེན་པར་ཞེན་ཅིང་ཆགས་པ་དང་ལྡན་ཞིང་ཉོན་མོངས་པ་གཞན་སྐྱེས་ནས་ལས་བསགས་པས་འཁོར་བར་འཇུག་པར་འགྱུར་ལ་དེ་ལྟར་འཁོར་བར་འཇུག་པའི་རྩ་བ་ས་བོན་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་མ་རིག་པ་དེ་ཉིད་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་འགགས་ཤིང་ཟད་པའི་རྒྱུ་ལས་འབྲས་བུ་འཁོར་བ་ལྡོག་པ་དེ་འབྱུང་བར་རྣམ་པར་བཞག་གོ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་འདི་བསྟན་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རྩ་བས་བཤད་པ་ནི།སྲིད་པ་འཁོར་བར་འཇུག་པའི་རྩ་བའི་ས་བོན་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཡུལ་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་སྒྲོ་འདོགས་པའི་མ་རིག་པ་དེ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། །ཕྱི་ནང་གི་ཡུལ་རྣམས་ནི་མ་རིག་པ་དེ་ཡི་སྤྱོད་ཡུལ་ཏེ་དམིགས་རྟེན་བྱེད་པའི་ཡུལ།ལོ། །ཡུལ་དེ་རྣམས་ལ་མ་རིག་པས་སྒྲོ་བཏགས་པས་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་བདག་དེ་ཉིད་མེད་པར་ངེས་པའི་སྒོ་ནས་མཐོང་ན་ནི། །སྲིད་པ་འཁོར་བའི་ས་བོན་མ་རིག་པ་དེ་འགགས་ཤིང་ཟད་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གཞུངའདི་ལས་ཇི་སྐད་བཤད་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཡུལ་རྣམས་ལ་མ་རིག་པས་སྒྲོ་བཏགས་པའི་རང་བཞིན་དེ་འདྲའི་བདག་མེད་པར་མཐོང་བས་ཡུལ་ཆོས་རྣམས་ལ་ཆགས་པའི་ཉོན་མོངས་པའི་རྩ་བའི་རྒྱུ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་མ་རིག་པ་སྲིད་པ་འཁོར་བའི་ས་བོན་དུ་གྱུར་པ་དེ་ཉིད་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ལྡོག་ཅིང་ཟད་པ་དེ་ལས་ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པ་དང་རང་སངས་རྒྱས་དགྲ་བཅོམ་པ་དང་མི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ལ་བཟོད་པ་ཐོབ་“པས་1བརྒྱད་པ་ཡན་གྱི་དག་ས་ལ་བཞུགས་པའི་བྱང་ཆུབ་
1 འབྲས་མཆན་བཞི་དེབ་ཏུ། པ་ས

366

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

སེམས་དཔའ་རྣམས་ལ་འཁོར་བ་ལྡོག་ཅིང་ཟད་པར་རྣམ་པར་བཞག་གི །ཞེས་གསུངས་སོ། །༼ཇ༽གཉིས་པ་མ་རིག་པ་བདེན་འཛིན་ཡིན་ཀྱང་འཁོར་བའི་རྩ་བ་བྱེད་པ་ནི། ༼ ༽མ་རིག་པ་དེ་ཉིད་ནི་རྣམ་གྲངས་གཞན་བདེན་འཛིན་ཞེས་པ་དེའང་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཤེས་བྱེད་ནི་དཔེར་ན་སྐྱེས་བུའི་ལུས་ཐམས་ཅད་ལ་ལུས་ཀྱི་དབང་པོས་ཁྱབ་པ་ཇི་ལྟ་བ་དེ་བཞིན་དུ། །འདིར་གཏི་མུག་མ་རིག་པ་ཡང་ཉོན་མོངས་པ་གཞན་མ་ལུས་པ་ཀུན་གྱི་རྩ་བའི་རྟེན་བྱེད་པ་ལ་གནས་ཤིང་ཁྱབ་པར་འགྱུར་ཏེ། །དེ་ལྟར་ཁྱབ་པ་དེའི་ཕྱིར་ན་ཉོན་མོངས་གཞན་ཐམས་ཅད་ཀྱང་། །རྩ་བའི་རྟེན་གཏི་མུག་བཅོམ་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ལྷག་མ་མ་ལུས་པ་བཅོམ་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་པའི་ཐད་ཀྱི་བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ་ལས། གཏི་མུག་མ་རིག་པ་འམ་བདེན་འཛིན་དེ་ནི་ཡུལ་དངོས་པོ་དེ་རྣམས་ལ་ཚུལ་ཇི་ལྟར་བདེན་པར་གྲུབ་པར་རྟོག་པར་བྱེད་ཅིང་བཟུང་བ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་དངོས་པོ་དེ་རྣམས་ལ་འཁྲུལ་ཞིང་རྨོངས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ན་མ་རིག་པ་དེས་དངོས་པོ་བདེན་པར་གྲུབ་པའི་རང་གི་ངོ་བོར་མེད་བཞིན་དུ་ཡང་ངོ་བོ་དེར་ལྷག་པར་སྟེ་ཁྱད་པར་དུ་སྒྲོ་འདོགས་པར་རབ་ཏུ་འཇུག་གོ་ཞེས་སོ། །ཡང་འདི་ལ་གཞན་གྱིས་སྨྲས་པ་གལ་ཏེ་གོང་གི་ཚུལ་དེ་ལྟར་མ་རིག་པ་དེ་འཁོར་བའི་རྩ་བ་ཡིན་ན། འོ་ན་དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ་དང་ཚིག་གསལ་དུ་འཇིག་ལྟ་འཁོར་བའི་རྩ་བར་བཤད་པ་དེ་མི་འཐད་པར་འགྱུར་དེ། འཁོར་བ་དེའི་གཙོ་བོའི་རྒྱུ་མི་མཐུན་པ་གཉིས་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། དེ་ལ་ལན་ནི་མ་རིག་པ་དང་འཇིག་ལྟའི་བཞེད་ཚུལ་སློབ་དཔོན་གཞན་ཐོགས་མེད་དབྱིག་གཉེན་སོགས་གྱི་བཞེད་པ་ནི་སྐྱེས་བུ་འབྲིང་གི་སྐབས་སུ་བཤད་ཟིན་པ་ཡིན་པས། འདིར་མི་འཆད་ལ་སྐབས་འདིར་ནི་སློབ་དཔོན་ཟླ་བ་གྲགས་པའི་བཞེད་པ་ཇི་ལྟར་ཡིན་པ་ནི་དེ་ཡང་དབུ་མ་པ་གཞན་རང་རྒྱུད་པ་རྣམས་ཤེས་སྒྲིབ་ཏུ་བཞེད་པའི་དངོས་པོ་བདེན་པར་གྲུབ་པར་འཛིན་པའི་བློ་ནི་སྤྱིར་མ་རིག་པ་ཡིན་པར་བཞེད་པ་ཙམ་འདྲ་ལ། མ་

367

ལྷག་མཐོང་ལ་བསླབ་ཚརིག་པར་བཞེད་པ་དེ་ཡང་སློབ་དཔོན་ཟླ་གྲགས་འདི་ནི་བློ་དེ་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མ་རིག་པ་ཡིན་པར་བཞེད་དེ་སྔར་གོང་དུ་དྲངས་པ་ལྟར་གྱི་བཞི་བརྒྱ་བའི་འགྲེལ་པ་དེ་ལས་བདེན་འཛིན་དེ་ཉོན་མོངས་ཅན་དུ་བཤད་ཅིང་། དེར་མ་ཟད་འཇུག་འགྲེལ་ལས་ཀྱང་། མ་རིག་པ་བདེན་འཛིན་འདིས་སེམས་ཅན་རྣམས་ཚུལ་ཇི་ལྟར་གནས་པའི་དངོས་པོའི་རང་བཞིན་ལྟ་བ་ལ་འཁྲུལ་ཞིང་རྨོངས་པར་བྱེད་པས་ན་གཏི་མུག་ཅེས་བྱ་སྟེ་གཏི་མུག་མ་རིག་པ་དངོས་པོའི་རང་གི་
ངོ་བོས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་དངོས་པོ་ལ་ཡོད་པར་སྒྲོ་འདོགས་པར་བྱེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་དངོས་པོ་ཀུན་གྱི་རང་བཞིན་ཇི་ལྟར་གནས་པ་མཐོང་བ་ལ་སྒྲིབ་པར་བྱེད་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་ཡིན་ལ་དེ་འདྲའི་བདག་ཉིད་ཅན་དེ་ནི་ཀུན་རྫོབ་བོ། །ཞེས་དང་། རྒྱུ་མཚན་དེ་ལྟར་ན་སྲིད་པའི་ཡན་ལག་རྟེན་འབྲེལ་བཅུ་གཉིས་པོ་དེ་དག་གིས་ཡོངས་སུ་བསྡུས་པ་ཡན་ལག་དེའི་ཐོག་མའི་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་མ་རིག་པ་དེའི་ཀུན་རྫོབ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ངོར་བདེན་པའི་དབང་གིས་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་རྣམ་པར་བཞག་གོ །ཞེས་མ་རིག་པ་དེ་རྟེན་འབྲེལ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ཡན་ལག་དང་པོར་བཤད་པས་ན་མ་རིག་པ་དེ་ཉིད་ཉོན་མོངས་པའི་སྒྲིབ་པ་ཡིན་པར་གྲུབ་པ་ཡིན་གྱི་ཤེས་སྒྲིབ་མིན་ནོ། །
༼ཇ༽གསུམ་པ་བདེན་འཛིན་ཉོན་སྒྲིབ་ཡིན་ཀྱང་ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་མ་རིག་པ་དང་དུག་གསུམ་གྱི་བག་ཆགས་ཤེས་སྒྲིབ་ཏུ་བྱེད་པ་ནི། ༼ ༽ཁོ་ན་རེ་བདེན་འཛིན་ཤེས་སྒྲིབ་མ་ཡིན་ན། འོ་ན་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་གང་ལ་བྱེད་ཅེ་ན། ༼ཇ༽འདི་ལ་ལས་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ཕྲ་མོ་ལ་རྨོངས་པའི་མ་རིག་པ་དང་སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་ཀྱི་གསང་བ་དང་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་རྨོངས་པའི་མ་རིག་པ་དགོངས་འགྲེལ་གྱིས་བཤད་པ་ལྟ་བུའི་ཤེས་པ་དང་དུག་གསུམ་གྱི་བག་ཆགས་གཉིས་ཡོད་དེ། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་ཡང་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་གྱི་མ་རིག་པ་ཙམ་ཀུན་ཏུ་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར་སྣང་བ་དང་བཅས་པའི་

368

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།
སྤྱོད་ཡུལ་ཅན་གྱི་འཕགས་པ་རྣམས་ལ་སྣང་གི་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། ༼ཇ༽བག་ཆགས་ཀྱི་ཤེས་སྒྲིབ་གང་ལ་བྱེད་པའི་ཚུལ་འདི་ནི་འོག་ཏུ་སྟོན་པར་འགྱུར་རོ། །༼ཇ༽བཞི་པ་བདེན་འཛིན་ཡན་ལག་གི་ཐོག་མར་བྱེད་པ་ནི། ༼ ༽རྒྱུ་མཚན་གོང་གི་དེས་ན་གོང་གི་འཁོར་བའི་རྩ་བ་གཉིས་མི་འཐད་ཅེས་པའི་ལན་ནི་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོའི་མ་རིག་པ་འདི་འཁོར་བའི་རྩ་བ་ཡིན་པ་ལ་ཡང་ང་དང་ང་ཡིར་འཛིན་པའི་འཇིག་ལྟ་དེ་ཡང་འཁོར་བའི་རྩ་བ་ཡིན་པར་བཤད་པས་འཁོར་བའི་རྩ་བ་གཉིས་བྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །འོན་ཀྱང་འཁོར་བའི་རྩ་བ་མི་འདྲ་བ་དུ་མ་མེད་པར་བཤད་པ་ནི་འཛིན་སྟངས་རིགས་མི་མཐུན་པ་དུ་མ་མེད་པ་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་བཤད་པ་ནི་མ་རིག་པ་དང་འཇིག་ལྟ་གཉིས་འཛིན་སྟངས་གཅིག་ཅིང་དེ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་མ་རིག་པ་སྤྱི་དང་འཇིག་ལྟ་བྱེ་བྲག་ཏུ་འཇོག་པའི་ཁྱད་པར་ལས་གཉིས་བྱུང་བ་ཡིན་པས་དོན་ལ་འགལ་བ་གཏན་ནས་མེད་དོ། །༼ཇ༽ལྔ་པ་སྤྱིར་མ་རིག་པ་རིགས་པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་འཇོག་ཀྱང་འདིར་བདེན་མེད་རྟོགས་པའི་རིག་པའི་དེ་ལ་བྱེད་པ་ནི། དེ་ལ་གཉིས་ཡོད་པ་ལས་མ་རིག་པ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ནི་རིག་པའི་བཟློག་ཕྱོགས་ལ་ཟེར་བ་ཡིན་༼ཇ༽ཞིང་དེ་ལ་ཤེས་སྒྲིབ་ཡང་ཡོད་པས་དེ་འདིར་མི་རུང་ལ་༼ ༽མ་རིག་པ་དེ་གང་ལས་ལོག་པའི་རིག་པ་དེའང་༼ཇ༽རིག་པ་གང་རུང་རུང་ལ་མི་བྱ་ཡི་བདག་མེད་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རིག་པའི་ཤེས་རབ་བོ། །རིག་པ་ཤེས་རབ་དེའི་བཟློག་ཕྱོགས་ཟེར་བ་དེ་ཡང་ནི་༼ཇ༽མའི་དགག་སྒྲའི་དོན་ཤེས་རབ་དེ་མེད་པ་ཙམ་དང་ཤེས་རབ་དེ་ལས་གཞན་ཡིན་པ་ཙམ་ཞིག་ལ་བྱར་མི་རུང་བས་ཤེས་རབ་དེའི་འགལ་ཟླ་སྟེ་ཤེས་རབ་དེས་ཇི་ལྟར་བཟུང་བའི་ཡུལ་དེ་དང་དངོས་འགལ་དུ་སོང་བའི་ཟླ་བོ་གཅིག་ཤོས་དེ་ཉིད་འཛིན་པའི་ཤེས་པ་ཞིག་ལ་བྱའོ། །དོན་འདི་ཡང་རིག་པ་བཀག་ཙམ་ལ་མི་བྱེད་དེ། རིག་པ་བཀག་ཙམ་ནི་མེད་དགག་ཡིན་པས་མ་རིག་པར་མི་རུང་ངོ་། །རིག་པ་ལས་གཞན་ཡིན་པ་ཙམ་ལ་ཡང་མི་བྱེད་དེ་བུམ་པ་ལ་སོགས་པ་རིག་པ་མ་ཡིན་པ་ཐམས་ཅད་མ་རིག་པ་ཡིན་པར་འཇོག་མི་རུང་བས་སོ། །དེས་ན་རིག་པར་མི་འོས་པའི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་དོན་དེ་བཟུང་བ་ལ་བརྟེན་ནས་རིག་པར་འོས་པའི་ཡང་

369

ལྷག་མཐོང་ལ་བསླབ་ཚདག་པའི་དོན་དེ་བཀག་པའི་ལོག་ཕྱོགས་སུ་སོང་བའི་བློ་ཞིག་ལ་ཟེར་དགོས་ཏེ། མ་ནི་དགག་པའི་སྒྲ་དང་། རིག་ནི་ཡུལ་མཐོང་བའི་བྱ་བ་དང་། པ་ནི་བདག་པོའི་སྒྲ་ཡིན་པས། བློ་གང་གིས་ཡུལ་རིག་ཅིང་མཐོང་བའི་བྱ་བ་ལས་ཉམས་པ་ལ་དགག་པའི་སྒྲ་མ་ཡིག་སྦྱར་བས་མ་རིག་ཅེས་འབྱུང་ལ། དེ་ལ་ལྡན་པའི་དོན་ཅན་གྱི་པའི་སྒྲ་སྦྱར་བས། མ་རིག་པ་ཞེས་འབྱུང་ངོ་། །དེའི་དོན་ཡུལ་མཐོང་བའི་བྱ་བ་ལས་ཉམས་པ་དང་ལྡན་པ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ཐོན་པས་ན། བྱ་བ་དེ་ལས་ཉམས་པ་ནི་ཡུལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་བཟུང་བ་དེས་བྱས་པར་གོ་དགོས་པས་བློ་ཞིག་ལ་ངེས་པར་བྱ་དགོས་པར་གོའ། །དེ་ཡང་དཔེར་ན་མི་དགེ་དང་མི་རྟག་པ་ལྟ་བུས་ཀྱང་མཚོན་ནས་ཤེས་པར་བྱའོ། །༼ཇ༽དྲུག་པ་བདག་འཛིན་ཕྲ་མོ་གཉིས་ཉོན་མོངས་སུ་བཤད་པ། ༼ ༽མ་རིག་པ་དེ་ནི་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་བདག་ཏུ་སྒྲོ་འདོགས་པ་ཞིག་ཡིན་ལ་དེ་ཡང་ཆོས་ཀྱི་བདག་ཏུ་སྒྲོ་འདོགས་པ་དང་གང་ཟག་གི་བདག་ཏུ་སྒྲོ་འདོགས་པ་གཉིས་ཡོད་པ་ཡིན་པས་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་དང་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་ཞེས་བྱ་བ་གཉིས་འབྱུང་ཞིང་བདག་འཛིན་དེ་གཉིས་ཀ་ཡང་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མ་རིག་པ་ཡིན་ནོ། །༼ཇ༽བདུན་པ་འཇིག་ལྟ་དང་མ་རིག་པ་གཉིས་འཁོར་རྩ་ཡིན་ཀྱང་གཉིས་སུ་མི་འགྱུར་ཚུལ་ནི།༼ ༽རྒྱུ་མཚན་གོང་གི་དེའི་ཕྱིར་འཇིག་ལྟ་དེ་ཉིད་ཉོན་མོངས་གཞན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་བ་ཡིན་པར་བསྟན་པའི་ཚེ་ན་མ་རིག་པ་དེ་ཉོན་མོངས་གཞན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་བར་མ་བསྟན་པ་མ་ཡིན་ལ། རིན་ཆེན་ཕྲེང་བར་ཇི་སྲིད་དུ་གྲུབ་མཐས་བསླད་དེ་དེའི་འཐད་པས་ཕུང་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པའི་བློ་རང་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པ། །དེ་སྲིད་དུ་ཕུང་པོ་དེ་ལྟར་འཛིན་མཁན་དེའི་རྒྱུད་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པའི་ངར་འཛིན་ཡང་མ་ཉམས་པར་ཡོད། །ཅེས་ཆོས་ཀྱི་བདག་ཏུ་རྨོངས་པའི་མ་རིག་པ་དེ་ཉིད་གང་ཟག་གི་བདག་ཏུ་རྨོངས་པའི་རྒྱུར་བསྟན་པའི་ཚེ་ན་མ་རིག་པའི་ནང་ཚན་གྱི་སྤྱིར་མ་རིག་པ་དང་འཇིག་ལྟ་གཉིས་ཀྱང་རྒྱུ་འབྲས་སུ་འགྲོ་བས་དེ་གཉིས་རྒྱུ་འབྲས་སུ་འགྲོ་ཚུལ་སྟོན་པ་ཡིན་པས་ན། འཇིག་ལྟ་དེ་ཉིད་མ་རིག་པ་དེ་ལས་གཞན་པའི་ཉོན་མོངས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་བར་བསྟན་པ་ལ་

370

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

འགལ་བ་གཏན་ནས་མེད་དོ། །༼ཇ༽བརྒྱད་པ་དེ་ལྟར་བཤད་མ་ཤེས་ན་ཞི་སྒོ་མི་གཅིག་པ་དང་འཁོར་རྩ་དུ་མར་འགྱུར་བ་སློབ་དཔོན་ཟླ་གྲགས་གྱི་དགོངས་པ་འཆད་ཚུལ་དེ་ལྟར་བཤད་མི་ཤེས་ན་འཁོར་བའི་རྩ་བ་མི་མཐུན་པ་གཉིས་མེད་པ་ལ་འཁོར་བའི་རྩ་བ་གོང་གི་དེ་གཉིས་སུ་བཤད་པའི་འགལ་བ་སྤང་ཤིན་ཏུ་དཀའོ། །
༼ཇ༽བཞི་པ་དེ་འཕགས་པ་ཡབ་སྲས་ལྔའི་བཞེད་པར་བསྟན་པ་ལ་ལྔ་ལས་དང་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་བཞེད་པར་བསྟན་པ་ནི།༼ ༽གོང་དུ་བཤད་པ་དེ་ལྟ་བུའི་ཚུལ་གྱིས་མ་རིག་པ་ངོས་འཛིན་ལུགས་དེ་ནི་མགོན་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་བཞེད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་སྟོང་ཉིད་བདུན་ཅུ་པ་ལས། རྒྱུ་དང་རྐྱེན་ལས་“སྐྱེ་1བའི་དངོས་པོ་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་རྣམས། །ཡང་དག་པར་ནི་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པར་རྟོག་ཅིང་འཛིན་པའི་ཤེས་པ་གང་། །ཡིན་པ་དེ་ནི་སྟོན་པ་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་མ་རིག་པ་ཡིན་པར་གསུངས་སོ། །དེ་འདྲའི་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པར་འཛིན་པའི་བློ་མ་རིག་པ་དེ་ལས་༼ཇ༽འཇིག་ལྟ་སོགས་ཀྱི་མ་རིག་སོགས་༼ ༽སྲིད་པའི་རྟེན་འབྲེལ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་འབྱུང་། །ཞིང་འཁོར་བར་འཁོར་ཞིང་དངོས་པོའི་གནས་ལུགས་ཡང་དག་པ་དོན་དམ་པ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་ན་དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པར། །ལེགས་པར་ཤེས་པ་དེའི་མཐུས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་འཁྲུལ་བའི་མ་རིག་པ་དེ་མི་འབྱུང་བའི་ཚུལ། །དེ་ནི་མ་རིག་པ་འགག་པའི་ཚུལ་ཡིན་ལ། །དེ་ལྟར་མ་རིག་པ་འགགས་པ་དེ་ཕྱིར་རིམ་པ་དེས་འཁོར་བའི་རྟེན་འབྲེལ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་པོ་ཐམས་ཅད་འགག །པར་འགྱུར་རོ། །ཅེས་གསུངས་ཤིང་། དེར་མ་ཟད་རྩ་ཤེའི་རབ་བྱེད་ཉེར་དྲུག་པ་ལས་ཀྱང་། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པའི་མ་རིག་པ་འགགས་པར་གྱུར་ན་ནི། །མ་རིག་པ་དེའི་དབང་གིས་ལས་བསགས་པའི་འདུ་བྱེད་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་འབྱུང་བར་མི་འགྱུར་རོ། །མ་རིག་པ་དེ་ཉིད་འགགས་པར་འགྱུར་བའི་དངོས་ཀྱི་གཉེན་པོ་གང་ལ་བརྟེན་
1 ལམ་རིམ་དུ། སྐྱེས་

371

ལྷག་མཐོང་ལ་བསླབ་ཚཔ་ནི། །ཆོས་ཀྱི་གནས་ལུགས་དོན་དམ་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཐོག་མར་ཤེས་པར་བྱས་ནས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དེ་ཡང་དང་ཡང་དུ་བསྒོམས་པ་ལ་བརྟེན་པས་སོ། །སྲིད་པའི་ཡན་ལག་སྔ་མ་སྔ་མ་དེ་དང་དེ་ནི་འགགས་པར་གྱུར་པས། །ཡན་ལག་ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་དེ་དང་དེ་ནི་མངོན་པར་མི་འགྱུར། །ཡན་ལག་དེ་དག་འགགས་པས་སྡུག་བསྔལ་མཐའ་ཡས་པའི་ཚོགས་ཆེན་པོ་སྤུངས་ཤིང་ཚོགས་པའི་ཕུང་པོ་སྡུག་བསྔལ་ཁོ་ནའི་རང་བཞིན་ལས་བདེ་བ་དང་མ་འདྲེས་པས་ན་འབའ་ཞིག་པ། །དེ་ནི་རིམ་པ་གོང་གི་དེ་ལྟར་སླར་འབྱུང་བ་མེད་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཡང་དག་པར་འགག་པར་འགྱུར་རོ། །ཅེས་གསུངས་པ་དང་ཡང་གོང་གི་སྟོང་ཉིད་བདུན་ཅུ་བའི་དེ་མཐུན་ལ། དེ་ནི་རིན་ཆེན་ཕྲེང་བར་ཇི་སྲིད་ཕུང་པོར་འཛིན་ཡོད་པ། །ཞེས་ཕུང་པོརང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པའི་བདེན་འཛིན་འཁོར་བའི་རྩ་བར་གསུངས་པ་དང་ཤིན་ཏུ་འགྲིག་པ་ཡིན་ནོ། །༼ཇ༽གཉིས་པ་འཕགས་པ་ལྷའི་བཞེད་པ་ནི། ༼ ༽ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་བཞེད་པར་མ་ཟད་འཕགས་པ་ལྷའི་བཞེད་པ་ཡང་ཡིན་པ་ནི། བཞི་བརྒྱ་པ་ལས། ལུས་ལ་ལུས་དབང་ཇི་བཞིན་དུ། །ཞེས་སོགས་དང་། འཁོར་བའི་རྩ་བ་རྣམ་ཤེས་ཏེ། །ཞེས་སོགས་སྔར་དྲངས་པ་རྣམས་ཀྱིས་གསལ་བར་བསྟན་ཏོ། །༼ཇ༽གསུམ་པ་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་དང་ཟླ་བའི་བཞེད་པར་བསྟན་པ་ནི། ༼ ༽དེ་ལྟར་སློབ་དཔོན་འཕགས་པ་ཀླུ་སྒྲུབ་གྱིས་དབུ་མའི་བསྟན་བཅོས་རྩ་ཤེ་སོགས་སུ་དགག་བྱ་འགོག་པའི་རིགས་པ་ཇི་སྙེད་ཅིག་གསུངས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་གཏི་མུག་གིས་ཆོས་རྣམས་ལ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པར་སྒྲོ་བཏགས་པའི་རང་བཞིན་དེ་ཉིད་བཀག་ནས་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རང་གི་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་གནས་ལུགས་དོན་དམ་པ་དེ་ཉིད་སྟོན་པར་མཛད་པ་ཡིན་པས། ན་འཁོར་བའི་རྩ་བ་མ་རིག་པའི་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་ཡུལ་སུན་དབྱུང་བ་ཁོ་ནའི་དོན་དུ་རིགས་པ་མི་འདྲ་བ་སྣ་ཚོགས་གྲངས་མེད་པ་ཞིག་གསུངས་པ་ཡིན་པར། ༼ཇ༽སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་ཀྱིས་

372

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

བཤད་པ་༼ ༽འགྲེལ་བ་བུད་ངྷ་པཱ་ལི་ཏ་ལས་བཤད་དེ། དེ་ཉིད་ལས་གཞན་དག་གིས་འདི་སྐད་དུ་ཅི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྗེས་སུ་བསྟན་པ་ལ་དགོས་པ་ཅི་ཞིག་ཡོད་ཅེ་ན་དེ་ལ་ལན་བཤད་པ་ནི། སློབ་དཔོན་འཕགས་པ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཐུགས་རྗེའི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱིས་སེམས་ཅན་རྣམས་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་ལ་རྨོངས་པའི་དབང་གིས་སྡུག་བསྔལ་སྣ་ཚོགས་ཀྱིས་ཉེན་ཅིང་ཉམས་པའི་དམན་པར་གཟིགས་ནས་སེམས་ཅན་ཉམ་ཐག་པ་དེ་དག་རྣམ་པར་གྲོལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་སྡོད་ལུགས་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་ཉིད་དེ་ཉིད་ཐུགས་བརྩེ་བས་རབ་ཏུ་བསྟན་པར་བཞེད་པ་དེས་བརྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྗེས་སུ་བསྟན་པར་བརྩམས་ཏེ། འདི་སྐད་དུ། དངོས་པོའི་སྡོད་ལུགས་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་མཐོང་ཞིང་བཟུང་བ་དེས་ནི་འཁོར་བར་འཆིང་ལ། །དངོས་པོའི་སྡོད་ལུགས་ཡང་དག་པ་སྟེ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་རྟོགས་ཤིང་མཐོང་བ་དེས་ནི་འཁོར་བ་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །༼ཇ༽དྲི་བ་༼ ༽དེ་ལ་གཞན་གྱིས་དྲིས་པ་ནི་དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་སྡོད་ལུགས་ཡང་དག་པ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་ཇི་ལྟ་བ་ཉིད་དེ་གང་འདྲ་ཞིག་ཡིན་༼ཇ༽ལན་ནི་༼ ༽ཞེ་ན་དེ་ལ་ལན་བཤད་པ་ནི། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་ཡིན་དེ་དེ་འདྲའི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་ཡིན་ཡང་མི་མཁས་ཤིང་རྨོངས་པ་གཏི་མུག་གི་མུན་པས་ཆོས་རབ་ཏུ་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་བློ་གྲོས་ཀྱི་མིག་བསྒྲིབས་པ་རྣམས་ནི་དངོས་པོ་རྣམས་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་རྣམ་པར་རྟོག་ཅིང་འཛིན་པ་ཡིན་ལ་དེ་ལྟར་འཛིན་པའི་ཚེ་ན་འཛིན་པ་དེས་མི་མཁས་པ་དེ་དག་ལ་དངོས་པོ་དེ་ཉིད་སྡུག་པར་སྒྲོ་བཏགས་ཏེ་འདོད་ཆགས་དང་མི་སྡུག་པར་སྒྲོ་བཏགས་ཏེ་ཞེ་སྡང་དག་སྐྱེད་པར་བྱེད་དོ། །དུས་གང་གི་ཚེ་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཤེས་པའི་སྣང་བས་གཏི་མུག་གི་

373

ལྷག་མཐོང་ལ་བསླབ་ཚམུན་པ་བསལ་ཞིང་ཤེས་རབ་ཀྱི་མིག་གིས་དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་སྡོད་ལུགས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་མཐོང་བའི་དུས་དེའི་ཚེ་ན་ཆགས་སྡང་སྐྱེ་བའི་གནས་མེད་ལ་ཆགས་སྡང་སྐྱེ་བའི་གནས་མེད་པ་དེ་ལ་དེའི་འདོད་ཆགས་དང་ཞེ་སྡང་དག་མི་སྐྱེའོ། །ཞེས་གསུངས་ཤིང་།༼ཇ༽ཟླ་བས་ཀྱང་འདི་གཞིར་བཞག་ནས་བཤད་ཅིང་། མགོན་པོ་ཞི་བ་ལྷས་ཀྱང་། སེམས་ནི་དམིགས་དང་བཅས་རྣམས་ཀྱིས། །མྱ་ངན་འདས་པའང་དཀའ་བར་གནས། །ནས། །སྲེད་འདི་ཉོན་མོངས་ཅན་མིན་ཡང་། །ཀུན་རྨོངས་བཞིན་དུ་ཅི་སྟེ་མེད། །ནས། སྟོང་པ་ཉིད་དང་བྲལ་བའི་སེམས། །འགག་པ་སླར་ཡང་སྐྱེ་འགྱུར་ཏེ། །འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སྙོམས་འཇུག་བཞིན། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་དེ་ལྟར་བཤད་དོ། །བཞི་པ་ཐེག་དམན་གྱི་མདོ་ལས་ཀྱང་། བདག་མེད་བཤད་ཚུལ་༼ ༽ཡང་རབ་བྱེད་ཉེར་དྲུག་པའི་མཚམས་སྦྱོར་དུ། འདིར་གཞན་དག་གིས་སྨྲས་པ། ནི་འཆད་པ་པོ་ཁྱོད་ཀྱིས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་གཞུང་ལུགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་དོན་དམ་པ་ལ་འཇུག་པའི་རིམ་པ་ནི་སྔར་བཤད་ཟིན་པ་ཡིན་ལ་དེ་ཟིན་པ་ཡིན་ན། ད་ཁྱོད་ཀྱིས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་གཞུང་ལུགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་དོན་དམ་པ་ལ་འཇུག་པའི་རིམ་པ་སྟོན་ཅིག །ཅེ་ན་འདིར་དེའི་ལན་བཤད་པ་ནི།མ་རིག་པས་བསྒྲིབས་པས་ན་དེས་ཡང་སྲིད་ཕྱི་མ་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར། །ཞེས་སོགས་གསུངས་ཤིང་། དེར་མ་ཟད་རབ་བྱེད་ཉེར་བདུན་པའི་མཚམས་སྦྱོར་དུའང་། འདིར་གཞན་དག་གིས་སྨྲས་པ། ནི་ད་ནི་འཆད་པ་པོ་ཁྱོད་ཀྱིས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པའི་ཚུལ་དང་མཐུན་པའི་མདོ་སྡེ་ལས་འབྱུང་བའི་སྔོན་དང་ཕྱི་མའི་མཐའ་ལ་བརྟེན་ཅིང་དེ་ཉིད་ལས་བརྩམས་ནས་ལོག་པར་ལྟ་བའི་རྣམ་པ་སྟེ་བྱེ་བྲག་བདག་འདས་པའི་དུས་ན་བྱུང་བར་བལྟ་བ་སོགས་མི་འདྲ་པ་བཅུ་དྲུག་ཡོད་པའི་ཞེན་ཡུལ་མི་སྲིད་པ་དེ་སྟོན་ཅིག །སྐབས་དོན་སྔ་མ་ཉིད་འཐད་པར་མཐོང་ཡང་གལ་ཏེ་མཐའ་ཞེས་པ་མདོ་སྡེ་ལ་སྦྱར་ན་མཐའ་ནི་ལུགས་སམ་ངེས་པ་ལའང་འཇུག་པས་མདོ་སྡེའི་ལུགས་སམ་མདོ་སྡེའི་ངེས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ལྟ་བའི་རྣམ་པ་དེ་དག་གི་ཞེན་ཡུལ་མི་

374

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

སྲིད་པ་སྟོན་ཅིག་ཅེས་བཤད་དགོས་སོ། །འདིར་དེའི་ལན་བཤད་པ་ནི།འདས་པའི་དུས་ན་བྱུང་ཞེས་དང་། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པས་ན། སློབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་ཀྱང་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོའི་མ་རིག་པ་དེ་དངོས་པོ་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་སྒྲོ་འདོགས་པར་བྱེད་པའི་བློ་ལ་བཞེད་པ་དང་དེར་མ་ཟད་ཉན་རང་འཕགས་པ་ལའང་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་དགོས་པ་བཞེད་པར་ཤིན་ཏུ་གསལ་ལོ། །༼ཇ༽ལྔ་པ་ཉན་རང་མདོ་སྡེའི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ལ་བདེན་མེད་རྟོགས་པ་ཡོད་པ་ནི།༼ ༽རྒྱུ་མཚན་དེས་ན་ཉན་རང་འཕགས་པ་ལ་ཆོས་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་དགོས་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་ཆེན་པོ་ནི་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་དེ་ཉིད་རྟེན་འབྲེལ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོའི་མ་རིག་པར་འགྲུབ་པར་འགྱུར་བ་འདི་ཡིན་པར་ཤེས་པར་གྱིས་ཤིག ། ༼ཇ༽གསུམ་པ་རྟོགས་པ་གང་ཡིན་གྱི་ཞེན་ཡུལ་དགག་མི་རུང་བ་ལ་དེ་དངོས་དང་། སྒྲོ་འདོགས་ཀྱིའང་དམིགས་ཡུལ་མི་འགོག་པར་ཞེན་ཡུལ་འགོག་པ་དང་། བདེན་འཛིན་བྱེ་བྲག་ཏུ་དགག་པ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ་དྲུག་ལས། དང་པོ་འདིའོ་སྙམ་པའི་རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཞེན་ཡུལ་འགོག་འདོད་པས་རྗེས་དཔག་ཚད་མ་སོགས་མ་ཤེས་པ་ནི། བཞི་བརྒྱ་པ་ལས། རྣམ་པར་རྟོག་པས་དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་མཐོང་ཞིང་བཟུང་བ་དེས་འཁོར་པར་འཆིང་བ་ཡིན་སྟེ། །དེས་ན་འཆིང་བྱེད་རྟོག་པ་དེ་ནི་སྐབས་འདི་རུ་དགག་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་རྟོག་པའང་རྟོག་པ་གང་ཡིན་ཐམས་ཅད་ལ་བྱེད་པ་མ་ཡིན་གྱི། ཆོས་རྣམས་ལ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པར་སྒྲོ་འདོགས་པའི་རྟོག་པ་འདི་ཉིད་ལ་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་འགྲེལ་བ་ལས། རྟོག་པ་ནི་དངོས་པོ་ལ་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་པའི་རང་བཞིན་གྱི་དོན་སྒྲོ་འདོགས་པ་སྟེ་ཞེས་གསུངས་ཤིང་། དེ་འདྲའི་རྟོག་པ་དེ་ཡང་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མ་རིག་པར་བཞེད་པས་བོད་གཞན་དག་འདི་ནི་འདིའོ་སྙམ་དུ་གང་

375

ལྷག་མཐོང་ལ་བསླབ་ཚརྟོག་པར་བྱེད་པའི་བློ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་ཡུལ་རིགས་པས་འགོག་པར་འདོད་པ་ནི་“རྟོགས་1པ་རྣམས་ཀྱི་ཡུལ་གྱི་ཁྱད་པར་ལ་ཞིབ་མོར་ཡེ་མ་བརྟགས་པའོ། །༼ཇ༽གཉིས་པ་དེ་ལྟར་ན་རྗེས་དཔག་ཚད་མ་མེད་པས་སོ་སྐྱེས་སྟོང་ཉིད་མི་རྟོག་པར་ཐལ་བ་ནི།༼ ༽གོང་གི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་ལ་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་ལྐོག་ཏུ་གྱུར་པ་ཡིན་པས་སོ་སོ་སྐྱེ་བོས་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་འཛིན་པའི་ཚེ་རྟོག་པ་མིན་པའི་བློ་ཞིག་གིས་སྟོང་ཉིད་འཛིན་པའི་ཐབས་ནི་མེད་ལ། རྟོག་པ་གང་ཡིན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡུལ་ལ་རིགས་པས་གནོད་ན་ཡུལ་གྱི་གནས་ཚུལ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་ངེས་པའི་ངེས་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་ལའང་རིགས་པས་གནོད་ཚུལ་འཁྲུལ་པའི་ལོག་ཤེས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་སྒྲོ་འདོགས་པ་ལྟར་འགྱུར་བ་སྟེ་ངེས་ཤེས་དེ་དང་ལོག་ཤེས་དེ་གཉིས་ཀྱི་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་ཡུལ་ལ་རིགས་པས་གནོད་པར་མཚུངས་ན་ངེས་ཤེས་དེ་ཡང་མེད་བཞིན་དུ་སྒྲོ་འདོགས་པའི་ལོག་ཤེས་སུ་འགྱུར་རོ། །
༼ཇ༽གསུམ་པ་དེ་ལྟར་ན་ཐར་པར་འཁྲིད་པའི་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་མེད་པས་མི་གྲོལ་བ་ནི།༼ ༽ངེས་ཤེས་
དེ་དེ་འདྲའི་ལོག་ཤེས་སུ་སོང་བ་དེ་ལྟ་བུ་ཡིན་ན་ནི་ཆོས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་ངེས་པའི་བློ་མེད་པར་འགྱུར་བས་ན་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་སར་འཁྲིད་པའི་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་གཏན་ནས་མེད་པར་འགྱུར་དགོས་སོ། །དེ་ལྟར་འགྱུར་དགོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་དེས་དབུ་མའི་གཞུང་རྣམས་ལ་ཐོས་བསམ་ལ་སོགས་པ་བྱེད་པ་ཐམས་ཅད་དོན་མེད་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་ཏེ། བཞི་བརྒྱ་པ་ལས། འགའ་ཞིག་རང་བཞིན་མེད་པའི་དོན་མ་རྟོགས་པར་དངོས་པོ་བདེན་གྲུབ་ཏུ་ཞེན་བཞིན་དུ་ཡང་བདག་ནི་སྟོང་ཉིད་བསྒོམས་པས་མྱ་ངན་ལས་འདས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས། །དངོས་པོ་སྟོང་པ་མིན་པ་ལ་དམིགས་ནས་དངོས་པོ་འདི་ནི་སྟོང་པའོ་སྙམ་དུ་སྟོང་པ་ལྟར་བཅོས་པའི་སྟོང་པར་མཐོང་བ་དེས་ནི་མྱང་འདས་འཐོབ་ནུས་པ་མིན་ཏེ། །དེ་ལྟར་བཅོས་པའི་སྟོང་པར་མཐོང་བའི་ལྟ་བ་དེ་ནི་
1 འབྲས་མཆན་བཞི་དེབ་ཏུ། རྟོག

376

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

གནས་ལུགས་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ཞུགས་པའི་ལོག་ལྟ་ཡིན་ལ་དེ་འདྲའི་ལོག་ལྟས་ནི་མྱ་ངན་ལས་མི་འདའ་བར། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །༼ཇ༽བཞི་པ་ཞེན་ཡུལ་དེ་གཞིར་བཞག་ནས་རང་གཞན་གྱི་སྡེ་པས་སྒྲོ་བཏགས་ཚུལ་ནི།

༼ ༽དེ་ལྟར་
སྔར་བཤད་པའི་མ་རིག་པ་བདེན་པར་འཛིན་པའི་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་ཞེན་ཡུལ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་དེ་ཉིད་གཞིར་བཞག་ནས་རང་བཞིན་དེ་ལ་རང་སྡེ་ནང་པ་སངས་རྒྱས་པ་དང་གཞན་གྱི་སྡེ་པ་ཕྱི་རོལ་མུ་སྟེགས་པ་སྟེ་རང་གཞན་གྱི་དངོས་པོར་སྨྲ་བ་རྣམས་ཀྱིས་ཁྱད་པར་རྟག་པ་དང་གཅིག་པུ་དང་རང་དབང་གིས་སྐྱེ་བ་སོགས་ངར་ཆ་མེད་དང་རྫས་གྲུབ་དང་བདེན་པར་གྲུབ་པ་སོགས་དུ་མ་ཞིག་སྒྲོ་བཏགས་པ་གྲུབ་མཐའ་དེ་དང་དེའི་དབང་གིས་གང་བཞག་པའི་ལྟ་བ་ངན་པ་ཐམས་ཅད་ནི། དེ་མཐའ་དག་གི་རྩ་བའི་གཞི་མ་རིག་པའི་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་ཡུལ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པ་དེ་ཉིད་སུན་ཕྱུང་བས་ན་རྩ་བ་ཆད་པའི་ཤིང་ལྗོན་པ་ལྟར་གཞི་རྟེན་མེད་པས་ལྟ་ངན་དེ། མཐའ་དག་སོ་སོ་ནས་འགོག་པའི་རྩོལ་བ་ལ་མི་ལྟོས་པར་གཏན་ནས་ལྡོག་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་པས།ན་ཤེས་རབ་ཅན་རྣམས་གྱིས་ནི་རྒྱུ་མཚན་དེ་དག་ཤེས་པར་བྱས་ཏེ་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་མ་རིག་པའི་ཞེན་ཡུལ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དེ་ཉིད་དགག་བྱའི་རྩ་བ་མཐར་ཐུག་ཡིན་པར་ཤེས་པ་ནི་གང་ལས་ཀྱང་གལ་ཆེ་བའི་དོན་གྱི་སྙིང་པོ་ཉིད་དུ་བཟུང་བར་བྱ་ཡི། ཀུན་བརྟགས་ཀྱི་དགག་བྱ་ཆ་མེད་སོགས་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་འབའ་ཞིག་གིས་བཏགས་པ་ཙམ་དགག་པ་ལ་འབད་པ་ལྷུར་བླང་བར་མི་བྱ་སྟེ།དེའི་རྒྱུ་མཚན་ཡང་ཚུལ་འདི་ལྟར་དགག་བྱ་འགོག་པ་ནི་བྱ་བས་ཕོངས་པ་སྟེ་བྱ་བ་གཞན་བྱ་རྒྱུ་མ་རྙེད་ནས་བྱེད་པ་མིན་གྱི། དགག་བྱ་དེ་མ་བཀག་ན་དགག་བྱ་དེའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་ལོག་རྟོག་མ་རིག་པ་དེས་སེམས་ཅན་སྡུག་བསྔལ་མི་བཟད་པ་འཁོར་མོར་མྱོང་དགོས་པའི་འཁོར་བར་འཆིང་བར་མཐོང་ནས་ལོག་རྟོག་དེའི་ཡུལ་སུན་འབྱིན་པ་ཡིན་

377

ལྷག་མཐོང་ལ་བསླབ་ཚལ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་དེ་འདྲའི་འཁོར་བར་འཆིང་བའི་ལོག་རྟོག་དེ་ནི་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་མ་རིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཀུན་བརྟགས་ཀྱི་མ་རིག་པ་ནི་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་དང་གྲུབ་མཐའ་དེས་རྒྱུད་བསླད་པའི་གང་ཟག་དེ་དག་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པས་ན་ཀུན་བརྟགས་ཀྱི་མ་རིག་པ་དེ་ལུས་ཅན་འཁོར་བར་འཁོར་བའི་རྩ་བར་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྒྱུ་མཚན་གོང་གི་དེ་ལྟར་ཡིན་པས་ན་དགག་བྱ་འགོག་ཚུལ་གྱི་མཚམས་འདི་ལ་ངེས་པ་སོ་སོར་དམིགས་ཕྱེད་པར་རྙེད་པ་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེའོ། །༼ཇ༽ལྔ་པ་སྒྲོ་འདོགས་ཀྱི་རྟོག་པའི་ཞེན་ཡུལ་འགོག་ཀྱང་རྟོག་མེད་ཚད་མའི་འཛིན་སྟངས་མི་འགོག་པ་ནི།༼ ༽གོང་དུ་བཤད་པའི་ཚུལ་དེ་ལྟར་དགག་བྱ་འཛིན་པའི་ལོག་རྟོག་མཐར་གཏུགས་པའི་རྩ་བའི་ལོག་རྟོག་ནི་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པ་སྟེ་ཐོག་མ་ནས་རང་ཆས་ལྟ་བུར་གློ་བུར་དུ་འཆོས་མི་དགོས་པར་རང་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་འགྲོགས་བཞིན་དུ་འོངས་པ་ལྟ་བུའི་མ་རིག་་པ་འདི་ཡིན་ལ། ཀུན་བརྟགས་ཀྱི་དགག་བྱ་རྣམས་ཀྱང་སྔ་མ་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་ཞེན་ཡུལ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དེ་ཉིད་གཞིར་བྱས་ནས་སྒྲོ་འདོགས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པས་ན་མིག་གི་དབང་ཤེས་ལ་སོགས་པ་རྟོག་མེད་ཀྱི་ཤེས་པ་འཕྲལ་གྱི་འཁྲུལ་རྒྱུའི་གནོད་པ་མེད་པའི་འཛིན་སྟངས་ཐམས་ཅད་ནི་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པ་ཡིན་པས་དུས་ནམ་གྱི་ཚེ་ཡང་རིགས་པས་སུན་འབྱིན་པ་མིན་ནོ། །
༼ཇ༽དྲུག་པ་རིགས་པས་སྤྱིར་ཡིད་ཤེས་སྒྲོ་འདོགས་ཀྱི་རྟོག་པ་གཅིག་དང་དེའི་ནང་ནས་བདག་འཛིན་གཉིས་རྩ་བ་ཡིན་པས་དེ་གཉིས་ཀྱི་ཞེན་ཡུལ་འགོག་ཀྱང་རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མིན་ཚུལ་ནི།༼ ༽རྒྱུ་མཚན་དེའི་ཕྱིར་རིགས་པས་འཛིན་སྟངས་སུན་དབྱུང་བར་བྱ་བའི་བློ་ནི་ཡིད་ཤེས་རྟོག་པ་ཁོ་ན་དང་དེ་ཡང་བདག་ཏུ་འཛིན་པ་གཉིས་སམ་དེ་དག་གིས་བཏགས་པའི་ཡུལ་ལ་ཁྱད་པར་སྒྲོ་འདོགས་པའི་རྟོག་པ་རྣམས་ཡིན་གྱི། རྟོག་པ་གང་ཡིན་ཐམས་ཅད་ལ་

378

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

མི་བྱའོ། །༼ཇ༽གཉིས་པ་སྒྲོ་འདོགས་ཀྱིའང་དམིགས་པ་མི་འགོག་པར་ཞེན་ཡུལ་དགག་ཚུལ་ལ་གཉིས་ལས་དང་པོ་ཞེན་ཚུལ་ནི།༼ ༽འདི་ལ་གཞན་དག་གི་དོགས་པ་ནི། འོ་ན་མ་རིག་པ་དེས་རང་བཞིན་གང་སྒྲོ་འདོགས་པས་རང་བཞིན་སྒྲོ་འདོགས་པར་འགྲོ་བ་དང་དེས་སྒྲོ་འདོགས་པའི་འདོགས་ལུགས་ཀྱི་ཚུལ་དེ་ཇི་འདྲ་བ་ཞིག་ཡིན་སྙམ་དུ་དོགས་ན། དོགས་པ་དེ་སེལ་བ་ནི་སྤྱིར་སློབ་དཔོན་ཟླ་གྲགས་འདིའི་གཞུང་ནས་ཀུན་རྫོབ་ཙམ་དུ་གྲུབ་པའི་དོན་རྣམས་ལའང་རང་བཞིན་ནམ་རང་གི་ངོ་བོ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཐ་སྙད་མཛད་པ་དངོས་པོའི་རང་བཞིན་དང་དངོས་པོའི་ངོ་བོ་ཞེས་དངོས་པོ་དེའི་ཐ་སྙད་པའི་སྡོད་ལུགས་སྟོན་པ་དེ་ལྟ་བུ་མང་དུ་སྣང་ནའང་དགག་བྱའི་སྐབས་འདིར་ནི་རང་བཞིན་སོགས་དེ་འདྲ་མིན་གྱི་གང་ཟག་གམ་ཆོས་གང་ཡང་རུང་བའི་ཡུལ་རྣམས་ལ་བློའི་དབང་གིས་བཞག་ཅིང་བཏགས་པ་མིན་པར་ཆོས་དེ་རྣམས་ཉིད་ལ་རང་རང་གི་ངོས་ནས་གནས་ཚུལ་ལམ་སྡོད་ཚུལ་ཅིག་ཡོད་པ་ནི་འདིར་གང་སྒྲོ་འདོགས་རྒྱུའི་རང་བཞིན་དེ་ཡིན་ལ་དེ་ལྟར་ཡོད་པར་འདོགས་ཤིང་འཛིན་པ་འདི་རང་བཞིན་སྒྲོ་འདོགས་ཚུལ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་སྒྲོ་འདོགས་པའི་བློ་དེས་ཇི་ལྟར་བཟུང་བའི་ཞེན་ཡུལ་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རང་རང་གི་སྡོད་ལུགས་དེ་འདྲ་ཞིག་ཡོད་ན་སྡོད་ལུགས་དེ་ལ་ནི་བདག་གམ་རང་བཞིན་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་སྡོད་ལུགས་དེ་འདྲ་ཡོད་ནས་བདག་གམ་རང་བཞིན་དུ་བཞག་པ་མ་ཡིན་གྱི། གལ་ཏེ་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་བདག་གམ་རང་བཞིན་ཡོད་ན། དེ་འདྲ་བ་དེ་བློས་བཏགས་པ་ཙམ་མ་ཡིན་པའི་རང་རང་གི་སྡོད་ལུགས་དེ་འདྲ་ཞིག་ཏུ་སོང་ཞེས་པའི་ཚུལ་གྱིས་“རྟག་1པ་མཐའ་བཟུང་གི་སྒོ་ནས་བདག་གམ་རང་བཞིན་དེ་འདྲ་ངོས་བཟུང་བར་བྱ་སྟེ། དེ་ལྟར་ཡང་དངོས་པོ་འདི་ཀུན་ཐ་སྙད་པའི་བློ་གཞན་ལ་རག་ལས་པས་ན་རང་དབང་གིས་གྲུབ་པ་མེད་པ་ཡིན་སྟེ། །དེ་ལྟར་རང་དབང་མེད་པ་དེས་ན་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་བདག་ནི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པའི་ཐད་ཀྱི་བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ་
1 འབྲས་མཆན་བཞི་དེབ་ཏུ། བརྟག

379

ལྷག་མཐོང་ལ་བསླབ་ཚལས། འཇིག་རྟེན་འདི་ན་དངོས་པོ་གང་ཞིག་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པ་དང་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་དང་རང་དབང་དུ་གྲུབ་པ་དང་གཞན་ལ་རག་མ་ལས་པར་གྲུབ་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་དངོས་པོ་དེ་ལ་ནི། ཞེས་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པ་དང་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་སོགས་བཞི་བོ་དེ་དག་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་སུ་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །༼ཇ༽གཉིས་པ་ཞེན་ཡུལ་དེའི་རྣམ་གྲངས་དང་གྲུབ་ཚད་ནི།༼ ༽གོང་དུ་བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པར་བཤད་པ་དེ་ལ་གཞན་ལ་རག་མ་ལས་ཞེས་གསུངས་པ་དེའི་དོན་ནི་དངོས་པོ་རྣམས་རང་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་དང་རྐྱེན་ལ་གཞན་དུ་བྱས་ནས་དེ་ལ་རག་མ་ལས་ཞེས་པའི་དོན་མ་ཡིན་གྱི་འདིའི་གཞན་ལ་རག་མ་ལས་པའི་གཞན་ནི། ཡུལ་ཅན་ཐ་སྙད་པའི་ཤེས་པ་ལ་གཞན་ཞེས་བྱ་སྟེ་དངོས་པོ་ལ་རང་བཞིན་དེ་འདྲ་ཡོད་ན་རང་བཞིན་དེ་ཐ་སྙད་པའི་ཤེས་པ་དེའི་དབང་གིས་བཞག་པ་མིན་པར་གྲུབ་དགོས་པས་ན་བློ་ཐ་སྙད་པ་གཞན་ལ་རག་མ་ལས་པ་སྟེ་བློ་དེའི་དབང་གིས་བཞག་པ་མ་ཡིན་པའོ། །རྒྱུ་མཚན་དེས་ན་དེ་འདྲའི་རང་བཞིན་དེ་ལ་རང་དབང་བ་ཞེས་ཀྱང་བྱ་སྟེ་ཡུལ་དངོས་པོ་དེ་དག་གི་རང་རང་གི་གནས་ལུགས་སམ་སྡོད་ལུགས་ཐུན་མོང་མིན་པའི་ངོ་བོར་གྲུབ་པས་ན་འོ་། །སྡོད་ལུགས་དེ་ཉིད་ལ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པ་

དང་རང་གི་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་ཞེས་ཀྱང་བྱའོ། །དེ་ཡང་དཔེས་བསྟན་ན་དཔེར་ན། བློས་ཐག་པ་ལ་སྦྲུལ་དུ་བཏགས་པའི་ཚེ་ཐག་པ་ལ་བཏགས་པའི་སྦྲུལ་དེ་ལ་སྦྲུལ་འཛིན་གྱི་བློའི་ངོས་ནས་ཇི་ལྟར་བཏགས་པ་ཡིན་སྙམ་པའི་དཔྱད་པ་བྱེད་རྒྱུ་དེ་ཕར་བཞག་ནས་བློས་བཏགས་པའི་སྦྲུལ་དེ་ག་རང་གི་ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་སྡོད་ལུགས་ཇི་ལྟར་ཡིན་སྙམ་དུ་དཔྱད་པ་བྱས་པ་ན་ཡུལ་ཐག་པའི་སྟེང་དུ་དེ་འདྲའི་སྦྲུལ་དེ་ཉིད་མ་གྲུབ་པས་དེ་འདྲའི་སྦྲུལ་དེའི་ཁྱད་པར་ལ་དཔྱད་དུ་མེད་པ་དེ་བཞིན་དུ། དོན་གྱི་སྐབས་སུ་ཆོས་འདི་རྣམས་ཀྱང་རང་རང་འཛིན་པའི་ཐ་སྙད་པའི་བློའི་ངོ་ན་ཇི་ལྟར་སྣང་བའི་སྣང་ཚུལ་ལ་དཔྱད་པ་བྱེད་པ་དེ་བཞག་ནས་སྣང་བའི་

380

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

ཡུལ་ཆོས་དེ་རྣམས་ཀྱི་རང་རང་གི་གནས་ལུགས་ཇི་ལྟ་བུ་ཡིན་སྙམ་དུ་ཡུལ་སོ་སོའི་སྟེང་དུ་དཔྱད་པ་བྱས་པ་ན་ཆོས་དེ་དག་སྣང་བའི་ཡུལ་དེ་དག་གི་ཆ་ཤས་དང་ཚོགས་པ་ཅིར་ཡང་མ་གྲུབ་པ་ཞིག་ཡིན་པ་དེ་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་སྡོད་ལུགས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡིན་པ་ལ། མ་གྲུབ་ལུགས་དེ་ལྟར་དུ་མི་འཛིན་པར་དེ་ལས་ཕྱོགས་ལོག་སྟེ་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་སྡོད་ལུགས་ལ་གཏན་ནས་མེད་པའི་རང་བཞིན་ཐ་སྙད་པའི་ཤེས་པའི་དབང་གིས་བཞག་པ་མིན་པར་ཆོས་དེ་དག་ལ་རང་རང་གི་ངོས་ནས་གཞལ་བའི་གནས་ལུགས་ཐ་སྙད་བའི་བློ་ལ་མ་ལྟོས་པ་རེ་ཡོད་པར་འཛིན་པ་སྟེ། བཞི་བརྒྱ་བའི་འགྲེལ་པ་ལས། ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་རང་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ཡོད་པ་ཁོ་ནའི་དབང་གིས་བཏགས་པས་ན་ཡོད་པར་འཇོག་པ་ཉིད་ཡིན་པ་དང་རང་འཛིན་པའི་རྟོག་པའི་དབང་གིས་བཞག་པ་མེད་པར་ནི་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་འཇོག་ནུས་པ་གང་ཡང་མེད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་ཆོས་དེ་དག་ནི་དཔེར་ན་གོར་མ་ཆག་པ་སྟེ་གདོན་མི་ཟ་བའམ་ངེས་པ་ཁོ་ནར་ཐག་པ་བསྡོགས་པ་སྟེ་ཐག་པ་མ་བརྐྱང་བར་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་བསྐོར་ཞིང་བསྡུས་པ་ལ་འཁྲུལ་ནས་བློས་སྦྲུལ་ལོ་སྙམ་དུ་བཏགས་པའི་སྦྲུལ་ལྟར་རྟོག་པས་བཏགས་པ་ཙམ་མ་གཏོགས་རང་རང་གི་ངོ་བོས་མ་གྲུབ་པར་ངེས་སོ། །ཞེས་རང་གི་ངོ་བོས་མ་གྲུབ་པའི་ཚུལ་དེ་ལྟར་གསུངས་སོ། །
༼ཇ༽གསུམ་པ་བདག་འཛིན་བྱེ་བྲག་ཏུ་དགག་པ་ལ་བདག་འཛིན་གཉིས་སུ་བཤད་པ་དང་། བདག་འཛིན་དང་འཇིག་ལྟའི་ཁྱད་པར་དང་། འཇིག་ལྟའི་དམིགས་རྣམ་ཕྱེ་ནས་རྣམ་པ་འགོག་ཚུལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་བདག་འཛིན་གཉིས་རྣམ་པ་འདྲ་ཡང་དམིགས་པས་འབྱེད་ཚུལ་ནི། ༼ ༽རྒྱུ་མཚན་དེས་ན་ནང་གི་བློའི་དབང་གིས་བཏགས་ནས་བཞག་པ་མིན་པར་ཆོས་ཁོ་རང་གི་ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་གཞིའི་ཡུལ་གྱི་སྟེང་དུ་གྲུབ་པ་ཞིག་བྱུང་ན་དེ་ཉིད་ལ་དགག་བྱའི་བདག་གམ་རང་བཞིན་ཞེས་ཟེར་དགོས་ལ། དགག་བྱ་བདག་གི་རང་བཞིན་དེ་ཉིད་ཁྱད་པར་གྱི་གཞི་གང་ཟག་གི་སྟེང་

381

ལྷག་མཐོང་ལ་བསླབ་ཚདུ་མེད་པ་དེ་ཉིད་ནི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དང་། ཁྱད་པར་གྱི་གཞི་མིག་སྣ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྟེང་དུ་མེད་པ་དེ་ཉིད་ནི་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་དུ་གསུངས་པ་ཡིན་པས། དགག་བྱ་རང་བཞིན་དེ་གང་ཟག་དང་ཆོས་ཀྱི་སྟེང་དུ་ཡོད་པར་འཛིན་པ་ནི་ཆོས་དང་གང་ཟག་གི་བདག་གཉིས་ཀྱི་འཛིན་པར་སྔ་མའི་ཤུགས་ཀྱིས་རྟོགས་པར་ནུས་སོ། །༼ཇ༽གཉིས་པ་བདག་འཛིན་གཉིས་དེ་ལྟར་འབྱེད་པའི་ཤེས་བྱེད་ནི།

༼ ༽དེ་ལྟར་ཡང་བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ་ལས། ཆོས་དང་
གང་ཟག་བདག་མེད་ཅེས་པའི་སྐབས་དེ་ལ་བདག་ཅེས་བྱ་བ་དེ་ནི་ཇི་ལྟར་ཡིན་ན་ངོ་བོ་འམ་རང་བཞིན་གང་ཞིག་དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་སྟེང་གི་ཡུལ་ཅན་རྟོག་པ་གཞན་གྱིས་བཞག་པ་ལ་རག་མ་ལས་ཤིང་མ་ལྟོས་པའི་ངོ་བོ་འམ་རང་བཞིན་ཏེ་ངོ་བོའི་རང་བཞིན་དེ་འདྲ་མེད་པ་དེ་ནི་བདག་མེད་པ་ཞེས་བྱའོ། །བདག་མེད་པ་དེ་ནི་ཁྱད་པར་གྱི་གཞི་ཆོས་དང་གང་ཟག་གི་དབྱེ་བས་རྣམ་པ་གཉིས་སུ་ཡོད་པར་ངེས་ཤིང་རྟོགས་ཏེ་གཉིས་གང་ཞེ་ན་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་པ་དང་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བའོ།།ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །༼ཇ༽གཉིས་པ་བདག་འཛིན་དང་འཇིག་ལྟའི་ཁྱད་པར་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་ལ་འཇིག་ལྟས་མ་ཁྱབ་པ་ནི།༼ ༽འདི་ལ་གལ་ཏེ་ཁ་ཅིག་ན་རེ་གང་ཟག་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པ་དེ་གང་ཟག་གི་བདག་ཏུ་འཛིན་པ་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་མི་རིགས་ཏེ། མི་རིགས་པ་དེ་ལས་གཞན་དུ་དེ་ལྟར་རིགས་ན་གང་ཟག་གཞན་ལ་དམིགས་ནས་དེ་ཉིད་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པའི་བློ་དེ་འང་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་དུ་འགྱུར་ལ། གང་ཟག་གཞན་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པའི་བློ་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་ཡིན་པ་དེ་ཁྱོད་འདོད་ན་ནི་དེ་འདྲ་བའི་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་དེ་འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བ་ཡིན་པར་འགྱུར་དགོས་དེ་ལྟར་འགྱུར་ན་བདག་འཛིན་དེ་གང་ཟག་གཞན་དེ་ལ་ནི་ངའོ་སྙམ་དུ་མི་འཛིན་པས་འཇིག་ལྟར་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། དེ་ལ་ལན་

382

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

ནི། གང་ཟག་ལ་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་ཡོད་པར་འཛིན་པ་དེ་ནི་སྔར་བཞི་བརྒྱ་པའི་སྐབས་སུ་བཤད་པ་ལྟར་གང་ཟག་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་དེ་ཉིད་གང་ཟག་གི་བདག་ཏུ་གསུངས་པས་ན་རྒྱུ་མཚན་དེས་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་དུ་ངེས་པར་འདོད་དགོས་སོ། །འོན་ཀྱང་ཁྱོད་ཀྱིས་གོང་དུ་སྨྲས་པ་དེའི་སྐྱོན་མེད་དེ་གང་ཟག་གི་བདག་ཏུ་འཛིན་པ་ལ་འཇིག་ལྟས་མ་ཁྱབ་པ་ཡིན་ནོ། །༼ཇ༽གཉིས་པ་འཇིག་ལྟའི་དམིགས་པ་ལ་གང་ཟག་གིས་ཁྱབ་པ་ནི།༼ ༽དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ་འོ་ན་འཇིག་ལྟའི་བདག་འཛིན་དེ་ལ་ཇི་འདྲ་ཞིག་དགོས་སྙམ་ནས་འདྲི་ན་ལན་ནི།དེ་ཡང་འཇིག་ལྟ་ཀུན་བརྟགས་ཀྱི་བདག་འཛིན་ལ་ནི་རང་སྡེ་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྨྲ་བའི་ནང་ཚན་མང་པོས་བཀུར་བའི་སྡེ་པ་འགའ་ཞིག་གིས་ཕུང་པོ་ལ་དམིགས་ནས་དེ་ཉིད་བདག་ཏུ་འཛིན་པ་ལྟར་གྲུབ་མཐའི་དབང་གིས་ངེས་པ་མི་སྣང་ཡང་། འཇིག་ལྟ་ལྷན་སྐྱེས་ནི་དབུ་མ་ལ་འཇུག་པར་ཕུང་པོ་དེའི་དམིགས་པ་ཡིན་པ་བཀག་ཅིང་འཇུག་པའི་འགྲེལ་པར་ཕུང་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་བའི་བདག་དེའི་དམིགས་པར་གསུངས་པས་ན་ལྷན་སྐྱེས་དེས་ཕུང་པོ་ལ་དམིགས་པར་མི་བྱེད་ཀྱི། གང་ཟག་ཙམ་ཞིག་ལྷན་སྐྱེས་དེའི་དམིགས་པའོ། །༼ཇ༽གསུམ་པ་འཇིག་ལྟའི་དམིགས་ཡུལ་ལ་རང་རྒྱུད་དགོས་ཚུལ་ནི།༼ ༽དེ་འདྲའི་དམིགས་པ་དེ་ཡང་ངའོ་སྙམ་པའི་འཛིན་པ་སྐྱེ་བའི་གཞིར་གྱུར་པའི་གང་ཟག་ཅིག་དགོས་པ་ཡིན་པས་རང་ལས་རྒྱུད་གཞན་གྱི་གང་ཟག་ནི་འཇིག་ལྟ་ལྷན་སྐྱེས་དེའི་དམིགས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །༼ཇ༽གསུམ་པ་འཇིག་ལྟའི་དམིགས་རྣམ་ཕྱེ་ནས་རྣམ་པ་བཀག་ཚུལ་ལ་ལྔ་ལས། དང་པོ་དམིགས་པ་དེ་ལ་རྣམ་པ་ཇི་ལྟར་འཛིན་ཚུལ་ནི།༼ ༽དེས་ན་འཛིན་པ་པོ་རང་རྒྱུད་ཀྱི་ང་ཞིག་དམིགས་པར་འཇོག་ལ་དམིགས་པ་རང་རྒྱུད་ཀྱི་ང་དེ་ལ་ཇི་ལྟར་འཛིན་པའི་འཛིན་སྟངས་སམ་རྣམ་པ་ནི། འཇུག་འགྲེལ་ལས། དེ་ལ་འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བ་ནི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་ང་དང་དེ་འདྲའི་ང་ཡིའོ་སྙམ་པ་དེ་ལྟ་བུའི་འཛིན་

383

ལྷག་མཐོང་ལ་བསླབ་ཚསྟངས་ཀྱི་རྣམ་པར་ཞུགས་པ། སྟེ་རྣམ་པ་ཅན་དུ་ཞུགས་པའོ་ཞེས་གསུངས་པས། དམིགས་པ་ང་དེ་ཉིད་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་ཡོད་པ་ཙམ་དུ་འཛིན་པ་དེ་ཉིད་མིན་གྱི། དགག་བྱ་དེས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་ངའོ་སྙམ་དུ་འཛིན་པ་ཞིག་དགོས་སོ། །༼ཇ༽གཉིས་པ་ངར་འཛིན་ཡུལ་ཡང་བདག་མེད་ཕྲ་མོ་དང་འགལ་དགོས་ཚུལ་ནི།

༼ ༽ཚུལ་དེ་ཡང་འཇུག་འགྲེལ་ལས་འདིར་
ཐོག་མར་འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བ་ཁོ་ན་སྤང་བར་བྱ་བ་ཡིན་ལ། དེ་སྤང་བ་དེ་ཡང་དམིགས་པའི་གཞི་བདག་གི་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་བདག་གམ་རང་བཞིན་མེད་པ་ཉིད་ཁོང་དུ་ཆུད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྤོང་པར་འགྱུར་བས་ཞེས་འཇིག་ལྟའི་དམིགས་པར་གྱུར་པའི་བདག་དེའི་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་བདག་མེད་པ་སྟེ་དེ་འདྲའི་རང་བཞིན་མེད་པ་རྟོགས་པ་དེས་འཇིག་ལྟ་དང་འཛིན་སྟངས་དངོས་སུ་འགལ་བའི་སྒོ་ནས་“སྤང་1ནུས་པར་གསུངས་པས་འཇིག་ལྟ་ལྷན་སྐྱེས་དེ་ཤེས་རབ་དེའི་བཟློག་ཕྱོགས་འཛིན་པ་ཞིག་དགོས་སོ། །༼ཇ༽གསུམ་པ་འཇིག་ལྟ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་པའི་ཁྱད་པར་ནི། དེ་ཡང་དམིགས་པ་གང་ཟག་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པ་ཞིག་ཡིན་པས་ན་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་ངའོ་སྙམ་དུ་འཛིན་པ་ལ་བྱའོ། །ང་ཡིར་འཛིན་པའི་འཇིག་ལྟ་ཡང་གོང་གི་ངར་འཛིན་པའི་འཇིག་ལྟ་དེས་མཚོན་ནས་༼ཇ༽ང་ཡི་བའི་གདགས་གཞི་མིག་རྣ་སོགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་བྱས་པའི་ང་ཡི་བ་ལ་དམིགས་ནས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པའི་ང་ཡིར་འཛིན་པ་༼ ༽རང་རྒྱུད་ཀྱི་ང་གཞིར་བྱས་པའི་ངའི་ཙམ་ལ་དམིགས་ནས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་ངའི་འོ་སྙམ་བའི་རྣམ་པའི་འཛིན་སྟངས་ཅན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །༼ཇ༽ང་དང་ང་ཡིར་མི་འཛིན་ཀྱང་བདག་འཛིན་ཡིན་ཚུལ་ནི་ང་དང་ངའི་འོ་སྙམ་དུ་མི་འཛིན་པའི་བློ་གང་ཟག་རང་“2བའི་རྫས་སུ་ཡོད་པར་འཛིན་པ་ལྟ་བུ་ནི་གང་ཟག་གི་བདག་ཏུ་རྨོངས་པའི་མ་

1 ལམ་རིམ་དང་མཆན་བཞི་དེབ་ཏུ། སྤོང
2 མ་ཕྱི་མཆན་བཞི་དཔེ་རིང་། མཆན་བཞི་དེབ། - འབྲས་མཆན་བཞི་དེབ་ཏུ། +རྐྱ

384

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

རིག་པ་ཡིན་པས་ཉོན་མོངས་མ་ཡིན་པར་མི་འགྱུར་རོ། །
༼ཇ༽བཞི་པ་ངའོ་སྙམ་པའི་བློ་ཀུན་བདག་འཛིན་མིན་ཚུལ་ནི།༼ ༽གོང་དུ་བཤད་པ་དེ་ལྟར་ན་སྤྱིར་བློས་བཟུང་བའི་བདག་དེ་ལ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་ཙམ་ལ་བདག་ཏུ་བཞག་པ་གཅིག་དང་ཁྱད་པར་གཞན་གྱིས་ཁྱད་པར་དུ་མ་བྱས་པར་ངའོ་སྙམ་པ་ཙམ་གྱི་བློའི་བློ་འདི་ཙམ་ནི་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མར་ཡང་ཁས་བླང་ཆོག་པས། བློ་འདིའི་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་བྱས་པའི་ང་དེ་དང་ངར་འཛིན་གྱི་འཇིག་ལྟས་གང་ལ་དམིགས་པའི་དམིགས་ཡུལ་གྱི་ང་དེ་གཉིས་དོན་འདྲ་ཡང་ངའོ་སྙམ་པ་ཙམ་གྱིས་བློ་ཡི་འཛིན་སྟངས་དང་། དམིགས་པའི་ཡུལ་གཉིས་ཀ་མི་འགོག་ལ། འཇིག་ལྟ་དེའི་དམིགས་ཡུལ་ཡང་མི་འགོག་གི་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་ཡུལ་དགག་དགོས་སོ་ཡུལ་གྱི་ང་དེ་ལ་བདག་ཏུ་བྱས་པ་གཉིས་ཡོད་པ་ལས། དང་པོ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་ལ་བདག་ཏུ་བཞག་པ་དེ་ནི་རིགས་པའི་དགག་བྱ་ཉིད་ཡིན་ལ་ཕྱི་མ་ངའོ་སྙམ་པ་ཙམ་གྱི་བློའི་ཡུལ་གྱི་ང་དེ་ནི་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པར་འདོད་དགོས་པས་ན་རིགས་པས་དགག་པར་ཡང་མི་ནུས་པས་མི་འགོག་གོ།༼ཇ༽ལྔ་པ་འཇིག་ལྟ་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་དམིགས་པ་མི་འགོག་ཀྱང་རྣམ་པ་འགོག་ཚུལ་གསལ་བ་དཔེ་དང་བཅས་པ་ནི།༼ ༽དེ་འདྲའི་བློའི་ཡུལ་གྱི་ང་མི་འགོག་ཅེས་པ་དེས་ནི་འཇིག་ལྟ་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་དམིགས་པའི་ང་མི་འགོག་པར་སྟོན་གྱི་དེའི་རྣམ་པའི་འཛིན་སྟངས་ནི་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་ང་ཡིན་པས་རྣམ་པའི་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་ང་དེ་མི་འགོག་པ་མིན་ཏེ། འདི་ཡང་དཔེའི་སྒོ་ནས་བསྟན་ན་དཔེར་ན་སྒྲ་རྟག་འཛིན་གྱི་དམིགས་པའི་ཡུལ་སྒྲ་ཙམ་དེ་ཡིན་པས་མི་འགོག་ཀྱང་སྒྲ་རྟག་འཛིན་དེའི་ཞེན་ཡུལ་ནི་སྒྲ་རྟག་པ་དེ་ཡིན་པས་དེ་ཉིད་ངེས་པར་འགོག་དགོས་པ་མི་འགལ་བ་བཞིན་ནོ། །སྔར་བཤད་པ་དེ་ལྟར་ན་འཕགས་པ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཡབ་དང་སྲས་འཕགས་པ་ལྷ་དང་སློབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་དང་ཟླ་བ་གྲགས་པ་གཉིས་ཀྱི་གཞུང་རྩ་ཤེ་སོགས་དང་། བཞི་བརྒྱ་པ་སོགས་དང་། བུདྡྷ་པཱ་ལི་ཏ་དང་། ཚིག་

385

ལྷག་མཐོང་ལ་བསླབ་ཚགསལ་སོགས་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་ན་ཞེས་པ་དང་། རང་གི་ངོ་བོས་ཡོད་ན་ཞེས་པ་དང་། རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་ན་ཞེས་པ་དང་། རྫས་སུ་ཡོད་ན་ཞེས་གཞན་གྱི་ལུགས་ལ་དགག་པ་གསུངས་པའི་སྐབས་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་ལ་སོགས་པའི་དོན་ནི་སྔར་གོང་དུ་བསྟན་པ་བཞི་བརྒྱ་བའི་ལུང་དང་བཅས་ཏེ་བསྒྲུབས་པའི་སྐབས་སུ་གཞན་ལ་རག་མ་ལས་པའི་ངོ་བོའི་འཇོག་ཚུལ་བཤད་པ་དེ་ལྟར་དུ་རིག་པར་བྱ་ལ། རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་སོགས་དེ་དག་མེད་པར་སྟོན་པའི་ཚིག་རྣམས་ཀྱི་དོན་ཡང་གང་ཟག་དང་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་གཉིས་ཀའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་མ་རིག་པས་དེས་ཇི་ལྟར་ཞེན་པ་ལྟར་གྱི་དོན་དེ་ཉིད་མེད་པར་སྟོན་པ་ཁོ་ནའི་དབང་དུ་མཛད་པ་དེ་ལྟར་དུ་རང་གི་འཁོར་བའི་རྩ་བ་རང་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པའི་བདག་འཛིན་དེ་གཉིས་འཁྲུལ་ཞིང་ལོག་པར་ཁོང་དུ་ཆུད་ནས་སྤོང་བའི་ཐབས་འབའ་ཞིག་ཏུ་གསུངས་པར་གོ་བར་བྱ་ཡི་རང་བཞིན་གྱིས་རང་གི་ངོ་བོས་མ་གྲུབ་ཅེས་སོགས་ཀྱི་ཚིག་རྗེས་སུ་འབྲངས་པའི་སྐྱོར་ཟློས་ཙམ་ལ་ཆགས་པར་མི་བྱའོ། །
གོང་གི་ས་བཅད་གཉིས་པ་ཁྱད་པར་དེ་དག་དགག་བྱ་གཞན་ལ་སྦྱོར་བ་དང་མི་སྦྱོར་བའི་ཚུལ་༼ཇ༽ལ་བདུན་ལས་དང་པོ་གཏན་མེད་དང་ཡོད་ཀྱང་ཡུལ་དུས་དེར་མེད་པ་ལ་དོན་དམ་གྱི་ཁྱད་པར་མི་དགོས་ཚུལ་༼ ༽གྱི་རྣམ་དབྱེ་བཤད་པ་ནི། དཔེར་ན་རི་བོང་གི་རྭ་དང་མོ་གཤམ་གྱི་བུ་ལ་སོགས་པ་གཏན་ནས་མེད་པ་རྣམས་མེད་དོ་ཞེས་ཕ་རོལ་ལ་སྨྲ་བའི་ཚེ་ན་རང་བཞིན་གྱིས་དང་རང་ངོས་ནས་སོགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་དེ་དག་སྦྱོར་མི་དགོས་པར་སྨྲས་ཆོག་པ་དེ་བཞིན་དུ། སྤྱིར་པདྨ་ལྟ་བུ་ཤེས་བྱ་ལ་ཡོད་ཀྱང་ཤིན་ཏུ་བསིལ་ཞིང་རླན་དང་བྲལ་བའི་ཡུལ་འགའ་ཞིག་ན་མེད་ལ་ཆུ་དང་བཅས་པའི་དྲོ་སའི་ཡུལ་འགའ་ཞིག་ན་ཡོད་པ་དང་དུས་ཁྱད་པར་བ་དགུན་ལྟ་བུའི་དུས་ན་མེད་ཅིང་དབྱར་གྱི་དུས་ལྟ་བུའི་དུས་འགའ་ཞིག་ན་ཡོད་པ་བཞིན་དུ་ཡུལ་དུས་ཀྱི་དབང་གིས་འགའ་ཞིག་ན་

386

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

ཡོད་པ་འགའ་ཞིག་ན་མེད་པའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱང་གང་ན་མེད་པའི་ཡུལ་དུས་དེ་དང་དེར་ཆོས་དེ་དག་མེད་པར་ཕ་རོལ་པོ་ལ་བརྗོད་པའི་ཚེ་ནའང་རང་བཞིན་གྱིས་ཞེས་སོགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་དེ་དང་སྦྱར་ནས་ཡུལ་དུས་དེར་ཆོས་དེ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་སོགས་སྦྱར་ཏེ་བརྗོད་མི་དགོས་པར་དེ་རྣམས་གང་ལ་མེད་པའི་ཡུལ་དུས་དེར་ཆོས་དེ་ག་རང་མེད་པར་བརྗོད་དགོས་སོ། །༼ཇ༽གཉིས་པ་གྲུབ་མཐའ་ཁོ་ནས་སྒྲོ་བཏགས་འགོག་ནའང་རང་བཞིན་སོགས་སྦྱར་མི་དགོས་ཚུལ་ནི། གཞན་ཡང་དབུ་མ་པས་ཐ་སྙད་དུ་གྲུབ་པར་མི་འདོད་པའི་དོན་རང་གཞན་གྱི་སྡེ་པ་དངོས་པོར་སྨྲ་བའི་འདོད་པ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པས་སྒྲོ་བཏགས་པ་གཞན་སྐྱེ་དང་ཆ་མེད་ལ་སོགས་པ་རྣམས་འགོག་པ་ནའང་གང་འགོག་རྒྱུ་དེ་དག་ལ་དངོས་སྨྲ་བ་དེ་དག་གི་བསམ་ངོ་ན་རང་བཞིན་གྱིས་དང་དོན་དམ་པར་སོགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་དེ་དག་སྦྱར་དགོས་པའི་སྐབས་འགའ་རེ་བྱུང་ན་མ་གཏོགས་པ་གཞན་སྐྱེ་སོགས་དེ་དག་འགོག་པའི་ཚེ། དོན་ལ་ནི་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་ཞེས་པའི་ཁྱད་པར་གསར་དུ་སྦྱར་མི་དགོས་ཏེ། དགག་རྒྱུ་དེ་དག་ལ་དོན་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་ལ་སོགས་པ་དེ་ཡོད་པར་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་དེ་དག་གིས་ཁས་བླངས་ཟིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་དངོས་སྨྲ་བས་གཞན་སྐྱེ་སོགས་དེ་དག་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པ་དང་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་འདོད་པས་ན་ཐོག་མ་ནས་གཞན་སྐྱེ་སོགས་མེད་དེ་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བཀག་ན་དེ་ལ་ཁོས་ཧ་ཅང་ཐལ་ཆེས་པ་ལྟ་བུའི་ཉན་འདོད་སོགས་གཏན་མི་སྐྱེ་ཞིང་བློ་མི་འཇུག་པས་ཤིན་ཏུ་འགོག་དཀའ་བ་འབྱུང་ཞིང་།དགག་རྒྱུ་དེ་ལ་ཁོ་རང་གི་བསམ་པ་ལྟར་དོན་དམ་སོགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་སྦྱར་ནས་གཞན་སྐྱེ་དོན་དམ་པར་མེད་དེ་སོགས་ཀྱིས་བཀག་ན་ཁོས་ཉན་པ་སོགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ལན་ཚུལ་བཞིན་འདེབས་པས་ན་འགོག་ཤིན་ཏུ་སླ་བ་ཡིན་པས་ཁོ་རང་གི་བསམ་ངོ་ལྟར་དོན་དམ་སོགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་དེ་དག་སྦྱོར་བ་གནད་ཆེ་བའི་སྐབས་འབྱུང་ལ། དེ་ལྟར་ཁོ་རང་གི་བསམ་ངོ་ལྟར་དོན་དམ་སོགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་སྦྱར་ཏེ་དོན་དམ་པར་གཞན་

387

ལྷག་མཐོང་ལ་བསླབ་ཚལས་སྐྱེ་བ་མེད་དེ་སོགས་ཀྱིས་བཀག་པའི་ཚེ་གཞན་སྐྱེ་སོགས་བདེན་གྲུབ་ཁེགས་པ་ན། སླར་དོན་དམ་སོགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་མ་སྦྱར་བའི་གཞན་སྐྱེ་སོགས་དགག་རྒྱུ་ལུས་པ་ནི་མིན་ཏེ། ཁོ་རང་གི་གཞན་སྐྱེ་སོགས་ཡོད་ཕྱིན་བདེན་གྲུབ་ཏུ་འདོད་པས་ན་དེ་དག་བདེན་གྲུབ་བཀག་པ་ཉིད་ཀྱིས་དེ་དག་རྩ་བ་ནས་ཁེགས་པར་འགྱུར་རོ། །༼ཇ༽གསུམ་པ་ཁྱད་པར་དེ་བཞི་ཡིས། གཞན་འགོག་ན་རང་བཞིན་སོགས་མ་སྦྱར་ན་སུན་འབྱིན་པ་ལྟར་སྣང་དུ་འགྱུར་བ་ནི།༼ ༽དངོས་སྨྲ་བ་རྣམས་ཀྱིས་འདོད་པས་བཏགས་པ་གཞན་སྐྱེ་སོགས་འདི་དག་ལས་གཞན་པ་དབུ་མ་པས་ཐ་སྙད་དུ་རྣམ་པར་འཇོག་པའི་དོན་རྣམས་ལ་ནི་དོན་ཇི་འདྲ་བ་ཞིག་ཡིན་ཡང་དོན་དེ་དག་འགོག་པའི་སྐབས་སུ་ནི་དོན་དམ་པར་དང་རང་བཞིན་གྱིས་སོགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་དེ་མ་སྦྱར་ན། དོན་དེ་ཕར་མི་ཁེགས་པར་མ་ཟད་འགོག་མཁན་གྱི་ཕ་རོལ་སུན་འབྱིན་པའི་རིགས་པ་དེ་ཉིད་ལའང་ཕར་གང་གི་སྒོ་ནས་བཀག་པའི་སྐྱོན་དེ་ཉིད་ཚུར་ཡང་མཚུངས་པར་འཇུག་པ་ཡིན་པས་ན་སུན་འབྱིན་གྱི་རིགས་པ་དེ་ཉིད་རིགས་པ་ལྟར་སྣང་འབའ་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་བས་ན་ངེས་པར་ཁྱད་པར་དེ་སྦྱར་དགོས་སོ། །
༼ཇ༽བཞི་པ་ཁྱད་པར་སྔར་བཤད་པ་ལྟར་མ་བྱས་ན་འཁོར་འདས་ཐམས་ཅད་དང་འགལ་ཚུལ་ནི།༼ ༽གོང་གི་དེའི་རྒྱུ་མཚན་གཞན་ཡང་སྔར་བཤད་པ་ལྟར་དབུ་མ་པས་ཐ་སྙད་དུ་འཇོག་པའི་དོན་རྣམས་ལ་ནི་རང་བཞིན་ཡོད་མེད་དཔྱོད་པའི་དོན་དམ་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་དང་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མས་གང་གིས་ཀྱང་མི་གནོད་པ་ཞིག་ངེས་པར་དགོས་ཏེ། དེ་ལྟ་བུ་དགོས་པ་མ་ཡིན་ན་ནི་དབུ་མ་པ་རང་གིས་འཇིག་རྟེན་གྱི་བྱེད་པོ་དབང་ཕྱུག་ལ་སོགས་པ་ཐ་སྙད་དུ་ཁས་མི་ལེན་ལ་གཟུགས་སྒྲ་ལ་སོགས་པ་ཁས་ལེན་པའི་ཁྱད་པར་གྱི་དབྱེ་བ་གཏན་མི་རུང་བས། དབུ་མ་པ་རང་གི་ལུགས་ལ་འདི་འདྲ་བ་ནི་ལམ་ཡིན་ནོ། །འདི་འདྲ་བ་ནི་ལམ་མ་ཡིན་ནོ།། ཞེས་བྱ་བ་དང་། གྲུབ་མཐའ་འདི་ལྟར་དུ་འདོད་པ་ནི་འཐད་དོ།། འདི་ལྟར་དུ་འདོད་པ་ནི་མི་འཐད་དོ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པའི་འཇིག་རྟེན་པའི་རྣམ་གཞག་དང་འཇིག་རྟེན་ལས་

388

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

འདས་པའི་རྣམ་གཞག་གང་ཡང་བྱེད་པའི་ཐབས་མེད་པས་ན་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ལ་འཁོར་འདས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཐམས་ཅད་འཐད་པའི་ཁྱད་ཆོས་འདི་ཡང་ཤིན་ཏུ་མི་རུང་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །༼ཇ༽ལྔ་པ་ཚད་མས་གྲུབ་ཀྱང་འགོག་ན་བཞད་གད་ཡིན་པ་༼ ༽གོང་གི་དེ་ལྟར་དབུ་མ་པས་རྣམ་པར་འཇོག་པའི་དོན་དེ་དག་ལ་ཚད་མས་མི་གནོད་ཀྱང་དེ་དག་འགོག་པར་འདོད་ན་དེ་འདྲའི་འདོད་པ་ནི་མཁས་པའི་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ཤིན་ཏུ་འཁྲེལ་ནས་བཞད་གད་འཆོར་བ་ཉིད་ཀྱི་གནས་ཡིན་ནོ། །རྒྱུ་མཚན་དེས་ན་གཟུགས་སོགས་ཐ་སྙད་དུ་འཇོག་དགོས་པའི་ཆོས་དེ་དག་འགོག་པར་གསུངས་པའི་སྐབས་སུ་ནི་གདོན་མི་ཟ་བ་ངེས་པ་ཁོ་ནར་དོན་དམ་པར་སོགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་དེ་སྦྱར་བར་བྱའོ། །༼ཇ༽དྲུག་པ་ཁྱད་པར་དེ་སྦྱར་དགོས་པ་འཕགས་པ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་གཞུང་ཀུན་ལས་འབྱུང་བ་༼ ༽དེ་ལྟ་བུའི་ཚུལ་འདི་ཡང་བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ་དང་རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་པའི་འགྲེལ་པར་ནི་དགག་བྱ་འགོག་པའི་སྐབས་ན་རང་བཞིན་སོགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་དེ་སྦྱར་བ་ཆེས་མང་བར་སྣང་ལ། རྩ་ཤེའི་གཞུང་དང་།དེའི་འགྲེལ་བ་བུད་ངྷ་པཱ་ལི་ཏ་དང་། ཚིག་གསལ་དང་། ཡང་དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ་རྩ་འགྲེལ་དུའང་སྦྱར་བའི་སྐབས་དུ་མ་སྣང་བས་ཁྱད་པར་དེ་སྐབས་ཐམས་ཅད་ལ་སྦྱོར་བ་ནི་ཚིག་མངས་པས་དཀའ་“ཚེགས་1ཆེ་བ་ལ་གཟིགས་པ་དང་ཁྱད་པར་དེ་ཐམས་ཅད་ལ་མ་སྦྱར་ཡང་གང་ལ་སྦྱར་བ་དེ་རྣམས་ཀྱི་ཁྱད་པར་དེ་སྦྱར་དགོས་པའི་གནད་དེ་ཉིད་ཀྱིས་གཞན་རྣམས་ལ་ཡང་སྦྱར་དགོས་པར་རྟོགས་སླ་བ་ལ་དགོངས་ནས་ཁྱད་པར་དེ་མ་སྦྱར་བ་ཡིན་པས་ན་མ་སྦྱར་བའི་སྐབས་སུའང་ཁྱད་པར་དེ་ངེས་པར་སྦྱར་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། དོན་དེ་དག་ལ་ཁྱད་པར་དེ་སྦྱོར་བ་དང་མི་སྦྱོར་བ་གཉིས་གྱི་ཁྱད་ཅུང་ཟད་ཀྱང་བཞག་ཏུ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །༼ཇ༽བདུན་པ་རྣམ་པར་དཔྱད་པ་ཞེས་པའི་ཚིག་ཡོད་ནའང་རང་བཞིན་ཁྱད་པར་སྦྱར་བ་ཡོད་ཚུལ་ནི།༼ ༽དོན་གྱི་རྒྱུ་མཚན་གཞན་ཡང་གཞུང་དེ་དག་ཏུ་རྣམ་པར་ 1 ལམ་རིམ་དང་མཆན་བཞི་དཔེ་དེབ་གཉིས་ཀར། ཚོགས

389

ལྷག་མཐོང་ལ་བསླབ་ཚདཔྱད་པ་ན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་ནས་རྣམ་པར་དཔྱད་པའི་ཁྱད་པར་སྦྱར་བའང་མང་དུ་འབྱུང་སྟེ། དེ་ལྟར་འབྱུང་བ་དེ་ཡང་སྔར་གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པ་ཞིག་ཡིན་ན་ཡིན་ཚུལ་ཇི་ལྟར་ཡིན་དཔྱོད་པའི་རིགས་པས་ཆ་སོ་སོར་ཕྱེ་ནས་བཙལ་བ་ན་ངེས་པར་རྙེད་དགོས་པ་ཞིག་ཡིན་པ་ལས་རིགས་པ་དེས་དེ་ལྟར་གཏན་ནས་མ་རྙེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་དེས་རིགས་པ་དེས་གང་བཙལ་བའི་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་དོན་དེ་ཉིད་ཐ་སྙད་དུ་ཡང་མེད་ཅེས་པའི་དོན་དེ་ཉིད་དང་གནད་ཅིག་ཁོ་ན་ཡིན་པས་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་མེད་ཅེས་པ་དང་གནད་གཅིག་ཏུ་རྟོགས་པར་བྱ་སྟེ། དོན་དེ་ཡང་བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ་ལས། གལ་ཏེ་དངོས་པོ་འདི་དག་དཔེ་མགལ་མེའི་འཁོར་ལོ་མྱུར་དུ་བསྐོར་བ་དང་སྤྲུལ་པའི་དམག་ལ་སོགས་པ་ལྟར་སྣང་བ་ལྟར་གྱི་དོན་ལ་བརྟགས་པ་ན་ཚུགས་མི་ཐུབ་པས་ན་བསླུ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་པས་རིགས་པས་བརྟགས་ན་དངོས་པོ་མེད་པར་འགྱུར་རོ་གལ་ཏེ་བརྟགས་པས་དངོས་པོ་མེད་པར་མི་འགྱུར་བར་ཚུགས་ཐུབ་པ་ཞིག་ཡིན་ན་ནི། འོ་ན་དེ་ལྟར་རིགས་པས་བརྟགས་ཤིང་དཔྱད་པ་དེའི་ཚེ་ན་ངེས་པར་ཇི་ཙམ་དུ་རིགས་པས་འཐད་པས་རྣམ་པར་དཔྱད་པའི་ཚེ་ན་ས་ལེ་སྦྲམ་ལ་སོགས་པ་ལྟར་མངོན་པ་ཡིན་ཏེ་འདིར་ས་ལེ་སྦྲམ་ནི་དཔྱད་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་འགའ་ཞིག་ལས་ས་ལེ་སྦྲམ་ནི་གསེར་ཡིན་ཏེ། ཞེས་འབྱུང་བ་ལྟར་གསེར་ཡིན་ལ། དཔེར་ན་གསེར་དེ་རྒྱུ་བཟང་ངན་བརྟགས་པའི་ཚེ་མེར་བསྲེགས་པ་དང་བཅད་ཅིང་བརྡར་བ་ཇི་ལྟར་བྱས་པ་དེ་ཙམ་དུ་མདོག་ངན་པར་མི་འགྱུར་བར་མ་ཟད་ཤིན་ཏུ་དག་པའི་གསེར་གྱི་རང་བཞིན་དེ་ཉིད་རིམ་གྱིས་གསལ་པོ་གསལ་པོར་འགྲོ་བ་དེ་བཞིན་དུ་འདིར་དངོས་པོ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པ་ཞིག་ཡིན་ན་འཐད་པས་ཇི་ཙམ་དཔྱད་པ་དེ་ཙམ་དུ་དངོས་པོའི་རང་གི་ངོ་བོ་དེ་ཉིད་རིམ་གྱིས་གསལ་ཞིང་། ཆེས་ཆེར་གསལ་བར་སོང་ནས་བློས་ཤིན་ཏུ་རགས་པ་ཞིག་ཏུ་དམིགས་པར་འགྱུར་དགོས་ན་དངོས་པོ་དེ་དག་བདེན་པར་སྣང་བ་ནི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་མ་རིག་པ་

390

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

ཙམ་གྱིས་སྐྱེད་པར་བྱས་པའི་རྒྱུ་ཅན་ཡིན་པས་ན་དངོས་པོ་སྣང་བ་དེ་ཉིད་ལ་རྣམ་པར་དཔྱོད་པའི་རིགས་པའི་མེས་དཔྱད་པའི་སྒོ་ནས་བསྲེགས་པ་ན་དངོས་པོའི་རང་གི་ངོ་བོ་དེ་གཏན་མེད་པ་ཁོ་ནར་འགྱུར་གྱི་དེ་ཉིད་མེད་པར་མི་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །གོང་གི་ས་བཅད་གསུམ་པ་དགག་བྱ་ལ་དོན་དམ་གྱི་ཁྱད་པར་སྦྱོར་མི་སྦྱོར་བཤད་པ་༼ཇ༽ལ་དོན་དམ་གྱི་ཁྱད་པར་རང་རྒྱུད་པ་ཁོ་ནས་འདོད་པ་འགོག་པ་དང་། དོན་དམ་གྱི་ཁྱད་པར་གང་ཡིན་བཤད་པ་དང་། དེ་མཁས་པའི་བཤད་ཚུལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ་བཅུ་ལས། དང་པོ་རང་རྒྱུད་པར་མ་ཟད་སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་དོན་དམ་པའི་ཁྱད་པར་སྦྱར་ཚུལ་ནི། འདིར་ཡོད་ཁ་ཅིག ། དགག་བྱ་ལ་དོན་དམ་གྱི་ཁྱད་པར་སྦྱོར་བ་ནི་དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པ་ཁོ་ནའི་ལུགས་སུ་སྨྲ་བ་དེ་ནི་ཆེས་མི་རིགས་ཏེ། མི་རིགས་པའི་ཚུལ་ཡང་འཇུག་འགྲེལ་དུ་རྒྱལ་བའི་ཡུམ་གྱི་མདོ་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོའི་ལུང་དྲངས་པ་ལས། འདི་སྐད་གསུངས་ཏེ་དེ་ཡང་ཤཱ་རིའི་བུས་རབ་འབྱོར་ལ་སྨྲས་པ་ནི་ཚེ་དང་ལྡན་པ་རབ་འབྱོར་ཞེས་བོས་ནས་ཁྱོད་ཀྱི་གོང་དུ་དེ་ལྟར་སྨྲས་པ་དེ་ཡང་རྒྱུ་མཚན་ཅི་ཞིག་ཡིན་འབྲས་བུ་འགོག་པ་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་ཐོབ་པ་མེད་ཅིང་འབྲས་བུ་དེར་འཇུག་པའི་ལམ་མངོན་པར་རྟོགས་པ་མེད་དམ། དེ་ལ་རབ་འབྱོར་གྱིས་ལན་སྨྲས་པ་ནི།ཚེ་དང་ལྡན་པ་ཤཱ་རིའི་བུ་ཞེས་བོས་ནས་གོང་གི་དེ་ལྟར་ཐོབ་པའང་ཡོད་ལ་མངོན་པར་རྟོགས་པའང་ཡོད་མོ་ཀྱི་འོན་ཀྱང་ཐོབ་བྱ་དང་འཐོབ་པ་པོ་དང་རྟོགས་བྱ་དང་རྟོགས་པ་པོ་གཉིས་ཀྱི་ཚུལ་གྱིས་ཏེ་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་གིས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གཟིགས་པའི་ངོར་གཉིས་སུ་སྣང་བའི་ཚུལ་གྱིས་སམ་ཡང་ན་རིགས་པས་ཚུལ་བཞིན་དཔྱད་ཅིང་བཙལ་ན་ཐོབ་པ་སོགས་ཡོད་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཐོབ་པ་དང་མངོན་པར་རྟོགས་པ་དེ་ཚུལ་ཇི་ལྟར་ཡོད་སྙམ་པའི་ཐེ་ཚོམ་བསལ་བའི་ཕྱིར་ཡང་ཚེ་དང་ལྡན་པ་ཤཱ་རིའི་བུ་ཞེས་བོས་ནས་དེ་འདྲའི་ཐོབ་པ་དང་མངོན་པར་རྟོགས་པ་དེ་ནི་མ་དཔྱད་པའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་གྲགས་

391

ལྷག་མཐོང་ལ་བསླབ་ཚཔའམ་ཐ་སྙད་ཙམ་དུ་ཡོད་པ་ཡིན་ལ། དེ་བཞིན་དུ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་ལམ་གྱི་རྒྱུན་ལ་སྦྱོར་བའི་བརྩོན་འགྲུས་ཤིན་ཏུ་བརྩམས་པའི་རྒྱུན་དུ་ཞུགས་པ་སྲིད་པ་ལན་བདུན་པ་དང་རིགས་ནས་རིགས་སུ་སྐྱེ་བ་སོགས་དང་འདོད་པར་ལས་ཉོན་གྱིས་ལན་ཅིག་སྐྱེ་བས་ལན་ཅིག་ཕྱིར་འོང་བ་དང་ཕྱིར་མི་འོང་བ་དང་། ཁམས་གསུམ་གྱི་ཉོན་མོངས་ཐམས་ཅད་བཅོམ་པའི་དགྲ་བཅོམ་པ་དང་སྲིད་པ་ཐ་མའི་ཚེ་སློབ་དཔོན་གཞན་ལ་མ་བརྟེན་པར་རང་གི་བྱང་ཆུབ་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་རང་སངས་རྒྱས་

དང་རང་གཞན་གྱི་དོན་གཉིས་རྫོགས་པར་བསྒྲུབ་པའི་སེམས་བསྐྱེད་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡང་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་ཙམ་དུ་ཡོད་པ་ཡིན་གྱི། དོན་དམ་པར་ཏེ་དོན་གྱི་སྡོད་ལུགས་ལ་ཚུལ་བཞིན་བརྟགས་པའི་ངོར་ནི་ཐོབ་པ་མེད་ཅིང་མངོན་པར་རྟོགས་པ་ཡང་མེད་དོ།། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་དུ་ཁས་བླང་དགོས་པར་འཇུག་འགྲེལ་ལས་གསུངས་པའི་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོ་དེ་རང་རྒྱུད་པའི་མདོ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཁྱེད་ཅག་སྨྲའམ། མདོ་དེ་བཞིན་དུ་གཞན་ཡང་ངེས་དོན་གྱི་མདོ་རྣམས་ནས་དོན་དམ་པའི་ཁྱད་པར་སྦྱར་བ་ཤིན་ཏུ་མང་བར་སྣང་ངོ་། །༼ཇ༽གཉིས་པ་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱིས་སྦྱར་ཚུལ་ནི།

༼ ༽མདོར་མ་ཟད་བསྟན་བཅོས་ཀྱང་ཁྱད་པར་དེ་
འདྲ་སྦྱར་བ་མང་དུ་འབྱུང་བ་ནི། སྟོང་ཉིད་བདུན་ཅུ་པ་ལས་ཀྱང་། དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་རང་གྲུབ་དུས་ཀྱི་གནས་པའམ་ཐོག་མའི་སྐྱེ་བའམ་མཐའི་འཇིག་པའམ་དངོས་པོ་དེ་ཉིད་ཡོད་མེད་དམ། །གང་ཟག་ལ་སོགས་པའི་ཁྱད་པར་ངན་པའི་དམན་པའམ་བར་མའི་མཉམ་པའམ་བཟང་ཞིང་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པའི་ཁྱད་པར་ཅན། །ལ་སོགས་པ་དེ་དག་ནི་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་འཇིག་རྟེན་པའི་གྲགས་པའི་ཐ་སྙད་དེ་ཉིད་བཙན་པར་བྱས་ཏེ་ཐ་སྙད་དེ་ཉིད་ཀྱི་དབང་གིས། །ཡོད་པར་གསུངས་ཀྱི་གནས་པ་སོགས་དེ་དག་ཡང་དག་སྟེ་བདེན་པར་གྲུབ་པའི་དབང་གིས་ཡོད་པར་གསུངས་པ་མིན་ནོ། །ཞེས་དང་། ཡང་རིན་ཆེན་ཕྲེང་བ་ལས། བདག་དང་བདག་གི་བར་ཡོད་ཅེས་

392

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

པ། །འདི་ནི་ཐ་སྙད་ཙམ་དུ་ཡིན་གྱི་དམ་པའི་དོན་དུ་ནི་མེད་དོ། །ཅེས་དང་། འབྲས་བུ་གང་གི་བདེན་པར་མ་གྲུབ་བཞིན་དུ་དེར་སྣང་བའི་ས་བོན་བརྫུན་པར་གྲུབ་པ་དེའི། །འབྲས་བུ་སྐྱེ་བ་བདེན་པར་གྲུབ་པ་ག་ལ་ཞིག་སྟེ་ག་ལ་ཡོད། ། ཅེས་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་སྒྱུ་མའི་རྟ་ལ་སོགས་པ་ལ་ཐོག་མར་རང་གི་མ་ལས་སྐྱེ་བ་དང་མཐར་གཞན་གྱིས་བསད་པ་ལ་སོགས་པའི་སྒོ་ནས་འཇིག་པ་དོན་ལ་མེད་བཞིན་དུ་དེ་ལྟར་སྣང་བ་ལྟར་དེ་འདྲའི་སྣོད་བཅུད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་འདི་ལ་ཡང་། །དང་པོར་སྐྱེ་དང་མཐར་འཇིག་པ་ཉིད་མ་དཔྱད་པའི་ཚེ་བསྙོན་དུ་མེད་པར་སྣང་ན་ཡང་། །དམ་པའི་དོན་དུ་སྟེ་ཚུལ་བཞིན་དཔྱད་པའི་ངོར་སྐྱེ་བ་དང་། །འཇིག་པ་ཉིད་ནི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དོན་དམ་པར་དང་བདེན་པར་དང་ཡང་དག་པའི་དབང་གིས་ཞེས་ཁྱད་པར་དེ་དག་དགག་བྱ་ལ་སྦྱར་ནས་གསུངས་པ་མང་ལ། ཁྱད་པར་དེ་དག་མ་སྦྱར་བའི་ཚེ་ཡང་རང་གི་ངོ་བོས་དང་རང་

བཞིན་གྱིས་དང་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་མེད་པའི་ཁྱད་པར་སྦྱར་བ་ནི་ཤིན་ཏུ་མང་ངོ་། །
༼ཇ༽གསུམ་པ་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་ཀྱིས་ཀྱང་དོན་དམ་སྦྱར་ཚུལ་༼ ༽གོང་གི་དེ་རྣམས་སུ་མ་ཟད་བུད་དྷ་པཱ་ལི་ཏ་ལས་ཀྱང་།སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་རྣམས་ཀྱིས་གདུལ་བྱ་ལ་ཆོས་བསྟན་པ་ནི། །བརྗོད་བྱ་བདེན་པ་གཉིས་ལ་གཞིར་བྱས་པའི་སྒོ་ནས་དེ་ཉིད་ལ་ཡང་དག་པར་ཏེ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་བརྟེན་པ་ཡིན་ནོ། །བདེན་པ་གཉིས་ནི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་པའི་ངོར་བཞག་ཅིང་ཀུན་རྫོབ་བདེན་འཛིན་གྱི་ངོར་བདེན་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་དང་། །ཡེ་ཤེས་དམ་པའི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་དོན་ཡང་ཡིན་ལ་བདེན་པ་ཡང་ཡིན་པས་ན་ཡང་ན་དམ་པའི་དོན་ནི་དོན་དམ་པ་སྟེ་དོན་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པའོ། །བདེན་པ་ནི་མི་བསླུ་བའོ། །དམ་པའི་དོན་གྱིས་བདེན་པའོ། །ཞེས་འབྱུང་བས། དེ་ལ་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་གང་གི་དབང་གིས་ཏེ་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་ཀྱི་དབང་

393

ལྷག་མཐོང་ལ་བསླབ་ཚགིས་བུམ་པ་ཡོད་དོ་སབ་མ་ཡོད་དོ་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན་ལ་དེ་ལྟར་ཡོད་པར་བརྗོད་པའི་ཐ་སྙད་དེ་ཉིད་ཀྱིས་སྔར་ཡོད་པ་ལས་ཉམས་པས་མེད་པར་གྱུར་པའི་ཐ་སྙད་ཀྱང་འབྱུང་བ་ནི་བུམ་པ་ཆག་གོ་སབ་མ་ཚིག་གོ་ཞེས་བུམ་པ་དང་སབ་མ་སོགས་དེ་དག་སྔར་གྲུབ་པ་དང་གནས་པ་ལས་ཕྱིས་འགྱུར་བའི་མི་རྟག་པར་ཡང་བརྗོད་པར་བྱེད་དོ། །དུས་གང་གི་ཚེ་ཆོས་ཀྱི་གནས་ལུགས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་ཡིན་ཚུལ་ལ་བསམ་ཞིང་དཔྱོད་པའི་བྱ་བ་བརྩམ་པ་དེའི་ཚེ་ནི་འདི་སྙམ་དུ་ཅི་ཞིག་ཡིན་བུམ་པ་དང་སབ་མ་འདི་དག་འདི་ལྟར་སྣང་བ་འདི་དེ་དག་གི་སྡོད་ལུགས་ཉིད་དུ་གྲུབ་བམ་འོན་ཏེ་སྡོད་ལུགས་ལ་མེད་ཀྱང་དེ་ལྟར་སྣང་བ་ཙམ་དུ་ཟད་ཅེས་དེ་དག་གི་ཆ་ཤས་སོ་སོར་བརྟགས་པ་ན་བུམ་སོགས་དེ་དག་རང་གི་ཆ་ཤས་དུ་མ་ཚོགས་ཤིང་འདུས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་ལྟར་སྣང་བ་ཙམ་ཞིག་ལ་གདགས་པར་བྱ་བ་ཡིན་པས་ན་སྣང་བ་ལྟར་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་བུམ་སོགས་མི་འཐད་པར་མཐོང་བར་འགྱུར་ལ་དེ་ལྟར་དེ་འདྲའི་བུམ་སོགས་མི་འཐད་ན་བུམ་སོགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་བུམ་སོགས་དེ་དག་ཆག་པ་དང་ཚིག་པ་“ལྟ་1འཐད་པར་ག་ལ་འགྱུར།ཞེས་ངེས་པར་བྱེད་དོ། །བུམ་པ་དང་སབ་མར་མ་ཟད་དོན་གཞན་ཡང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའང་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཀུན་རྫོབ་བམ་ཐ་སྙད་ཀྱི་དབང་གིས་ཐ་སྙད་འདི་ལྟར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་བགྲེས་སོ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་མྱ་ངན་ལས་འདས་སོ་ཞེས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་སྔར་གྲུབ་པ་ལས་རིམ་གྱིས་འགྱུར་བ་དང་མཐར་མི་སྣང་བའི་གནས་སྐབས་ཐོབ་པའི་མི་རྟག་པ་ཡང་བརྗོད་པར་བྱེད་དོ། །དེ་ལྟར་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པའི་སྣང་བ་ཙམ་གྱི་དབང་གིས་དེ་སྐད་བརྗོད་པར་བྱེད་ཀྱང་དུས་གང་གི་ཚེ་དོན་གྱི་གནས་ལུགས་དོན་དམ་པའི་སྡོད་ལུགས་ཇི་ལྟར་ཡིན་བསམ་པ་དང་དཔྱོད་པ་དེའི་ཚེ་ནི་བསམ་ངོ་དེར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཉིད་མི་འཐད་ན་དེའི་ཁྱད་པར་བགྲེས་པ་དང་མྱ་ངན་འདས་པ་དག་ལྟ་འཐད་པར་ག་ལ་འགྱུར་ཏེ། ཞེས་གསུངས་སོ། །༼ཇ༽བཞི་བ་ཟླ་བས་དོན་དམ་སྦྱར་ཚུལ༼ ༽དེར་མ་ཟད་
1 ལམ་རིམ་དུ། ལ་

394

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

སློབ་དཔོན་ཟླ་བ་གྲགས་པས་ཀྱང་བདེན་པར་གྲུབ་པའི་སྐྱེ་བ་འགོག་པ་ཡིན་གྱི། སྐྱེ་བ་ཙམ་འགོག་པ་མིན་པར་གསུངས་ཏེ། དེ་ལྟར་ཡང་རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་བའི་འགྲེལ་པ་ལས། གཟུགས་ཀྱི་རྣམ་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དང་འདྲ་བ་ཉིད་དུ་གཟུགས་བརྙན་གྱི་རྣམ་པ་ཡང་སྣང་ཞིང་དམིགས་པ་དེ་ཉིད་མེ་ལོང་དང་གཟུགས་དང་སྣང་བ་རྣམས་ཚོགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་“བསྐྱེད་1པ་ནི་རང་དབང་དུ་བྱུང་བ་ལྟ་བུར་སྣང་བས་ན་བརྫུན་པར་གྲུབ་ལ་དེ་ལྟར་བརྫུན་པར་གྲུབ་པར་གྱུར་པ་ཁོ་ན་དེ་ལྟར་དམིགས་ཤིང་མཐོང་བཞིན་པའི་གཟུགས་བརྙན་དེ་མ་སྐྱེས་པར་དབུ་མ་པ་ཁོ་བོ་ཅག་མི་སྨྲའོ། །དེ་ལྟར་མི་སྨྲ་བ་ཡིན་མོད་ཀྱི་འོན་ཀྱང་གཟུགས་བརྙན་དེ་ལྟར་མ་སྐྱེས་པར་སྨྲ་བ་དེ་ནི་བདག་ཉིད་དམ་རང་བཞིན་གང་དུ་གཟུགས་བརྙན་དེ་འབྱུང་བ་མེད་ཅིང་གྲུབ་པ་མི་སྲིད་པར་རྣམ་པར་བཞག་དགོས་པའི་བདག་ཉིད་དམ་རང་བཞིན་དེ་ཉིད་དུ་གཟུགས་བརྙན་དེ་མ་སྐྱེས་པ་ཡིན་པར་སྨྲའོ། །དེ་ལ་གཞན་གྱིས་དྲིས་པ་ནི་གཟུགས་བརྙན་དེ་བདག་ཉིད་དམ་རང་བཞིན་གང་དུ་སྐྱེ་བ་མེད་པར་རྣམ་པར་བཞག་ཅེ་ན། དེའི་ལན་ནི་བདག་ཉིད་དམ་རང་བཞིན་གང་ཞིག་བདེན་པར་གྲུབ་པ་ཉིད་དུ་གྱུར་པར་མངོན་པར་འདོད་པའི་བདག་ཉིད་དམ་རང་བཞིན་དེ་ཉིད་དུ་གཟུགས་བརྙན་མ་སྐྱེས་པར་རྣམ་པར་བཞག་པ་ཡིན་གྱི།བརྫུན་པའི་བདག་ཉིད་དམ་ངོ་བོར་དེ་མ་སྐྱེས་པར་རྣམ་པར་བཞག་པ་མ་ཡིན་ཏེ་གཟུགས་བརྙན་དེ་ནི་བརྫུན་པའི་ངོ་བོ་དེར་རྒྱུ་རྐྱེན་ཚོགས་པའི་དབང་གིས་གྲུབ་པའི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ཡིན་པར་ཁས་བླངས་པར་བྱ་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་བརྫུན་པ་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུའི་སྐྱེ་བ་མི་འགོག་པ་དང་བདེན་པར་གྲུབ་པའི་སྐྱེ་བ་འགོག་པས་བརྟེན་ནས་སྐྱེས་པ་དང་རང་བཞིན་གྱིས་མ་སྐྱེས་པ་གཉིས་མི་འགལ་བར་གསུངས་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། རྒྱུ་མཚན་དེའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་ན་དངོས་པོ་གཅིག་ཉིད་གང་ལ་ལྟོས་ཏེ་སྐྱེས་པར་བཞག་པ་དང་མ་སྐྱེས་པར་བཞག་པའི་ལྟོས་སའི་གཞིའི་ཡུལ་འདི་གཉིས་གཞིའི་
1 ལམ་རིམ་དུ། སྐྱེས་

395

ལྷག་མཐོང་ལ་བསླབ་ཚཡུལ་ཐ་དད་པ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ཕན་ཚུན་འགལ་བར་ག་ལ་འགྱུར། ཏེ་སྐྱེས་པར་བཞག་པ་ནི་གཞི་བརྫུན་པའི་བདག་ཉིད་དུ་ཡིན་ལ་མ་སྐྱེས་པར་བཞག་པ་ནི་གཞི་བདེན་པའི་བདག་ཉིད་དུ་ཡིན་པས་འགལ་བ་ཅི་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པ་དང་།ཡང་གཞན་གྱིས་རྒོལ་བའི་ལན་དུ་འདི་སྐད་གསུངས་ཏེ། གང་གི་ཚེ་དབུ་མ་པ་ཁོ་བོ་ཅག་གིས་དངོས་པོ་གང་ཞིག་རྒྱུ་རྐྱེན་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེས་པ་དེ་དཔེ་གཟུགས་བརྙན་བཞིན་དུ་རང་བཞིན་གྱིས་མ་སྐྱེས་སོ། ཞེས་རང་བཞིན་གྱིས་ཞེས་བྱ་བའི་ཁྱད་པར་སྦྱར་ནས། སྨྲས་པ་དེའི་ཚེ་རྒོལ་བ་པོ་ཁྱོད་ཀྱིས་ཁྱད་པར་དེ་གོ་ཞིང་དྲན་ན་ངེད་ལ་རྒོལ་བའི་གོ་སྐབས་ག་ལ་ཡོད་ཅེས་ཕ་རོལ་པོས་བརྟེན་ནས་སྐྱེས་པ་དང་རང་བཞིན་གྱིས་མ་སྐྱེས་པ་གཉིས་འགལ་བར་བརྩད་པའི་ལན་དུ་གསུངས་སོ། །༼ཇ༽ལྔ་པ་འཇུག་པ་རྩ་བར་སྦྱར་ཚུལ་འཇུག་པ་ལས་ཀྱང་གསུངས་ཏེ། རྒྱུ་མཚན་དེ་ཕྱིར་དེ་ལྟ་བུའི་རིམ་པས་དངོས་པོ་རྣམ་གདོད་མ་སྟེ་ཐོག་མ་འམ་གཞི་ནས། །དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་མ་སྐྱེས་པ་ཡིན་པས་ན་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་ཙམ་དུ་སྐྱེས་པར་རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་མ་སྐྱེས་པ་ལ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་ཁྱད་པར་སྦྱར་བ་དང་།ཡང་བུམ་པ་ལ་སོགས་པའི་དངོས་པོ་འདི་དག་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་མེད་ཅིང་། །འཇིག་རྟེན་གྱི་རབ་ཏུ་གྲགས་པར་ཏེ་ཐ་སྙད་ཙམ་དུ་ཡོད་པ་ཅི་ལྟ་བ་བཞིན། །དུ་གྲུབ་པ་ཡིན་ལ་བུམ་སོགས་དེ་ལྟར་གྲུབ་པ་དེ་བཞིན་དུ་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་དེ་ལྟར་གྲུབ་པར་འགྱུར་བས་ན། །གཏན་ནས་མེད་པའི་མོ་གཤམ་བུ་དང་མཚུངས་པར་ཐལ་བའི་སྐྱོན་དུ་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་ཕྱི་ནང་གི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་དེ་ཁོ་ནར་མེད་པ་དང་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པར་གསུངས་པས་ན་འདིས་ཀྱང་དགག་བྱ་ལ་དོན་དམ་གྱི་ཁྱད་པར་མ་སྦྱར་བ་མ་ཡིན་ནོ། །༼ཇ༽དྲུག་པ་དེ་དག་གི་གྲུབ་དོན་དེ་མི་སྦྱོར་བ་གཏན་ནས་མི་འཐད་པ་ནི།༼ ༽གོང་དུ་བཤད་པའི་དོན་དེ་དག་མདོར་བསྡུ་ན། འདི་ལྟར་ཡིན་ཏེ་ཁྱེད་ཅག་དགག་བྱ་ལ་དོན་དམ་གྱི་ཁྱད་པར་སྦྱོར་བ་གཏན་ནས་མི་འདོད་ན་

396

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

ཆོས་གང་འདྲ་ཞིག་ལའང་དོན་དམ་པར་འདི་དང་འདི་ཡིན་ལ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་འདི་དང་འདིའོ་

ཞེས་པའི་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་དབྱེ་གང་“མང་1བྱར་མེད་པར་འགྱུར་ཞིང་རང་ལུགས་ཀྱི་བདེན་གཉིས་བཞག་པའི་དགོས་པ་ཐམས་ཅད་སྟོར་བ་ཡིན་པས་ན། ༼ཇ༽བདུན་པ་དེ་འདྲ་ལོག་རྟོག་ཡིན་ཚུལ་ནི། དེ་འདྲ་བའི་དབུ་མ་པ་ནི་རྒྱལ་བའི་བཀའ་དང་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་བསྟན་བཅོས་གང་ནས་ཀྱང་མ་བཤད་པས་ལོག་པར་རྟོག་པ་ཁོ་ནའོ། །༼ཇ༽བརྒྱད་པ་བདག་སྐྱེ་ལ་དོན་དམ་གྱི་ཁྱད་པར་སྦྱོར་བ་ཚིག་གསལ་དང་འཇུག་འགྲེལ་ལས་བཀག་པ་ཚིག་གསལ་ལས། དགག་བྱ་ལ་དོན་དམ་གྱི་ཁྱད་པར་སྦྱོར་བ་བཀག་པ་ནི་བདག་སྐྱེ་འགོག་པའི་སྐབས་ལ་དོན་དམ་གྱི་ཁྱད་པར་སྦྱོར་བ་བཀག་པ་ཡིན་གྱི། སྐྱེ་བ་ཙམ་འགོག་པ་ལ་དོན་དམ་གྱི་ཁྱད་པར་སྦྱོར་བ་བཀག་པ་མིན་པ་ནི་འགྲེལ་བ་དེ་ཉིད་ན་ཤིན་ཏུ་གསལ་ལ། འགྲེལ་པ་དེར་མ་ཟད་འཇུག་འགྲེལ་ལས་ཀྱང་། བདག་སྐྱེ་ལ་སྦྱོར་བ་བཀག་པ་ནི་སློབ་དཔོན་འཕགས་པ་ཀླུ་སྒྲུབ་གྱིས་དོན་དམ་པས་ཁྱད་པར་དུ་མ་མཛད་པར་བདག་ལས་སྐྱེ་བ་མ་ཡིན་ཞེས་སྤྱིར་བདག་ལས་སྐྱེ་བ་བཀག་པ་ཡིན་ནོ། །སྨྲ་བ་པོ་གང་ཞིག་གིས་དངོས་པོ་རྣམས་ནི་དོན་དམ་པར་བདག་ལས་སྐྱེ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། ཡོད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་སེམས་པ་ཅན་བཞིན་ནོ། །ཞེས་ཁྱད་པར་དུ་བྱེད་པ་པོ་སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་དེའི་ལུགས་ཀྱི་དོན་དམ་པར་ཞེས་བྱ་བའི་ཁྱད་པར་སྦྱར་བ་དེ་ནི་རང་དང་ཕ་རོལ་པོ་གང་ལ་བལྟོས་ནས་ཀྱང་དོན་དམ་དགོས་པ་གང་ཡང་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བར་བསམ་ཞིང་བརྟག་པར་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་ནོ། །༼ཇ༽དགུ་པ་ཐལ་རང་གི་དགག་བྱའི་ཁྱད་པར་དོན་དམ་གྱིས་མི་བྱེད་ཀྱང་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་འགོག་མི་འགོག་གིས་བྱེད་ཚུལ་༼ ༽རྒྱུ་མཚན་དེས་ན་དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པ་དང་ཐལ་འགྱུར་བ་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་དགག་བྱ་ལ་དོན་དམ་གྱི་

1 འབྲས་མཆན་བཞི་དེབ། ཡང

398

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

ཁྱད་པར་སྦྱོར་མི་སྦྱོར་གྱི་སྒོ་ནས་མི་“བྱེད་1ཀྱང་དེ་གཉིས་ལ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་ཐ་སྙད་དུ་འགོག་མི་འགོག་གི་ཁྱད་ཡོད་པས། ན་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་དེ་ཕྱི་ནང་གི་ཆོས་རྣམས་ལ་འགོག་པའི་ཚེ་ན་ཐལ་འགྱུར་བ་ལྟར་ན་དེ་འདྲའི་རང་བཞིན་དེ་འགོག་པ་ལ་དོན་དམ་པར་རམ་ཡང་དག་པར་རམ་བདེན་“པར་2ཞེས་པའི་ཁྱད་པར་གཞན་དེའི་སྟེང་དུ་གསར་དུ་བསྣན་མི་དགོས་ཏེ། རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་ཡོད་ན་དོན་དམ་པ་དང་ཡང་དག་པ་སོགས་སུ་གྲུབ་དགོས་པས་སོ། །རང་རྒྱུད་པ་རྣམས་ལྟར་ན་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་དེ་དག་འགོག་པ་ལ་དོན་དམ་པར་སོགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་མ་སྦྱར་ན་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་དེ་ཉིད་དགག་མི་ནུས་པས་ན་དོན་དམ་ “པའི་3ཡང་དག་པའམ་བདེན་པར་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་མེད་དོ་ཞེས་སྦྱོར་བ་ཡིན་ནོ། །༼ཇ༽བཅུ་པ་ཐུན་མོང་གི་འདོད་ཚུལ་ནི།༼ ༽དེ་ལྟར་སྦྱོར་མི་སྦྱོར་གྱི་ཁྱད་པར་“མོད་མོད4་འོན་ཀྱང་སྤྱིར་སྐྱེ་འགག་དང་བཅིངས་གྲོལ་སོགས་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པ་རྣམས་ལ་དོན་དམ་པ་འམ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པ་སོགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་གཞན་གང་ཡང་མ་སྦྱར་བར་དགག་ནུས་པ་ནི་དབུ་མ་པ་ཐལ་རང་གཉིས་ཀ་མི་འདོད་དོ། །
༼ཇ༽གཉིས་པ་དོན་དམ་གྱི་ཁྱད་པར་གང་ཡིན་བཤད་པ་ལ་ལྔ་ལས། དང་པོ་དོན་དང་དམ་པ་གཉིས་ཀ་ཡུལ་ལ་སྦྱར་བ་ནི།༼ ༽དེ་ལ་གཞན་གྱི་དོགས་པ་ནི་འོ་ན་དོན་དམ་པར་མེད་པའི་དོན་རང་གང་ཡིན་སྙམ་དུ་དོགས་ན། དོགས་པ་དེ་སེལ་བའི་ལན་ལ་འདིར་དོན་ནི་ཤེས་པར་བྱ་བ་སྟེ་ཤེས་པར་བྱ་བ་

1 ལམ་རིམ། ཕྱེད་
2 ལམ་རིམ། པ
3 ལམ་རིམ། འབྲས་མཆན་བཞི་དེབ། པའམ
4 མཆན་བཞི་དེབ། མེད་མོད འབྲས་མཆན་བཞི་དེབ། ཡོད་མོད

399

ལྷག་མཐོང་ལ་བསླབ་ཚཡིན་པས་ན་དོན་ཞེས་བྱའོ། །དམ་པ་ནི་མཆོག་ཅེས་བྱ་བ་སྟེ་དོན་དང་དམ་པ་གཉིས་ཀ་གཞི་མཐུན་དུ་བྱས་པ་སྟེ་དོན་ཡང་ཡིན་ལ་དམ་པ་ཡང་ཡིན་པས་ན་དོན་དམ་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །༼ཇ༽གཉིས་པ་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་ལ་སོ་སོར་སྦྱར་བ་ནི།ཡང་ན་དམ་པ་ནི་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་ལ་ཡེ་ཤེས་དེས་རྙེད་པའི་དོན་དམ་ཡེ་ཤེས་དེའི་ཡུལ་ཡིན་པས་ན་དོན་
ནམ་མོ། །༼ཇ༽གསུམ་པ་དོན་དམ་རྗེས་མཐུན་པ་ལ་བྱེད་པ་ནི། ཡང་ན་དོན་དམ་པ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་ཤེས་རབ་དེ་ཉིད་ལ་དོན་དམ་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ༼ཇ༽བཞི་པ་དེ་དག་གི་ཤེས་བྱེད་རྩ་འགྲེལ་༼ ༽ལ་གསུམ་ལས།ཤེས་བྱེད་དང་པོ་ནི། དབུ་མ་སྙིང་པོར་དོན་དམ་པར་ཡོད་པ་འགོག་པའི་སྐབས་འདིར་ནི་ས་ལ་སོགས་པ་ཆུ་དང་མེ་དང་རླུང་དག་ནི། །དོན་དམ་པར་ནི་འབྱུང་བར་གྲུབ་པ་མིན་ཏེ། །ཞེས་པའི་ཐད་ཀྱི་རང་གི་འགྲེལ་“པ1། རྟོག་གེ་འབར་བ་ལས། དོན་དམ་པ་ཞེས་བྱ་བའི་སྐབས་འདི་ལ་དོན་ཞེས་བྱ་བ་ཡོད་པ་དེ་ནི་ཤེས་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་དོན་ཏེ་འདིར་ཤེས་པར་བྱ་བ་ནི་བློས་བརྟགས་པར་བྱ་བ་དང་གོ་བར་བྱ་བ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་སྙད་ཀྱི་ཚིག་གོ། ཡང་ན་ཐ་ཚིག་ནི་དོན་རང་རང་གི་ཐད་ཀ་ཐད་ཀ་སྟོན་པའི་ཚིག་སྟེ་དེ་ཉིད་ལ་ཐ་སྙད་དང་ཚིག་བླ་དྭགས་ཞེས་ཀྱང་བྱ་སྟེ་དོན་གྱི་ཐད་ཀ་ཐད་ཀ་སྙད་ཅིང་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་དང་དོན་དེ་དང་དེའི་སྟེང་དུ་ཚིག་གི་བརྡ་དེ་དང་དེ་གློ་བུར་དུ་སྦྱོར་ཞིང་འདོགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དམ་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་མཆོག་ཅེས་བྱ་བའི་དོན་ལ་འདོགས་པའི་ཚིག་གི་སྒྲའི་རྣམ་གྲངས་ཡིན་ནོ། །༼ཇ༽དེ་གཉིས་ཀ་ཡུལ་ལ་བྱས་ན་ཚིག་སྡུད་གཞི་མཐུན་བསྡུད་ཚུལ་༼ ༽དོན་དམ་ཞེས་གཞི་མཐུན་དུ་བསྡུས་པའི་བསྡུ་བ་དེ་ནི་ཕྱེ་ན་དེ་དོན་ཡང་ཡིན་ལ་དམ་པ་ཡང་ཡིན་པ་ཞེས་བྱ་བར་འགྱུར་ལ་སྒྲ་དེ་དག་ཉུང་ངུར་བསྡུས་པས་དོན་དམ་པའོ། །༼ཇ༽གཉིས་པའི་ཤེས་བྱེད་༼ ༽ཡང་ན་དོན་དམ་པ་ཞེས་བྱ་བ་འདིའི་དོན་གཞན་ཡིན་ཏེ་འདི་ལྟར་སྒྲ་དེ་ནི་དམ་པའི་དོན་
1 ལམ་རིམ། པར་

400

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

ཞེས་བྱ་བར་འགྱུར་“དེ་1དེ་ཡང་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་གི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཉིད་ནི་དམ་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཡེ་ཤེས་དམ་པ་དེས་རྙེད་པའི་དོན་ཡིན་པས་ན་དམ་པའི་དོན་ཞེས་བྱ་བར་བསྡུ་བ་བྱས་པ་ཉིད་ཏོ། །༼ ༽ཤེས་བྱེད་གསུམ་པ་ནི། ཡང་ན་དེའི་དོན་གཞན་ཡིན་ཏེ་འདི་ལྟར་དོན་དམ་པ་དང་མཐུན་པས་ན་དོན་དམ་པ་སྟེ་དོན་དམ་པ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་འཕགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་ཤེས་རབ་ལ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་འཕགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དེའི་ཡུལ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་དོན་དམ་པ་དེ་ཡུལ་དུ་ཡོད་པས་ན་ཤེས་རབ་དེ་ཉིད་དོན་དམ་པ་དང་མཐུན་པའོ་ཞེས་གསུངས་ལ། ༼ཇ༽ལྔ་པ་དོན་དམ་པར་ཡོད་མེད་རྩོད་པའི་དོན་དམ་ནི་དོན་དམ་རྗེས་མཐུན་པར་བྱེད་དགོས་ཚུལ་ནི།༼ ༽དེ་ཡང་དོན་དམ་པ་དེར་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཞེས་པའམ་དོན་དམ་པ་དེར་མེད་དོ་ཞེས་བརྗོད་པའི་སྐབས་ཀྱི་དོན་དམ་པ་ནི་ཕྱི་མ་དོན་དམ་པ་མངོན་སུམ་རྟོགས་པ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་ཤེས་རབ་དེ་ཉིད་ཡིན་ཏེ།རྟོག་གེ་འབར་བ་དེ་ཉིད་ལས།འདིར་གཞན་གྱིས་དྲིས་པ་ནི་འོ་ན་སྤྲོས་པ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བའི་དོན་དམ་པ་ནི་དོན་གྱི་ངོ་བོ་གང་དག་རྟོག་པའི་བློ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་བསམ་པ་ལས་འདས་པའི་དོན་གྱི་ངོ་བོ་ཡིན་པས་དགག་པ་དང་སྒྲུབ་པའི་རྣམ་གཞག་མི་འཐད་ལ། ཆོས་ཅན་དངོས་པོ་སོ་སོའི་ངོ་བོ་ཉིད་རིགས་པས་དགག་པ་དེ་ཙམ་ནི་ཡི་གེ་འདུས་པའི་མིང་ཚིག་གིས་དངོས་སུ་བརྗོད་པར་ནུས་པའི་ཡུལ་ཡིན་ཞིང་མིང་ཚིག་སོགས་ཐ་སྙད་དེའི་དབང་གིས་མེད་དེ་ཞེས་དགག་པར་ཡང་མི་ནུས་པས་རྒྱུ་མཚན་དེའི་ཕྱིར་ཁྱོད་ཀྱིས་དོན་དམ་པར་མེད་དེ་ཞེས་དངོས་པོར་ངོ་བོ་ཉིད་དགག་པ་མེད་ཅིང་མི་སྲིད་པར་མི་འགྱུར་རམ་ཞེ་ན།དེ་ལ་ལན་ནི་དེ་ལྟར་དོན་དམ་པ་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཡོད་ཏེ། གཉིས་ཡོད་པ་དེ་ལ་དོན་དམ་པ་གཅིག་ནི་རྟོག་པའི་བྱ་བ་ཐམས་ཅད་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་མེད་པ་སྟེ་རྟོག་པའི་སྤྲོས་པ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བར་འཇུག་པའི་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་ཟག་པ་མེད་པ་སྤྲོས་
1 ལམ་རིམ། མཆན་བཞི་དེབ། ཏེ

401

ལྷག་མཐོང་ལ་བསླབ་ཚཔ་མེད་པའོ། །དོན་དམ་པ་གཉིས་པ་ནི་རྟོག་པའི་བྱ་བ་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་དང་བཅས་པའི་སྤྲོས་པར་འཇུག་པ་བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་ཀྱིས་སྦྱངས་པའི་རྗེས་སུ་མཐུན་པ་འཁྲུལ་སྣང་གི་དབང་དུ་མི་འགྲོ་བར་འཁྲུལ་སྣང་ཟིལ་གྱིས་གནོན་པའི་སྒོ་ནས་དག་པ་འཇིག་རྟེན་ཐ་སྙད་པའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཞེས་བྱ་བ་སྤྲོས་པ་དང་བཅས་པ་སྟེ་དོན་དམ་པར་མེད་དེ་ཞེས་བརྗོད་པའི་སྐབས་འདིར་ནི་རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དེ་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པ་དོན་དམ་པར་མེད་དེ་ཞེས་དམ་བཅའ་བའི་ཁྱད་པར་ཉིད་དུ་བཟུང་ནས་ཡེ་ཤེས་དེ་སོགས་ཀྱིས་དཔྱད་པའི་ངོར་འགོག་པས་ན་གོང་དུ་བརྗོད་པའི་ཉེས་པ་དེ་མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པས། འདིར་དངོས་སུ་རྗེས་ཐོབ་ལ་གསུངས་ཀྱང་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་ཚུལ་བཞིན་དུ་དཔྱོད་པའི་ཐོས་བསམ་གྱི་ཤེས་རབ་ཡན་ཆད་ལ་སྐབས་ཀྱིས་བཟུང་གི །འཕགས་པའི་རྗེས་ཐོབ་ཁོ་ན་ལ་མི་བྱའོ། །
༼ཇ༽གསུམ་པ་དེ་མཁས་པའི་བཤད་ཚུལ་ལ་དྲུག་ལས། དང་པོ་ཞི་འཚོ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་བཞེད་ཚུལ་

ནི།༼ ༽དེ་ལྟར་དབུ་མ་སྣང་བ་ལས་ཀྱང་།ཚིག་གང་ཡང་དོན་དམ་པར་སྐྱེ་བ་མེད་ཅེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་སྨྲས་པ་དེའི་སྐབས་ལའང་ཚིག་དེའི་དོན་ནི་འདི་ལྟ་བུ་ཡིན་པར་འདོད་དེ། དེ་ཡང་ཡང་དག་པའི་དོན་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ངེས་པའི་ཐོས་པ་ལས་བྱུང་བ་དང་བསམ་པ་ལས་བྱུང་བ་དང་བསྒོམས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་ནི་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་ཡུལ་ཅན་ཏེ་ཡུལ་དོན་དམ་པ་འཇོག་པ་ལ་མི་འཁྲུལ་བའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ་དེ་ལ་འདིར་དོན་དམ་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ་དོན་དམ་པ་ནི་ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ་འདི་ཡི་ཡུལ་གྱི་དོན་དམ་པ་ཡིན་པས་ན་ཡུལ་གྱི་སྒོ་ནས་བཏགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་དོན་དམ་པར་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་དོན་དམ་པ་དེ་ལ་མངོན་སུམ་ཏེ་དངོས་དང་བརྒྱུད་པས་བྱས་པའི་ཁྱད་པར་མི་འདྲ་བ་ནི་ཡོད་དེ། དངོས་སུ་ན་ཤེས་པ་དེ་དག་གི་ཡུལ་དོན་དམ་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་མ་སྐྱེད་པ་ལ་བྱ་ཞིང་བརྒྱུད་ནས་ནི་ཡང་

402

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།
དག་པའི་ཤེས་པས་སྐྱེ་བ་བཅད་ཅིང་བཙལ་བས་མ་གྲུབ་པས་ཤེས་པ་དེའི་བསམ་པའི་དབང་གིས་མ་སྐྱེས་པ་ལ་བྱ་དགོས་སོ། །དེ་བས་ན་ཡུལ་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་དང་ཡུལ་དོན་དམ་པའི་ཁྱད་པར་དེ་དག་གི་དབང་གིས་དངོས་པོ་འདི་དག་ཐམས་ཅད་མ་སྐྱེས་པ་ཁོ་ནར་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་ཤེས་སོ། །རྒྱུ་མཚན་དེས་ན་འདི་སྐད་དུ་དོན་དམ་པར་སྐྱེ་བ་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བའི་ཚིག་གིས་ནི་དངོས་པོ་འདི་དག་ཐམས་ཅད་ཡང་དག་པའི་ཤེས་པས་དཔྱད་ཅིང་བཙལ་བའི་ངོ་དེར་སྐྱེ་བར་མ་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ནི་བཤད་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་གོང་གི་རྟོག་གེ་འབར་བའི་དེ་མཐུན་པར་སྣང་ངོ་། །༼ཇ༽གཉིས་པ་ཞི་འཚོས་ཀྱང་བཞེད་ཚུལ་དབུ་མ་རྒྱན་གྱི་དཀའ་འགྲེལ་ལས་ཀྱང་།དེ་དང་མཐུན་པར་གསུངས་ཏེ་འདིར་གཞན་གྱི་དོགས་པ་ནི།འོ་ན་ཚུལ་ཇི་ལྟར་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་ཉིད་ཡིན་སྙམ་དུ་དོགས་པ་ལ་དེ་བསལ་བའི་ཕྱིར་ཡང་དག་པར་ན་ཞེས་བྱ་བ་སྨོས་ཏེ་འདིར་ཡང་དག་པ་ཞེས་བྱ་བའི་སྒྲས་ནི་དངོས་པོའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཞུགས་པ་སྟེ་དངོས་པོ་ལྐོག་ཏུ་མ་གྱུར་པ་ཅིག་ཡུལ་དུ་བྱས་པ་དེའི་སྟོབས་སམ་ནུས་པས་ལྐོག་ཏུ་གྱུར་པའི་དོན་གཞན་དཔག་པར་བྱེད་པའི་རིགས་པ་ནི་དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་ཀྱི་རིགས་པ་ཡིན་ནོ་རྟེན་རིགས་པ་དེ་ལས་དངོས་སུ་སྐྱེས་པའི་ཤེས་པ་ནི་དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་གྱི་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ཡིན་ཞིང་རྗེས་དཔག་དེས་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་ཡུལ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོ་དེ་བཟུང་བ་ཡིན་པས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོ་དེ་ཉིད་ལ་བྱ་སྟེ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་“ཀྱི་1རྣམ་པར་དཔྱད་ཅིང་བརྟགས་ན་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དེས་སྟོང་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་སྙད་དམ་ཐ་ཚིག་གོ། བཤད་པ་འདིས་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་དང་དོན་དམ་པར་དང་ཡང་དག་པར་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་རང་བཞིན་མེད་ཚུལ་དོན་དམ་པར་རང་བཞིན་མེད་པ་སོགས་ཀྱི་དོན་རྣམ་པར་བཤད་དོ། །དེ་ནི་རིགས་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་དོན་དམ་དུ་བྱས་པ་དེར་མེད་ཚུལ་ལོ། །བཤད་པའི་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་ཡང་ན་དེའི་དོན་འདི་ལྟར་འཆད་དེ་ཡང་དག་པའི་
1 ལམ་རིམ། ཀྱིས་

403

ལྷག་མཐོང་ལ་བསླབ་ཚཤེས་པ་ཁོ་ན་ཡང་དག་པ་དོན་དམ་པ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་སོགས་པའི་སྒྲས་བརྗོད་དེ། རིགས་ཤེས་དེ་ཉིད་ཡང་དག་པ་སོགས་ཀྱི་སྒྲའི་བརྗོད་བྱར་བྱས་ནས། ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ་དེ་ཉིད་ཡང་དག་པ་སོགས་ཀྱི་དོན་དུ་བཟུང་བར་བྱ་སྟེ། ཡང་དག་པ་དང་དོན་དམ་པ་སོགས་རིགས་ཤེས་དེའི་དམིགས་པ་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་རིགས་ཤེས་དེ་ལ་ཡང་ཡང་དག་པ་སོགས་སུ་བཏགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་དོན་འདི་སྐད་འབྱུང་སྟེ་འདི་ལྟར་ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ་དེའི་བསམ་པ་དང་དཔྱད་པའི་དབང་གིས་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་ཡིན་གྱི། ཀུན་རྫོབ་ཐ་སྙད་ཀྱི་ཤེས་པའི་དབང་གིས་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་སྙད་དམ་ཐ་ཚིག་གོ །ཞེས་གསུངས་ཏེ།༼ཇ༽གསུམ་པ་དོན་དམ་མ་སྦྱར་བར་རང་བཞིན་འགོག་ན་ལེགས་ལྡན་གྱི་སྐུར་འདེབས་སུ་བཞེད་ཚུལ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་ཟེར་བ་དེས་མི་ཆོག་པར་དེའི་སྟེང་དུ་ཡང་དག་པ་སོགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་སྦྱོར་བ་ནི། དབུ་མ་རྒྱན་གྱི་དཀའ་འགྲེལ་དུ་མ་ཟད་ཤེས་རབ་སྒྲོན་མེ་དང་། རྟོག་གེ་འབར་བ་གཉིས་སུ་ཡང་དེ་ལྟར་སྦྱོར་བ་མང་དུ་གསུངས་ལ། དེ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་ཁྱད་པར་དུ་གསལ་བ་ནི། རབ་བྱེད་བཅོ་ལྔ་པའི་འགྲེལ་པ་ཤེས་རབ་སྒྲོན་མེ་ལས། གཞན་གྱི་རྩོད་པ་བཀོད་པ་ནི་སྐབས་འདིར་ཡང་དངོས་སྨྲ་བ་ཁ་ཅིག་འདི་སྐད་དུ་གལ་ཏེ་དངོས་པོ་རྣམས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་མེད་པ་ཡིན་ན་ནི་ཚུལ་ཇི་ལྟར་དངོས་པོ་ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ་མི་འགྱུར་ལ་རྒྱུ་མཚན་གཞན་ཇི་ཞིག་སྟེ་དངོས་པོ་ཡིན་ན་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་མེད་པ་མ་ཡིན་པས་ན་འདི་ལ་དངོས་པོ་རྣམས་ཞེས་བརྗོད་པས་ནི་དངོས་པོ་ཡོད་པར་སྨྲས་ཤིང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་མེད་ཅེས་བརྗོད་པས་ནི་གཏན་མེད་པར་སྨྲས་པ་ཡིན་ལ་དངོས་པོ་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་སྨྲས་ནས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་མེད་པར་དམ་བཅས་པ་དེས་རང་ཉིད་

ཀྱིས་དམ་བཅས་པ་ལ་དམ་བཅས་པའི་ཚིག་དེ་ཉིད་ཀྱིས་དོན་དེ་ཉིད་ལ་མེད་དོ་ཞེས་སྐུར་བ་བཏབ་པར་སྦྱར་བའི་སྐྱོན་ཡོད་དོ། །ཞེས་དབུ་མ་པས་དངོས་པོ་རྣམས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་མེད་

404

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

དོ་ཞེས་དམ་བཅས་པ་ལ་ཕ་རོལ་པོས་དབུ་མ་པའི་དམ་བཅའ་དེ་རང་གི་ཚིག་དང་འགལ་བའི་སྐྱོན་ཡོད་པར་བརྩད་པའི་ལན་དུ། ཤེས་རབ་སྒྲོན་མེ་དེ་ཉིད་ལས།ཁོ་བོ་ཅག་གིས་དོན་དམ་པར་དངོས་པོ་རྣམས་ངོ་བོ་ཉིད་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་གྲུབ་པར་ཁས་བླངས་ནས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་མེད་པ་ཉིད་དུ་དམ་བཅས་ན་སྐུར་བ་བཏབ་པའི་སྐྱོན་དེར་འགྱུར་ན་ཡང་དེ་ལྟར་ཁས་མ་བླངས་ཤིང་དམ་མ་བཅས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ཁོ་བོ་ཅག་གིས་ནི་དོན་དམ་པར་དངོས་པོ་རྣམས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པ་ཁོ་ནར་དམ་བཅས་པ་ཡིན་པས་དམ་བཅས་པའི་དོན་ལ་སྐུར་པ་མ་བཏབ་ལ་དེ་ལྟར་སྐུར་པ་མ་བཏབ་པས་ན་གཞིའི་ཆོས་ཅན་དངོས་པོ་མེད་པར་ཡང་མ་སོང་ཞིང་དེ་མ་སོང་བས་གཞི་ཆོས་ཅན་གྲུབ་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་ཆོས་ཅན་དེ་ལ་ལྟོས་པའི་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་དོན་མ་གྲུབ་པ་ཉིད་མ་ཡིན་ཞེས་གཏན་ཚིགས་གྲུབ་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པས་དམ་བཅས་པ་འདི་ལ་སྐྱོན་མེད་དོ། །ཞེས་དངོས་པོ་རྣམས་དོན་དམ་པར་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་དུ་འདོད་པས། །སྐུར་པ་མ་བཏབ་པར་བཞེད་པའི་ཕྱིར་ན་སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་འདི་ཡང་ཐ་སྙད་དུ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་ན་སྐུར་འདེབས་སུ་བཞེད་པས་ཐ་སྙད་དུ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་བཞེད་པར་གསལ་ལོ། །༼ཇ༽བཞི་པ་རང་བཞིན་ལ་དོན་དམ་སྦྱར་ཚུལ་ཡང་ཤེས་རབ་སྒྲོན་མེ་དེ་ཉིད་ལས། དོན་དམ་པར་མིག་ལ་སོགས་པ་ནང་གི་དངོས་པོ་རྣམས་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་མེད་པ་ཉིད་ཡིན་དེ་རྒྱུ་རྐྱེན་གཞན་གྱི་མཐུས་རང་གི་དངོས་པོ་ཉིད་དུ། བྱས་པའི་ཕྱིར་དང་། །གཏན་ཚིགས་དེའི་ཁྱབ་པ་ནི་བྱས་པ་ཞེས་པའི་བརྗོད་པ་ཁྱད་པར་ཅན་དེ་ནི་ཆོས་ཅན་དངོས་པོ་རྣམས་རྒྱུ་རྐྱེན་གྱི་བྱེད་པ་ལ་རྟེན་པ་ཉིད་ལ་བལྟོས་པ་དང་བཅས་པར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། ཁྱད་པར་བལྟོས་པ་པའི་གཏན་ཚིགས་ཀྱིས་འགྲུབ་པར་འགྱུར་ཏེ་དཔེར་ན། སྒྱུ་མ་མཁན་གྱིས་སྤྲུལ་པའི་མི་ལ་སོགས་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་དེས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་འགོག་

405

ལྷག་མཐོང་ལ་བསླབ་ཚཔ་ལ་དོན་དམ་པའི་ཁྱད་པར་ངེས་པར་སྦྱོར་བའི་ཕྱིར་རོ། །༼ཇ༽ལྔ་པ་དོན་དམ་པར་མེད་ཅེས་པའི་དོན་དམ་ཐལ་རང་མཐུན་ཚུལ།༼ ༽དེ་ལྟར་གོང་དུ་ཀླུ་སྒྲུབ་སོགས་སློབ་དཔོན་དེ་རྣམས་ཀྱི་བཞེད་པའི་ཚུལ་དེ་ལ་དོན་དམ་པར་མེད་ཅེས་པའི་དོན་ནི་ཡིན་ཚུལ་ལ་ཇི་ལྟར་ཡིན། ཚུལ་བཞིན་དུ་དཔྱོད་པའི་རིགས་པས་རྣམ་པར་དཔྱད་པའི་ཚེ་ན་རིགས་པ་དེས་ཡོད་པར་མ་གྲུབ་པ་ལ་བྱེད་པ་ནི་སློབ་དཔོན་འདི་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བཞེད་པ་མི་མཐུན་པ་མེད་པས་མཐུན་པ་ཡིན་ནོ། །རྒྱུ་མཚན་དེས་ན་སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་འདིའི་གཞུང་རྣམས་སུའང་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མཐོང་བ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་དཔྱད་པ་མ་བཅུག་པར་ཞེས་ཀུན་རྫོབ་འཇོག་པའི་ཚེ་ན་དེ་ལྟར་གསུངས་ལ། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་ལ་འགོག་པའི་ཚེ་ཡང་རིགས་པས་རྣམ་པར་དཔྱད་པའི་ཚེ་ན་རང་བཞིན་དེ་མེད་དེ་ཞེས་གསུངས་པ་མང་བས་ན་ཚུལ་དེ་དག་དང་སློབ་དཔོན་སྔ་མའི་ལུགས་སུ་དེ་ལྟར་བཞེད་པ་རྣམས་ཀྱང་འདྲའོ། །༼ཇ༽དྲུག་པ་དོན་དམ་པར་མེད་པའི་དོན་དམ་རིགས་ཤེས་ཀྱིས་དཔྱད་བཟོད་ལ་ཐལ་རང་མཐུན་ཀྱང་དེར་སོང་ཚོད་མི་མཐུན་ཚུལ་ནི།འོན་ཀྱང་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པ་ཞིག་ལ་ཡིན་ཚུལ་དཔྱོད་པའི་རིགས་པས་དཔྱད་བཟོད་དུ་ཁས་ལེན་དགོས་པ་དང་མི་དགོས་པ་གཉིས་མི་མཐུན་པ་ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ། སློབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་དང་ཟླ་གྲགས་འདི་གཉིས་ཀྱིས་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ཞིག་ལ་ངེས་པར་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དཔྱོད་པའི་རིགས་པས་དཔྱད་བཟོད་ཀྱིས་ཁྱབ་པར་བཞེད་དོ་དེ་ལྟར་བཞེད་པས་ན་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་ན་རིགས་པ་དེས་དཔྱད་བཟོད་དགོས་པར་མ་ཟད་དོན་དམ་དུ་གྲུབ་པས་ཀྱང་ཁྱབ་པར་བཞེད་དེ་བཞེད་ཚུལ་དེ་སྔར་མང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་རོ། །

དགག་བྱ་འགོག་པ་དེ་ཐལ་རང་གང་གིས་བྱེད་པ།

406

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

གོང་གི་ས་བཅད་གཉིས་པ་དགག་བྱ་འགོག་པ་དེ་ཐལ་འགྱུར་དང་རང་རྒྱུད་གང་གིས་བྱེད་པ་ལ་དོན་ཚན་གཉིས། ཐལ་རང་གི་དོན་ངོས་བཟུང་བ་དང་། དེ་གཉིས་སུའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་ལྟ་བ་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་པའོ། །ས་བཅད་དང་པོ་༼ཇ༽ལ་མཚམས་སྦྱར་བ་དང་ཐལ་རང་གི་འཇོག་ཚུལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་ཀྱིས་ཐལ་རང་གཉིས་སོ་སོར་མ་ཕྱེ་ཡང་ཐལ་འགྱུར་བའི་སྲོལ་ཕྱེ་ཚུལ་༼ ༽ཐལ་རང་ངོས་བཟུང་བ་ནི།དེ་ཡང་སློབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་ཀྱི་འགྲེལ་པར་ཐལ་འགྱུར་དང་རང་རྒྱུད་གཉིས་སུ་ཕྱེ་ནས་ཐལ་འགྱུར་པའི་ལུགས་མཛད་པའི་གསལ་ཁ་ནི་མེད་ལ། འོན་ཀྱང་། དོན་བཤད་པའི་ཤུགས་ཀྱིས་ཐོན་པ་པ་ནི། གཞི་དངོས་པོ་གང་དག་ཡུལ་དུས་རང་བཞིན་གྲུབ་པའི་མཐའ་གང་ན་ཡང་བདག་ལས་སྐྱེ་བ་ནམ་གྱི་ཚེ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ་དེ་བཞིན་དུ་ཐམས་ཅད་ལ་སྦྱར་ཏེ་གཞན་ལས་སྐྱེ་བ་ནམ་ཡང་ཡོད་པ་མིན་ནོ། །གཉིས་ཀ་ལས་སྐྱེ་བ་ནམ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ་རྒྱུ་མེད་ལས་སྐྱེ་བ་ནམ་ཡང་ཡོད་པ་མིན་ནོ། །ཚིག་རྐང་པ་འོག་མ་འདི་གཉིས་གོང་ལ་སྦྱོར་རྒྱུ་ཡིན་ཞིང་སྦྱོར་ལུགས་བདག་སྐྱེ་མེད་པའི་སྐབས་ལྟར་རོ། །དངོས་པོ་གང་དག་གང་ན་ཡང་། །སྐྱེ་བ་ནམ་ཡང་ཡོད་མ་ཡིན། །ཞེས་པའི་ཐད་དུ་འགྲེལ་པ་མཛད་པ་ན་བདག་སྐྱེ་ཁས་ལེན་པ་སོགས་ཀྱི་རྒོལ་བ་གཞན་གྲངས་ཅན་སོགས་ཀྱི་ལུགས་ལ་གནོད་བྱེད་བརྗོད་པའི་སྒོ་ནས་བདག་གཞན་སོགས་མཐའ་བཞིའི་སྐྱེ་བ་བཞི་དགག་པ་མཛད་དོ། །༼ཇ༽གཉིས་པ་ལེགས་ལྡན་གྱིས་དེ་བཀག་ནས་རང་རྒྱུད་སྲོལ་ཕྱེ་ཚུལ་ནི།༼ ༽དེ་ལྟར་སློབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་ཀྱིས་བདག་སྐྱེ་སོགས་འགོག་པའི་རིགས་པ་དེ་ལ་སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་ཀྱིས་རང་ཕྱོགས་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་རང་གི་དམ་བཅའ་བསྒྲུབ་པ་དང་གཞན་ཕྱོགས་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་ཀྱི་དམ་བཅའ་སུན་འབྱིན་པ་གང་གི་ཡང་ནུས་པ་མེད་པའི་སྐྱོན་ལྟར་སྣང་བཀོད་ནས་སུན་ཕྱུང་ངོ་། །༼ཇ༽གསུམ་པ་ཟླ་བས་ཐལ་རང་མི་འདྲ་བས་སྐྱོན་མི་འཇུག་པའི་ལན་མཛད་ཚུལ་༼ ༽ལེགས་ལྡན་འབྱེད་ཀྱིས་བཀོད་པའི་དེ་ལྟ་བུའི་སྐྱོན་དེ་སངས་

407

ལྷག་མཐོང་ལ་བསླབ་ཚརྒྱས་བསྐྱངས་ཀྱི་ལུགས་ལ་མི་འཇུག་པའི་རྒྱུ་མཚན་རྒྱས་པར་ཚིག་གསལ་དུ་འགྲེལ་པ་ན་སློབ་དཔོན་ཟླ་བ་གྲགས་པས་ཕ་རོལ་པོ་སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་ལ་འདི་སྐད་དུ་ལན་མཛད་དེ་འདི་ལྟར་དབུ་མ་པས་ནི་དབུ་མའི་ལྟ་བ་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་པའི་ཐབས་སུ་ཐལ་འགྱུར་གཙོ་བོར་བྱ་དགོས་ཀྱི། རང་རྒྱུད་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་བྱེད་པ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མི་འཐད་དོ་ཞེས་དགག་པ་མཛད་ནས་ཐལ་འགྱུར་ཉིད་ཀྱིས་བསྒྲུབ་བྱ་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་དངོས་སུ་སྐྱེས་པ་དང་ཕ་རོལ་གྱི་ལོག་རྟོག་སེལ་བ་གཉིས་ཀ་ནུས་པར་བསྒྲུབས་པའི་སྒོ་ནས་ཐལ་འགྱུར་གྱི་ཕྱོགས་སམ་ལུགས་གསལ་བར་མཛད་དོ། །
༼ཇ༽གཉིས་པ་༼ ༽དེས་ན་དེ་འདྲ་བའི་ཐལ་རང་གཉིས་ཀྱི་འཇོག་ཚུལ་ལ་དོན་ཚན་གཉིས་ཏེ། གཞན་ལུགས་དགག་པ་དང་། རང་གི་ལུགས་བཞག་པའོ། །དང་པོ་གཞན་ལུགས་དགག་པ་ལ་ཡང་དོན་ཚན་གཉིས། ཏེ་གཞན་གྱི་འདོད་པ་བརྗོད་པ་དང་། དེ་དགག་པའོ། །༼ཇ༽དང་པོ་ལ་བསྟན་བཤད་གཉིས་ལས་དང་པོ་

༼ ༽འདོད་པ་བརྗོད་པ་ནི། སྤྱིར་ཐལ་འགྱུར་དང་རང་རྒྱུད་
ལ་༼ཇ༽རྒྱ་བོད་དུ་མས་དབུ་མ་བ་དང་གྲུབ་མཐའ་ལྟར་སྣང་འཇོག་ཚུལ་དུ་མ་ཞིག་༼ཇ༽མཛད་སྣང་༼ཇ༽སྟེ་འཆི་མེད་མཛོད་ལས། རང་རྒྱུད་རང་དབང་བདག་དབང་དང་། །ཞེས་གསུངས་པའི་རང་རྒྱུད་ཀྱི་དོན་ནི། དབང་མངོན་རང་མཚན་བཞི་ལ་ཚད་མར་འགྲོ་མི་འགྲོའི་སྒོ་ནས་གཉིས་དང་མངོན་སུམ་ལ་རྟོག་བྲལ་དགོས་མི་དགོས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཀྱང་གཉིས་དང་ཚད་མ་ལ་གསར་དུ་འཇོག་མི་འཇོག་གི་སྒོ་ནས་གཉིས་དང་ཚུལ་གསུམ་རྒོལ་ཕྱི་རྒོལ་ལ་རང་མཚན་དུ་ཚད་མར་སོང་བར་འདོད་མི་འདོད་ཀྱི་སྒོ་ནས་གཉིས་དང་ཐལ་འགྱུར་དང་རང་རྒྱུད་ཀྱི་ལྟ་བ་བསྐྱེད་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་གཉིས་སོགས་རྩོད་མེད་དང་འཁྲུལ་བའི་བཤད་པ་ཡང་ཆེས་མང་མོད།༼ ༽གཉིས་པ་ལ་འོན་ཀྱང་༼ཇ༽ཉུང་ན་མི་གོ་རྒྱས་པར་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཤིན་ཏུ་མང་བས་སུ་ཞིག་གིས་བཤད་པར་ནུས།དེ་ཐམས་ཅད་བཤད་པ་མི་ནུས་པ་དེའི་ཕྱིར་ལུགས་

408

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

མི་འདྲ་བ་དེ་དག་ལས་འདིར་ལུགས་འགའ་ཞིག་བརྗོད་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་བརྗོད་པ་འདི་ལ་༼ ༽འཁྲུལ་བཤད་བཞི་ལས་དང་པོ་འགྲེལ་བཤད་ལུགས་ནི། རྒྱ་གར་དང་བོད་ཀྱི་མཁས་པའི་འདོད་པ་མི་འདྲ་

བ་བཞི་ཡོད་པ་ལས། །དང་པོ་འདིར་པཎྚིཏ། ཛ་ཡ་ཨཱ་ནནྟ་ནི་འདི་ལྟར་སྨྲ་སྟེ། པཎྚི་ཏ་དེས་མཛད་པའི་འཇུག་པའི་འགྲེལ་བཤད་ལས། དེ་ལ་གཞན་འགའ་ཞིག་ན་རེ་གལ་ཏེ་ཁྱོད་བསྒྲུབ་བྱ་བསྒྲུབ་པ་ལ་ཐལ་འགྱུར་གཏན་ཚིགས་སུ་འདོད་པ་ཡིན་ན་དེ་འདྲའི་གཏན་ཚིགས་སམ་རྟགས་དེ་ཚད་མས་གྲུབ་པ་ཞིག་ཡིན་ནམ་འོན་ཏེ་ཚད་མས་མ་གྲུབ་པ་ཞིག་ཡིན། དེ་ལྟར་མཐའ་གཉིས་བཀོད་པ་དེ་ལ་གལ་ཏེ་ཁྱོད་ཕྱོགས་དང་པོ་ཚད་མས་གྲུབ་པ་ལྟར་ན་རྟགས་དེ་ཚད་མས་གྲུབ་པ་དེའི་ཚེ་ཕྱོགས་གཅིག་གིས་གྲུབ་ལ་གཅིག་ཤོས་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པའི་ཁྱད་པར་འབྱེད་མི་ནུས་པས་རྒོལ་ཕྱི་རྒོལ་གཉིས་ཀ་ལའང་རྟགས་དེ་ཚད་མས་གྲུབ་པ་ཡིན་པས་རྒོལ་བ་གཞན་གྱིས་ཁས་བླངས་པ་ཙམ་གྱིས་རྟགས་སུ་འཇོག་པ་ཞེས་ཇི་ལྟར་བརྗོད། ཕྱོགས་གཉིས་པ་རྟགས་དེ་ཚད་མས་མ་གྲུབ་པ་ལྟར་ན་རྟགས་ཚད་མས་མ་གྲུབ་པ་ནི་རྒོལ་བ་གཞན་གྱིས་ཁས་ལེན་པར་མི་འོས་པ་ཉིད་ཡིན་པས་གཞན་གྱིས་ཁས་བླངས་པ་ཞེས་ཇི་ལྟར་བརྗོད་ཅེ་ན།༼ཇ༽ཚུལ་གསུམ་ཚད་གྲུབ་མེད་པར་འདོད་ཚུལ་དེ་ལ་ལན་ནི་འདི་ལྟར་གཏན་ཚིགས་སམ་རྟགས་ཚད་མས་གྲུབ་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་རྒོལ་ཕྱི་རྒོལ་གཉིས་ཀ་ལ་ཚད་མས་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་དེ་ཉིད་གཏན་ཚིགས་འགོད་པ་པོ་ཁོ་བོས་མི་ཤེས་ཏེ་མི་ཤེས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི་འདི་ལྟར་ཡིན་ཏེ་གལ་ཏེ་རྒོལ་བས་བསྒྲུབ་བྱ་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རྟགས་སམ་གཏན་ཚིགས་བཀོད་པའི་དུས་ན་གང་གཏན་ཚིགས་འགོད་པ་པོ་དེ་ཉིད་ལ་རྟགས་ཚད་མས་གྲུབ་པ་ཞིག་ཡིན་ཀྱང་གཞན་ཕྱི་རྒོལ་ལ་རྟགས་ཚད་མས་གྲུབ་པར་སྔ་རྒོལ་དེས་ཇི་ལྟར་ཤེས་ཏེ། དེ་མི་ཤེས་པའི་རྒྱུ་མཚན་གང་ཟག་གཞན་གྱི་སེམས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཕྲ་མོ་ནི་རང་གི་མངོན་སུམ་དང་རྗེས་སུ་དཔག་པའི་ཚད་མ་གཉིས་ཀྱི་ཡུལ་མ་ཡིན་པའི་

409

ལྷག་མཐོང་ལ་བསླབ་ཚཕྱིར་རོ། །སྔ་རྒོལ་རང་ཉིད་ལ་ཡང་རང་གིས་རྟགས་ཚད་མས་གྲུབ་པར་ཇི་ལྟར་ཤེས་ཏེ་རང་ཉིད་འཁྲུལ་བའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་དུས་རིང་པོ་ནས་བཟུང་ཞིང་འཁྲུལ་པ་དེའི་དབང་དུ་སོང་བའི་ཕྱིར་རྟགས་ཚད་མས་གྲུབ་པར་ཐག་བཅད་ཀྱང་སླར་ཚད་མས་མ་གྲུབ་པར་སོང་ནས་བསླུ་བ་སྲིད་པས་སོ། །དེ་ལྟར་གཏན་ཚིགས་འགོད་པ་པོ་འཁྲུལ་བའི་དབང་དུ་སོང་ཞིང་། རྒོལ་བ་ཕ་རོལ་པོའི་སེམས་ཀྱི་ཁྱད་པར་རང་གི་ཚད་མ་གཉིས་ཀས་མི་འགྲུབ་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་རྒོལ་བ་རང་གཞན་གཉིས་ཀ་ལ་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་རྟགས་མི་རྙེད་པ་དེའི་ཕྱིར་གནོད་བྱེད་དང་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རྩ་བ་ནི་རྒོལ་བ་དང་ཕྱིར་རྒོལ་བ་“བདག་1གིས་ཚད་མས་གྲུབ་པ་ཉིད་དུ་ཁས་བླངས་པ་ཙམ་གྱིས་རྟགས་འགོད་པ་དེ་ཉིད་ལ་ཐུག་པས་དེ་ལྟར་ཁས་བླངས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་སྒྲུབ་ཅིང་ཁས་ལེན་པ་ཡིན་ནོ། །རྒྱུ་མཚན་དེས་ན་རྒོལ་བ་གཞན་གྱིས་རྟགས་ཚད་མས་མ་གྲུབ་ཀྱང་ཁས་བླངས་པའི་སྒོ་ནས་གཞན་གྱི་ཕྱོགས་སུན་འབྱིན་པ་འཐད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་ཏེ།འདི་དག་གི་དོན་བསྡུ་ན་ཕ་རོལ་གྱི་དམ་བཅའ་སུན་འབྱིན་པ་སོགས་ཀྱི་ཚེ་རྒོལ་བ་གཉིས་ཀྱིས་རྟགས་ཚད་མས་གྲུབ་པ་མི་དགོས་པ་ནི། ཕྱི་རྒོལ་ལ་རྟགས་ཚད་མས་གྲུབ་མ་གྲུབ་སྔ་རྒོལ་གྱིས་མི་ཤེས་ཏེ་ཕྱི་རྒོལ་དེའི་བསམ་པ་ནི་སྔ་རྒོལ་གྱི་མངོན་སུམ་དང་རྗེས་སུ་དཔག་པའི་ཚད་མ་གཉིས་ཀྱིས་མི་འགྲུབ་པས་སོ། །སྔ་རྒོལ་རང་གིས་ཀྱང་རྟགས་ཚད་མས་གྲུབ་པར་མི་ཤེས་ཏེ་རང་གིས་ཚད་མས་གྲུབ་པར་ཐག་བཅད་ཀྱང་འཁྲུལ་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་བསླུ་བ་སྲིད་པས་སོ། །རྒྱུ་མཚན་དེའི་ཕྱིར་རྒོལ་བ་དང་ཕྱི་རྒོལ་བ་གཉིས་ཀ་ལ་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་རྟགས་མེད་པས་ན་སུན་འབྱིན་པ་དེ་རྟགས་ཚད་མར་ཁས་བླངས་པ་ཙམ་ལ་ཐུག་ལ་དེ་ལྟར་ཐུག་པས་ན་རྟགས་རྒོལ་བ་གཉིས་ཀའི་ཚད་མས་མ་གྲུབ་ཀྱང་ཚད་མར་ཁས་བླངས་པའི་སྒོ་ནས་རྒོལ་བ་ཕ་རོལ་གྱི་དམ་བཅའ་སུན་འབྱིན་པ་འཐད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཛ་ཡ་ཨཱ་ནན་ཏ་འཆད་དོ། །༼ ༽ཁྱབ་པ་ཡང་
1 མཆན་བཞི་དེབ་གཉིས་ཀར། དག

410

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།
ཚད་མས་གྲུབ་པར་ཁས་བླངས་པ་ཙམ་གྱིས་གྲུབ་པར་འཇོག་གི་ཚད་མས་གྲུབ་པ་ཞིག་མི་དགོས་པ་ནི་༼ཇ༽ཁྱབ་པ་མི་གྲུབ་ཚུལ་ཡང་ཡང་ཛ་ཡ་ཨཱ་ནན་ཏའི་འཇུག་འགྲེལ་དེ་ཉིད་ལས་རྟགས་སམ་གཏན་ཚིག་ལས་གཞན་ཡང་རང་རྒྱུད་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་འདོད་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱོགས་སམ་ལུགས་ལ་འདི་ལྟར་འདོད་དགོས་ཏེ་གལ་ཏེ་གཏན་ཚིགས་དང་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བའི་ཆོས་གཉིས་དག་ལ་གཏན་ཚིགས་སམ་རྟགས་ཀྱི་ཆོས་ལ་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱིས་ཁྱབ་པའི་འབྲེལ་པ་གྲུབ་པར་བཞག་པ་ཞིག་ནི་དགོས་ལ་དེ་ཡང་རྒོལ་བ་གཉིས་ཀྱི་ཚད་མས་དེ་འདྲའི་ཁྱབ་པ་གྲུབ་དགོས་པར་འཇོག་ན་ནི་དེ་ལྟར་འཇོག་

པ་དེའི་ཚེ་རང་རྒྱུད་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་བསྒྲུབ་བྱ་སྒྲུབ་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་འཇོག་དགོས་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ལ། འོན་ཀྱང་འདིར་རང་རྒྱུད་མི་འདོད་ཅིང་ཐལ་འགྱུར་གྱིས་གཞན་གྱི་དམ་བཅའ་སུན་འབྱིན་པ་ལ་ཁྱབ་པ་དེ་རྒོལ་བ་གཉིས་ཀྱི་ཚད་མས་མ་གྲུབ་སྟེ་མ་གྲུབ་པའི་ཚུལ་འདི་ལྟར་ཁྱབ་པ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པའི་ཚད་མ་ནི་མངོན་སུམ་གྱི་ཚད་མ་འམ་རྗེས་སུ་དཔག་པའི་ཚད་མ་གང་རུང་གཅིག་ཏུ་ངེས་པ་ཡིན་ནོ། །ཚད་མ་དེ་གཉིས་ཡོད་པ་དེ་ལ་རེ་ཞིག་ཚད་མ་དེ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་དང་པོར་མངོན་སུམ་གྱི་ཚད་མས་ཁྱབ་པ་དེ་མི་འགྲུབ་སྟེ།མི་འགྲུབ་པའི་ཚུལ་འདི་ལྟར་ཚང་མང་སྟེ་མེ་ཁང་དུ་མངོན་སུམ་དུ་དམིགས་པའི་རྗེས་འགྲོ་དང་མེ་ཁང་དེར་མི་དམིགས་པའི་ལྡོག་པ་དག་གིས་རིམ་པ་ལྟར་མེ་དང་དུ་བ་གཉིས་པོ་དག་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་དུ་བ་འདི་ཡོད་ན་མེ་འདི་ཡོད་ལ་ལྡོག་པ་མེ་འདི་མེད་ན་དུ་བ་འདི་མེད་དོ་ཞེས་མེད་ན་མི་འབྱུང་བའི་འབྲེལ་པའི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་གཉིས་རྟོགས་ཀྱི། ཡུལ་ཐམས་ཅད་ན་དུ་བ་ཡོད་པ་ལ་ནི་མངོན་སུམ་གྱི་མེ་དང་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་གི་འབྲེལ་བ་དེ་རྟོགས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །
ཚད་མ་གཉིས་པ་རྗེས་སུ་དཔག་པའི་ཚད་མས་ཀྱང་ཁྱབ་པའི་འབྲེལ་པ་དེ་འགྲུབ་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རྗེས་སུ་དཔག་པའི་ཚད་མ་དེ་ཡང་ཡུལ་ངེས་པ་ཅན་ཡིན་པས་སོ། །ཡུལ་ངེས་པ་ཅན་ཡིན་ཚུལ་འདི་ལྟར་རྗེས་སུ་དཔག་པའི་ཚད་མའི་ཡུལ་ནི་ཐམས་ཅད་མ་ཡིན་ཏེ། རྒྱུ་མཚན་གང་

411

ལྷག་མཐོང་ལ་བསླབ་ཚགི་ཕྱིར་ཞེན་ཡུལ་གང་ན་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བའི་ཆོས་མི་རྟག་པ་སོགས་དང་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་གི་འབྲེལ་བའི་རྟགས་བྱས་པ་སོགས་ཡོད་པའི་ཡུལ་དེ་ཁོ་ནར་བྱས་པ་སོགས་མཐོང་བ་ལས་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པ་ཤེས་པའི་རྗེས་དཔག་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་ཡིན་གྱི། རྟགས་དེ་འདྲ་མེད་པའི་ཡུལ་དང་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་ནི་རྗེས་དཔག་དེ་སྐྱེ་བ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་རྒོལ་བ་གཉིས་ཀྱི་ཚད་མ་དེ་གཉིས་ཀྱིས་དེ་འདྲའི་ཁྱབ་པ་གྲུབ་པ་མེད་པ་དེས་ན་ཁྱབ་པ་དེ་ལེགས་པར་བརྟགས་པའི་ཚད་མས་མ་གྲུབ་ཀྱང་འཇིག་རྟེན་པའི་ཤེས་པ་མ་དཔྱད་པ་ལ་སྣང་ཚོད་ཙམ་ཞིག་ཁས་བླངས་པ་དེ་ཙམ་གྱི་སྒོ་ནས་འདིར་ཁྱབ་པ་གྲུབ་པར་འཇོག་པ་ཡིན་གྱི། ཚད་མས་གྲུབ་པའི་སྒོ་ནས་ནི་ཁྱབ་པ་གྲུབ་པར་འཇོག་པ་མ་ཡིན་པས་ན་ཐལ་འགྱུར་གྱི་གཏན་ཚིགས་ཀྱིས་གཞན་གྱི་ཕྱོགས་སུན་འབྱིན་པ་ལ་ཁྱབ་པ་ཁས་བླངས་པ་དེ་ཙམ་འགྲུབ་ཀྱི་ཚད་མས་མ་གྲུབ་གཏན་ཚིགས་དེས་གཞན་ཕྱོགས་སུན་འབྱིན་པ་ནི་ཇི་ལྟར་མི་རིགས་ཏེ་རིགས་སོ་ཞེས་པའོ་ཞེས་པ་འདིའི་དོན་ནི་དུ་བ་ཡོད་པ་ལ་མེ་ཡོད་པས་ཁྱབ་པ་དང་། བྱས་པ་ལ་མི་རྟག་པས་ཁྱབ་པ་གཉིས་ཚད་མས་གྲུབ་པ་ཞིག་དགོས་ན་རང་རྒྱུད་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་ཀྱིས་བསྒྲུབ་པ་འདི་འཐད་ཀྱང་ཁྱབ་པ་དེ་ཚད་མས་མི་འགྲུབ་སྟེ། དེ་ཚད་མས་འགྲུབ་ན་ནི་ཡུལ་དུས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དུ་བ་དང་བྱས་པ་ལ་རིམ་པ་ལྟར་མེ་ཡོད་པ་དང་མི་རྟག་པས་ཁྱབ་པ་ཚད་མས་གྲུབ་དགོས་པ་ལ་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་དང་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་ཁྱབ་པ་བསྒྲུབ་པའི་ཚད་མ་རྒོལ་བ་གཉིས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་མངོན་སུམ་དང་རྗེས་དཔག་གི་ཚད་མ་གང་རུང་ཡིན་ལ་ཚད་མ་དེ་དག་གིས་ནི་ཚང་མང་སྟེ་མེ་ཁང་དང་བུམ་པའི་སྟེང་ཙམ་དུ་འགྲུབ་ཙམ་ཡིན་པས་ན་ཚད་མས་གྲུབ་ཚུལ་ཉི་ཚེ་བའམ་ཕྱོགས་རེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྒྱུ་མཚན་དེས་ན་དེ་འདྲའི་ཁྱབ་པའང་ཁས་བླངས་པ་ཙམ་གྱིས་འགྲུབ་དགོས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་ཏེ། པཎྜིཏ་འདིས་ནི་ཚུལ་གསུམ་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་རྟགས་ཀྱིས་བསྒྲུབ་བྱ་

412

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

སྒྲུབ་པར་བྱེད་ན་རང་རྒྱུད་དང་། ཚུལ་གསུམ་ཁས་བླངས་ཀྱི་མཐར་ཐུག་པ་ཙམ་གྱིས་སྒྲུབ་པར་བྱེད་ན་ཐལ་འགྱུར་དུ་འདོད་པར་སྣང་ངོ་། །
༼ཇ༽གཉིས་པ་དེའི་རྗེས་འབྲངས་ཁུ་ལོ་སོགས་ཀྱིས་དབུ་མ་པ་ལ་གཞན་གྱི་འདོད་པ་ཙམ་ལས་རང་

ལུགས་དམ་བཅའ་མི་འདོད་ཚུལ་ནི།༼ ༽གཉིས་པ་པཎྜི་ཏ་དེའི་སློབ་མ་ལོ་ཙྪ་བ་དག་ཀྱང་འདི་སྐད་དུ་དབུ་མ་པ་ལ་ཕ་རོལ་པོ་གཞན་“གྱིས་1འདོད་པ་འགོག་པ་ཙམ་མ་གཏོགས་པའི་དབུ་མ་པ་རང་གི་དམ་བཅའ་བ་མེད་ཅིང་ཆོས་ཅན་ལ་སོགས་པ་རྟགས་ཁྱབ་རྒོལ་བ་གཉིས་ཀ་ལ་གྲགས་པའི་ཐུན་མོང་བ་ཞིག་མ་གྲུབ་པས་ན་རང་རྒྱུད་མི་འཐད་དོ། །རིགས་པས་རྣམ་པར་དཔྱད་པའི་འབྲས་བུའམ་དགོས་པ་ཡང་ཕ་རོལ་པོ་གཞན་གྱི་གྲུབ་མཐའ་ངན་པ་འདོར་བ་ཙམ་ཞིག་ཡིན་ལ། གཞན་གྱི་གྲུབ་མཐའ་འདོར་བ་དེ་ལས་གཞན་པའི་རང་འདོད་ཀྱི་དམ་བཅའ་མེད་པས་རང་རྒྱུད་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་ནི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་བརྗོད་པར་མི་བྱའོ། །སྐབས་འདིར་རང་གིས་གང་ཡང་དམ་བཅའ་མི་རིགས་པས་དེ་བསྒྲུབ་ནུས་པའི་གཏན་ཚིགས་མེད་ལ་དེའི་ཕྱིར་རང་རྒྱུད་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་འདོད་མི་རིགས་པ། དེས་ན་ཐལ་འགྱུར་ཁོ་ནའི་སྒོ་ནས་ཕ་རོལ་གྱི་ལོག་རྟོག་འགོག་པ་ཡིན་ལ་དེ་འདྲའི་ཐལ་འགྱུར་དེ་ལ་ཡང་སྒྲུབ་པ་དང་སུན་འབྱིན་པ་གཉིས་ཡོད་པ་ལས་བསྒྲུབ་པའི་ཐལ་འགྱུར་ནི་ཐལ་འགྱུར་དེའི་ཐལ་ཆོས་ཀྱི་དམ་བཅའ་དང་དེ་སྒྲུབ་པའི་གཏན་ཚིགས་སོགས་སྔ་མ་ཁོ་ན་དང་འདྲ་བས་སྐབས་འདིར་དམ་བཅའ་མེད་པས་སྒྲུབ་བྱེད་མེད་ལ་གལ་ཏེ་སྒྲུབ་བྱེད་དེ་འདྲ་ཡོད་ན་རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྟགས་དེ་ལས་མེད་པས་ན་རང་རྒྱུད་ཀྱི་མཐར་ཐུག་པས་དེ་འདྲ་མི་འདོད་པའི་ཕྱིར་ན་སུན་འབྱིན་གྱི་ཐལ་བ་སྟེ་ཐལ་འགྱུར་ཁོ་ན་ཁས་བླང་བར་བྱའོ། །སུན་འབྱིན་པའི་ཐལ་བ་འདི་ཡང་རྟགས་དང་ཁྱབ་པ་གཉིས་རྒོལ་བ་གཉིས་ཀྱིས་དངོས་སུ་ཁས་བླངས་པའམ་ཁས་བླངས་པའི་མཐར་ཐུག་པའི་ཐལ་བ་ཡིན་པས་ཡང་དག་པའི་ཚད་མས་གྲུབ་པ་ནི་མ་
1 ལམ་རིམ། གྱི་

413

ལྷག་མཐོང་ལ་བསླབ་ཚཡིན་ནོ། །
ཐལ་འགྱུར་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་རྒོལ་བ་ཕ་རོལ་པོ་གཞན་གྱི་ཁས་ལེན་ནམ་སྤྲོས་པ་གཅོད་པ་ནི་ཐལ་འགྱུར་གསུམ་དང་གཏན་ཚིགས་གཅིག་སྟེ། བཞིའི་སྒོ་ནས་བྱེད་དེ། དེ་ཡང་འགལ་བརྗོད་ཀྱི་ཐལ་འགྱུར་དང་གཞན་ལ་གྲགས་པའི་རྗེས་དཔག་གམ་གཞན་གྲགས་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་དང་། སྒྲུབ་བྱེད་བསྒྲུབ་བྱ་དང་མཚུངས་པའི་ཐལ་འགྱུར་དང་། རྒྱུ་མཚན་མཚུངས་པའི་མགོ་སྙོམས་ཀྱི་ཐལ་འགྱུར་དང་བཞིའོ། །དེ་ལ་དང་པོ་འགལ་བ་བརྗོད་པའི་ཐལ་འགྱུར་ནི་རྒོལ་བ་ཕ་རོལ་པོ་སྐྱེ་བ་དོན་བཅས་དང་ཐུག་བཅས་སུ་འདོད་ཅིང་བདག་སྐྱེ་ཡང་འདོད་པ་གྲངས་ཅན་པ་དེ་ལ་རང་གིས་བདག་ལས་སྐྱེ་ན་ནི་ཡོད་པ་ཞིག་སྐྱེ་བར་འདོད་དགོས་པས་སྐྱེ་བ་ཡོད་པ་སྐྱེ་ན་དོན་མེད་དང་ཐུག་མེད་དུ་འགྱུར་བས་ན་སྐྱེ་བ་དོན་བཅས་དང་ཐུག་བཅས་འདོད་པ་མི་རིགས་ལ།སྐྱེ་བ་དོན་བཅས་དང་ཐུག་བཅས་མི་རིགས་པ་དེར་ཁྱོད་ཀྱིས་འདོད་ན་བདག་ལས་སྐྱེ་བ་འདོད་པ་མི་རིགས་སོ་ཞེས་ཁོའི་ཁས་བླངས་ཀྱི་འགལ་འདུ་བརྗོད་པ་ན་ཕ་རོལ་པོས་འགལ་བ་དེར་ཤེས་ནས་བདག་ལས་སྐྱེ་བའི་གྲུབ་མཐའ་འདོར་བ་ཡིན་པས་ཐལ་འགྱུར་དེར་དེ་ལྟར་བརྗོད་པ་ནི་ཕ་རོལ་པོའི་གྲུབ་མཐའ་དེ་འདོར་བ་ཙམ་གྱི་འབྲས་བུ་ཅན་ནོ། །གཉིས་པ་གཞན་གྲགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་ནི་གྲངས་ཅན་དེ་ལ་བདག་ལས་སྐྱེ་བར་འདོད་པའི་མྱུ་གུ་ནི་བདག་ལས་སྐྱེ་བ་མེད་དེ། རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །༼ཇ༽ཆོས་ཅན་དང་རྟགས་སོགས་རང་གིས་མི་འདོད་ཞེས་གཞན་གྲངས་ཅན་ལ་གྲགས་པའི་ཆོས་ཅན་དང་རྟགས་ལ་སོགས་པ་བརྗོད་ནས་ཕ་རོལ་པོའི་དམ་བཅའ་འགོག་པའོ། །འདིར་རང་གིས་བདག་ལས་སྐྱེ་བ་མེད་དེ་ཞེས་དམ་བཅའ་ལྟ་བུའི་སྒྲ་སྨྲས་ཀྱང་དེ་ནི་གཞན་གྲངས་ཅན་གྱི་ལུགས་ཀྱི་བདག་སྐྱེ་ཡོད་པ་དེ་མི་འཐད་ཅེས་འགོག་པ་ཙམ་ཡིན་གྱི། རང་གིས་བདག་ལས་སྐྱེ་བ་མེད་པ་དེ་མི་བསྒྲུབ་པས་ན་རང་ལ་

414

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

དམ་བཅའ་མེད་དོ། །༼ ༽གསུམ་པ་༼ཇ༽ཐལ་འགྱུར་གྱིས་སུན་འབྱིན་ཚུལ་སྒྲུབ་བྱེད་བསྒྲུབ་བྱ་དང་མཚུངས་པ་ནི་ཕ་རོལ་པོས་རང་གི་ཕྱོགས་བསྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་དུ་དཔེ་རྟགས་གང་བཀོད་པ་ཐམས་ཅད་སྔ་མ་དང་འདྲ་བར་མ་གྲུབ་པར་འགྱུར་བའོ། །
བཞི་པ་རྒྱུ་མཚན་མཚུངས་པའི་མགོ་སྙོམས་ནི་ཕ་རོལ་པོ་ལ་ཁྱོད་ཀྱིས་དོན་འདི་ཁས་ལེན་ན་འདི་ཡང་ཁས་ལེན་དགོས་ཞེས་འཕུལ་ཏེ་རྒྱུ་མཚན་ཁྱད་པར་མེད་པའི་སྒོ་ནས་མགོ་སྙོམས་པའོ། །འདིར་གཞན་དག་གིས་འོ་ན་ཁྱོད་ལ་རྒོལ་བ་ཕ་རོལ་པོའི་ཁས་ལེན་འགོག་འདོད་ཡོད་དམ་མེད་ཁས་ལེན་དེ་འགོག་འདོད་ཡོད་ན་འགོག་འདོད་དེ་ཉིད་དམ་བཅའ་ཡིན་པས་དེ་བསྒྲུབ་པའི་རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྟགས་ཡོད་པར་འགྱུར་རོ། །ཕ་རོལ་པོའི་ཁས་ལེན་དེ་འགོག་འདོད་མེད་ན་ནི་རང་ལ་འགོག་འདོད་དེ་མེད་པར་གཞན་གྱི་ཁས་ལེན་འགོག་པའི་རིགས་པ་བརྗོད་པ་མི་འཐད་དོ་ཞེ་ན།དེ་ལ་ལན་ནི་དོན་དམ་ལ་དཔྱོད་པའི་སྐབས་སུ་རང་བཞིན་མེད་པའམ་སྐྱེ་བ་མེད་པ་ཞེས་པའི་བསྒྲུབ་བྱ་ཡོད་པར་འདོད་ན་རང་རྒྱུད་ཀྱི་དམ་བཅའ་དང་རྟགས་འདོད་དགོས་པ་ལས་ཁོ་བོ་ཅག་དེ་འདྲའི་བསྒྲུབ་བྱ་དེ་མི་འདོད་པས་སྐྱོན་མེད་དོ། །ཁོ་བོ་ཅག་ལ་སྐབས་དེར་ཕ་རོལ་གྱི་དམ་བཅའ་འགོག་པ་ཙམ་ནི་ཡོད་མོད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་ཁྱོད་ཟེར་བ་ལྟར་འདོད་པ་ཡོད་པ་ཙམ་གྱིས་དམ་བཅའ་ཡོད་དགོས་ན་ཆུ་འདོད་པ་དང་ཟན་འདོད་པ་སོགས་ཐམས་ཅད་དུ་དམ་བཅའ་ཡོད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་འཆད་དོ། །༼ཇ༽དེས་ན་རང་ལ་ཕྱོགས་དང་བསྒྲུབ་བྱ་མེད་ཀྱང་གཞན་ཕྱོགས་སམ་གཞན་གྱི་བསྒྲུབ་བྱ་འམ་དམ་བཅའ་སུན་འབྱིན་ཚུལ་ནི།༼ ༽ལོ་ཙཱ་བ་འདིས་ནི་རང་ལ་ཕྱོགས་ཏེ་བསྒྲུབ་བྱ་འམ་དམ་བཅའ་བསྒྲུབ་རྒྱུ་མེད་ཀྱང་གཞན་ཕྱོགས་ཏེ་གཞན་གྱི་བསྒྲུབ་བྱ་འམ་དམ་བཅའ་འགོག་པ་ཙམ་ཡོད་པ་དང་འདོད་པ་ཡོད་ཀྱང་རང་ལ་དམ་བཅའ་དང་རང་ཕྱོགས་མེད་ལ་དམ་བཅའ་མེད་པ་དང་རང་ཕྱོགས་མེད་པ་དེ་ཡང་དོན་དམ་པ་

415

ལྷག་མཐོང་ལ་བསླབ་ཚལ་དཔྱོད་པའི་སྐབས་སུ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་ལ་སོགས་པ་ཁས་ལེན་པའི་དམ་བཅའ་མི་འཇོག་པ་ལ་བྱེད་ཀྱི། སྤྱིར་ཁས་ལེན་གང་ཡིན་ཐམས་ཅད་མེད་པར་ནི་ལོ་ཙཱ་བ་འདིས་མི་འདོད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་མི་འདོད་པས་༼ ༽ན་རང་རྒྱུད་མི་འདོད་ཅིང་ཐལ་རང་གི་ཁྱད་པར་ཡང་༼ཇ༽ལོ་ཙཱ་བ་འདི་དག་གི་ཐལ་རང་གི་དོན་གཉིས་ལས་རང་རྒྱུད་པའི་དོན་ནི་དོན་དམ་པ་ལ་དཔྱོད་པའི་སྐབས་སུ་རང་བཞིན་མེད་པའི་བསྒྲུབ་བྱ་ཁས་བླངས་ནས་དེ་རང་ལུགས་སུ་བསྒྲུབ་པ་ནི་རང་རྒྱུད་པ་དང་།དོན་དམ་ལ་དཔྱོད་པའི་སྐབས་སུ་དེ་འདྲའི་བསྒྲུབ་བྱ་དང་དེ་རང་ལུགས་སུ་བསྒྲུབ་པ་དེ་ལྟར་ཁས་མི་ལེན་པར་སྐབས་དེར་གཞན་གྱི་འདོད་པ་འགོག་པ་ཙམ་བྱེད་པ་ནི་ཐལ་འགྱུར་བར་བྱེད་པར་སྣང་ངོ་། །༼ཇ༽གསུམ་པ་དོན་དམ་དང་ཐ་སྙད་གཉིས་གང་ལའང་རང་ལུགས་མེད་པ་ཐལ་འགྱུར་བར་འདོད་པའི་ལུགས་ནི།༼ ༽གསུམ་པ་གོང་གི་ལུགས་དེ་དག་དང་མི་འདྲ་བ་ད་ལྟ་དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བར་འདོད་པའི་བོད་གཞན་དག་ནི་འདི་ལྟར་འདོད་དེ་དོན་དམ་པ་དང་ཐ་སྙད་པ་གང་ལས་བརྩམས་ཀྱང་དེ་ལས་བརྩམས་པའི་ཁས་ལེན་ནམ་དམ་བཅའ་ནི་ཐ་སྙད་དུ་ཡང་རང་ལུགས་ལ་མེད་དེ། གལ་ཏེ་དེ་འདྲ་བའི་དམ་བཅའ་ཡོད་ན་དམ་བཅའ་དེ་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་དཔེ་དང་རྟགས་ཀྱང་རང་ལུགས་ལ་འདོད་དགོས་ལ་དེ་འདྲའི་དཔེ་རྟགས་འདོད་པ་དེ་“ལྟ་1ཡིན་ན་ཐལ་འགྱུར་བར་མི་འགྱུར་གྱི་རང་རྒྱུད་པར་འགྱུར་རོ། །རྒྱུ་མཚན་དེས་ན་དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བ་ལ་རང་ལུགས་གང་ཡང་མེད་དེ།དེའི་ཤེས་བྱེད་ནི་རྩོད་ཟློག་ལས། གལ་ཏེ་ངས་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་དམ་བཅས་ནས་དེ་འདྲའི་དམ་བཅའི་ཚིག་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པར་དམ་བཅས་པ་འགའ་ཞིག་ཡོད་པར་འགྱུར་ན་ནི། །དེ་འདྲའི་དམ་བཅའ་ཡོད་པ་དེས་ན་ང་ལ་དམ་བཅའི་ཚིག་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་དེས་དགག་སྒྲུབ་གང་ཡང་མི་ནུས་པའི་སྐྱོན་དེ་ཡོད།པར་འགྱུར་ན་ཡང་། །ང་ལ་གོང་གི་དེ་འདྲའི་དམ་བཅའ་མེད་པས་ན། །ངའི་ལུགས་
1 ལམ་རིམ། ལྟར་

416

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

ལ་ནི་སྐྱོན་དེ་འདྲ་མེད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །ཡང་གལ་ཏེ་ཁྱོད་ཀྱི་བསམ་པ་ལྟར་མངོན་སུམ་ལ་སོགས་པའི། །ཚད་མའི་དོན་གྱི་རང་གི་ངོ་བོས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་གཞལ་བྱ་འགའ་ཞིག་ལ་དམིགས་པ་ཡིན་ན་དེ་འདྲའི་ཚད་མས་གང་དམིགས་པ་དེ། །ཉིད་ཁྱོད་ཀྱི་རང་ལུགས་སུ་བསྒྲུབ་པའམ་གཞན་དུ་བཟློག་པར་བྱ་བར་རིགས་ན་ཡང་ཚད་མ་དེ་འདྲའི་གཞལ་བྱ་ལ་དམིགས་པ་དེ། །ཐ་སྙད་དུ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་ན་ང་ལ་ཁྱོད་ཀྱིས་ཀླན་ཀ་རྩོད་པའམ་རྒོལ་བ་དེ་འདྲ་བྱེད་པའི་སྐབས་མེད་དེ། །ཅེས་དང་།དེར་མ་ཟད་རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་པ་ལས་ཀྱང་། །གང་ཞིག་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་སྒོ་ནས་དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཇི་ལྟར་ཡིན་པ་ཁོང་དུ་ཆུད་པའི་ཡོན་ཏན་གྱིས་མངོན་པར་མཐོ་བའི་ཆེ་བའི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་མཁས་པ་དབུ་མ་པ་དེ་དག ། རྣམས་ལ་ནི་དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱོགས་སམ་དམ་བཅའ་མེད་ལ་དེ་མེད་པས་དངོས་པོ་ལ་ཞེན་པ་མེད་པས་རང་ཕྱོགས་དང་གཞན་ཕྱོགས་སུ་བཅད་ནས་དགག་སྒྲུབ་ཀྱི་རྩོད་པ་མེད་དོ། །དེ་ལྟར་གང་རྣམས་ལ་ནི་རང་གི་ཕྱོགས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་དམ་བཅའ་བ་མེད་པ། །དེ་ལ་ནི་གཞན་གྱི་ཕྱོགས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་དམ་བཅའ་བ་དེ་འགོག་པ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་ཞེན་པ་ག་ལ་ཡོད། །ཅེས་དང་། བཞི་བརྒྱ་པ་ལས་ཀྱང་། རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་དང་ཐ་སྙད་དུ་ཡང་མེད་པ་དང་དེ་འདྲའི་ཡོད་མེད་གཉིས་ཀ་དང་དེ་འདྲའི་ཡོད་མེད་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ཅེས། བྱ་བ། །ལུགས་གང་ལ་དེ་ལྟ་བུའི་ཕྱོགས་སམ་དམ་བཅའ་ནི་ཡོད་པ་མིན་པའི་ལུགས། །དེ་ལ་དུས་ཡུན་ནི་ཤིན་ཏུ་རིང་པོའི་བར་དུ་རྩོད་པས་གླགས་ཇི་ཙམ་ལྟས་ནའང་། །སྐབས་རྙེད་པའི་ཀླན་ཀ་འམ་རྩོད་པ་བརྗོད་པར་ནུས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དབུ་མ་པ་ལ་ཕྱོགས་དང་དམ་བཅའ་མེད་ “པ་ལ་1གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ་དང་། །ཚིག་གསལ་ལས། དབུ་མ་པ་ཡིན་ན་ནི་རང་གི་
རྒྱུད་ཀྱི་རང་དབང་གི་རྗེས་སུ་དཔག་པ་བྱ་བར་རིགས་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། ཕྱོགས་གཞན་
1 ལམ་རིམ། པར་

417

ལྷག་མཐོང་ལ་བསླབ་ཚརང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ཁས་བླངས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་དང་།སླར་ཡང་སྐྱེ་བ་དོན་མེད་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་ཞེས་སོགས་ཀྱི་ཐལ་བར་འགྱུར་བ་བཟློག་པའི་དོན་སླར་ཡང་སྐྱེ་བ་དོན་བཅས་དང་ཐུག་བཅས་ཁས་ལེན་དགོས་པ་དང་ཡང་ཕ་རོལ་པོ་གྲངས་ཅན་པ་ཉིད་འབྲེལ་བ་ཡིན་གྱི། ཁས་ལེན་དགོས་པ་དང་ཁོ་བོ་ཅག་ཐལ་འགྱུར་བ་ནི་འབྲེལ་པ་མ་ཡིན་ཏེ་ཐལ་འགྱུར་བ་རང་ལ་སླར་ཡང་སྐྱེ་བ་དོན་བཅས་དང་ཐུག་བཅས་ཁས་ལེན་པའི་དམ་བཅའ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་དང་། འཇུག་པ་ལས་ཀྱང་། གལ་ཏེ་ཁ་ཅིག་སུན་འབྱིན་པར་བྱེད་པས་སུན་དབྱུང་བར་བྱ་བ་དེ་སུན་འབྱིན་བའི་ཚེ་སུན་དབྱུང་བྱ་དེ་དང་མ་ཕྲད་པར་སུན་ནི་འབྱིན་པར་བྱེད་དམ། །འོན་ཏེ་སུན་འབྱིན་བྱེད་དེ་སུན་དབྱུང་བྱ་དེ་དང་ཕྲད་ནས་འབྱིན་པར་བྱེད་ཞེས་གོང་དུ་གཞན་གྱིས་སྨྲས་ཟིན་པའི་ཉེས་པ་འདིར་འགྱུར་བ་དེ་སུ་ལ་འགྱུར་ན་ཚུལ་གོང་གི་དེ་ལྟར་དཔྱོད་པའི་རིགས་ངོར་སྨྲ་བ་བོ་གང་ཞིག་ལ། །སུན་འབྱིན་བྱེད་དེས་སུན་འབྱིན་པར་ངེས་པར་དམ་བཅའ་བའི་ཕྱོགས་ཡོད་པ་དེ་ལ་ཉེས་པ་དེར་འགྱུར་བ་ཡིན་གྱི་བདག་ཅག་ཐལ་འགྱུར་བ་ལ་དེ་ལྟར་དཔྱོད་པའི་རིགས་ངོར་སུན་འབྱིན་པར་དམ་བཅའ་བའི་ཕྱོགས་འདི་འདྲ་བ་ནི། །ཡོད་པ་མིན་པས་ངེད་ལ་ཉེས་པ་དེར་ཐལ་བར་འགྱུར་བ་འདི་འདྲ་བ་ནི་སྲིད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་རང་ལ་ཕྱོགས་མེད་པས་སྐྱོན་མི་འཇུག་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྒྱུ་མཚན་གོང་གི་དེས་ན་རྣམ་གཞག་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ནི་དབུ་མ་པས་རང་ལུགས་སུ་ཁས་མི་ལེན་ཡང་གཞན་གྱི་ངོར་བྱས་པའི་རྣམ་གཞག་ཙམ་ཡིན་སྟེ། དེ་ལྟར་ཡང་འཇུག་པ་ལས། ཇི་ལྟར་སེམས་ཙམ་པ་ཁྱོད་ཀྱིས་གཞན་དབང་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་དངོས་པོར་འདོད་པ་དེ་ལྟར་དུ། །ཀུན་རྫོབ་ཀྱང་ནི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་དབུ་མ་པ་བདག་གིས་ཁས་མ་བླངས་ལ། །འབྲས་བུ་འམ་དགོས་དོན་གྱི་ཕྱིར་དངོས་པོ་འདི་དག་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་ཀྱང་བརྟགས་པ་ཙམ་དུ་ཡོད་དོ་ཞེས། །འཇིག་རྟེན་གྱི་

418

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

ཐ་སྙད་དམ་གྲགས་པའི་ངོར་བྱས་ནས་དབུ་མ་པ་བདག་ཅག་ནི་སྨྲ་བར་བྱེད་དོ། །ཅེས་གསུངས་ལ། རྩོད་ཟློག་ལས་ཀྱང་། དགག་བྱ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པའི་མ་རིག་པ་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པ་ཅི་ཡང་མེད་པ་ཡིན་པས་ན། །ང་ནི་དགག་བྱ་སྒྲོ་འདོགས་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པ་ཅི་ཡང་འགོག་བྱེད་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པས་མི་འགོག་གོ།དེ་ལྟར་མི་འགོག་པ་དེ་ཕྱིར་ཁྱོད་ཀྱིས་དགག་བྱ་དེ་དང་འགོག་བྱེད་གཉིས་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པར་བཟུང་སྟེ། འགོག་བྱེད་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པས་དགག་བྱ་

སྒྲོ་འདོགས་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པ་དེ་འགོག་པར་བྱེད་དོ་ཞེས་བྱ་བའི། །སྐུར་པ་དེ་ནི་ང་ལ་ཁྱོད་ཀྱིས་བཏབ། །ཅེས་གཞན་ཕྱོགས་བཀག་པ་ཡང་མེད་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་སྨྲ་བར་བྱེད་དོ། །
༼ཇ༽བཞི་པ་སྔོན་གྱི་པ་ཚབ་ཀྱི་རྗེས་འབྲངས་རྨ་བྱ་བ་སོགས་ཀྱི་ལུགས་ནི།༼ ༽བཞི་པ་སྔོན་གྱི་དབུ་མ་པ་སློབ་དཔོན་ཟླ་བའི་རྗེས་སུ་འབྲང་པའི་བོད་ཀྱི་མཁས་པ་ཁ་ཅིག་གིས་ནི་གོང་གི་དེ་ལྟར་དབུ་མ་པ་ལ་རང་ལུགས་ཀྱི་ཕྱོགས་སམ་དམ་བཅའ་དང་དེ་དག་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་མེད་པར་འདོད་པའི་ལུགས་རྣམས་ལེགས་པར་“འགག་ཅིང་1སུན་ཕྱུང་ནས། མཁས་པ་དེའི་རང་གི་ལུགས་ནི།དོན་དམ་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པས་རྣམ་པར་དཔྱད་པའི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་གཞལ་བྱ་དང་ཚད་མའི་རྣམ་གཞག་ཁས་ལེན་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་ཀྱི་ཚད་མ་མངོན་རྗེས་གཉིས་ཀ་བཀག་ནས། ཐ་སྙད་དུ་མ་དཔྱད་པའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་གྲགས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཚད་མ་དང་གཞལ་བྱ་ཙམ་ཞིག་ཁས་བླངས་ནས་དབུ་མ་པ་རང་གིས་“ཕྱིར་2རྒོལ་ལ་བསྒྲུབ་པའི་ངག་བཀོད་པའི་སྒོ་ནས་བསྒྲུབ་བྱ་བསྒྲུབ་པའི་གཏན་ཚིགས་སམ་རྟགས་ཡང་དག་གིས་བསྒྲུབ་བྱ་དངོས་པོ་བདེན་
1 འབྲས་མཆན་བཞི་དེབ། བཀག་ཅིང
2 ལམ་རིམ། ཕྱི་

419

ལྷག་མཐོང་ལ་བསླབ་ཚཔར་མེད་པའི་དོན་སྒྲུབ་པར་བྱེད་དོ། །དེ་ལྟར་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་དེ་ལྟ་བུ་ཡིན་ན་ཡང་རང་རྒྱུད་པར་མི་འགྱུར་བའི་རྒྱུ་མཚན་ནི་མ་དཔྱད་པའི་འཇིག་རྟེན་གྲགས་པའི་ཚད་མའི་སྒོ་ནས་འཇོག་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་འཆད་དོ། །
གཉིས་པ་ལུགས་དེ་དག་དགག་པ་ལ་བཞི་ལས། ལུགས་དང་པོ་པཎྜི་ཏ་ཛ་ཡ་ཨཱ་ནན་ཏའི་ལུགས་དགག་པ་༼ཇ༽ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་དེ་ལྟར་ན་ཁས་ལེན་ཀྱང་མི་འཐད་པ་ནི།འདིར་འཇུག་པའི་འགྲེལ་བཤད་ཀྱི་ལུགས་ཀྱི་རྟག་ཚད་མས་མ་གྲུབ་པ་དང་ཁྱབ་པ་ཚད་མས་མ་གྲུབ་པ་གཉིས་ཡོད་པའི་ནང་ནས་རྟགས་ཚད་མས་མ་གྲུབ་པའི་རྒྱུ་མཚན་དེ་ནི་རིགས་པས་འཐད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། མི་འཐད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། འདི་ལྟར་རྟགས་ཁྱེད་རང་གིས་བཀག་པའི་རྒོལ་ཕྱིར་རྒོལ་གཉིས་ཀས་ཚད་མས་གྲུབ་ཟིན་དགོས་སོ་ཞེས་འདོད་པའི་ལུགས་དེ་ལ་ཡང་གང་འགོད་རྒྱུའི་རྟགས་དེ་ཕྱིར་རྒོལ་ལ་ཚད་མས་གྲུབ་པ་སྔ་རྒོལ་གྱིས་མ་ཤེས་ན་རྟགས་སུ་མི་འདོད་པས་ཁྱབ་ཅེས་ཁས་ལེན་པ་མ་ཡིན་པས་ཁྱེད་ཀྱིས་སྔར་བཀོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་དེས་རྟགས་ཕྱིར་རྒོལ་ལ་ཚད་མས་གྲུབ་པ་ཞིག་དགོས་ཞེས་པ་དེ་བཀག་ཀྱང་མི་ཁེགས་པའི་ཕྱིར་དང་། གལ་ཏེ་ཁྱེད་ཀྱི་ལྟར་ཕྱིར་རྒོལ་གྱི་གཞན་སེམས་མི་ཤེས་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་ཕྱི་རྒོལ་གཞན་ལ་རྟགས་ཚད་མས་གྲུབ་པ་མི་ཤེས་པས་འཇོག་ན་འོ་ན་ཁྱེད་རང་གིས་ཀྱང་རྒོལ་བ་གཞན་གྱིས་དོན་དེ་ཁས་བླངས་པར་ཡང་མི་ཤེས་པས་ཕ་རོལ་པོའི་ཁས་བླངས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཕ་རོལ་བོའི་དམ་བཅའ་འགོག་པ་སོགས་ཀྱང་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་ཏེ།དེའི་རྒྱུ་མཚན་ཕ་རོལ་པོས་ཁོ་བོ་འདི་ལྟར་འདོད་དོ། །ཞེས་པའི་ཚིག་མངོན་སུམ་དུ་སྨྲས་པ་དེ་ཙམ་ངེས་ཀྱང་ཁོས་ཇི་ལྟར་སྨྲས་པ་ལྟར་ཁོ་རང་གིས་ཁས་ལེན་པར་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར་དང་རང་གིས་གཞན་སེམས་མི་ཤེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །༼ཇ༽གཉིས་པ་ཁྱབ་པ་ཚད་གྲུབ་མེད་ཚུལ་མི་འཐད་པ་༼ ༽ཕྱི་མ་

420

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

ཁྱབ་པ་ཚད་མས་མ་གྲུབ་པའི་རྒྱུ་མཚན་དེ་ཡང་མི་འཐད་དེ། ཚང་མང་མེ་ཁང་གི་སྟེང་དུ་དུ་བ་ཡོད་པ་ལ་མེ་ཡོད་ཀྱིས་ཁྱབ་པ་བསྒྲུབ་པའི་ཚེ་ན་ཁྱབ་པ་དེ་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་གཞི་ནི་ཚང་མང་དེ་ཉིད་ཡིན་ལ། ཚང་མང་དེའི་སྟེང་དུ་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་དོན་ནི་སྤྱིར་དུ་ཡོད་ལ་མེ་ཡོད་ཀྱིས་ཁྱབ་པ་ཙམ་ཡིན་གྱི། གཞི་ཚང་མང་རང་གི་དུ་ཡོད་ལ་གཞི་ཚང་མང་རང་གི་མེ་ཡོད་ཀྱིས་ཁྱབ་པ་དེ་ཉིད་སྐབས་འདིར་ཁྱབ་པར་ངོས་འཛིན་པ་གཏན་མིན་པས་ཡུལ་ཕྱོགས་རེ་བ་དང་དུས་ཕྱོགས་རེ་བའི་ཁྱབ་པ་བཟུང་བ་ག་ལ་ཡིན། གོང་དུ་བཤད་པ་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་པར་ཚང་མང་གི་དུ་ཡོད་ལ་ཚང་མང་གི་མེ་ཡོད་ཀྱིས་ཁྱབ་པ་དེ་ཉིད་བཟུང་དགོས་ན་འོ་ན་དེ་འདྲ་བའི་ཁྱབ་པ་དེ་ཚང་མང་གི་སྟེང་དུ་སྒྲུབ་དགོས་རྒྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་ཁྱབ་པ་དེ་ངེས་པའི་གཞི་ཚང་མང་ཡིན་པར་བཞག་དུ་མི་རུང་བས་གཞི་འདིའི་སྟེང་དུ་ངེས་དགོས་ཞེས་པའི་གཞི་གཞན་ཞིག་ཁྱེད་ཀྱིས་ངེས་པར་བསྟན་དགོས་སོ། །དེ་ཡང་དཔེར་ན། སྒྲའི་སྟེང་དུ་ངེས་པར་བྱ་རྒྱུའི་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་མི་རྟག་པ་དེ་སྒྲ་དང་བུམ་པ་གཉིས་ཀ་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་ཞིག་དགོས་ཀྱི། སྒྲའི་ཆ་ཤས་སུ་གྱུར་པའི་མི་རྟག་པ་དེ་ཉིད་ཡིན་པར་བཞག་ཏུ་མི་རུང་བ་དང་འདྲའོ། །དེ་ལྟར་བཤད་པའི་རིགས་པ་དེས་ནི་ཁྱབ་པ་བསྒྲུབ་པའི་རྗེས་དཔག་ལའང་ཚད་མ་མེད་པར་འདོད་པ་མི་རིགས་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །༼ཇ༽གསུམ་པ་དེས་ན་ཁས་བླངས་ཙམ་ཀྱིས་འགྲུབ་ཡང་མི་འཐད་པ་ནི། དེ་ལྟར་ཁྱེད་ཀྱིས་རྟགས་ཁྱབ་ཚད་མས་མ་གྲུབ་པ་ཡིན་པས་ན་རྒོལ་ཕྱི་རྒོལ་གྱིས་རྟགས་ཁྱབ་ཁས་བླངས་པ་ཙམ་གྱིས་འགྲུབ་པ་ཡིན་ཞེས་སྨྲ་བ་ཡང་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཁས་བླངས་པ་ཙམ་རྒྱུ་མཚན་དུ་བྱེད་ན་ཕ་རོལ་པོ་མི་ཁེགས་པར་འགྱུར་ཏེ། དེའི་ཁས་བླངས་པ་ཙམ་གྱིས་ནི་དོན་དེ་མི་གྲུབ་ལ་ཚད་མ་ནི་རང་གཞན་གཉིས་ཀ་ལ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོན་ཏེ་ཁས་བླངས་པ་ཙམ་གྱིས་མི་འགྲུབ་པར་ཁས་བླངས་

421

ལྷག་མཐོང་ལ་བསླབ་ཚབ་དེ་ལ་ཡང་ཁྱད་པར་ཕྱེ་ནས་ཁས་བླངས་པ་འདི་འདྲ་བས་འགྲུབ་ལ་ཁས་བླངས་འདིས་མི་འགྲུབ་ཅེས་འབྱེད་ན་ནི་དེ་ཡང་མི་འཐད་དེ་ཁྱེད་ཀྱིས་དེ་ལྟར་ཁྱད་པར་འབྱེད་པ་དེའང་ཁས་བླངས་ཀྱི་རྒྱུ་མཚན་ཙམ་གྱིས་འབྱེད་པ་ཡིན་ན་ནི་གོང་གི་བསྒྲུབ་བྱ་དང་མཚུངས་ཏེ་བསྒྲུབ་
བྱ་རྟགས་ཁྱབ་ཁས་བླངས་ཙམ་གྱིས་མི་འགྲུབ་ན། འདིར་ཁས་བླངས་པའི་ཁྱད་པར་ཡང་ཁས་བླངས་པ་ཙམ་གྱིས་འབྱེད་པ་མི་འགྲུབ་པར་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་མི་འཐད་ལ། ཚད་མ་ཡོད་མེད་ཀྱིས་ཁྱད་པར་འབྱེད་པ་ཡིན་ན་ནི་ཁྱེད་རང་རྟགས་ཁྱབ་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་མེད་པར་འདོད་པའི་དམ་བཅའ་དེ་ཉམས་སོ། །
གོང་གི་ལུགས་གཉིས་པ་ལོ་ཙཱ་བའི་འདོད་པ་དགག་པ་༼ཇ༽ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་དེ་ཉིད་ལ་དཔྱོད་པའི་སྐབས་རང་བཞིན་མེད་པའི་དམ་བཅའ་ཁས་མི་ལེན་པ་རང་རྒྱུད་ཀྱི་དམ་བཅའ་མེད་པའི་དོན་ཡིན་པ་མི་འཐད་ཚུལ་ནི།གོང་དུ་ཁྱེད་ཀྱིས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དཔྱོད་པའི་སྐབས་སུ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པའི་དམ་བཅའ་ཁས་མི་ལེན་པ་དེ་ཉིད་རང་རྒྱུད་ཀྱི་དམ་བཅའ་མི་འཇོག་པའི་དོན་དུ་འདོད་པ་དེ། ཇི་ལྟར་ཡིན་རང་བཞིན་ཡོད་མེད་དཔྱོད་པའི་རིགས་ཤེས་ཀྱིས་དམ་བཅའ་དེ་མི་འགྲུབ་པས་ན་དེའི་སྐབས་སུ་དམ་བཅའ་དེ་ཁས་མི་ལེན་ཞེས་འདོད་པ་ཡིན་ནམ། འོན་ཏེ་དེ་མ་ཡིན་པར་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དཔྱོད་པའི་སྐབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་དེ་འདྲའི་སྐབས་རྒྱུ་མཚན་དེ་རྟགས་སུ་བཀོད་ནས་སྐབས་དེར་དམ་བཅའ་དེ་ཁས་མི་ལེན་པར་འདོད་པ་གང་ཡིན། ཞེས་མཐའ་གཉིས་སུ་བརྟག་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་བརྟག་པའི་ཕྱོགས་དང་པོ་དེ་འདྲའི་རིགས་ཤེས་ཀྱིས་དམ་བཅའ་དེ་མི་འགྲུབ་པས་སྐབས་དེར་དེ་ལྟར་ཁས་མི་ལེན་པ་ལྟར་ཡིན་ན་འོ་ན་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་དམ་བཅས་པའི་དོན་དེ་རིགས་ཤེས་དེ་ཉིད་ཀྱིས་མི་འགྲུབ་པ་ཡིན་ན་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པར་དམ་བཅས་པའི་དོན་དེ་ཡང་རིགས་ཤེས་དེ་ཉིད་

422

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

ཀྱིས་མི་ཁེགས་པར་འགྱུར་ཏེ།དེ་གཉིས་རྒྱུ་མཚན་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་དེ་ལ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དཔྱོད་པའི་སྐབས་སུ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པར་དམ་བཅས་པའི་དོན་ཡང་རིགས་པ་དེས་མི་ཁེགས་སོ་སྙམ་དུ་འདོད་ན་དེ་ལྟར་འདོད་པ་དེ་ནི་ཤིན་ཏུ་མི་རིགས་ཏེ། སྔར་གོང་དུ་ཁྱེད་རང་གིས་རིགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་རྣམ་པར་དཔྱད་པ་དེ་གཞན་ལུགས་ “འགོགས་1པའམ་གཞན་གྱི་དམ་བཅའ་འགོག་པ་ཙམ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྨྲས་པའི་ཕྱིར་དང་། མ་དཔྱད་པའི་ཐ་སྙད་པའི་ཤེས་པས་ནི་གཞན་གྱི་ལུགས་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་དམ་བཅའ་བ་ལ་སོགས་པའི་དམ་བཅའ་རྣམས་དགག་པར་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་དང་། སྐབས་དེར་རིགས་པ་དེས་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པར་དམ་བཅས་པའི་དོན་ཁེགས་པར་བསྒྲུབ་བ་དེ་ལས་གཞན་དུ་དེ་འདྲ་མི་ཁེགས་པར་ཁས་ལེན་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ན་འོ་ན་ཁྱེད་ཀྱིས་རང་ལུགས་ཀྱི་དམ་བཅའ་མི་འདོད་ཅེས་དམ་བཅའ་དེ་རང་ལ་དམིགས་ཀྱིས་བསལ་ནས་དེ་ཁ་རང་འདོད་ཅེས་སྨྲ་ཅི་དགོས་ཏེ། ཁྱེད་རང་གཞན་ལུགས་འགོག་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་མི་འདོད་པ་ཡིན་པས་ན་རང་གི་དམ་བཅའ་འཇོག་པ་དང་གཞན་ལུགས་འགོག་པ་གཉིས་ཀ་མི་འདོད་ཅེས་སྨྲས་ཆོག་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་ཁྱེད་གཞན་གྱི་གྲུབ་མཐའ་ལ་སུན་འབྱིན་པའི་ཐལ་འགྱུར་བྱེད་པ་ཡིན་ན་ནི་འོ་ན་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་བཀག་པ་ཉིད་ཀྱིས་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་བསྒྲུབས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པར་སྔར་དྲངས་པའི་རྩོད་ཟློག་རྩ་འགྲེལ་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་འདོད་དགོས་པ་ཡིན་པས་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་དང་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་དང་དེ་གཉིས་ཀྱི་བར་ལ་གཉིས་ཡིན་དང་གཉིས་མིན་གྱི་བར་ཕུང་སུམ་མེད་དོ། །རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་བཀག་པས་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་བསྒྲུབས་པ་དེ་ལྟ་བུ་མིན་ན་འོ་ན་ཁྱེད་རང་ལ་ཕར་ཁོ་བོ་ཅག་གིས་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་བསྒྲུབས་པ་ཡིན་གྱི། རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་བཀག་པ་མིན་ནོ་ཞེས་ཁྱེད་ཀྱི་དེ་གོ་བཟློག་པར་བྱས་ནས་སྨྲས་ན་དེ་ལ་ཁྱེད་ཀྱིས་ལན་
1 ལམ་རིམ། འགེགས

423

ལྷག་མཐོང་ལ་བསླབ་ཚཅི་འདྲ་ཞིག་འདེབས་རྒྱུ་ཡོད། དེ་ལ་གལ་ཏེ་ཁྱེད་ཀྱིས་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་དེ་ཚུར་ཡོངས་སུ་གཅོད་པར་བྱེད་ན་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དེ་གདོན་མི་ཟ་བ་སྟེ་ངེས་པ་ཁོ་ནར་བར་རྣམ་པར་གཅད་དགོས་པས་སོ་སྙམ་ན། “དེ་1ལྟར་དགོས་པ་དེ་ལྟ་བུ་ཡིན་ན་འོ་ན་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་ཕར་རྣམ་པར་བཅད་ནའང་གདོན་མི་ཟ་བ་སྟེ་ངེས་པ་ཁོ་ནར་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་དེ་ཉིད་ཚུར་ཡོངས་སུ་གཅོད་དགོས་པ་མཚུངས་པ་ཡིན་ནོ། །༼ཇ༽གཉིས་པ་དེ་དུས་རང་བཞིན་མེད་པའི་དམ་བཅའ་ཡོད་ན་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་དམ་བཅའ་འགྱུར་སྙམ་ན། དེ་ལྟར་འགལ་དམིགས་ཀྱི་རྟགས་སོགས་མི་རུང་བ་དང་དབུ་མ་ལ་དཔྱོད་དུས་ཀྱང་མི་སྲིད་པ་སོགས་ཀྱི་མི་འཐད་ཚུལ་ནི། གལ་ཏེ་༼ ༽གོང་གི་བརྟགས་པའི་ཕྱོགས་གཉིས་པ་ལྟར་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དཔྱོད་པའི་སྐབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་སྟེ་དེ་འདྲའི་སྐབས་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་ན་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་སོགས་ཀྱི་དམ་འཆའ་བ་གང་ཡང་མི་རུང་ངོ་སྙམ་དུ་དོགས་ན་དོགས་པ་དེའི་རྒྱུ་མཚན་ཁྱེད་ཀྱིས་ད་དུང་སྨྲོས་ཤིག ། རྒྱུ་མཚན་ཅི་ཞིག་ཡིན་སྟེ་ཁྱོད་དེ་ལྟར་དོགས་པ་སྐྱེས་པ་དེ་འདི་ལྟར་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དཔྱོད་པའི་སྐབས་སུ་གྲུབ་ན་ནི་དོན་དམ་པར་གྲུབ་དགོས་པའི་ཕྱིར་ན་དམ་བཅའ་དེ་འདྲ་ཁས་མི་ལེན་སྙམ་པ་ཡིན་ནམ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དཔྱོད་པའི་སྐབས་སུ་ཁས་ལེན་མེད་པས་དེ་འདྲའི་དམ་བཅའ་ཁས་མི་ལེན་པ་གང་ཡིན་ཞེས་བརྟགས་པ་གཉིས་བྱའོ། །དེ་ལས་གལ་ཏེ་བརྟག་པ་དང་པོ་ལྟར་ཡིན་ནོ་སྙམ་ན་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དཔྱོད་པའི་སྐབས་སུ་གྲུབ་ན་དོན་དམ་པར་གྲུབ་དགོས་པར་ཁས་ལེན་པ་དེ་ནི་ཤིན་ཏུ་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། མི་རིགས་པའི་ཚུལ་འདི་ལྟར་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དཔྱོད་པའི་སྐབས་དེ་ཉིད་ཀྱང་ཁྱེད་མི་འདོད་ན་ནི། དབུ་མ་པའི་རིགས་པས་རྣམ་པར་དཔྱོད་པའི་དུས་ཤིག་གཏན་མི་སྲིད་པར་ཁྱེད་རང་འདོད་དགོས་ལ། ཁྱེད་ཀྱི་ལུགས་ལ་དེ་ལྟར་དཔྱོད་པའི་སྐབས་དེ་འཇོག་པར་འདོད་ན་ནི་སྐབས་དེར་དེ་ལྟར་གང་གིས་དཔྱོད་པའི་དཔྱོད་པ་པོ་དང་གང་ལ་བརྟེན་ནས་དཔྱོད་པའི་
1 འབྲས་མཆན་བཞི་དེབ། ཇི

424

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

རིགས་པ་དང་གང་གི་སྟེང་དུ་དཔྱོད་པའི་གཞི་དང་གང་དང་ལྷན་ཅིག་དཔྱོད་བའི་ཕྱི་རྒོལ་སོགས་ཀྱང་ངེས་པར་འདོད་དགོས་པས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དཔྱོད་པ་དེའི་སྐབས་སུ་གྲུབ་པ་ཐམས་ཅད་དོན་དམ་པར་གྲུབ་ག་ལ་དགོས།དེ་བཞིན་དུ་ཁྱེད་ཀྱིས་ཐལ་བ་ཙམ་ཞིག་ནི་རྒོལ་བ་གཞན་གྱིས་རྟགས་ཁྱབ་ཁས་བླངས་པ་འམ་ཁས་བླངས་པའི་མཐར་ཐུག་པའི་སྒོ་ནས་བྱེད་པ་ཡིན་པས་ན་རྟགས་ཁྱབ་ཚད་མས་གྲུབ་པ་མེད་ཀྱང་ཐལ་བ་བྱེད་དོ་ཞེས་སྨྲ་བ་དེ་ཡང་མཁས་པ་རྣམས་ཡིད་ཚིམ་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པས་སྔར་གོང་དུ་ལུགས་དང་པོ་ཛ་ཡ་ཨཱ་ནན་ཏའི་ལུགས་བཀག་པ་ཇི་ལྟར་བ་བཞིན་དུ་དགག་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །
༼ཇ༽གསུམ་པ་དེ་ཉིད་དཔྱོད་པའི་སྐབས་སུ་ཁས་ལེན་མེད་ཀྱང་ཐ་སྙད་དུ་ཁས་ལེན་ཡོད་མི་རུང་བ་ནི།༼ ༽གོང་གི་བརྟག་པ་དེ་ལས་གཞན་ཡང་བརྟག་པ་གཉིས་པ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དཔྱོད་པའི་སྐབས་སུ་ཁས་ལེན་མེད་ལ་སྤྱིར་ཐ་སྙད་དུ་ཁས་ལེན་ཡོད་དོ་ཞེས་དེ་འདྲའི་ལུགས་རྣམ་པར་འཇོག་ནའང་འཐད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། མི་འཐད་པའི་ཚུལ་ནི་འདི་ལྟར་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དཔྱོད་པའི་སྐབས་ནི་དོན་དམ་དུ་བཞག་ཏུ་མི་རུང་བས་ཐ་སྙད་དུ་བཞག་པར་བྱ་དགོས་པས་སྐབས་དེ་ཐ་སྙད་དུ་ཁས་བླངས་ན་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དཔྱོད་པ་ཡང་སྐབས་དེ་ག་རང་དུ་བྱས་པར་ཁས་ལེན་དགོས། སྐབས་དེར་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དཔྱོད་པ་ཁས་བླངས་ན་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དཔྱོད་པའི་སྐབས་སུ་ཁས་ལེན་མེད་ལ་སྤྱིར་ཐ་སྙད་དུ་ཁས་ལེན་ཡོད་དོ་ཞེས་སྨྲས་པ་དེ་ནི་འགལ་བའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དཔྱོད་པའི་སྐབས་སུ་མེད་པ་དོན་དམ་དུ་མེད་པའི་དོན་དུ་བཞག་པ་དེ་མི་འཐད་པར་གོང་གི་དེས་ཤེས་ལ་གལ་ཏེ་དེ་འཐད་པ་ཞིག་ཡིན་དུ་བཅུག་ན་ཡང་དེ་འདྲ་བ་དེ་ཁྱོད་ཀྱིས་ཐལ་འགྱུར་བའི་ཁྱད་ཆོས་སུ་བཞག་པ་དེ་ནི་ཤིན་ཏུ་མི་རིགས་ཏེ། དོན་དམ་དུ་ཁས་ལེན་ཡོད་པར་འདོད་པའི་དབུ་མ་པ་ཐལ་རང་སུ་ཡང་མེད་པས་སྐབས་དེར་ཁས་ལེན་མེད་པ་དེ་ཐལ་འགྱུར་བ་ཁོ་ནའི་ཁྱད་

425

ལྷག་མཐོང་ལ་བསླབ་ཚཆོས་སུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །
གོང་གི་ལུགས་གསུམ་པ་ད་༼ཀ༽ལྟ་རྗེ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པས་ལམ་རིམ་འདི་མཛད་པའི་དུས་ཡིན་ནོ། །༼ཁ༽དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བར་འདོད་པའི་བོད་ཀྱི་ལུགས་དགག་པ་༼ཇ༽ལ་དགག་པ་དངོས་དང་། ལྟར་སྣང་གི་རྩོད་པ་སྤོང་བ་དང་། ཁས་ལེན་དང་དམ་བཅའི་ཚིག་ཡང་ཆེས་མང་ཚུལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ་བཅོ་ལྔ་ལས་དང་པོ་དབུ་མ་པ་ལ་ཐ་སྙད་དུ་ཡང་ཁས་ལེན་མེད་པ་སྐུར་འདེབས་ཆེན་པོ་ཡིན་ཚུལ་ནི། ཁྱེད་ཅག་གིས་དབུ་མ་པ་ལ་ཐ་སྙད་དུའང་ཁས་ལེན་མེད་དོ་ཞེས་སྨྲ་བ་དེ་ནི་སྔར་གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་གྱི་རིགས་པའི་དགག་བྱ་དེ་ཉིད་ལེགས་པར་ངོས་མ་ཟིན་པ་ཡིན་ལ་ངོས་མ་ཟིན་པ་དེའི་དབང་གིས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་འགོག་པའི་རིགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་དཔྱད་པ་བྱས་པས་ཕ་རོལ་ཀྱིས་ཁས་བླངས་པའི་དོན་དེས་ཚུགས་མ་ཐུབ་པ་ན་དོན་དེ་ཁེགས་པར་རློམ་སྟེ་གཞན་གྱི་ལུགས་ཕར་ལ་བཀག་པ་ན།ཕ་རོལ་པོས་ཀྱང་དཔྱད་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཚུར་ལ་བཟློག་སྟེ་རང་ལུགས་ཀྱི་དམ་བཅའ་ལ་དཔྱད་དེ་བཀག་པའི་ཚེ་དེ་ནས་རང་གི་ལུགས་ལའང་ཕར་རང་གིས་གནོད་བྱེད་གང་བསྟན་པ་དེ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་གཞན་ལུགས་དང་མཚུངས་པར་འཇུག་པར་མཐོང་སྟེ། རང་ལུགས་བཞག་པ་ཡང་མེད་གཞན་ལུགས་བཀག་པ་ཡང་མེད་པར་སོང་བའི་དབང་གིས་རང་གི་ལུགས་ “གཞན་1ན་སྐྱོན་སྤོང་ཡེ་གཏན་ནས་མ་ཤེས་པས་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པའི་འཁོར་འདས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ཐམས་ཅད་མུ་སྟེགས་ཀྱིས་བྱེད་པོར་བརྟགས་པའི་དབང་ཕྱུག་སོགས་དང་ཡོད་མེད་འདྲ་བར་སོང་བ་ཡིན་ནོ། །རྒྱུ་མཚན་དེའི་ཕྱིར་དེ་འདྲའི་ཁས་ལེན་དེ་ནི་དབུ་མ་པ་ལ་སྐུར་བ་འདེབས་ཤིང་ཤིན་ཏུ་ཐ་ཆད་པ་སྟེ་སྐུར་འདེབས་ཤིན་ཏུ་ངན་པའི་མཐར་ཐུག་ཡིན་ལ། ལུགས་དེ་དགག་པའང་སྔར་གོང་དུ་མང་དུ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །༼ཇ༽གཉིས་པ་ཁས་ལེན་མེད་པར་འདོད་པ་ན་གྲུབ་མཐའ་ཁས་ལེན་དང་ལྟ་བས་ཕྱེད་ཚུལ་མ་ཤེས་པའི་དན་བརྟགས་ཡིན་པ་དམ་བཅའ་ཡོད་ཀྱང་ཆེས་ 1 མཆན་བཞི་དེབ་གཉིས་ཀར། གཞག ལམ་རིམ་དུ། བཞག་

426

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

དག་པ་ནི།༼ ༽ཁྱེད་ཀྱི་དེ་མི་འཐད་པའི་རྒྱུ་མཚན་གཞན་ཡང་འདི་ལྟར་དབུ་མ་པ་ལ་ཁས་ལེན་ཡོད་མེད་དཔྱོད་པ་པོ་དེས་ནི་དབུ་མ་ཞེས་པའི་དོན་གང་འདྲ་ཞིག་དང་ལྡན་ན་དབུ་མ་པ་ཞེས་པ་དེར་འཇོག་པར་བྱེད་པའི་དབུ་མའི་དོན་ཞིག་ངེས་པར་ཁས་བླང་བར་བྱ་དགོས་ཤིང་དབུ་མའི་དོན་ནི་རྟག་ཆད་ཀྱི་མཐའ་གཉིས་ལ་མ་ལྷུངས་པའི་དབུས་དང་མཐའ་བྲལ་གྱི་དོན་ཡིན་པར་ཁས་བླངས་དགོས་པས་དེ་འདྲའི་མཐའ་གཉིས་དང་བྲལ་བ་ནི་དོན་དམ་པར་རྡུལ་ཙམ་ཡང་མ་གྲུབ་པས་རྟག་པའི་མཐའ་དང་བྲལ་བ་དང་། ཐ་སྙད་དུ་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུ་ཡིན་པས་ཆད་པའི་མཐའ་དང་བྲལ་བ་ཡིན་ལ་དེ་འདྲའི་རྟག་ཆད་ཀྱི་མཐར་མ་ལྷུངས་པའི་མཐའ་བྲལ་ཡིན་པའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་དོན་དེ་ཉིད་དབུ་མ་ཡིན་ཞིང་དོན་དེ་ངེས་ཤིང་རྟོག་པ་དང་ལྡན་པའི་གང་ཟག་དེ་ལ་དབུ་མ་པ་ཟེར་དགོས་པ་ཡིན་པས་ན་དེ་འདྲའི་དོན་རྟོགས་པ་ཞིག་ཀྱང་འདོད་དགོས་པས་དེ་ལྟར་དཔྱོད་མཁན་དེ་ལ་ཁས་བླང་བར་བྱ་བ་ངེས་པར་ཡོད་ལ།དེ་འདྲའི་མཐའ་བྲལ་དེ་ཡང་དོན་དམ་པར་མ་གྲུབ་པ་དང་ཐ་སྙད་དུ་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུ་ཡིན་པ་དེ་གཉིས་ཀྱི་གོ་ལྡོག་པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་དོན་དམ་པར་ཡོད་པ་དང་ཐ་སྙད་དུ་མེད་པ་གཉིས་ནི་རྟག་ཆད་ཀྱི་མཐའ་གཉིས་ཡིན་ལ་མཐའ་དེ་གཉིས་སུ་གྲུབ་པར་འདོད་པའི་སྨྲ་བ་ངན་པ་ཐམས་ཅད་བཀག་ནས་མཐའ་བྲལ་གྱི་དབུ་མའི་དོན་དུ་བཞག་དགོས་པས།ན་ལོག་པའི་ཕྱོགས་དགག་པ་དང་ཡང་དག་པའི་ཕྱོགས་སྒྲུབ་པ་གཉིས་ཀྱི་དོན་མ་ནོར་བར་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་ཡང་ཡོད་པ་དང་དེ་ལྟར་ཚད་མ་དེའི་སྒོ་ནས་རང་གིས་ཇི་ལྟར་རྟོགས་པ་དེ་ལྟར་གདུལ་བྱ་གཞན་ལ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་སྟོན་པའི་དབུ་མ་པའི་གཞུང་ལུགས་ཚད་མ་ལ་སོགས་པའི་ངག་ཁྱད་པར་ཅན་ཡང་དམིགས་པའི་ཕྱིར་དང་།དེ་ལྟར་ཚད་མ་དང་གཞལ་བྱ་དེ་འདྲ་བ་དེ་དག་གསལ་བར་བྱེད་པའི་རྣམ་པར་བཞག་པ་བྱས་པ་ལ་རྒོལ་བའི་ཚོགས་རྣམས་ཀྱིས་ཆོས་དང་མཐུན་པའི་ཀླན་ཀ་སྟེ་རྩོད་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་ན་དབུ་མ་པས་ལུགས་འདི་ནི་ཆེས་ཡོངས་སུ་དག་

427

ལྷག་མཐོང་ལ་བསླབ་ཚཅིང་ཐམས་ཅད་ལས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཕྱོགས་མཐའ་དག་ལ་འཇིགས་པ་མེད་པར་བསྒྲགས་ཆོག་པ་ཡིན་གྱི་རང་གིས་ཁས་ལེན་ཡེ་མ་ཤེས་པར་འཁུམས་ཏེ་དེའི་སྐྱབས་སུ་ཁས་ལེན་ཅི་ཡང་མེད་པ་སོགས་སུ་སྨྲ་དགོས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །༼ཇ༽གསུམ་པ་དབུ་མའི་ལུགས་སྐྱོན་དང་བྲལ་ཚུལ་ལ་མཁས་པར་བྱ་ཚུལ་ནི། དེ་ལྟ་བུ་ཡིན་པས་ན་སྐྱེ་བོ་གང་ཞིག་མཁས་པ་དབུ་མ་པའི་སྐྱོན་དང་བྲལ་བའི་ལུགས་ཁྱད་པར་ཅན་དེ་ལྟ་བུ་རང་གིས་འཇོག་མ་ཤེས་ནའང་ལུགས་ཁྱད་པར་ཅན་དེ་འདྲ་མེད་ཅེས་སྐུར་བ་མི་གདབ་པར་དབུ་མ་པའི་ཁྱད་ཆོས་གཅིག་པུ་ཟླ་མེད་པ་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་རིགས་པ་དེ་ཁས་བླངས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ལྟ་ངན་གྱི་དྲ་བ་མཐའ་དག་ཀུན་ནས་གཅོད་པའི་ཚུལ་འདི་ཉིད་གཞིར་བྱས་པ་དེ་ལ། “ཁོང་1ནས་ཚུལ་དེ་སྐྱོང་བ་ལ། གཟོ་ཞིང་སྒྲིམ་བའི་བློ་གྲོས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་ནི་ལེགས་པར་བརྟགས་ཤིང་དཔྱད་དེ་དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་པའི་ལུགས་ཐམས་ཅད་རྣམ་པར་བཞག་ནས་གོང་གི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་རིགས་པ་དེ་ཉིད་ལ་བརྟེན་ནས་རང་གིས་རྣམ་གཞག་གང་བྱས་པ་དེ་ཐམས་ཅད་ལ་འགལ་འདུའི་སྐྱོན་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བར་བྱ་ཡི། ཁས་ལེན་ཡོད་བཞིན་དུ་མེད་པ་དང་ཁས་བླངས་བཞིན་དུ་མ་བླངས་ཟེར་བ་སོགས་ཀྱི་བསྙོན་ཧམ་གྱི་གཞི་འདིངས་པ་ཙམ་ལ་རེ་བར་མི་བྱའོ། །༼ཇ༽བཞི་པ་དེ་དག་གི་ཤེས་བྱེད་ཤིན་ཏུ་གསལ་པ་ནི།༼ ༽ཚུལ་དེ་ལྟར་ཚིག་གསལ་ལས་ཀྱང་། དེ་ལྟར་དབུ་མ་པ་ཁོ་བོ་ཅག་གི་ཕྱོགས་སམ་ལུགས་ནི་སྐྱོན་གྱི་རིགས་གཏན་ནས་མེད་པས་ཆེས་ཡོངས་སུ་དག་ཅིང་དོན་དམ་དང་ཐ་སྙད་ཀྱི་རྣམ་པར་བཞག་པ་ཐམས་ཅད་དང་མི་འགལ་བར་གཏན་ལ་ཕབ་པ་བཞིན་དུ་དོན་ལ་རྣམ་པར་གནས་པ་ཡིན་པ་དང་སྟེ་ཡིན་པའི་ཚེ་འམ་དང་གི་སྒྲ་ནི་འབྱེད་སྡུད་སོགས་དོན་ལྔ་ལ་འཇུག་པ་ལས་འདིར་ཚེ་སྐབས་དང་སྡུད་པ་གཉིས་ལ་ཉེ་ཞིང་དེ་ཡང་ཀྱང་དང་འདྲ་བའི་སྡུད་པ་ལ་སྦྱར་ན་བདེའོ་ཡང་ན་ཡིན་ཡང་ཞེས་པ་གང་རིགས་སོ། །དེ་གཉིས་གང་བྱས་ཀྱང་དོན་འདྲ་བས་འདི་ལྟར་འཆད་དེ་རྣམ་པར་གནས་པ་ཡིན་ཡང་དངོས་ 1 ལམ་རིམ། ཁོངས་

428

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

པོར་སྨྲ་བ་གང་དག་རང་གི་ཕྱོགས་སམ་ལུགས་ཕལ་ཆེར་ལ་གསལ་ཞིང་བཟུང་དུ་རུང་བས་རགས་པ་རང་ལ་ཡོད་བཞིན་པ་ཡིན་ཞིང་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་དུ་རུང་བས་ཤིན་ཏུ་ཉེ་བ་ནོར་བའི་སྐྱོན་དང་ལྡན་པ་དེ་དག་དང་ཁོ་བོ་ཅག་གི་ལུགས་མ་མཐུན་ཞིང་འགལ་བ་ལ་སྟེ་འགལ་བའི་ཚེ་ཤིན་ཏུ་བླུན་པའི་དབང་གིས་རང་གཞན་གྱི་ལུགས་ཀྱི་སྐྱོན་དང་ཡོན་ཏན་ཇི་ལྟར་གནས་པ་དག་མ་མཐོང་བ། ཁྱོད་ནི་ཁྱོད་རང་གི་ལུགས་ཀྱི་སྐྱོན་རྣམས་ནི། །ཞེས་སོགས་སྔར་གོང་དུ་དྲངས་པ་ལྟར་གསུངས་པའི་དབུ་མ་པའི་ལུགས་དོན་དམ་པ་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་ཚད་མ་དང་ཐ་སྙད་པའི་དོན་རྣམ་པར་འཇོག་པའི་ཚད་མ་གཉིས་པོའི་ལམ་ནས་གཞན་དུ་མ་འཁྱོགས་པར་འོངས་པའི་རྣམ་གཞག་རིགས་པ་དང་ལྡན་པ་སུས་ཀྱང་སྐྱོན་གདགས་སུ་མེད་པས་ཆེས་དག་ཅིང་འཁོར་བ་དང་མྱང་འདས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཐམས་ཅད་བཞག་པས་ཆོག་པ་འདི་ལ་ངེས་པ་རྙེད་པར་བྱའོ། །༼ཇ༽ལྔ་པ་དེ་མིན་ན་ཚིག་གང་ལ་ཡང་སྐྱོན་བརྟགས་མི་རུང་བར་ཐལ་བ་ནི།༼ ༽རྣམ་པར་འཇོག་ལུགས་དེ་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་པར་ཁྱེད་ཅག་ལྟར་དབུ་མ་པ་ལ་རང་གི་ལུགས་མེད་དོ་ཞེས་སྨྲ་བ་འགལ་འདུའི་རང་བཞིན་དེ་ལ་སྐྱོན་“གདགས་1སུ་མེད་པ་ཡིན་ན་འོ་ན་ཚིག་སྨྲས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཐམས་ཅད་ནི་བརྫུན་གྱི་ཚིག་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སྨྲ་བར་བྱེད་པ་དེ་ལ་ཡང་སུས་ཀྱང་སུན་ཅུང་ཟད་ཀྱང་འབྱིན་པར་མི་ནུས་པར་འགྱུར་ཏེ། རྒྱུ་མཚན་ཆ་ཐམས་ཅད་ནས་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །༼ཇ༽དྲུག་པ་དེ་ལའང་སྐྱོན་དགལ་དུའམ་གདགས་སུ་མི་རུང་ན་སྐྱོན་དགལ་རུང་གི་ཚིག་མེད་པར་ཐལ་བ་ནི།༼ ༽དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ་ངེད་ཀྱིས་ཁས་ལེན་མེད་པར་སྨྲས་པ་དེ་ལ་ཁས་ལེན་ཡོད་པའི་དཔྱད་པ་བྱར་མེད་པ་ཡིན་པས་རྒྱུ་མཚན་དེའི་ཕྱིར་ངེད་ལ་སྐྱོན་དགལ་དུ་མེད་དེ་ངེད་ཀྱིས་ཅི་ཡང་ཁས་མ་བླངས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་དེ་སྐད་ཀྱང་ཁྱེད་ཀྱིས་སྨྲ་མི་ནུས་ཏེ། སྨྲ་ནུས་པ་དེ་ལྟ་བུ་ཡིན་ན་འོ་ན་སྨྲ་བ་ཐམས་ཅད་རྫུན་ཡིན་ནོ་ཞེས་
1 ལམ་རིམ། གདོགས་

429

ལྷག་མཐོང་ལ་བསླབ་ཚསྨྲས་པ་དེ་ལའང་འདི་ལྟར་སྨྲས་པས་ཆོག་སྟེ་ཁོ་བོས་ཚིག་ཐམས་ཅད་རྫུན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སྨྲས་པ་ཡིན་པས་དེ་ལ་ཁྱེད་ཀྱི་ཚིག་དེ་ཉིད་བདེན་ཚིག་ཡིན་དགོས་པའི་དཔྱད་པ་བྱར་མེད་པས་ན་ཁོ་བོ་ལ་རང་ཚིག་གི་འགལ་བ་“བསྟན་1པར་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་དེ་སྐད་ཟེར་ན་དེ་ལ་ཁྱེད་ཀྱིས་ལན་གདབ་པར་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་དང་། འཇུག་པ་ལས།གལ་ཏེ་དངོས་སྨྲ་བ་ཁྱོད་ཀྱི་འདོད་པ་ལྟར། བདག་འགའ་ཞིག་དངོས་པོར་ཏེ་རྫས་སུ་འགྲུབ་པར་འགྱུར་བ་ཞིག་ཡིན་ན། །བདག་དེ་ནི་སེམས་ལྟ་བུར་གྲུབ་པའི་དངོས་པོར་འགྱུར་ལ་དེ་སེམས་ལྟ་བུར་གྲུབ་ན་ནི་སེམས་དེ་གཟུགས་ལས་དེ་ཉིད་དང་གཟུགས་དེ་ལས་དངོས་པོ་ལོགས་ཤིག་ཏུ་བརྗོད་དུ་མེད་པ་མ་ཡིན་པ་ལྟར་བདག་དེ་ཡང་རྫས་སུ་གྲུབ་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་ཕུང་པོ་ལས་དེ་ཉིད་དང་གཞན་ཉིད་དུ་བརྗོད་དུ་མེད་པར་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་རང་སྡེ་གནས་མ་བུ་བས་ཕུང་པོ་དང་གཅིག་ཐ་དད་གང་དུའང་བརྗོད་དུ་མེད་པའི་བདག་རྫས་ཡོད་དུ་ཁས་བླངས་པ་དེ་ལ་ཡང་དབུ་མ་པས་བདག་དེ་རྫས་ཡོད་ཡིན་ན་བདག་རྫས་ཡོད་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཕུང་པོ་དང་གཅིག་ཐ་དད་གང་རུང་དུ་སྨྲ་དགོས་ཀྱི། བདག་རྫས་སུ་གྲུབ་ན་ཕུང་པོ་དང་གཅིག་དང་ཐ་དད་དེ་དག་གང་རུང་ཞིག་ཏུ་བརྗོད་དུ་མེད་པ་མི་འཐད་ཅེས་གནས་མ་བུ་པ་སུན་འབྱིན་པར་ཡང་མི་ནུས་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ལྟར་སུན་འབྱིན་པ་ལ་ཁྱེད་ལྟར་ན་གནས་མ་བུ་པས་ཁོ་བོ་ཅག་གིས་དེ་ཉིད་དང་གཞན་དུ་བརྗོད་དུ་མེད་པའི་བདག་རྫས་སུ་ཡོད་ཅེས་སྨྲས་པ་དེ་ལ་དབུ་མ་པ་ཁྱོད་ཀྱིས་དེ་ཉིད་དང་གཞན་གང་རུང་དུ་བརྗོད་དུ་ཡོད་དགོས་སོ། །ཞེས་པའི་དཔྱད་པ་དེ་འདྲ་བྱར་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་ལན་བཏབ་པས་ཆོག་པའི་ཕྱིར་རོ། །
༼ཇ༽བདུན་པ་ཁས་ལེན་མེད་པར་འདོད་པ་དང་ནོར་མེད་པ་ལ་ནོར་སྦྱིན་ཞེས་སྨྲ་བ་མི་མཚུངས་པ་
ནི།

༼ ༽གལ་ཏེ་ཁྱེད་ཀྱིས་གང་ཟག་རྫས་སུ་ཡོད་ཅེས་སྨྲ་ན་གང་ཟག་ཕུང་པོ་དང་། ཕུང་པོ་དེ་ཉིད་
1 ལམ་རིམ། བསྟེན་

430

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

དང་ཕུང་པོ་དེ་ལས་གཞན་གང་རུང་དུ་བརྗོད་དུ་མེད་པ་འགལ་བ་ཡིན་པས་ན། ཕུང་པོ་དང་དེ་ཉིད་དང་གཞན་གང་རུང་དེ་དག་ཏུ་བརྗོད་དུ་མེད་པ་མི་འཐད་པས་དབུ་མ་པའི་དཔྱད་པ་དེ་གནས་མ་བུ་པ་དེ་ལ་འཇུག་གོ་ཞེས་སྨྲ་ན་ནི། འོ་ན་ཁྱོད་ཀྱིས་ཅི་ཡང་ཁས་མི་ལེན་ན་ཁས་ལེན་མེད་དོ་ཞེས་སྨྲས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཁས་ལེན་པ་མེད་པ་དེ་ཉིད་རང་གིས་ཁས་ལེན་པ་ཞེ་པས་སྨྲས་པ་ཡིན་པས་ན་ཅི་ཡང་ཁས་མི་ལེན་པ་དང་འགལ་བ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་ཁས་ལེན་མེད་དོ་ཞེས་པ་དེའང་ཞེ་བས་ཏེ་རིམ་གྱིས་ཁས་ལེན་པར་སོང་བས་དེ་ལྟར་སྨྲ་བ་ཡང་མི་རུང་བར་རྒྱུ་མཚན་ཀུན་ནས་མཚུངས་སོ། །དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ་དེ་ལྟར་ན་ཁོ་བོ་ལ་ནོར་མེད་དོ་ཞེས་སྨྲས་པ་ན་གཞན་ཞིག་གིས་ནོར་མེད་པའི་ནོར་དེ་ང་ལ་བྱིན་ཅིག་ཅེས་པ་དེ་དང་། འདིར་ངེད་ཀྱིས་ཁོ་བོ་ལ་ཁས་ལེན་མེད་དོ་ཞེས་སྨྲས་པ་ན་ཁྱེད་ཀྱིས་ཁས་ལེན་མེད་པ་དེ་ཉིད་ཁས་ལེན་ནོ་ཞེས་སྨྲ་བ་དེ་གཉིས་ཀྱང་མཚུངས་སོ་ཞེས་ཟེར་རོ་དེ་སྐད་ཟེར་བ་ཁྱེད་ཀྱིས་ནི་ཕྱོགས་སྔ་མའི་བསམ་དོན་གཏན་ནས་མ་གོ་བར་སྨྲ་བ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཚུལ་འདི་ལྟར་ཁོ་བོ་ཅག་ནི་སྤྱིར་ཁས་ལེན་མེད་པ་དེ་ཉིད་ཁས་ལེན་ཡིན་ནོ་ཞེས་དེ་སྐད་དུ་མི་སྨྲའོ། །དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ་འོ་ན་ཁྱེད་ཀྱིས་ཅི་ཞིག་སྨྲས་སྙམ་ནས་འདྲི་ན། ལན་ནི་ཁྱེད་ཅག་གིས་ཁས་ལེན་མེད་དོ་ཞེས་ཁས་ལེན་མེད་པ་ལྟ་བུར་དངོས་སུ་སྨྲས་ནས། ཞེ་བས་ཏེ་ཐབས་ཀྱིས་སམ་རིམ་གྱིས་ཁས་ལེན་མེད་པ་དེ་ཉིད་ཁས་བླངས་པར་སྨྲ་བའི་ཐོག་ཏུ་སོང་བར་དེའི་ེདབང་གིས་ཁས་ལེན་མེད་པར་ཁས་བླང་དགོས་སོ། །ཞེས་ཁོ་བོ་ཅག་གིས་ཁྱེད་རང་གི་ཚིག་གི་དོན་ཁྱེད་རང་གི་ཚིག་ཉིད་ཀྱིས་བསལ་ཞིང་བཀག་པའི་འགལ་བ་དེ་སྟོན་པ་ཡིན་པས་ན་ཁྱེད་ཀྱིས་གོང་དུ་སྨྲས་པ་དེས་ནི་རང་ཚིག་གི་དོན་རང་ཚིག་ཉིད་ཀྱིས་བསལ་ཞིང་བཀག་པའི་འགལ་བ་དེ་ཉིད་སྤོང་བར་མི་ནུས་སོ། །མདོར་ན་འདིའི་དོན་ནི་ཁས་ལེན་མེད་དོ་ཞེས་དམ་བཅས་ན་ཁས་ལེན་མེད་པ་དེ་ཉིད་ཁས་ལེན་པར་འཕུལ་ནུས་ལ་ནོར་ཅི་ཡང་མེད་དོ་ཞེས་སྨྲས་པ་དེས་ནི་ནོར་ཡོད་པ་བཀག་པ་དེ་ཙམ་ལས་

431

ལྷག་མཐོང་ལ་བསླབ་ཚནོར་ཡོད་པར་གང་གིས་ཀྱང་འཕུལ་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་མི་མཚུངས་ཞེས་པའོ། །༼ཇ༽བརྒྱད་པ་དབུ་མ་པ་ལ་རང་ལུགས་དང་ཁས་ལེན་མེད་ན་ཁྱོད་ཀྱིས་ཁས་ལེན་མེད་པ་དབུ་མའི་ལུགས་ཡིན་པ་འགལ་ཚུལ་ནི།༼ ༽རིགས་པ་གཞན་ཡང་ཁྱོད་ཀྱིས་དབུ་མ་པ་ལ་ཁས་ལེན་མེད་དོ་ཞེས་དེ་སྐད་སྨྲས་པ་དེ་འདྲ་བ་དེ་དབུ་མ་པའི་ལུགས་ཡིན་ནམ། མ་ཡིན་ཞེས་མཐའ་གཉིས་སུ་བརྟག་པར་བྱའོ། །དེ་ལས་ཕྱི་མ་ཁྱེད་ཀྱི་དེ་དབུ་མ་པའི་ལུགས་མིན་ན་ནི་འོ་ན་ཁྱེད་ཀྱིས་འཕགས་པ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཡབ་སྲས་ལ་སོགས་པའི་ལུང་གི་ཁུངས་དང་ཤེས་བྱེད་དྲངས་ནས་ཡིན་པར་བསྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་དེ་དང་འགལ་ཞིང་དེ་ལྟར་འགལ་བར་མ་ཟད་དེ་འདྲ་བ་དེ་ཟླ་གྲགས་ཀྱི་ལུགས་སུ་ཡང་བཞག་ཏུ་མེད་ལ། ནང་པ་སངས་རྒྱས་པ་གཞན་གྱི་ལུགས་སུ་འང་མི་རུང་བས་ན་ཁྱེད་ཀྱི་ལུགས་དེ་ཆོས་འདི་པ་ནང་པའི་ཆོས་ལུགས་ལས་ཕྱི་རོལ་ཏུ་འགྱུར་རོ། །༼ཇ༽དགུ་པ་ཤིན་ཏུ་དངོས་འགལ་བྱས་༼ ༽ཚུལ་ནི་ཡང་ཁྱོད་གོང་གི་བརྟག་པའི་ཕྱོགས་དང་པོ་དབུ་མ་པའི་ལུགས་དང་དེའི་ནང་ནས་ཀྱང་ཟླ་བ་གྲགས་པའི་ལུགས་སུ་སྨྲ་རྒྱུ་ཡིན་ན་ནི་འོ་ན་ཁྱེད་ཀྱིས་སྨྲས་པ་དེ་དེ་དག་གི་ལུགས་ཡིན་པར་སྨྲས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་དེ་དག་ལ་རང་ལུགས་མེད་དོ་ཞེས་སྨྲས་པ་དང་འགལ་བ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །
༼ཇ༽བཅུ་པ་དེས་ཁས་ལེན་ལས་མི་གྲོལ་ཞིང་འགལ་འདུ་ཆེ་ཚུལ་དེ་བཞིན་དུ་ཁྱེད་ཅག་ཁས་བླངས་ལས་གྲོལ་དུ་རེ་ནས་འདི་སྐད་དུ་ངེད། རྣམ་གཞག་རྣམས་གཞན་ངོ་ཁོ་ནར་འཇོག་གོ་ཞེས་མངོན་པར་སྨྲ་བ་དེ་འང་ཤིན་ཏུ་མི་རིགས་ཏེ། ཁྱེད་ཀྱིས་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ཡོད་པ་གཞན་ངོ་ཙམ་དུ་ཁས་བླང་དགོས་སོ། །ཞེས་སྨྲས་པ་དེ་ལ་ཡང་གཟུགས་སོགས་ཡོད་པ་དེ་ཉིད་ཚིག་དེས་ཁས་མི་ལེན་པ་སྟེ་ཁས་བླངས་པར་མ་སོང་ཀྱང་གཟུགས་སོགས་གཞན་ངོར་ཡོད་པར་བཞག་པ་དེ་ནི་ཚིག་ཤིན་ཏུ་ཡང་ཁས་བླངས་པར་སོང་ཞིང་ཁྱེད་ཅག་མི་འདོད་བཞིན་དུ་ཁས་བླང་དགོས་པའི་ཕྱིར་ན་ཁྱེད་ཅག་དེས་ཁས་བླངས་ལས་གྲོལ་བའི་ཐབས་གཏན་ནས་མེད་དོ། །༼ཇ༽བཅུ་གཅིག་པ་དེས་སླར་གནོད་ཚུལ་ནི།༼ ༽དེ་ལྟར་ཁས་བླང་དགོས་པ་དེའི་ཚེ་

432

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

གཟུགས་གང་གི་ངོར་བཞག་དགོས་པའི་གཞན་དེ་ཉིད་དང་དེ་ཉིད་ཀྱི་ངོར་འཇོག་པ་པོ་རང་ཉིད་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཁྱེད་ཅག་མི་འདོད་བཞིན་དུ་ཡང་ངེས་པར་ཁས་བླང་དགོས་པས་ཁྱེད་ཅག་རེ་བ་དེས་གཟུགས་སོགས་གཞན་ངོ་ཙམ་དུ་ཁས་བླངས་སོ། །ཞེས་སྨྲས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ནི་ཁྱེད་རང་གི་རང་ལུགས་མེད་པར་བསྒྲུབ་པ་ལ་གཏན་ནས་མི་ཕན་པར་མ་ཟད་སླར་ཞིང་རང་ལུགས་མེད་པ་དེ་ལ་གནོད་པའི་ཚབ་ཆེ་རུ་སོང་བ་ཡང་ཡིན་ནོ། །༼ཇ༽བཅུ་གཉིས་པ་དེ་ལྟར་ན་བླུན་པོ་ངོ་མཚར་བ་ནི།༼ ༽འདི་ལ་གལ་ཏེ་ཁྱེད་ཅག་འདི་སྐད་དུ་རང་ལུགས་མེད་པ་དང་གཞན་ངོ་ཙམ་དུ་ཁས་བླངས་སོ་ཞེས་སྨྲས་པ་དེ་ལ་འང་འདི་སྐད་དུ་ཁོ་བོས་རང་ལུགས་མེད་གཞན་ངོར་ཁས་བླངས་སོ་ཞེས་དེ་ལྟར་མ་སྨྲས་ཀྱི། ཁྱེད་ཅག་རང་གི་བསམ་ངོ་ན་ཁོ་བོས་དེ་ལྟར་སྨྲས་པར་སྣང་བ་ཙམ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཕྱི་རོལ་པའི་གྲུབ་མཐའི་ཤིན་ཏུ་ཐ་ཆད་པ་ལ་གནས་པའི་འཇིག་རྟེན་རྒྱང་ཕན་པས་ཀྱང་བསྙོན་ཞིང་ཧམ་པར་བྱེད་མི་ནུས་པའི་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མངོན་སུམ་གྱི་ཡུལ་དུ་རུང་བ་འདི་ལྟ་བུ་ལ་ཡང་ཁྱེད་བསྙོན་ཧམ་བྱེད་ན་ནི་འོ་ན་སྨྲ་བའི་དུས་སུ་ཁྱེད་རང་གིས་རང་ལུགས་མེད་པ་ལ་སོགས་པ་གང་སྨྲས་པ་དེ་ཁྱེད་རང་གིས་མ་ཐོས་ཤིང་མ་ཚོར་བ་ཡིན་པས་ཁྱེད་རང་གིས་སྨྲས་པ་ཁྱེད་རང་གིས་མི་ཚོར་ལ་ཁོ་བོ་ཅག་གིས་ཁྱེད་ཀྱིས་སྨྲས་པའི་རང་ལུགས་མེད་པ་སོགས་ཐོས་པ་ལ་སོགས་པ་དེ་ཁྱེད་ཀྱིས་རིག་པ་དེ་ནི་སྔོན་མེད་པས་ཤིན་ཏུ་ངོ་མཚར་རོ། །༼ཇ༽བཅུ་གསུམ་པ་དེ་ལྟར་ན་ཚིག་གང་ཐོན་སྨྲ་རིགས་པ་ནི།༼ ༽ཁྱེད་ཅག་དེ་ལྟ་བུ་སྨྲ་བ་ཡིན་ན་འོ་ན་ཁས་ལེན་མེད་པ་སོགས་ཀྱི་ཚིག་ངེས་པ་ཅན་དེ་འདྲའི་ཅི་ཞིག་བྱ་དགོས་ཏེ་ཁ་ནས་གང་ཐོན་ཐོན་ཐམས་ཅད་སྨྲས་པས་ཆོག་པ་ཞིག་གོ་དེ་ལས་མ་འདས་ཕྱིན་དེ་ལྟར་སྨྲས་ཀྱང་ཆོག་སྟེ་ཁྱེད་ཀྱིས་ཕར་ཇི་འདྲ་བ་ཞིག་གི་ཚིག་སྨྲས་ཀྱང་དེ་ལ་ཚུལ་གཞན་གྱིས་ཇི་ལྟར་རྩོད་ཀྱང་མཐར་དེ་ལ་གང་བྱུང་ཚད་སྨྲས་ནས་བསྙོན་ཧམ་བྱས་པ་ཁོ་ནས་ཆོག་པས་གཞན་གྱིས་ཁྱོད་ལ་སྐྱོན་ཅི་ཡང་དགལ་དུ་མེད་པའི་

433

ལྷག་མཐོང་ལ་བསླབ་ཚཕྱིར་རོ། །༼ཇ༽བཅུ་བཞི་པ་རང་ངོར་མི་འདོད་ཀྱང་གཞན་ངོར་ལུགས་དེ་འདོད་པ་དེ་ལུགས་དེར་འཇོག་མི་རིགས་པ་ནི།༼ ༽གཞན་ཡང་གལ་ཏེ་ཁྱེད་ཅག་ཐལ་འགྱུར་གྱི་ལུགས་དེ་ཡང་གཞན་ངོ་ཙམ་དུ་འཇོག་གི །རང་གི་ལུགས་ལ་མི་འདོད་དོ་ཞེས་སྨྲ་རྒྱུ་ཡིན་ན་ནི་འོ་ན་ཁྱེད་ཅག་རང་རྒྱུད་ཀྱི་ལུགས་བཀག་ནས་ཐལ་འགྱུར་གྱི་ལུགས་ཀྱི་གཞུང་འཛུགས་པའི་ཟླ་བ་གྲགས་པའི་ལུགས་སྐྱོང་ཁུལ་གྱི་ལུགས་དེ་ལ་དད་པའི་ཚུལ་དེས་ཀྱང་ཅི་ཞིག་བྱ་སྟེ། རང་རྒྱུད་ཀྱི་ལུགས་དེ་རང་ལུགས་ལ་མི་རུང་བ་བཞིན་དུ་ཐལ་འགྱུར་གྱི་ལུགས་དེ་ཡང་རང་ལུགས་ལ་མི་རུང་ལ། ཁྱེད་ཅག་དགོས་པའི་དབང་གིས་ཐལ་འགྱུར་གྱི་ལུགས་གཞན་ངོར་བྱེད་རུང་བ་བཞིན་དུ་རང་རྒྱུད་ཀྱི་ལུགས་ཀྱང་དགོས་པའི་དབང་གིས་ནི་གཞན་ངོར་བྱེད་པ་འོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །༼ཇ༽བཅོ་ལྔ་པ་དེ་འདྲ་དབུ་མ་པ་མིན་ཞེས་རང་ཚིག་གིས་སྨྲས་ཚུལ་ནི།༼ ༽ད་ནི་ཁྱེད་ཅག་ལ་གོང་གི་དེ་དག་གི་དོན་ཤིན་ཏུ་གསལ་བར་དཔེའི་སྒོ་ནས་བསྟན་པར་བྱ་སྟེ་འདི་ལྟར་གང་ཟག་གང་ཞིག་སེམས་ཙམ་པའི་ལུགས་གཞན་ངོར་འདོད་ཀྱི། རང་གི་ལུགས་ལ་མི་འདོད་པའི་གང་ཟག་དེ་ནི་སེམས་ཙམ་པ་ཡིན་པར་བཞག་ཏུ་མི་རུང་བ་དེ་ནི་ཁྱེད་ཀྱང་འདོད་དགོས་སོ། །དེ་འདོད་ན་དཔེ་དེ་བཞིན་དུ་གང་ཟག་སུ་འདྲ་ཞིག་ཡིན་ཡང་དེས་དབུ་མའི་དོན་ཐལ་འགྱུར་གྱིས་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་ཐལ་འགྱུར་གྱི་ལུགས་དེ་རང་གི་ལུགས་ལ་བཞག་ཏུ་མི་རུང་ལ། ལུགས་དེ་གཞན་ངོ་ཙམ་དུ་འཇོག་པ་ཡིན་ནོ་ཟེར་བའི་གང་ཟག་དེ་ཡང་ཐལ་འགྱུར་བ་ཡིན་པར་གཏན་ནས་བཞག་ཏུ་མི་རུང་ཞིང་གང་ཟག་དེ་དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པའང་མིན་པས་ན་དེ་སྐད་སྨྲ་བའི་གང་ཟག་དེས་ཁོ་བོ་ཅག་ནི་དབུ་མ་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་རང་ཉིད་དབུ་མ་པའི་གསེབ་ཏུ་གཏན་མི་ཚུད་པ་དེ་ཉིད་གསལ་བར་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །
༼ཇ༽གཉིས་པ་ལྟར་སྣང་གི་རྩོད་སྤངས་ལ་འཇུག་པའི་འཇིག་རྟེན་ངོར་བྱས་རང་ལུགས་མེད་པ་མ་ཡིན་

434

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།
ཚུལ་དང་། རྩོད་ཟློག་གི་ཕྱོགས་དང་དམ་བཅའ་མེད་པར་རང་ལུགས་མེད་པའི་དོན་མ་ཡིན་ཚུལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ་དྲུག་ལས། དང་པོ་དོན་དམ་པར་མེད་ཀྱང་ཡོད་དོ་ཞེས་འཇིག་རྟེན་ཐ་སྙད་དུ་འདོད་པའི་དོན་ཡིན་ཅིང་རང་ལུགས་མེད་པའི་ཁུངས་སུ་མི་རུང་བ་ནི།༼ ༽ཁྱེད་ཅག་གི་ལུགས་དེ་འདྲའི་ཁུངས་ཀྱི་ཤེས་བྱེད་གོང་དུ་དྲངས་པ་དེ་དག་གི་དོན་ཁྱེད་འདོད་པ་ལྟར་གཏན་མི་རིགས་ཏེ། དེ་དག་ལས་འཇུག་པར་འབྲས་ཕྱིར་འདི་དག་མེད་ཀྱང་ཡོད་དོ་ཞེས། །འཇིག་རྟེན་ངོར་བྱས་བདག་ནི་སྨྲ་པར་བྱེད། །ཅེས་པའི་ལུང་དེའི་དོན་ཡང་རྣམ་གཞག་ཐམས་ཅད་རང་ལུགས་སུ་མི་རུང་བར་གཞན་ངོ་ཁོ་ནར་བྱེད་དགོས་པའི་ཁུངས་སུ་ཤིན་ཏུ་མི་རུང་སྟེ། དེའི་རྒྱུ་མཚན་ནི་ཆོས་རྣམས་ལ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་མེད་པ་དེ་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་མེད་ཚུལ་བཞིན་དུ་དཔྱོད་པའི་རིགས་པ་ལ་དངོས་སུ་བརྟེན་པའི་ཤེས་པ་དེའི་ངོར་འཇོག་གི །དེ་འདྲའི་དོན་དེ་སྟོང་ཉིད་མ་རྟོགས་པའི་འཇིག་རྟེན་པའི་ཐ་སྙད་པའི་ཤེས་པ་རང་ག་བའི་ངོར་གཏན་མི་འཇོག་པའི་ཕྱིར་ཏེ།སྟོང་ཉིད་མ་རྟོགས་པའི་ཐ་སྙད་པའི་ཤེས་པ་རང་ག་བ་དེས་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་དེ་ཉིད་འགྲུབ་ཅིང་རྟོགས་ན་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དཔྱོད་པའི་རིགས་ཤེས་དགོས་པའི་དོན་མེད་པ་ཉིད་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་པའི་ཕྱིར་དང་། གཞུང་འདི་ཉིད་ཀྱི་ཚིག་ལས་ཀྱང་། ཡོད་དོ་ཞེས། །འཇིག་རྟེན་ངོར་བྱས་ཞེས་གསུངས་འདུག་པ་དེས། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཡོད་པར་འཇོག་པ་དེ་འཇིག་རྟེན་པའི་ངོར་འཇོག་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །༼ཇ༽གཉིས་པ་ལུང་གཉིས་པའི་དོན་དེ་ལྟར་ཡིན་པའི་ཤེས་བྱེད་ནི།༼ ༽གཞུང་དུ་ཀུན་རྫོབ་ཁས་མ་བླངས་ཞེས་གསུངས་པ་དེ་ནི་སེམས་ཙམ་པས་གཞན་དབང་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་ཁས་བླངས་པ་ལྟར་ཀུན་རྫོབ་ཀྱང་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་ཁས་མ་བླངས་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་གྱི། སྤྱིར་ཀུན་རྫོབ་ཙམ་དེ་རང་ལུགས་ལ་ཁས་མི་ལེན་ཞེས་པའི་དོན་མིན་ཏེ། གཞུང་ཉིད་དུ་ཇི་ལྟར་སེམས་ཙམ་པ་ཁྱོད་ཀྱིས་གཞན་དབང་རིགས་པས་དཔྱད་བཟོད་པའི་དངོས་པོར་ཏེ་རྫས་སུ་འམ་རང་ངོས་ནས་

435

ལྷག་མཐོང་ལ་བསླབ་ཚགྲུབ་པར་འདོད་པ་ལྟར། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཇི་ལྟར་ཞེས་སོགས་ཀྱི་གཞུང་དེའི་མཚམས་སྦྱོར་དུ་ཡང་། སེམས་ཙམ་པས་དབུ་མ་པ་ལ་འདི་སྐད་དུ་དབུ་མ་པ་ཁྱོད་ཀྱིས་འཐད་པའམ་རིགས་པས་གཞན་དབང་སེལ་ན་དབུ་མ་པ་ཁྱེད་རང་གི་རིགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་སེམས་ཙམ་པ་“ངས་1ཀྱང་དབུ་མ་པ་ཁྱེད་ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་སེལ་ལོ་ཞེས་བརྩད་པའི་ལན་ཡིན་པས། དོན་དུ་གཞན་དབང་རིགས་པས་དཔྱད་བཟོད་ཀྱི་དངོས་པོར་སེམས་ཙམ་པ་ཁྱེད་འདོད་པ་ལྟར་ཀུན་རྫོབ་པ་རྣམས་དེ་ལྟར་དཔྱད་བཟོད་ཀྱི་དངོས་པོར་ངེད་དབུ་མ་པ་མི་འདོད་པས་རིགས་པས་འགོག་ནུས་མི་ནུས་མི་མཚུངས་སོ་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །༼ཇ༽གསུམ་པ་འཇིག་རྟེན་ངོར་བྱས་ཐ་སྙད་དུ་ཡིན་གྱི་རང་ལུགས་མེད་པར་མི་རུང་ཚུལ།༼ ༽གཞུང་འདིར་འཇིག་རྟེན་གྱི་ངོར་བྱས་ཞེས་གསུངས་པ་ནི་དབུ་མ་པའི་རང་ལུགས་མིན་པའི་གང་ཟག་གཞན་གྱི་ངོ་ཙམ་ལ་ཟེར་བ་མ་ཡིན་གྱི། འཇིག་རྟེན་གྱི་གྲགས་པའམ་ཐ་སྙད་པའི་ཤེས་པ་ལྷན་སྐྱེས་གནོད་མེད་རྣམས་ཀྱི་ངོ་ལ་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ།དེའི་རྒྱུ་མཚན་ནི་ཀུན་རྫོབ་པའི་དོན་རྣམས་ཡོད་པར་འཇོག་པ་ཐམས་ཅད་ནི་ཐ་སྙད་པའི་ཤེས་པ་དེའི་ངོར་བཞག་དགོས་པའི་ཕྱིར་དང་། དབུ་མ་པ་རང་གི་རྒྱུད་ལ་ཡང་ཐ་སྙད་པའི་རྣམ་གཞག་འཇོག་པའི་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མ་དེ་རྣམས་ངེས་པར་ཡོད་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །༼ཇ༽བཞི་པ་མེད་ཀྱང་ཞེས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་ཡིན་པ་ནི།༼ ༽རྒྱུ་མཚན་དེས་ན་གཞུང་དེར་མེད་ཀྱང་ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ནི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མེད་ཀྱང་ཞེས་པ་ལ་བྱའོ། །༼ཇ༽ལྔ་པ་གཞན་དུ་བཤད་དུ་མི་རུང་བ་༼ ༽དེའི་དོན་དེ་ལྟར་མི་བྱེད་པར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་མེད་ཀྱང་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་དེར་ཡོད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་དང་སྤྱིར་མེད་ཀྱང་ཡོད་དོ་ཞེས་པ་ཙམ་གྱི་དོན་དུ་ནི་གཏན་ནས་བྱར་མི་རུང་སྟེ། འཇུག་པའི་གཞུང་འདི་ནི་དབུ་མ་པ་རང་གི་ལུགས་ཀྱི་ཐ་སྙད་པའི་དོན་རྣམས་ཀྱི་འཇོག་
1 ལམ་རིམ། འབྲས་མཆན་བཞི་དེབ། ངེས་

436

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

ཚུལ་སྟོན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ནི་ཐ་སྙད་དུའང་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་།དེ་ལྟར་ཡང་གཞུང་འདིའི་འགྲེལ་བར་མེད་ཀྱང་ཡོད་དོ་ཞེས། ཞེས་པ་དེའི་ཤེས་བྱེད་དུ་མདོ་ལས་འཇིག་རྟེན་ན་ཏེ་འཇིག་རྟེན་གྱི་གྲགས་པར་རམ་ཐ་སྙད་དུ་གང་ཡོད་པ་དང་མེད་པར་འདོད་པ་དེ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ང་ཡང་ཡོད་པ་དང་མེད་པ་དེ་ལྟར་དུ་འདོད་ཅེས་པའི་ལུང་དྲངས་པ་ཡིན་པས་ན་དེའི་དོན་མེད་པ་ཙམ་ལ་བཤད་པར་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །༼ཇ༽དྲུག་པ་དེས་ན་དོན་དམ་པར་མེད་ཀྱང་ཐ་སྙད་ཡོད་ཅེས་པ་༼ ༽རྒྱུ་མཚན་དེས་ན་དོན་དུ་མེད་ཀྱང་ཐ་སྙད་དུ་ནི་ཡོད་དོ་ཞེས་མདོ་དང་དགོངས་འགྲེལ་སོགས་ལས་མང་དུ་འབྱུང་བ་ལྟར་ཡིན་པས།གཞུང་དེའི་མེད་ཀྱང་ཡོད་དོ་ཞེས་གསུངས་པའི་སྐབས་ཀྱི་ཡོད་པ་དང་མེད་པ་གཉིས་འཇོག་བྱེད་དོན་དམ་ལ་དཔྱོད་པའི་རིགས་ཤེས་དང་ཐ་སྙད་པའི་ཤེས་པ་མི་འདྲ་བ་གཉིས་ཀྱི་ངོ་ལ་བལྟོས་ཏེ་འཇོག་ཚུལ་གྱི་དོན་མི་འདྲ་པའི་ཐ་དད་དུ་སོང་བ་ལ་སྐྱོན་ཅི་ཡང་མེད་དོ། །
༼ཇ༽གཉིས་པ་ཕྱོགས་དང་དམ་བཅའ་མེད་པ་རྩོད་ཟློག་གི་དོན་མིན་ཚུལ་བཤད་པ་ལ་བཅོ་ལྔ་ལས། དང་པོ་ལུང་དོན་ཁྱོད་ལྟར་རང་ལུགས་མེད་པ་མིན་པས་དེ་ཙམ་གྱིས་སྒྲུབ་མི་ནུས་པ་ནི།

༼ ༽དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ་གོང་
གི་དེ་དེ་ལྟར་ཡིན་ན་འོ་ན་རྩོད་ཟློག་ནས། རང་ལ་ཕྱོགས་དང་དམ་བཅའ་མེད་པར་བཤད་པའི་དོན་གང་ཡིན་པ་དེ་འང་ཁྱོད་ཀྱིས་བཤད་དགོས་ལ། མྱུ་གུ་དེ་ཉིད་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་མེད་དོ་ཞེས་རང་ལུགས་སུ་དམ་“བཅའ་1རྒྱུ་ཡིན་ན་ནི། རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་གཏན་ཚིགས་ཞིག་དང་། དེའི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་དཔེ་དཔེར་ན་གཟུགས་བརྙན་བཞིན་ཞེས་པའི་གཟུགས་བརྙན་གྱི་དཔེ་ཡང་རང་ལུགས་སུ་འདོད་དགོས་ལ། དེ་ལྟར་ཕྱོགས་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་དེའི་སྟེང་དུ་གྲུབ་པར་ངེས་པའི་ཆོས་ཀྱི་ཚུལ་དང་རྗེས་འགྲོ་དང་ལྡོག་པའི་ཁྱབ་པའི་ཚུལ་གཉིས་ཏེ་ཚུལ་དེ་གསུམ་ཀྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་གཏན་ཚིགས་དང་
1 ལམ་རིམ། འཆའ་

437

ལྷག་མཐོང་ལ་བསླབ་ཚགཏན་ཚིགས་དེས་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བའི་བསྒྲུབ་བྱ་དང་བསྒྲུབ་བྱ་དེ་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་
ཀྱང་མྱུ་གུ་ཆོས་ཅན་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་མེད་དེ་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དཔེར་ན་གཟུགས་བརྙན་བཞིན་ཞེས་པ་ལྟ་བུའི་སྦྱོར་བའི་ངག་ལ་བརྟེན་ནས་ཕྱི་རྒོལ་ལ་བསྐྱེད་པར་འདོད་ན་དེ་ལྟར་འདོད་པ་དེའི་ཚེ་རང་རྒྱུད་ཀྱི་མིང་དེ་ལ་སྡང་བའི་སྒོ་ནས་མིང་དེ་མི་འདོད་པ་ཙམ་དུ་ཟད་པ་ཡིན་པས་རང་རྒྱུད་འགོག་པའི་ངལ་བ་བྱས་པ་དེས་ཅི་བྱ་སྙམ་དུ་བསམ་ན། དེ་ལ་ལན་ནི་སྤྱིར་དམ་བཅའ་དང་ཕྱོགས་མེད་པར་བཤད་པ་ལའང་ཁྱེད་ཅག་གིས་ཁས་ལེན་མེད་པའི་ཤེས་བྱེད་དུ་དྲངས་པ་ལྟར་ཁས་ལེན་མེད་པའི་སྐབས་ཁྱད་པར་ཅན་ཞིག་གི་ཤེས་བྱེད་དུ་འགྲོ་བའི་ལུང་ཡང་ཡོད་ལ། རང་ལུགས་ཀྱི་ཁས་བླངས་ཡོད་པར་བཞག་དགོས་པའི་ཤེས་བྱེད་དུ་འགྲོ་བའི་ལུང་ཡང་དུ་མ་ཞིག་རྩོད་ཟློག་སོགས་སུ་གསུངས་ཡོད་པས་ན་དམ་བཅའ་མེད་ཅེས་པ་དང་ཕྱོགས་མེད་ཅེས་པ་དེ་ཙམ་ཞིག་འདྲེན་རྒྱུ་བྱུང་བས་དྲངས་ནས་ཕྱོགས་མེད་པར་བསྒྲུབ་ག་ལ་ནུས། ཏེ་
ལུང་དོན་ལ་ཤིན་ཏུ་བརྟག་དགོས་ལ་ཁས་ལེན་མེད་པའི་ཤེས་བྱེད་དུ་འགྲོ་བ་ནི་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་གིས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གཟིགས་པའི་ངོར་ཁས་ལེན་ཅི་ཡང་མེད་ཅིང་འཕགས་པའི་གཞུང་དུ་དེ་ལྟར་བཤད་པ་དུ་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །༼ཇ༽གཉིས་པ་རང་བཞིན་མེད་པའི་དམ་བཅའ་དང་རྟགས་ཡང་དག་ཡོད་ན་རང་རྒྱུད་པར་འགྱུར་སྙམ་པ་དཀའ་གནད་མཐར་ཐུག་ཡིན་པས་དོགས་པ་སླར་བཤད་པ་ནི། འོན་ཀྱང་ཁྱེད་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པའི་དམ་བཅའ་ཡོད་ན་རང་རྒྱུད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་པའི་དོགས་པ་དེ་ལྟར་སྐྱེ་བ་ནི་ཤིན་ཏུ་བདེན་པ་ཞིག་སྟེ།དོན་འདི་ནི་ཆེས་ཤིན་ཏུ་ཕྲ་བའི་དཀའ་གནས་སུ་སྣང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ཕྲ་བའི་དཀའ་གནས་དེའི་ལན་ནི་འོག་ཏུ་༼ཇ༽རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་དང་སྔ་རྒོལ་ཕྱི་རྒོལ་གཉིས་ཀྱི་མཐུན་གྲུབ་ཀྱི་རྟགས་དང་དཔེ་ཡང་དག་མེད་པས་རང་རྒྱུད་པར་མི་རུང་ཚུལ། །༼ ༽རང་ལུགས་འཇོག་པའི་སྐབས་སུ་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །

438

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།
༼ཇ༽གསུམ་པ་རྩོད་ཟློག་གི་ལུགས་ལ་དམ་བཅའ་མེད་ཅེས་པ་ནི་དམ་བཅའི་ཚིག་རང་བཞིན་མེད་པའི་
དོན་ཡིན་གྱི་དམ་བཅའ་མེད་པའི་དོན་མིན་ཚུལ་ནི།༼ ༽ཁྱེད་ཀྱིས་རྩོད་ཟློག་གི་དོན་ཇི་ལྟར་ཡིན་འཆད་དགོས་ཟེར་བ་སོགས་དྲིས་པ། དེ་ལ་ལན་རྩོད་ཟློག་ལས། དམ་བཅའ་མེད་པར་གསུངས་པ་ནི། དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་དོ་ཞེས། །དབུ་མ་པས་སྨྲས་པ་དེ་ལ་དངོས་སྨྲ་བས་འོ་ན་དབུ་མ་པ་ཁྱོད་ཀྱི་དེ་ལྟར་དམ་འཆའ་བའི་ཚིག་དེ་ལ་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་ཡོད་དམ་མེད་ཚིག་དེ་ལ་དེ་འདྲའི་རང་བཞིན་ཡོད་ན་ནི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ལ་དེ་འདྲའི་རང་བཞིན་དགོས་པས་དེ་འདྲའི་རང་བཞིན་མེད་པ་དེ་མི་འཐད་ལ།དེ་འདྲའི་ཚིག་ལ་རང་བཞིན་དེ་འདྲ་མེད་ན་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ལ་དེ་འདྲའི་རང་བཞིན་ཡོད་པ་ཁྱོད་ཀྱིས་འགོག་པར་མི་ནུས་སོ་ཞེས་བརྩད་པ་དེ་ལས་འཕྲོས་པ་ཡིན་ལ། རང་བཞིན་དེ་འདྲ་མེད་པ་ལ་ཡང་དགག་སྒྲུབ་ཀྱི་བྱ་བྱེད་འཐད་པར་འགྱུར་བའི་ཚུལ་ནི་སྔར་གོང་དུ་རྩོད་ཟློག་རྩ་འགྲེལ་དྲངས་པ་ལྟར་ཡིན་ནོ། །རྒྱུ་མཚན་དེས་ན་དམ་བཅའ་ཡོད་མེད་རྩོད་པ་ནི་སྤྱིར་དམ་བཅའ་ཡོད་མེད་ཙམ་ཞིག་རྩོད་པ་མ་ཡིན་གྱི། འདིར་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ལ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་མེད་དོ་ཞེས་དབུ་མ་པས་དམ་བཅས་པའི་ཚིག་དེ་ལ་དེ་འདྲའི་རང་བཞིན་ཡོད་མེད་རྩོད་པ་ཡིན་པས། ན་དེ་འདྲ་བའི་དམ་བཅས་པའི་ཚིག་དེ་ལ་དེ་འདྲའི་རང་བཞིན་ཡོད་པར་ངེད་ཀྱིས་ཁས་བླངས་ན་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ལ་ཡང་དེ་འདྲའི་རང་བཞིན་མེད་པར་དམ་བཅས་པ་དང་འགལ་བའི་སྐྱོན་ངེད་ལ་ཡོད་པ་ཡིན་ནའང་། ངེད་དམ་བཅའ་བའི་ཚིག་དེ་ལ་རང་བཞིན་དེ་ལྟར་མི་འདོད་པས་དངོས་སྨྲ་བས་སྨྲས་པའི་སྐྱོན་དེ་ང་ལ་མེད་ཅེས་པའི་དོན་ཡིན་པས་རྩོད་ཟློག་གི་ལུང་དེ་སྤྱིར་དམ་བཅའ་མེད་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་ཙམ་དུ་གཏན་ནས་མི་རུང་ཞིང་དེ་འདྲའི་ཚིག་དང་ཚིག་དེའི་བརྗོད་བྱའི་དངོས་པོ་གཉིས་ལ་དེ་འདྲའི་རང་བཞིན་མེད་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་འགྲོ་ལ་དེ་འདྲའི་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་སོང་བའི་ཚེ་དེ་གཉིས་མེད་པ་ཙམ་གྱི་ཤེས་བྱེད་དུ་མི་འགྲོ་སྟེ།དེ་འདྲའི་རང་བཞིན་

439

ལྷག་མཐོང་ལ་བསླབ་ཚམེད་པ་དང་སྤྱིར་མེད་པ་གཉིས་ཁྱད་པར་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བའི་ཕྱིར་རོ། །༼ཇ༽བཞི་པ་མངོན་སུམ་སོགས་ཀྱི་དམིགས་པ་མེད་པར་བཤད་པ་ཡང་དམིགས་བྱ་དམིགས་བྱེད་རང་བཞིན་མེད་པའི་དོན་ཡིན་པས་གཞལ་བྱ་དང་ཚད་མ་མེད་པར་བསྟན་པ་མིན་པ་ནི།༼ ༽དེ་ནས་གོང་གི་རྩོད་ཟློག་གི་ལུང་དེའི་འཕྲོས་སུ་གལ་ཏེ་མངོན་སུམ་ལ་སོགས་པའི། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་མངོན་སུམ་ལ་སོགས་པའི་ཚད་མས་གཞལ་བྱ་འགའ་ཡང་དམིགས་པ་མེད་པར་གསུངས་པ་དེའི་དོན་འང་། སྔར་གོང་དུ་ཚིག་གསལ་གྱི་ལུང་དྲངས་པ་དེར་བཤད་པ་ལྟར་ཚད་མ་དང་གཞལ་བྱ་གཉིས་ལ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་དམིགས་བྱ་གཞལ་བྱ་དང་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་དམིགས་བྱེད་ཚད་མ་མེད་པར་སྟོན་པ་ཡིན་གྱི། རྒྱུ་རྐྱེན་ལ་རྟེན་ཅིང་ལྟོས་ནས་འབྱུང་བའི་མངོན་སུམ་དང་རྗེས་དཔག་གི་ཚད་མ་དང་གཞལ་བྱ་གཏན་མེད་པར་སྟོན་པ་མིན་ནོ། །དེ་ཡང་དངོས་སྨྲ་བ་ཁོ་བོའི་བསམ་པ་ལ་དངོས་པོའི་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་མཚན་ཉིད་མངོན་སུམ་གྱི་ཚད་མས་གྲུབ་ནས་དངོས་པོའི་རང་གི་མཚན་ཉིད་དེ་འདྲ་འགོག་ན་ནི་འཐད་པ་ཞིག་ཏུ་འདྲ་ནའང་། དབུ་མ་པས་ནི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པའོ་ཞེས་སྨྲ་བ་ཡིན་ལ་དེ་ལྟར་སྨྲ་བའི་ཚེ་ན། མངོན་སུམ་གྱི་ཚད་མ་དང་ཚད་མ་དེས་ཡུལ་འཇལ་བ་ཡང་དངོས་པོའི་ནང་དུ་འདུས་པ་ཡིན་པས་ན་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པར་སོང་ཕྱིན་ཆད་ཚད་མ་དང་གཞལ་བྱ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པར་འགྲོ་དགོས་ལ། རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པར་སོང་བ་དེ་ལྟ་ཡིན་ན་ཚད་མ་དང་གཞལ་བྱ་གཏན་མེད་དགོས་པ་ཡིན་པས་ཚད་མ་དེས་དངོས་པོའི་རང་གི་མཚན་ཉིད་དེ་འགོག་མི་ནུས་པས་ན་མི་འགོག་གོ་སྙམ་དུ་བསམ་པ་ཡིན་ཏེ་སྔ་མའི་རྩོད་ཟློག་གི་གཞུང་དེ་ནི། རྩོད་ཟློག་ལས། དངོས་སྨྲ་བས་རེ་ཞིག་དངོས་པོའི་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་བའི་རང་བཞིན་མངོན་སུམ་གྱི་ཚད་མས། །དམིགས་ཤིང་གྲུབ་ནས་ཚད་མ་དེས་ཟློག་པར་བྱེད་པ་འཐད་པ་ཞིག་ཡིན་

440

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

ན། །ཡང་མངོན་སུམ་གང་གིས་དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་དེ་འདྲ་དམིགས་ཤིང་གྲུབ་པར་འགྱུར་བའི། །མངོན་སུམ་དེ་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པས་ན་མེད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བརྩད་
པར་གསུངས་པ་དེའི་ལན་དུ་གསུངས་པ་ཡིན་ལ། དངོས་སྨྲ་བའི་རྩོད་པ་བཀོད་པའི་གཞུང་དེའི་འགྲེལ་པར་ཡང་། དངོས་སྨྲ་བ་ན་རེ་གལ་ཏེ་དབུ་མ་པ་ཁྱོད་ཀྱིས་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་མངོན་སུམ་གྱི་ཚད་མས་དམིགས་ཤིང་གྲུབ་ནས་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པའོ། །ཞེས་ཟློག་པར་བྱེད་ན་ནི་རུང་བ་ཞིག་ཡིན་ན་ཡང་མངོན་སུམ་དེས་གྲུབ་པ་དེ་ཡང་འཐད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། མི་འཐད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན་དེ་ཡང་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ཅེས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ནང་དུ་ནི་མངོན་སུམ་གྱི་ཚད་མ་ཡང་འདུས་པའི་ཕྱིར་ན་མངོན་སུམ་དེ་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པར་སོང་བ་ཡིན་ལ། ཚད་མ་དེས་དངོས་པོའི་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ལ་དམིགས་པར་བྱེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པར་སོང་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་དེ་གཉིས་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པར་སོང་བ་དེའི་ཕྱིར་ཚད་མ་དེས་དངོས་པོའི་རང་བཞིན་དེ་འདྲ་དམིགས་པ་ཞིག་གཏན་ནས་མེད་པར་སོང་བ་ཉིད་དོ། །དེ་ལྟར་ཚད་མ་དེས་རང་བཞིན་དེ་མི་དམིགས་ཤིང་མ་གྲུབ་ན་ཚད་མ་དེས་དངོས་པོའི་རང་བཞིན་དེ་འགོག་པར་ཡང་མི་འཐད་པ་ཡིན་པས་ན། ཚད་མ་དེས་དེ་འགོག་པ་མི་འཐད་པ་དེ་ལ་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པའོ། །ཞེས་དབུ་མ་པ་ཁྱོད་ཀྱིས་སྨྲས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་འཐད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །༼ཇ༽ལྔ་པ་བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ་ལས་ཀྱང་སྟོང་ཉིད་འདོད་པར་བཤད་པས་ལུགས་མེད་པར་བཤད་པ་མིན་པ་ནི།༼ ༽ཡང་བཞི་བརྒྱ་པ་ལས། ཡོད་དང་མེད་དང་ཡོད་མེད་ཅེས། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་དོན་ནི་བཞི་བརྒྱ་པ་དེའི་འགྲེལ་པ་ལས་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་སྨྲ་བའི་དབུ་མ་པ་ལ་ཤིན་ཏུ་ཡུན་རིང་

441

ལྷག་མཐོང་ལ་བསླབ་ཚཔོས་གླགས་བལྟས་ཀྱང་གླགས་རྙེད་པའི་སུན་འབྱིན་བརྗོད་པར་མི་ནུས་པའི་དོན་ཡིན་པར་བསྟན་པ་ཡིན་ལ། ཁྱེད་ཅག་ཁས་ལེན་ཅི་ཡང་མེད་པར་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ཉིད་དུའང་མི་འདོད་དོ་ཞེས་སྨྲ་བས་ན་ལུང་དེ་དག་དང་ཆེས་འགལ་བ་ཡིན་པས་ལུང་དེ་དག་ཁྱེད་ཅག་ཁས་ལེན་ནམ། འདོད་པ་གང་ཡང་མེད་པའི་ཁུངས་སུ་འདྲེན་པ་ཇི་ལྟར་རུང་སྟེ་མི་རུང་ངོ་། །༼ཇ༽དྲུག་པ་འཇུག་འགྲེལ་གྱིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་མིང་ཙམ་གྱི་བཏགས་ཡོད་དུ་འདོད་པར་བཤད་པས་ལུགས་མེད་མིན་ཚུལ་ནི།

༼ ༽ཚུལ་དེ་ཡང་འཇུག་འགྲེལ་ལས། རྒྱུ་མཚན་གང་གི་ཕྱིར་དངོས་པོ་
ཐམས་ཅད་བཏགས་པར་ཡོད་པར་སྨྲ་བའི་དབུ་མ་པ་ངེད་རྣམས་ལ་ནི་འདི་ལྟར་གལ་ཏེ་དངོས་སྨྲ་བ་དངོས་པོ་དེ་ཡོད་པས་ན་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་ལྟར་སྨྲ་བ་དང་ཡང་དངོས་པོ་མེད་པར་སྨྲ་བ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པས་གཏན་མེད་དུ་སྨྲ་བ་ན་དེ་གཉིས་ཀའང་རྟག་ཆད་ཀྱི་མཐའ་གཉིས་སུ་སྨྲ་བ་ཡིན་པས་ད་ལྟར་ཁྱེད་ཅག་མཐའ་གཉིས་སུ་སྨྲ་བ་འདི་ནི་མི་རིགས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ན། མཐའ་གཉིས་སུ་སྨྲ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་ཁྱེད་ཀྱིས་ཚུར་སུན་འབྱིན་པ་སྨྲ་བ་དང་དབུ་མ་པས་ཕར་སུན་འབྱིན་པ་སྨྲས་པའི་ལན་སྨྲ་བར་བྱེད་པ་དེས་ནི་དབུ་མ་པ་ལ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་གླགས་མི་རྙེད་དོ། །དེ་ཡང་ཇི་སྐད་དུ། འཕགས་པ་ལྷས་ཡོད་དང་མེད་དང་ཞེས་སོགས་རྐང་པ་བཞི་དྲངས་ནས་གསུངས་སོ། །༼ཇ༽བདུན་པ་དེས་ན་རྫས་ཡོད་མེད་པས་བཏགས་ཡོད་འདོད་པ་ལ་དངོས་པོ་བདེན་སྨྲས་མི་གནོད་པ་དང་གཉིས་སུ་སྨྲ་བས་མི་གནོད་པར་བཤད་པས་ལུགས་མེད་མི་རུང་བ་ནི།

དེ་ལྟར་གསུངས་པའི་དོན་ཡང་དངོས་པོ་རྣམས་ལ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རྫས་ཡོད་ཁེགས་པའི་བཏགས་ཡོད་དུ་འདོད་པའི་དབུ་མ་པ་རྣམས་ལ་གལ་ཏེ་དངོས་པོ་ཡོད་པར་སྨྲ་བའི་ཚེ་ན་དངོས་པོ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པར་འདོད་པ་རྟག་པའི་མཐའ་སྨྲ་བ་དང་། ཡང་གལ་ཏེ་དངོས་པོ་མེད་པར་སྨྲ་བ་དག་ནི་གཟུགས་སོགས་ཀྱི་དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་དོན་བྱེད་པ་ཐམས་

442

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

ཅད་ཁེགས་པར་འདོད་པ་ཆད་པའི་མཐར་སྨྲ་བ་ཡིན་པས་མཐར་སྨྲ་བ་དེ་གཉིས་ཀྱིས་སུན་མི་ཕྱིན་པ་སྟེ་འབྱིན་མི་ནུས་པའི་ཤེས་བྱེད་དུ་ཡོད་དང་མེད་དང་ཞེས་སོགས་ལུང་དྲངས་པ་ཡིན་པས་ན་ལུང་དེ་དབུ་མ་པ་ལ་རང་གི་ལུགས་མེད་པའི་ཁུངས་སུ་བྱེད་མི་རུང་ལ། རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་དང་གཏན་མེད་པ་ལ་སོགས་པ་མཐའ་དེ་གཉིས་ཀ་དང་གཉིས་ཀ་མིན་པའི་མཐའ་བཞིར་སྨྲ་བའི་ཕྱོགས་ཀྱང་རྟག་ཆད་ཀྱི་མཐའ་གཉིས་སུ་སྨྲ་བའི་ཕྱོགས་ལྟ་བུ་ཡིན་པར་ཡང་སྔར་འཇུག་འགྲེལ་གྱི་ཁུངས་སུ་བཞི་བརྒྱ་པའི་ལུང་དྲངས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཤིན་ཏུ་གསལ་བར་ཐོན་པ་ཡིན་པས་ན་སྔར་གོང་དུ་མུ་བཞི་འགོག་པའི་ཚུལ་དང་ཡོད་མེད་དུ་སྨྲ་བའི་མཐའ་གཉིས་སེལ་ཚུལ་གྱི་སྐབས་སུ་བཤད་ཟིན་པ་བཞིན་ཡིན་ནོ། །
༼ཇ༽བརྒྱད་པ་འདིའི་དངོས་མེད་མཐོང་བས་གྲོལ་བར་བཤད་པ་དོན་བྱེད་ནུས་མེད་ཀྱི་ཆད་ལྟ་མིན་ཚུལ་༼ ༽ཡང་དེའི་རྗེས་སུ་རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་པ་ལས་གསུངས་པ་དེའི་དོན་ནི་ལུང་དེའི་འགྲེལ་པར། དུས་གང་གི་ཚེ་གོང་དུ་བཤད་པ་དེ་ལྟར་༼ཇ༽སྭ་བྷཱ་ལྭ་སྟེ་རང་བཞིན་ནམ་དངོས་པོ་སྟེ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པ་མེད་པ་སྟེ་བློ་ངོར་གྲུབ་པས་ན་བདག་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་དང་གཞན་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་གཉིས་གྱི་ཕྱོགས་མི་སྲིད་པར་བློ་ངོར་གྲུབ་ལ་དེ་ལྟར་བློ་ངོར་གྲུབ་པའི་དུས་དེའི་ཚེ་དེ་ལྟར་མཐོང་བའི་རྣལ་འབྱོར་པ་རྣམས་ཀྱི་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པའི་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ནི་ངེས་པ་ཁོ་ནར་འགག་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་ཕྱོགས་མེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་དུ་དངོས་པོ་མེད་པས་ཞེས་གསུངས་ལ། དངོས་པོ་མེད་པའི་དངོས་པོ་དེ་ཡང་རང་གི་མཚན་ཉིད་དམ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ལ་དངོས་པོར་བཞག་པ་དེ་ཉིད་ཡིན་ཏེ།དེ་མིན་པར་དོན་བྱེད་པ་ལ་བྱས་ན་དེ་མེད་པར་མཐོང་༼ཇ༽བའི་ཤེས་པ་ཆད་ལྟ་ཡིན་པས་ནི་ཉོན་མོངས་འགག་པར་གསུངས་པ་དང་འགལ་བས་སོ། །༼ཇ༽དགུ་པ་བདེན་གྲུབ་གྱི་དངོས་པོ་ཁས་ལེན་ན་རྟག་ཆད་དུ་འགྱུར་གྱི་ཁས་

443

ལྷག་མཐོང་ལ་བསླབ་ཚལེན་ཀུན་ལ་མ་ཡིན་པ།༼ ༽རྒྱུ་མཚན་དེས་ན་དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་དངོས་པོ་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱོགས་༼ཇ༽ཏེ་དམ་བཅའ་འམ་བསྒྲུབ་བྱ་༼ ༽མེད་པ་དེ་ལ་ཕྱོགས་མེད་པར་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། ལུང་དེའི་གོང་དུ་རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་པའི་འགྲེལ་པ་ལས་རྟོག་གེ་བ་གང་དག་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བའི་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་ཚུལ་ཟབ་མོ་འདིའི་གཏིང་
མ་དཔོགས་ཤིང་དེ་མ་དཔོགས་པས་དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་མཚན་ཉིད་ཡོངས་སུ་བློས་རྟོག་ཅིང་འཛིན་པར་བྱེད་པའི་རྟོག་གེ་པ་༼ཇ༽འདི་དམ་བཅའ་ཡིན་པས་༼ ༽དེ་དག་ལ།ནི་དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་ཞེན་པའི་སྒོ་ནས་ཁས་ལེན་པ་ཡོད་ལ་དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་ཁས་ལེན་པ་ཡོད་ན་ནི། ངེས་པ་ཁོ་ནར། བདག་དང་གཞན་གྱི་ཕྱོགས་སུ་ཞེན་པས་འདོད་ཆགས་དང་ཞེ་སྡང་ལ་སོགས་པའི་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བ་ཡི། །གཞིའམ་རྩ་བར་གྱུར་པའི་ལྟ་བ་མི་བཟད་པ་སྟེ་འཇིགས་སུ་རུང་བ་བཅོས་སུ་མི་རུང་བའམ་ཡང་ན་དཀར་པོའི་ཕྱོགས་རྣམས་ཉམས་པར་བྱེད་པའི་མ་རུངས་པ་འཛིན་པར་བྱེད་ཅིང་། །དེ་ལྟར་འཛིན་པའི་ལྟ་ངན་དེ་ལས་བྱུང་བ་བདག་གཞན་རིས་སུ་བཅད་པའི་རྩོད་པ་ཆེན་པོར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་དངོས་པོ་ལ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་སྒྲོ་འདོགས་པ་ལ་དངོས་པོར་ཁས་ལེན་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །༼ཇ༽བཅུ་པ་གྲུབ་དོན་དབུ་མ་པ་ལ་ལུགས་མེད་པ་ལུང་གང་གི་ཡང་དོན་མིན་པ་ནི།༼ ༽རྒྱུ་མཚན་དེས་ན་གོང་གི་ལུང་དེ་དག་གིས་ནི་དབུ་མ་པ་ལ་རང་ལུགས་མེད་པར་སྟོན་པ་མ་ཡིན་པས་ན།རྩོད་ཟློག་དང་བཞི་བརྒྱ་པའི་ལུང་དྲངས་ནས་ཕྱོགས་གཞན་ཁས་བླངས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་ཚིག་གསལ་ལས་གསུངས་པ་དེའི་དོན་ནི་གོང་དུ་བཤད་པ་དེ་ལྟར་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །༼ཇ༽བཅུ་གཅིག་པ་ལུང་འདིས་ཀྱང་དགག་བྱ་འགོག་བྱེད་རང་བཞིན་མེད་པ་ལ་ཁྱོད་ཀྱིས་ཡོད་པར་བཟུང་ནས་དེ་བཀག་ཅེས་སྐུར་འདེབས་བྱེད་པ་ནི་ཡུལ་ཅན་རང་བཞིན་དུ་སྒྲོ་འདོགས་པ་ནི།༼ ༽ཡང་

444

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

ཁྱེད་ཀྱིས་ཐ་མར་དྲངས་པའི་རྩོད་ཟློག་གི་ལུང་དགག་བྱ་༼ཇ༽སྒྲོ་འདོགས་རང་མཚན་ཅི་ཡང་མེད་པས་ན། །ང་ནི་ཅི་ཡང་མི་འགོག་གོ །ཞེས་གསུངས་པ་དེའི་དོན་ནི་སྤྱིར་དགག་བྱ་ལ་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་གཉིས་ཡོད་པ་ལས། རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པར་སྒྲོ་འདོགས་པའི་མ་རིག་པ་དེའི་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་ཡུལ་གྱི་དགག་བྱ་ལ་བྱས་ན། དེ་འདྲའི་ཡུལ་དེ་མེད་པ་རྒྱུ་མཚན་དུ་བྱས་ནས་ཡུལ་དེ་མེད་པས་ན་མི་འགོག་ཅེས་མི་འགོག་པར་གསུངས་པར་འགྱུར་བས་ན་དེ་ལྟར་གསུངས་མི་རིགས་པ་ཡིན་པས། འདི་ཡུལ་གྱི་དགག་བྱ་ལ་མི་བྱེད་པར་ཡུལ་ཅན་གྱི་དགག་བྱ་སྒྲོ་འདོགས་ཉིད་ལ་བྱའོ། །སྒྲོ་འདོགས་ལ་བྱེད་ཚུལ་ཡང་། རྩོད་ཟློག་དེའི་འགྲེལ་པར་འགོག་བྱེད་ཀྱང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་གསུངས་པ་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་ན་དགག་བྱ་སྒྲོ་འདོགས་དང་འགོག་བྱེད་གཉེན་པོ་དེ་གཉིས་མེད་པ་ནི་སྤྱིར་མེད་པ་ཙམ་མིན་གྱི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མེད་པ་ལ་བྱའོ། །དེ་ལྟར་དེ་གཉིས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་དགག་བྱ་དང་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་འགོག་བྱེད་མེད་པ་ཡིན་པ་ལ་དངོས་སྨྲ་པ་ཁྱོད་ཀྱིས་དེ་ལྟར་ཡོད་པར་བཟུང་ནས་དབུ་མ་པ་འདིས་དགག་བྱ་འདི་བཀག་གོ། ཞེས་དངོས་སྨྲ་བ་ཁྱོད་ཀྱིས་ང་ལ་སྐུར་བ་བཏབ་བོ་ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་གྱི། དགག་བྱ་སྒྲོ་འདོགས་དང་འགོག་བྱེད་གཉེན་པོ་དེ་གཉིས་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུའི་རྟེན་འབྲེལ་དུ་མི་བཞེད་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཚུལ་རྩོད་ཟློག་ལས། དཔེར་ན་སྤྲུལ་པའི་མི་ལ་སོགས་པ་ཡིས་ནི་སྤྲུལ་པའི་དམག་ལ་སོགས་པ་འགོག་པ་དང་། །སྒྱུ་མ་ཡི་ནི་འཕྲུལ་ལ་མཁས་པའི་སྐྱེས་བུ་ཡིས། །སྒྱུ་མའི་དམག་གིས་སྒྱུ་མའི་དམག་གཞན་འཇོམས་ཤིང་འགོག་པར་བྱེད་པ་ལྟར། །འགོག་བྱེད་ཀྱི་གཉེན་པོ་རྟེན་འབྲེལ་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུ་དེས་དགག་བྱ་སྒྲོ་འདོགས་རྟེན་འབྲེལ་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུ་དེ་འགོག་པ་འདི་ཡང་གོང་གི་དཔེ་སྤྲུལ་པ་དང་སྒྱུ་མ་དེ་བཞིན་དུ་འགྱུར་རོ། །ཞེས་དང་གལ་ཏེ་སྨིག་རྒྱུ་ཆུར་འཛིན་པའི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་འཛིན་པ་དེ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་ན་དེ། །རྒྱུ་རྐྱེན་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་བར་

445

ལྷག་མཐོང་ལ་བསླབ་ཚམི་འགྱུར་རོ། །གལ་ཏེ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་འཛིན་པ་གང་ཞིག་རྒྱུ་རྐྱེན་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་བ་ཞིག་ཡིན་ན་ནི། །བརྟེན་ནས་འབྱུང་བ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ཉིད་མ་ཡིན་ནམ།སྟེ་དེ་འདྲའི་སྟོང་པ་ཉིད་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་འཛིན་པ་དེ་ཉིད་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་ཞིག་ཡིན་ན། །འཛིན་པ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་དེ་ལ་སྟེ་དེའི་ཆེད་དུ་གང་ཟག་སུ་ཡིས་བཟློག།ཏེ་སུས་ཀྱང་བཟློག་པར་མི་ནུས་སོ། །དེ་ལྟར་དོན་ལྷག་མ་སྒྱུ་མ་ལ་རྟར་འཛིན་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ལའང་ཚུལ་ “གང་1གི་དེ་བཞིན་དུ་སྦྱར་བར་བྱ་བ་ཡིན་ལ། །རྒྱུ་མཚན་དེ་འི་ཕྱིར་ངེད་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་དོན་ཁས་ལེན་པ་ལ་ཀླན་ཀ་གོང་གི་དེ་འཇུག་པའི་སྐྱོན་མེད་དོ། །ཞེས་སྨིག་རྒྱུ་ལ་ཆུར་འཛིན་པའི་འཛིན་པ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་དེ་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཡོད་ན་རང་གི་རྒྱུ་རྐྱེན་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་བ་མི་རུང་བར་འགྱུར་བ་དང་། དེ་འདྲའི་འཛིན་པ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་དེ་སུས་ཀྱང་བཟློག་ཏུ་མི་རུང་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །
༼ཇ༽བཅུ་གཉིས་པ་རང་རྒྱུད་ཀྱི་དམ་བཅའ་མེད་པར་བཤད་པ་ནི།༼ ༽ཡང་གོང་དུ་ཁྱེད་ཀྱིས་དྲངས་བའི་ཚིག་གསལ་ལས་རང་ལ་དམ་བཅའ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་གསུངས་པ་དེ་འང་རང་ལུགས་མེད་པའི་ཁུངས་སུ་འགྲོ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། ལུང་དེ་ནི་དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བ་ལ་རང་རྒྱུད་ཀྱི་དམ་བཅའ་མེད་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །༼ཇ༽བཅུ་གསུམ་པ་ཁོ་བོ་ལ་ཁྱོད་ལྟར་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་ཕྱོགས་མེད་ཚུལ་༼ ༽ཡང་ཁྱོད་ཀྱིས་དྲངས་པའི་འཇུག་པ་ལས་སུན་འབྱིན་པས་སུན་དབྱུང་བྱ་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ཕྱོགས་མེད་པར་གསུངས་པ་ནི། དབུ་མ་པའི་རང་ལུགས་ལ་སུན་དབྱུང་བྱ་དང་སུན་འབྱིན་བྱེད་གཉིས་ཀ་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་པར་འདོད་པ་ཡིན་པས་དངོས་སྨྲ་བ་ཁྱེད་ཅག་རྒྱུ་འབྲས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་འདོད་པ་ལ་སྟེ་དེ་ལྟར་འདོད་པའི་སྟེང་ནས་ངེད་ལ་ཕྲད་ནས་སམ། མ་ཕྲད་པར་རྒྱུས་འབྲས་བུ་བསྐྱེད་པར་བྱེད་
1 མཆན་བཞི་དེབ། གོང་

446

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

ཅེས་རིགས་པའི་བརྟག་པ་བྱས་ནས་བཀག་པའི་སུན་འབྱིན་དེ་ཁོ་བོ་ཅག་དབུ་མ་པ་ལ་མི་འཇུག་སྟེ་ཁོ་བོ་ཅག་དངོས་པོ་གང་ཡང་རིགས་པས་བརྟག་བཟོད་དུ་འདོད་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་གྱི། རང་ལུགས་མེད་པའི་དོན་ནི་གཏན་ནས་མ་ཡིན་ཏེ།འཇུག་པའི་ལུང་དེའི་འགྲེལ་པ་ལས། དབུ་མ་པ་ཁོ་བོ་ཅག་གི་ཕྱོགས་སམ་ལུགས་ལ་རིགས་པས་བརྟགས་ནས་འགོག་པའི་ཚུལ་དེས་ཁྱོད་ལ་བཀག་པ་ལྟར་སྐྱོན་དུ་འཇུག་ཚུལ་ལ་མཚུངས་པར་ཐལ་བར་མི་འགྱུར་ཏེ། རྒྱུ་མཚན་གང་གི་ཕྱིར་ན་ཁྱེད་ཅག་གིས་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་འདོད་པ་ལ་དཔྱད་པ་དེ་འཇུག་ལ་ཁོ་བོ་ཅག་གི་ཕྱོགས་སམ་ལུགས་ལ་ནི་སུན་འབྱིན་པར་བྱེད་པ་དེས་སུན་དབྱུང་བར་བྱ་བ་དེ་དང་ཕྲད་ནས་ཀྱང་སུན་འབྱིན་པར་མི་བྱེད་པ་ཉིད་ཡིན་ལ་སུན་འབྱིན་པར་བྱེད་པ་དེས་སུན་དབྱུང་བར་བྱ་བ་དེ་དང་མ་ཕྲད་པར་ཡང་སུན་འབྱིན་པར་མི་བྱེད་པ་ཉིད་ཡིན་དེ། དེའི་རྒྱུ་མཚན་ནི་སུན་དབྱུང་བར་བྱ་བ་དང་སུན་འབྱིན་པར་བྱེད་པ་གཉིས་ཀ་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར་ན་རྒྱུས་འཕྲད་པ་དང་མ་འཕྲད་པ་གང་གིས་འབྲས་བུ་སྐྱེད་པར་བྱེད་སྙམ་དུ་དཔྱོད་པའི་བསམ་པས་སྐྱེད་པའི་རྣམ་གཞག་མི་བྱེད་དོ། །ཞེས་དངོས་སྨྲ་བས་བཀོད་པའི་རིགས་པས་བརྟག་པ་མི་འཇུག་པའི་རྒྱུ་མཚན་དུ་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་པ་བཀོད་པ་ཡིན་ཀྱི། ངེད་ལ་ཁས་ལེན་ཅི་ཡང་མེད་དོ་ཞེས་ཁས་ལེན་མེད་པ་རྒྱུ་མཚན་དུ་མ་བཀོད་པའི་ཕྱིར་དང་། རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་དེ་འདྲའི་དཔྱད་པ་མི་འཇུག་པ་དེའི་ཤེས་བྱེད་དུ་ཡུམ་གྱི་མདོ་དྲངས་པ་ལས། ཤཱ་རིའི་བུས་རབ་འབྱོར་ལ་འདི་སྐད་དུ་སྐྱེས་པ་དང་མ་སྐྱེས་པའི་ཆོས་གང་གིས་མ་སྐྱེས་པའི་ཆོས་ཀྱི་ཐོབ་པ་འཐོབ་ཅེས་དཔྱད་ནས་དྲིས་པའི་ཚེ་ན། རབ་འབྱོར་གྱིས་སྐྱེས་པའི་ཆོས་ཀྱིས་མ་སྐྱེས་པའི་ཆོས་ཐོབ་པ་ཡང་མ་འཐོབ་ལ་མ་སྐྱེས་པའི་ཆོས་ཀྱིས། མ་སྐྱེས་

447

ལྷག་མཐོང་ལ་བསླབ་ཚཔའི་ཆོས་ཀྱི་ཐོབ་པ་ཡང་མ་འཐོབ་ཅེས་དེ་གཉིས་ཀས་མ་སྐྱེས་པའི་ཆོས་ཀྱི་འཐོབ་པ་འཐོབ་པ་བཀག་པ་ན།དེ་ལ་ཤཱ་རིའི་བུས་སླར་ཡང་དྲིས་པ་ནི་འོ་ན་ཐོབ་པ་དང་མངོན་པར་རྟོགས་པ་མེད་དམ་ཞེས་དྲིས་པ་ན།དེའི་ལན་དུ་རབ་འབྱོར་གྱིས་སྔར་གོང་དུ་ཡུམ་གྱི་མདོ་ཚིག་དྲངས་པ་ལྟར་ཐོབ་པ་དང་མངོན་པར་རྟོགས་པ་དེ་གཉིས་ཡོད་མོད་ཀྱི་འོན་ཀྱང་ཁྱོད་ཀྱིས་བརྟགས་པའི་མཐའ་གཉིས་བཀོད་པའི་བརྟག་པའི་མཐའ་གཉིས་པོ་གང་རུང་སོང་བ་ཉིད་ཀྱི་ཚུལ་གྱིས་ནི་ཐོབ་པ་དང་མངོན་པར་རྟོགས་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་ཐོབ་པ་དང་རྟོགས་པ་དེ་གཉིས་པོ་ཡང་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་ཙམ་དུ་ཡིན་གྱི་དོན་དམ་པར་ནི་མེད་དོ་ཞེས་གསུངས་པ་དེ་ཉིད་དཔེར་མཛད་ནས་དཔེ་དེས་མཚོན་ཏེ་རྣམ་གཞག་ཐམས་ཅད་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པ་དང་དོན་དམ་པར་མེད་པ་དེ་ལྟར་ཁས་བླང་བར་བྱ་དགོས་པར་གསུངས་ཏེ། འཇུག་འགྲེལ་ལས། ཡུམ་གྱི་མདོ་འདིས་ཇི་ལྟར་རྟག་པ་དང་ཆད་པའི་མཐའ་གཉིས་སུ་དེ་སྟེ་གཉིས་པོ་གང་རུང་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་སྐྱེས་པའི་ཆོས་ཀྱིས་ཐོབ་པ་འཐོབ་པའམ་མ་སྐྱེས་པའི་ཆོས་ཀྱིས་ཐོབ་པ་འཐོབ་པ་གཉིས་ཀར་བཀག་ཅིང་། མཐའ་དེ་གཉིས་ཀྱིས་བརྟགས་པ་བྱས་ནས་ཁས་ལེན་པ་དེ་ཉིད་ཀྱང་དངོས་པོ་སྟེ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་མེད་པ་ཞིག་ལ་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བརྟགས་ཤིང་མ་དཔྱད་པར་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་ཙམ་དུ་ཐོབ་པ་ཡོད་པར་ཁས་བླངས་པ་དེ་བཞིན་དུ་འདིར་གང་ཡང་སུན་དབྱུང་བར་བྱ་བ་དང་གང་གིས་སུན་འབྱིན་པར་བྱེད་པ་དག་ཀྱང་ཕྲད་ནས་སུན་འབྱིན་པའམ་མ་ཕྲད་པར་སུན་འབྱིན་པ་གང་ཡང་མ་ཡིན་མོད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་དེ་ལྟར་མ་དཔྱད་པར་ཐ་སྙད་ཙམ་དུ་སུན་འབྱིན་པར་བྱེད་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་སུན་དབྱུང་བར་བྱ་བ་དེ་ཉིད་སུན་འབྱིན་པར་བྱེད་དོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་ཕྲད་མ་ཕྲད་གཉིས་ཀྱི་རིགས་པའི་བརྟག་པ་བྱས་ན་སུན་དབྱུང་བྱ་དང་སུན་འབྱིན་བྱེད་གཉིས་པོ་ཕྲད་པ་དང་མ་ཕྲད་པ་དེ་གཉིས་པོ་གང་ལ་ཡང་སུན་འབྱིན་

448

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

པ་མེད་ཀྱང་བརྟག་པ་དེས་སྤྱིར་སུན་འབྱིན་པ་ཡོད་པ་ཙམ་མི་ཁེགས་པ་ཡིན་པས་ན་ཐ་སྙད་དུ་གཞན་ཕྱོགས་སུན་འབྱིན་པ་ཁས་བླངས་དགོས་པར་གསལ་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །༼ཇ༽བཅུ་བཞི་པ་དེར་མ་ཟད་རྟགས་ཡང་དག་གི་དམ་བཅའ་འམ་ཕྱོགས་སམ་བསྒྲུབ་བྱ་བསྒྲུབ་པར་བཤད་པ་ནི།

༼ ༽གོང་གི་དེར་མ་ཟད་གཏན་ཚིགས་ཀྱིས་བསྒྲུབ་བྱ་འགྲུབ་པའང་སློབ་
དཔོན་ཟླ་གྲགས་བཞེད་པ་ཡིན་ཏེ། སྔར་གོང་དུ་འཇུག་འགྲེལ་དྲངས་པའི་ལུང་དེའི་མཇུག་དེ་མ་ཐག་ཏུ་འདི་སྐད་གསུངས་ཏེ་གཞན་ཡང་། དཔེ་ཇི་ལྟར་ཞེ་ན་འདི་ལྟར་སྨྲ་བ་པོ་ཁྱོད་ཀྱིས་ཆུའི་ནང་དུ་ཉི་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་གཟུགས་བརྙན་ཤར་བ་མཐོང་བ་ལ་བརྟེན་ནས་ཉི་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་དངོས་ལ་ཇི་ལྟར་ཡོད་པའི་སྐྱོན་ཡོན་གྱི་ཁྱད་པར་གཟས་བཟུང་བ་དང་སྤྲིན་གྱིས་བསྒྲིབས་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ནི། །ི ཆུ་ནང་དུ་ཤར་བའི་ཉི་མའི་གཟུགས་བརྙན་ལ་ཡང་གཟས་བཟུང་བ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པ་དེ་འདྲ་བ་རྣམས་ཉི་མ་གཟས་བཟུང་བ་ལ་སོགས་པའི་དུས་རྣམས་ཀྱི་ཚེ་ངེས་པར་མཐོང་བར་འགྱུར་བ་ཡིན་ལ། །དེ་ལྟར་མཐོང་བ་དེའི་ཚེ་ན་ཉི་མ་དང་ནི་ཆུ་ནང་གི་ཉི་མའི་གཟུགས་བརྙན་གཉིས་པོ་དེ་རྣམ་པར་ཕྲད་ནས་སྐྱེ་བ་དང་མ་ཕྲད་པར། །སྐྱེ་ཞེས་བརྟགས་དོན་འཚོལ་བའི་རིགས་པས་བརྟགས་ཤིང་བཙལ་ན་ཉི་མའི་གཟུགས་བརྙན་དེ་སྐྱེ་བར་མི་རིགས་མོད་ཀྱི་འོན་ཀྱང་དེ་ལྟར་མ་དཔྱད་པར་ཉི་མ་ལ་བརྟེན་ནས་འཇིག་རྟེན་གྲགས་པའི་ཐ་སྙད་ཀྱིས་བཞག་བའི་སྐྱེ་བ་ཙམ་གྱི་གཟུགས་བརྙན་ཞིག་འབྱུང་ཞིང་འགྲུབ་པར་འགྱུར་ཞིང་། །ཐ་སྙད་དེས་ཀྱང་རང་གི་འདོད་པའི་དོན་བསྒྲུབ་ནུས་ཏེ། གཟུགས་བརྙན་མི་བདེན་བཞིན་དུའང་མེ་ལོང་ལྟ་བུ་ལ་བལྟ་བ་པོ་རང་གི་བྱད་བཞིན་དངོས་ཀྱི་སྐྱོན་སྦྱང་བ་ལ་སོགས་པའི་སྒོ་ནས་མཛེས་པར་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། །དུ་མེ་ལོང་ལ་བལྟས་པ་ན་དེ་ལ་
ཤར་བའི་རང་གི་བྱད་ཀྱི་གཟུགས་བརྙན་ལ་བརྟེན་ནས་བྱད་བཞིན་གྱི་ནག་ནོག་ལ་སོགས་པའི་དྲི་མ་ཤེས་ནས་སྦྱང་བ་ལ་སོགས་པའི་དོན་བྱེད་པའི་ནུས་པ་དེ་ནི་གཟུགས་བརྙན་དེ་ལ་ཡོད་པའི་དཔེ་ཇི་ལྟར་

449

ལྷག་མཐོང་ལ་བསླབ་ཚཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་དོན་གྱི་སྐབས་འདིར་ཡང་ཤེས་རབ་གདོང་། །པ་དང་འདྲ་བའི་དྲི་མ་མ་རིག་པ་དེ་སྦྱང་བར་བྱ་བ་ལ་དེ་སྦྱང་བའི་ནུས་པ་གང་ལ་ཡོད་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་མཐོང་བར་གྱུར་བའི་རྟེན་འབྲེལ་དང་གཅིག་དུ་བྲལ་ལ་སོགས་པའི་གཏན་ཚིགས་ཀྱིས་ནི། །ཚུལ་བཞིན་བརྟགས་པ་ན་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་དོན་ཡོད་པར་བསྒྲུབ་པའི་འཐད་པ་འམ་ཤེས་བྱེད་དང་བྲལ་བར་མཐོང་བ་དེ་ལས་ཀྱང་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པའི་བསྒྲུབ་བྱ་རྟོགས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཇི་ལྟར་ཏེ་དཔེར་ན་གོང་དུ་བཤད་པའི་གཟུགས་བརྙན་ཞེས་བྱ་བ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཅུང་ཟད་ཅིག་ཀྱང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་ཉི་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་དང་ཕྲད་པའི་སྒོ་ནས་སྐྱེ་བའམ་མ་ཕྲད་པར་སྐྱེ་ཞེས་བྱ་བའི་བཏགས་དོན་འཚོལ་བའི་རྟོག་ཅིང་དཔྱོད་པ་འདིའི་སྒོ་ནས་བཙལ་ན་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མི་སྲིད་མོད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་རྐྱེན་གཟུགས་དངོས་ཉེ་བར་གནས་པ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་གཟུགས་བརྙན་དུ་དམིགས་ཤིང་གཟུགས་བརྙན་སྐྱེས་པ་ན་གཟུགས་བརྙན་ལ་ལྟ་བ་པོ་རང་གིས་“རྟོག་1པར་འདོད་པའི་དོན་བྱད་བཞིན་གྱི་དྲི་མ་སྦྱོང་བ་ལ་སོགས་པ་ངེས་པར་བྱེད་པ་དེ་བཞིན་དུ་དོན་གྱི་སྐབས་འདིར་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པའི་དོན་ཅན་གྱི་སུན་འབྱིན་པ་དེས་ཀྱང་སུན་དབྱུང་བར་བྱ་བ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་དེ་སུན་འབྱིན་ནུས་པ་དང་། དེར་མ་ཟད་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་ཞིང་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་འཐད་པ་དང་བྲལ་བར་བསྒྲུབ་པའི་རྟེན་འབྲེལ་ལ་སོགས་པའི་གཏན་ཚིགས་ཀྱིས་ཀྱང་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་བསྒྲུབ་པར་ནུས་པ་ཡིན་ལ། རྟག་ཆད་ཀྱི་མཐའ་གཉིས་སུ་སྟེ་གཉིས་པོ་གང་རུང་དུ་ཐལ་བའི་སྐྱོན་ཡོད་པར་ཡང་མི་འགྱུར་བས་ན་ཁྱོད་ལ་ཕར་བཀག་པའི་སྐྱོན་དེ་ཉིད་ཚུར་རང་གི་ཚིག་ལའང་སྐྱོན་དུ་ཐལ་བ་མགོ་མཚུངས་པར་བྱེད་པ་འདི་ནི་མི་རིགས་སོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་ཕྱི་རྒོལ་རང་ལ་ཕར་བཀག་པའི་རིགས་པ་དེའི་མགོ་བསྒྲེ་བྱས་པ་ཚུར་ལ་སྐྱོན་དུ་མི་འཇུག་པའི་ལན་དེ་
1 ལམ་རིམ་དང་འབྲས་མཆན་བཞི་དེབ་ཏུ། རྟོགས་

450

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

ལྟར་གསུངས་པ་ཡིན་ཀྱི།བོད་ཀྱི་ལྟར་རང་ལུགས་མེད་དོ་ཞེས་མ་གསུངས་སོ། །
༼ཇ༽བཅོ་ལྔ་པ་ལུགས་ཡོད་ཀྱང་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་ཕྱོགས་ལྟར་མིན་ཚུལ་གསལ་བར་བཤད་

པ་ནི།༼ ༽གཞན་ཡང་རྒྱུ་འབྲས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་འདོད་པའི་རྒོལ་བ་དེ་ལ་རྒྱུས་རང་གི་འབྲས་བུ་བསྐྱེད་ན་འབྲས་བུ་དང་ཕྲད་ནས་སམ། མ་ཕྲད་པར་རང་གི་འབྲས་བུ་བསྐྱེད་པར་བྱེད་ཅེས་བརྟག་པ་བྱས་ནས་ཕར་བཀག་པའི་སྐྱོན་དེ་རང་གི་ལུགས་ལ་མི་འཇུག་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡང་རང་ལུགས་ལ་རང་བཞིན་མེད་པར་འདོད་པ་དེ་ཉིད་རྒྱུ་མཚན་དུ་བྱས་ནས་སྐྱོན་དེ་སྤོང་བ་ཡིན་གྱི། རང་ལ་རང་ལུགས་མེད་ཅེས་སྨྲ་བར་བྱས་ནས་སྐྱོན་དེ་སྤོང་བ་མིན་ཏེ། འཇུག་འགྲེལ་ལས། ཁྱོད་ཀྱིས་ཁས་བླངས་པ་ལྟར་ན་ཇི་ལྟ་བུར་འགྱུར་ཞེ་ན། རྒྱུ་མཚན་གང་གི་ཕྱིར་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུ་འདི་དག་ཕན་ཚུན་གཉིས་ཆར་ཡང་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་ཀྱང་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པར་སྣང་བའི་སྒྱུ་མ་དང་འདྲ་བའི་རྒྱུ་མཚན་དེ་ཡི་ཕྱིར། ན་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་ལ་རྒྱུ་འབྲས་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་ཁས་ལེན་པ། །བདག་ཅག་གི་ཕྱོགས་ལ་ནི་ཁྱོད་ཀྱིས་ཇི་སྐད་བརྗོད་པའི་ཕྲད་མ་ཕྲད་ཀྱི་བརྟགས་པ་དེའི་སྐྱོན་དུ་མི་འགྱུར་བར་མ་ཟད་འཇིག་རྟེན་ལ་གྲགས་པ་ཡི་རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱང་མ་བརྟགས་མ་དཔྱད་པར་ཡོད། །པ་ཉིད་དུ་བཞག་པས་ཆོག་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཕྱིར་རྒོལ་བ་པོ་གང་གི་ལུགས་ལྟར་ན་རྒྱུ་འབྲས་རྣམས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་བསྐྱེད་པར་བྱ་བ་ཉིད་དང་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་ཉིད་ཡིན་དགོས་པ་ཡིན་པས་ན་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་བསྐྱེད་བྱ་སྐྱེད་བྱེད་དུ་འཇོག་པ་དེ་ལ་ནི་ཕྲད་མ་ཕྲད་ཀྱི་རྣམ་པར་དཔྱད་པའི་སྐྱོན་དེར་འགྱུར་བ་ཡིན་གྱི།སྔར་རྒོལ་བ་པོ་དབུ་མ་པ་གང་གི་ལུགས་ལྟར་ན་ནི་དངོས་པོ་རྣམས་མ་རིག་པས་ལོག་པར་ཀུན་བརྟགས་པ་དེའི་དབང་གིས་བརྫུན་པའི་དོན་ཅན་དུ་བསྐྱེད་པར་བྱས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ན་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུར་རང་བཞིན་གྱིས་མ་སྐྱེས་པའི་རང་བཞིན་ཅན་ཁོ་ན་ཡིན་ཅིང་དངོས་པོ་དེ་དག་རང་

451

ལྷག་མཐོང་ལ་བསླབ་ཚབཞིན་གྱིས་མེད་ཀྱང་དཔེར་ན་རབ་རིབ་ཅན་གྱིས་སྐྲ་ཤད་མེད་བཞིན་དུ་ཡོད་པར་དམིགས་པ་སྟེ་མཐོང་བའི་སྐྲ་ཤད་ལ་སོགས་པའི་སྣང་བ་དེ་ཉིད་རྣམ་པར་རྟོག་པས་བཏགས་པ་ཙམ་ཡིན་པ་ལྟར་བརྫུན་པའི་སྣང་བ་རྣམ་པར་རྟོག་པས་བརྟགས་པའི་ཡུལ་ཙམ་དུ་འགྱུར་བའི་དངོས་པོ་དེ་ལ་ནི་རིགས་པས་བསམ་ཞིང་བརྟག་དུ་མེད་པ་ཉིད་དེ།མ་བརྟགས་པར་ཡོད་པ་ཁོ་ནའོ། །རྒྱུ་མཚན་དེའི་ཕྱིར་བདག་ཅག་གི་ཕྱོགས་ལ་སྔར་ཇི་སྐད་བཤད་པའི་ཕྲད་མ་ཕྲད་དཔྱད་པའི་སྒོ་ནས་འཇུག་པའི་སྐྱོན་གྱི་གོ་སྐབས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཅིང་འཇིག་རྟེན་པའི་ཐ་སྙད་ཀྱིས་བཞག་པའི་དངོས་པོ་མ་བརྟགས་མ་དཔྱད་པར་གྲུབ་པ་རྣམས་ཀྱང་ངེད་ཀྱི་ལུགས་ལ་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་པ་ཡིན་པས་རྣམ་གཞག་ཐམས་ཅད་ཐ་སྙད་དེས་ཡོད་པར་འགྲུབ་བོ། །ཞེས་གཞན་གྱི་ལུགས་ལ་སྐྱོན་འཇུག་པའི་རྒྱུ་མཚན་དུ་གཞན་གྱིས་དངོས་པོ་རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པར་ཁས་བླངས་པ་དེ་ཉིད་བཀོད་ཅིང་རང་ལ་སྐྱོན་དེ་མེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་དུ་དངོས་པོ་རང་བཞིན་ཀྱིས་མེད་ཀྱང་མ་བརྟགས་པར་ཡོད་པའི་བརྫུན་པ་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུར་རང་གིས་འདོད་པ་དེ་གསུངས་པ་ཡིན་པས། ན་ཚུལ་དེ་ལྟར་ཤེས་པར་བྱས་ནས་དབུ་མའི་ལུགས་སྐྱོན་དང་བྲལ་བ་འཇོག་པའི་ཚུལ་ཅི་ནས་ཤེས་པར་གྱིས་ཤིག །
༼ཇ༽གསུམ་པ་དམ་བཅའ་དང་ཁས་ལེན་པའི་དོན་མང་བར་མ་ཟད་ཚིག་ཀྱང་སློབ་དཔོན་རེ་རེའི་
ལུགས་ལའང་མང་ཚུལ་ལ་དངོས་དང་། དམ་བཅའ་བཞི་སོགས་ཡོད་པས་དམ་བཅའ་དང་ཁས་ལེན་ཡོད་

ཚུལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་སློབ་དཔོན་འཕགས་པ་གཅིག་པུའི་འང་ཚིག་མང་ཚུལ་ནི། སྤྱིར་༼ ༽རྒྱལ་བའི་ངེས་དོན་གྱི་གསུང་རབ་དང་དབུ་མའི་བསྟན་བཅོས་རྣམས་ནས་དོན་འདི་ནི་འདི་ལྟར་ཡིན་ལ་འདི་ནི་འདི་ལྟར་མིན་ནོ་འདི་དང་འདི་འདྲ་བ་ནི་མེད་དོ་འདི་དང་འདི་འདྲ་བ་ནི་ཡོད་དོ་ཞེས་མཐའ་ཡས་པ་ཞིག་གསུངས་པ་ཡིན་པས། དེ་ལྟར་གསུངས་པ་དེ་དག་རྩོམ་པ་པོ་

452

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

དེ་དག་གི་བཞེད་པ་ཡིན་ཞེས་ཁས་ལེན་པ་ལ་དམིགས་བསལ་ཅན་གྱི་ལུང་གཞན་དྲངས་ནས་བསྒྲུབ་ག་ལ་དགོས། །བསྒྲུབ་མི་དགོས་པ་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་པར་བསྒྲུབ་དགོས་ན་འོ་ན་འདི་ལྟར་འདོད་དོ་འདི་ལྟར་ཁས་ལེན་ནོ་ཞེས་མ་གསུངས་པའི་གཞུང་དེ་དག་གི་སྐབས་སུ་གཞུང་དེ་དག་གི་དོན་རྣམ་པར་འཆད་པའི་ཚེ་ན་འདི་ནི་རྩོམ་པ་པོ་དེའི་ལུགས་སམ་དེའི་བཞེད་པའོ། །འདི་ནི་རྩོམ་པ་པོ་དེའི་ལུགས་སམ་བཞེད་པ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་མིན་ནོ་ཞེས་ལུགས་སོ་སོར་རྣམ་པར་དབྱེ་བར་བྱེད་མི་ནུས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་ཁྱེད་ཅག་ན་རེ། འདིར་ཤེས་བྱེད་དུ་དྲངས་པ་རྣམས་ལ་འདོད་ཅེས་པ་དང་ཁས་བླངས་ཞེས་པ་དང་དམ་བཅའ་བ་ཞེས་པའི་ཚིག་ཁྱད་པར་བ་སྦྱར་བ་དགོས་སོ་ཞེས་ནའང་ཚིག་ཁྱད་པར་པ་དེ་འདྲ་མང་དུ་གསུངས་ཏེ། རྩོད་ཟློག་ལས། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་ཁས་ནི་མ་བླངས་པར། །དབུ་མ་པ་ངེད་ཅག་དོན་གང་ཡང་འཆད་པར་མི་བྱེད་དོ། །ཞེས་དང་། རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་པ་ལས་ཀྱང་། དངོས་པོ་སྔར་བྱུང་བ་ཕྱིས་ཞིག་ཅིང་འགགས་པ་དེ་ཉིད་ལ། །ཚུལ་ཇི་ལྟར་དངོས་པོ་དེ་ལོག་པ་ཙམ་གྱི་འགོག་པ་སྟེ་སོ་སོ་བཏགས་མིང་གི་འགོག་པའམ་འདས་པར་བཏགས་པ་ལྟར། །དཔེའི་ཚུལ་དེ་བཞིན་སངས་རྒྱས་ལ་སོགས་པའི་དམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་། །སྒྱུ་མ་མཁན་གྱིས་སྒྱུ་མའི་སྤྲུལ་པས་སྤྲུལ་པའི་དངོས་པོ་བཀག་ནས་མེད་པར་བྱས་པ་ལྟ་བུའི་འགོག་པ་བཞེད། །ཅེས་དང་། སྐྱེས་བུ་གང་དག་རྒྱུ་རྐྱེན་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་བའི་དངོས་པོ་རྣམས། །ཆུ་ཡི་ཟླ་བ་དེ་ཟླ་བ་དངོས་དང་ཆུ་དང་སྣང་བ་སོགས་ཚོགས་པ་ལས་བྱུང་བའི་བརྫུན་པ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་ཀྱང་གཏན་མེད་པ་མིན་པ་ལྟ་བུར་ནི། །ཡང་དག་པ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་མ་ཡིན་ཞིང་ལོག་པ་གཏན་མེད་པ་ཡང་མིན་པར། །འདོད་པ་དེ་དག་ནི་ལྟ་བ་ངན་པས་རང་དབང་མི་འཕྲོག།ཅིང་ལྟ་ངན་གྱི་དབང་དུ་མི་འགྲའོ། །ཅེས་དང་། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པར་བསྟོད་པ་ལས་ཀྱང་། དངོས་པོ་གང་

453

ལྷག་མཐོང་ལ་བསླབ་ཚདག་རྒྱུ་ལས་བྱུང་བ་རྣམས་ནི། །རྒྱུ་དེ་མེད་པར་ནི་འབྱུང་བ་ཡོད་པ་མིན་པས། །དཔེ་གཟུགས་བརྙན་དེ་མེ་ལོང་སོགས་དང་གཟུགས་དང་སྣང་བ་སོགས་མེད་པར་མི་འབྱུང་བའི་བརྫུན་པ་ཉིད་དང་མཚུངས་པ་རུ། །གསལ་བར་རྒྱུ་མཚན་ཅི་ཡི་ཕྱིར་མི་འདོད། །ཅེས་དང་། ཚོར་བར་བྱ་བའི་ཡུལ་མེད་པར་ཚོར་བ་དེ་ཉིད་མེད་པའི་ས། །རྒྱུ་མཚན་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཚོར་བ་དེ་ཉིད་ནི་བདག་སྟེ་རང་དབང་གིས་གྲུབ་པ་མེད་པ་ཡིན་ལ། །དེ་ལྟར་ཡིན་པས་ཚོར་བ་དེ་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས། །ཡོད་པ་གཏན་ནས་མིན་པའི་སྟོང་པར་མཉམ་མེད་སངས་རྒྱས་ཁྱོད་ཀྱིས་བཞེད་དོ། །ཅེས་དང་། ལས་དེའི་བྱེད་པ་པོ་དང་བྱེད་པ་པོ་དེས་བྱས་པའི་ལས་གཉིས་པོ་དེ་ཉིད་ཀྱང་། །འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་ཙམ་དུ་ཡོད་པར་ནི་སྟོན་པ་མཉམ་མེད་ཁྱོད་ཀྱིས་བསྟན་ཏེ། །དེ་ལྟར་སྟོན་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡང་ལས་དང་བྱེད་པོ་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་རང་དབང་གིས་མེད་པར་ཕན་ཚུན་གཅིག་གིས་གཅིག་ལ་བལྟོས་པ་ཅན་ཉིད་དུ། །གྲུབ་པར་སྟོན་པ་མཉམ་མེད་ཁྱོད་ཀྱིས་བཞེད་པ་ལགས། །ཞེས་དང་། རེ་ཞིག་དང་པོར་བརྟག་པའི་རིམ་པ་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་ཞིག་ནས་རྒྱུན་ཆད་པའི་རྒྱུ་ལས་ཀྱང་། །འབྲས་བུ་འབྱུང་བར་མི་རིགས་ལ། །ཡང་རྒྱུ་མ་ཞིག་པར་སྔར་གྱི་རང་ས་དེ་ཁར་གནས་པ་དེ་ལས་ཀྱང་འབྲས་བུ་འབྱུང་བ་མིན་ནོ་འོ་ན་འབྲས་བུ་འབྱུང་ཚུལ་ཇི་ལྟར་འབྱུང་སྙམ་ན་དཔེར་ན་བརྫུན་པ་རྨི་ལམ་ན་འཁྲུལ་པའི་རྒྱུ་ལས་འཁྲུལ་པའི་འབྲས་བུ་སྣ་ཚོགས་འབྱུང་བ་དང་། །འདྲ་བའི་སྐྱེ་བ་དེ་འདྲ་བ་ནི་མཉམ་པ་མེད་པའི་སངས་རྒྱས་ཁྱོད་ཉིད་ཀྱིས་བཞེད་དོ། །ཅེས་དང་། །རྒྱུ་རྐྱེན་ཚོགས་པ་ལ་རྟེན་ཅིང་དེ་དང་འབྲེལ་བར་གང་འབྱུང་བའི། །དངོས་པོ་དེ་ཉིད་སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་ཁྱོད་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པར་བཞེད། །ཅེས་གསུངས་སོ། །འཇུག་འགྲེལ་ལས་ཀྱང་།དོན་ལ་རྣམ་པར་དཔྱོད་པའི་མཁས་པ་དག་གིས་འདིར་ཇི་ལྟར་རྣམ་པར་བཞག་པའི་དབུ་མའི་ཕྱོགས་སམ་ལུགས་འདི་ནི་འགལ་བ་ལ་སོགས་པའི་སྐྱོན་མེད་ཅིང་འཁོར་བའི་རྩ་བ་དྲུང་ནས་

454

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

འབྱིན་པ་ལ་སོགས་པའི་ཕན་ཡོན་མཐའ་ཡས་པ་དང་བཅས་པའོ་སྙམ་དུ་བསམས་ཤིང་ངེས་པར་བྱས་ཏེ་གདོན་མི་ཟ་བར་ལུགས་འདི་ཁས་བླང་པར་བྱའོ། །ཞེས་དང་། རྒྱུ་མཚན་དེའི་ཕྱིར་རྒྱུ་རྐྱེན་ཚོགས་པ་ལ་རྟེན་ཅིང་དེ་དང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་དངོས་པོ་རྐྱེན་གཞན་ཉིད་ཁོ་ན་ལ་རག་ལས་པས་སྣང་ཙམ་པ་འདི་བ་ཙམ་དངོས་སྨྲ་བ་སོགས་ཕ་རོལ་པོས་ཁས་བླངས་པ་ལྟར་ཁོ་བོ་ཅག་དབུ་མ་པས་ཀྱང་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་རྒྱུ་རྐྱེན་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པ་ཙམ་དུ་ཁས་བླངས་པའི་ཕྱིར་ཁོ་བོ་ཅག་གི་ཕྱོགས་སམ་ལུགས་ལ་ཐ་སྙད་ཐམས་ཅད་ཆད་ཅིང་མེད་པར་ཐལ་བར་མི་འགྱུར་ལ། དངོས་སྨྲ་བ་སོགས་ཕ་རོལ་པོས་ཀྱང་རྟེན་འབྲེལ་ཁས་ལེན་ཕྱིན་ཁོ་བོ་ཅག་གི་ལུགས་འདི་ཉིད་ཁོ་ན་ཁས་བླང་བར་འོས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ངེས་པར་ཁས་བླང་དགོས་པར་གསུངས་ཤིང་དེ་འདྲ་བ་གཞན་ཡང་མང་ངོ་། །
༼ཇ༽གཉིས་པ་ཚིག་གསལ་དང་འཇུག་པར་དམ་བཅའ་བཞི་སོགས་བཤད་པ་ཟླ་གྲགས་གཅིག་པུའི་ལུགས་ལའང་དམ་བཅའི་ཚིག་མང་ཚུལ་ནི། ཡང་འཇུག་འགྲེལ་ལས། བདག་དང་གཞན་དང་གཉིས་དང་རྒྱུ་མེད་ལས་མི་སྐྱེས་པའི་དམ་བཅའ་བ་བཞི་པོ་དེ་རྗེས་སུ་སྟེ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་བརྗོད་ནས་དམ་བཅའ་དེ་རིགས་པས་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་བཤད་པ། མྱུ་གུ་དེ་ཉིད་མྱུ་གུ་དེའི་བདག་ཉིད་ལས་འབྱུང་མིན་ཞིང་རང་དང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གཞན་དུ་གྱུར་པའི་རྒྱུ་དག་ལས་ཀྱང་འབྱུང་བ་ལྟ་ག་ལ་ཞིག །སྟེ་ག་ལ་ཡོད། །གོང་གི་དེར་མ་ཟད་བདག་ཉིད་རང་དང་ངོ་བོ་ཉིད་གཞན་པ་གཉིས་ཀ་ལས་ཀྱང་སྐྱེ་བ་མ་ཡིན་ལ་རྒྱུ་མེད་པར་ནི་སྐྱེ་བ་ལྟ་ག་ལ་ཡོད་དེ་མེད་དོ། །ཅེས་དམ་བཅའ་བཞི་བཤད་ལ། ཚིག་གསལ་ལས་ཀྱང་འཇུག་འགྲེལ་གྱི་དེ་དང་འདྲ་བར་གསུངས་པས་ན། མགོན་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ་དང་ཟླ་བ་གྲགས་པའི་ལུགས་ལ་རང་གི་འདོད་པ་དང་ཁས་ལེན་དང་དམ་བཅའ་ནི་ཡོད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །

455

ལྷག་མཐོང་ལ་བསླབ་ཚགོང་གི་ལུགས་བཞི་པ་དགག་པ་༼ཇ༽ལ་གཉིས་ལས་དང་པོར་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་རིགས་པས་དགག་བྱ་དཔྱད་བཟོད་འགོག་མི་རིགས་པ་ནི། ལུགས་འདིས་ནི་ཐ་སྙད་དུ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ཡོད་ཀྱང་དེ་འདྲའི་རང་མཚན་རིགས་པས་དཔྱད་བཟོད་པ་ནི་ཐ་སྙད་དུ་ཡང་འགོག་པར་འདོད་པར་སྣང་བ་འདི་སྐྱོན་དང་བཅས་པས་མི་ལེགས་པ་ནི་སྔར་གོང་དུ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་འགོག་པའི་སྐབས་སུ་མང་དུ་བཤད་ཟིན་ལ།༼ཇ༽གཉིས་པ་ཕྱི་རྒོལ་དངོས་སྨྲ་བ་ལ་དབུ་མ་པས་བདག་མེད་བསྒྲུབ་ཚུལ་མཐུན་སྣང་སྒྲུབ་འདོད་པ་ཤིན་ཏུ་མི་འཐད་པ་ནི།༼ ༽ཡང་དབུ་མ་པས་ཕྱི་རྒོལ་དངོས་པོར་སྨྲ་བ་ལ་གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་སྒྲུབ་ངག་གི་སྒོ་ནས་བསྒྲུབས་པའི་
སྒྲུབ་ངག་དེར་བཀོད་པའི་དབུ་མ་པ་དང་དངོས་སྨྲ་བ་གཉིས་ཀའི་ལུགས་ལ་མཐུན་སྣང་དུ་གྲུབ་པའི་རྟགས་ཚུལ་གཅིག་དང་ཁྱབ་ཚུལ་གཉིས་ཏེ་དེ་འདྲའི་ཚུལ་གསུམ་པའི་རྟགས་སམ་གཏན་ཚིགས་སློབ་དཔོན་ཟླ་བ་གྲགས་པའི་ལུགས་སུ་འདོད་པ་དེ་ནི་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཚུལ་གསུམ་པའི་རྟགས་དེ་གཉིས་ཀ་ལ་མཐུན་སྣང་དུ་གྲུབ་པ་དེ་འདྲ་བ་དེ་ལ་ཚིག་གསལ་ནས་དམིགས་ཀྱིས་ཕྱེ་བ་སྟེ་དམིགས་ཀྱིས་བསལ་བའི་དགག་པ་མཛད་པའི་ཕྱིར་དང་། གཏན་ཚིགས་དེ་འདྲ་བ་དེ་འདོད་ན་ནི་དེ་འདྲའི་གཏན་ཚིགས་སམ་རྟགས་དེ་ལ་དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་སམ་རྟགས་ཀྱི་ཐ་སྙད་མི་སྦྱོར་བ་ཡིན་དུ་ཆུག་ཀྱང་༼ཇ༽དེ་འདྲའི་ཚུལ་གསུམ་མཐུན་སྣང་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་ནི།༼ ༽དེ་འདྲའི་རྟགས་དེ་རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྟགས་ཡིན་པ་ཁྱེད་ཀྱིས་སྒྲུབ་བྱེད་གང་གིས་ཀྱང་བཟློག་ཏུ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དོན་འདི་དག་ནི་ད་དུང་ཡང་འོག་ཏུ་རྒྱ་ཆེར་འཆད་པར་འགྱུར་བས་འདིར་ནི་བཤད་པ་དེ་ཙམ་ལས་མི་སྤྲའོ་སྟེ་རྒྱ་མི་བསྐྱེད་དོ། །
གོང་གི་ས་བཅད་གཉིས་པ་རང་གི་ལུགས་བཞག་པ་༼ཇ༽ལ་མཚམས་སྦྱོར་བ་དང་དངོས་བཤད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི།༼ཇ༽ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། རང་རྒྱུད་ཀྱི་དོན་ཡོད་དེ། ཚུལ་གསུམ་རང་ངོས་

456

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

ནས་གྲུབ་པ་དང་། དཔེ་མཐུན་སྣང་དུ་རྒོལ་བ་གཉིས་ཀས་གྲུབ་པའི་སྒོ་ནས་སྐབས་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱ་རྟོགས་པ་དེ་རང་རྒྱུད་པའི་དོན་ཡིན་གྱི། ཚུལ་གསུམ་པའི་རྟགས་ཀྱིས་བསྒྲུབ་བྱ་རྟོགས་པ་དང་ཚུལ་གསུམ་རྒོལ་བ་གཉིས་ཀས་ཚད་གྲུབ་རང་རྒྱུད་ཀྱི་དོན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་གཉིས་འོག་ཏུ་འཆད་ལ་རྟགས་དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རང་རྒྱུད་ཀྱི་སྐད་དོད་སྭ་ར་ན་ཏ་རང་དབང་སོགས་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར། འཆི་མེད་མཛོད་ལས། རང་རྒྱུད་རང་དབང་བདག་དབང་དང་། །ཞེས་དང་། རནྟྲཾཾ་གཙོ་བོ་གྲུབ་མཐའ་དང་། །ཐགས་འཐག་པ་དང་ཡོངས་སུ་འགེབས། །ཞེས་དང་། ཤེར་སྒྲོན་ལས། རང་དབང་དུ་རྗེས་སུ་དཔག་པའི་མཐུས་འདུ་བྱེད་རྣམས་རྣམ་པ་ལས་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་བསྟན་པའི་དོན་གྱི་དབང་གིས་ཞེས་སོགས་དང་། སྟོང་ཐུན་ལས་རང་དབང་ཞེས་པ་འདི་ཉིད་རང་རྒྱུད་དང་དོན་གཅིག་ཡིན་པས་ཕྱི་རྒོལ་གྱིས་ཁས་བླངས་པ་ལ་མ་འཁྲིས་པར་ཚད་མས་ཡུལ་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་ཚུལ་རང་དབང་དུ་གཞལ་བའི་ཚུལ་རྒོལ་པ་གཉིས་ཀའི་མཐུན་སྣང་དུ་གྲུབ་པའི་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རང་རྒྱུད་དེ་ཐལ་འགྱུར་བས་བཀག་ཚུལ་འདི་ཡིན་ཏེ་ཚིག་གསལ་ལས། རྟོག་གེ་པ་འདིས་ཞེས་པ་ནས། དབུ་མའི་ལྟ་བ་ཁས་ལེན་བཞིན་དུ་ཡང་རང་རྒྱུད་ཀྱི་སྦྱོར་བའི་ངག་བརྗོད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཆེས་ཤིན་ཏུ་ཉེས་པ་དུ་མའི་ཚོགས་ཀྱི་གནས་སུ་རྟོགས་པ་སྟེ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར།༼ ༽སྐབས་འདིར་

དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བས་རང་རྒྱུད་པའི་ལུགས་སུན་ཕྱུང་ནས་རང་གི་ལུགས་བཞག་པའི་ཚུལ་དེ་ཉིད་བརྗོད་ན་ཐལ་རང་གི་ལུགས་གཉིས་ཀ་རྟོགས་པར་འགྱུར་བས་སུན་འབྱིན་ལུགས་དེ་ཉིད་ཐོག་མར་བརྗོད་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་བརྗོད་རྒྱུ་འདི་ལ་ཚིག་གསལ་ལས་མང་དུ་གསུངས་ཀྱང་ཚིག་མངས་པས་འཇིགས་ནས་འདིར་ནི་གཞན་རྣམས་བཞག་སྟེ་གཙོ་བོ་རྣམས་སྟོན་པ་ཡིན་པས་༼ ༽དེ་ལྟར་སྟོན་པ་གཉིས་པ་དེ་ལ་དོན་ཚན་གཉིས་ཏེ།རང་རྒྱུད་སུན་དབྱུང་བ་དངོས་དང་། སུན་བྱུང་བ་དེ་རང་གི་ལུགས་ལ་མི་མཚུངས་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་རང་རྒྱུད་སུན་དབྱུང་བ་དངོས་ལ་ཡང་དོན་ཚན་གཉིས་ཏེ། རང་རྒྱུད་པས་འཕངས་པའི་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་

457

ལྷག་མཐོང་ལ་བསླབ་ཚགཞི་ཆོས་ཅན་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་སྐྱོན་བསྟན་པ་དང་། དེ་ལྟར་བསྟན་པའི་སྐྱོན་དེ་ཉིད་ཀྱི་ ེསྒོ་ནས་གཏན་ཚིགས་ཀྱང་མ་གྲུབ་པར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་དེ་འདྲའི་ཕྱོགས་ཀྱི་སྐྱོན་བསྟན་པ་ལ་ཡང་དོན་ཚན་གཉིས་ཏེ།ེ ཕ་རོལ་པོའི་འདོད་པ་བརྗོད་པ་དང་། འདོད་པ་དེ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ཕ་རོལ་པོའི་འདོད་པ་བརྗོད་པ་ནི།

༼ཇ༽ལུང་དགོད་པ་དང་། དོན་བཤད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་

༼ ༽རང་རྒྱུད་
འགོག་པའི་སྐབས་འདི་རྣམས་ནི་ཚིག་གསལ་ལས་གསུངས་པ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་ཀྱང་ཤིན་ཏུ་རྟོགས་དཀའ་བར་སྣང་བས་འདིར་ཚིག་གསལ་གྱི་ཚིག་དྲངས་ཏེ་བཤད་ན། ཇི་སྐད་དུ། ཚིག་གསལ་ལས་དེ་ཅི་སྟེ་ཞེ་ན་དཔེ་ཇི་ལྟར་སངས་རྒྱས་པས་ཕྱི་རོལ་བྱེ་བྲག་པའི་ངོར་སྒྲ་མི་རྟག་ཅེས་བྱ་བ་འདི་དམ་འཆའ་བའི་སྐབས་ལ་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་གཉིས་པོ་སངས་རྒྱས་པ་དང་བྱེ་བྲག་པ་གཉིས་ཀའི་ལུགས་སྤྱི་ལ་མཐུན་སྣང་དུ་གྲུབ་པའི་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་ཉིད་བཟུང་བར་བྱ་བ་ཡིན་གྱི་སོ་སོའི་འདོད་པ་ཐུན་མོང་མིན་པས་གྲུབ་པའི་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་ཁྱད་པར་པ་སྟེ་བྱེ་བྲག་པ་དེ་འདྲ་ནི་བཟུང་བར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་འདྲའི་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་ཁྱད་པར་བ་འཛིན་ན་ནི་རྗེས་སུ་དཔག་པ་སྟེ་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་དང་རྗེས་སུ་དཔག་པར་བྱ་བ་སྟེ་གཏན་ཚིགས་དེས་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བའི་ཐ་སྙད་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་པ་སྟེ་དེ་ཡང་དེ་འདྲ་འཛིན་ན་ནི་བསྒྲུབ་བྱ་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་མི་འཐད་ཅེས་པའོ། །དེའི་རྒྱུ་མཚན་འདི་ལྟར་ཡིན་ཏེ་གལ་ཏེ་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་བཞི་གཞིར་བྱས་པ་ལས་གྲུབ་པའི་འབྱུང་བ་ལས་གྱུར་པའི་སྒྲ་ཆོས་ཅན་དུ་འཛིན་ན་ནི་ཆོས་ཅན་དེ་ཕ་རོལ་པོ་བྱེ་བྲག་པའི་ལུགས་ལ་མ་གྲུབ་བོ། །འོན་ཏེ་དེ་ལྟར་མི་འཛིན་པར་ནམ་མཁའི་ཡོན་ཏན་དུ་གྱུར་པའི་སྒྲ་ཆོས་ཅན་དུ་འཛིན་ན་ནི་ཆོས་ཅན་དེ་རང་ཉིད་སངས་རྒྱས་པའི་ལུགས་ལ་མ་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །སངས་རྒྱས་པ་དང་བྱེ་བྲག་པ་གཉིས་ལ་ཁྱད་པར་བཟུང་ན་མ་གྲུབ་ལུགས་དེ་བཞིན་དུ་ཕྱི་རོལ་བྱེ་བྲག་པས་གྲངས་ཅན་གྱི་ནང་ཚན་གསལ་བྱེད་པ་ལ་སྒྲ་མི་རྟག་པར་དམ་

458

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

འཆའ་བའི་ཚེ་ནའང་བྱས་པའི་སྒྲ་ཆོས་ཅན་དུ་འཛིན་ན་ཆོས་ཅན་དེ་གཞན་གསལ་བྱེད་པ་ལ་མ་གྲུབ་བོ། །འོན་ཏེ་བྱས་པས་ཁྱད་པར་མ་བྱས་པར་སྔར་ཡོད་པ་རྐྱེན་གྱིས་མངོན་པར་གསལ་བར་བྱ་བའི་སྒྲ་ཆོས་ཅན་དུ་བཟུང་བ་ཡིན་ན་ནི་ཆོས་ཅན་དེ་བྱེ་བྲག་པ་རང་ཉིད་ལ་མ་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །ཆོས་ཅན་གྱི་ཁྱད་པར་བཟུང་ན་གོང་གི་མ་གྲུབ་ལུགས་དེ་བཞིན་དུ་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་དང་རྟགས་ལ་སོགས་པ་ལ་ཡང་ཅི་རིགས་པར་སྦྱར་བར་བྱ་སྟེ་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་འཇིག་པའམ་རྟག་པ་དེ་ལ་ཡང་གལ་ཏེ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཁྱད་པར་སྦྱར་ཏེ་རང་ཉིད་དངོས་པོ་གང་འཇིག་པར་བཞག་པའི་དངོས་པོ་དེའི་རྒྱུ་ལས་དོན་གཞན་པའི་འཇིག་རྒྱུ་དངོས་པོ་དེའི་ཕྱིས་བྱུང་བ་ལ་བལྟོས་པ་དང་བཅས་པའི་འཇིག་པ་དེ་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་སུ་བཟུང་བ་ཡིན་ན་ནི་དེ་འདྲའི་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་དེ་སངས་རྒྱས་པ་རང་ལ་མ་གྲུབ་པ་ཡིན་ལ། འོན་ཏེ་དེ་ལྟར་མི་འཛིན་པར་འཇིག་རྒྱུ་ཕྱིས་འབྱུང་དོན་གཞན་ལ་བལྟོས་པ་མེད་པའི་འཇིག་པ་དེ་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་སུ་བཟུང་བ་ཡིན་ན་ནི་དེ་འདྲའི་འཇིག་པ་དེ་ཕ་རོལ་པོ་བྱེ་བྲག་པ་ལ་མ་གྲུབ་པའི་སྐྱོན་ཅན་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །རྒྱུ་མཚན་དེའི་ཕྱིར་ཇི་ལྟར་སངས་རྒྱས་པས་བྱེ་བྲག་པ་དང་། བྱེ་བྲག་པས་གསལ་བྱེད་པ་སོགས་ཀྱི་ངོར་དམ་འཆའ་བ་སོགས་ཀྱི་སྐབས་འདིར་གཉིས་ཀ་ལ་མཐུན་སྣང་དུ་གྲུབ་པའི་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་སྤྱི་ཙམ་ཞིག་འཛིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་དབུ་མ་པས་རང་གཞན་གྱི་སྡེ་པ་ལ་དངོས་པོ་རྣམས་བདག་སྐྱེ་མེད་པ་སོགས་བསྒྲུབ་པའི་སྐབས་འདིར་ཡང་སོ་སོའི་འདོད་པ་ཐུན་མོང་མིན་པས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་ཁྱད་པར་བ་དོར་བའི་ལུགས་གཉིས་ཀ་ལ་མཐུན་སྣང་དུ་གྲུབ་པའི་ཆོས་ཅན་སྤྱི་ཙམ་ཞིག་འཛིན་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། ཞེས་གཞན་གྱི་འདོད་པ་བཀོད་པའོ། །༼ཇ༽གཉིས་པ་དོན་བཤད་པ་ལ་བཞི་ལས་དང་པོ་ཆོས་ཅན་མཐུན་གྲུབ་དགོས་པ་ནི།༼ ༽གཞན་གྱི་འདོད་པ་བཀོད་པ་གཞུང་འདིའི་དོན་ནི་འདི་ལྟར་ཡིན་ཏེ་ནང་པ་སངས་རྒྱས་པས་ཕྱི་རོལ་བྱེ་བྲག་པ་ལ་སྒྲ་མི་རྟག་ཅེས་དམ་འཆའ་བའི་ཚེ་ན་འབྱུང་འགྱུར་གྱི་

459

ལྷག་མཐོང་ལ་བསླབ་ཚསྒྲ་ཞེས་འབྱུང་འགྱུར་གྱིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་ནས་ཆོས་ཅན་དུ་བཟུང་ན་ཆོས་ཅན་དེ་བྱེ་བྲག་པའི་ལུགས་ལ་མི་འགྲུབ་ལ།ཡང་ནམ་མཁའི་ཡོན་ཏན་གྱི་སྒྲ་ཞེས་ནམ་མཁའི་ཡོན་ཏན་གྱི་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་ནས་ཆོས་ཅན་དུ་བྱས་ན་ཆོས་ཅན་དེ་སངས་རྒྱས་པ་རང་ལ་མི་འགྲུབ་བོ། །ཁྱད་པར་སྦྱར་ན་མི་འགྲུབ་པ་གོང་གི་དེ་བཞིན་དུ་བྱེ་བྲག་པས་ཀྱང་ཕྱི་རོལ་གསལ་བྱེད་པ་ལ་སྒྲ་མི་རྟག་པར་དམ་འཆའ་བའི་ཚེ་ན་ཡང་བྱས་པའི་སྒྲ་ཞེས་བྱས་པས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་ནས་ཆོས་ཅན་དུ་བཟུང་ན་ཆོས་ཅན་དེ་གསལ་བྱེད་པ་ལ་མི་འགྲུབ་ལ། ཡང་སྔར་ཡོད་རྐྱེན་གྱིས་གསལ་བར་བྱེད་པའི་སྒྲ་ཞེས་སྔར་ཡོད་རྐྱེན་གྱིས་གསལ་བར་བྱེད་པས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་ནས་ཆོས་ཅན་དུ་བཟུང་ན་ཆོས་ཅན་དེ་བྱེ་བྲག་པ་རང་ལ་མི་འགྲུབ་བོ། །རྒྱུ་མཚན་དེས་ན་སོ་སོའི་འདོད་པ་ཐུན་མོང་མིན་པ་དེས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་ནས་ཆོས་ཅན་དུ་བཟུང་དུ་མི་རུང་སྟེ། དེའི་རྒྱུ་མཚན་ནི་ཆོས་ཅན་ནི་རྒོལ་བ་གཉིས་ཀས་ཁྱད་པར་གྱི་ཆོས་ཇི་ལྟར་ཡིན་དཔྱོད་པའི་གཞི་ཡིན་པས་ན་རྒོལ་བ་གཉིས་ཀའི་ལུགས་ཀྱིས་མཐུན་སྣང་དུ་གྲུབ་པ་ཞིག་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །༼ཇ༽གཉིས་པ་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་མཐུན་གྲུབ་ནི། ཇི་ལྟར་ཆོས་ཅན་རྒོལ་བ་གཉིས་ཀའི་མཐུན་སྣང་དུ་གྲུབ་པ་དགོས་པ་དེ་བཞིན་དུ་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བའི་ཆོས་མི་རྟག་པའང་རྒོལ་བ་སོ་སོའི་འདོད་པ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པས་ཁྱད་པར་དུ་མ་བྱས་པའི་མི་རྟག་པ་སྤྱི་ཙམ་ཞིག་རྒོལ་བ་གཉིས་ཀས་མཐུན་སྣང་དུ་གྲུབ་དགོས་ཏེ། དེ་དགོས་པར་མ་ཟད་གཉིས་ཀའི་མཐུན་སྣང་གྲུབ་རྒྱུའི་ཆོས་མི་རྟག་པ་དེ་ཡང་བུམ་པ་ལ་སོགས་པ་དཔེར་གང་བཀོད་པའི་དུས་ལ་རྒོལ་བ་གཉིས་ཀས་མཐུན་སྣང་དུ་གྲུབ་པ་ཞིག་བསྒྲུབ་བྱ་སྒྲ་མི་རྟག་པ་གྲུབ་པའི་སྔོན་དུ་འགྲོ་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །༼ཇ༽གསུམ་པ་དོན་བདེན་མེད་བསྒྲུབ་པ་ན་ཡང་དེ་ལྟར་མཐུན་གྲུབ་དགོས་ཚུལ་ནི།

༼ ༽སྒྲ་མི་རྟག་པ་སྒྲུབ་
ཚུལ་བསྟན་པ་དེ་དཔེར་བྱས་ན་ཚུལ་དེ་བཞིན་དུ་དབུ་མ་པས་མིག་དང་རྣ་བ་ལ་སོགས་པ་ནང་

460

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

གི་སྐྱེ་མཆེད་དམ་གཟུགས་དང་སྒྲ་ལ་སོགས་པ་ཕྱིའི་སྐྱེ་མཆེད་རྣམས་གཞིར་བྱས་ནས་དེ་དག་བདག་ལས་སྐྱེ་བ་མེད་པར་གཞན་སྡེ་ཕྱི་རོལ་གྲངས་ཅན་སོགས་ལ་བསྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་དང་། གཞི་དེ་དག་གཞན་ལས་སྐྱེ་བ་མེད་པར་རང་སྡེ་དངོས་པོར་སྨྲ་བ་སེམས་ཙམ་པ་མན་ཆད་ལ་བསྒྲུབ་པར་བྱེད་པའི་ཚེ་ན་བདེན་པར་གྲུབ་པའི་མིག་ལ་སོགས་པ་ཞེས་བདེན་གྲུབ་ཀྱིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་ནས་ཆོས་ཅན་དུ་བཟུང་ན་ཆོས་ཅན་དེ་དབུ་མ་པ་རང་ཉིད་ལ་མི་འགྲུབ་ལ།ཡང་བརྫུན་པར་གྲུབ་པའི་མིག་ལ་སོགས་པ་ཞེས་བརྫུན་པར་གྲུབ་པས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་ནས་ཆོས་ཅན་དུ་བཟུང་ན་ཆོས་ཅན་དེ་ཕ་རོལ་པོ་དངོས་སྨྲ་བ་ལ་མི་འགྲུབ་པ་ཡིན་པས་ཁྱད་པར་བདེན་བརྫུན་དེ་འདྲ་བ་ཁྱད་པར་དུ་བྱེད་པ་དེ་དོར་ཏེ། དབུ་མ་པ་དང་དངོས་སྨྲ་བ་གཉིས་ཀ་ལ་སྤྱིར་མཐུན་སྣང་དུ་གྲུབ་པའི་མིག་དང་གཟུགས་ཙམ་ཞིག་ཆོས་ཅན་དུ་འཇོག་དགོས་སྟེ་ཆོས་ཅན་དེ་ནི་དབུ་མ་པ་དང་དངོས་པོར་སྨྲ་བ་གཉིས་ཀྱིས་བདག་ལས་སྐྱེ་བ་ཡོད་མེད་ལ་སོགས་པའི་ཁྱད་པར་གྱི་ཆོས་ཇི་ལྟར་ཡིན་དཔྱོད་པའི་གཞི་ཐུན་མོང་བ་ཡིན་པས་ན་དབུ་མ་པ་དང་དངོས་སྨྲ་བ་གཉིས་ཀའི་མཐུན་སྣང་དུ་གྲུབ་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ་སྙམ་དུ་བསམ་པའོ། །༼ཇ༽བཞི་པ་རང་རྒྱུད་པའི་ཆོས་ཅན་སོགས་མཐུན་སྣང་གི་དོན་ནི།༼ ༽འོ་ན་ཆོས་ཅན་སོགས་མཐུན་སྣང་དུ་གྲུབ་པའི་དོན་གང་ཡིན་ཞེ་ན་དེ་ཡང་ཕྱིར་རྒོལ་ལ་ཆོས་ཅན་སོགས་འགྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་ཇི་འདྲ་བ་ཞིག་གིས་ཆོས་ཅན་སོགས་གྲུབ་པའི་ཚད་མ་དེ་འདྲ་བ་ཞིག་གིས་སྔ་རྒོལ་ལའང་ཆོས་ཅན་སོགས་གྲུབ་པ་ནི་རྒོལ་བ་གཉིས་ཀའི་ཚད་མས་གྲུབ་ཚུལ་མཐུན་སྣང་བ་ཡིན་པས་ན་མཐུན་སྣང་དུ་གྲུབ་པའོ། །
གོང་གི་ས་བཅད་གཉིས་པ་འདོད་པ་དེ་དགག་པ་ལ་དོན་ཚན་གཉིས་ཏེ།དོན་མི་འཐད་པར་བསྟན་པ་དང། དཔེ་བཀོད་པ་དང་མི་འདྲ་བའི་ཚུལ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་༼ ༽དོན་མི་འཐད་

461

ལྷག་མཐོང་ལ་བསླབ་ཚཔ་༼ཇ༽ལ་གཞུང་འགོད་པ་དང་། དོན་བཤད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་སྟོང་ཐུན་ལྟར་བཤད་ན་གསུམ་ལས། དང་པོ་མདོར་བསྟན་པ་ནི། ཚིག་གསལ་ལས།༼ཇ༽དབུ་མ་པ་དང་དངོས་སྨྲ་བ་རྩོད་ཚེ་བདེན་བརྫུན་གང་གིས་ཀྱང་ཁྱད་པར་མ་བྱས་པའི་ཆོས་ཅན་སོགས་མཐུན་གྲུབ་འདོད་པ་༼ ༽བདེན་བརྫུན་གང་གིས་ཀྱང་ཁྱད་པར་དུ་མ་བྱས་པའི་མིག་གམ་གཟུགས་ཀྱི་སྤྱི་ཙམ་ཞིག་ཆོས་ཅན་དུ་འཛིན་དགོས་ཞེས་འདོད་པ་དེ་ནི་དེ་ལྟར་དུ་འཐད་པ་ཉིད་མ་ཡིན་ཏེ་མི་འཐད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི་འདི་ལྟར་རྒྱུ་མཚན་དུ་བྱས་པ་གང་གི་ཚེ་མིག་སོགས་བདེན་པའི་སྐྱེ་མེད་དུ་བསྒྲུབས་པའི་སྐབས་འདིར་དོན་དམ་པར་སྐྱེ་བ་བཀག་པ་དེ་ཆོས་ཅན་དེ་དག་ལ་བརྟེན་པའི་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བའི་ཆོས་སུ་འདོད་པ་རྒྱུ་མཚན་དུ་བྱས་པ་དེའི་ཚེ་དོན་དམ་པར་སྐྱེ་བ་མེད་པ་ཆོས་ཅན་དེ་དག་ལ་བརྟེན་པའི་རྒྱུ་མཚན་དེ་ཉིད་ཀྱིས་དེ་ཁོ་ནར་༼ ༽རམ་དོན་དམ་པར་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་བདེན་པའི་སྐྱེ་བ་མེད་པ་དེའི་༼ཇ༽བདེན་གྲུབ་ཏུ་དེའི་རྟེན་དུ་གྱུར་པའི་ཆོས་ཅན་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་ཤེས་པ་མ་རིག་པས་བསླད་པ་ཙམ་གྱིས་༼ཇ༽ཏེ་ཤེས་པ་རང་གི་གྲུབ་ཚུལ་ལ་འཁྲུལ་ནས་ཆོས་ཅན་མིག་སོགས་ཀྱིས་བདག་གི་དངོས་པོ་སྟེ་རང་གི་ངོ་བོ་ཡུལ་དུ་བྱས་པའི་སྒོ་ནས་རྙེད་པའི་མིག་ལ་སོགས་པ་དེ་ནི་གྲུབ་པ་ཉམས་པར་གྱུར་པ་སྟེ་དེ་འདྲའི་ཆོས་ཅན་མིག་སོགས་དེ་ཁོ་ནར་མ་གྲུབ་པ་ཡིན་པར་སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་འདིས་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཁས་བླངས་པ་ཁོ་ན་ཉིད་དོ། །འོ་ན་ཁས་བླངས་པ་དེས་སྐྱོན་ཅིར་འགྱུར་ཞེ་ན། དེ་ཡང་དེ་ལྟར་ཁས་བླངས་པས་ཆོས་ཅན་མཐུན་སྣང་བས་མི་འགྲུབ་ཅིང་དཔེ་གཞི་ཆོས་ཅན་མ་གྲུབ་པ་ལ་སོགས་པའི་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་སྐྱོན་དུ་འགྱུར་རོ། །དེ་ལ་ཆོས་ཅན་མཐུན་སྣང་བ་མི་འགྲུབ་པ་ནི། ཁྱེད་ཀྱིས་ཆོས་ཅན་མིག་སོགས་དོན་དམ་པར་མ་གྲུབ་ཅིང་དོན་དམ་པ་ཡང་མིན་པར་ཁས་བླངས་པས་ནི་བརྫུན་པ་ཡིན་པར་གྲུབ་ལ། བརྫུན་པའི་དོན་ནི་གཉིས་སྣང་དང་བྲལ་བའི་ཡང་དག་པའི་ཤེས་པས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གཟིགས་པའི་ངོར་ཡུལ་དུ་བྱེད་པ་ཤིན་ཏུ་འགལ་བས། ཕྱིན་ཅི་ལོག་འཁྲུལ་པའི་ཤེས་པས་རྙེད་ཅིང་འཁྲུལ་ཤེས་རང་ཉིད་གང་ལ་འཁྲུལ་ཤེས་སུ་སོང་བའི་གཞིའི་

462

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།
ཡུལ་ཡིན་དགོས་ལ། དངོས་སྨྲ་བས་ནི་མིག་གི་ཤེས་པ་སོགས་གཟུགས་སོགས་ལ་མ་འཁྲུལ་བའི་ཚད་མར་འདོད་པས་ན། ཡུལ་གཅིག་ཉིད་དབུ་མ་པའི་ལུགས་ཀྱི་མིག་ཤེས་སོགས་ཀྱི་ཚད་མ་ཡུལ་དེ་ལ་བལྟོས་ཏེ་འཁྲུལ་ཤེས་སུ་སོང་བ་དང་། དངོས་སྨྲ་བའི་ལུགས་ཀྱི་དེ་འདྲའི་ཚད་མ་འཁྲུལ་པའི་ཡུལ་དེ་འདྲ་བ་ནི་ཤིན་ཏུ་འགལ་བས་ན་དབུ་མ་པ་དང་དངོས་སྨྲ་བ་གཉིས་ཀའི་མཐུན་སྣང་དུ་གྲུབ་པའི་ཆོས་ཅན་མི་སྲིད་དེ། མ་རིག་པས་བསླད་པའི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་འཁྲུལ་ཤེས་དང་མ་རིག་པས་བསླད་པའི་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་མ་འཁྲུལ་བའི་འཕགས་བའི་མཉམ་གཞག་གི་དེ་ན་ཁོ་ཉིད་གཟིགས་པའི་ངོ་བོ་གཉིས་དག་ནི་ཡུལ་ལ་འཇུག་ཚུལ་ཕན་ཚུན་སྤངས་པའི་སྒོ་ནས་འགལ་བའི་ཐ་དད་པ་ཡིན་ནོ། །༼ཇ༽གཉིས་པ་རྒྱས་བཤད་ནི།༼ ༽དེ་གཉིས་ཕན་ཚུན་སྤངས་འགལ་གྱི་སྒོ་ནས་ཐ་དད་པ་དེའི་ཕྱིར་དུས་གང་གི་ཚེ་དཔེ་རབ་རིབ་ཅན་གྱི་མིག་ཤེས་གྱིས་སྐྲ་ཤད་ལ་སོགས་པ་ཡོད་པ་མིན་པ་ལ་ཡོད་པར་འཛིན་པ་ལྟར་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་འཁྲུལ་པའི་
མིག་ཤེས་སོགས་ཀྱིས་གཟུགས་སོགས་ཀྱི་ཡུལ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་ཡང་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་འཛིན་པ་སྟེ་སྣང་བའི་དུས་དེའི་ཚེ་ནི་རང་མཚན་གྱིས་མེད་བཞིན་དུ་སྣང་བས་ན་མིག་ཤེས་སོགས་ཀྱིས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པར་གྱུར་པའི་དོན་ཆ་ཕྲ་མོ་ཙམ་ཡང་དམིགས་ཤིང་འགྲུབ་པར་ག་ལ་འགྱུར། དུས་གང་གི་ཚེ་རབ་རིབ་ཅན་མ་ཡིན་པའི་དག་པའི་མིག་གི་ཤེས་པས་སྐྲ་ཤད་ལ་སོགས་པ་ཡོད་པ་མིན་པས་དེ་དག་ཡོད་པར་མི་འཛིན་པ་ལྟར་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་ཤེས་པ་མ་འཁྲུལ་བ་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་གིས་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པ་སྟེ་རང་མཚན་གྱིས་མེད་བཞིན་དུ་རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པར་སྣང་བའི་གཟུགས་སོགས་སྒྲོ་མི་འདོགས་པ་སྟེ་ཡོད་པར་མི་འཛིན་པའི་འཕགས་པའི་ཡེ་ཤེས་གཉིས་སྣང་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བ་སྐྱེས་པ་དེའི་ཚེ་ན་ཡེ་ཤེས་དེས་གཉིས་སྣང་ནུབ་པའི་གཟིགས་ངོར་འང་རྒྱུ་མཚན་གང་གིས་ན་གཟུགས་སོགས་དེ་དག་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་འགྱུར་བའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པར་སྣང་བ་དེ་ཡིན་ལ། དེ་འདྲའི་རྒྱུ་མཚན་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་སྣང་བ་དེ་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་ལ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་

463

ལྷག་མཐོང་ལ་བསླབ་ཚནོ། །དེ་ལྟར་གཟུགས་སོགས་མཉམ་བཞག་དེ་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་གཏན་མི་སྣང་ན་མཉམ་གཞག་དེ་ལ་དེ་ལྟར་སྣང་བ་མ་ཡིན་པར་གྱུར་པའི་དོན་གཟུགས་སོགས་ཀྱི་ཆ་ཕྲ་མོ་ཙམ་ཡང་མཉམ་གཞག་དེས་དམིགས་ཤིང་འཛིན་པ་ག་ལ་ཡོད་དེ་མི་སྲིད་དེ། རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་དོན་འཇལ་བའི་ཚད་མ་མི་སྲིད་པའི་རྒྱུ་མཚན་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་སློབ་དཔོན་ཀླུ་སྒྲུབ་གྱི་ཞལ་སྔ་ནས་ཀྱིས་འདི་སྐད་དུ་གསུངས་ཏེ། གལ་ཏེ་དངོས་སྨྲ་བ་ཁྱོད་ཀྱི་བསམ་པ་ལྟར་མངོན་སུམ་ལ་སོགས་པའི། །ཚད་མ་བཞི་པོ་དེས་དོན་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་ཆ་འགའ་ཞིག་ལ་དམིགས་པ་ཡིན་ན་ནི། །གང་དམིགས་པ་དེ་ཉིད་རང་ལུགས་སུ་བསྒྲུབ་པའམ་གཞན་དུ་སུན་དབྱུང་བའི་སྒོ་ནས་བཟློག་པར་བྱ་རིགས་པ་ཞིག་ཡིན་ན་ཡང་ཚད་མ་དེས་འདྲའི་གཞལ་བྱ་དམིགས་པ་དེ། ། འདྲ་ཐ་སྙད་དུ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་ན་ང་ལ་ཁྱོད་ཀྱིས་རྩོད་པའི་ཀླན་ཀ་དེ་འདྲ་བྱེད་པའི་སྐབས་མེད་དོ། །ོཅེས་གསུངས་སོ། །༼ཇ༽གསུམ་པ་དོན་བསྡུ་ནི།

༼ ༽དེ་དག་གི་དོན་བསྡུ་ན་འགལ་བའི་སྒོ་ནས་ཐ་དད་པའི་རྒྱུ་མཚན་གང་གི་
ཕྱིར་གོང་དུ་བཤད་པ་དེ་ལྟར་ཕྱིན་ཅི་ལོག་པ་འཁྲུལ་ཤེས་ཀྱི་རྙེད་དོན་དང་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་མ་འཁྲུལ་པའི་ཤེས་པ་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་གིས་རྙེད་པའི་དོན་གཉིས་པོ་དག་ཕན་ཚུན་སྤངས་འགལ་གྱི་སྒོ་ནས་ཐ་དད་པའི་རྒྱུ་མཚན་དེའི་ཕྱིར་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་གཟིགས་པའི་འཕགས་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་མཉམ་གཞག་གི་ངོ་ན་ཕྱིན་ཅི་ལོག་འཁྲུལ་ཤེས་ཀྱིས་རྙེད་པའི་དོན་བརྫུན་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར་ན། གཞི་གང་ཞིག་དབུ་མ་པ་དང་དངོས་སྨྲ་བ་གཉིས་ཀའི་ལུགས་ལ་མཐུན་སྣང་དུ་གྲུབ་པའི་ཆོས་ཅན་ཉིད་དུ་འགྱུར་བའི་མིག་ལ་སོགས་པ་ཀུན་རྫོབ་པ་བརྫུན་པར་གྲུབ་པ་ག་ལ་ཡོད། ཆོས་ཅན་མཐུན་སྣང་བ་དེ་“འདྲ་1མེད་པ་དེའི་ཕྱིར་མིག་སོགས་ཆོས་ཅན་དུ་བྱས་ནས་དོན་དམ་པར་སྐྱེ་བ་མེད་པ་བསྒྲུབ་པའི་སྐབས་སུ་གཞི་ཆོས་ཅན་མཐུན་སྣང་བ་མེད་པས་ན་གཞི་ཆོས་ཅན་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་སྐྱོན་དེ་བསྒྲུབ་བྱ་མེད་པའི་སྐྱོན་དང་གཞི་ཆོས་ཅན་
1 འབྲས་མཆན་བཞི་དཔེ་དེབ། འང

464

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

མ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་སྐྱོན་ཏེ་གཏན་ཚིགས་དེ་ཉིད་གང་ལ་ལྟོས་ཏེ་ཕྱོགས་ཆོས་སུ་སོང་བའི་གཞི་མེད་པས་རྟགས་ཚུལ་མ་གྲུབ་པའི་སྐྱོན་དུ་འགྱུར་ཞིང་སྐྱོན་དེ་དག་ཁྱེད་ཀྱིས་ལྡོག་པའི་ཐབས་མེད་པ་ཡིན་པས་ན་ཁྱེད་ཀྱིས་ལན་བཏབ་པ་འདི་ནི་དོན་དང་མཐུན་པའི་ལན་མ་ཡིན་པ་ཉིད་དོ། །ཞེས་པའོ། །
༼ཇ༽གཉིས་པ་དོན་བཤད་པ་ལ་དོན་བཤད་པ་དང་། དེ་གཞུང་དང་སྦྱར་བ་གཉིས་ལས་དང་པོ་ལ་ལྔ་ལས། དང་པོ་ཡོད་པའི་རྟགས་ཀྱིས་གཟུགས་བདག་སྐྱེ་མེད་པར་བསྟན་པའི་འགལ་དམིགས་ཀྱི་རྟགས་ཀྱི་སྟེང་དུ་བསྟན་ན་༼ ༽དོན་འདི་ནི་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ནི་ཆོས་ཅན་དུ་བྱས་ནས་དེའི་སྟེང་དུ་བདག་ལས་སྐྱེ་བ་མེད་དེ། ཞེས་པ་འདི་བསྒྲུབ་པའི་གཏན་ཚིགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཀོད་ནས་དེ་མཐུན་པའི་དཔེས་གསལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དཔེར་ན་མདུན་དུ་གསལ་བ་གྲུབ་ཟིན་པའི་བུམ་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་པའི་སྦྱོར་བའི་ངག་བཀོད་པ་འདི་ལ་མཚོན་ཏེ་བཤད་ན་རྟོགས་སླ་བས་སྦྱོར་བའི་ངག་དེའི་སྟེང་ནས་བཤད་པར་བྱའོ། །༼ཇ༽གཉིས་པ་ཆོས་ཅན་སྒྲའམ་བློ་གང་རུང་གིས་བདེན་བརྫུན་གང་རུང་གི་ཁྱད་པར་མ་བྱས་པ་མི་འོང་བ་ནི།༼ ༽དེ་ཡང་ཐོག་མར་གཞུང་དོན་བདེ་བླག་ཏུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་བསྟན་དོན་སྙིང་པོར་བསྒྲིལ་བ་དང་། དེ་ཉིད་གཞུང་དང་སྦྱར་ཏེ་དོན་རྒྱས་པར་བཤད་པ་གཉིས་ཡོད་པ་ལས། དང་པོ་ནི་གཞུང་འདིས་དོན་གང་བསྟན་ཞེ་ན་སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་ཀྱིས་གང་དུ་ཆོས་ཅན་སོགས་མཐུན་སྣང་བ་དགོས་ཞེས་བཤད་པ་དེའི་ལན་ཚིགས་གསལ་གྱི་གཞུང་དུ་གསུངས་པ་དེ་དག་གིས་ནི་ཆོས་ཅན་རྒོལ་བ་གཉིས་ཀར་མཐུན་སྣང་དུ་མི་འགྲུབ་ལུགས་སྟོན་ལ། འོ་ན་དེ་སྟོན་པའི་ཚུལ་དེ་ཡང་ཇི་ལྟར་ཡིན་སྙམ་ན། དེ་ཡང་ཆོས་ཅན་མཐུན་སྣང་བ་མི་འགྲུབ་པར་སྟོན་པའི་ཡུལ་དང་། ཡུལ་དེས་ཆོས་ཅན་དེ་འགྲུབ་ལུགས་ཇི་ལྟར་འདོད་པའི་ཚུལ་དང་། ཆོས་ཅན་དེ་འདྲ་རང་ལུགས་ལ་མི་འགྲུབ་ཚུལ་དང་གསུམ་གྱི་སྒོ་ནས་འཆད་དེ། དེ་ལ་དང་པོ་ནི། སྐབས་འདིར་ཕྱིར་རྒོལ་གང་

465

ལྷག་མཐོང་ལ་བསླབ་ཚའདྲ་ཞིག་དང་མཐུན་སྣང་དུ་གྲུབ་པའི་ཆོས་ཅན་དེ་མི་འགྲུབ་པའི་མི་འགྲུབ་ལུགས་སྟོན་པའི་ཡུལ་གྱི་ཕྱིར་རྒོལ་དེ་གང་ལ་བྱེད་ན་འདི་ནི་ཚིག་གསལ་ལས་གསུངས་པའི་སྐབས་འདིར་ནི་བདག་སྐྱེ་འགོག་པའི་སྐབས་ཀྱི་ཕྱི་རྒོལ་ལ་བཤད་ཅིང་དེ་ལ་བྱེད་པ་ཡིན་མོད་ཀྱང་། སྤྱིར་ཆོས་ཅན་དེ་འདྲ་མི་འགྲུབ་ལུགས་སྟོན་པའི་ཡུལ་གྱི་ཕྱི་རྒོལ་ནི་དངོས་པོ་རྣམས་ལ་དོན་དམ་པར་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་ཡོད་པར་འདོད་པའི་རང་གཞན་གྱི་སྡེ་པ་དངོས་པོར་སྨྲ་བ་དང་ཐ་སྙད་དུ་དངོས་པོ་དེ་དག་ལ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་ཡོད་པར་འདོད་པའི་དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པ་གཉིས་ཀ་ལ་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་ཕྱི་རྒོལ་དེ་དག་ལ་མིང་གི་ཐ་སྙད་སྦྱོར་ལུགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཇི་འདྲ་ཡིན་ཞེ་ན་དེ་ཡང་། དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པ་ལའང་རང་བཞིན་མེད་པར་སྨྲ་བ་ཞེས་པ་དང་དོན་གྱི་ཕྱོགས་འདྲ་བ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྨྲ་བ་ཞེས་ཟེར་ཞིང་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྨྲ་བ་ཞེས་པ་ནི་དབུ་མ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མིང་གིས་མོད་ཀྱང་ཚིག་གསལ་སོགས་ཀྱི་སྐབས་འདིར་ནི་ཚིག་“ཚོགས་1བསྐྱུང་ཞིང་ཐ་སྙད་བརྗོད་བདེ་བའི་ཕྱིར་དུ་རང་བཞིན་མེད་པར་སྨྲ་བ་ཞེས་པའི་མིང་ནི་དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བ་ལ་གོ་བར་བྱ་ལ། རང་བཞིན་ཡོད་པར་སྨྲ་བ་ཞེས་པའི་མིང་ནི་དངོས་པོར་སྨྲ་བ་དང་རང་རྒྱུད་པ་གཉིས་ཀ་ལ་གོ་བར་བྱའོ། །༼ཇ༽གསུམ་པ་དངོས་སྨྲ་བ་དང་དབུ་མ་པའི་བློ་ངོ་ལ་ཁྱད་པར་དོར་བའི་ཚད་གྲུབ་མཐུན་སྣང་མེད་ཚུལ།༼ ༽ཡུལ་དེས་དེ་འདྲའི་ཆོས་ཅན་འགྲུབ་ལུགས་ཇི་ལྟར་འདོད་ཞེ་ན་དེ་ཡང་སྐབས་འདིར་རང་རྒྱུད་པ་སོགས་དེ་དག་གིས་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཆོས་ཅན་དུ་བཞག་པ་དེ་འགྲུབ་པར་འདོད་ལུགས་ནི་འདི་ལྟར་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་དེ་ཁོ་རང་འཛིན་པའི་མིག་གི་ཤེས་པར་གྱུར་པའི་མངོན་སུམ་ཚད་མས་འགྲུབ་དགོས་ལ། འགྲུབ་དགོས་པ་དེ་ཡང་མ་འཁྲུལ་བར་མངོན་སུམ་དེ་དག་གིས་མ་གྲུབ་ན་མངོན་སུམ་དེ་དག་དོན་གཟུགས་སོགས་བསྒྲུབ་པའི་མངོན་སུམ་ཚད་མ་ཉིད་དུ་བཞག་ཏུ་མི་
1 ལམ་རིམ། ཚེགས་

466

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

རུང་བས་ན་མངོན་སུམ་དེ་གཟུགས་སོགས་ལ་མ་འཁྲུལ་བ་དགོས་སོ། །དེ་ལྟ་བུའི་མིག་ཤེས་སོགས་མངོན་སུམ་རྟོག་མེད་རྣམས་མ་འཁྲུལ་བར་འགྲུབ་པ་ལ་ནི་རང་རྒྱུད་པ་དང་དངོས་སྨྲ་བ་དེ་དག་གི་ལུགས་ལ་རྟོག་མེད་དེ་རང་ཉིད་ཡུལ་གང་ལ་མ་འཁྲུལ་བར་སོང་སའི་ཡུལ་དེའི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་དེ་རྟོག་མེད་དེ་ལ་སྣང་ཞིང་གང་སྣང་བ་ལྟར་དོན་ལ་ཡོད་པ་ཞིག་ལ་ངེས་པར་ལྟོས་སོ། །༼ཇ༽བཞི་པ་དབུ་མ་པ་ལ་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པའི་རང་རྒྱུད་མི་རུང་ཚུལ་ནི།༼ ༽འོ་ན་ཆོས་ཅན་དེ་འདྲ་ཐལ་འགྱུར་བ་རང་ལུགས་ལ་མི་འགྱུར་ཚུལ་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན་དེ་ཡང་མངོན་སུམ་གྱི་ཚད་མ་དེ་དག་ཡུལ་གྱི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ལ་མ་འཁྲུལ་བ་དགོས་པ་དེ་ལྟར་ཡིན་ན་ཕྱི་རྒོལ་རང་རྒྱུད་པ་མན་ཆད་ཀྱི་ལུགས་ལ་ཚད་མ་ཇི་འདྲ་བ་ཞིག་གིས་ཆོས་ཅན་གཟུགས་སོགས་མ་འཁྲུལ་པར་གྲུབ་པར་འཇོག་པའི་ཚད་མ་དེ་འདྲ་བ་ནི་སྔ་རྒོལ་དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་ལ་བཞག་ཏུ་མི་རུང་སྟེ། དེའི་རྒྱུ་མཚན་ནི་ཆོས་གང་ལའང་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་ངོ་བོ་ཐ་སྙད་དུའང་མེད་པས་ན་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་ངོ་བོ་དེ་འདྲ་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་གཏན་ནས་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་སྙམ་དུ་སློབ་དཔོན་ཟླ་བ་གྲགས་པ་འདིས་དགོངས་ནས་སློབ་དཔོན་འདིས་རང་རྒྱུད་འགོག་པ་ཡིན་ནོ། །༼ཇ༽ལྔ་པ་ཆོས་ཅན་སོགས་རྒོལ་བ་གཉིས་ལ་མཐུན་གྲུབ་ཡོད་ཀྱང་རང་རྒྱུད་མེད་ཚུལ་ནི།༼ ༽ རང་རྒྱུད་འགོག་པ་དེ་ཡང་རྒོལ་བ་ཕ་རོལ་པོའི་རྒྱུད་ལ་དངོས་པོ་རྣམས་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པའི་ལྟ་བ་གསར་དུ་༼ཇ༽ཞེས་པ་འདི་ནི་ཐལ་འགྱུར་བ་རྟགས་གང་ལ་འང་མཐུན་སྣང་མི་འདོད་པ་ཁེགས་པས་དེ་གསར་དུ་བསྐྱེད་པར་བྱེད་པ་ལ་དེའི་ཡན་ལག་ཏུ་རང་རྒྱུད་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་དགོས་ཞེས་རང་རྒྱུད་པ་སོགས་ཀྱིས་སྨྲས་པ་དེ་འགོག་པའི་ཚུལ་སྐབས་འདིར་འཆད་པ་ཡིན་གྱི། ༼ཇ༽རྟེན་འབྲེལ་གྱི་རྟགས་ཀྱིས་མྱུ་གུ་རང་བཞིན་མེད་སྒྲུབ་ཀྱི་ཕྱི་རྒོལ་ཡང་དག་ལྟ་བ་རྟོགས་ཟིན་པས་ཚུལ་གསུམ་མཐུན་གྲུབ་དང་སྒྲ་མི་རྟག་སྒྲུབ་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་མཐུན་

467

ལྷག་མཐོང་ལ་བསླབ་ཚགྲུབ་གཉིས་ལྟ་བུ་དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བ་༼ཇ༽ཇི་སྙེད་པར་མ་ཟད་ཇི་ལྟ་བ་གྲུབ་པ་ལ་ཡང་ཐལ་འགྱུར་བ་ནང་ཕན་ཚུན་གསུམ་མཐུན་གྲུབ་ཡོད་ཀྱང་རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྟགས་མིན་ཏེ་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་རྟགས་ཀྱིས་མྱུ་གུ་རང་བཞིན་མེད་པར་བསྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་རྒོལ་ཡང་དག་ཐལ་འགྱུར་བ་གང་ཞིག་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པའི་རྟགས་མི་འདོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཕྱི་རྒོལ་ཙམ་ལ་དངོས་སྨྲ་ཡོད་ཀྱང་དངོས་སྨྲའི་དམ་བཅའ་དོར་ནས་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཕྱི་རྒོལ་ཡང་དག་ཏུ་སོང་བ་དང་། རྟེན་འབྲེལ་དེ་ཕྱི་རྒོལ་དེའི་ངོ་བོར་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་ཡང་དག་ཏུ་སོང་བ་གཉིས་དུས་མཉམ་པའི་ཕྱིར་དང་། དེའི་ཚེ་དེས་རྟེན་འབྲེལ་ལ་བདེན་མེད་ཀྱིས་ཁྱབ་པ་ཚད་མས་ངེས་པའི་ཕྱིར་སོགས་མང་སྟེ། ཚིག་གསལ་ལས། རྗེས་སུ་དཔག་པ་དག་ནི་གཞན་གྱི་དམ་བཅའ་བ་འགོག་པའི་འབྲས་བུ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པ་ནས་རང་ལ་གྲགས་པའི་རྗེས་སུ་དཔག་པ་དང་འགལ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་དེ་ལ་གྲུབ་པའི་རྗེས་སུ་དཔག་པས་སེལ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ་རང་རྒྱུད་མིན་ཀྱང་རང་གྲགས་དང་གཞན་གྲགས་ཀྱི་རྟགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྩ་རྟགས་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རང་རྒྱུད་ཀྱི་དོན་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པ་ལ་བྱེད་པར་བཤད་ཟིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཚིག་གསལ་ལས་ཁོ་བོ་ཅག་ནི་རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྗེས་སུ་དཔག་པ་མི་སྦྱོར་ཏེ། ཞེས་དང་ཤེས་རབ་སྒྲོན་མེ་ལས། ད་ནི་སུན་འབྱིན་པའི་ལན་བཏབ་པ་དང་རང་དབང་དུ་རྗེས་སུ་དཔག་པའི་མཐུས་ཞེས་པ་ནས། དེ་ལ་འདི་རབ་ཏུ་བྱེད་པའི་དོན་ནི་ཕ་རོལ་པོས་སྨྲས་པའི་སུན་འབྱིན་པའི་ལན་བཏབ་པ་དང་། རང་དབང་དུ་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་མེད་པ་བསྟན་པའི་མཐུས་འདུ་ཤེས་རྣམས་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་དུ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཐལ་འགྱུར་བ་༼ ༽རང་གི་རྒོལ་བ་ནང་ཕན་ཚུན་དུ་ཤེས་བྱ་ཇི་སྙེད་པ་ཀུན་རྫོབ་པའི་དོན་འགའ་ཞིག་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་བསྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་རང་རྒྱུད་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་དགོས་མི་དགོས་༼ཇ༽སྙམ་ན་ཤིན་ཏུ་མི་དགོས་ཏེ་སྟོང་ཐུན་བསྐལ་བཟང་མིག་འབྱེད་ལས། དེའི་ཕྱིར་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལྟ་བ་ལེགས་པར་རྟོགས་པའི་རྒོལ་བ་གཉིས་ཀྱིས་ཐ་སྙད་ཀྱི་རྣམ་

468

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།
གཞག་འགའ་ཞིག་གཏན་ལ་དབབ་པའི་ཕྱིར་དུ་ནང་ཕན་ཚུན་བཀོད་པའི་གཏན་ཚིགས་ལ་ཆོས་ཅན་ཚུལ་གསུམ་རྒོལ་བ་གཉིས་ཀའི་ལུགས་ལ་མཐུན་སྣང་དུ་གྲུབ་ཀྱང་རང་རྒྱུད་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་སུ་འགྱུར་བ་མིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཤེས་བྱེད་སོགས་ཀྱི་དཔྱད་པ་བྱེད་རྒྱུ་ནི་

༼ ༽སྐབས་འདིར་ཚིག་མངས་སུ་དོགས་
པས་རེ་ཞིག་བཞག་གོ།
༼ཇ༽གཉིས་པ་༼ ༽དེ་འདྲའི་བསྟན་ཚུལ་དེ་ཚིག་གསལ་གྱི་གཞུང་དང་རིམ་གྱིས་སྦྱར་ནས་གོང་གི་སྦྱོར་བའི་ངག་དེའི་སྟེང་ནས་བཤད་ན།༼ཇ༽འདི་ལ་བཅུ་གསུམ་ལས་དང་པོ་རྟེན་ཆོས་ཅན་དེ་ཁོ་ནར་ཉམས་པར་ཁས་བླང་བར་ཐལ་བ་༼ ༽འདི་ལ་ཐོག་མར་སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་ཀྱིས་ཇི་ལྟར་ཁས་བླངས་པའི་ཚུལ་ནི་གང་གི་ཚེ་ཞེས་པ་ནས་ཁས་བླངས་པ་ཉིད་དོ་ཞེས་པའི་བར་གྱིས་འཆད་དོ་དེའི་དོན་ནི་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་དོན་དམ་པར་སྐྱེ་བ་མེད་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་རྟེན་གྱི་ཆོས་ཅན་དུ་བཞག་པའི་མིག་གམ་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ནི་དེ་ཁོ་ནར་གྲུབ་པ་ཉམས་པར་གྱུར་པ་སྟེ་དེ་ཁོ་ནར་མ་གྲུབ་པར་སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་འདིས་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཁས་བླངས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་ཆོས་ཅན་ཇི་འདྲ་བ་ཞིག་དེ་ཁོ་ནར་མ་གྲུབ་པར་ཁས་བླངས་སྙམ་དུ་དོགས་ན་དོགས་པ་དེ་སེལ་བའི་ལན་ནི་འདི་ལྟར་མ་རིག་པས་བསླད་པའི་དབང་གིས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་འཁྲུལ་པར་སོང་བའི་ཤེས་པ་ཙམ་གྱིས་བདག་གི་དངོས་པོ་སྟེ་རང་གི་ངོ་བོ་རྙེད་ཅིང་གྲུབ་པ་དེ་འདྲ་བའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་སྟེ།དེ་ཡང་མ་རིག་པས་བསླད་པའི་འཁྲུལ་ཤེས་མིག་གི་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཐ་སྙད་པའི་ཤེས་པ་ཙམ་གྱིས་གྲུབ་པའི་དོན་གཟུགས་སྒྲ་ལ་སོགས་པ་ཆོས་ཅན་དུ་བཞག་པ་དེ་ཡིན་ནོ། །༼ཇ༽གཉིས་པ་ཁས་བླང་བར་སོང་ཚུལ་༼ ༽འོ་ན་དེ་འདྲ་བའི་ཆོས་ཅན་དེ་དེ་ཁོ་ནར་མ་གྲུབ་པར་སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་ཀྱིས་ཁས་བླངས་ལུགས་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན་དེའི་ལན་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ་དོན་དམ་པར་སྐྱེ་བ་བཀག་པ་དེ་ཉིད་ཆོས་ཅན་གཟུགས་སོགས་འཁྲུལ་ཤེས་ཀྱི་རྙེད་དོན་དེ་དག་གཞིར་བྱས་པ་དེ་ལ་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་སུ་བརྟེན་པར་བྱེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་དེའི་ཚེ་སྟེ། དེའི་ཕྱིར་

469

ལྷག་མཐོང་ལ་བསླབ་ཚན་ཆོས་ཅན་དེ་དེ་ཁོ་ནར་མ་གྲུབ་པར་ཁས་བླངས་པར་སོང་ངོ་དེ་ལྟར་ཁས་བླངས་པར་སོང་པ་ཡིན་ཏེ་ཆོས་ཅན་གཟུགས་སོགས་དེ་དག་དེ་ཁོ་ནར་རམ་དོན་དམ་པར་གྲུབ་ན་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་དོན་དམ་པར་སྐྱེ་བ་མེད་པ་དེ་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པའི་ཆོས་ཅན་དེ་ལ་བརྟེན་པ་ཤིན་ཏུ་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །༼ཇ༽གསུམ་པ་འཁྲུལ་མ་འཁྲུལ་གྱི་རྙེད་དོན་འགལ་བ་ནི།

༼ ༽དེ་ལྟར་ཁས་བླངས་པས་སྐྱོན་ཅི་ལྟ་བུར་འགྱུར་བའི་ཚུལ་ནི་དེ་
ལ་སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་ན་རེ་འོ་ན་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་དོན་དམ་པར་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་རྟེན་དུ་གྱུར་པའི་ཆོས་ཅན་གཟུགས་སོགས་དེ་ཁོ་ནར་མ་གྲུབ་པ་དེ་ལྟར་ཁས་ལེན་མེད་མོད་ཁས་བླངས་པ་དེས་སྐྱོན་ཅིར་འགྱུར་སྙམ་དུ་དོགས་ནས་འདྲི་ན།དེའི་ལན་ནི་དེ་ལྟར་ཁས་བླངས་ན་སྐྱོན་འདིར་འགྱུར་ཏེ་འདི་ལྟར་དེ་ཁོ་ནར་མ་གྲུབ་ཅིང་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་ཡང་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་བཞིན་དུ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་སྣང་བའི་བརྫུན་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་མ་འཁྲུལ་བའི་ཤེས་པ་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་གི་ངོར་སྣང་བའི་སྒོ་ནས་རྙེད་པའི་དོན་དུ་གཏན་ནས་མི་རུང་བས་ཡུལ་ཅན་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཡུལ་བརྫུན་པ་ཙམ་ཞིག་འཛིན་པའི་ཐ་སྙད་པའི་ཤེས་པ་ཙམ་གྱིས་རྙེད་པ་ཡིན་པས་ན་རྙེད་མཁན་ཐ་སྙད་པའི་ཤེས་པ་དེ་དག་ཀྱང་མ་རིག་པས་བསླད་པའི་འཁྲུལ་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །༼ཇ༽བཞི་པ་དེ་གཉིས་འགལ་ཚུལ་ནི།༼ ༽རྒྱུ་མཚན་དེས་ན་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་མ་འཁྲུལ་བས་རྙེད་པའི་དོན་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་རང་བཞིན་གང་ཡིན་པ་འཁྲུལ་ཤེས་ལ་མི་སྣང་ལ། འཁྲུལ་ཤེས་ལ་སྣང་བའི་བརྫུན་པའི་དོན་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་མ་འཁྲུལ་བའི་ཤེས་པ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ངོ་ན་སྣང་བ་མིན་པས་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ངོར་རྙེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། མ་རིག་པས་བསླད་པའི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་འཁྲུལ་ཤེས་ཐ་སྙད་པ་དེ་དང་མ་རིག་པས་མ་བསླད་པའི་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་མ་འཁྲུལ་བའི་ཤེས་པ་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་དེ་གཉིས་པོ་དེ་རང་རང་གི་ཡུལ་མི་མཐུན་པས་ཕན་ཚུལ་སྤངས་པའི་འགལ་བ་ཡིན་ཞིང་དེ་ལྟར་

470

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

འགལ་བའི་སྒོ་ནས་རང་ཡུལ་སོ་སོ་ལ་འཇུག་པ་དེ་ལྟ་བུའི་ཡུལ་ཅན་ཐ་དད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པ་ནི་གཞུང་འདིར་ཕྱིན་ཅི་ལོག་དང་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་དག་ནི་ཐ་དད་པ་ཉིད་དོ་ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། །༼ཇ༽ལྔ་པ་དེ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་པ་འཆར་ཚུལ་ཕན་ཚུན་མེད་པར་རབ་རིབ་ཡོད་མེད་ཀྱི་མིག་ཤེས་དཔེས་བཤད་པ་ནི།༼ ༽དེ་ལྟར་འགལ་བའི་སྒོ་ནས་ཐ་དད་པའི་ཚུལ་མདོར་བསྟན་ནས། དོན་དེ་ཉིད་སླར་ཡང་རྒྱས་པར་འཆད་པ་ནི། གཞུང་འདིར་གང་གི་ཚེ་ཞེས་པ་ནས་དམིགས་པ་ག་ལ་ཡོད་ཅེས་པའི་བར་རོ། །འདིའི་དོན་འཆད་པ་ལ་གཉིས་ལས་དང་པོ་འཁྲུལ་ཤེས་ཀྱིས་རང་ལ་སྣང་བ་ལྟར་གྱི་དོན་ཆ་ཙམ་ཡང་མི་འགྲུབ་པ་ནི། གང་གི་ཚེ་ཞེས་པ་ནས། ག་ལ་འགྱུར་ཞེས་པའི་བར་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་གསུངས་པ་དེ་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཅེས་གསུངས་པའི་དོན་ནི་མིག་ལ་སོགས་པའི་དབང་པོའི་ཤེས་པ་ཐ་སྙད་པ་མ་རིག་པས་བསླད་པ་དེ་རྣམས་ལ་ནི་འཁྲུལ་བས་ན་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཅེས་སྨོས་སོ། །དབང་ཤེས་འཁྲུལ་པ་དེས་ཡུལ་ཇི་ལྟར་བཟུང་ཞེ་ན་དེའི་ལན་དུ་དེ་དག་གིས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་འཛིན་པ་ཞེས་གསུངས་པ་དེ་ལ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་ཞེས་པ་ནི། གཟུགས་སྒྲ་སོགས་ལ་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་མཚན་ཉིད་ཡོད་པ་མིན་པ་སྟེ་མེད་པའོ་མེད་བཞིན་དུ་དེ་དག་གིས་ཞེས་པ་ནི་དབང་པོའི་ཤེས་པ་དེ་དག་གིས་སོ། །ཡོད་པ་ཉིད་ཅེས་པ་ནི། རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་མཚན་ཉིད་སྣང་བ་ལྟར་ཡོད་པའོ། །ཡོད་པར་འཛིན་པ་ཞེས་པ་ནི་གཟུགས་སོགས་དེ་དག་ལ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་མཚན་ཉིད་མེད་བཞིན་དུ་དབང་ཤེས་དེ་དག་གིས་

མཚན་ཉིད་དེ་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་བཟུང་བ་སྟེ། རྟོག་མེད་མངོན་སུམ་ཀྱི་ཤེས་པས་བཟུང་བའི་དོན་ནི་དེ་ལ་སྣང་བ་ཙམ་ལ་བྱ་དགོས་པས་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པའི་རང་གི་མཚན་ཉིད་དུ་གཟུགས་སོགས་དབང་ཤེས་དེ་ལ་སྣང་བའོ། །དེ་ལྟར་རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པར་སྣང་ཞིང་བཟུང་བའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་དབང་ཤེས་དེས་རང་མཚན་གྱིས་ཡོད་པ་མི་འགྲུབ་པ་ནི། དེའི་ཚེ་ན་ཡོད་པར་གྱུར་པའི་དོན་

471

ལྷག་མཐོང་ལ་བསླབ་ཚཆ་ཙམ་ལ་ཡང་དམིགས་པར་ག་ལ་འགྱུར། ཞེས་གསུངས་པ་འདིས་བསྟན་ཏོ། །དེ་ལ་དེའི་ཞེས་པ་ནི་གོང་དུ་བཤད་པ་དེ་ལྟར་གཟུགས་སོགས་ལ་རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པ་མེད་བཞིན་དུ་རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པར་སྣང་བ་དེའི་ཞེས་པའོ། །ཚེ་ཞེས་པ་ནི་དུས་ལ་འཇུག་པ་ཡིན་ཡང་རྒྱུ་མཚན་སྟོན་པའི་ཕྱིར་གྱི་སྒྲ་དང་འདྲ་བས་འདིར་ཕྱིར་གྱི་སྒྲ་དང་སྦྱར་ཏེ་རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པར་སྣང་བ་དེའི་ཕྱིར་ན་ཞེས་བྱ་བར་འགྱུར་རོ། །ཡོད་པར་གྱུར་པའི་དོན་ཆ་ཙམ་ཡང་དམིགས་པར་ག་ལ་འགྱུར་ཞེས་པ་ནི་དབང་པོའི་ཤེས་པ་འཁྲུལ་པ་དེ་དག་གིས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པར་གྱུར་པའི་དོན་ཆ་ཕྲ་མོ་ཙམ་ཡང་དམིགས་ཤིང་འགྲུབ་པར་ག་ལ་འགྱུར་ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །དོན་བསྡུ་ན་དབང་ཤེས་དེ་དག་འཁྲུལ་པས་ན་ཡུལ་གཟུགས་སོགས་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་བཞིན་དུ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པར་སྣང་བའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་དབང་ཤེས་འཁྲུལ་པ་དེས་རང་ཉིད་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་སྣང་བ་ལྟར་གྱི་དོན་ཕྲ་མོ་ཡང་ག་ལ་འགྲུབ་ཅེས་པའོ། །དེ་ལྟར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་དོན་མེད་བཞིན་དུ་དབང་ཤེས་འཁྲུལ་པ་ལ་སྣང་བའི་དཔེ་ནི། སྐྲ་ཤད་ལ་སོགས་པ་ལྟར་ཞེས་པའོ། །དེ་ཡང་དཔེར་ན་རབ་རིབ་ཀྱི་སྐྱོན་གྱིས་དབང་ཤེས་འཁྲུལ་ཏེ་སྐྲ་ཤད་དེ་སྐྲའི་ཉག་མ་མེད་བཞིན་དུ་ཡང་སྐྲའི་ཉག་མ་ནམ་མཁའ་ནས་ཟག་པར་སྣང་བ་བཞིན་དུ་དབང་ཤེས་མ་རིག་པས་བསླད་པས་འཁྲུལ་ཏེ་རང་ཡུལ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་བཞིན་དུ་ཡོད་པར་སྣང་བའོ། །གཞུང་དེ་དག་གིས་ནི་གཟུགས་སྒྲ་སོགས་སྣང་བའི་དབང་ཤེས་རྣམས་འཁྲུལ་པ་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་དོན་གཟུགས་སོགས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་དེ་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་མི་རུང་བར་གསུངས་སོ། །
༼ཇ༽དྲུག་པ་ཐལ་འགྱུར་བའི་མངོན་སུམ་མ་འཁྲུལ་བས་བརྫུན་པ་མ་གཟིགས་པའི་ཚུལ་ནི།༼ ༽གོང་གི་གཉིས་པ་མ་འཁྲུལ་བའི་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་གི་ཤེས་པས་ནི་གཟུགས་སྒྲ་སོགས་ཀུན་རྫོབ་པའི་དོན་འགའ་ཡང་དོན་དམ་པ་གཟིགས་ངོར་སྣང་བའི་སྒོ་ནས་མི་འཛིན་ནོ་ཞེས་སྟོན་

472

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

པ་ནི། གཞུང་དེར་གང་གི་ཚེ་རབ་རིབ་ཅན་མ་ཡིན་པས་ཞེས་སོགས་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་གསུངས་པ་དེ་ལ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཡུལ་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་མི་འཛིན་པས་ན་མ་འཁྲུལ་པའི་ཤེས་པའོ། །ཤེས་པ་མ་འཁྲུལ་བ་དེ་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་མཛད་པ་སྟེ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་འཕགས་པ་ལ་ཡོད་ཀྱི་གང་ཟག་གཞན་ལ་མེད་དོ། །༼ཇ༽བདུན་པ་དེ་ལྟར་རབ་རིབ་མེད་པའི་དཔེས་བཤད་པ་ནི།༼ ༽འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་གི་ཡེ་ཤེས་དེས་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པ་སྒྲོ་མི་འདོགས་པ་ཞེས་པ་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ཉིད་དུ་བཞག་ཏུ་མི་རུང་བའི་གཟུགས་སྒྲ་སོགས་ནི་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པ་སྟེ་སྣང་ཚུལ་དང་གནས་ཚུལ་བ་འགལ་བའི་བརྫུན་པའོ། །བརྫུན་པ་དེ་འདྲ་སྒྲོ་མི་འདོགས་པ་སྟེ་ཡེ་ཤེས་དེས་རང་གི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གཟིགས་ངོར་སྣང་བ་མེད་བཞིན་དུ་ཡོད་པར་བཅོས་ཏེ་མི་འཛིན་པའོ། །དེའི་དཔེ་ནི་དཔེར་ན། རབ་རིབ་དང་བྲལ་བའི་མིག་ཤེས་ཀྱིས་སྐྲ་ཤད་དེ་སྐྲའི་ཉག་མ་འཛག་འདི་ཟག་པར་འགྱུར་བའི་དོན་ནོ། །པའི་སྣང་བ་མ་མཐོང་ཞིང་མ་དམིགས་པ་ལྟར་རོ། །༼ཇ༽བརྒྱད་པ་བརྫུན་ཚུལ་དང་། མ་རིག་པའི་རབ་རིབ་དང་བྲལ་བའི་མངོན་སུམ་གྱིས་སྣང་ཚུལ་ནི། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་འགྱུར་བ་ཞེས་པ་ནི་གཟུགས་སྒྲ་སོགས་དེ་དག་བརྫུན་པའི་དོན་དེ་སྣང་ཚུལ་དང་གནས་ཚུལ་མི་མཐུན་པ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་བཞིན་དུ་དེར་སྣང་བའི་སྒོ་ནས་བསླུ་བར་བྱེད་པའི་དོན་ནོ། །ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་ཞེས་པ་ནི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པར་མ་གྲུབ་པའོ། །དེ་ལྟར་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་པའི་གཟུགས་སོགས་དེ་འདྲ་བ་དེ་མ་འཁྲུལ་པའི་ཤེས་པ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་དུ་གྱུར་པ་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་དེས་དེ་ཁོ་ན་གཟིགས་པའི་ངོར་ཆ་ཅུང་ཟད་ཙམ་ཡང་མི་འགྲུབ་སྟེ། གཟུགས་སོགས་དེ་དག་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་དེས་དེ་ཉིད་གཟིགས་པའི་ངོར་མ་གཟིགས་པའི་ཕྱིར་དེ་དེ་འདྲའི་གཟིགས་ངོར་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་སྣང་བ་མཐའ་དག་ལོག་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། །༼ཇ༽དགུ་པ་རང་བཞིན་གྱིས་

473

ལྷག་མཐོང་ལ་བསླབ་ཚགྲུབ་པའི་དོན་འགའ་ཡང་མ་གྲུབ་པར་སྣང་བ་ལྟར་མ་གྲུབ་པའི་ཚད་མ་བཞིས་མ་གཞལ་བའི་ཤེས་བྱེད་

ནི།༼ ༽གོང་གི་དོན་དེ་དག་ལ་མགོན་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་གཞུང་རྩོད་ཟློག་གི་ཤེས་བྱེད་བཀོད་པ་ནི། གལ་ཏེ་ཞེས་སོགས་གསུངས་ཏེ། ལུང་འདིས་ནི་མངོན་སུམ་ལ་སོགས་པའི་ཚད་མ་བཞིས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་དོན་འགའ་ཡང་མ་གྲུབ་པར་གསུངས་པ་དེ་ཉིད་གཞུང་འདིར་འཁྲུལ་མ་འཁྲུལ་གྱི་ཚད་མ་གང་གིས་ཀྱང་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་དོན་གཏན་ནས་མི་འགྲུབ་པའི་ཤེས་བྱེད་ཀྱི་འདིར་ཁུངས་སུ་སློབ་དཔོན་གྱིས་མཛད་པ་ཡིན་ནོ། །༼ཇ༽བཅུ་པ་དོན་བསྡུ་ནི།༼ ༽གོང་དུ་བཤད་པ་དེ་དག་གི་དོན་བསྒྲིལ་ཏེ་བཤད་པ་ནི། གང་གི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་ཞེས་སོགས་གསུངས་སོ། །གཞུང་འདི་ནི་སྔར་གོང་དུ་བཤད་པའི་དོན་རྣམས་སྡུད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ།༼ཇ༽བཅུ་གཅིག་པ་གྲུབ་དོན་གཟུགས་སོགས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་མ་འཁྲུལ་བའི་རྙེད་དོན་མེད་ཚུལ་༼ ༽དེ་ཡང་གང་ཞིག་ཆོས་ཅན་ཉིད་དུ་འགྱུར་བའི་མིག་ཀུན་རྫོབ་པ་ག་ལ་ཡོད་ཅེས་གསུངས་པ་འདིས་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་གྲུབ་པའི་མིག་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ཅན་དེ་ཙམ་མེད་པར་སྟོན་པ་མིན་གྱི། འོ་ན་ཇི་ལྟ་བུ་སྟོན་ན་སྔར་གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་འམ་མངོན་སུམ་མ་འཁྲུལ་བས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གཟིགས་པའི་ངོར་གྲུབ་པའི་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་གང་བྱས་ཀྱང་དོན་འདྲ་བས་དེ་འདྲའི་གཟུགས་སོགས་ཆོས་ཅན་དུ་བཞག་རྒྱུ་ཐ་སྙད་དུའང་མ་གྲུབ་ཅིང་མི་སྲིད་ཅེས་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། །༼ཇ༽བཅུ་གཉིས་པ་ཆོས་ཅན་མཐུན་གྲུབ་མེད་པ་དེས་ན་དངོས་སྨྲ་དང་དབུ་མ་བ་རྩོད་དུས་ཀྱང་རང་རྒྱུད་མེད་ཚུལ་ནི།

༼ ༽དེ་ནས་དེའི་
ཕྱིར་ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་དོན་ནི་འདི་ལྟར་ཡིན་ཏེ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་མེད་པར་སྨྲ་བའི་དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བ་དང་དངོས་པོར་སྨྲ་བ་གཉིས་རྩོད་པའི་སྐབས་ལ་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་དེ་ཉིད་ཆོས་ཅན་དུ་བཞག་པའི་ཚེ་གཟུགས་དེ་ལ་མ་འཁྲུལ་བའི་

474

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

མིག་ཤེས་ལ་སོགས་པའི་མངོན་སུམ་མཐུན་སྣང་དུ་མ་གྲུབ་པ་ཡིན་པས། ན་དབུ་མ་པ་དེ་དང་དངོས་སྨྲ་བ་གཉིས་ཀའི་ལུགས་ལ་མཐུན་སྣང་དུ་གྲུབ་པའི་ཆོས་ཅན་གཟུགས་དེ་འགྲུབ་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་མེད་དོ། །ཚད་མ་དེ་མེད་པས་དེ་འདྲའི་གཞི་ཆོས་ཅན་མ་གྲུབ་པར་འགྱུར་ལ་གཞི་ཆོས་ཅན་མ་གྲུབ་ན་ནི་རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་ཕྱིར་རྒོལ་ལ་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་ཡང་ཡིན་ལ་ཕྱོགས་ཀྱང་ཡིན་པས་ན་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱོགས་སོ། །དེ་འདྲའི་བསྒྲུབ་བྱའི་ཕྱོགས་སྐྱོན་མེད་པ་ཞིག་གཏན་ནས་བཞག་ཏུ་མེད་ཅེས་པའི་དོན་ནོ། །༼ཇ༽བཅུ་གསུམ་པ་རང་བཞིན་མེད་པའི་ཕྱོགས་ལ་རང་རྒྱུད་ཀྱི་སྐྱོན་དེ་ལྟར་ཡོད་ཀྱང་ཐ་སྙད་དུ་རང་མཚན་ཡོད་པས་ཕྱོགས་སྐྱོན་མེད་སྙམ་ན་དེ་ཤིན་ཏུ་མི་འཐད་པ་ནི། གལ་ཏེ་དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ་ཁྱེད་ཅག་ཐ་སྙད་དུ་ཡང་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་མེད་པར་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱོགས་སམ་ལུགས་ལ་རྒོལ་བ་གཉིས་ཀའི་ལུགས་ལ་ཆོས་ཅན་མཐུན་སྣང་བ་དེ་འདྲ་མེད་པས་སྐྱོན་དེར་འགྱུར་བ་དེ་ལྟར་ཡིན་མོད་ཀྱང་། ཁོ་བོ་ཅག་གི་ལུགས་ལ་ནི་ཐ་སྙད་དུ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་མེད་པ་དེ་ལྟར་འདོད་པས་ན་རང་རྒྱུད་ཀྱི་ཆོས་ཅན་ལ་སོགས་པ་བསྒྲུབ་བྱ་དང་རྟགས་རྣམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་གཞི་སྐྱོན་མེད་ཡོད་པས་ཕྱོགས་བསྒྲུབ་བྱ་སྐྱོན་མེད་ཀྱང་ཡོད་པ་ཉིད་དོ་སྙམ་དུ་འདོད་ན། ཡང་ཐ་སྙད་དུ་ཡང་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པ་དེ་འདྲ་བའི་རང་བཞིན་ཡོད་པ་མི་འཐད་པ་ནི་སྐབས་འདིར་མ་ཟད་སྔར་གོང་དུ་ཡང་བཤད་ཅིང་འདིའི་འོག་ཏུ་ད་དུང་ཡང་འཆད་པར་འགྱུར་བས་ན་ཁྱེད་ཀྱི་ལན་དེ་ནི་རིགས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །གོང་གི་དོན་ཚན་གཉིས་པ་ཁྱེད་ཀྱིས་དཔེ་བཀོད་པ་དེ་ཡང་དོན་དང་མི་འདྲ་བའི་ཚུལ་༼ཇ༽ལ་ལུང་དགོད་པ་དང་། དོན་བཤད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པ་དང་མི་འདྲ་ཚུལ་༼ ༽ནི། ཚིག་གསལ་ལས།གོང་གི་དཔེ་སྒྲ་མི་རྟག་པ་བསྒྲུབ་པ་བཀོད་པ་དེ་ལ་ཡང་དོན་དབུ་མ་པས་གཟུགས་སོགས་བདག་ལས་སྐྱེ་བ་མེད་པར་བསྒྲུབས་པའི་སྐབས་དང་འདྲ་བ་ཡོད་པ་མ་

475

ལྷག་མཐོང་ལ་བསླབ་ཚཡིན་འདི་སྟོང་ཐུན་དུ་དྲངས་པ་མ་ཡིན་ཏེ་ཟེར་བ་འདུག་པས་ལྷག་བཅས་ཀྱི་ཏེའི་སྒྲ་ཉིད་དག་པར་མངོན་ནོ། །ནོ།།དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དཔེའི་སྐབས་དེར་ནི་སངས་རྒྱས་པས་བྱེ་བྲག་པ་ལ་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པ་དང་བྱེ་བྲག་པས་གསལ་བྱེད་པ་ལ་དེ་ལྟར་སྒྲུབ་པའི་སྐབས་སུ་རིམ་པ་ལྟར་འབྱུང་འགྱུར་དང་ནམ་མཁའི་ཡོན་ཏན་གཉིས་དང་བྱས་པ་དང་སྔར་ཡོད་རྐྱེན་གྱིས་གསལ་བར་བྱས་པ་གཉིས་ཏེ་སོ་སོའི་འདོད་པས་ཁྱད་

པར་མ་བྱས་པར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ཙམ་གྱི་སྒྲའི་སྤྱི་ཙམ་ཞིག་དང་ཕྱིས་འབྱུང་གི་རྒྱུ་ལ་ལྟོས་པ་དང་མ་ལྟོས་པ་གང་གིས་ཀྱང་ཁྱད་པར་དུ་མ་བྱས་པའི་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་མི་རྟག་པ་འམ་འཇིག་པ་ཉིད་ཀྱི་སྤྱི་ཙམ་ཞིག་ལ་ཚད་མར་སོང་བ་དེ་བཀོད་ནས་སོ་སོའི་འདོད་པའི་ཁྱད་པར་དེ་དག་སྦྱར་ནས་བརྗོད་པར་མི་འདོད་པར་གཉིས་ཀའི་ལུགས་ལ་མཐུན་སྣང་དུ་གྲུབ་པ་ཞིག་བརྗོད་པར་འདོད་ན་ནི་རྒོལ་བ་དེ་གཉིས་ཀའི་ལུགས་ལ་ཡང་ཡོད་པ་ཡིན་ན། ཡང་དཔེའི་སྐབས་སུ་ཇི་ལྟར་ཡོད་པ་དེ་བཞིན་དུ་དོན་གྱིས་སྐབས་འདིར་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ་འདི་ལྟར་འཁྲུལ་ཤེས་ཀྱིས་བཞག་པའི་སྒོ་ནས་གྲུབ་པ་ཡང་མ་ཡིན་ལ། མ་འཁྲུལ་བའི་ཤེས་པས་བཞག་པའི་སྒོ་ནས་གྲུབ་པ་ཡང་མ་ཡིན་

པའི་མིག་གི་སྤྱི་ཙམ་ཞིག་ཆོས་ཅན་དུ་འཇོག་པ་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་སྨྲ་བའི་ཐལ་འགྱུར་བ་དང་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ཉིད་མ་ཡིན་པར་སྨྲ་བ་དངོས་སྨྲ་བ་ལ་སོགས་པ་དག་གིས་ཀུན་རྗོབ་ཏུ་ཡང་ཁས་མ་བླངས་ལ། དོན་དམ་པར་ཡང་ཁས་བླངས་པ་མ་ཡིན་པས་ན་དཔེ་ལ་དོན་དང་འདྲ་བ་ཡོད་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའོ། །
༼ཇ༽གཉིས་པ་དོན་བཤད་པ་ལ་བྱས་པས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་ཆོས་གཞི་གསུམ་ཁྱད་པར་མ་བྱས་པའི་སྤྱི་ཡོད་པར་བཤད་པ་དང་། དངོས་སྨྲ་བར་བདེན་མེད་སྒྲུབ་བྱེད་དེ་གསུམ་མེད་ཚུལ་གཉིས། དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་སྒྲའམ་བློ་ལ་ཁྱད་པར་མ་སྦྱར་བར་སྤྱིར་དེས་ཁྱད་པར་བྱས་མ་བྱས་འདོད་པ་མི་འཐད་ཚུལ་ནི།༼ ༽ལུང་འདིའི་དོན་ནི་༼ཇ༽ཆོས་ཅན་༼ ༽ཁ་ཅིག་ཆོས་ཅན་ལ་རང་རྒྱུད་པ་མན་ཆད་

476

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

ཀྱི་སངས་རྒྱས་པས་བྱེ་བྲག་པའི་ངོར་སྒྲ་མི་རྟག་པ་བསྒྲུབ་པའི་ཚེ་བྱེ་བྲག་པའི་ངོར་འབྱུང་འགྱུར་དང་སངས་རྒྱས་པའི་དོར་ནམ་མཁའི་ཡོན་ཏན་གཉིས་པོ་གང་ཡང་མིན་པའི་སྒྲ་སྤྱི་ཙམ་ཞིག་དང་བྱེ་བྲག་པས་གསལ་བྱེད་པ་ལ་སྒྲ་མི་རྟག་པར་བསྒྲུབ་པའི་ཚེ་གསལ་བྱེད་པའི་ངོར་བྱས་པ་དང་བྱེ་བྲག་པའི་ངོར་སྔར་ཡོད་རྐྱེན་གྱིས་གསལ་བར་བྱེད་པ་གཉིས་པོ་གང་ཡང་མིན་པའི་སྒྲ་

༼ཇ༽དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་
རྩོད་གཞིར་རུང་བ་༼ ༽སྤྱི་ཙམ་ཞིག་དང་༼ཇ༽ཆོས་༼ ༽དང་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱང་ཕྱིས་འབྱུང་གི་རྒྱུ་ལ་ལྟོས་པ་དང་ཕྱིས་འབྱུང་གི་རྒྱུ་ལ་མི་བལྟོས་པ་གཉིས་པོ་གང་ཡང་མིན་པའི་འཇིག་པའམ་མི་རྟག་པ་སྤྱི་ཙམ་པ་ཞིག་༼ཇ༽དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་སུ་འཇོག་རུང་ཡོད་ལ། དབུ་མ་བས་དངོས་སྨྲ་བ་ལ་མིག་སོགས་བདག་ལས་མི་སྐྱེ་བར་སྒྲུབ་པའི་ཚེ་བདེན་བརྫུན་གང་ཡང་མིན་པའི་མིག་ལ་སོགས་པ་མེད་ཅེས་སྟོན་པ་ཡིན་ཞེ་ན་དེ་ལྟར་སྟོན་པ་མིན་ཏེ།ཁྱད་པར་དེ་དག་གང་ཡང་མིན་པའི་ཆོས་ཅན་སོགས་དེ་ནི་རྒོལ་བ་དེ་དག་གང་གིས་ཀྱང་མི་འདོད་པའི་ཕྱིར་དང་དེར་མ་ཟད་ཁྱད་པར་དེ་དག་གང་ཡང་མིན་པའི་ཆོས་ཅན་སོགས་རྒོལ་བ་དེ་དག་གིས་འདོད་པ་དེ་ལྟ་བུ་ཡིན་ན་དཔེ་དོན་དེ་གཉིས་མི་མཚུངས་པར་སུས་ཀྱང་བསྒྲུབ་པར་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །༼ཇ༽གཉིས་པ་སྒྲའམ་བློས་རྟག་མི་རྟག་གི་ཁྱད་པར་མ་བྱས་པ་ཡོད་ཀྱང་དབུ་མ་པས་དངོས་སྨྲ་ལ་བདེན་མེད་སྒྲུབ་པ་ལ་རང་མཚན་ལ་འཁྲུལ་མ་འཁྲུལ་མཐུན་གྲུབ་གཏན་མེད་པས་མི་མཚུངས་པ་ནི།༼ ༽དེ་ལྟར་སྟོན་པ་མིན་ན་འོ་ན་ལུང་དེའི་དོན་གང་ཡིན་སྙམ་ན་འདི་ལྟར་ཡིན་ཏེ་སངས་རྒྱས་པས་བྱེ་བྲག་པ་ལ་སྒྲ་མི་རྟག་པར་བསྒྲུབ་པའི་ཚེ་འབྱུང་འགྱུར་གྱི་སྒྲ་ཞེས་པའམ་ནམ་མཁའི་ཡོན་ཏན་གྱི་སྒྲ་ཞེས་པ་ལྟ་བུའི་སྒོ་ནས་སྒྲ་ལ་ཁྱད་པར་གང་རུང་གིས་ཁྱད་པར་དུ་མ་བྱས་པར་སྤྱིར་སྒྲ་ཙམ་ཞིག་ཡོད་པར་ངེས་པ་ནི་རྒོལ་བ་སངས་རྒྱས་པ་དང་བྱེ་བྲག་པ་གཉིས་པོ་དེ་དག་གི་ལུགས་ལ་བྱར་ཡོད་ལ། འདིར་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པར་སྨྲ་བ་དང་རང་བཞིན་གྱིས་མི་སྟོང་བར་སྨྲ་བ་གཉིས་ཀྱི་ལུགས་

477

ལྷག་མཐོང་ལ་བསླབ་ཚལ་མ་འཁྲུལ་བའི་ཤེས་པ་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་སོགས་ཀྱིས་བཞག་པའི་སྒོ་ནས་གྲུབ་པའང་མ་ཡིན་ལ།འཁྲུལ་བའི་ཤེས་པས་བཞག་པའི་སྒོ་ནས་གྲུབ་པའང་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཚད་མ་ཙམ་གྱིས་གྲུབ་པའི་མིག་གམ་གཟུགས་ཀྱི་སྤྱི་མེད་ཅིང་། གཟུགས་སོགས་ཀྱི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ལ་འཁྲུལ་པའི་དབང་པོའི་ཤེས་པའི་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་ཆོས་ཅན་སོགས་ནི་ཕྱི་རྒོལ་དངོས་སྨྲ་བ་སོགས་ཀྱི་ལུགས་ལ་མ་གྲུབ་ལ། རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ལ་མ་འཁྲུལ་བའི་ཤེས་པ་ཚད་མས་རྙེད་པའི་ཆོས་ཅན་སོགས་ནི་སྔ་རྒོལ་གྱི་ལུགས་ཀྱི་ཚད་མས་མི་འགྲུབ་པས་ཁྱེད་ཀྱི་སྐབས་འདིའི་དཔེ་དང་དོན་ལ་འདྲ་བ་དེ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པའི་དོན་ནོ། ། ༼ཇ༽དོན་དེ་ཤིན་ཏུ་རྟོགས་དཀའ་བས་ཉུང་གསལ་བཤད་ན་དེའི་དཔེ་དོན་གཉིས་མི་མཚུངས་ཏེ་སངས་རྒྱས་པས་བྱེ་བྲག་པར་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་ཚེ་འབྱུང་འགྱུར་དང་ནམ་མཁའི་ཡོན་ཏན་གྱི་ཆ་ལ་ཚད་མར་མ་སོང་ཡང་རང་མཚན་གྱི་སྒྲ་ལ་ཚད་མར་སོང་བར་གཉིས་ཀས་འདོད་ཅིང་དབུ་མ་པས་དངོས་སྨྲ་ལ་མིག་རང་བཞིན་མེད་པར་སྒྲུབ་ཚེ་མིག་ལ་འཁྲུལ་བའི་ཚད་མར་ཡང་མ་སོང་མ་འཁྲུལ་བའི་ཚད་མར་ཡང་མ་སོང་ཡང་མིག་ལ་ཚད་མར་སོང་བ་གཉིས་ཀས་མི་འདོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། སྟོང་ཐུན་ལས། སངས་རྒྱས་པས་བྱེ་བྲག་པའི་ངོ་བོར་ཞེས་པ་ནས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་སྒྲ་ཙམ་ཞིག་ལ་ཚད་མར་སོང་བ་རྒོལ་བ་གཉིས་ཀའི་ལུགས་ལ་ཡོད་པས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། སྟོང་ཐུན་ལས་མིག་ལ་མ་འཁྲུལ་བའི་ཚད་མར་ཡང་མ་སོང་འཁྲུལ་པའི་ཚད་མར་མ་སོང་ཡང་མིག་ཙམ་ལ་ཚད་མར་སོང་བ་དབུ་མ་བ་དང་དངོས་སྨྲ་བ་གཉིས་ཀའི་ལུགས་ལ་མི་སྲིད་པས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་ཕྱི་རྒོལ་དངོས་སྨྲ་ལ་ཡིན་ཐལ་འགྱུར་བ་ལ་དེ་མ་ཡིན་ནོ། །
གཉིས་པ་དབུ་མ་པས་དངོས་སྨྲ་བར་རང་བཞིན་མེད་པར་གྲུབ་ལ་དེ་གསུམ་མེད་ཚུལ་ལ་དངོས་དང་། སློབ་དཔོན་སོ་སོའི་བཞེད་པའི་ཁྱད་པར་དང་། སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རྩ་བ་མངོན་སུམ་ལ་ཐུག་པར་ཀུན་གྱིས་

478

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།
འདོད་པ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ་བཅུ་གཉིས་ལས་དང་པོ་རང་མཚན་ལ་མ་འཁྲུལ་བ་མེད་པས་མ་འཁྲུལ་བའི་རྙེད་དོན་གཟུགས་སོགས་རྩོད་གཞིར་མི་རུང་བ༡་ནི་༼ཁ༽སྤྱིར་༤རྣམ་མཁྱེན་མ་འཁྲུལ་བའི་རྙེད་དོན་གཟུགས་སོགས་ཡོད་ཀྱང་དེས་མངོན་སུམ་གྱི་ཡུལ་འཁྲུལ་མ་འཁྲུལ་རྩོད་པར་དཔྱད་མི་རུང་སྟེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། རྣལ་འབྱོར་རྟོག་པ་བསམ་མི་ཁྱབ། །ཅེས་དང་། རྣམ་བཤད་ལས། ཚད་མ་བཞིར་བྱས་པའི་མངོན་སུམ་ཚད་མ་ངོས་འཛིན་པའི་སྐབས་སུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་མངོན་སུམ་དུ་དམིགས་པར་སྟོན་པ་ཡང་མིན་ལ། ཞེས་དང་། འབྲས་བུའི་རྣམ་བཤད་ལས་ཀྱང་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་སོ་སོར་སྣང་བའི་གཉིས་སྣང་ཡོད་ཀྱང་གཉིས་སྣང་འཁྲུལ་པའི་བག་ཆགས་དྲུང་ཕྱུང་བས་སྣང་ཡུལ་མ་འཁྲུལ་བའི་གཉིས་སྣང་ཡིན་གྱི་འཁྲུལ་པའི་གཉིས་སྣང་མ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་པ་ནས་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་བསྟན་པ་དང་། རྣམ་གཞག་འདི་ཉིད་འགལ་བར་འགྱུར་སྙམ་ན་མི་འགལ་ཏེ། བདེན་གཉིས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་བཤད་པ་ནི་སྤྱིར་བཏང་ལ་དགོངས་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་མཁྱེན་ཚུལ་ནི་ས་བཅུ་པ་མན་ཆད་དང་ཐུན་མོང་མིན་པ་དམིགས་བསལ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །༼ ༽ དེ་༼ཀ༽ཡང་༢མ་འཁྲུལ་བ་ནི་སེམས་ཅན་གྱི་སྐབས་ཀྱི་དབང་ཤེས་དང་རྟོག་པ་སོགས་ཀུན་རྫོབ་འཇལ་བྱེད་ཐམས་ཅད་མ་འཁྲུལ་བ་མེད་པས་སྤྱིར་ནི་དོན་དམ་བདེན་པ་མངོན་སུམ་དུ་འཇལ་བའི་མཉམ་གཞག་སོགས་འཕགས་པའི་མངོན་སུམ་གྱི་ཡེ་ཤེས་ལ་བྱེད་པ་ཡིན་མོད་ཀྱང་། སྐབས་འདིར་ནི་རྟག་པ་མཐའ་བཟུང་གི་ཚུལ་གྱིས་སྣང་ཡུལ་རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པར་སྣང་བ་ལ་མ་འཁྲུལ་བའི་མིག་ཤེས་སོགས་ཀྱི་མངོན་སུམ་ཚད་མ་དང་ཞེན་ཡུལ་རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པ་ལ་མ་འཁྲུལ་བའི་རྗེས་དཔག་ཚད་མ་གཉིས་ཀ་ལ་བྱ་དགོས་པ་ལ། ཆོས་ཅན་སྒྲུབ་པ་དང་རྟགས་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་བསྒྲུབ་པའི་ཚད་མ་མངོན་སུམ་དང་རྗེས་དཔག་དེ་འདྲ་བ་རང་ལུགས་ལ་གཏན་ནས་མེད་པས་ན་འདིར་མ་འཁྲུལ་བའི་ཤེས་པས་རྙེད་པའི་དོན་ཆོས་ཅན་དུ་བཞག་ཏུ་མི་རུང་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་དུ་བྱའོ། །༼ཇ༽༣གཉིས༥་༼ག༽པ་རང་མཚན་ལ་མངོན་རྗེས་གཉིས་

479

ལྷག་མཐོང་ལ་བསླབ་ཚཀ་འཁྲུལ་པ་ནི།༼ ༽སྐབས་འདིར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཅེས་གསུངས་པའི་དོན་ནི་རྟོག་གེ་པ་དག་འདོད་པ་ལྟར་དོན་བྱེད་ནུས་པ་ཙམ་ལ་རང་མཚན་དུ་བཞག་པ་དེ་ཁོ་ན་ལ་བྱེད་པ་མིན་གྱི།འོ་ན་གང་ལ་བྱེད་ན་དེ་ཡང་དངོས་པོའམ་དངོས་མེད་གང་ལ་ཡང་རང་རང་གི་རང་བཞིན་གཞན་གྱིས་ཁས་ལེན་པའི་སྐབས་རང་བཞིན་སྔར་བཤད་པ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་ལྟ་བུ་ལ་བྱེད་པ་ཡིན་པས། རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པར་སྨྲ་བ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་དངོས་མེད་འཇལ་བའི་རྗེས་དཔག་ཀྱང་དེ་འདྲ་བའི་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་གྱི་ཞེན་ཡུལ་ལ་མ་འཁྲུལ་བར་འདོད་པ་ཡིན་ནོ། །༼ཇ༽གསུམ་པ་དེ་འདྲའི་རང་མཚན་ལ་ཐ་སྙད་པའི་རྙེད་པ་མེད་ཚུལ་ནི། དེ་ལྟ་བུའི་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་ལ་མ་འཁྲུལ་བའི་ཤེས་པ་ཡིན་ན་ནི་སྣང་ཡུལ་དང་ཞེན་ཡུལ་གང་ལ་མ་འཁྲུལ་བར་སོང་བ་ཡིན་“ཀྱང་1ཤེས་པ་དེ་ཉིད་དེ་ཁོ་ནའི་དོན་དོན་དམ་བདེན་པ་ལ་མ་འཁྲུལ་བར་འགྲོ་བ་ཡིན་པས་ན་རང་གི་ལུགས་ཀྱི་ཚད་མ་དེ་འདྲས་ནི་ཆོས་ཅན་ལ་སོགས་པ་འགྲུབ་པ་གཏན་ནས་མི་སྲིད་པས་ཚད་མ་དེ་འདྲས་ཆོས་ཅན་སོགས་མ་གྲུབ་པར་འདོད་པ་ཡིན་ཀྱི། རྒོལ་བ་དབུ་མ་པ་དང་དངོས་སྨྲ་བ་གཉིས་ཀའི་རྒྱུད་ལ་མིག་དང་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་འཇལ་བའི་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མ་མེད་པར་འདོད་པ་ནི་མིན་ནོ། །༼ང༽དེས་ན་ཕྱི་རྒོལ་དངོས་སྨྲ་བ་སོགས་ཀྱི་ལུགས་ཀྱི་ཚད་མ་དང་དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཚད་མ་གཉིས་ལ་ཁྱད་པར་ཆེན་པོ་ཡོད་པས་༼ཇ༽འདིར་དབུ་མ་པས་དངོས་སྨྲ་ལ་མིག་གམ་གཟུགས་རང་བཞིན་མེད་པར་སྒྲུབ་ཚེ་ཆོས་ཅན་རྒོལ་བ་གཉིས་ཀས་ཚད་མས་གྲུབ་ཀྱང་གྲུབ་ཚུལ་མཐུན་སྣང་མེད་པའི་ཁྱད་པར་ཤེས་དགོས་ཏེ། དབུ་མ་པས་ཚད་མས་གྲུབ་ཀྱང་དེ་གྲུབ་ན་ཟོལ་རྩོད་དམ་སུན་འབྱིན་ལྟར་སྣང་དུ་འགྱུར་རོ། །བཞི་པ་དེ་

ལ་འཛིན་ཚུལ་གསུམ་ཤེས་དགོས་པ་ནི། ༼ ༽དེ་འདྲའི་ཕྱི་རྒོལ་གྱི་རྒྱུད་ཀྱིའང་དབང་པོའི་ཤེས་པ་སྔར་བཤད་པ་ལྟ་བུའི་འཁྲུལ་རྒྱུའི་གནོད་པ་མེད་པ་དེ་རྣམས་ཀྱིས་དྲངས་པའི་གཟུགས་
1 འབྲས་མཆན་བཞི་དེབ་ཏུ། ཡང་

480

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

ལ་སོགས་པ་ཡོད་ཙམ་དུ་ངེས་པའི་ཡིད་ཀྱི་ཤེས་པའི་ངེས་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་ལ་ནི་རིགས་པའི་གནོད་པ་གཏན་ནས་མེད་དེ།དོན་དེ་ཡང་ཞིབ་ཏུ་བཤད་ན་མྱུ་གུ་ཡོད་པར་འཛིན་པ་ལྟ་བུ་ལ་མཚོན་ན་འཛིན་ཚུལ་གསུམ་འབྱུང་སྟེ། མྱུ་གུ་ལ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་ཡོད་པར་འཛིན་པ་ལྟ་བུ་མྱུ་གུ་བདེན་པར་ཡོད་པར་འཛིན་པ་ཞིག་དང་། མྱུ་གུ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པ་མེད་ཀྱང་སྒྱུ་མ་ལྟར་དུ་ཡོད་པར་འཛིན་པ་ལྟ་བུ་མྱུ་གུ་བརྫུན་པར་ཡོད་པར་འཛིན་པ་ཞིག་དང་། བདེན་བརྫུན་དེ་དག་གང་གིས་ཀྱང་ཁྱད་པར་དུ་མ་བྱས་པར་སྤྱིར་མྱུ་གུ་ཡོད་པ་ཙམ་ཞིག་ཏུ་འཛིན་པ་དང་གསུམ་ཡོད་པའོ། །
༼ཇ༽ལྔ་པ་དེ་གསུམ་སྐབས་འདིར་གལ་ཆེ་ཚུལ་༼ ༽སྤྱིར་མྱུ་གུ་རྟག་མི་རྟག་དངོས་པོ་དང་དངོས་མེད་བྱས་མ་བྱས་ལ་སོགས་པའི་ཚུལ་དུ་ཡོད་པར་འཛིན་པའང་མང་པོ་ཞིག་ཡོད་མོད་ཀྱི། གོང་གི་འཛིན་ཚུལ་འདི་གསུམ་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་གི་འཛིན་ཚུལ་མེད་པར་ནི་དེ་དག་ཏུ་འཛིན་པ་མེད་པས་རྟག་མི་རྟག་སོགས་ཀྱི་འཛིན་ཚུལ་དེ་དག་འདིར་ལོགས་སུ་བཤད་མི་དགོས་སོ། །༼ཇ༽དྲུག་པ་དབུ་མ་བའི་ལྟ་བ་མ་རྙེད་གོང་དུ་བརྫུན་པའི་འཛིན་པ་མེད་ཀྱང་གཞན་གཉིས་ཡོད་པས་དེ་དུས་ཀྱི་ཡོད་འཛིན་ཐམས་ཅད་བདེན་འཛིན་མ་ཡིན་པ་༼ ༽དེ་ལྟར་འཛིན་ཚུལ་དེ་ལ་གསུམ་ཡོད་པའི་ནང་ནས་དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་རྟོགས་པའི་ལྟ་བ་རྒྱུད་ལ་མ་སྐྱེས་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ནི་མྱུ་གུ་ཡོད་ཙམ་དུ་འཛིན་པ་དང་མྱུ་གུ་བདེན་པར་ཡོད་པར་འཛིན་པ་གཉིས་ཡོད་ཀྱི། གསུམ་པོ་དེའི་ནང་གི་མྱུ་གུ་རང་གི་ངོ་བོས་མེད་པའི་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུར་ཡོད་པར་འཛིན་པ་ནི་གཏན་ནས་མི་འབྱུང་ངོ་། །༼ཇ༽བདུན་པ་དེས་ནི་རང་བཞིན་ཡོད་མེད་དང་ཡོད་མེད་“གཞིའི་1ཁྱད་པར་ཤེས་དགོས་པ་ནི།༼ ༽དེས་ན་གཞན་དག་ཆོས་རྣམས་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུའི་ལྟ་བ་མ་རྙེད་གོང་གི་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་རྟོག་པས་ཡོད་པར་གང་བཟུང་
1 འབྲས་མཆན་བཞི་དེབ་ཏུ། བཞིའི་

481

ལྷག་མཐོང་ལ་བསླབ་ཚཐམས་ཅད་བདེན་གྲུབ་ཏུ་བཟུང་བར་བྱས་ནས་དེ་འདྲའི་རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་བདེན་འཛིན་དུ་བྱེད་པར་འདོད་པ་དེ་འདྲ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མི་རུང་བ་ནི། སྔར་གོང་དུ་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མ་བཤད་པའི་སྐབས་དང་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་མེད་དང་སྤྱིར་ཡོད་མེད་བཞི་ཁྱད་པར་ཕྱེ་བའི་སྐབས་སུ་མང་དུ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །༼ཇ༽བརྒྱད་པ་དེ་ལྟར་མི་ཤེས་པར་ལྟ་བ་མ་རྟོགས་གོང་དུ་གང་བཟུང་བདེན་འཛིན་དུ་གོ་ན་ཆད་ལྟར་འགྱུར་ཚུལ་ནི། ༼ ༽གོང་དུ་བཤད་པ་དེ་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་པར་ཁྱེད་ཅག་འདོད་པ་ལྟར་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་རྟོགས་པའི་ལྟ་བ་མ་གོ་བའི་གོང་གི་རྟོག་པས་ཐ་སྙད་གང་བྱེད་ཐམས་ཅད་བདེན་པར་འཛིན་པར་འགྲོ་བ་ཡིན་ན་ནི།འོ་ན་འཇིག་རྟེན་པའི་ཐ་སྙད་པའི་ཤེས་པ་རང་དགའ་བ་སྔར་བཤད་པའི་འཁྲུལ་རྒྱུས་མ་བསླད་པ་དེ་རྣམས་ཀྱིས་རྣམ་པར་བཞག་པའི་དོན་ཐ་སྙད་དུ་དབུ་མ་པས་འདོད་དགོས་པ་དེ་ཐམས་ཅད་ལ་རིགས་པའི་གནོད་པ་འབབ་པ་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་བས། དེ་ལྟར་ན་ཕྱི་རོལ་པས་འདོད་པའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་བྱེད་པ་པོ་དབང་ཕྱུག་དང་ཐ་སྙད་ཀྱི་དོན་དེ་གཉིས་ཡོད་མེད་ཁྱད་པར་མེད་པར་སོང་ནས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་ལྟ་བ་ཆེན་པོར་འགྱུར་ལ་ལོག་ལྟ་དེ་འདྲ་བས་ནི་དབུ་མའི་ལྟ་བ་མི་རྙེད་པར་མ་ཟད་དབུ་མའི་དོན་རྟོགས་པའི་གེགས་ཆེན་པོར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །༼ཇ༽དགུ་པ་དེ་ལྟར་མི་ཤེས་ན་ཧྭ་ཤང་དང་ཕྱིས་སུ་ཡང་མང་པོ་ལ་དེ་ལྟར་བྱུང་ཚུལ་གྱི་བྱ་བ་བྱེད་ཚུལ་༼ ༽དེ་ལྟར་ཚུལ་འདི་འདྲ་བའི་སྒོ་ནས་སྟོང་པ་ཉིད་ལོག་པར་གོ་བའི་རྟགས་སུ་སྔར་རང་གིས་རྟོག་པས་བྱ་དགོས་པའི་དགེ་སྦྱོར་སྤྱོད་ཕྱོགས་ཀྱི་ཉམས་ལེན་མང་དུ་བྱེད་བཞིན་པ་རྣམས་ཀྱང་ཕྱིས་སུ་ལྟ་བ་རྙེད་པའི་ལུགས་སུ་བྱས་པའི་ཚེ་ན། སྔ་མ་སྤྱོད་ཕྱོགས་ཀྱི་དགེ་སྦྱོར་བྱས་པ་ཐམས་ཅད་མཚན་མར་འཛིན་པ་ཡིན་པས་འཁོར་བར་འཆིང་བྱེད་ཡིན་ནོ་སྙམ་དུ་གོ་ཞིང་མཐོང་ནས་སྤྱོད་ཕྱོགས་ཀྱི་དགེ་སྦྱོར་དེ་དག་ནི་འདི་འདྲ་བའི་ངེས་དོན་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བ་མ་རྙེད་པའི་

482

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

གང་ཟག་རྣམས་ལ་བྱ་དགོས་པར་གསུངས་པའོ་སྙམ་པའི་གོ་བ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་སྐྱེས་ནས་རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་ལ་སྐྱོན་དུ་བལྟ་བའི་ལོག་རྟོག་གིས་དམ་པའི་ཆོས་མང་དུ་སྤོང་བ་རྒྱའི་མཁན་པོ་ཧྭ་ཤང་ལྟར་གྱུར་པ་ད་ལྟ་བོད་འདིར་མང་དུ་སྣང་ངོ་། །༼ཇ༽བཅུ་པ་ལྟ་བ་མ་རྙེད་གོང་དུ་རང་བཞིན་ཡོད་མེད་དང་ཡོད་མེད་བཞི་སོ་སོར་མི་ཕྱེད་པ་ནི། ༼ ༽དེ་ལྟར་སྐབས་དོན་འཛིན་ཚུལ་གོང་དུ་བཤད་པ་དེ་ལ་གསུམ་ཡོད་པའི་ནང་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་རྟོགས་པའི་ལྟ་བ་མ་རྙེད་གོང་དུ་གང་ཟག་དེ་དག་གིས་ནི་སྤྱིར་ཡོད་པ་ཙམ་དང་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་ཡོད་པ་གཉིས་པོའི་ཁྱད་པར་སོ་སོར་ཕྱེད་པ་མི་སྲིད་དེ། གང་ཟག་དེ་དག་གིས་ཡོད་པ་གང་ཡིན་ཐམས་ཅད་ལ་སྔར་གོང་དུ་བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ་དྲངས་པ་ལས་བཤད་པ་ལྟར་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་ཡོད་པ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་འཛིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ཁྱབ་པར་འཛིན་པ་དེའི་གནད་ཀྱིས་གང་ཟག་དེ་དག་གིས་རང་བཞིན་མེད་པ་ལའང་གཏན་ནས་མེད་པས་ཁྱབ་པར་བཟུང་ནས་གཞན་གྱིས་ཆོས་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པར་སྨྲ་པ་ལ་ཡང་ཤིན་ཏུ་མཚར་ཆེ་བར་

བརྩིས་ནས་དེ་ལྟར་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ལ་ནི་རྒྱུ་འབྲས་བཞག་ཏུ་མི་རུང་ངོ་ཞེས་སྒོ་དུ་མ་ནས་མང་དུ་རྒོལ་བ་ཡིན་ནོ། །༼ཇ༽འདི་ཁའི་ཁྱད་པར་ཤེས་པ་ལ་དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལྟར་གང་ཟག་ཆ་ཐམས་ཅད་ནས་བདེན་གྲུབ་སྣང་བ་དེ་བཀག་ཀྱང་གང་ཟག་འཇོག་ཤེས་དགོས་ཏེ་མེ་ལོང་གི་བྱད་བཞིན་གྱི་གཟུགས་བརྙན་དེ་ཆ་ཐམས་ཅད་ནས་བྱད་བཞིན་དུ་སྣང་བ་ལྟར་མ་གྲུབ་ཀྱང་གཟུགས་བརྙན་ཡོད་པ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །བཅུ་གཅིག་པ་ལྟ་བ་རྙེད་པའི་ཡོད་འཛིན་བརྫུན་པར་འཛིན་དགོས་ནི།༼ ༽

འཛིན་ཚུལ་དེ་གསུམ་གྱི་ནང་ནས་རང་བཞིན་མེད་རྟོགས་ཀྱི་ལྟ་བ་རྒྱུད་ལ་སྐྱེས་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ལ་ནི་ཡོད་པར་འཛིན་ཚུལ་གསུམ་ག་འབྱུང་སྟེ། འོན་ཀྱང་ལྟ་བ་དེ་སྐྱེས་ནས་བཟུང་སྟེ་ཇི་སྲིད་དུ་ལྟ་བ་དེའི་འདུ་བྱེད་དམ་ངེས་པའི་བྱེད་ལས་མངོན་གྱུར་མ་ཉམས་པ་དེ་སྲིད་

483

ལྷག་མཐོང་ལ་བསླབ་ཚདུ་རིགས་པས་རྣམ་པར་དཔྱད་ནས་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་བམ་མ་གྲུབ་བསམས་ཤིང་དཔྱད་པའི་ཚེ། རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པ་འཐད་སྙམ་པའི་སྒོ་ནས་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པ་ཁས་ལེན་པའི་བདེན་འཛིན་ཀུན་བརྟགས་རེ་ཞིག་མི་སྐྱེ་བ་ཡིན་གྱི། དེ་ལ་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་ཞུགས་པའི་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་བདེན་འཛིན་ནི་དེའི་ཚེ་མི་སྐྱེ་བ་མིན་ནོ། །༼ཇ༽བཅུ་གཉིས་པ་ལྟ་བ་རྙེད་ཀྱང་བདེན་འཛིན་སྐྱེ་བ་དང་མ་བརྗེད་པར་ཐེག་ཆེན་འཕགས་པ་ནས་ངེས་ཀྱང་འོག་མའི་འཕགས་པ་ཅི་རིགས་ཡོད་པ་ནི།༼ ༽ རྒྱུ་མཚན་དེས་ན་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་མེད་རྟོགས་ཀྱི་ལྟ་བ་སྐྱེས་ནས་མ་ཉམས་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་མྱུ་གུ་སོགས་ཡོད་པར་འཛིན་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་བརྫུན་པ་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུར་ཡོད་པར་འཛིན་པ་ཁོ་ན་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་མ་ཡིན་པར་དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཡོད་འཛིན་དེ་ཐམས་ཅད་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུའི་ཡོད་འཛིན་ཁོ་ན་ཡིན་ན་ལྟ་བ་སྐྱེས་ནས་མ་ཉམས་པའི་གང་ཟག་དེ་དག་གི་རྒྱུད་ལ་བདེན་པར་ཡོད་པར་འཛིན་པ་མངོན་གྱུར་པ་སྐྱེ་མི་སྲིད་པར་ཐལ་བའི་སྐྱོན་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །
༼ཇ༽གཉིས་པ་སློབ་དཔོན་སོ་སོའི་བཞེད་པའི་ཁྱད་པར་ལ་ལྔ་ལས། དང་པོ་ལེགས་ལྡན་སོགས་དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་རང་རྒྱུད་ཁས་ལེན་པ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་མཚན་ཁས་ལེན་པ་ལ་ཐུག་པ་ནི།༼ ༽དེ་ལྟར་ན་སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་ལ་སོགས་པ་༼ཇ༽འདིའི་རང་མཚན་ནི་ཆོས་རྣམས་ལ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཐ་སྙད་དུ་བཞེད་༼ཇ༽པ་འདི་ཡིན་པའི་དབུ་མ་པ་རྣམས་ཀྱིས།

༼ཇ༽རང་དབང་བའི་རྟགས་སམ་རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྟགས་༼ཇ༽དོན་གཅིག་
པས་དེ་རང་གི་ལུགས་ལ་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡང་ཐ་སྙད་དུ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་མཚན་ཡོད་པ་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པ་འདི་ཉིད་ལ་ཐུག་པ་ཡིན་པས་རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྟགས་རང་ལུགས་ལ་འཇོག་མི་འཇོག་གི་རྩ་བ་ནི་དགག་བྱ་ཤིན་ཏུ་ཕྲ་བ་༼ཇ༽

484

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

དང་རྒོལ་བ་གཉིས་ལ་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཆོས་ཅན་མཐུན་གྲུབ་ཡོད་ཀྱང་རང་རྒྱུད་མིན་ཚུལ་ཡང་༼ ༽རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་ཁས་ལེན་མི་ལེན་འདི་རང་ལ་ཐུག་པ་ཡིན་ནོ། །༼ཇ༽གཉིས་པ་དེས་མངོན་སུམ་མ་འཁྲུལ་བའི་ཚད་མ་མི་འདྲ་བ་ནི།༼ ༽དེ་ལྟར་ཐུག་པའི་རྒྱུ་མཚན་དེས་ན་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་ལ་སོགས་པའི་རང་རྒྱུད་པ་ཁོང་རྣམ་པའི་ལུགས་ལ་ནི་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་སྣང་བའི་དབང་ཤེས་གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་གྱི་འཁྲུལ་རྒྱུའི་གནོད་མེད་རྣམས་ཀྱང་ཐ་སྙད་དུ་རང་གི་སྣང་ཡུལ་ལ་མ་འཁྲུལ་བ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟ་བུའི་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་མྱུ་གུ་སོགས་ལ་ཡོད་པར་འཛིན་པའི་རྟོག་པའང་རང་གི་ཞེན་ཡུལ་མྱུ་གུ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་ཡོད་པ་དེ་ལ་མ་འཁྲུལ་བ་ཡིན་ཏེ། མ་འཁྲུལ་པར་བཞེད་པ་དེ་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་པར་དབང་ཤེས་དང་རྟོག་པ་དེ་དག་རང་རང་གི་སྣང་ཡུལ་དང་ཞེན་ཡུལ་དེ་དག་ལ་འཁྲུལ་པར་སློབ་དཔོན་དེ་དག་གིས་བཞེད་པ་ཡིན་ཞེས་ཁ་ཅིག་ཟེར་ན་༼ཇ༽རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པ་དང་རང་རྒྱུད་མི་རུང་བས་༼ ༽འོ་ན་སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་སོགས་ཀྱིས་དངོས་པོར་སྨྲ་བ་རྣམས་དང་དབུ་མ་པ་གཉིས་ཀའི་ལུགས་ལ་མཐུན་སྣང་དུ་གྲུབ་པའི་ཚད་མ་གང་ཡོད། ༼ཇ༽མེད་ན་སྔར་ལེགས་ལྡན་གྱི་བཞེད་པ་སྤྱི་དགོས་པ་དང་འགལ་ལོ། །གསུམ་པ་དེ་འཁྲུལ་ན་གཞན་གྲགས་ཡིན་པས་རང་རྒྱུད་མི་འཐད་པ་༼ ༽ཐམས་ཅད་སློབ་དཔོན་ཟླ་བ་གྲགས་པ་ཇི་ལྟར་བཞེད་པ་ལྟར་ཚད་མ་དེ་དག་རང་ཡུལ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་སྣང་བའི་སྒོ་ནས་འཁྲུལ་པར་བཞེད་དགོས། དེ་དགོས་ན་ཡུལ་གཟུགས་སོགས་རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པར་སྣང་བ་ལྟར་གྱི་རང་བཞིན་དེ་འདྲ་མེད་ཀྱང་རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་དེར་སྣང་བའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་དབང་ཤེས་ཚད་མ་རྣམས་འཁྲུལ་བར་བཞེད་དགོས། དེ་ལྟར་དེ་འདྲ་བའི་དབང་ཤེས་ཚད་མ་འཁྲུལ་བ་དེ་རྣམས་ཀྱིས་བཞག་པའི་ཆོས་ཅན་ལ་སོགས་པའི་སྒོ་ནས་དངོས་པོར་སྨྲ་བ་ལ་བསྒྲུབ་བྱ་བསྒྲུབ་ན་ནི།༼ ༽ཚད་མས་གྲུབ་ཚུལ་གཉིས་ཀའི་ལུགས་ལ་མཐུན་སྣང་བ་དགོས་ཤིང་

485

ལྷག་མཐོང་ལ་བསླབ་ཚརང་ལུགས་སུ་ཆོས་ཅན་འཇོག་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་དེའི་སྒོ་ནས་ཕ་རོལ་པོ་དངོས་སྨྲ་བ་དེས་ཀྱང་ཚད་མ་དེའི་སྒོ་ནས་གྲུབ་དགོས་པས་རྒྱུ་མཚན་དེ་ཕ་རོལ་པོ་ལ་༼ཇ༽དེ་གཞན་གྲགས་ཀྱི་རྟགས་གྲུབ་ཚུལ་ཡིན་པ་རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྟགས་སུ་མི་འགྲོ་ལ་ཆོས་ཅན་ནམ་གྲུབ་པའི་ཚེ་ན་རང་བཞིན་ ེ གྱིས་མེད་པ་ཡང་ངེས་པར་གྲུབ་ཟིན་པ་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་བསྒྲུབ་པའི་ཚེ་རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་ཅི་ཞིག་བྱེད།༼ཇ༽བོད་སྔ་
མས་མ་རྟོགས་པ་དང་སྔར་རེ་ཞིག་བཞག་ཅེས་པ་དེའི་ཡིན་ནོ། །བཞི་པ་ཆོས་ཅན་དངོས་སྨྲ་དང་མཐུན་གྲུབ་

མིན་ན་རང་རྒྱུད་མིན་ཚུལ་ཆེས་གསལ་བར་བཤད་པ་ནི། འོན་ཏེ་གོང་གི་དེ་མ་ཡིན་པར་ཕ་རོལ་པོ་དངོས་སྨྲ་བ་རང་ལ་ཆོས་ཅན་སོགས་གྲུབ་པས་ཆོག་པ་ཡིན་གྱི། དབུ་མ་བ་དང་གཉིས་ཀ་ལ་མཐུན་སྣང་དུ་གྲུབ་མི་དགོས་སོ་སྙམ་དུ་བསམ་ན། མཐུན་སྣང་དུ་གྲུབ་པ་མི་དགོས་པ་དེ་ནི་ཁྱེད་རང་ཡང་མི་འདོད་ཅིང་དེ་ལྟར་འདོད་ན་རིགས་པའང་མ་ཡིན་ཏེ། མཐུན་སྣང་དུ་གྲུབ་པ་མི་དགོས་པ་དེ་ལྟ་བུ་ཡིན་ན་བསྒྲུབ་པའི་ངག་ཏུ་བཀོད་པའི་རྟགས་སྦྱོར་ཐམས་ཅད་༼ང༽སྔར་བཤད་དབུ་མ་པ་ལས་ཕྱི་རྒོལ་ལ་གྲགས་པས་གཞན་གྲགས་དང་རང་གྲགས་དོན་གཅིག་སྟེ་དེའི་རང་གཞན་གཉིས་ཀ་ཕྱི་རྒོལ་ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་གྲགས་ནི་ཚིག་གསལ་ལས་སྔོན་པོ་ལ་སོགས་པ་གཞན་ལ་ལྟ་བ་དང་རང་ལ་གྲགས་པའི་རྗེས་སུ་དཔག་པ་དང་ཞེས་དང་གཞན་གྲགས་ནི་དེ་ཉིད་ལས་དེ་ལ་གྲུབ་པའི་རྗེས་སུ་དཔག་པས་གསལ་བར་བཤད་པ་ཞེས་སོ། །དེས་ན་རང་གྲགས་ཙམ་དུ་འགྱུར་བས་༼ ༽སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་ཐལ་བ་པ་སྟེ་ཐལ་འགྱུར་ཙམ་གྱིས་ཕ་རོལ་ལ་རྗེས་དཔག་སྐྱེད་ནུས་པར་འདོད་པའི་དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བའི་རྗེས་སུ་ཞུགས་ཤིང་འབྲངས་པ་ཡིན་པར་ཁས་ལེན་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །༼ཇ༽ལྔ་པ་ཞི་བ་འཚོ་ཡབ་སྲས་སོགས་ཀྱང་རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པ་ལ་མ་འཁྲུལ་བར་བཞེད་པ་ནི།༼ ༽ རང་རྒྱུད་པའི་སློབ་དཔོན་ཞི་བ་འཚོ་ལ་སོགས་པ་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཐ་སྙད་དུ་མེད་པར་བཞེད་པའི་དབུ་མ་པ་རྣམས་ཀྱང་སྔོན་པོ་ལ་སོགས་པའི་ཡུལ་རྣམས་

486

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

སེམས་ཙམ་རྣམ་བདེན་པ་འདོད་པ་ལྟར་ཡུལ་དེ་དག་ཐ་སྙད་དུ་ཤེས་པའི་རྫས་སུ་གྲུབ་པར་བཞེད་པ་ཡིན་པས། ན་ཡུལ་དེ་དག་རང་གང་ལ་སྣང་བའི་དབང་ཤེས་རྣམས་ཀྱང་ཡུལ་དེ་དག་ལ་བལྟོས་ཏེ་གང་སྣང་བ་ལྟར་གྱི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་དོན་འཛིན་པར་བཞེད་པ་ཡིན་པས་སྔོ་ཙམ་ཞིག་ལ་བལྟོས་ནས་དབང་ཤེས་དེ་དག་འཁྲུལ་བར་བཞེད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །༼ཇ༽གསུམ་པ་དངོས་སྨྲ་བའི་གྲུབ་མཐའ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རྩ་བ་མངོན་སུམ་ལ་རག་ལས་པར་བཤད་པ་ལ་རྗེས་དཔག་ལོང་བ་ལྟ་བུ་ཡིན་པས་མངོན་སུམ་ལ་རག་ལས་པ་དང་། དེ་རང་རིག་གཞན་རིག་མངོན་སུམ་གཉིས་གང་རུང་ལ་འདོད་ཚུལ་དང་། འདིར་རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པར་ཚད་མ་མེད་ཀྱང་གཞན་གྲགས་ཙམ་གྱིས་ཆོག་པ་གསུམ་ལས་དང་པོ་ནི།༼ ༽ཡང་ཞི་བ་འཚོ་ལ་སོགས་པ་འདི་དག་གིས་མིག་ལ་སོགས་པ་ལྐོག་ཏུ་གྱུར་པའི་དོན་ཆོས་ཅན་དུ་བཞག་པའི་སྐབས་དེར་ནི་མངོན་སུམ་གྱིས་ཚད་མས་ཆོས་ཅན་མིག་སོགས་ལྐོག་གྱུར་དེ་དངོས་སུ་མི་འགྲུབ་ཀྱང་། ཆོས་ཅན་མིག་སོགས་ལྐོག་གྱུར་དེ་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མའི་རྩ་བ་མཐར་གཏུགས་པ་ན་མངོན་སུམ་ཞིག་ལ་ངེས་པར་ཐུག་དགོས་པ་ནི་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་རྣམས་འདོད་པ་ཡིན་ཏེ། རྗེས་དཔག་ལོང་བ་བརྒྱུད་པ་ལྟ་བུ་སྟེ་ལོང་བ་མང་པོ་ལག་བརྒྱུད་ནས་མིག་ལྡན་ཞིག་ལ་བརྟེན་ནས་འགྲོ་དགོས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། །རྗེས་དཔག་དེའི་རྩ་བའི་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱང་མངོན་སུམ་ལ་ཐུག་པར་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་རྣམས་ལ་གྲགས་ཤིང་འདོད་པས་སོ། །༼ཇ༽གཉིས་པ་ནི།

༼ ༽དེ་འདྲའི་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རྩ་བ་མངོན་
སུམ་ལ་ཐུག་པ་དེའི་ཚེ་གང་ལ་ཐུག་པའི་རྩ་བའི་མངོན་སུམ་དེ་ནི་ཡང་ན་གཞན་རིག་མངོན་སུམ་མ་འཁྲུལ་བ་ཞིག་ལ་བྱེད་དགོས་པ་དང་ཡང་ན་རང་རིག་མངོན་སུམ་མ་འཁྲུལ་བ་ཞིག་ལ་བྱེད་དགོས་པར་འདོད་ལ། མངོན་སུམ་དེ་དག་མ་འཁྲུལ་བའི་མ་འཁྲུལ་ལུགས་དེ་ཡང་སྔར་གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་མངོན་སུམ་དེ་ལ་རང་ཡུལ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་དོན་སྣང་པ་ཡིན་

487

ལྷག་མཐོང་ལ་བསླབ་ཚལ་དེ་ལྟར་རང་ལ་གང་སྣང་བ་ལྟར་གྱི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་དེ་ཡུལ་སྟེང་དུ་གྲུབ་པ་ཞིག་དགོས་ལ་རང་ཡུལ་དེ་ལྟར་གྲུབ་པ་ཞིག་བྱུང་བའི་སྐབས་དེ་ལ་ཞི་འཚོ་སོགས་རང་རྒྱུད་པ་དེ་དག་གིས་མངོན་སུམ་དེ་དག་མ་འཁྲུལ་བར་འཇོག་པར་འདོད་པས་ན། ཞི་འཚོ་ལ་སོགས་པའི་རང་རྒྱུད་པ་དེ་དག་དང་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་མེད་པར་སྨྲ་བའི་དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་གཉིས་ལ་མཐུན་སྣང་དུ་གྲུབ་པའི་མངོན་སུམ་མ་འཁྲུལ་བ་གཏན་ནས་མེད་པ་ཡིན་ནོ། །༼ཇ༽གསུམ་པ་གཞན་གྲགས་ཀྱིས་ཆོག་ཚུལ་ནི།༼ ༽ སྤྱིར་དེ་འདྲའི་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རྩ་བ་མངོན་སུམ་ལ་ཐུག་དགོས་ཀྱང་དེ་ལྟར་མངོན་སུམ་ལ་དངོས་སུ་མ་གཏུགས་ཀྱང་ཕ་རོལ་པོ་ལ་ལན་གདབ་པར་ནི་ནུས་ཏེ། ནུས་པའི་ཚུལ་འདི་ལྟར་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པར་སྨྲ་པའི་རང་རྒྱུད་པ་དང་དངོས་སྨྲ་བས་ནི་འདུས་བྱས་དང་འདུས་མ་བྱས་གང་ལ་ཡང་དེ་དག་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་དོན་ནི། འདུས་བྱས་དང་འདུས་མ་བྱས་དེ་དག་གི་རང་རང་གི་སྡོད་ལུགས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཞིག་ཡུལ་རང་རང་གི་སྟེང་དུ་ཡོད་པའི་དོན་འགྲུབ་དགོས་པ་དེ་ཡིན་པར་འདོད་པ་ཡིན་“ན་1། སྟེ་ཡིན་མོད་དེ་ལྟར་ཡུལ་སྟེང་དུ་ཡོད་པ་དེ་ནི་དེ་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་མངོན་སུམ་མེད་པས་དེ་འདྲའི་མངོན་སུམ་ཞིག་ལ་མ་གཏུགས་ཀྱང་རིགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་དགག་པར་ནུས་པའི་ཕྱིར་གོང་གི་དེ་ལྟ་བུའི་ངོ་བོ་ཡུལ་སྟེང་དུ་ཡོད་པ་དེ་འཇོག་པའི་ཚད་མ་མེད་པས་ན་དེ་འདྲ་བ་ནི། སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མར་མི་རུང་ངོ་། །གོང་གི་དོན་ཚན་གཉིས་པ་གོང་དུ་བརྗོད་པའི་སྐྱོན་དེས་གཏན་ཚིགས་ཀྱང་མ་གྲུབ་པར་བསྟན་པ་༼ཇ༽ལ་ཡོད་པའི་རྟགས་ཀྱིས་མིག་སོགས་བདག་སྐྱེ་མེད་པར་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་མ་གྲུབ་པའི་སྐྱོན་དང་། སྐྱོན་དེ་ལེགས་ལྡན་གྱིས་ཁས་བླངས་ཚུལ་དང་། དེས་ན་སྒྲུབ་པ་དང་དགག་པའི་ཡང་ཁོ་བོ་ལ་ཡོད་པའི་ཁྱབ་པའི་རྟགས་ཀུན་མ་གྲུབ་པར་བསྟན་པ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལུང་དགོད་པ་ནི། ཚིག་གསལ་ལས།དེ་ལྟར་གོང་དུ་དོན་མི་འཐད་པར་བསྟན་པའི་སྐབས་སུ་གཞི་ཆོས་ཅན་མ་གྲུབ་
1 ལམ་རིམ་དུ། ནོ

488

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

པའི་བསྒྲུབ་བྱའམ་ཕྱོགས་ཀྱི་ཉེས་པ་བརྗོད་པའི་ཚུལ་བཤད་པ་གང་ཡིན་པ་འདི་ཉིད་ནི་སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་ཀྱིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བའི་སྐབས་སུ་བཀོད་པའི་ཡོད་པའི་གཏན་ཚིགས་འདི་ཉིད་ལ་མ་གྲུབ་པའི་སྐྱོན་བརྗོད་པའི་སྐབས་ལ་ཡང་མཚུངས་པར་སྦྱར་བར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་འདིས་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །༼ཇ༽གཉིས་པ་དོན་བཤད་ནི།

༼ ༽ གཞི་མ་གྲུབ་
པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་སྐྱོན་བརྗོད་ཚུལ་དེ་གཏན་ཚིགས་མ་གྲུབ་པའི་སྐྱོན་བརྗོད་པ་ལ་ཡང་སྦྱོར་ཚུལ་དེ་ལ་སྔར་གོང་དུ་གཞི་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱོགས་སྐྱོན་བསྟན་སྐབས་སུ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པར་འདོད་པའི་སྔ་རྒོལ་དབུ་མའི་ལུགས་དང་དེ་ལྟར་མི་སྟོང་པར་འདོད་པའི་རང་རྒྱུད་པ་དང་དངོས་སྨྲ་བ་དག་གི་ལུགས་ཏེ་རྒོལ་བ་དེ་གཉིས་ཀྱི་ལུགས་ལ་མཐུན་སྣང་དུ་གྲུབ་པའི་ཆོས་ཅན་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་ཡང་དེ་གཉིས་ཀྱི་ལུགས་ལ་མེད་པས། ན་རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱི་རྟེན་ཆོས་ཅན་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་དང་བདག་ལས་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་ཆོས་གཉིས་བསྡོམས་པའི་ཚོགས་དོན་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་བདག་ལས་སྐྱེ་བ་མེད་དེ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་རྟགས་དེའི་ཕྱོགས་སམ་བསྒྲུབ་བྱ་ཞེས་བརྗོད་པ་དེ་མེད་པར་བཤད་པའི་རིགས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིེ ས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་གཏན་ཚིགས་ཀྱང་རྒོལ་བ་གོང་གི་དེ་གཉིས་ཀྱི་ལུགས་ལ་མཐུན་སྣང་དུ་གྲུབ་པའི་རྟེན་ཆོས་ཅན་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་མེད་པས་ན་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་རྟགས་ཀྱང་མ་གྲུབ་པར་འགྱུར་ཚུལ་རྣམས་སྔར་བཤད་པ་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་ཡང་ཆོས་ཅན་མཐུན་སྣང་པ་དེ་འདྲ་མེད་པའི་དབང་གིས་གཞི་དེ་ལ་གང་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བའི་བསྒྲུབ་བྱ་དང་། བསྒྲུབ་བྱ་དེ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པའི་རྟགས་སམ་གཏན་ཚིགས་གཉིས་པོ་གང་ཡང་གྲུབ་པ་མི་སྲིད་པའོ། །༼ཇ༽གཉིས་པ་ལ་ལུང་དགོད་པ་དང་། དོན་བཤད་པ་གཉིས་ལས་དང་པོ་ནི། ༼ ༽དེ་ཡང་འདིར་ཚིག་གསལ་ལས། དེ་ལྟར་གཏན་ཚིགས་མ་གྲུབ་པའི་སྐྱོན་བརྗོད་ཚུལ་ལ་སྦྱོར་ཚུལ་དེ་ལྟ་བུ་དེ་ནི་འདི་ལྟར་ཡིན་ཏེ།དེ་ལྟར་རྒྱུ་མཚན་གང་གི་

489

ལྷག་མཐོང་ལ་བསླབ་ཚཕྱིར་སྦྱོར་ཞེ་ན་དེ་ཡང་སྔར་གོང་དུ་ཇི་སྐད་བསྙད་ཅིང་བཤད་པའི་དོན་གང་སྦྱར་རྒྱུ་དང་གང་ལ་སྦྱར་རྒྱུའི་ཆོས་ཅན་མ་གྲུབ་པ་དང་གཏན་ཚིགས་མ་གྲུབ་པའི་ཚུལ་འདི་ནི་རྟོག་གེ་བ་སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་འདིས་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཁས་བླངས་པར་སོང་བ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །སོང་ཚུལ་ཇི་ལྟར་སོང་ཞེ་ན།འདི་ལྟར་དེ་ལ་ཕ་རོལ་པོའི་སྒྲུབ་བྱེད་བཀོད་པ་དེ་སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་ཀྱིས་འགོག་ལུགས་བཤད་པ་དེས་དེ་ལྟར་སློབ་དཔོན་རང་གིས་ཁས་བླངས་པར་སོང་བ་ཡིན་ལ་དེ་ཡང་ཕ་རོལ་པོའི་སྒྲུབ་བྱེད་བཀོད་པ་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ་ནང་གི་སྐྱེ་མཆེད་རྣམས་སྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་རྒྱུ་ལ་སོགས་པ་ནི་ཡོད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ།དེ་ལྟར་ཡོད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གང་ཡང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ཇི་སྐད་དུ་གསུངས་པ་དེ་ནི་གཞན་དུ་འཁྲུལ་པ་མེད་པས་གསུངས་པ་དེ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་དོན་ལ་གནས་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ནི་ཞི་བའོ་ཞེས་བྱ་བ་གང་གསུངས་པ་དེ་ཚད་མ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་ཅིང་དོན་ལ་གནས་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བ་འདི་ཉིད་ནི་ཕ་རོལ་པོ་གཞན་གྱིས་བཀོད་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་ཡིན་ནོ། །སྒྲུབ་བྱེད་འདི་ལ་སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་ཀྱིས་བརྟགས་པ་འདི་ལྟར་བྱས་ནས་བཀག་སྟེ་སྒྲུབ་བྱེད་དེ་ལྟར་བཀོད་པའི་སྐབས་འདིར་སྒྲུབ་བྱེད་འགོད་པ་པོ་དངོས་སྨྲ་བ་ཁྱོད་ཀྱིས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་གཏན་ཚིགས་སུ་བཀོད་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་དོན་དུ་འདོད་པ་དེ་ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་གང་ཡིན། ཚུལ་འདི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་བ་དེ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་དེ་སྐད་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་རམ། འོན་ཏེ་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་པར་དེ་འདྲའི་དོན་དེ་དོན་དམ་པར་ཡོད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་དེ་སྐད་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཟེར་བ་གང་ཡིན། དེ་ཡང་འདིར་དེ་ལྟར་ཡོད་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་གཏན་ཚིགས་འདི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ཡོད་པ་ཁོ་ནར་གསུངས་རྒྱུའི་དོན་དེ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་དམ་དོན་དམ་པར་ཡོད་ཅེས་དྲིས་པའོ། །དེ་ལྟར་དྲིས་པ་

490

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

དེ་ལས་གལ་ཏེ་རྟགས་སུ་བཀོད་པའི་དོན་དེ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་ཟེར་རྒྱུ་ཡིན་ན་ནི་སྒྲུབ་བྱེད་འགོད་པ་པོ་དངོས་སྨྲ་བ་ཁྱོད་རང་གི་ལུགས་ལ་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་དོན་མ་གྲུབ་པ་ཁོ་ནར་འགྱུར་ཏེ་ཁྱོད་ཀྱིས་མིག་སོགས་ནང་གི་སྐྱེ་མཆེད་རྣམས་སྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་རྒྱུ་དོན་དམ་པར་ཡོད་པར་ཁས་བླངས་པ་ཉིད་དོ། །ཞེས་དང་། གལ་ཏེ་དོན་དམ་པར་ཡོད་པའི་དབང་དུ་བྱས་སོ་ཞེ་ན་ཡང་དོན་དམ་པར་ནི་གང་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་དང་གང་གིས་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཐ་སྙད་མི་འཐད་ཅིང་དེ་འདྲ་མ་གྲུབ་པར་ངེད་ཅག་དབུ་མ་པ་འདོད་པའི་ཕྱིར་དབུ་མ་པའི་ངོར་གཏན་ཚིགས་དེ་མ་གྲུབ་པའི་དོན་ཉིད་དུ་འགྱུར་བ་དང་དོན་དམ་པར་ཡོད་པའི་གཏན་ཚིགས་དེ་ཐ་སྙད་པའི་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་དང་ཤིན་ཏུ་འགལ་བས་གཏན་ཚིགས་འགལ་བའི་དོན། དུ་འགྱུར་བ་ཉིད་དོ། །ཞེས་སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་འདིས་ཕ་རོལ་པོ་ལ་སྐྱོན་འདི་སྨྲས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་སྨྲས་པས་ཅིར་འགྱུར་ཞེ་ན་འདི་ལ་སློབ་དཔོན་ཟླ་བ་གྲགས་པས་འགོག་ཚུལ་འདི་ལྟར་གསུངས་ཏེ་རྒྱུ་མཚན་གང་གི་ཕྱིར་ན་གོང་དུ་བཤད་པ་དེ་ལྟར་སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་འདིས་རང་ཉིད་ཀྱིས་དངོས་སྨྲ་བས་བཀོད་པའི་གཏན་ཚིག་ལ་བདེན་གཉིས་ཀྱི་བརྟག་པ་བྱས་ནས་གཏན་ཚིགས་མ་གྲུབ་པའི་སྐྱོན་བསྟན་ནས་བཀག་པའི་ཚུལ་འདིས་ནི་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་གཏན་ཚིགས་སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་རང་གིས་བཀོད་པ་རྣམས་ལ་ཡང་འཁྲུལ་ཤེས་ཙམ་གྱིས་རྙེད་པའི་ཀུན་རྫོབ་དང་མ་འཁྲུལ་བའི་ཤེས་པའི་རྙེད་དོན་དོན་དམ་གང་དུ་ཡོད་བརྟགས་ནས་བཀག་ན་རང་གཞན་གཉིས་ཀའི་ལུགས་ལ་མ་གྲུབ་པར་ཁས་ལེན་དགོས་པས་སློབ་དཔོན་རང་གིས་བཀོད་པའི་གཏན་ཚིགས་ཀྱང་མ་གྲུབ་པར་ཁས་བླངས་པར་སོང་ངོ་། །དེ་ལྟར་སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་རང་གིས། ཁས་བླངས་པར་སོང་པ་དེའི་ཕྱིར་སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་འདིས་མིག་ཤེས་ལ་སོགས་པའི་མངོན་སུམ་མ་འཁྲུལ་བས་རྙེད་པར་འདོད་པའི་དངོས་པོའི་ཆོས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་དོན་གཏན་ཚིགས་སུ་བཀོད་པའི་རྗེས་སུ་དཔག་པ་སྟེ་སྦྱོར་བའི་ངག་

491

ལྷག་མཐོང་ལ་བསླབ་ཚཐམས་ཅད་ལ་གཏན་ཚིགས་དང་ཆོས་ཅན་ལ་སོགས་པ་དབུ་མ་པ་རང་ལ་མ་གྲུབ་པ་ཡིན་ཞིང་དེ་ལྟར་རང་ལ་མ་གྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར་སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་རང་ཉིད་ཀྱིས་བཀོད་པའི་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་གཏན་ཚིགས་ཐམས་ཅད་སློབ་དཔོན་རང་ཉིད་ཀྱིས་རྣམ་པར་འཇིག་ཤིང་ཉམས་པར་བྱས་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་༼ཇ༽གཉིས་པ་དོན་བཤད་པ་ལ་གཞན་གྱིས་འཁྲུལ་པ་དགག་པ། རང་ལུགས་བཤད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ་འདོད་པ་བརྗོད་པ་དང་། དེ་དགག་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ཚིག་ཟིན་ལྟག་ཆོད་ཡིན་པ་ནི་འདིའི་དོན་ལ་སློབ་དཔོན་ཟླ་བ་གྲགས་པའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བར་འདོད་པའི་བོད་དག་ན་རེ། ས་ནི་དོན་དམ་པར་སྲ་བའི་ངོ་བོ་མ་ཡིན་ཏེ། འབྱུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་རླུང་བཞིན་ནོ་ཞེས་སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་ཀྱིས་རང་གིས་བྱས་པའི་བསྟན་འཆོས་རྟོག་གེ་འབར་བ་སོགས་སུ་བཀོད་པ་དེ་ལ། སློབ་དཔོན་ཟླ་བ་གྲགས་པས་འགོག་པའི་ཚེ་འབྱུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་གཏན་ཚིགས་བཀོད་པ་དེ་དོན་དམ་དུ་འབྱུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་འགོད་པ་ཡིན་ན་སློབ་དཔོན་རང་གིས་མ་གྲུབ་ལ། ཡང་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པར། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་འབྱུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་འགོད་པ་ཡིན་ན་ནི་ཕྱི་རྒོལ་དངོས་པོར་སྨྲ་བ་ལ་མ་གྲུབ་བོ། །རྟགས་རང་གཞན་གཉིས་ཀ་ལ་ཚུལ་དེ་ལྟར་མ་གྲུབ་པ་དེས་རྟགས་མ་གྲུབ་པར་མི་འཇོག་ན་འོ་ན་བདེན་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་ནས་རང་གཞན་ལ་མ་གྲུབ་ཚུལ་དེ་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་ནས་རྟགས་མ་གྲུབ་པ་ལ་རྟགས་མ་གྲུབ་པས་ཁྱབ་པར་སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་ཁྱེད་རང་གིས་ཁས་བླངས་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ཟེར་ལ། ༼ཇ༽བབ་ཆོལ་སྨྲ་༼ ༽ཡང་ཁ་ཅིག་ནི་བདེན་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་དུ་མ་བྱས་པར་འབྱུང་བ་ཙམ་ཞིག་གཏན་ཚིགས་སུ་འགོད་ན་རིགས་ཤེས་ཀྱིས་དཔྱད་པའི་ཚེ་རིགས་ཤེས་དེས་མ་གྲུབ་པས་ན་འབྱུང་བ་ཙམ་འགོད་པ་མི་འཐད་ཅེས་འགོག་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །༼ཇ༽གཉིས་པ་དེ་དགག་པ་ལ་ལྔ་ལས། དང་པོ་མདོར་བསྟན་པ་ནི།

༼ ༽བོད་དེ་དག་གི་འཆད་ལུགས་

492

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

འདི་འདྲ་བའི་ཚུལ་གྱིས་སློབ་དཔོན་ཟླ་བས་སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་སུན་འབྱིན་པ་ནི། ཚིག་གསལ་གྱི་དགོངས་པ་གཏན་མ་ཡིན་པས་དཔལ་ལྡན་ཟླ་བའི་བཞེད་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཅིང་སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་དེ་ཡང་བདེན་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་འབྱུང་བ་སོགས་རྟགས་སུ་འགོད་པ་དང་བདེན་གཉིས་གང་གིས་ཀྱང་ཁྱད་པར་དུ་མ་བྱས་པའི་རྟགས་བཀོད་ནས་དཔེ་རང་གཞན་ལ་མ་གྲུབ་ན་རྟགས་མ་གྲུབ་པས་ཁྱབ་པ་སོགས་དེ་ལྟར་དུ་བཞེད་པའང་གཏན་ནས་མ་ཡིན་པས་སློབ་དཔོན་དེ་གཉིས་ཀྱི་ལུགས་གཉིས་ཀ་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་སྨྲ་བ་ཡིན་ནོ། །༼ཇ༽གཉིས་པ་སྔར་ཆོས་ཅན་དུ་མ་གྲུབ་པར་བཤད་པ་སོགས་ཁས་བླངས་ཚུལ་ནི། འོ་ན་༼ ༽ལུང་དེའི་དོན་ཇི་ལྟར་ཡིན་སྙམ་ན།འདི་ལྟར་ཡིན་ཏེ་གང་གི་ཕྱིར་ཇི་སྐད་བསྙད་པའི་དོན་འདི་ནི་འདིས་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཁས་བླངས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྐབས་ཀྱི་ཇི་སྐད་བསྙད་པ་སྟེ་ཇི་སྐད་བཤད་པ་ཞེས་པའི་དོན་ནི་སྔར་གོང་དུ་དོན་མི་འཐད་པར་བསྟན་པའི་སྐབས་སུ་བཤད་པའི་ཆོས་ཅན་མ་གྲུབ་པའི་ཚུལ་དང་ཆོས་ཅན་མ་གྲུབ་ཚུལ་དེ་གཏན་ཚིགས་ལའང་སྦྱོར་བར་གསུངས་པ་དེ་ཡིན་ཏེ། དོན་མི་འཐད་པར་བསྟན་པའི་ལུང་དེའི་རྗེས་དེ་མ་ཐག་ཏུ་གང་གི་ཕྱིར་ཇི་སྐད་བསྙད་པའི་ཞེས་སོགས་ཀྱི་གཞུང་དེ་གསུངས་པས་སོ། །༼ཇ༽གསུམ་པ་དེས་ན་རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པ་ལ་འཁྲུལ་མ་འཁྲུལ་ཏེ་རྙེད་དོན་ལ་ལྟོས་ནས་མཐུན་སྣང་མ་གྲུབ་ཚུལ་ནི།༼ ༽ ཇི་སྐད་བསྙད་པ་ཞེས་སྔར་ཆོས་ཅན་མ་གྲུབ་ཚུལ་གཏན་ཚིགས་ལ་སྦྱོར་བར་གསུངས་པ་དེ་ལ་བྱེད་པ་དེ་ལྟ་ན་དོན་འདིར་འགྱུར་ཏེ་ཆོས་ཅན་དང་གཏན་ཚིགས་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པའི་ཚད་མ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་མངོན་སུམ་ལྟ་བུ་དེ་འཁྲུལ་པའམ་མ་འཁྲུལ་བ་གཉིས་པོ་གང་རུང་ཞིག་ལས་མི་འདའ་ལ། གལ་ཏེ་མངོན་སུམ་འཁྲུལ་པས་རྙེད་པའམ་གྲུབ་པའི་དོན་ཞིག་གཏན་ཚིགས་དང་ཆོས་ཅན་ལ་སོགས་པར་འཇོག་ན་དངོས་པོར་སྨྲ་བ་ལ་མ་གྲུབ་ལ། ཡང་མངོན་སུམ་མ་འཁྲུལ་པས་རྙེད་ཅིང་གྲུབ་པའི་དོན་ཞིག་གཏན་ཚིགས་

493

ལྷག་མཐོང་ལ་བསླབ་ཚསོགས་དེ་དག་ཏུ་འཇོག་ན་ནི་དབུ་མ་པ་རང་གི་ལུགས་ཀྱི་ཚད་མས་མི་འགྲུབ་པས་ན་རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྟགས་དང་ཆོས་ཅན་ལ་སོགས་པ་མ་གྲུབ་པ་ཡིན་ལ་དེ་ལྟར་མ་གྲུབ་པར་སྔོན་ནས་གོང་དུ་བཤད་པ་དེ་ནི་ཇི་སྐད་བསྙད་པ་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། །༼ཇ༽བཞི་པ་དེ་ལེགས་ལྡན་གྱིས་ཁས་བླངས་པའི་ཁུངས་༼ ༽གོང་དུ་བཤད་པའི་རྟགས་སོགས་མ་གྲུབ་ཚུལ་དེ་འདྲ་བའི་སྒོ་ནས་མ་གྲུབ་པར་འཇོག་པ་དེ་སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཇི་ལྟར་ཁས་བླངས་པའི་ཚུལ་དེ་སྟོན་པ་ནི་ཚིག་གསལ་དུ་དེ་ལྟར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་རྟགས་དེ་ལ་ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་ནས་བརྟག་པ་མཛད་པ་དེ་ལ་ཟེར་བ་ཡིན་ནོ། །༼ཇ༽ལྔ་པ་ཀུན་རྫོབ་ཏུའམ་དོན་དམ་དུ་གསུངས་པ་མིན་ཚུལ་ནི།

༼ ༽དེ་ལྟར་བརྟགས་
པ་མཛད་པ་དེའི་དོན་ནི་བོད་གཞན་དག་འདོད་པ་ལྟར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་རྟགས་སུ་འགོད་པ་དེ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་དེ་ལྟར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་རྟགས་སུ་འགོད་དམ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་དོན་དམ་དུ་དེ་ལྟར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་རྟགས་སུ་འགོད་པ་གང་ཡིན་པར་འདོད་ཅེས་བརྟག་པ་བྱེད་པ་དེ་འདྲའི་དོན་ནི་ཡེ་གཏན་ནས་མ་ཡིན་ཏེ། མ་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་སྔར་གོང་དུ་ཕྱོགས་སྔའི་འདོད་པ་བསླངས་པ་སྟེ་བཀོད་པ་ལྟར་ཆོས་ཅན་བདེན་བརྫུན་གང་གིས་ཀྱང་ཁྱད་པར་དུ་མ་བྱས་པར་མཐུན་སྣང་བ་ཞིག་གཞག་དགོས་ཀྱི། དེ་ལས་གཞན་དུ་མཐུན་སྣང་བ་ལ་བཞག་པར་བདེན་བརྫུན་གང་རུང་གིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པ་ཆོས་ཅན་དུ་བཞག་ན་རྒོལ་ཕྱི་རྒོལ་གང་རུང་གཅིག་ལ་མ་གྲུབ་པར་འགྱུར་བར་སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་རང་ཉིད་འདོད་པ་བཞིན་དུ་སྐབས་འདིར་གཏན་ཚིགས་དང་དཔེ་ལ་སོགས་པའང་མཐུན་སྣང་བ་དེ་ལྟར་སློབ་དཔོན་དེ་ཉིད་ཀྱིས་འདོད་པ་ཡིན་པས་ན་ཤིན་ཏུ་ “རིགས་1པ་དེ་འདྲ་བའི་ལྟག་ཆོད་དེའི་གཏན་ཚིགས་འདོད་རྒྱལ་བ་དེ་འདྲར་སོང་བ་ལ་ཡང་གྲུབ་
1 ལམ་རིམ་དང་ངའབྲས་མཆན་བཞི་དཔེ་དེབ་ཏུ། རགས་

494

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

པའི་མཐའ་དང་རིགས་པའི་གནས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་པནྜི་ཏ་སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་འདི་ལྟ་བུ་འཁྲུལ་ནས་མི་མཁྱེན་པར་འགྲོ་བ་ག་ལ་སྲིད།༼ཇ༽གཉིས་པ་རང་ལུགས་ལ་བཞི་ལས། དང་པོ་གསུངས་པའི་དོན་བདེན་གཉིས་གང་ཡིན་དྲིས་པ་ལ་སྦྱར་དགོས་པ་ནི།༼ ༽བརྟག་པ་བྱེད་ལུགས་དེ་འདྲ་མ་ཡིན་ཞིང་སློབ་དཔོན་དེ་མཁས་པ་ཡིན་པ་དེས་ན་ལུང་དེའི་དོན་ནི་འདི་ལྟར་ཡིན་ཏེ་ཕ་རོལ་དངོས་སྨྲ་བས་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཀོད་པའི་རྟགས་དེ་ཉིད་ཀྱི་དོན་དེ་ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་གཉིས་པོ་གང་དུ་ཡོད་པ་ཡིན་ཞེས་སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་ཀྱིས་ཕ་རོལ་པོ་ལ་འདྲི་བ་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་དྲིས་པའི་ཚེ་རྟགས་དེ་ཀུན་རྫོབ་པ་ཡིན་ཟེར་རྒྱུ་ཡིན་ན་ནི་དངོས་སྨྲ་བ་རང་ཉིད་དེ་འདྲའི་རྟགས་དེ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པ་དེ་ལྟར་མི་འདོད་པས་ཕ་རོལ་པོ་རང་ལ་མ་གྲུབ་ལ། གལ་ཏེ་རྟགས་དེ་དོན་དམ་པར་ཡོད་པ་ཡིན་ཟེར་རྒྱུ་ཡིན་ན་དབུ་མ་པ་ངེད་ཀྱིས་དོན་དམ་དུ་ནང་གི་སྐྱེ་མཆེད་ལ་སོགས་པའི་འབྲས་བུ་ཡོད་པ་དང་མེད་པ་དང་གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་དེ་འདྲ་གང་ཡང་རྒྱུ་ལས་སྐྱེ་བ་བཀག་པ་ཡིན་པས་ངེད་དབུ་མ་པ་ལ་མི་འགྲུབ་ཅིང་། ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་གཉིས་པོ་གང་དུའང་མེད་པའི་དོན་ནི་མི་སྲིད་ཅིང་གཉིས་ཀ་མི་འདོད་པས་དེ་གསལ་བར་དགག་པ་སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་ཀྱིས་མཛད་མི་དགོས་སོ། །༼ཇ༽གཉིས་པ་དེ་བཞིན་དུ་རྟགས་གཞན་ལ་དེ་ལྟར་དྲི་བ་སྦྱར་ཚུལ་གྱིས་ཞིབ་ཆ་དགོས་ཚུལ་ནི། ༼ ༽སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་ཀྱིས་ཕ་རོལ་པོ་ལ་བརྟག་པའི་དྲི་བ་བྱེད་ལུགས་དེ་ལ་ས་ནི་དོན་དམ་པར་སྲ་བའི་ངོ་བོ་མིན་ཏེ་འབྱུང་བ་མིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་འདི་ལ་འབྱུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཀོད་པ་ན་རྟགས་སུ་བཀོད་པའི་འབྱུང་བ་དེ་ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་གཉིས་པོ་གང་ཡིན་ཞེས་འདྲི་ན་རང་ལུགས་སུ་སྔ་མ་བཤད་པ་དང་འདྲ་བར་འཐད་པ་ཡིན་གྱི། ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་འབྱུང་བ་གང་རྟགས་སུ་འགོད་ཅེས་སྨྲ་རྒྱུ་ཡིན་ན་ནི་

495

ལྷག་མཐོང་ལ་བསླབ་ཚཚིག་གསལ་གྱི་ཕྱོགས་སྔ་མ་སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་ཀྱི་བཞེད་པ་གཏན་ནས་མ་གོ་བའོ། །ཡང་བརྟག་པའི་དྲི་བ་བྱེད་ལུགས་གོང་གི་དེ་ལྟར་རྟགས་སུ་བཀོད་པའི་འབྱུང་བ་དེ་བདེན་གཉིས་གང་ཡིན་ཞེས་དྲིས་ནས་འབྱུང་བ་དེ་དོན་དམ་ཡིན་ན་རང་དབུ་མ་པ་ལ་མ་གྲུབ་པ་ཡིན་མོད་ཀྱང་། འབྱུང་བ་དེ་ཀུན་རྫོབ་པ་ཡིན་ན་གཞན་དངོས་སྨྲ་བ་ལ་མ་གྲུབ་ཅེས་ཇི་ལྟར་བརྗོད་དུ་རུང་སྟེ།བརྗོད་མི་རུང་ངོ་། །དེ་ལྟར་བརྗོད་དུ་མི་རུང་བ་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་འོ་ན་ཕ་རོལ་པོས་ཆོས་ཅན་དུ་བཞག་པའི་ནང་གི་སྐྱེ་མཆེད་དེ་ཉིད་ཀྱང་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན། ཕྱི་རྒོལ་དངོས་སྨྲ་བ་དེ་དག་གིས་མ་གྲུབ་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །༼ཇ༽གསུམ་པ་དེ་དངོས་སུ་ཁས་བླང་་ངམ་སྙམ་པའི་ལོག་རྟོག་ནི།༼ ༽དེས་ན་དེ་ལྟར་ཡང་བརྗོད་པར་མི་བྱའོ། །འོ་ན་གོང་དུ་ཇི་སྐད་བསྙད་པའི་གཏན་ཚིགས་མ་གྲུབ་པ་ལ་སོགས་པ་དེ་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་ཀྱིས་ཕ་རོལ་པོའི་རྟགས་ལ་བདེན་གཉིས་ཀྱི་བརྟག་པ་བྱས་པའི་ཚུལ་“དེ་1ཁས་བླངས་པར་སོང་ལུགས་ཇི་ལྟར་ཡིན་སྙམ་ན་༼ཇ༽བཞི་པ་དངོས་སུ་ཁས་མ་བླངས་ཀྱང་བླང་བར་ཐལ་བ་འཕང་ཚུལ་ནི།༼ ༽དེ་ཇི་ལྟར་ཡིན་པའི་ཚུལ་འདིར་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། འདིར་སློབ་དཔོན་ཟླ་གྲགས་ཀྱིས་མ་འཁྲུལ་བའི་ཤེས་པས་རྙེད་པའི་དོན་དེ་དོན་དམ་པ་དང་། འཁྲུལ་པའི་ཤེས་པས་རྙེད་པའི་དོན་དེ་ཀུན་རྫོབ་པ་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་ལ་དགོངས་ནས་བདེན་གཉིས་གང་ཡིན་ཞེས་དྲིས་པ་དེ།འཁྲུལ་ཤེས་དང་མ་འཁྲུལ་བའི་ཤེས་པ་དེ་གཉིས་པོ་གང་གིས་རྙེད་པ་ཡིན་ཞེས་དྲིས་པ་དང་གནད་གཅིག་ཏུ་འགྲོ་དགོས་པ་ལ་བསམས་པ་ཡིན་སྟེ། དེའི་རྒྱུ་མཚན་འདི་ལྟར་རྟགས་སུ་བཀོད་པའི་དོན་དེ་ཀུན་རྫོབ་པ་དང་དོན་དམ་པ་གང་ཡང་མ་ཡིན་ན་རྟགས་དེ་ཉིད་མ་གྲུབ་པར་འགྱུར་དགོས་པ་དང་། ཡང་རྟགས་སུ་བཀོད་པའི་དོན་དེ་མ་འཁྲུལ་བ་དང་འཁྲུལ་པའི་ཤེས་པ་གཉིས་གང་རུང་གིས་རྙེད་པའི་དོན་མིན་ན་རྟགས་སུ་བཀོད་པའི་དོན་དེ་ཉིད་མ་གྲུབ་པར་འགྱུར་དགོས་བ་
1 ལམ་རིམ་དུ། དེས་

496

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

གཉིས་པོ་རྒྱུ་མཚན་མཚུངས་པ་ལ། རྒྱུ་མཚན་མཚུངས་པའི་རིགས་པ་དེས་འཕུལ་ནས་སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་འདིས་རང་གིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་རྟགས་མ་གྲུབ་པ་སོགས་ཁས་བླངས་པར་སོང་ཞེས་ཚིག་གསལ་ལས་གསུངས་པ་ཡིན་གྱི་སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་ཀྱིས་དེ་ལྟར་དངོས་སུ་ཁས་བླངས་པ་ནི་མིན་ནོ། །མིག་ཤེས་སོགས་མ་འཁྲུལ་བས་རྙེད་པའི་དོན་རྟགས་ཀྱི་དོན་དུ་སློབ་དཔོན་ལེགས་འབྱེད་འདིས་འཇོག་པ་དེ་ཕྱིར་སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་ཀྱིས་གང་བཀོད་པའི་སྦྱོར་བ་ཐམས་ཅད་ལ་དངོས་པོའི་ཆོས་ཏེ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་རྫས་གྲུབ་གཏན་ཚིགས་སུ་བཀོད་པ་ཡིན་པས་དེ་འདྲའི་གཏན་ཚིགས་སུ་བཀོད་པ་རྣམས། ཞེས་ཚིག་གསལ་གྱི་ལུང་དེར་དངོས་པོའི་ཆོས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་དམིགས་ཀྱིས་བཀར་ནས་སློབ་དཔོན་ཟླ་གྲགས་གསུངས་སོ། །སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་ནི་རང་གིས་གང་བཀོད་པའི་༼ཇ༽གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་སོགས་དང་འབྱུང་བ་སོགས་ཀྱི་རྟགས་དེ་དག་ལས་རྟགས་ཁ་ཅིག་ནི་༼ཇ༽དབང་པོའི་༼ ༽སྒྲུབ་བྱེད་མངོན་སུམ་མ་འཁྲུལ་བས་དངོས་སུ་འགྲུབ་པ་དང་།༼ཇ༽མིག་སོགས་དབང་པོའི་རྟགས་ལྐོག་གྱུར་ཡིན་པས་མངོན་སུམ་གྱིས་དངོས་སུ་མི་འགྲུབ་ཀྱང་༼ ༽རྟགས་ཁ་ཅིག་ནི་དངོས་སུ་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་མེད་ཀྱང་མཐར་“གཏུག་1པའི་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་མངོན་སུམ་མ་འཁྲུབ་བ་ལ་འཇོག་པར་བཞེད་མོད་ཀྱང་། སློབ་དཔོན་༼ཇ༽ཟླ་བའི་ཞབས་འདིས་དེ་འདྲའི་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་མངོན་སུམ་མ་འཁྲུལ་བ་དེ་འགོག་པར་མཛད་པ་ཡིན་ནོ། །༼ཇ༽དེས་ན་སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་གྱིས་རང་དབང་ངམ་རང་རྒྱུད་ཡིན་ཞེས་པ་དེ་བས་༼ ༽དེ་ལྟར་འགོག་པར་མཛད་པ་འདི་ཡང་སྔར་གོང་དུ་ཚིག་གསལ་གྱི་ལུང་དྲངས་པ་ལྟར་དབུ་མ་པ་ཡིན་ན་ཕྱོགས་གཞན་ཁས་བླངས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་དོན་ཁས་བླང་པར་མི་རིགས་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་དུ། གལ་ཏེ་མངོན་སུམ་ལ་སོགས་པའི། ཞེས་སོགས་རྩོད་ཟློག་གི་ལུང་དྲངས་ནས་རང་མཚན་གྱིས་
1 ལམ་རིམ་དང་འབྲས་མཆན་བཞི་དེབ་ཏུ། གཏུགས་

497

ལྷག་མཐོང་ལ་བསླབ་ཚགྲུབ་པ་འཇལ་བའི་ཚད་མ་མེད་པར་གསུངས་པ་རྣམས་ཀྱིས། སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་ཀྱི་ཕྱོགས་འཛིན་པའི་རྗེས་འབྲངས་རྣམས་ལ་བསྒྲུབས་པའི་ཕྱིར་རོ། །
གོང་གི་ས་བཅད་གཉིས་པ་སྐྱོན་དེ་རང་ལ་མི་མཚུངས་པའི་ཚུལ་༼ཇ༽ལ་གཞན་གྲགས་ལ་སྐྱོན་མེད་ཚུལ་དང་། ལུང་གིས་གཞན་གྲགས་ངོས་བཟུང་བ་དང་། གཞན་གྲགས་ཀྱི་དོན་དང་ཐ་སྙད་༼ཇ༽ལ་རྩོད་པ་སྤོང་བ་དང་། གཞན་གྲགས་དགོས་ཚུལ་གྱི་ཁུངས་དང་བཅས་པ་དང་། དེ་ལས་རྗེས་དཔག་སྐྱེད་ཚུལ་སོགས་དང་། གྲུབ་དོན་ཐལ་རང་གི་དོན་བཤད་པ་དྲུག་ལས། དང་པོ་ལ་ལྔ་ལས། དང་པོ་རང་རྒྱུད་ཀྱི་གཞན་གྲགས་ལ་མེད་པ་ནི།འདིར་གལ་ཏེ་གཞན་དག་ན་རེ་ཁྱེད་ཀྱིས་གཞན་གྱི་རྗེས་དཔག་སྟེ་སྦྱོར་བའི་ངག་ལ་ཆོས་ཅན་དང་རྟགས་མ་གྲུབ་པ་ལ་སོགས་པའི་སྐྱོན་བརྗོད་པ་རྣམས་ཕ་རོལ་པོས་ཚུར་ལ་ཟློག་ན་ཁྱེད་རང་གི་རྗེས་དཔག་སྦྱོར་བའི་ངག་ལའང་སྐྱོན་དུ་འགྱུར་བར་མཚུངས་པ་མ་ཡིན་ནམ། སྟེ་མཚུངས་སོ། །མཚུངས་པ་དེས་ན་ཁྱེད་ཀྱིས་གཞན་ལ་གོང་གི་དེ་ལྟར་བརྩད་ཅིང་བརྒལ་བར་མི་བྱའོ་སྙམ་ནས་རྩོད་ན། དེ་ལ་ལན་ནི་གཞན་རང་རྒྱུད་པ་དང་དངོས་སྨྲ་བ་ལ་སྐྱོན་གོང་དུ་བརྗོད་པ་དེ་དག་འོང་བ་ནི་གཞན་དེ་རྣམས་ཀྱིས་རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྗེས་དཔག་གམ་རྟགས་སྦྱོར་ཁས་བླངས་པ་དེའི་དབང་གིས་འབྱུང་ལ།ཁོ་བོ་ཅག་དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བ་ནི་རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྗེས་དཔག་གམ་རྟགས་སྦྱོར་ཁས་མི་ལེན་པས་ཁོ་བོ་ཅག་ལ་གོང་དུ་བརྗོད་པའི་སྐྱོན་དེ་དག་མེད་པར་ཚིག་གསལ་དུ་གསུངས་ཏེ་སྐབས་འདིར་རྗེས་དཔག་ཅེས་གསུངས་པ་རྣམས་ནི་སྦྱོར་བའི་ངག་གམ་རྟགས་སྦྱོར་ལ་བྱའོ། །འོ་ན་རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྟགས་སྦྱོར་ཁས་ལེན་པ་ལ་སྐྱོན་དེ་དག་འབྱུང་ལ་རང་རྒྱུད་ཁས་མི་ལེན་པ་ལ་སྐྱོན་དེ་དག་མི་འོང་རྒྱུ་མཚན་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། ༼ཇ༽རིག་པའི་དབང་ཕྱུག་གིས། རྗེས་དཔག་རྣམ་གཉིས་རང་དོན་ནི། །ཚུལ་གསུམ་རྟགས་ལས་དོན་མཐོང་ཡིན། །གཞན་དོན་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ནི། །རང་གི་མཐོང་དོན་རབ་གསལ་བྱེད། །ཅེས་རྗེས་དཔག་གཉིས་བཤད་པའི་སྦྱོར་ངག་ལ་གཞན་

498

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

དོན་རྗེས་སུ་དཔག་པའི་ཐ་སྙད་བྱས་སོ། །གཉིས་པ་རང་རྒྱུད་ལ་སྐྱོན་དེ་ཡོད་ཚུལ།༼ ༽དེ་ཡང་རང་རྒྱུད་ཁས་ལེན་ན་ནི་རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པ་ལ་ཚད་མར་གྱུར་པའི་ཚད་མ་རྒོལ་བ་གཉིས་ཀའི་མཐུན་སྣང་དུ་གྲུབ་པ་ཞིག་ཁས་བླངས་ནས་དེ་འདྲའི་ཚད་མ་དེས་གྲུབ་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་དང་རྗེས་འགྲོ་དང་ལྡོག་པའི་ཚུལ་ཏེ་རྟགས་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་རྒོལ་བ་གཉིས་ཀ་ལ་མཐུན་སྣང་དུ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཚིགས་ཀྱིས་བསྒྲུབ་བྱ་བསྒྲུབ་པར་བྱ་དགོས་ལ། གཏན་ཚིགས་དེ་ལྟ་བུའི་སྒོ་ནས་བསྒྲུབ་བྱ་བསྒྲུབ་དགོས་པ་དེ་ལྟར་ཡིན་པས་ན་གཏན་ཚིགས་དེ་འགྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་དེ་འདྲ་གཏན་ནས་མེད་པས་ན་དེ་ལྟར་བཀོད་པའི་སྦྱོར་བ་དེའི་ཆོས་ཅན་དང་གཏན་ཚིགས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་མ་གྲུབ་པ་ཁོ་ནར་འགྱུར་རོ། །༼ཇ༽གསུམ་པ་གཞན་གྲགས་ལ་མི་དགོས་ཚུལ།༼ ༽ རྟགས་འགོད་པ་པོ་རང་ཉིད་རང་རྒྱུད་ཁས་མི་ལེན་པ་ཞིག་ཡིན་ན་ཕ་རོལ་པོ་དངོས་པོར་སྨྲ་བ་ཁོ་རང་ལ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ལ་ཚད་མར་སོང་བའི་ཚད་མ་མཐུན་སྣང་དེ་འདྲ་བས་ཆོས་ཅན་ལ་སོགས་པ་གྲུབ་པར་ཁས་བླངས་པས་ཆོག་གི། ཆོས་ཅན་ལ་སོགས་པ་རྟགས་འགོད་པ་པོ་རང་ཉིད་ལ་དེ་འདྲ་ཚད་མ་དེས་གྲུབ་མི་དགོས་སོ། །༼ཇ༽བཞི་པ་འཕགས་པ་ཡབ་སྲས་དང་མདོ་ལས་ཀྱང་གཞན་གྲགས་བཤད་ཚུལ་ནི།༼ ༽ རྒྱུ་མཚན་དེས་ན་གཞུང་ཚིག་གསལ་སོགས་ནས་འབྱུང་བའི་རྗེས་དཔག་རྣམས་ཀྱང་ཕ་རོལ་པོ་གཞན་གྱི་དམ་བཅའ་བ་འགོག་པ་ཙམ་གྱི་དགོས་པ་ཅན་ཆོས་ཅན་སོགས་གཞན་ལ་གྲུབ་ཚུལ་དེ་ལྟ་བུའི་ཚུལ་གྱིས་གཞན་ལ་གྲགས་པའི་རྗེས་དཔག་ཡིན་གྱི་རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྗེས་དཔག་མིན་ནོ། །གཞན་གྲགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་འདི་ནི་དཔེར་ན། རྩ་ཤེའི་རབ་བྱེད་གསུམ་པ་ལས།མིག་གིས་ལྟ་བ་དེ་མིག་རང་གི་བདག་ཉིད་དེ་ནི། །དེ་ལ་ལྟ་བ་མ་ཡིན་པ་ཉིད། །ཡིན་ཏེ་རང་ཉིད་ཀྱིས་རང་ལ་བྱ་བ་འགལ་བས་སོ། །དེ་ལྟར་མིག་གང་ཞིག་རང་གི་བདག་ཉིད་ལ་མི་བལྟ་བ་ཡིན་ན། །མིག་དེ་ཉིད་ཀྱིས་གཞན་གཟུགས་དག་ལ་ཇི་ལྟར་རང་ངོས་ནས་བལྟ་

499

ལྷག་མཐོང་ལ་བསླབ་ཚབར་བྱེད་པར་འགྱུར། །ཞེས་རང་ཉིད་ལ་མི་བལྟ་བ་དེ་རྟགས་སུ་བྱས་ནས་མིག་དེ་ཉིད་གཞན་གཟུགས་ལ་རང་ངོས་ནས་མི་བལྟ་བར་བསྒྲུབ་པའི་རྗེས་དཔག་གམ་སྦྱོར་བ་ལྟ་བུའོ། །སྦྱོར་བ་འདི་ནི་རྟགས་རང་ཉིད་ལ་མི་ལྟ་བ་དེ་ཕ་རོལ་པོས་ཀྱང་འདོད་ཅིང་རང་དབུ་མ་པ་དག་གིས་ཀྱང་འདོད་ལ་དམ་བཅའ་གཞན་གཟུགས་ལ་བལྟ་བ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པ་མེད་པ་དེ་འང་དབུ་མ་པ་རང་གིས་འདོད་པས་སྦྱོར་བ་འདི་འདྲ་རྣམས་ལ་གཞན་ལ་གྲགས་པའི་རྗེས་དཔག་ཅེས་ཟེར་བ་ཡིན་ནོ། །༼ཇ༽ལྔ་པ་རྒྱ་བོད་ཁ་ཅིག་ལྟར་སྦྱོར་བ་དགོད་པ་ཀུན་རང་རྒྱུད་མིན་ལ་གཞན་གྲགས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་ཡོད་པའི་ཁུངས་ནི། ༼ ༽དེ་ལྟར་ཡང་ཚིག་གསལ་ལས། ཁོ་བོ་ཅག་ཐལ་འགྱུར་བ་ནི་རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྗེས་སུ་དཔག་པ་མི་སྦྱོར་ཏེ།ཁོ་བོ་ཅག་ཐལ་འགྱུར་བས་སྦྱོར་བའི་རྗེས་སུ་དཔག་པ་དག་ནི་ཕ་རོལ་པོ་གཞན་གྱི་དམ་བཅའ་བ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་འགོག་པ་ཙམ་གྱི་འབྲས་བུ་ཅན་ཏེ་དགོས་པ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་ཐལ་འགྱུར་བ་རང་གི་སྦྱོར་བ་བཀོད་པ་རྣམས་རང་རྒྱུད་ཀྱི་སྦྱོར་བ་མིན་པ་དང་ཕ་རོལ་པོ་གཞན་གྱི་དམ་བཅའ་བ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་འགོག་པ་ཙམ་གྱི་དགོས་པ་ཅན་དུ་སློབ་དཔོན་ཟླ་གྲགས་བཞེད་པ་ཡིན་པས་རང་ལུགས་ལ་སྦྱོར་བ་མི་འགོད་པ་མིན་ནོ། །
༼ཇ༽གཉིས་པ་ལུང་གི་གཞན་གྲགས་བཤད་པ་ལ་ལུང་དགོད་པ་དང་། དོན་ངོས་བཟུང་བ་གཉིས་ལས།

དང་པོ་ནི།༼ ༽ཐལ་འགྱུར་བ་རང་ལུགས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་བཀོད་ནས་ཕ་རོལ་པོ་གཞན་དེའི་དམ་བཅའ་སེལ་ཚུལ་ཡང་ཚིག་གསལ་གྱི་ལུང་དེའི་མཇུག་ཉིད་ནས། འདི་ལྟར་ཕ་རོལ་པོ་གཞན་དག་ལ་མིག་བལྟའོ་ཞེས་བྱ་བར་རྟོག་ཅིང་འདོད་པ་༼ཇ༽དམ་བཅའ་ཡིན་དེ་དག་ནི་མིག་དེ་ལ་མིག་རང་གི་བདག་ཉིད་ལ་མི་བལྟ་བའི་ཁྱད་པར་གྱི་ཆོས་ཀྱང་ཡོད་པར་འདོད་ལ། གཞན་སྔོན་པོ་སོགས་ཀྱི་གཟུགས་ལ་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་བལྟ་བའི་ཁྱད་པར་གྱི་ཆོས་ཤིག་མེད་ན་མིག་བལྟའོ་ཞེས་

500

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

བྱ་བ་དེ་ཉིད་མི་འབྱུང་བ་ཉིད་དུའང་༼ཇ༽འགལ་བ་ཁས་བླངས་པ་ཡིན་ཏེ། ༼ཇ༽རྟགས་ཁས་བླངས་ཤིང་ཚད་མས་གྲུབ། ཁྱབ་པ་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟགས་སྒྲུབ་མི་དགོས་སྤྱིའི་ཁྱབ་པ་༼ ༽དེ་ལྟར་ཁས་བླངས་པ་དེའི་ཕྱིར་དེ་འགོག་པ་ལ་སྦྱོར་བའི་ངག་འདི་ལྟ་བུ་འཕེན་ཏེ། འདི་ལྟར། གཞིའི་ཆོས་ཅན་གང་དང་གང་ལ་ཡང་ཁྱད་པར་གྱི་ཆོས་རང་གི་བདག་ཉིད་ལ་བལྟ་བ་མེད་པའི་ཆོས་ཅན་དེ་དང་དེ་ལ་ནི་ཁྱད་པར་གྱི་ཆོས་སྔོ་སོགས་གཞན་ལ་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་བལྟ་བ་དེའང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་མ་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་གསལ་བར་བྱེད་པའི་དཔེ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན་དཔེར་ན་བུམ་པ་དེ་རང་གི་བདག་ཉིད་ལ་མི་ལྟ་བས་གཞན་ལ་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་མི་བལྟ་བ་བཞིན་ནོ། །༼ཇ༽དོན་གྱི་ཁྱབ་པ་སྒྲུབ་ཚུལ་༼ ༽སྐབས་ཀྱི་ཆོས་ཅན་མིག་ལའང་ཆོས་རང་གི་བདག་ཉིད་མི་བལྟ་བ་དེ་ཡོད་པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ་དེ་ཡོད་པ་དེའི་ཕྱིར་གཞན་གཟུགས་ལ་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་བལྟ་བའི་ཆོས་དེའང་ཆོས་ཅན་མིག་འདི་ལ་མེད་དོ། །རྒྱུ་མཚན་དེའི་ཕྱིར་ན་རང་གི་བདག་ཉིད་མི་བལྟ་བའི་ཆོས་དེ་དང་ཀུན་ནས་འགལ་བར་གྱུར་པ་སྔོན་པོ་ལ་སོགས་པའི་གཟུགས་གཞན་ལ་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་བལྟ་བའི་༼ ༽ཆོས་འདོད་པ་དེ་ནི་དངོས་སྨྲ་བ་༼ཇ༽ཕྱི་རྒོལ་རང་ཉིད་ལ་གྲགས་པའི་རྗེས་སུ་དཔག་པ་སྟེ་སྦྱོར་བའི་ངག་དང་འགལ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དངོས་སྨྲ་བ་དེ་ལ་གྲུབ་པའི་༼ཇ༽གཞན་གྲགས་ཀྱི་རྗེས་སུ་དཔག་པའི་སྦྱོར་བའི་ངག་གི། ཕ་རོལ་པོའི་དམ་བཅའ་མིག་གཞན་གཟུགས་ལ་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ལྟ་བར་འདོད་པ་དེས་སེལ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། ༼ཇ༽གཉིས་པ་དོན་ངོས་བཟུང་བ་ནི། ༼ ༽འདིར་ཕྱི་རྒོལ་རང་ལ་གྲགས་པ་ཞེས་པ་དང་སྔ་རྒོལ་དབུ་མ་པ་ལ་བལྟོས་ཏེ་གཞན་ལ་གྲགས་པ་ཞེས་པ་གཉིས་ཕ་རོལ་པོ་རང་ཉིད་ལ་གྲགས་པར་གནད་གཅིག་གོ།
༼ཇ༽གསུམ་པ་གཞན་གྲགས་ཀྱི་དོན་དང་ཐ་སྙད་ལ་རྩོད་པ་སྤངས་པ་ལ་བཅུ་ལས། དང་པོ་ལུང་ལས་དེ་ལ་གྲུབ་པ་ཞེས་སམ་གཞན་གྲགས་ཞེས་པས་ཆོས་ཅན་དང་རྟགས་སོགས་དབུ་མ་པའི་མི་འདོད་པ་དེའི་

501

ལྷག་མཐོང་ལ་བསླབ་ཚདོན་མིན་ཚུལ་ཏེ་དོན་ལ་འཁྲུལ་པ་འགོག་པ་ནི།༼ ༽ཐལ་འགྱུར་བ་རང་གིས་གཞན་གྲགས་ཀྱི་སྦྱོར་ངག་བཀོད་ནས་ཕ་རོལ་དངོས་སྨྲ་བའི་ལོག་རྟོག་བཟློག་པར་བྱེད་ལུགས་འདི་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེ་བས་སྐབས་འདིར་ལོག་རྟོག་ལྡོག་ལུགས་དེ་ཞིབ་ཏུ་བཤད་ན་འདི་ལྟར་གཞུང་འདིར་དེ་ལ་གྲུབ་པ་ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ནི་སྐབས་ཀྱི་ཆོས་ཅན་མིག་དང་དཔེའི་ཆོས་ཅན་བུམ་པ་དང་གང་གིས་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པའི་ཆོས་རྟགས་རང་ལ་མི་བལྟ་བ་དང་གང་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བའི་ཆོས་སྔོན་པོ་ལ་སོགས་པ་གཞན་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་མི་བལྟ་བ་རྣམས་ཐལ་འགྱུར་བའི་རང་ལུགས་ལ་ཁས་མི་ལེན་ཅིང་། དངོས་སྨྲ་བ་གཞན་གྱིས་ཁས་ལེན་པ་ཙམ་ཡིན་པས་དེ་འདྲའི་རྟགས་དང་ཁྱབ་པ་ལ་སོགས་ཕ་རོལ་པོ་དངོས་སྨྲ་བ་ཁོ་ན་ལ་གྲུབ་པ་ཞིག་དགོས་ཞེས་བྱ་བ་དེ་འདྲ་བ་ནི་གཞུང་འདིའི་དོན་མིན་ནོ། །༼ཇ༽གཉིས་པ་རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པ་ལ་བལྟོས་ནས་གཞན་གྲགས་ཀྱི་ཐ་སྙད་བཏགས་ཚུལ་ནི། འོ་ན་༼ ༽དེ་ལ་གྲུབ་པ་ཞེས་པའི་གཞུང་འདིའི་དོན་ཇི་ལྟར་ཡིན་སྙམ་ན་འདི་ལྟར་ཡིན་ཏེ་གོང་གི་ཆོས་ཅན་གཉིས་དང་སྒྲུབ་བྱེད་དང་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་ཐལ་འགྱུར་བའི་རང་ལུགས་ལའང་ཁས་ལེན་མོད་ཀྱང་ཆོས་ཅན་གཉིས་སོགས་དེ་དག་བསྒྲུབ་པར་བྱེད་པའི་ཚད་མ་དེ་ལ་དངོས་སྨྲ་བ་སོགས་འདོད་པ་ལྟར་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་གཞལ་བྱ་འཇལ་བ་ཞིག་དགོས་པར་འདོད་པའི་ཚད་མ་དེ་འདྲ་བ་ནི་ཐལ་འགྱུར་བའི་རང་ལུགས་ལ་ཐ་སྙད་དུའང་མེད་པ་ཡིན་ལ། རང་བཞིན་ཡོད་པར་སྨྲ་བ་རང་རྒྱུད་པ་དང་དངོས་སྨྲ་བ་ལ་ཆོས་ཅན་གཉིས་སོགས་དེ་དག་འགྲུབ་པར་བྱེད་པའི་ཚད་མ་ལ་ནི་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པ་འཇལ་བའི་ཚད་མ་དེ་འདྲ་གྲུབ་པ་ཞིག་ལ་ངེས་པར་བལྟོས་པ་ཡིན་པས་ན་ཐལ་འགྱུར་བ་དང་རང་བཞིན་ཡོད་པར་སྨྲ་བ་གཉིས་ཀའི་ལུགས་ལ་མཐུན་སྣང་དུ་གྲུབ་པའི་ཚད་མ་ཡང་ཡིན་ལ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པ་འཇལ་བའི་ཚད་མ་ཡང་ཡིན་པ་ཞིག་གཏན་ནས་མེད་པས་ཚད་མ་དེས་གྲུབ་པའི་ཆོས་ཅན་སོགས་

502

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

ཐལ་འགྱུར་བ་དང་རང་བཞིན་ཡོད་སྨྲ་གཉིས་ཀའི་ལུགས་ལ་གྲུབ་པ་མ་ཡིན་པ་འདིའི་དང་གི་སྒྲ་ནི་ཚེའི་དོན་ཅན་གྱི་རྒྱུ་མཚན་ལ་འཇུག་པར་སྐབས་འདིའི་ཚིག་གོང་འོག་བསྒྲིགས་པས་གསལ་བར་གྲུབ་པས་འདི་ལྟར་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །དང་སྟེ་གཉིས་ཀའི་ལུགས་ལ་མ་གྲུབ་པར་ཆོས་ཅན་སོགས་མཐུན་སྣང་བ་འདྲ་བ་ལ་ཕ་རོལ་དངོས་སྨྲ་བས་ཁས་བླངས་པའི་སྒོ་ནས་ཁོ་རང་ལ་གྲུབ་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་གཞན་རང་བཞིན་ཡོད་སྨྲ་ལ་གྲགས་པའམ་གཞན་རང་བཞིན་ཡོད་སྨྲ་དེ་ལ་གྲུབ་པ་ཞེས་ཟེར་བ་ཡིན་ནོ། །༼ཇ༽གསུམ་པ་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཆོས་ཅན་སོགས་དབུ་མ་པ་ལའང་ཚད་མས་གྲུབ་ན་གཞན་གྲགས་ཀྱི་ཐ་སྙད་ཅི་བྱ་སྙམ་པའི་འཁྲུལ་པ་དགག་པ་༼ ༽འདི་ལ་གཞན་དག་ན་རེ་འོ་ན་དེ་འདྲ་བའི་ཚད་མ་མཐུན་སྣང་དུ་གྲུབ་པ་སྟེ་ཐ་སྙད་དུའང་མེད་པ་ཡིན་པས་ན་ཚད་མ་དེས་ཆོས་ཅན་སོགས་གྲུབ་པར་འདོད་པ་དེ་མི་འཐད་དེ། དེ་འདྲའི་ཚད་མ་དེ་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་སྒྲོ་འདོགས་པའི་མ་རིག་པ་ལྟར་རང་གི་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་ཡུལ་ལ་རིགས་པས་གནོད་པས་ན་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་དེ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་དབུ་མའི་ལྟ་བ་ཇི་ལྟར་རྙེད། དེ་རྙེད་མི་ནུས་པས་སོ། །གལ་ཏེ་ཚད་མས་གནོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་དེ་ཉིད་ལ་བརྟེན་ནས་ལྟ་བ་མ་ནོར་བ་རྙེད་ན་ནི་རྒྱང་ཕན་ལ་སོགས་པའི་གྲུབ་མཐའ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཀྱང་ལྟ་བ་མ་ནོར་བ་རྙེད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན་༼ཇ༽རྩོད་ལན། ༼ ༽དེ་ལ་ལན་ནི་འདི་ལྟར་ཕྱི་རྒོལ་རང་བཞིན་ཡོད་པར་སྨྲ་བ་འདིས་སྐབས་ཀྱི་ཆོས་ཅན་མིག་དང་རྟགས་རང་ལ་མི་བལྟ་བ་དང་དཔེའི་ཆོས་ཅན་བུམ་པ་དང་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་སྔོན་པོ་སོགས་གཞན་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་མི་བལྟ་བ་དེ་རྣམས་ཡོད་པར་འཛིན་པའི་བློའི་ཡུལ་མིག་དང་གཟུགས་དང་བུམ་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ནི་ཐལ་འགྱུར་བ་རང་གི་ལུགས་ཀྱིས་ཀྱང་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པར་འདོད་པ་ཡིན་པས་ན་ཡུལ་དེ་དག་ལ་རིགས་པས་གནོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །འོན་ཀྱང་༼ཇ༽གཞན་ལ་གྲགས་ཚུལ་ནི།༼ ༽ཕྱི་རྒོལ་རང་བཞིན་ཡོད་པར་སྨྲ་བ་དེས་ཡུལ་དེ་དག་རང་གི་

503

ལྷག་མཐོང་ལ་བསླབ་ཚངོ་བོས་ཡོད་པ་དང་དེ་དག་སྦྱིར་ཡོད་པ་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་སོ་སོར་མི་ཕྱེད་པས་ན་ཡུལ་དེ་རྣམས་ཁོ་རང་ལ་སྣང་ཚོད་ལྟར་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་གཞལ་བྱ་འཇལ་བའི་ཚད་མས་གྲུབ་པ་ཞིག་ཡོད་པར་རློམ་སྟེ་ཁོ་རང་གི་ལུགས་སུ་བཞག་པའི་ཡུལ་ལ་རིགས་པས་གནོད་ཀྱང་། རང་བཞིན་ཡོད་པར་སྨྲ་བ་ཁོའི་རྒྱུད་ཀྱི་མིག་ཤེས་སོགས་ཐ་སྙད་པའི་ཤེས་པ་འཕྲལ་གྱི་འཁྲུལ་རྒྱུའི་གནོད་པ་མེད་པ་རྣམས་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་ཡུལ་གཟུགས་སོགས་རྣམས་ནི་རིགས་པས་ག་ལ་འགོག །སྟེ་མི་འགོག་གོ། རྒྱུ་མཚན་དེས་ན་རང་བཞིན་ཡོད་པར་སྨྲ་བ་ཁོའི་ལུགས་དང་ཐལ་འགྱུར་བ་རང་གི་ལུགས་གཉིས་ལ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་གཞལ་བྱ་འཇལ་བའི་ཚད་མ་མཐུན་སྣང་དུ་གྲུབ་པ་ཞིག་ཁས་བླངས་གཏན་ནས་མ་བྱུང་བས་རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་མི་བསྒྲུབ་པར་རང་བཞིན་སྨྲ་བ་ཁོ་རང་ལ་གྲགས་པའི་གཏན་ཚིགས་ཀྱིས་ཁོ་རང་གི་ཁས་བླངས་ལ་འགལ་བ་སྟོན་པ་ཙམ་ཞིག་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །༼ཇ༽འདིའི་སྦྱོར་ངག་ཐལ་འགྱུར་ལ་སྦྱར་ཆོག ། བཞི་པ་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་པར་དེ་ལ་གྲགས་རུང་ཀུན་ཚད་མས་ཁེགས་ན་དེས་དབུ་མའི་ལྟ་བ་ཇི་ལྟར་བསྐྱེད་པ་ནི།༼ ༽དེ་ལྟར་འགལ་བའི་སྟོན་པ་དེའི་སྟོན་ཚུལ་ནི་སྔར་གོང་དུ་བཀོད་པའི་གཞན་གྲགས་ཀྱི་སྦྱོར་བའི་ངག ། མིག་ནི་གཞན་གཟུགས་ལ་རང་ངོས་ནས་མི་ལྟ་སྟེ། རང་གི་བདག་ཉིད་ལ་མི་བལྟ་བའི་ཕྱིར་དཔེར་ན་བུམ་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་པ་དེ་ལ་མཚོན་ན་གཞི་ཆོས་ཅན་མིག་དེ་ལ་རང་ལ་མི་བལྟ་བའི་ཆོས་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་དེ་ནི་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་ལ། སྔོ་སོགས་གཞན་ལ་བལྟ་བ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་ཆོས་ནི་གཞི་ཆོས་ཅན་མིག་དེ་ལ་ཐ་སྙད་དུའང་མེད་པས་ན་གཞི་ཆོས་ཅན་མིག་གི་སྟེང་དུ་ཆོས་སྔ་མ་རང་ལ་མི་བལྟ་བ་དེ་ཉིད་ཆོས་ཕྱི་མ་གཞན་གཟུགས་ལ་རང་ངོས་ནས་བལྟ་བ་“དེར་1འགོག་བྱེད་དུ་རུང་གི །མིག་དེ་ཉིད་ལ་རྟགས་རང་ལ་མི་བལྟ་བ་དེ་དང་

1 འབྲས་མཆན་བཞི་དེབ་ཏུ། དེའི་

504

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

དགག་“བྱའི་1ཆོས་གཞན་གཟུགས་ལ་རང་ངོས་ནས་བལྟ་བ་དེ་གཉིས་ཡོད་ན་ཡོད་མཉམ་དང་མེད་ན་མེད་མཉམ་དུ་སོང་ན་ནི་རྟགས་དེ་དང་དགག་བྱའི་ཆོས་དེ་གཉིས་པོ་རྟགས་དེ་གནོད་བྱེད་དང་དགག་བྱའི་ཆོས་གནོད་བྱར་“གཞག་2ཏུ་ག་ལ་རུང་།
༼ཇ༽ལྔ་པ་དེས་ན་གཞན་གྲགས་ཀྱི་དོན་ཁོས་ཁས་བླངས་ཙམ་མིན་ཚུལ་ནི།༼ ༽དེ་ལྟར་བཞག་ཏུ་མི་རུང་

བར་དེས་ན་གཞན་གྲགས་ཀྱི་སྦྱོར་བའི་ངག་ཏུ་བཀོད་པའི་གཞི་ཆོས་ཅན་དང་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་དང་སྒྲུབ་བྱེད་རྟགས་རྣམས་ཐལ་འགྱུར་པ་རང་གི་ལུགས་ལ་ཡང་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པ་ཞིག་དགོས་ཀྱི། ཕྱི་རྒོལ་ཁོས་ཡོད་པར་ཁས་བླངས་པ་ཙམ་གྱིས་མི་ཆོག་གོ།༼ཇ༽དྲུག་པ་དེས་ན་རྟགས་སྐབས་འདིར་གྲུབ་མི་དགོས་པ་ནི།༼ ༽དེ་ལྟར་ཆོས་ཅན་མིག་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་ནི་ཡོད་པར་ཕྱི་རྒོལ་ཁོ་རང་གིས་ཁས་ལེན་པ་ཡིན་པས་ན་དབུ་མ་པས་ཆོས་ཅན་མིག་སོགས་དེ་དག་ཁོ་ལ་བསྒྲུབ་ག་ལ་དགོས། ཏེ་མི་དགོས་པ་ཁོ་ནའོ། །༼ཇ༽བདུན་པ་རང་གིས་ཤེས་ཀྱང་བསྙོན་ན་རྩོད་མི་རིགས་པ་ནི། གལ་ཏེ་ཁོས་དེ་དག་ཁས་བླངས་པ་དེ་ལའང་ཁས་བླངས་བཞིན་དུ་བསྙོན་ཧམ་བྱས་ནས་ཁོ་བོ་ཅག་ལ་ཆོས་ཅན་མིག་སོགས་དེ་དག་མ་གྲུབ་པས་དབུ་མ་པ་ཁྱོད་ཀྱིས་སྒྲུབས་ཤིག་ཅེས་ཁོས་ཟེར་རྒྱུ་ཡིན་ན་ནི་དེ་ལྟར་ཁོས་མི་བསྙོན་པ་སྟེ་བསྙོན་ཧམ་མི་བྱེད་པ་འགའ་ཡང་མེད་པ་ཡིན་པས་བསྙོན་ཧམ་བྱེད་མཁན་དེ་དག་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་བརྩད་པ་སྟེ་རྩོད་པ་བྱས་པ་ལ་འབྲས་བུ་འམ་དགོས་པ་གང་ཡང་མེད་པས་བསྙོན་ཧམ་བྱེད་མཁན་དེའི་རྩོད་པའི་ཟླ་བོ་སེམས་ཤེས་པ་སུ་ཞིག་གིས་བྱེད། དེ་དེའི་རྩོད་ཟླ་བྱེད་མི་འོས་སོ། །༼ཇ༽བརྒྱད་པ་གཞན་གྲགས་ཀྱི་ཐ་སྙད་མི་འཐད་པའི་རྩོད་པ་ནི།༼ ༽སྐབས་འདིར་ཁ་ཅིག་ན་རེ་གལ་ཏེ་ཁྱེད་ཀྱིས་ཕ་རོལ་པོ་རང་བཞིན་ཡོད་པར་སྨྲ་བ་དེས་ཆོས་ཅན་མིག་སོགས་ཀྱི་སྟེང་དུ་ཆོས་རང་ལ་མི་བལྟ་བ་ཁས་བླངས་པ་དེ་དང་སྔོ་སོགས་གཞན་
1 ལམ་རིམ་དུ། པའི་
2 འབྲས་མཆན་བཞི་དེབ་ཏུ། གཞན

505

ལྷག་མཐོང་ལ་བསླབ་ཚལ་བལྟ་བ་དེ་ལ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་ཡོད་པར་འདོད་པ་གཉིས་ལ་འགལ་བ་སྟོན་རྒྱུ་ཡིན་ན་འོ་ན་ཕ་རོལ་པོས་ཁས་བླངས་པ་དེ་གཉིས་འགལ་བར་རྒྱུ་མཚན་ཅིས་ཤེས། པར་འགྱུར་བའི་རྒྱུ་མཚན་དེ་ཁྱེད་ཀྱིས་བརྗོད་དགོས་ཤིང་གལ་ཏེ་ཁས་བླངས་དེ་གཉིས་འགལ་བ་ཡིན་པར་ཕ་རོལ་པོའི་ཚད་མས་གྲུབ་པ་ཡིན་ན་ནི་ཐལ་འགྱུར་བ་དང་ཕ་རོལ་པོ་གཉིས་ཀའི་ལུགས་ལ་འགལ་བ་དེ་འགྲུབ་དགོས་པས་འགལ་བ་དེ་སྟོན་པའི་སྦྱོར་ངག་དེ་ལ་གཞན་ལ་གྲགས་པའི་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་གཞན་མེད་པ་ན་གཞན་གྲགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་ཅེས་བརྗོད་པར་མི་བྱའོ། །༼ཇ༽དགུ་པ་ཁས་བླངས་ཀྱི་གཞན་གྲགས་འདོད་ན་ཧ་ཅང་ཐལ་བ་སྤང་བ་ནི།༼ ༽གལ་ཏེ་ཕ་རོལ་པོས་དེ་གཉིས་འགལ་བར་ཁས་བླངས་པས་འགལ་བར་སྟོན་པ་འཇོག་ན་ནི་ཡང་ཆོས་རང་ལ་མི་བལྟ་བ་དང་གཞན་ལ་རང་གི་ངོ་བོས་བལྟ་བ་གཉིས་ཕ་རོལ་པོས་ནི་མི་འགལ་བ་ཁོ་ནར་འདོད་པས་ཕ་རོལ་པོ་དེའི་ཁས་བླངས་ཀྱིས་འགལ་བ་སྟོན་པར་འཇོག་པ་མི་འཐད་ལ།ཡང་ཐལ་འགྱུར་བ་རང་གིས་དེ་གཉིས་འགལ་བར་ཁས་བླངས་པས་ཕ་རོལ་པོ་ལ་འགལ་བ་སྟོན་པར་འཇོག་ན་ནི་ཧ་ཅང་ཡང་ཐལ་ཆེས་ཏེ།དེ་ལྟར་ན་ཕྱི་རྒོལ་ཕ་རོལ་པོ་ལ་རང་གིས་འདི་སྐད་དུ་ཁྱེད་ཀྱིས་ཆོས་འདི་གཉིས་མི་འགལ་བར་འདོད་པ་མི་རིགས་ཏེ། ཁོ་བོ་ཅག་གིས་ཆོས་འདི་
གཉིས་འགལ་བར་ཁས་བླངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་འགལ་བ་སྟོན་དགོས་པ་དེ་སྐད་དུ་ཇི་ལྟར་སྨྲར་རུང་སྟེ་མི་རུང་ངོ་“སྙམས་1ནས་རྩོད་པ་སྨྲ་ན་༼ཇ༽བཅུ་པ་ལན་དངོས་དང་། རྩོད་སྤང་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི།༼ ༽དེའི་ལན་ནི་འདི་ལྟར་ཁྱོད་ཀྱིས་འདི་སྐད་སྨྲས་པའི་སྐྱོན་དེ་ནི་ཁོ་བོ་ཅག་ལ་མེད་དེ།མིག་གིས་བལྟ་བ་དེ་རང་ཉིད་ལ་མི་བལྟ་ན་ལྟ་བ་དེ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་ཡོད་པར་འགལ་བ་ནི་སྤྱིར་ཚད་མས་གྲུབ་པ་ཡིན་པས་ཕ་རོལ་པོས་ཁས་བླངས་ཙམ་གྱིས་འགལ་བ་སྟོན་པར་མི་འཇོག་གོ། ༼ཇ༽གཉིས་པ་རྩོད་པ་དེ་འདྲ་བ་བསལ་ཏེ་ཟླ་བའི་ལུགས་གཅེས་ཚུལ་ནི།༼ ༽དེ་ལ་
1 ལམ་རིམ་དང་མཆན་བཞི་དེབ་གཉིས་ཀ སྙམ

506

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

ཁོ་ན་རེ་འོ་ན་དེ་འདྲའི་འགལ་བ་གྲུབ་པའི་ཚད་མ་དེ་ཕ་རོལ་པོ་ལ་རང་གིས་བསྟན་ནས་འགལ་བ་དེ་ངེས་པར་བྱས་པས་ཆོག་པ་ཞིག་ཡིན་མོད། ཁོའི་ཁས་བླངས་ལ་བརྟེན་ནས་འགལ་བ་སྟོན་པ་དེ་ནི་ཅི་དགོས་སྙམ་ན།དེ་ལ་ལན་ནི་ཚད་མ་དེ་ཕ་རོལ་དངོས་སྨྲ་བའི་ངོར་འགལ་བ་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མར་འགྲུབ་པ་ལ་ནི་ཚད་མ་དེས་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་གཞལ་བྱ་འཇལ་བ་ཞིག་གྲུབ་པ་ལ་ངེས་པར་བལྟོས་དགོས་ཤིང་། དངོས་སྨྲ་བ་ཁོའི་ངོར་དེ་ལྟར་འཇལ་བ་གྲུབ་པ་དེ་ཡང་མེད་ན་ནི་ཐལ་འགྱུར་བ་རང་གིས་དེ་འདྲའི་གཞལ་བྱ་འཇལ་བ་དེ་ཁས་བླངས་ནས་ཕ་རོལ་པོ་ལ་ཇི་ལྟར་འགལ་བ་དེ་བསྒྲུབ། པར་བྱ་སྟེ་སྒྲུབ་མི་ནུས་སོ། །གལ་ཏེ་ཚད་མ་དེའི་གཞལ་བྱ་ལ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་མེད་ཀྱང་། ཚད་མ་དེ་ཉིད་ཚད་མར་འཇོག་པ་མི་འགལ་བའི་དོན་དེ་དངོས་སྨྲ་བ་ཁོ་ལ་གྲུབ་ཟིན་ནས་ཁོ་ལ་གྲུབ་ཟིན་པ་དེ་འདྲ་བའི་ཚད་མས་ཁོ་ལ་འགལ་བ་དེ་བསྒྲུབ་པར་བྱེད་ན་ནི་ཁོས་ཆོས་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་རྟོགས་པའི་ལྟ་བ་རྙེད་པ་ཡིན་པས། ལྟ་བ་དེ་རྙེད་པ་དེ་ལ་རང་གིས་འདི་སྐད་དུ་རང་ལ་མི་བལྟ་བ་ཡིན་ན་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་ལྟ་བ་ཡོད་པར་འགལ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་འགལ་བ་བསྒྲུབ་ཅི་དགོས། རྒྱུ་མཚན་དེས་ན་སློབ་དཔོན་ཟླ་བའི་ཞབས་ཀྱི་ལུགས་རྟོགས་པར་འདོད་ན་གོང་གི་མཚམས་དེ་དག་གི་གནད་ལ་ཞིབ་ཏུ་དཔྱོད་པར་གྱིས་ལ་གནད་དེ་དག་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་གྱིས་ཤིག །
༼ཇ༽བཞི་པ་གཞན་གྲགས་དགོས་ཚུལ་ཁུངས་དང་བཅས་པ་ལ་བདུན་ལས། དང་པོ་བུདྡྷ་པ་ལི་ཏ་ལས། དཔེ་སྟེང་ནས་སྤྱི་ཁྱབ་ངེས་ཚུལ་ནི། འོ་ན་དངོས་སྨྲ་བ་ཁོ་རང་ལ་གྲགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རང་ལ་མི་བལྟ་བ་ཞིག་ལ་གཞན་ལ་བལྟ་བ་དེ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པ་མེད་པས་ཁྱབ་ལུགས་ཇི་ལྟར་སྟོན་སྙམ་ན། དེའི་ལན་དེ་ཡང་བུདྡྷ་པཱ་ལི་ཏའི་འགྲེལ་པ་བཞིན་འདི་ལྟར་བཤད་

507

ལྷག་མཐོང་ལ་བསླབ་ཚཔར་བྱའོ། །འདི་ལྟར་དཔེར་ན། ཆུ་དང་ལྡན་པས་ས་ལ་རླན་དམིགས་པ་དང་། མེ་དང་ལྡན་པས་ཆུ་ལ་ཚ་བ་དང་། དམིགས་པ་སྣ་མའི་སྣ་མའི་མེ་ཏོག་ནི་ཛ་ཏིའི་མེ་ཏོག་ལ་བཤད་འདུག་མེ་ཏོག་དང་ལྡན་པས་གོས་ལ་དྲི་ཞིམ་པ་དམིགས་ཤིང་ཡོད་པ་ནི། ཆུ་ལ་སོགས་པ་མེ་དང་སྣ་མའི་མེ་ཏོག་གསུམ་པོ་དེ་རྣམས་ཉིད་ལ་རིམ་པ་ལྟར་རླན་ལ་སོགས་པ་ཚ་བ་དང་དྲི་ཞིམ་པ་གསུམ་པོ་དེ་དམིགས་པ་ལ་ངེས་པར་ལྟོས་དགོས་པར་མཐོང་ཞིང་ཁྱེད་རང་ཡང་འདོད་པ་དེ་བཞིན་དུ། དོན་གྱི་སྐབས་སུ་དངོས་པོ་རྣམས་ལ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་འགའ་ཞིག་ཡོད་ནའང་དེ་འདྲའི་རང་བཞིན་དེ་ཐོག་མར་རང་ཉིད་ལ་དམིགས་ནས་དེ་ནས་དངོས་པོ་དེ་དང་ལྡན་པས་ཆོས་གཞན་ལ་ཡང་དམིགས་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་དེ་ཐོག་མར་དངོས་པོ་རང་ཉིད་ལ་མ་དམིགས་ན་དངོས་པོ་དེ་དང་ལྡན་པ་ན་ལྡན་པ་གཞན་ལ་ཡང་ཇི་ལྟར་མཐོང་བར་འགྱུར་ཏེ། མི་འགྱུར་རོ། །དཔེར་ན། སྣ་མའི་མེ་ཏོག་ལ་དྲི་མི་ཞིམ་པ་མ་དམིགས་ཤིང་མེད་ན་སྣ་མའི་མེ་ཏོག་དེ་དང་ལྡན་པའི་གོས་ལ་ཡང་དྲི་ང་བ་སྟེ་དྲི་མི་ཞིམ་པ་མི་དམིགས་ཤིང་མེད་པ་བཞིན་ཡིན་ནོ། །༼ཇ༽གཉིས་པ་སྤྱི་ཁྱབ་གཉིས་དཔེ་གསུམ་གྱིས་ངེས་རྗེས་སུ་དོན་གྱིས་ཁྱབ་པ་གཉིས་སྟོན་པའི་ཁུངས་ནི་ཞེས་ཕྱི་རྒོལ་དངོས་སྨྲ་བ་རང་ལ་གྲགས་པའི་འཐད་པའི་སྒོ་ནས་ཕྱི་རྒོལ་དེས་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་གི་ཚུལ་གོང་དུ་དཔེ་དོན་གཉིས་ཀྱིས་བསྟན་པ་ལྟར་ངེས་སུ་བཅུག་ནས་དེ་ནས་སྐབས་ཀྱི་དོན་ལ་སྦྱོར་བའི་ཚུལ་ནི། རྒྱུ་མཚན་གོང་གི་དེའི་ཕྱིར་མིག་ལའང་ལྟ་བ་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་ཡོད་ན་ཐོག་མར་མིག་རང་ཉིད་ལ་བལྟ་བ་དམིགས་ནས་དེ་ནས་ཡུལ་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་དང་ཚོགས་པ་ན་གཟུགས་ལ་བལྟ་བ་དེ་ཡང་དམིགས་པར་འཐད་པ་ཞིག་ཡིན་ན་ཡང་།མིག་ལ་རང་ལ་བལྟ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་གཞན་གཟུགས་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་བལྟ་བ་ཡང་མེད་

508

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

དོ་ཞེས་སྟོན་པ་ཡིན་ནོ། །༼ཇ༽གསུམ་པ་དེ་ལྟར་འཕགས་པ་ལྷས་ཀྱང་གསུངས་པ་ནི། བཞི་བརྒྱ་པ་ལས་ཀྱང་། འདི་ལྟར་དངོས་པོ་ཀུན་གྱི་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་དེ་ནི། །ཐོག་མར་བདག་སྟེ་དངོས་པོ་རང་ཉིད་ལ་སྣང་ཞིང་དམིགས་པར་འགྱུར་བ་ཞིག་ཡིན་ན་ནི། །འོ་ན་མིག་ཉིད་ལ་ཡང་མིག་རང་གིས་ནི། །རྒྱུ་མཚན་ཅི་ཡི་ཕྱིར་ན་འཛིན་པར་མི་འགྱུར་ཏེ་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །༼ཇ༽བཞི་པ་དེ་འདྲའི་འགལ་བ་སྤོང་མི་ནུས་པར་བཤད་པ་ནི། གལ་ཏེ་ཁོ་ན་རེ་མེས་རང་ཉིད་མི་བསྲེག་ཀྱང་གཞན་བུད་ཤིང་བསྲེག་པ་བཞིན་དུ་མིག་གིས་ཀྱང་རང་ཉིད་ལ་མི་བལྟ་ཡང་གཞན་གཟུགས་ལ་བལྟ་བ་མི་འགལ་ལོ་སྙམ་དུ་སེམས་ན། དེ་ལ་ལན་ནི། འདིར་ནི་སྤྱིར་མེས་བུད་ཤིང་བསྲེག་པ་དང་མིག་གིས་གཟུགས་ལ་བལྟ་བ་ཙམ་ཞིག་འགོག་པ་མ་ཡིན་གྱི། འོ་ན་གང་འགོག་ན་མིག་དེ་ལ་གཞན་གཟུགས་ལ་བལྟ་བ་ངོ་བོས་ཡོད་པ་དེ་འགོག་པ་ཡིན་ནོ། །༼ཇ༽ལྔ་པ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་ན་ཁྱད་པར་དེ་མི་རུང་ཚུལ་ནི།དེ་ལྟ་ཡིན་དང་སྟེ་དེ་ལྟ་ཡིན་པའི་ཚེ་འདིར་མེས་བུད་ཤིང་བསྲེག་པ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་དཔེར་བྱེད་དགོས་པ་ཡིན་པས་དེ་དཔེར་བྱེད་པ་དེའི་ཚེ་དཔེ་ཡང་བསྒྲུབ་བྱ་མིག་གིས་བལྟ་པ་ངོ་བོས་གྲུབ་པ་དེ་མི་འཐད་པ་བཞིན་དུ་མི་འཐད་དེ།མི་འཐད་པའི་རྒྱུ་མཚན་འདི་ལྟར་མེ་དང་བུད་ཤིང་གཉིས་ལ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་ཡོད་ན་ནི་དེ་གཉིས་རང་བཞིན་གཅིག་དང་ཐ་དད་གཉིས་ལས་མི་འདའ་བས་རང་བཞིན་གཅིག་དང་ཐ་དད་དེ་གཉིས་ལས་གང་ཡིན། གལ་ཏེ་རང་བཞིན་གཅིག་ཡིན་ན་ནི་མེས་ཀྱང་མེ་རང་ཉིད་བསྲེག་པར་འགྱུར་ལ།༼ཇ༽དྲུག་པ་བཟློག་སྟེ་ཧ་ཅང་ཐལ་བ་ནི། གཞན་ཡང་༼ ༽མེ་དང་བུད་ཤིང་རང་བཞིན་གཅིག་ཡིན་ན་མེ་སྲེག་བྱེད་དང་བུད་ཤིང་བསྲེག་བྱར་ཇི་ལྟར་འགྱུར། ཏེ་མི་འགྱུར་རོ། །གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་འགྱུར་ན་ནི་འོ་ན་ཁོ་བོས་ཀྱང་བཟློག་སྟེ་མེ་ནི་བསྲེག་བྱའོ། །བུད་ཤིང་ནི་སྲེག་བྱེད་དོ་ཞེས་སྨྲས་ན་ཁྱོད་ཀྱིས་ལན་

509

ལྷག་མཐོང་ལ་བསླབ་ཚཅི་ཞིག་ཡོད། དེ་དེ་གཉིས་རང་བཞིན་གྱིས་གཅིག་ཡིན་པས་སོ། །གལ་ཏེ་ཡང་མེ་དང་བུད་ཤིང་གཉིས་རང་བཞིན་སོ་སོ་བ་ཡིན་ན་ནི་བུད་ཤིང་མེད་པར་ཡང་མེ་དམིགས་ཤིང་ཡོད་པར་འགྱུར་ཏེ། རང་བཞིན་སོ་སོ་བ་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་རྟ་མེད་པར་ཡང་བ་གླང་དམིགས་པ་བཞིན་ནོ། །བཞི་བརྒྱ་པ་ལས་ཀྱང་། བུད་ཤིང་མེས་བསྲེག་པ་ན་མེས་ནི་ཚ་བའི་བདག་ཉིད་དང་འབྲེལ་བའི་བུད་ཤིང་ཉིད་བསྲེག་པར་བྱེད་སྟེ། ཚ་བ་དང་འབྲེལ་བ་མ་ཡིན་པའི་བུད་ཤིང་མེས་ཚུལ་ཇི་ལྟར་བསྲེག །པར་བྱེད་དེ་དེ་འདྲའི་བུད་ཤིང་མེའི་ནུས་པ་འཇུག་པའི་ཡུལ་མིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྒྱུ་མཚན་དེས་ན་མེ་དང་འབྲེལ་མེད་ཀྱི་བུད་ཤིང་ཞེས་བྱ་བ་དེ་འདྲ་མེད་དོ། །བུད་ཤིང་། དེ་མ་གཏོགས་པར་ནི་མེའི་རྒྱུ་གཞན་མེད་པས་ན་མེ་ཡང་མེད་དོ། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །བཞི་བརྒྱ་པའི་ལུང་འདི་བ་ཚབ་ཀྱི་འགྱུར་དུ། བུད་ཤིང་མེས་སྲེག་པའི་ཚེ་ན་བུད་ཤིང་གི་ཚ་བ་ཁོ་ན་མེ་ཉིད་དུ་འགྱུར་ཏེ་བུད་ཤིང་ནི་མེར་མི་འགྱུར་རོ། །བུད་ཤིང་གི་ཚ་བ་མེ་དང་འབྲེལ་བ་མ་ཡིན་པའི་འབྱུང་བ་གཞན་གསུམ་ནི་མེས་ཇི་ལྟར་བསྲེག་སྟེ་ཚ་བ་དང་མ་འབྲེལ་བའི་འབྱུང་བ་ས་ཆུ་རླུང་གསུམ་གྱི་བདག་ཉིད་ཅན་ཙམ་གྱི་བུད་ཤིང་ནི་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྒྱུ་མཚན་དེས་ན་མེ་དང་འབྲེལ་མེད་ཀྱི་བུད་ཤིང་ཞེས་བྱ་བ་དེ་འདྲ། །ཡོད་པ་མིན་ནོ་བུད་ཤིང་དེ་མེད་པར་ནི་རྒྱུ་མེད་ཀྱི་མེ་མི་སྲིད་པས་ན་མེ་ཡང་ཡོད་པ་མིན་ནོ། །ཞེས་རྩ་བ་ལོགས་སུ་བསྒྱུར་བ་ལ་འདུག་ཅིང་། དེས་བསྒྱུར་བའི་འགྲེལ་པར་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་བཀོད་ཅིང་དེ་དང་མཐུན་པར་འབྲུ་བསྣན་འདུག་པས་༼བ༽འདིར་ཡང་དེ་དང་མཐུན་པར་འབྲུ་བསྣན་བདེ་བར་མངོན་པས། འགྱུར་དེ་བཞིན་དུ་བཤད་པའོ། འགྱུར་སྔ་མ་སློབ་དཔོན་ཟླ་བའི་འགྲེལ་པ་དང་མཐུན་པ་དང་འགྲོས་མཐུན་གྱི་དགོངས་པ་དེ་གཉིས་དགོངས་པ་འགལ་བར་མི་མངོན་ནོ། །༼ཇ༽བདུན་པ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་ན་གནོད་བྱེད་དེ་འཇུག་ཚུལ་ནི།༼ ༽གོང་དུ་བཤད་པ་དེ་ལྟར་མེས་བསྲེག་པ་དེ་ཉིད་ལ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་རྒྱུ་ཡིན་ན་ནི་མེ་དེས་རང་མི་བསྲེག་ན་གཞན་བུད་ཤིང་ལ་སོགས་པ་ཡང་མི་བསྲེག་

510

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

པར་འགྱུར་བ་ལྟར། མིག་དེ་ལ་ཡང་བལྟ་བ་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་དུ་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་ནའང་མིག་དེ་མིག་རང་ལ་མི་བལྟ་ན་གཞན་གཟུགས་ལ་ཡང་མི་བལྟ་བར་འདོད་དགོས་པས་སྐྱོན་སྔ་མ་ལས་མི་འདའ་ཞིང་མི་གཡའོ། །
༼ཇ༽ལྔ་པ་དེ་ལས་རྗེས་དཔག་སྐྱེ་ཚུལ་ལ་བཅུ་ལས། དང་པོ་འགལ་བརྗོད་ཐལ་འགྱུར་གྱིས་སམ་རྟགས་ཀྱིས་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་ལ་གནོད་བྱེད་མཐོང་བ་ན་དངོས་སྨྲའི་གྲུབ་མཐའ་བཏང་ཞིང་དབུ་མ་

པར་ཞུགས་པ་ནི། དེ་ལྟར་དབུ་མ་པས་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་ཁས་བླངས་པ་ལ་དེ་འདྲ་བའི་གནོད་བྱེད་བསྟན་པ་རྣམས་ཕྱི་རྒོལ་རང་བཞིན་ཡོད་པར་སྨྲ་བ་དེས་མཐོང་བ་ན།ཁོའི་ལུགས་ཀྱི་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་ཡོད་པར་འཛིན་པའི་གྲུབ་མཐའ་འདོར་བར་འགྱུར་ལ། གྲུབ་མཐའ་དེ་དོར་བ་དེ་ནས་དེའི་རྗེས་སུ་དེ་འདྲའི་རང་བཞིན་མེད་པ་དེ་ཉིད་ལ་སྐྱེ་འགག་ལ་སོགས་པའི་བྱ་བྱེད་འཐད་པ་དེ་ཡང་ཕྱི་རྒོལ་དེས་རྟོགས་པར་ནུས་པ་ཡིན་པས་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་མེད་པ་དང་སྤྱིར་མེད་པ་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་སོ་སོར་ཕྱེད་པར་འགྱུར་ལ།དེ་ལྟར་བྱེད་པ་དེའི་ཕྱིར་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་དང་སྤྱིར་ཡོད་པ་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཡང་སོ་སོར་ཕྱེད་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་པས་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པའི་གཞལ་བྱ་དེ་ཉིད་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པའི་ཚད་མས་འཇལ་བ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པར་བཞག་པ་ཡང་ཕྱིར་རྒོལ་དེས་རྟོགས་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །༼ཇ༽གཉིས་པ་རྗེས་དཔག་གི་རྟེན་གཏན་ཚིགས་དང་ཐལ་འགྱུར་གཉིས་ཡོད་པས་ཚུལ་གསུམ་པའི་རྟགས་ཡོད་ཚུལ་ནི།༼ ༽དེ་ལ་གཞན་དག་ནི་འོ་ན་ཕྱི་རྒོལ་འདིས་མེ་དང་བུད་ཤིང་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་རྟོགས་པ་ན་དེ་ལྟར་རྟོགས་པའི་ཁོའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཚད་མ་དེ་མངོན་སུམ་དུ་ནི་མི་འཐད་པས་རྗེས་དཔག་ཏུ་འདོད་དགོས་ན།སྟེ་འདོད་དགོས་མོད་དེ་རྗེས་དཔག་ཏུ་འདོད་པ་དེ་ལྟ་ཡིན་ན་ཚད་མ་དེ་གང་ལས་སྐྱེ་བའི་རྟེན་གྱི་གཏན་ཚིགས་ཤིག་

511

ལྷག་མཐོང་ལ་བསླབ་ཚཡོད་དགོས་པས་གཏན་ཚིགས་དེ་ཇི་ལྟར་ཡིན་སྙམ་ན།དེའི་ལན་ནི་འདི་ལྟར་ཡིན་ཏེ། རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་ན་རང་བཞིན་གྱིས་གཅིག་དང་རང་བཞིན་གྱིས་ཐ་དད་གང་རུང་ལས་མི་འདའ་བར་ཕྱི་རྒོལ་དེས་མཐོང་ནས་གཅིག་དང་ཐ་དད་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དེ་ཁོའི་ངོར་ཁེགས་པའི་ཚེ་ན་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་གཅིག་དང་ཐ་དད་གང་རུང་དུ་མེད་པ་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པས་ཁྱབ་པར་ཁོས་མཐོང་བར་འགྱུར་བ་ཡིན་པས།དེའི་ཚེ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་དང་། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་བའི་གཅིག་དང་ཐ་དད་གང་རུང་དུ་མེད་པ་གཉིས་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་མི་འཁྲུལ་བའི་ཁྱབ་པའི་ཚུལ་གཉིས་ཁོ་ལ་འགྲུབ་པ་ཡིན་ལ། རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པའི་གཅིག་དང་ཐ་དད་པའི་རང་བཞིན་གང་རུང་དུ་མེད་པར་ཁོས་ངེས་པ་དེ་ནི། ཕྱོགས་ཆོས་ཀྱི་ཚུལ་ངེས་པ་ཡིན་པས་ན་དེ་ལྟར་ངེས་རྒྱུའི་ཚུལ་གསུམ་པའི་རྟགས་ཡོད་པ་ཡིན་ལ། དེ་འདྲའི་རྟགས་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་གཞིའི་ཆོས་ཅན་མེ་དང་བུད་ཤིང་དེ་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་མེད་དོ་སྙམ་དུ་ཁོ་ལ་ངེས་པ་སྐྱེས་པ་དེ་ནི་རྗེས་དཔག་གོ།༼ཇ༽གསུམ་པ་གཞན་གྲགས་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་རྗེས་དཔག་སྐྱེ་ཚུལ་ཡང་འདྲ་བ་ནི། །༼ ༽མེ་དང་བུད་ཤིང་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་ངེས་པ་སྐྱེ་ལུགས་འདིས་ནི་སྔར་གོང་དུ་བཀོད་པའི་གཞན་གྲགས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་མིག་ནི་གཟུགས་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་མི་ལྟ་སྟེ། རང་ཉིད་ལ་མི་བལྟ་བའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་བུམ་པ་བཞིན་ནོ་ཞེས་པ་ལའང་ཚུལ་གསུམ་དང་རྗེས་དཔག་སྐྱེ་ཚུལ་ཤེས་པར་བྱའོ། །༼ཇ༽བཞི་པ་ཐལ་འགྱུར་གྱིས་ལྟ་བ་སྐྱེད་ཚུལ་ནི།༼ ༽ཚུལ་དེ་ཐལ་འགྱུར་ལ་སྦྱར་བ་ནི་འདི་ལྟར་མེ་དང་བུད་ཤིང་ལ་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་ཡོད་ན་རང་བཞིན་གྱིས་གཅིག་དང་རང་བཞིན་གྱིས་ཐ་དད་གང་རུང་དུ་འགྱུར་རོ། །ཞེས་པ་དང་ཡང་དེ་གཉིས་རང་བཞིན་གྱིས་གཅིག་ཡིན་ན་མེས་རང་ཉིད་བསྲེག་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་སོགས་ཕ་རོལ་པོ་གཞན་གྱིས་ཁས་བླངས་པ་དེ་ཉིད་རྟགས་སུ་བཀོད་ནས་ཕ་རོལ་པོ་དེ་ལ་མི་འདོད་པ་ཐལ་ཆོས་སུ་འཕེན་པ་འདི་འདྲ་བ་

512

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

རྣམས་ཡིན་པས་ཐལ་འགྱུར་དེས་མཚོན་ནས་ཐལ་བ་གཞན་རྣམས་ཀྱང་རྟོགས་པར་བྱའོ། །འདི་ལ་དེང་སང་མཐུན་པར་གོ་བདེ་བར་བྱས་ན། མེ་དང་བུད་ཤིང་ཆོས་ཅན། རང་བཞིན་གྱིས་གཅིག་དང་རང་བཞིན་གྱིས་ཐ་དད་གང་རུང་དུ་ཐལ། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་དང་མེས་རང་ཉིད་སྲེག་པར་ཐལ། མེ་དང་བུད་ཤིང་རང་བཞིན་གྱིས་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་དང་། བསྲེག་བྱ་སྲེག་བྱེད་ཀྱི་ཐ་སྙད་འཆོལ་བར་ཐལ། དེ་གཉིས་རང་བཞིན་གྱིས་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་སོགས་སྦྱར་ལུགས་ཤེས་པར་བྱའོ། །
༼ཇ༽ལྔ་པ་དེ་འདྲའི་ཐལ་འགྱུར་གྱིས་རྗེས་དཔག་སྐྱེད་ཚུལ་དང་། དངོས་སྨྲ་བཏང་ཚུལ་གཉིས་ཀྱི་༼ ༽གོང་དུ་བཤད་པ་དེ་ལྟ་ན་སྔར་བཤད་པའི་ཕྱི་རྒོལ་དེས་ཇི་སྲིད་དུ་དངོས་པོ་སྨྲ་བའི་གྲུབ་མཐའ་མ་དོར་བ་དེ་སྲིད་དུ་ཁོ་རང་གི་ལུགས་ཀྱི་ཚད་མ་དེས་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་གཞལ་བྱ་འཇལ་བ་ཁོ་རང་ལ་གྲུབ་པ་ལ་ངེས་པར་བལྟོས་ནས་ཁོ་རང་གི་ལུགས་ཀྱི་ཆོས་ཅན་སོགས་ཀྱི་དོན་འགྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མར་འགྲུབ་པ་ཡིན་ལ། དུས་གང་གི་ཚེ་ཁོས་དངོས་པོ་འགའ་ཞིག་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པ་མེད་པར་ཚད་མས་རྟོགས་པ་དེ་ནས་བཟུང་སྟེ། དངོས་པོར་སྨྲ་བའི་གྲུབ་མཐའ་བཏང་བ་ཡིན་ནོ། །༼ཇ༽དྲུག་པ་དཔེ་དང་ཤེས་བྱེད་ཀྱིས་གཞན་གྲགས་བཤད་པ་ནི།༼ ༽འདིར་ཚིག་གསལ་ལས་ཀྱང་། གཞན་དག་ན་རེ་ཆོས་ཅན་ལ་སོགས་པ་རྒོལ་བ་གཉིས་ཀ་ལ་གྲུབ་པ་མི་དགོས་ན་ཡང་ཅི་རྒོལ་བ་གཉིས་པོ་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་ལ་གྲུབ་པའི་རྗེས་སུ་དཔག་པའི་སྦྱོར་ངག་གི་སྒོ་ནས་ཀྱང་རྗེས་སུ་དཔག་པའི་སྦྱོར་ངག་གིས་ཕ་རོལ་པོ་ལ་གནོད་པ་ཡོད་དམ་ཞེ་ན་དེ་འདྲ་བ་ཡོད་དེ། འདི་ལྟར་གནོད་པ་དེ་ཡང་ཕྱི་རྒོལ་རང་བཞིན་ཡོད་པར་སྨྲ་བ་རང་ཉིད་ལ་གྲགས་ཤིང་གྲུབ་པའི་གཏན་ཚིགས་ཉིད་ཀྱིས་ཕྱི་རྒོལ་རང་ལ་གནོད་པ་ཡིན་གྱི། འགོད་པ་པོ་གཞན་དབུ་མ་པའི་ལུགས་ལ་གྲུབ་པ་ཙམ་གྱིས་ནི་ཕྱི་རྒོལ་དེ་ལ་གནོད་པ་མ་ཡིན་

513

ལྷག་མཐོང་ལ་བསླབ་ཚཏེ། དེ་ལྟར་དེ་གནོད་པའི་ཚུལ་གསལ་བའི་དཔེ་འཇིག་རྟེན་ཉིད་དུ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །༼ཇ༽དཔེར་ན།༼ ༽ཇི་ལྟར་མཐོང་ན་འཇིག་རྟེན་ན་ནི་རེས་འགའ་དཔང་པོ་དེ་ཉིད་ལ་རྒོལ་བ་དང་ཕྱི་རྒོལ་གཉིས་ཀྱིས་ཚད་མར་བྱས་པའི་སྒོ་ནས་དཔང་པོ་དེའི་ཚིག་གིས་བདེན་རྫུན་ཕྱེ་བའི་སྒོ་ནས་རྒོལ་བ་གཉིས་ཕན་ཚུན་རྒྱལ་བའམ་ཕམ་པར་འགྱུར་ལ། རེས་འགའ་ནི་རྒོལ་བ་གཉིས་པོ་རང་རང་
གིས་ཇི་ལྟར་ཁས་བླངས་པ་སྨྲས་པའི་ཚིག་ཁོ་ནས་རྒྱལ་བའམ་ཕམ་པར་འགྱུར་གྱི། རྒོལ་བ་གཉིས་པོའི་ནང་ནས་རྒོལ་བ་གཞན་གྱི་ཁས་བླངས་པའི་“མིག་1གིས་ནི་གཅིག་ཤོས་རྒྱལ་བའམ་ཕམ་པར་འགྱུར་བ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །༼ཇ༽ཤེས་བྱེད་དེས་འཇིག་རྟེན་ན་རྒོལ་བ་གཉིས་རྒྱལ་བའམ་ཕམ་པའི་ཚུལ་ཇི་ལྟར་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་རིགས་པས་དཔྱོད་པའི་སྐབས་ལའང་དེ་ལྟར་ཡིན་ཏེ། འཇིག་རྟེན་པའི་ཐ་སྙད་ལ་གྲགས་པའི་དོན་བསྙོན་དུ་མེད་པ་ཁོ་ན་ཁས་བླངས་པའི་སྒོ་ནས་རིགས་པས་དཔྱོད་པའི་རྣམ་གཞག་བྱེད་པ་ནི་རིགས་པའི་རྣམ་བཞག་སྟོན་པའི་བསྟན་བཅོས་སུ་༼ཇ༽ཡང་གསུངས་ཏེ་འཕགས་པ་ལྷས། ཇི་ལྟར་ཀླ་ཀློ་སྐད་གཞན་གྱིས། །བཟུང་བར་མི་ནུས་དེ་བཞིན་དུ། །འཇིག་རྟེན་པ་ཡིས་མ་རྟོགས་པ། །འཇིག་རྟེན་བཟུང་བར་ནུས་མ་ཡིན། །ཞེས་དང་། དབུ་མ་ལས་ཀྱང་། ཐ་སྙད་ལ་ནི་མ་བརྟེན་པར། དམ་པའི་དོན་ནི་རྟོགས་མི་འགྱུར། །ཞེས་སོགས་དང་། བུད་དྷ་པཱ་ལི་ཏ་ལས། འཇིག་རྟེན་ན་གང་ཡོད་པ་ང་ཡང་བཞེད་པར་བཤད་པ་ལྟར་སྐབས་སུ་བབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །༼ཇ༽བདུན་པ་རང་གྲགས་དང་རྟོག་གེ་པའི་ཚུལ་གསུམ་མཐུན་གྲུབ་ཀྱི་ཁྱད་པར་ནི། ཞེས་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་སུ་གཞན་ཕ་རོལ་པོ་རང་གིས་ཁས་བླངས་ཤིང་ཕ་རོལ་པོ་ལ་གྲགས་པའི་དོན་ཞིག་རྟགས་སུ་འགོད་རུང་བའི་དཔེ་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཚུལ་དང་ཤེས་བྱེད་རྣམས་གསུངས་ཤིང་། རང་རྒྱུད་པ་མན་ཆད་ཀྱི་རྟོག་གེ་པ་རྣམས་ནི་ཚུལ་གསུམ་པའི་རྟགས་ཀྱིས་བསྒྲུབ་བྱ་སྒྲུབ་བའི་ཚེ་ཕྱི་རྒོལ་གྱི་ལུགས་ལ་ཚད་མ་གང་གིས་ཚུལ་གསུམ་དང་ཆོས་ཅན་ལ་སོགས་པ་གྲུབ་པའི་ཚད་མ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་
1 མཆན་བཞི་དེབ་གཉིས་ཀར། ཚིག་

514

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

སྔ་རྒོལ་གྱི་ལུགས་ལ་ཡང་ཚུལ་གསུམ་ལ་སོགས་པ་གྲུབ་དགོས་པར་འདོད་པ་ཡིན་པས་རྒོལ་ཕྱི་རྒོལ་གཉིས་ཀ་ལ་ཚུལ་གསུམ་སོགས་མཐུན་སྣང་དུ་གྲུབ་དགོས་པར་འདོད་པ་ཡིན་ལ་དེ་འདྲའི་འདོད་པ་དེ་འགོག་པའི་ཚུལ་འང་ཚིག་གསལ་ལས་གསུངས་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། རང་བཞིན་ཡོད་པར་སྨྲ་བ་གང་ཞིག་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་ཚུལ་སོགས་གང་ཡིན་པ་དེ་རྒོལ་བ་གཉིས་ཀ་ལ་གྲུབ་པའི་ངེས་པ་བརྗོད་པའི་གཏན་ཚིགས་དེ་ནི་སྒྲུབ་པའམ་སུན་འབྱིན་པར་ནུས་པ་ཡིན་གྱི། རྒོལ་པ་གཉིས་པོ་གང་ཡང་རུང་བ་ལ་གཅིག་ཁོ་ན་ལ་གྲུབ་པའམ་རྒོལ་བ་དེ་གཉིས་ཀྱིས་གྲུབ་མ་གྲུབ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བའི་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་ཆོས་ཅན་ལ་སོགས་པ་བརྗོད་ཅིང་སྨྲ་བ་དེས་ནི་སྒྲུབ་པའམ་སུན་འབྱིན་པར་ནུས་པ་མ་ཡིན་ནོ་སྙམ་དུ་སེམས་པའི་རྒོལ་བ་པོ་དེས་ཀྱང་། རང་རྒྱུད་ཀྱི་སྦྱོར་བའི་ཚུལ་དེ་འདྲ་བ་དོར་ཏེ། ཁོ་བོ་ཅག་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་ལྟར་འཇིག་རྟེན་གྱི་རྣམ་པར་བཞག་པ་གོང་དུ་བཤད་པ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་རྗེས་སུ་དཔག་པ་སྦྱོར་བའི་སྐབས་ལ་དོན་དང་མཐུན་པ་ཞིག་བྱེད་ན་ཁོ་བོ་ཅག་གིས་ཇི་སྐད་སྨྲས་པའི་གཞན་གྲགས་ཀྱི་སྦྱོར་བའི་སྦྱོར་ཚུལ་འདི་ཉིད་ཁྱེད་ཀྱིས་ཀྱང་ངེས་པར་ཁས་བླང་བར་བྱའོ། །༼ཇ༽བརྒྱད་པ་ཤིན་ལྐོག་ལ་ལུང་གཉིས་ཀས་གྲུབ་མི་དགོས་པ་རང་གྲོགས་ཀྱིས་གྲུབ་ཚུལ་ནི།༼ ༽དེ་ཡང་འདི་ལྟར་ལུང་གིས་གནོད་པ་ནི་རྒོལ་པ་གཉིས་ཀ་ལ་གྲུབ་པའི་ལུང་ཁོ་ནའི་སྒོ་ནས་གནོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འོ་ན་ཅི་འདྲའི་སྒོ་ནས་ཀྱང་གནོད་པ་ཡིན་ཞེ་ན་རྒོལ་བ་ཕ་རོལ་པོ་རང་ཉིད་ལ་གྲུབ་པའི་ལུང་གི་སྒོ་ནས་ཀྱང་གནོད་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་ལུང་གི་གནོད་པ་ལ་རྒོལ་བ་གཉིས་ཀ་ལ་གྲུབ་པའི་སྒོ་ནས་གནོད་པ་ཡང་ཡོད་ལ། རྒོལ་བ་ཕ་རོལ་པོ་ཁོ་ན་ལ་གྲགས་པའི་སྒོ་ནས་གནོད་པ་ཡང་ཡོད་དོ། །༼ཇ༽དགུ་པ་རང་དོན་སྐབས་ཀྱི་རྟགས་སམ་རྗེས་དཔག་ལ་རང་གྲགས་ཀྱིས་ཆོག་པ་ནི། རང་གི་དོན་གྱི་རྗེས་སུ་དཔག་པར་ནི་ལུང་གི་ལྟར་མིན་པར་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་རྒོལ་བ་ཕ་རོལ་པོ་རང་ལ་གྲུབ་པ་ཉིད་ལོག་རྟོག་སེལ་བ་ལ་ནུས་པ་ཆེ་ཞིང་བརྟན་པའི་སྒོ་ནས་བརླིང་

515

ལྷག་མཐོང་ལ་བསླབ་ཚབ་ཡིན་གྱི། རྒོལ་བ་གཉིས་ཀ་ལ་མཐུན་སྣང་དུ་གྲུབ་པ་ནི་དེ་ལྟར་བརླིང་བ་མ་ཡིན་ནོ། །༼ཇ༽བཅུ་པ་རྟོག་གེ་ལྟར་ཚུལ་གསུམ་གྱི་རྟགས་སོགས་ལ་མཐུན་གྲུབ་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དུས་ཀུན་ཏུ་དགོས་ཚུལ་ནི།༼ ༽ རྒྱུ་མཚན་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རང་རྒྱུད་པ་མན་ཆད་ལ་གྲགས་པའི་རྟོག་གེའི་གཏན་ཚིགས་སོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་བརྗོད་པ་ནི་དགོས་པ་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་ནི་གདུལ་བྱ་རང་རང་ལ་ཇི་ལྟར་གྲགས་ཤིང་འཚམ་པའི་འཐད་པའམ་རིགས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཆོས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མ་ཤེས་པའི་གདུལ་བྱའི་སྐྱེ་བོ་ལ་དོན་དུ་གང་འགྱུར་གྱི་ཕན་རིམ་གྱིས་བཏགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །༼ཇ༽ཤཱ་རིའི་སྡེའི་ལུང་ལས། གལ་ཏེ་འཇིག་རྟེན་རྣམ་འདྲེན་རྣམས། །འཇིག་རྟེན་མཐུན་པར་མི་འཇུག་ན། །སངས་རྒྱས་ཆོས་ཉིད་གང་ཡིན་དང་། །སངས་རྒྱས་སུས་ཀྱང་ཤེས་མི་འགྱུར། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བཤད། ཞེས་གསུངས་སོ། །
༼ཇ༽དྲུག་པ་གྲུབ་དོན་ཐལ་རང་གི་དོན་བཤད་པ་ནི།༼ ༽གོང་དུ་བཤད་པ་དེ་ལྟར་ན་སྔར་བཤད་པ་ལྟ་བུའི་༼ཇ༽རང་བཞིན་ལ་༼ ༽དངོས་པོའི་སྣང་ཚུལ་ལྟར་འཇལ་བའི་ཚད་མ་དེའི་སྒོ་ནས་རྒོལ་བ་གཉིས་ཀ་ལ་མཐུན་པར་གྲུབ་པའི་རྟགས་ཀྱིས་བསྒྲུབ་བྱ་སྒྲུབ་པ་༼ཇ༽རང་འདོད་པའི་རྟགས་དེ་འདྲ་བ་ལ་ནི་རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྟགས་༼ཇ༽ཞེས་བཤད་རང་མཚན་ལ་དེ་ལྟར་༼ ༽ཞེས་བྱ་བ་དང་། ཚད་མ་དེ་འདྲ་བ་དེས་མི་འགྲུབ་པར་ཕྱི་རྒོལ་གཞན་ལ་༼ཇ༽རང་མཚན་བློ་ལ་སྣང་བའམ་གྲགས་པའི་རྟགས་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་ཙམ་གྱིས་བསྒྲུབ་བྱ་འགྲུབ་པ༼ཇ༽ར་འདོད་པ་ལ་ནི་ཐལ་འགྱུར་བར་འཇོག་པ་ཡིན་པས་འཇོག་ཚུལ་སྔ་མ་འགོག་ཅིང་ཕྱི་མ་དོན་ལ་གནས་པ་འདི་ནི་སློབ་དཔོན་ཟླ་གྲགས་གྱི་དགོངས་པར་ཚིག་གསལ་ལས་གསུངས་པ་དེ་སོགས་ཀྱིས་ཤིན་ཏུ་གསལ་བར་ཐོན་པ་ཡིན་ནོ། །
གོང་གི་ས་བཅད་གཉིས་པ་ཐལ་རང་དེ་གཉིས་སུའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་ལྟ་བ་རྒྱུད་

516

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

ལ་བསྐྱེད་པ་༼ཇ༽ལ་གསུམ་ལས་དང་པོ་ཐལ་འགྱུར་བའི་རྗེས་སུ་འབྲང་ནས་བཤད་པ་ནི། ཚུལ་དེ་ལྟར་འཕགས་པ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་དབུ་མ་པ་ཆེན་པོ་གོང་དུ་བཤད་པ་དེ་དག་ལ་ཐལ་རང་གི་ལུགས་མི་འདྲ་བ་གཉིས་ཡོད་པ་ཡིན་ན། ཁྱེད་སྐབས་འདིར་ཐལ་རང་གཉིས་པོ་དེ་དག་གང་གི་རྗེས་སུ་འབྲང་སྙམ་ན། འདིར་ནི་ངེད་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འཇུག་པ་ཡིན་ནོ། །༼ཇ༽གཉིས་པ་རང་ངོས་ནས་མེད་ཀྱང་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པར་འཇོག་ཤེས་པ་ནི།༼ ༽ཐལ་འགྱུར་བའི་རྗེས་སུ་འཇུག་པ་འདི་ཡང་སྔར་གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་ཐ་སྙད་དུ་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་འགོག་པ་དང་། དེ་བཀག་པ་ལ་འཁོར་འདས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཐམས་ཅད་ལེགས་པར་བཞག་ཏུ་རུང་བ་ཞིག་དགོས་པ་ཡིན་པས་རང་བཞིན་དེ་འགོག་པ་དགོས་པ་དང་རྣམ་གཞག་དེ་རུང་བའི་ཚུལ་དེ་གཉིས་ལ་ངེས་པ་ཅི་ནས་རྙེད་པར་བྱའོ། །༼ཇ༽མཐའ་གཉིས་འགོག་པ་ལ་དེ་གཉིས་དགོས་པས་སོ། །གསུམ་པ་སློབ་དཔོན་འདིའི་ལུགས་ལྟར་ཁས་བླང་དགོས་ཚུལ་ནི།༼ ༽དེའི་ཚུལ་ཡང་དངོས་པོ་རྣམས་ལ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་ཁས་ལེན་ན་ནི་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་ཡོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་དངོས་པོ་རྣམས་ལ་ཡིན་ཚུལ་ཇི་ལྟར་ཡིན་དཔྱོད་པའི་རིགས་པའི་བརྟག་པ་འཇུག་དགོས་པར་སློབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་དང་ཟླ་བ་གྲགས་པ་འདི་གཉིས་ཀྱི་གཞུང་བུདྡྷ་པཱ་ལི་ཏ་དང་ཚིག་གསལ་སོགས་ལས་མང་དུ་གསུངས་པ་རྣམས་འཕགས་པ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་གཞུང་རྩ་ཤེ་སོགས་དང་བཞི་བརྒྱ་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་དང་ཤིན་ཏུ་འགྲིག་པར་ཚུལ་བཞིན་མཐོང་བ་ཡིན་པས་གོང་གི་སློབ་དཔོན་གཉིས་པོའི་ལུགས་དེ་ཁས་ལེན་པ་ཡིན་ལ། ལུགས་དེ་ཁས་ལེན་པ་དེ་ལྟ་ཡིན་ན་སྔར་གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་ངེས་པར་ཐལ་འགྱུར་གྱི་ཕྱོགས་འདི་ཁས་བླང་དགོས་པར་སྣང་ངོ་། །

517

ལྷག་མཐོང་ལ་བསླབ་ཚབྱེད་པ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ལྟ་བ་རང་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་པའི་ཚུལ།

གོང་གི་ས་བཅད་གསུམ་པ་ཐལ་འགྱུར་གྱི་བྱེད་པ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ལྟ་བ་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་ཚུལ་ལ་དོན་ཚན་གསུམ་སྟེ།ེགང་ཟག་གི་བདག་མེད་གཏན་ལ་དབབ་པ་དང་། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་གཏན་ལ་དབབ་པ་དང་། ལྟ་བ་དེ་དག་གོམས་པས་སྒྲིབ་པ་སྤོང་བའི་ཚུལ་ལོ། །
དང་པོ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་ཚུལ་ལ་ཡང་དོན་ཚན་གསུམ་སྟེ།
བདག་རང་བཞིན་མེད་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་དངོས་དང་། དེས་བདག་གི་བ་ཡང་རང་བཞིན་མེད་པར་འགྲུབ་པར་བསྟན་པ་དང་།རིགས་པ་དེ་རྣམས་གཞན་ལའང་སྦྱར་བའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་བདག་རང་བཞིན་མེད་པ་གཏན་ལ་དབབ་པ་དངོས་ལ་དོན་ཚན་གཉིས་སྟེ།དཔེ་དགོད་པ་དང་། དོན་ལ་སྦྱར་བའོ། དང་པོ་༼ཇ༽ལ་བསྟན་བཤད་གཉིས་ལས། དང་པོ་མཚམས་སྦྱར་གྱིས་བདག་ཤིང་རྟ་དང་མཚུངས་པར་བསྟན་པ་དཔེ་དགོད་པ་ནི། འཇུག་འགྲེལ་དུ་༼ཇ༽མ་ཟད་ལེགས་ལྡན་གྱིས་ཀྱང་ཉན་ཐོས་སྡེ་པའི་མདོ་དྲངས་པ་ལས། རང་ཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་བདག་ཅེས་བྱ་བར་འཛིན་ཅིང་ལྟ་བའི་སེམས་འདི་ནི་བདུད་ཀྱི་སེམས། ཡིན་ཏེ་སེམས་དེ་ནི་བདུད་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བའི་རྩ་བ་དང་བདུད་འཇུག་པའི་སྒོ་དང་བདུད་ཀྱི་ཕྱོགས་སུ་གྱུར་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟ་བུ་ཡིན་པ་ལ་ཁྱོད་ནི་སྔར་ཕན་ཆད་བདག་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་ལྟ་ཞིང་ཞེན་བར་གྱུར་པ་དེའི་སྒོ་ནས་བདུད་ཀྱི་དབང་དུ་གྱུར་པ་ཡིན་ནོ། །ད་ནི་ཚུལ་འདི་ལྟར་བལྟ་བར་བྱ་སྟེ་ཚོགས་པའི་དབང་གིས་འབྲས་བུའི་རྣམ་འགྱུར་སྣ་ཚོགས་སྒྲུབ་ཅིང་། །འདུ་བྱེད་པའི་ཕུང་པོ་ལྔ་ཚོགས་པ་འདི་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་སྟེ། །ཕུང་པོ་ལྔ་པོ་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་བདག་ཏུ་འཛིན་ན་ཡང་ཕུང་པོ་འདི་དག་ཚོགས་པ་ཙམ་བདག་གམ་སེམས་ཅན་མ་ཡིན་ཞིང་ཕུང་པོ་འདི་སོ་སོར་ཕྱེ་བ་ལ་ཡང་སེམས་ཅན་ནམ་བདག་ཅེས་བྱ་བ་དེ་འདྲ་

518

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ོདེའི་དཔེ་བསྟན་པ་ནི་ཇི་ལྟར་དཔེར་ན་འཕང་ལོ་དང་སྲོག་ཤིང་ལ་སོགས་པའི་ཡན་ལག་གི་ཚོགས་རྣམས་འདུས་པ་ལ། །བརྟེན་ནས་ཤིང་རྟ་ཞེས་བྱ་བར་ཐ་སྙད་བརྗོད་པ་ལྟར་རོ། །དཔེ་དེ་བཞིན་ཕུང་པོ་རྣམས་འདུས་པ་ལ་བརྟེན་ནས། །ཀུན་རྫོབ་ཏུ་འམ་ཐ་སྙད་དུ་བདག་གམ་སེམས་ཅན་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་ཤིང་རྟ་དེ་རང་གི་ཡན་ལག་འཁོར་ལོ་ལ་སོགས་པ་འདུས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཤིང་རྟར་འདོགས་པ་དེ་ཉིད་དཔེར་མཛད་ནས། ཕུང་པོ་རྣམས་འདུས་པ་ལ་“བརྟེན་1ནས་ཀྱང་བདག་གམ་སེམས་ཅན་དུ་གདགས་པར་གསུངས་པས་ཐོག་མར་གོ་བདེ་བའི་ཕྱིར་ཤིང་རྟའི་དཔེ་བཤད་པར་བྱའོ། །༼ཇ༽གཉིས་པ་རྒྱས་བཤད་༼ ༽དཔེ་བཤད་པ་འདི་ལ་དོན་ཚན་བཞི་ཡོད་དེ།ཤིང་རྟ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པའི་བཏགས་ཡོད་དུ་བསྟན་པ་དང་།དེ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བ་དང་།མིང་གི་ཁྱད་པར་གྱི་སྒོ་ནས་གྲུབ་པའི་ཚུལ་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་མྱུར་དུ་ལྟ་བ་རྙེད་པའི་ཕན་ཡོན་ནོ། །དང་པོ་༼ཇ༽རྣམ་བདུན་དུ་མེད་ཚུལ་ལུང་གིས་གྲུབ་པ་དང་རྣམ་པ་ལྔར་མེད་ཚུལ་ལྔ་དང་ཚོགས་དབྱིབས་སུ་མེད་ཚུལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ་ལུང་དགོད་པ་དང་། དོན་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་༼ ༽ཤིང་རྟ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པའི་བཏགས་ཡོད་དུ་བསྟན་པ་ནི། འཇུག་པ་ལས།དེ་ཡང་ཤིང་རྟ་༼ཇ༽རིགས་ཤེས་ཀྱིས་བཙལ་བ་ན་མི་“རྙེད་2དེ།༼ ༽དེ་ཉིད་རང་༼ཇ༽གི།༼ ༽འཁོར་ལོ་ལ་སོགས་ཡན་ལག་རྣམས་ལས་ངོ་བོ་གཞན་དུ་༼ཇ༽རྙེད་པར་འདོད་པ་མིན། ལ་རང་གི་ཡན་ལག་རྣམས་ལས་༼ཇ༽དང་། །གཞན་མིན་༼ ༽པར་གཅིག་ཏུ་གྲུབ་པ་ཡང་༼ཇ༽སྟེ་ཡན་ལག་དེ་ཡང་མ་ཡིན་༼ཇ༽པ་ཡན་ལག་༼ ༽དང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་མིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཤིང་རྟ་དེ་རང་གི་ཡན་ལག་དེ་༼ཇ༽དང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ལྡན་པ་ཡང་མིན་ཞིང་། །༼ཇ༽ཤིང་རྟ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་༼ཇར༽རང་གི་ཡན་ལག་ལ་༼ཇ༽གནས་པའང་༼ ༽ཕར་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་བརྟེན་པ་ཡང་མིན་ལ་རང་གི་ཡན་ལག་དེ་དག་

1 ལམ་རིམ་དུ། བརྟན
2 སྙེད་ *རྙེད་

519

ལྷག་མཐོང་ལ་བསླབ་ཚ

༼ཇ༽ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་ཤིང་རྟ་༼ཇ༽ཚུར་ཤིང་རྟ་དེར་༼ཇ༽གནས་པ་༼ ༽ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་བརྟེན་པ་ཡང་མིན། །པ་དང་ནོ་ཤིང་རྟའི་༼ཇ༽ཡན་ལག་༼ར༽འདུས་པ་ཙམ་ཞིག་ཤིང་༼ར༽རྟར་འཇོག་པ་མིན་༼ཇ༽པ་དང་ཡན་ལག་གི་༼ ༽ཞིང་དེའི་ཡན་ལག་ཤིང་རྟར་བསྒྲིགས་པའི་སྐབས་ཀྱི་དབྱིབས་༼ཇ༽ཙམ་༼ ༽ཤིང་རྟ་ཅན་དེ་ཡང་ཤིང་རྟར་འཇོག་པ་མིན་༼ ༽ནོ་དེ་ལྟར་རྣམ་པ་བདུན་དུ་དཔྱད་པ་ན་ཤིང་རྟ་མི་རྙེད་པ་བཏགས་ཡོད་དུ་འགྲོ་བ་༼ཇ༽པ་ལྟར་བདག་ཕུང་པོ་དང་རྣམ་པ་བདུན་དུ་མི་རྙེད་པ་དེ་ཇི་༼ ༽ལྟ་བ་དེ་བཞིན་དུ་བདག་ཀྱང་ཕུང་པོའི་སྟེང་དུ་རྣམ་པ་བདུན་དུ་དཔྱད་ན་མི་རྙེད་པས་བཏགས་ཡོད་དུ་འགྲོ་ཚུལ་ཤེས་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །༼ཇ༽གཉིས་པ་དོན་བཤད་པ་ནི་ཞེས་ཤིང་རྟ་དེ་ཉིད་རང་གི་ཡན་ལག་ལས་རང་བཞིན་གྱིས་གཅིག་དང་ཐ་དད་སོགས་རྣམ་པ་བདུན་དུ་དཔྱད་ན་རྙེད་པ་མེད་པས་ན་ཤིང་རྟ་དེ་བཏགས་པ་ཙམ་ཡིན་པ་བཞིན་དུ། བདག་དང་ཕུང་པོ་གཉིས་ཀྱང་བདག་དེ་ཕུང་པོ་རྣམས་དང་གཅིག་དང་ཐ་དད་སོགས་རྣམ་པ་བདུན་དུ་བཙལ་ན་མི་རྙེད་པས་ཤིང་རྟ་དེ་དང་འདྲ་བར་བཏགས་ཡོད་དུ་གསུངས་སོ། །
༼ཇ༽གཉིས་པ་ལྔར་མེད་ཚུལ་ལ་ལྔ་ལས། དང་པོ་གཅིག་ཏུ་མེད་ཚུལ་༼ ༽དཔེའི་སྐབས་འདིར་ཤིང་རྟ་དེ་ལ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་ཡོད་ན་གདོན་མི་ཟ་བར་ཤིང་རྟ་དེ་རང་གི་ཡན་ལག་རྣམས་དང་རང་བཞིན་གྱིས་གཅིག་དང་ཐ་དད་སོགས་རྣམ་པ་བདུན་པོ་གང་རུང་ཞིག་དུ་རང་བཞིན་ཡོད་མེད་དཔྱོད་པའི་རིགས་པས་རྙེད་ཅིང་འགྲུབ་དགོས་པ་ལས། རྣམ་པ་བདུན་པོ་དེ་དག་གང་དུ་ཡང་རིགས་པ་དེས་མ་རྙེད་ཅིང་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཤིང་རྟ་ལ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་མེད་དོ། །དེ་ལྟར་དཔྱོད་པ་དེ་ལ་ཤིང་རྟ་དེ་གང་ལ་བརྟེན་ནས་དཔྱོད་རྒྱུའི་ཡན་ལག་ནི་ཤིང་རྟའི་གཞི་འཛིན་པའི་སྲོག་ཤིང་དང་ཤིང་རྟ་གང་ལ་བརྟེན་ནས་འགྲོ་བར་བྱེད་པའི་འཁོར་ལོ་དང་ཕན་ཚུན་གྱི་འཁོར་ལོ་འཛིན་པ་སོགས་ཀྱི་གཟེར་བུ་དང་ཕྲེད་ཤིང་ལ་སོགས་པའོ། །འདིར་རྣམ་པ་བདུན་གྱིས་བརྟག་པ་ལ་ཐོག་མར་ཤིང་རྟ་དེ་རང་གི་ཡན་ལག་དང་རང་བཞིན་གྱིས་

520

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

གཅིག་དང་ཐ་དད་བརྟག་པའི་ཕྱོགས་གཉིས་ནི་དེ་འདྲའི་ཤིང་རྟ་ནི་རང་གི་ཡན་ལག་དེ་དག་དང་རང་བཞིན་གྱིས་གཅིག་མ་ཡིན་ཏེ། གལ་ཏེ་ཡན་ལག་དེ་དག་དང་རང་བཞིན་གྱིས་གཅིག་ཡིན་ན་ནི་སྲོག་ཤིང་ལ་སོགས་པའི་ཡན་ལག་དེ་རྣམས་དུ་མ་ཡིན་པ་བཞིན་དུ་ཤིང་རྟ་དེ་ཡང་ཡན་ལག་གི་གྲངས་དེ་སྙེད་ཀྱིས་དུ་མར་འགྱུར་དགོས་པ་དང་།དེར་མ་ཟད་ཤིང་རྟ་དེ་ཉིད་གཅིག་ཡིན་པ་བཞིན་དུ་ཡན་ལག་དུ་མ་དེ་རྣམས་ཀྱང་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་དགོས་པ་དང་། ཡན་ལག་ཅན་དང་ཡན་ལག་གཅིག་ཡིན་ན་བྱེད་པ་པོ་དང་བྱ་བའི་ལས་ཀྱང་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་པ་སོགས་ཀྱི་སྐྱོན་ཡོད་དོ། །༼ཇ༽གཉིས་པ་ཡན་ལག་དང་ངོ་བོ་སོ་སོར་མེད་པ་ནི།༼ ༽ཡང་ཤིང་རྟ་དེ་རང་གི་ཡན་ལག་དེ་རྣམས་དང་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་ཐ་དད་དམ་སོ་སོ་བའང་མིན་ཏེ། གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་སོ་སོ་བ་ཡིན་ན་ངོ་བོ་ཐ་དད་དུས་མཉམ་པ་ཡིན་དགོས་དེ་ལྟར་ཡིན་ན་བུམ་པ་དང་སྣམ་བུ་ཕན་ཚུན་འབྲེལ་མེད་པར་གནས་པ་བཞིན་དུ་ཤིང་རྟ་དང་ཡན་ལག་གཉིས་ཡན་གར་བར་ཏེ་རེ་རྐྱང་རེ་རྐྱང་འབྲེལ་མེད་དུ་སོ་སོར་དམིགས་ཤིང་གྲུབ་པར་འགྱུར་དགོས་པ་ལས་དེ་ལྟར་སོ་སོར་མ་དམིགས་ཤིང་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་དང་དེ་ལྟར་ངོ་བོ་ཐ་དད་ན་ཤིང་རྟ་དེ་གང་ལ་འདོགས་པའི་གཞིའི་ཡན་ལག་མེད་པས་ན་ཤིང་རྟ་གདགས་པའི་གཞིའི་རྒྱུ་མེད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །༼ ༽ཚུལ་དེ་ནི་ཤིང་རྟ་ཡན་ལག་
དང་རང་བཞིན་གྱིས་གཅིག་དང་ཐ་དད་བརྟག་པའི་ཕྱོགས་གཉིས་ཡིན་ནོ། །༼ཇ༽གསུམ་པ་རང་གི་ཡན་ལག་གི་རྟེན་དུ་མེད་པ་༼ ༽དེ་ནི་ཤིང་རྟ་དེ་རང་གི་ཡན་ལག་དང་རང་བཞིན་གྱིས་རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་ཕྱོགས་གཉིས་བརྟག་པ་ནི་དཔེ་རྟེན་འཁར་གཞོང་ལ་རྟེན་བྱེད་ཞོ་བརྟེན་ནས་གནས་པ་ལྟར། དོན་ཤིང་རྟ་དེ་ཡང་རང་གི་ཡན་ལག་རྣམས་ཀྱི་རྟེན་དུ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་མེད་ལ།༼ཇ༽བཞི་པ་རང་གི་ཡན་ལག་ལ་ཕར་བརྟེན་པ་མིན་ཚུལ་ནི། རེ་ལྡེ་འདི་ནི་ལྷས་བྱིན་གྱི་གནས་རྩིད་པ་ལས་བྱས་པའི་སྦྲ་གུར་ལྟ་བུ་ལ་བྱ་དགོས་པར་གའོ། །ལ་ལྷས་བྱིན་བརྟེན་ནས་གནས་པ་ལྟར་ཤིང་རྟའི་ཡན་ལག་རྣམས་ལ་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་བརྟེན་ནས་ཀྱང་ཤིང་རྟ་དེ་ཉིད་གནས་པ་མེད་དེ།རྟེན་དང་བརྟེན་པ་དེ་གཉིས་

521

ལྷག་མཐོང་ལ་བསླབ་ཚཏེ་ཤིང་རྟ་དང་ཡན་ལག་གཉིས་ནི་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་སོ་སོ་བར་ཡོད་ན་འགྲུབ་པ་ལས་དེ་འདྲའི་སོ་སོ་བར་གྲུབ་པ་དེ་མེད་པས་ན་དཔེ་དེ་གཉིས་ལྟར་ཤིང་རྟ་དང་ཡན་ལག་གཉིས་རྟེན་དང་བརྟེན་པར་སོ་སོར་མཐོང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་རྟེན་དང་བརྟེན་པ་བརྟག་པའི་སྐབས་འདིར་དེ་གཉིས་ཕན་ཚུན་རྟེན་དང་བརྟེན་པར་ཡོད་པ་ཙམ་མི་འགོག་གི། རྟེན་དང་བརྟེན་པ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་དེ་ཉིད་འགོག་པའོ། །འདིར་འཁར་གཞོང་དང་ཞོ་གཉིས་དང་ལྷས་བྱིན་དང་རེ་ལྡེ་གཉིས་ཏེ་རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་དཔེར་བརྗོད་གཉིས་གསུངས་པ་དེ་ཡང་ཕ་རོལ་པོ་རང་བཞིན་ཡོད་པར་སྨྲ་བ་ལ་ཤིང་རྟ་དང་ཡན་ལག་དེ་དག་རྟག་པ་མཐའ་བཟུང་གིས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་རྟེན་བརྟེན་པར་གྲུབ་ན་དེ་ལྟར་མ་གྲུབ་པའི་གཞན་གྲགས་ཀྱི་དཔེ་འགོད་པ་སྟེ། དཔེ་སྦྱར་བ་འདི་འདྲ་ཐམས་ཅད་ལ་དེ་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །འདིས་ནི་རྟེན་དང་བརྟེན་པ་བརྟག་པའི་ཕྱོགས་བཤད་པའོ། །༼ཇ༽ལྔ་པ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་མི་ལྡན་ཚུལ་ནི།༼ ༽དེ་ནས་ལྡན་པའི་ཕྱོགས་བརྟག་པ་ནི་ལྡན་པའི་ཕྱོགས་ཀྱང་མི་འཐད་དེ། འདི་ལྟར་དཔེར་ན་ལྷས་བྱིན་དེ་རང་ལས་དོན་གཞན་དུ་གྱུར་པའི་བ་ལང་དག་དང་ལྡན་པ་བཞིན་དུ།དོན་ཤིང་རྟ་དེ་ཡང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་རང་གི་ཡན་ལག་དང་ལྡན་པར་འདོད་ན་ནི་དཔེ་བ་ལང་དང་ལྷས་བྱིན་གཉིས་ངོ་བོ་མི་འདྲ་བ་སོ་སོར་ངོས་འཛིན་ནུས་པ་དེ་ཉིད་ཇི་འདྲ་བ་དེ་བཞིན་དུ་དོན་ཤིང་རྟ་དེ་ཡང་རང་གི་ཡན་ལག་ལས་ངོ་བོ་མི་འདྲ་བ་ཞིག་སོ་སོ་བར་ངོས་འཛིན་རྒྱུ་ཡོད་དགོས་པ་ལས་དེ་ལྟར་སོ་སོ་བར་ངོས་བཟུང་དུ་མེད་པས་བློས་ཀྱང་དེ་ལྟར་མི་འཛིན་པའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་ཤིང་རྟ་དེ་ཡན་ལག་དང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ལྡན་པ་མེད་དོ། །གལ་ཏེ་ཁོ་ན་རེ་དཔེར་ན་ལྷས་བྱིན་རྣ་བ་དང་ལྡན་ནོ། །ཞེས་གྲགས་པ་ལྟར་ཤིང་རྟ་དེ་ཡང་རང་གི་ཡན་ལག་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན་དེ་ཡང་མི་རིགས་ཏེ། རང་བཞིན་ཐ་དད་པའི་ལྡན་ཚུལ་ནི་ལྷས་བྱིན་བ་ལང་དང་ལྡན་པའི་དཔེའི་སྐབས་སུ་བཀག་ཟིན་པའི་ཕྱིར་ན་སླར་དགག་མི་དགོས་ཤིང་། རང་

522

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ཞིག་ལ་ལྡན་ཚུལ་གྱི་དཔེ་ཕྱི་མ་ལྷས་བྱིན་རྣ་བ་དང་ལྡན་པ་ལྟ་བུའི་སྐབས་ཀྱི་ལྡན་ཚུལ་བྱུང་བ་དེ་ནི་རང་བཞིན་གཅིག་པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་ལྡན་ཚུལ་ཡིན་ལ། རང་བཞིན་གཅིག་པའི་ལྡན་ཚུལ་དེ་ཡང་སྔར་གོང་དུ་རང་བཞིན་གྱིས་གཅིག་ཡིན་པ་འགོག་པའི་སྐབས་སུ་བཀག་ཟིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འགོག་ཚུལ་འདི་ཡང་ལྷས་བྱིན་རྣ་བ་དང་ལྡན་པ་ཙམ་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པ་རྒྱུ་མཚན་དུ་བྱས་ན་ལྷས་བྱིན་རྣ་བ་དང་ལྡན་པ་དེ་མི་འགོག་པ་གྲགས་ཤིང་གྲུབ་པ་ལྟར། ཤིང་རྟ་ལ་ཡང་རང་གི་ཡན་ལག་དང་ལྡན་པ་ཙམ་འགོག་པ་མ་ཡིན་པས།འདིར་འགོག་རྒྱུ་ནི་ཤིང་རྟ་དེ་རང་གི་ཡན་ལག་དང་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་ལྡན་པ་དེ་ཉིད་འགོག་གོ། དེ་ཡན་གྱིས་ནི་ལྡན་པའི་ཕྱོགས་དང་བཅས་པའི་བརྟག་པའི་ཕྱོགས་དང་པོ་ལྔ་བཤད་པའོ། །
༼ཇ༽གསུམ་པ་ལྷག་མ་གཉིས་ལ་ལུང་དགོད་པ་དང་། དོན་བཤད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི།༼ ༽ ད་ནི་འདིར་ཡན་ལག་ཚོགས་ཙམ་ཤིང་རྟར་འཇོག་པ་དང་ཡན་ལག་གི་དབྱིབས་ཁྱད་པར་བ་ཤིང་རྟར་འཇོག་པའི་

ཕྱོགས་བརྟག་པ་སྟེ་ཕྱོགས་ལྷག་མ་དེ་གཉིས་བཤད་པ་ནི། འཇུག་པ་ལས་གལ་ཏེ་ཤིང་རྟའི་ཡན་ལག་ཚོགས་པ་ཙམ་ཞིག་ཤིང་རྟ་ཡིན་པར་འགྱུར་ན་ནི། །འོ་ན་ཡན་ལག་འཁོར་ལོ་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་སིལ་བུར་སྟེ་ཡན་ལག་རྣམས་ཕྲལ་ནས་རང་ས་རང་སར་བཞག་པའི་གནས་སྐབས་ལ་ཡང་ཤིང་རྟ་སྔར་མཐོང་བ་ཇི་ལྟ་བ་དེ་གནས་སྐབས་འདིར་ཡོད་པར་འགྱུར་རོ། །རྒྱུ་མཚན་གང་གི་ཕྱིར་རང་སྡེ་དངོས་སྨྲ་བའི་འདོད་པ་ལྟར་ཤིང་རྟའི་ཡན་ལག་ཅན་མེད་ན་ནི་ཤིང་རྟའི་ཡན་ལག་དག་ཀྱང་། །མེད་པར་འགྱུར་བ་དེའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཤིང་རྟ་ལྟར་ཡན་ལག་མེད་པས་ན་ཡན་ལག་དེ་བསྒྲིགས་པའི་དབྱིབས་ཀྱང་མེད་ལ་དེ་མེད་པས་ཤིང་རྟའི་ཡན་ལག་རྣམས་བསྒྲིགས་པའི་དུས་ཀྱི་དབྱིབས་ཙམ་ཞིག་ཤིང་རྟར་འཇོག་པར་རིགས་པའང་མིན། །ཞེས་བཤད་པ་ལྟར།༼ཇ༽ གཉིས་པ་དོན་བཤད་པ་ལ་གཉིས་ལས། མདོར་བསྟན་པ་ནི།༼ ༽ཤིང་རྟའི་ཡན་ལག་ཚོགས་པ་ཙམ་ཤིང་རྟར་འཇོག་པ་དང་

523

ལྷག་མཐོང་ལ་བསླབ་ཚཡན་ལག་གི་དབྱིབས་ཁྱད་པར་བ་ཤིང་རྟར་བསྒྲིགས་པའི་དབྱིབས་དེ་ཤིང་རྟར་འཇོག་པའི་ཕྱོགས་བརྟག་པ་གཉིས་སོ། །༼ཇ༽གཉིས་པ་རྒྱས་བཤད་ལ་གཉིས་ལས་དང་པོ་ཚོགས་ཙམ་དགག་པ་ལ་གཉིས་ལས་དང་པོ་མདོར་བསྟན་པ་ནི།དེ་ལ་༼ ༽ཕྱོགས་དང་པོ་ཤིང་རྟའི་ཡན་ལག་ཚོགས་ཙམ་ཤིང་རྟར་འཇོག་པ་དགག་པ་ནི་ཤིང་རྟ་ནི་རང་གི་ཡན་ལག་ཚོགས་པ་ཙམ་དུ་གྲུབ་པ་ཡང་མི་འཐད་དོ། །གཉིས་པ་༼ཇ༽རྒྱས་བཤད་༼ ༽དེ་ལྟར་མི་འཐད་པའི་ཚུལ་འདི་ལ་རིགས་པ་དང་འགལ་བ་དང་རང་གིས་ཁས་བླངས་པ་དང་འགལ་བ་གཉིས་ལས། དང་པོ་རིགས་པ་དང་འགལ་བ་ནི། གལ་ཏེ་ཤིང་རྟའི་ཡན་ལག་ཚོགས་ཙམ་ཤིང་རྟ་ཡིན་ན་ཤིང་རྟའི་ཡན་ལག་འཁོར་ལོ་ལ་སོགས་པ་ཕྲལ་ནས་སིལ་བུར་རང་ས་རང་སར་གནས་པ་རྣམས་མ་ཚང་བ་མེད་པར་ཚོགས་པའི་ཚེ་ནའང་ཤིང་རྟ་དེ་སྔར་མཐོང་བ་བཞིན་དུ་ཡོད་པར་འགྱུར་ཏེ། ཤིང་རྟའི་ཡན་ལག་ཚོགས་པ་ཙམ་ཤིང་རྟ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །༼ཇ༽གཉིས་པ་རང་གིས་ཁས་བླངས་དང་འགལ་བ་༼ཇ༽ལ་གཉིས་ལས་དང་པོ་ནི། ཤིང་རྟའི་དཔེའི་སྐབས་འདིར་རང་སྡེ་དངོས་པོར་སྨྲ་བ་དག་ཤིང་རྟ་ཡན་ལག་ཅན་ནི་མེད་ཀྱི། ཡན་ལག་འདུས་པ་ཙམ་ཞིག་འདོད་པ་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་ན་ཡན་ལག་ཀྱང་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། ཡན་ལག་ཅན་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཤིང་རྟའི་ཡན་ལག་ཀྱང་མེད་པར་འདོད་ན་ནི་དེ་ལྟར་འདོད་པ་དེས་ན་ཡན་ལག་འདུས་པ་ཡང་མེད་པས་ཡན་ལག་གི་ཚོགས་པ་དེ་ཤིང་རྟ་ཡིན་པར་མི་འགྱུར་རོ། །༼ཇ༽གཉིས་པ་དེ་ལ་ཁྱད་པར་སྦྱར་མི་དགོས་པ་ནི་༼ ༽དེ་ལྟར་ཤིང་རྟ་དེ་རང་གི་ཡན་ལག་ཚོགས་པ་ཙམ་ཞིག་ཡིན་པ་འགོག་པ་ལ་སློབ་དཔོན་ཟླ་གྲགས་འདིའི་བཞེད་པས་ཁྱད་པར་རང་བཞིན་གྱིས་དང་། རང་ངོས་ནས་དང་། ངོ་བོ་གཉིས་ཀྱིས་ཞེས་སོགས་ལྟ་བུ་སྦྱར་མི་དགོས་ཏེ།ཤིང་རྟའི་ཡན་ལག་གི་ཚོགས་པ་དེ་ཤིང་རྟའི་གདགས་གཞི་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བདག་གི་ཕུང་པོ་ཚོགས་པ་དེ་བདག་གི་གདགས་གཞི་ཡིན་པས་ཚོགས་པ་དེ་བདག་ཏུ་

524

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

གཞག་ཏུ་མི་རུང་བར་གསུངས་པ་དེས་མཚོན་ནུས་པས་སོ། །༼ཇ༽གཉིས་པ་དབྱིབས་ཤིང་རྟར་དགག་པ་ལ་བདུན་ལས་དང་པོ་ཁས་ལེན་དང་འགལ་བ་ནི།

༼ ༽འདི་ལ་གལ་ཏེ་ཁོ་ན་རེ་ཤིང་རྟའི་ཡན་ལག་
ཚོགས་པ་ཙམ་དེ་ཤིང་རྟར་མི་འདོད་ཀྱི།ཤིང་རྟའི་ཡན་ལག་དེ་རྣམས་ཤིང་རྟར་བསྒྲིགས་པའི་དུས་ཀྱི་འདི་ཤིང་རྟའོ་སྙམ་པའི་བློ་སྐྱེད་ནུས་ཀྱི་དབྱིབས་ཁྱད་པར་བ་དེ་ཤིང་རྟར་འཇོག་གོ་སྙམ་ན། དབྱིབས་དེ་འདྲ་ཤིང་རྟར་འཇོག་པའི་སྐབས་འདི་ལ་སྔར་གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་རང་སྡེ་དངོས་སྨྲ་བ་དེས་ཤིང་རྟའི་ཡན་ལག་ཅན་རྫས་སུ་མེད་པར་འདོད་པས་ན་ཤིང་རྟའི་ཡན་ལག་ཀྱང་རྫས་སུ་མེད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། རྫས་སུ་མེད་པའི་ཤིང་རྟའི་ཡན་ལག་གི་དབྱིབས་ཁྱད་པར་བ་དེ་ཙམ་ཞིག་ཤིང་རྟར་འཇོག་པ་མི་རིགས་སོ། །ཞེས་པའི་སྐྱོན་བརྗོད་པ་ནི་ཁོ་རང་གི་ཁས་བླངས་དང་འགལ་བར་བརྗོད་པའོ། །རིགས་པའང་མིན་ཞེས་པའི་སྐབས་ཀྱི་འང་གི་སྒྲ་ནི་ཤིང་རྟའི་ཡན་ལག་གི་ཚོགས་པ་ཙམ་ཤིང་རྟར་མི་རུང་བར་མ་ཟད་ཅེས་པའོ། །༼ཇ༽གཉིས་པ་དབྱིབས་སོ་སོ་བ་དེ་ཡིན་པ་མི་འཐད་པ་ནི།༼ ༽རིགས་པ་གཞན་ཡང་གོང་གི་དེ་འདྲ་བའི་དབྱིབས་དེ་ཤིང་རྟར་དངོས་སྨྲ་བ་ཁྱོད་འདོད་ན་འོ་ན་ཤིང་རྟའི་ཡན་ལག་སོ་སོ་བའི་དབྱིབས་དེ་ཤིང་རྟ་ཡིན་ནམ། ཤིང་རྟའི་ཡན་ལག་ཚོགས་པའི་དབྱིབས་དེ་ཤིང་རྟར་འདོད། དང་པོ་ཤིང་རྟའི་ཡན་ལག་སོ་སོ་བའི་དབྱིབས་ཤིང་རྟར་འདོད་པ་ལྟར་ན་སྔར་ཤིང་རྟའི་ཡན་ལག་རྣམས་མ་བསྒྲིགས་པའི་དུས་ཀྱི་ཡན་ལག་སོ་སོའི་དབྱིབས་དང་ཁྱད་མེད་པའི་དབྱིབས་ཤིག་ཤིང་རྟར་འདོད་པ་ཡིན་ནམ། ཡང་ན་སྔར་མ་བསྒྲིགས་པའི་དུས་གྱི་ཡན་ལག་སོ་སོའི་དབྱིབས་དང་མི་འདྲ་བའི་དབྱིབས་གཞན་ཞིག་ཤིང་རྟར་འདོད་པ་ཡིན། དང་པོ་སྔར་མ་བསྒྲིགས་བའི་དུས་ཀྱི་དེ་འདྲའི་དབྱིབས་ཤིག་ཤིང་རྟར་འདོད་པ་དེ་ལྟར་ཡིན་ན། དེ་འགོག་པ་ལ་འཇུག་པ་ལས། དངོས་སྨྲ་བ་ཁྱོད་ཀྱི་འདོད་པ་ལྟར་ན་ཤིང་རྟར་འཇོག་རྒྱུའི་དབྱིབས་དེ་ཤིང་རྟའི་ཡན་ལག་རེ་རེ་ལ་སྔར་མ་བསྒྲིགས་

525

ལྷག་མཐོང་ལ་བསླབ་ཚཔའི་དུས་སུ་གང་ཡོད་པར་གྱུར་པ།དེ་ག་ཇི་ལྟ་བར་ཕྱིས་བསྒྲིགས་ནས་ཤིང་རྟར་གྲུབ་ཅིང་ཤིང་རྟར་གཏོགས་པའི་གནས་སྐབས་ལའང་ཤིང་རྟའི་ཡན་ལག་སོ་སོའི་དབྱིབས་དེ་སྔར་གྱི་དེ་བཞིན་ན། དུ་ཁྱད་པར་མེད་པར་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་སྔ་ཕྱིའི་དེ་འདྲའི་དབྱིབས་ཁྱད་མེད་དུ་ཡོད་ན། སྔར་ཡན་ལག་དེ་རྣམས་མ་བསྒྲིགས་པའི་སོ་སོར་བྱེ་བར་གྱུར་པའི་སྐབས་སུ་ཤིང་རྟའི་ཡན་ལག་བྱེ་བ་དེ་དག་ལ་ཤིང་རྟ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་ཇི་ལྟར། ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ། །དེ་ལྟར་ཡན་ལག་བྱེ་བ་དེ་དག་བསྒྲིགས་པའི་སྐབས་སུ་ཡང་ནི་ཤིང་རྟ་ཡོད་པ་མ་ཡིན། པར་འགྱུར་ཏེ་ཡན་ལག་སོ་སོ་བའི་དབྱིབས་ཙམ་ཞིག་ཤིང་རྟར་འཇོག་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྐྱོན་འདི་སྟོན་ནོ། །དེ་འདྲའི་སྐྱོན་སྟོན་ཚུལ་དེ་ཡང་གོ་བདེ་བར་བསྡུས་ནས་བཤད་པ་འདི་ལྟར་སྔར་མ་བསྒྲིགས་པའི་དུས་དང་ཕྱིས་བསྒྲིགས་པའི་དུས་ཀྱི་འཕང་ལོ་ལ་སོགས་པའི་ཡན་ལག་དེ་དག་གི་སོ་སོའི་དབྱིབས་ལ་མི་འདྲ་བའི་ཁྱད་པར་མེད་པས་ན།ཡན་ལག་དེ་དག་ཕྲལ་བའི་ཚེ་ཤིང་རྟ་མེད་པ་དེ་ཁོ་ན་ལྟར་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་བསྒྲིགས་པའི་ཚེ་ཡང་ཤིང་རྟ་མེད་པར་ཁྱོད་ཉིད་འདོད་དགོས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བསྟན་པའོ། །
༼ཇ༽གསུམ་པ་བསྒྲིགས་པའི་དབྱིབས་ཁྱད་པར་བ་དེར་མི་འཐད་པ་ནི། གལ་ཏེ་གོང་གི་ཕྱོགས་གཉིས་པ་སྔར་མ་བསྒྲིགས་པའི་དུས་ཀྱི་འཕང་ལོ་ལ་སོགས་པའི་ཡན་ལག་དེ་དག་ལས། ཕྱིས་ཡན་ལག་དེ་དག་བསྒྲིགས་པའི་ཚེ་ན་ཡན་ལག་སྔ་མ་དེ་དག་གི་དབྱིབས་དང་མི་འདྲ་བའི་དབྱིབས་གཞན་ཞིག་འབྱུང་བ་ཡིན་ལ་ད་ལྟར་འབྱུང་བའི་དབྱིབས་དེ་ཉིད་ཤིང་རྟར་འཇོག་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན་ནི།འདོད་པ་དེ་དག་པའི་ཕྱིར་འཇུག་པ་ལས་ད་ལྟ་ཡན་ལག་དེ་དག་བསྒྲིགས་པའི་དུས་སུ་ཤིང་རྟ་གྲུབ་པའི་དུས་ཡིན་ལ་གལ་ཏེ་ཤིང་རྟ་གྲུབ་པ་ཉིད་ཀྱི་དུས་འདིར། །ཤིང་རྟའི་འཕང་ལོ་ལ་སོགས་པའི་ཡན་ལག་རྣམས་ཀྱི་དབྱིབས་སོ་སོ་ལ་སྔར་མ་བསྒྲིགས་པའི་དུས་ཀྱི་དབྱིབས་མི་འདྲ་བའི་ཁྱད་པར་ཐ་དད་པ་ཞིག་བསྟན་རྒྱུ་ཡོད་ན། །སྔ་མ་དང་མི་འདྲ་བའི་ཡན་ལག་སོ་སོའི་དབྱིབས་གསར་དུ་བྱུང་བ་

526

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

འདི་དང་འདི་འོ་མིག་ཤེས་ལ་སྣང་བའི་སྒོ་ནས་ངོས་བཟུང་དུ་ཡོད་པར་གྱུར་ན་དེ་ལྟར་ཡང་བཟུང་དུ་ཡོད་པ་མིན་ཏེ། །དེ་ལྟར་བཟུང་དུ་མེད་པ་དེ་ཕྱིར་ཤིང་རྟའི་ཡན་ལག་སོ་སོའི་དབྱིབས་ཙམ་ཞིག་ཤིང་རྟར་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྐྱོན་དེ་ཡོད་དེ།དེ་ཡང་སྔ་མ་མ་བསྒྲིགས་པའི་དུས་དང་ཕྱི་མ་བསྒྲིགས་པའི་དུས་ཀྱི་འཕང་ལོ་དང་སྲོག་ཤིང་སོགས་ཀྱི་ཡན་ལག་སྔ་ཕྱི་གཉིས་ལ་བསྒྲིགས་པ་དང་མ་བསྒྲིགས་པའི་དབྱིབས་མི་འདྲ་བའི་ཁྱད་པར་གཞན་ཞིག་ཡོད་ན་དེ་འདྲའི་ཁྱད་པར་དེ་མིག་ཤེས་ལ་སྣང་ཞིང་དམིགས་དགོས་པ་ལས་བསྒྲིགས་པའི་ཡན་ལག་དེ་དག་ལ་ལྟ་ཚུལ་ཇི་ལྟར་བལྟས་ཀྱང་སྔར་དང་མི་འདྲ་བའི་ཁྱད་པར་དེ་འདྲ་བ་སྣང་ཞིང་དམིགས་པ་མེད་པས་ཡན་ལག་གི་དབྱིབས་སྔ་མ་དང་མི་འདྲ་བའི་ཕྱིས་ཀྱི་ཡན་ལག་གི་དབྱིབས་ཤིང་རྟར་འཇོག་མི་རིགས་སོ། །༼ཇ༽བཞི་པ་དབྱིབས་ཚོགས་རྫས་ཡོད་མིན་པས་འགལ་བ་ནི།༼ ༽སྔར་གྱི་ཕྱོགས་གཉིས་པ་སྔ་མ་གལ་ཏེ་ཁོ་ན་རེ་ཤིང་རྟའི་ཡན་ལག་སོ་སོ་བའི་དབྱིབས་སོ་སོ་བ་ཤིང་རྟར་མི་འདོད་ཀྱི། ཤིང་རྟའི་ཡན་ལག་བསྒྲིགས་པའི་ཚོགས་པའི་དབྱིབས་ཀྱི་སྤྱི་དེ་ཉིད་ལ་ཤིང་རྟར་འཇོག་གོ་སྙམ་ན། དེ་དགག་པའི་ཕྱིར་འཇུག་པ་ལས་རྒྱུ་མཚན་གང་གི་ཕྱིར་དངོས་སྨྲ་བ་ཁྱོད་ཀྱི་འདོད་པ་ལྟར་ན་ཚོགས་པ་ཅང་སྟེ་ཅི་ཡང་རྫས་ཡོད་དུ་མེད་པར་འདོད་པས། །ཁྱོད་ཀྱིས་ཤིང་རྟར་འཇོག་རྒྱུའི་དབྱིབས་གོང་གི་དེ་འདྲ་བ་དེ་ཤིང་རྟའི་ཡན་ལག་ཚོགས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་གདགས་གཞི་དེ་ལ་འདོགས་པ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ་ཁྱོད་ཀྱིས་རྫས་ཡོད་ཁོ་ན་གདགས་གཞིར་བྱས་པ་ལ་བཏགས་ཡོད་རྣམས་འདོགས་པར་ཁས་བླངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་འདོགས་པ་མ་ཡིན་ན། །གདགས་གཞི་གང་ཞིག་ཅི་ཡང་རྗས་སུ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་བཏགས་ཡོད་དེ་ལ་བརྟེན་ནས། །སྐབས་འདིར་ནི་ཤིང་རྟར་འཇོག་རྒྱུའི་དབྱིབས་སུ་འདོགས་པ་ལྟ་ཞིག་ཚུལ་ཇི་ལྟར་འཐད་པར་འགྱུར། །ཏེ་ཤིན་ཏུ་མི་འཐད་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྐྱོན་འདི་ཡོད་དོ། །སྐྱོན་འདི་ཡོད་པའི་ཚུལ་འདི་ལྟར་ཡིན་ཏེ་

527

ལྷག་མཐོང་ལ་བསླབ་ཚཡན་ལག་ཚོགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པའི་དབྱིབས་དེ་ཤིང་རྟར་འཇོག་མི་རིགས་ཏེ། ཡན་ལག་གི་ཚོགས་པ་རྫས་སུ་མ་གྲུབ་པའི་བཏགས་ཡོད་ཡིན་པས་ཚོགས་པ་བཏགས་ཡོད་ལ་གདགས་གཞིར་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་དབྱིབས་སུ་འདོགས་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ཤིན་ཏུ་མི་འཐད་པ་ཡིན་ཏེ། བཏགས་ཡོད་ཐམས་ཅད་འདོགས་པའི་བཏགས་གཞིའི་དངོས་པོ་རྣམས་རྫས་ཡོད་ཉིད་དུ་འཇོག་དགོས་པར་ཁྱོད་ཀྱིས་ཁས་བླངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཤིང་རྟའི་ཡན་ལག་ཚོགས་པ་ལ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་ནམ་རྫས་སུ་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་འདྲའི་རང་བཞིན་རྫས་སུ་མེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི་དེ་འདྲའི་རང་བཞིན་ཡོད་ན་ནི་ཡན་ལག་གི་ཚོགས་པ་དེ་ཉིད་ཚོགས་པ་ཅན་ཡན་ལག་རྣམས་དང་རང་བཞིན་གཅིག་དང་རང་བཞིན་ཐ་དད་གང་རུང་ལས་མི་འདའ་ལ། དེ་འདྲའི་གཅིག་དང་ཐ་དད་དེ་དག་གང་དུ་འདོད་ནའང་སྔར་ཤིང་རྟའི་སྐབས་ལ་བཤད་པ་བཞིན་དུ་དེ་འདྲའི་གཅིག་ཐ་དད་གཉིས་པོ་དགག་པར་ནུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །༼ཇ༽ལྔ་པ་དབྱིབས་དེར་མ་ཡིན་པ་ལ་ཁྱད་པར་སྦྱར་མི་དགོས་ཚུལ་ནི། བཏགས་ཡོད་ཀྱི་གདགས་གཞི་ལ་རྫས་ཡོད་མི་འདོད་པའི་དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བའི་རང་ལུགས་ལ་ཡང་ཤིང་རྟའི་ཡན་ལག་ཚོགས་པའི་དབྱིབས་དེ་ནི་ཤིང་རྟའི་གདགས་གཞི་ཁོ་ན་ཡིན་ལ། ཤིང་རྟ་དེ་ནི་ཚོགས་པའི་དབྱིབས་དེ་ལ་བཏགས་པའི་བཏགས་ཆོས་ཡིན་པས་དེ་འདྲའི་དབྱིབས་དེ་ཙམ་ཞིག་ནི་ཤིང་རྟར་མི་འདོད་དོ། །རྒྱུ་མཚན་དེའི་ཕྱིར་ཡན་ལག་ཚོགས་པའི་དབྱིབས་དེ་འདྲ་ཤིང་རྟ་ཡིན་པ་འགོག་པའི་དགག་བྱ་དབྱིབས་དེ་ཉིད་ལ་ཡང་། རང་བཞིན་གྱིས་སོགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་སྦྱར་མི་དགོས་སོ། །༼ཇ༽དྲུག་པ་གལ་ཏེ་བདེན་མེད་འདོད་པ་ལྟར་སྒྲུབ་པས་འདོད་རིགས་པར་བསྟན་པ་གལ་ཏེ་དངོས་སྨྲ་བ་ཁྱོད་ཀྱིས་བདེན་པ་མེད་པ་སྟེ་བཏགས་པར་ཡོད་པའི་ཤིང་
རྟའི་ཡན་ལག་གི་ཚོགས་པ་གདགས་པ་གཞིར་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བདེན་མེད་དེ་བཏགས་ཡོད་

528

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

ཀྱི་ཤིང་རྟའི་དབྱིབས་སུ་འདོགས་པ་མི་འཐད་པ་མེད་པར་འདོད་པ་ཡིན་ན། །འོ་ན་ནི་གཞན་མ་རིག་པ་དང་ས་བོན་ལ་སོགས་པ་རང་གི་ཆ་ཤས་ཚོགས་པ་ལ་བཏགས་བའི་བཏགས་ཡོད་མི་བདེན་པར་འགྱུར་པའི་རྒྱུ་དེ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་མ་རིག་པ་ལས་འདུ་བྱེད་ལ་སོགས་པ་གོང་ལྟར་མི་བདེན་པ་འབྱུང་བ་དང་ས་བོན་ལས་མྱུ་གུ་ལ་སོགས་པ་གོང་ལྟར་མི་བདེན་པ་འབྱུང་བའི་ཚུལ་གྱིས་རྒྱུ་མི་བདེན་པར་བཏགས་ཡོད་པ་ཐམས་ཅད་ལས་རང་རང་གི་འབྲས་བུ་བདེན་པར་མེད་པ་བཏགས་ཡོད་ཐམས་ཅད་ཀྱང་སྐྱེ་བ་ལ་མི་འཐད་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པར་ཁྱོད་འདོད་དགོས་ཏེ།དེ་ལྟར་འདོད་དགོས་པ་ཡང་འཇུག་པ་ལས། དངོས་སྨྲ་བ་ཁྱོད་ཀྱི་ཡན་ལག་གི་ཚོགས་པ་བཏགས་ཡོད་ལ་བརྟེན་ནས་དབྱིབས་བཏགས་ཡོད་འདོགས་པ་འདི་ནི་ཇི་ལྟར་འདོད་པ་དེ་ལྟར་དུ། །མི་བདེན་པ་བཏགས་པར་ཡོད་པ་ཡི་མ་རིག་པ་དང་ས་བོན་ལྟ་བུའི་རྒྱུ་ལ་བརྟེན་པར་བྱས་ནས། །རིམ་པ་བཞིན་དུ་འབྲས་བུའི་རྣམ་པ་འདུ་བྱེད་དང་མྱུ་གུ་ལྟ་བུ་མི་བདེན་པ་བཏགས་ཡོད་ཀྱི་རང་བཞིན་ཅན། །དེ་དག་སྐྱེ་བས་མཚོན་ཏེ། དེ་འདྲ་བའི་རྒྱུ་མི་བདེན་པ་ཐམས་ཅད་ལས་རང་རང་གི་འབྲས་བུ་མི་བདེན་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ནི་སྐྱེ་བར་ཁྱེད་ཀྱིས་ཤེས་པར་གྱིས་ཤིག །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །
༼ཇ༽བདུན་པ་དེའི་རིགས་པ་བུམ་སོགས་ལ་འདྲ་བ་༼ ༽ཤིང་རྟའི་དཔེ་འདིས་ནི་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་སྟེ་གཟུགས་དྲི་རོ་རེག་བྱའི་རྡུལ་བཞི་དང་། ས་ཆུ་མེ་རླུང་”གཞིའི་1རྡུལ་བཞི་སྟེ་རྡུལ་བརྒྱད་འདུས་པ་ཙམ་དེ་ཉིད་ལ་བུམ་པ་དང་ཀ་བ་ལ་སོགས་པར་འཇོག་པ་ཡང་བཀག་ཅིང་བསལ་བ་ཡིན་ལ། ཤིང་རྟའི་དཔེ་འདིས་གཞན་ཡང་རྡུལ་བརྒྱད་རྫས་སུ་གྲུབ་པ་གདགས་གཞིར་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བུམ་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་འདོགས་པ་དང་ཡང་དཔེ་འདིས་བུམ་པ་ལ་སོགས་པ་བཏགས་ཆོས་རྣམས་གདགས་གཞི་རྫས་སུ་གྲུབ་པའི་གཟུགས་ལ་
1 མཆན་བཞི་དེབ་ཏུ། བཞི

529

ལྷག་མཐོང་ལ་བསླབ་ཚསོགས་པའི་བསྒྲིགས་པའི་དུས་ཀྱི་དབྱིབས་ཁྱད་པར་བ་ལ་འདོགས་པ་འདོད་པ་ཡང་བཀག་སྟེ།དེ་ཡང་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་རང་རང་གི་ཆ་ཤས་ཚོགས་པ་ལ་བཏགས་པ་ཙམ་གྱི་རྟེན་འབྱུང་དུ་གྲུབ་པ་ན་གཟུགས་སོགས་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་མེད་པ་འགྲུབ་པ་ཡིན་པས་གཟུགས་སོགས་དེ་དག་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་རྫས་སུ་གྲུབ་པར་གཏན་ནས་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ཡང་འཇུག་པ་ལས། ཤིང་རྟའི་དཔེ་འདིས་ནི་བུམ་པའི་གཟུགས་གྱི་ས་རྡུལ་དང་དྲི་རྡུལ་ལ་སོགས་པ་རྡུལ་རྫས་བརྒྱད་དེ་ལྟར་འདབ་འབྱར་དུ་འདུས་ནས་གནས་པའི་ཚོགས་པ་རྣམས་བུམ་པ་མིན་པས་ཚོགས་པ་དེ་ལ། །བུམ་པའོ་སྙམ་པའི་བློ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་བྱ་བ་དེའང་བཀག་པ་ཡིན་པས་རིགས་པ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །གཞན་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་མེད་པས་སྔར་བཤད་ཟིན་པས་ན་གཟུགས་སོགས་ཀྱང་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་མིན་ནོ། །རྒྱུ་མཚན་དེ་ཡི་ཕྱིར་ཡང་རྫས་སུ་ཡོད་པའི་བུམ་སོགས་མི་འཐད་པས་བུམ་སོགས་དེ་དག་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་རྡུལ་གྱི་ཚོགས་པའི་དབྱིབས་ལ་འཇོག་པ་མི་རིགས་སོ། །ཞེས་སོ། །དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ་གལ་ཏེ་ཤིང་རྟ་ལྟར་བུམ་པ་རང་གི་ཡན་ལག་འདུས་པའི་དབྱིབས་ཙམ་ལ་འཇོག་པ་མ་ཡིན་ན།འོ་ན་ལྟོ་བ་ལྡིར་བ་དང་ཞབས་ཞུམ་པ་ལ་སོགས་པ་དེ་ཡང་བུམ་པ་དེའི་མཚན་ཉིད་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ། ལྟོ་བ་ལྡིར་བ་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་ནི་དབྱིབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་སྙམ་ན། སྐྱོན་དེ་མེད་དེ་གང་གི་ལྟོ་བ་ལྡིར་བ་དང་མགྲིན་པ་རིང་བ་སོགས་ཚང་བ་དེ་ནི་བུམ་པ་ཡིན་པར་འདོད་ཀྱི།ལྟོ་བའི་དབྱིབས་ལྡིར་པོ་དང་མགྲིན་པའི་དབྱིབས་རིང་པོ་སོགས་བུམ་པར་མི་འདོད་པས་ལྟོ་བ་ལྡིར་བ་སོགས་ཀྱི་དབྱིབས་བུམ་པར་མི་འདོད་དེ། གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་བུམ་པར་མི་འདོད་པ་དེ་ལས་གཞན་དུ་དེ་འདྲ་བ་བུམ་པར་འདོད་ན་ལྟོ་བ་དང་མགྲིན་པ་ཡང་བུམ་པར་འདོད་དགོས་པར་འགྱུར་རོ། །

530

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།
༼ཇ༽གཉིས་པ་རྩོད་སྤོང་ལ་རྩོད་པ་དང་ལན་གཉིས་ལས་དང་པོ་ནི་༼ ༽དེ་ལྟར་རྣམ་པ་བདུན་གྱིས་དཔྱད་པ་དེ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བ་ནི། སྐབས་འདིར་དངོས་སྨྲ་བ་དག་ན་རེ། རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་མེད་དཔྱོད་པའི་རིགས་པས་གོང་དུ་ཇི་སྐད་བཤད་པའི་ཚུལ་དུ་རང་བཞིན་གྱིས་གཅིག་དང་ཐ་དད་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པ་བདུན་གྱི་སྒོ་ནས་ཤིང་རྟ་བཙལ་བ་ན་དེས་ཤིང་རྟ་མ་རྙེད་ན་ཤིང་རྟ་དེ་མེད་པར་འགྱུར་དགོས་ལ།ཤིང་རྟ་མེད་པར་སོང་བ་དེ་ལྟ་ཡིན་ན་འཇིག་རྟེན་ན་ཤིང་རྟའི་ཐ་སྙད་འདོགས་པ་རྣམས་བྱར་མེད་པར་འགྱུར་དགོས་སོ། །དེ་ལྟར་འགྱུར་ན།དེ་ལྟར་འགྱུར་བ་དེ་ཡང་མི་འཐད་དེ།འཇིག་རྟེན་ན་ཤིང་རྟ་འོན་ཅིག་སྟེ།ཤིང་རྟ་ཚུར་མཐོང་ཞིག་ཚུར་སྤྲོད་ཅིག་ཅེས་དང་ཤིང་རྟ་ཉོས་ཤིག ། ཤིང་རྟ་ཁྱེར་ཅིག ། “འཆོས་1ཤིག ། ཅེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཐ་སྙད་བསྙོན་དུ་མེད་པའི་སྒོ་ནས་འཇུག་ལྡོག་བྱེད་པ་མཐོང་བ་ཡང་ཡིན་ནོ། །རྒྱུ་མཚན་དེའི་ཕྱིར་ཤིང་རྟ་དང་ཁང་ཁྱིམ་ལ་སོགས་པ་ནི་ཡོད་པ་ཉིད་དོ་ཞེ་ན།༼ ༽གཉིས་པ་༼ཇ༽ལན་ལ་བརྒྱད་ལས་དང་པོ་དངོས་སྨྲའི་རྣམ་པ་བདུན་དུ་བཙལ་ནས་དེས་མི་རྙེད་ལ་མ་“དཔྱོད་2ཚེ་རྙེད་ཚུལ་ཁས་མ་བླངས་པ་འདིའི་ལན་དུ་འཇུག་འགྲེལ་ལས།དེ་འདྲའི་སྐྱོན་དེ་དངོས་པོར་སྨྲ་བ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པ་དང་། རང་དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བ་ལ་མེད་པའི་ཚུལ་གཉིས་གསུངས་ཏེ། དང་པོ་དངོས་སྨྲ་ལ་ཡོད་པའི་ཚུལ་ནི། ཤིང་རྟ་འོན་ཅིག ། ཅེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་འཇིག་རྟེན་པའི་ཐ་སྙད་རྣམས་དངོས་སྨྲ་བ་ཁྱེད་ལྟར་ན་མེད་པར་འགྱུར་དགོས་ཏེ། དངོས་སྨྲ་བ་ཁྱེད་ཀྱིས་དངོས་པོ་ཡོད་པར་འཇོག་དགོས་པ་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་མེད་ཚོལ་བའི་རིགས་པས་རྣམ་པར་དཔྱད་ནས་འཇོག་པར་བྱེད་ལ། རིགས་པ་དེས་བཙལ་བ་ན་རྣམ་པ་བདུན་པོ་དེ་དག་གང་དུ་ཡང་ཤིང་རྟ་མི་རྙེད་པའི་ཕྱིར་དང་། དངོས་པོ་འཇོག་པ་དེ་འགྲུབ་པའི་

1 ལམ་རིམ་དུ། ཆོས་
2 མཆན་བཞི་དེབ་ཏུ། དཔྱད་

531

ལྷག་མཐོང་ལ་བསླབ་ཚཐབས་གཞན་ཡང་ཁྱེད་ཀྱིས་ཁས་མ་བླངས་པའི་ཕྱིར་ན་ཁྱེད་ཀྱི་ལུགས་ལ་ཤིང་རྟ་འཇོག་མི་ནུས་པས་མེད་པར་འགྱུར་བས་སོ། །༼ཇ༽གཉིས་པ་ད་ལྟ་ཕྱོགས་འདིའི་དབུ་མ་པས་དངོས་སྨྲ་ལྟར་སྨྲ་བ་ནི།༼ ༽དེ་ལྟར་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་མེད་ཚོལ་བའི་རིགས་པས་བཙལ་བའི་ཚེ།རིགས་པ་དེས་ཤིང་རྟ་མ་རྙེད་པ་ན་ཤིང་རྟ་ཡོད་པ་མིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བའི་དངོས་པོར་སྨྲ་བའི་རྩོད་པ་འདི་འདྲ་བ་ནི་ད་ལྟ་བོད་འདིར་དབུ་མའི་དོན་སྨྲ་བར་འདོད་པ་རྣམས་དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་སུ་འདོད་པར་སྣང་ངོ་། །༼ཇ༽གསུམ་པ་དེ་ལྟར་ན་ཐ་སྙད་ཐམས་ཅད་མི་འཐད་ཚུལ་ནི།༼ ༽ རྒྱུ་མཚན་དེས་ན་ཚུལ་འདི་ལྟར་འདོད་པ་རྣམས་ལ་གདོན་མི་ཟ་བར་ཐ་སྙད་པའི་རྣམ་གཞག་ཐམས་ཅད་བྱར་མེད་པའི་སྐྱོན་དུ་འགྱུར་རོ། །༼ཇ༽བཞི་པ་དབུ་མ་པས་རྣམ་པ་བདུན་དུ་མི་རྙེད་ཀྱང་ཐ་སྙད་པའི་ཤེས་ངོར་རྙེད་པར་འདོད་པས་སྐྱོན་མེད་པ་ནི།༼ ༽གཉིས་པ་རང་དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བ་ལ་གོང་དུ་བརྗོད་པའི་ཉེས་པ་དེ་འདྲ་མེད་པའི་ཚུལ་ནི།འཇུག་པ་ལས། དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བའི་རང་ལུགས་ལ་དེ་ལྟར་དཔྱད་པས་མ་རྙེད་པ་ན་མེད་པར་འགྱུར་བའི་སྐྱོན་མེད་དེ་ཤིང་རྟ་དེ་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུའམ་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་གང་དུ་ཡང་། རང་གི་བཏགས་དོན་གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་རིགས་པས་འཚོལ་ལུགས་རྣམ་པ་བདུན་གྱི་སྒོ་ནས་རྙེད་ཅིང་འགྲུབ་པར་འགྱུར་བ་མིན་མོད་ཀྱི། །འོན་ཀྱང་དེ་ལྟ་བུའི་རྣམ་པར་དཔྱོད་པ་བྱས་པ་མེད་པར་སྟེ་དེ་འདྲའི་དཔྱད་པ་མ་བྱས་པར་འཇིག་རྟེན་ཐ་སྙད་ཙམ་ཉིད་ལ་བརྟེན་ནས་ཤིང་རྟ་འདི། ནི་ཤིང་རྟ་རང་གི་ཡན་ལག་འཁོར་ལོ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ལ་བརྟེན་ནས་འདོགས་ཤིང་འཇོག་པ་ཡིན། པས་ཤིང་རྟ་མི་འགྲུབ་པའི་སྐྱོན་མེད་དོ། །ཞེས་པ་འདིས་བསྟན་པར་སློབ་དཔོན་ཟླ་བ་ཉིད་བཞེད་དོ། །དེ་ལྟར་གསུངས་པ་དེའི་དོན་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་མེད་ཚོལ་བའི་རིགས་པས་བཏགས་དོན་བཙལ་བ་ན། ཤིང་རྟ་དེ་རང་བཞིན་གྱིས་གཅིག་ཐ་དད་སོགས་རྣམ་པ་བདུན་པོ་དེ་གང་དུ་ཡང་མི་རྙེད་པ་དེ་ནི་བདེན་པ་གཉིས་ཆར་

532

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

དུ་མི་རྙེད་པ་ཡིན་པས་རྣམ་པ་དེ་བདུན་དུ་རིགས་པ་དེས་བཙལ་བས་ཤིང་རྟ་མ་རྙེད་པ་ཙམ་གྱིས་ཤིང་རྟ་ཁེགས་པ་ག་ལ་ཡིན། ཏེ་དེ་འབྲས་ཤིང་རྟ་མི་ཁེགས་སོ། །དེ་ལྟར་མ་རྙེད་པ་དེ་ལྟ་ཡིན་ན་ཡང་ཤིང་རྟ་ཁས་ལེན་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་མེད་དཔྱོད་པའི་རིགས་པས་བཙལ་བ་འགྲུབ་ནས་ཁས་ལེན་པ་མིན་གྱི། དེ་ལྟ་བུའི་རིགས་པའི་རྣམ་པར་དཔྱད་པ་དེ་མ་བྱས་པར་དོར་ནས་འཇིག་རྟེན་པ་སྟེ་འཇིག་རྟེན་པའི་གྲགས་པའམ་ཐ་སྙད་པའི་ཤེས་པ་རང་ག་བ་འཕྲལ་གྱི་འཁྲུལ་རྒྱུའི་གནོད་མེད་དེ་ཙམ་གྱིས་ཤིང་རྟ་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །༼ཇ༽ལྔ་པ་དེ་ཡང་མིང་རྐྱང་བཏགས་ཡོད་ཡིན་གྱི་རྫས་ཡོད་མིན་པ་༼ ༽རྒྱུ་མཚན་དེས་ན་ཤིང་རྟ་དེའི་འཇོག་ཚུལ་ནི་ཤིང་རྟ་དེ་ཉིད་རང་གི་ཡན་ལག་རྣམས་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པའི་བཏགས་ཡོད་ཙམ་དུ་འགྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །༼ཇ༽དྲུག་པ་ཤིང་རྟ་རང་བཞིན་མེད་ཀྱང་ཡན་ལག་རང་བཞིན་ཡོད་པ་མི་འཐད་ཚུལ་ནི

༼ ༽་འདིར་གལ་ཏེ་གཞན་དག་འདི་སྙམ་དུ་བདག་མེད་བསྒོམ་པའི་རྣལ་འབྱོར་པས་དེ་ལྟར་རྣམ་པ་བདུན་གྱིས་ཤིང་རྟ་ལ་རྣམ་པར་དཔྱད་པ་ན་དཔྱོད་པའི་རིགས་པ་དེས་ཤིང་རྟ་མ་རྙེད་པས་ན་ཤིང་རྟ་དེ་ལ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་མེད་པར་འགྱུར་མོད་ཀྱང་ཤིང་རྟ་དེའི་ཡན་ལག་འཁོར་ལོ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ལ་ནི་དེ་འདྲའི་རང་བཞིན་ཡོད་དོ་སྙམ་ན། །དེའི་ལན་ནི་ཤིང་རྟ་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་མེད་པར་དེའི་ཡན་ལག་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་འཚོལ་པ་ནི་སྣམ་བུ་མེས་ཚིག་པའི་ཐལ་བའི་ཁྲོད་ལ་སྣལ་མ་ཚོལ་བར་ཞུགས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་ཚོལ་བར་ཞུགས་པ་ཁྱོད་ནི་འཇིག་རྟེན་འདིར་ཁྲེལ་བའི་བཞད་གད་དུ་བྱ་བའི་གནས་སུ་འོས་པ་ཞིག་ཡིན་སྟེ། ཤིང་རྟ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་ཉིད་མིན་པར་འདོད་པ་ཡིན་ན་དེ་ལྟར་མེད་པ་དེ་ཡི་ཚེ། །ཡན་ལག་ཅན་ཤིང་རྟ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་ཡིན་པས་ཤིང་རྟ་དེའི་ཡན་ལག་ཀྱང་རང་བཞིན་གྱིས་མེད། པ་ཁོ་ནར་འགྱུར་ཏེ་དཔེར་ན་སྣམ་བུ་ཆ་ཐམས་ཅད་ནས་མེས་ཚིག་པ་ན་སྣམ་བུའི་སྣལ་མ་མི་ལུས་པ་བཞིན་

533

ལྷག་མཐོང་ལ་བསླབ་ཚནོ། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར། སྤྱིར་ཡན་ལག་ཅན་མེད་ན་ཡན་ལག་ཀྱང་མེད་དགོས་པས་ཡན་ལག་ཅན་ཤིང་རྟ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་ན་ཤིང་རྟའི་ཡན་ལག་འཁོར་ལོ་སོགས་ཀྱང་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་ཁོ་ནར་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །༼ཇ༽བདུན་པ་ཤིང་རྟ་ཞིག་ཚེ་འཕང་ལོ་སོགས་ཤིང་རྟ་དང་མ་འབྲེལ་བས་དེའི་ཡན་ལག་མིན་པ་༼ ༽འདིར་གལ་ཏེ་ཁོ་ན་རེ་དེ་ནི་མི་འཐད་དེ། ཤིང་རྟ་ཞིག་པ་ན་འཕང་ལོ་ལ་སོགས་པའི་ཡན་ལག་ཚོགས་པ་མཐོང་ཞིང་དམིགས་པའི་ཕྱིར་རོ་སྙམ་དུ་འདོད་ན་དེའི་ལན་ནི་ཁྱོད་ཀྱི་འདོད་པ་དེ་ནི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ཏེ། སྔར་ཡན་ལག་བསྒྲིགས་པའི་སྐབས་ཀྱི་ཤིང་རྟ་མ་ཞིག་པ་ཤེས་ཤིང་མཐོང་བ་ཁོ་ནས་ཕྱིས་ཞིག་པའི་སྐབས་ཀྱི་འཕང་ལོ་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་ཤིང་རྟའི་ཡན་ལག་གམ་ཆ་ཤས་ཡིན་ནོ་སྙམ་དུ་འཛིན་པ་ཡིན་གྱི། གཞན་གྱིས་ཏེ་ཤིང་རྟ་དེ་མ་མཐོང་ཞིང་མ་ཤེས་པས་ནི་དེ་ལྟར་མི་འཛིན་ཏོ། །དེ་ལྟར་ཞིག་པའི་སྐབས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་སོགས་མཐོང་བ་ལས་འདི་ནི་ཤིང་རྟའི་ཡིན་ནོ་སྙམ་པ་དེ་ཡང་ཤིང་རྟ་མ་ཞིག་པའི་གནས་སྐབས་སུ་ཤིང་རྟའི་ཁྱད་པར་ལ་གནས་པའི་རྒྱུན་ཡིན་པ་ལ་དམིགས་ནས་དེ་ལྟར་འཛིན་པ་ཡིན་གྱི་ཞིག་པའི་གནས་སྐབས་དེ་གའི་འཁོར་ལོ་ལ་དེ་ལྟར་འཛིན་པ་མིན་ཏེ། རྒྱུ་མཚན་དེས་ཤིང་རྟ་ཞིག་ནས་ཡན་ལག་རྣམས་སོ་སོར་གནས་པ་དེའི་ཚེ་ནི་འཕང་ལོ་ལ་སོགས་པའི་ཡན་ལག་རྣམས་ནི་ཤིང་རྟ་ཞིག་པའི་ཡན་ལག་ཡིན་པས་ན་ཤིང་རྟ་དང་འབྲེལ་བ་གྲུབ་པ་མེད་པས་ཤིང་རྟའི་ཡན་ལག་མིན་ནོ། །རྒྱུ་མཚན་དེའི་ཕྱིར་ཡན་ལག་ཅན་ཤིང་རྟ་མེད་ཀྱང་ཤིང་རྟའི་ཡན་ལག་ཡོད་པ་སྲིད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །༼ཇ༽བརྒྱད་པ་དེའི་ཚེ་ཤིང་རྟའི་ཡན་ལག་གཞན་གྱི་འབྲེལ་བ་མེད་པས་དེའི་ཚེ་དེ་གཉིས་མི་འཐད་ཚུལ་ནི།

༼ ༽ཤིང་རྟ་ཞིག་པ་

དེའི་ཚེ་ཤིང་རྟའི་སྒོ་ནས་འཇོག་རྒྱུའི་ཡན་ལག་དང་ཡན་ལག་ཅན་གཉིས་གང་གི་ཡང་ཐ་སྙད་མེད་ཀྱང་།ཤིང་རྟ་ཞིག་དུས་ཀྱི་འཕང་ལོ་སྟེ་འཁོར་ལོ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་རང་རང་གི་ཆ་ཤས་རྣམས་ལ་བལྟོས་ནས་ཡན་ལག་ཅན་རང་རང་ཡིན་ལ། རང་རང་གི་ཆ་ཤས་དེ་རྣམས་

534

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

དེ་དང་དེའི་ཡན་ལག་ཡིན་པ་ནི་འཁོར་ལོ་ལྟ་བུ་ལ་མཚོན་ན་འཁོར་ལོ་དེ་ཉིད་འཁོར་ལོའི་ཆ་ཤས་རྩི་བས་དང་མུ་ཁྱུད་དང་“ལྟོ1་བ་ལ་སོགས་པ་ལ་བལྟོས་ནས་ཡན་ལག་ཅན་ཡིན་ལ། འཁོར་ལོའི་རྩིབས་ལ་སོགས་པ་འཁོར་ལོའི་ཡན་ལག་ཡིན་པ་ལྟ་བུས་མཚོན་ནས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་ཤེས་དགོས་པས་གང་ལ་ཡང་ཡན་ལག་ཅན་“མིན་2པའི་ཡན་ལག་འཇོག་པར་མི་ནུས་སོ། །འདིའི་དཔེ་ནི། དཔེར་ན་ཕ་དེ་རང་གི་བུ་ལ་བལྟོས་ཏེ་ཕ་དང་ཕ་དེའི་ཕ་ལ་བལྟོས་ནས་བུར་འཇོག་ལ། དེ་བཞིན་དུ་བུ་དེ་ཡང་རང་གི་བུ་ལ་བལྟོས་ཏེ་ཕ་དང་། རང་གི་ཕ་ལ་བལྟོས་ནས་བུར་འཇོག་དགོས་པ་སོགས་ལྟ་བུའོ། །གཞན་ཡང་ཡན་ལག་ཅན་མེད་ན་ཡན་ལག་མེད་པའི་དོན་འདི་ནི། དཔེ་གཞན་གྱིས་ཀྱང་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། དཔེར་ན་ཤིང་རྟ་དེ་ཉིད་མེས་ཀུན་ནས་ཚིག་པའི་ཚེ་ན་ཤིང་རྟའི་ཡན་ལག་རྣམས་ཀྱང་ཚིག་ནས་འཇོག་རྒྱུ་མེད་པའི་དཔེ་དེ་བཞིན་དུ། །བློ་གྲོས་ཀྱི་རྣམ་པར་དཔྱོད་པ་མེ་ལྟ་བུས་ཡན་ལག་ཅན་དེ་ཉིད་
ཡན་ལག་སོ་སོར་ཕྱེ་བའི་སྒོ་ནས་བསྲེགས་པ་ལྟ་བུར་བྱས་པ་ན་ཡན་ལག་རྣམས་ཀྱང་རྣམ་པར་དཔྱོད་པའི་མེ་ལྟ་བུ་དེས་ཚིག་པ་ལྟ་བུར་དེའི་ཡན་ལག་ཏུ་བཞག་པ་མེད་པར་འགྱུར་པས་དེ་ལྟར་རྣམ་པར་འཇོག་གོ། ཞེས་གསུངས་པའི་དཔེ་དེ་བཞིན་དུ་འདིར་ཡང་ཤེས་པར་བྱའོ། །
གོང་གི་ས་བཅད་གསུམ་པ་མིང་གི་ཁྱད་པར་གྱི་སྒོ་ནས་གྲུབ་པའི་ཚུལ་༼ཇ༽ལ་གསུམ་ལས་དང་པོ་དེ་ཤིང་རྟར་ཡན་ལག་དང་ཡན་ལག་ཅན་དུ་མ་ཟད་འཇིག་རྟེན་ཉེ་བར་ལེན་པ་དང་ལེན་པ་པོ་དང་བྱ་བྱེད་ཀྱི་ཐ་སྙད་ཁས་ལེན་ཚུལ་༼ ༽བཤད་པ་ནི། འཇུག་འགྲེལ་ལས། ཐལ་འགྱུར་བའི་རྣམ་པར་འཇོག་ལུགས་ཀྱི་ཕྱོགས་འདིས་ནི་མ་དཔྱད་པར་འཇིག་རྟེན་ལ་གྲགས་པའི་ཐ་སྙད་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཤིང་རྟའི་ཐ་སྙད་འདོགས་པ་དེ་ཉིད་འཐད་པའི་རྣམ་གཞག་ཆེས་གསལ་བར་གྲུབ་པ་དེ་ཁོ་ན་འབའ་ཞིག་ཏུ་མ་ཟད་ཀྱི། ཤིང་རྟ་འདིའི་མིང་གི་ཁྱད་པར་གཞན་དང་གཞན་གང་དག་ཡིན་པའི་མིང་

1 འབྲས་མཆན་བཞི་དེབ་ཏུ། ལྟེ
2 ལམ་རིམ་དང་འབྲས་མཆན་བཞི་དེབ་ཏུ། མེད་

535

ལྷག་མཐོང་ལ་བསླབ་ཚགི་ཁྱད་པར་དེ་དག་ཀྱང་ཤིང་རྟ་དེ་ཉིད་བཟུང་བ་ཙམ་གྱི་ཕྱིར་རིགས་པས་རྣམ་པར་དཔྱད་པ་མེད་པར་ཏེ་རྣམ་པར་དཔྱད་པ་མ་བྱས་པར་འཇིག་རྟེན་ན་ཤིང་རྟ་ལ་མིང་གི་ཐ་སྙད་གང་དང་གང་ཐུན་མོང་དུ་གྲགས་པའི་མིང་གི་ཐ་སྙད་དེ་དང་དེའི་སྒོ་ནས་ཤིང་རྟ་དེ་ཁས་བླང་བར་བྱའོ། །དེའི་ཚུལ་ཡང་འདི་ལྟ་བུ་ཡིན་སྟེ། ཤིང་རྟ་དེ་ཉིད་ནི་རང་གི་ཡན་ལག་འཁོར་ལོ་ལ་སོགས་པ་ཡན་ལག་ཏུ་བྱས་པ་ལ་བལྟོས་ནས་ཡན་ལག་ཅན་ཞེས་ཐ་སྙད་འདོགས་པ་ཡིན་ཏེ་ཤིང་རྟ་དེ་འཁོར་ལོ་སོགས་རང་གི་ཆ་ཤས་སུ་བཞག་པ་ལ་བལྟོས་ནས་ཆ་ཤས་ཅན། །ཞེས་ཀྱང་བྱ་དགོས་སོ། །ཡང་ཤིང་རྟ་དེ་ཉིད་འཁོར་ལོ་སོགས་ཤིང་རྟ་རང་གི་ཉེ་བར་བླང་བྱར་བཞག་པ་ལ་བལྟོས་ནས་ཉེ་བར་བླང་བྱ་དེ་ཉེ་བར་ལེན་པ་པོར་འཇོག་དགོས་པས་ན་བྱེད་པ་པོ་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་འགྲོ་བ་སྟེ་འཇིག་རྟེན་འདིར་བསྙད། །ཅིང་བཤད་པའམ་བསྒྲགས་
སོ། །ཤིང་རྟ་དེ་ལ་རང་གི་གདགས་གཞི་གཟུགས་སོགས་ཤིང་རྟ་དེའི་ཉེར་ལེན་དུ་བཞག་པ་ལ་བལྟོས་ན་ནི་

སྐྱེ་བོ་རྣམས་ལ་ལེན་པ་པོ་ཞེས་ཐ་སྙད་འདོགས་པ་ཉིད་དུ་གྲུབ་པོ། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དོན་དེ་ཡང་ཤིང་རྟ་ནི་འཕང་ལོ་ལ་སོགས་པ་དེ་ཉིད་རང་གི་ཡན་ལག་ཏུ་བཞག་པ་དང་རང་གི་ཆ་ཤས་སུ་བཞག་པ་ལ་བལྟོས་ནས་རིམ་པ་བཞིན་དུ་ཤིང་རྟ་ལ་ཡན་ལག་ཅན་དང་ཆ་ཤས་ཅན་ཞེས་པའི་མིང་གི་ཐ་སྙད་ཀྱི་དོན་དུ་གྲུབ་བོ། །ཐ་སྙད་དེ་ལྟར་གྲུབ་པ་དེ་བཞིན་དུ་ཐ་སྙད་གཞན་ཡང་ཤིང་རྟ་དེ་རང་གི་འཕང་ལོ་ལ་སོགས་པ་ཤིང་རྟ་རང་གི་ཉེ་བར་བླང་བྱར་བྱས་ནས་དེ་ཤིང་རྟས་ཉེ་བར་ལེན་པར་བྱེད་པའི་བྱ་བར་བཞག་པ་ལ་བལྟོས་ནས་ཤིང་རྟ་དེ་ལ་བྱེད་པ་པོ་དང་། ཤིང་རྟའི་གདགས་གཞི་གཟུགས་སོགས་ཤིང་རྟའི་ཉེ་བར་ལེན་པ་ཉིད་དུ་བཞག་པ་ལ་བལྟོས་ནས་ཤིང་རྟ་དེ་ལ་ཉེ་བར་ལེན་པ་པོའི་མིང་གི་ཐ་སྙད་ཀྱང་གདགས་པར་བྱའོ། །ཐ་སྙད་དེ་དག་ལ་སོགས་པ་གཞན་ཡང་འདོགས་པ་ཡང་ཤིང་རྟའི་སྒོ་ནས་འགྲོ་བ་དང་འོང་བ་དང་ལེན་པ་དང་འདོར་བ་ལ་སོགས་པའི་འཇུག་ལྡོག་གི་དགོས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་སོ་སོ་ལ་གྲགས་པ་དང་ཐུན་མོང་དུ་གྲགས་པ་སྣ་

536

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།
ཚོགས་འདོགས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །༼ཇ༽གཉིས་པ་རང་སྡེ་འགའ་ཞིག་གིས་ཆ་སོགས་ཡོད་ཀྱང་ཆ་ཅན་སོགས་མེད་པ་འདོད་པ་མི་འཐད་ཚུལ་ནི།༼ ༽ཡང་རང་གི་སྡེ་པ་དངོས་པོར་སྨྲ་བ་འགའ་ཞིག་གིས་ནི་ཡན་ལག་འདུས་པ་ཙམ་དང་ཆ་ཤས་འདུས་པ་ཙམ་ཡོད་ཀྱི། འདུས་པ་ཙམ་དེ་དག་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པར་འདུས་པ་ཅན་མ་དམིགས་ཤིང་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ན། ཡན་ལག་ཅན་ཞེས་བྱ་བ་དང་ཆ་ཤས་ཅན་ཞེས་བྱ་བ་མེད་པར་སྨྲ་བར་བྱེད་པ་དང་། གོང་གི་དེ་བཞིན་དུ་ལས་འབའ་ཞིག་ཁོ་ན་ཡོད་ཀྱི། ལས་དེའི་ཆ་གང་དུ་ཡང་མ་གཏོགས་པའི་བྱེད་མཁན་གཞན་མེད་པས་ན་བྱེད་པ་པོ་མེད་པར་སྨྲ་བ་དང་། ཡང་ཉེ་བར་ལེན་པའི་ཆ་དེ་ལས་དོན་གཞན་དུ་ཐ་དད་པར་ལེན་པ་པོ་ཞེས་བྱ་བ་ཞིག་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་ན། ཉེ་བར་ལེན་པ་ཁོ་ན་ཡོད་ཀྱི། ཉེ་བར་ལེན་པ་པོ་མེད་དོ་ཞེས་སྨྲ་བ་དེ་དག་ནི་འཇིག་རྟེན་པའི་ཀུན་རྫོབ་འཐད་ལྡན་དེ་ཉིད་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་སྨྲ་བའི་སྒོ་ནས་འཐད་པ་ཐམས་ཅད་འཇིག་པ་ཡིན་ཏེ། དངོས་སྨྲ་བ་ཁྱོད་ཀྱི་འདོད་པ་དེ་ལྟར་ཡིན་ན་འོ་ན་ཡན་ལག་དང་ཆ་ཤས་དང་ལས་དང་ཉེ་བར་ལེན་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱང་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ་དེ་དག་གང་ལ་བལྟོས་ནས་ཡན་ལག་དང་ཆ་ཤས་ལ་སོགས་པར་འཇོག་པའི་བལྟོས་གཞི་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དོན་དེ་ལ་དགོངས་ནས་འཇུག་པར་ཡང་།འཇིག་རྟེན་ལ་བསྙོན་མེད་དུ་གྲགས་པའི་ཐ་སྙད་ཀྱིས་བཞག་པའི་ཀུན་རྫོབ་པ་བྱ་བ་དང་བྱ་བ་མ་ཡིན་པའི་འདོར་ལེན་གྱི་ཐ་སྙད་ཀྱི་གཞིར་གྱུར་པ་འདི་རྣམས་བཤིག་པའི་སྒོ་ནས་མ་བརླག་ཅིག ། ཅེས་དེ་དག་ལ་ཆེད་དུ་གཉེར་བ་ལྟ་བུས་གསུངས་སོ། །༼ཇ༽གསུམ་པ་དེས་ན་དོན་དམ་པར་ཡན་ལག་དང་ཡན་ལག་ཅན་སོགས་མེད་མཉམ་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་མཉམ་འདོད་པ་བདེན་གཉིས་ལས་མི་ཉམས་པ་༼ ༽རྒྱུ་མཚན་དེས་ན་དོན་དམ་པར་ནི་ཡན་ལག་ཅན་ལ་སོགས་པ་མེད་པ་ལྟར་ཡན་ལག་ལ་སོགས་པ་ཡང་གཏན་ནས་མེད་པ་ཡིན་ལ། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ནི་ཡན་ལག་ལ་སོགས་པ་ཡོད་པ་ལྟར་ཡན་ལག་ཅན་ལ་སོགས་པ་ཡང་ཡོད་པར་སྨྲ་བ་ནི་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་ཚུལ་ལས་མ་ཉམས་པ་དང་འཐད་པ་དང་ལྡན་པར་སྨྲ་བ་ཡིན་ནོ། །

537

ལྷག་མཐོང་ལ་བསླབ་ཚགོང་གི་ས་བཅད་བཞི་པ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ལྟ་བ་མྱུར་དུ་རྙེད་པའི་ཕན་ཡོན་༼ཇ༽ལ་བརྒྱད་ལས་དང་པོ་རང་བཞིན་མེད་པའི་གཏིང་ཕིགས་པའམ་དཔོགས་པར་བཤད་པས་གནད་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་ནི། འཇུག་འགྲེལ་ལས། རྒྱུ་མཚན་གང་གི་ཕྱིར་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་ཀྱིས་བཞག་པའི་ཀུན་རྫོབ་འདི་ནི་ཚུལ་དེ་ལྟར་རིགས་པས་རྣམ་པར་དཔྱད་པའི་སྒོ་ནས་བཙལ་བ་ན་རིགས་པ་དེས་རྙེད་པའི་སྒོ་ནས་ཡོད་པར་མི་འགྱུར་ཞིང་དེ་ལྟར་རིགས་པས་མ་བཏགས་པར་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་དམ་གྲགས་པ་ཙམ་གྱིས་ཡོད་པར་བཞག་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ན། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་འཚོལ་བའི་རྣལ་འབྱོར་པས་ནི་དེ་འདྲའི་རིགས་པས་དཔྱད་པ་དང་མ་དཔྱད་པའི་འཇོག་མཚམས་ཀྱི་རིམ་པ་འདི་ཉིད་ཀྱིས་ཀུན་རྫོབ་འདི་ལ་གནས་ལུགས་ཇི་ལྟར་ཡིན་རིགས་པས་རྣམ་པར་དཔྱོད་པའི་ཚེ་ན་བརྫུན་པའི་སྡོད་ལུགས་ཀྱིས་ཚུགས་མི་ཐུབ་པར་འགྲོ་ཚུལ་ཤེས་ནས་ཤིན་ཏུ་ཆེས་མྱུར་བ་ཁོ་ནར་ཀུན་རྫོབ་དེའི་སྡོད་ལུགས་ཇི་ལྟར་ཡིན་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་གཏིང་དཔོགས་པར་ཏེ་དཔག་ནུས་པའི་སྒོ་ནས་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་འགྱུར་རོ། །ཚུལ་ཇི་ལྟར་གཏིང་དཔག་ནུས་ཞེ་ན། ཤིང་རྟ་རྣམ་པ་བདུན་གྱི་སྒོ་ནས་བཙལ་བ་ན་རྙེད་རྒྱུ་གཏན་ནས་མེད་ན་དེ་ལྟར་རྙེད་རྒྱུ་མེད་པའི་ཤིང་རྟ་གང་ཡིན་པ་དེ་ལ་ནི་ཚུལ་ཇི་ལྟ་བུར། །ན་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་ཡོད་ཅེས་རྣལ་འབྱོར་པས་དེ་འདྲའི་རང་བཞིན་མེད་པར་ངེས་པ་རྙེད་པར་འགྱུར་རོ། །དུས་གང་གི་ཚེ་ངེས་པ་རྙེད་ན་དེ་ཡང་རྣལ་འབྱོར་པ་དེས་རྣམ་པ་བདུན་གྱི་སྒོ་ནས་ཤིང་རྟ་འདིའི་ཡོད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཆ་ཙམ་ཡང་མི་རྙེད། །པ་དེའི་ཚེ་དེ་ལྟར་ངེས་པ་རྙེད་དོ། །དེ་ལྟར་དང་པོ་རྣལ་འབྱོར་པས་ཤིང་རྟ་རྣམ་པ་བདུན་གྱིས་བཙལ་བ་ན་མི་རྙེད་ལ་དེ་ནས་དེ་ལྟར་བཙལ་བ་ན་རྙེད་རྒྱུ་མེད་པའི་ཤིང་རྟ་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་མེད་དོ་སྙམ་དུ་ངེས་པ་རྙེད་པའི་རིམ་པའི་ཐབས་ཀྱི་ཚུལ་དེས་ནི་ཀུན་རྫོབ་མི་འཇིག་པར་མ་ཟད་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཚུལ་བཞིན་དུ་བསྒོམ་པ་ལའང་བདེ་བླག་ཏུ་དཀའ་ཚེགས་མེད་པར་འཇུག་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་པས་ན། །ཐལ་འགྱུར་བའི་སྐབས་འདིར་ཤིང་རྟ་དེའི་གྲུབ་པ་འམ་ཡོད་པའི་ཚུལ་ནི་མ་དཔྱད་མ་བརྟགས་པར་གྲུབ་པ་དེ་བཞིན་དུ་འདོད་པར་བྱ་བ་

538

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

ཁོ་ནའོ། །ཞེས་ཤིང་རྟའི་དཔྱད་པ་རྣམ་པ་བདུན་གྱི་སྒོ་ནས་བྱེད་ལུགས་དེ་འདྲ་བ་དེས་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དམ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པའི་དོན་གྱི་གཏིང་མྱུར་དུ་དཔོགས་པར་གསུངས་པ་ཡིན་པས་དཔྱད་པ་བྱེད་ལུགས་འདི་ནི་གཞན་ལས་ཁྱད་པར་འཕགས་ཤིང་ཤིན་ཏུ་གནད་ཆེ་བར་སྣང་ངོ་། །༼ཇ༽གཉིས་པ་ཁྱབ་པ་འགྲུབ་སླ་ཚུལ་ནི།༼ ༽དེའི་རྒྱུ་མཚན་ཡང་འདི་ལྟར་ཡིན་ཏེ་ཆོས་ཀྱི་ཡིན་ཚུལ་ལ་རྣམ་པར་དཔྱོད་པའི་རྣལ་འབྱོར་པ་དེས་ཡིན་ཚུལ་དཔྱོད་པའི་ཚེ་འདི་སྙམ་དུ་གལ་ཏེ་ཤིང་རྟ་ཞེས་བྱ་བ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཞིག་ཡོད་ན་ནི་ཐེ་ཚོམ་མེད་པར་རང་བཞིན་གཅིག་དང་ཐ་དད་ལ་སོགས་པའི་འཚོལ་ལུགས་རྣམ་པ་བདུན་པོ་དེའི་སྒོ་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་མེད་ཚོལ་བའི་རིགས་པས་ཤིང་རྟ་དེ་ཡན་ལག་གི་སྟེང་ནས་བཙལ་བའི་ཚེ་ན། འཚོལ་ལུགས་བདུན་པོ་དེ་དག་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་ཏུ་ངེས་པར་རྙེད་པར་འགྱུར་དགོས་ན་བདུན་པོ་དེ་དག་གང་དུ་ཡང་རིགས་པ་དེས་གཏན་ནས་མི་རྙེད་དོ། །༼ཇ༽གསུམ་པ་དེ་ལྟར་ཕྱོགས་ཆོས་དང་ཁྱབ་པ་གྲུབ་པས་རང་བཞིན་མེད་པའི་རྣམ་པ་གསལ་བ་དང་རྟོགས་སླ་བ་གཉིས་ཡོད་ཚུལ་ནི་༼ ༽ཚུལ་དེ་ལྟར་བྱས་པ་ཤིང་རྟ་དེ་མ་རྙེད་ཀྱང་མ་དཔྱད་པའི་ཚེ་ཤིང་རྟའི་ཐ་སྙད་བསྙོན་པར་མི་ནུས་པར་རྣལ་འབྱོར་པ་དེ་ལ་སྣང་བའི་ཚེ་ན། རྣལ་འབྱོར་པ་དེས་འདི་སྙམ་དུ་ཤིང་རྟ་ཞེས་བྱ་བ་ད་ལྟ་སྣང་བ་འདི་ནི་མ་རིག་པའི་ལིང་ཐོག་གིས་བློའི་མིག་བསྒྲིབས་ཤིང་ཉམས་པར་བྱས་པ་དག་ཁོ་ནས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་གྱུར་པའི་བློས་བཏགས་པ་ཡིན་གྱི། ཤིང་རྟ་ཁོ་རང་གི་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ནི་གཏན་མ་ཡིན་ནོ་སྙམ་དུ་རྣལ་འབྱོར་པ་དེ་ལ་ངེས་པ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ཞིང་།དེ་ལྟར་ངེས་པ་སྐྱེད་པ་དེའི་སྒོ་ནས་རྣལ་འབྱོར་པ་དེ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་སྒོམ་པ་ལ་བདེ་བླག་ཏུ་ཚེགས་ཆུང་ངུས་འཇུག་པར་འགྱུར་རོ། །གཞུང་དེར་དེས་དེ་ཉིད་ལའང་ཞེས་གསུངས་པའི་འང་གི་སྒྲ་དེས་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཉམས་པར་ཡང་མི་འགྱུར་ལ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལའང་འཇུག་པར་འགྱུར་ཞེས་བྱ་བར་སྟོན་པའོ། །དེ་

539

ལྷག་མཐོང་ལ་བསླབ་ཚལྟར་ན་ཤིང་རྟ་ལ་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་ཡོད་པ་འགོག་པའི་འགོག་ཚུལ་གྱི་མཐའ་གཅོད་ལུགས་ནི་རྣམ་པ་བདུན་དུ་བརྟག་པ་བྱེད་པའི་ཚུལ་འདི་ཉིད་མཐའ་སོ་སོའི་དམིགས་པ་འཛིན་བདེ་བས་རྣམ་པ་གསལ་ཞིང་མཐའ་རྣམས་འགོག་པའི་ཚུལ་གྱིས་རིགས་པའི་ནུས་པ་ཡང་ཁྱད་པར་ཐོན་པས་ཆེས་གསལ་བ་ཡིན་པས་རིགས་པ་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་ཤིང་རྟ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་དེ་ཤིན་ཏུ་རྟོགས་པར་སླ་བ་ཡིན་ནོ། །༼ཇ༽བཞི་པ་རྣམ་པ་བདུན་གྱི་དཔྱད་པས་རྟག་ཆད་དགག་སླ་ཞིང་ཉེ་བར་རང་བཞིན་མེད་པར་བརྟག་པའི་ཁྱད་ཆོས་གསུམ་ཡོད་པར་མདོར་བསྟན་ནི། མདོར་ན་ཤིང་རྟ་ལ་བརྩམས་ནས་སྔར་བཤད་པ་ལྟ་བུའི་རྣམ་གཞག་བྱས་པ་འདི་ལ་ཡོན་ཏན་ཁྱད་པར་བ་གསུམ་ཡོད་དེ། ཆོས་རྣམས་ལ་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་སྒྲོ་འདོགས་པའི་རྟག་ལྟ་དགག་སླ་བའི་ཡོན་ཏན་དང་། རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་ལ་རྟེན་འབྲེལ་མི་འཐད་སྙམ་པའི་ཆད་ལྟ་དགག་སླ་བའི་ཡོན་ཏན་དང་། རྟག་ཆད་ཀྱི་ལྟ་བ་སྤོང་བའི་ཡོན་ཏན་དེ་གཉིས་དཔྱོད་ཚུལ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞིག་བྱས་པས་འགྲུབ་པའི་བྱེད་ལུགས་རྣལ་འབྱོར་པས་ཉེ་བར་བརྟག་པར་བྱ་བའི་རིམ་པའོ། །
༼ཇ༽ལྔ་པ་ཁྱད་པར་གསུམ་གྱི་དང་པོ་རིགས་པ་འཚམ་པའི་ཚུལ་༼ ༽དང་པོ་རྟག་ལྟ་སྤོང་སླ་བའི་ཡོན་ཏན་ནི། རང་བཞིན་གྱིས་གཅིག་ཐ་དད་ཙམ་འགོག་པའི་འགོག་ཚུལ་གཉིས་ཁོ་ནར་བྱས་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་འགོག་ཚུལ་ཤིན་ཏུ་བསྡུས་ན་ནི་རྟོགས་པར་དཀའ་ལ། དགོས་དོན་འགྲུབ་མི་ནུས་པ་ཧ་ཅང་མང་ནས་མཐའ་ཤིན་ཏུ་མང་པོ་འགོག་ཚུལ་དང་སྦྱར་ན་ནི་དཀའ་ཚེགས་སུ་འགྱུར་བས་ཡུན་ཤིན་ཏུ་རིང་པོ་ཐོགས་སོ། །རྣམ་པ་བདུན་གྱི་སྒོ་ནས་དཔྱོད་པ་འདི་ནི་དཔྱད་བྱའི་ཡུལ་དང་དཔྱོད་པ་པོའི་གང་ཟག་ལ་ཤིན་ཏུ་བདེ་ཞིང་འཚམ་པའི་སྒོ་ནས་སླ་བའོ། །༼ཇ༽དྲུག་པ་དེ་གསུམ་གྱི་གཉིས་པ་ཆད་ལྟ་དགག་སླ་ཚུལ་༼ ༽གོང་གི་གཉིས་པ་ཆད་ལྟ་དགག་སླ་བ་ནི། དུས་དང་པོར་

540

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

དགག་བྱ་འགོག་པའི་དུས་ན་དགག་བྱ་དེ་ཉིད་གང་ལ་དགག་པར་བྱ་བའི་གཞི་གཟུགས་དང་སྐྱེ་བ་སོགས་དེ་ཉིད་དགག་བྱར་འགྱུར་བ་ལ་ཁྱད་པར་གང་སྦྱར་ན་གཞི་དེ་དགག་བྱར་འགྱུར་བའི་ཁྱད་པར་དེ་སྦྱར་ཏེ་དགག་པར་བྱ་བའི་གཞི་དེ་ཁྱད་པར་དེ་ལྡན་དུ་བཀག་པས། འགོག་ལུགས་དེའི་སྒོ་ནས་གཞི་དེ་རྣམས་ཀྱི་སྟེང་གི་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་དེ་ཉིད་ཁེགས་ཀྱང་དགག་བྱ་དེའི་གཞི་གཟུགས་སོགས་རྣམས་ཐ་སྙད་དུ་བཞག་ཏུ་རུང་ཞིང་རང་རང་གི་བྱ་བྱེད་ཀྱི་རྟེན་དུ་ཡོད་པ་ལ་རིགས་པ་གང་གིས་ཀྱང་མི་གནོད་པར་རྟོགས་ནུས་པས་ཆད་ལྟ་འགག་པར་ཤིན་ཏུ་སླ་བའོ། །༼ཇ༽བདུན་པ་དཔྱོད་ཚུལ་དེ་ལ་རང་བཞིན་མེད་པ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་དོན་དུ་འཆད་ཚུལ་ནི། གསུམ་པ་དེ་འདྲའི་ཡོན་ཏན་གཉིས་གང་གིས་འགྲུབ་པའི་རྣལ་འབྱོར་པས་ཇི་ལྟར་བྱ་བའི་རིམ་པ་ནི།དེ་ཁོ་ན་ཉིད་འཚོལ་པའི་རྣལ་འབྱོར་པས་ཐོག་མར་ཁྱབ་བྱ་ཁྱབ་བྱེད་གཉིས་ཀྱི་འབྲེལ་པ་གཞན་དུ་མི་འཁྲུལ་པར་ངེས་པར་བྱ་སྟེ་འདི་ལྟར་ཁྱབ་བྱ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དེ་ཉིད་ཡིན་ན་ཁྱབ་བྱེད་རང་བཞིན་གྱིས་གཅིག་ཐ་དད་ལ་སོགས་པའི་མཐའ་རྣམ་པ་བདུན་པོ་གང་རུང་ཁོ་ན་མ་གཏོགས་གཞན་དུ་འགྲོ་བ་མེད་པས་ན་དེ་བདུན་པོ་གང་རུང་ལས་མི་འདའ་བའི་ངེས་པ་གཏིང་ཚུགས་པར་དྲང་བར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་ཁྱབ་བྱ་ཁྱབ་བྱེད་དེ་གཉིས་ཀྱི་འབྲེལ་པ་མི་འཁྲུལ་བ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ལ། རང་བཞིན་གྱིས་གཅིག་ཐ་དད་སོགས་བདུན་པོ་གང་རུང་གིས་ཁྱབ་པར་ངེས་པ་དྲངས་ནས་དེ་ནས་མཐའ་བདུན་པོ་དེ་དག་རེ་རེ་ལ་རིགས་པའི་གནོད་བྱེད་བསྟན་པའི་ཚེ་ན། མཐའ་བདུན་པོ་དེ་དག་གང་ལ་ཁས་བླངས་ན་ཡང་རིགས་པའི་གནོད་པ་འབབ་པར་ངེས་པ་རྙེད་པའི་སྒོ་ནས་མཐོང་བ་ན། ཁྱབ་བྱེད་མཐའ་བདུན་པོ་གང་རུང་དེ་ཁེགས་པ་ཡིན་ལ་ཁྱབ་བྱེད་དེ་ཁེགས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཁྱབ་བྱ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དེ་ཡང་ཁེགས་པ་ཡིན་པས་ན་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཁེགས་པ་ལ་ངེས་པ་རྙེད་པ་དེ་ཐོག་མར་བྱས་ནས་དེ་ནས་ཡང་ནས་ཡང་དུ་དེ་ལྟར་དཔྱད་ཅིང་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པའི་དོན་དེ་ཉིད་ལ་ངེས་པ་ཇེ་ཆེར་འགྲོ་བའི་རྒྱུ་

541

ལྷག་མཐོང་ལ་བསླབ་ཚམཚན་གྱི་ཤུགས་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར།ཐག་ཆོད་ཀྱི་ངེས་པ་མང་དུ་“དྲངས་1བར་བྱའོ། །དེ་ནས་ངེས་པ་དེའི་ཤུགས་བསྟན་པར་བྱས་པ་དེའི་རྗེས་སུ་ཤིང་རྟ་ཇི་ལྟར་སྣང་བ་ལ་བལྟས་པས་གང་སྣང་བ་དེ་ལྟར་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་མེད་ཀྱང་ཚུར་སྣང་བ་ཙམ་ཞིག་ལ་ཤིང་རྟའི་ཐ་སྙད་འཇོག་དགོས་པ་ལ་བསྙོན་མི་ནུས་པར་ངེས་པ་རྙེད་ཅིང་མཐོང་བར་འགྱུར་ལ་དེ་ལྟར་ངེས་ཤིང་མཐོང་བ་ན། འདི་སྙམ་དུ་ཨེ་མའོ་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པ་འཁྲུལ་པ་སྣ་ཚོགས་སུ་སྣང་བར་བྱེད་ནུས་པའི་སྒོ་ནས་སྒྱུ་མ་མཁན་དང་འདྲ་བ་འདི་ཉིད་གྱིས་བྱས་པའི་ཤིང་རྟ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་འགྱུར་སྣ་ཚོགས་སུ་སྣང་བའི་སྒོ་ནས་སྒྱུ་མ་དང་འདྲ་བའི་ཆོས་འདི་ནི་ཤིན་ཏུ་ཡང་ཡ་མཚན་ཆེ་ཏེ། དེ་ལྟར་ཡ་མཚན་ཆེ་བའི་ཚུལ་ནི་འདི་ལྟར་སྣ་ཚོགས་པའི་བརྫུན་པའི་རང་བཞིན་འདི་འདྲ་བ་སྣང་བ་ཡིན་པ་ལ་ཡང་ནི་རང་རང་གི་རྒྱུ་དང་རྐྱེན་ལས་ཅུང་ཟད་ཀྱང་འབྱུང་བའི་གོ་རིམ་མ་“འཆེལ་2ཞིང་མ་ནོར་བར་ནི་འབྱུང་ལ།དེ་ལྟར་འབྱུང་ཚུལ་ངེས་པ་ཅན་དེ་ལ་བལྟས་ན་ངེས་པར་བདེན་པ་མི་བསླུ་བ་ཞིག་ཡིན་དགོས་རྒྱུ་ལ་ཁོའི་རང་བཞིན་ལ་རིགས་པས་བལྟས་པའི་ཚེ་ན་ནི་ཚུར་སྣང་བ་དེ་ཙམ་ལས་རང་རང་གི་ངོ་བོ་དེ་གའི་སྟེང་ནས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་ཡང་ནི་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པར་ངེས་པའི་ཕྱིར་ན་འདི་ལས་ངོ་མཚར་བ་ཅི་ཞིག་ཡོད་སྙམ་དུ་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་དོན་རང་བཞིན་གྱིས་མ་སྐྱེས་པའི་སྟེང་ནས་ཤར་བ་ལ་ངེས་པ་བདེ་བླག་ཏུ་རྙེད་པར་འགྱུར་བས་ན་རྣལ་འབྱོར་པ་མཐའ་གཉིས་སྤངས་པའི་དོན་ལ་ཤིན་ཏུ་འཇུག་བདེ་བའི་ཕྱིར་རོ། །༼ཇ༽བརྒྱད་པ་དེས་ངོ་མཚར་བ་བསྐྱེད་ཚུལ་ནི།

༼ ༽ཚུལ་འདི་ནི་བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ་ལས་ཀྱང་གསུངས་ཏེ།འདི་ལྟར་བུམ་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་རང་གི་འདོགས་པའི་རྒྱུ་དེ་གདགས་གཞི་དེ་ལས་གཞི་དེ་ཉིད་ཀྱིས་སྟེང་དང་གཞི་དེ་ཉིད་ལས་ངོ་བོ་གཞན་དུ་དཔྱོད་ཚུལ་རང་བཞིན་གྱིས་གཅིག་ཐ་དད་རྟེན་བརྟེན་པ་དང་ལྡན་པ་སྟེ་རྣམ་པ་ 1 ལམ་རིམ་དུ། དྲང་
2 ལམ་རིམ་དང་མཆན་བཞི་དེབ་ཏུ། འཆོལ

542

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

ལྔར་དཔྱད་པ་ན་དཔྱོད་པའི་རིགས་པ་དེས་རྙེད་རྒྱུ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་མོད། ཀྱི་རྙེད་རྒྱུ་མེད་པ་དེ་ལྟ་ཡིན་ནའང་རང་རང་གི་འདོགས་པའི་རྒྱུའམ་གཞི་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་ཙམ་གྱི་བུམ་པ་ལ་སོགས་པས་ཀྱང་སྦྲང་རྩི་འཛིན་པ་དང་ཆུ་འཛིན་པ་དང་འོ་མ་འཛིན་པ་དང་སྦྲང་རྩི་འཆུ་བ་དང་ཆུ་འཆུ་བ་ལ་སོགས་པའི་བྱ་བ་ལ་ལས་སུ་རུང་བར་འགྱུར་བ་འདི་འདྲ་བ་ནི་ཅི་ངོ་མི་མཚར་བ་ཞིག་གམ། སྟེ་ཤིན་ཏུ་ངོ་མཚར་བ་ཞིག་གོ། ཞེས་དང་། དངོས་པོ་གང་ཞིག་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་ཡང་ཡིན་ལ་བྱ་བ་བྱེད་ནུས་སུ་དམིགས་པ་ཡང་ཡིན་པ་དེ་འདྲའི་དངོས་པོ་དེ་ནི་མགལ་མེའི་འཁོར་ལོ་ནི་མཚན་མོ་དབྱུག་གུའི་རྩེ་མོར་མེ་སྦར་ཏེ་ནམ་མཁའ་ལ་བསྐོར་བ་ན་སྒོར་མོར་འཁོར་བ་ལ་བལྟས་པའི་ཚེ་མེ་དམར་པོའི་དབྱིབས་ཨ་ལོང་གྱ་གྱུར་འཁོར་བ་ལྟར་སྣང་བ་ལྟ་བུ་ལ་ཟེར་བས། མགལ་མེའི་འཁོར་ལོ་དེ་ཉིད་ཨ་ལོང་འཁོར་བ་ལྟ་བུར་ཁོར་ཡུག་བར་མ་ཆད་དུ་འབྲེལ་ཞིང་འཁོར་བར་སྣང་ཡང་དབྱུག་པའི་རྩེ་མོའི་ཁྱོན་གྱི་མེ་དེ་ཙམ་ལས་མེད་པས་ན། མགལ་མེའི་འཁོར་ལོ་དེ་ནི། ཁོར་ཡུག་ཀུན་ཏུ་མེ་བར་མ་

ཆད་པར་འབྲེལ་བས་སྟོང་པ་ལྟར་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །
གོང་གི་ས་བཅད་གཉིས་པ་ཤིང་རྟའི་དཔེ་དེ་དོན་ལ་སྦྱར་བ་ལ་དོན་ཚན་གཉིས་ཡོད་དེ།རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པའི་ཚུལ་དོན་ལ་སྦྱར་བ་དང་། མིང་གི་ཁྱད་པར་གྱི་སྒོ་ནས་གྲུབ་ཚུལ་དོན་ལ་སྦྱར་བའོ། །དང་པོ་རང་བཞིན་མེད་ཚུལ་དོན་ལ་སྦྱར་བ་ལ་ཡང་དོན་ཚན་བཞི་སྟེ།བདག་ཕུང་པོ་དང་རང་བཞིན་གྱིས་གཅིག་པའི་ཕྱོགས་དགག་པ་དང་། བདག་ཕུང་པོ་དང་རང་བཞིན་གྱིས་ཐ་དད་པའི་ཕྱོགས་དགག་པ་དང་། བཀག་པ་དེས་ཕྱོགས་ལྷག་མ་གཞན་རྣམས་ཀྱང་ཁེགས་པར་འགྱུར་བ་དང་།ཁེགས་པ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་གང་ཟག་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུར་འཆར་བའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་༼ཇ༽ལ་བཏགས་ཟུར་བདུན་གྱིས་དང་པོ་ཕན་ཚུན་སྤངས་

543

ལྷག་མཐོང་ལ་བསླབ་ཚའགལ་གྱི་དངོས་འགལ་སྤྱིར་བསྟན་པ་དང་། གཅིག་ཏུ་གྲུབ་པ་ལ་གནོད་བྱེད་དྲུག་གིས་དགག་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ་བཞི་ལས། དང་པོ་ཟླ་བཅས་ཟླ་མེད་དངོས་སུ་འགལ་བ་ནི།༼ ༽བདག་ཕུང་པོ་དང་རང་བཞིན་གྱིས་

གཅིག་པའི་ཕྱོགས་དགག་པ་ནི། སྤྱིར་ཆོས་དེ་ཟླ་བཅས་སུ་ཚུར་བློས་ཡོངས་སུ་བཅད་པ་ན་ཟླ་མེད་ཡིན་པ་ཕར་རྣམ་པར་གཅོད་ལ། ཡང་ཚུར་ཟླ་མེད་དུ་ཡོངས་སུ་བཅད་ན་ཡང་ཕར་ཟླ་བཅས་ཡིན་པ་རྣམ་པར་གཅོད་པར་འཇིག་རྟེན་ན་ཐ་སྙད་དུ་གྲགས་ཤིང་མཐོང་ངོ་། །སྐབས་འདིའི་ཟླ་བཅས་ནི་ཟླ་བོ་དང་བཅས་པའམ་ཡ་བོ་དང་བཅས་པ་སྟེ་ཆ་བཅས་དོན་འདྲ་ལ་དེས་ཟླ་མེད་ཀྱང་གོ་བར་ནུས་སོ། །༼ཇ༽གཉིས་པ་དེས་གཅིག་དང་དུ་མ་ཡང་དངོས་འགལ་དུ་འགྲུབ་པ་༼ ༽རྣམ་བཅད་ཡོངས་

གཅོད་དུ་བྱེད་ཚུལ་དེས་ནི་སྤྱིར་གཅིག་དང་ཐ་དད་དམ། གཅིག་དང་དུ་མ་གཉིས་ལ་ཕུང་སུམས་ཡོད་པ་འགོག་ཅིང་སེལ་བ་ཡིན་ཏེ། དེའི་རྒྱུ་མཚན་ནི་ཟླ་བཅས་དང་ཟླ་མེད་ནི་ཟླ་མེད་གཅིག་དང་ཟླ་བཅས་དུ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །༼ཇ༽གསུམ་པ་སྤྱིར་གཅིག་དང་དུ་མར་ཁ་ཚོན་ཆོད་པས་རང་བཞིན་གྱིས་གཅིག་ཐ་དད་ལའང་ཁ་ཚོན་ཆོད་ཚུལ་སྤྱིར་ཡོད་པ་ཞིག་ལ་གཅིག་དང་གཅིག་མིན་པ་གཉིས་སུ་ངེས་པས་དེ་གཉིས་གང་རུང་དུ་ཁ་ཚོན་ཆོད་པ་ན་བྱེ་བྲག་ཏུ་རང་གི་ངོ་བོས་ཡོད་པ་ལ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་གཅིག་དང་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་ཐ་དད་གང་རུང་ལས་མི་འདའ་བ་ལ་ཡང་ཁ་ཚོན་ཆོད་པར་འགྱུར་རོ། །༼ཇ༽བཞི་པ་དེས་ན་གང་ཟག་ལའང་རང་བཞིན་ཡོད་ན་གཅིག་ཐ་དད་ལས་མི་འདའ་བ་ནི།

༼ ༽ཚུལ་དེ་ལྟར་གཅིག་དང་དུ་མ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་བཅད་ཡོངས་གཅོད་
ཀྱི་སྒོ་ནས་ཕུང་གསུམ་བསལ་བའི་དངོས་འགལ་གྱི་དོན་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་ཁོང་དུ་ཆུད་པ་ན་དེ་ནས་བདག་གམ་གང་ཟག་ལ་ཡང་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་ཡོད་ན་རང་གི་ཕུང་པོ་དང་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་གཅིག་དང་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་ཐ་དད་དུ་གྲུབ་པ་གང་རུང་ལས་མི་འདའ་བས་ན།ཅི་བདག་འདི་རང་ཕུང་པོ་དང་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་གཅིག་

544

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

ཡིན་ནམ། ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་ཐ་དད་ཡིན་སྙམ་དུ་མཐའ་འདི་གཉིས་སུ་དཔྱད་པར་བྱའོ། །༼ཇ༽གཉིས་པ་གནོད་བྱེད་དྲུག་གིས་བདག་ཕུང་རང་བཞིན་གཅིག་པ་འགོག་པ་ལ་ཉེར་གཅིག་ལས། དང་པོ་དེ་ལ་རྣལ་འབྱོར་པས་གནོད་བྱེད་གང་ཡོད་ཀྱི་དགག་པར་བཤད་པ་ནི།༼ ༽མཐའ་གཉིས་སུ་དཔྱད་པ་དེ་ལ་ཐོག་མར་བདག་དང་ཕུང་པོ་གཉིས་རང་བཞིན་གྱིས་གཅིག་ཏུ་གྲུབ་ན་གནོད་པ་ཅི་ཞིག་ཡོད་སྙམ་དུ། རྣལ་འབྱོར་པས་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་གཅིག་པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་མཐའ་འདི་ལ་གནོད་བྱེད་གང་དག་ཡོད་པ་དེ་དག་ཅི་ནས་བཙལ་བར་བྱའོ། །༼ཇ༽རྟེན་འབྲེལ་དང་མོ་གཤམ་བུ་ལྟར་སོགས་ཀྱི་དགག་པ་ལྔ་བཤད་པ་སོགས་ཀྱིས་ཀྱང་དགག་པར་བསྟན་ནོ། །༼ ༽གཅིག་ཏུ་གྲུབ་པའི་ཕྱོགས་འདི་ལ་སློབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་ཀྱིས་གནོད་བྱེད་གསུམ་གསུངས་ཏེ། བདག་ཏུ་སྨྲ་བ་དོན་མེད་པ་དང་བདག་མང་པོར་འགྱུར་བ་དང་སྐྱེ་འཇིག་ཅན་དུ་འགྱུར་བའོ། །༼ཇ༽གཉིས་པ་བདག་ཕུང་གཅིག་ན་བདག་ཁས་བླངས་དོན་མེད་པ་ནི། དེ་ལ་དང་པོ་བདག་ཏུ་སྨྲ་བ་དོན་མེད་པའི་གནོད་བྱེད་ནི་བདག་དང་ཕུང་པོ་གཉིས་རང་བཞིན་གྱིས་གཅིག་ཏུ་འདོད་ན་ནི་བདག་ཁས་བླངས་པའི་དགོས་པའི་དོན་གང་ཡང་མེད་དེ། ཕུང་པོ་དང་གཅིག་པས་དོན་ཕུང་པོའི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཙམ་དུ་བདག་ཅེས་བཏགས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན། ཟླ་བ་ཞེས་པ་དང་རི་བོང་ཅན་ཞེས་པ་གཉིས་ཀ་ཟླ་བའི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཙམ་ཡིན་པ་བཞིན་ནོ། །དོན་འདི་ནི་རྩ་ཤེར་ཡང་གསུངས་ཏེ། རྩ་ཤེའི་རབ་བྱེད་ཉེར་བདུན་པ་ལས། གལ་ཏེ་ཉེ་བར་ལེན་པའི་ཕུང་པོ་ལ་མ་གཏོགས་པའི། །ཕུང་པོ་དེ་ལས་གཞན་དུ་ཉེ་བར་ལེན་པ་པོའི་བདག་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་དེ་སྐད་དུ་རང་གིས་བྱས་པའི་ཚེ། །ཁོ་ན་རེ་དེ་ལྟར་ན་འོ་ན་ཉེ་བར་ལེན་པའི་ཕུང་པོ་དེ་ཉིད་ཉེ་བར་ལེན་པ་པོའི་བདག་ཏུ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། །མི་རིགས་ཏེ་འོ་ན་ཁྱོད་ཀྱི་ལུགས་སུ་ཉེ་བར་ལེན་པ་པོའི་བདག་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་དོ་ཞེས་ཁས་བླངས་པ་དེ་དོན་མེད་

545

ལྷག་མཐོང་ལ་བསླབ་ཚཔ་ཡིན། ཏེ་བདག་དེ་ཕུང་པོའི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཙམ་དུ་ཟད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་སོ། །
༼ཇ༽གསུམ་པ་དེ་གཉིས་གཅིག་ན་བདག་དུ་མར་ཐལ་བ་ནི།༼ ༽སྐྱོན་གཉིས་པ་བདག་མང་པོར་འགྱུར་བ་ནི། བདག་དེ་ཕུང་པོ་རྣམས་དང་རང་བཞིན་གྱིས་གཅིག་ཏུ་གྲུབ་ན་གང་ཟག་གཅིག་ལ་ཡང་ཕུང་པོ་དུ་མ་ཡོད་པ་བཞིན་དུ་གང་ཟག་དེའི་བདག་ཀྱང་མང་པོ། ཡོད་པར་འགྱུར་ལ། ཡང་གང་ཟག་གཅིག་ལ་བདག་གཅིག་ལས་མེད་པ་བཞིན་དུ་གང་ཟག་དེའི་ཕུང་པོ་རྣམས་ཀྱང་གཅིག་ཉིད་ཏུ་འགྱུར་བའི་སྐྱོན་ཡོད་དེ། དེ་ཉིད་འཇུག་པ་ལས་ཀྱང་། གལ་ཏེ་ཕུང་པོ་དེ་བདག་དང་རང་བཞིན་གྱིས་གཅིག་ཡིན་ན་དེ་ལྟར་གཅིག་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར་ཕུང་པོ་དེ། །མང་པོ་ཡིན་བས་བདག་དེ་དག་ཀྱང་ཕུང་པོའི་གྲངས་བཞིན་དུ་མང་པོར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །༼ཇ༽བཞི་པ་དེ་ལྟར་ན་བདག་སྐྱེ་འཇིག་བྱེད་པར་ཐལ་བའི་ཁུངས་ནི་༼ ༽སྐྱོན་གསུམ་པ་བདག་ཕུང་པོ་བཞིན་དུ་སྐྱེ་འཇིག་ཅན་དུ་འགྱུར་བ་ནི། རྩ་ཤེའི་རབ་བྱེད་བཅོ་བརྒྱད་པ་ལས། གལ་ཏེ་ཕུང་པོ་དེ་བདག་དང་རང་བཞིན་གྱིས་གཅིག་ཡིན་ན་ནི། །ཕུང་པོ་སྐད་ཅིག་སྐད་ཅིག་ལ་སྐྱེ་འཇིག་བྱེད་པ་བཞིན་དུ་བདག་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དེ་ཡང་སྐད་ཅིག་སྔ་ཕྱིར་སྐྱེ་བ་དང་འཇིག་པ་ཅན་དུ་འགྱུར་བས།དེ་ནི་ཤིན་ཏུ་མི་རིགས་ཏེ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ལ་སྐད་ཅིག་སྔ་ཕྱིར་སྐྱེ་འཇིག་བྱེད་ན་སྐད་ཅིག་སྔ་ཕྱི་མ་འབྲེལ་བས་རྟག་ཆད་དུ་འགྱུར་བ་དང་སྐྱེ་བ་དྲན་པ་སོགས་མི་འཐད་པས་སོ། །ཞེས་དང་། རབ་བྱེད་ཉེར་བདུན་པ་ལས། ཉེ་བར་ལེན་པ་ཕུང་པོ་ཉིད་བདག་དང་རང་བཞིན་གྱིས་གཅིག་མ་ཡིན། །ཏེ་གལ་ཏེ་ཡིན་ན་བདག་དེ་ཕུང་པོ་སྐད་ཅིག་སྔ་ཕྱིར་འབྱུང་བ་དང་འཇིག་པ་བཞིན་དུ་བདག་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དེ་ཡང་སྐད་ཅིག་སྔ་ཕྱིར་འབྱུང་བ་དང་འཇིག་པར་འགྱུར་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་གོང་གི་སྐྱོན་དུ་ཐལ་པར་འགྱུར་བས་མི་རིགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཉེ་བར་ལེན་པ་ནི་སྐབས་འདིར་ཕུང་པོ་ལ་གོ་བར་བྱའོ། །

546

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

༼ཇ༽ལྔ་པ་དེ་ལ་སྐྱོན་གསུམ་མདོར་བསྟན་པ་ནི་༼ ༽འདིར་ཁོ་ན་རེ་དེ་ལྟར་ཕུང་པོ་སྐད་ཅིག་གིས་སྐྱེ་འཇིག་བྱེད་པ་བཞིན་དུ་བདག་སྐད་ཅིག་གིས་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་སྐྱེ་བ་དང་འཇིག་པ་ཅན་དུ་འགྱུར་བ་དེ་འདོད་ན་དེ་ལ་སྐྱོན་ཅི་ཡོད་སྙམ་ན། དེ་ལྟར་འདོད་པ་འདི་ལ་འཇུག་པ་རྩ་འགྲེལ་དུ་སྐྱོན་གསུམ་གསུངས་ཏེ། སྐྱེ་བ་དྲན་པ་མི་འཐད་པ་དང་། ལས་བྱས་པ་ཆུད་ཟོས་པ་དང་། ལས་མ་བྱས་པ་དང་ཕྲད་པའི་སྐྱོན་ནོ། །༼ཇ༽དྲུག་པ་དེ་ལྟར་ན་སྐྱེ་བ་དྲན་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ་བ་ནི་

༼ ༽དང་པོ་སྐྱེ་བ་དྲན་པ་མི་འཐད་པ་ནི། ཕུང་པོ་དང་རང་བཞིན་གྱིས་གཅིག་ཡིན་པར་ཁས་བླངས་
པའི་སྐབས་འདིར་བདག་སྐད་ཅིག་གིས་སྐྱེ་བ་དང་འཇིག་ན་བདག་དེ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་སྐྱེ་འཇིག་བྱེད་པ་ཡིན་པས་ན་བདག་སྐད་ཅིག་སྔ་ཕྱི་རྣམས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་སོ་སོ་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་སོ་སོར་སོང་བ་དེ་ལྟ་ཡིན་ན་འོ་ན་སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་དེའི་ཚེ་དེའི་དུས་ན་ང་རྒྱལ་པོ་ང་ལས་ནུ་ཞེས་བྱ་བར་གྱུར་ཏོ། །ཞེས་མི་གསུང་བར་འགྱུར་ཏེ། རྒྱལ་པོ་ང་ལས་ནུའི་བདག་དང་སྟོན་པའི་བདག་གཉིས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་སོ་སོ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།དེ་འདྲའི་སོ་སོ་བ་ཡིན་པའི་དཔེ་ནི་དཔེར་ན། ལྷས་བྱིན་གྱིས་ཁོ་རང་གི་སྐྱེ་བ་དྲན་པ་ན་ང་མཆོད་སྦྱིན་དུ་གྱུར་ཏོ་སྙམ་དུ་མི་དྲན་པ་བཞིན་ནོ། །༼ཇ༽བདུན་པ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་ན་དེ་ལྟར་ཡིན་གྱི་སྔ་ཕྱི་ཐ་དད་པ་ཙམ་དང་མགོ་སྙོམས་མིན་ཚུལ་ནི།༼ ༽གོང་གི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པར་དེ་འདྲའི་བདག་སྔ་ཕྱི་དེ་གཉིས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གཞན་དུ་གྲུབ་པ་ཡིན་ཀྱང་སྔར་མྱོང་བའི་དོན་དེ་ཕྱི་མས་དྲན་པ་མི་འགལ་ན་འོ་ན་དེ་མི་འགལ་ལ་ལྷས་བྱིན་གྱིས་མྱོང་བ་དེ་ལྷ་སྦྱིན་དང་ངོ་བོ་མི་འདྲ་བ་མཆོད་སྦྱིན་གྱིས་དྲན་པ་མི་སྲིད་པ་ཡིན་པའི་སྒོ་ནས་ཐ་དད་དུ་བཞག་པ་དེ་ལ་དེ་ལྟར་དྲན་པ་དང་མི་དྲན་པའི་ཁྱད་པར་མི་འདྲ་བ་འབྱུང་བའི་རྒྱུ་མཚན་དེ་གསལ་བར་བསྟན་དགོས་ན་དེ་འདྲའི་རྒྱུ་མཚན་དེ་ཡང་གཏན་ནས་མེད་པར་ངེས་པ་རྙེད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་འགོག་པའི་རིགས་པ་འདི་ནི་ས་མྱུག་གཉིས་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་

547

ལྷག་མཐོང་ལ་བསླབ་ཚཀྱིས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་དུ་ཡང་འདོད་ལ།དེ་གཉིས་རྒྱུ་འབྲས་སུ་ཡང་རྟོག་གེ་པ་གཞན་དག་འདོད་པ་ལ་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་ཅན་དེ་འདྲ་བ་གཉིས་ལ་རྒྱུ་འབྲས་སུ་བཞག་ཏུ་རུང་ན་འོ་ན་གསལ་བའི་མེ་ལྕེ་ལས་ཀྱང་མུན་པ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ཞེས་འཕེན་པའི་གཞན་སྐྱེ་འགོག་པའི་རིགས་པ་དང་འདྲ་སྟེ། སྤྱིར་ཐ་དད་པ་ཙམ་ཞིག་ཏུ་འདོད་པ་ལ་ནི། དེ་ལྟར་མགོ་སྙོམས་ཀྱི་རིགས་པས་འགོག་པར་བྱེད་པ་མིན་ནོ། །
༼ཇ༽བརྒྱད་པ་སྐྱེ་བ་དྲན་པའི་མདོ་ལས་རྒྱུད་ཐ་དད་འགོག་ཀྱང་གཅིག་པར་མི་འཐད་ཚུལ་ནི།༼ ༽གཞན་དག་ན་རེ་འོ་ན་སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་དང་རྒྱལ་པོ་ང་ལས་ནུ་གཉིས་པོ་དེ་དེའི་ཚེ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་མདོ་དེས་གཅིག་ཏུ་སྟོན་ནམ་སྙམ་ན།དེ་ལ་ལན་ནི་བཀའ་འདིས་ནི་རྒྱུད་དེ་གཉིས་གཞན་ཡིན་པ་འགོག་པ་ཡིན་གྱི། དེ་གཉིས་གཅིག་ཡིན་པ་ཙམ་ཞིག་ཏུ་སྟོན་པ་མིན་ནོ། །རྒྱུ་མཚན་དེས་ན་མདོ་དེ་ལས། དེའི་ཚེ་ན་གང་ཟག་ཆེ་གེ་མོ་སྟེ་འདི་ཞེས་བྱ་བ་བྱུང་བ་དེ་ད་ལྟ་གང་ཟག་གཞན་ཞིག་ཡིན་སྙམ་ན་དེ་གཞན་ཞིག་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་མི་བལྟ་སྟེ། ཞེས་དེ་འདྲའི་སྔ་ཕྱི་རྒྱུད་གཞན་ཡིན་པ་འགོག་པར་གསུངས་པ་ཡིན་པར་སློབ་དཔོན་ཟླ་བའི་ཞབས་བཞེད་པ་ཡིན་ནོ། །༼ཇ༽དགུ་པ་ཁ་ཅིག་སངས་རྒྱས་དང་སེམས་ཅན་གཅིག་ཏུ་འདོད་པ་མཐར་ལྟ་ཡིན་ཚུལ་ནི། དེ་ལྟར་གསུངས་པའི་མདོའི་དོན་ལ་འཁྲུལ་པ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་རང་ཉིད་དང་སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་སྔོན་རབས་གསུངས་པའི་གང་ཟག་དེ་རྣམས་ཀྱི་སྔོན་གྱི་སྐྱེ་བའི་སེམས་ཅན་དེ་རྣམས་དང་ད་ལྟ་བའི་སངས་རྒྱས་དང་གང་ཟག་དེ་རྣམས་གཅིག་ཡིན་ཏེ། མདོ་ལས་ང་ནི་སྔོན་གྱི་ཚེ་འདིར་གྱུར་ཅེས་གང་ཟག་སྔ་ཕྱི་དེ་གཉིས་གཅིག་ཏུ་གསུངས་ལ། གཅིག་ཡིན་རྒྱུའི་གང་ཟག་དེ་ཡང་འདུས་བྱས་ཡིན་ན་ནི་སྐད་ཅིག་གིས་འཇིག་པས་ཞིག་ན་སྔ་མ་ཕྱི་མར་མི་འགྱུར་བས་གང་ཟག་སྔ་ཕྱི་དེ་དག་གཅིག་ཏུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་སྐྱེ་བ་སྔ་ཕྱིའི་དེ་འདྲའི་གང་ཟག་དེ་

548

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

གཉིས་ཀ་རྟག་པའོ་ཞེས་སྨྲ་བ་འདི་འདྲ་བ་ནི།སྟོན་པས་སྔོན་གྱི་མཐའ་ལ་བརྟེན་པའི་ལྟ་བ་ངན་པ་བཞི་བཀའ་སྩལ་པའི་ནང་གི་དང་པོ་བདག་དང་འཇིག་རྟེན་རྟག་པར་ལྟ་བ་དེ་ཡིན་ལ།༼ཇ༽བཅུ་པ་དེ་ལ་གནོད་བྱེད་ནི་འགྲོ་བ་གཅིག་ཀྱང་འགྲོ་བ་དྲུག་དུ་ཐལ་བར་བསྟན་པ་དེ་འགོག་པ་ཡང་མགོན་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱིས་རབ་བྱེད་ཉེར་བདུན་པ་ལས། བདག་གི་སྔར་འདས་པའི་སྐྱེ་རབས་ཀྱི་དུས་ན་བྱུང་བར་གྱུར་ཏོ་ཅེས། །བྱ་བ་དེ་ནི་མི་འཐད་དོ། །རྒྱུ་མཚན་ནི་བདག་ལ་དམིགས་ནས་སྔོན་གྱི་ཚེ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་འབྱུང་བར་འཛིན་པ་ཡིན་པས་དེ་འདྲའི་བློའི་འཛིན་སྟངས་དེ་འཐད་ན་བདག་དེ་རྟག་པར་འགྱུར་བས་སྔོན་གྱི་ཚེ་རབས་རྣམས་སུ་གང་བྱུང་བ། །འི་བདག་དེ་ཉིད་ཚེ་འདིའི་བདག་དང་གཅིག་ཡིན་དགོས་པ་ལས། །དེ་འདྲའི་བདག་དེ་ཉིད་ཚེ་འདིར་བྱུང་བའི་བདག་འདི་ནི་མ་ཡིན་པས་རིགས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ།གོང་དུ་ཁྱེད་ཀྱི་འདོད་པའི་བདག་དེ་འདྲ་རྟག་པ་དེ་ལྟ་ཡིན་ན་འོ་ན་འགྲོ་བ་གཅིག་ཉིད་ཀྱང་འགྲོ་བ་ལྷ་མི་སོགས་དྲུག་ཀ་ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ།སྔར་སྐྱེ་བ་སྔ་མ་གསུངས་པའི་གང་ཟག་དེ་རྣམས་ཀྱིས་རེ་རེ་རིགས་དྲུག་ཏུ་རིམ་པ་བཞིན་དུ་ལུས་བླངས་པས་ནི་དེ་འདྲའི་འགྲོ་བ་དྲུག་ཀའི་སྐྱེ་བ་སྔ་ཕྱི་ཐམས་ཅད་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་།དེར་མ་ཟད་སྐྱེ་བ་སྔ་ཕྱིའི་གང་ཟག་དེ་རྣམས་ཀྱང་རྟག་པའི་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །
༼ཇ༽བཅུ་གཅིག་པ་རྟག་པར་ཐལ་བ་ནི། དེ་བཞིན་དུ་སྐྱེ་བ་སྔ་ཕྱིའི་བདག་སྔ་ཕྱི་བ་དེ་དག་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་སོ་སོ་བར་འདོད་པ་ལ་ཡང་རྩ་ཤེ་ལས་དགག་པ་གསུངས་ཏེ།གསུངས་ཚུལ་འདི་ཡང་སྤྱིར་སྐྱེ་བ་སྔ་ཕྱིའི་བདག་གཅིག་པ་དང་སོ་སོ་བར་ཁས་བླངས་པའི་སྐྱོན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་བ་བདག་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་ཡོད་པར་ཁས་བླངས་པ་འདི་ལ་ཐུག་པ་ནི་འདི་ལྟར་

བདག་ལ་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་ཡོད་ན་སྐྱེ་བ་སྔ་ཕྱིའི་བདག་སྔ་ཕྱི་དེ་རྣམས་ཡང་ན་ནི་རང་གི་ངོ་བོས་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་ལ།དེ་འདྲའི་གཅིག་ཏུ་སོང་བ་དེའི་ཚེ་སྐྱེ་འཇིག་མེད་པས་

549

ལྷག་མཐོང་ལ་བསླབ་ཚརྟག་པར་འགྱུར་རོ། །༼ཇ༽བཅུ་གཉིས་པ་དེ་ལྟར་ན་ཆད་པར་ཐལ་བ་ནི། ཡང་ན་ནི་རང་གི་ངོ་བོས་ཐ་དད་དུ་འགྱུར་ལ།དེ་འདྲའི་ཐ་དད་དུ་སོང་བ་དེའི་ཚེ་བདག་སྔ་མ་ཞིག་པའི་ཕྱི་མའི་ཚེ་བདག་སྔ་མ་རྒྱུན་ཆད་པར་འགྱུར་ཞིང་དེ་ལྟ་ན་ཆད་ལྟ་བར་འགྱུར་བས་དོན་ལ་དཔྱོད་པའི་མཁས་པས་ནི་བདག་ལ་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་ཁས་བླང་པར་མི་བྱའོ། །༼ཇ༽བཅུ་གསུམ་པ་དེ་ལྟར་ན་ལས་ཆུད་ཟ་བར་ཐལ་བ་ནི།༼ ༽ཁྱད་པར་དུ་དེ་འདྲའི་བདག་སྔ་ཕྱི་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་སོ་སོ་བར་ཁས་བླངས་ན་ཉེས་པ་གཉིས་གསུངས་པ་ལས། དང་པོ་ལས་བྱས་པ་ཆུད་ཟ་བའི་ཉེས་པ་ནི། བདག་སྐད་ཅིག་རེ་རེ་ཞིང་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་སྐྱེ་འཇིག་བྱེད་པ་ཡིན་ན་བདག་སྐད་ཅིག་སྔ་མས་བྱས་པའི་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་བདག་སྐད་ཅིག་ཕྱི་མས་ལོངས་སྤྱོད་པར་འདོད་ན་འདོད་པ་འདི་ནི་འོག་ཏུ་འགོག་པས་སྐབས་འདིར་ནི་སྐྱོན་གཞན་བསྟན་པར་བྱ་སྟེ་འདི་ལྟར་རང་གིས་ལས་སྔར་བསགས་པའི་འབྲས་བུ་མྱོང་བ་ཞིག་གཏན་ནས་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ།དེའི་རྒྱུ་མཚན་ནི་ལས་བྱེད་པ་པོའི་བདག་དེ་ནི་ལས་དེའི་འབྲས་བུ་མ་མྱོང་བའི་གོང་དུ་ཞིག་པའི་ཕྱིར་དང་འབྲས་བུ་མྱོང་བའི་དུས་དེར་འབྲས་བུ་དེ་མྱོང་བའི་བདག་གཞན་སྔ་མ་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པ་ཡང་མི་སྲིད་པས་ན་དེ་འདྲའི་བདག་གཞན་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དོན་དེ་ཡང་སྔ་ཕྱིའི་དངོས་པོ་རྒྱུན་གཅིག་པ་ཞིག་ལ་རང་གི་ངོ་བོས་གཞན་དུ་གྲུབ་པ་མེད་པས་ན་རྒྱུན་གཅིག་གི་བདག་སྔ་མ་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པའི་ཕྱི་མའི་བདག་འབྲས་བུ་མྱོང་མཁན་དེ་འདྲ་ནི་མེད་ལ། བདག་སྔ་མ་ལས་བྱེད་པ་པོ་དེས་ཀྱང་ལས་དེའི་འབྲས་བུ་མ་མྱོང་ན་ནི་དེ་འདྲའི་ལས་དེའི་འབྲས་བུ་མྱོང་བ་ཞིག་གཏན་ནས་མེད་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་སྔ་ཕྱིའི་བདག་དེ་འདྲ་རྒྱུད་གཅིག་ཡིན་པས་སྐྱོན་དེ་མེད་དོ་ཞེ་ན་རྒྱུད་གཅིག་ཡིན་པའི་སྒོ་ནས་ལན་འདེབས་པ་འདིས་ཀྱང་འོག་ཏུ་འགོག་རྒྱུ་ཡིན་པས་ན་ཁྱོད་ཀྱི་ལས་བྱས་པ་ཆུད་ཟོས་པར་འགྱུར་བའི་ཉེས་པ་དེ་སྤོང་

550

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

བར་མི་ནུས་སོ། །
༼ཇ༽བཅུ་བཞི་པ་དེ་ལྟར་ན་ལས་མ་བྱས་པ་དང་ཕྲད་པར་ཐལ་བ་ནི།༼ ༽ཉེས་པ་གཉིས་པ་ལས་མ་བྱས་པ་དང་ཕྲད་པའི་ཉེས་པ་ནི།འདིར་གལ་ཏེ་ཁོ་ན་རེ་དེ་འདྲའི་ལས་བྱེད་པའི་སྔ་མའི་བདག་དེ་ཞིག་ནས་མེད་ཀྱང་དེའི་བདག་ཕྱི་མས་འབྲས་བུ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པས་ན་ལས་བྱས་པ་དེ་ཆུད་ཟོས་པའི་སྒོ་ནས་དོན་མེད་དུ་འགྱུར་པའི་སྐྱོན་མེད་དོ་སྙམ་ནས་དེ་སྐད་སྨྲ་ན། དེ་ལྟར་བདག་ཕྱི་མ་དེས་འབྲས་བུ་དེ་མྱོང་བ་དེ་ལྟ་ཡིན་ན་འོ་ན་བདག་སྔ་མས་བསགས་པའི་ལས་དེའི་འབྲས་བུ་དེ་རང་གིས་མྱོང་བའི་རྒྱུར་གྱུར་པའི་ལས་ཅུང་ཟད་ཀྱང་རང་ཉིད་ཀྱིས་མ་བསགས་པའི་གང་ཟག་ཀྱང་ཡིན་ལ་དེ་ལས་གང་ཟག་གཞན་གྱིས། གང་ཟག་རྒྱུད་གཞན་གྱིས་བསགས་པའི་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པའི་གང་ཟག་ཀྱང་ཡིན་པ་ཞིག་ཡོད་པར་འགྱུར་ཏེ། དེའི་རྒྱུ་མཚན་ནི་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་གང་ཟག་གཞན་གྱིས་ལས་བསགས་པའི་འབྲས་བུ་དེ་ལ་ལས་བསོག་པ་པོ་དེ་དང་རང་གི་ངོ་བོས་ཐ་དད་པའི་གང་ཟག་གཞན་གྱིས་ལོངས་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ཡང་འཇུག་པ་ལས། དངོས་སྨྲ་བ་ཁྱོད་རྒྱུད་གཅིག་པའི་བདག་སྔ་ཕྱི་གཉིས་སོ་སོ་བར་འདོད་ན། ལྷག་མེད་དུ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་ཚེ་བདག་རྒྱུན་ཆད་པར་འགྱུར་ཞིང་དེར་མ་ཟད་ལྷག་མེད་ཀྱི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་སྔོན་གྱི་སྐད་ཅིག་མ་ཡན་ཆད་ཉིད་འདི་འཇུག་འགྲེལ་དུ་དག་ལ་ནི་ཞེས་པར་འབྲུ་བསྣན་འདུག་པས་དོན་འདྲ་ཡང་འཇུག་འགྲེལ་ལྟར་བདེའོ། ལ་ནི། །ཕུང་པོའི་སྐྱེ་འཇིག་ལྟར་བདག་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དེ་ཡང་སྐྱེ་བ་དང་འཇིག་པ་དང་སྐྱེ་བ་དྲན་པ་སོགས་མི་འཐད་དོ། །གཞན་ཡང་དེ་ལྟར་ཡིན་ན་ལས་བྱེད་པ་པོ་མེད་པས་ལས་དེའི་རྟེན་ཡང་མེད་ལ་དེ་མེད་པས་ལས་ཀྱང་མེད་དོ། །ལས་མེད་པས་ན་ལས་དེ་འི་འབྲས་བུ་ཡང་མེད་དོ། །གལ་ཏེ་འབྲས་བུ་དེ་འདྲ་མྱོང་ན་ནི་རང་གིས་འབྲས་བུ་དེའི་རྒྱུ་མ་བསགས་པར་ཡང་རྒྱུད་གཞན་གྱིས་བསགས་པའི་ལས་ཀྱི་འབྲས་

551

ལྷག་མཐོང་ལ་བསླབ་ཚབུ་ལ་རྒྱུད་གཞན་གྱིས་ཟ་བ་སྟེ་ལོངས་སྤྱོད་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །༼ཇ༽བཅོ་ལྔ་པ་འཇུག་པར་སྐྱོན་གཞན་བསྟན་པ་དང་དེ་དག་རྩ་ཤེས་ཀྱིས་བཤད་ཚུལ་ནི།༼ ༽འདིར་འཇུག་པ་ལས། སྐྱོན་གཞན་གསུམ་ཡང་གསུངས་མོད་ཀྱང་། རང་སྡེ་ཁོ་ནའི་འདོད་པ་འགོག་པར་སྣང་ཞིང་སྐབས་འདིར་ནི་འདོད་པ་ཐུན་མོང་དུ་སྤྱི་ལ་འགོག་པར་འདོད་པས་མ་བཀོད་དོ། །གོང་གི་རིགས་པ་དེ་གཉིས་ཀྱང་རབ་བྱེད་ཉེར་བདུན་པ་ལས། གལ་ཏེ་ཚེ་འདིའི་བདག་འདི་ནི་ཚེ་སྔ་མའི་བདག་ལས་རང་གི་ངོ་བོས་གཞན་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་ན་ནི།སྔ་མའི་བདག་དེ་ལ་བལྟོས་པ་མེད་པར་ཡང་ཚེ་འདིའི་བདག་འབྱུང་བར་འགྱུར་ལ། །བདག་སྔ་མ་དེ་ཁོ་རང་གི་དུས་ཇི་ལྟར་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་ཚེ་ཕྱི་མར་སྐྱེ་བ་ན་ཡང་སྔ་མའི་བདག་དེར་ནི་མ་འགགས་པར་གནས་པར་འགྱུར་ཞིང་། །བདག་དེ་ཚེ་སྔ་མ་དེར་མ་ཤི་བར་ཡང་ཚེ་ཕྱི་མར་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ། །ཡང་ཚེ་འདིའི་བདག་དེ་སྔ་མའི་བདག་ལ་མི་བལྟོས་ན་ནི་ཉེས་པ་དུ་མར་འགྱུར་ཏེ་འདི་ལྟར་སྔར་གྱི་བདག་དེ་ནི་ཞིག་ནས་ཚེ་འདིར་རྒྱུད་གཞན་ཞིག་སྐྱེས་པས་ན་སྔ་མའི་བདག་དེ་རྒྱུན་ཆད་པར་འགྱུར་བས་ལས་འབྲས་ཀྱི་རྟེན་ཆད་པའི་ཕྱིར་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་རྣམ་པར་ཆད་པ་དང་སྔ་མའི་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ལོངས་སྤྱོད་པ་པོ་མེད་པས་ན་ལས་རྣམས་ཆུད་ཟ་བར་འགྱུར་བ་དང་། །གལ་ཏེ་བདག་སྔ་མས་བྱས་པའི་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་བདག་ཕྱི་མས་ལོངས་སྤྱོད་ན་དེ་གཉིས་རྒྱུད་གཞན་ཡིན་པས་རྒྱུད་གཞན་གྱིས་བྱས་པའི་ལས་རྣམས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ནི། །རྒྱུད་གཞན་གྱིས་སོ་སོར་མྱོང་བར་འགྱུར་བ་དང་། སྐྱོན་དེ་དག་དང་གཞན་ཡང་རྩ་ཤེའི་རབ་བྱེད་བཅོ་བརྒྱད་པར། ཅི་སྟེ་ལས་ནི་མ་བྱས་ན། །མ་བྱས་པ་དང་ཕྲད་འཇིག་འགྱུར། །ཞེས་བྱ་བ་དེ་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། ལས་ཆུད་ཟ་བ་ལ་སོགས་པ་སྟེ་གཞན་གྱིས་བསགས་པ་གཞན་གྱིས་ཟ་བ་གཉིས་པོ་དེ་སློབ་དཔོན་ཟླ་བ་གྲགས་པས་འཇུག་པར་བཀོད་པའོ། །༼ཇ༽བཅུ་དྲུག་པ་དེ་ལྟར་ན་ཕྱི་མ་སྔ་མ་ལ་མི་བརྟེན་པར་ཐལ་བ་༼ ༽དེ་ལ་གལ་ཏེ་འདི་

552

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

ནི་གཞན་འགྱུར་ན། །ཞེས་གསུངས་པ་ནི་སྔོན་གྱི་ཚེ་རབས་ཀྱི་དུས་ཀྱི་བདག་དང་ད་ལྟའི་ཚེ་འདིའི་བདག་གཉིས་རང་གི་ངོ་བོས་གཞན་ཏེ་ཐ་དད་པར་འགྱུར་ན་ཞེས་པའོ། །རང་གི་ངོ་བོས་ཐ་དད་པ་དེ་ལྟ་བུ་ཡིན་ན་བདག་སྔ་མ་ལ་ཅི་ཡང་རག་མི་ལས་པས་ན་བདག་སྔ་མ་དེ་ལ་བརྟེན་པ་མེད་པར་ཡང་ཚེ་འདིའི་བདག་འབྱུང་བ་དང་། དཔེར་ན་བུམ་པ་བྱས་པའི་ཚེ་སྣམ་བུ་མི་འཇིག་པ་ལྟར་དོན་བདག་ཕྱི་མ་སྐྱེས་པ་ན་བདག་སྔ་མ་མི་འཇིག་པར་སྔ་མ་ཇི་ལྟ་བར་གནས་པར་འགྱུར་བ་དང་། སྐྱེ་བ་སྔ་མར་མ་ཤི་བར་ཡང་ཚེ་འདིར་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །༼ཇ༽བཅུ་བདུན་པ་སྔ་ཕྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་ན་རྒྱུད་གཅིག་མི་རུང་བ་ནི།༼ ༽འདིར་གལ་ཏེ་ཁོ་ན་རེ་སྐྱེ་བ་སྔ་ཕྱིའི་བདག་རྣམས་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་སོ་སོ་བ་ཡིན་ཀྱང་ལས་བྱས་པ་ཆུད་ཟོས་པ་དང་མ་བྱས་པ་དང་ཕྲད་པའི་སྐྱོན་མེད་དེ། སྐྱེ་བ་སྔ་ཕྱིའི་བདག་གཉིས་རྒྱུད་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། དེ་ལ་ལན་ནི་ཇི་ལྟར་རྒྱུད་གཅིག་པ་འདི་ཡང་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་སོ་སོ་བ་དེ་ཉིད་མ་གྲུབ་པས་དེ་འདྲའི་སོ་སོ་བ་དེ་བསྒྲུབ་དགོས་པ་དེ་དང་འདྲ་སྟེ། སྐྱེ་བ་སྔ་ཕྱིའི་བདག་གཉིས་རང་གི་ངོ་བོས་ཐ་དད་ཡིན་ན་ནི་དེ་གཉིས་རྒྱུད་གཅིག་ཡིན་པ་ཡང་མི་འཐད་དེ། དཔེར་ན། གང་ཟག་རྒྱུད་མ་འབྲེལ་བ་བྱམས་པ་དང་ཉེར་སྦས་གཉིས་བཞིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཡང་འཇུག་པ་ལས། གལ་ཏེ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་རྒྱུན་ཅན་རྫས་ཐ་དད་པ་རྣམས་ལ་རྒྱུད་གཅིག་ཡོད་པར་ཁས་བླངས་ན་ཡང་སྐྱོན་མེད་དོ་ཞེ་ན། །མི་འཐད་དེ་སྔར་གོང་དུ་རྒྱུད་ལ་རྣམ་པར་དཔྱད་པའི་ཚེ་དེ་འདྲའི་རྒྱུད་གཅིག་འདོད་པ་ལ་ཉེས་པ་ཡོད་ཚུལ་བཤད་ཟིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་ཤིང་། སྔར་གོང་དུ་རྒྱུད་ལ་ཇི་ལྟར་དཔྱད་པ་དང་དེ་ལ་ཉེས་པ་ཇི་ལྟར་བཤད་པ་ནི་འཇུག་པ་དེ་ཉིད་ལས། དཔེར་ན་བྱམས་པ་དང་ཉེར་སྦས་གཉིས་ལ་བརྟེན་པ་དེ་གཉིས་ཀྱི་རྒྱུད་དུ་གཏོགས་པའི་ཆོས་ཕུང་པོ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ནི། །གང་

553

ལྷག་མཐོང་ལ་བསླབ་ཚཟག་མི་འདྲ་བ་རང་རང་གི་རྒྱུད་ཀྱི་བསྡུས་པའི་ཆོས་གཞན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་གང་ཟག་ཕན་ཚུན་གྱི་རྒྱུད་སོ་སོར་གཏོགས་པའི་ཆོས་དེ་རྣམས་རྒྱུད་གཅིག་ཏུ་གཏོགས་པ་མིན་པ་ཞིག་ཏེ། །གང་ཟག་རྒྱུན་སྔ་ཕྱི་བ་གང་དག་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་སོ་སོ་བར་སོང་ན། །དེ་འདྲའི་སོ་སོར་སོང་བའི་རྒྱུད་སྔ་ཕྱི་བ་དེ་དག་རྒྱུད་གཅིག་ཏུ་གཏོགས་པར་རིགས་པ་མ་ཡིན་ན། །ཞེས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་སོ་སོ་བར་གྲུབ་ན་ནི་དུས་མཉམ་པའི་གང་ཟག་ཕན་ཚུན་རྒྱུད་ཐ་དད་པ་གཉིས་བཞིན་དུ་རྒྱུད་གཅིག་ཏུ་བཞག་ཏུ་མེད་པ་ཡིན་ནོ། །རབ་བྱེད་ཉེར་བདུན་པ་ལས་ཀྱང་། གལ་ཏེ་སྐྱེ་བ་སྔ་ཕྱིའི་ལྷ་དང་མི་གཉིས་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་གཞན་ཡིན་ན་ནི་དེ་གཉིས། །རྒྱུད་གཅིག་ཏུ་ནི་འཐད་པར་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །༼ཇ༽བཅོ་བརྒྱད་པ་རིགས་པའི་གནད་དེ་ཀུན་ལ་འཁྱེར་བ་གཅེས་ཚུལ་ནི།༼ ༽གོང་གི་དེ་དག་གི་དོན་མདོར་བསྡུ་ན་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་གཞན་ཡིན་ན་ནི་ཡིན་ཚུལ་ཇི་ལྟར་དཔྱོད་པའི་རིགས་པས་བརྟག་ཐུབ་པའི་སྒོ་ནས་དཔྱད་བཟོད་དུ་འདོད་དགོས་ལ།འདི་ནི་རྟག་པ་མཐའ་བཟུང་གི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་པས་དེ་ངེས་པར་བྱའོ། །རིགས་པ་དེ་འདྲ་བས་ཆ་སོ་སོར་ཕྲལ་ནས་ཞིབ་ཏུ་དཔྱད་པའི་ཚེ་ན་ཡང་དཔྱད་བཟོད་པའི་དངོས་པོ་རྡུལ་ཙམ་ཡང་མེད་ཅིང་མི་སྲིད་དོ་དེ་འདྲ་མི་སྲིད་པས་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པ་རྡུལ་ཙམ་ཡང་མི་སྲིད་པར་ཐག་ཆོད་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ་འདི་ནི་དོན་གྱི་གནས་ཚོད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་པས་འདི་གཉིས་ངེས་པ་ནི་གཞི་གལ་ཆེ་ཤོས་ཡིན་ནོ། །དེ་ནས་དེ་ལྟར་མི་སྲིད་པ་དེ་གཞིར་བྱས་ནས། གལ་ཏེ་སྲིད་ན་དཔྱད་བཟོད་དེ་འདྲའི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་སྔ་ཕྱིའི་བདག་གཉིས་སུ་སོང་ཕྱིན་དེ་འདྲ་བ་གཉིས་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་ཐ་དད་ལས་མ་འདས་པས་ན་རང་གི་ངོ་བོས་ཐ་དད་པའི་བདག་སྔ་མས་བསགས་པའི་ལས་དེ་དག་ཕྱི་མས་མྱོང་དགོས་ན། ནི་དུས་མཉམ་རྒྱུད་ཐ་དད་པའི་གང་ཟག་གཞན་གཉིས་ལ་ཡང་རྒྱུན་གྱི་ཆ་ཀུན་ནས་མཚུངས་པ་ཡིན་པས་སྐྱེ་བ་སྔ་ཕྱིའི་བདག་

554

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་ཐ་དད་པ་གཉིས་དང་དུས་མཉམ་པའི་གང་ཟག་རྒྱུད་ཐ་དད་པ་བྱམས་པ་དང་ཉེར་སྦས་གཉིས་ལྟ་བུ་སྟེ་གཉིས་ཚན་གོང་འོག་གཉིས་ལས་མྱོང་ཚུལ་སོགས་མི་འདྲ་བའི་ཁྱད་པར་གང་གིས་ཀྱང་དབྱེ་བར་མི་ནུས་པར་འགྲོ་ཚུལ་འདི་གཞིར་བྱས་པ་ནི་ལས་བྱས་པ་ཆུད་ཟོས་པ་ལ་སོགས་པ་དང་སྐྱེ་བ་དྲན་པ་མི་འཐད་ཚུལ་སོགས་ཀྱི་སྐྱོན་འཇུག་ཚུལ་ལ་སོགས་པ། འདི་འདྲའི་སྐབས་ཐམས་ཅད་དུ་དོན་དུ་གཉེར་བ་དག་གིས་ངེས་པར་གལ་པོ་ཆེར་ཤེས་པར་གྱིས་ཤིག །
༼ཇ༽བཅུ་དགུ་པ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་ན་སྔར་སྐྱེས་དྲན་མི་རུང་ཡང་རང་བཞིན་མེད་པའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་མཐུས་ད་ལྟའི་དུས་ཀྱི་གང་ཟག་སྔར་གྱི་སྐྱེ་བ་དྲན་ཚུལ་དཔེ་དང་བཅས་པ་ནི།༼ ༽ཁོ་ན་རེ་འོ་ན་སྐྱེ་བ་སྔ་ཕྱིའི་སྔ་དུས་ཀྱི་མྱོང་མཁན་དང་ཕྱི་དུས་ཀྱི་དྲན་མཁན་གཉིས་གཅིག་མ་ཡིན་པར་ཁས་ལེན་དགོས་པས་རང་གི་ལུགས་ལའང་དུས་མཉམ་པའི་གང་ཟག་རྒྱུད་ཐ་དད་པ་བྱམས་པ་དང་ཉེར་སྦས་གཉིས་བཞིན་དུ་སྔར་མྱོང་བ་ཕྱིས་དྲན་པ་དང་སྔར་བསགས་པའི་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ལ་ཕྱིས་ལོངས་སྤྱོད་པ་སྔ་མ་བཞིན་དུ་མི་འཐད་དོ་ཞེ་ན་དེ་ལྟར་མི་འཐད་པའི་སྐྱོན་མེད་དེ། རང་ལུགས་ཀྱི་སྐབས་འདིར་ནི་རྒྱུད་གཅིག་ཡིན་པ་མི་འགལ་ལ། དངོས་སྨྲ་བ་གཞན་གྱིས་ལུགས་ལྟར་ཁས་བླངས་པ་དེ་འདྲ་ལ་ནི་རྒྱུད་གཅིག་པ་བཞག་ཏུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །རང་ལུགས་ལ་མི་འགལ་ལུགས་ནི་དཔེར་ན། ཞོས་བཀང་བའི་སྣོད་ཁང་བའི་ནང་ན་གནས་ཤིང་ཁང་པ་དེའི་ཐོག་རྩྭ་ལས་བྱས་པའི་རྩྭའི་ཐོག་དེའི་སྟེང་ན་གནས་པའི་བྱ་ཕུག་རོན་སྐྱ་བོའི་རྐང་པ་ནི་ཞོའི་སྣོད་དེའི་ནང་དུ་མ་ཞུགས་ཀྱང་ཕུག་རོན་དེའི་རྐང་རྗེས་ཞོ་དེར་དམིགས་ཤིང་གྲུབ་པ་བཞིན་དུ། ཚེ་འདིའི་གང་ཟག་གིས་སྐྱེ་བ་སྔ་མའི་དུས་སུ་ཁོ་རང་མ་ཕྱིན་ཀྱང་སྔར་སྐྱེ་བ་སྔ་མའི་དུས་གྱི་མྱོང་བ་རྣམས་སྐྱེ་བ་འདིར་དྲན་པར་ཡང་མི་འགལ་ཏེ། དེ་ལྟར་མི་འགལ་བའི་ཚུལ་ནི་བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ་ལས། རྒྱུ་དང་འབྲས་བུའི་དངོས་པོ་དག་ལ་རྒྱུ་དང་འབྲས་

555

ལྷག་མཐོང་ལ་བསླབ་ཚབུ་དེ་ཉིད་དུ་ངོ་བོས་གྲུབ་བམ་སྙམ་པ་དང་དེ་ལས་དོན་གཞན་ཉིད་དུ་གྲུབ་པའམ་སྙམ་དུ་རྟོག་ཅིང་དཔྱོད་པ་སྤངས་ཤིང་སྟེ། དེའི་ལྟར་མི་དཔྱོད་པར་རྒྱུའི་བྱ་བའི་ཁྱད་པར་གྱི་ནུས་པའི་དབང་གིས་བསྒྱུར་བའི་རྣམ་འགྱུར་སོ་སོར་གསལ་བར་གྱུར་པ་དེ་འདྲ་བའི་འདུ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུན་ཏེ་དངོས་པོ་གཅིག་ནས་གཅིག་ཏུ་བརྒྱུད་པའི་རྒྱུན་དེ་ནི་ཉེ་བར་ལེན་པ་ཡིན་ལ་དེ་ལྟ་བུའི་རྒྱུན་དུ་གྱུར་པའི་ཉེ་བར་ལེན་པ་དེ་ཉིད་མི་རྟག་པ་ཁོ་ནར་གྲུབ་བཞིན་དུ་ཡོད་ན་ནི། དེ་འདྲའི་རྒྱུན་དེའི་ཉེ་བར་ལེན་པ་དེ་དང་ལྡན་པས་ན་དེ་འདྲའི་ཉེ་བར་ལེན་པ་ཅན་དུ་གྱུར་པ་བཏགས་པ་ཁོ་ནར་ཡོད་པའི་བདག་གིས་རང་གི་སྐྱེ་བ་རྗེས་སུ་དྲན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བར་འཐད་ཅིང་རིགས་སོ། །དངོས་པོ་རྣམས་ནི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པས་བཏགས་པར་ཡོད་པ་ཁོ་ན་སྟེ།དེ་ལྟ་བུའི་བཏགས་པར་ཡོད་པའི་དངོས་པོ་དེ་རྣམས་ལ་རང་དབང་མེད་པས་ན་རྣམ་འགྱུར་སོ་སོར་སྒྱུར་བར་བྱེད་པའི་རྒྱུའི་བྱ་བ་མི་འདྲ་བའི་ཁྱད་པར་གྱི་རྣམ་པ་དེ་ལྟ་བུའི་རྐྱེན་ཉེ་བར་ལྷགས་ཤིང་འོངས་ཏེ་ཕྲད་པ་ཡོད་པ་དང་།སྟེ་ཡོད་པའི་ཚེ་འབྲས་བུའི་རྣམ་པ་གཞན་དང་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་མི་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ།ཤིན་ཏུ་རིགས་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །རྒྱུ་མཚན་དེའི་ཕྱིར་འབྲས་བུའི་དངོས་པོ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པའི་རྒྱུ་ཡོད་པ་ཅན་རྒྱུའི་བྱ་བའི་ཁྱད་པར་གྱིས་བསྒྲུབས་པའི་འབྲས་བུའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་རང་གི་བྱ་བའི་ཁྱད་པར་གྱི་ནུས་པ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་སོ་སོར་ཡོད་པ་རྣམས་ཀྱང་ཡོངས་སུ་བརྟག་ཅིང་དཔྱད་པར་བྱའོ། །བརྟག་པའི་དཔེ་ནི་འདི་ལྟར་དཔེར་ན་འདམ་སྟེ་འཇིམ་པ་ཤིན་ཏུ་རློན་པ་ལ་ཇི་ལྟར་བྱ་བ་བཞིན་དུ་ཞོ་དང་བཅས་པའི་སྣོད་ཁང་བའི་ནང་ན་གནས་པ་
དག་ལ་ཡང་རྩྭའི་ཐོག་ཆེས་མང་པོས་བཀབ་ཅིང་གཡོགས་པར་བྱས་པའི་རྩྭ་ཐོག་དེའི་སྟེང་ན་གནས་པའི་ཕུག་རོན་སྐྱ་བོའི་རྐང་པ་དང་ཞོ་གཉིས་ཀྱི་བར་ན་བར་སྟོངས་དང་རྩྭའི་ཐོག་ཤིན་ཏུ་མཐོ་བ་དེས་ཆོད་ཀྱང་ཕུག་རོན་དེའི་རྐང་པའི་རྗེས་ཞོའི་སྟེང་དུ་གསལ་བར་གྲུབ་ཅིང་དམིགས་པ་ཡིན་མོད་

556

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

ཀྱི། འོན་ཀྱང་ཕུག་རོན་དེའི་རྐང་པ་ནི་ཞོའི་སྣོད་ཀྱི་ནང་དུ་ཞུགས་ནས་ཞོའི་སྟེང་དུ་བཞག་པ་ནི་དེའི་ཚེ་ཅི་ནས་ཀྱང་སྲིད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེས་མཚོན་པའི་དོན་འདི་རྒྱས་པར་དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ་ལས་བཙལ་བར་བྱའོ། །
༼ཇ༽ཉི་ཤུ་པ་དེ་ལྟར་བྱ་བྱེད་གཅིག་ཏུ་ཐལ་བ་ནི། ད་ནི་དཀྱུས་མ་སྐབས་སུ་བབ་པའི་གཞུང་ཉིད་ཀྱི་དོན་བཤད་པར་བྱ་དེ། དེ་ལྟར་བདག་ཕུང་པོ་དང་རང་བཞིན་གྱིས་གཅིག་ཏུ་འདོད་པ་ལ་རབ་བྱེད་ཉེར་བདུན་པ་ལས། ཉེ་བར་བླང་བར་བྱ་བ་ཕུང་པོ་ནི་རྒྱུ་མཚན་ཇི་ལྟ་བུར་ན།ཉེ་བར་ལེན་པ་པོའི་བདག་ཡིན་པར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པ་འདི་ནི་གོང་གི་དེ་ལྟར་གཅིག་ཏུ་འདོད་པ་དེ་ལ་གནོད་བྱེད་ཆེན་པོ་ཡིན་ནོ། །དོན་དེ་ལ་ལེན་པ་པོ་གང་ཟག་འདིས་བླང་བྱའི་ལུས་འདི་བླངས་སོ་ཞེས་ཐ་སྙད་བྱེད་པ་ཡིན་པས་ན་ལུས་སམ་ཕུང་པོ་ནི་ཉེ་བར་བླང་བར་བྱ་བ་ཡིན་ལ། བདག་ནི་ཕུང་པོ་དེ་ཉེ་བར་ལེན་པ་པའོ། །ཉེ་བར་བླང་བྱ་དང་ལེན་པོ་དེ་གཉིས་གཅིག་ཏུ་འདོད་ན་ནི་བྱ་བའི་ལས་དང་བྱེད་པ་པོ་རྣམས་ཀྱང་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་བས་གཅོད་པ་པོ་དང་གཅད་བྱ་གཉིས་དང་བུམ་པ་དང་རྫ་མཁན་གཉིས་དང་མེ་དང་བུད་ཤིང་གཉིས་ལ་སོགས་པ་གཉིས་ཚན་ནང་ཕན་ཚུན་རྣམས་ཀྱང་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་ཏེ། རབ་བྱེད་བཅུ་པ་ལས་ཀྱང་། བུད་ཤིང་གང་ཡིན་པ་དེ་མེ་དང་གཅིག་ཡིན་ན་ནི། །ིབྱེད་པ་པོ་དང་ལས་གཉིས་ཀྱང་གཅིག་ཏུ་འགྱུར། རོ་དེ་བཞིན་དུ་བུད་ཤིང་ལས་དོན་གཞན་དུ་མེད་པ་དང་ལྡན་པ་དང་། རྟེན་དང་བརྟེན་པ་རྣམས་སྦྱར་ཏེ་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེལྟར་མེ་དང་ཤིང་གི་གཅིག་ཐ་དད་སོགས་ཀྱི་ཚུལ་ཇི་ལྟར་
སྦྱོར་བའི་རིམ་པ་འདིས་ནི་བདག་དང་ནི། །ཉེ་བར་བླང་བར་བྱ་བ་ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་གཉིས་པོའི་རིམ་པ་ལ་ཡང་གཅིག་ཐ་དད་ལ་སོགས་པའི་ཕྱོགས་ལྔ་པོ་ཀུན་སྦྱར་ཏེ། །རིགས་པས་འགོག་ལུགས་མ་ལུས་པར་ནི་རྣམ་པར་བཤད་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །བདག་དང་ཕུང་པོས་མཚོན་ནས་བུམ་པ་དང་སྣམ་བུ་

557

ལྷག་མཐོང་ལ་བསླབ་ཚལ་སོགས་པ་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ། །མ་ལུས་པར་ནི་མེ་དང་བུད་ཤིང་གི་བརྟག་པའི་ཚུལ་འདིས་རྣམ་པར་བཤད། པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཅེས་དང་། འཇུག་པ་ལས་ཀྱང་། ཉེ་བར་ལེན་པ་པོ་བདག་རང་ཉིད་དང་དེའི་ཉེ་བར་ལེན་པའི་ཕུང་པོ་གཉིས་རང་བཞིན་གྱིས་གཅིག་ཏུ་
རིགས་པའི་དངོས་པོར་གྲུབ་པའང་མིན་ཏེ། །དེ་ལྟ་ཡིན་ན་ནི་ལས་དང་བྱེད་པོ་གཉིས་གཅིག་ཉིད་དུ་འགྱུར་རོ། །ཞེས་སོ། །༼ཇ༽ཉེར་གཅིག་པ་གྲུབ་དོན་ནི།དེ་ལྟ་ན་བདག་ཕུང་པོ་དང་རང་བཞིན་གྱིས་གཅིག་ཡིན་ན་ནི་བདག་ཏུ་ཁས་བླངས་པ་དོན་མེད་པ་དང་། བདག་མང་པོར་འགྱུར་བ་དང་བྱ་བ་དང་བྱེད་པ་པོ་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་བ་དང་ལས་བྱས་པ་ཆུད་ཟོས་པ་དང་མ་བྱས་པ་དང་ཕྲད་པ་དང་སྐྱེ་བ་དྲན་པའི་ཚིག་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་འགྱུར་བ་སྟེ་སྐྱོན་དྲུག་ཡོད་པས་བདག་ཕུང་པོ་དང་རང་བཞིན་གྱིས་གཅིག་ཏུ་ཁས་བླང་བར་མི་བྱའོ། །གོང་གི་ས་བཅད་གཉིས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་ཐ་དད་པའི་ཕྱོགས་དགག་པ་༼ཇ༽ལ་དགག་ཚུལ་དངོས་དང་། དེ་དུས་ཀྱི་གནོད་བྱེད་མཐར་ཐུག་པ་རྒོལ་ཕྱི་རྒོལ་གཉིས་ཀྱི་ཐ་སྙད་པའི་མངོན་སུམ་ལ་ཐུག་པར་བཤད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ་བརྒྱད་ལས། དང་པོ་ཁུངས་བསྟན་པ་ནི།ཁོ་ན་རེ་ཅི་སྟེ་བདག་དང་ཕུང་པོ་གཉིས་རང་བཞིན་གྱིས་གཅིག་མ་ཡིན་མོད། འོན་ཀྱང་བདག་ཕུང་པོ་དང་རང་བཞིན་གྱིས་ཐ་དད་པར་འདོད་ན་དེ་ལ་སྐྱོན་ཅི་ཡོད་སྙམ་ན། དེ་ལྟར་འདོད་པ་འདི་ལ་རབ་བྱེད་བཅོ་བརྒྱད་པ་ལས། གལ་ཏེ་བདག་དེ་ཕུང་པོ་རྣམས་ལས་རང་བཞིན་གྱིས་གཞན། དུ་གྲུབ་པོ་ཞེ་ན། །དེའི་ལན་ནི་དེ་ལྟ་ཡིན་ན་འོ་ན་བདག་ལ་ཕུང་པོའི་མཚན་ཉིད་སྐྱེ་གནས་འཇིག་པ་དང་མི་ལྡན་ཞིང་མཚན་ཉིད་དེ་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་པའི་སྐྱོན་འདི་གསུངས་སོ། །༼ཇ༽གཉིས་པ་དེ་གཉིས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཐ་དད་ནི་ཕུང་པོའི་མཚན་ཉིད་མི་ལྡན་པར་ཐལ་བ་ནི།༼ ༽ གསུངས་ཚུལ་དེ་ལ་དོན་ནི་འདི་ལྟར་བདག་དེ་རང་གི་ཕུང་པོ་ལས་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་ཐ་དད་པར་ཡོད་ན་ནི། བདག་དེ་

558

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

ཕུང་པོའི་མཚན་ཉིད་སྐྱེ་འཇིག་གནས་པ་དང་མི་ལྡན་པར་འགྱུར་ཏེ། །དེ་ལྟར་འགྱུར་བའི་དཔེ་ནི་དཔེར་ན། རྟ་དེ་ཉིད་བ་ལང་ལས་གཞན་དུ་གྲུབ་པས་རྟ་དེ་བ་ལང་གི་མཚན་ཉིད་དང་ལྡན་པ་མིན་པ་བཞིན་ནོ། །༼ཇ༽གསུམ་པ་དེ་ལྟ་ན་འདུས་མ་བྱས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་གདགས་གཞི་དང་བདག་ཏུ་འཛིན་མི་རུང་བར་གྲུབ་པའི་གཞན་གྲགས་ནི།༼ ༽དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ་བདག་དེ་ཕུང་པོའི་མཚན་ཉིད་

དེ་ལྟ་བུ་དང་མི་ལྡན་པ།དེ་ལྟ་བུ་ཡིན་མོད་དེ་ལ་སྐྱོན་ཅི་ཡོད་སྙམ་ན།དེ་ལྟར་ན་འོ་ན་བདག་དེ་ཉིད་སྐྱེ་འཇིག་གནས་པ་དང་བྲལ་བས་བདག་ཏུ་ཐ་སྙད་འདོགས་པའི་གཞི་དང་བདག་ཏུ་འཛིན་པའི་དམིགས་པའི་ཡུལ་དུ་མེད་དེ། འདུས་མ་བྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།འདུས་མ་བྱས་ཡིན་ན་དེ་འདྲ་བའི་གཞི་དང་དམིགས་པར་མི་རུང་བས་ཁྱབ་སྟེ། དཔེར་ན། ནམ་མཁའི་མེ་ཏོག་གམ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་བཞིན། ནོ་ཞེས་གཞན་གྲགས་ཀྱི་“སྦྱོར་1བ་བྱ་སྟེ་དེ་ལྟར་ཡང་ཚིག་གསལ་ལས་གསུངས་སོ། །༼ཇ༽བཞི་པ་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་ཀྱིས་རིགས་པས་དེའི་མ་ངེས་པ་སྤངས་པ་ནི།༼ ༽དེ་ཡང་བདག་སྐྱེ་འཇིག་གི་མཚན་ཉིད་དང་མི་ལྡན་ན་རྟག་པར་འགྱུར་ལ། དེའི་ཚེ་རྟག་པ་འགྱུར་བ་མེད་པར་གནས་པ་ལ་བྱ་བ་ཅི་ཡང་བྱར་མེད་པས་བདག་ཏུ་བཏགས་པའི་ཐ་སྙད་དོན་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། བླང་བའི་སྒོ་ནས་འཇུག་པ་དང་དོར་བའི་སྒོ་ནས་ལྡོག་པ་གང་ཡང་བྱར་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། ཞེས་སློབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་གསུང་ངོ་། །༼ཇ༽ལྔ་པ་ཕུང་པོའི་མཚན་ཉིད་ལས་གཞན་དུ་བདག་ཏུ་འཛིན་པར་ཐལ་བ་ལས་དེ་ལྟར་མི་འཛིན་པར་བཤད་པ་ནི།

༼ ༽ རྒྱུ་མཚན་གཞན་ཡང་བདག་དེ་ཕུང་པོའི་མཚན་ཉིད་གཟུགས་སུ་རུང་བ་ལས་
སོགས་བ་མྱོང་བའི་བདག་ཅན་དང་། མཚན་མར་འཛིན་པ་དང་། མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་དང་། ཡུལ་སོ་སོར་རྣམ་པར་རིག་པ་རྣམས་ལས་རང་བཞིན་གྱིས་ཐ་དད་པར་ཡོད་ན་དེ་རྣམས་ལས་ཟུར་དུ་སྣང་བའི་སྒོ་ནས་ལོགས་སུ་ཡོད་པ་དེ་ལྟར་དུ་དམིགས་དགོས་ཏེ།དེ་ལྟར་དགོས་པའི་དཔེ་ནི་དཔེར་ན།
1 ལམ་རིམ་དུ། སྦྱར

559

ལྷག་མཐོང་ལ་བསླབ་ཚགཟུགས་དང་སེམས་གཉིས་གཅིག་བསལ་ན་གཅིག་ཐ་དད་དུ་དམིགས་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལྟར་བདག་ཕུང་པོའི་མཚན་ཉིད་དེ་རྣམས་ལས་རང་བཞིན་གྱིས་ཐ་དད་པར་བློ་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱིས་འཛིན་པ་ཡང་མེད་པས་བདག་དེ་ཕུང་པོའི་མཚན་ཉིད་དེ་རྣམས་ལས་དོན་གཞན་དུ་མེད་དེ།༼ཇ༽དྲུག་པ་དེའི་ཁུངས་བསྟན་པ་རབ་བྱེད་ཉེར་བདུན་པ་ལས། བདག་དེ་ནི་ཉེ་བར་ལེན་པའི་ཕུང་པོ་ལས། །ངོ་བོ་གཞན་དུ་གྲུབ་པ་ནི་འཐད་པ་ཉིད་མ་ཡིན་ཏེ། །གལ་ཏེ་བདག་དེ་དེ་རྣམས་ལས་ངོ་བོ་གཞན་དུ་གྲུབ་པར་འཐད་ན་ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་མེད་པར། །ཡང་བདག་དེ་བློས་“གཟུང་1དུ་ཡོད་པར་རིགས་པ་ཞིག་ཡིན་དགོས་ན་ཡང་དེ་ལྟར་“གཟུང་2དུ་མེད་དོ། །ཅེས་དང་། འཇུག་པ་ལས་ཀྱང་། རྒྱུ་མཚན་དེའི་ཕྱིར་ཕུང་པོ་ལས་དོན་གཞན་དུ་བདག་མེད་དེ། །དེའི་རྒྱུ་མཚན་ཡང་ཕུང་པོ་ལས་མ་གཏོགས་པར་དོན་གཞན་ཞིག་ཏུ་བདག་དེ་འཛིན་པའི་བློ་ལྷན་སྐྱེས་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། །ཞེས་གསུངས་སོ། །༼ཇ༽བདུན་པ་ཕུང་པོ་དང་ངོ་བོ་ཐ་དད་པའི་བདག་སྒྲོ་འདོགས་པ་གྲུབ་མཐའི་དབང་གིས་ཡིན་གྱི་དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མས་མིན་ཚུལ་ནི། ༼ ༽རྒྱུ་མཚན་དེས་ན་མུ་སྟེགས་པ་རྣམས་ཕུང་པོ་ལས་དོན་གཞན་དུ་གྲུབ་པའི་བདག་མེད་བཞིན་དུ་སྒྲོ་འདོགས་པ་ནི་བདག་ཕུང་པོའི་སྟེང་དུ་མིང་གིས་བཏགས་པ་ཙམ་དུ་མ་རྟོགས་ཤིང་། ཕུང་པོ་དང་གཅིག་ཡིན་པ་དེ་ཡང་ནི་མི་འཐད་པར་མཐོང་ནས་ཁོང་རང་གི་གྲུབ་མཐའི་དབང་གིས་མེད་བཞིན་དུ་འཐད་པ་བཅུག་ནས་ཡོད་པར་སྒྲོ་འདོགས་པ་ཡིན་གྱི། མུ་སྟེགས་པ་དེ་དག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་ཐ་སྙད་པའི་ཤེས་པ་ལྷན་སྐྱེས་རང་ག་བ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་དེ་ལྟར་བདག་ཕུང་པོ་ལས་དོན་གཞན་དུ་མཐོང་བ་ནི་མིན་ནོ། །༼ཇ༽བརྒྱད་པ་དེ་ལྟ་བུའི་རིགས་པ་ལ་ངེས་པ་རྙེད་པ་གལ་ཆེ་བ་ནི།༼ ༽དེ་ལྟར་གོང་དུ་བཤད་པ་དེ་ལྟ་བུའི་རིགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བདག་ཕུང་པོ་ལས་རང་གི་ངོ་བོས་
1 ལམ་རིམ་དུ། བཟུང་
2 ལམ་རིམ་དུ། བཟུང་

560

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

ཐ་དད་དུ་ཡོད་པ་ལ་གནོད་བྱེད་མཐོང་བས་ངེས་པ་བརྟན་པོ་རྙེད་རྙེད་ཀྱི་བར་དུ་ཡང་དང་ཡང་དུ་ཚུལ་བཞིན་སྦྱང་བར་བྱ་སྟེ། བདག་ཕུང་རང་བཞིན་གྱིས་གཅིག་པ་དང་ཐ་དད་པའི་ཕྱོགས་འདི་གཉིས་ལ་གནོད་བྱེད་འགྲོ་ལུགས་ཀྱི་ངེས་པ་རྣམ་དག་ཅིག་མ་འདྲོངས་ན། ནི་གང་ཟག་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་ཐག་ཇི་ཙམ་བཅད་ཀྱང་རྒྱུ་མཚན་གང་ཡང་མེད་པའི་དམ་བཅའ་ཙམ་དུ་འགྲོ་བས་ན་ལྟ་བ་རྣམ་དག་ཅིག་གཏན་ནས་མི་རྙེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །༼ཇ༽གཉིས་པ་དེ་དུས་ཀྱི་གནོད་བྱེད་མཐར་ཐུག་པ་རྒོལ་ཕྱི་རྒོལ་གཉིས་ཀྱི་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མ་ལ་ཐུག་པར་བཤད་པ་ལ་ལྔ་ལས། དང་པོ་དེ་དུས་རྒོལ་པ་གཉིས་ཀྱི་གྲུབ་མཐའ་ཐུན་མོང་མིན་པའི་མི་རུང་ཡང་དེ་གཉིས་རྒྱུད་ཀྱི་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མ་ལ་གནོད་བྱེད་སྟོན་པ་ནི།

༼ ༽ཚུལ་དེ་ལྟར་གང་ཟག་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་གྲུབ་མ་གྲུབ་
དཔྱད་པར་འདོད་ནས་ནི་དཔྱོད་ཚུལ་གྱི་གནས་འདི་རྣམས་ཤེས་པར་བྱ་དགོས་ཏེ་འདི་ལྟར་གང་ཟག་དེ་ཁོ་ནར་ཡོད་ན་ནི་རང་གི་ཕུང་པོ་དང་རང་བཞིན་གྱིས་གཅིག་དང་ཐ་དད་གཉིས་ཀྱི་དཔྱད་པ་བྱས་ཏེ། བདག་ཕུང་གཉིས་རང་བཞིན་གྱིས་གཅིག་ཏུ་འདོད་ན་དེ་ལ་གནོད་བྱེད་ཀྱི་མཐར་གཏུགས་པའི་རྩ་བ་ནི། གཞི་རྟོགས་སླ་བ་མེ་དང་བུད་ཤིང་ལ་སོགས་པའི་སྟེང་དུ་སྲེག་བྱེད་དང་བསྲེག་བྱ་ལ་སོགས་པའི་བྱེད་པ་པོ་དང་བྱ་བའི་ལས་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་ཞེས་འཕུལ་བའི་རིགས་པ་འདི་འདྲ་བ་རྣམས་ལ་ཐུག་པ་ཡིན་ལ། གལ་ཏེ་མེ་དང་བུད་ཤིང་ལ་སོགས་པའི་བྱ་བྱེད་སྲེག་བྱེད་དང་བསྲེག་བྱ་ལྟ་བུ་དེ་དག་གཅིག་ཏུ་འདོད་ན་དེ་ནི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་མེ་སྲེག་པ་པོ་དང་བུད་ཤིང་བསྲེག་བྱར་སོ་སོར་གྲགས་ཤིང་སོ་སོར་མཐོང་བའི་ཚད་མ་འདིས་དགག་པར་བྱ་དགོས་ཀྱི། དེ་ལས་གཞན་རྒོལ་ཕྱི་རྒོལ་གཉིས་ཀྱི་གྲུབ་མཐའ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པས་བཏགས་པའི་ཚད་མ་རྣམས་གནོད་བྱེད་དུ་མི་འགྱུར་རོ། །
༼ཇ༽གཉིས་པ་དེ་གཉིས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མས་གནོད་པ་སྟོན་ཚུལ་ནི། དེ་བཞིན་དུ་

561

ལྷག་མཐོང་ལ་བསླབ་ཚབདག་ཕུང་པོ་དང་རང་བཞིན་གྱིས་ཐ་དད་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱོགས་ལ་ཡང་དེ་ལྟར་ཐ་དད་དུ་ཡོད་ན་དཔེ་གཟུགས་དང་སེམས་བཞིན་དུ་ཕན་ཚུན་དོན་གཞན་དུ་སོ་སོར་བློ་གནོད་མེད་ཀྱིས་མཐོང་དགོས་པ་ལས། བློ་གནོད་མེད་ཀྱིས་ཐ་དད་དེ་ལྟ་བུར་མ་མཐོང་བས་སོ་ཞེས་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་ཤེས་པ་རང་ག་བས་དེ་ལྟར་མི་འཛིན་པའི་གནོད་བྱེད་འདི་སྟོན་གྱི། སོ་སོའི་གྲུབ་མཐའ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པས་བཏགས་པའི་ཚད་མ་སོགས་གནོད་བྱེད་དུ་མི་འགྱུར་རོ། །༼ཇ༽གསུམ་པ་དེ་ཡིན་ཀྱང་འཇུག་པ་དང་མི་འགལ་བ་ནི།༼ ༽རྒྱུ་མཚན་དེས་ན་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དཔྱོད་པའི་སྐབས་སུ་ཡང་གནོད་བྱེད་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཐར་གཏུགས་པའི་རྩ་བ་ནི་རྒོལ་ཕྱི་རྒོལ་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་ཐ་སྙད་པའི་ཤེས་པ་འཕྲལ་གྱི་འཁྲུལ་རྒྱུའི་གནོད་པ་མེད་པ་འདི་ལ་ཐུག་པ་ཡིན་པས་ན། འཇུག་པར་དེ་ཉིད་སྐབས་སུ་འཇིག་རྟེན་གནོད་པ་མེད། །ཅེས་གསུངས་པ་འདིའི་དོན་ཡང་སྔར་གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་ཀྱི་ཤེས་པ་རྣམས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཡུལ་དུ་བྱས་ནས་འཇོག་པ་ལ་ཚད་མ་མིན་ནོ་ཞེས་བཞེད་པ་ཡིན་གྱི། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དཔྱོད་པའི་སྐབས་རྣམས་སུ་ནི་ཐ་སྙད་པའི་ཤེས་པ་གནོད་པ་མེད་པ་རྣམས་གནོད་བྱེད་དུ་འགྱུར་བར་མི་བཞེད་པ་ནི་མིན་ཏེ། གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་མི་བཞེད་པ་མིན་པ་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པར་བཞེད་པ་ཡིན་ན་སྐབས་དེར་རྒོལ་ཕྱི་རྒོལ་གཉིས་སོ་སོའི་འདོད་པ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་རྣམས་ནི་གནོད་བྱེད་དུ་བསྟན་ས་གང་ན་ཡང་མེད་ཅིང་། ལུང་གི་གནོད་པ་ཡང་ཕ་རོལ་པོས་ཁས་ལེན་མི་ལེན་སྣ་ཚོགས་ཡོད་ལ། གལ་ཏེ་ལུང་ཁས་ལེན་པ་རྣམས་ཀྱང་ལུང་གི་དྲང་ངེས་འབྱེད་ཚུལ་ལ་མི་མཐུན་པས་དྲང་ངེས་འབྱེད་ཚུལ་དེ་ཡང་རིགས་པས་བསྒྲུབ་དགོས་པ་ཡིན་ན་དེ་ལ་གནོད་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་དེ་རྣམས་ལ་གཞན་ཅི་འདྲ་བ་ཞིག་བསྟན་པས་གནོད་བྱེད་དུ་འགྱུར་བ་ཞིག་ཁྱོད་ཀྱིས་སྟོན་ཅིག ། ༼ཇ༽ཏེ་རིགས་པ་ཐམས་ཅད་རིགས་པ་བཞིར་འདུ་ལ་འདི་དེ་བཞིའི་ནང་གི་འཐད་པའི་རིགས་པས་གྲུབ་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། འཐད་པ་གྲུབ་པའི་རིགས་པ་ནི་ཚད་མ་གསུམ་གྱིས་གྲུབ་ཅིང་ལུང་གིས་

562

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།
མི་རུང་བའི་ཕྱིར། ཉན་ས་ལས་འཐད་པ་གྲུབ་པའི་རིགས་པས་ནི་ཚད་མ་གསུམ་པོ་ཡིད་ཆེས་པའི་ལུང་དང་མངོན་སུམ་དང་རྗེས་སུ་དཔག་པ་དག་ཚོལ་བར་བྱེད་དེ། ཅི་འདི་ལ་ཡིད་ཆེས་པའི་ལུང་ཡོད་དམ་མེད་ཅི་མངོན་སུམ་དུ་དམིགས་སམ་འོན་ཏེ་མིན་ཅི་རྗེས་སུ་དཔག་པས་རིགས་སམ་འོན་ཏེ་མིན་ཞེས་ཡོངས་སུ་ཚོལ་བར་བྱེད་དེ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་དེ་ལྟར་སྒྲུབ་པ་དབུ་ཚད་ཀུན་གྱི་ལུགས་ཡིན་པས་གལ་ཆེ་བ་ནི།༼ ༽ གལ་ཏེ་ཕ་རོལ་པོའི་ཁས་བླངས་ལ་ཁྱོད་ཀྱིས་འདི་འདྲ་ཁས་ལེན་ན་འདི་ཡང་ཁྱོད་ཀྱིས་ཁས་བླང་དགོས་སོ་ཞེས་པ་དང་།ཁྱོད་ཀྱིས་འདི་ཁས་མི་ལེན་ན་འདི་ཡང་ཁྱོད་ཀྱིས་ཁས་མ་ལེན་ཅིག་ཅེས་སྟོན་པའི་སྐབས་ལ་ཡང་ཁས་ལེན་དགོས་པ་དང་ཁས་ལེན་མི་རིགས་པའི་ཚུལ་དེ་ལྟར་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱི་རིགས་པ་ཞིག་གཏན་ནས་མེད་པར་ནི་ཕ་རོལ་པོ་ལ་ཚུལ་དེ་རང་གིས་ཇི་ལྟར་ངེས་པར་བྱེད། གཞུག་ནུས་ཏེ་མི་ནུས་སོ། །དེ་ལྟར་རྒྱུ་མཚན་གྱི་རིགས་པ་ཞིག་གིས་དེ་ལྟར་ངེས་པ་བསྐྱེད་དགོས་པ་དེས་ན་གནོད་བྱེད་དང་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རྩ་བ་ཐམས་ཅད་ནི་མཐར་གཏུགས་པ་ན། རྒོལ་ཕྱི་རྒོལ་གྱི་ཐ་སྙད་པའི་ཤེས་པ་འཕྲལ་གྱི་འཁྲུལ་རྒྱུའི་གནོད་པ་མེད་པ་འདི་ཉིད་ལ་ཐུག་ཅིང་།དེ་འདྲའི་ཤེས་པ་གནོད་མེད་ལ་སྣང་ཚུལ་དེ་དང་འགལ་བ་ཞིག་ཁས་བླངས་ན་ནི་རྒོལ་བ་རང་རང་གི་མྱོང་བས་གནོད་པར་རྒོལ་བ་ཕན་ཚུན་གཉིས་ཀྱིས་མཐོང་ནས། ཐ་སྙད་པའི་སྣང་ཚུལ་དེ་ལས་མི་འདའ་བ་ཞིག་ཅི་ནས་བྱེད་པ་འདི་ནི་དབུ་ཚད་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལུགས་ཡིན་ནོ། །༼ཇ༽ཕྱོགས་འདིར་སྔོན་མེད་པའི་ལེགས་བཤད་ནི་འདི་དང་སྔ་ཕྱི་རིགས་པ་ཁྱད་པར་ཅན་དག་ཡིན་ཞེས་བླ་མ་ཉག་རེ་མཁན་ཆེན་ཡབ་སྲས་གསུངས་སོ། །ལྔ་པ་ཐ་སྙད་པའི་ཤེས་པ་དེ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ལ་གནོད་བྱེད་ཡིན་ཀྱང་རང་བཞིན་མེད་པ་དེས་གྲུབ་པའི་སྐྱོན་མེད་པ་ནི།༼ ༽ཚུལ་དེ་ལྟ་བུ་ཡིན་ནའང་ཐ་སྙད་པའི་ཤེས་པ་རང་ཉིད་ཀྱིས་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་ལ་སོགས་པའི་དོན་འགྲུབ་པར་འགྱུར་བའི་སྐྱོན་ནི་མེད་དེ། དེའི་དཔེ་ནི་དཔེར་ན་སྒྲ་བྱས་པ་ཡིན་པ་མངོན་སུམ་གྱི་ཚད་མ་རང་ག་བས་གྲུབ་ཀྱང་སྒྲ་མི་རྟག་པ་ཡིན་པ་མངོན་སུམ་གྱི་ཚད་མ་རང་ག་བས་

563

ལྷག་མཐོང་ལ་བསླབ་ཚགྲུབ་མི་དགོས་པ་བཞིན་ཡིན་ཏེ། དོན་དེ་དག་མདོར་བསྡུ་ན་སྒྲུབ་བྱེད་དང་གནོད་བྱེད་ཀྱི་རྩ་བ་མཐར་གཏུགས་པ་མངོན་སུམ་ཉིད་ལ་ཐུག་ཀྱང་། རྩ་བའི་བསྒྲུབ་བྱ་དེ་ནི་རྩ་བ་གང་ལ་ཐུག་པའི་མངོན་སུམ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ཞིག་ག་ན་དགོས་།ཏེ་དེ་ལྟར་གྲུབ་མི་དགོས་སོ། །
གོང་གི་ས་བཅད་གསུམ་པ་གཅིག་ཐ་དད་ཀྱི་འགོག་ཚུལ་དེས་ཕྱོགས་ལྷག་མ་རྟེན་དང་བརྟེན་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱང་ཁེགས་པར་འགྱུར་བ་༼ཇ༽ལ་བདུན་ལས་དང་པོ་ཕན་ཚུན་རྟེན་བརྟེན་པ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་མེད་པ་ཤིང་རྟ་བཞིན་ནི། བདག་དང་ཕུང་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་ཐ་དད་དུ་ཡོད་ན་དཔེ་འཁར་གཞོང་ན་ཞོ་བརྟེན་ནས་ཡོད་པ་ལྟར། ཕུང་པོ་ལ་བདག་བརྟེན་པ་དང་བདག་ལ་ཕུང་པོ་བརྟེན་ནས་ཡོད་པའི་རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་ཕྱོགས་གཉིས་ཡོད་པ་ལས། རང་བཞིན་གཞན་དུ་མེད་པས་རྟེན་དང་བརྟེན་པར་མེད་པ་ནི་ཤིང་རྟ་ལ་བཤད་པ་བཞིན་ནོ། །འཇུག་པ་ལས་ཀྱང་། ཕུང་པོར་བདག་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་བརྟེན་པའི་སྒོ་ནས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཞིང་དེར་མ་ཟད་བདག་ལ་ཡང་། །གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ཕུང་པོ་དེ་རྣམས་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་བརྟེན་པའི་སྒོ་ནས་ཡོད་པ་མིན་ཏེ་རྒྱུ་མཚན་གང་གི་ཕྱིར་ན་བདག་ཕུང་གཉིས་པོ་འདིར་ཏེ། །འདི་ལ་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་གཞན་ཉིད་དུ་གྲུབ་པ་ཞིག་ཡོད་ན་ནི་ཕན་ཚུན་རང་བཞིན་གྱིས་རྟེན་དང་བརྟེན་པར་རྟོག་ཅིང་དཔྱོད་པའི་མཐའ་གཉིས་པོ་འདིར་འགྱུར་དགོས་ན། །ཡང་དེ་གཉིས་རང་བཞིན་གྱིས་གཞན་ཉིད་དུ་གྲུབ་པ་དེ་མེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་དེའི་ཕྱིར་ན་ཕན་ཚུན་རྟེན་དང་བརྟེན་པར་རང་གི་ངོ་བོར་གྲུབ་པ་འདི་ནི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཁོ་ནས་རྟོག་ཅིང་སྒྲོ་འདོགས་པའོ། །ཞེས་སོ། །༼ཇ༽གཉིས་པ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ལྡན་པ་མེད་ཚུལ་བདག་དང་ཕུང་པོ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ལྡན་པའི་ཕྱོགས་ཀྱང་སྔར་ཤིང་རྟའི་སྐབས་ལ་བཤད་པ་དང་འདྲ་བས་ན་ཤིང་རྟའི་སྐབས་དེ་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ།དེ་ཡང་དེ་ཉིད་ལས། བདག་ནི་གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོ་དང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ལྡན་པར་མི་འདོད་དེ་དེའི་རྒྱུ་

564

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

མཚན་གང་གི་ཕྱིར་ཞེ་ན་བདག ། ཕུང་པོ་ལས་རང་བཞིན་གྱིས་གཅིག་དང་ཐ་དད་གང་དུ་ཡང་ཡོད་པ་མིན་པ་དེའི་ཕྱིར་རོ་དེའི་འདྲའི་གཅིག་ཐ་དད་གང་དུ་ཡང་མེད་པས་ན་བདག་ཕུང་གཉིས་རང་གི་ངོ་བོས་ལྡན་པའི་དོན་དུ་སྦྱོར་བ་ཡང་མེད། །བདག་ཕུང་པོ་གཉིས་དེ་འདྲའི་ལྡན་པའི་དོན་དུ་སྦྱོར་བ་སྲིད་ན་ནི་ཡང་ན་རང་བཞིན་གྱིས་ཐ་དད་པའི་གཞན་དང་། ཡང་ན་རང་བཞིན་གྱིས་གཅིག་པའི་གཞན་མིན་པ་གང་རུང་ཞིག་ཏུ་སྦྱོར་དགོས་སོ། །གལ་ཏེ་བདག་དང་གཟུགས་གཉིས་རང་བཞིན་གྱིས་ཐ་དད་པའི་གཞན་ཡིན་པའི་སྒོ་ནས་ལྡན་པའི་དོན་དུ་སྦྱོར་ན་ལྷས་བྱིན་རང་དང་ངོ་བོ་ཐ་དད་པའི་གནག་སྟེ་བ་ལང་དང་ལྡན་པ་ལྟ་བུར་ངོ་བོ་ཐ་དད་པར་སྦྱར་དགོས་ལ་གལ་ཏེ་རང་བཞིན་གྱིས་གཅིག་པའི་གཞན་མིན་དུ་སྦྱོར་ན་ནི་ལྷས་བྱིན་རང་གི་གཟུགས་ལྡན་པ་ལྟ་བུར་ངོ་བོ་གཅིག་པ་ཞིག་ལ་སྦྱར་དགོས་ན་ཡང་། །དེ་ལྟར་གང་དུ་ཡང་མི་སྦྱོར་ཏེ་བདག་དེ་ནི་གཟུགས་ལས་གཟུགས་དེ་ཉིད་མིན་པ་དང་གཟུགས་དེ་ལས་ངོ་བོ་གཞན་ཉིད་དུ་མ་གྲུབ་ཅིང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཅེས་སོ། །འདིའི་གནག་ལྡན་ཞེས་པ་ནི་ལྷས་བྱིན་བ་ལང་དང་ལྡན་པ་ལྟ་བུ་སྟེ་ངོ་བོ་ཐ་དད་པའི་ལྡན་ཚུལ་གྱི་དཔེའོེོ། །གཟུགས་ལྡན་ནི་ལྷས་བྱིན་གཟུགས་དང་ལྡན་པ་ལྟ་བུ་སྟེ་ངོ་བོ་གཅིག་པའི་ལྡན་ཚུལ་གྱི་དཔེ་འོ། །༼ཇ༽གསུམ་པ་ཕུང་པོ་འདུས་ཙམ་བདག་ཡིན་པ་མི་འཐད་པ་ཤིང་རྟ་དང་འདྲ་བ་༼ ༽དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ་གོང་གི་ཕྱོགས་དེ་རྣམས་ལྟར་མ་ཡིན་ན་འོ་ན་བདག་གི་ཕུང་པོ་འདུས་པ་ཙམ་ཞིག་བདག་ཡིན་ནམ་སྙམ་ན་ཕུང་པོ་འདུས་ཙམ་བདག་ཡིན་པ་དེ་ཡང་ནི་མི་རིགས་ཏེ། དེའི་རྒྱུ་མཚན་ཡང་མདོ་ལས་ཕུང་པོ་ལྔ་ལ་བརྟེན་ནས་བདག་ཏུ་འདོགས་པར་གསུངས་པ་ཡིན་པས་ན།ཆོས་དེ་ལ་བལྟོས་པའི་གདགས་གཞི་དེ་བཏགས་ཆོས་ཆོས་དེ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱོགས་སུ་འཇོག་པ་ཤིན་ཏུ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཚུལ་དེ་ཡང་འཇུག་པ་ལས། མདོ་ལས་ཕུང་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་བདག་ཏུ་འདོགས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པ། །དེ་ཕྱིར་ན་ཕུང་པོ་འདུས་པ་ཙམ་བདག་གི་གདགས་གཞི་ཡིན་པས་བདག་གི་

565

ལྷག་མཐོང་ལ་བསླབ་ཚགདགས་གཞི་བརྟགས་ཆོས་བདག་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །༼ཇ༽བཞི་པ་ཕུང་པོ་ཚོགས་ཙམ་བདག་ཡིན་ན་བྱ་བྱེད་གཅིག་ཏུ་ཐལ་བའི་སྐྱོན་ནི། གཞན་ཡང་བདག་གི་ཕུང་པོ་ཚོགས་པ་ཙམ་བདག་ཡིན་ན་ནི་དེ་ལ་ལས་དང་བྱེད་པ་པོ་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་བའི་སྐྱོན། ཡོད་པར་འཇུག་པ་རྩ་འགྲེལ་དུ་གསུངས་ཏེ། དེ་ཡང་བདག་གི་ཕུང་པོ་རེ་རེ་ནས་བདག་གི་ཉེ་བར་བླང་བྱར་འདོད་པ་དེས་ནི་ཕུང་པོ་ལྔ་ཁ་བདག་གི་ཉེ་བར་བླང་བར་བྱ་བར་ངེས་པར་འདོད་དགོས་ལ།དེ་ལྟར་འདོད་དགོས་པ་དེ་ལྟ་ཡིན་ན་ནི་ངེས་པར་བདག་གི་ཕུང་པོ་རྣམས་ཀྱི་ཚོགས་པ་ཡང་བདག་གི་ཉེ་བར་བླང་བྱ་ཁོ་ནར་འགྱུར་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །༼ཇ༽ལྔ་པ་ཚོགས་པ་ལྟར་རྒྱུན་ཡང་མི་འཐད་ཚུལ་༼ ༽གོང་དུ་བཤད་པ་དེ་ལྟར་ཕུང་པོའི་ཚོགས་པ་བདག་གི་གདགས་གཞི་ཡིན་གྱི།བདག་མ་ཡིན་པར་གསུངས་པ་འདིས་ནི་ཕུང་པོའི་རྒྱུན་ལ་ཡང་ཚོགས་པ་ལ་སྦྱར་བ་དེ་ལྟར་བདག་གི་ཕུང་པོའི་རྒྱུན་བདག་གི་གདགས་གཞི་ཡིན་གྱི་བདག་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་འདོད་དགོས་པར་ཤིན་ཏུ་གསལ་ལོ། །༼ཇ༽དྲུག་པ་དབྱིབས་བདག་ཡིན་ན་གཟུགས་ཁོ་ན་བདག་ཡིན་པར་ཐལ་བ་ནི། ༼ ༽འདིར་གལ་ཏེ་གཞན་དག་ན་རེ་བདག་གི་ཕུང་པོ་དེ་དག་གི་ཚོགས་པ་ཙམ་བདག་མ་ཡིན་ཀྱང་། དཔེར་ན། ཤིང་རྟའི་འཕང་ལོ་དང་སྲོག་ཤིང་ལ་སོགས་པ་རྣམས་བསྒྲིགས་པའི་ཚེ་དབྱིབས་ཁྱད་པར་བ་རྙེད་པར་འགྱུར་ལ་བསྒྲིགས་པའི་དབྱིབས་ཁྱད་པར་བ་རྙེད་པ་ན་ནི་དབྱིབས་དེ་ཤིང་རྟར་འཇོག་པ་དེ་བཞིན་དུ། གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ཕུང་པོ་ཚོགས་པའི་དབྱིབས་ཁྱད་པར་བ་ཡོད་པ་དེ་ཉིད་ལ་བདག་ཏུ་འཇོག་གོ་སྙམ་ན། དེ་ལྟར་འཇོག་ན་ནི་འོ་ན་དབྱིབས་ནི་གཟུགས་ཅན་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པ་ཡིན་པས་ན། སེམས་ལ་སོགས་པ་གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཕུང་པོ་ལ་བདག་བཞག་ཏུ་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། འཇུག་པ་ལས། བདག་གི་གཟུགས་སོགས་ཕུང་པོ་ཚོགས་པའི་དབྱིབས་ཀྱི་བཀོད་པ་ཙམ་ཞིག་བདག་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན་དེ་

566

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

འདྲའི་དབྱིབས་དེ་ནི་གཟུགས་ཅན་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན། །ཁྱོད་ཀྱི་ལུགས་ལ་གཟུགས་ཅན་དེ་དག་ཉིད་ཁོ་ན་ལ་བདག་ཅེས་བྱ་བ་དེ་འཇོག་པར་འགྱུར་གྱི། །སེམས་ལ་སོགས་པ་སེམས་བྱུང་བཅས་པའི་ཚོགས་ལ་ནི་བདག་ཉིད་འཇོག་པར་འགྱུར་བ་མིན་ཏེ། །དེ་ལྟར་མི་འགྱུར་བ་དེ་རྒྱུ་མཚན་གང་གི་ཕྱིར་ཡིན་ཞེ་ན་དེའི་རྒྱུ་མཚན་ནི་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་དེ་དག་ལ་དབྱིབས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་སོ། །༼ཇ༽བདུན་པ་ཤིང་རྟ་རྣམ་པ་བདུན་དུ་མེད་ཀྱང་དེའི་ཡན་ལག་དང་གདགས་གཞི་ལ་བརྟེན་ནས་འདོགས་པ་ལྟར་བདག་ཀྱང་ཡིན་པས་མདོ་ལས་ཤིང་རྟའི་དཔེས་གསུངས་པ་༼ ༽རྒྱུ་མཚན་དེས་ན་དཔེ་ཤིང་རྟ་དེ་ཉིད་རང་བཞིན་བཙལ་ན་གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་རྣམ་པ་བདུན་པོ་དེ་དག་གང་དུ་ཡང་མེད་པ་དང་། བདུན་པོ་དེ་གང་དུ་ཡང་མེད་པ་དེ་ལྟ་ཡིན་ནའང་ཤིང་རྟ་དེ་རང་གི་ཡན་ལག་ལ་བརྟེན་ནས་འདོགས་པ་ཙམ་ཞིག་ཡིན་པ་ལྟར་དོན་གྱི་སྐབས་སུ་ཡང་བདག་ཀྱང་ཕུང་པོ་དང་རང་བཞིན་གྱིས་གཅིག་དང་ཐ་དད་ལ་སོགས་པའི་རང་བཞིན་བདུན་པོ་གང་དུ་བཙལ་ཡང་མེད་པ་དང་། འོན་ཀྱང་བདག་དེ་ཉིད་ཕུང་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་འདོགས་པ་ཙམ་ཞིག་བྱེད་པ་གཉིས་དཔེ་དོན་འདྲ་བའི་ཕྱིར་ན། ཤིང་རྟ་དང་བདག་དེ་གཉིས་དཔེ་དོན་དུ་མཛད་ནས་སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་མདོར་གསུངས་པ་བཤད་ཚུལ་འདིས་ལེགས་པར་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །
གོང་གི་ས་བཅད་བཞི་པ་དེ་ལྟར་ཁེགས་པ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་གང་ཟག་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུར་འཆར་བའི་ཚུལ་༼ཇ༽ལ་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུའི་དོན་མ་ནོར་བ་དང་། ཡང་དག་ལྟར་སྣང་གི་སྒྱུ་མའི་ཁྱད་པར་དང་། སྒྱུ་མ་ལྟ་བུའི་ངེས་པ་འཚོལ་ལུགས་ཀྱི་གདམས་ངག་དང་། མདོ་སྡེ་ཟབ་མོའི་དབྱངས་ཀྱིས་ཀྱང་སྦྱང་ཚུལ་བཞི། དང་པོ་ལ་བདུན་ལས། དང་པོ་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུ་གཉིས་ཀྱི་འདི་སྣང་བ་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུ་ཡིན་ཚུལ་ནི།དེ་ཡང་སྤྱིར་སྒྱུ་མའི་དོན་ལ་རྣམ་པ་གཉིས་གསུངས་ཏེ། དོན་དམ་བདེན་པ་ལ་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུར་

567

ལྷག་མཐོང་ལ་བསླབ་ཚགསུངས་པ་ལྟ་བུ་ཡོད་པ་ཙམ་དུ་གྲུབ་ཀྱང་དེའི་སྟེང་དུ་བདེན་པར་གྲུབ་པ་ཁེགས་པ་ཙམ་ལ་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུར་བྱས་པ་དང་། གཟུགས་སོགས་ཀུན་རྫོབ་པའི་ཆོས་ལ་སྒྱུ་མར་གསུངས་པ་ལྟ་བུ་རང་གི་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་བཞིན་དུ་གཟུགས་སོགས་སུ་སྣང་བ་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུར་བྱས་པ་གཉིས་ཡོད་པ་ལས། སྐབས་འདིར་ནི་ཕྱི་མ་གཟུགས་སོགས་ཀུན་རྫོབ་པ་ལ་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུར་བྱས་པ་དེ་ཉིད་ཡིན་སྟེ།དེ་འདྲའི་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུར་བྱེད་ཚུལ་དེ་ཡང་ཕྱི་མ་ཀུན་རྫོབ་པ་ལ་སྔ་མ་དོན་དམ་བདེན་པའི་སྒྱུ་མའི་དོན་ཡང་ཡོད་ལ། སྔ་མ་དོན་དམ་བདེན་པ་ལ་ཕྱི་མ་ཀུན་རྫོབ་པའི་སྒྱུ་མའི་དོན་ཡོད་པའི་ངེས་པ་མེད་དོ། །
༼ཇ༽གཉིས་པ་སྣང་བ་སྣང་བ་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུའི་སྐྱེ་ཚུལ་ནི། ཕྱི་མ་ཀུན་རྫོབ་པ་དེའི་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུའི་འགྲུབ་ལུགས་ནི་གཟུགས་སོགས་ཀྱི་སྣང་བའི་ཆ་འཛིན་པའི་ཤེས་པ་དང་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པའི་ཆ་ངེས་པའི་བློ་གཉིས་ལ་བརྟེན་ནས་ཀུན་རྫོབ་པའི་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུ་དེ་འགྲུབ་སྟེ། དེ་འགྲུབ་པའི་སྒྱུ་མའི་དཔེ་ནི་དཔེར་ན། སྒྱུ་མ་མཁན་གྱི་རྡེའུ་ལ་སོགས་པ་རྟ་གླང་དུ་སྤྲུལ་བའི་ཚེ། སྒྱུ་མའི་རྟ་གླང་དེ་རྟ་གླང་དངོས་སུ་སྣང་བའི་ཆ་ནི་མིག་གི་ཤེས་པས་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་དང་སྒྱུ་མའི་རྟ་གླང་དེ་རྟ་གླང་དངོས་སུ་སྣང་བ་ལྟར་གྱི་དོན་དེ་རྟ་གླང་དངོས་སུ་མེད་པར་ནི་ཡིད་ཀྱི་ཤེས་པས་ངེས་པ་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་མིག་ཤེས་ཀྱིས་སྣང་བ་མཐོང་བ་དང་ཡིད་ཤེས་ཀྱི་སྣང་བ་ལྟར་མེད་པར་ངེས་པ་དེ་གཉིས་ལ་

བརྟེན་ནས་སྒྱུ་མའི་རྟ་གླང་དེ་རྟ་གླང་དུ་སྣང་བ་དེ་ཉིད་སྣང་བ་ལྟར་རྟ་གླང་དུ་མ་གྲུབ་པའི་སྒྱུ་མའམ་བརྫུན་པའི་སྣང་བ་ཙམ་ཡིན་པར་ངེས་པ་སྐྱེ་བ་དེ་བཞིན་དུ།༼ཁ༽༼ཇ༽གསུམ་པ་དེ་ལ་རིགས་ཤེས་དང་ཐ་སྙད་པའི་བློ་གཉིས་ཚོགས་དུས་གཅིག་ཏུ་འཆར་ཚུལ་ནི།༼ ༽༼ཀ༽དོན་གང་ཟག་ལ་སོགས་པ་ཡང་ཐ་སྙད་པའི་ཤེས་པ་གནོད་མེད་ལ་བསྙོན་དུ་མེད་པར་སྟེ་མི་སྣང་ཡང་སྣང་ངོ་ཞེས་བསྙོན་ཧམ་བྱེད་མི་དགོས་པར་སྣང་བ་དང་། སྣང་བ་དེ་ཉིད་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་

568

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

བཞིན་གྱིས་སྟོང་པར་རིགས་ཤེས་ཀྱིས་ངེས་པ་གཉིས་ཚོགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་གང་ཟག་དེ་ཉིད་ཀྱང་གང་ཟག་དུ་རང་གི་སྡོད་ལུགས་ཀྱི་གྲུབ་པར་སྣང་བཞིན་དུ་གང་ཟག་རང་གི་སྡོད་ལུགས་སུ་མེད་པའི་སྒྱུ་མའམ་བརྫུན་པའི་སྣང་བ་ཙམ་ཡིན་པར་ངེས་པ་སྐྱེ་བ་ཡིན་ནོ། །༼ག༽གང་ཟག་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུ་འདི་ལ་གང་ཟག་དུ་སྣང་བའི་ཆ་དེ་ཡོད་པར་རིགས་ཤེས་ཀྱིས་མི་འགྲུབ་ལ། རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པར་ནི་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མ་ཉིད་ཀྱིས་མི་འགྲུབ་པས་ན་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མ་དང་དོན་དམ་ལ་དཔྱོད་པའི་རིགས་ཤེས་གཉིས་ཀྱི་རེ་རེས་སྣང་སྟོང་གཉིས་ཀ་མི་འགྲུབ་བོ། །དེ་ལྟར་མི་འགྲུབ་བའི་ཕྱིར་གང་ཟག་སོགས་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུར་འགྲུབ་པ་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་མེད་ཚོལ་བའི་རིགས་པའི་ཤེས་པ་དང་གཟུགས་སོགས་ཡོད་པར་འཛིན་པའི་ཐ་སྙད་པའི་བློ་གཉིས་ཀ་དགོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི་དེ་ཡིན་ནོ། །༼ཇ༽བཞི་པ་དེས་ན་རིགས་ཤེས་དང་ཐ་སྙད་པའི་བློ་ལས་སྒྱུ་མ་ལྟར་གཏན་ལ་དབབ་པའི་རིགས་པ་ཟུར་པ་མི་དགོས་ཚུལ་ནི།༼ ༽དེ་ལྟར་དགོས་པ་དེས་ན་གཟུགས་སོགས་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུར་འཆར་བ་ལ་བསླབ་པའི་ཚེ་གལ་ཏེ་གཟུགས་སོགས་སྒྱུ་མ་བཞིན་དུ་འཆར་དུ་མ་འདོད་ཅིང་དེ་ལྟར་འཆར་དཀའ་བ་བྱུང་ན་གཟུགས་སོགས་ཐ་སྙད་པའི་དོན་དེ་དག་འཛིན་པའི་ཐ་སྙད་པའི་བློ་ནི་རྒྱུན་དུ་ངང་གིས་རང་ཉིད་ལ་ཡོད་པས་ཐ་སྙད་པའི་བློ་དེ་བསྐྱེད་པའི་ཐབས་ལ་ཟུར་དུ་འབད་མི་དགོས་པས་ན། གཟུགས་སོགས་དེ་རྣམས་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་མེད་དཔྱོད་པའི་རིགས་པས་མང་དུ་དཔྱད་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཁེགས་པ་དེ་ཉིད་ལ་ངེས་པ་དྲག་པོ་བསྐྱེད་པར་བྱས་ནས། དེ་ནས་གཟུགས་སོགས་ཀྱི་སྣང་བ་ཐ་སྙད་པའི་ཤེས་པ་དེ་ལ་ཤར་བ་ལ་བལྟས་ན་གཟུགས་སོགས་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུར་འཆར་བ་ཡིན་གྱི། སྒྱུ་མ་ལྟ་བུའི་སྟོང་པ་དེ་ཐ་སྙད་པའི་ཤེས་པ་ལ་སྣང་བ་དང་རིགས་ཤེས་དེའི་ངེས་པ་བསྐྱེད་ཚུལ་གཉིས་ལས་ལོགས་སུ་གཏན་ལ་འབེབས་ཚུལ་གཞན་གཏན་ནས་མེད་དོ། །

569

ལྷག་མཐོང་ལ་བསླབ་ཚ
༼ཇ༽ལྔ་པ་སྔོན་གྱི་རྒྱ་བོད་མཁས་པས་སྟོང་ཉིད་མེད་དགག་ལ་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུ་དང་རང་བཞིན་མེད་ཀྱང་སྣང་བ་འཆར་བ་ལ་སྒྱུ་མ་ལྟར་གསུངས་ཚུལ་༼ ༽དེ་འདྲའི་རིགས་པའི་ཤེས་པས་ཆོས་ཅན་གཟུགས་སོགས་སྣང་བ་ལ་སྐྱེ་འགག་སོགས་ཀྱི་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་རྣམ་པར་བཅད་པ་ཙམ་ཞིག་གང་ཟག་དེ་ལ་ཤར་གྱི་སྣང་བའི་ཆ་མི་འཆར་བའི་སྐབས་གྱི་སྟོང་པ་རྐྱང་པ་ལ་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུའི་སྟོང་ཉིད་དང་། དེ་ནས་སྟོང་རྐྱང་ཤར་བ་དེའི་རྗེས་སུ་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཉིད་དུ་སྣང་བའི་གཟུགས་སོགས་ཀྱི་སྣང་བ་ཡང་འཆར་བའི་སྐབས་ཀྱི་སྣང་སྟོང་གཉིས་ཚོགས་དེ་ལ་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུའི་སྟོང་ཉིད་ཅེས་སྔོན་གྱི་༼ཇ༽རྒྱལ་བློན་དུས་ནས་ལོ་པཎ་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཐ་སྙད་དེ་སྐད་གསུང་ངོ་། །༼ཇ༽འདི་དུ་མས་བཤད་ཀྱང་དཔེ་ཙམ་བསྟན་ན་ཕྱོགས་གླང་གི་རྣལ་འབྱོར་འཇུག་པར། ཐོག་མ་ཐ་མའི་ཆ་བྲལ་རྣམ་མི་རྟོག ། དྲི་མ་མེད་པའི་འོད་ཟེར་སྟོང་གིས་ནི། །མུན་པ་ངེས་བསལ་མཁའ་དང་མཚུངས་པ་ཡིན། །ཞེས་དང་། སློབ་དཔོན་ཡེ་ཤེས་སྙིང་པོས་རྣལ་འབྱོར་བ་བསྒོམས་པ་ལས་ལངས་ནས་ཡང་འདི་ལྟར། གལ་ཏེ་དངོས་པོ་འདི་དག་ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་ནམ་མཁའ་དང་འདྲ་བའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་གྱི་འོན་ཀྱང་དེ་ནི་སྒྱུ་མ་དང་རྨི་ལམ་ལ་སོགས་པ་དང་འདྲ་བ་ཞེས་དང་། སློབ་དཔོན་ནག་པོ་ཞབས་ཀྱི་ལུས་སྦྱངས་ལས། དེ་ལྟར་ལུས་ལ་རྣམ་པར་དཔྱད་ན་ནམ་མཁའ་དང་འདྲ་བར་བསྒོམ་མོ་ནས། དེའི་ཚེ་ཐམས་ཅད་ནམ་མཁའི་ངོ་བོར་གནས་སོ། །ཞེས་པ་ནས། བདེ་བ་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུར་དཔྱད་དོ་ཞེས་དང་། ཇོ་བོ་ལྷ་ཅིག་གི་དབུ་མའི་མན་ངག་ལས། ཆོས་ཐམས་ཅད་ནམ་མཁའི་དཀྱིལ་ལྟར། ཞེས་པ་ནས། དེའི་རྗེས་ལས་ཐོབ་པས་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྒྱུ་མ་ལ་སོགས་པར་ཤེས་སོ། །ཞེས་དང་། སྤྱོད་འཇུག་ལས། ཐམས་ཅད་ནམ་མཁའ་འདྲ་བར་ནི། །བདག་འདྲས་ཡོངས་སུ་བཟུང་བར་གྱིས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། དྲུག་པ་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུའི་རྗེས་ཐོབ་ཀུན་བྱེད་ཚུལ་ནི།༼ ༽ གཟུགས་སོགས་ལ་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུར་འཆར་ཚུལ་ལ་བསླབ་པ་དེ་བཞིན་དུ་རང་ཉིད་ཕྱག་དང་སྐོར་བ་དང་བཟླས་བརྗོད་སྦྱིན་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་སོགས་ཀྱི་སྤྱོད་ཕྱོགས་གང་ལ་འཇུག་པའི་ཚེ་ན་ཡང་།དེ་དག་བྱེད་པའི་སྔོན་དུ་

570

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

ཕྱག་སྐོར་སོགས་དེ་དག་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་མེད་དཔྱོད་པའི་རིགས་པས་དཔྱོད་ཚུལ་གོང་ལྟར་རྣམ་པར་དཔྱད་ནས་ཕྱག་བསྐོར་སོགས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དགག་པར་བྱ་ལ། དེ་ལྟར་བཀག་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་ངེས་པ་དེའི་ངེས་པའི་རྩིས་ཟིན་པ་སྟེ་ངེས་པ་དེའི་དབང་དུ་སོང་བར་བྱས་ནས་ཕྱག་བསྐོར་སོགས་སྤྱོད་ཕྱོགས་དེ་དག་ལ་ཞུགས་པའི་སྒོ་ནས་སྤྱོད་ཕྱོགས་དེ་དག་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུར་འཆར་བ་ལ་བསླབ་པར་བྱ་སྟེ་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུར་འཆར་བ་དེའི་ངང་ནས་སྤྱོད་ཕྱོགས་དེ་དག་བྱའོ། །༼ཇ༽བདུན་པ་མཉམ་གཞག་ཏུ་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུ་བསྒོམས་པས་རྗེས་ཐོབ་སྒྱུ་མ་དང་འཇའ་ཚོན་ལྟར་འཆར་ཚུལ་ནི།༼ ༽ སྒྱུ་མ་ལྟ་བུར་འཆར་ཚུལ་འདིའི་གནད་དེ་འདྲ་ཤེས་ན་ནི་མཉམ་གཞག་ཏུ་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་བ་ཙམ་གྱི་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུའི་སྟོང་ཉིད་བསྒོམས་པས། བསྒོམ་པ་དེའི་སྟོབས་ཀྱིས་དེ་ལས་ལངས་པའི་རྗེས་ཐོབ་ཏུ་སྣང་སྟོང་གཉིས་ཚོགས་ཀྱི་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུའི་སྟོང་ཉིད་འཆར་བའི་ཚུལ་རྣམས་ལེགས་པར་ཤེས་པར་འགྱུར་རོ། །༼ཇ༽གཉིས་པ་ཡང་དག་ལྟར་སྣང་གི་ཁྱད་པར་བཅུ་ལས། དང་པོ་དགག་བྱའི་ཚད་ནོར་ནས་ཐམས་ཅད་བཀག་ན་རི་བོང་གི་རྭ་ལྟར་སྒྱུ་མར་མི་རུང་ཚུལ་ནི། ༼ ༽ སྒྱུ་མ་ལྟ་བུའི་འཆར་ཚུལ་འདི་ལ་ཡང་སྔར་གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་དུ་དགག་བྱའི་དོན་སྤྱི་འཆར་ཚུལ་གྱི་ཚད་ལེགས་པར་ངོས་མ་ཟིན་པར་གང་ཟག་སོགས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ཕུང་པོ་སོགས་དང་རང་བཞིན་གྱིས་གཅིག་ཐ་དད་སོགས་ལ་དེ་ལྟར་དཔྱོད་པའི་རིགས་པས་བརྟགས་པ་ན། རང་བཞིན་གྱིས་གཅིག་སོགས་དེ་དག་ལ་རིགས་པའི་གནོད་པ་མཐོང་བའི་ཚེ་དེ་ནས་གང་ཟག་ལ་སོགས་པ་ནི་ཡེ་གཏན་ནས་མི་འདུག་གོ་སྙམ་དུ་ངེས་པ་འདྲེན་པ་དང་། གང་ཟག་ལ་སོགས་པའི་དངོས་པོ་རྣམས་ནི་རི་བོང་གི་རྭ་ལ་སོགས་པ་ལྟར་དོན་བྱེད་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྟོང་པའི་དངོས་པོ་མེད་པ་ཁོ་ནའོ་སྙམ་པ་དེ་འདྲ་བྱུང་ན་ནི་ཆད་ལྟ་ཆེན་པོ་ཡིན་པས་ལྟ་བ་དེ་ཉིད་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བའི་གོལ་སའམ་ནོར་པ་ཆེ་ཤོས་ཡིན་

571

ལྷག་མཐོང་ལ་བསླབ་ཚཔར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དཔྱོད་པའི་རིགས་པས་མ་རྙེད་པ་ན་གཏན་ནས་མེད་པར་སོང་བ་དེ་ལྟ་བུ་ཡིན་ན་ནི་ཚུལ་ཇི་ལྟ་བུར། ན་སྲིད་པ་འདི་སྒྱུ་མ་དང་འདྲ་བར་འགྱུར་ཏེ། སྲིད་པ་འདི་སྒྱུ་མ་དང་འདྲ་བ་ཉིད་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པའི་ཐད་ཀྱི་བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པར།རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་ཚུལ་འདི་ནི་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་མཐོང་བའི་ཚེ་ན་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་སྣང་བའི་སྒྱུ་མ་བྱས་པ་ལྟ་བུར་འགྱུར་པ་ཡིན་གྱི། མོ་གཤམ་གྱི་བུ་ལྟ་བུར་ནི་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་རང་བཞིན་སྨྲ་བ་ཁྱེད་ཅག་དོན་དམ་ལ་དཔྱོད་པའི་རིགས་པའི་རྣམ་པར་དཔྱད་པ་འདིའི་སྒོ་ནས་མ་རྙེད་པ་ཙམ་གྱིས་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་སྐྱེ་བ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་
དུ་བཀག་པ་ལས་བརྟེན་ནས།འདུས་བྱས་སྐྱེ་བ་མེད་པ་ཁོ་ནར་བསྟན་པར་འདོད་ན་ནི་དེ་ལྟར་འདོད་པ་དེའི་ཚེ་སྟེ་དེའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་འདུས་བྱས་དེ་ཉིད་བདེན་པས་སྟོང་བཞིན་དུ་བདེན་པར་སྣང་བའི་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུ་ཉིད་དུ་མི་འགྱུར་གྱི། མོ་གཤམ་གྱི་བུ་དང་རི་བོང་གི་རྭ་ལ་སོགས་པ་དག་དཔེར་བྱས་ནས་མོ་གཤམ་གྱི་བུ་ལ་སོགས་པ་དག་གིས་ཉེ་བར་གཞལ་བ་སྟེ་དཔེ་དེས་མཚོན་པའི་དོན་ཅན་ཁོ་ནར་འགྱུར་བ་ཞིག་ཡིན་དགོས་ན་ཡང་། “ངོ་1བོ་ཅག་ནི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་མེད་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་སྐྱོན་གྱིས་འཇིགས་པས་དཔེ་མོ་གཤམ་གྱི་བུ་སོགས་དེ་དག་དང་བསྟུན་པར་ཏེ་མཐུན་པར་བྱས་པ་ཉིད་དུ་མི་བྱེད་ཀྱི། རྟེན་འབྲེལ་གྱི་ཚུལ་དེ་དང་མི་འགལ་བའི་དཔེ་སྒྱུ་མ་ལ་སོགས་པ་དག་དང་ནི་མཐུན་པར་བྱས་པའི་སྒོ་ནས་བསྟུན་པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །༼ཇ༽གཉིས་པ་དེས་ན་རིགས་ཤེས་ཀྱི་ངོར་ཆོས་ཅན་ཡོད་ན་སྐྱོན་ཡིན་ཀྱང་རིགས་པ་དེས་བཀག་ཤུལ་དུ་ད་གདོད་ཆོས་ཅན་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུ་ལུས་པ་སྐྱོན་མིན་པ་ནི།༼ ༽ རྒྱུ་མཚན་དེས་ན་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་མེད་ཚོལ་བའི་རིགས་ཤེས་ཀྱིས་རིགས་པས་དཔྱད་ངོར་སྒྱུ་མ་ཙམ་གྱི་དོན་ཡོད་པར་བཟུང་ནའང་སྐྱོན་ཡིན་གྱི། རིགས་པ་དེས་རྣམ་པར་དཔྱད་
1 འབྲས་མཆན་བཞི་དེབ་ཏུ། ཁོ་

572

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

ནས་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་ཁེགས་པའི་བཤུལ་དུ་དངོས་པོ་རྣམས་ལ་སྒྱུ་མ་ཙམ་གྱི་དོན་དེ་ཉིད་བློ་གཞན་གྱི་སྒོ་ནས་ཡོད་པར་འཛིན་པ་ནི་ངེས་པར་སྐྱེ་དགོས་པ་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་འཛིན་པ་སྐྱོན་མིན་ཏེ། བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ་ལས། རྒྱུ་མཚན་དེའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་མེད་རིགས་པས་ཡོངས་སུ་དཔྱད་པ་ན།རིགས་པ་དེས་དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་འགྲུབ་པར་མི་འགྱུར་ཞིང་ཁེགས་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་བས་ན་གང་ལ་དཔྱད་པའི་དངོས་པོ་སོ་སོ་ནས་ལྷག་མར་ལུས་རྒྱུ་ནི་དངོས་པོ་རྣམས་རང་རང་ལ་སྣང་བའི་ཆ་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུ་དེ་ཉིད་ལྷག་མར་ལུས་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་སྣང་བའི་ཆ་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུའི་དོན་ཉིད་ལྷག་མར་ལུས་དགོས་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །༼ཇ༽གསུམ་པ་ལྟ་བ་དེ་མ་ཉམས་བར་དུ་བདེན་འཛིན་མངོན་གྱུར་བ་མི་རུང་ཡང་དེའི་ཚེ་སྟོང་པར་བདེན་འཛིན་དང་སྒྱུ་མ་ལྟར་བདེན་འཛིན་འགོག་ཀྱང་སྒྱུ་མ་ཙམ་དུ་འཛིན་པ་མི་འགོག་པ་ནི།༼ ༽ སྒྱུ་མ་ལྟ་བུའི་ཚུལ་འདི་ཡང་མྱུ་གུ་དེའི་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་དོན་དམ་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པས་ཁེགས་པ་ན། རང་བཞིན་དེ་འདྲ་འགོག་པའི་རིགས་པ་དེའི་འདུ་བྱེད་དེ་བྱེད་ལས་ཇི་སྲིད་མ་ཉམས་པར་གནས་པ་དེ་སྲིད་དུ་རིགས་པས་འཐད་མི་འཐད་དཔྱད་པའི་སྒོ་ནས་མྱུ་གུ་ལ་དེ་འདྲའི་རང་བཞིན་ཡོད་པ་འཐད་པར་འཛིན་པ་ནི་གཏན་ནས་མི་སྐྱེ་ཡང་།རིགས་པའི་བྱེད་པ་མ་ཉམས་པ་དེའི་སྐབས་ལ་ཡང་མྱུ་གུ་ལ་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་མེད་པ་དེར་བདེན་པར་གྲུབ་སྙམ་པ་དང་མྱུ་གུ་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་བའི་སྣང་བ་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུར་བདེན་པར་གྲུབ་སྙམ་དུ་འཛིན་ན་ནི་དེ་འདྲའི་འཛིན་པ་དེ་རིགས་པས་དགག་དགོས་པའི་འཛིན་པ་སྐྱོན་ཅན་ཡིན་གྱི། དེ་འདྲ་བའི་འཛིན་པ་དེ་དག་མེད་པའི་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུའི་དོན་ཡོད་པར་འཛིན་པ་དེ་ཙམ་ལ་ཡང་སྐྱོན་དུ་བརྩིས་ནས་འཛིན་པ་དེ་ལ་སྒྱུ་འཛིན་གྱི་མངོན་ཞེན་ཡོད་པས་འདོར་དགོས་སོ་སྙམ་དུ་གཞན་དག་འཛིན་པ་

573

ལྷག་མཐོང་ལ་བསླབ་ཚདེ་འདྲ་ནི་ཡེ་གཏན་ནས་བྱེད་མི་ཉན་ཞིང་མི་རུང་ཏེ།བྱེད་མི་ཉན་པའམ་མི་རུང་བ་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པར་དེ་ལྟར་བཟུང་དགོས་ན་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་འབྱུང་འཇིག་སོགས་འདི་ཡོད་འདི་མེད་ཀྱི་ངེས་པ་ཐམས་ཅད་བྱར་མེད་པའི་སྐྱོན་ཆེན་པོ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཏེ་འདི་ཡང་སྔར་གོང་དུ་མང་དུ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །
༼ཇ༽བཞི་པ་དེ་ཡང་འགོག་པ་ནི་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུའི་ཡོད་པ་དང་བདེན་གྲུབ་མ་ཕྱེད་པའི་སྐྱོན་༼ ༽དེ་ལྟར་འདོད་པ་འདི་འདྲ་བ་ཡང་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུའི་དོན་དེ་སྤྱིར་ཡོད་པ་ཙམ་དང་དེ་ཉིད་བདེན་པར་ཡོད་པ་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་སོ་སོར་མ་ཕྱེད་པའི་སྐྱོན་ཡིན་པར་གདོན་མི་ཟའོ། །༼ཇ༽ལྔ་པ་དཔྱད་བྱ་དང་དཔྱད་མཁན་ཡང་མེད་པས་འདི་ཡིན་དང་འདི་མིན་མེད་པར་སོང་བའི་སྣང་བ་བན་བུན་ཡང་ཆད་ལྟ་ཡིན་གྱི་སྒྱུ་མའི་དོན་མིན་པ་ནི།༼ ༽ སྒྱུ་མ་ལྟ་བུར་འཆད་ཚུལ་འདི་ལ་སྐྱོན་གཞན་ཡང་དཔྱོད་པ་པོའི་གང་ཟག་དེས་དཔྱད་བྱའི་ཡུལ་དེ་ལ་དཔྱད་དེ་རིགས་པས་ཡུལ་དེ་སོ་སོར་གསིལ་ནས་ཆ་དང་ཆར་བཏང་བ་ན་དེ་ནས་ཡུལ་དེ་མ་རྙེད་པས་ཡུལ་དེ་མི་འདུག་གོ་སྙམ་པ་ཞིག་དང་པོར་འབྱུང་ཞིང་།དེ་ལྟར་བྱུང་བ་དེ་ནས་དཔྱོད་མཁན་རང་ཉིད་ལ་ཡང་ཚུལ་དེ་ལྟར་རིགས་པས་དཔྱད་པས་མ་རྙེད་པ་ན་མེད་པར་གོང་གི་ཡུལ་དེ་དང་འདྲ་བར་མཐོང་ནས་དེ་ལྟར་ཡུལ་དེ་མེད་པར་ངེས་མཁན་དེ་རང་ཡང་ཡོད་པ་མིན་པས་ན་ཆོས་གང་ལ་ཡང་འདི་ཡིན་དང་འདི་མ་ཡིན་གྱི་ངེས་པ་གང་ཡང་བྱ་ས་མེད་པར་སོང་ནས་གང་ཟག་དེ་ཉིད་ལ་ཡུལ་གྱི་སྣང་བ་གཏད་སོ་མེད་པའི་བན་བུན་ཏེ་ཐར་ཐོར་རམ་ཤམ་ཤིག་འཚི་མེད་པ་ཉིད་དུ་སོང་བ་ལྟ་བུའི་ཉམས་ཀྱི་སྣང་བ་འཆར་བ་ཞིག་འབྱུང་ཡང་།དེ་ལྟར་འབྱུང་བ་འདི་ཡང་གང་ཟག་དེ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་མེད་གཉིས་དང་སྤྱིར་ཡོད་ཙམ་དང་མེད་ཙམ་གཉིས་ཏེ་དེ་ཕན་ཚུན་གྱི་ཁྱད་པར་མ་ཕྱེད་པར་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་མེད་དཔྱོད་པའི་རིགས་པས་ཡོད་མེད་ཐམས་ཅད་བཀག་པ་ལ་བརྟེན་ནས་དེའི་འདྲའི་ཉམས་སྣང་གང་ཟག་དེ་ལ་བྱུང་

574

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

བ་ཡིན་པས་ན་དེ་འདྲའི་སྟོང་པ་ཡང་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་རྣམ་གཞག་ཐམས་ཅད་བཤིག་པའི་སྟོང་པའི་ཚུལ་ཡིན་ལ། རྒྱུ་མཚན་དེས་ན་དེ་འདྲའི་སྟོང་པ་དེ་ངེས་ཤིང་རྟོགས་པའི་ལུགས་སུ་བྱས་པའི་བློ་དེས་དྲངས་པའི་སྣང་བ་བན་བུན་དུ་ཁོ་རང་ལ་ཤར་བ་དེ་ཡང་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུའི་དོན་ནི་གཏན་མིན་ཞིང་སྐྱོན་ཅན་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །༼ཇ༽དྲུག་པ་དེ་དང་ཆ་མཚུངས་པའི་སྣང་བ་བན་བུན་ལྟ་བ་དཔྱད་དུས་སྐྱེ་བ་མང་ཡང་དབུ་མའི་སྒྱུ་མ་མིན་པ་ནི། ༼ ༽གོང་དུ་བཤད་པའི་ཚུལ། དེས་ན་རིགས་པས་གང་ཟག་ལ་སོགས་པ་ཆ་དང་ཆར་ཕྱེ་ནས་རྣམ་པར་དཔྱད་པ་ན། གང་ཟག་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་ལ་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་ཁེགས་ཐག་ཆོད་ཀྱི་ངེས་པ་རྣམ་དག་མ་སྐྱེས་ཀྱང་དཔྱོད་ལུགས་དེའི་དབང་གིས་གང་ཟག་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་གིས་རང་ཚུགས་མ་ཐུབ་པ་ལྟ་བུར་སྣང་བ་ཞིག་བྱུང་བ་ན་གང་ཟག་སོགས་དེ་དག་ལྟ་བུ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་ཡུལ་སྟེང་དུ་སྡོད་ཚུལ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་འདུག་གོ་སྙམ་པ་ཞིག་ལྷང་གིས་བྱུང་བ་དང་། དེ་ལྟར་བྱུང་བ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སྣང་བ་འདི་རྣམས་ཀྱང་བན་བུན་དུ་འཆར་བ་ཙམ་ཞིག་བྱེད་པ་ནི་དཀའ་བ་མིན་གྱི། འཆར་ལུགས་དེ་འདྲ་བ་དེ་ནི་དབུ་མའི་གྲུབ་མཐའ་ལ་མོས་ཤིང་རང་བཞིན་མེད་པའི་ཚུལ་སྟོན་པའི་ཆོས་ཐན་ཐུན་ཐོས་པའི་གང་ཟག་ཐམས་ཅད་ལ་འོང་ཡང་། ༼ཇ༽”བདུན་1པ་ཡང་དག་པའི་སྒྱུ་མ་འཆར་དཀའ་བ་ནི་རང་བཞིན་མེད་པ་དང་མིང་ཙམ་གྱི་དོན་ཡོད་པ་གཉིས་ཚོགས་ཡིན་པ་ནི།

༼ ༽འདིར་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུར་
འཆར་ཚུལ་གྱི་དཀའ་སའི་གནད་ནི་གང་ཟག་ལ་སོགས་པའི་སྟེང་དུ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་མ་ལུས་པར་ཁེགས་པ་དང་རང་བཞིན་དེ་འདྲ་མེད་པའི་གང་ཟག་ལ་སོགས་པ་དེ་ཉིད་ལས་གསོག་པ་པོ་དང་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་མྱོང་བ་པོ་ལ་སོགས་པར་འཇོག་པའི་ཚུལ་ལ་ངེས་པ་གཏིང་ནས་འདྲོངས་ཏེ། རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་ཡང་ལས་གསོག་པ་པོ་སོགས་དེ་རྣམས་སུ་འཇོག་ཐུབ་པའི་གཉིས་ཚོགས་དེ་འདྲ་སྲིད་མཐའ་ཙམ་དུ་སོང་བས་ན་དབུ་མའི་ལྟ་
1 མདུན *བདུན་

575

ལྷག་མཐོང་ལ་བསླབ་ཚབ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ཤིན་ཏུ་རྙེད་དཀའ་བར་སོང་བ་ཡིན་ནོ། །༼ཇ༽དེས་ན་ལྟ་བའི་དཔྱད་པ་རྫོགས་ཚད་ཀྱང་དེ་ཡིན་ཏེ། རྗེ་རིན་པོ་ཆེས་ཚ་ཁོ་དཔོན་པོར་གདམས་པ་ལས། ནམ་ཞིག་རེས་འཇོག་མེད་པར་ཅིག་ཅར་དུ། །རྟེན་འབྲེལ་མི་བསླུ་མཐོང་བ་ཙམ་ཉིད་ནས། །ངེས་ཤེས་ཡུལ་གྱི་འཛིན་སྟངས་ཀུན་འཇིག་ན། །དེ་ཚེ་ལྟ་བའི་དཔྱད་པ་རྫོགས་པ་ལགས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བརྒྱད་པ་དེ་འདྲ་མ་རྙེད་བར་དུ་སྣང་སྟོང་ཕན་ཚུན་གྲོགས་སུ་མི་འཆར་ཚུལ་ནི། ༼ ༽ངེས་པ་རྙེད་ལུགས་དེ་འདྲ་ཞིག་མ་རྙེད་ན་ནི་ལྟ་བའི་ངེས་པ་གཞན་ཇི་ཙམ་རྙེད་པའི་ལུགས་སུ་བྱས་ཀྱང་ལྟ་བའི་ངེས་པ་ཆེ་བར་སོང་བ་དེ་ཙམ་དུ་སྦྱིན་སོགས་ཀྱི་སྤྱོད་ཕྱོགས་ལ་ངེས་པ་ཆུང་དུ་འགྲོ་བ་ཡིན་ལ།ཡང་སྤྱོད་ཕྱོགས་ལ་ངེས་པ་ཇི་ལྟར་ཆེ་བར་སོང་བ་དེ་ཙམ་དུ་ལྟ་བའི་ངེས་པ་ཆུང་དུ་འགྲོ་བར་གདོན་མི་ཟ་བས་ན་ལྟ་བ་དང་སྤྱོད་ཕྱོགས་གཉིས་ཀ་ལ་སྟོབས་མཚུངས་སུ་ངེས་པ་ཆེན་པོ་སྐྱེ་བའི་ཐབས་མེད་དོ། །༼ཇ༽འདི་ཡང་རྗེ་རིན་པོ་ཆེས་དེ་ཉིད་ལས། སྣང་བ་རྟེན་འབྲེལ་བསླུ་བ་མེད་པ་དང་། །སྟོང་པ་ཁས་ལེན་བྲལ་བའི་གོ་བ་གཉིས། །ཇི་སྲིད་སོ་སོར་སྣང་བ་དེ་སྲིད་དུ། །ད་དུང་ཐུབ་པའི་དགོངས་པ་རྟོགས་པ་མེད། །ཅེས་སོ། །དགུ་པ་སྣང་སྟོང་ཕན་ཚུན་གྲོགས་སུ་མི་འཆར་ན་རྟག་ཆད་གང་རུང་དུ་ལྟུང་ཚུལ་ནི།༼ ༽ངེས་པ་དེ་འདྲ་བས་ནི་དེ་ལྟར་མི་ནུས་པ་དེའི་ཕྱིར་ན་ངེས་པ་དེས་ན་ངེས་པ་ཁོ་ནར་ཡང་ན་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པར་འཛིན་པའི་སྒྲོ་འདོགས་ཞེས་བྱ་བའི་ལྟ་བ་དང་རྟག་ལྟ་དང་དངོས་པོ་ཡོད་པར་ལྟ་བ་ཞེས་བྱ་བའི་མཐར་ལྟུང་ལ། ཡང་ན་ནི་ངེས་པ་དེས་དངོས་པོ་རྣམས་དོན་བྱེད་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྟོང་པར་འཛིན་པའི་སྐུར་འདེབས་ཀྱི་ལྟ་བ་དང་ཆད་ལྟ་དང་དངོས་པོ་མེད་པར་ལྟ་བ་ཞེས་བྱ་བའི་མཐར་ལྟུང་བ་ཡིན་ནོ། །
༼ཇ༽བཅུ་པ་དེ་དག་གི་ཤེས་བྱེད་ནི།

༼ ༽ ཚུལ་དེ་ལྟ་བུ་ཡིན་པས་ན་ངེས་པ་འདི་ལྟར་སྦྱངས་ཏེ། ཏིང་ངེ་
འཛིན་གྱི་རྒྱལ་པོ་ལས། དུས་དེའི་ཚེ་སྡིག་པའི་ཆོས་ཀྱི་རྩ་བ་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་རྩ་བ་ནས་

576

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

སྤངས་པས་སྡིག་མེད་གནས་དང་གནས་མ་ཡིན་པ་མཁྱེན་པ་ལ་སོགས་པའི་སྟོབས་བཅུ་དང་ལྡན་པ་ཡི། །སྒོ་ནས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་ཕམ་པར་མཛད་པའི་རྒྱལ་བ་མཉམ་པ་མེད་པ་དེས་ནི་ཉོན་
མོངས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་བ་གཅོད་པའི་ཏིང་འཛིན་མཆོག་འདི་འཆད་པར་མཛད་དེ། །འདི་ལྟར་སྲིད་པ་འཁོར་བའི་འགྲོ་བ་ནི་རྨི་ལམ་ལྟ་བུ་ཡིན་སྟེ། །དཔེར་ན་རྨི་ལམ་ན་སྐྱེས་བུ་སྐྱེ་བ་དང་འཆི་བར་སྣང་ཡང་སྐྱེ་བ་དང་འཆི་བ་མེད་པ་བཞིན་དུ། འཁོར་བའི་འཇིག་རྟེན་འདི་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་དང་འཆི་བར་སྣང་ཡང་གང་ཟག་སུ་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་མི་སྐྱེ་ཞིང་གང་ཟག་སུ་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་འཆི་བ་མེད་ལ། སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་ལས་གསོག་པ་དང་ལས་དེའི་འབྲས་བུ་རྣམ་སྨིན་མྱོང་བ་པོའི་རྟེན་གྱི་སེམས་ཅན་དང་ལས་ཀྱི་དབང་གིས་གང་དུ་སྐྱེ་བ་བླངས་པའི་འགྲོ་བ་བྱེ་བྲག་པ་མི་དང་མིའི་རྟེན་དེ་ཉིད་གནས་པར་བྱེད་པའི་སྲོག་རྣམས་ཀྱང་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པས་ན་ཚུལ་བཞིན་བརྟགས་ན་མི་རྙེད་དེ། །དེས་ན་སེམས་ཅན་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་འདི་རྣམས་ནི་དཔེ་དབུ་བ་སོགས་དང་འདྲ་སྟེ་འདྲ་ཚུལ་ནི་སེམས་ཅན་གྱི་རྟེན་ནི་དབུ་བ་སྟེ་ཆུའི་སྦུ་བ་དང་འདྲ་སྟེ་བློ་བུར་དུ་སྣང་ཞིང་རྐྱེན་ཅུང་ཟད་ཙམ་གྱིས་འཇིག་པས་མི་བརྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །སེམས་ཅན་གྱི་ངོ་བོ་ནི་ཆུ་ཤིང་དང་འདྲ་སྟེ། །སོ་སོར་ཕྱེ་ཞིང་བརྟགས་ན་སྙིང་པོ་གང་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྐྱེ་བ་མི་ལ་སོགས་པ་སྣ་ཚོགས་སུ་སྣང་བ་ནི་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུ་ཡིན་ཏེ་སྣ་ཚོགས་སུ་སྣང་ཡང་སྣང་བ་དེའི་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་ན་འདི་བྱ་བྱེད་དང་སྦྱར་རོ། །གནས་པའི་ཚེ་ནི་ནམ་མཁའི་གློག་དང་འདྲ་སྟེ། །སྐད་ཅིག་སྐད་ཅིག་ལ་སྣང་ཞིང་འཇིག་པའི་ཕྱིར་རོ། །འགྲོ་བ་གཅིག་ནས་གཅིག་ཏུ་སྐྱེ་བ་ནི་ཆུ་ཡི་ནང་གི་ཟླ་བའི་གཟུགས་བརྙན་དང་འདྲ་ཞིང་སྟེ་འདྲ་སྟེ་གནས་གཅིག་ནས་གཞན་དུ་རང་ཉིད་འཕོས་ནས་སོང་བ་མེད་ཀྱང་གནས་གཞན་དུ་རྟེན་དུ་གྲུབ་པར་སྣང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ལོངས་སྤྱོད་ནི་སྨིག་རྒྱུ་ཇི་ལྟ་བུ་དེ་བཞིན་ཡིན་ཏེ། །ལོངས་སྤྱད་པར་བྱ་བའི་དངོས་པོར་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ལྟ་བུར་སྣང་ཡང་སྣང་བ་ལྟར་ལོངས་སྤྱད་བྱར་རང་གི་ངོ་བོས་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཇི་ལྟར་ཟླ་བ་ནམ་མཁའ་ལས་འཕོས་ནས་

577

ལྷག་མཐོང་ལ་བསླབ་ཚཆུའི་ནང་དུ་ཞུགས་པ་མེད་མོད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་ཆུའི་ནང་དུ་ཟླ་བ་དང་འདྲ་བའི་གཟུགས་བརྙན་སྣང་བ་བཞིན་དུ་འདི་ན་མི་འགའ་ཞིག་ཀྱང་འཇིག་རྟེན་སྐྱེ་བ་འདིར་ཡང་ཤི་ནས་ཏེ་སྐྱེ་བ་འདིའི་གནས་སྐབས་བཏང་ནས་ནི། །འཇིག་རྟེན་སྐྱེ་བ་ཕ་རོལ་གྱི་གནས་གཞན་དུ་སྔ་མའི་མི་དེ་རང་ཉིད་འཕོ་ཞིང་འགྲོ་བ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་མོད་ཀྱི་འོན་ཀྱང་། །མི་དེ་རང་གིས་ལས་ཇི་ལྟར་བྱས་པ་རྣམས་ནི་དུས་ནམ་གྱི་ཚེ་ཡང་ཆུད་མི་ཟ་བས་ན། །འགྲོ་བ་དྲུག་གི་འཁོར་བ་ན་ཡང་ལས་དཀར་པོ་དགེ་བ་དང་ནག་པོ་མི་དགེ་བ་གཉིས་ཀྱིས་ཇི་ལྟར་འཕངས་པའི་རྣམ་སྨིན་གྱི་འབྲས་བུ་སྨིན། །པའི་སྒོ་ནས་རྟེན་གྱི་ཕུང་པོ་གྲུབ་ཅིང་སྐྱེའོ། །དེ་ལྟར་རྒྱུ་རྐྱེན་ཚོགས་པའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱིས་དབང་གིས་སྐྱེ་བས་ན་རྟག་པའི་མཐར་འགྱུར་བ་ཡང་མ་ཡིན་ཞིང་ཤི་ནས་རྒྱུན་ཆད་པ་སོགས་ཀྱི་ཆད་པའི་མཐར་ཡང་མི་འགྱུར་ཏེ། །དེ་ལྟར་མི་འགྱུར་ཡང་སྐྱེ་བའི་རྣམ་སྨིན་གྱི་རྒྱུའི་ལས་དེ་ཉིད་ཐོག་མར་བྱས་ཤིང་བསགས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་མེད་ཅིང་བསགས་ནས་ལས་དེ་ཉིད་འབྲས་བུའི་བར་དུ་མ་ཞིག་པར་གནས་པ་དག་ཀྱང་མེད་དོ། །དེ་ལྟར་བསགས་པ་དང་གནས་པ་དེ་འདྲ་མེད་པའི་ལས་ངེས་པ་དེ་ཡང་ནི་རང་གིས་བསགས་ཤིང་བྱས་པ་ཕྱིན་ཆད་ནས་ལས་དེའི་འབྲས་བུ་རྣམ་སྨིན་ལ་རེག་པའི་སྒོ་ནས་མྱོང་བར་མི་འགྱུར་བ་མིན། པས་ངེས་པར་མྱོང་ལ། །རང་གིས་མ་བྱས་པར་གང་ཟག་རྒྱུད་གཞན་གྱིས་བྱས་པའི་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ནི་རང་གིས་མྱོང་ཞིང་ཚོར་བར་འགྱུར་བའང་གཏན་ནས་མེད། །ཅེས་འཁོར་བར་སྐྱེ་བ་དང་འཆི་འཕོ་བའི་གང་ཟག་དོན་དམ་ལ་དཔྱོད་པའི་རིགས་པས་བཙལ་ན་མི་རྙེད་ཀྱང་གང་ཟག་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་རྣམས་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུར་འཇོག་པ་དེ་ཉིད་ལ་ལས་དཀར་གནག་གི་འབྲས་བུ་རྣམས་མི་འཁྲུལ་བར་འབྱུང་བས་ན། རང་གིས་ལས་དེ་བྱས་ཕྱིན་ཆད་ནས་ལས་དེའི་འབྲས་བུ་ནི་བྱེད་མཁན་རང་ཉིད་ཀྱིས་རེག་པ་སྟེ་མྱོང་བར་མི་འགྱུར་བ་གཏན་མིན་པས་ངེས་པར་མྱོང་དགོས་ལ། གང་ཟག་རྒྱུད་གཞན་གྱིས་བྱས་པའི་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ནི་ལས་བྱེད་པ་པོའི་གང་ཟག་དེ་ལས་གཞན་གྱིས་ཚོར་བའམ་མྱོང་བ་ལྟ་བུ་དེ་འདྲའི་རང་གིས་མ་བྱས་པའི་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་

578

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

དང་ཕྲད་པ་འམ་མྱོང་བ་གཏན་ནས་མེད་པར་གསུངས་པ་དེ་ལྟ་བུའི་ངེས་པ་ཅི་ནས་རྙེད་པར་བྱའོ། །༼ཇ༽གསུམ་པ་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུའི་ངེས་པ་འཚོལ་བའི་གདམས་ངག་ལ་བཅུ་ལས་དང་པོ། སྣང་སྟོང་གཉིས་ལ་ངེས་པ་དྲངས་དགོས་པས་སྟོང་པར་སྦྱང་ཚུལ་ནི།༼ ༽དེ་འདྲའི་ངེས་པ་དེ་ཚོལ་ལུགས་ནི་སྔར་གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་ཐོག་མར་དོན་དམ་དཔྱོད་པའི་རིགས་པའི་དགག་བྱའི་དོན་སྤྱི་འམ་རྣམ་པ་རང་གི་བློ་ངོར་ལེགས་པར་འཆར་དུ་གཞུག་ལ། རང་རྒྱུད་ཀྱི་མ་རིག་པ་ངར་འཛིན་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱིས་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་ཇི་ལྟར་སྒྲོ་བཏགས་པ་རྣམས་ཀྱི་བཏགས་ཚུལ་ལེགས་པར་ཁོང་དུ་ཆུད་ངེས་སུ་བསམས་ཤིང་བརྟགས་ལ་སྒྲོ་བཏགས་ཚུལ་དེ་ངོས་ཟིན་པར་བྱ། དེ་ནས་བདག་གམ་ང་དེ་ལ་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་དེ་འདྲ་ཡོད་ན་ང་དེ་རང་གི་ཕུང་པོ་དང་རང་བཞིན་གྱིས་གཅིག་དང་ཐ་དད་གང་རུང་ལས་མི་འདའ་བའི་ཚུལ་དང་། དེ་འདྲའི་རང་བཞིན་གྱིས་གཅིག་དང་ཐ་དད་དེ་གཉིས་ཅར་གང་དུ་ཁས་བླངས་ཀྱང་གང་ཁས་བླངས་པ་དེ་ལ་གནོད་བྱེད་ཡོད་ལུགས་གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་གྱི་གནོད་བྱེད་དེ་རྣམས་སོ་སོར་དམིགས་ཕྱེད་པར་ཚུལ་བཞིན་དུ་བསམས་ལ། དེ་འདྲའི་གཅིག་ཐ་དད་གཉིས་ལ། གནོད་བྱེད་མཐོང་བའི་ངེས་པ་དྲང་པར་བྱ་ཞིང་དེ་ལྟར་ངེས་པ་དྲངས་བའི་མཐར་ངའམ་གང་ཟག་དེ་ལ་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་དོ་སྙམ་དུ་རྒྱུད་ཐོག་ཏུ་ཁེལ་ངེས་པའི་ངེས་པ་ཆེས་ཆེར་བརྟན་དུ་འགྲོ་བ་དེ་ཉིད་ལ་འབད་པར་བྱ་སྟེ་ངེས་པ་དེ་ལྟ་བུའི་སྒོ་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པའི་ཕྱོགས་ལ་ངེས་པ་དེ་འདྲ་ལན་མང་དུ་སྦྱང་བར་བྱ།
༼ཇ༽གཉིས་པ་སྟོང་པ་མ་བརྗེད་པར་གང་ཟག་ཤར་བའི་སྒྱུ་མ་ལྟར་འཆར་ཚུལ་ནི། ༼ ༽སྟོང་ཕྱོགས་ལ་ངེས་པ་དེ་ལྟར་སྦྱངས་པའི་རྗེས་དེ་ནས་ངའམ་གང་ཟག་གི་སྣང་ཕྱོགས་ཀྱི་ཐ་སྙད་བསྙོན་པར་མི་ནུས་པར་རང་ལ་ཚུར་སྣང་བ་རྣམས་གང་སྣང་བ་ལྟར་རང་གི་ངེས་ཐུབ་པའི་ཚོད་དུ་རང་གི་བློའི་

579

ལྷག་མཐོང་ལ་བསླབ་ཚཡུལ་དུ་འཆར་དུ་གཞུག་ལ། དེ་ལྟར་འཆར་བཅུག་པའི་ངའམ་གང་ཟག་གི་སྣང་ཚུལ་དེ་ཉིད་ངེས་པ་ན་སྣང་ཚུལ་དེ་དང་ལྡན་པའི་ངའམ་གང་ཟག་དེ་ཉིད་ལས་གསོག་པ་པོ་དང་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་མྱོང་བ་པོར་འཇོག་དགོས་པའི་བྱས་པ་དང་མྱོང་བ་ལ་སོགས་པ་ཕན་ཚུན་བལྟོས་ནས་གྲུབ་པའི་སྣང་བ་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་ཕྱོགས་རྣམས་མ་འདྲེས་པར་ཡང་ནས་ཡང་དུ་ཡིད་ལ་བྱ་ཞིང་། ངའམ་གང་ཟག་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་དེ་ཉིད་ལ་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་བྱ་བྱེད་རྣམས་འཐད་པའི་འཐད་ལུགས་རྣམས་ལ་ངེས་པ་ཆེས་ཆེར་རྙེད་པ་ལ་འབད་པར་བྱའོ། །༼ཇ༽གསུམ་པ་སྣང་སྟོང་འགལ་ཚེ་མེ་ལོང་ནང་གི་གཟུགས་བརྙན་དཔེར་དགོས་ཚུལ་ནི།༼ ༽ གང་ཟག་ལ་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་མེད་པ་དང་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་བྱ་བྱེད་འཐད་པ་དེ་གཉིས་གཅིག་བཞག་ན་གཅིག་ཤོས་འཇོག་མ་བདེ་བའི་སྒོ་ནས་འགལ་བར་རང་ལ་སྣང་བའི་ཚེ་ན་གཟུགས་བརྙན་ལ་སོགས་པའི་སྣང་ཚུལ་དང་སྟོང་ཚུལ་མི་འགལ་བ་དེ་ཉིད་དཔེར་བླངས་ནས་ངའམ་གང་ཟག་གི་སྣང་ཚུལ་དང་སྟོང་ཚུལ་གཉིས་མི་འགལ་བའི་ཚུལ་དང་སྦྱར་ནས་བསམ་པར་བྱ་སྟེ། བསམ་ཚུལ་འདི་ལྟར་བྱད་གཟུགས་དང་བཞིན་གདོང་ཡིན་པས་དེ་གཉིས་གྱི་གཟུགས་བརྙན་མེ་ལོང་དུ་ཤར་བ་ན་བྱད་བཞིན་གྱི་གཟུགས་བརྙན་དེ་ནི་གདོང་དང་གཟུགས་དང་མིག་དང་རྣ་བ་ལ་སོགས་པ་ཡང་གང་དུ་སྣང་ན་ཡང་མིག་སོགས་གང་དུ་སྣང་བ་དེ་རྣམས་ཀྱིས་སྟོང་པ་ཡིན། དེ་ལྟར་སྟོང་ཀྱང་གཟུགས་བྱད་དངོས་དང་མེ་ལོང་གཉིས་ཚོགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་གཟུགས་བརྙན་དེ་སྐྱེ་བ་དང་། རྐྱེན་གཟུགས་བྱད་དང་མེ་ལོང་དེ་དག་གི་ནང་ནས་འགའ་ཞིག་ལོག་པ་སྟེ་མེད་པར་སོང་བའི་ཚེ་གཟུགས་བརྙན་དེ་ཡང་འཇིག་པ་ཡིན་ནོ། །གཟུགས་བརྙན་ལ་རྐྱེན་ཚང་མ་ཚང་གི་དབང་གིས་སྐྱེ་འཇིག་བྱེད་པར་སྣང་བ་དེ་དང་གང་དུ་སྣང་བ་དེས་སྟོང་པ་གཉིས་བསྙོན་མི་ནུས་པར་གཞི་མཐུན་དུ་འདུ་བ་དེ་བཞིན་དུ། གང་ཟག་ལ་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་རྡུལ་ཙམ་མེད་ཀྱང་ལས་གསོག་པ་པོ་དང་ལས་དེའི་འབྲས་བུ་མྱོང་བ་

580

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

པོ་དང་སྔོན་གྱི་ལས་དང་ཉོན་མོངས་སོགས་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེ་བ་ལེན་པ་ཡང་མི་འགལ་ལོ་སྙམ་དུ་ངེས་པའི་བསམ་པ་ཡང་ཡང་སྦྱང་བར་བྱ་སྟེ། དཔེ་ལེན་ལུགས་སོགས་ཀྱི་སྦྱང་ལུགས་འདི་ལྟ་བུ་ནི་སྐབས་འདིར་མ་ཟད་སྐབས་འདི་དང་འདྲ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐབས་སུ་ཁྱེར་ཤེས་པར་བྱའོ། །༼ཇ༽བཞི་པ་གཟུགས་བརྙན་གང་དུ་སྣང་བས་སྟོང་པར་ངེས་པ་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ངེས་པར་དོགས་པ་དགོད་པ་ནི།༼ ༽འདི་ལ་གཞན་དག་གིས་འོ་ན་གཟུགས་བརྙན་ལ་སོགས་པའི་དཔེ་འདི་དག་རང་གང་དུ་སྣང་བ་དེས་སྟོང་པར་ངེས་པའི་ཤེས་པ་འདི་ཉིད་གཟུགས་བརྙན་སོགས་དེ་དག་གི་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་མེད་པ་རྟོགས་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་ན་ནི་སོ་སོ་སྐྱེ་བོའི་མངོན་སུམ་གྱིས་རང་བཞིན་མེད་པའི་དོན་རྟོགས་པར་འགྱུར་བས་སོ་སྐྱེ་དེ་དག་འཕགས་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་འདྲའི་བློ་དེས་དཔེ་དེ་དག་གིས་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པ་མིན་ན་འོ་ན་གཟུགས་བརྙན་སོགས་ཀྱི་དཔེ་འདི་རྣམས་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་མེད་པའི་དཔེར་ཇི་ལྟར་རུང་སྟེ། གཟུགས་བརྙན་སོགས་ཀྱི་དཔེ་དེ་དག་ཀྱང་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟགས་ལ་བརྟེན་ནས་རྟོགས་དགོས་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ན། དེ་རྟོགས་པའི་དཔེར་གཞན་གང་འཇོག་ལ་སོགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་བརྟགས་ན་དཔེ་ཡང་ཐུག་མེད་དུ་བརྒྱུད་དགོས་སོ་སྙམ་དུ་ཕ་རོལ་པོ་ལ་དོགས་པ་སྐྱེས་ན།༼ཇ༽ལྔ་པ་དེའི་འཁྲུལ་བའི་གཟུགས་བརྙན་རང་བཞིན་མེད་པར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པར་འདོད་པ་དགག་པ་ནི།༼ ༽དོགས་པ་འདིའི་

ལན་ལ་བོད་ཀྱི་མཁས་པ་སྔ་མ་ཁ་ཅིག་ནི་འདི་སྐད་ཟེར་ཏེ་གཟུགས་བརྙན་ལ་སོགས་པ་དེ་རྣམས་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ཀྱང་འཕགས་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། གཟུགས་བརྙན་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་དེ་ཙམ་ནི་ཆོས་ཅན་ཉི་ཚེ་བའི་སྟོང་ཉིད་ཙམ་ཞིག་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འཕགས་པར་འགྱུར་བ་ལ་ནི་

581

ལྷག་མཐོང་ལ་བསླབ་ཚཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་མེད་པའི་སྟོང་ཉིད་དེ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་དགོས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྨྲ་མོད་ཀྱང་༼ཇ༽དྲུག་པ་ཨརྱཱ་དེ་བའི་གསུང་ལས་ཆོས་གཅིག་གི་ཆོས་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པར་བཤད་པ་དང་འགལ་

བ་ནི། ༼ ༽དེ་ལྟར་སྨྲ་བ་དེ་ནི་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། མི་རིགས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི་བཞི་བརྒྱ་པ་ལས། དངོས་པོ་གཅིག་གི་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་ལྟ་པ་པོ་གང་། །ཡིན་པ་དེ་ནི་དངོས་པོ་ཀུན་གྱི་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་ལྟ་བ་བོར་བརྗོད་དེ། །དེའི་རྒྱུ་མཚན་ནི་དངོས་པོ་གཅིག་གི་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པའི་སྟོང་ཉིད་གང་ཡིན་པ། །དེ་ནི་དངོས་པོ་ཀུན་གྱི་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པའི་སྟོང་པ་དང་ཁྱད་གཞི་ཙམ་མ་གཏོགས་དགག་བྱ་རང་བཞིན་གྱིས་སྒྲུབ་པ་བཀག་ཙམ་ཞིག་ཡིན། པར་ཁྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་ཆོས་གཅིག་གི་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པའི་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པས། ཆོས་ཀུན་གྱི་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པའི་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་ནུས་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །༼ཇ༽བདུན་པ་གཟུགས་བརྙན་བྱད་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པར་རྟོགས་ཀྱང་གཟུགས་བརྙན་བདེན་འཛིན་ཡོད་ཚུལ་ནི།༼ ༽ རྒྱུ་མཚན་དེས་ན་གཟུགས་བརྙན་བྱད་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པར་རྟོགས་པའི་གང་ཟག་དེས་གཟུགས་བརྙན་བྱད་བཞིན་དུ་བདེན་པར་མི་འཛིན་ཡང་གཟུགས་བརྙན་ཁོ་རང་གི་ཆ་དེ་ཙམ་ཞིག་བདེན་པར་ཡོད་པར་འཛིན་པ་ལ་འགལ་བ་ཅི་ཞིག་ཡོད། དེ་འགལ་བ་ཅི་ཡང་མེད་དོ། །གཟུགས་བརྙན་བདེན་པར་འཛིན་མི་འཛིན་གྱི་ཚུལ་འདི་ཡང་བརྡ་ལ་མ་བྱང་བའི་བྱིས་པ་ཆུང་ངུ་རྣམས་མེ་ལོང་ལ་བྱད་བཞིན་གྱི་གཟུགས་བརྙན་ཤར་བ་མཐོང་བ་ན་གཟུགས་བརྙན་དེས་ལྟ་བ་དང་འཛུམ་པ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པར་སྣང་བ་དེ་ལ་རྩེད་མོའི་ཟླ་བོའི་ཉམས་ཀྱིས་རྩེ་བ་སོགས་བྱེད་པ་ཡིན་པས་བྱིས་པ་དེ་དག་གིས་ནི་གཟུགས་བརྙན་བྱད་བཞིན་དུ་སྣང་བ་དེ་ལ་འདི་ནི་བྱད་བཞིན་དངོས་ཡིན་སྙམ་དུ་བདེན་པར་འཛིན་ལ། རྒན་པོ་འཇིག་རྟེན་གྱི་བརྡ་ལ་བྱང་བ་

582

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

རྣམས་ཀྱིས་ནི་གཟུགས་བརྙན་བྱད་བཞིན་དུ་སྣང་བ་དེ་དག་བྱད་བཞིན་དུ་མེད་བཞིན་དུ་བྱད་བཞིན་དུ་སྣང་བས་བྱད་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པར་ངེས་པ་ཡིན་ཀྱང་། རྒན་པོ་དེས་བྱད་བཞིན་དུ་སྣང་བའི་གཟུགས་བརྙན་རང་གི་ཆ་དེ་ཉིད་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་ཡོད་པར་འཛིན་པ་ཡིན་ལ་དེ་ལྟར་འཛིན་པ་དེ་ནི་བདེན་འཛིན་ཡིན་ལ། དེ་འདྲའི་བློས་གཟུགས་བརྙན་བྱད་བཞིན་དུ་མི་བདེན་པར་འཛིན་པ་དང་གཟུགས་བརྙན་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པར་འཛིན་པ་དེ་གཉིས་ཀ་ཡང་རང་གི་རྒྱུད་ལ་བརྟག་ན་ཡོད་པར་མྱོང་བས་འགྲུབ་བོ། །

༼ཇ༽བརྒྱད་པ་དེ་ལྟར་ཡིན་ཀྱང་གཟུགས་བརྙན་
སྣང་བ་ལྟར་མ་གྲུབ་པར་རྟོགས་པ་དེ་ཉིད་མྱུ་གུ་ལ་སོགས་པའི་སྟེང་དུ་རྟོགས་ན་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་དགོས་པའི་དཔེར་བྱེད་པ་ནི།

༼ ༽ གཟུགས་བརྙན་གང་དུ་སྣང་བས་སྟོང་པར་རྟོགས་པས་གཟུགས་བརྙན་རང་བཞིན་གྱིས་
སྟོང་བར་རྟོགས་པ་མིན་པ་དེ་ལྟ་བུ་ཡིན་ནའང་གཟུགས་སོགས་རང་བཞིན་མེད་པའི་དཔེར་རུང་ལུགས་ནི་གཟུགས་བརྙན་དེ་གང་དུ་སྣང་བ་དེའི་ངོ་བོས་སྟོང་པ་ཡིན་པས། ན་གཟུགས་བརྙན་དེ་ཉིད་གང་དུ་སྣང་བ་དེའི་རང་བཞིན་མེད་པ་དེ་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་མ་རྟོགས་པས་ཀྱང་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པ་ཡིན་པས་གང་དུ་སྣང་བའི་ངོ་བོས་སྟོང་པ་དེའི་ཆ་ནས་གཟུགས་བརྙན་དེ་ཉིད་སྐབས་འདིར་དཔེར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །གང་དུ་སྣང་བ་དེའི་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་དེ་ཉིད་མྱུ་གུ་ལ་སོགས་པའི་སྟེང་དུ་ཚད་མས་གྲུབ་ན་ནི། རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པའི་མྱུ་གུའི་རང་བཞིན་མེད་པ་དེ་རྟོགས་པ་ཡིན་པས་ན་གཟུགས་བརྙན་སོགས་ཀྱི་དཔེའི་སྟེང་དུ་གང་དུ་སྣང་བའི་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པར་རྟོགས་པ་དང་མི་འདྲའོ། །༼ཇ༽དགུ་པ་དབུ་མ་པས་དངོས་སྨྲ་བར་དེ་དཔེར་ལེན་དུས་ཡང་ཉི་ཚེའི་སྟོང་པ་ཡིན་ཚུལ་ནི།

༼ ༽གཟུགས་བརྙན་གྱི་དཔེ་སྦྱོར་ལུགས་འདིས་ནི།འཇུག་
པར། བུམ་སོགས་འདི་དག་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་མེད་ཅིང་། །འཇིག་རྟེན་གྱི་རབ་ཏུ་གྲགས་པར་ཏེ་ཐ་སྙད་ཙམ་དུ་ཡོད་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ། །ཞེས་བུམ་པ་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་ཆོས་གཞན་རང་

583

ལྷག་མཐོང་ལ་བསླབ་ཚབཞིན་གྱིས་མེད་པའི་དཔེར་དངོས་པོར་སྨྲ་བ་ལ་བཀོད་པ་དེ་ཡང་གཟུགས་བརྙན་ལ་སོགས་པ་གང་དུ་སྣང་བའི་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་བ་ལྟར་ཉི་ཚེ་བའི་སྟོང་པའི་ཆ་ནས་དཔེར་བཀོད་པ་ཡིན་གྱི། བུམ་པ་སོགས་དེ་དག་གི་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པའི་སྟོང་པ་དེའི་ཆ་ནས་མིན་ཏེ་སྔར་བཤད་པ་ལྟར་ཤིང་རྟ་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་ལ་དཔེར་བཀོད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་བསྒྲུབ་པ་དུ་མ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །༼ཇ༽བཅུ་པ་སྒྱུ་མ་ལ་སྒྱུ་མ་བདེན་འཛིན་
དང་རྟ་གླང་སོགས་སུ་བརྫུན་པར་རྟོགས་པ་ཡོད་ཚུལ་ནི།༼ ༽གོང་དུ་གཟུགས་བརྙན་སོགས་ལ་བཤད་པ་

དེ་བཞིན་དུ་སྒྱུ་མ་ལ་ཡང་ལྟད་མོ་བ་འགས་སྒྱུ་མའི་རྟ་གླང་ལ་སོགས་པ་ཡང་རྟ་གླང་སོགས་དངོས་སུ་བདེན་པར་འཛིན་ཞིང་། སྒྱུ་མ་མཁན་གྱིས་ནི་སྒྱུ་མའི་རྟ་གླང་གང་དུ་སྣང་བའི་རྟ་གླང་གིས་སྟོང་པས་བརྫུན་པར་ཤེས་པ་ཡིན་ལ་སྒྱུ་མ་མཁན་གྱིས་དེ་ལྟར་ཤེས་པའི་སྟོང་པ་དེ་ཡང་ཉི་ཚེ་བའི་སྟོང་པའོ། །༼ཇ༽འདི་ནི་ཞི་བ་ལྷའི་ལུགས་ཀྱང་ཡིན་ཏེ་སྒྱུ་མའི་བུད་མེད་ལ་སྒྱུ་མ་མཁན་སྟོང་ཉིད་མ་རྟོགས་པས་ཆགས་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། སྤྱོད་འཇུག་ལས། གང་ཚེ་སྒྱུ་མའི་བུད་མེད་ལ། །དེ་བྱེད་ཉིད་ཀྱང་ཆགས་སྐྱེ་འགྱུར། །དེ་བྱེད་པ་ནི་ཤེས་བྱ་ལ། །ཉོན་མོངས་བག་ཆགས་མ་སྤངས་པའི། །དེས་ན་དེ་མཐོང་བ་ན་དེ། །སྟོང་ཉིད་བག་ཆགས་ཉམ་ཆུང་ཉིད། །ཅེས་གསུངས་སོ། །རྨི་ལམ་དུ་སྣོད་བཅུད་ཀྱི་དངོས་པོ་དམིགས་པ་ལ་ཡང་། གཉིད་སད་པའི་སྐབས་སུ་རྨི་ལམ་གྱི་སྣོད་བཅུད་དེ་དག་ཇི་ལྟར་སྣང་བའི་སྣོད་བཅུད་དེས་སྟོང་པའི་བརྫུན་པར་འཛིན་པ་དང་གཉིད་ལོག་པའི་ཚེ་དེ་ལྟར་སྟོང་པའི་བརྫུན་པར་འཛིན་པ་དེ་གཉིས་པོ་གང་ཡིན་ཡང་འདྲ་ཡི་རྨི་ལམ་གྱི་སྐྱེས་པ་བུད་མེད་དུ་སྣང་བ་དེ་ཉིད་སྐྱེས་པ་དང་བུད་མེད་གཞན་གྱིས་སྟོང་པར་འཛིན་པ་ཡིན་ནའང་།དེ་ལྟར་འཛིན་པ་དེ་ནི་རྨི་ལམ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་རྟོགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ།དེའི་རྒྱུ་མཚན་དཔེར་ན། གཟུགས་བརྙན་ལ་སོགས་པ་ལ་བྱད་བཞིན་མེད་པར་ངེས་པ་དེ་གཟུགས་བརྙན་རང་

584

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

བཞིན་གྱིས་མེད་པར་རྟོགས་པ་མིན་པ་དང་འདྲའོ། །སྔར་གོང་དུ་འཇུག་པ་ལས། སྒྱུ་མ་སྨིག་རྒྱུ་སོགས་ལ་རིམ་པ་ལྟར་རྟ་གླང་དང་ཆུར་བཏགས་པའི་རྟ་གླང་དང་ཆུ་གང་ཡིན་པ། །དེ་དག་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཀུན་རྫོབ་སྟེ་ཐ་སྙད་ལས་ཀྱང་ཡོད་པ་མིན་ཞེས་གསུངས་པའི་ལུང་དྲངས་པ་ལྟར། སྨིག་རྒྱུའི་ཆུ་དང་སྒྱུ་མའི་རྟ་གླང་དང་རྨི་ལམ་གྱི་སྐྱེས་པ་བུད་མེད་སོགས་ལ་རིམ་པ་ལྟར་ཆུ་དང་རྟ་གླང་དང་སྐྱེས་པ་བུད་མེད་སོགས་དངོས་སུ་ཡོད་པར་འཛིན་པ་ལ།ནི་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མ་རང་ག་བས་གནོད་པས་དེ་དག་གིས་ཞེན་པ་ལྟར་གྱི་དོན་ཆུ་ལ་སོགས་པ་མེད་པར་ཤེས་པ་ནི་ཆོས་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་རྟོགས་པའི་ལྟ་བ་མིན་ནོ། །༼ཇ༽བཞི་པ་མདོ་སྡེ་ཟབ་མོའི་དབྱངས་ཀྱིས་ཀྱང་སྦྱང་ཚུལ་༼ ༽ནི། ཚུལ་དེ་ལྟར་སྔར་གོང་དུ་བཤད་པའི་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུའི་དོན་དེ་རྣམས་མདོ་སྡེ་ཟབ་མོའི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའི་དབྱངས་རང་གི་ངག་ཏུ་བརྗོད་པའི་སྒོ་ནས་ཀྱང་བསམ་པར་བྱའོ། །མདོ་སྡེ་ཟབ་མོའི་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་དེ་ནི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་རྒྱལ་པོའི་མདོ་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་བྱ་སྟེ།
༼ཇ༽འདི་ལ་བརྒྱད་ལས། དང་པོ་ཆོས་ཐམས་ཅད་དོན་དམ་པར་མཚན་མ་མེད་ཚུལ་ནི། ཇི་སྐད་དུ།༼ཇ༽ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་ཉིད་མཚན་མ་མེད་དམ།༼ ༽ཏིང་ངེ་འཛིན་རྒྱལ་པོའི་མདོ་དེ་ལས་དཔེ་ཇི་ལྟར་ཞེ་ན་འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན་སྨིག་རྒྱུ་ཆུར་མེད་བཞིན་དུ་ཆུར་སྣང་བ་དང་དྲི་ཟའི་གྲོང་ཁྱེར་གྲོང་ལ་སོགས་བའི་དངོས་པོར་མེད་བཞིན་དུ་གྲོང་ལ་སོགས་པར་སྣང་བ་དང་། །སྒྱུ་མའི་སྤྲུལ་བ་རྟ་གླང་སོགས་སུ་མེད་བཞིན་དུ་རྟ་གླང་སོགས་སུ་སྣང་བ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དང་རྨི་ལམ་ན་སྐྱེས་པ་བུད་མེད་སོགས་མེད་བཞིན་དུ་སྣང་བ་ཇི་ལྟ་བུ་ཡིན་པ་དེ་ལྟ་བུར། །སྟེ་དཔེ་སྨིག་རྒྱུ་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་ཆུ་ལ་སོགས་པར་སྣང་ཡང་ཆུ་ལ་སོགས་པས་སྟོང་པ་དེ་བཞིན་དུ། དོན་དེ་སྣང་ཞིང་མངོན་པར་ནུས་པའི་རྟགས་ལྟ་བུ་ཡིན་པས་མཚན་མ་དང་བསྒོམ་པ་ནི་ཡིད་ལ་བྱས་པའི་སྒོ་ནས་ཞེན་པ་ཡིན་པས། དོན་དུ་ན་མངོན་རྟགས་སུ་

585

ལྷག་མཐོང་ལ་བསླབ་ཚབྱས་ནས་ཞེན་པར་བྱ་བའི་ཡུལ་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་ནི་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་། །ཞིང་གང་གིས་ཞེན་པར་བྱེད་པའི་ཞེན་པ་པོ་ཡང་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་ངོ་། །ཚུལ་དེ་ཐམས་ཅད་ལ་སྦྱར་ཏེ་ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་སྟོང་ལུགས་དེ་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་གྱིས་ཤིག་ཅེས་སོ། །༼ཇ༽གཉིས་པ་དོན་དམ་པར་འགྲོ་འོང་མེད་ཚུལ་༼ ༽དཔེ་སོ་སོས་ཇི་ལྟར་མཚོན་པ་ཐོག་མར་སྐྱེ་བ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པའི་དཔེ་ནི། ཇི་ལྟར་ཏེ་དཔེར་ན་ནམ་མཁའ་སྤྲིན་དང་རྡུལ་ལ་སོགས་པས་མ་སྒྲིབས་པས་དྭངས་པར་ཟླ་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཤར་བ་ན། །རྐྱེན་ཟླ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་དེ་དང་ཆུ་དང་མ་བསྒྲིབས་པ་རྣམས་ཚོགས་པའི་དབང་གིས། ཟླ་བ་དེ་ཡི་གཟུགས་བརྙན་ནི་རྙོག་པ་མེད་པའི་དྭངས་པའི་མཚོར་སྣང་སྟེ། །འོན་ཀྱང་ཟླ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་དེ་ཉིད་ཆུ་དེ་ཡི་ནང་དུ་འཕོས་ཤིང་སོང་ནས་གནས་པ་མེད་དོ། །གང་ཟག་ལ་སོགས་པའི་རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་ཆོས་ཀུན་ཡང་རང་ཉིད་རྒྱུ་ལས་འབྲས་བུའི་གནས་སྐབས་སུ་འཕོས་ཤིང་སོང་བ་མེད་ཀྱང་རྐྱེན་རྣམས་ཚོགས་པ་ལས་དངོས་པོ་དེ་དང་དེར་སྣང་ཞིང་སྣང་བ་ལྟར་ངོ་བོས་སྟོང་པའི་ཚུལ་གྱིས་མཚན་ཉིད་གོང་གི་དཔེ་དེ་དང་འདྲ་བར་ཤེས་པར་གྱིས། ཤིག་ཅེས་འདོམས་པའོ། །དེ་ལྟར་ལོངས་སྤྱོད་པ་པོའི་རྟེན་གྱི་སྐྱེ་བ་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པར་བསྟན་ནས་ལོངས་སྤྱོད་པའི་རྐྱེན་གྱིས་སྲེད་པ་སྐྱེ་བའི་གཞི་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པའི་དཔེ་བསྟན་པ་ནི་ཇི་ལྟར་སྟེ་དཔེར་ན་མི་གང་དག་ནགས་དང་ལྡན་པའི་རིའི་ཁོངས་ཁྲོད་དུ་འདུག་ཅིང་གནས་ནས་ནི། །དགའ་བའི་ཉམས་ཀྱི་གླུ་ལེན་པ་དང་དོན་དང་བྱ་བ་སྣ་ཚོགས་སུ་སྨྲ་བ་དང་དགའ་བའི་རྣམ་འགྱུར་གྱིས་རྒོད་པ་དང་མི་དགའ་ཞིང་སྡུག་བསྔལ་བའི་རྣམ་པས་ངུ་བར་བྱེད་པའི་སྒྲ་ལས། །གླུ་ལེན་པ་ལ་སོགས་པའི་སྒྲ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་སྣང་བའི་བྲག་ཆའི་སྒྲ་ཐོས་པར་འགྱུར་ཞིང་བྲག་ཆའི་སྒྲ་དེ་ཐོས་ཀྱང་ཇི་ལྟར་གླུ་ལེན་པ་ལ་སོགས་པ་བྲག་ཆ་སྣང་བ་ལྟར་དུ་མེད་པ་ལྟར། །ཡུལ་ཀྱི་ལོངས་སྤྱོད་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་དགའ་བ་དང་སྡུག་བསྔལ་ལ་སོགས་པ་སྐྱེ་བའི་གཞིའི་དངོས་པོར་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པར་སྣང་

586

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

ཡང་དེ་འདྲའི་གཞིའི་དངོས་པོའི་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ཡང་བྲག་ཆའི་དཔེ་དེ་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་གྱིས།། ཤིག་ཅེས་པའོ། །༼ཇ༽གསུམ་པ་རྟེན་འབྲེལ་ལ་བདེན་པར་མེད་ཚུལ།༼ ༽དེ་ལྟར་དགའ་སྡུག་སྐྱེ་བའི་དངོས་པོར་སྣང་བ་ལས་ཡུལ་གྱི་རོ་མྱོང་བའི་སྲེད་པ་སྐྱེ་བ་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པའི་དཔེ་ནི་དེ་ལྟར་གླུ་ལེན་པ་དང་རོལ་མོ་བྱེད་པ་དང་དེ་བཞིན་དུ་ངུ་བར་བྱེད་པ་ལ་ཡང་། །གླུ་སོགས་དེ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་གླུ་དང་རོལ་མོ་བྱེད་པ་དང་ངུ་བར་སྣང་བའི་བྲག་ཆའི་སྒྲ་འབྱུང་མོད་ཀྱི། །དེ་འདྲའི་བྲག་ཆའི་སྒྲ་དེ་ལ་གླུ་སོགས་ཀྱི་དབྱངས་དེ་ནི་དུས་ནམ་གྱི་ཚེ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཡུལ་གྱི་ལོངས་སྤྱོད་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་དགའ་བའི་ཡུལ་ལ་ཐོབ་འདོད་དང་སྡུག་བསྔལ་གྱི་ཡུལ་ལ་འབྲལ་འདོད་ཀྱི་སྲེད་པ་སྐྱེ་བའི་གཞིར་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པར་སྣང་ཡང་ཐོབ་པ་དང་བྲལ་བར་བྱ་བའི་གཞིར་ཆོས་དེ་དག་ངོ་བོས་གྲུབ་པ་མེད་པའི་ཚུལ་ཡང་བྲག་ཆའི་དཔེ་དེ་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་གྱིས། །ཤིག་ཅེས་པའོ། །༼ཇ༽བཞི་པ་བདེན་པར་མེད་ཀྱང་བྱིས་པ་འཁྲུལ་ཚུལ།༼ ༽ལོངས་སྤྱོད་པའི་རྐྱེན་སྲེད་པ་ལས་ཡུལ་ལོངས་སྤྱོད་པ་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་བའི་དཔེ་ནི། ཇི་ལྟར་དཔེར་ན་སྐྱེས་བུ་ཞིག་རྨི་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་ན་ཡང་འཁྲིག་པའི་ལོངས་སྤྱོད་ཀྱི་འདོད་པ་བསྟེན་པ་རྨིས་པ་ལས། །སྐྱེས་བུ་དེ་གཉིད་སད་པར་གྱུར་ནས་འཁྲིག་པ་དཔྱད་པ་དངོས་སུ་ཡོད་པར་མི་མཐོང་སྟེ། །འོན་ཀྱང་ཚུལ་དེ་མི་ཤེས་པའི་བྱིས་པ་རྨོངས་པ་ནི་རྨི་ལམ་གྱི་འཁྲིག་པའི་རོ་དེ་ཉིད་ཤིན་ཏུ་འདོད་ལ་སླར་ཡང་དེ་འདྲ་བ་ཐོབ་པར་འདོད་པས་ཆགས་པ་འཕེལ་ཤིང་ཞེན་ཏོ། །དེ་ལྟར་ཡུལ་གྱི་བདེ་བ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་ལོངས་སྤྱོད་ཀྱི་ངོ་བོར་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་སྣང་ཡང་དེ་འདྲའི་ངོ་བོར་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པས་སྟོང་པའི་ཚུལ་ཡང་དཔེ་རྨི་ལམ་དེ་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་གྱིས། །ཤིག་ཅེས་པའོ། །༼ཇ༽ལྔ་པ་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྣང་ཡང་བདེན་མེད་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུ།༼ ༽དེ་ལྟར་རེག་པའི་ལོངས་སྤྱོད་ལ་ཆགས་པ་ལས་ཕྱི་རོལ་གྱི་ལོངས་སྤྱོད་སྒྲུབ་པ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པའི་དཔེ་ནི། དཔེར་

587

ལྷག་མཐོང་ལ་བསླབ་ཚན་སྒྱུ་མ་བྱེད་པ་སྒྱུ་མའི་མཁན་པོ་དག་གིས་སྒྱུ་མའི་གཟུགས་སྣ་ཚོགས་སྤྲུལ་ཏེ། །འདི་ལྟར་རྟ་དང་གླང་པོ་ཆེ་དང་ཤིང་རྟ་དང་གནས་ཁང་ལ་སོགས་པའི་ཡོ་བྱད་དང་ལོངས་སྤྱོད་ཀྱི་དངོས་པོ་སྣ་ཚོགས་པ་རྣམ་པ་སོ་སོར་བྱས། པ་དེ་དག་རྟ་ལ་སོགས་པར་སྣང་ཡང་། །སྣང་བ་དེ་ལ་ཇི་ལྟར་སྣང་བའི་རྟ་གླང་ལ་སོགས་པའི་དངོས་པོ་དེ་དག་གང་ཡང་མེད་དོ། །ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཕྱིའི་ལོངས་སྤྱོད་སྣ་ཚོགས་པ་དོན་དུ་གཉེར་བར་བྱ་བའི་ངོ་བོས་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་བར་སྣང་ཡང་དེ་འདྲའི་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པས་སྟོང་བའི་ཚུལ་ཡང་སྒྱུ་མའི་དཔེ་དེ་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་གྱིས། །ཤིག་ཅེས་པའོ། །༼ཇ༽དྲུག་པ་ཆོས་ཐམས་ཅད་མཚན་མེད་སྨོན་མེད་དུ་མི་ཤེས་པར་བྱིས་པ་འཁྲུལ་ལུགས་༼ ༽དེ་ལྟར་དོན་དུ་གཉེར་བ་ལས་དོན་ཐོབ་པ་ལ་དགའ་བ་དང་ཉམས་པ་ལས་མྱ་ངན་སྐྱེ་བ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པའི་དཔེ་ནི། ཇི་ལྟར་ཏེ་དཔེར་ན་བུ་མོ་གཞོན་ནུའི་རྨི་ལམ་ན། །རང་ཉིད་ལ་བུ་ཕོ་ཞིག་བྱུང་ཞིང་སྐྱེས་པ་དང་སྐྱེས་ནས་ཀྱང་ཤི་བ་བུ་མོ་དེས་མཐོང་ནས། །རྨི་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་དེ་ཉིད་དུ་བུ་དེ་བྱུང་ནས་ཤིན་ཏུ་དགའ་ཞིང་ཤི་ནས་མི་དགའ་བའི་མྱ་ངན་ཆེན་པོ་བྱེད་པ་རྨིས་པ་དེ་མངོན་སུམ་དུ་མེད་པ་ལྟར། །འདོད་པའི་དོན་ཐོབ་པ་དང་བྲལ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཐོབ་པ་དང་བྲལ་བ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་སྣང་ཡང་དེས་སྟོང་པའི་ཚུལ་ཡང་རྨི་ལམ་གྱི་དཔེ་དེ་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་གྱིས། །ཤིག་ཅེས་པའོ། །༼ཇ༽བདུན་པ་བརྫུན་པར་ཡོད་པ་འཆར་ཚུལ་༼ ༽དེ་ལྟར་ལོངས་སྤྱོད་བྱའི་དངོས་པོ་དང་། སྤྱོད་པར་བྱེད་པ་དང་། སྤྱོད་པ་བོ་གསུམ་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་མེད་པའི་དཔེ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། ཇི་ལྟར་སྟེ་དཔེར་ན་མཚན་མོའི་དུས་སུ་ཆུ་ཡི་ནང་གི་ཟླ་བའི་གཟུགས་བརྙན་དག ། དྭངས་ཤིང་རྙོག་པ་མེད་པའི་ཆུའི་ནང་དུ་གསལ་བར་སྣང་བའི་ཚེ། །ཆུའི་ནང་གི་ཟླ་བའི་གཟུགས་བརྙན་ཟླ་བར་སྣང་བ་དེ་གང་དུ་སྣང་བའི་ཟླ་བའི་དངོས་པོས་སྟོང་པ་ཡིན་པ་བརྫུན་པ་གསོག་སྙིང་པོ་མེད་པ་སྟེ་དེ་ནི་ཟླ་བའི་དངོས་པོར་གཟུང་དུ་མེད་པ་ལྟར། །ལོངས་སྤྱོད་བྱའི་དངོས་པོ་ལ་སོགས་

588

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

པའི་ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རང་བཞིན་གྱིས་ལོངས་སྤྱད་བྱར་སྣང་ཡང་དེས་སྟོང་པ་ཡང་དཔེ་ཆུ་ཟླ་དེ་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་གྱིས། །ཤིག་ཅེས་པའོ། །གཉིས་པ་ལོངས་སྤྱོད་པར་བྱེད་པ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པའི་དཔེ་ལ། ཐོག་མར་འཇུག་བྱར་སྣང་བ་ནི་ཇི་ལྟར་དཔེར་ན་སོས་ཀའི་སྐབས་ཀྱི་ཉི་མ་ཕྱེད་ཀྱི་དུས་ན། །བྱེ་མ་སྐྱའོ་སོགས་དང་འབྲེལ་བའི་ཐང་ལ་སྨིག་རྒྱུ་རྒྱུ་བའི་ཚེ་སྐྱེས་བུ་སྐོམ་པས་གདུངས་ཤིང་ལམ་དུ་འགྲོ་བ་དེ་ཡིས། །སྨིག་རྒྱུ་རྒྱུ་བ་སྣང་བ་དག་མཐོང་བ་ལ་དེ་ན་ཆུ་ཡི་ཕུང་པོ་རྒྱུ་བ་ཡིན་པར་མཐོང་བ་ལྟར། །ལོངས་སྤྱོད་ལ་“སྲིད1་པས་འཇུག་བར་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་དེ་ལྟར་འཇུག་བྱའི་ངོ་བོར་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་སྣང་ཡང་དེས་སྟོང་པ་ཡང་སྨིག་རྒྱུའི་དཔེ་དེ་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་གྱིས། ཤིག་ཅེས་པའོ། །༼ཇ༽བརྒྱད་པ་སྣང་བ་ལྟར་མ་གྲུབ་ཀྱང་བྱིས་པས་གྲུབ་པར་ཞེན་ནས་དེ་ལ་འདོད་པ་ཚོལ་ཚུལ་༼ ༽དེ་ལྟར་འཇུག་པར་བྱ་བར་སྣང་བ་དེ་ལ་ལོངས་

སྤྱོད་པར་ཞུགས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པའི་དཔེ་ནི། དཔེར་ན་སྨིག་རྒྱུ་ཆུར་སྣང་བ་དེ་ལ་ཡང་ཆུ་ནི་ “ཡོངས་2ཏེ་གཏན་ནས་མེད་པ་ཡིན་ན་ཡང་། །མེད་པར་མ་ཤེས་པའི་སེམས་ཅན་རྨོངས་པ་དག་ནི་སྨིག་རྒྱུའི་ཆུ་དེ་ལ་འཐུང་བར་འདོད་དེ། འཐུང་བའི་ཕྱིར་འཇུག་གོ། དེ་ལྟར་ཞུགས་ན་ཡང་སྨིག་རྒྱུའི་ཆུ་དེ་ནི་ཆུར་མི་བདེན་ཞིང་སྨིག་རྒྱུ་ལ་ཆུ་ནི་བཏུང་བར་“ཡོངས་3ཏེ་གཏན་ནས་མི་ནུས་པ་ལྟར། །སྲེད་པས་ལོངས་སྤྱོད་སྒྲུབ་པ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པར་བྱ་བར་སྣང་ཡང་དེས་སྟོང་པ་ནི་སྨིག་རྒྱུའི་དཔེ་དེ་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་གྱིས། ཤིག་ཅེས་པའོ། །གསུམ་པ་ལོངས་སྤྱོད་པ་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པའི་དཔེ་ནི། ཇི་ལྟར་ཏེ་དཔེར་ན་ཆུ་ཤིང་རློན་པའི་སྡོང་པོ་དེ་ལ། །སྙིང་པོ་འཚོལ་བར་འདོད་པའི་ཕྱིར་དུ་སྐྱེས་བུ་ཞིག་གིས་ཆུ་ཤིང་གི་སྡོང་པོ་དེ་གཤགས་

1 མཆན་བཞི་དེབ་གཉིས་ཀར། སྲེད་
2 ལམ་རིམ་དུ། ཡོད་
3 ལམ་རིམ་དུ། ཡོད་

589

ལྷག་མཐོང་ལ་བསླབ་ཚཏེ་རིམ་ཀྱི་ལྤགས་པ་བཤུས་ནས་དཀྱིལ་དུ་ཐུག་ཀྱང་། །སྡོང་པོ་དེའི་ནང་དང་ཕྱི་རོལ་ཀུན་གང་ན་ཡང་སྙིང་པོ་མེད་པ་ལྟར། །ལོངས་སྤྱོད་པ་པོའི་གང་ཟག་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རིགས་པས་ཆ་གང་དུ་བཙལ་ཡང་རང་བཞིན་མི་རྙེད་པ་ནི་ཆུ་ཤིང་གི་དཔེ་དེ་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་གྱིས། །ཤིག་ཅེས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །
གོང་གི་ས་བཅད་གཉིས་པ་མིང་གི་ཁྱད་པར་གྱི་སྒོ་ནས་འགྲུབ་ཚུལ་གྱི་དཔེ་དེ་དོན་ལ་སྦྱར་བ་ནི། ཇི་ལྟར་སྟེ་དཔེར་ན་འཕང་ལོ་ལ་སོགས་པའི་ཡན་ལག་ཚོགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཤིང་རྟར་བཏགས་པ་ན། འཁོར་ལོ་ལ་སོགས་པའི་ཡན་ལག་དེ་རྣམས་ཉེ་བར་བླང་བར་བྱ་བ་ཡིན་ལ། ཤིང་རྟ་དེ་ཉིད་དེ་ལ་ལྟོས་ཏེ་ཉེ་བར་ལེན་པ་པོ་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་དོན་བདག་གི་ཕུང་པོ་ལྔ་དང་ཁམས་དྲུག་དང་སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་ཚོགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བདག་ཏུ་འདོགས་པ་ན།ཡང་ཕུང་པོ་ལྔ་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་ཉེ་བར་བླང་བྱ་དང་བདག་ནི་དེ་དག་ལ་བལྟོས་ནས་ཉེ་བར་ལེན་པ་པོར་འཇོག་པ་དང་དཔེ་ཤིང་རྟ་དང་དེའི་ཡན་ལག་རྣམས་ཤིང་རྟ་
བྱེད་པ་པོ་དང་ཡན་ལག་ལས་སུ་འཇོག་པ་བཞིན་དུ། བདག་ནི་ཕུང་པོ་སོགས་ལེན་པའི་བྱ་བ་བྱེད་པས་ན་བྱེད་པ་པོ་དང་ཕུང་པོ་ལ་སོགས་པ་ནི་བདག་དེས་བླང་བར་བྱ་བའི་ལས་ཡིན་པས་ན་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། འཇུག་པ་ལས།ཤིང་རྟ་དེ་བཞིན་དུ་འཇིག་རྟེན་གྱི་གྲགས་པས་ཏེ་ཐ་སྙད་ཀྱི་དབང་གིས་ཕུང་པོ་ལྔ་

ོ དང་། །ཁམས་དྲུག་དང་དེ་བཞིན་དུ་སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་ཉེ་
བར་བླང་བྱར་བཞག་པ་ལ་བརྟེན་ནས། །ཤིང་རྟར་མ་ཟད་བདག་ཀྱང་ཉེ་བར་ལེན་པ་པོ་ཉིད་དུ་འདོད་དོ། །ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་ནི་བླང་བར་བྱ་བས་ན་ལས་ཡིན་ཞིང་བདག་འདི་ནི་ལེན་པར་བྱེད་པས་ན་བྱེད་པ་པོའང་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །དོན་འདི་ཡང་ཤིང་རྟ་ལྟར་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དཔྱོད་པ་ན་རང་བཞིན་གྱིས་གཅིག་ཐ་དད་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པ་བདུན་པོ་གང་དུ་ཡང་བདག་དེ་

590

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

རྙེད་པར་མི་འགྱུར་བས། ན་བདག་དེ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པ་ཡིན་ཀྱང་བདག་དེ་རིགས་པས་མ་དཔྱད་པར་བཞག་ན་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་དོ། །
གོང་གི་ས་བཅད་གཉིས་པ་བདག་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་འགོག་པའི་རིགས་པ་དེས་བདག་གི་བ་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཁེགས་པར་བསྟན་པ་ནི།དེ་ལྟར་བདག་དེ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་མེད་ཚོལ་བའི་རིགས་པས་བཙལ་བ་ན་བདུན་པོ་དེ་གང་དུ་ཡང་མ་རྙེད་པའི་རིགས་པ་དེས། བདག་ལ་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་ཁེགས་པ་དེའི་ཚེ་རྣམ་པ་བདུན་དུ་དཔྱོད་པའི་རིགས་པ་དེས་མིག་སོགས་འདི་ནི་བདག་དེའི་མིག་ལ་སོགས་པའོ་ཞེས་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཇི་ལྟར་རྙེད་པར་འགྱུར་ཏེ་མི་རྙེད་དོ། །ཚུལ་དེ་ལྟར་མི་རྙེད་པས་ན་བདག་གི་བ་མིག་ལ་སོགས་པ་ལ་ཡང་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་མེད་དེ། རྣལ་འབྱོར་པས་རིགས་པས་དཔྱད་དེ་བདག་དང་བདག་གི་བ་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་འགའ་ཡང་མ་དམིགས་པ་དེ་མཐོང་བ་ན་དེས་འཁོར་བ་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་ཐོབ་པར་འགྱུར་ཏེ་འགྱུར་ཚུལ་འདི་ནི་འོག་ཏུ་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ཡང་རབ་བྱེད་བཅོ་བརྒྱད་པ་ལས།བདག་ཉིད་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ན། །བདག་གི་བ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པར་ག་ལ་འགྱུར། །ཞེས་དང་། འཇུག་པ་ལས་ཀྱང་། རྒྱུ་མཚན་གང་གི་ཕྱིར་དཔེར་ན་བྱེད་པ་པོ་རྫ་མཁན་མེད་པ་ཅན་གྱི་ལས་སུ་བྱ་བ་རྫ་བུམ་ཡང་མེད་པ། །དེ་དང་འདྲ་བ་དེའི་ཕྱིར་བདག་གི་བ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དེ་ནི་བདག་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་མེད་པར་ཡོད་པ་མིན་ནོ། །དེ་ལྟར་བདག་དང་བདག་གི་བ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་མེད་པ་“དེ་1ཕྱིར་བདག་དང་བདག་གི་བ་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པར་ལྟ་བའི་ལྟ་བ་དེས། །རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་རྟོག་པའི་ཉོན་མོངས་ཐམས་ཅད་སྤངས་ནས་དེ་ལྟར་ལྟ་བའི་རྣལ་འབྱོར་པ་དེ་འཁོར་བ་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་སོ། །དེ་ལྟར་བདག་ལ་རང་
1 ལམ་རིམ་དུ། དེའི་

591

ལྷག་མཐོང་ལ་བསླབ་ཚངོས་ནས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པའི་མཐུས་བདག་གི་བ་ཡང་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་མེད་པ་རྟོགས་པར་འགྱུར་བ་དོགས་གཅོད་དང་བཅས་པ་ནི་སྔར་གོང་དུ་༼ཇ༽ཚིག་གསལ་གྱིས་ཆོས་བཤད་དུས་༼ ༽བརྗོད་ཟིན་པ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །
གོང་གི་ས་བཅད་གསུམ་པ་རིགས་པ་དེ་རྣམས་ཆོས་གཞན་ལ་ཡང་སྦྱར་བའི་ཚུལ་༼ཇ༽ལ་བཞི་ལས་དེ་ཆོས་ཀུན་ལ་ལུང་རིགས་ཀྱིས་སྦྱོར་ཚུལ་ནི། ཇི་ལྟར་བདག་དང་ཕུང་པོའི་དཔྱད་པ་ཤིང་རྟའི་དཔྱད་པ་དང་མཚུངས་པ་དེ་བཞིན་དུ་དེས་མཚོན་ནས་བུམ་པ་དང་སྣམ་བུ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱང་རིགས་པས་དཔྱོད་ཚུལ་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། འདི་ལྟར་བུམ་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་རང་གི་གདགས་གཞིའི་ཡན་ལག་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་དང་རང་བཞིན་གྱིས་གཅིག་ཐ་དད་ལ་སོགས་པའི་དཔྱད་པས་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་མེད་ཚོལ་བའི་རིགས་པས་རྣམ་པ་བདུན་དུ་བཙལ་བ་ན། རྣམ་པ་བདུན་དུ་དེ་དག་ཏུ་བདེན་གཉིས་ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་གང་དུའང་མི་རྙེད་ཅིང་འཇིག་རྟེན་གྲགས་པའི་མ་དཔྱད་པའི་ཐ་སྙད་པའི་ཤེས་པའི་ངོ་ན་འཇོག་པ་ཡིན་ཏེ། འཕགས་པ་སྡོམ་པ་གསུམ་བསྟན་པའི་མདོ་ལས། འཇིག་རྟེན་འགའ་ཞིག་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ང་དང་ལྷན་ཅིག་རྩོད་ཀྱི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ང་ནི་འཇིག་རྟེན་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་མི་རྩོད་དེ།དེ་དང་མི་རྩོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི་འཇིག་རྟེན་ན་གང་བསྙོན་མེད་དུ་གྲགས་པའི་ཐ་སྙད་ཀྱི་ཡོད་པར་འདོད་པ་དང་མེད་པར་འདོད་པའི་ཐ་སྙད་གནོད་མེད་དེ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ང་ཡང་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་དེ་ལྟར་དུ་འདོད་དོ། ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་པས་ན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་འཇིག་རྟེན་གྱི་གྲགས་པའི་ཐ་སྙད་གནོད་མེད་རྣམས་རིགས་པས་མི་འགོག་པར་ཐ་སྙད་དུ་གྲགས་པ་ལྟར་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ཡང་འཇུག་པ་ལས། གང་དག་བུམ་པ་དང་སྣམ་བུ་དང་རེ་ལྡེ་དང་དམག་དང་ནགས་

592

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

ཚལ་དང་ཕྲེང་བ་དང་ལྗོན་ཤིང་དང་། །ཁང་ཁྱིམ་དང་ཤིང་རྟ་ཕྲན་དང་འགྲོན་གནས་ལ་སོགས་པའི་དངོས་པོ་དེ་རྣམས་གང་དག་ཡིན་པ་དང་། །དེ་བཞིན་དུ་དེས་མཚོན་ཏེ་དེའི་རིགས་ཅན་གྱི་དངོས་པོ་གཞན་ཡང་ཐ་སྙད་གང་དང་གང་དག་གི་སྒོ་ནས་འཇིག་རྟེན་པའི་སྐྱེ་བོ་འདིས་བསྙད་ཅིང་བསྒྲགས་པའི་དངོས་པོ་དེ་རྣམས་ཀྱང་རང་རང་གི་བཏགས་དོན་བཙལ་བའི་ངོར་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཞིང་མ་བརྟགས་པའི་གྲགས་པ་ཁོ་ནར་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བར་རྟོགས་པར་བྱ་སྟེ། །རྒྱུ་མཚན་གང་གི་ཕྱིར་ཞེ་ན་ཐུབ་པའི་དབང་པོ་དེ་ནི་འཇིག་རྟེན་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་འཇིག་རྟེན་གྱི་གྲགས་པ་དང་མི་མཐུན་པའི་རྩོད་པ་མི་མཛད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་འཇིག་རྟེན་པ་རྣམས་ཐ་སྙད་ཇི་ལྟར་འདོགས་ཤེ་ན། དེ་ཡང་བུམ་པ་ནི་རང་གི་ཆ་ཤས་ལ་ལྟོས་ཏེ་ཡན་ལག་ཅན་དང་བུམ་པའི་ཆ་ཤས་གྱོ་མོ་ལ་སོགས་པ་ལ་ཡན་ལག་ཏུ་འདོགས་པར་བྱེད་ལ་ཡང་བུམ་པ་དེ་རང་གི་ཁ་དོག་སོགས་ལ་ལྟོས་ནས་ཡོན་ཏན་ཅན་དང་མེས་སོ་བཏང་བའི་རི་མོའི་རྣམ་པ་སྔོ་བསངས་སུ་བྱུང་བའི་ཁ་དོག་ལ་སོགས་པ་ལ་བུམ་པའི་ཡོན་ཏན་དུ་འདོགས་པ་དེ་བཞིན་དུ་ཆགས་པ་པོ་ལ་ལྟོས་ཏེ་དེ་ལ་ལྷག་པར་སྲེད་པ་ལ་འདོད་ཆགས་སུ་འདོགས་པ་དང་མཚན་གཞི་བུམ་པ་ལ་ལྟོས་ཏེ་ལྟོ་ལྡིར་བ་ལ་མཚན་ཉིད་དུ་འདོགས་པ་དང་ནི་མེ་ལ་ལྟོས་ཏེ་བུད་ཤིང་ལ་བསྲེག་བྱར་འདོགས་པ་སོགས་དང་། །ཡང་ཡོན་ཏན་ལ་ལྟོས་ཏེ་ཡོན་ཏན་ཅན་དང་ཡན་ལག་ལ་ལྟོས་ཏེ་ཡན་ལག་ཅན་དང་འདོད་ཆགས་ལ་ལྟོས་ཏེ་ཆགས་པ་སྟེ་ཆགས་ཅན་ནམ་ཆགས་པ་པོ་དང་མཚན་ཉིད་ལ་ལྟོས་ཏེ་མཚན་གཞི་དང་བུད་ཤིང་ལ་ལྟོས་ཏེ་མེ་ལ་སྲེག་བྱེད་དུ་འདོགས་པ་ལ་སོགས་པའི་དོན་དེ་དག ། དང་བཅས་པ་དེ་རྣམས་ནི་ཕན་ཚུན་གོང་གི་ཤིང་རྟའི་དཔྱོད་ཚུལ་དེའི་སྒོ་ནས་རྣམ་པར་དཔྱད་པར་བྱས་པས་ནི་གཅིག་ཐ་དད་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པ་བདུན་པོ་གང་དུ་ཡང་ཡོད་པ་མིན་ཞིང་། །དེ་ལྟར་དཔྱད་པ་དེ་ལས་གཞན་དུ་གྱུར་པ་སྟེ་མ་དཔྱད་པར་འཇིག་རྟེན་གྱི་གྲགས་པའི་སྒོ་ནས་ཡན་ལག་དང་ཡན་ལག་ཅན་ལ་སོགས་པ་ཕན་ཚུན་ལྟོས་གྲུབ་ཏུ་ཡོད་པ་

593

ལྷག་མཐོང་ལ་བསླབ་ཚཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །༼ཇ༽གཉིས་པ་དེ་ཐ་སྙད་གཞན་ལའང་སྦྱོར་ཚུལ་༼ ༽དེ་ལྟར་གསུངས་པ་དེ་ལ་ཐ་སྙད་གང་གི་སྒོ་ནས་སྐྱེ་བོ་འཇིག་རྟེན་པ་འདིས་བསྙད་པ་སྟེ་ཐ་སྙད་བསྒྲགས་ཤིང་བཏགས་པའི་དངོས་པོ་དེ་རྣམས་ཀྱང་རིགས་པས་མ་བརྟགས་པར་ཡོད་པ་ཁོ་ནར་རྟོགས་པར་བྱ་སྟེ།རྟོགས་པར་བྱ་རྒྱུ་དེ་ཡང་གང་ཞེ་ན། ཡན་ལག་དང་ཡན་ལག་ཅན་གཉིས་ཕན་ཚུན་ལྟོས་པའི་ཚུལ་ལ་སོགས་པ་དེ་བཞིན་དུ་ཡོན་ཏན་དང་ཡོན་ཏན་ཅན་ཕན་ཚུན་ལྟོས་པ་ལ་སོགས་པ་འདི་དག་ཡིན་སྟེ་འདི་དག་ནི་བུམ་པ་ལྟ་བུ་ལ་མཚོན་ན། བུམ་པ་ནི་ཡན་ལག་ཅན་དང་ཡོན་ཏན་ཅན་དང་མཚན་གཞི་ཡིན་ལ། བུམ་པའི་ཆ་ཤས་གྱོ་མོ་འདི་རྫ་སའི་མིང་ཡིན་ནོ། །ལ་སོགས་པ་ནི་བུམ་པའི་ཡན་ལག་དང་བུམ་པའི་ཁ་དོག་སྔོན་པོ་ལ་སོགས་པ་ནི་བུམ་པའི་ཡོན་ཏན་དང་། བུམ་པའི་ཁྱད་པར་ལྟོ་ལྡིར་བ་དང་མཆུ་འཕྱང་བ་དང་མགྲིན་པ་རིང་པ་སོགས་ནི་བུམ་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། དེས་མཚོན་ནས་སྣམ་བུ་སོགས་ལ་ཡང་བུམ་པ་ལ་སྦྱར་བ་དེ་བཞིན་དུ་སྦྱར་རོ། །འདོད་ཆགས་ནི་ལྷག་པར་ཞེན་པ་དང་ཆགས་པ་འམ་ཆགས་ཅན་ནི་ལྷག་པར་ཞེན་པ་དེའི་རྟེན་ནམ་ཆགས་པ་པོ་ཡིན་ཏེ། ཆགས་པ་དེ་ཡང་ཆགས་ཅན་གྱི་གང་ཟག་ལ་འགྲེལ་བཤད་ལས་བཤད་དོ། །མེ་ནི་སྲེག་བྱེད་དང་། བུད་ཤིང་ནི་བསྲེག་བྱའོ། །དེ་དག་ལ་སོགས་པ་ནི་མ་བརྟགས་པར་ཡོད་པ་རྣམས་སོ། །དེ་རྣམས་མ་བརྟགས་པར་ཡོད་ཚུལ་ནི། དེ་ལ་ཡན་ལག་དང་ཡན་ལག་ཅན་སོགས་ཕན་ཚུན་གཉིས་གཉིས་ཡོད་པའི་ཡན་ལག་ལ་བརྟེན་ནས་ཡན་ལག་ཅན་འདོགས་ལ། ཡན་ལག་ཅན་ལ་བརྟེན་ནས་ཀྱང་ཡན་ལག་འདོགས་པ་བཞིན་དུ་ཡོན་ཏན་དང་ཡོན་ཏན་ཅན་ཕན་ཚུན་ལྟོས་ཏེ་འདོགས་པ་ནས་མེ་ལ་བལྟོས་ནས་བུད་ཤིང་དང་བུད་ཤིང་ལ་བལྟོས་ནས་མེར་འདོགས་པའི་བར་དུ་རིམ་པར་སྦྱར་རོ། །ཚུལ་དེ་ནི་རྩ་ཤེའི་རབ་བྱེད་བརྒྱད་པ་ལས་ཀྱང་། བྱེད་པ་པོ་ནི་བྱ་བའི་ལས་ལ་བརྟེན་པར་བྱས་ཤིང་གྲུབ་

594

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

ལ། །བྱ་བའི་ལས་ཀྱང་བྱེད་པ་པོ་དེ་ཉིད་ལ། །བརྟེན་ནས་འབྱུང་བ་ཡིན་པས་དེ་ལས་མ་གཏོགས་པར། བྱེད་པ་པོ་དང་ལ་སོགས། །གྲུབ་པའི་རྒྱུ་མཚན་གཞན་ནི་མ་མཐོང་ངོ་། །ཞེས་དང་། བྱེད་པ་པོ་དང་བྱ་བའི་ལས་དག་གི་བལྟོས་ནས་གྲུབ་པའི་འཇོག་ཚུལ་དེས། །དངོས་པོ་
ལྷག་མ་བསྐྱེད་བྱ་སྐྱེད་བྱེད་སོགས་ཀྱང་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པས། ན་ལྷག་མ་ཤེས་དགོས་པ་ནི་བསྐྱེད་བྱ་སྐྱེད་བྱེད་དང་འགྲོ་བ་དང་འགྲོ་བ་པོ་དང་བལྟ་བྱ་ལྟ་བྱེད་དང་ཚད་མ་དང་གཞལ་བྱ་ལ་སོགས་པ་གཞན་ཡང་དེ་འདྲ་གཉིས་ཚན་ཅན་ཐམས་ཅད་རང་རང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་ཅིང་། ཕན་ཚུན་བལྟོས་པའི་གྲུབ་པ་ཙམ་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །༼ཇ༽གསུམ་པ་དེ་ལྟར་ཆོས་གཅིག་གི་ཆོས་ཉིད་རྟོགས་ན་གཞན་རྟོགས་སླ་ཚུལ་ནི།༼ ༽ ཚུལ་དེ་ལྟར་ཡིན་པས་ན་བདག་ལྟ་བུའི་ཆོས་གཅིག་ལ་རིགས་པས་ཚུལ་ཇི་ལྟར་དཔྱད་པས་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པར་གྲུབ་པ་དང་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་དེ་ཉིད་ལ་སྐྱེ་འགགས་སོགས་བྱ་བྱེད་འཐད་པའི་ཐ་སྙད་ཀྱི་འཇོག་ཚུལ་ཏེ་དེ་འདྲ་བའི་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་འཇོག་ཚུལ་གང་ཟག་གཅིག་བུའི་སྟེང་ནས་ཤེས་ན།འཇོག་ཚུལ་དེ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྱེར་ནས་ཆོས་དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་བཞིན་མེད་པ་བདེ་བླག་ཏུ་དཀའ་ཚེགས་ཆུང་ངུས་རྟོགས་པར་ནུས་པས་ན་སྔར་གོང་དུ་བཤད་པའི་ཤིང་རྟའི་དཔེ་གང་ཟག་ལ་སོགས་པའི་དོན་གཉིས་ལ་སྦྱར་བའི་རིགས་པའི་ཚུལ་ལ་ཅི་ནས་ངེས་པ་བརྟན་པོ་ཐོབ་པར་བྱའོ། །༼ཇ༽བཞི་པ་སྔོན་ལ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་བསྒོམ་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཆེ་བས་ལུང་ཁུངས་བཤད་ཚུལ་ཚུལ་དེ་ལྟར་ཡང་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་རྒྱལ་པོ་ལས། ཚུལ་ཇི་ལྟར་ཉན་པ་པོ་ཁྱོད་ཀྱིས་ནི་བདག་གི་གནས་ལུགས་གཏན་ལ་ཕབ་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་འདུ་ཤེས་བསྐྱེད་པའི་ཚུལ་དེ་ནི། །ཁྱོད་ཀྱིས་ཇི་ལྟར་ཤེས་པ་དེ་བཞིན་དུ་ཆོས་ཀུན་ལ་ཡང་རང་གི་བློས་མ་ནོར་བར་སྦྱར་བར་བྱ་སྟེ། །སྦྱར་དགོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི་ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་ནི་བདག་དེ་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་

595

ལྷག་མཐོང་ལ་བསླབ་ཚཔའི་ཚུལ་གང་ཡིན་པའི་སྟོང་ཚུལ་དེ་ཡི་ངོ་བོ་ཉིད། དུ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་ཡིན་ཏེ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་རྣམ་པར་བཅད་པའི་སྒོ་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པ་དཔེ་ཐོགས་རེག་བཅད་ཙམ་གྱི་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུ་ཡིན། པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ཆོས་གཅིག་གི་རང་བཞིན་
གྱིས་སྟོང་ལུགས་རིགས་པས་ཤེས་པས་ཀྱང་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་ལུགས་རིགས་པས་ཤེས་ཤིང་། །ཆོས་གཅིག་གི་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་བསྒོམ་པས་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་
བས་ཀྱང་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་། །བར་འགྱུར་རོ། །དེས་ན་ཆོས་ཇི་སྙེད་ཇི་ཙམ་དུ་མང་པོ་ཞིག་བཤད་པར་བྱས་ཀྱང་། །བཤད་པ་དེ་ལ་དྲེགས་པ་སྐྱེ་བ་མེད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །
གོང་གི་ས་བཅད་གཉིས་པ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་གཏན་ལ་དབབ་པ་༼ཇ༽ལ་དགག་བྱའི་ཕྲ་རགས་མེད་ཀྱང་ཆོས་ཅན་གྱི་དབང་གིས་བདག་མེད་གཉིས་ཕྱེ་ཚུལ་དང་། དེ་གཏན་ལ་འབབས་པའི་རིགས་པ་མུ་བཞི་སྐྱེ་འགོག་གི་རིགས་པ་བསྟན་པ་དང་། བཞིར་གྲངས་ངེས་པའི་སྔོན་མེད་ཀྱི་ལེགས་བཤད་དེ་དང་། འགལ་བརྗོད་ཀྱི་ཐལ་འགྱུར་དང་གཞན་གྲགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་སྐྱེ་ཚུལ། རིགས་པའི་རྒྱལ་པོ་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་རྟགས་བཤད་པ་དང་ལྔ་། དང་པོ་ནི།

༼ ༽དེ་ཡང་གང་ཟག་ཏུ་གདགས་པའི་གཞི་གཟུགས་ལ་སོགས་
པའི་ཕུང་པོ་ལྔ་དང་སའི་ཁམས་ལ་སོགས་པ་ཁམས་དྲུག་དང་མིག་ལ་སོགས་པའི་སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་ལ་སོགས་པ་ནི་ཆོས་ཡིན་ལ། ཆོས་དེ་དག་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ནི་ཆོས་དེ་དག་གི་བདག་མེད་པ་ཡིན་ནོ། །༼ཇ༽གཉིས་པ་ལ་གསུམ་ལས་དང་པོ་དེས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་བཤད་ཚུལ།༼ ༽དེ་འདྲའི་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་དེ་གཏན་ལ་འབེབས་ཚུལ་མང་དུ་ཡོད་ཀྱང་དབུ་མ་ལ་འཇུག་པར། མུ་བཞི་འམ་མཐའ་བཞིའི་སྐྱེ་བ་བཀག་བའི་སྒོ་ནས་དངོས་པོ་རྣམས་ལ་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་མེད་པར་གཏན་ལ་ཕབ་པ་དེ་

596

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

ཉིད་འཇུག་པའི་འགྲེལ་པར་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་དུ་གསུངས་པ་ཡིན་པས་ན་སྐབས་འདིར་མཐའ་བཞིའི་སྐྱེ་བ་བཀག་པའི་སྒོ་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་འགོག་ཚུལ་དེ་མདོར་བསྡུས་ཏེ་བརྗོད་པར་བྱའོ། །༼ཇ༽གཉིས་པ་གཞུང་འགོད་པ་ནི། ༼ ༽དེ་ཡང་རྩ་ཤེའི་རབ་བྱེད་དང་པོ་ལས། དངོས་པོ་གང་དག་ཡུལ་དུས་གྲུབ་པའི་མཐའ་གང་ན་ཡང་བདག་ལས་སྐྱེ་བ་ནམ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་དངོས་པོ་གང་དག་ཡུལ་དུས་སོགས་གང་ན་ཡང་གཞན་ལས་མིན་ཞིང་། །གཉིས་ཀ་ལས་ཀྱང་མ་ཡིན་ལ་རྒྱུ་མེད་པ་ལས་ཀྱང་མིན་ཏེ། །དངོས་པོ་གང་དག་ཡུལ་དུས་གྲུབ་པའི་མཐའ་གང་ནའང་། །མཐའ་བཞི་པོ་གང་ལས་ཀྱང་སྐྱེ་བ་ནམ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །འདིའི་དོན་ནི་ཕྱི་ནང་གི་དངོས་པོ་གང་དག་བདག་ལས་ཡུལ་དུས་གྲུབ་པའི་མཐའ་གང་ན་ཡང་སྐྱེ་བ་ནམ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པ་དང་། བདག་སྐྱེ་མེད་པ་ལ་སྦྱོར་ལུགས་དེ་བཞིན་དུ་དམ་བཅའ་གཞན་གཞན་སྐྱེ་སོགས་གསུམ་ལ་ཡང་སྦྱར་བར་བྱའོ། །༼ཇ༽གསུམ་པ་འདི་དམ་བཅའ་ཡིན་ཀྱང་བཟློག་དོན་ཐལ་བས་འགོག་པར་བསྟན་པ་ནི། དེ་ལྟར་རྩ་ཤེའི་ལུང་དེས་ནི་མཐའ་བཞིའི་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་དམ་བཅའ་ཙམ་ཞིག་དངོས་སུ་བརྗོད་པ་ཡིན་པ་དམ་བཅའ་དེའི་བཟློག་དོན་བདག་ལས་སྐྱེ་བ་སོགས་ཐལ་འགྱུར་གྱིས་འགོག་པ་ནི། གོང་གི་དེ་ལྟར་དམ་བཅས་ཀྱང་དམ་བཅའ་དེ་དངོས་སུ་སྒྲུབ་པ་ལ་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་དཔེ་རྟགས་དངོས་སུ་མི་བརྗོད་པར་དམ་བཅའ་བཞི་པོ་དེ་དག་ལས་ལྡོག་པའི་དོན་བདག་ལས་སྐྱེ་བ་སོགས་ལ་སུན་འབྱིན་པའི་གནོད་པ་སྟོན་པའོ། །༼ཇ༽གསུམ་པ་སྔོན་མེད་པའི་ལེགས་བཤད་བཞིར་གྲངས་ངེས་ཚུལ་ནི། ༼ ༽བདག་སྐྱེ་སོགས་འགོག་བའི་སྐབས་འདིར་དངོས་པོ་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་ན་རྒྱུ་ལ་བལྟོས་ནས་སྐྱེ་བ་དང་མི་བལྟོས་པར་སྐྱེ་བ་གཉིས་སུ་ཁ་ཚོན་ཆོད་པ་ཡིན་པས་ན་རྒྱུ་ལ་བལྟོས་ནས་སྐྱེས་པ་ལ་ཡང་འབྲས་བུ་དང་རྒྱུ་གཉིས་རང་བཞིན་གཅིག་དང་རང་བཞིན་ཐ་དད་གཉིས་སུ་ཁ་ཚོན་ཆོད་

597

ལྷག་མཐོང་ལ་བསླབ་ཚཔ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་རྒྱུ་འབྲས་རང་བཞིན་གཅིག་པའི་སྐྱེ་བ་ནི། བདག་སྐྱེ་དང་རང་བཞིན་ཐ་དད་པའི་སྐྱེ་བ་ནི་གཞན་སྐྱེར་འཇོག་པ་ཡིན་པས། བདག་དང་གཞན་ལ་སྐྱེ་བ་དེ་དག་ལ་ཡང་བདག་གཞན་རེ་རེ་བ་ལས་སྐྱེ་བ་དང་བདག་གཞན་གཉིས་ཀ་ཚོགས་པ་ལས་སྐྱེ་བ་གཉིས་སུ་ངེས་པ་ཡིན་ལ། བདག་གཞན་རེ་རེ་བ་ལས་སྐྱེ་བ་ལ་ཡང་བདག་སྐྱེ་དང་གཞན་སྐྱེ་གཉིས་སུ་ངེས་པ་ཡིན་པས་མུ་བཞིའི་སྐྱེ་བ་ཙམ་ཞིག་འགོག་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་མཐའ་གཞན་སེལ་ལུགས་ནི་“གང་1གི་དེ་ལྟར་དུ་འཇོག་ཏེ་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་ན་ནི་རྒྱུའི་རྣམ་རྟོག་ཇི་སྙེད་ཡོད་ཀྱང་མུ་བཞི་པོ་དེའི་རྣམ་རྟོག་གི་ནང་དུ་འདུ་བས་མུ་བཞིའི་སྐྱེ་བ་བཀག་པས་མཐའ་ཐམས་ཅད་ཁེགས་པ་ཡིན་ནོ། །

༼ཇ༽བཞི་པ་ཐལ་འགྱུར་དང་གཞན་གྲགས་ལས་རྗེས་དཔག་སྐྱེ་ཚུལ་ལ་ཐལ་འགྱུར་ལས་དེ་སྐྱེ་ཚུལ་དང་། གཞན་གྲགས་ལས་སྐྱེ་ཚུལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ་མཐའ་བཞི་འགོག་པའི་ཐལ་འགྱུར་བཞི་དང་། དེའི་བྱེད་པས་རྗེས་དཔག་སྐྱེ་ཚུལ་གཉིས། དང་པོ་ལ་ཐལ་འགྱུར་ཆེན་པོ་བཞི་ལས། དང་པོ་བདག་ལས་སྐྱེ་བ་དོན་མེད་ཀྱི་ཐལ་བ་དང་། དེའི་ཁྱབ་སྒྲུབ་ཐུག་མེད་ཀྱི་ཐལ་བ་དང་། ཤེས་བྱེད་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། ༼ ༽དེ་དག་ལས་བདག་ལས་སྐྱེ་བ་འགོག་པའི་རིགས་པ་ནི་གཞིའི་ཆོས་ཅན་མྱུ་གུ་དེ་ནི་མྱུ་གུའི་རང་གི་བདག་ཉིད་ལས་སྐྱེ་བ་ཡིན་ན་ནི་དེའི་སྐྱེ་བ་དོན་ཏེ་དགོས་པ་མེད་པར་འགྱུར་པ་ཡིན་ཏེ། དངོས་པོ་གང་ཡང་སྐྱེ་བ་ནི་རང་ཉིད་གང་དུ་སྐྱེ་བར་བྱ་བའི་འབྲས་བུ་དེའི་བདག་ཉིད་དམ་རང་བཞིན་སྔར་མ་ཐོབ་པ་དེ་ཉིད་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཡིན་ན་སྟེ།ེ ཡིན་མོད་མྱུ་གུ་དེ་ནི་རང་གི་བདག་ཉིད་དམ་རང་བཞིན་ཐོབ་ཟིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་དཔེ་ནི་དཔེར་ན། མངོན་པར་གསལ་བའི་མྱུ་གུ་དེ་གསལ་བའི་རང་གི་བདག་ཉིད་ཐོབ་ཟིན་པས་ན་སླར་མི་སྐྱེ་བ་བཞིན་ནོ། །༼ཇ༽གཉིས་པ་ཐུག་མེད་ཀྱི་ཐལ་བ་ནི།༼ ༽རིགས་པ་དེར་མ་ཟད་མྱུ་གུ་རང་གི་བདག་ཉིད་ལས་སྐྱེ་ན་སྐྱེ་བ་རྫོགས་པའི་མཐའ་མི་རྙེད་པས་སྐྱེ་བའི་མཐའ་ཐུག་པ་མེད་པ་ཉིད་དུ་ཡང་འགྱུར་ཏེ།དེའི་རྒྱུ་མཚན་ནི་སྐྱེས་ཟིན་པའི་ས་བོན་
1 མཆན་བཞི་དེབ་ཏུ། གོང་

598

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

དེ་ཉིད་སླར་ཡང་བལྡབས་ནས་སྐྱེ་དགོས་ན་ནི། ས་བོན་དེ་ཉིད་ཡང་དང་ཡང་དུ་སྐྱེ་དགོས་པས་སོ། །ས་བོན་ཉིད་ཡང་དང་ཡང་དུ་སྐྱེ་དགོས་པ་དེ་ལྟ་ཡིན་ན་འདི་ཡང་རང་གི་བདག་ཉིད་ལས་སྐྱེ་ན་རང་གི་ངོ་བོ་ཐོབ་ཟིན་པ་ཞིག་སླར་ཡང་སྐྱེ་དགོས། རང་གི་བདག་ཉིད་དམ་ངོ་བོ་ཐོབ་ཟིན་ན་ནི་སྐྱེས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པས་སྐྱེས་ཟིན་པ་དེ་སླར་ཡང་བལྡབས་ནས་སྐྱེ་ན། གང་ཡང་སྐྱེ་བ་ནི་རང་གི་ངོ་བོ་འགྲུབ་པའི་དོན་དུ་སྐྱེ་བ་ཡིན་དགོས་ན་རང་གི་ངོ་བོ་གྲུབ་ཟིན་ནས་ནི་ཅི་ཞིག་དོན་དུ་སྐྱེ། དེས་ན་གྲུབ་ཟིན་ནས་སླར་ཡང་སྐྱེ་བ་དོན་མེད་དོ། །དེར་མ་ཟད་རང་གི་བདག་ཉིད་ལས་སྐྱེ་བ་ཡིན་ལ། སྐྱེས་ཟིན་པ་ཁོ་ན་སླར་ཡང་སྐྱེ་དགོས་པ་གོང་ལྟར་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་ན་ས་བོན་འབའ་ཞིག་ཡང་ནས་ཡང་དུ་སྐྱེ་བ་ཁོ་ནར་འགྱུར་བས། མྱུ་གུ་སྐྱེ་བའི་གོ་སྐབས་གཏན་ནས་མི་རྙེད་པས། སྐྱེ་བ་རྫོགས་པའི་མཐའ་མི་རྙེད་པའི་སྐྱེ་བ་ཐུག་མེད་དུ་ཡང་འགྱུར་རོ། །ས་

བོན་ཙམ་ཞིག་རྒྱུན་དུ་སྐྱེ་བས་མྱུ་གུ་ལ་སོགས་པའི་དངོས་པོ་ནི་སྐྱེ་བའི་གོ་སྐབས་གཏན་ནས་མི་རྙེད་པའི་སྐྱོན་དུ་འགྱུར་རོ། །༼ཇ༽གསུམ་པ་ཤེས་བྱེད་ནི། ༼ ༽དེ་ལྟར་ཡང་རབ་བྱེད་ཉི་ཤུ་པ་ལས་ཀྱང་། རྒྱུ་དང་འབྲས་བུ་རང་བཞིན་གྱིས་གཅིག་ཉིད་ཡིན་ན། །བསྐྱེད་བྱ་སྐྱེད་བྱེད་གཉིས་ཀྱང་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་རོ། །ཞེས་སོ། །འཇུག་པ་ལས་ཀྱང་། མྱུ་གུ་དེ་ནི་མྱུ་གུ་དེའི་རང་གི་རང་བཞིན་ལས་འབྱུང་བ་ཡིན་ན་དེ་ལྟར་འབྱུང་བ་ལ་ཡོན་ཏན་ཏེ་དགོས་པ་འགའ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན། ཏེ་མྱུ་གུའི་ངོ་བོ་རང་གི་རྒྱུའི་དུས་ན་ཐོབ་ཟིན་པས་སོ། །རང་གི་ངོ་བོ་ལས་སྐྱེ་ན་སྐྱེ་བ་དོན་མེད་དུ་འགྱུར་བར་མ་ཟད་གནོད་པ་གཞན་ཡང་ཡོད་དེ་འདི་ལྟར་སྐྱེས་ཟིན་པར་གྱུར་པའི་མྱུ་གུ་ནི་སླར་ཡང་བལྡབས་ནས་སྐྱེ་བ་དེ་ནི་རིགས་ཤིང་འཐད་པའང་མ་ཡིན་པ་ཁོ་ན་ཉིད་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་མྱུ་གུ་སྐྱེས་ཟིན་ན་ཡང་སླར་ཡང་བལྡབས་ནས་སྐྱེ་བར་ཁྱོད་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་རྟོག་ཅིང་འདོད་པར་འགྱུར་ན་ནི། །དེ་ལྟར་འདོད་པ་དེ་ཕྱིར་མྱུ་གུ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་སྐྱེ་བ་ནི་འཇིག་རྟེན་འདིར་རྙེད་པར་གཏན་ནས་མི་འགྱུར་ཞིང་། །ཞེས་དང་། རྒྱུ་མཚན་དེ་ཕྱིར་དངོས་

599

ལྷག་མཐོང་ལ་བསླབ་ཚཔོ་རྣམས་རང་གི་བདག་ ི ཉིད་ལས་འབྱུང་ངོ་ཞེས་བྱ་བར་ཁྱོད་ཀྱིས་རབ་ཏུ་བཏགས་ཤིང་འདོད་པ་འདི། །འདྲ་བ་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དང་ནི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་གང་དུ་ཡང་རིགས་ཤིང་འཐད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །
༼ཇ༽གཉིས་པ་གཞན་སྐྱེ་འགོག་པའི་ཐལ་འགྱུར་བཤད་པ་ལ་བརྒྱད་ལས། དང་པོ་ཧ་ཅང་ཐལ་བ་གཉིས་ཀྱི་ཧ་ཅང་ཐལ་བ་དང་པོ་༼ ༽གལ་ཏེ་འམ་ཅི་སྟེ་ཡང་རང་གི་སྡེ་པ་དག་འདི་སྐད་དུ་བདག་ལས་སྐྱེ་བ་ནི་བཀག་པ་ལྟར་མེད་མོད་ཀྱི་འོན་ཀྱང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གཞན་དུ་གྱུར་པའི་རྐྱེན་བཞི་པོ་རྒྱུའི་རྐྱེན་དང་། དམིགས་པའི་རྐྱེན་དང་། དེ་མ་ཐག་པའི་རྐྱེན་དང་། བདག་པོའི་རྐྱེན་རྣམས་ལས། འབྲས་བུ་སྐྱེ་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན།གཞན་ལས་སྐྱེ་པ་ནི་ཡོད་པ་ཁོ་ནའོ་སྙམ་ན། ལན་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་ཐ་དད་པའི་རྒྱུ་ལས་འབྲས་བུ་སྐྱེ་པ་ཡིན་ན་ནི་འོ་ན། མེ་ལྕེ་གསལ་བ་ལས་ཀྱང་དེའི་དབང་གིས་མུན་པ་འཐུག་པོ་འབྱུང་བར་འགྱུར་ཏེ།དེ་གཉིས་རང་བཞིན་གྱིས་གཞན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །༼ཇ༽ཧ་ཅང་ཐལ་བ་གཉིས་པ་ནི།༼ ༽རིགས་པ་གཞན་ཡང་དངོས་པོ་གང་གིས་རྒྱུར་གྱུར་པ་དང་རྒྱུར་མ་གྱུར་པ་ཐམས་ཅད་ལས་དེའི་འབྲས་བུ་ཡིན་པ་དང་མིན་པའི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ཏེ། རང་བཞིན་གྱིས་གཞན་ཉིད་ཡིན་པ་དེ་ཐམས་ཅད་མཚུངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་པའོ། །༼ཇ༽གཉིས་པ་དེའི་ཁྱབ་སྒྲུབ་གཉིས་བཤད་པ་ལ། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་སྣང་བ་ལྟར་ཁས་ལེན་ན་ས་ལུའི་མྱུ་གུ་མེ་སོགས་དང་རང་བཞིན་ཐ་དད་པ་དང་ས་ལུའི་ས་བོན་དང་ཐ་དད་ཚུལ་གཉིས་ཤིན་ཏུ་མཚུངས་པས་མི་འཐད་པ་ནི་༼ ༽རིགས་པ་འདིའི་དོན་ནི་ས་བོན་དང་མྱུག་གུ་གཉིས་ལ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་ཁས་ལེན་རྒྱུ་ཡིན་ན། དཔེར་ན་ས་ལུའི་མྱུ་གུ་དེ་ཉིད་ས་ལུའི་མྱུ་གུ་དེ་རང་གི་སྐྱེད་བྱེད་དུ་བཞག་ཏུ་མི་རུང་བའི་མེ་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་ལས་རང་གི་ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་རང་བཞིན་ཐ་དད་དུ་སོང་བའི་སོང་ལུགས་དེ་དང་། །ས་

600

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

ལུའི་མྱུ་གུ་དེ་རང་གི་རྒྱུ་ཡིན་པའི་ས་ལུའི་ས་བོན་ལས་རང་བཞིན་ཐ་དད་དུ་སོང་བའི་སོང་ལུགས་གཉིས་ཅར་ལ་རང་བཞིན་ཐ་དད་པར་འགྲོ་ལུགས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མཚུངས་པར་སྣང་ངོ་། །༼ཇ༽གསུམ་པ་དེ་འདྲ་སྐྱེ་བྱེད་མིན་པ་དང་ས་ལུའི་མྱུ་གུ་གཉིས་གཞན་ལ་རགས་མ་ལས་པར་སྣང་བ་ལྟར་ས་ལུའི་ས་བོན་དང་དེའི་མྱུ་གུ་ཡང་ཡིན་པས་སྐྱེ་མི་སྐྱེའི་ཁྱད་པར་མི་རུང་བ་ནི།༼ ༽དེ་ལྟར་མཚུངས་པ་དེ་ལྟ་བུ་ཡིན་ན་ཇི་ལྟར་ས་ལུའི་མྱུ་གུ་དེ་ཉིད་རང་གི་སྐྱེད་བྱེད་དུ་མི་རུང་བ་མེ་སོགས་ལས་རང་བཞིན་ཐ་དད་པའི་ཚུལ་ལ་བརྟགས་པས་དེ་གཉིས་རང་བཞིན་ཐ་དད་པར་སྣང་བ་དེ་རང་ལ་འཆར་བའི་ཚེ། ས་ལུའི་མྱུ་གུ་དང་མེ་གཉིས་ཐ་དད་རང་དབང་བའི་རྣམ་པ་དང་གཞན་ལ་རག་མ་ལས་པའི་རྣམ་པར་འཆར་བ་བཞིན་དུ་ས་ལུའི་མྱུ་གུ་དེ་ཉིད་རང་གི་རྒྱུ་ས་ལུའི་ས་བོན་ལས་ཐ་དད་པ་སྣང་བའི་ཚེ་ན་ཡང་ཐ་དད་ཀྱི་ཆ་ནི་རང་དབང་ཅན་གཞན་ལ་རགས་མ་ལས་པ་དེ་ལྟར་སྣང་ངོ་། །དེ་ལྟར་གལ་ཏེ་ཐ་དད་དུ་སྣང་བའི་སྣང་བ་འཆར་ཚུལ་དེ་ས་ལུའི་མྱུ་གུ་དང་མེ་དང་ས་ལུའི་ས་བོན་དེ་དག་གི་རང་གི་ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་ན་ནི་ས་ལུའི་མྱུ་གུ་དེ་ཉིད་མེ་ལ་སོགས་པ་རང་གི་རྒྱུ་མ་ཡིན་པ་ལས་མི་སྐྱེ་བ་དང་རང་གི་རྒྱུ་ཡིན་པའི་ས་ལུའི་ས་བོན་ལས་སྐྱེ་བའི་ཁྱད་པར་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་འབྱེད་པར་མི་ནུས་པ་ཡིན་ནོ། །༼ཇ༽བཞི་པ་སྐྱེ་མི་སྐྱེའི་ཁྱད་འབྱེད་པ་དང་རང་བཞིན་ཐ་དད་གཞན་ལ་རག་མ་ལས་པར་སྣང་བ་ལྟར་གྲུབ་པའི་འགལ་བ་ནི། གལ་ཏེ་ས་ལུའི་མྱུ་གུ་དེ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་སྟེང་ནས་རང་གི་རྒྱུ་ཡིན་པའི་ས་ལུའི་ས་བོན་ལས་སྐྱེ་བ་དང་རང་གི་རྒྱུ་མ་ཡིན་པའི་མེ་སོགས་ལས་མི་སྐྱེའི་ཁྱད་པར་འབྱེད་རྒྱུ་ཡིན་ན་ནི། འོ་ན་དེ་འདྲའི་ཁྱད་པར་འབྱེད་པ་པོ་ཁྱོད་ཀྱིས་དེ་རྣམས་རང་བཞིན་ཐ་དད་པའི་ཐ་དད་ཚུལ་དེ་ལ་ཡང་ཐ་དད་ཚུལ་གྱི་ཁྱད་པར་མི་འདྲ་བ་གཞན་འབྱེད་པར་ནུས་ན་ཁྱད་པར་ཕྱེ་ཞིག་ཅེས་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་ལྟོས་མེད་ཀྱི་ཐ་དད་དུ་མཚུངས་པ་ལ་ཐ་དད་ཚུལ་གྱི་ཁྱད་པར་གཞན་བསྟན་དུ་མེད་པ་དང་། དེ་འདྲའི་ཐ་དད་

601

ལྷག་མཐོང་ལ་བསླབ་ཚདུ་མཚུངས་ཀྱང་སྐྱེ་མི་སྐྱེའི་ཁྱད་པར་འབྱེད་པ་དེ་གཉིས་ལ་འགལ་བ་སྟོན་པ་ཡིན་ནོ། །༼ཇ༽ལྔ་པ་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་ལུང་ནི། དེ་ལྟར་ཡང་འཇུག་འགྲེལ་ལས།༼ཇ༽ཐལ་འགྱུར་དང་པོ་

༼ ༽ཚུལ་ཇི་ལྟར་ས་
ལུའི་མྱུ་གུ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་ས་ལུའི་ས་བོན་ནི་རང་གི་འབྲས་བུ་ས་ལུའི་མྱུ་གུ་ལས་རང་བཞིན་གྱིས་གཞན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཚུལ་དེ་བཞིན་དུ་ས་ལུའི་མྱུ་གུ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པའི་རྣམ་གྲངས་སྲེག་ཅིང་འཇོམས་པར་བྱེད་པའི་མེ་དང་སྐྱེད་པའི་ནུས་པ་མེད་པའི་སོལ་བ་དང་ནུས་པ་སྤྱིར་ཡོད་ཀྱང་ས་ལུའི་མྱུ་གུ་རང་ཉིད་ཕན་མི་ཐོགས་པའི་ནས་ཀྱི་ས་བོན་ལ་སོགས་པ་ཡང་ས་ལུའི་མྱུ་གུ་ལས་རང་བཞིན་གྱིས་གཞན་ཡིན་ནོ། །༼ཇ༽ཐལ་འགྱུར་གཉིས་པ་ཡང་ཚུལ་ཇི་ལྟར་ས་ལུའི་ས་བོན་ས་ལུའི་མྱུ་གུ་ལས་རང་བཞིན་གྱིས་གཞན་དུ་གྱུར་པ་དེ་ལས་ས་ལུའི་མྱུ་གུ་སྐྱེ་བའི་ཚུལ་དེ་བཞིན་དུ་མེ་དང་སོལ་བ་དང་ནས་ཀྱི་ས་བོན་ལ་སོགས་པ་རང་གི་རྒྱུ་མིན་པ་དེ་དག་ལས་ཀྱང་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ། །ཐལ་༼ཇ༽འགྱུར་གསུམ་པ་ཡང་ཚུལ་ཇི་ལྟར་ས་ལུའི་མྱུ་གུ་ས་ལུའི་ས་བོན་ལས་རང་བཞིན་གྱིས་གཞན་དུ་གྱུར་པ་དེ་ཉིད་རང་གི་རྒྱུ་ས་ལུའི་ས་བོན་ལས་འབྱུང་བའི་ཚུལ་དེ་བཞིན་དུ་ས་ལུའི་ས་བོན་གྱི་འབྲས་བུ་མ་ཡིན་པ་བུམ་པ་དང་སྣམ་བུ་“དཔག་པ་1ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱང་ས་ལུའི་ས་བོན་ལ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་ཞིག་ཡིན་ན་ཡང་དེ་ལྟར་མེ་སོགས་ལས་ས་ལུའི་མྱུ་གུ་སྐྱེ་བ་དང་། ས་ལུའི་ས་བོན་ལས་སྣམ་བུ་སོགས་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་དེ་འདྲ་ནི་ནམ་གྱི་ཚེ་ཡང་མཐོང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་མཐོང་བ་མིན་པ་དེའི་ཕྱིར་ས་ལུའི་མྱུ་གུ་ལས་རང་བཞིན་གྱིས་གཞན་དུ་གྱུར་པའི་ས་ལུའི་ས་བོན་དེ་ལས་ས་ལུའི་མྱུ་གུ་སྐྱེ་བ་དང་། ས་ལུའི་ས་བོན་ལས་རང་བཞིན་གྱིས་གཞན་དུ་གྱུར་པའི་ས་ལུའི་མྱུ་གུ་དེ་ཉིད་ས་ལུའི་ས་བོན་ལས་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་འདི་འདྲ་བར་ཡང་གཏན་ནས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསལ་བར་གསུངས་པ་ཡིན་པས། ༼ཇ༽དྲུག་པ་དེས་ན་ཁ་ཅིག་དེ་དག་གིས་ལྡོག་པ་གཅིག་པའི་དཔུང་ཕུལ་ཟེར་བ་ཐ་ཆད་ཡིན་པར་བསྟན་པ་༼ ༽ན་བོད་དག་གིས་ལྡོག་པ་
1 འབྲས་མཆན་བཞི་དེབ་ཏུ། དང་ཀ་བ་

602

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

གཅིག་པའི་དཔུང་ཕུལ་གྱིས་ཁྱབ་པ་དེ་བསྒྲུབ་པར་འདོད་པ་ནི་སློབ་དཔོན་ཟླ་གྲགས་གྱི་བཞེད་པ་མིན་ཅིང་།ལྡོག་པ་གཅིག་པའི་དཔུང་ཕུལ་གྱིས་ཁྱབ་པ་སྒྲུབ་པར་འདོད་པ་དེའི་གནོད་བྱེད་ཀྱང་གོང་དུ་ཚང་མང་གི་སྟེང་དུ་དུ་ཡོད་ཙམ་ལ་མེ་ཡོད་ཙམ་གྱིས་ཁྱབ་པ་མི་འགྲུབ་པ་དགག་པའི་སྐབས་སུ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །༼ཇ༽བདུན་པ་དེ་རྩ་འཇུག་གིས་བཤད་ཚུལ་ནི། རབ་བྱེད་ཉི་ཤུ་པ་ལས་ཀྱང་། རྒྱུ་དང་འབྲས་བུ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་གཞན་ཉིད་ཡིན་ན་ནི། །མྱུ་གུ་ལྟ་བུའི་རྒྱུ་ཡིན་པ་དང་དེའི་རྒྱུ་མིན་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་འབྲས་བུ་མྱུ་གུ་སྐྱེ་མི་སྐྱེ་སོགས་ཀུན་ནས་མཚུངས་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་དང་། འཇུག་པ་ལས་ཀྱང་། རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་རྒྱུ་གཞན་ལ་བརྟེན་ནས་གལ་ཏེ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་འབྲས་བུ་གཞན་ཞིག་འབྱུང་བར་འགྱུར་བ་ཡིན་ན་ནི། །འོ་ན་མེ་ལྕེ་གསལ་བ་ལས་ཀྱང་དེའི་དབང་གིས་མུན་པ་འཐུག་པོ་འབྱུང་བར་འགྱུར་ཞིང་། །དེར་མ་ཟད་རང་རང་གི་རྒྱུ་ཡིན་མིན་ཐམས་ཅད་ལས་ཀྱང་རང་རང་གི་འབྲས་བུ་ཡིན་མིན་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་ཡང་ཡིན་ཏེ་རྒྱུ་མཚན་གང་གི་ཕྱིར་ཞེ་ན། །འབྲས་བུ་དེ་རང་གི་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་དང་རང་བཞིན་གྱིས་གཞན་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་འབྲས་བུ་དེ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པའི་དངོས་པོ་མ་ལུས་པ་ལ་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་གཞན་ཉིད་ཡིན་མིན་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་ཕ་རོལ་པོས་ཁས་བླངས་པའི་གཏན་ཚིགས་བཀོད་ནས་བཀག་པའི་ཐལ་འགྱུར་གཉིས་གསུངས་སོ། །༼ཇ༽བརྒྱད་པ་ཐལ་འགྱུར་དེ་ལ་དངོས་སྨྲ་བས་ལན་བྱས་ཀྱང་མི་ཐེབས་ཚུལ་ནི་དེ་འདྲ་བའི་ཐལ་འགྱུར་དེ་ལ་ཕ་རོལ་པོས་མྱུ་གུ་དེ་རང་གི་རྒྱུ་ས་བོན་ལས་སྐྱེ་བ་དང་རང་གི་རྒྱུ་མིན་པ་མེ་སོགས་ལས་མི་སྐྱེ་བའི་ཁྱད་པར་དེ་མྱུ་གུ་དེ་དང་དེའི་རྒྱུ་ཡིན་མིན་གཉིས་མྱུ་གུ་དང་རྒྱུད་དམ་རྒྱུན་གཅིག་ཏུ་གཏོགས་པ་དང་རྒྱུད་གཅིག་ཏུ་མི་གཏོགས་པ་ལ་སོགས་པའི་སྒོ་ནས་འབྱེད་པའི་ལན་བཏབ་ཀྱང་མི་ཐེབས་ཏེ། རྒྱུ་འབྲས་དེ་གཉིས་རང་བཞིན་གྱིས་ཐ་དད་པའི་གཞན་ཡིན་ན་

603

ལྷག་མཐོང་ལ་བསླབ་ཚརྒྱུ་འབྲས་དེ་གཉིས་རྒྱུད་གཅིག་ཏུ་གཏོགས་པ་དེ་ཉིད་གཏན་ནས་མི་འགྲུབ་པ་སྔ་མ་བཤད་པ་དེ་དང་འདྲ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་འགའ་ཞིག་རང་གི་རྒྱུ་ལས་སྐྱེ་བ་དང་རང་གི་རྒྱུ་ཡིན་པ་ལས་མི་སྐྱེ་བའི་ངེས་པ་ཅན་འཇིག་རྟེན་ན་མཐོང་བའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་འབྲས་བུ་དེ་རང་གི་རྒྱུ་ཡིན་མིན་ལས་སྐྱེ་མི་སྐྱེའི་ཁྱད་པར་འཐད་དོ་ཞེ་ན་ཡང་དེ་འདྲ་དེའི་ལན་དུ་མི་རུང་སྟེ། རྒྱུ་འབྲས་སོགས་ཀྱི་ཐ་དད་པ་དེ་ཐ་སྙད་པའི་བློས་བཞག་པ་མིན་པར་རང་གི་ངོ་བོའི་སྡོད་ལུགས་དེའི་སྒོ་ནས་ཡུལ་སྟེང་དུ་གྲུབ་པ་ཞིག་ཡིན་ན་ནི་རྒྱུ་ལས་སྐྱེ་བ་དང་རྒྱུ་མིན་པ་ལས་མི་སྐྱེ་བའི་ངེས་པ་མཐོང་བ་དེ་ཡང་ཚུལ་ཇི་ལྟར་འཐད་དེ་མི་འཐད་དོ་ཅེས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དཔྱོད་པའི་སྐབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །༼ཇ༽གསུམ་པ་ལ་གཉིས་ལས། སྐྱེ་བ་འགོག་པ་ལ་འདོད་པ་བརྗོད་པ་དང་། དེ་དགག་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི།༼ ༽བདག་གཞན་གཉིས་ཀ་ལས་སྐྱེ་བ་སྨྲ་བ་བྱེ་བྲག་པ་རྣམས་ནི། དཔེར་ན་རྫ་བུམ་ལྟ་བུ་ལ་རྫ་བུམ་༼ཇ༽རྡུལ་ཕྲ་རབ་ཀྱི་རང་བཞིན་དེ་འཇིམ་པའི་དུས་ནས་ཡོད་པ་དེ་འཇིམ་པ་ལས་སྐྱེ་བ་དེའི་ཕྱིར་རྫ་བུམ་དེ་བདག་ལས་སྐྱེ་བ་ཡིན་ལ། རྫུ་བུམ་དེ་རྫ་མཁན་༼ཇ༽དང་འཁོར་ལོ་དང་ཆུ་༼ར༽དང་དབྱུག་གུ་ལ་སོགས་པ་ལས་སྐྱེ་བ་དེའི་༼ ༽ཕྱིར་རྫ་བུམ་དེ་༼ཇ༽རང་གི་རང་བཞིན་ལས་གཞན་ཡིན་པས་གཞན་ལས་སྐྱེ་བར་སྨྲའོ། །ནང་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྡུས་པ་ལ་ཡང་༼ཇ༽རིགས་པས་དེ་སྦྱོར་ཤེས་སོ། །ལྷས་བྱིན་དེ་ཚེ་རབས་སྔ་མ་གཞན་དུ་ཡང་རང་གི་སྲོག་གི་བདག་ཉིད་དུ་ཡོད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པས་ན་ལྷས་བྱིན་དེ་ཁོ་རང་གི་སྐྱེ་བ་འདི་ཡང་ལེན་པ་ཡིན་པས་ལྷས་བྱིན་དང་ཁོ་རང་གི་སྲོག་གཉིས་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན། ལྷས་བྱིན་དེ་བདག་ལས་སྐྱེ་བ་ཡིན་ལ། ལྷས་བྱིན་དེ་རང་གི་ཕ་མ་དང་ལས་དཀར་ནག་ལས་སྐྱེ་བ་ལ་ལྟོས་ན་ནི་ལྷས་བྱིན་གཞན་ལས་སྐྱེ་བར་སྨྲའོ། །གཉིས་ཀ་ལས་སྐྱེས་ཚུལ་ཡང་མྱུ་གུ་དེ་བདག་ཁོ་ན་ལས་ཀྱང་མི་སྐྱེ་ལ། གཞན་ཁོ་ན་ལས་ཀྱང་མི་སྐྱེ་བས་ན་བདག་གཞན་གཉིས་ཀ་ཚོགས་པ་ལས་སྐྱེ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྨྲ་འོ། །༼ཇ༽གཉིས་པ་འདི་སྔར་བཤད་པས་ཁེགས་པ་༼ ༽གཉིས་ཀ་ལས་སྐྱེ་བར་འདོད་པ་འདི་ནི་སྔར་བཤད་པའི་བདག་སྐྱེ་འགོག་པ་དང་

604

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

གཞན་སྐྱེ་འགོག་པའི་རིགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཁེགས་པ་ཡིན་ཏེ། མྱུ་གུ་བདག་ལས་སྐྱེ་བའི་ཆ་ནི་བདག་སྐྱེ་འགོག་པའི་རིགས་པས་དགག་ནུས་ལ། གཞན་ལས་སྐྱེ་བའི་ཆ་ནི་གཞན་སྐྱེ་འགོག་པའི་རིགས་པས་དགག་པར་ནུས་པས་དེ་ལྟར་དགག་གོ། དེ་ཡང་འཇུག་པ་ལས་ཀྱང་། མྱུ་གུ་དེ་བདག་གཞན་རེ་རེ་ལས་སྐྱེ་བ་མི་རིགས་པར་མ་ཟད་བདག་གཞན་གཉིས་ཀ་ཚོགས་པ་ལས་སྐྱེ་བ་དེ་འང་རིགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་འཇོག་པ་མ་ཡིན་ཏེ་རྒྱུ་མཚན་གང་གི་ཕྱིར་ཞེ་ན། །བདག་གཞན་རེ་རེ་ལས་སྐྱེ་བ་འགོག་པའི་སྐབས་སུ་བཤད་ཟིན་པའི་ཉེས་པ་དེ་དག་གཉིས་ཀ་ལས་སྐྱེ་བ་ཁས་ལེན་པར་བྱེད་པ་དེའི་ཐོག་ཏུ་འབབ་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །བདག་གཞན་གཉིས་ཀ་ལས་སྐྱེ་བ་འདི་འདྲ་བ་ནི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་ལས་ཀྱང་རིགས་པ་མིན་ཞིང་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་ཡང་ཡོད་པ་རིགས་པ་མིན་ཏེ། །མི་རིགས་པའི་རྒྱུ་མཚན་གང་གི་ཕྱིར་ཞེ་ན་བདག་གཞན་རེ་རེ་ལས་ནི་སྐྱེ་བ་དེ་གང་གིས་ཀྱང་འགྲུབ་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །
༼ཇ༽བཞི་པ་རྒྱུ་མེད་ལས་སྐྱེ་བ་འགོག་པ་ལ་འདོད་པ་བརྗོད་པ་དང་། དེ་དགག་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ༼ ༽དངོས་པོ་རྣམས་ངོ་བོ་ཉིད་ལས་བྱུང་བར་སྨྲ་བ་རྒྱང་ཕན་པ་རྣམས་ནི་འདི་སྐད་སྨྲ་སྟེ་འདི་ལྟར་པདྨའི་རྩ་བའི་རྩུབ་པ་དང་འདབ་མའི་འཇམ་པ་རྣམས་ནི་བྱེད་པ་པོ་འགའ་ཞིག་གིས་ཀྱང་འབད་ནས་བྱེད་པ་མ་མཐོང་ངོ་། །དེ་བཞིན་དུ་རྨ་བྱ་ལ་སོགས་པའི་མཇུག་སྒྲོ་ལ་སོགས་པའི་མདོངས་ཀྱི་ཁ་དོག་བཀྲ་བ་ནི་བྱེད་པ་པོ་འགའ་ཞིག་གིས་བཟུང་ནས་ཁ་དོག་སྣ་ཚོགས་པས་བཀྲ་བ་དང་དབྱིབས་ཟླུམ་པོར་འཁྱིལ་བ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་མཇུག་སྒྲོ་སོགས་དེ་དག་ལ་ཆེད་དུ་འགོད་པར་བྱེད་པ་ཡང་མ་མཐོང་ངོ་། །རྒྱུ་མཚན་དེའི་ཕྱིར་དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་སྣ་ཚོགས་པའི་སྐྱེ་བ་ནི་རྒྱུ་མེད་པར་རང་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ལས་རང་གར་གློ་བུར་དུ་བྱུང་བ་ཁོ་ནའོ་ཞེས་སྨྲའོ། །༼ཇ༽གཉིས་པ་ནི།༼ ༽དེ་སྐད་དུ་སྨྲ་བ་འདི་ཤིན་ཏུ་མི་འཐད་དེ།མི་འཐད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི་དངོས་པོ་རྣམས་རྒྱུ་མེད་པ་ལས་ཀྱང་གློ་བུར་དུ་སྐྱེ་ན་ནི་ཡུལ་གཅིག་དང་དུས་གཅིག་ན་ཡོད་

605

ལྷག་མཐོང་ལ་བསླབ་ཚཔའི་སྐྱེ་བ་དེ་ཉིད་ཡུལ་ཐམས་ཅད་དང་དུས་ཐམས་ཅད་ན་ངེས་པ་ཁོ་ནར་ཡོད་དགོས་ལ། ཡང་ན་ནི་ཡུལ་དང་དུས་འགར་ཡང་སྐྱེ་བ་དེ་མེད་དགོས་ཏེ།དེ་ལྟར་དགོས་པ་ནི་ཡུལ་འདི་དང་དུས་འདིར་འབྱུང་ལ་ཡུལ་འདི་དང་དུས་འདིར་མི་འབྱུང་ངོ་ཞེས་སྨྲ་དགོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི་དངོས་པོ་སྐྱེ་བ་དེ་དག་གི་རྒྱུ་ཡུལ་དུས་དེར་ཡོད་པ་དང་མེད་པས་ཡིན་ནོ་ཞེས་པ་ལྟ་བུས་བསྟན་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་རྨ་བྱའི་མདོངས་ཀྱང་བྱ་རོག་ལ་ཡང་ཡོད་པ་ལ་སོགས་པར་འགྱུར་ཏེ། རྒྱུ་ལ་མ་ལྟོས་པར་སྐྱེ་ན་གཅིག་ལ་ཡོད་ལ་གཅིག་ཤོས་ལ་མེད་པའི་ཁྱད་པར་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་དག་གི་དོན་མདོར་བསྡུ་ན། དངོས་པོ་གཅིག་“སྐྱེ་1ན་རང་གི་རྒྱུ་ཡིན་མིན་ཐམས་ཅད་ལས་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བའམ་ཡང་ན་དངོས་པོ་དུས་ནམ་ཡང་གང་ལས་ཀྱང་སྐྱེ་བར་མི་འགྱུར་བར་ཐལ་བ་དང་། སྟོན་ཐོག་ལ་སོགས་པའི་འབྲས་བུ་འཐོབ་པའི་ཕྱིར་དུ་འཇིག་རྟེན་པ་རྣམས་འབྲས་བུ་དེ་འགྲུབ་པའི་རྒྱུ་ས་བོན་འདེབས་པ་དང་སོ་ནམ་བྱེད་པ་ལ་སོགས་པའི་བྱ་བ་ལ་དཀའ་ཚེགས་ཀྱིས་འབད་པ་དུ་མ་བྱེད་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་དོན་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ཡང་འཇུག་པ་ལས་ཀྱང་། གལ་ཏེ་རྒྱང་ཕན་པ་ཁྱོད་འདོད་པ་ལྟར་དངོས་པོ་རྣམས་རྒྱུ་མེད་པ་ཁོ་ནར་སྐྱེ་བར་ལྟ་ཞིག་འགྱུར་བ་ཡིན་ན་ནི། །དེ་ལྟར་སྐྱེ་བ་དེའི་ཚེ་དངོས་པོ་མཐའ་དག་དུས་རྟག་ཏུ་རང་གི་རྒྱུ་ཡིན་མིན་ཐམས་ཅད་ལས་ཀྱང་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ཞིང་། །གཞན་ཡང་འཇིག་རྟེན་གྱི་མངོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་བ་དང་འགལ་བ་ནི། སྟོན་ཐོག་ལ་སོགས་པའི་འབྲས་བུ་འབྱུང་བའི་ཆེད་དུ་འཇིག་རྟེན་པ་འདི་ཡིས་ནས་ལ་སོགས་པའི་ས་བོན་ལ་སོགས་པ་ནི། །ངལ་བའི་འབད་པ་བརྒྱ་ཕྲག་དག་གི་སྒོ་ནས་སྡུད་པ་སྟེ་གསོག་པར་བྱེད་པར་ཡང་མི་འགྱུར། ཏེ་འབྲས་བུ་ཐམས་ཅད་རྒྱུ་ལ་མ་ལྟོས་པ་ཁོ་ནར་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །
༼ཇ༽གཉིས་པ་ཐལ་འགྱུར་དེ་དག་གི་བྱེད་ལས་རྗེས་དཔག་སྐྱེ་ཚུལ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་མཐའ་བཞི་ 1 ལམ་རིམ་དུ། སྐྱེས་

606

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

ལས་སྐྱེ་བ་མེད་པར་གྲུབ་པས་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་མེད་འགྲུབ་ཚུལ་ནི།༼ ༽ ཚུལ་དེ་ལྟར་བདག་ལས་སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པ་མཐའ་བཞི་འམ་མུ་བཞིའི་སྐྱེ་བ་ལ་རིགས་པའི་གནོད་པ་དེ་འདྲ་བ་མཐོང་བ་ལ་བརྟེན་ནས་དངོས་པོ་རྣམས་མཐའ་བཞི་ལས་སྐྱེ་བ་མེད་པ་དེ་ཚད་མས་འགྲུབ་པ་ཡིན་ལ། མཐའ་བཞི་གང་རུང་དུ་མི་སྐྱེ་བ་དེ་ལ་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་མེད་པ་དེས་ཁྱབ་པའི་ཚུལ་ནི་སྔར་གོང་དུ་མཐའ་གཞན་འགོག་པའི་སྐབས་སུ་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བའི་མཐའ་ཐམས་ཅད་བཞིར་འདུ་ཚུལ་བཤད་པ་ལྟར་འགྲུབ་བོ། །༼ཇ༽གཉིས་པ་དེ་ལྟར་འགྲུབ་ཚེ་དངོས་པོ་རང་བཞིན་མེད་པའི་རྗེས་དཔག་སྐྱེ་ཚུལ་ནི་༼ ༽རྒྱུ་མཚན་དེའི་ཕྱིར་དངོས་པོ་རྣམས་ལ་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་མེད་པ་ཡང་མཐའ་བཞིའི་སྐྱེ་བ་འགོག་པའི་རིགས་པ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ངེས་པར་འགྱུར་ཏེ། ༼ཇ༽གསུམ་པ་དེ་འདྲའི་རྗེས་དཔག་དངོས་པོ་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་དབང་རྣོན་གྱིས་ནི་ཐལ་འགྱུར་བྱས་པ་ལས་སྐྱེས་ཀྱི་དངོས་སུ་རྟགས་སྦྱོར་མེད་ཚུལ་ནི།

༼ ༽ མཐའ་བཞིའི་སྐྱེ་བ་འགོག་པའི་རིགས་པ་
ལ་བརྟེན་ནས་དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་མི་སྐྱེ་བར་ངེས་པའི་རྗེས་དཔག་སྐྱེ་བའི་ཚུལ་འདི་ནི་རིགས་པ་དེ་ཉིད་ཐལ་འགྱུར་དུ་བྱས་པའི་ཚེ་ཐལ་འགྱུར་དེའི་བྱེད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རྗེས་དཔག་སྐྱེས་པ་ཡིན་གྱི། སྐབས་འདི་ཡན་ལ་དངོས་སུ་དམ་བཅའ་དེ་དག་བསྒྲུབ་པར་བྱེད་པའི་སྦྱོར་བའི་ངག་བསྟན་པ་མེད་དོ། །༼ཇ༽དབང་རྣོན་ལ་ཐལ་འགྱུར་དེ་ཡང་དག་ཏུ་སོང་རྗེས་སུ་རྗེས་དཔག་སྐྱེད་ནུས་ཏེ། དེའི་ཚེ་དེས་མཐའ་བཞི་ལས་སྐྱེ་བ་མི་འཐད་ཅིང་། རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་ན་དེ་བཞི་གང་རུང་དུ་སྐྱེ་དགོས་པར་ངེས་ཟིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ་དཔེར་ན་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་མྱུ་གུ་རྟེན་འབྲེལ་མ་ཡིན་པའི་ཐལ་བ་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ཏུ་སོང་བའི་གང་ཟག་དབང་རྣོན་བཞིན་ཇི་སྐད་དུ་ཚིག་གསལ་ལས། དེའི་ཕྱིར་ཁྱེད་ཅག་གིས་རྩོད་པ་ནི་འཐད་པ་དང་རང་གིས་ཁས་བླངས་པ་དང་འགལ་བ་ཡིན་ནོ་ནས་འདི་ཙམ་ཞིག་གིས་བརྩད་པ་ན་ཅི་ཕ་རོལ་པོ་ཁས་ལེན་པར་མི་བྱེད་དམ་ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །༼ ༽གཉིས་པ་གཞན་གྲགས་ལས་རྗེས་དཔག་སྐྱེ་ཚུལ་ལ་གཉིས། དང་པོ་དེ་འགོད་པའི་དུས་བསྟན་༼ཇ༽པ་ནི། ཚུལ་དེ་ཡང་འཇུག་པ་ལས། རྒྱུ་མཚན་གང་

607

ལྷག་མཐོང་ལ་བསླབ་ཚགི་ཕྱིར་ན་བདག་ལས་སྐྱེ་བ་དང་གཞན་ལས་སྐྱེ་བ་དང་བདག་གཞན་གཉིས་ཀ་ལས་སྐྱེ་བ་དང་། །རྒྱུ་ལ་མ་བལྟོས་བར་སྐྱེ་བ་ཡོད་པ་མིན་པ་དེས་ན་དངོས་པོ་རྣམས་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་བྲལ་བ་ཡིན་ནོ། །ོཞེས་༼ ༽གོང་དུ་བདག་གཞན་ལ་སོགས་པ་ལས། ༼ཇ༽དབང་བརྟུལ་ལ་སྐྱེ་བའི་མཐའ་བཞི་ལ་གནོད་བྱེད་བརྗོད་པ་རྣམས་ཀྱི་དོན་མདོར་བསྡུས་ནས་གསུངས་པ་འདི་ནི། གོང་དུ་གནོད་བྱེད་ཀྱི་ཐལ་བ་བཀོད་པའི་ཐལ་འགྱུར་དེ་རྣམས་ཀྱི་དོན་སྙིང་པོར་བསྒྲིལ་བའི་འབྲས་བུ་ལ་ཇི་ལྟར་བྱུང་ཚུལ་རྟགས་དངོས་པོ་རྣམས་ཆོས་ཅན་རང་བཞིན་གྱིས་མི་སྐྱེ་སྟེ་བདག་གཞན་སོགས་ཀྱི་མཐའ་བཞི་གང་རུང་ལས་མི་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་ཞེས་བཀོད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རྗེས་དཔག་ཇི་ལྟར་སྐྱེ་བའི་ཚུལ་བསྟན་པ་ཡིན་༼ཇ༽ཏེ་རྟུལ་པོས་མཐའ་བཞི་སྐྱེ་བ་ཁེགས་ཀྱང་དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་མེད་ངེས་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་བློ་འཇུག་པ་བུལ་བ་དང་། ཚེ་ཐོག་མེད་ནས་གོམས་པའི་ཡིད་ཀྱིས་སྒྲིབ་པའི་ཕྱིར་ཕྱོགས་ཆོས་དང་ཚུལ་གཉིས་ངེས་ཀྱང་སྒྲུབ་ངག་དགོས་པ་བཞིན་དགྲ་གཉེན་གཉིས་ཀྱིས་སྐྱེས་བུའི་གཟུགས་ལ་མཐོང་ཚུལ་གཉིས་བཞིན་ནོ། །འདི་ཡང་ཚིག་གསལ་ལས་ཅི་སྟེ་ཡང་རང་གི་རྗེས་སུ་དཔག་པས་ན་གདོན་མི་ཟ་བར་བརྗོད་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་ཡང་སློབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་ཀྱིས་བརྗོད་པ་ཉིད་མིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དབང་རྟུལ་ལ་ཐལ་བ་དང་རྟགས་སྦྱོར་གཉིས་འགོད་པ་ཡིན་གྱི།༼ ༽རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་འགོག་པའི་རིགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་དང་པོ་ཉིད་ནས་ཕྱི་རྒོལ་ལ་གཞན་གྲགས་དེ་ལྟར་བཀོད་པའི་ཚུལ་བསྟན་པ་ནི་མིན་ནོ། །༼ཇ༽གཉིས་པ་དེ་ལྟར་དངོས་པོ་རྣམས་བདེན་མེད་དུ་ངེས་ན་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་སླ་ཚུལ་ནི།༼ ༽གོང་དུ་བཤད་པའི་ཚུལ་དེ་ལྟར་དངོས་པོ་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་བཀག་པ་ལ་བརྟེན་ནས་དངོས་པོ་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པའི་ངེས་པ་རྙེད་པ་ན་ནི། དངོས་པོ་མེད་པའི་ཆོས་རྣམས་ལ་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་ངེས་པ་རྙེད་པར་ཤིན་ཏུ་སླ་བས་ན་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་

608

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

གྱིས་སྟོང་པར་རྟོགས་པའི་དབུ་མའི་ལྟ་བ་བདེ་བླག་ཏུ་ཚེགས་ཆུང་ངུས་རྙེད་དོ། །༼ཇ༽ལྔ་པ་རིགས་པའི་རྒྱལ་པོ་རྟེན་འབྲེལ་བཤད་པ་ལ། དེའི་གཞན་གྲགས་དང་། དངོས་སྨྲའི་རྩོད་སྤངས་དང་། རྒྱུ་འབྲས་ཁས་བླངས་ཀྱང་འདི་ལུགས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ཤེས་བརྗོད་མེད་ཚུལ་དང་། མཐར་འཛིན་གཅོད་པའི་ཐབས་བླ་ན་མེད་ཚུལ་དང་བཞི་ལས། །དང་པོ་ལ་དགུ་ལས། དང་པོ་ལུང་འགོད་པ་ནི། ༼ ༽རིགས་པ་གཞན་ཡང་རྩ་ཤེའི་རབ་བྱེད་བདུན་པ་ལས། རྒྱུ་རྐྱེན་ལ་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་གང་ཡིན་པ། །དེ་ནི་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་ཞིང་ཞི་བའོ། །ཞེས་དང་། འཇུག་པ་ལས་ཀྱང་། རྒྱུ་མཚན་གང་གི་ཕྱིར་ཞེ་ན་དངོས་པོ་རྣམས་རྒྱུ་རྐྱེན་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་འབྲས་བུ་འདི་རབ་ཏུ་སྐྱེ་ཞིང་འབྱུང་བ་ཡིན་པས་ན། །བདག་གཞན་ལ་སོགས་པ་ལས་སྐྱེ་བའི་མཐར་རྟོག་པའི་རྟོག་པ་འདི་དག་གིས་བདག་གཞན་ལ་སོགས་པར་སྐྱེ་བར་བརྟག་པར་མི་ནུས་པའི། །རྒྱུ་མཚན་དེའི་ཕྱིར་ན་རྒྱུ་འདི་ལ་རྟེན་ནས་འབྲས་བུ་འདི་འབྱུང་ངོ་ཞེས་བྱ་བའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་རིགས་པ་འདི་ཡིས་ནི། །དངོས་པོ་རྣམས་བདག་གཞན་ལས་སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པར་ལྟ་བའི་ལྟ་བ་ངན་པའི་དྲ་བ་མཐའ་དག་གཅོད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར། རྟེན་འབྲེལ་གྱི་རྟགས་ལ་བརྟེན་ནས་མྱུ་གུ་ལ་སོགས་པའི་དངོས་པོ་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་དེ་ཉིད་ལ་ངེས་པ་རྙེད་ན་ནི་ལྟ་བའི་གོལ་ས་གཅོད་པ་ནི་བློ་ལ་ཤིན་ཏུ་རྣམ་པ་གསལ་ཞིང་འཆར་བདེ་བས་ན་འདིར་རིགས་པ་དེའི་ཚུལ་ཅུང་ཟད་མདོར་བསྡུས་ཏེ་བརྗོད་པར་བྱའོ། །༼ཇ༽གཉིས་པ་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་གཞན་གྲགས་འགོད་པ་ནི།

༼ ༽

དེ་ཡང་རིགས་པ་དེ་བརྗོད་པའི་སྐབས། འདིར་མྱུ་གུ་ནི་ཆོས་ཅན་ནོ། །རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་མེད་དེ།ཞེས་པ་དམ་བཅའ་འོ། །རང་གི་རྒྱུ་རྐྱེན་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར།རྟགས་སམ་གཏན་ཚིགས་སོ། །དཔེར་ན་གཟུགས་བརྙན་བཞིན་ནོ། །ཞེས་པ་མཐུན་དཔེའོ། །དེ་ལྟ་བུའི་གཞན་གྲགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་གམ་སྦྱོར་བའི་ངག་དགོད་པར་བྱའོ། །༼ཇ༽གསུམ་པ་དཔེའི་སྟེང་

609

ལྷག་མཐོང་ལ་བསླབ་ཚནས་ཁྱབ་པ་སྒྲུབ་ཚུལ་ནི།༼ ༽དེ་ལྟར་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་གཏན་ཚིགས་བཀོད་པའི་སྦྱོར་བ་དེའི་དཔེ་དང་བཅས་པའི་དོན་བཤད་པ་ནི་འདི་ལྟར་དཔེར་ན། བྱད་བཞིན་གྱི་གཟུགས་བརྙན་མེ་ལོང་དུ་སྣང་བ་ན་སྣང་བ་དེ་ཉིད་བྱིས་པ་ཆུང་ངུ་ཐ་སྙད་མི་ཤེས་པ་རྣམས་ཀྱིས་མཐོང་པའི་ཚེ་གཟུགས་བརྙན་ཏུ་སྣང་བ་དེའི་མིག་དང་རྣ་བ་དང་སྣ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པ་དེ་ཉིད་མིག་དང་རྣ་བ་དང་སྣ་ལ་སོགས་པ་དངོས་སུ་གྲུབ་པ་ལྟ་བུར་སྣང་བ་དེ་ནི་དེ་འདྲ་བའི་སྣང་ཚུལ་གང་དུ་སྣང་བའི་བློ་དེའི་ངོ་ན་དེ་ལྟར་ཡིན་གྱི།བློ་དེ་ལ་ཇི་ལྟར་སྣང་བ་ལྟར་གྱི་དོན་རང་གི་གནས་ཚུལ་མིན་ནོ་སྙམ་དུ་མི་འཛིན་པར་གཟུགས་བརྙན་དེའི་ཆ་ནས་མིག་ལ་སོགས་པ་དངོས་སུ་སྣང་བའི་དོན་དེ་ཉིད་གཟུགས་བརྙན་དེའི་རང་གི་གནས་ལུགས་སམ་སྡོད་ལུགས་སུ་མིག་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་ཡོད་པར་འཛིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱང་རང་རང་གིས་ཇི་ལྟར་མྱོང་བ་དང་སྣང་བའི་ཆོས་རྣམས་ལ་མྱོང་ཚུལ་དང་སྣང་ཚུལ་དེ་ལྟར་མྱོང་ཞིང་སྣང་བའི་བློ་དེ་གའི་དབང་གིས་ཕར་བཞག་པ་ཙམ་མིན་པར། དོན་དེ་ཉིད་བློ་དེ་དག་ལ་ཇི་ལྟར་སྣང་བ་ལྟར་གྱི་ཁོ་རང་གི་ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་ཡུལ་དེའི་སྟེང་དུ་སྡོད་ཚུལ་ཞིག་ངེས་པར་ཡོད་པར་འཛིན་པ་དེ་ནི་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་ཡོད་པར་སྒྲོ་བཏགས་ཚུལ་ཡིན་ལ། བློ་ལ་སྣང་བའི་དོན་དེའི་ཡུལ་གྱི་སྟེང་དུ་སྡོད་ཚུལ་གྱི་རང་བཞིན་དེ་འདྲ་བ་ནི་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པ་དང་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དང་རང་དབང་བའི་
དོན་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ཡིན་པས་ན་རང་བཞིན་དེ་འདྲ་བ་དེ་ཡོད་ན་ནི་དེ་འདྲའི་རང་བཞིན་དེ་རྒྱུ་རྐྱེན་གཞན་ལ་རག་ལས་པ་ཤིན་ཏུ་འགལ་ཏེ། དེ་ལྟར་མི་འགལ་བ་ཞིག་ཡིན་ན་ནི་གྲུབ་ཟིན་པའི་བུམ་པ་དེ་ཉིད་ཀྱང་སླར་ཡང་བལྡབས་ནས་རྒྱུ་རྐྱེན་ལས་སྐྱེ་མི་དགོས་པ་ཁས་བླང་དུ་མི་རུང་བར་འགྱུར་བ་ཡིན་ཏེ་རང་དབང་དུ་གྲུབ་པ་དེ་འདྲ་བ་རྒྱུ་རྐྱེན་གྱིས་བསྐྱེད་དགོས་ན་ནི་ཁོ་རང་རང་དབང་ཅན་ཡིན་ན་ཡང་དེ་ལས་ཀྱང་རྒྱུ་རྐྱེན་ཤུགས་ཆེ་བས་ཁོ་རང་གྲུབ་པ་ཙམ་གྱིས་མི་ཆོག་པར་སླར་ཡང་བལྡབས་དགོས་པ་ལས་འོས་མེད་པ་ཡིན་ནོ། །༼ཇ༽བཞི་པ་དེ་ལྟར་སྒྲུབ་པའི་ཤེས་བྱེད་ནི།༼ ༽ ཚུལ་དེ་ལྟར་

610

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

ཡང་བཞི་བརྒྱ་པ་ལས། དངོས་པོ་གང་ལ་རྒྱུ་རྐྱེན་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་བ་འདིའི་རང་བཞིན་དུ་ཡོད་པའི། དངོས་པོ་དེ་ནི་རང་དབང་དུ་གྲུབ་པར་མི་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་དངོས་པོ་འདི་ཀུན་རང་དབང་གིས་གྲུབ་པ་མེད་པ་ཡིན་སྟེ། །རང་དབང་གིས་གྲུབ་པ་མེད་པ་དེས་ན་དངོས་པོ་འདི་ཀུན་ལ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་བདག་གམ་རང་བཞིན་ནི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་ཤིང་། དེའི་ཐད་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ལས་ཀྱང་།༼ ༽འཇིག་རྟེན་༼ཇ༽ཕྱོགས་ཆོས་འདི་ན་དངོས་པོ་གང་ཞིག་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་དང་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དང་རང་དབང་དུ་གྲུབ་པ་དང་གཞན་རྟོག་པས་བཞག་པ་ཙམ་ལ་རག་མ་ལས་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་དངོས་པོ་དེ་ལ་ནི་དངོས་པོ་དེ་ཉིད་གཞན་ལ་མི་ལྟོས་པར་རང་གི་བདག་ཉིད་ལས་གྲུབ་པས་ན་རྒྱུ་རྐྱེན་ལ་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བའི་རང་བཞིན་ཡོད་པ་གཏན་ནས་མ་ཡིན་པ་ཞིག་ཡིན་དགོས་ན། །ཡང་དེ་ལྟ་བུ་མིན་པར་འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་ནི་རྒྱུ་རྐྱེན་ལ་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བའི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་གྲུབ་པ་ཡང་ཡིན་ནོ། །༼ཇ༽ལྔ་པ་ཁྱབ་པ་སྒྲུབ་ཚུལ་༼ ༽ནི། ཚུལ་དེ་ལྟར་དངོས་པོ་གང་ལ་རྒྱུ་རྐྱེན་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་བའི་རང་བཞིན་ཡོད་པ་དེ་ནི་རང་དབང་དུ་གྲུབ་པར་མི་འགྱུར་ཏེ།དེ་ལྟར་མི་འགྱུར་བའི་རྒྱུ་མཚན་ནི་དངོས་པོ་དེ་རྒྱུ་དང་རྐྱེན་ལ་རག་ལས་ཏེ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་རོ། །རྒྱུ་མཚན་དངོས་པོ་འདི་ཀུན་རང་དབང་གིས་གྲུབ་པ་མེད་པ་ཡིན་སྟེ། རང་དབང་གིས་གྲུབ་པ་མེད་པ་དེའི་ཕྱིར་དངོས་པོ་གང་ལ་ཡང་བདག་སྟེ་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། ༼ཇ༽དྲུག་པ་ལུང་དེའི་དོན་བཤད་པ་༼ ༽རང་དབང་བའི་སྐབས་འདིའི་རང་དབང་བའི་དོན་ནི་ཆོས་གང་ཡང་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པར་སྣང་བའི་ཚེ་ན་དེ་ལྟར་སྣང་བའི་ཤེས་པ་དེ་དག་ལ་གཞན་རྟོག་པས་བཞག་པ་ཙམ་ལ་རག་མ་ལས་སུ་སྣང་ཞིང་། སྣང་བ་དེར་མ་ཟད་སྣང་བ་དེ་ག་ལྟར་དུ་ཡང་གྲུབ་པའི་དོན་ནོ། །༼ཇ༽བདུན་པ་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པའི་དོན་ཚུགས་ཐུབ་ཡིན་པས་རང་བཞིན་སྟོང་པའི་དོན་

611

ལྷག་མཐོང་ལ་བསླབ་ཚཚུགས་ཐུབ་ཏུ་མ་གྲུབ་པ་ལ་བྱ་བ་ནི།འོན་ཀྱང་འདིའི་རང་དབང་བའི་དོན་རྒྱུ་རྐྱེན་གཞན་ལ་རག་མ་ལས་པ་ཙམ་ལ་བྱས་ནས་རང་དབང་བ་ལ་རྒྱུ་རྐྱེན་ལ་རག་ལས་པ་དེ་བཀག་ན་ནི་དེ་བཀག་པ་དེ་རང་སྡེ་བྱེ་མདོ་སོགས་ལ་ཡང་གྲུབ་ཟིན་པས་རང་སྡེ་ལ་དེ་བསྒྲུབ་མི་དགོས་པར་འགྱུར་བ་དང་། །རྒྱུ་རྐྱེན་ལ་རག་ལས་པ་དེ་ཁེགས་པ་ཙམ་གྱིས་ཀྱང་དབུ་མའི་ལྟ་བ་རྙེད་པར་འཇོག་མི་ནུས་པ་ཡིན་པས་ན་འདིའི་གཞན་ལ་རག་མ་ལས་པའི་དོན་ནི་ཡུལ་སྟེང་དུ་རང་གི་ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་རང་ཚུགས་ཐུབ་པའི་སྡོད་ལུགས་སུ་གྲུབ་པ་དེ་ལ་རང་དབང་བར་གོ་བར་བྱའོ། །རྒྱུ་མཚན་དེས་ན་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པའི་དོན་ནི་རང་དབང་བའི་ངོ་བོ་དེ་དང་བྲལ་བ་ཞིག་ལ་བྱེད་ཀྱི། དོན་བྱེད་པའི་དངོས་པོ་མེད་པ་ལ་གཏན་ནས་མི་བྱེད་པ་ཡིན་པས་ན། རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དགག་ནུས་པ་ཡིན་ཏེ། བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པའི་ལུང་སྔ་མའི་མཇུག་ཉིད་ནས། རྒྱུ་མཚན་དེའི་ཕྱིར་སྐབས་འདིར་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་རང་དབང་བའི་ངོ་བོ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་ན།རང་དབང་བའི་ངོ་བོ་དང་བྲལ་བའི་དོན་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་ཡིན་གྱི། འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་དོན་བྱེད་པའི་དངོས་པོ་གཏན་མེད་པའི་དོན་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །རྒྱུ་མཚན་དེས་ན་དོན་བྱེད་པའི་དངོས་པོ་མེད་པར་ལྟ་བ་ནི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་རྣམ་བྱང་གི་རྟེན་འབྲེལ་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུ་ཐམས་ཅད་ལ་མེད་པར་སྐུར་པ་འདེབས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པས་ན་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་ལྟ་བ་ཁོ་ན་ཡིན་ལ།དེར་མ་ཟད་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་དངོས་པོ་ཡོད་པར་ལྟ་བ་དེ་ཡང་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་ལྟ་བ་ཁོ་ན་ཡིན་སྟེ།རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དེ་འདྲ་བ་ཆོས་གང་ལ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །༼ཇ༽བརྒྱད་པ་དེས་ན་དངོས་པོ་དོན་བྱེད་མེད་པའི་སྟོང་པ་མི་རུང་ཚུལ་ནི།༼ ༽ ཚུལ་དེ་ལྟར་ཡང་གོང་གི་དེ་མ་ཐག་གི་བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པའི་ལུང་

612

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

དེའི་མཇུག་ནས། རྒྱུ་མཚན་དེའི་ཕྱིར་དབུ་མའི་སྐབས་འདི་ལ་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བའི་དངོས་པོ་རྒྱུ་རྐྱེན་གྱིས་འདུས་བྱས་ཤིང་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་སྣང་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པས་སྟོང་པའི་སྒྱུ་མ་དང་འདྲ་བ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་འཁོར་བའི་ཕྱོགས་དང་རྣམ་པར་ “བྱེད་པ1་་ཐར་པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་གཞི་དང་རྒྱུར་གྱུར་པ་རྣམས་ལ་མེད་དོ་ཞེས་སྐུར་པ་བཏབ་པས་དེ་ལྟར་སྐུར་པ་འདེབས་པ་དེ་ནི་མེད་པར་ལྟ་བས་ལྟ་བ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་པ་ཅན་ཁོ་ན་ཡིན་ལ།ཐམས་ཅད་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་དངོས་པོ་སྟེ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་ལྟ་བ་དེ་ཡང་ལྟ་བ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཅན་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར་གོང་དུ་བཤད་པའི་ཚུལ་དེ་ལྟར་ན་དངོས་པོ་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་དང་བཅས་པར་སྨྲ་བ་དེ་རྣམས་ལ་ནི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་མེད་པར་ཐལ་བ་དང་། དེ་འདྲའི་དངོས་པོ་སྐྱེས་པ་ནི་གང་གིས་ཀྱང་འཇིག་པར་མི་ནུས་པས་རྟག་པར་ལྟ་བར་འགྱུར་བ་དང་དེ་འདྲའི་དངོས་པོ་སྐྱེས་ནས་འཇིག་ན་ནི་རྒྱུན་གཏན་མེད་དུ་ཆད་པར་ལྟ་བའི་སྐྱོན་དུ་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །༼ཇ༽དགུ་པ་རྟག་ཆད་བྲལ་བའི་རྟེན་འབྲེལ་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུ་ཡོད་ཚུལ་ནི།༼ ༽ ཚུལ་དེས་ན་དེ་འདྲའི་རྟག་ཆད་ཀྱི་ལྟ་བ་དང་བྲལ་བར་འདོད་པས་ནི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ། མེད་པ་དང་ཀུན་བྱང་གི་རྟེན་འབྲེལ་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུ་ཡིན་པ་ཡང་མི་འགལ་བར་ཁས་བླང་བར་བྱའོ། །༼ཇ༽གཉིས་པ་དངོས་སྨྲའི་
རྩོད་པ་སྤོང་བ་ལ་རྩོད་ཚུལ་བཀོད་པ་དང་། ལན་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ༼ ༽འདི་ལ་དངོས་པོར་སྨྲ་བ་དག་ན་རེ་ཁྱེད་ཀྱིས་གལ་ཏེ་རང་དབང་བའི་ངོ་བོ་དེ་ཉིད་དོན་བྱེད་པའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱིས་བཀག་ནས་རང་དབང་དང་བྲལ་བའི་དོན་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་དོན་ཡིན་པར་འདོད་ན། དབུ་མ་པ་ཁྱོད་ཀྱིས་ངེད་ཅག་ལ་ཅི་ཞིག་བཀག་སྟེ། དགག་པར་བྱ་མི་དགོས་སོ། །དགག་མི་དགོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། ཁོ་བོ་ཅག་ཀྱང་དོན་བྱེད་པའི་རྟེན་འབྲེལ་འདོད་པས་སོ། །རྟེན་འབྲེལ་འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར་
1 མཆན་བཞི་དེབ་ཏུ། བྱང་བ

613

ལྷག་མཐོང་ལ་བསླབ་ཚཁྱེད་ཅག་དང་ངེད་ཅག་ལ་འདོད་པ་ཁྱད་མེད་དོ་སྙམ་ན།༼ཇ༽གཉིས་པ་ལན་ལ་ཁྱོད་ཀྱིས་དབུ་མའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་དོན་མི་ཤེས་པ་དང་བརྗོད་མི་ཤེས་པ་དང་དེའི་ཤེས་བྱེད་གཉིས། དང་པོ་ནི། ༼ ༽དེ་སྐད་དུ་སྨྲ་བ་

ཡང་མི་རིགས་ཏེ་དངོས་པོ་སྨྲ་བ་ཁྱེད་ཀྱིས་ནི་རྟེན་འབྲེལ་རྒྱུ་འབྲས་ཁས་བླངས་པ་ཡིན་མོད་ཀྱང་ཁྱོད་ནི་དཔེ་བྱིས་པ་བརྡ་མ་བྱང་བ་དང་འདྲ་སྟེ་བྱིས་པ་ཆུང་ངུ་བྱད་བཞིན་གྱི་གཟུགས་བརྙན་དེ་བྱད་བཞིན་དུ་སྣང་བ་ལ་འཁྲུལ་ནས་བྱད་བཞིན་ཡིན་ནོ་སྙམ་དུ་བདེན་པར་འཛིན་པ་དེ་ལྟར། ༼ཇ༽དོན་མི་ཤེས་པ་༼ ༽དུ་ཁྱེད་ཀྱང་རྟེན་འབྲེལ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་བཞིན་དུ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་སྣང་བ་དེ་ལ་འཁྲུལ་སྟེ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་སྒྲོ་བཏགས་ནས་༼ཇ༽འཛིན་པ་དང་༼ ༽རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དེ་ཉིད་དངོས་པོའི་རང་གི་ངོ་བོ་ཡིན་པ་ཉིད་དུ་བརྗོད་པ་ཡིན་པས་ན་ཁྱོད་ཀྱིས་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་དོན་དུ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་མ་རྟོགས་པ་དང་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་མིན་པར་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་བརྗོད་པར་བྱེད་ལ། ཁོ་བོ་ཅག་དབུ་མ་པས་ནི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་དོན་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་འདོད་ཅིང་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་དེ་ལྟར་སྨྲ་བ་ཡིན་པས་ན་ཁྱེད་དང་ངེད་ཀྱི་ལུགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ནི་དེའོ། །༼ཇ༽གཉིས་པ་དེའི་ལུང་གི་ཤེས་བྱེད་དེ་ལྟར་ཡང་གོང་དེ་མ་ཐག་གི་བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པའི་ལུང་དེའི་མཇུག་ནས། རྒྱུ་མཚན་ཅི་སྟེ་དངོས་པོར་སྨྲ་བ་ཁྱེད་འདི་སྙམ་དུ་གལ་ཏེ་དབུ་མ་པ་ཁྱེད་ཅག་རང་དབང་མེད་པའི་དོན་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བའི་དོན་ཡིན་པར་འདོད་ན་ནི། འོ་ན། གང་དབུ་མ་པ་ཁྱེད་ཀྱིས་ངེད་ཅག་གི་ལུགས་བཀག་པའི་སྒོ་ནས་ངེད་ལ་གནོད་པར་འགྱུར་བ་ཅི་ཞིག་བྱེད་དེ། ཁྱོད་དང་ངེད་ཅག་གི་ལུགས་གཉིས་ལ་རྟེན་འབྲེལ་འདོད་པ་ལ་ཁྱད་པར་མེད་པས་ཁྱད་པར་གཞན་ཅི་ཞིག་ཡོད་སྙམ་དུ་སེམས་ན་དེ་ལ་ལན་བཤད་པར་བྱ་སྟེ།ཁྱད་པར་གང་ཞིག་དངོས་སྨྲ་བ་ཁྱོད་ཀྱིས་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་དོན་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་རྟོགས་པ་མིན་པ་དང་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་བརྗོད་མི་ཤེས་པའི་ཁྱད་པར་འདི་ནི་ཁྱེད་དང་ངེད་ཀྱི་

614

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

ལུགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་རོ། །དེ་ཡང་ཁྱེད་ནི་བྱིས་པ་བརྡ་མི་ཤེས་པ་དང་འདྲ་སྟེ་ཇི་ལྟར་བྱིས་པ་གཞོན་ནུ་ཐ་སྙད་ལ་མ་བྱང་བས་གཟུགས་བརྙན་དེ་ཉིད་ལ་བྱད་བཞིན་དུ་བདེན་པར་གྲུབ་པ་ཡིན་པར་བཟུང་སྟེ་གཟུགས་བརྙན་ལ་བྱད་བཞིན་མེད་བཞིན་དུ་ཡོད་པར་ལྷག་པར་སྒྲོ་བཏགས་པ་དེའི་དབང་གིས་གཟུགས་བརྙན་དེ་བྱད་བཞིན་དུ་མེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་གཟུགས་བརྙན་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་གནས་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་པ་ལ་གཟུགས་བརྙན་བྱད་བཞིན་གྱིས་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ཉིད་དེ་བཀག་ཅིང་བསལ་ནས་གཟུགས་བརྙན་དེ་བྱད་བཞིན་གྱིས་རང་བཞིན་དང་བཅས་པར་རྟོག་པ་དེའི་ཚེ་ན་བྱིས་པ་དེ་གཟུགས་བརྙན་རྟོག་མི་ཤེས་པ་ཉིད་དུ་འཇོག་པ་དེ་བཞིན་དུ། ཁྱོད་ཀྱིས་ཀྱང་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་ཁས་བླངས་ཡོད་ཀྱང་གང་དུ་སྣང་བའི་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་བཞིན་དུ་གང་དུ་སྣང་བའི་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་སྣང་བ་གཟུགས་བརྙན་དང་མཚུངས་པའི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་དེ་ཉིད་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་གྱུར་པ་ཡིན་ཀྱང་།རྟེན་འབྲེལ་དེ་རང་གི་ངོ་བོ་ཇི་ལྟར་གནས་པ་བཞིན་དུ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་ཁོང་དུ་“ཆུད1་པར་ཁྱེད་ཀྱིས་མི་ཤེས་ཏེ།རྟེན་འབྲེལ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་ཉིད་དུ་མི་འཛིན་པའི་ཕྱིར་དང་། དངོས་པོ་ལ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་དེ་ལ་དངོས་པོ་ལ་ཡོད་པའི་དངོས་པོ་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་ཁྱོད་ཀྱིས་ལྷག་པར་སྒྲོ་བཏགས་ནས་ཡོད་པར་འཛིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁྱོད་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་དོན་བརྗོད་ཀྱང་མི་ཤེས་ཏེ། རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་ཉིད་དུ་མི་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་དང་། །དངོས་པོ་ཇི་ལྟར་སྣང་བའི་དོན་དེ་དངོས་པོའི་རང་གི་སྡོད་ལུགས་ནས་གྲུབ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་སོ། །༼ཇ༽གསུམ་པ་རྒྱུ་འབྲས་ཙམ་ཁས་བླངས་ཀྱང་རྟེན་འབྲེལ་ཐུན་མོང་མིན་པ་ཤེས་བརྗོད་གཉིས་མེད་ཚུལ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་རྒྱུ་འབྲས་ཁས་བླངས་ཀྱང་རྟེན་འབྲེལ་ཐུན་མོང་མིན་པ་མ་ཤེས་པས་ལོག་རྟོག་དུ་མ་མི་ 1 ལམ་རིམ་དུ། ཚུད

615

ལྷག་མཐོང་ལ་བསླབ་ཚལྡོག་ཚུལ་ནི།

༼ ༽ དངོས་སྨྲ་བ་དང་དབུ་མ་པ་གཉིས་རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ཁས་བླངས་པར་འདྲ་
ན་ཡང་། དབུ་མ་པས་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་སྨྲ་བ་དང་དངོས་སྨྲ་བས་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པར་སྨྲ་བའི་སྒོ་ནས་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་དོན་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རྟོགས་མ་རྟོགས་དང་། ཚུལ་དེ་ལྟར་བརྗོད་ཤེས་མི་ཤེས་ཀྱི་ཁྱད་པར་བསྟན་པ་འདིས་ནི་བོད་སྔ་རབས་པ་སོགས་ཀྱིས་དོན་བྱེད་པའི་དངོས་པོ་ཁས་ལེན་རྒྱུ་ཡིན་ན་ནི་དངོས་པོར་སྨྲ་བ་རྣམས་ཀྱིས་དོན་བྱེད་པའི་དངོས་པོ་དེ་ཉིད་ལ་བདེན་པར་གྲུབ་པ་ཞེས་སྨྲ་བ་ཡིན་པས་བདེན་པར་གྲུབ་པའི་དོན་བྱེད་པའི་དངོས་པོ་ཁས་བླངས་ནས་དངོས་སྨྲ་བ་དང་དངོས་པོ་བདེན་པར་ཡོད་མེད་ལ་རྩོད་པ་བྱེད་པ་ནི་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་མིང་ལ་རྩོད་པའོ་སྙམ་པ་དང་། །དེ་བཞིན་དུ་ཐ་སྙད་དུ་དོན་བྱེད་པའི་དངོས་པོ་འདོད་ན་ནི་ཐ་སྙད་དུ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་དེའི་དོན་ཐ་སྙད་དུ་དོན་བྱེད་པའི་དངོས་པོ་ཁས་བླངས་པ་ཡིན་པས་ཐ་སྙད་དུ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་ཡོད་མེད་ལ་རང་རྒྱུད་པ་དང་རྩོད་པ་བྱེད་པ་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་མིང་ཙམ་ལ་རྩོད་པ་སྟེ། རང་རྒྱུད་པས་ཀྱང་ཐ་སྙད་དུ་དོན་བྱེད་པའི་དངོས་པོ་དེ་ལ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ཡིན་པར་སྨྲ་བས་སོ་སྙམ་དུ་འཛིན་པའི་ལོག་རྟོག་རྣམས་ཤིན་ཏུ་གསལ་བར་བཀག་གོ།༼ཇ༽གཉིས་པ་དེས་ནི་གྲངས་ཅན་ལ་སྒྲ་མི་རྟག་སྒྲུབ་མི་རུང་བར་ཐལ་བ་ནི།༼ ༽བོད་དག་དེ་སྐད་དུ་སྨྲ་བ་དེ་འདྲ་བ་ལ་ནི་འདི་སྐད་དུ་སྨྲ་བར་བྱ་སྟེ་དཔེར་ན། གྲངས་ཅན་པ་དེ་ཡང་ཉན་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་ན་གྲགས་པའི་དོན་འདི་ཉིད་ལ་རྟག་པ་ཡིན་པར་སྨྲ་བས་ན།ཉན་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་གྲགས་པའི་དོན་འདི་ཉིད་འདོད་ན་ནི་རྟག་པའི་དོན་ཁས་བླང་པས་སྒྲ་རྟག་པ་འགོག་པ་ནི་རྟག་པའི་མིང་ཙམ་ལ་སྡང་བའོ་ཞེས་སྨྲ་བ་དེ་དང་ཁྱོད་ཀྱི་དེ་ཅི་ནས་འདྲ་བར་སྣང་ངོ་། །༼ཇ༽བཞི་པ་མཐར་འཛིན་གཅོད་པའི་ཐབས་བླ་ན་མེད་ཚུལ་ལ་བཞི་ལས། དང་པོ་རྟག་ཆད་ཀྱི་འཆིང་བ་ཐམས་ཅད་གཅོད་ཚུལ་ནི།

སེམས་ཅན་གཞན་མི་མཁས་པ་རྣམས་ནི་རྒྱུ་དང་རྐྱེན་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེ་བར་བཟུང་བའི་

616

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

ཚེ་ན། དེ་ལྟར་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་མཚན་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་དངོས་པོ་རྣམས་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་ཡོད་པར་འཛིན་པས་ན་འཛིན་པ་དེས་འཆིང་བར་འགྱུར་བ་ལ།མཁས་པ་དག་ལ་ནི་རྒྱུ་རྐྱེན་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་མཚན་དེ་ཉིད་ལ་བརྟེན་ནས་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་ཡོད་པ་དེ་འགོག་ཅིང་དེ་འདྲའི་རང་བཞིན་མེད་པ་ལ་ངེས་པ་དྲངས་ཏེ། མཐར་འཛིན་གྱི་ལྟ་བའི་འཆིང་བ་མཐའ་དག་གཅོད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པས་ན། རྟེན་འབྲེལ་གྱི་རྟགས་ཀྱིས་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་མེད་པ་འགྲུབ་པ་འདི་ནི་རྨད་དུ་བྱུང་བའི་ཐབས་ལ་མཁས་པ་ཆེན་པའོ། །ཞེས་སྙིང་ཐག་པ་ནས་ཤེས་དགོས་སོ། །
༼ཇ༽གཉིས་པ་དེ་ལ་སྟོན་པས་བག་ཡོད་པ་སོགས་ཀྱི་བསྔགས་ཚུལ་ནི། དོན་གྱི་དབང་འདི་ཉིད་གཟིགས་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཀྱང་། དངོས་པོ་གང་ཞིག་རྐྱེན་ལས་སྐྱེས་པ་དེ་ནི་མ་སྐྱེས། །མ་སྐྱེས་པའི་དོན་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན་དངོས་པོ་དེ་ལ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་སྐྱེ་བའི་རང་བཞིན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །རྐྱེན་ལས་སྐྱེས་པས་རང་བཞིན་གྱིས་མ་སྐྱེས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི་རྐྱེན་ལ་རག་ལས་པའི་དངོས་པོ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་རང་དབང་མེད་པས་ན་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པར་བཤད་དོ། །སྐྱེ་བོ་གང་ཞིག་དེ་འདྲའི་ཚུལ་གྱིས་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ཉིད་ཤེས་པ་དེ་ནི་བག་ཡོད་པ་སྟེ་ཞི་བའི་ལམ་དྲང་པོར་ཞུགས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཚིག་རྐང་པ་དང་པོ་གཉིས་ཀྱིས་རྐྱེན་ལས་སྐྱེས་པ་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་མ་སྐྱེས་པས་ཁྱབ་པར་གསུངས་ནས། རྐྱེན་ལ་རག་ལས་སོགས་རྐང་པ་གསུམ་པ་དེས་རྐྱེན་ལ་རག་ལས་པའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་དོན་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པའི་དོན་དུ་གསུངས་ཤིང་། །རྐང་པ་བཞི་པ་གང་ཞིག་སོགས་ཀྱིས་ནི་སྟོང་ཉིད་ཚུལ་དེ་ལྟར་རྟོགས་པའི་ཕན་ཡོན་བསྟན་ཏོ། །དེ་བཞིན་དུ་ལུང་དེ་ལས།མཁས་པས་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་དོན་རྟོགས་པར་གྱུར་ཏེ། །དེ་ལྟར་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་དོན་རྟོགས་པས་ནི་རྟག་ཆད་ལ་སོགས་པའི་མཐར་ལྟ་བའི་ལྟ་བ་ངན་པ་ཐམས་ཅད་སྤོང་བའི་སྒོ་

617

ལྷག་མཐོང་ལ་བསླབ་ཚནས་ལྟ་ངན་དེ་རྣམས་ལ་བརྟེན་པར་ཡོད་སྟེ་གཏན་ནས་མི་བྱེད་དོ། །ཅེས་རྟེན་འབྲེལ་རྟོགས་པས་མཐར་འཛིན་གཅོད་པར་གསུངས་སོ། །༼ཇ༽གསུམ་པ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཡོད་ན་རྣམ་མཁྱེན་གྱིས་གཟིགས་དགོས་པ་ལ་རྒྱལ་བ་སོགས་ཀྱིས་མ་གཟིགས་པར་ཐལ་བ་ནི། ༼ ༽རྒྱུ་མཚན་གཞན་ཡང་ཆོས་རྣམས་ལ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་ཡོད་ན་ནི་རང་བཞིན་དེ་འདྲ་བ་རྒྱལ་བ་ཉན་ཐོས་དང་བཅས་པའི་འཕགས་པས་དེ་ལྟར་གཟིགས་དགོས་པ་ལས་རང་བཞིན་དེ་འདྲ་མ་གཟིགས་པ་དང་། །རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དེ་ནི་རང་དབང་ཅན་ཡིན་པས། དེ་ལ་ནི་རྐྱེན་གྱིས་ཅི་ཡང་བྱར་མེད་པས་ན་དགག་བྱའི་མཚན་མར་འཛིན་པའི་སྤྲོས་པའི་དྲ་བ་བཅད་དུ་མེད་པས་འཁོར་བའི་འཆིང་བ་ལས་གྲོལ་བ་སུ་ཡང་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། གླང་པོའི་རྩལ་གྱི་མདོ་ལས། གལ་ཏེ་ཆོས་རྣམས་ལ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་ཡོད་པར་གྱུར་ན་ནི། །རྒྱལ་བ་ཉན་ཐོས་བཅས་པའི་འཕགས་པས་རང་བཞིན་དེ་འདྲ་བ་མཁྱེན་པར་འགྱུར། །བ་ལས་དེ་འདྲ་མ་གཟིགས་ཤིང་། །རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་ན་ཐེར་ཟུག་སྟེ་གང་གིས་ཀྱང་བསྒྱུར་དུ་མེད་པའི་རྟག་བརྟན་དུ་འགྱུར་དགོས་ལ་དེ་འདྲའི་རྟག་བརྟན་གྱི་ཆོས་ནི་གྲོལ་བ་མི་སྲིད་པས་མྱ་ངན་ལས་འདའ་བར་མི་འགྱུར་ལ། །རང་དབང་ཅན་དེ་འདྲ་ལ་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱང་དུས་ནམ་ཡང་སྤྲོས་དང་བྲལ་བ་ཐོབ་པར་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །༼ཇ༽བཞི་པ་ལྟ་བ་ལ་བརྩོན་དགོས་པས་ལུང་ཞལ་འཕངས་པ་༼ ༽རྩ་ཤེའི་རབ་བྱེད་གསུམ་པ་དང་བཞི་པ་དང་ལྔ་པ་རྣམས་ནས་སྐྱེ་མཆེད་དང་ཕུང་པོ་དང་ཁམས་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་འགོག་པའི་རིགས་པ་བཤད་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཆོས་ལ་བདག་མེད་པ་གཏན་ལ་ཕབ་ནའང་ཤིན་ཏུ་ལེགས་མོད་ཀྱི།འོན་ཀྱང་འདིར་ཚིག་མངས་སུ་དོགས་པས་འཇིགས་ནས་གོང་གི་དེ་ཙམ་ལས་མ་སྤྲོས་སོ། །

618

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

གོང་གི་ས་བཅད་གསུམ་པ་ལྟ་བ་དེ་དག་ལ་གོམས་པར་བྱས་པས་སྒྲིབ་པ་སྤོང་བའི་ཚུལ་༼ཇ༽ཉོན་མོངས་སྤོང་ཚུལ་དང་། ཉོན་མོངས་སྐྱེ་ལྡོག་གི་ཚུལ་དང་། ཤེས་སྒྲིབ་སྤངས་ཚུལ་དང་། ཤེས་སྒྲིབ་ངོས་འཛིན་པ་དང་། །ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གཉིས་ཀའི་སྲོག་དམ་པར་བསྟན་པ་ལྔ་། དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་བདག་འཛིན་ཟད་པས་ཐར་པ་ཐོབ་པ་ནི། དེ་ལྟར་བདག་དང་བདག་གི་བ་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་རྡུལ་ཙམ་ཡང་མེད་པར་མཐོང་ནས། མཐོང་བ་དེའི་དོན་གོམས་པར་བྱས་པས་བདག་དང་བདག་གིར་འཛིན་པའི་འཇིག་ལྟ་རྩ་བ་ནས་ལྡོག་པར་འགྱུར་ལ།འཇིག་ལྟ་དེ་ལོག་ན་འདོད་པ་ཉེ་བར་ལེན་པ་སོགས་སྔར་སྐྱེས་བུ་འབྲིང་དུ་བཤད་པའི་ཉེ་བར་ལེན་པ་བཞི་པོ་ལྡོག་ཅིང་། ལེན་པ་དེ་ལོག་ན་ལེན་པའི་རྐྱེན་གྱིས་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཀྱི་རྒྱུན་མཐུ་ཅན་དུ་བྱས་པའི་སྲིད་པ་འབྱུང་བ་མེད་པས་ན་སྲིད་པའི་རྐྱེན་གྱིས་ཕུང་པོ་ཕྱི་མར་ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་བའི་སྐྱེ་བ་ཟད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐར་པ་ཐོབ་སྟེ། རྩ་ཤེའི་རབ་བྱེད་བཅོ་བརྒྱད་པ་ལས། བདག་དང་བདག་གི་བ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པས་སྟོང་ཞིང་ཞི་བའི་ཕྱིར་ན། །ཚུལ་དེ་མཐོང་བས་ང་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པ་དང་ང་ཡི་བ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པ་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་དང་། ནང་གི་དངོས་པོ་མིག་སོགས་དང་ཕྱི་རོལ་གྱི་དངོས་པོ་གཟུགས་སྒྲ་ལ་སོགས་པ་དག་ལ། །བདག་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་བོ་སྙམ་པ་དང་བདག་གིར་བ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་བོ་སྙམ་པའི་འཛིན་པ་དེཟད་ནེ་ནི། །འདོད་པ་ཉེ་བར་ལེན་པ་ལ་སོགས་པའི་ཉེ་བར་ལེན་པ་བཞི་པོ་འགག་པར་འགྱུར་ཞིང་། །ཉེ་བར་ལེན་པ་དེ་ཟད་པས་ན་ཕྱི་མར་ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་བའི་སྐྱེ་བ་ཟད་དོ། །ོཅེས་གསུངས་སོ། །༼ཇ༽གཉིས་པ་དེ་ཟད་པས་ཐར་ཚུལ་ནི། ༼ ༽ལུང་དེའི་ེདོན་

ལྟར་བྱས་ན་ཉེ་བར་ལེན་པ་ནི་ཉོན་མོངས་དང་། །སྲིད་པ་ནི་ལས་ཡིན་པས་ན་སྲིད་པར་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པ་ཟད་པས་ཐར་བར་འགྱུར་ཏེ། རབ་བྱེད་བཅོ་བརྒྱད་པ་དེ་

619

ལྷག་མཐོང་ལ་བསླབ་ཚཉིད་ལས། སྲིད་པར་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ། ལས་དང་ཉོན་མོངས་གཉིས་ཟད་པས་ཐར། །ཞེས་སོ། །༼ཇ༽གསུམ་པ་ཐར་པ་ཐོབ་པ་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་སྒོམ་དག་ལ་རག་ལས་པ་ནི། ལས་ཉོན་ཡང་གང་ཟད་པས་ཟད་པར་འགྱུར་བ་ཡང་དེ་ཉིད་ལས། ལས་དང་ཉོན་མོངས་གཉིས་ནི་ཡུལ་ལ་སྡུག་པ་སོགས་སྒྲོ་འདོགས་པའི་ཚུལ་བཞིན་མིན་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ལས་བྱུང་ལ། །རྣམ་རྟོག་དེ་དག་ཀྱང་ཡུལ་བདེན་གྲུབ་ཏུ་འཛིན་པའི་སྤྲོས་པ་ལས་བྱུང་ངོ་བདེན་འཛིན་གྱི་སྤྲོས་པ་དེ་ནི། །རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ཚུལ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་ཤེས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་འགག་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །༼ཇ༽གཉིས་པ་དེའི་རྒྱས་བཤད་ཉོན་མོངས་སྐྱེ་ལྡོག་གི་ཚུལ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་དེ་ལས་སྤྲོས་པ་ཀུན་སྐྱེ་ཚུལ་ནི།༼ ༽དེ་ལྟར་གསུངས་པ་དེ་ལ་དོན་ནི་སྐྱེ་ཤིའི་འཁོར་བ་བརྒྱུད་ཅིང་བར་མ་ཆད་པ་འདི་ནི་ལས་ལས་སྐྱེ་ལ།དེ་ཡང་ཆགས་སོགས་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་སེམས་དང་ལྡན་པ་དེ་དབང་དུ་སོང་བའི་སྒོ་གསུམ་གྱི་བྱ་བའི་འདུ་བྱེད་ཁོ་ན་འཁོར་བ་འགྲུབ་པའི་ལས་ཡིན་པས་ན། ལས་དེ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་ལས་སྐྱེའོ། །ཡུལ་གཟུགས་སོགས་རྣམས་ལ་སྡུག་པ་ཡིད་དུ་འོང་བ་དང་མི་སྡུག་པ་ཡིད་དུ་མ་འོང་བ་ལ་སོགས་པའི་མཚན་མ་སྒྲོ་འདོགས་པའི་ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པ་སྟེ་རིགས་པ་མ་ཡིན་པས་བསྐྱེད་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དེ་འདྲ་མ་བཅུག་པར་འཇིག་ལྟའི་རྩ་བ་ཅན་གྱི་ཉོན་མོངས་རྣམས་མི་སྐྱེ་བས། ན་ཆགས་སྡང་སོགས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་པ་འཇིག་ལྟའི་རྩ་བ་ཅན་དེ་དག་ནི་ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་རྣམ་རྟོག་ལས་སྐྱེའོ། །འཇིག་རྟེན་ཆོས་བརྒྱད་དང་སྐྱེས་པ་བུད་མེད་དང་བུམ་པ་དང་སྣམ་བུ་དང་གཟུགས་དང་ཚོར་བ་སོགས་ལ་དམིགས་ནས་འདི་དག་བདེན་པར་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ་སྙམ་དུ་མངོན་པར་ཞེན་པ་དག་ཁོ་ནའི་དབང་གིས་ཚུལ་མིན་ཡིད་བྱེད་ཀྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པས་ཡུལ་ཆོས་བརྒྱད་སོགས་དེ་དག་ལ་རྟོག་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ན། ཚུལ་བཞིན་མིན་པ་

620

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་རྣམ་རྟོག་དེ་ནི་བདེན་འཛིན་གྱི་སྤྲོས་པ་ལས་སྐྱེ་སྟེ།༼ཇ༽གཉིས་པ་དེ་ཡང་འཁོར་ཚུལ་ལྡོག་ཚུལ་གཉིས་ཀའི་ཤེས་བྱེད༼ ༽་དེ་ལྟར་ཡང་ཚིག་གསལ་ལས། འཇིག་རྟེན་པའི་སྤྲོས་པ་ཆོས་བརྒྱད་སོགས་ལ་བདེན་པར་འཛིན་པ་དེ་ཡང་རྩ་བ་ནས་མ་ལུས་པར་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཏེ། དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་ལྟ་བ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་འགག་པར་འགྱུར་རོ། །འགག་པའི་ཚུལ་ཇི་ལྟར་ཞེ་ན། རྒྱུ་མཚན་གང་གི་ཕྱིར་དངོས་པོར་དམིགས་ཤིང་རྟོག་པའི་མཚན་མར་འཛིན་པ་ཡོད་ན་ནི། སྔར་ཇི་སྐད་དུ་བཤད་པའི་ཆོས་བརྒྱད་སོགས་བདེན་པར་ཞེན་པའི་སྤྲོས་པ་ཡོད་པར་འགྱུར་གྱི། དཔེར་ན་རང་ཉིད་ཀྱིས་མོ་གཤམ་གྱི་བུ་མོ་འདི་ལྟ་བུའོ་སྙམ་དུ་མ་དམིགས་པར་ནི་ཆགས་པ་ཅན་གྱི་སྐྱེས་བུ་“དག1།མོ་གཤམ་གྱི་བུ་མོ་དེའི་ཡུལ་ཅན་ཏེ་བུ་མོ་དེ་ལ་དམིགས་ནས་བདེན་པར་འཛིན་པའི་བློའི་སྤྲོས་པ་འཇུག་པ་སྟེ་སྐྱེད་པར་མི་བྱེད་དོ། །དེ་འདྲའི་སྤྲོས་པ་མ་བཅུག་ཅིང་མ་བསྐྱེད་ན་ནི།སྤྲོས་པ་དེའི་ཡུལ་ལ་སྡུག་པ་ལ་སོགས་པར་སྒྲོ་འདོགས་པའི་ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པར་རྣམ་པར་རྟོག་པ་འཇུག་ཅིང་བསྐྱེད་པར་བྱེད་པར་མི་འགྱུར་རོ། །དེ་འདྲའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མ་བཅུག་ཅིང་མ་བསྐྱེད་པར་ཡང་ང་དང་ངའི་ཞེས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་མངོན་པར་ཞེན་པ་ལས་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པའི་ཉོན་མོངས་པའི་ཚོགས་ང་དང་ང་ཡི་བར་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པའི་འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བའི་རྩ་བ་ཅན་རྣམས་བསྐྱོད་པར་མི་བྱེད་དོ། །དེ་འདྲའི་ཉོན་མོངས་པའི་ཚོགས་འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བའི་རྩ་བ་ཅན་མ་བསྐྱེད་པ་སྟེ་བསྐྱེད་པར་མ་བྱས་པར་ནི་འཁོར་བའི་རྒྱུར་གྱུར་པའི་ལས་དག་བྱེད་པར་མི་འགྱུར་ལ། དེ་འདྲའི་ལས་དག་མི་བྱེད་པའི་གང་ཟག་རྣམས་ནི་སྐྱེ་བ་དང་རྒ་ཤི་ཞེས་བྱ་བ་གཉིས་གཅིག་ནས་གཅིག་ཏུ་བརྒྱུད་ཅིང་འཁོར་བའི་འཁོར་བ་ཉམས་སུ་མྱོང་བར་ཡང་མི་འགྱུར་རོ་ཞེས་སོ། །༼ཇ༽གསུམ་པ་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པ་ཐར་པའི་སྲོག་ཡིན་པས་གཅེས་
1 ལམ་རིམ་དུ། དང་

621

ལྷག་མཐོང་ལ་བསླབ་ཚཔར་གདམས་པ་ནི། ༼ ༽རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ཉིད་རྟོགས་པས་བདེན་འཛིན་གྱི་སྤྲོས་པ་དང་རྣམ་རྟོག་སོགས་དེ་དག་བཟློག་པར་འགྱུར་ཚུལ་ཡང་ཚིག་གསལ་དེ་ཉིད་ལས། རྒྱུ་མཚན་གང་གི་ཕྱིར་ཚུལ་དེ་ལྟར་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ཉིད་འཇིག་རྟེན་གྱི་སྤྲོས་པ་ཆོས་བརྒྱད་སོགས་ལ་བདེན་པར་ཞེན་པ་ལ་སོགས་པའི་སྤྲོས་པ་མ་ལུས་པ་ཉེ་བར་ཞི་བའི་མཚན་ཉིད་དེ་རང་བཞིན་ཅན་རྟོགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བདེན་འཛིན་གྱི་སྤྲོས་པ་དང་བྲལ་བར་འགྱུར་ཞིང་།དེ་འདྲའི་སྤྲོས་པ་དང་བྲལ་བས་ཀྱང་ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པར་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ལྡོག་ཅིང་། དེ་འདྲའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ལོག་པས་ཆགས་སོགས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་པ་ལྡོག་ལ་ཉོན་མོངས་པ་ལོག་པས་སྲིད་པ་འགྲུབ་པའི་ལས་ལྡོག་པར་འགྱུར། དེ་ལྟར་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པ་ལོག་པས་ནི་དེའི་དབང་གིས་འཁོར་བར་སྐྱེ་བ་ལྡོག་པ་དེའི་ཕྱིར་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ཉིད་རྟོགས་པ་ཁོ་ན་བདེན་འཛིན་སོགས་ཀྱི་སྤྲོས་པ་ཐམས་ཅད་“ལྡོག་1པར་བྱེད་པའི་མཚན་ཉིད་དམ་རང་བཞིན་ཅན་ཡིན་པས། །མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཞེས་བྱའོ་ཞེས་ཤིན་ཏུ་གསལ་བར་གསུངས་ཏེ། ལུང་འདིས་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བ་དེ་ཉིད་སྲིད་པའི་རྩ་བ་གཅོད་བྱེད་དང་། ཐར་པའི་ལམ་རྣམས་ཀྱི་ཐར་པར་འགྲོ་བའི་རྟེན་དམ་པ་ཡིན་པས་ན་ལམ་དེ་དག་གི་སྲོག་དང་འདྲ་བར་སྒྲུབ་བྱེད་ཡང་དག་པས་བསྒྲུབས་ནས་བསྟན་པ་ཡིན་པས་ཚུལ་འདི་ལ་ངེས་པ་བརྟན་པོ་རྙེད་པ་ཅི་ནས་དགོས་སོ། །
༼ཇ༽གསུམ་པ་ཤེས་སྒྲིབ་སྤངས་ཚུལ་ལ་ལྔ་ལས། དང་པོ་ཚོགས་དང་སྟོང་ཉིད་སྒོམ་པ་རིང་ཐུང་གི་སྒྲིབ་གཉིས་ཀྱི་གཉེན་པོ་བྱེད་ཚུལ། དེ་ལྟར་ན། སློབ་དཔོན་འཕགས་པ་ཀླུའི་གཞུང་རྩ་ཤེ་སོགས་དེ་དག་གིས་ནི་ཉན་རང་ལ་ཡང་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པ་དང་དེ་བསྒོམ་པས་རང་གི་ལམ་བགྲོད་དེ་མྱང་འདས་ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་ལམ་གྱི་བགྲོད་ལུགས་དེ་ཡོད་པར་གསལ་བར་གསུངས་ཏེ།དེ་དག་ལས་འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་བ་དེ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་
1 ལམ་རིམ་དུ། ལོག་

622

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

པའི་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བས་སྒྲུབ་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་འདྲའི་ལྟ་བ་འདི་ཡང་ཉན་རང་རྣམས་ཀྱིས་ནི་རང་གི་ཉོན་མོངས་རྣམས་མ་ཟད་བར་དུ་སྟེ་ཉོན་མོངས་རྣམས་ཟད་ཟད་ཀྱི་བར་དུ་སྒོམ་ཞིང་། ཉོན་མོངས་ཟད་པ་ན་དེ་ཙམ་གྱིས་ཆོག་པར་བཟུང་ནས་དེ་ལས་དུས་རིང་པོར་སྒོམ་པར་མི་བྱེད་པས་ན་ཉན་རང་རྣམས་ཀྱིས་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པ་སྤོང་བར་མི་ནུས་སོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་ཉོན་མོངས་ཟད་པ་ཙམ་གྱི་སྒོ་ནས་རང་ཉིད་འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་བ་ཙམ་གྱིས་ཆོག་པར་མི་འཛིན་པར། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་སངས་རྒྱས་དོན་དུ་གཉེར་བར་བྱེད་པ་ཡིན་པས་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པ་ཟད་ཟད་ཀྱི་བར་དུ་སྒོམ་པར་བྱེད་པས། ན་ཆོས་དུས་ཡུན་ཤིན་ཏུ་རིང་བ་བསྐལ་ཆེན་གྲངས་མེད་པ་གསུམ་ལ་སོགས་པའི་བར་དང་དེ་སྦྱིན་སོགས་ཀྱི་ཚོགས་མཐའ་ཡས་པས་བརྒྱན་ཏེ་བསྒོམ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །༼ཇ༽གཉིས་པ་སྟོང་ཉིད་བསྒོམ་པ་རིང་ཐུང་ངམ་རྫོགས་མ་རྫོགས་ཀྱིས་སྒྲིབ་གཉིས་ཀྱིས་གཉེན་པོ་སོ་སོར་བྱེད་ཚུལ་གསལ་བ་ནི། དེ་ལྟར་ཉོན་མོངས་དང་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པ་གཉིས་ཀའི་ས་བོན་དྲུང་ནས་འབྱིན་པའི་གཉེན་པོ་དངོས་ནི་སྔར་གོང་དུ་བཤད་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བ་དེ་ཉིད་ཡིན་མོད་ཀྱང་། དུས་ཡུན་རིང་དུ་བསྒོམས་པ་དང་མ་བསྒོམས་པ་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་སྒྲིབ་པ་སྤོང་ནུས་པ་དང་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པ་སྤོང་མི་ནུས་པ་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་འཇོག་སྟེ་དེ་ཡང་ཉོན་མོངས་པའི་སྒྲིབ་པ་ཙམ་སྤོང་ནུས་ཀྱི།ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པ་མི་སྤོང་བ་ནི། དཔེར་ན། བདག་མེད་པ་རྟོགས་པའི་རྟོགས་པ་གཅིག་པུ་ཉིད་མཐོང་སྤངས་དང་སྒོམས་སྤངས་གཉིས་ཀའི་གཉེན་པོ་ཡིན་པས་མཐོང་སྤངས་སྒོམ་སྤངས་གང་སྤང་ཡང་དེའི་གཉེན་པོར་བདག་མེད་རྟོགས་པ་ཉིད་བསྒོམ་དགོས་པར་མཚུངས་མོད་ཀྱང་། བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་ཙམ་གྱིས་ནི་མཐོང་སྤངས་སྤོང་ནུས་ཀྱི། སྒོམས་སྤངས་སྤོང་མི་ནུས་

623

ལྷག་མཐོང་ལ་བསླབ་ཚཔས་ན་སྒོམས་སྤངས་སྤོང་བ་ལ་རྟོགས་པ་ཉིད་ལ་དུས་རིང་དུ་བསྒོམ་པར་བྱ་དགོས་པ་དང་འདྲའོ། །༼ཇ༽གསུམ་པ་ཤེས་སྒྲིབ་སྤོང་བ་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པ་རྒྱུན་རིང་བར་མ་ཟད་ཚོགས་མཐའ་ཡས་པ་ལ་ལྟོས་པ་ནི།

༼ ༽དེ་ལྟར་བསྒོམ་དགོས་པ་དེ་ལྟ་ཡིན་ནའང་ཤེས་སྒྲིབ་སྤོང་བ་ལ་ནི་དུས་ཡུན་རིང་པོའི་
བར་དུ་ལྟ་བ་དེ་ཙམ་ཞིག་བསྒོམས་པས་ཀྱང་སྤོང་བར་མི་ནུས་ཀྱི། ལྟ་བ་དེའི་སྟེང་དུ་ཕྱིན་དྲུག་དང་བསྡུ་བཞི་ལ་སོགས་པའི་སྤྱོད་པ་རླབས་ཆེན་པོ་གཞན་ཡང་མང་པོ་མཐའ་ཡས་པ་ཞིག་ལ་བསླབས་པ་ལ་ཡང་བལྟོས་དགོས་སོ། །༼ཇ༽འདི་དོན་མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས། རིགས་པའི་གནས་ལྔ་དག་ལ་མཁས་པར་མ་བྱས་ན་སོགས་དང་། སྤྱོད་འཇུག་ལས། རྒྱལ་སྲས་རྣམས་ཀྱིས་མི་སློབ་པའི། །དངོས་དེ་གང་ཡང་ཡོད་མ་ཡིན། །ཞེས་དང་མདོ་སྡེ་ས་བཅུ་བར་བྱང་འཕགས་ས་གསུམ་པ་བ་སོགས་ཀྱིས་འཇིག་རྟེན་པའི་རྒྱ་སོགས་སློབ་པར་བཤད་པ་སོགས་ཀྱིས་ཤེས་སོ། །བཞི་པ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་དམིགས་པ་དང་དུས་གཉིས་ཀའི་སྒོ་ནས་རྫོགས་པར་སྒོམ་པས་ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱི་གཉེན་པོ་བྱེད་ཚུལ་ནི། །༼ ༽ཉན་རང་གིས་སྟོང་པ་ཉིད་རྟོགས་པའི་ལྟ་བ་དེ་ཉིད་ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱི་གཉེན་པོར་བྱས་ནས། སྒོམ་པ་མེད་ཅིང་། །ཉོན་སྒྲིབ་སྤོང་བའི་ཐབས་ཙམ་དུ་བསྒོམ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པས་ན་ཉན་རང་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རིགས་པའི་རྣམ་གྲངས་མཐའ་ཡས་པས་རྟོགས་པའི་སྒོ་ནས་མཐར་ཕྱིན་པའམ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བསྒོམ་པ་མེད་པར་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་འཇུག་འགྲེལ་ལས། ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བའི་ཚུལ་རྐྱེན་ཉིད་ལ་རག་ལས་པ་འདི་པ་ཙམ་གྱི་བརྫུན་པ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པའི་དོན་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་མོད་ཀྱི། དེ་ལྟར་མཐོང་བ་དེ་ལྟ་ཡིན་ན་ཡང་ཉན་རང་འཕགས་པ་དེ་དག་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་པ་ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱི་གཉེན་པོར་འགྱུར་བ་རིགས་པའི་རྣམ་གྲངས་མཐའ་ཡས་པའི་སྒོ་ནས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་རྟོགས་པ་དང་བསྒོམ་པ་མེད་དེ། ཉན་རང་དེ་དག་ལ་ཁམས་གསུམ་ན་སྤྱོད་པའི་ཆགས་སོགས་

624

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

ཀྱི་ཉོན་མོངས་པ་སྤོང་བར་ནུས་པའི་ཐབས་སམ་གཉེན་པོར་འགྲོ་བ་ཙམ་ཞིག་གི་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་སྒོམ་པ་ནི་ཡོད་དོ། ཞེས་གསུངས་སོ། །༼ཇ༽ལྔ་པ་དབུ་མ་བ་གཞན་གྱི་ཤེས་སྒྲིབ་ཏུ་འདོད་པའི་བདེན་འཛིན་ཉོན་སྒྲིབ་ཏུ་བསྟན་པ་ནི། དེ་ལྟར་ན་དབུ་མ་པ་གཞན་སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་དང་ཞི་བ་འཚོ་ཡབ་སྲས་ལ་སོགས་པ་རྗེས་འབྲང་དང་བཅས་པའི་རང་རྒྱུད་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་ཤེས་སྒྲིབ་དུ་བཞེད་པ་ལ་སློབ་དཔོན་ཟླ་གྲགས་འདིས་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མ་རིག་པར་བཞེད་པ་དང་།སློབ་དཔོན་ཟླ་བས་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མ་རིག་པ་དེ་ཟད་པར་སྤོང་བའི་ཐབས་སུ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་སྒོམ་པ་ཡོད་ཀྱང་། །ཉོན་མོངས་ཅན་གྱིས་མ་རིག་པ་ཟད་པའི་ཐབས་ཙམ་དུ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རིགས་པའི་རྣམ་གྲངས་མཐའ་ཡས་པའི་སྒོ་ནས་རྫོགས་པར་བསྒོམ་པ་མེད་པར་འཇུག་འགྲེལ་སོགས་ལས་གསུངས་པ་རྣམས་སྔར་གོང་དུ་བཤད་པ་དང་སྐབས་འདིར་ཡང་བཤད་པ་བཞིན་དུ་ཤེས་པ་འདི་གལ་ཆེ་བས་ཚུལ་དེ་ལྟར་དུ་ཤེས་པར་གྱིས་ཤིག །ཅེས་འདོམས་པའོ། །༼ཇ༽བཞི་པ་ཤེས་སྒྲིབ་ངོས་འཛིན་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ཤེས་སྒྲིབ་ལ་བག་ཆགས་དང་མ་རིག་པ་གཉིས་ཡོད་པ་ནི། ༼ ༽ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་ཤེས་སྒྲིབ་ཏུ་མི་འཇོག་པར་ཉོན་སྒྲིབ་ཏུ་འཇོག་དགོས་པ་ནི་འོ་ན་ཐལ་འགྱུར་བ་འདི་བའི་ལུགས་ལ་ཤེས་སྒྲིབ་དེ་གང་འདྲ་ཞིག་ལ་བྱེད་སྙམ་ན། དེའི་ལན་ཡང་། ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་ཀྱི་ཤེས་སྒྲིབ་ནི་འཁོར་བའི་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་ཆོས་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པར་ཞེན་པའི་བློ་དངོས་པོ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པའི་བག་ཆགས་བསྒོ་བར་བྱེད་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་སེམས་རྒྱུད་ལ་ཡང་ནས་ཡང་དུ་བག་ཆགས་ཤིན་ཏུ་བརྟན་པར་བཞག་པའི་བག་ཆགས་དེ་ཉིད་ཀྱི་དབང་གིས་ཆོས་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་བཞིན་དུ་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པར་རྟག་ཏུ་སྣང་བ་ཡིན་ལ་དེ་ལྟར་སྣང་བའི་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་སོགས་ཕན་ཚུན་སོ་སོ་ནས་རང་རང་གི་སྡོད་ལུགས་རེ་རྟོག་པས་བཞག་པ་ལ་མ་ལྟོས་པར་གྲུབ་པ་ལྟ་བུའི་

625

ལྷག་མཐོང་ལ་བསླབ་ཚགཉིས་སྣང་གི་སྣང་བ་འཁྲུལ་པའི་ཆོས་རྣམས་ཡིན་ཏེ།དེ་ལྟར་ཡང་འཇུག་འགྲེལ་ལས། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པར་འཇོག་པའི་གཟུགས་སོགས་དེ་ཡང་གང་ཟག་གི་ངོར་མི་བདེན་ན་ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པ་དང་རང་སངས་རྒྱས་དགྲ་བཅོམ་པ་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་མི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ལ་བཟོད་པ་ཐོབ་པ་ས་བརྒྱད་པ་ཐོབ་པ་སྟེ་ཉན་རང་བྱང་སེམས་དེ་གསུམ་གྱི་ངོར་མི་བདེན་ནོ། །གང་ཟག་དེ་གསུམ་ཡང་ཁྱད་པར་གཉིས་དང་ལྡན་ཏེ་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་མ་རིག་པ་མ་ལུས་པར་སྤངས་པའི་སྤངས་པའི་ཁྱད་པར་དང་འདུ་བྱེད་ཀྱི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་གཟུགས་བརྙན་དང་སྒྱུ་མ་ལ་སོགས་པའི་ཡོད་པ་ཉིད་འདྲ་བར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པས་སྟོང་ཡང་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་སྣང་བའི་དོན་མངོན་སུམ་དུ་གཟིགས་པའི་རྟོགས་པའི་ཁྱད་པར་གཉིས་དང་ལྡན་པ་དེ་རྣམས་ཀྱི་ངོ་ལ་ནི་བརྫུན་པ་བཅོས་མའི་རང་བཞིན་ཁོ་ན་ཡིན་གྱི། བདེན་པར་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། གང་ཟག་དེ་གསུམ་ལ་གཟུགས་སོགས་བདེན་པར་གྲུབ་བོ་སྙམ་པའི་མངོན་པར་རློམ་པ་སྟེ་བདེན་འཛིན་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཟུགས་སོགས་འདི་དག་ནི་བྱིས་པ་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ལ་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་བཞིན་དུ་དེར་སྣང་བའི་སྒོ་ནས་འཁྲུལ་པ་བདེན་འཛིན་བསྐྱེད་ཅིང་སླུ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ།བྱིས་པ་དེ་ལས་གཞན་པ་ཉན་རང་བྱང་སེམས་སྔར་བཤད་པ་དེ་རྣམས་ཀྱི་ངོ་ལ་ནི་གཟུགས་སོགས་དེ་དག་གང་དུ་སྣང་བ་དེ་བདེན་པར་མེད་བཞིན་དུ་བདེན་པར་སྣང་བའི་སྒྱུ་མ་ལ་སོགས་པ་ལྟར་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ཉིད་ཀྱིས་ན་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་པར་སྣང་བ་དེ་བཞིན་དུ་མི་བདེན་པའི་བརྫུན་པ་ཀུན་རྫོབ་ཙམ་ཉིད་དུ་འགྱུར་རོ། །༼ཇ༽གཉིས་པ་ཤེས་སྒྲིབ་ལ་མ་རིག་པ་ཡོད་ཚུལ་ནི། ༼ ༽ཀུན་རྫོབ་ཙམ་དུ་སྣང་བ་དེ་ཡང་ཉོན་མོངས་སྤངས་ཀྱང་། ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པའི་མཚན་ཉིད་དེ་རང་བཞིན་ཅན་གྱི་མ་རིག་པ་ཙམ་ཞིག་མ་སྤངས་པས་ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱི་མ་རིག་པ་དེ་ལ་གནས་ཤིང་ཀུན་ཏུ་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར་ན།ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱི་མ་རིག་པ་དེས་བསླད་པའི་གཉིས་སུ་སྣང་བ་དང་བཅས་པའི་གཟུགས་སོགས་

626

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

ཀྱི་བདེན་སྣང་གི་སྤྱོད་ཡུལ་ཅན་གྱི་འཕགས་པ་རྗེས་ཐོབ་པ་རྣམས་ལ་དེ་ལྟར་སྣང་གི།དེ་ལྟ་བུའི་སྣང་བ་མེད་པའི་སྟོང་ཉིད་དེ་ཁོ་ནའི་སྤྱོད་ཡུལ་ཅན་མངའ་བ་མཉམ་གཞག་པ་རྣམས་ལ་ནི་གཟུགས་སོགས་དེ་དག་བརྫུན་པ་ཙམ་དུ་ཡང་སྣང་བ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །༼ཇ༽གསུམ་པ་བག་ཆགས་དེ་སྤངས་དུས་སངས་རྒྱས་པ་ནི།༼ ༽ སྐབས་འདིའི་བྱང་སེམས་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མ་རིག་པ་སྤངས་པ་ནི། སྔར་གོང་དུ་བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ་དྲངས་པ་ལས། མི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ལ་བཟོད་པ་ཐོབ་པའི་བྱང་སེམས་ལ་གསུངས་པས།དེ་འདྲའི་བཟོད་པ་ཐོབ་པ་ནི་ས་བརྒྱད་པ་ཐོབ་པ་ནས་ཡིན་པས་ས་བརྒྱད་པ་ཐོབ་པ་ལ་བྱའོ། །རྒྱུ་མཚན་དེའི་ཕྱིར་ཐེག་དམན་གྱི་དགྲ་བཅོམ་གཉིས་དང་ས་བརྒྱད་པ་ཐོབ་པའི་བྱང་སེམས་རྣམས་ལ་གཉིས་སྣང་གི་འཁྲུལ་པ་བསྐྱེད་པའི་བག་ཆགས་གསར་དུ་འཇོག་བྱེད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མ་རིག་པ་གཏན་ནས་ཟད་པ་ཡིན་ཡང་། སྔོན་འཁོར་བ་ཐོག་མ་མེད་པའི་དུས་རིང་མོ་ཞིག་ནས་ཉོན་མོངས་ཅན་ལ་ཤིན་ཏུ་གོམས་པར་བྱས་པ་དེས་བཞག་པའི་དེ་འདྲའི་གཉིས་སྣང་གི་བག་ཆགས་སྦྱང་རྒྱུ་ནི་དུ་མ་ཞིག་གང་ཟག་གསུམ་པོ་དེ་དག་ལ་ད་དུང་ཡོད་པས་ན་དགྲ་བཅོམ་པ་དང་ས་བརྒྱད་པ་ཐོབ་པ་དེ་ནས་ཀྱང་དུས་ཡུན་རིང་པོ་བསྐལ་ཆེན་གྲངས་མེད་ཀྱི་བར་དུ་བག་ཆགས་དེ་སྦྱང་དགོས་པས། གཉིས་སྣང་འཁྲུལ་པའི་བག་ཆགས་དེ་དག་སྦྱངས་ཏེ་འཁྲུལ་པའི་བག་ཆགས་དེ་དག་རྩ་བ་ནས་མ་ལུས་པར་སྤངས་བའི་སྒོ་ནས་ལོག་པའི་ཚེ་ན་སངས་རྒྱས་པ་ཡིན་ནོ། །༼ཇ༽ལྔ་པ་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་སྲོག་ཡིན་པས་གཅེས་པར་གདམས་པ་ནི། འཕགས་པ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་བཞེད་པའི་དབང་གིས་ཐེག་དམན་དང་ཐེག་ཆེན་གཉིས་ཀའི་ངེས་དོན་གྱི་ལྟ་བ་འདྲ་བར་བསྟན་པའི་ཚུལ་འདི་ལ་ནི། རྨད་དུ་བྱུང་བའི་ངེས་པ་ཆེན་པོ་གཉིས་དྲང་རྒྱུ་ཡོད་དེ།དེ་གང་ཞེ་ན་འདི་ལྟར་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པ་ལྟ་“ཞིག1 །འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་བ་
1 ལམ་རིམ་དང་མཆན་བཞི་དེབ་ཏུ། ཞོག

627

ལྷག་མཐོང་ལ་བསླབ་ཚཙམ་ཞིག་བྱེད་པ་ལ་ཡང་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་རྟོགས་པའི་ལྟ་བ་དེ་ཉིད་མེད་པའི་ཐབས་མེད་པར་ངེས་པ་བརྟན་པོ་དྲངས་པའི་སྒོ་ནས། ཐབས་དུ་མའི་སྒོ་ནས་འབད་པ་ཆེན་པོས་ལྟ་བ་དྲི་མ་མེད་པ་དེ་འདྲ་བ་དེ་ཅི་རྙེད་བྱེད་པ་དེ་དང་།ཡང་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཁྱད་པར་འབྱེད་བྱེད་ཀྱི་ཁྱད་ཆོས་ནི། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་རིན་པོ་ཆེ་དང་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་རླབས་ཆེ་བ་རྣམས་ཡིན་པ་ལ་ངེས་པ་གཏིང་ཐག་པ་ནས་འདྲོངས་ནས་སེམས་བསྐྱེད་གཞིར་བྱས་པའི་སྤྱོད་ཕྱོགས་རྣམས་ལ་ལྷག་པར་ཡང་ཉམས་སུ་ལེན་རྒྱུའི་གདམས་པའི་མཐིལ་དུ་བཟུང་སྟེ། སྨོན་སེམས་ཙམ་དུ་མ་བཞག་པར་རྒྱལ་སྲས་ཀྱི་སྡོམ་པ་ཆོ་གས་བཟུང་ནས་འཇུག་པའི་སེམས་བསྐྱེད་དོ་སྤྱོད་པ་རྣམས་ལ་སློབ་པ་གཉིས་ལ་བྱའོ། །
དེ་ནས་བར་སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའི་སྒོ་ནས་དོན་བསྡུ་བ་སྐབས་འདིར་སྨྲས་པ།༼ཇ༽ཤེར་ཕྱིན་གསུངས་པའི་གནས་དང་ཆོ་འཕྲུལ་ནི། ༼ ༽རི་ཐམས་ཅད་ལས་ཁྱད་པར་འཕགས་ཤིང་གཙོ་བོ་ཡིན་པས་

ན། རི་དབང་སྟེ་དེ་ཡང་བྱ་རྒོད་ཕུང་པོ་ཞེས་མིང་དུ་གྲགས་པ་དེ་ཡིན་ཞིང་དེ་ལ་བྱ་རྒོད་ཕུང་པོ་ཞེས་འདོགས་པ་ཡང་རི་དེ་ཉིད་བྱ་རྒོད་ཀྱི་དབྱིབས་སུ་ཡོད་པའམ་ཡང་ན་བྱ་རྒོད་དུ་མ་སྤུངས་པའི་དབྱིབས་ཅན་དུ་ཡོད་པ་དང་བྱ་རྒོད་དུ་མ་འདུ་ཞིང་ཕུང་བ་ལས་བཏགས་པ་སོགས་བཤད་པའི་ཚུལ་ཤེས་རབ་སྙིང་པོའི་འགྲེལ་པ་འགའ་རེ་དང་གཞན་ཡང་འགྲེལ་པ་དུ་མ་ལས་མི་འདྲ་བ་འབྱུང་ལ། ཡུམ་གྱི་མདོའི་འགྱུར་འགའ་ཞིག་ལས་བྱ་རྒོད་སྤུངས་པའི་རི་ཞེས་ཀྱང་འབྱུང་ངོ་། །མིང་དེ་ལྟར་གྲགས་པའི། །༼ཇ༽རི་འདིའི་མགོར་བྲག་བྱ་རྒོད་ཀྱི་གཟུགས་ལྟ་བུ་ཡོད་པས་སམ་དུས་བཟང་ལ་སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྤྲུལ་བའི་བྱ་རྒོད་མང་པོ་འདུ་བས་བྱ་རྒོད་ཕུང་པོར་བཤད་པ་རྡོ་རྗེ་གདན་ལྟར་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཆོས་གསུངས་པའི་གནས་ཡིན། ༼ ༽དུས་གསུམ་གྱི་རྒྱལ་བས་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐོར་བ་སོགས་ཡོན་ཏན་རྨད་དུ་བྱུང་

628

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

བ་དུ་མས་བརྒྱན་པའི་ས་འཛིན་སྟེ་རི་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་དེར་མངོན་པར་གཤེགས་ཤིང་བྱོན་ནས། །ཤིན་ཏུ་ཟབ་པའི་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐོར་བར་བཞེད་པ་ནས་ས་ཆེན་པོ་འདི་གཡོ་ལུགས་རྣམ་པ་དྲུག་ཏུ་གཡོ་བར་མཛད་ཅིང་། །དེའི་ཚེ་ཞིང་བརྒྱ་སྟེ་ཞིང་གྲངས་མེད་པ་ཐམས་ཅད་སྐུའི་ཆ་ལས་བྱུང་བའི་འོད་ཟེར་གྱིས་ཁྱབ་པར་འགེངས་པའི་ཆོ་འཕྲུལ་གྱིས། ཏེ་རྣམ་འཕྲུལ་བསྟན་པའི་སྒོ་ནས། །སྐུ་གསུང་ཐུགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་མཐའ་དག་ལས་རྒྱལ་པའམ་བསྡམས་པའི་ཐུབ་པ་མཉམ་པ་མེད་པ་དེས་ཚོགས་གཉིས་ཀྱི་དཔལ་གྱིས་མཛེས་པའི་མགུར་ནས་བཀའ་སྩལ་པ་དེ་གང་ཞེ་ན། །༼ཇ༽ཆོས་ཀྱི་ངོ་བོ་མདོ་དང་སྔགས་གཉིས་ཀའི་ལམ་མཐའ་དག་བསྟན་པའི་སྙིང་པོ་གཅེས་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་དོན་གྱི་དབང་གིས་ན་སྲོག་ལྟ་བུར་གྱུར་བ།འཕགས་པར་གྱུར་པའི་སྲས་ཕྱོགས་རེ་སྐྱེས་པ་ཙམ་མིན་པར་མ་ལུས་པ་ཀུན་བསྐྲུན་པ་སྟེ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ན་ཡུམ་ཆེན་མོར་

གྱུར་པ། །ལེགས་པར་བཤད་པའི་ཡོན་ཏན་མཐའ་རྫོགས་པས་ལེགས་བཤད་འགྲན་ཟླ་མེད་པ་དེ་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་མདོ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །༼ ༽ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོ་དེའི་དགོངས་པ་ན་རྒྱལ་བ་ཉིད་ཀྱིས་མདོ་རྒྱུད་དུ་མར་༼ཇ༽ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་གང་གཙོ་ལུང་དུ་བསྟན་པ་བརྙེས་ཤིང་ཐོབ་པའི་ནང་ནས་ཀྱང་ཡོན་ཏན་དང་མཛད་པའི་མཐུ་ཕུལ་དུ་བྱུང་བས་ན་དཔའ་བོར་གྱུར་པ་འཕགས་པ་ཀླུ་སྒྲུབ་དེ་
ཉིད་ཀྱིས། །ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་བཀྲལ་བ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་བཀྲལ་བའི་གཞུང་གི་ནང་ནས་ཀྱང་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ། །དེ་ནི་གང་ཡིན་ན་འགྲེལ་ཚུལ་གྱི་སྲོག་རྨད་དུ་བྱུང་བའི་དཔལ་དང་ལྡན་པ་རྩ་བའི་ཤེས་རབ་ཅེས། །རྗེས་འབྲང་གང་ཟག་ཉི་མ་ལྟར་འཇིག་རྟེན་ཀུན་ལ་གྲགས་པ་དེ་ཉིད་ཡིན་ཞིང་དེ་ལྟར་གྲགས་པའི་གཞུང་དེའི་རྣམ་པར་བཤད་པ་ཀུན་གྱི་ནང་ནས་ཟླ་མེད་པར་གྱུར་པ་ནི། །རྒྱལ་བའི་མྱུ་གུ་འདི་དང་རྒྱལ་སྲས་དང་རྒྱལ་བྱེད་སོགས་བྱང་སེམས་ཀྱི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་སུ་གསུངས་སོ། །སྟེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་སློབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་ཀྱི་གཞུང་། །འགྲེལ་པ་བུངྔྷྷ་པཱ་ལི་

629

ལྷག་མཐོང་ལ་བསླབ་ཚཏ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ཉིད་ཡིན་ལ་འགྲེལ་པ་འདི་ཡང་སློབ་དཔོན་རང་གི་མཚན་གྱི་སྒོ་ནས་བཏགས་པ་དེ་བུངྔྷྷ་པཱ་ལི་

ཏ་ནི་བོད་སྐད་དུ་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་ཟེར་བ་ཡིན་ནོ། །འགྲེལ་པ་དེ་ཡིས་འཕགས་པ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་དགོངས་པ་ཇི་ལྟ་བུ་བཞིན་ལེགས་པར་བཤད་པ་དེ་ལ་ལེགས་བཤད་ཉིད་དུ། །ལེགས་པར་རྟོགས་ནས་འགྲེལ་པ་དེ་གཞིར་བྱས་ཏེ་རྩ་ཤེའི་དགོངས་པ་རྒྱས་པར་བཀྲལ་བ་ནི། །དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པས་མཛད་པའི་གཞུང་བཟང་པོ་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་ཚིག་དོན་གཉིས་ཀའི་སྒོ་ནས་གསལ་བ་ནི་འགྲེལ་པ་ཚིག་གསལ་ཞེས་བྱ་བ་དེའོ། །༼ཇ༽རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་ནས་ཀྱང་དེ་དག་རྣམས་ཀྱི་དེའི་ལུགས་བཤད་པ།༼ ༽ རྩ་བ་དང་འགྲེལ་པ་དེ་ལྟར་བྱུང་བ་དེ་དག་རྣམས་ཀྱི་ནོར་བ་སོགས་ཀྱིས་དྲི་མ་གཏན་ནས་མེད་པའི་ལུགས། །ལས་བྱུང་བའི་དོན་མཆོག་ཏུ་ཟབ་པ་རྒྱལ་བའི་དགོངས་པ་ཇི་ལྟར་གནས་པ་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་སྒྱུ་མ་དང་འདྲའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་དངོས་པོ་ལ། །རང་བཞིན་གྱིས་མེད་ཀྱང་འཁོར་བ་དང་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་བྱ་བྱེད་སྐྱེ་འགག་བཅིངས་གྲོལ་སོགས་ཐམས་ཅད་འཐད་པའི་ཚུལ། །ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་མཐོང་ནས་རྒྱས་པ་མིན་པར་མདོར་བསྡུས་ཏེ་ཅུང་ཟད་ཙམ་ཞིག་ཤིན་ཏུ་གོ་བར་སླ་བའི་ངག་གིས་འདིར་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །༼ ༽དོན་དེ་གཞན་ལ་བསྟན་པའི་སྒོ་ནས་གདམས་པ་ནི། གཏིང་དཔག་པར་དཀའ་བའི་༼ཇ༽བོད་ཀྱི་དབུ་མ་པ་ཁས་ལེན་དང་དམ་བཅའ་མེད་པར་འདོད་པ་ལ་གདམས་པ་ཟབ་མོ་དབུ་མའི་དོན་སྟོན་པའི་གཞུང་རྩ་ཤེས་སོགས་ལ་འབད་པ་ཆེན་པོས་ཡུན་རིང་དུ་སྦྱངས་ནས་དབུ་མའི་དོན་སྨྲ་བར་འདོད་པའི་གྲོགས། །པོ་དག་ཅེས་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་ན་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་རྣམ་གཞག་ཀྱང་ཁེགས་པར་འདོད་པའི་བོད་ཕྱིས་བྱུང་བ་རྣམས་ལ་བོས་ནས་ཁྱེད་ཅག་རྣམས་ཀྱི་བློའི་ངོར་དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་སོང་པ་དེ་ལ། །རྒྱུ་དང་འབྲས་བུའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་བྱ་བྱེད་བཅིངས་གྲོལ་སོགས་འཇོག་པར་དཀའ་བ་ཡིན་མོད་འོན་ཀྱང་། །ཁྱེད་ཅག་གི་བློ་ངོར་མི་བདེ་བ་ཙམ་གྱིས་བྱ་བྱེད་དག་མེད་པར་མི་སྨྲ་བར་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་ཡང་བྱ་བྱེད་དེ་དག་འཐད་

630

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

པ་དེ་འདྲ་བ་དེ་དབུ་མའི་རང་ལུགས་སུ་འཇོག་པ་ནི་ཡིན་ནོ་ཞེས། །མཐའ་གཉིས་བྲལ་བའི་དབུ་མའི་དོན་ཁྱེད་ཅག་སྨྲ་རྒྱུ་ཡིན་ན་དེ་སྐད་སྨྲ་བའི་ཚུལ་ལུགས་འདི་ལ་བརྟེན་ན་མཛེས། །༼ ༽ཏེ་དབུ་མའི་དོན་སྨྲ་བར་ཁས་བླངས་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་ན་གཏན་མེད་དུ་འགྱུར་བའི་མཐར་ལྟ་སྨྲ་བ་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ལ་བྱ་བྱེད་འཐད་པའི་ཚུལ།༼ཇ༽དེ་དག་ལ་ད་དུང་ཐུགས་སྦྱོང་དགོས་པར་གདམས་པ་དེ་ལྟ་བུ་མིན་པར་ཁྱེད་རང་གི་ལུགས་སུ་གང་ཡང་འཇོག་མ་བདེ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་ཕ་རོལ་པོ་འགོག་པའི་ཚེ་རང་གིས་གཞན་གྱི་གྲུབ་མཐའ་ལ་བཀོད་པའི་སྐྱོན། །དེ་ཕ་རོལ་པོས་ཚུར་བཟློག་པ་ན་ཁྱེད་ཅག་རང་གིས་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་སྐྱོན་དེ་སྤོང་བར་མ་ནུས་པར་ཕ་རོལ་པོས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཁས་བླངས་པ་དང་རང་གིས་མ་ལོག་པར་ཁས་བླངས་པའི་ལུགས་སུ་བྱས་པ་གཉིས་ཀ་མགོ་སྙོམས་སུ་སོང་བའི་དབང་གིས་གང་ཡང་རང་ལུགས་སུ་འཇོག་མ་བདེ་བ་ལ་བརྟེན་ནས། །ངེད་ཅག་ལ་ལུགས་དང་དམ་བཅའ་བ་མེད་དོ་ཞེས་པའི་ཚིག་དེ་ཙམ་ཞིག་སྨྲ་དགོས་པ་ལ་ཁྱེད་ཅག་རེ་བར་བྱེད་ན་ནི་ད་དུང་དབུ་མའི་དོན་མ་གོ་བ་ཡིན་པས་སླར་ཡང་དབུ་མའི་གཞུང་ལ་མཁས་པ་དམ་པ་བསྟེན་ནས་ཚུལ་བཞིན་དུ་སློབས་ཤིག་ཅེས་འདོམས་པའོ། །༼ཇ༽བསྟན་པའི་སྙིང་པོ་ཡུན་རིང་གནས་ཆེད་དུ་སྨོན་པ་དེ་ལྟར་གོང་གི་སྟོང་པ་རྟེན་འབྱུང་གི་དོན་ཚུལ་བཞིན་གཏན་ལ་ཕབ་པ་དེ་ནི་དགོས་པ་ཅིའི་ཕྱིར་དུ་ཡིན་ན་དེ་ཡང་འཕགས་པ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཡབ་སྲས་ཀྱི། །གཞུང་རིགས་ཚོགས་དང་བཞི་བརྒྱ་པ་དང་དེ་དག་གི་འགྲེལ་པ་ལ་སོགས་པ་དག་གིས་ཇི་ལྟར་བསྟན་པའི་ལྟ་བ་འཚོལ་བའི་འཚོལ་ལུགས་ཀྱི་ཚུལ། །དེ་ཉིད་སྐབས་འདིར་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་ལེགས་པར་བཤད་པ་ཡིན་ལ་འདིའང་ནི་རྒྱལ་བ་ཡི། །བསྟན་པ་དྲི་མ་མེད་པའི་
སྲོལ་སྤྱི་དང་ཁྱད་པར་དུ་བསྟན་པའི་སྙིང་པོ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་བཤད་སྲོལ་སྔོན་མེད་པ་འདི་ལྟ་བུ་ཡུན་རིང་དུ་གནས་ན་ཅི་མ་རུང་སྙམ་པའི་སེམས་ཅན་ལ་ཕན་འདོགས་པའི་ལྷག་བསམ་གྱིས་དེ་འདྲའི་ཐབས་མཆོག་བསྟན་པ་དེ་ཡུན་དུ་གནས་པ་འབའ་ཞིག་གི་ཕྱིར་རོ། །

631

ལྷག་མཐོང་ལ་བསླབ་ཚལྷག་མཐོང་གི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ།

གོང་གི་ས་བཅད་གཉིས་པ་ལྷག་མཐོང་གི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་༼ཇ༽ལ་ལྷག་མཐོང་གི་ཚོགས་
དང་། ས་མཐོན་པོའི་ལྷག་མཐོང་ལ་སྙོམས་པར་ཞུགས་ལྡང་དང་ངོ་བོའི་ཁྱད་པར་དམིགས་རྣམ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པས་ཐོག་མར་མི་སྟོན་གྱི་སོ་སྐྱེའི་བསྒོམ་བྱའི་ལྷག་མཐོང་གཙོ་བོར་བཤད་ཚུལ་དང་། རབ་དབྱེ་དངོས་བཤད་པ་གསུམ། དང་པོ་ནི། ཚུལ་དེ་ལྟར་ན་ཕྱིའི་ཡོངས་འཛིན་སྐྱེས་བུ་དམ་པ་བསླབ་བྱའི་གནས་སྤྱི་དང་ཁྱད་པར་དུ་རྟེན་འབྱུང་གི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་མ་ནོར་བར་སྟོན་པ་ཞིག་ལ་བརྟེན་པ་དང་རང་གི་ནང་གི་རྐྱེན་གཞུང་ལུགས་སྤྱི་དང་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་སྟོན་པའི་བཀའ་དང་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་ཚིག་དོན་མང་དུ་ཐོས་པ་ཡོངས་སུ་བཙལ་བ་དང་ཐོས་པ་ཙམ་དུ་མ་བཞག་པར་ཇི་ལྟར་ཐོས་པའི་དོན་ལ་རིགས་པ་བཞི་ལ་སོགས་པའི་སྒོ་ནས་ཚུལ་བཞིན་དུ་སེམས་པ་སྟེ། ལྷག་མཐོང་གི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཚོགས་གསུམ་པོ་འདི་ཀཱ་མ་ལ་ཤི་ལའི་སྒོམ་རིམ་བར་བ་ལས་གསུངས་པ་ཡིན་པས་ཚོགས་དེ་རྣམས་བསྟེན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོག་མར་གང་ཟག་དང་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་པ་གཉིས་རྟོགས་པའི་ལྟ་བ་བཙལ་ཏེ་ལྟ་བ་དེ་རྙེད་པ་ན་ལྟ་བ་དེ་ཉིད་སྒོམས་པའི་ལྷག་མཐོང་བསྒོམ་པར་བྱའོ། །༼ཇ༽གཉིས་པ་ནི།༼ ༽དེ་ལྟར་བསྒོམ་དགོས་ན་འོ་ན་བསྒོམ་པར་བྱ་བའི་ལྷག་མཐོང་དེ་ལ་གྲངས་དུ་ཞིག་ཡོད་སྙམ་ན།དེ་ཡང་སྐབས། འདིར་ནི་ས་མཐོན་པོར་སླེབས་པའི་
སྐབས་ཀྱི་ལྷག་མཐོང་བསྒོམ་ཚུལ་རྣམས་ད་ལྟར་རེ་ཞིག་གཙོ་བོར་མི་སྟོན་གྱི།འོ་ན་གང་སྟོན་ན་སོ་སོ་སྐྱེ་བོའི་དུས་ཀྱི་བསྒོམ་པར་བྱ་བའི་ལྷག་མཐོང་དེ་ཉིད་གཙོ་ཆེ་བར་བྱས་ཏེ་སྟོན་པ་
ཡིན་ནོ། །༼ཇ༽གསུམ་པ་ལ་མདོར་བསྟན་པ། རྒྱས་པར་བཤད་པ། དབྱེ་བསྡུ་བཤད་པ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི།༼ ༽སོ་སྐྱེའི་སྐབས་དེ་ཡི་ལྷག་མཐོང་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་དཔྱོད་པ་རྣམ་པ་བཞི་དང་སྒོ་རྣམ་པ་གསུམ་དང་བཞི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་རྣམ་པ་དྲུག་གི་ལྷག་མཐོང་བསྒོམ་

632

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

ཚུལ་ཏེ་སྡེ་ཚན་གསུམ་གྱི་སྒོ་ནས་བཤད་པར་བྱའོ། །༼ཇ༽གཉིས་པ་རྒྱས་བཤད་ལ་བཞི་བཤད་པ། གསུམ་བཤད་པ། དྲུག་བཤད་པ་གསུམ། དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་བདེན་གཉིས་རེ་རེ་ལའང་བཞི་བཞི་ཡོད་

ཚུལ་ནི། ༼ ༽དང་པོ་ཤེས་རབ་ཀྱི་དཔྱད་པ་རྣམ་པ་བཞི་ནི། དགོངས་འགྲེལ་ལས་གསུངས་པའི་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་ལ་སོགས་པ་འོག་ནས་འབྱུང་བ་ལྟར་བཞིའོ། །བཞི་པོ་དེ་ལས་དང་པོ་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་ལྷག་མཐོང་ནི། ཇི་སྙེད་པ་ཀུན་རྫོབ་པའི་དོན་ལ་དམིགས་པའོ། །གཉིས་པ་རབ་ཏུ་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་ལྷག་མཐོང་ནི་ཇི་ལྟ་བ་དོན་དམ་ལ་དམིགས་པའོ། །དེ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་ཇི་སྙེད་པ་ལ་དམིགས་པའི་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་ལ་ཡོངས་སུ་རྟོག་པ་དང་ཡོངས་སུ་དཔྱོད་པ་གཉིས་ཡོད་ལ། གཉིས་པ་ཇི་ལྟ་བ་ལ་དམིགས་པའི་རབ་ཏུ་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་ལ་ཡང་ཡོངས་སུ་རྟོག་པ་དང་ཡོངས་སུ་དཔྱོད་པ་གཉིས་ཡོད་དེ། དེ་གཉིས་ཀྱི་དོན་ནི་ཡོངས་སུ་རྟོག་པ་ནི་རགས་པར་རྟོག་པ་དང་ཡོངས་སུ་དཔྱོད་པ་ནི་ཕྲ་བར་རྟོག་པའི་སྒོ་ནས་དོན་ཕྲ་རགས་རྣམས་འབྱེད་པའོ། །ཚུལ་དེ་ལྟར་ཡང་། ཉན་ས་ལས། དེ་ལ་ལྷག་མཐོང་རྣམ་པ་བཞི་གང་ཞེ་ན། ལྷག་མཐོང་བཞིའི་སྐབས་འདི་ལ་དགེ་སློང་། ཡིད་ལ་བྱེད་ཚུལ་འདི་ལྟ་བུ་ཡིན་སྟེ་ནང་གང་གི་ཡིད་ལ་བྱེད་ཚུལ་གྱི་དམིགས་པ་སེམས་ཀྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་གཟུགས་བརྙན་དེ་ཉིད་ལ་དམིགས་ནས་བསྒྲུབས་པའི་ཞི་གནས་ལ་བརྟེན་ཅིང་ཞི་གནས་ནས་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཆོས་རྣམས་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་དང་། རབ་ཏུ་རྣམ་པར་འབྱེད་པར་བྱེད་པ་དང་། ཡོངས་སུ་རྟོག་པར་བྱེད་པ་དང་། ཡོངས་སུ་དཔྱོད་པར་བྱེད་པའོ། །དེ་ལ་དང་པོ་ཚུལ་ཇི་ལྟར་རྣམ་པར་འབྱེད་པར་བྱེད་ཅེ་ན། འདི་ལྟར་འབྱེད་དེ་གང་འབྱེད་པའི་གཞིའི་དམིགས་པ་ནི། དཔྱད་པ་རྣམ་པར་སྦྱོང་བའི་དམིགས་པ་དང་མཁས་པའི་དམིགས་པ་དང་ཉོན་མོངས་པ་རྣམ་པར་སྦྱོང་བའི་དམིགས་པའོ། །ཚུལ་ཇི་ལྟར་འབྱེད་པ་ནི་དམིགས་པ་དེ་དག་ལ་སྣང་ཚུལ་གྱི་རྣམ་གྲངས་

633

ལྷག་མཐོང་ལ་བསླབ་ཚཇི་སྙེད་ཡོད་པ་ཉིད་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཀུན་རྫོབ་པའི་མཐའ་སོ་སོ་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་དམིགས་པར་བྱེད་དོ། །གཉིས་པ་རབ་ཏུ་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་ནི་དཔྱད་པ་རྣམ་སྦྱོང་སོགས་ཀྱི་དམིགས་པ་དེ་ཉིད་ལ་ཡིན་ལུགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཚུལ་གོང་ལྟར་གནས་པ་དེ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་ཡོད་པ་ཉིད་ཀྱི་སྒོ་ནས་ནི་དོན་དམ་པའི་མཐའ་སོ་སོར་རབ་ཏུ་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་དམིགས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་ཡོངས་སུ་རྟོག་པ་ནི་ཇི་ལྟ་བ་དང་ཇི་སྙེད་པ་དེ་གཉིས་ལ་དམིགས་པའི་ཤེས་རབ་དེ་གཉིས་དང་ལྡན་པ་དེའི་སྒོ་ནས་དམིགས་པ་དེ་གཉིས་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དེ་གཉིས་གཞིར་བཟུང་ནས་དམིགས་པ་ལ་སོ་སོར་རྟོག་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་བཅས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་དམིགས་པ་དེ་དག་རང་རང་སྣང་ཞིང་གསལ་བར་བྱེད་ནུས་པའི་རྫས་ལ་སོགས་པའི་རྟགས་བཞག་པ་ལྟ་བུའི་མཚན་མ་བཟུང་སྟེ་འདི་ནི་འདི་ལྟ་བུར་འདུག་གོ་སྙམ་དུ་འཛིན་པར་བྱེད་པ་དེའི་ཚེ་ན་ནི་ཡོངས་སུ་རྟོག་པར་བྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ཡིན་ནོ། །བཞི་པ་ཡོངས་སུ་དཔྱོད་པར་བྱེད་པ་ནི་གོང་གི་ཤེས་རབ་དེ་གཉིས་དང་ལྡན་པ་དེའི་སྒོ་ནས་དམིགས་པ་ཇི་ལྟ་བ་དང་ཇི་སྙེད་པ་གཉིས་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དེ་ཉིད་གཞིར་བཟུང་ནས་དམིགས་པ་དེ་ལ་སོ་སོར་རྟོག་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་བཅས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཡང་དག་པར་དམིགས་པའི་ཆ་ཀུན་ཏུ་ཚོལ་ཞིང་ཞིབ་མོར་རྟོག་པར་བྱེད་པ་དེའི་ཚེ་ན་ནི་ཡོངས་སུ་དཔྱོད་པར་བྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ཉིད་དོ། །ཞེས་སོ། །༼ཇ༽གཉིས་པ་ཀུན་བཏུས་ལས་ཀྱང་དེ་ལྟར་བཤད་པ་ནི། །༼ ༽མངོན་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་ལས་ཀྱང་། ལྷག་མཐོང་གི་ལམ་ལ་གོང་གི་རབ་ཏུ་འབྱེད་པ་སོགས་བཞི་པོ་དེར་གསུངས་ཤིང་། ཤེར་ཕྱིན་མན་ངག་ཏུའང་ལྷག་མཐོང་གི་ལམ་བཞི་པོ་དེ་དག་གི་ངོས་འཛིན་ཉན་ས་ལྟར་གསུངས་སོ། །
༼ཇ༽གཉིས་པ་ལྷག་མཐོང་གི་འཇུག་སྒོའི་དབང་གིས་གསུམ་བཤད་པ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལུང་གིས་གསུམ་བཤད་ཚུལ།༼ ༽སྡེ་ཚན་གཉིས་པ་ལྷག་མཐོང་གི་སྒོ་རྣམ་པ་གསུམ་ཡང་མདོ་སྡེ་

634

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

དགོངས་འགྲེལ་ལས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་བྱམས་པས་ཞུས་པ་ནི་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཞེས་བོས་ནས་ལྷག་མཐོང་གི་སྒོ་ལ་རྣམ་པའི་གྲངས་དུ་ཞིག་མཆིས། ཞེས་དྲི་བ་ཞུས་པའོ། །དྲི་བ་དེའི་ལན་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་གསུངས་པ་ནི་བྱམས་པ། ཞེས་བོས་ནས། ལྷག་མཐོང་གི་སྒོ་ལ་རྣམ་པ་གསུམ་ཡོད་སྟེ་གསུམ་པོ་དེ་གང་ཞེ་ན་འདི་ལྟར་མཚན་མ་ལས་བྱུང་བ་སྟེ་མཚན་མ་ཙམ་གྱིས་རྗེས་སུ་ཞུགས་པའི་སྒོ་དང་ཡོངས་སུ་འཚོལ་བ་ལས་བྱུང་བ་སྟེ་ཡོངས་སུ་བཙལ་བའི་རྗེས་སུ་ཞུགས་པའི་སྒོ་དང་། །སོ་སོར་རྟོག་པ་ལས་བྱུང་བ་སྟེ་ཡོངས་སུ་བཙལ་བ་ལ་སོ་སོར་རྟོག་པའི་རྗེས་སུ་ཞུགས་པའི་སྒོའོ། །དེ་ལ་དང་པོ་མཚན་མ་ལས་བྱུང་བ་སྟེ་མཚན་མ་ཙམ་གྱིས་རྗེས་སུ་ཞུགས་པ་དེ་གང་ཡིན་ཞེ་ན། འདི་ཡིན་ཏེ་ཐོས་པ་དང་བཟུང་བའི་ཆོས་སམ་གདམས་ངག་མཉན་པའི་ཐོས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་སྤྱོད་ཡུལ་ནི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་དམིགས་པའི་ཡུལ་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། ཤེས་བྱའི་དངོས་པོ་དང་མཐུན་པའི་གཟུགས་བརྙན་ནམ་སེམས་ཀྱི་གཟུགས་བརྙན་ཞེས་བྱའོ། །གཟུགས་བརྙན་དེ་ཉིད་ལ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་བཅས་པ་དང་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་པའི་གཟུགས་བརྙན་གཉིས་ཡོད་པ་ལས། དང་པོ་ནི་ལྷག་མཐོང་དང་། གཉིས་པ་ནི་ཞི་གནས་ཀྱི་དམིགས་པ་ཡིན་པས། འདིར་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་བཅས་པའི་གཟུགས་བརྙན་ཉིད་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་སྤྱོད་ཡུལ་དུ་བཟུང་བར་བྱ་སྟེ། དེའི་ཕྱིར་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་སྤྱོད་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་བཅས་པའི་གཟུགས་བརྙན་དེ་ཉིད་འབའ་ཞིག་ཁོ་ནའི་མཚན་མ་ཡིད་ལ་བྱེད་ཅིང་སོ་སོར་དཔྱོད་པར་མི་བྱེད་པའི་ལྷག་མཐོང་གི་སྒོ་གང་ཡིན་པའོ། །གཉིས་པ་ཡོངས་སུ་ཚོལ་བ་ས་བྱུང་བ་སྟེ་ཡོངས་སུ་བཙལ་བའི་རྗེས་སུ་ཞུགས་པའི་སྒོ་གང་ཡིན་ཞེ་ན།འདི་ཡིན་ཏེ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་བཅས་པའི་གཟུགས་བརྙན་གྱི་མཚན་མ་གང་དང་གང་ཡིད་ལ་བྱས་པའི་མཚན་མ་དེ་དང་དེའི་སྒོ་ནས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་དམིགས་པ་དེ་དང་དེར་སྔར་བསམ་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཁྱད་པར་ཤིན་ཏུ་ལེགས་པར་མ་རྟོགས་པའི་ཤིན་ཏུ་ཕྲ་བའི་ཁྱད་པར་གྱི་ཆོས་དེ་དག་

635

ལྷག་མཐོང་ལ་བསླབ་ཚཉིད་སྔར་ལས་ཁྱད་པར་གྱུར་པའི་ཤིན་ཏུ་ལེགས་པར་རྟོགས་ཤིང་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ། ཞིབ་མོར་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་དཔྱད་པའི་སྒོ་ནས་ཚུལ་བཞིན་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་ལྷག་མཐོང་གི་སྒོ་གང་ཡིན་པའོ། །གསུམ་པ་སོ་སོར་རྟོག་པ་ལས་བྱུང་བ་སྟེ་ཡོངས་སུ་བཙལ་བ་ལ་སོ་སོར་རྟོག་པའི་རྗེས་སུ་ཞུགས་པའི་སྒོ། གང་ཡིན་ཞེ་ན། གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་ཡིད་ལ་བྱས་པའི་མཚན་མ་དེ་དང་དེའི་སྒོ་ནས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་དམིགས་པ་དེ་དང་དེར་བསྒོམ་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཤིན་ཏུ་ཕྲ་བའི་ཁྱད་པར་ཤིན་ཏུ་ལེགས་པར་རྟོགས་པའི་ཁྱད་པར་གྱི་ཆོས་དེ་རྣམས་ལ་སྒོམ་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་རབ་དེ་ཉིད་དང་དེའི་དབང་གིས་སེམས་ཀྱང་སྒྲིབ་པ་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་སྒོ་ནས་ཤིན་ཏུ་ལེགས་པར་སྤངས་པ་དང་རྟོགས་པ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པའི་བདེ་བ་ལ་རེག་ཅིང་གནས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཏེ།འབྲས་བུ་དེའི་དོན་དུ་ཚུལ་བཞིན་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་ལྷག་མཐོང་གི་སྒོ་གང་ཡིན་པའོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །༼ཇ༽གཉིས་པ་དེ་གསུམ་སོ་སོའི་འཇུག་ཚུལ་གསུམ་བཤད་པ།༼ ༽ དགོངས་འགྲེལ་ལས་གསུངས་པའི་དོན་འདི་ལ་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སར། འདི་སྐད་གསུངས་ཏེ། དམ་པའི་ཆོས་མདོའི་སྡེ་ལ་སོགས་པ་རང་གིས་ཐོས་པ་དང་བློ་ལ་བཟུང་བའི་དམ་པའི་ཆོས་དེ་དག་གི་སྒོ་ནས་སམ་ཡང་ན་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱིས་གདམས་པ་དང་རྗེས་སུ་བསྟན་པའི་གདམས་ངག་གི་དོན་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་བཅས་པའི་གཟུགས་བརྙན་དེ་ཉིད་ཀྱི་མཚན་མ་ཙམ་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ས་བའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་སྟེ་ཁམས་གོང་གི་སས་བསྡུས་པའི་སེམས་རྩེ་གཅིག་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་ཚུལ་དེ་ཉིད་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་འབའ་ཞིག་ཏུ་བྱེད་ཅིང་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དེ་ལས་གཞན་དུ་སེམས་པར་མི་བྱེད་ལ། རྟོག་པ་དང་འཇལ་བ་དང་ཉེ་བར་རྟོག་པར་མི་བྱེད་པ་དེ་ནི་ལྷག་མཐོང་གི་སྒོ་དང་པོ་ཐོས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་སྒོ་ནས་མཚན་མ་ཙམ་གྱི་རྗེས་སུ་ཞུགས་པའི་སྒོ་དང་། གང་གི་ཚེ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་བཅས་པའི་གཟུགས་བརྙན་དེ་ཉིད་ལ་མཚན་མ་ཙམ་གྱི་རྗེས་སུ་

636

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

ཞུགས་པ་མ་ཡིན་པར་སེམས་པར་བྱེད་ཅིང་རྟོག་པར་བྱེད་པ་ནས་ཉེ་བར་རྟོག་པའི་བར་དུ་བྱེད་པ་དེའི་ཚེ་ནི་ལྷག་མཐོང་གི་སྒོ་གཉིས་པ་བསམ་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཡོངས་སུ་བཙལ་བའི་རྗེས་སུ་ཞུགས་པའི་སྒོ་དང་། དེ་ལྟར་སྔར་ཐོས་པའི་སྒོ་ནས་མཚན་མ་ཙམ་བཟུང་བའི་སྒོ་ནས་དམིགས་ཅིང་བསམ་པའི་སྒོ་ནས་སོ་སོར་དཔྱད་དེ་གཏན་ལ་ཕབ་པ་ནས་ངེས་པར་བྱས་པ་དེ་ཉིད་ལ་བསྒོམ་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་གང་གཏན་ལ་ཕབ་པ་དེ་བཞིན་དུ་སོ་སོར་རྟོག་པར་བྱེད་པ་དེ་ནི་ལྷག་མཐོང་གི་སྒོ་གསུམ་པ་སྔར་བསམ་པས་ཡོངས་སུ་བཙལ་བ་དེ་ཉིད་ལ་སོ་སོར་རྟོག་པའི་རྗེས་སུ་ཞུགས་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ།དེ་ལྟར་གོང་དུ་བཤད་པ་དེ་གསུམ་ནི་ལྷག་མཐོང་གི་སྒོ་གསུམ་དུ་གསུངས་སོ། །
༼ཇ༽གསུམ་པ་དེ་དག་གིས་ངོས་འཛིན་གསལ་བ་ནི།༼ ༽ཉན་ས་ལས་བཤད་པའི་དོན་དེ་དག་མདོར་བསྡུས་ན། སྒོ་དང་པོ་ནི། དེ་ལ་དམིགས་པ་དུ་མ་ཡོད་པའི་ནང་ནས་བདག་མེད་པའི་དོན་ལྟ་བུ་ལ་དམིགས་པའི་ཚེ་དེ་ལ་དམིགས་ནས་བདག་མེད་པ་དེའི་མཚན་མ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཡིན་གྱི། སེམས་པ་དང་རྟོག་པ་སོགས་ཀྱི་སྒོ་ནས། གཏན་ལ་འབེབས་པ་མང་དུ་མི་བྱེད་པའོ། །སྒོ་གཉིས་པ་ནི། སྔར་སྒོ་དང་པོའི་སྐབས་སུ་བདག་མེད་པའི་དོན་མ་ངེས་པ་དེ་ཉིད་སྐབས་འདིར་ངེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་སེམས་པ་དང་རྟོག་པ་སོགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་གཏན་ལ་འབེབས་པར་བྱེད་པའོ། །སྒོ་གསུམ་པ་ནི། སྒོ་གཉིས་པའི་སྐབས་སུ་ངེས་ཟིན་པའི་དོན་དེ་ཉིད་ལ་སྔར་བཞིན་དུ་སེམས་པ་སོགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་དཔྱོད་པར་བྱེད་པའོ། །༼ཇ༽གསུམ་པ་ལ་མདོར་བསྟན་དང་། སོ་སོར་བཤད་པ་དང་། དྲུག་པོ་དམིགས་པའི་སྒོ་ནས་གསུམ་དུ་བཤད་པ་གསུམ། དང་པོ་དྲུག་ཏུ་བཤད་པ་ཡོད་ཚུལ་ལྷག་མཐོང་དམིགས་པས་དྲུག་བཤད་པ་ནི། ༼ ༽གོང་གི་སྡེ་ཚན་གསུམ་པ་ལྷག་མཐོང་གི་གཞི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་དྲུག་ལ་དམིགས་པའི་ལྷག་མཐོང་གི་འཚོལ་བ་རྣམ་པ་དྲུག་ནི། དམིགས་པའི་གཞི་དྲུག་ལ་

637

ལྷག་མཐོང་ལ་བསླབ་ཚདམིགས་པ་སྟེ། དམིགས་ཚུལ་དེ་ཡང་ཡོངས་སུ་“འཚོལ་1བ་དང་ལྡན་པའི་ལྷག་མཐོང་གི་འཚོལ་ལུགས་དྲུག་ཏུ་བྱས་སོ། །འཚོལ་ལུགས་འདི་ཡང་དོན་འཚོལ་བ་དང་། དངོས་པོ་འཚོལ་བ་དང་། མཚན་ཉིད་འཚོལ་བ་དང་། ཕྱོགས་འཚོལ་བ་དང་། དུས་འཚོལ་བ་དང་། རིགས་པ་ཡོངས་སུ་འཚོལ་བར་བྱེད་ཅིང་བཙལ་ནས་ཀྱང་གང་བཙལ་བ་དེ་དག་ལ་སོ་སོར་རྟོག་པར་བྱེད་པའོ། །
༼ཇ༽གཉིས་པ་སོ་སོར་བཤད་པ་ནི། ༼ ༽དྲུག་པོ་དེ་ལ་དང་པོ་དོན་འཚོལ་བ་ནི། འདིར་དོན་ནི་ཚིག་གི་དོན་ཏེ་སྤྱད་པ་རྣམ་པར་སྦྱོང་བའི་དམིགས་པ་དང་། མཁས་པའི་དམིགས་པ་དང་། ཉོན་མོངས་རྣམ་པར་སྦྱོང་བའི་དམིགས་པ་དེ་དག་ཚིག་གི་བརྗོད་བྱར་བྱས་པ་དེ་ཉིད་འཚོལ་བའོ། །དེའི་འཚོལ་ལུགས་ནི་དམིགས་པ་དེ་དག་གི་ངོ་བོ་དང་ཁྱད་པར་གང་བརྗོད་བྱར་བྱས་པའི་ཚིག་འདིས་བསྟན་པའི་དམིགས་པ་
དེའི་ངོ་བོ་དང་ཁྱད་པར་གྱི་དོན་ནི་འདི་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཚིག་ལས་དོན་འཚོལ་བའོ། །གཉིས་པ་དངོས་པོ་འཚོལ་བ་འདི་ནས་བཟུང་སྟེ་ཕྱི་མ་ལྔ་ནི་བརྗོད་བྱའི་དོན་ལས་དོན་གྱི་ཁྱད་པར་འཚོལ་བའོ་ནི།སྤྱད་པ་རྣམ་སྦྱོང་སོགས་ཀྱི་དམིགས་པའི་དོན་དེ་དག་ལ་དམིགས་པ་འདི་ནི་ནང་གི་དངོས་པོའོ། །དམིགས་
པ་འདི་ནི་ཕྱིའི་དངོས་པོ་འོ་ཞེས་འཚོལ་བའོ། །གསུམ་པ་མཚན་ཉིད་འཚོལ་བ་ནི་འདིར་མཚན་ཉིད་ནི་རང་གི་མཚན་ཉིད་དང་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་གཉིས་ཏེ། དེའི་འཚོལ་ལུགས་ཀྱང་དམིགས་པ་དེ་དག་ལ་དམིགས་པ་འདི་ནི་རང་གི་མཚན་ཉིད་དོ་དམིགས་པ་འདི་ནི་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་དོ།།ཞེས་པའམ་ཡང་ན་དམིགས་པ་དེ་དག་གི་ཐུན་མོང་བ་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མཚན་ཉིད་དམ་ངོ་བོ་འཚོལ་བའོ། །བཞི་པ་ཕྱོགས་འཚོལ་བ་ནི།འདིར་ཕྱོགས་ནི་དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བའི་ཕྱོགས་ཡིན་ཏེ་དམིགས་པ་དེ་དག་ལ་དགེ་བའི་ཕྱོགས་དང་མི་དགེ་བའི་ཕྱོགས་གཉིས་སུ་འཚོལ་བའོ། །དེའི་འཚོལ་ལུགས་ནི་ནག་པོ་མི་དགེ་བའི་ཕྱོགས་སུ་གྱུར་པའི་དམིགས་པ་དེ་དག་ནི་རང་རང་གི་ངོ་བོའི་བྱེད་ལས་
1 ལམ་རིམ་དུ། ཚོལ

638

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

ཀྱི་འབྲས་བུ་ངན་པ་འདྲེན་པར་བྱེད་པའི་སྐྱོན་བསམ་པ་དང་བྱེད་ལས་དེས་དྲངས་ཟིན་པའི་འབྲས་བུའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་མྱོང་ཚུལ་ཡིད་དུ་མི་འོང་བའི་ཉེས་དམིགས་བསམ་པ་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཚོལ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། དཀར་པོ་དགེ་བའི་ཕྱོགས་སུ་གྱུར་པའི་དམིགས་པ་དེ་དག་ནི་རང་རང་གི་ངོ་བོའི་བྱེད་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་བཟང་པོ་འདྲེན་པར་བྱེད་པའི་ཡོན་ཏན་བསམ་པ་དང་བྱེད་ལས་དེས་དྲངས་ཟིན་པའི་འབྲས་བུའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་མྱོང་ཚུལ་ཡིད་དུ་འོང་བའི་ཕན་ཡོན་བསམ་པ་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་ནས་འཚོལ་བའོ། །ལྔ་པ་དུས་འཚོལ་བ་ནི། དམིགས་པ་དེ་དག་ལ་དུས་གསུམ་གྱི་སྒོ་ནས་འཚོལ་བ་ཡིན་ཏེ་དེའི་འཚོལ་ལུགས་དམིགས་པ་དེ་དག་ཉིད་ལ་འདས་པའི་དུས་ན་ཚུལ་འདི་ལྟར་བྱུང་ངོ་། །མ་འོངས་པའི་དུས་ན་ཚུལ་འདི་ལྟར་འབྱུང་ངོ་། །ད་ལྟར་བའི་དུས་ན་ཚུལ་འདི་ལྟ་བུར་ཡོད་དོ་ཞེས་འཚོལ་བའོ། །དྲུག་པ་རིགས་པ་འཚོལ་བ་ནི། འདིར་དམིགས་པ་དེ་དག་ལ་རིགས་པ་བཞིའི་སྒོ་ནས་འཚོལ་བ་ཡིན་པ་ལས་རིགས་པ་དང་པོ་བལྟོས་པའི་རིགས་པ་ནི་འབྲས་བུའི་སྒོ་ནས་གཞན་ལ་བལྟོས་དགོས་པའི་ཚུལ་བརྟག་པ་སྟེ་དེ་ཡང་འབྲས་བུ་རྣམས་གང་དང་གང་འབྱུང་བ་ནི་རྒྱུ་དང་རྐྱེན་དེའི་བྱེད་ལས་སམ་ནུས་པ་ལ་རག་ལས་པའི་སྒོ་ནས་བལྟོས་པ་སྟེ་དེ་ལྟར་འཚོལ་བའོ། །འཚོལ་ལུགས་འདི་ཡང་། ཀུན་རྫོབ་ཀྱང་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་སྒོ་ནས་བལྟོས་པའི་ཚུལ་འཚོལ་བ་དང་དོན་དམ་ཡང་དོན་དམ་གྱི་སྒོ་ནས་ལྟོས་པའི་ཚུལ་འཚོལ་བ་དང་ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་དེ་དག་གི་གཞི་རྣམས་ཀྱང་གཞིའི་སྒོ་ནས་འཚོལ་བ་སྟེ་དེ་གསུམ་པོ་སོ་སོའི་སྒོ་ནས་འཚོལ་བའོ། །གཉིས་པ་བྱ་བ་བྱེད་པའི་རིགས་པ་ནི་དམིགས་པ་རྣམས་རང་རང་རྒྱུར་བཞག་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་བྱེད་ལས་ཀྱི་ནུས་པ་བརྟག་པ་སྟེ་དེ་ཡང་དཔེར་ན་མེ་ལྟ་བུ་ལ་མེས་སྲེག་པའི་བྱ་བ་བྱེད་པའི་ཚེ་མེ་ནི་ཆོས་ཀྱི་ངོ་བོ་དང་། སྲེག་པར་བྱེད་པ་ནི་དེའི་བྱེད་པ་དང་། བསྲེག་པ་ནི་དེའི་བྱ་བ་དང་། ཚིག་པ་ནི་དེའི་བྱེད་པའམ་བྱེད་ལས་ཡིན་པ་སོགས་དམིགས་པའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱིས་རང་རང་གི་བྱ་བ་བྱེད་པའི་ཚུལ་འཚོལ་བའོ། །འཚོལ་ལུགས་

639

ལྷག་མཐོང་ལ་བསླབ་ཚའདི་ཡང་། དམིགས་པ་སོ་སོའི་ངོ་བོ་ལ་དམིགས་ནས་འདི་ནི་ཆོས་སོ་བྱེད་ལས་ལ་དམིགས་ནས་འདི་ནི་ཆོས་དེའི་བྱེད་པའོ་བྱེད་པ་པོའི་ཆོས་དང་དེའི་བྱེད་པ་སྦྱར་བ་ལ་དམིགས་ནས་བྱེད་པ་པོ་ཆོས་འདིས་ནི་བྱ་བ་འདི་ལྟ་བུ་བྱེད་དོ་ཞེས་སོ་སོར་འཚོལ་བའོ། །གསུམ་པ་འཐད་པས་བསྒྲུབ་པའི་རིགས་པ་ནི་འཐད་པ་ནི་འདིར་གཏན་ཚིགས་སམ་རྟགས་ཡིན་ལ་རྟགས་སམ་གཏན་ཚིགས་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཚད་མ་གསུམ་པོ་ལུང་དང་མངོན་སུམ་དང་རྗེས་སུ་དཔག་པ་རྣམས་དང་མི་འགལ་བར་དམིགས་པ་དེ་དག་གི་དོན་འཐད་པས་སྒྲུབ་པའི་སྒོ་ནས་འཚོལ་བའོ། །འཚོལ་ལུགས་འདི་ཡང་། དམིགས་པའི་ཆོས་འདི་དག་གི་ངོ་བོ་དང་ཁྱད་པར་འདི་ལྟ་བུར་སྣང་བ་འདི་འཐད་དམ་འོན་ཏེ་མི་འཐད་པ་ཅི་འདྲ་ཞིག ། ཡིན་ཚུལ་འདི་ལ་མངོན་སུམ་གྱི་ཚད་མས་འཇོག་ནུས་སམ་འོན་ཏེ་མི་ནུས་ཞེས་པ་དང་རྗེས་སུ་དཔག་པའི་ཚད་མས་གྲུབ་བམ་འོན་ཏེ་མ་གྲུབ་ཅེས་པ་དང་དཔྱད་པ་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ཡིད་ཆེས་པའི་ལུང་གི་ཚད་མས་གྲུབ་བམ་མ་གྲུབ་ཅེས་འཚོལ་བ་སྟེ་དེ་ལྟར་ཚད་མ་གསུམ་པོ་དེས་དེ་དག་འཇོག་ནུས་པ་ཡོད་དམ་མེད་སྙམ་དུ་འཚོལ་བའོ། །
བཞི་པ་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རིགས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་འདིར་ཆོས་ཉིད་ནི།ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རང་གི་ངོ་བོ་དང་བྱ་བྱེད་དང་གནས་པའི་ཚུལ་འདི་ལྟར་འབྱུང་བ་ནི་དེ་དང་དེའི་སྲོལ་ལམ་སྡོད་ལུགས་སམ་རང་བཞིན་ཉིད་ཡིན་པས་དཔེར་ན་མེ་ཚ་བ་དང་ཆུ་རླན་པ་ལ་སོགས་པ་ལས་དེ་ལྟར་འོང་བ་ནི་མེ་དང་ཆུ་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་གི་སྲོལ་ལམ་རང་བཞིན་ནམ་ཆོས་ཉིད་དུ་འཇིག་རྟེན་ན་གྲགས་པས་ན་གྲགས་པའི་ཆོས་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་དང་། རྩྭའི་ཐོག་ཤིན་ཏུ་འཐུག་པོའི་སྟེང་ན་གནས་པའི་ཕུག་རོན་སྐྱ་བོའི་རྐང་རྗེས་རྩྭ་ཐོག་དེའི་ཞོའི་སྟེང་དུ་བརྫིས་པ་ལྟར་འབྱུང་བ་ལ་སོགས་པ་དང་སངས་རྒྱས་ལ་སོགས་པའི་རྫུ་འཕྲུལ་གྱི་དབང་གིས་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཐམས་ཅད་སྐྲའི་ཉག་མའི་སྦུབས་སུ་ཆུད་ནུས་པ་ལ་སོགས་པ་དེ་ལྟར་འོང་བ་ནི་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པའི་ཆོས་ཉིད་དང་། ཆོས་རྣམས་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་

640

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

སྟོང་པ་ལྟ་བུ་ནི་གནས་པའི་ཆོས་ཉིད་དེ་ཆོས་ཉིད་དེ་དག་དེ་ལྟར་འོང་བ་ནི་རང་རང་གི་ཆོས་ཉིད་དམ་རང་བཞིན་ནོ་སྙམ་དུ་དེ་ལ་མོས་པར་བྱེད་ཅིང་།དེ་ཕན་ཆད་དུ་དེ་དག་ལ་དེ་ལྟར་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་གཞན་འཚོལ་བའི་སྒོ་ནས་སེམས་པར་མི་བྱེད་དེ། དཔེར་ན་ལྟོ་བ་ལྡིར་བ་ལ་སོགས་པ་འདི་ནི་བུམ་པའོ་ཞེས་བརྗོད་པའི་ཚེ། ལྟོ་བ་ལྡིར་བ་སོགས་དེ་ཉིད་རྒྱུ་མཚན་དུ་བྱས་ནས་བུམ་པར་འདོགས་པ་ནི་རྒྱུ་མཚན་དེ་ཉིད་ཀྱིས་བུམ་པའི་དོན་རྫོགས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པས། ལྟོ་བ་ལྡིར་བར་སོགས་ལ་བུམ་པར་འདོགས་པའི་རྒྱུ་མཚན་དེ་ལས་གཞན་བཙལ་ཡང་དོན་མེད་པ་དང་འདྲའོ། །དེས་ན་འདིར་དེ་ལྟར་འཚོལ་བའོ། །༼ཇ༽གསུམ་པ་དྲུག་པོ་དམིགས་པའི་སྒོ་ནས་གསུམ་དུ་བཤད་པ་༼ ༽གོང་དུ་འཚོལ་བའི་ཚུལ་དེ་ལྟར་དྲུག་ཏུ་བཞག་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི་རྣལ་འབྱོར་པས་ལྷག་མཐོང་བསྒོམ་པའི་དུས་སུ་ཤེས་པར་བྱ་བའི་འཚོལ་བའི་གཞི་ནི་མདོར་བསྡུ་ན་གསུམ་དུ་ངེས་ཏེ། གསུམ་པོ་གང་ཞེ་ན་སྨྲས་པའི་ཚིག་གི་དོན་དང་དོན་དེ་ལ་མཐའ་འཚོལ་བ་ཤེས་བྱ་ཇི་སྙེད་པ་རྣམ་གྲངས་ཀྱི་མཐའ་དང་ཇི་ལྟ་བ་མཚན་ཉིད་ཀྱི་མཐའོ། །གསུམ་ཡོད་པ་དེ་ལ་དང་པོ་སྨྲས་པོ འི་ཚིག་གི་དོན་དེའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་འཚོལ་
བ་དང་པོ་དོན་འཚོལ་བ་དེ་བཞག་པའོ། །གཉིས་པ་ཇི་སྙེད་པའི་རྣམ་གྲངས་སམ་ཚད་ཇི་ཙམ་དུ་ཡོད་པའི་མཐའ་འཚོལ་བའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་དངོས་པོ་འཚོལ་བ་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རང་གི་མཚན་ཉིད་འཚོལ་བ་གཉིས་སུ་བྱས་སོ། །གསུམ་པ་ཇི་ལྟ་བའམ་མཚན་ཉིད་དམ་ཡིན་ཚུལ་ཇི་ལྟར་ཡིན་པའི་མཐའ་འཚོལ་བའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ལྷག་མ་གསུམ་སྟེ་ཕྱོགས་འཚོལ་བ་དང་དུས་འཚོལ་བ་དང་“རིས་ས་1པ་འཚོལ་བ་གསུམ་དང་མཚན་ཉིད་གཉིས་ལས་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་འཚོལ་བ་རྣམས་བཞག་གོ། དེ་ལྟར་ཡང་ཉན་ས་ལས། གོང་དུ་བཤད་པ་དེ་ནི་ལྷག་མཐོང་ངོ་བོ་དེ་དག་གི་དབང་དུ་བྱས་པའི་གང་ལས་འཚོལ་བའི་སྒོ་གསུམ་དང་སྒོ་དེ་དག་ནས་འཚོལ་ལུགས་ཀྱི་གཞིའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་རྣམ་པ་དྲུག་ལ་དམིགས་ནས་འཚོལ་བ་རྣམས་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། བཤད་པ་དེ་
1 མཆན་བཞི་དེབ་ཏུ། རིགས

641

ལྷག་མཐོང་ལ་བསླབ་ཚདག་གི་དོན་མདོར་བསྡུ་ན། ལྷག་མཐོང་གི་སྤྱོད་པ་“གཞིའི་1དབང་དུ་བྱས་པའི་སྒོ་གསུམ་དང་འཚོལ་ལུགས་དྲུག་པོ་དེས་ནི་ལྷག་མཐོང་ཐམས་ཅད་ཡང་དག་པར་བསྡུས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཉན་ས་དེར་བཤད་པ་ལྷག་མཐོང་གི་སྤྱོད་པ་བཞིའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་སྒོ་གསུམ་དང་འཚོལ་ལུགས་དྲུག་པོ་དེ་དག་གིས་ལྷག་མཐོང་ཐམས་ཅད་བསྡུས་པར་གསུངས་སོ། །༼ཇ༽གསུམ་པ་ལྷག་མཐོང་གི་དབྱེ་བསྡུ་བཤད་པ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་འཚོལ་བ་བཞི་ལ་སྒོ་གསུམ་དང་དྲུག་ཏུ་འདུ་ཚུལ་ནི།༼ ༽དེ་ལྟར་བསྡུས་པར་གསུངས་པ་དེ་ཡང་། གནས་དང་པོར་བཤད་པའི་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་སོགས་ལྷག་མཐོང་བཞི་པོ་དེའི་འཚོལ་བའི་སྒོ་ནི་མཚན་མ་ཙམ་གྱི་རྗེས་སུ་ཞུགས་པ་སོགས་གསུམ་ཡིན་ལ།སྒོ་དེ་གསུམ་གྱི་སྒོ་ནས་ཡོངས་སུ་བཙལ་བའི་རྗེས་སུ་ཞུགས་པ་སྟེ་བཙལ་བ་དེ་ཉིད་ལས་མི་འདའ་བའི་འཚོལ་ལུགས་ལ་གཞི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་དྲུག་ཏུ་བྱས་པ་དེ་ཉིད་གསུངས་པ་ཡིན་པས་ན་སྒོ་གསུམ་དང་འཚོལ་བ་དྲུག་པོ་དེ་ནི་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་སོགས་སྔ་མ་བཞིར་འདུ་བར་སྣང་ངོ་། །
༼ཇ༽གཉིས་པ་དེ་ལྟ་ཡིད་བྱེད་བཞི་ཡོད་ཚུལ་ནི། སྔར་ཞི་གནས་ཀྱི་སྐབས་སུ་བཤད་པའི་བསྒྲིམས་ཏེ་འཇུག་པའི་ཡིད་བྱེད་ལ་སོགས་པ་བཞི་པོ་དེ་ཡང་ཞི་ལྷག་གཉིས་ཀ་ལ་དགོས་པའི་ཐུན་མོང་བ་ཡིན་པར་ཉན་སར་གསུངས་པས་ན་ལྷག་མཐོང་ལ་ཡང་བསྒྲིམས་ཏེ་འཇུག་པ་སོགས་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་བཞི་པོ་དེ་ཡོད་དོ། །༼ཇ༽གསུམ་པ་དེ་དག་གི་གྲུབ་དོན་ཞི་ལྷག་གི་དགོས་པ་དང་དམིགས་པ་རྣམས་སོ་སོར་བཤད་ཚུལ་ནི།༼ ༽རྒྱུ་མཚན་དེས་ན་སློབ་དཔོན་ཤཱནྟི་པས་མཛད་པའི་ཤེར་ཕྱིན་མན་ངག་ལས། དེ་ལྟར་ལྷག་མཐོང་གི་ཕྱོགས་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་སོགས་རྣམ་པ་བཞི་པོ་དེའི་སྒོམ་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་ལག་རྗེས་ལས་ནི་ཉོན་མོངས་པའི་སྒོ་ནས་ལས་སུ་མི་རུང་ཞིང་མ་ཞི་བའི་གནས་ངན་ལེན་གྱི་འཆིང་བ་ལས་གྲོལ་བ་ཡིན་ལ།འཇོག་
1 མཆན་བཞི་དེབ་ཏུ། བཞིའི

642

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

པར་བྱེད་པ་དང་ཡང་དག་པར་འཇོག་པར་བྱེད་པ་ལ་སོགས་པ་ཞི་གནས་ཀྱི་ཕྱོགས་རྣམ་པ་དགུའི་སྒོམ་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་ལག་རྗེས་ལས་ནི་ཡུལ་གྱི་མཚན་མའི་རྗེས་སུ་ཞུགས་པའི་འཆིང་བ་ལས་གྲོལ་བར་འགྱུར་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། དེ་ལ་སོགས་པ་གཞུང་ཆེ་བ་མང་པོ་ནས་གསུངས་པ་ཡིན་པས་ན་ལྷག་མཐོང་བསྒོམ་པར་བྱེད་པའི་ཚུལ་ནི་མདོ་སྡེ་དགོངས་འགྲེལ་ནས་བཤད་པ་ལྟར་གྱི་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་སོགས་བཞིའི་སྒོ་ནས་བསྒོམ་དགོས་པ་ཡིན་ལ། ཞི་གནས་བསྒོམ་པ་ནི་སེམས་དམིགས་པ་དེ་ཉིད་ལ་དམིགས་པ་ལས་གཞན་ལ་དཔྱོད་པ་སོགས་ཀྱི་རྣམ་རྟོག་ཅིར་ཡང་མི་རྟོག་པར་འཇོག་པའི་ཐབས་བསྒོམ་པ་ཡིན་པས་ན་སེམས་དགུའི་སྒོ་ནས་བསྒོམ་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །༼ཇ༽འདི་ནི་བླ་མེད་ཀྱི་རྫོགས་རིམ་མ་ཡིན་པའི་ཐེག་པ་གསུམ་དང་གྲུབ་མཐའ་བཞི་དང་སྔགས་ཀྱིའང་རྒྱུད་སྡེ་གསུམ་དང་བླ་མེད་ཀྱི་བསྐྱེད་རིམ་མན་ཆད་ལ་འདྲ་སྟེ་ཉན་ས་དང་སྒོམ་རིམ་དང་པོ་དང་སྔགས་རིམ་ལྟར་རྣལ་འབྱོར་རྒྱུད་མན་ཆད་ལ་གོ་རིམ་དང་སྒོམ་ཚུལ་ཀུན་འདྲ་བའི་ཕྱིར་ཏེ་ཤནྟི་པ་ལ་སོགས་པ་རྒྱུད་འགྲེལ་དུ་མས་བཤད་ཅིང་མན་ངག་གིས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལམ་རིམ་ཆུང་ངུ་ལས་འདི་ནི་ཉན་རང་དང་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་ཐེག་པ་གཉིས་དང་དེ་ཡང་གྲུབ་མཐའ་བཞི་ཀའི་ཐུན་མོང་བ་ཡིན་ལ་སྔགས་ཀྱི་རྒྱུད་སྡེ་གསུམ་ལའང་འདྲ་བར་རྒྱུད་སོ་སོ་དང་། དེ་དག་གི་འགྲེལ་མཛད་ཆེན་པོའི་བཞེད་པ་སྔགས་ཀྱི་ལམ་གྱི་རིམ་པར་བཤད་ཟིན་ཏོ། །ཞེས་པ་ནས་རང་གི་ལུགས་ནི་རྣལ་འབྱོར་བླ་མེད་ཀྱི་སྐབས་སུ་ཡང་ལྟ་བའི་གོ་བ་སྐྱེ་ལུགས་དབུ་མའི་གཞུང་ནས་བྱུང་བ་ལྟར་དགོས་ལ་སྐྱོང་ལུགས་ལ་བསྐྱེད་རིམ་དང་རྫོགས་རིམ་གྱི་རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་སྐབས་འགའ་ཞིག་ཏུ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དཔྱད་ནས་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཡོད་ཀྱང་ལུས་ལ་གནད་དུ་བསྣུན་པའི་ནུས་པ་ཐོབ་པའི་རྫོགས་རིམ་པས་མཉམ་གཞག་ཏུ་དེ་ཉིད་སྐྱོང་བ་ན་ལྟ་ཐོག་ཏུ་བཞག་ནས་བསྒོམ་པ་ངེས་པར་དགོས་ཀྱང་ལྷག་མཐོང་གི་དཔྱད་པ་གཞུང་གཞན་ནས་བྱུང་བ་ལྟར་མི་བྱེད་དོ་ཅེས་དང་ཤེས་བྱེད་དུ་འཇམ་དབྱངས་ཀྱི་ལྟ་བའི་མན་ངག་ལྔ་གསུངས་པའི་ལྔ་པོ་དེས་

643

ལྷག་མཐོང་ལ་བསླབ་ཚན་སྐབས་དེར་དཔྱད་སྒོམ་འཇོག་པའི་ཞོར་ལ་ལྟ་ཐོག་ནས་རྩེ་གཅིག་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བསྒོམ་པ་ལ་འཇོག་ཅིང་ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ལྷག་མཐོང་སྒོམ་པའི་ཚུལ།

༼ ༽གོང་གི་ས་བཅད་གསུམ་པ་ལྷག་མཐོང་སྒོམ་པའི་ཚུལ་ལ་དོན་ཚན་གཉིས་ཡོད་དེ། ལུགས་གཞན་དགག་པ་དང་། རང་གི་ལུགས་བཞག་པའོ། །དང་པོ་མི་འཐད་པའི་ལུགས་གཞན་དགག་པ་ལ་ཡང་གཞན་ལུགས་དགག་ཚུལ་བཞི་ལས། གཞན་ལུགས་དགག་པ་དང་པོ་༼ཇ༽ལ་འདོད་པ་བརྗོད་པ་དང་། དེ་དགག་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི།འདི་ལ་བོད་སྔ་མ་ཁ་ཅིག་ན་རེ་གང་ཟག་དང་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་པར་རྟོགས་པའི་ལྟ་བ་གཉིས་པོ་གང་ཡང་མ་རྙེད་ཀྱང་བསྒོམ་པ་པོ་རང་གི་སེམས་དེ་ཉིད་ཡུལ་དང་དུས་སོགས་ཅིར་ཡང་མི་རྟོག་པར་སེམས་དེ་གནད་དུ་བཟུང་བ་དེ་ཉིད་ལ་བསྒོམས་ན་དེ་ལྟར་བསྒོམ་པར་བྱས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཡིན་ལུགས་ཀྱི་དོན་སྟོང་པ་ཉིད་བསྒོམས་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ཏེ།དེའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། ཡིན་ལུགས་སྟོང་པ་ཉིད་དེ་ནི་འདི་ཡིན་དང་འདི་མ་ཡིན་གྱི་ངོས་བཟུང་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བ་ཡིན་པས། ན་བློས་ཀྱང་དེ་དང་མཐུན་པར་གང་དུ་ཡང་མི་འཛིན་པ་དེ་ལྟར་འཇོག་པའི་ཚུལ་དེ་ཉིད་གནས་ལུགས་ཀྱི་དོན་དང་ཤིན་ཏུ་མཐུན་པར་ཞུགས་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཡུལ་རིགས་པས་དཔྱད་ན་ཅིར་ཡང་མ་གྲུབ་པ་ལ་ཡུལ་རང་གི་གནས་ལུགས་ཡིན་པས་ན་ཡུལ་གྱི་སྡོད་ལུགས་དང་མཐུན་པར་བློ་ཡང་འཇོག་དགོས་པའི་ཚེ་བློས་ཀྱང་ཅིར་ཡང་མི་འཛིན་པར་བཞག་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་སྨྲའོ། །༼ཇ༽གཉིས་པ་དེ་དགག་པ་ལ། འདོད་ཚུལ་དེ་དགག་པ་དང་། དེའི་རྗེས་འབྲངས་དགག་པ་དང་། དེ་དག་གི་ཐུན་མོང་རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་མཚན་འཛིན་དུ་འདོད་པ་དགག་པ་གསུམ། དང་པོ་ལ་བཅུ་ལས་དང་པོ་ཡུལ་ཅིར་

644

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

ཡང་མ་གྲུབ་པར་ཤེས་ནས་དེ་ལྟར་བསྒོམ་འདོད་ན་ཁས་བླངས་འགལ་བ་ནི།༼ ༽དེ་སྐད་སྨྲ་བ་འདི་ལ་ལན་འདི་སྐད་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ།འོ་ན་“གང་1དུ་ཇི་སྐད་སྨྲ་བ་དེ་ལྟར་བསྒོམ་པའི་ཚེ་དེ་ལྟར་སྒོམ་མཁན་དེས་ཡུལ་རྣམས་ཅིར་ཡང་མ་གྲུབ་པ་དེ་ལ་མ་གྲུབ་པར་ཁོ་རང་གིས་ཤེས་ནས། དེ་ནས་ཅིར་ཡང་མ་གྲུབ་པ་དེ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པར་རང་གི་བློས་ཀྱང་ཅིར་ཡང་མི་འཛིན་པར་འཇོག་པ་ཞིག་དགོས་སམ། ཡུལ་ཅིར་ཡང་མ་གྲུབ་པའི་ཚུལ་དེ་ལྟར་རང་གིས་“མ་2ཤེས་ཀྱང་ཡུལ་གྱི་གནས་ལུགས་དེ་ཉིད་གང་དུའང་མ་གྲུབ་པ་ཡིན་པའི་ཚོད་ཙམ་ཞིག་ལ་བསམ་པ་དེའི་སྒོ་ནས་བློས་ཀྱང་ཅིར་ཡང་མི་རྟོག་གང་དུ་ཡང་མ་བཟུང་བའི་རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་བཀག་པ་དེ་ག་ལ་ཙོམ་འདིའི་ཙོམ་འཇོག་ནི་ཧད་དེ་འཇོག་པ་དང་དོན་འདྲ་སྟེ་ཐེ་ཚོམ་དང་ཐེ་ཙོམ་ཞེས་པའང་གསུང་རབ་དག་པ་རྣམས་སུ་གཉིས་ཀ་མང་དུ་འབྱུང་བས་དཔེར་ན་སེམས་ཐེ་ཚོམ་མེར་ལུས་པ་ན་སེམས་ལ་གང་ཡང་ངོས་བཟུང་མེད་པར་སྟོང་པར་ལུས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པས་ཚོམ་མེར་འཇོག་པའམ། ཡང་ན་སེམས་ཀྱི་ཆ་ཐམས་ཅད་སྡེབས་གཅིག་ལ་གང་ཡིན་ནའང་ཡིན་སྙམ་དུ་སྐད་ཅིག་ལ་འཇོག་པ་ལ་ཚོམ་སྟེ་འཇོག་པ་ཞེས་བྱས་ཀྱང་རུང་ལ་ཧད་དེ་འཇོག་པ་བློའི་འཇོག་ལུགས་གང་ཡིན་ནའང་ཡིན་སྙམ་དུ་སྐད་ཅིག་ལ་རྟོག་སྟེ་འཇོག་པ་ལ་ཟེར་པས་འདི་ཕྱི་མ་དང་མཐུན་པ་ཡིན་ནོ། །འཇོག་བྱས་ན་ཡུལ་དེའི་གནས་ལུགས་སྟོང་པ་ཉིད་བསྒོམས་པར་འཇོག་པ་ཞིག་ཡིན། ནམ་དྲིའོ། །དེ་ལྟར་དྲིས་པ་ལ་དང་པོ་ལྟར་དེ་ལྟར་མ་གྲུབ་པ་ལ་མ་གྲུབ་པར་ཤེས་པའི་སྒོ་ནས་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན་འོ་ན་སྒོམ་མཁན་དེས་ལྟ་བ་མ་རྙེད་ཅེས་སྨྲས་པ་དེ་དང་འགལ་བ་ཡིན་ཏེ། ཁྱེད་རང་ཡུལ་ཅིར་ཡང་མ་གྲུབ་པ་དེ་ཉིད་ངེས་དོན་གྱི་ལྟ་བར་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །༼ཇ༽གཉིས་པ་དེར་མ་ཟད་དེ་ཆད་ལྟར་བསྟན་པ་ནི།ཁོ་བོ་ཅག་གི་ལུགས་ལྟར་ན་ཁྱེད་ཀྱི་ལྟ་བ་དེ་འདྲ་བ་དེ་ནི་རིགས་པའི་དགག་བྱའི་མཚམས་མ་ཟིན་པའི་དབང་གིས་སྔར་

1 འབྲས་མཆན་བཞི་དེབ་ཏུ། གོང
2 ལམ་རིམ་དུ། ན

645

ལྷག་མཐོང་ལ་བསླབ་ཚབཤད་པ་ལྟར་དཔྱོད་པའི་ཡུལ་དང་དཔྱོད་པ་པོ་སོགས་ལ་དཔྱོད་པས་མ་རྙེད་པ་དེ་ཉིད་རིགས་པས་གནོད་པའི་དོན་དུ་བཟུང་ནས་དེ་དག་གང་ཁས་བླངས་ཀྱང་རིགས་པས་གནོད་པར་ཐག་ཆོད་དོ་སྙམ་དུ་མཐོང་ནས་དེ་ནས་ཡུལ་གང་ལ་ཡང་ཅིར་ཡང་ངོས་བཟུང་ས་གཏན་ནས་མ་བྱུང་བ་དེ་ལ་བྱེད་ན་ནི་ཆད་ལྟའམ་སྐུར་འདེབས་ཀྱི་ལྟ་བ་ཡིན་པས་ན་ལྟ་བ་དེའི་སྟེང་དུ་བཞག་པ་ལ་ཡང་སྟོང་ཉིད་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་བསྒོམ་པ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་འོང་ས་གཏན་ནས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། མི་འོང་ལུགས་འདི་སྔར་གོང་དུ་མང་དུ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །༼ཇ༽གསུམ་པ་དོན་དམ་པར་སྤྲོས་བྲལ་ཡིན་པས་འདི་ཡིན་འདི་མིན་གང་དུའང་མི་འཛིན་པ་དེ་སྟོང་ཉིད་བསྒོམ་པར་འདོད་ན་མིག་ཤེས་ཀྱིས་ཀྱང་ལྟ་བ་བསྒོམ་པར་ཧ་ཅང་ཐལ་བ་ནི། ཅི་སྟེ་ཡང་ཁྱེད་ཅག་འདི་ལྟར་ཆོས་འདི་དག་ནི་ཡིན་ཚུལ་ཇི་ལྟར་ཡིན་དཔྱོད་པའི་རིགས་པ་དེས་རྣམ་པར་དཔྱད་པ་བྱས་ནས་བཙལ་བའི་ཚེ་ན། གང་ལ་བྱས་པའི་ཆོས་དེ་དག་གི་དངོས་པོ་དང་དངོས་པོ་མེད་པ་ལ་སོགས་པ་གང་ཡང་མི་རྙེད་པས་ན་དེ་ལྟར་དཔྱོད་པའི་རིགས་པ་དེས་དེ་དག་ཡོད་པར་མི་འགྲུབ་པས། ན་ཆོས་དེ་རྣམས་དོན་དམ་པར་སྤྲོས་པ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བ་ཡིན་པར་གྲུབ་པ་དེ་ལ་བསམས་ནས་ཁྱེད་ཀྱིས་འདི་སྐད་དུ་སྒོམ་མཁན་གྱི་གང་ཟག་དེས་སྤྲོས་བྲལ་གྱི་ཚུལ་དེ་ལྟར་མ་རྟོགས་ཀྱང་རང་གི་བློས་ངོས་བཟུང་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བ་དེ་ལྟར་འཇོག་པའི་འཇོག་ཚུལ་དེ། ཉིད་ཡུལ་སྤྲོས་བྲལ་དེ་དང་མཐུན་པར་བཞག་པའི་ཚོད་དུ་འདུག་པ་དེ་དག་ལ་སྟོང་ཉིད་བསྒོམ་པ་ཡིན་པར་འདོད་ན་ནི་ཁྱེད་ཀྱི་འདོད་པ་དེ་ཧ་ཅང་ཡང་ཐལ་ཆེས་བར་འགྱུར་ཏེ། འོ་ན་མིག་ཤེས་ལ་སོགས་པའི་དབང་པོའི་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཀྱང་ཡུལ་གཟུགས་སོགས་ལ་འདི་ནི་འདིའོ། །འདི་ནི་འདི་
མིན་ནོ་སྙམ་པ་དེ་ལྟ་བུ་གང་དུ་ཡང་གཏན་ནས་མི་འཛིན་པའི་ཕྱིར་ན། ཡུལ་གྱི་གནས་ལུགས་དང་མཐུན་པར་བཞག་པར་འགྱུར་བས་དབང་ཤེས་ཀྱིས་འཇོག་ལུགས་དེ་ཐམས་ཅད་

646

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

ཀྱང་ཡིན་ལུགས་སྟོང་པ་ཉིད་སྒོམ་པའི་སྒོམ་དུ་འགྱུར་བ་དང་། སྔར་ཐོག་མ་ཉིད་དུ་བཤད་པ་ལྟར་མུ་སྟེགས་བྱེད་ལ་ཡང་ཅིར་ཡང་མི་རྟོག་པའི་སྒོམ་ཞིག་ཡོད་པས་མུ་སྟེགས་བྱེད་ཀྱི་ཞི་གནས་ཅིར་ཡང་མི་རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་སྒོམ་དུ་འགྱུར་བ་སོགས་དང་དེ་བཞིན་དུ་བརྒྱལ་བ་དང་གཉིད་འཐུག་པོའི་སྐབས་དང་འདུ་ཤེས་མེད་པ་སོགས་ལ་ཡང་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་སྒོམ་ཡོད་པར་འགྱུར་བ་སོགས་ཤིན་ཏུ་མང་ངོ་། །༼ཇ༽བཞི་པ་ཧ་ཅང་ཐལ་བ་དང་ཁས་བླངས་དང་འགལ་བ་ནི།༼ ༽ གནོད་བྱེད་གཞན་ཡང་། ཁྱེད་འདོད་པའི་ཡུལ་གྱི་གནས་ལུགས་དང་བློའི་འཇོག་ཚུལ་དེ་གཉིས་མཐུན་པ་དེ་ཉིད་རང་གིས་མ་ཤེས་ཀྱང་གང་ཟག་གཞན་ཞིག་གིས་ཤེས་པས་ཆོག་ན་ནི།གོང་ལྟར་མུ་སྟེགས་བྱེད་ལ་སོགས་པ་ཡང་སྟོང་ཉིད་བསྒོམ་པ་དེར་འགྱུར་བ་ནི་ཁྱེད་ཀྱིས་བཟློག་ཏུ་མེད་ལ། ཅི་སྟེ་ཡང་ཁྱེད་ཀྱིས་ངེད་ཀྱི་དེ་མུ་སྟེགས་སོགས་ཀྱིས་དེ་དང་མི་འདྲ་སྟེ། ངེད་ཀྱི་ལུགས་འདིར་ནི་སྒོམ་མཁན་གྱི་གང་ཟག་དེས་དེ་འདྲའི་ཡུལ་གྱི་གནས་ཚུལ་དང་བློས་འཇོག་ཚུལ་དེ་གཉིས་མཐུན་པར་ཤེས་པར་བྱས་ནས་དེ་ནས་བློའི་འཇོག་ཚུལ་དེ་ལྟར་བཞག་པ་ཡིན་ནོ་སྙམ་ན།དེ་ལ་ལན་ནི་སྒོམ་མཁན་གྱི་གང་ཟག་དེས་དེ་འདྲ་བའི་མཐུན་ལུགས་དེ་ཉིད་ཤེས་པ་ཡིན་ན་ལྟ་བ་རྙེད་པ་ཡིན་པས། ན་ཁྱོད་ཀྱིས་འདི་སྐད་དུ་ལྟ་བ་མ་གོ་ཡང་ཅིར་ཡང་མི་འཛིན་པར་བཞག་པ་ཙམ་གྱིས་སྟོང་ཉིད་བསྒོམས་པ་ཡིན་པར་སྨྲས་ཤིང་འདོད་པ་དེ་དང་འགལ་བ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །༼ཇ༽ལྔ་པ་རྟོག་པ་ཀུན་གྱི་འཆིང་བས་ཙོམ་འཇོག་གྲོལ་བྱེད་ཀྱི་ལམ་མོ་སྙམ་ན་ཧྭ་ཤང་དང་ཁྱད་མེད་པ་སྒོམ་རིམ་ལས་བཤད་པ་ནི།༼ ༽འདི་ལ་གལ་ཏེ་ཁྱེད་ན་རེ་བཟང་ངན་གང་དུ་“རྟོགས་1ཀྱང་དེ་ལྟར་རྟོག་པའི་རྟོག་པ་དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་འཁོར་བར་འཆིང་བས་ན་འདི་ཡིན་མེད་པའི་ཙོམ་འཇོག་གི་སྒོ་ནས་མི་རྟོག་པར་འཇོག་པ་ཁོ་ན་འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་བྱེད་ཀྱི་ལམ་མོ་སྙམ་ན། ལུགས་ངན་འདི་ནི་སྔར་གོང་དུ་ཡང་མང་དུ་བཀག་ཟིན་
1 ལམ་རིམ་དུ། རྟོག་

647

ལྷག་མཐོང་ལ་བསླབ་ཚལ། སྐབས་འདིར་ཡང་དགག་པར་བྱ་སྟེ་ཁྱེད་ཅག་གི་འདོད་པ་དེ་ལྟ་བུ་ཡིན་ན་ཧྭ་ཤང་གི་ལུགས་དང་ཁྱད་པར་གཏན་ནས་མེད་པས་ཁྱེད་ཀྱིས་ཧྭ་ཤང་གི་ལུགས་ལ་ཡང་སྐྱོན་འདོགས་རྒྱུ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། ཧྭ་ཤང་གི་འདོད་པ་བརྗོད་པའི་སྐབས་སུ་སྒོམ་རིམ་ཐ་མ་ལས།འདི་སྐད་གསུངས་ཏེ་གང་ཞིག་སེམས་ཀྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་དབང་གིས་བསྐྱེད་པར་བྱས་པའི་དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བའི་ལས་ཅི་བྱས་ཀྱང་ལས་དེ་ཉིད་ཀྱི་དབང་གིས་སེམས་ཅན་རྣམས་མཐོ་རིས་ལྷ་ལ་སོགས་པ་ནས་དམྱལ་བའི་བར་གྱི་འབྲས་བུ་མྱོང་ཞིང་འཁོར་བ་ན་འཁོར་རོ། །སྐྱེ་བོ་གང་དག་སེམས་ཀྱི་ཡུལ་ཅི་ཡང་མི་སེམས་ལ་ལས་ཅི་ཡང་མི་བྱེད་པའི་སྐྱེ་བོ་དེ་དག་ནི་འཁོར་བ་ལས་ཡོངས་སུ་ཐར་བར་འགྱུར་རོ། །རྒྱུ་མཚན་དེ་ལྟ་བུ་ཡིན་པས་ན་ཐར་པ་འདོད་པ་དག་གིས་ནི་སྒོམ་པའི་ཚེ་ཅི་ཡང་མི་བསམ་མོ། །སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པལས་དགེ་བ་ཡང་སྤྱད་པར་མི་བྱའོ། །སངས་རྒྱས་ཀྱིས་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་སྤྱད་དགོས་པར་གསུངས་པ་ནི་སྐྱེ་བོ་བླུན་པོའི་ངེས་དོན་དོན་དམ་པ་མི་གོ་བ་འདི་འདྲ་བའི་དབང་དུ་མཛད་ནས་བསྟན་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ་སྙམ་དུ་སེམས་ཤིང་། ཚིག་ཏུ་དེ་སྐད་ཀྱང་སྨྲ་བའི་ཧྭ་ཤང་དེས་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་མཐའ་དག་སྤངས་པ་ཡིན་ནོ། །ཐེག་པ་གཞན་ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པའི་ཐེག་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་བ་དང་གཞི་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ཉིད་ཡིན་པས་ན་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་དེ་ཉིད་སྤངས་ན་ནི་ཐེག་པ་ཐམས་ཅད་སྤངས་པ་ཁོ་ནར་འགྱུར་རོ། །སྤངས་ལུགས་ཀྱང་འདི་ལྟར་ཡིན་ཏེ་ཁྱོད་ཀྱིས་ཅི་ཡང་མི་བསམ་མོ་ཞེས་སྨྲ་བའི་ཚེ་ན། ཡང་དག་པར་སོ་སོར་རྟོག་པའི་མཚན་ཉིད་དེ་རང་བཞིན་ཅན་ནམ་བདག་ཉིད་ཅན་ཀྱི་ཤེས་རབ་དེ་ཉིད་སྤངས་པར་འགྱུར་རོ། །འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡང་དག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྩ་བ་མེད་དུ་མི་རུང་བ་ནི་ཡང་དག་པར་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཉིད་ཡིན་པས་ན་ཤེས་རབ་དེ་སྤངས་ན་ནི་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་

648

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

ཤེས་རབ་ཀྱི་རྩ་བ་བཅད་པའི་ཕྱིར་ན། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ངོ་བོར་གྱུར་བའི་ཤེས་རབ་སྤངས་པ་ཁོ་ནར་འགྱུར་རོ། །ཡང་ཁྱོད་ཀྱིས་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་སྤྱད་པར་མི་བྱའོ་ཞེས་སྨྲས་པ་དེས་ཀྱང་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པའི་ཐབས་ཐམས་ཅད་ཤིན་ཏུ་ཟུར་ཕྱིན་པར་ཏེ་ཐབས་ཐམས་ཅད་ཟུར་ཙམ་ཡང་མ་ལུས་པར་རྫོགས་པར་སྤངས་པ་ཡིན་ནོ། །
༼ཇ༽དྲུག་པ་དེས་ཐབས་ཤེས་གཉིས་སྤངས་པར་སྒོམ་རིམ་ལས་བཤད་པ་ནི།

༼ ༽ཁྱོད་ཀྱིས་ཐེག་པ་ཆེན་

པོ་ཐམས་ཅད་རྫོགས་པར་སྤངས་པའི་ཚུལ་མདོར་བསྡུ་ན་འདི་ལྟ་བུ་ཡིན་སྟེ།ཤེས་རབ་དང་ཐབས་ལས་ལོགས་ཤིག་ཏུ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སྒྲུབ་པར་བྱ་བ་ཅི་ཡང་མེད་པས་ན་ཤེས་རབ་དང་ཐབས་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པའོ། །དེ་ལྟར་ཡིན་པའི་ཚུལ་དེ་སྐད་དུ་ཡང་འཕགས་པ་གཱ་ཡ་གཽཽ་རིའི་མདོ་ལས་
ཀྱང་གསུངས་ཏེ།འདི་ལྟར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱིས་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བའི་ལམ་ནི་མདོར་བསྡུ་ན་རྣམ་པ་གཉིས་ཡིན་ཏེ། གཉིས་པོ་གང་ཞེ་ན། འདི་ལྟ་བུ་ཡིན་སྟེ། ཐབས་ཀྱི་ཆ་དང་ཤེས་རབ་བོ་སྟེ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཆ་གཉིས་སོ་ཞེའོ། །༼ཇ༽བདུན་པ་དེས་ལམ་ཐམས་ཅད་ཡང་སྤངས་ཚུལ་སྒོམ་རིམ་ལས་བཤད་པ་༼ ༽གཞན་ཡང་འཕགས་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གསང་བའི་མདོ་ལས་ཀྱང་བཀའ་སྩལ་ཏེ།འདི་ལྟར་ཐབས་དང་ཤེས་རབ་འདི་གཉིས་ཀྱིས་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་ཐམས་ཅད་བསྡུས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་འབྱུང་སྟེ།དེ་ལྟར་འབྱུང་བ་དེའི་ཕྱིར་ཁྱོད་ཀྱིས་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་སྤོང་བ་ནི་གཞན་དང་མི་མཉམ་པའི་ལས་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་ཆེན་པོ་བྱས་ཤིང་བསགས་པར་འགྱུར་རོ། །༼ཇ༽བརྒྱད་པ་དེས་ཐོས་ཉུང་གི་གཉིས་འཕུང་བྱེད་ཚུལ་སྒོམ་རིམ་ལས་བཤད་པ་༼ ༽རྒྱུ་མཚན་དེ་ལྟ་བུ་ཡིན་པས་ན། སྐྱེ་བོ་ཤིན་ཏུ་བླུན་པོ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་སྤོང་བ་ཐོས་པ་ཉུང་བ་དང་། བདག་གི་ལྟ་བ་སྟེ་རང་གི་ལྟ་བ་ཉིད་མཆོག་ཏུ་འཛིན་པ་དང་ང་རྒྱལ་བའི་སེམས་ཀྱིས་སྐྱེ་བོ་མཁས་པ་གསུང་རབ་ཀྱི་དོན་རིག་པ་དག་

649

ལྷག་མཐོང་ལ་བསླབ་ཚལ་བསྙེན་ཅིང་གོང་དུ་བཀུར་པའི་སྒོ་ནས་བསྟེན་པར་མ་བྱས་པ་དང་བློ་གྲོས་དམན་པས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གསུང་རབ་ཀྱི་ཚུལ་ལུགས་རྟོགས་པའི་ནུས་པ་མེད་པས་ན། མ་རྟོགས་པ། དང་གླེན་ཞིང་གཏི་མུག་པས། བདག་འདི་ཕྱིར་ཉམས་ཤིང་ཕུང་བར་བྱས་ནས་གང་ཟག་གཞན་ཡང་འདི་ཕྱིར་ཉམས་ཤིང་ཕུང་བར་བྱེད་པ། དེས་སྨྲས་པ། རིགས་པ་དང་ལུང་དང་འགལ་བའི་དོན་མཆོག་ཏུ་ངན་པ་མངོན་མཐོ་དང་ཐར་པའི་སྲོག་“འགྲོག་1པ་ལ་དུག་དང་འདྲ་བ་དག་གིས་བཏབ་ཅིང་བསྒོས་པའི་ཚིག་འཇིགས་སུ་རུང་ཞིང་ཡ་ང་བ་འདི་འདྲ་བ་ནི་མཁས་པ་བདག་ལ་ལེགས་སུ་འདོད་པས་ཟས་དུག་ཅན་ཤེས་ཤིང་མཐོང་བ་བཞིན་དུ་འཇིགས་པར་བྱས་ཏེ། རྒྱང་རིང་དུ་ཆ་ཐམས་ཅད་ནས་ཡོངས་སུ་སྤང་བར་བྱའོ། །ཞེས་ཧྭ་ཤང་གི་འདོད་པ་ཐོག་མར་བཀོད་ནས་ཧྭ་ཤང་གི་དེ་ལྟར་འདོད་ན་ཐེག་ཆེན་ཐམས་ཅད་སྤངས་པར་འགྱུར་ལུགས་རྣམས་ཤིན་ཏུ་གསལ་བར་གསུངས་པའི་ལུང་འདིས་ཆེད་དུ་དགག་རྒྱུའི་ཕྱོགས་སྔ་མ་དེ་སུ་ཡིན་དང་གང་ཁས་བླངས་པས་སྐྱོན་དེ་ལྟར་བྱུང་བ་ངོ་ཤེས་པར་གྱིས་ཤིག །༼ཇ༽དགུ་པ་སྦྱིན་སོགས་མི་འགོག་པས་མི་འདྲ་སྙམ་ན་ལྟ་བ་གཅིག་པར་ཁས་བླངས་ཚུལ་ནི། གལ་ཏེ། ཁྱེད་ཅག་ན་རེ། ཁོ་བོ་ཅག་ནི་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པའི་སྤྱོད་པ་རྣམས་ཀྱི་ཉམས་ལེན་བྱེད་པ་ཡིན་པས་ཧྭ་ཤང་གི་ལུགས་དེ་དང་ངེད་ཀྱི་ལུགས་གཉིས་མི་འདྲའོ་སྙམ་ན། དེའི་ལན་ནི་ཁྱེད་ཅག་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པའི་སྤྱོད་པ་ཙམ་གྱི་སྒོ་ནས་ཧྭ་ཤང་ཁོ་དང་ཁྱད་པར་འབྱེད་དགོས་པར་བྱུང་བ་ན། དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཁྱོད་ཀྱིས་ཁོ་བོ་ཅག་དང་ཧྭ་ཤང་གཉིས་ངེས་དོན་གྱི་ལྟ་བ་བསྒོམ་པའི་སྒོམ་ནི་འདྲ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསལ་བར་བསྟན་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན་ངེས་དོན་གྱི་སྒོམ་ལ་ཁྱད་པར་ཡོད་ན་སྤྱོད་པ་ཙམ་གྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་པར་སྨྲས་པ་དེས་མི་ཆོག་པས་ཅིར་ཡང་མི་རྟོག་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་ཡང་ཁྱད་པར་འདི་ལྟ་བུ་ཡོད་དོ་ཞེས་གསལ་བར་དབྱེ་བར་རིགས་སོ། །༼ཇ༽བཅུ་པ་རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་འཆིང་
1 མཆན་བཞི་དེབ་ཏུ། འཕྲོག་

650

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

བྱེད་དུ་འདོད་ན་ཧྭ་ཤང་ལས་འདི་སྡུག་པ་ནི།༼ ༽ གནོད་བྱེད་གཞན་ཡང་རྟོག་པ་གང་ཡིན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་འཁོར་བར་འཆིང་བར་ཁྱེད་འདོད་ན་འོ་ན་ཁྱེད་རང་འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་བ་དོན་དུ་གཉེར་བ་ཞིག་མ་ཡིན་ནམ།འཁོར་བ་ལས། གྲོལ་བ་དེ་དོན་དུ་གཉེར་པ་ཡིན་ན་ནི་གྲོལ་བའི་རྒྱུ་སྦྱིན་པ་“གཏང་1བ་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་བསྲུང་པ་ལ་སོགས་པ་ཡང་ཁྱེད་ཀྱིས་ད་ལྟ་རྟོག་པ་མེད་པར་བྱ་ཐབས་མེད་པས་ན་རྟོག་པས་ངེས་པར་བྱ་དགོས་པས་རྟོག་པས་བྱས་པའི་སྦྱིན་སོགས་ཀྱིས་འཁོར་བར་འཆིང་བས་ན་སྦྱིན་སོགས་དེ་དག་བྱས་པ་ལ་དགོས་པ་ཅི་ཞིག་ཡོད་འདི་ཡང་སྔར་གོང་དུ་མང་དུ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །རྒྱུ་མཚན་དེས་ན་ཁྱེད་ཅག་རྟོག་པ་གང་ཡིན་ཐམས་ཅད་འཁོར་བར་འཆིང་བྱེད་དུ་འདོད་ན་ནི་དེ་༼ ༽ལྟར་འདོད་པ་མཉམ་པོ་ལ་ཧྭ་ཤང་གི་འདོད་ལུགས་དེ་འགལ་བ་ཆུང་བས་ལེགས་པ་ཡིན་གྱི། ཁྱེད་ཀྱི་འདོད་ལུགས་དེ་ལྟར་ན་ཤིན་ཏུ་འགལ་ཚབས་ཆེ་བའི་ཁུར་གྱིས་ནོན་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །
༼ཇ༽གཉིས་པ་དེའི་རྗེས་འབྲངས་དགག་པ་ལ་བརྒྱད་ལས་དང་པོ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་པ་སྨྲས་ཚུལ་ནི།༼ ༽འདི་

ལ་ཡང་བོད་སྔ་མ་དེའི་ལུགས་ཀྱི་རྗེས་སུ་ཕྱོགས་ཤིང་དགའ་བ་པ་ཁ་ཅིག་ནི་འདི་སྙམ་དུ། དང་པོར་གང་ཟག་དང་ཆོས་ཀྱི་བདག་གཉིས་སུ་མཚན་མར་འཛིན་པའི་བློའི་ཞེན་ཡུལ་ལ་རིགས་པས་དཔྱོད་པ་མང་དུ་བྱས་ནས། དེ་ནས་དེའི་རྗེས་སུ་དེའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་འཛིན་པ་མ་རིག་པ་དེ་བཟློག་པར་བྱེད་པ་དེ་འདྲ་ནི། དཔེར་ན་ཁྱི་ལ་རྡོ་རྒྱབ་པའི་ཚེ་ཁྱི་དེ་རྡོ་གར་སོང་གི་ཕྱིར་འབྲངས་ནས་རྡོ་དེ་ལ་རྨུགས་པ་དང་འདྲ་བར་ཕྱིའི་སྤྲོས་པ་གང་བྱུང་རེ་རེའི་རྗེས་སུ་གཉེན་པོ་རེ་རེས་དགག་དགོས་པའི་ཕྱིར་ན། སྤྲོས་པ་ཕྱི་ཆོད་དེ་སྤྲོས་པ་ཕྱིར་གཅོད་གང་ཐུབ་ཡིན་པས། དེ་ལས་དང་པོ་ཉིད་ནས་རང་གི་སེམས་ཉིད་ཡུལ་གང་དུ་ཡང་མི་འཕྲོ་བར་ནང་དུ་འཛིན་པ་ནི། དཔེར་ན་ཁྱི་ལ་རྡོ་འཕེན་པའི་ཚེ་ལག་མགོ་ནས་འཛིན་པར་བྱེད་ན་ཁྱིས་རྨུགས་པ་ཡང་དེ་ནས་ཐག་ཆོད་འགྲོ་བས་
1 ལམ་རིམ་དུ། གཏོང་

651

ལྷག་མཐོང་ལ་བསླབ་ཚདེ་དང་འདྲ་བར་ནང་དུ་འཛིན་པ་དེ་བྱས་པ་ཉིད་ཀྱིས་མཚན་མར་འཛིན་པའི་ཡུལ་དེ་དག་ལ་རང་གི་སེམས་མི་འཕྲོ་བ་ནི་སྤྲོས་པ་ཐམས་ཅད་ནང་ནས་གཅོད་པ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ཡིན་ནོ། །རྒྱུ་མཚན་དེས་ན་ལྟ་བ་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་ཚེ་ལུང་རིགས་རྣམས་ལ་སྦྱོང་བའི་ངལ་བ་མང་དུ་བྱེད་པ་ནི་འདི་ཡིན་དང་འདི་མིན་མང་པོའི་ཐ་སྙད་པའི་ཚིག་ཙམ་ཞིག་ལ་འབྱམས་ཤིང་འཁྱམས་པའོ་ཞེས་སྨྲའོ། །༼ཇ༽གཉིས་པ་དེ་མདོ་དང་བསྟན་བཅོས་ཐམས་ཅད་སྤོང་བའི་ཆད་ལྟར་བསྟན་པ།༼ ༽དེ་སྐད་སྨྲ་བའི་གང་ཟག་འདི་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་རབ་དང་འཛམ་བུའི་གླིང་གི་རྒྱན་དྲུག་སྟེ་འཕགས་པ་ཀླུ་སྒྲུབ་འཕགས་པ་ལྷ་ཐོགས་མེད་དབྱིག་གཉེན་ཕྱོགས་གླང་ཆོས་གྲགས་རྣམས་དང་། དེ་དག་ལ་སོགས་པའི་མཁས་པའི་གཞུང་ཐམས་ཅད་སྤོང་བའི་ལོག་རྟོག་གི་ཐ་ཆད་ངན་ཤོས་ཡིན་ཏེ། རྒྱན་དྲུག་སོགས་མཁས་པ་དེ་དག་གིས་ནི་རིགས་པ་དང་ལུང་གི་དོན་དེ་གཏན་ལ་འབེབས་པ་ལ་ཆེད་དུ་འབད་པ་ཁོ་ན་མཛད་པའི་ཕྱིར་རོ། །༼ཇ༽གསུམ་པ་བདག་འཛིན་གྱིས་བཟུང་ཚུལ་ལུང་རིགས་ཀྱིས་མ་བཀག་པར་ཡུལ་ལ་སེམས་མ་འཕྲོས་ཙམ་གྱི་ལྟ་བས་ཆོག་ན་གཉིད་འཐུག་ཀྱང་བདག་མེད་པའི་ལྟ་བར་ཧ་ཅང་ཐལ་བ་ནི། ༼ ༽ཁྱེད་ཅག་གི་དེ་མི་འཐད་པའི་རྒྱུ་མཚན་གཞན་ཡང་གང་ཟག་དང་ཆོས་ཀྱི་བདག་གཉིས་སུ་མཚན་མར་བཟུང་བའི་བློ་དེས་ཇི་ལྟར་བཟུང་བའི་ཞེན་ཡུལ་དེ་ཡོད་མེད་ཇི་འདྲ་བ་ཞིག་ཡིན་པ་དེ་རིགས་པས་ལེགས་པར་དཔྱད་ནས་རྣམ་པར་དག་པའི་ལུང་དང་རིགས་པ་གཉིས་ཀྱིས། མཚན་འཛིན་གྱི་བློ་ཁོས་བཟུང་བ་ལྟར་མེད་པ་ལ་ངེས་པ་དྲངས་པའི་སྒོ་ནས་མཚན་འཛིན་གྱི་བློ་ཁོས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ལ་ཡང་དག་པ་ལྟར་བཅོས་པའི་འཁྲུལ་པའི་རྫུན་ཕུགས་“སྡིབ་1པར་བྱས་པ་ཞིག་དགོས་ཀྱི། ཚུལ་དེ་འདྲ་བའི་ངེས་པ་ཅི་ཡང་མ་རྙེད་པར་སེམས་ནང་དུ་བཟུང་བ་ཙམ་གྱིས་ནི་ནང་དུ་གང་བཟུང་བ།༼ཇ༽འཕགས་པ་ལྷས། ཡུལ་ལ་བདག་མེད་མཐོང་ན་ནི། །སྲིད་པའི་ས་བོན་འགག་པར་འགྱུར། །ཞེས་དང་ཟླ་བས། 1 ལམ་རིམ་དུ། རྡིབ་

652

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།
བདག་ནི་འདི་ཡི་ཡུལ་དུ་རྟོགས་བྱས་ནས། །རྣལ་འབྱོར་པ་ཡིས་བདག་ནི་འགོག་པར་བྱེད། །ཅེས་སོགས་མ་ཐོས་པའི་བླུན་པོའི་རྦད་ཧམ་ཡིན་པས། དེའི་ཚེ་ཆོས་དང་གང་ཟག་གི་བདག་གཉིས་ཀྱི་ཡུལ་དེ་ལ་སེམས་མི་འཕྲོ་བ་ཙམ་ཞིག་ཡིན་དུ་ཆུག་ཀྱང་ཡུལ་དེ་ཉིད་ལ་སེམས་མི་འཕྲོ་བ་དེ་ཙམ་གྱིས་བདག་མེད་པའི་དོན་རྟོགས་པ་གཏན་ནས་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པར་དེ་ཙམ་གྱིས་བདག་མེད་པའི་དོན་རྟོགས་པར་འཇོག ། ན་གཉིད་འཐུག་པོ་ལོག་པ་དང་བརྒྱལ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཚེ་ཡང་བདག་གཉིས་ཀྱི་ཡུལ་དེ་དག་ལ་སེམས་འཕྲོ་བ་མེད་པས། གཉིད་འཐུག་པོ་ལོག་པ་སོགས་དེ་དག་གིས་ཀྱང་བདག་མེད་རྟོགས་པར་འཇོག་དགོས་ན་དེ་ནི་ཧ་ཅང་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །དོན་འདི་ནི་དཔེར་ན་མཚན་མོའི་དུས་སུ་རྒྱུས་མེད་པའི་བྲག་ཕུག་ཞིག་ཏུ་སྲིན་པོ་ཡོད་དམ་མེད་སྙམ་དུ་ཐེ་ཚོམ་ཟོས་ནས་འཇིགས་པ་ན།དེ་མཐོང་བར་བྱེད་པའི་སྒྲོན་མེ་བཏེག་ནས་བྲག་ཕུག་དེར་འདུག་མི་འདུག་ལེགས་པར་རྩད་བཅད་ནས་སྲིན་པོའི་འཇིགས་པ་དེ་མི་སེལ་བར་སྲིན་པོ་ལ་རྟོག་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དེ་འཕྲོར་མི་འཇུག་པར་སྲིན་མོའི་རྣམ་རྟོག་མེད་པ་དེ་ཉིད་ལ་སེམས་ཟུངས་ཤིག་ཅེས་ཟེར་བ་དང་འདྲ་བ་ཡིན་ནོ། །༼ཇ༽བཞི་པ་དཔྱད་པ་སྤངས་པ་སྨད་ཚུལ་གྱི་ཤེས་བྱེད་དང་བཅས་པ་ནི།༼ ༽འདི་ལ་སྒོམ་རིམ་ཐ་མ་ལས་ནི། དམག་གི་གཡུལ་འགྱེད་པའི་ཚེ་རང་གི་མིག་ཕྱེ་ནས་དགྲ་གང་ན་འདུག་ལེགས་པར་བལྟས་ཏེ། དགྲ་འདུག་པ་དེར་མཚོན་འགྱེད་ཅིང་འདེབས་པའི་དཔའ་བོ་ལྟར་མི་བྱེད་པར། ཕ་རོལ་གྱི་དགྲ་སྟོབས་ལྡན་མཐོང་བའི་ཚེ་ན་ཤིན་ཏུ་འཇིགས་སྐྲག་ཏུ་གྱུར་པའི་དབང་གིས་རང་གི་མིག་བཙུམས་ནས་སྡོད་པའི་སྡར་མ་སྟེ་འཇིགས་སྲན་ཆུང་བའི་གང་ཟག་དང་འདྲ་བར་གསུངས་ཏེ།དེ་ཡང་ཇི་སྐད་དུ། འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་རྣམ་པར་རོལ་བའི་མདོ་ལས་ཀྱང་བཀའ་སྩལ་ཏེ། འདི་ལྟར་བུ་མོ་ཞེས་བོས་ནས་འཇམ་དཔལ་གྱིས་ཇི་ལྟར་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་གཡུལ་ལས་རྣམ་པར་རྒྱལ་བར་འཇོག་པ་ཡིན། ཞེས་དྲིས་པའོ། །དེའི་ལན་དུ་བུ་མོས་གསོལ་

653

ལྷག་མཐོང་ལ་བསླབ་ཚཔ་ནི། འཇམ་དཔལ་ཞེས་བོས་ནས་རིགས་པས་རྣམ་པར་བརྟགས་ཤིང་དཔྱད་པའི་ཚེ་ན་རང་གི་ངོར་ཆོས་ཐམས་ཅད་མི་དམིགས་ཤིང་མི་སྣང་བར་གྱུར་པའི་དོན་ལ་བཞག་པ་གང་ལགས་པའོ་ཞེས་འབྱུང་ངོ་། །དེ་ལྟར་གསུངས་པ་དེ་ལྟ་བས་ན་བདག་མེད་པ་བསྒོམ་པའི་རྣལ་འབྱོར་པས་ནི་བདག་མེད་པའི་དོན་གྱི་ཡུལ་ཅན་གྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མིག་ལེགས་པར་ཕྱེ་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་ཚུལ་རྟོགས་པར་བྱས་ལ། སོ་སོར་དཔྱད་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་མཚོན་གྱིས་ཉོན་མོངས་པའི་དགྲ་རྣམས་རྩ་བ་ནས་ཕམ་པར་བྱས་ཏེ། འཇིགས་པ་མེད་པར་གནས་པར་བྱ་ཡི། མི་སྡར་མ་སྲན་ཆུང་ངུ་དགྲ་མཐོང་བ་ན་མིག་བཙུམས་ནས་སྡོད་པ་བཞིན་དུ་ཉོན་མོངས་ཀྱི་ཚུལ་ཁོང་དུ་ཆུད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མིག་གཟུམ་པར་མི་བྱའོ། ཞེས་གསུངས་སོ། །
༼ཇ༽ལྔ་པ་བློ་འཁྲུལ་པ་དགག་པ་ལ་འཁྲུལ་པའི་གཞི་དགག་པ་གལ་ཆེ་བ་༼ ༽རྒྱུ་མཚན་དེས་ན་ཐག་པ་འཁྱིལ་བ་ལ་སྦྲུལ་དུ་འཁྲུལ་ནས་འཇིགས་ཤིང་སྐྲག་པའི་ཚེ་ན་སྦྲུལ་ལྟ་བུར་འཁྱིལ་བ་དེ་ཐག་པ་ཡིན་གྱི། སྦྲུལ་མ་ཡིན་པར་འདུག་གོ་སྙམ་པའི་རང་གིས་ངེས་པ་བསྐྱེད་པར་བྱས་ནས་སྦྲུལ་དུ་འཁྲུལ་བ་དང་སྦྲུལ་གྱིས་སྐྲག་པའི་སྡུག་བསྔལ་དེ་ལྡོག་པ་ཞིག་དགོས་པ་བཞིན་དུ།ཆོས་དང་གང་ཟག་གི་བདག་གཉིས་ཡོད་པར་བཟུང་ནས་འཁྲུལ་བ་དང་། དེ་ལྟར་འཁྲུལ་པའི་རྒྱུ་དེས་བསྐྱེད་པར་བྱས་པའི་འབྲས་བུ་འཁོར་བའི་སྡུག་བསྔལ་དེ་ཡང་གང་གིས་ལྡོག་ན་བདག་འཛིན་དེ་གཉིས་ཀྱི་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་ཡུལ་མེད་པར་ཐག་གཅོད་ནུས་པའི་ལུང་རིགས་ཀྱི་ངེས་པ་ལེགས་པར་དྲངས་ནས་བདག་འཛིན་དེ་འཁྲུལ་པར་གོ་བ་དེ་དང་།དེ་ལྟར་གོ་བ་དེ་ནས་བདག་འཛིན་གྱི་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་ཡུལ་མེད་པར་རྟོགས་པ་དེའི་དོན་གོམས་པར་བྱས་པ་དེས་བདག་འཛིན་དེ་ལྡོག་པ་ཡིན་ལ། བདག་འཛིན་དེ་ལོག་ན་བདག་འཛིན་དེས་བསྐྱེད་པར་བྱས་པའི་འཁོར་བའི་སྡུག་བསྔལ་ཐམས་ཅད་ལྡོག་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་པས་ན།འཕགས་པ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱིས་

654

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

མཛད་པའི་དབུ་མ་རིགས་ཚོགས་ལ་སོགས་པ་དང་འཕགས་པ་ལྷའི་བཞི་བརྒྱ་པ་སོགས་དང་གཞན་ཡང་དེ་དག་གི་འགྲེལ་པ་ལ་སོགས་པར་ཡུལ་རྣམས་ལ་རིགས་པས་དཔྱད་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་འགོག་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི་གོང་དུ་བཤད་པ་དེ་ལྟར་ཡིན་ཏེ།༼ཇ༽འཇུག་པ་ལས། བསྟན་བཅོས་ལས་དཔྱད་རྩོད་ལ་ཆགས་པའི་ཕྱིར། །མ་མཛད་རྣམ་གྲོལ་ཕྱིར་ནི་དེ་ཉིད་བསྟན། །ཞེས་གསུངས་པ་སོགས་མང་བའི་ཕྱིར། དྲུག་པ་ཤེས་བྱེད་འཕགས་པ་ལྷས། བཞི་བརྒྱ་པར་མ་རིག་པའམ་བདག་འཛིན་གྱིས་དམིགས་པའི་ཡུལ་ལ་བདག་སྟེ་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་མེད་པར་མཐོང་ན་ནི། །སྲིད་པ་འཁོར་བའི་ས་བོན་བདག་འཛིན་ནམ་མ་རིག་པ་འགགས་པར་འགྱུར། །ཞེས་དང་།༼ཇ༽བདུན་པ་ཟླ་བའི་ཤེས་བྱེད་འཇུག་པ་ལས་ཀྱང་། བདག་གཞན་ལ་སོགས་པ་ལས་སྐྱེ་བ་དང་རྟག་ཆད་ལ་སོགས་པའི་མཐར་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་རྣམས་ནི་དངོས་པོ་སྟེ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པ་ཡོད་ན་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་ཡིན་སྟེ། །དངོས་པོ་སྟེ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དེ་ཚུལ་ཇི་ལྟར་མེད་པར་ངེས་པར་འགྱུར་བའི་ཚུལ་དེ་ལྟར་རིགས་པས་གོང་དུ་ཡོངས་སུ་དཔྱད་ཅིང་གཏན་ལ་ཕབ་ཟིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་རྟག་ཆད་སོགས་ཀྱི་མཐར་འཛིན་གྱི་རྟོག་པས་དངོས་པོ་སྟེ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པར་བཟུང་བའི་ཚེ་ན་མཐར་འཛིན་གྱི་རྟོག་པ་དེ་རྣམས་སྐྱེ་བས་ན། རྟོག་པ་དེ་དག་གི་ཞེན་ཡུལ་གཏན་ནས་མེད་པར་རིགས་པས་རྣམ་པ་དུ་མར་དཔྱད་པ་བྱས་ནས་གཏན་ལ་ཕབ་པར་གསུངས་ཤིང་།ཡང་བདག་ནི་མ་རིག་པ་འདི་ཡི་དམིགས་པའི་ཡུལ་དུ་རྟོགས་བྱས་ནས། །བདག་མེད་བསྒོམ་པའི་རྣལ་འབྱོར་པ་དེ་ཡིས་བདག་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དེ་ནི་རིགས་པས་འགོག་པར་བྱེད། །ཅེས་གསུངས་སོ། །༼ཇ༽བརྒྱད་པ་རིགས་པ་དང་ཤེས་བྱེད་ཟུང་འབྲེལ་ནི། རིགས་པའི་དབང་ཕྱུག་གི་སྟེ་དཔལ་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པས་ཀྱང་། རྣམ་འགྲེལ་དུ་བདག་
འཛིན་འདི་ཡི་ཞེན་ཡུལ་རིགས་པས་སུན་ཕྱུང་བ་མེད་པར་བདག་སྐྱོན་ཅན་དུ་བསྒོམས་པ་ལ་སོགས་

655

ལྷག་མཐོང་ལ་བསླབ་ཚཔས་ནི། །བདག་འཛིན་དེ་སྤོང་བར་ནི་ནུས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ། ཡུལ་དེ་ལ་དགའ་བའི་ཡོན་ཏན་དང་མི་དགའ་བའི་སྐྱོན་མཐོང་བ་དེ་དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བའི། །དབང་གིས་འདོད་པ་དང་སྡང་བ་སོགས་སྐྱེ་བ་ཡིན་ལ་དེ་འདྲའི་ཆགས་སྡང་སྤོང་བ་ནི། །ཆགས་སྡང་སོགས་དེས་ཇི་ལྟར་བཟུང་བ་ལྟར་གྱི་སྐྱོན་ཡོན་དེ་དག་ཡུལ་དེ་ལ་མ་མཐོང་བ་སྟེ་མེད་པར་ཚུལ་བཞིན་དུ་མཐོང་བའི་སྒོ་ནས། །སྤོང་བ་ཡིན་གྱིས་ལུས་ལ་ཕྱི་རོལ་གྱི་གནོད་པ་ཚེར་མ་ཟུག་པ་འདོན་པའི་ཚུལ་དག་གིས་ནི་སྤོང་བར་ནུས་པ་མིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གཞུང་མང་པོ་ལས་དུ་མ་ཞིག་གསུངས་སོ། །༼ཇ༽གསུམ་པ་དེ་དག་ཐུན་མོང་གི་འདོད་པ་དགག་པ་ལ་བཅུ་ལས། དང་པོ་ཚུར་མཐོང་གིས་སྟོང་ཉིད་བསྒོམ་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ་བ་ནི།༼ ༽གཞན་ཡང་རྟོག་པ་གང་ཡིན་ཐམས་ཅད་འཁོར་བར་འཆིང་བྱེད་ཡིན་པས་སྟོང་ཉིད་བསྒོམ་པའི་ཚེ། རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་“དགག་1གོ་ཞེས་སྨྲ་བ་དེ་ལ་ཚུལ་འདི་ལྟར་ཡང་དཔྱད་པར་བྱ་སྟེ། ཁྱེད་དེ་སྐད་སྨྲ་བ་དེ་ཅི་ཞིག་ཡིན་སོ་སོ་སྐྱེ་བོར་གྱུར་པའི་སྟོང་ཉིད་བསྒོམ་པ་པོ་དེ་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ཉིད་བདག་མེད་པའི་དོན་དེ་མངོན་དུ་གྱུར་པ་ཞིག་ཡིན་ནམ་ལྐོག་ཏུ་གྱུར་པ་ཞིག་ཡིན། དང་པོ་དེ་དེ་ལ་མངོན་དུ་གྱུར་པ་ཡིན་པ་ལྟར་ན་འོ་ན་གང་ཟག་སོ་སྐྱེ་སྟོང་ཉིད་བསྒོམ་པ་པོ་དེ་འཕགས་པར་འགྱུར་ཏེ། འགྱུར་བའི་རྒྱུ་མཚན་ནི་བདག་མེད་པའི་དོན་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ལ་ཅི་སྟེ་འམ་གལ་ཏེ་བདག་མེད་པའི་དོན་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ཀྱང་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་ཡིན་པར་མི་འགལ་བར་ཁྱེད་ཅག་སྨྲ་རྒྱུ་ཡིན་ན་ནི།འོ་ན་ཁོ་བོ་ཅག་གིས་ཀྱང་ཁྱེད་ཀྱིས་དེ་ལ་འདི་སྐད་དུ་བདག་མེད་པའི་དོན་ལྐོག་གྱུར་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་ཡིན་ཀྱང་འཕགས་པ་ཡིན་པར་མི་འགལ་ལོ་ཞེས་སྨྲ་བར་བྱ་སྟེ། ཁྱེད་ཀྱིས་སྔར་སྨྲས་པ་དེ་དང་འདི་གཉིས་རྣམ་པ་ཀུན་ནས་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །༼ཇ༽གཉིས་པ་སོ་སྐྱེས་རྟོག་བྲལ་གྱིས་སྒོམ་ན་སློབ་དཔོན་དང་སློབ་མ་གོ་ལོག་པའི་བཞད་གད་ནི།༼ ༽དེ་ 1 ལམ་རིམ་དུ། དག་

656

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

ལ་ཡང་ཁྱེད་ཅག་འདི་སྐད་དུ་དེ་འདྲ་བའི་གང་ཟག་སོ་སྐྱེ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་དེས་རང་གིས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡུལ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དེ་ཉིད། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་ཡིན་
པར་ཁོ་རང་གིས་མི་ཤེས་པ་ཡིན་པས་ན། གང་ཟག་གཞན་གྱིས་སོ་སྐྱེ་དེ་ལ་ལུང་གི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་སྒྲུབ་པའི་སྒོ་ནས་ངོ་སྤྲོད་དགོས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྨྲ་བ་ནི་མཁས་པ་རྣམས་འཁྲེལ་བའི་བཞད་གད་ཀྱི་གནས་ཡིན་ཏེ། སློབ་མས་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པའི་དོན་ཞིག་ལ་སློབ་དཔོན་གྱིས་སློབ་མ་དེ་ལ་རྗེས་དཔག་གི་སྒོ་ནས་བསྒྲུབ་དགོས་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །༼ཇ༽གསུམ་པ་དེ་འདྲའི་གཏམ་ཚོགས་སུ་དབྱུང་མི་རིགས་པ་ནི།༼ཇ༽ རྒྱུ་མཚན་དེའི་ཕྱིར་ན་ཁྱེད་ཀྱི་གཏམ་དེ་འདྲ་བ་ནི་རིགས་པ་ཤེས་པ་རྣམས་ཀྱི་མདུན་དུ་ཤིན་ཏུ་ཡང་ངོ་ཚ་བའི་གནས་ཡིན་པས་ན་སྨྲ་བར་མི་བྱའོ། །༼ཇ༽བཞི་པ་དེ་ལྟར་དེ་ཉིད་མ་རྟོགས་པ་མེད་པར་ཐལ་བ་ནི།༼ ༽དེ་ལྟར་སྨྲས་པ་དེ་ལ་ཁྱེད་ཀྱིས་དེ་འདྲའི་སོ་སྐྱེས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་ཀྱང་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་ཐ་སྙད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་སྒྲུབ་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་དེ་སྐད་ཀྱང་གོང་གི་དེའི་ལན་དུ་སྨྲ་མི་ནུས་ཏེ།
མི་ནུས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི་རིགས་པའི་དབང་ཕྱུག་གིས་ཏེ། དཔལ་ལྡན་ཆོས་གྲགས་ཀྱི་རྣམ་འགྲེལ་ལས། ཐ་སྙད་འབའ་ཞིག་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟགས་དེ་ནི་རྒོལ་བ་ཤིན་ཏུ་རྨོངས་པའི་དོན་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ཏེ། །བུམ་པ་ལྟ་བུ་ཡོད་ན་སྣང་དུ་རུང་བ་མ་དམིགས་པའི་དོན་དེ་གྲུབ་ན་དེ་ལ་མེད་པའི་ཐ་སྙད་འདོགས་པ་ནི་རྨོངས་པ་གནག་རྫི་མོའི་བར་ཡང་གྲགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་དོན་དེ་གྲུབ་ན་ཐ་སྙད་དེ་འདོགས་པ་བདེ་བླག་ཏུ་ཤེས་ནུས་པའི་དོན་གང་ཞིག་གནག་རྫིའི་བར་ལ་ཡང་གྲགས་པའི་དོན་དེ་འདྲ་བ་ལ་ཡང་རྨོངས་པའི་བླུན་པོ་ཞིག་ལ་ཐ་སྙད་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟགས་དེ་འགོད་པར་གསུངས་པ་ཡིན་པས། གནག་རྫི་མོ་དེ་ལས་ཀྱང་བླུན་པའི་གང་ཟག་དེ་འདྲ་བའི་རྨོངས་པས་ཀྱང་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པར་ཁྱེད་ཅག་འདོད་རྒྱུ་ཡིན་ན།འོ་ན་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མ་

657

ལྷག་མཐོང་ལ་བསླབ་ཚརྟོགས་པའི་གང་ཟག་བླུན་པོ་དེ་ཇི་འདྲ་ཞིག་ཡོད་པ་ཡང་ཁྱེད་ཅག་གིས་འདི་འདྲ་ཞིག་འོང་ཞེས་བརྗོད་པར་གྱིས་ཤིག །༼ཇ༽ལྔ་པ་དེ་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ཀྱང་བསྟན་དགོས་པ་ཧ་ཅང་འཁྲུལ་བ་ནི།༼ ༽ གཞན་ཡང་ཁྱེད་ཀྱི་འདོད་པའི་སོ་སྐྱེས་ཀྱང་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་སྟོང་པ་དེ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མ་ཡིན་མོད་ཁྱེད་རང་འདོད་པ་བཞིན་དེ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཡིན་དུ་ཆུག་ཀྱང་།དེ་ཐ་སྙད་འབའ་ཞིག་སྒྲུབ་ཏུ་འདོད་པ་ནི་ཆེས་མི་འཐད་དེ་དཔེར་ན། དཀར་“ཟལ་1ཅན་གྱི་ནག་ནོག་སོགས་འདུས་པའི་དུད་འགྲོ་དེ་བ་ལང་ཡིན་ན་ཀྱང་དེ་བ་ལང་གི་མཚན་ཉིད་དུ་བཞག་ཏུ་མི་རུང་བས་དེ་འདྲ་བ་དེ་བ་ལང་གི་ཐ་སྙད་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟགས་སུ་མི་རུང་བ་བཞིན་དུ་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་དེ་ཙམ་ཡང་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྣམ་པར་འཇོག་པའི་མཚན་ཉིད་དུ་འཇོག་པ་མི་འཐད་ཅིང་། དེ་དེའི་མཚན་ཉིད་དུ་བཞག་ན་ཁྱེད་རང་གིས་ཁས་བླངས་པ་དང་ཡང་འགལ་བ་ཡིན་པས་ན་དེ་འདྲ་དེ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་ཐ་སྙད་བསྒྲུབ་ཏུ་སྨྲ་བ་ནི་ཟེར་རྒྱུས་གཏུགས་ཤིང་ཕོངས་པར་ཤིན་ཏུ་གསལ་ཏེ་དེས་ན་འདིར་དེའི་བཤད་པ་རྒྱས་པར་མི་སྤྲའོ། །༼ཇ༽དྲུག་པ་དེ་ལ་ལྐོག་གྱུར་དང་རྟོག་བྲལ་མངོན་སུམ་གྱིས་འཛིན་པ་འགལ་བ་ནི། གལ་ཏེ་གོང་གི་དྲི་བ་གཉིས་པའི་ལན་དུ་ཁྱེད་སྟོང་ཉིད་བསྒོམ་པ་པོ་སོ་སྐྱེ་དེ་ལ་བསྒོམ་པར་བྱ་བའི་བདག་མེད་པ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་དེ་དེ་འདྲའི་སོ་སྐྱེ་དེ་ལ་ལྐོག་ཏུ་གྱུར་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན་ནི། སོ་སྐྱེ་དེ་ལ་ལྐོག་གྱུར་གྱི་དོན་དུ་སོང་བའི་དོན་དེ་སོ་སྐྱེ་དེའི་རྟོག་བྲལ་གྱི་ཤེས་པས་འཛིན་པར་འདོད་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་ཁྲེལ་བའི་བཞད་གད་དུ་འོས་པ་ཉིད་ཀྱི་གནས་སོ། །༼ཇ༽བདུན་པ་དེ་ལ་མངོན་གྱུར་ཡིན་ན་སོ་སྐྱེ་མི་འཐད་པ།༼ ༽གོང་གི་དོན་དེ་དག་མདོར་བསྡུ་ན།ཁྱེད་ཅག་འདོད་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་བསྒོམ་པའི་སོ་སོ་སྐྱེ་བོའི་བློ་དེ་ཉིད། ཡུལ་བདག་མེད་ལ་བློ་ཁ་མ་ཕྱོགས་པ་ཞིག་ཡིན་ན་དེ་འདྲའི་སོ་སྐྱེ་དེ་སྟོང་ཉིད་བསྒོམ་པར་འདོད་པ་ཤིན་ཏུ་འགལ་བ་ཡིན་ལ།དེ་འདྲའི་སོ་སྐྱེའི་བློ་དེ་སྟོང་ཉིད་དེ་ལ་བློ་ཁ་ཕྱོགས་ནས་བསྒོམ་པ་ཡིན་ན་ཡང་ཡུལ་སྟོང་
1 ལམ་རིམ་དུ། ཟིལ་

658

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

ཉིད་དེ་སོ་སྐྱེ་དེ་ལ་མངོན་གྱུར་དང་ལྐོག་གྱུར་གང་རུང་ཞིག་ཏུ་སོང་བར་ངེས་ཤིང་།སོ་སྐྱེ་དེ་ལ་ཡུལ་སྟོང་ཉིད་དམ་བདག་མེད་དེ་མངོན་གྱུར་ཡིན་ན་ནི་སོ་སྐྱེ་དེ་འཕགས་པར་འགྱུར་བས་ན་སོ་སྐྱེ་ལ་བདག་མེད་པའི་དོན་ལྐོག་གྱུར་དུ་སོང་བར་འདོད་དགོས་པ་ཡིན་ན་སྟེ་དགོས་མོད།དེ་ལྟར་ལྐོག་གྱུར་དུ་འདོད་པ་དེའི་ཚེ་ན་བདག་མེད་པའི་དོན་དེ་སོ་སྐྱེ་དེས་དོན་སྤྱིའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པར་གྲུབ་པ་ཡིན་པས་ན་སོ་སྐྱེའི་བློ་དེ་ཡུལ་བདག་མེད་ལ་རྟོག་བྲལ་ཡིན་ན་ནི་ཤིན་ཏུ་འགལ་བ་ཡིན་ནོ། །༼ཇ༽བརྒྱད་པ་སྦྱོར་ལམ་པ་ལ་ལྐོག་གྱུར་དང་ལས་དང་པོ་བ་ལ་མངོན་སུམ་འགལ་བ་༼ ༽སྐྱོན་གཞན་ཡང་།ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་འཕགས་པའི་ཡེ་ཤེས་སྐྱེ་ཁ་མའི་སྦྱོར་ལམ་ཆོས་མཆོག་ཆེན་པོ་པ་དེས་ེ ཀྱང་བདག་མེད་པའི་དོན་སྟོང་ཉིད་དེ་དོན་སྤྱིའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པར་ཁྱེད་རང་འདོད་བཞིན་དུ་ད་ལྟ་སོ་སོ་སྐྱེ་བོའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཡང་ལས་དང་པོ་པ་ལམ་དུ་མ་ཞུགས་པ་དེས་སྟོང་ཉིད་སྒོམ་པའི་བློ་དེ་འདྲ་བ་ཡང་རྟོག་བྲལ་དུ་འདོད་པ་ནི་ཆེས་ཤིན་ཏུ་འགལ་ལོ། །༼ཇ༽དགུ་པ་དེ་མ་འཁྲུལ་ན་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་དུ་འགྱུར་བ་༼ ༽ནི། དེ་འདྲའི་སོ་སྐྱེའི་བློ་དེ་བདག་མེད་པའི་དོན་ལ་རྟོག་བྲལ་ཡིན་པར་གྲུབ་ན་ནི། བློ་དེ་མ་འཁྲུལ་བ་ཡིན་པར་དེ་ལས་ཀྱང་འགྲུབ་པར་སླ་བས་ན་བློ་དེ་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་དུ་འགྱུར་ཏེ། དེའི་རྒྱུ་མཚན་ནི་བློ་དེ་བདག་མེད་པའི་དོན་ལ་རྟོག་བྲལ་མ་འཁྲུལ་བའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །༼ཇ༽བཅུ་པ་དེས་ན་ལུང་རིགས་དང་འགལ་བས་སྤང་རིགས་པ་༼ ༽རྒྱུ་མཚན་དེས་ན་བདག་ཏུ་འཛིན་པའི་ཞེན་ཡུལ་རིགས་པས་སུན་ཕྱུང་བའི་སྒོ་ནས་བཀག་པའི་དོན་རྟོགས་པའི་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་མ་རྙེད་པར་ཆོས་དང་གང་ཟག་གི་བདག་གཉིས་ལ་སོགས་པའི་ཡུལ་ལ་འཕྲོ་བའི་སེམས་རྣམས་མི་འཕྲོ་བར་ནང་དུ་བཟུང་ནས་བསྡད་པ་ཙམ་གྱིས་བདག་མེད་པའི་དོན་བསྒོམས་པ་ཡིན་པར་འདོད་པ་དང་སོ་སོ་སྐྱེ་བོས་བདག་མེད་པའི་དོན་རྟོག་བྲལ་གྱི་ཤེས་

659

ལྷག་མཐོང་ལ་བསླབ་ཚཔས་བསྒོམ་པར་འདོད་པ་དེ་དག་ནི། ངེས་པའི་དོན་གྱི་ལུང་དང་རིགས་པ་དྲི་མ་མེད་པའི་ལམ་སྲོལ་ལས་ཆེས་ཆེར་འཁྱམས་ཤིང་རྒལ་ཏེ་རང་གི་རྟོག་བཏགས་འབའ་ཞིག་བྱས་པའོ། །
གོང་གི་ས་བཅད་གཞན་གྱི་ལུགས་དགག་པ་གཉིས་པ་༼ཇ༽ལ་འདོད་པ་བརྗོད་པ་དང་དེ་དགག་པ་གཉིས་དང་པོ་ནི།ཡང་གོང་གི་ལུགས་དེ་ལས་གཞན་པའི་བོད་ཁ་ཅིག་ན་རེ།ཆོས་དང་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བ་མ་རྙེད་པར་སེམས་ཅིར་ཡང་མི་རྟོག་པར་འཇོག་པ་ཙམ་བྱས་པ་དེས་ནི། སྟོང་ཉིད་སྒོམ་པར་འཇོག་མི་རིགས་པ་དེ་ཁོ་བོ་ཅག་ཀྱང་འདོད་པ་ཡིན་པས་ན་ལུགས་སྔ་མ་གོང་གི་དེ་མི་རིགས་པ་ཡིན་མོད། འོན་ཀྱང་ཁོ་བོ་ཅག་ནི་བདག་མེད་པའི་ངེས་དོན་གྱི་ལྟ་བ་དེ་རྙེད་ཕྱིན་ཆད་ནས་ལྟ་བ་དེ་རྙེད་པའི་གང་ཟག་དེས་མི་རྟོག་པར་གང་བཞག་པ་ཐམས་ཅད་དེ་འདྲའི་སྟོང་པ་ཉིད་བསྒོམས་པར་འདོད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྨྲའོ། །༼ཇ༽གཉིས་པ་དེ་དགག་པ་ལ་བཞི་ལས། དང་པོ་ལྟ་བ་རྙེད་ནས་མི་རྟོག་པའི་སྒོམ་ཐམས་ཅད་སྟོང་ཉིད་སྒོམ་ན་ཧ་ཅང་ཐལ་བས་མི་འཐད་པ།༼ ༽ ཁྱེད་ཅག་གི་འདོད་པ་འདི་ནི་མི་རིགས་པ་ཡིན་ཏེ།མི་རིགས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི་དེ་འདྲའི་གང་ཟག་དེས་ངེས་དོན་གྱི་ལྟ་བ་རྙེད་པ་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་ཁོས་མི་རྟོག་པར་གང་དང་གང་བསྒོམས་པ་ཐམས་ཅད་ངེས་དོན་གྱི་ལྟ་བས་གཏན་ལ་ཕབ་པའི་དོན་བསྒོམས་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ན། འོ་ན་དེ་འདྲ་བའི་གང་ཟག་དེས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བསྒོམས་པ་དེ་ཡང་ངེས་དོན་གྱི་ལྟ་བ་བསྒོམས་པར་མི་འགྱུར་བའི་རྒྱུ་མཚན་ཅི་ཡིན་ཁྱེད་ཀྱིས་འདིར་སྨྲོས་ཤིག །༼ཇ༽གཉིས་པ་དེས་ལྟ་བ་རྙེད་རྗེས་སྒོམ་དུས་དེ་དྲན་ནས་སྒོམ་པ་སྟོང་ཉིད་བསྒོམ་པ་ཡིན་ཀྱང་མི་རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་མིན་ཚུལ་༼ ༽དེ་ལ་གལ་ཏེ་ཁོ་ན་རེ་དེ་འདྲའི་གང་ཟག་ལྟ་བ་རྙེད་པ་དེས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སྒོམ་པ་དེ་ཉིད་ངེས་དོན་གྱི་ལྟ་བ་རྙེད་པའི་གང་ཟག་གི་སྒོམ་ཡིན་ཀྱང་། གང་ཟག་དེས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བསྒོམ་པ་ཙམ་གྱིས་ལྟ་བ་དེ་བསྒོམས་

660

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

པར་མི་འགྱུར་ཏེ་ངེས་དོན་གྱི་ལྟ་བ་དེ་ཉིད་དེའི་ཚེ་དྲན་པར་བྱས་པའི་སྒོ་ནས་ལྟ་བ་དེའི་སྟེང་དུ་བཞག་ནས་བསྒོམ་པར་བྱེད་པ་མིན་པས་སོ་སྙམ་ནས་དེ་སྐད་སྨྲ་ན། དེ་ལ་ལན་ནི་འོ་ན་ནི་ལྟ་བ་དེ་རྙེད་པའི་གང་ཟག་དེས་ངེས་དོན་གྱི་ལྟ་བ་རྙེད་པ་ཡིན་ཀྱང་བསྒོམས་པའི་ཚེ། རང་གི་གང་རྙེད་པའི་ངེས་དོན་གྱི་ལྟ་བ་དེ་ཉིད་དྲན་པར་བྱས་ནས་ལྟ་ཐོག་དེ་ག་རང་ཏུ་བཞག་པའི་སྒོམ་ཞིག་ཡིན་ན་ལྟ་བ་སྟོང་ཉིད་བསྒོམ་པ་རང་ཡིན་དུ་ཆུག་ཀྱང་། དེ་འདྲའི་གང་ཟག་དེས་ལྟ་བ་རྙེད་པ་རྒྱུ་མཚན་དུ་བྱས་ནས་དེས་མི་རྟོག་པར་གང་བཞག་ཐམས་ཅད་ལྟ་བ་བསྐྱངས་པ་ཡིན་པར་ཇི་ལྟར་འགྱུར། ཏེ་མི་འགྱུར་རོ། །༼ཇ༽གསུམ་པ་ལྟ་བ་རྙེད་ཀྱང་ཙོམ་འཇོག་སྟོང་ཉིད་བསྒོམ་པ་མིན་ཚུལ།༼ ༽དེ་ལྟར་མི་འགྱུར་བ་དེས་ན་ངེས་དོན་གྱི་ལྟ་བ་རྙེད་ཀྱང་ལྟ་བ་དེ་ཉིད་སྐྱོང་བའི་ཚེ་ན་སྔར་གྱི་ལྟ་བ་རང་གིས་ཇི་ལྟར་རྙེད་པ་དེའི་སྒོ་ནས་གཏན་ལ་ཕབ་པའི་དོན་དེ་ཉིད་དྲན་པར་བྱས་ནས་དེ་འདྲའི་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བ་སྒོམ་པར་བྱེད་དགོས་ཀྱི། ཅིར་ཡང་མི་རྟོག་པའི་སྒོ་ནས་རྒྱུ་མཚན་བསམ་རྒྱུའི་ངེས་པ་གཏན་ནས་མེད་པའི་ཙོམ་འཇོག་གམ་ཧད་དེ་འཇོག་པ་ཙམ་ཞིག་བྱས་པས་སྟོང་ཉིད་བསྒོམས་པར་མི་འགྲོ་བར་ཤེས་པར་བྱའོ། །༼ཇ༽བཞི་པ་རང་ལུགས་མི་རྟོག་པ་ནི་འདི་
ནི་འདིའོ་ཞེས་མི་སེམས་པ་ལ་འདོད་པ་འདིར་རང་གི་ལུགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་ཁས་ལེན་རྒྱུའི་ཅིར་ཡང་མི་རྟོག་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྔར་ཞི་གནས་ཀྱི་སྐབས་དང་ལྷག་མཐོང་གི་སྐབས་འདི་དག་ཏུ་ལན་མང་དུ་འབྱུང་བའི་དོན་ནི། རྒྱུ་མཚན་འདི་ནི་འདིའོ་འདི་ནི་འདི་མིན་ནོ་ཞེས་པའི་སྒོ་ནས་མང་
དུ་མི་དཔྱོད་པར་དམིགས་པ་ཞིག་ལ་སེམས་བཟུང་ནས་དེ་ལས་གཞན་དུ་མི་རྟོག་པར་གནས་པ་ཞིག་ལ་བྱེད་པ་ཡིན་ཀྱི། མངོན་སུམ་ལྟ་བུའི་རྟོག་བྲལ་དུ་འདོད་པ་ནི་མིན་པར་ཤེས་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །
གོང་གི་ས་བཅད་གཞན་ལུགས་དགག་པ་གསུམ་པ་༼ཇ༽ལ་འདོད་པ་བརྗོད་པ་དང་། དགག་

661

ལྷག་མཐོང་ལ་བསླབ་ཚཔ་གཉིས་ལས་དང་པོ་ནི།འདིར་ཡང་ལུགས་སྔ་མ་གཉིས་ལས་གཞན་པའི་བོད་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ངེད་ཅག་ནི་ལྟ་བ་མ་རྙེད་པའི་མི་རྟོག་པར་འཇོག་པ་སྟོང་ཉིད་སྒོམ་པར་འཇོག་པར་བྱེད་པའི་ལུགས་སྔར་བཀོད་པ་དང་པོ་དེ་ཡང་མི་འདོད་ལ། ང་ལྟ་བ་རྙེད་པ་ནས་བཟུང་སྟེ་སེམས་གང་དུ་ཡང་མི་རྟོག་པར་གང་བཞག་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་སྟོང་ཉིད་སྒོམ་པར་ངེད་ཅག་མི་འདོད་ཀྱི།དེ་ལྟར་མི་འདོད་པ་འོན་ཀྱང་ངེད་ཀྱི་ལུགས་སུ་ནི་ཅིར་ཡང་མི་རྟོག་པར་སྐྱོང་བར་བྱེད་རེས་ཀྱིས་སྐྱོང་བ་དེའི་སྔོན་རོལ་དུ་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་དཔྱད་པ་ཚར་གཅིག་ངེས་པར་སྔོན་དུ་བཏང་ན་དེ་ནས་དེའི་འོག་ཏུ་མི་རྟོག་པར་གང་བཞག་ཐམས་ཅད་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་དོན་བསྒོམས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་སྨྲའོ། །༼ཇ༽གཉིས་པ་དེ་དགག་པ་ལ་གཉིས། དང་པོ་སྔ་མ་གཉིས་ལྟར་མི་བྱ་བར་ལྟ་བའི་སྔོན་དུ་དཔྱད་པ་ཚར་གཅིག་ལས་མི་བྱེད་ནའང་གཉིད་ལོག་ཁར་དཔྱད་པའི་གཉིད་འཐུག་ལྟ་བུར་ཧ་ཅང་ཐལ་བ་ནི།༼ ༽དེ་སྐད་སྨྲ་བའི་ལུགས་འདི་ཡང་མི་འཐད་དེ། གལ་ཏེ་དེ་ལྟ་བུ་འཐད་ན་སྒོམ་མཁན་དེས་གཉིད་ལོག་ཁར་ལྟ་བའི་དཔྱད་པ་ཚར་གཅིག་བྱས་ནས་དེའི་རྗེས་སུ་གཉིད་འཐུག་པོ་ལོག་པའི་སྐབས་ཀྱི་མི་རྟོག་པ་དེ་ཡང་སྟོང་ཉིད་བསྒོམས་པ་ཡིན་པར་འགྱུར་བས་ཧ་ཅང་ཡང་ཐལ་བར་འགྱུར་ཏེ། དེའི་རྒྱུ་མཚན་ནི་ལྟ་བའི་དཔྱད་པ་སྔོན་དུ་སོང་བ་ཡིན་པར་ནི་གོང་གི་མི་རྟོག་པ་བསྒོམ་པ་དེ་དང་གཉིད་འཐུག་པོའི་མི་རྟོག་པ་དེ་གཉིས་ཀ་ལ་མཚུངས་ལ།དེ་གཉིས་པོའི་རང་དུས་ན་མི་རྟོག་པ་ཙམ་ལས་ལྟ་བའི་སྟེང་དུ་བཞག་པའི་རྒྱུ་མཚན་གང་ཡང་མེད་པར་ཡང་མཚུངས་པས་ལྟ་བ་སྒོམ་པའི་སྒོམ་ཡིན་མི་དགོས་པར་ཡང་ཤིན་ཏུ་བསལ་བར་སྣང་པའི་ཕྱིར་རོ། །༼ཇ༽འདི་ལ་ལྟ་བ་སྐྱོང་དུས་བར་བར་དུ་དཔྱད་ན་ལྟ་བ་ངར་ཆེ་ཞིང་གསལ་ཏེ། འཕགས་ཡུལ་གྱི་སྒོམ་རིམ་རྣམས་དང་ཁྱད་པར་དུ་ཇོ་བོ་ཡབ་སྲས་བེ་བུམ་སྔོན་པོ་ལྟར་བཞེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཡེ་ཤེས་སྙིང་པོའི་རྣལ་འབྱོར་སྒོམ་པ་གང་གི་ཚེ་གཉིད་ཀྱི་མུན་པས་ནོན་ཏེ་དམིགས་པ་ལས་སེམས་ལྡོག་པར་བྱེད་པ་སྐྱེ་བའི་ཚེ་ཆོས་ལ་སྤྱོད་པའི་མཚན་ཉིད་ལྷག་མཐོང་གི་སེམས་གཟེངས་བསྟོད་ལ་སྟོང་ཉིད་ལ་མཉམ་པར་བཞག་

662

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།
པར་བྱའོ། །འོན་ཏེ་ཡུལ་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་པར་དཔྱོད་པའི་རྒོད་པར་གྱུར་ན། དེ་ཡང་དོན་དམ་པར་དཔྱད་པའི་དེ་ལ་དམིགས་པ་བོར་ཏེ་ཞི་གནས་དང་ལྡན་པར་བྱའོ་ཞེས་པ་ནས། དེ་ལྟར་ན་མཐུ་ཅི་ཡོད་པ་དང་། དུས་ཇི་ལྟར་ཡོད་པ་དང་། ཅུང་ཟད་ཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ཕྱིར་ཡང་དང་ཡང་དུ་རང་གི་སེམས་ལ་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རང་བཞིན་བརྟགས་ཞེས་དང་། ཇོ་བོའི་ནོར་བུའི་ཕྲེང་བ་ལས། ཞུམ་པའི་སེམས་ནི་བྱུང་བའི་ཚེ། །སེམས་ཀྱི་གཟེངས་ནི་བསྟོད་པར་བྱ། །རྟག་ཏུ་སྟོང་ཉིད་བསྒོམ་པར་བྱ། །ཞེས་དང་སྒོམ་རིམ་དུ་མ་ལས་བཤད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལྟ་བའི་བར་བར་དུ་དཔྱད་པའི་རྒྱུན་ལ་གནས་མི་གནས་མ་བལྟས་ན་སྐྱོན་འོངས་ཚུལ་ནི།༼ ༽དེ་ལྟར་མི་དགོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་དེས་ན་ཁྱད་པར་འདི་ལྟར་ཕྱེད་དགོས་ཏེ་ལྟ་བ་སྒོམ་མཁན་དེས་ལྟ་བའི་དཔྱད་པ་བྱས་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་གཏན་ལ་ཕབ་པའི་དོན་དེ་ལ་ཐོག་མར་སེམས་བཞག་པ་ཞིག་ཡིན་ཀྱང་།སེམས་བཞག་པ་དེ་ནས་ཅུང་ཟད་ཅིག་སོང་བ་ན་སྔར་ལྟ་ཐོག་ཏུ་བཞག་པ་དེ་ཉིད་ཤོར་ནས་ལྟ་བའི་ངེས་པ་ཅི་ཡང་མེད་པར་སྤྱིར་རང་གི་བློ་ཡུལ་ཅི་ལ་ཡང་མི་རྟོག་པ་ཁོ་ནར་གནས་པ་ཞིག་ནི་སྐབས་དུ་མར་འབྱུང་ལ་དེ་འདྲའི་མི་རྟོག་པ་སྒོམ་པ་དེ་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་སྒོམ་གཏན་ནས་མ་ཡིན་པས་ན་སྐབས་འདིར་རང་གི་རྟོག་པ་ཤིན་ཏུ་སྦྱང་ཞིང་གྲུབ་བར་བྱས་ཏེ།སྔར་རང་གིས་ལྟ་ཐོག་ཏུ་བཞག་པ་དེ་ཉིད་རྗེས་སུ་གནས་སམ་མི་གནས་ཇི་ལྟར་ཡིན་ལྟ་བའི་ཤེས་བཞིན་གྱི་བྱ་ར་ཐུ་རེ་བ་སྟེ་བར་མ་ཆད་པར་བྱས་ནས་ངེས་པར་སྐྱོང་བ་ཞིག་དགོས་སོ། །
གོང་གི་ས་བཅད་གཞན་ལུགས་དགག་པ་བཞི་པ་༼ཇ༽ལ་འདོད་པ་བརྗོད་པ་དང་། དེ་དགག་པ་གཉིས་ལས་དང་པོ་ནི།ཡང་འདིར་ལུགས་སྔ་མ་གསུམ་ལས་གཞན་པའི་བོད་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ངེད་ཅག་ནི་གོང་དུ་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་ལུགས་སྔ་མ་གསུམ་མི་འདོད་ཀྱི།འོན་ཀྱང་སྟོང་ཉིད་སྒོམ་པའི་ཚེ་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་དོན་ལ་ངེས་པ་དྲངས་ཏེ། དེ་ནས་ཇི་ལྟར་ངེས་པ་དྲངས་པའི་སྟོང་པ་དེའི་དོན་དེ་ལ་རང་གིས་སེམས་བཟུང་བའི་སྒོ་ནས་གང་དུ་བཟུང་བ་དེ་ཉིད་ལས་གཞན་དུ་རིགས་པས་མི་

663

ལྷག་མཐོང་ལ་བསླབ་ཚདཔྱོད་པར་འཇོག་པ་ཁོ་ན་བྱེད་པ་དེ་ནི་སྟོང་ཉིད་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་བསྒོམས་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ཏེ།དེ་ལྟར་སྒོམ་པའི་ཚུལ་དེ་ལ་གོང་གི་ལུགས་དང་པོས་འདོད་པ་ལྟར་སྟོང་ཉིད་ལ་བློ་
ཁ་མ་ཕྱོགས་པའང་མེད་པ་ཡིན་ལ།གོང་གི་ལུགས་གཉིས་པས་འདོད་པ་ལྟར་མི་རྟོག་པར་སྐྱོང་བའི་ཚེ་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བ་དྲན་པར་མི་བྱེད་པ་དེ་འདྲ་ཡང་མིན་ཞིང་། གོང་གི་ལུགས་གསུམ་པ་ལྟར་ལྟ་བའི་དཔྱད་པ་ཚར་རེ་ངེས་པར་སྔོན་དུ་བཏང་ན་ཡང་བཏང་བ་དེ་ནས་སྔར་ལྟ་ཐོག་ཏུ་བཞག་པ་དེ་མི་གནས་པར་ཤོར་བའི་མི་རྟོག་པ་རྐྱང་པར་བཞག་པ་ཡང་མིན་པས་ན་ལྟ་བ་སྐྱོང་ལུགས་ཀྱི་སྐྱོན་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་སྙམ་ན།༼ཇ༽གཉིས་པ་དེ་ལ་སྟོང་ཉིད་ལ་ཞི་གནས་སྒོམ་ཚུལ་ཡོད་ཀྱང་སྟོང་ཉིད་ལ་ལྷག་མཐོང་སྒོམ་ཚུལ་མ་བྱུང་བས་ལྟ་བའི་བར་བར་དུ་དཔྱད་པ་ཆེ་བ་རེ་དགོས་ཚུལ་ནི།༼ ༽དེ་ལྟར་འདོད་པ་ཁྱེད་ཅག་གི་འདོད་པ་འདི་ནི་ལྟ་བའི་དཔྱད་པ་བྱས་ཟེར་བའི་བསམ་དོན་དེ་ལ་བརྟགས་ན་ཐོག་མར་ལྟ་བ་དྲན་པ་ཙམ་ཞིག་བྱས་ནས་དེ་ནས་ལྟ་ཐོག་དེ་ཉིད་ཏུ་འཇོག་སྒོམ་ཁོ་ན་བྱེད་པ་ལ་སྟོང་ཉིད་བསྒོམ་པའི་ལྟ་བ་སྐྱོང་བ་ཡིན་པར་འདོད་པ་ཡིན་པས་ན་འདོད་པ་དེ་ཉིད་ཀྱང་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གལ་ཏེ་ཁྱེད་ཀྱི་འདོད་པ་དེ་ལྟ་བུ་རིགས་པ་ཡིན་ན་གོང་གི་དེ་ལྟར་བྱས་ནས་སྒོམ་པ་དེ་ལ་སྟོང་ཉིད་ལ་འཇོག་སྒོམ་བྱེད་པའི་ཞི་གནས་ཙམ་ཞིག་ནི་ཡོད་ཀྱི། དཔྱད་སྒོམ་གྱི་སྒོ་ནས་བསྐྱངས་དགོས་པའི་ལྷག་མཐོང་གི་སྐྱོང་ཚུལ་གཏན་ནས་མེད་པས་ན་ཞི་ལྷག་གཉིས་ཟུང་དུ་འབྲེལ་བར་སྐྱོང་བ་མེད་པའི་ཞི་གནས་འབའ་ཞིག་སྐྱོང་བའི་ཕྱོགས་གཅིག་པ་ཁོ་ནར་སོང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །༼ཇ༽འདིར་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་ལྷག་མཐོང་ལ་བར་བར་དུ་སྟོང་ཉིད་ལ་དཔྱད་པ་ཆེ་བ་རེ་དང་ཡང་འཇོག་སྒོམ་གཉིས་སྦྲེལ་བར་བྱེད་ཅིང་སྒོམ་དགོས་པར་སྒོམ་རིམ་གསུམ་དང་ཡེ་ཤེས་སྙིང་པོ་ཤཱནྟི་པ་སོགས་ཀྱིས་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཇོ་བོའི་ཐེག་ཆེན་སྒྲུབ་ཐབས་ལས་ཀྱང་། མཉམ་པར་བཞག་པའི་དུས་དག་ཏུ། །ཞི་གནས་ལྷག་མཐོང་ཆ་མཉམ་ཞིང་། །དེ་རྒྱུན་དག་ཏུ་བསྒོམ་པར་

664

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།
བྱ། །ཞེས་དང་། ཀ་མ་ལ་ཤཱི་ལས་རྣལ་འབྱོར་སྒོམ་འཇུག་ལས་ཤེས་པ་ཡང་ཡོད་མེད་དང་བྲལ་བ་དེ་ལྟ་བུའི་དམིགས་པ་མེད་པ་བསྒོམ་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟ་བས་ན་བར་བར་དུ་སེམས་ཀྱིས་སེམས་ལ་བརྟགས་དེ་དམིགས་པ་ལ་སེམས་འཇུག་ན་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་རང་གི་འཇུག་པ་མངོན་སུམ་དུ་བྱ་བ་མེད་པ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་ཤིན་ཏུ་གསལ་བར་དམིགས་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །༼ ༽དེ་ལྟར་ལྟ་བ་སྐྱོང་ལུགས་ཀྱི་གོལ་ས་རྣམས་

བསལ་ནས།

གོང་གི་ས་བཅད་གཉིས་པར་རང་གི་ལུགས་བཞག་པ་༼ཇ༽ལ་བསྟན་བཤད་གཉིས་ལས་དང་པོ་ནི།དེ་ལྟར་བདག་མེད་བསྒོམ་པ་པོ་དེས་བདག་མེད་པའི་ངེས་དོན་གྱི་ལྟ་བ་མ་རྙེད་ན་ནི་སྒོམ་པ་པོ་དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྒོམ་ཐམས་ཅད་བདག་མེད་ལ་བློ་ཁ་མ་ཕྱོགས་པར་འགྱུར་བས་ན་སྒོམ་མཁན་དེས་བདག་མེད་པའི་ལྟ་བ་རྙེད་པ་ཞིག་ངེས་པར་དགོས་སོ། དེ་ཡང་བདག་མེད་པའི་དོན་གོ་བ་ཙམ་ཡོད་པ་དེས་མི་ཆོག་པས་ལྟ་བ་དེ་སྐྱོང་བའི་ཚེ་ན་རང་གིས་ཚུལ་བཞིན་གོ་བའི་ལྟ་བ་དེ་དྲན་པར་བྱས་ནས་རིགས་པས་དཔྱོད་པ་དང་གང་དཔྱད་པའི་དོན་དེ་ཉིད་ཁོ་ན་ལ་སྒོམ་པ་ཞིག་ངེས་པར་དགོས་ལ། ཚུལ་དེ་ལྟར་བསྒོམ་པ་དེ་ལ་ནི་དཔྱད་པས་ངེས་པའི་བདག་མེད་པའི་དོན་དེ་ཉིད་ལ་བཞག་སྟེ་རིགས་པས་མི་དཔྱོད་པར་དེ་ཁའི་རྒྱུན་ལ་འཇོག་པའི་འཇོག་སྒོམ་དང་གང་བཞག་པའི་དོན་དེ་ལ་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་དཔྱད་ནས་སྒོམ་པའི་དཔྱོད་སྒོམ་གཉིས་ཀ་སྤེལ་མར་བྱས་པ་དགོས་ཀྱི། དཔྱད་འཇོག་གཉིས་པོ་ཕྱོགས་རེ་བ་ཙམ་ཞིག་བྱས་པས་ནི་མི་ཆོག་གོ།༼ཇ༽གཉིས་པ་ནི།༼ ༽དེ་ལྟར་དེ་གཉིས་ཀ་དགོས་པའི་དོན་འདི་ལ་གསུམ་ཡོད་དེ།འཇོག་སྒོམ་དང་དཔྱད་སྒོམ་གཉིས་ཀ་དགོས་པའི་རྒྱུ་མཚན། དེ་ལ་རྩོད་པ་“སྤོང་1བ། སྐྱོང་ཚུལ་གྱི་གནད་ཅུང་ཟད་བཤད་པའོ། དང་པོ་༼ཇ༽ལ་ལྟ་བར་དཔྱད་འཇོག་གཉིས་ཀའི་སྒོམ་ཚུལ་དང་། དཔྱད་སྒོམ་རྟོག་པ་ཡིན་པས་མི་རུང་བར་འཛིན་པ་དགག་པ་དང་། ཞི་གནས་གྲུབ་རྗེས་སུ་ལྷག་ 1 ལམ་རིམ་དུ། སྤང་

665

ལྷག་མཐོང་ལ་བསླབ་ཚམཐོང་དཔྱད་ནས་སྒོམ་པར་པཎ་གྲུབ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱི་བཤད་ཚུལ་དང་། གྲུབ་དོན་རང་ལུགས་འཕྲོས་དང་བཅས་པ་བཞི་ལས། དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལྟ་བ་རྙེད་དགོས་པ་༼ ༽དཔྱད་འཇོག་གཉིས་ཀ་དགོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། བདག་མེད་པའི་དོན་ལ་དཔྱད་པ་རྫོགས་པའི་སྒོ་ནས་ཕུ་ཐག་ལེགས་པར་ཆོད་པའི་ལྟ་བའི་ངེས་པ་ཞིག་མེད་ན་ནི་བདག་མེད་བསྒོམ་པའི་ལྷག་མཐོང་གི་རྟོགས་པ་གཏན་ནས་མི་སྐྱེ་སྟེ། དེ་འདྲའི་ངེས་པ་དེ་ནི་ལྷག་མཐོང་དེའི་རྒྱུར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། དེར་མ་ཟད་ལྟ་བ་དེ་འདྲ་འཆད་པར་བྱེད་པའི་གཏམ་མ་ཐོས་པ་ནི་དེ་འདྲའི་ལྷག་མཐོང་གི་གེགས་སུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ།དེ་ལྟར་གང་ལས་གསུངས་པའི་ཚུལ་ནི་མདོ་སྡེ་དགོངས་འགྲེལ་ལས།བྱམས་པས་དྲི་བ་ཞུས་པ་ནི་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཞེས་བོས་ནས་ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་གཉིས་རྒྱུ་གང་ལས་བྱུང་བ་ལགས། ཞེས་པའོ། །དེའི་ལན་གསུངས་པ་ནི་བྱམས་པ། ཞེས་བོས་ནས། ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་དེ་གཉིས་ནི་རིམ་པ་བཞིན་དུ་ཚུལ་ཁྲིམས་རྣམ་པར་དག་པའི་རྒྱུ་ལས་བྱུང་བ་དང་ཐོས་པ་དང་བསམས་པས་གཏན་ལ་ཕབ་པ་ལས་བྱུང་བའི་ལྟ་བ་རྣམ་པར་དག་པའི་རྒྱུ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། འཕགས་པའི་གཏམ་སྟེ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་གཏམ་རང་གི་འདོད་པ་བཞིན་མ་ཐོས་པ་ནི་ལྷག་མཐོང་གི་རྟོགས་པ་སྐྱེ་བའི་གེགས་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། སྲེད་མེད་ཀྱི་བུས་ཞུས་པའི་མདོ་ལས།དེ་ཁོ་ན་ཉིད་སྟོན་པའི་གཞུང་དང་གདམས་ངག་ཐོས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་ཤེས་པའི་ཤེས་རབ་འབྱུང་ཞིང་དེ་འདྲའི་ཤེས་རབ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཉོན་མོངས་པ་སྤོང་བ་སོགས་སྔར་“གང་1དུ་མདོ་དང་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ལུང་དུ་མ་ཞིག་དྲངས་པའི་དོན་ལྟར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །༼ཇ༽གཉིས་པ་དཔྱད་སྒོམ་མེད་པར་འཇོག་སྒོམ་ཙམ་གྱིས་ལྷག་མཐོང་མི་སྐྱེ་བས་ལྷག་མཐོང་དཔྱད་ནས་སྒོམ་པ་ནི།

༼ ༽ བདག་མེད་པའི་ལྟ་བ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་སྒོམ་པའི་ལྷག་མཐོང་སྐྱེ་ལུགས་ནི། དུས་དང་པོ་
1 འབྲས་མཆན་བཞི་དེབ་ཏུ། གོང

666

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

ལྟ་བ་དེ་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་ཚེ་ན་ལུང་རིགས་ཀྱི་སྒོ་དུ་མ་ནས་རྣམ་པར་དཔྱད་པའི་སྒོ་ནས་གཏན་ལ་འབེབས་ཤིང། དེ་ལྟར་ལྟ་བ་གཏན་ལ་ཕེབས་པའི་ཚེ་ནི་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཡང་དང་ཡང་དུ་དཔྱད་དེ།མི་སྐྱོང་བར་ལྟ་བ་དེ་ཉིད་ལས་གཞན་དུ་མི་རྟོག་པར་འཇོག་པའི་འཇོག་སྒོམ་ཙམ་ཞིག་བྱས་པས་ནི་དེ་འདྲའི་ལྷག་མཐོང་གཏན་ནས་སྐྱེ་བ་མིན་པས་ན་ཐོག་མར་ཞི་གནས་གྲུབ་པར་བྱས་ནས་དེ་ནས་ལྷག་མཐོང་སྒོམ་པར་བྱེད་པའི་ཚེ་རིགས་པས་དཔྱད་པ་བྱས་ནས་སྐྱོང་དགོས་སོ། །
༼ཇ༽གཉིས་པ་དཔྱད་སྒོམ་རྟོག་པ་ཡིན་པས་མི་རུང་བར་འཛིན་པ་དགག་པ་ལ་བདུན་ལས། དང་པོ་ནི་སྔར་ཡང་ཡང་བཀག་པས་མི་འཐད་ཚུལ་ནི།༼ ༽ ལྷག་མཐོང་སྐྱོང་ཚུལ་འདི་ལ་བོད་ཁ་ཅིག ། དང་པོ་སྒོམ་པའི་སྔོན་ནས་རིགས་པས་མི་དཔྱོད་པར་མི་འདོད་ཀྱང་ཐོས་བསམ་གྱིས་ལྟ་བ་གཏན་ལ་ཕབ་ཟིན་ནས་སྒོམ་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཚེ།རིགས་པའི་དཔྱད་སྒོམ་བྱས་ན་རྟོག་པར་འགྱུར་ཞིང་རྟོག་པ་རྣམས་ནི་བདེན་འཛིན་གྱི་མཚན་འཛིན་ཡིན་པས་ན་དེ་ལྟར་བྱེད་མི་རུང་སྙམ་དུ་བཟུང་སྟེ། དེ་ལྟར་དཔྱད་པའི་སྒོ་ནས་ལྷག་མཐོང་མི་སྐྱོང་ན་ནི་ཁྱོད་ཀྱི་འདོད་པ་རྟོག་པ་གང་ཡིན་མཚན་འཛིན་ཡིན་པ་དང་སོ་སོ་སྐྱེ་བོས་རྟོག་བྲལ་གྱི་ཤེས་པས་བདག་མེད་སྒོམ་པར་འདོད་པ་དེ་འདྲ་བ་དེ་ནི་གོང་དུ་ལན་མང་དུ་བཀག་ཟིན་པ་ཡིན་པས་མི་འཐད་པ་ཉིད་དོ། །༼ཇ༽གཉིས་པ་དེ་ལྟ་ན་དགེ་བ་ཕལ་ཆེར་མི་རུང་བར་ཐལ་བ་ནི།

༼ ༽མི་འཐད་པའི་རྒྱུ་མཚན་གཞན་ཡང་། ཚུལ་
བཞིན་དཔྱོད་པའི་རྟོག་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་བདེན་འཛིན་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་ལྟ་བ་སྒོམ་པའི་ཚེ་ངེས་པར་འགོག་དགོས་ན་༼ཇ༽མི་རུང་སྟེ་ལྷག་མཐོང་བཞིའི་སྐབས་སུ་རྟོག་དཔྱོད་གཉིས་བཤད་ཅིང་དེ་བཞིན་དུ་ཚོལ་བ་དྲུག་དང་སྒོ་གསུམ་བསྟན་པའི་དང་པོ་དང་གཉིས་པ་གཉིས་ཀར་རྟོག་དཔྱོད་ཡོད་ལ་ཞེན་རྟོག་དེ་ལས་ཆེ་བའི་ཕྱིར་དང་། ༼ ༽ཐོས་བསམ་གྱིས་གཏན་ལ་“འབེབ་1པའི་ཚེ་ན་ཡང་གཙོ་
1 ལམ་རིམ་དུ། འབེབས

667

ལྷག་མཐོང་ལ་བསླབ་ཚབོར་རྟོག་པས་གཏན་ལ་འབེབས་པ་དེ་དག་བྱ་དགོས་པ་ཡིན་པས་ན་ཐོས་བསམ་གྱིས་གཏན་ལ་འབེབས་དུས་ཀྱི་རྟོག་པ་དེ་ཉིད་ཀྱང་ཆེད་དུ་གཉེར་ནས་དགག་དགོས་པར་འགྱུར་ཞིང་། སློབ་མ་ལ་ལྟ་བའི་དོན་གཏན་ལ་འབེབས་ཚུལ་དང་བསྒོམ་ཚུལ་འཆད་པ་དང་“རྐོལ་1བ་གཞན་དང་ལྷན་ཅིག་རྩོད་པ་དང་དེའི་དོན་སྟོན་པའི་བསྟན་བཅོས་རང་ཉིད་ཀྱིས་རྩོམ་པ་དང་དེ་འདྲའི་དོན་ཅན་གྱི་གཞུང་ལུགས་ལྟ་བ་དང་དོན་དེའི་མཐའ་འཚོལ་བའི་རྟོག་འཇུག་བྱེད་པ་སོགས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཁྱེད་ཀྱིས་རྟོག་པས་བྱ་དགོས་པ་ཡིན་པས་ཁྱེད་ཀྱི་རྟོག་པས་དེ་དག་བྱེད་པ་དེའི་ཚེ་ཡང་དེ་ལྟར་བྱེད་པའི་རྟོག་པ་དེ་ཐམས་ཅད་ངེས་པར་འགོག་དགོས་པར་འགྱུར་ཏེ། བདེན་འཛིན་དེ་ཉིད་སྒོམ་བྱེད་དུས་དགག་དགོས་ལ། སྒོམ་བྱེད་དུས་མ་ཡིན་པའི་དུས་གཞན་གྱི་ཚེ་དགག་མི་དགོས་པའི་ཁྱད་པར་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པར་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་དགག་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །༼ཇ༽གསུམ་པ་ལྟ་བ་རྟོགས་ནས་དཔྱད་སྒོམ་མི་དགོས་སྙམ་ན་མཐོང་ལམ་ཐོབ་ནས་སྒོམ་མི་དགོས་པར་ཧ་ཅང་ཐལ་བ་ནི། གལ་ཏེ་འདིར་ཁྱེད་ན་རེ། ངེད་གོང་གི་དེ་ལྟར་མི་འདོད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་ངེད་ཀྱི་ཐོག་མར་ལུང་དང་རིགས་པས་སྒོ་དུ་མ་ནས་དཔྱོད་པ་དེ་ནི་བདག་མེད་པའི་དོན་མ་རྟོགས་པ་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་དཔྱོད་པ་ཡིན་ལ། བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ལྟ་བ་ཡང་རྙེད་ཟིན་པ་དེ་ནས་ལྟ་བ་དེ་སྒོམ་པའི་ཚེ་ནི་དེ་ལྟར་དཔྱོད་མི་དགོས་སོ་སྙམ་ནས་དེ་སྐད་སྨྲ་ན།༼ཇ༽འདི་ནི་ལུང་རིགས་ཀྱིས་དཔྱད་པ་ཐམས་ཅད་མ་རྟོགས་པ་རྟོགས་བྱེད་ཁོ་ནར་བཟུང་བའི་རྨོངས་པའི་དབང་ཕྱུག་ཡིན་ཏེ་སྒོམ་ཚུལ་ལ་རྟོགས་ཟིན་གོང་འཕེལ་གྱི་སྒོམ་དང་དྲི་མ་གཉིས་སྦྱང་ཕྱིར་དུ་ལུང་རིགས་དུ་མས་དཔྱད་ནས་སྒོམ་པ་སོགས་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར་༼ ༽ཁྱེད་ཀྱི་འདོད་པ་དེ་ལྟ་བུ་“མིན་2ན་འོ་ན་མཐོང་ལམ་དུ་བདག་མེད་པ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ཟིན་པ་ཡིན་པས། མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ཟིན་པ་དེ་ནས་བདག་

1 འབྲས་མཆན་བཞི་དེབ་ཏུ། རྒོལ་
2 མཆན་བཞི་དེབ་གཉིས་ཀར། ཡིན

668

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

མེད་མཐོང་ཟིན་པ་དེ་ཉིད་སླར་ཡང་བསྒོམས་པ་དེ་ལ་དོན་མེད་པ་ཁོ་ནར་འགྱུར་རོ། །༼ཇ༽བཞི་པ་དེས་སྒོམ་སྤང་སྤོངས་དགོས་སྙམ་ན་འདིར་ཡང་དཔྱད་ནས་ལྷག་མཐོང་ངེས་པ་ཇི་ལྟར་ཆེ་བ་ཙམ་གྱིས་བདག་འཛིན་སྤངས་ཚུལ།༼ ༽འདི་ལ་གལ་ཏེ་ཁྱེད་ཀྱིས་མཐོང་ལམ་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་ཟིན་པ་དེ་ནི་མཐོང་བ་དེ་ཙམ་དུ་མ་བཞག་པར་སླར་ཡང་བསྒོམས་དགོས་ཏེ་དེའི་རྒྱུ་མཚན་སྒོམ་སྤང་རྣམས་སྔར་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་ཟིན་པ་དེ་ཉིད་ལ་སླར་ཡང་གོམས་པར་བྱས་པ་དེས་སྤོང་གི། བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་ཙམ་གྱིས་ནི་སྒོམ་སྤང་མི་སྤོང་ངོ་སྙམ་ན་འོ་ན་ཚུལ་དེ་འདི་ལ་ཡང་མཚུངས་ཏེ། འདིར་ཡང་སྔར་ཐོས་བསམ་གྱིས་བདག་མེད་པའི་དོན་གཏན་ལ་ཕབ་པ་དེས་ངེས་ཟིན་པ་ཡིན་ན་ཀྱང་སྔར་གཏན་ལ་ཕབ་པ་དེ་ཙམ་གྱིས་མི་ཆོག་པར་སླར་ཡང་གཏན་ལ་འབེབས་པ་དེ་ཉིད་ལ་གོམས་པར་བྱ་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ།དེའི་རྒྱུ་མཚན་ཇི་ཙམ་དུ་བདག་མེད་པའི་དོན་གཏན་ལ་འབེབས་པ་དེ་ཉིད་ལ་གོམས་པར་བྱས་པ་དེ་ཙམ་དུ་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ངེས་པ་དེ་ཉིད་སྟོབས་ཆེ་རུ་སོང་བའི་སྒོ་ནས་ཤུགས་དྲག་པ་དང་སྒོམ་ཡུན་ཇེ་རིང་དུ་སོང་བའི་སྒོ་ནས་རྒྱུན་རིང་བ་དང་རྣམ་པར་དཔྱོད་པའི་དཔྱོད་ཚུལ་གྱིས་བཞག་པའི་བདག་མེད་པའི་དོན་གྱི་ཁྱད་པར་གྱི་རྣམ་པ་གསལ་བ་དང་ངེས་པའི་སྟོབས་ཀྱི་རྒྱུན་དེ་ཉིད་ཀྱི་གཞི་རིམ་གྱིས་ཚུགས་པའི་སྒོ་ནས་བརྟན་པར་འགྱུར་བ་དེའི་དབང་གིས་སྒྲིབ་པ་སྤོང་བའི་ཤུགས་མཆོག་ཏུ་འཕེལ་ཞིང་བརྟན་པ་དང་མྱུར་བ་སོགས་སུ་འགྱུར་བའི་དགོས་པ་མཐའ་ཡས་པ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །༼ཇ༽ལྔ་པ་དེའི་ཤེས་བྱེད་དང་རིགས་པ་གསལ་བ་ནི།༼ ༽ རྒྱུ་མཚན་དེས་ན་རྣམ་འགྲེལ་ལས། གཉེན་པོ་བདག་མེད་པ་མཐོང་བའི་ངེས་པ་དེ་དང་ནི་ཡུལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་སྒྲོ་འདོགས་པའི་བདག་འཛིན་གྱི་ཡིད། །གཉིས་པོ་དེ་དམིགས་པ་གཅིག་ལ་འཛིན་སྟངས་དངོས་འགལ་དུ་ཞུགས་པའི་སྒོ་ནས་གནོད་བྱ་གནོད་བྱེད་ཀྱི་
ངོ་བོར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ན། །གཉེན་པོ་དེ་བསྒོམ་པར་བྱས་པས་ཉེས་པའི་རྩ་བ་བདག་འཛིན་རྩ་བ་ནས་

669

ལྷག་མཐོང་ལ་བསླབ་ཚའབྱིན་པར་ནུས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། དེ་གཉིས་འཛིན་སྟངས་དངོས་སུ་འགལ་བའི་སྒོ་ནས་གནོད་བྱ་གནོད་བྱེད་དུ་གྲུབ་པ་ཡིན་པས་ན་བདག་མེད་ཀྱི་ངེས་པ་ཇི་ལྟར་བརྟན་པ་དང་ཤུགས་དྲག་པ་སོགས་སུ་ཇི་ཙམ་སོང་བའི་ཚོད་དེ་ཙམ་དུ་སྒྲོ་འདོགས་བདག་འཛིན་ལ་ཡང་ངེས་པར་གནོད་པ་ཡིན་པས། སྐབས་འདིར་ཡང་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་མེད་པའི་དོན་དེ་གཏན་ལ་ཕབ་པ་ཙམ་དུ་མ་བཞག་པར་རིགས་པས་ཚུལ་བཞིན་དཔྱོད་པའི་སྒོ་ནས་དེའི་ངེས་པའི་ཤུགས་ཇེ་འཕེལ་དུ་“བཏང་1ནས་ཡང་དང་ཡང་དུ་བསྐྱངས་དགོས་པ་ཡིན་ལ། སྐྱོང་བའི་སྐབས་ཀྱི་རིགས་པའི་དཔྱོད་ལུགས་དེ་ཡང་སྒྲོ་འདོགས་དེས་ཇི་ལྟར་བཟུང་བ་ལ་གནོད་བྱེད་དང་དེས་བཟུང་བ་ལྟར་གྱི་དོན་མེད་པ་ལ་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་མི་འདྲ་བ་དུ་མའི་སྒོ་ནས་བསམ་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །༼ཇ༽དྲུག་པ་དེ་ལྟར་མ་ཟད་ངེས་འབྱུང་སོགས་ལའང་དགོས་ཚུལ་ནི།༼ ༽དེ་ལྟར་བསམ་པ་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་འོ་ན་མི་རྟག་པ་དང་ལས་འབྲས་དང་འཁོར་བའི་ཉེས་དམིགས་དང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དང་བྱམས་པ་དང་སྙིང་རྗེ་སོགས་སྒོམ་པ་ལའང་མི་རྟག་པ་སོགས་དེ་དག་གི་གོ་བ་རྙེད་པ་ཙམ་ཞིག་བྱུང་ཕྱིན་དེ་ནས་བཟུང་སྟེ་དོན་དེ་ག་རང་ལ་མི་དཔྱོད་པར་དཔེར་ན་མི་རྟག་པ་བསྒོམ་པ་ལྟ་བུ་ལ་བདག་ནི་འཆིའོ་སྙམ་དུ་བསམ་པ་ཙམ་གྱི་འཛིན་སྟངས་གཅིག་པུ་
དེ་ཁོ་ན་བཟུང་ནས་བསྐྱང་དགོས་པར་འགྱུར་ཏེ། བདག་མེད་པའི་དོན་བསྒོམ་པ་དང་འདི་གཉིས་རྒྱུ་མཚན་རྣམ་པ་ཀུན་ནས་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །༼ཇ༽བདུན་པ་དེས་དཔྱད་སྒོམ་རྣམས་ལུང་རིགས་ཀྱི་སྒོམ་དགོས་ཚུལ་ནི།༼ ༽ རྒྱུ་མཚན་དེས་ན་གོང་གི་མི་རྟག་པ་སོགས་ཀྱི་དོན་ལ་ངེས་པ་རྣམ་དག་ཅིག་འདྲེན་པ་ལ་ནི་བདག་ནི་འཆིའོ་སྙམ་པ་ཙམ་དང་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དུ་སངས་
རྒྱས་ཐོབ་པར་བྱའོ་སྙམ་པ་ཙམ་དང་སེམས་ཅན་སྙིང་རེ་རྗེ་སྙམ་པ་ཙམ་རེ་ལ་སོགས་པས་མཚོན་དེ་འདྲའི་དམ་བཅའ་བའི་དོན་དྲན་པ་ཙམ་རེ་བྱས་པས་མི་ཆོག་གི། དམ་བཅའི་དོན་ཏེ་
1 ལམ་རིམ་དང་མཆན་བཞི་དེབ་ཏུ། བརྟན

670

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

གཏིང་ཚུགས་པར་བྱེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་སྒོ་དུ་མ་ནས་བསམ་དགོས་པ་བཞིན་དུ་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་དུ་མེད་པའི་དོན་ལ་ངེས་པ་བརྟན་པ་དང་ངེས་པ་དེའི་ཤུགས་དྲག་པར་བྱེད་པ་སོགས་ཀྱང་དེ་དག་གི་དམ་བཅའ་ཙམ་ཞིག་སེམས་ལ་བཟླས་པའི་སྒོ་ནས་བཟུང་བ་ཙམ་གྱིས་མི་ཆོག་གི།གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་གྱི་གནོད་བྱེད་དང་རིགས་པས་སྒྲུབ་བྱེད་སྒོ་དུ་མ་ནས་བསམ་དགོས་ཏེ།འདིའི་རྒྱུ་མཚན་གོང་དུ་སྐྱེས་བུ་ཆུང་ངུའི་སྐབས་སུ་ཡང་མང་དུ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །
༼ཇ༽གསུམ་པ་ཞི་གནས་རྗེས་སུ་དཔྱད་ནས་བསྒོམ་པར་པཎ་གྲུབ་ཉི་ཟླ་ལྟ་བུ་དུ་མས་བཤད་ཚུལ་ལ་ལྔ་ལས་དང་པོ་དཔལ་ལྡན་ཟླ་བས་བཤད་ཚུལ་ནི།༼ ༽གོང་གི་ཚུལ་དེ་ལྟར་ཡང་སྒོམ་རིམ་དང་པོ་དང་བར་པ་དང་ཐ་མ་གསུམ་ཀར་ཐོག་མར་ཞི་གནས་གྲུབ་པར་བྱས་ནས་ལྷག་མཐོང་སྒོམ་པའི་ཚེ་དཔྱད་པ་མང་དུ་བྱས་ནས་བསྒོམས་དགོས་པར་གསུངས་ཤིང་།དེར་མ་ཟད་དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ་གོང་དུ་དྲངས་པ་ལས་ཀྱང་། རྣལ་འབྱོར་པ་ཡིས་བདག་ནི་འགོག་པར་བྱེད། །ཅེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཚིག་རྣམས་ཀྱིས་བདག་མེད་པའི་དོན་སྒོམ་པའི་ཚེ་དཔྱད་པ་གོང་དུ་བཤད་པ་དེ་དག་བྱེད་དགོས་པར་གསུངས་ཏེ།འཇུག་པའི་འདིའི་སྐབས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་པ་ནི་ཞི་ལྷག་གང་རུང་རྙེད་པ་ཞིག་ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དང་ཞི་གནས་མ་གྲུབ་པའི་སྔོན་དུ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བའི་གོ་བ་མི་འཚོལ་བ་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། མདོ་སོགས་ལས་ཕྱིན་དྲུག་གི་གོ་རིམ་གསུངས་པའི་བསམ་གཏན་གྱི་ཕར་ཕྱིན་གྱི་འོག་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕར་ཕྱིན་གྱི་སྐབས་སུ་ལྟ་བའི་དཔྱད་པ་རྣམས་གསུངས་པས་ན་བསམ་གཏན་དང་ཤེས་རབ་ཀྱི་ལྟ་བའི་དཔྱད་པ་གསུངས་པ་དེའི་གོ་རིམ་གྱི་རིམ་པའི་གནད་ཀྱིས་ཀྱང་བསམ་གཏན་བསྒྲུབས་ནས་དེའི་རྗེས་སུ་ཆོས་དང་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་གཉིས་ལ་དཔྱོད་པ་ཞིག་ངེས་པར་དགོས་པར་དགོངས་པ་

671

ལྷག་མཐོང་ལ་བསླབ་ཚཡིན་ལ།༼ཇ༽གཉིས་པ་པཎ་ཆེན་ལེགས་ལྡན་གྱིས་དབུ་མ་སྙིང་པོ་རྩ་འགྲེལ་གཉིས་ཀར་བཤད་ཚུལ་དབུ་མ་སྙིང་པོ་ལས་ཀྱང་། སྒོམ་པ་པོ་དེའི་བློ་གྲོས་ཀྱིས་ཞི་གནས་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པ་གྲུབ་པ་དེའི་འོག་ཏུ་ནི། །ཡུལ་ལ་མ་དཔྱད་པར་ཐ་སྙད་དུ་སྣང་ཞིང་གྲགས་པ་ཙམ་གྱི་སྒོ་ནས་བཟུང་བར་བྱ་བའི། །བརྫུན་པར་གྲུབ་པའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་དངོས་པོ་སྟེ་ངོ་བོ་སྣང་ཙམ་པ་འདི་དག་ལ། །ཡིན་ཚུལ་ཇི་ལྟར་ཡིན་དཔྱོད་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ནི་བརྟག་པའི་ཚུལ་འདི་ལྟར་བརྟག་པར་བྱ་སྟེ། །ཅེས་གསུངས་ཤིང་།དེའི་འགྲེལ་པར་ཡང་ཞི་གནས་ཀྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་སྐྱེས་ཟིན་པའི་འོག་ཏུ་ལྷག་མཐོང་བསྒོམ་པའི་སྐབས་སུ་ལྟ་བའི་དཔྱད་པ་རྣམས་བྱ་བར་གསུངས་པ་དང་།༼ཇ༽གསུམ་པ་དཔལ་ལྡན་ཞི་བ་ལྷས་བཤད་ཚུལ།༼ ༽དེར་ཡང་མ་ཟད་སྤྱོད་འཇུག་ལས་ཀྱང་། ཞི་གནས་བསྒྲུབ་ཚུལ་གྱི་ཐབས་སྤྱོད་འཇུག་གི་བསམ་གཏན་གྱི་ཕར་ཕྱིན་གྱི་ལེའུར་འབྱུང་བ་བཞིན་བསྒྲུབས་ནས།དེ་ནས་དེའི་འོག་ཏུ་ཤེས་རབ་སྒོམ་པའི་ཚེ་ན་རིགས་པའི་དཔྱད་པས་བསྒོམ་དགོས་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །༼ཇ༽བཞི་པ་ཕྱིན་དྲུག་སྟོན་པའི་གཞུང་ཀུན་གྱི་དགོངས་པ་ཡིན་ཚུལ་༼ཇ༽རྒྱུ་མཚན་དེས་ན་ཕར་ཕྱིན་དྲུག་གི་ཐ་མ་བསམ་གཏན་དང་ཤེས་རབ་གཉིས་ཀྱི་རིམ་པ་དང་བསླབ་པ་གསུམ་གྱི་ཕྱི་མ་ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་ཤེས་རབ་གཉིས་ཀྱི་བསླབ་པའི་རིམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཏིང་ངེ་འཛིན་སྔོན་དུ་བསྒྲུབས་ནས་དེའི་རྗེས་སུ་ཤེས་རབ་བསྒོམ་པའི་རིམ་པ་ཉིད་ཡིན་ལ།རིམ་པ་དེའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཤེས་རབ་དེའི་བསྒོམ་ཚུལ་གྱི་སྐབས་ལ་ཡུལ་ཇི་ལྟ་བ་དང་ཇི་སྙེད་པ་ལ་ཚུལ་བཞིན་དུ་དཔྱོད་པའི་སྒོ་ནས་བསྒོམ་དགོས་པར་གསུངས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་སྐབས་སུ་བབས་པའི་སྒོམ་པའི་རིམ་པ་ལས་མི་འདའ་བ་ཁོ་ན་ཡིན་པས་ན་དཔྱད་པ་བྱེད་ཚུལ་དེ་དེ་ལས་ལོགས་པ་ཞིག་ཡིན་པར་བརྟགས་པར་མི་བྱའོ། །༼ཇ༽ལྔ་པ་དེ་དག་ཏུ་མ་ཟད་མདོ་རྒྱུད་དགོངས་འགྲེལ་ཆེན་པོ་ཀུན་གྱིས་བཤད་ཚུལ་༼ ༽གོང་གི་གསུངས་ཚུལ་དེ་དག་ཏུ་མ་ཟད་གཞན་

672

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

ཡང་གཞུང་ཆེ་བ་དུ་མ་ནས་ཚུལ་གོང་གི་དེ་ལྟར་དུ་གསུངས་པ་ཡིན་པས་ན་ལྷག་མཐོང་སྒོམ་པའི་ཚེ་རིགས་པས་དཔྱོད་དགོས་པར་ཐག་ཆོད་ཅིང་“དཔྱོད་1པ་༼ཇ༽འདི་སྔར་ཆེ་བ་བཞིའི་སྐབས་སུ་སམ་བྷུ་ཊ་སོགས་ཀྱིས་བཤད་པ་དེ་སོགས་གདོན་མི་ཟའོ། །
༼ཇ༽བཞི་པ་གྲུབ་དོན་རང་ལུགས་འཕྲོས་དང་བཅས་པ་ལ་བཅུ་ལས་དང་པོ་དེ་དག་གི་གྲུབ་དོན་ཞི་གནས་གྲུབ་ནས་ལྷག་མཐོང་སྒོམ་དུས་དཔྱད་འཇོག་གཉིས་ཀ་སྤེལ་དགོས་ཚུལ་ནི། ༼ ༽གོང་དུ་ལྷག་མཐོང་བསྒོམ་པ་ལ་དཔྱད་འཇོག་གཉིས་ཀ་དགོས་པའི་ཚུལ་དེ་ལྟར་ན་ཐོག་མར་ཞི་གནས་གྲུབ་པར་བྱས་པའི་འོག་ཏུ་ལྷག་མཐོང་བསྒོམ་པའི་ཚེ་ན་འཇོག་སྒོམ་གཏན་ནས་མ་བྱས་པར་རིགས་པའི་དཔྱད་སྒོམ་འབའ་ཞིག་བྱས་ན་ནི་གནས་ཆའི་ཤུགས་ཉམས་པས་སྔར་གྱི་ཞི་གནས་ཀྱང་འཇིག་པར་འགྱུར་ལ། ཞི་གནས་ཀྱི་གནས་ཆ་གསར་དུ་ཡང་མ་བསྒྲུབས་པའི་ཕྱིར་ན། ཞི་གནས་ཉམས་ཏེ་མེད་པར་འགྱུར་ལ། རྒྱུ་མཚན་དེའི་ཕྱིར་གཞི་རྟེན་ཞི་གནས་མེད་པས་ལྷག་མཐོང་ཡང་མི་སྐྱེ་སྟེ་དེའི་ཚུལ་སྔར་གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་རོ། །ཚུལ་དེས་ན་སྔར་དམིགས་པ་ལ་སེམས་བརྟན་པར་གནས་པ་གྲུབ་ཟིན་པའི་ཞི་གནས་ཀྱང་གནས་ཆ་བརྟན་པོ་དགོས་པས་ན་“སྐྱོང་2དགོས་ལ།གནས་ཆ་བརྟན་པོ་དེ་གཞིར་བྱས་ནས་ལྷག་མཐོང་འཚོལ་དགོས་པས་ན་དཔྱད་སྒོམ་ཡང་བྱ་དགོས་པས་དཔྱད་འཇོག་གཉིས་ཀ་ངེས་པར་དགོས་སོ། །༼ཇ༽གཉིས་པ་དེ་ལྟར་བསྒོམ་པས་ཟུང་འབྲེལ་ཡོད་ཚུལ་ནི།༼ ༽དེ་གཉིས་ཀ་དགོས་པ་དེའི་བྱེད་ལུགས་དེ་ཡང་ལྷག་མཐོང་གི་ཕྱོགས་ཀྱིས་དཔྱད་སྒོམ་བྱས་པའི་མཐར། དཔྱད་སྒོམ་བྱས་པའི་དོན་དེ་ཉིད་ལ་མི་དཔྱོད་པར་འཇོག་པའི་འཇོག་སྒོམ་སྤེལ་མར་བྱས་པ་དེའི་རྒྱུས་བདག་མེད་པ་ལ་དམིགས་པའི་ཞི་ལྷག་ཟུང་འབྲེལ་ངེས་པས་འགྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །༼ཇ༽གསུམ་པ་ཡིད་བྱེད་སྤོང་ཙམ་མིན་པར་ཡུལ་སྟོང་ཉིད་ཡུལ་ཅན་ཤེས་པས་བཙལ་ནས་

1 འབྲས་མཆན་བཞི་དེབ་ཏུ། བྱེད
2 ལམ་རིམ་དུ། བསྐྱང་

673

ལྷག་མཐོང་ལ་བསླབ་ཚསྟོང་པར་རྟོགས་པའི་དཔྱད་སྒོམ་ཁོ་ནས་མཚན་མེད་ལ་འཇུག་པའི་ལུང་གསལ་བ་ནི། ༼ ༽ཚུལ་དེ་ཡང་སྒོམ་རིམ་བར་པ་ལས། མདོ་དྲངས་ཏེ་གསུངས་པ་ནི་འཕགས་པ་དཀོན་ཅོག་སྤྲིན་གྱི་མདོ་ལས་ཀྱང་སངས་རྒྱས་ཉིད་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་ཏེ། ཚུལ་དེ་ལྟར་སྐྱོན་སྤོང་བ་ལ་མཁས་པའི་རྣལ་འབྱོར་པ་དེས་མཚན་མའི་སྤྲོས་པ་ཐམས་ཅད་བྲལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ཉིད་བསྒོམ་པར་བྱེད་པ་དེ་ཉིད་ལ་རྣལ་འབྱོར་དུ་བྱེད་དོ། །དེ་ལྟར་དེས་སྟོང་པ་ཉིད་བསྒོམ་པ་ལ་རྣལ་འབྱོར་དུ་ཡང་དང་ཡང་དུ་བྱེད་པ་དེའི་ཚེ་སྟོང་པ་ཉིད་སྒོམ་པ་མང་བ་ལ་བརྟེན་ནས་དེའི་སེམས་གཞན་དུ་འཕྲོ་ན་འཕྲོ་སའི་ཡུལ་ལམ་གནས་གང་དང་གང་དུ་སེམས་འཕྲོ་ཞིང་། སེམས་མངོན་པར་དགའ་བར་འགྱུར་བའི་ཡུལ་ལམ་གནས་དེ་དང་དེ་དག་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཇི་ལྟར་ཡིན་རིགས་པས་ཡོངས་སུ་བརྟགས་ཤིང་ཆ་སོ་སོར་བཙལ་བའི་ཚེ་ན་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ཁོ་ནར་རྣལ་འབྱོར་པ་དེས་རྟོགས་སོ། །འཕྲོ་མཁན་གྱིས་སེམས་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་རིགས་པས་བརྟགས་ཤིང་ཆ་སོ་སོར་བཙལ་བའི་ཚེ་ན་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ཁོ་ནར་དེས་རྟོགས་སོ། །འཕྲོ་སའི་ཡུལ་དང་འཕྲོ་མཁན་གྱི་སེམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་འཚོལ་མཁན་གྱི་སེམས་གང་གིས་འཕྲོ་ས་དང་འཕྲོ་མཁན་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པར་རྟོགས་པའི་སེམས་དེ་ཡང་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཆ་སོ་སོར་ཕྱེ་ནས་ཀུན་ཏུ་བརྟགས་ཤིང་བཙལ་ན་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པར་རྟོགས་ཏེ། ཚུལ་དེ་ལྟར་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པར་རྟོགས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་བདེན་འཛིན་སོགས་ཀྱི་མཚན་མའི་སྤྲོས་པ་མེད་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་ལ་འཇུག་གོ་ཞེས་འབྱུང་ངོ་། །༼ཇ༽བཞི་པ་དེའི་དོན་མཁས་པས་བཤད་ཚུལ་ནི།༼ ༽ཞེས་དྲངས་ནས་མདོ་དེའི་དོན་འཆད་པ་ན་ཡང་འདི་ཉིད་ལས་མདོ་འདིས་ནི་ཆོས་རྣམས་ལ་རིགས་པས་ཡོངས་སུ་རྟོག་ཅིང་སོ་སོར་དཔྱོད་པ་སྔོན་དུ་གཏོང་བའི་སྒོ་ནས་བསྒོམ་པ་དེ་ཉིད་ཁོ་ནས་མཚན་མའི་སྤྲོས་པ་མེད་པའི་ལྷག་མཐོང་སྒོམ་པའི་ཚུལ་ཉིད་ལ་འཇུག་པ་ཡིན་པར་བསྟན་ཏེ། ཡུལ་གང་

674

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

ཡང་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཡོངས་སུ་སྤོང་བའི་དྲན་པ་བཀག་པ་ཙམ་ཞིག་བྱས་པ་དང་ཤེས་རབ་ཀྱིས་དངོས་པོའི་ངོ་བོ་ཉིད་ལ་སོ་སོར་རིགས་པས་མི་རྟོག་ཅིང་མི་དཔྱོད་པར་བསྒོམ་པར་བྱེད་པ་དེ་ཙམ་གྱིས་ནི་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་སྟེ་བདེན་འཛིན་གྱི་སྤྲོས་པ་དང་བྲལ་བའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་སྒོམ་ཚུལ་ཉིད་དུ་འཇུག་པ་གཏན་ནས་མི་སྲིད་པར་ཤིན་ཏུ་གསལ་པར་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །༼ཇ༽ལྔ་པ་དེས་ན་ཧྭ་ཤང་ལྟར་ཡིད་བྱེད་སྤངས་ན་མཚན་མེད་མི་ཐོབ་པའི་རིགས་པ་༼ ༽དེ་ལྟར་སྒོམ་རིམ་གྱི་ལུང་དེས་ནི་གང་ལ་སེམས་འཕྲོ་བའི་ཡུལ་དང་དེ་ལ་སེམས་འཕྲོ་མཁན་གྱི་སེམས་རྣམས་ལ་རིགས་པས་སོ་སོར་བརྟགས་ཤིང་དཔྱད་པ་ན་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པར་རྟོགས་པ་དང་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པར་རྟོགས་པ་པོའི་སེམས་དེ་འང་རིགས་པས་བཙལ་བའམ་དཔྱད་པ་ན་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པར་རྟོགས་པར་གསུངས་པ་དང་རིགས་པས་དཔྱོད་ཚུལ་དེ་དག་ཀྱང་སྟོང་ཉིད་བསྒོམ་པའི་ཚེ་བྱེད་དགོས་པར་གསུངས་ཤིང་ཚུལ་དེ་ལྟར་རིགས་པས་དཔྱད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པར་རྟོགས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་བདེན་འཛིན་གྱི་སྤྲོས་པའི་མཚན་མེད་ཀྱི་སྟོང་པ་ཉིད་སྒོམ་པའི་རྣལ་འབྱོར་ལ་འཇུག་པར་གསུངས་པ་ཡིན་པས། ཡིན་ཚུལ་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཡོངས་སུ་དཔྱོད་ཅིང་རྟོག་པའི་སྒོ་ནས་འཚོལ་བའི་རིགས་པའི་དཔྱད་པ་སྔོན་དུ་མ་བཏང་བར་རྒྱའི་མཁན་པོ་ཧྭ་ཤང་འདོད་པ་ལྟར་རང་གི་སེམས་ཕྱིར་འཕྲོ་བ་ནང་དུ་བསྡུས་པའི་སྒོ་ནས་དྲན་པ་དང་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཐམས་ཅད་སྤངས་པ་དེ་ཙམ་གྱིས་ནི་བདེན་འཛིན་གྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་མཚན་མེད་དམ་མི་རྟོག་པའི་སྟོང་ཉིད་སྒོམ་པར་འཇུག་པ་མི་སྲིད་པར་གསལ་བར་བསྟན་ཏོ། །༼ཇ༽དྲུག་པ་འཕྲོས་དོན་དཔྱད་པས་མཚན་འཛིན་རྩ་བ་ནས་སྤོང་ཚུལ་༼ ༽རྒྱུ་མཚན་དེས་ན་སྔར་གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་ཆོས་རྣམས་ལ་ཆོས་དང་གང་ཟག་གི་བདག་གཉིས་ཀྱི་ངོ་བོ་རྡུལ་ཙམ་ཡང་མ་གྲུབ་པ་མཐོང་བར་འགྱུར་བ་དེ་ལྟར་རིགས་པའི་མཚོན་གྱིས་རང་རང་གི་ཆ་

675

ལྷག་མཐོང་ལ་བསླབ་ཚསོ་སོར་ཕྱེ་བའི་སྒོ་ནས་བཤིག་ཅིང་འཕྲལ་ལ། བདག་མེད་པ་ལ་ངེས་ཤེས་རྣམ་པར་དག་པ་ཐོག་མར་དྲང་བར་བྱའོ། །ངེས་པ་ཇི་ལྟར་དྲང་བ་དེ་ལྟར་ཆོས་དང་གང་ཟག་གི་བདག་གཉིས་ཀྱི་དངོས་པོ་འམ་ངོ་བོ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པ་ཉིད་མཐོང་བ་ན། དེ་ནས་བདག་དེ་གཉིས་བཀག་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་དངོས་པོ་སྟེ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་མེད་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་དེ་འང་ཡང་དག་པར་ཏེ་བདེན་པར་གྲུབ་པ་ཅི་ཞིག་ཡོད་དེ། དཔེར་ན་མོ་གཤམ་གྱི་བུའི་དངོས་པོ་མེད་པའི་དངོས་མེད་དེ་ཉིད་ཡོད་པར་འཛིན་པ་ནི་རང་ལ་མོ་གཤམ་དང་བུ་སྣང་ཞིང་དམིགས་པ་ཞིག་ལ་ངེས་པར་བལྟོས་དགོས་ཏེ་མོ་གཤམ་དང་བུ་དེ་གཉིས་དུས་ནམ་གྱི་ཚེ་ཡང་རང་ལ་མ་དམིགས་ཤིང་མ་མཐོང་ན། མོ་གཤམ་གྱི་བུ་མེད་པ་བདེན་པར་ཡོད་པར་གང་ཟག་འགས་ཀྱང་ཐ་སྙད་མི་འདོགས་པ་ལྟར། ཡུལ་དངོས་པོ་བདེན་པ་བ་སྟེ་བདེན་པར་གྲུབ་པ་འགའ་ཡང་ཡོད་པའི་གཞི་འགར་ཡང་མ་དམིགས་ཤིང་མ་མཐོང་ན། དངོས་པོ་དེའི་སྟེང་གི་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་དངོས་པོ་མེད་པའི་སྟོང་ཉིད་དེ་ཡང་བདེན་པ་བ་སྟེ་བདེན་པར་གྲུབ་པ་ཡོད་པར་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ཡང་གཏན་ནས་སྐྱེ་བར་མི་འགྱུར་རོ། །དཔེ་དོན་འདི་གཉིས་ཀྱང་དཔེར་ན་མོ་གཤམ་དང་བུ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་སྔར་རང་གི་མཐོང་ཐོས་གང་ཡང་མེད་ན་མོ་གཤམ་དང་བུའི་རྣམ་རྟོག་སྐྱེ་བ་མི་སྲིད་ལ་མོ་གཤམ་གྱི་བུའི་རྣམ་རྟོག་གཏན་ནས་མེད་པ་ལ་མོ་གཤམ་གྱི་བུ་འདི་མེད་པའོ་སྙམ་པ་སྐྱེ་བའི་ཐབས་མེད་པས་ན་དེ་ལ་མོ་གཤམ་གྱི་བུ་དེ་མེད་པ་འདི་ཉིད་ཡོད་དོ་ཞེས་འཛིན་པ་ག་ལ་ཡོད། དེ་བཞིན་དུ་དངོས་པོ་བདེན་གྲུབ་གཏན་ནས་མ་མཐོང་བའི་སྒོ་ནས་དེའི་རྣམ་རྟོག་གཏན་ནས་མེད་པ་ཞིག་ལ་དངོས་པོ་བདེན་གྲུབ་མེད་པ་འདི་ཡོད་དོ་སྙམ་པའི་བློ་སྐྱེ་བ་ག་ལ་སྲིད་ཅེས་སོ། །༼ཇ༽བདུན་པ་མཚན་འཛིན་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ལྡོག་ཚུལ་ནི།༼ ༽ རྒྱུ་མཚན་དེས་ན་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་མཚན་མར་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་ལྡོག་པར་འགྱུར་ཏེ། བདེན་འཛིན་གྱི་རྟོག་པ་ཡིན་ན་དངོས་པོ་བདེན་པར་འཛིན་པ་འམ་དངོས་མེད་བདེན་

676

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

པར་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་གང་རུང་ཞིག་ལས་མ་འདས་པ་ཡིན་པས་ན་ཁྱབ་བྱེད་དངོས་པོའམ་དངོས་མེད་བདེན་པར་འཛིན་པ་གང་རུང་ལོག་ན་ཁྱབ་བྱ་བདེན་པར་གྲུབ་པར་འཛིན་པ་ཡང་ལྡོག་པར་འགྱུར་བར་སྒོམ་རིམ་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །༼ཇ༽བརྒྱད་པ་བདེན་འཛིན་སྤོང་བ་ལ་ཡུལ་བདེན་མེད་དུ་དཔྱད་དགོས་ཀྱི་ཡིད་བྱེད་སྤོང་བ་ཙམ་གྱིས་དེ་སྤོང་བར་མི་ནུས་ཚུལ་ནི།༼ ༽ ཚུལ་དེ་ལྟར་རིགས་པས་དཔྱད་པའི་སྒོ་ནས་དངོས་པོ་ཡོད་མེད་གང་ལ་ཡང་བདེན་པར་གྲུབ་པ་རྡུལ་ཙམ་ཡང་མེད་པར་ཚིག་ཙམ་མིན་པའི་ངེས་པ་གཏིང་ཐག་པ་ནས་འདྲོངས་པའི་ངེས་པ་ཞིག་ཅི་ནས་བསྐྱེད་པ་དང་དེ་འདྲའི་ངེས་པ་དེས་ཐག་བཅད་པའི་དོན་དེ་ཉིད་ལ་མི་དཔྱོད་པར་འཇོག་པ་གཉིས་པོ་དེ་རེ་མོས་སུ་བྱེད་པའི་སྒོ་ནས་སྒོམ་པ་ནི་འཕགས་པའི་མཉམ་བཞག་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་སྤྲོས་པ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བ་དེ་ཉིད་སྒྲུབ་པའི་ཐབས་མེད་དུ་མི་རུང་བ་ཡིན་གྱི།ཡུལ་རྣམས་ལ་ཅི་ཡང་མི་དཔྱོད་པར་ཡིད་བྱེད་ཀྱི་དྲན་པ་བཀག་པའི་སྒོ་ནས་སེམས་ནང་དུ་བསྡུས་པ་དེ་ཙམ་གྱིས་ནི་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་སྒྲུབ་པར་མི་ནུས་ཏེ།མི་ནུས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡང་ཡུལ་བདེན་པར་འཛིན་པའི་བློ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་དེ་གཏན་ནས་སྤོང་བར་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་ཏེ།༼ཇ༽དགུ་པ་དཔྱད་སྒོམ་མེད་པར་ཡིད་བྱེད་བསྡུས་པ་ཙམ་བདེན་པ་དང་བདག་ཡོད་པར་མི་རྟོག་པ་ཙམ་ལས་བདེན་མེད་བདག་མེད་རྟོགས་པ་མིན་པས་བདེན་འཛིན་ལ་མི་གནོད་ཚུལ་ནི།༼ ༽ ཡིད་བྱེད་བཀག་པ་དེ་ནི་ཡུལ་ལ་བདེན་པར་ཡོད་པར་མི་རྟོག་པ་ཙམ་ཞིག་ཡིན་གྱི། དེས་ཡུལ་བདེན་མེད་རྟོགས་པ་གཏན་ནས་མིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཚུལ་དེ་བཞིན་དུ་ཡིད་བྱེད་བཀག་པ་དེ་ནི་ཡུལ་ལ་བདག་གཉིས་ཡོད་པར་མི་རྟོག་པ་ཙམ་ཡིན་གྱི།དེས་བདག་མེད་རྟོགས་པ་མིན་པས་ན་བློ་ཡིད་བྱེད་བཀག་པ་དེ་འདྲ་བསྒོམས་པ་དེས་ནི་བདག་འཛིན་ལ་ཅི་ཡང་མི་གནོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །༼ཇ༽བཅུ་པ་བདེན་པར་དང་བདག་ཏུ་མི་རྟོག་པ་དང་བདེན་མེད་རྟོགས་པ་སོགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ཕྱེད་དགོས་

677

ལྷག་མཐོང་ལ་བསླབ་ཚཚུལ་༼ ༽རྒྱུ་མཚན་དེས་ན་ཡུལ་བདེན་པར་ཡོད་པ་དང་ཆོས་དང་གང་ཟག་གི་བདག་གཉིས་སུ་ཡོད་པར་རང་གི་བློས་ཕར་མི་རྟོག་པ་ཙམ་དང་ཡུལ་གྱི་སྟེང་ནས་བདེན་པར་མེད་པ་དང་བདག་མེད་པའི་ཚུལ་གཉིས་ཇི་བཞིན་ངེས་པའི་སྒོ་ནས་རྟོགས་པ་རྣམས་ཁྱད་པར་ཕྱེད་པར་བྱ་དགོས་པ་འདི་ནི་གང་ལས་ཀྱང་གལ་ཆེ་བའི་གནད་ཀྱི་དོན་དུ་ཟུངས་ཤིག་ཅེས་འདོམས་པའོ། །
གོང་གི་ས་བཅད་གཉིས་པ་རྩོད་པ་སྤང་བ་༼ཇ༽ལ་རྩོད་པ་དང་ལན་གཉིས་ལས་དང་པོ་ནི། འདི་ལ་གལ་ཏེ་གཞན་དག་ན་རེ་བདག་མེད་པའི་དོན་ལ་སོ་སོར་དཔྱོད་པ་དེ་ནི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཡིན་པས་ན་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ལ་གོམས་པར་བྱས་པ་དེ་ལས་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་འཕགས་པའི་ཡེ་ཤེས་སྐྱེ་བ་ནི་ཤིན་དུ་འགལ་བ་ཡིན་ཏེ།འགལ་བའི་རྒྱུ་མཚན་ནི་འབྲས་བུ་རྒྱུའི་རྗེས་སུ་བྱེད་པས་ན་འབྲས་བུ་དང་རྒྱུ་གཉིས་རྗེས་སུ་མཐུན་པ་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ་སྙམ་ནས་དེ་སྐད་སྨྲ་ན། ༼ཇ༽
གཉིས་པ་ལན་ལ་ལན་དངོས་དང་། དེ་ཡང་མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་ཚུལ་དང་། མདོ་ལས་མཚན་མར་སྤྱོད་པ་དང་མི་གནས་པའི་དོན་བཤད་པ་དང་། བདེན་འཛིན་གྱི་ཞེན་ཡུལ་འགོག་ཚུལ་དང་། ཤིང་རྟ་ཆེན་པོའི་ལུགས་བཞིན་དགོས་ཚུལ་དང་ལྔ། དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་སོ་སོར་རྟོག་པས་མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་སྐྱེ་ཚུལ་ནི། འདི་འདྲ་བ་ལ་ལན་ནི། སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཉིད་ཀྱིས་དཔེ་དང་བཅས་པའི་སྒོ་ནས་གསལ་བར་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ།དེ་ཡང་འོད་སྲུང་གི་ལེའུ་ལས། འོད་སྲུང་།ཞེས་བོས་ནས། དཔེ་འདི་ལྟ་བུ་ཡིན་སྟེ། དཔེར་ན། ཤིང་གཉིས་རླུང་གི་ཤུགས་ཀྱིས་བསྐྱོད་པའི་སྒོ་
ནས་ཕན་ཚུན་དྲུད་ཅིང་བཤུད་པ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་མེ་འབྱུང་སྟེ།མེ་དེ་བྱུང་ནས་ཀྱང་མེ་དེས་ཤིང་གཉིས་པོ་དེ་སྲེག་པར་བྱེད་པ་དེ་བཞིན་དུ་ཡང་། འོད་སྲུངས་།ཞེས་བོས་ནས་དངོས་པོ་རྣམས་ལ་ཡང་དག་པར་སོ་སོར་རྟོག་ཅིང་དཔྱོད་པ་ཡོད་ན་དེའི་སྟོབས་ཀྱིས་འཕགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་དབང་པོའི་མེ་སྐྱེ་སྟེ།མེ་དེ་སྐྱེས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཡང་དག་པར་སོ་སོར་དཔྱོད་ཅིང་རྟོག་པའི་

678

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

རྣམ་རྟོག་གི་ཤིང་དེ་ཉིད་སྲེག་པར་བྱེད་དོ་ཞེས་སོ་སོར་རྟོག་པའི་རྣམ་རྟོག་ལས་འཕགས་པའི་ཤེས་རབ་སྒྲིབ་པ་སྲེག་པའི་མེ་ལྟ་བུ་དེ་སྐྱེ་བར་གསུངས་ལ། ༼ཇ༽གཉིས་པ་དེ་ལྟར་དཔྱད་ན་མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་སྐྱེ་ལ་ཡིད་བྱེད་སྤང་ཙམ་གྱིས་མི་སྐྱེ་ཚུལ་ནི།༼ ༽དེ་དང་མཐུན་པར་སྒོམ་རིམ་བར་པ་ལས་ཀྱང་།སྟོང་ཉིད་སྒོམ་པ་པོའི་རྣལ་འབྱོར་པ་དེས་དཔྱོད་པའི་ཚུལ་དེ་ལྟར་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཡུལ་གྱི་ཆ་སོ་སོར་ཕྱེ་ནས་རྣམ་པར་དཔྱད་དེ་དེ་ནས་དུས་གང་གི་ཚེ་རྣལ་འབྱོར་བ་དེས་གང་ལ་དཔྱད་པར་བྱ་བའི་དངོས་པོ་གང་གི་ཡང་ངོ་བོ་ཉིད་དོན་དམ་པར་ཡོད་པར་ངེས་པར་མི་འཛིན་པ་སྟེ་དེ་ལྟར་མེད་པར་མཐོང་བའི་དུས་དེའི་ཚེ་ཡུལ་ལ་བདེན་པར་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་འཇུག་གོ།དེ་ལྟར་བྱས་པའི་ཚུལ་དེས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་ཀྱང་རྣལ་འབྱོར་པ་དེས་ངེས་པར་རྟོགས་སོ། །སྐྱེ་བོ་བླུན་པོ་གང་ཞིག་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དཔྱོད་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་གང་ལ་དཔྱོད་པའི་གཞིའི་དངོས་པོ་དེའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྣང་བ་དེ་སྡོད་ལུགས་ཇི་ལྟར་ཡིན་དངོས་པོའི་ཆ་སོ་སོར་བརྟགས་ཤིང་དཔྱད་པ་ན་དོན་དམ་པར་མེད་པར་ཤེས་ནས་མི་སྒོམ་གྱི།འོ་ན་ཇི་ལྟར་སྒོམ་ན་བླུན་པོ་དེ་དག་གང་ཡང་མ་དཔྱད་པར་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཡོངས་སུ་སྤངས་པའི་སྒོ་ནས་དྲན་པ་མེད་པ་ཙམ་འབའ་ཞིག་སྒོམ་པར་བྱེད་དོ། །དེ་ལྟར་ཡིད་བྱེད་བཀག་པའི་དྲན་མེད་ཙམ་ཞིག་སྒོམ་པར་བྱེད་པ་པོ་དེའི་ཡུལ་བདེན་པར་འཛིན་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ནི་དུས་ནམ་ཡང་མི་ལྡོག་ཅིང་སྒོམ་ལུགས་དེས་དངོས་པོའི་དོན་དམ་པར་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་དུས་ནམ་གྱི་ཚེ་ཡང་རྟོགས་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། བླུན་པོ་དེ་ལ་སེམས་ནང་དུ་བསྡུས་པ་ཙམ་མ་གཏོགས་ཡུལ་ལ་བརྟགས་པའི་སྒོ་ནས་ངེས་ཤེས་བསྐྱེད་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་སྣང་བ་གཏན་ནས་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཚུལ་ཡང་འདི་ལྟར་ཡིན་ཏེ་ཡང་དག་པར་སོ་སོར་རྟོག་ཅིང་དཔྱོད་པ་དེ་ཉིད་ལས་དངོས་པོའི་སྡོད་ལུགས་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཤེས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་མེ་བྱུང་ན་དེའི་ཚེ་དཔེར་ན་གཙུབ་ཤིང་སྟེ་

679

ལྷག་མཐོང་ལ་བསླབ་ཚཕན་ཚུན་འདྲུད་རྒྱུའི་ཤིང་གཉིས་གཙུབས་པ་སྟེ་རྩོལ་པས་དྲུད་ཅིང་བཤུད་པ་ལས་སྐྱེས་པའི་མེ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཤིང་གཉིས་པོ་དེ་སྲེག་པར་བྱེད་པ་དེ་བཞིན་དུ་བདེན་འཛིན་གྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་ཤིང་ཡང་ “སྲེག་1གོ་ཞེས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་འོད་སྲུང་གི་ལེའུར་བཀའ་སྩལ་ཏོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །༼ཇ༽གསུམ་པ་རྗེས་སུ་མཐུན་པས་ཆོག་གི་ཆ་ཐམས་ཅད་ནས་རྒྱུ་འབྲས་འདྲ་དགོས་ན་ཧ་ཅང་ཐལ་བ་ནི།༼ ༽གོང་དུ་བཤད་པའི་སོ་སོར་རྟོག་པ་ལས་བདེན་འཛིན་གྱི་རྣམ་རྟོག་སྲེག་པའི་ཚུལ་དེ་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་པར་ཁྱོད་འདོད་པ་ལྟར་ཡིན་ན་འོ་ན་ལམ་ཟག་བཅས་བསྒོམ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཟག་མེད་ཀྱི་ལམ་འབྱུང་བ་ཡང་མི་སྲིད་པར་འགྱུར་བས་ན་སོ་སོ་སྐྱེ་བོས་ནི་ཐོག་མར་ལམ་ཟག་བཅས་བསྒོམས་དགོས་པས་དེ་འདྲའི་སོ་སྐྱེས་འཕགས་པའི་གོ་འཕང་ཐོབ་པ་ཡང་གཏན་ནས་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། རྒྱུ་ལམ་ཟག་བཅས་སྒོམ་པ་དེ་དང་འབྲས་བུ་ཟག་མེད་ཀྱི་ལམ་གཉིས་གཏད་ནས་མི་འདྲ་བའི་ཕྱིར་རོ། །གནོད་བྱེད་དེར་མ་ཟད་དེ་བཞིན་དུ་ས་བོན་སྐྱ་བོ་བཏབ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་མྱུ་གུ་སྔོན་པོ་སྐྱེ་བ་དང་། རྒྱུ་མེ་ལས་འབྲས་བུ་དུ་བ་སྐྱེ་བ་དང་། བུད་མེད་ལས་སྐྱེས་པ་སྐྱེ་བ་སོགས་རྒྱུ་འབྲས་ཕན་ཚུན་རྣམ་པ་མི་འདྲ་བའི་རྒྱུ་འབྲས་ནི་མཐའ་ཡས་པ་ཞིག་སྣང་ཞིང་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་ན་དེ་ཙམ་གྱིས་རྒྱུས་འབྲས་བུ་བསྐྱེད་པར་འགལ་བར་མི་བཟུང་ངོ་། །༼ཇ༽གཉིས་པ་དེ་མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་ཚུལ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་རྒྱལ་
པོའི་ལུང་རིགས་ལས་བཤད་པ་ནི།

༼ ༽ རྒྱུ་མཚན་དེའི་ཕྱིར་ན་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་རྣམ་པར་མི་
རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་ནི་ཆོས་དང་གང་ཟག་གི་བདག་གཉིས་སུ་འཛིན་པའི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་བློའི་
ཞེན་ཡུལ་དེ་ཉིད་གྱིས་སྟོང་པའི་བདག་མེད་པའི་དོན་དེ་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་ཡིན་ལ།དེ་ལྟ་བུའི་ཡེ་ཤེས་དེ་སྐྱེ་བ་ལ་ན་དུས་ད་ལྟ་སོ་སྐྱེའི་སྐབས་ནས་བདག་ཏུ་འཛིན་པའི་བློ་དེའི་ཞེན་ཡུལ་ལ་རིགས་པས་སོ་སོར་དཔྱད་ནས་ཞེན་ཡུལ་དེ་ཉིད་མེད་པར་རྟོགས་པའི་སྒོ་ནས་
1 ལམ་རིམ་དུ། བསྲེག་

680

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

དོན་དེ་ཉིད་ལ་སྒོམ་དགོས་པ་ཡིན་པས་ན་སོ་སོར་རྟོག་ཅིང་དཔྱོད་པ་དེ་ནི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཡིན་ན་ཀྱང་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་འཕགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཉིད་སྒྲུབ་པ་དང་ཤིན་ཏུ་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་རྒྱུ་ངེས་པར་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི་ཏིང་ངེ་འཛིན་རྒྱལ་པོའི་མདོ་ལས། གལ་ཏེ་སྒོམ་པ་པོའི་རྣལ་འབྱོར་པ་དེས་ཆོས་རྣམས་ལ་བདག་གཉིས་པོ་མཐོང་བ་མེད་པར་འགྱུར་བ་དེ་ལྟར་རིགས་པས་ཡོད་མེད་སོ་སོར་རྟོག་ཅིང་དཔྱོད་ལ། ཅེས་སོགས་སྔར་གོང་དུ་དྲངས་པ་ལྟར་རོ། །༼ཇ༽གཉིས་པ་རྣམ་རྟོག་ཡིན་ཀྱང་མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་སྐྱེད་ནས་རྗེས་སུ་མཐུན་ཚུལ་ནི། ༼ ༽རྒྱུ་མཚན་དེས་ན་སྒོམ་རིམ་ཐ་མ་ལས་ཀྱང་།སོ་སོར་དཔྱོད་པ་དེ་ཉིད་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡིན་དུ་ཟིན་ཀྱང་ཆོས་ཀྱི་ཡིན་ལུགས་ཚུལ་བཞིན་དུ་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཅན་གྱི་རྟོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་རྟོག་པ་དེ་ཉིད་ལས།རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་འཕགས་པའི་ཡེ་ཤེས་འབྱུང་བར་འགྱུར་བ་ཡིན་པས་ན་དེ་འདྲའི་འཕགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཐོབ་པར་འདོད་པའི་གང་ཟག་དེས་ནི་སོ་སོར་རྟོག་པ་དེ་ལ་བརྟེན་ཅིང་བསྒོམ་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །༼ཇ༽གསུམ་པ་མདོ་ལས་མཚན་མར་སྤྱོད་པ་དང་མི་གནས་པའི་དོན་བཤད་པ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་མཚན་མ་ལ་སྤྱོད་པར་གསུངས་པ་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་མཚན་མར་དགོངས་ཚུལ་ནི། ༼ ༽འདི་ལ་གལ་ཏེ་ཁོ་ན་རེ། རྒྱལ་བའི་ཡུམ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་མདོ་ལས། གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་དང་བདག་མེད་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་དང་བདེན་པར་གྲུབ་པའོ་སྙམ་དུ་སྟོང་པ་དང་བདག་མེད་ཀྱང་བདེན་པར་གྲུབ་པ་ཡུལ་དུ་བྱས་ནས་བཟུང་སྟེ་“སྤྱོད་1ན་ཡང་བདེན་འཛིན་གྱི་མཚན་མ་ལ་སྤྱོད་པར་གསུངས་པ་ཡིན་པས་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་སོ་སོར་རྟོག་ཅིང་དཔྱོད་པ་འདི་མི་འཐད་དོ་སྙམ་ནས་དེ་སྐད་སྨྲ་ན།ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོ་ལས་གསུངས་ཚུལ་འདི་འདྲ་བ་རྣམས་ཀྱི་དོན་ནི་སྟོང་ཉིད་ལ་བདེན་པར་བཟུང་ན་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་མཚན་མར་འཛིན་པ་ལ་སྤྱོད་པར་འགྱུར་བ་ལ་བྱེད་ཀྱི། རང་
1 ལམ་རིམ་དུ། དཔྱོད་

681

ལྷག་མཐོང་ལ་བསླབ་ཚབཞིན་གྱིས་སྟོང་པའོ་སྙམ་པ་ཙམ་ཞིག་དུ་བཟུང་བ་ཙམ་ལ་མཚན་འཛིན་དེར་སྤྱོད་པར་འགྱུར་ཞེས་གསུངས་པ་མ་ཡིན་པ་ནི་སྔར་གོང་དུ་ལན་མང་དུ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །༼ཇ༽གཉིས་པ་དེ་ལྟ་མིན་ན་མདོ་དེ་དག་གིས་སྟོང་ཉིད་ལ་ཤེས་རབ་ཀྱིས་དཔྱད་པར་བསྔགས་པ་དང་འགལ་བ་ནི།༼ ༽ ཚུལ་དེ་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་ན་འོ་ན་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་མདོ་སྡེ་བརྒྱད་སྟོང་པ་སོགས་དེ་དག་ལས།ཤེར་ཕྱིན་ལ་སྤྱོད་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་གཞན་གྱི་དོན་དང་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་སྒྲུབ་པའི་སྙིང་སྟོབས་ཀྱི་བསམ་པ་ལྷག་པར་རྒྱས་པས་ན་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་གང་ཞིག་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་སྒྲུབ་པའི་སྒོ་ནས་དེ་ལ་སྤྱོད་ཅིང་། །ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དེ་ཉིད་ལ་གོམས་ཤིང་འདྲིས་པར་བྱེད་པའི་སྒོ་ནས་སྒོམ་པ་བྱེད་པ་དེས་ནི་ཚུལ་འདི་ལྟར་རིགས་པས་ཉེ་བར་ཏེ་རབ་ཏུ་དཔྱོད་པའི་སྒོ་ནས་བརྟག་ཅིང་བསམ་ཚུལ་འདི་ལྟར་ངེས་པར་སྙིང་ཐག་པ་ནས་བསམ་པར་བགྱི་བ་ཡིན་སྟེ། འདི་ལྟར་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་འདི་རང་གི་ངོ་བོའི་གནས་ཚུལ་གང་འདྲ་ཞིག་ཡིན་ཞིང་། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་འདི་སྒོམ་པར་བྱེད་པ་པོའི་བདག་པོ་གང་གི་ཡིན། ཅི་གལ་ཏེ་ཆོས་གང་ཞིག་རིགས་པས་བཙལ་བའི་ཚེ་ངོ་བོ་མི་གནས་པས་མེད་པ་དང་གང་གི་ཡིན་པའི་བྱེད་པ་པོའི་བདག་པོ་སྣང་དུ་མེད་པས་མི་དམིགས་པ་དེ་ཉིད་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཡིན་ནམ་ཞེས།བྱ་བའི་ཚུལ་གྱི་རིགས་པས་གལ་ཏེ་བརྟག་ཚུལ་དེ་ལྟར་ཉེ་བར་བརྟགས། ཤིང་བསམས་པའི་ཚུལ་དེ་ལྟར་ངེས་པར་བསམས་པའི་ཚེ་ན། ཞེས་ཤེར་ཕྱིན་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བ་སྒོམ་པའི་ཚེ་ན་རིགས་པས་དཔྱོད་པར་གསུངས་པ་དང་། ཤེས་རབ་སྙིང་པོ་ལས། ཤེར་ཕྱིན་ཟབ་མོ་ལ་སྤྱོད་ཚུལ་ཇི་ལྟར་སྤྱད་པར་བྱ་ཞེས་ཤཱ་རིའི་བུས་སྤྱན་རས་གཟིགས་ལ་དྲིས་པའི་ལན་དུ། འདི་ལྟར་གསུངས་ཏེ། གཟུགས་དང་ཚོར་བ་ལ་སོགས་པའི་ཕུང་པོ་ལྔ་པོ་དེ་དག་ཀྱང་ཡིན་ལུགས་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཚུལ་བཞིན་དཔྱོད་པའི་རིགས་པས་བརྟགས་ཏེ་མ་རྙེད་

682

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

པ་ན་ཆོས་དེ་དག་ཡུལ་སྟེང་ནས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པར་རྣམ་པར་ཏེ་རབ་ཏུ་ཡང་དག་པར་རམ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་ཇི་ལྟར་གནས་པའི་དོན་གྱི་རྗེས་སུ་མཐུན་པར་བལྟ་ཞིང་རྟོག་པར་བྱའོ། །ཞེས་པ་དང་། སྡུད་པ་ལས་ཀྱང་། དུས་གང་གི་ཚེ་སྤྱིར་འདུས་བྱས་དང་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་དང་ཁྱད་པར་དུ་བླང་བྱ་རྣམ་པར་དཀར་བའི་དགེ་བ་དང་དོར་བྱ་ནག་པོའི་ཕྱོགས་ཀྱི་མི་དགེ་བའི་ཆོས། །ཐམས་ཅད་ལ་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཆ་སོ་སོར་ཕྱེ་སྟེ་རྣམ་པར་བཤིག་ནས་བརྟགས་ཤིང་བཙལ་བས་ཆོས་དེ་དག་རིགས་ངོར་རྡུལ་ཙམ་ཡང་སྣང་བ་མེད་པའི་སྒོ་ནས་མི་དམིགས་པར་ལྟ་བ་དེའི་ཚེ་ན། །འཇིག་རྟེན་དག་ན་ཏེ་འཇིག་རྟེན་གྱི་གྲགས་པའམ་ཐ་སྙད་དུ་ཤེས་
རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་སྒོམ་པ་ཞེས་བྱ་བའི་མིང་ཐོབ་པའི་དོན་གང་ཡིན་པ་དེའི་རྣམ་གྲངས་སུ་འགྲོ་ཞིང་དེར་ཆུད་དོ། །ཞེས་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཆོས་རྣམས་ལ་རིགས་པས་དཔྱད་པས་རྡུལ་ཙམ་ཡང་མི་དམིགས་པར་མཐོང་ན་ཤེར་ཕྱིན་དུ་འགྲོ་བར་གསུངས་ཏེ། གསུངས་ཚུལ་གོང་དུ་གསུངས་པའི་དོན་ཅན་དེ་འདྲ་བའི་རིགས་ཀྱི་སོ་སོར་བརྟག་དགོས་པ་དུ་མ་ཞིག་མདོ་དེ་དག་ལས་གསུངས་པ་དང་ཇི་ལྟར་མི་འགལ། ཏེ་འགལ་བར་འགྱུར་རོ། །
༼ཇ༽གསུམ་པ་དེས་ན་བདེན་པར་སྒྲོ་མི་བཏགས་ཞེས་པ་མདོའི་དོན་ཡིན་ཚུལ་ནི། ༼ ༽ཁྱེད་ཅག་ལྟ་བ་བསྒོམ་པའི་ཚེ་རིགས་པས་སོ་སོར་བརྟག་དགོས་པ་དེ་ལྟར་མི་འདོད་ན་འོ་ན་མདོ་སོགས་ལས་ཆོས་རྣམས་ལ་རྣམ་པར་མི་“རྟོག་1པར་གསུངས་པ་དེ་ལ་ཁྱེད་ཅག་འདོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་བཤད་རྒྱུ་ཅི་འདྲ་ཞིག་ཡོད་པ་ཡིན།ཞེས་ངེད་ཀྱིས་ཁྱེད་ལ་དྲི་བར་བྱའོ། །དེ་ལ་གལ་ཏེ་ཁྱེད་ཅག་རྒྱའི་མཁན་པོ་ཧྭ་ཤང་འདོད་པ་ལྟར་དགེ་མི་དགེ་ལ་སོགས་པའི་རྟོག་པ་གང་བྱས་པ་དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་འཁོར་བར་འཆིང་བར་ངེད་ཅག་འདོད་དོ་ཞེ་ན་ནི། དེ་ལྟར་ན་ཁྱེད་ཀྱི་ལུགས་ཀྱི་མི་རྟོག་པ་བསྒོམ་རྒྱུ་དེའི་གདམས་ངག་ཞུའོ་སྙམ་པ་དང་མི་རྟོག་པ་དེ་བསྒོམ་མོ་སྙམ་པ་ལ་སོགས་པ་དེ་ཐམས་
1 ལམ་རིམ་དུ། བརྟག་

683

ལྷག་མཐོང་ལ་བསླབ་ཚཅད་རྟོག་པ་ཡིན་པས་དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཀྱང་འཁོར་བར་འཆིང་བ་ཁོ་ནར་འདོད་དགོས་ཤིང་།དེ་ལྟར་འདོད་པ་དེ་དགག་པ་སྔར་གོང་དུ་ཡང་མང་དུ་སོང་ངོ་། །གོང་དུ་བཤད་པ་དེས་ན་ཆོས་དེ་དག་ལ་བདེན་པར་བཟུང་བ་དེས་འཆིང་བས་ན་བདེན་པར་འཛིན་པ་ལྡོག་པའི་སྒོ་ནས་བདེན་པར་མི་འཛིན་པ་ཞིག་དགོས་པ་མདོའི་ལུང་གི་དོན་ཡིན་ལ།༼ཇ༽བཞི་པ་བདེན་འཛིན་གྱི་ཞེན་ཡུལ་འགོག་ཚུལ་ལ་བཅུ་གསུམ་ལས། དང་པོ་དེའི་ཡུལ་དཔྱད་ནས་མེད་པར་ངེས་དགོས་ཀྱི་བློ་བཀུག་ཙམ་གྱིས་མི་ཆོག་པ་ནི།

༼ ༽ ཁྱེད་ཅག་ཀྱང་ཚུལ་དེ་ལྟར་བདེན་པར་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་དེ་འགོག་རྒྱུ་ཡིན་ན་ནི། ཚུལ་འདི་ལྟར་འགོག་དགོས་ཏེ་དཔེར་ན། ཐག་པ་འཁྱིལ་བ་ལ་སྦྲུལ་དུ་འཁྲུལ་ནས་སྦྲུལ་གྱི་འཇིགས་པའི་སྡུག་བསྔལ་སྐྱེད་པ་ན།ཐག་པ་ལ་སྦྲུལ་འཛིན་གྱི་བློ་དེས་ཐག་པ་དེ་ལ་སྦྲུལ་ལོ་སྙམ་དུ་ཇི་ལྟར་བཟུང་བ་ལྟར་གྱི་ཐག་པའི་སྟེང་དུ་སྦྲུལ་མེད་པར་ངེས་ནས་ཐག་པ་ལ་སྦྲུལ་དུ་འཁྲུལ་པ་དེ་ལྡོག་པར་བྱས་ནས་འཇིགས་པ་དེ་སེལ་དགོས་པ་ཡིན་གྱི། དེ་ལས་གཞན་པས་དེ་སེལ་བའི་ཐབས་མེད་པ་ལྟར་ཡུལ་གང་ལ་བདེན་པར་“སྒྲུབ་1པར་བཟུང་བའི་ཡུལ་བདེན་པ་བ་སྟེ་བདེན་པར་གྲུབ་པ་ཅན་དེ་འདྲ་བ་མེད་པར་རྒྱུ་མཚན་ཡང་དག་གི་སྒོ་ནས་རང་གི་ངེས་ནས་ངེས་པ་དེའི་
དོན་ལ་འདྲིས་ཤིང་གོམས་པར་བྱེད་པ་ཞིག་ངེས་པར་དགོས་ཀྱི། གང་བདེན་པར་འཛིན་པའི་ཕྱོགས་སུ་རང་གི་སེམས་ཕར་མ་འཕྲོས་ཤིང་མ་སོང་བར་བྱས་ནས་ཚུར་ནང་ལ་བཀུག་ནས་བསྡད་པ་ཙམ་གྱིས་ནི་བདེན་འཛིན་གྱི་རྟོག་པ་དེ་འགོག་པར་མི་ནུས་སོ།།

༼ཇ༽གཉིས་པ་མ་འཁྲུལ་པ་བཀག་

མི་རུང་ཚུལ་༼ ༽རྒྱུ་མཚན་གཞན་ཡང་ཡུལ་བདེན་པར་འཛིན་མཁན་གྱི་རྣམ་རྟོག་དེ་འཁྲུལ་པ་ཡིན་པར་འདོད་དགོས་ཏེ། རྣམ་རྟོག་དེ་མ་འཁྲུལ་བ་ཞིག་ཡིན་ན་ནི་དོན་ལ་ཞུགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་འཁྲུལ་པ་མི་སྐྱེད་པས་འགོག་པའི་དོན་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །༼ཇ༽གསུམ་པ་བློའི་འཁྲུལ་ཚུལ་ནི།༼ ༽གལ་ཏེ་བདེན་འཛིན་གྱི་བློ་དེ་འཁྲུལ་པར་འདོད་ནའང་བློ་ཁོས་ཇི་ལྟར་བཟུང་བའི་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་
1 འབྲས་མཆན་བཞི་དེབ་ཏུ། གྲུབ་

684

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

ཡུལ་དེ་མེད་པར་རང་གིས་མ་ཤེས་ན་བདེན་འཛིན་གྱི་བློ་དེ་འཁྲུལ་པར་ཇི་ལྟར་ཤེས་ཏེ།འཁྲུལ་པར་མི་ཤེས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི་བློ་དེ་འཁྲུལ་བ་ཡིན་ནམ་མ་འཁྲུལ་བ་གང་ཡིན་ནི་བློ་དེས་ཇི་ལྟར་བཟུང་བ་ད་ལྟར་གྱི་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་ཡུལ་ཡོད་མེད་ཁོ་ན་ལ་ཐུག་པའི་ཕྱིར་རོ། །༼ཇ༽བཞི་པ་འཁྲུལ་པ་དེ་འགོག་པ་ཡང་མདོ་དང་ཉན་ས་ལྟར་རིགས་པ་བཞི་ལ་རག་ལས་པ་ནི།

༼ ༽བདེན་འཛིན་གྱི་བློ་
དེས་ཇི་ལྟར་བཟུང་བའི་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་ཡུལ་དེ་མེད་པར་ངེས་པ་ཡང་དེའི་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་ཡུལ་མེད་དོ་ཞེས་པའི་དམ་བཅའ་ཙམ་གྱིས་ནི་མེད་པར་མི་འགྲུབ་ཅིང་རྟོགས་པར་མི་ནུས་པས། འཛིན་སྟངས་དེ་མེད་པར་སྒྲུབ་པའི་ངེས་དོན་གྱི་ལུང་དང་རིགས་པའི་ཚོགས་དྲི་མ་མེད་པའི་རྣམ་པར་དག་པ་རྣམས་ལ་ངེས་པར་བལྟོས་པ་ཡིན་ནོ། །༼ཇ༽ལྔ་པ་བདེན་མེད་བསྒྲུབས་ནས་བདེན་པར་མི་རྟོག་ན་འདོད་བྱ་ཡིན་པ་ནི།༼ ༽ཚུལ་དེ་ལྟར་བློ་བདེན་འཛིན་གྱི་འཛིན་སྟངས་དགག་པར་བྱས་ནས་བདེན་མེད་གཏན་ལ་ཕབ་སྟེ། ཕབ་པ་དེའི་རྗེས་དེ་ནས་ཇི་ལྟར་ངེས་པའི་དོན་བདེན་པར་མི་རྟོག་པ་དེར་ེའཇོག་ན་ནི་ཁོ་བོ་ཅག་ཀྱང་ཚུལ་འདི་འདོད་པ་ཡིན་པས་ན།སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་དཔྱད་པ་དེ་འདྲ་སྔོན་དུ་སོང་བའི་མི་རྟོག་པ་དེ་འདྲ་བ་ཞིག་དགོས་ཀྱི། མི་རྟོག་པར་བཞག་པ་ཙམ་གྱིས་ཆོག་པ་མ་ཡིན་ནོ། །༼ཇ༽དྲུག་པ་བདག་མེད་བསྒྲུབས་ནས་བདེན་པར་མི་རྟོག་པའི་ལུང་རིགས་མང་ཚུལ་ནི།༼ ༽ ཚུལ་དེ་ཡང་སྒོམ་རིམ་ཐ་མ་ལས་ཀྱང་། རྒྱུ་མཚན་དེ་ལྟ་བས་ན་དམ་པའི་ཆོས་གསུང་རབ་ལས་དྲན་པ་མེད་པ་དང་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་མེད་པ་ཞེས་འབྱུང་བ་དེའི་དོན་ཡང་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་ཡང་དག་པར་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་དཔྱད་པ་སྔོན་དུ་འགྲོ་བའི་སྒོ་ནས་བདེན་པར་རྟོགས་པའི་དྲན་པ་མེད་པའི་དོན་ལ་བཞག་པའི་དོན་ཡིན་པ་ལྟ་ཞིང་གོ་བར་བྱ་སྟེ།དེའི་རྒྱུ་མཚན་གང་གི་ཕྱིར་ཞེ་ན་འདི་ལྟར་ཡང་དག་པར་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་དཔྱད་པ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱིས་ཆོས་ལ་བདེན་པར་འཛིན་པའི་དྲན་པ་མེད་པ་དང་དེ་འདྲའི་ཡིད་ལ་བྱེད་

685

ལྷག་མཐོང་ལ་བསླབ་ཚཔ་མེད་པའི་རྣམ་པ་མི་རྟོག་པར་བྱེད་ནུས་ཀྱི།དེ་ལས་གཞན་དུ་ཐབས་གཞན་གྱིས་དེར་བྱེད་ནུས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་།ཡང་དེ་ཉིད་ལས་ལྷག་མཐོང་ནི་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་ཡང་དག་པར་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡིན་པར་འཕགས་པ་དཀོན་མཆོག་སྤྲིན་གྱི་མདོ་དང་མདོ་སྡེ་དགོངས་པ་ངེས་པར་འགྲེལ་བ་ལ་སོགས་པ་ལས་ཀྱང་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཉིད་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་ཏོ། །དེ་ལྟར་ཡང་འཕགས་པ་དཀོན་མཆོག་སྤྲིན་གྱི་མདོ་ལས་བཀའ་སྩལ་པ་ནི།འདི་ལྟར། ལྷག་མཐོང་གིས་ཆོས་རྣམས་ལ་སོ་སོར་བརྟགས་ནས་བདེན་པར་གྲུབ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་རྟོགས་པ་དེ་ཉིད་ནི་བདེན་འཛིན་གྱི་སྤྲོས་པའི་མཚན་མ་མེད་པ་ལ་འཇུག་གོ །ཞེས་འབྱུང་ངོ་། །དེ་བཞིན་དུ་འཕགས་པ་ལང་ཀར་གཤེགས་པའི་མདོ་ལས་ཀྱང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་བློ་གྲོས་ཆེན་པོ་ལ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བློ་གྲོས་ཆེན་པོ་ཞེས་བོས་ནས་འདི་སྐད་ཅེས་བཀའ་སྩལ་ཏེ་གང་གི་ཕྱིར་སོ་སོར་རྟོག་པའི་བློས་བརྟགས་ཤིང་དཔྱད་ན་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རང་གི་མཚན་ཉིད་དང་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་རིགས་ངོར་མ་གྲུབ་པས་མི་རྟོག་སྟེ།དེ་ལྟར་མི་རྟོག་པའི་རྒྱུ་མཚན་དེས་ན་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཞེས་བྱའོ་ཞེས་བཀའ་སྩལ་ཏོ། །༼ཇ༽བདུན་པ་དེ་ལྟར་མིན་ན་འགལ་ཚུལ་ནི། གལ་ཏེ་གཞན་དག་ན་རེ་བློས་བརྟགས་ན་ཞེས་སོགས་མདོ་ལས་གསུངས་པ་དེ་དག་གི་དོན་ཡང་དག་པར་སོ་སོར་རྟོག་པ་ལ་མི་བྱའོ་ཞེ་ན་ནི། ཚུལ་དེ་ལྟར་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་དཀོན་མཆོག་སྤྲིན་སོགས་མདོ་སྡེ་དེ་དང་དེ་དག་“ལས་1ཡང་དག་པར་སོ་སོར་རྟོག་པའི་རྣམ་པ་དུ་མ་བཀའ་སྩལ་བ་དེ་དག་དང་ཤིན་ཏུ་འགལ་བར་འགྱུར་རོ། །རྒྱུ་མཚན་གོང་གི་དེ་ལྟ་བས་ན་ཁྱེད་ཅག་གིས་འདི་ལྟར་བདག་ཅག་ནི་མ་སྦྱངས་པས་ཤེས་རབ་ཆུང་ངུ་ཆོས་ཀྱི་ཚུལ་དུ་མ་ལ་ཐོས་བསམ་གྱིས་འཇུག་པར་མི་ནུས་པའི་བརྩོན་འགྲུས་ཆུང་ངུ་ཡིན་སྟེ། བདག་ཅག་གི་གསུང་རབ་ཀྱི་ཚུལ་མང་དུ་ཐོས་པ་ཡོངས་སུ་
1 ལམ་རིམ་དུ། པས་

686

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

“འཚོལ་1བར་མི་ནུས་སོ་ཞེས་དེ་སྐད་བྱ་བའི་རིགས་ཀྱི་སྟེ་དེ་སྐད་སྨྲ་བའི་རིགས་ཀྱི་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ནི་གསུང་རབ་ལས་ལན་གྲངས་དུ་མར་མང་དུ་ཐོས་པ་ལ་བསྔགས་ཤིང་བསྟོད་པར་མཛད་པའི་ཕྱིར་ན་དུས་ཐམས་ཅད་དུའང་སྟེ་དུས་ནམ་གྱི་ཚེ་ཡང་མདོ་སྡེ་དེ་དག་ལས་གསུངས་པ་དེ་དག་ཁྱེད་ཀྱིས་སྤང་བར་ནི་མི་རིགས་སོ་ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ལྟར་ཤེས་པར་བྱའོ། །༼ཇ༽བརྒྱད་པ་དེ་བཞིན་དུ་ཤེར་མདོ་ལས་གཟུགས་ནས་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་བར་ལ་བདེན་པར་མི་གནས་པར་བཤད་པ་ནི།༼ ༽ ཚུལ་དེ་བཞིན་དུ་མདོ་ལས་གཟུགས་ནས་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་བར་གྱི་ཆོས་གང་ལ་ཡང་བློས་མི་གནས་པར་དངོས་ཟིན་ལ་གསུངས་པའི་དོན་རྣམས་ཀྱང་ཆོས་དེ་དག་གནས་པར་བྱ་བའི་ཡུལ་དུ་བློས་བདེན་པར་བཟུང་དུ་མི་རུང་བའི་དོན་ཡིན་གྱི། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པར་ཐ་སྙད་དུ་ཡང་གནས་སུ་མི་རུང་ན་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དྲུག་ལ་སོགས་པ་ལ་ཡང་ཐ་སྙད་དུ་མི་གནས་པ་དེ་ལྟར་གསུངས་པ་ཡིན་དགོས་པས་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དེ་དག་ལ་ཡང་སློབ་པ་སོགས་བྱ་མི་རུང་བའི་སྒོ་ནས་མི་གནས་པར་བྱ་དགོས་པར་འགྱུར་རོ། །༼ཇ༽དགུ་པ་ལྟ་བ་བསྒོམ་དུས་མི་གནས་པར་བཤད་པ་རྣམས་དཔྱད་པ་སྔོན་སོང་གི་བདེན་མེད་ཡིན་ཚུལ་ནི།༼ ༽དེ་ལྟར་ཆོས་དེ་དག་ལ་བདེན་པར་བཟུང་ནས་གནས་སུ་མི་རུང་བའི་དོན་ཡང་སྔར་གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར།ཆོས་དེ་དག་བདེན་པར་མེད་པར་གཏན་ལ་ཕབ་ནས་རྟོགས་པ་ལ་རག་ལས་པ་ཡིན་པས། ཆོས་དེ་དག་དེ་འདྲ་བའི་རྟོགས་ཚུལ་གྱིས་སྒོ་ནས་མི་གནས་པ་དང་མི་རྟོག་པར་མདོ་ལས་གསུངས་པ་ཐམས་ཅད་ནི་གང་ལ་མི་གནས་པ་དང་མི་རྟོག་པར་བྱ་བའི་ཡུལ་དེ་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའམ་བདེན་པར་གྲུབ་པ་འགོག་པའི་ཡང་དག་པའི་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་དཔྱད་པ་སྔོན་དུ་འགྲོ་བའི་སྒོ་ནས་མི་གནས་པ་དང་མི་རྟོག་པ་ངེས་པར་བྱ་དགོས་པ་ཁོ་ན་ལ་སྦྱར་ནས་གསུངས་པ་ཡིན་པར་བློ་གྲོས་དང་ལྡན་ཞིང་དོན་དུ་གཉེར་བ་དག་གིས་ཤེས་པར་
1 ལམ་རིམ་དུ། ཚོལ་

687

ལྷག་མཐོང་ལ་བསླབ་ཚགྱིས་ཤིག།

༼ཇ༽བཅུ་པ་རློམ་སེམས་དགག་པའི་ཕྱིར་དུ་སྟོང་ཉིད་ལ་སོ་སོར་རང་རིག་དང་བསམ་མི་ཁྱབ་
བཤད་ཚུལ་༼ ༽དེ་ལྟ་བུའི་རྒྱུ་མཚན་དེས་ན་རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་རྣམས་ལས་དོན་དམ་བདེན་པ་དེ་ཉིད་རྟོག་པའི་བློའི་སྒོ་ནས་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་དང་རྟོག་པའི་བློ་ལས་འདས་པ་དང་བློ་དེ་འདྲའི་ཡུལ་མིན་པ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་པའི་སྐབས་དེར་ནི་དོན་འདི་ལྟར་གོ་བར་བྱ་སྟེ་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ཟབ་མོའི་དོན་དེ་ཉིད་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་འཕགས་པས་གཟིགས་པ་ལྟར་ཐོས་པ་དང་སེམས་པ་ཙམ་གྱི་སྒོ་ནས་ལས་དང་པོ་བས་“རྟོག་1པར་རློམ་ཞིང་ང་རྒྱལ་བྱེད་པའི་ལོག་རྟོག་དགག་པའི་ཕྱིར་དུ། ཟབ་མོའི་དོན་དེ་རྣམས་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་ལ་འཁྲུལ་བ་དང་བྲལ་བ་ནི་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་སོ་སོར་རང་གི་མྱོང་སྟོབས་ཀྱིས་བཟུང་བའི་སྒོ་ནས་རིག་པར་བྱ་བ་ཡིན་པས་ན་འཕགས་
པས་མྱོང་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་གང་ཟག་གཞན་སོ་སྐྱེ་རྣམས་ཀྱིས་བསམ་པར་བྱ་བའི་ཡུལ་ལས་འདས་པས་ན་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་ལ་སོགས་པར་ལུང་དེ་དག་གིས་སྟོན་པ་དང་།དགག་བྱ་གཞན་ཡང་སྐྱེ་བོ་བློ་གྲོས་དམན་པ་འགའ་ཞིག་གིས་ཟབ་མོའི་དོན་དེ་ཉིད་ལ་བདེན་པར་གྲུབ་པར་བཟུང་ནས་དོན་དང་མི་མཐུན་ཞིང་མི་རིགས་པའི་ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པར་ལོག་པར་གོ་ཞིང་སེམས་པ་དེ་དགག་པའི་ཕྱིར་དུ་ཡང་ཟབ་མོའི་དོན་དེ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་སོགས་སུ་གསུངས་པ་ཡིན་ཀྱི།སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཚུལ་བཞིན་དུ་དཔྱོད་པའི་སྒོ་ནས་ཟབ་མོའི་དོན་དེ་ལ་འཇོག་པ་སོགས་འགོག་པ་གཏན་ནས་མིན་པར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ།དེའི་ཚུལ་ཡང་སྒོམ་རིམ་ཐ་མ་ལས། ཚུལ་དེ་ལྟར་མདོ་སྡེ་གང་དང་གང་དུ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་ལ་སོགས་པའི་ཚིག་གསུངས་འདུག་པ་ཐོས་པ་ན། དེ་འདྲའི་ཚིག་ཡོད་པའི་མདོ་སྡེའི་སྐབས་དེ་དང་དེར་དོན་ཇི་ལྟ་བུ་སྟོན་སྙམ་ན་དེ་ཡང་ཐོས་པ་དང་སེམས་པ་ཙམ་ཁོ་ནས་ཆོས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཟབ་མོ་ཇི་ལྟར་གནས་པ་འཁྲུལ་པས་མ་བསླད་པར་རྟོགས་པར་གང་ཟག་བློ་དང་མི་ལྡན་པ་གང་དག་
1 ལམ་རིམ་དུ། རྟོགས་

688

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

སེམས་ཤིང་རློམ་པའི་གང་ཟག་དེ་དག་གི་དེ་འདྲའི་མངོན་པའི་ང་རྒྱལ་དགག་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། དུ་མདོ་སྡེ་དེ་དག་གིས་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཟབ་མོ་དེ་ཉིད་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་སོ་སོར་རང་གིས་མྱོང་སྟོབས་ཁོ་ནས་རིག་པར་བྱ་བ་ཉིད་དུ་སྟོན་པར་བྱེད་དོ། །གཞན་ཡང་ཟབ་མོ་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་བདེན་གྲུབ་ཏུ་བཟུང་བའི་སྒོ་ནས་ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པའི་ལོག་རྟོག་གི་སེམས་པའམ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་རྣམས་ཀྱང་མདོ་དེ་དག་གིས་ཡང་དག་པ་དགག་པར་བྱེད་པར་བློ་དང་ལྡན་པ་དག་གིས་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱ་ཡི།ཆོས་རྣམས་ལ་ཡང་དག་པར་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་དཔྱོད་པ་དེ་ཉིད་དགག་པ་ནི་གཏན་ནས་མ་ཡིན་ནོ། །༼ཇ༽བཅུ་གཅིག་པ་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན་ལུང་འགལ་གྱི་གནོད་བྱེད་༼ ༽ཚུལ་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པར་སོ་སོར་རྟོག་པ་དེ་ཉིད་དགག་པ་ཡིན་ན་ནི་རིགས་པ་དང་ལུང་ཤིན་ཏུ་མང་པོ་དང་འགལ་བར་འགྱུར་ཏེ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །༼ཇ༽བཅུ་གཉིས་པ་འོད་སྲུང་ལེའུ་ལས་གནོད་འགལ་༼ ༽འདིར་ལུང་མང་པོ་དང་འགལ་བར་འགྱུར་ཚུལ་ནི།འདི་ལྟར་ཡིན་ཏེ་འོད་སྲུང་གིས་ཞུས་པའི་ ིལེའུ་ལས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་
འོད་སྲུང། ལ་བོས་ནས་མཐའ་གཉིས་དང་བྲལ་བའི་དབུ་མའི་དོན་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་གནས་པའི་ལམ་སྲོལ་ལས་གཞན་དུ་མི་གཡོ་བར་འཇུག་པའི་ཐབས་དམ་པ་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ཡིན་ལུགས་ལ་ཡང་དག་པར་སོ་སོར་རྟོག་ཅིང་དཔྱོད་པའི་ཚུལ་གང་ཞེས་འདྲི་ན། དེའི་ཚུལ་ནི་འོད་སྲུང་།ཞེས་སླར་ཡང་
བོས་ནས་འདི་ལྟར་རྟོག་ཅིང་དཔྱོད་པའི་ཡུལ་གྱི་ཆོས་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་ལ་དཔྱོད་ཚུལ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་བདག་མེད་པར་ཤེས་རབ་ཀྱིས་སོ་སོར་རྟོག་པར་བྱེད་པ་དང་དེ་བཞིན་དུ་ཆོས་དེ་ལ་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་སེམས་ཅན་མེད་པ་དང་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་སྲོག་མེད་པ་དང་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་གསོ་བ་མེད་པ་དང་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་སྐྱེས་བུ་མེད་པ་དང་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་གང་ཟག་མེད་པ་དང་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་ཤེད་ལས་སྐྱེས་མེད་པ་དང་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་ཤེད་བུ་མེད་པར་ཤེས་རབ་ཀྱིས་སོ་

689

ལྷག་མཐོང་ལ་བསླབ་ཚསོར་རྟོག་ཅིང་དཔྱོད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་སྟེ།དེའི་དོན་བསྡུ་བའི་ཕྱིར་ཡང་འོད་སྲུང་། ཞེས་བོས་ནས་ཚུལ་དེ་ལྟར་སོ་སོར་རྟོག་པར་བྱེད་པ་འདི་ནི་དབུ་མའི་ལམ་མཐའ་གཉིས་སུ་མི་ལྟུང་བ་ལ་འཇུག་པའི་ཐབས་ཀྱིས་ཆོས་རྣམས་ལ་ཡང་དག་པར་སོ་སོར་རྟོག་ཅིང་དཔྱོད་པ་ཞེས་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་པ་དེ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་ཚུལ་འདི་འདྲ་བ་མདོ་སྡེ་དུ་མར་འབྱུང་བ་རྣམས་དང་འགལ་བར་འགྱུར་བའོ། །༼ཇ༽བཅུ་གསུམ་པ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ལུང་རིགས་གནོད་འགལ་༼ ༽གཞན་ཡང་སྒོམ་རིམ་དང་པོ་ལས་ཀྱང་། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པར་འཇུག་པའི་གཟུངས་ལས་གསུངས་ཚུལ་དྲངས་པ་ནི་འདི་ལྟར་རིགས་པས་སོ་སོར་བརྟགས་ནས་ཆོས་གང་ཡང་རིགས་ངོར་མ་གྲུབ་པའི་སྒོ་ནས་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་ཅིང་མི་རྟོག་པར་གནས་པ་དེས་ནི་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ལ་བདེན་པར་ཞེན་པའི་མཚན་མར་འཛིན་པ་སྤོང་ངོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ལུང་གང་ཡིན་པ་དེའི་དོན་ཡང་། སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་བརྟགས་ཤིང་དཔྱད་ན་དཔྱད་ངོ་དེར་མ་གྲུབ་ཅིང་མི་དམིགས་པའི་དོན་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་དོན་དེར་བདེན་པར་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་ཅིང་མི་རྟོག་པར་གནས་པ་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་ཀྱི། སྤྱིར་དྲན་པ་མེད་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་མེད་པ་དེ་ཙམ་ཞིག་ལ་གནས་པའི་དོན་ནི་གཏན་ནས་མ་ཡིན་ཏེ།དེ་མ་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི་དཔེར་ན་འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་ལ་བཞག་པ་ན་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་མེད་པ་ཙམ་ཡིན་ཡང་དེས་གཟུགས་སོགས་ལ་བདེན་ཞེན་གཏན་ནས་སྤོང་མི་ནུས་པ་ལྟར་དོན་གྱི་སྐབས་འདིར་ཡང་ཐོག་མ་མེད་པའི་དུས་ནས་ཞུགས་པའི་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ལ་བདེན་པར་མངོན་པར་ཞེན་པ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་དེ་ཉིད་དྲན་པ་བཀག་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་སྤངས་པར་བྱས་པ་དེ་ཙམ་གྱིས་སྤོང་བ་ནི་གཏན་ནས་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་ཏེ། རྣམ་པར་མི་རྟོག་པར་འཇུག་པའི་གཟུངས་འདི་ཡི་འགྲེལ་པ་སློབ་དཔོན་ཀ་མ་ལ་ཤཱི་ལ་འདིས་མཛད་པའི་ནང་ན་ཡང་འདི་འདྲ་བའི་དོན་གསལ་བར་བཀོད་ནས་ཡོད་དོ། །

690

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།
༼ཇ༽ལྔ་པ་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོའི་ལུགས་བཞིན་བྱེད་པ་ལ་ལྔ་ལས། དང་པོ་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་གཉིས་གང་རུང་གི་

རྗེས་སུ་འབྲངས་དགོས་པ་རྒྱ་བོད་ཀྱི་པཎ་གྲུབ་ཀྱིས་བཤད་ཚུལ་ནི།༼ ༽གོང་གི་དོན་དེ་དག་མདོར་བསྡུ་ན་ལྟ་བའི་རྣམ་པར་བཞག་པ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཚུལ་ལ་ནི་སློབ་དཔོན་འཕགས་པ་ཀླུ་སྒྲུབ་དང་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་གཉིས་ཀྱི་གཞུང་གིས་རྒྱས་པར་ཇི་ལྟར་བཀྲལ་བའི་དབུ་མའི་ལྟ་བ་དང་སེམས་ཙམ་པའི་ལྟ་བའི་ཚུལ་ལུགས་གཉིས་པོ་དེ་ལས་མ་གཏོགས་པ་ལུགས་གཞན་པའི་ལྟ་བ་མི་འདྲ་བ་ཚུལ་ལྡན་གྱིས་བཤད་པ་ནི་གཏན་ནས་མེད་ལ། རྒྱ་གར་དང་བོད་ཀྱི་མཁས་གྲུབ་དམ་པ་རྣམས་ཀྱང་འཕགས་པ་ཀླུ་སྒྲུབ་དང་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་དེ་གཉིས་ཀྱིས་ཇི་ལྟར་བཀྲལ་བ་ལྟར་གྱི་དབུ་སེམས་ཀྱི་ལྟ་བ་དེ་གཉིས་པོ་གང་རུང་གཅིག་ལ་ངེས་པར་བརྟེན་པ་ཁོ་ནར་སྣང་བས་ན།གདོན་མི་ཟ་བར་སློབ་དཔོན་དེ་གཉིས་གང་རུང་གི་ལུགས་ཀྱི་ལྟ་བ་དེ་ཉིད་སྟོན་པའི་རང་རང་གི་གཞུང་སོ་སོ་ནས་ཇི་ལྟར་འབྱུང་བ་ལྟར་བཙལ་བར་བྱ་དགོས་པ་ཁོ་ནའོ། །༼ཇ༽གཉིས་པ་ཀླུ་སྒྲུབ་ལུགས་སྔར་བཤད་ཅིང་ཐོགས་མེད་ལུགས་ཡང་ལྟ་བ་ཤེས་ནས་སྒོམ་དུས་ལྟ་བའི་སྐྱོང་ཚུལ་ནི།༼ ༽དེ་ལྟར་འཚོལ་དགོས་པ་དེ་ཡང་། འཕགས་པ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་གཞུང་ལ་བརྟེན་ནས་འཚོལ་ལུགས་ནི་སྔར་གོང་དུ་རྒྱས་པར་བཤད་ཟིན་པ་དེ་ཉིད་ཡིན་ལ།དེ་ལྟར་མ་ཡིན་པར་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་སྒོ་ནས་ལྟ་བ་འཚོལ་རྒྱུ་ཡིན་ནའང་འདི་ལྟར་ཡིན་ཏེ་དེ་ཁོ་ནར་ཏེ་ཡང་དག་པར་ན་“བཟུང་1བ་ཡུལ་གཟུགས་སོགས་དང་འཛིན་པ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གཉིས་རྫས་ཐ་དད་པར་མ་གྲུབ་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པས་ན་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་དེ་གཉིས་རྫས་ཐ་དད་པས་སྟོང་པ་ཡིན་ན་ཡང་། བྱིས་པ་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ལ་འཁྲུལ་བའི་དབང་གིས་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་དེ་དག་རྫས་ཐ་དད་པ་བཞིན་དུ་སོ་སོར་སྣང་བ་ཡིན་ལ་དེ་ལྟར་སྣང་བ་འདི་ཉིད་ཇི་ལྟར་སྣང་བ་ལྟར་དུ་བདེན་པར་གྲུབ་བོ་སྙམ་དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་དེའི་འཛིན་
1 ལམ་རིམ་དུ། གཟུང་

691

ལྷག་མཐོང་ལ་བསླབ་ཚསྟངས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་དགག་བྱའི་ཀུན་བརྟགས་གཟུང་འཛིན་རྫས་ཐ་དད་པར་གྲུབ་པ་དེ་རྣམས་དགག་པའི་གཞི་གཞན་དབང་གི་དངོས་པོའི་སྟེང་དུ་རྩ་བ་ནས་མ་ལུས་པར་ལུང་དང་རིགས་པས་མཐའ་དག་པར་བཀག་པ་ནི་ཀུན་བརྟགས་དེ་བཀག་པའི་གཟུང་འཛིན་རྫས་ཐ་དད་ཀྱིས་སྟོང་པའི་གཉིས་སུ་མེད་པའི་དོན་དུ་གྱུར་པའི་ཆོས་ཉིད་ཡོངས་གྲུབ་དེ་ཉིད་ལ་ངེས་པ་བརྟན་པོ་ཞིག་ཐོག་མ་ཁོ་ནར་རྙེད་པར་བྱས་ནས་དེའི་རྗེས་སུ་དེ་འདྲའི་ལྟ་བ་དེའི་སྟེང་དུ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་མི་རྟོག་པར་བཞག་པའི་འཇོག་སྒོམ་བྱེད་པ་དང་། སོ་སོར་རྟོག་པས་དཔྱད་ནས་སྒོམ་པའི་དཔྱད་སྒོམ་གཉིས་པོ་དེ་རེ་མོས་སུ་བྱ་དགོས་པ་ཡིན་གྱི།གོང་གི་ལྟ་བ་དེ་འདྲ་བ་ཞིག་གི་གོ་བ་ཙམ་ཡོད་ཀྱང་ལྟ་བ་དེ་སྒོམ་པའི་ཚེ་ན་ལྟ་བ་དེ་ངེས་པའི་སྟེང་དུ་མ་བཞག་པའི་མི་རྟོག་པར་གཞག་པ་ཙམ་གྱིས་ནི་གོང་གི་སྟོང་ཉིད་དེ་བསྒོམས་པར་གཏན་ནས་མི་འགྲའོ། །༼ཇ༽གསུམ་པ་སློབ་དཔོན་ཐོགས་མེད་ལུགས་ཀྱི་ལྟ་བ་གཏན་ལ་འབེབས་ཚུལ་དང་དེའི་སྐྱོང་ཚུལ་དང་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མན་ངག་ན་ཡོད་པའི་ཞལ་འཕངས་ནི།༼ ༽ ཐོགས་མེད་ཀྱི་གཞུང་གིས་གཏན་ལ་ཕབ་པའི་སེམས་ཙམ་པའི་ལུགས་དེའི་ལྟ་བ་གཏན་ལ་འབེབས་ཚུལ་ཤིན་ཏུ་གསལ་བ་དང་གཏན་ལ་ཕབ་པའི་དོན་གྱི་ལྟ་བ་གཞིར་བྱས་ནས་ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་སོ་སོའི་སྒྲུབ་ཚུལ་དང་སྐྱོང་ཚུལ་དང་ཞི་ལྷག་དེ་གཉིས་ཟུང་འབྲེལ་དུ་འཇུག་པའི་ཚུལ་དང་བཅས་པ་ནི་ཤཱནྟི་པས་མཛད་པའི་ཤེར་ཕྱིན་མན་ངག་ན་ཆེས་གསལ་བར་ཡོད་པས་དེར་བལྟ་བར་བྱའོ། །༼ཇ༽བཞི་པ་དེའི་ལྟ་བ་རྟོགས་ནས་སྒོམ་ནའང་སྟོན་པའི་དགོངས་པ་སྟོང་ཉིད་ཕྲ་བ་རྟོགས་པའི་ཐབས་རྨད་བྱུང་ཡིན་པ།༼ ༽དེ་ལྟར་ཐལ་འགྱུར་བའི་གཞུང་ནས་འབྱུང་བར་མ་ཟད་གོང་དུ་བཤད་པའི་སེམས་ཙམ་པའི་ལུགས་འདིའི་ལྟ་བ་དང་དེ་སྐྱོང་ཚུལ་སོགས་
ལེགས་པར་རྟོགས་ནས་སེམས་ཙམ་པ་དེའི་གཞུང་ནས་འབྱུང་བ་ལྟར་གཏན་ལ་ཕབ་ནས་སྒོམ་པར་བྱེད་ནའང་ཆེས་ཤིན་ཏུ་ཡ་མཚན་པ་ཞིག་ཡིན་ནོ། །༼ཇ༽ལྔ་པ་མདོ་གང་ནས་ཟབ་དོན་

692

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

མི་རྒྱས་པ་དེར་རྒྱས་པ་ནས་དྲངས་དགོས་པས་བླ་མའི་མཚན་ཉིད་ཐེག་པ་ཐམས་ཅད་ལ་མཁས་དགོས་

ཚུལ་དེ་ཡིན།༼ ༽ སྤྱིར་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་རྣམས་ནས་དོན་དམ་པ་ཟབ་མོའི་དོན་མདོར་བསྡུས་པ་རེ་ཡན་ཆད་བསྟན་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་མང་ཞིང་། འོན་ཀྱང་ཟབ་དོན་མ་བསྟན་པའི་བཀའ་འང་ཤིན་ཏུ་རེ་མང་ཡོད་པ་ཡིན་པས་དོན་དམ་བདེན་པ་མ་བསྟན་པའི་གསུང་རབ་དེ་དང་དེར་དོན་དམ་བདེན་པ་བསྟན་པའི་གསུང་རབ་ཀྱི་གཞུང་ནས་ཁ་བཀང་བའི་སྒོ་ནས་སྐབས་སུ་བབས་པའི་ཚིག་རྣམས་དྲང་བར་བྱ་དགོས་པ་ཡིན་ལ། དེར་མ་ཟད་དོན་དམ་བདེན་པ་མ་རྒྱས་པ་སྟེ་རྒྱས་པར་མ་བཤད་པའི་གསུང་རབ་དེར་ཡང་རྒྱས་པར་བཤད་པའི་གསུང་རབ་ནས་སྔར་བཞིན་དྲང་དགོས་སོ། །དོན་དམ་བདེན་པ་ལ་ཇི་ལྟར་བྱ་བའི་ཚུལ་དེ་བཞིན་དུ་ཀུན་རྫོབ་རྒྱ་ཆེ་བའི་ལམ་གྱི་རིམ་པའི་ཕྱོགས་ལའང་གོང་གི་དེས་ཤེས་པར་བྱ་དགོས་ཀྱི། དེ་ལྟར་མ་ཡིན་པར་ཟབ་པའམ་རྒྱ་ཆེ་བ་གང་རུང་གཅིག་མེད་པའི་ལམ་ཕྱོགས་རེ་བ་ཙམ་ལ་ཉམས་ལེན་གྱི་གནད་ཚང་བའོ་སྙམ་པ་དེ་ལྟར་བཟུང་དུ་མི་རུང་ངོ་། །དོན་འདི་ལ་དགོངས་ནས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་སྟོན་པའི་བླ་མའི་མཚན་ཉིད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ཞིག་བྱེད་པ་ལ་ཐེག་པ་ཐམས་ཅད་ལ་༼ཇ༽མདོ་སྔགས་གཉིས་ཀར་ཡང་མཁས་པ་༼ ༽ཞིག་དགོས་པར་གསུང་རབ་དགོངས་འགྲེལ་སོགས་ནས་མང་དུ་གསུངས་སོ། །
གོང་གི་ས་བཅད་གསུམ་པ་སྐྱོང་ཚུལ་གྱི་གནད་བསྡུས་པ་༼ཇ༽ལ་སྐྱོང་ཚུལ་དངོས་དང་དེའི་
སྦྱོར་མཇུག་སོགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་དང་དེ་ཇོ་བོ་ཆེན་པོ་སོགས་པཎ་གྲུབ་དང་བླ་མ་གོང་མའི་གསུང་ཡིན་ཚུལ་གསུམ། དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོར་དཔྱད་འཇོག་སྤེལ་མ་དགོས་པར་བསྟན་པ་ནི། སྔར་གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་ངེས་དོན་གྱི་ལྟ་བ་རྙེད་པའི་གང་ཟག་དེས་ང་དང་ངའི་འོ་སྙམ་དུ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་ཞེན་པའི་བློའི་འཛིན་པ་གང་ལ་སྐྱེ་བའི་གཞིར་གྱུར་པ་བདག་དང་བདག་གི་བ་

693

ལྷག་མཐོང་ལ་བསླབ་ཚགཉིས་ལ་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་མེད་པར་ཐོག་མར་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་དུས་དང་རིགས་པའི་དཔྱོད་ལུགས་འདྲ་བར་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་མང་དུ་དཔྱད་པ་བྱས་ནས་རིགས་ངོར་མ་གྲུབ་པ་ན་མཐར་མ་གྲུབ་པ་དེའི་དོན་ལ་ངེས་པའི་ཤུགས་ཆེན་པོ་བསྐྱེད་དེ། སེམས་གཞན་དུ་མི་འཕྲོ་བར་འཛིན་པའི་འཇོག་སྒོམ་དང་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་གོང་ལྟར་དཔྱོད་པ་གཉིས་པོ་སྤེལ་མར་བྱའོ། །༼ཇ༽གཉིས་པ་དཔྱད་པ་མང་ནས་འཇོག་དུས་གནས་ཆ་ཆུང་ན་འཇོག་སྒོམ་དང་། འཇོག་སྒོམ་མང་བས་གནས་ཆ་ཆེར་སོང་ནས་དཔྱོད་སྙིང་མི་འདོད་ན་དཔྱད་པ་ཆེ་དགོས་ཚུལ་ནི།༼ ༽དེ་ལྟར་སྒོམ་པ་དེའི་ཚེ་གལ་ཏེ་དཔྱད་སྒོམ་མངས་པའི་དབང་གིས་གནས་ཆ་ཤོར་ནས་ཆུང་ངུ་སོང་ན་ནི་གནས་ཆ་བསྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་དུ་མི་དཔྱོད་པར་འཇོག་པའི་འཇོག་སྒོམ་མང་དུ་བྱ་ལ། ཇི་སྲིད་དུ་གནས་ཆ་བརྟན་ཅིང་ཤུགས་ཆེར་མ་སོང་བ་དེ་སྲིད་དུ་གནས་ཆ་ཉིད་སོར་གཞུག་པར་བྱའོ། །གལ་ཏེ་འཇོག་སྒོམ་མང་དུ་བྱས་པའི་མཐུས་གནས་ཆ་ཧ་ཅང་ཆེ་བར་སོང་ནས་དཔྱོད་པ་ལ་མི་སྤྲོ་བའི་སྒོ་ནས་དཔྱོད་སྙིང་མི་འདོད་པ་བྱུང་བས་མ་དཔྱད་ན་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་ངེས་པར་བརྟན་ལ་ཤུགས་དྲག་པ་མི་འོང་ཞིང་།ངེས་པ་དེ་འདྲ་བ་མ་བྱུང་ན་ནི་ངེས་པ་དེའི་བཟློག་ཕྱོགས་ཆོས་དང་གང་ཟག་གི་བདག་གཉིས་ཡོད་པར་འཛིན་པའི་སྒྲོ་འདོགས་པར་བྱེད་པའི་མ་རིག་པ་ལ་དེ་ཙམ་དུ་མི་གནོད་པ་ཡིན་པས་དཔྱད་སྒོམ་མང་དུ་བྱས་པའི་སྒོ་ནས་ཞི་ལྷག་གཉིས་ཀའི་ཤུགས་ཆ་མཉམ་པོར་བསྐྱེད་པར་བྱས་ལ་སྒོམ་དགོས་སྟེ། དེའི་ཚུལ་ཡང་སྒོམ་རིམ་ཐ་མ་ལས། གཞན་ཡང་གང་གི་ཚེ་ཞི་ལྷག་སྒོམ་པའི་ཚེ་ལྷག་མཐོང་སྒོམ་པ་ཤས་ཆེས་པའི་དབང་གིས་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཤིན་ཏུ་ཤས་ཆེ་བར་གྱུར་ཏེ་གནས་ཆ་ལས་གཡོ་བར་གྱུར་པ་དེའི་ཚེ་ནི། ཞི་གནས་ཀྱི་གནས་ཆ་ཤས་‘‘ཆུང་1བའི་ཕྱིར་ན། མར་མེ་རླུང་གི་ནང་ལ་བཞག་པ་བཞིན་དུ་སེམས་གཡོ་ཞིང་མི་བརྟན་པར་འགྱུར་བ་དེས་
1 ལམ་རིམ་དུ། ཆུངས

694

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཤིན་ཏུ་གསལ་བར་མི་མཐོང་བར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གསལ་བར་མཐོང་བའི་གནས་ཆ་བརྟན་པོ་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དེའི་ཚེ་མི་དཔྱོད་པར་འཇོག་པའི་ཞི་གནས་ཉིད་བསྒོམ་པར་བྱའོ། །གལ་ཏེ་ཡང་ཞི་གནས་ཀྱི་གནས་ཆ་ཧ་ཅང་ཤས་ཆེ་བ་དེའི་ཚེ་ནའང་སོ་སོར་རྟོག་པ་ཤས་ཆུང་བའི་སྐྱོན་གྱིས་གཉིད་ཀྱིས་ལོག་པའི་མི་བཞིན་དུ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཤིན་ཏུ་གསལ་བར་མཐོང་བར་མི་འགྱུར་ཏེ། སྐྱོན་དེས་གསལ་བར་མི་མཐོང་བ་དེ་ལྟ་བུ་ཡིན་པས་ན་དེ་འདྲ་བ་དེའི་ཚེའང་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཡང་ཡང་དཔྱད་ནས་བསྒོམ་པར་བྱའོ་ཞེས་སོ། །༼ཇ༽གཉིས་པ་དེའི་སྦྱོར་མཇུག་སོགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ལ་ལྔ་ལས། དང་པོ་སྦྱོར་མཇུག་སྔར་བཤད་པ་ལྟར་དགོས་ཚུལ་ནི།༼ ༽དེ་ལྟ་བུའི་དངོས་གཞིའི་སྐྱོང་ཚུལ་ལེགས་པར་ཤེས་པར་བྱས་ནས་དང་པོ་སྦྱོར་བའི་སྐབས་དང་མཐར་མཇུག་གི་སྐབས་དང་ཐུན་བཞག་པའི་མཚམས་སུ་ཇི་ལྟར་བྱ་བའི་རིམ་པ་ནི་སྔར་སྐྱེས་བུ་ཆུང་ངུའི་སྐབས་སུ་ཇི་ལྟར་བཤད་པ་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །༼ཇ༽གཉིས་པ་བྱིང་རྒོད་གཅོད་པ་དང་ཡིད་བྱེད་བཞི་ཡོད་ཚུལ་ཞི་གནས་ཀྱི་སེམས་དགུ་དང་འདྲ་བ་༼ ༽གོང་དུ་བཤད་པའི་ཚུལ་དེ་ལྟར་བདག་མེད་པའི་དོན་བསྒོམ་པའི་ལྷག་མཐོང་སྐྱོང་བའི་ཚེ་ན་བྱིང་བ་དང་རྒོད་པ་བྱུང་བ་ན་དེ་ངོས་བཟུང་བའི་ཚུལ་དང་། བྱིང་རྒོད་དེ་གཅོད་པའི་ཐབས་སུ་དྲན་པ་དང་ཤེས་བཞིན་བསྟེན་ལུགས་དང་། བྱིང་རྒོད་ཀྱི་དབལ་ཆོག་སྟེ་དེའི་དབང་གིས་མི་མཉམ་པ་མེད་པར་མཉམ་ཞིང་སེམས་རང་གི་ངང་གིས་དམིགས་པ་ལ་འཇུག་པའི་བཏང་སྙོམས་ཐོབ་པའི་ཚེ་ན་རྩོལ་བ་གློད་དེ་བཏང་སྙོམས་བསྒོམས་ལུགས་ལ་སོགས་པ་ནི་སྔར་ཞི་གནས་ཀྱི་སྐབས་སུ་ཇི་ལྟར་བཤད་པ་དང་འདྲ་བར་བྱ་དགོས་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །༼ཇ༽གསུམ་པ་ཐུན་སོ་སོར་དཔྱད་འཇོག་བྱེད་ཚུལ་༼ ༽ཞི་ལྷག་སྒྲུབ་པའི་སྐབས་འདིར་ཤེར་ཕྱིར་མན་ངག་ལས་ནི་དམིགས་པ་གང་ལ་ཞི་ལྷག་བསྒོམ་པར་བྱ་བའི་ཡུལ་དེ་ཉིད་ལ་ཐོག་མར་ཞི་གནས་ཀྱི་སྐྱོང་ཚུལ་ལེགས་

695

ལྷག་མཐོང་ལ་བསླབ་ཚཔར་བྱས་ནས་སྐྱོང་ཚུལ་དེས་ཤིན་སྦྱངས་བསྐྱེད་པར་བྱེད་པ་དང་། ཡང་དམིགས་པ་དེ་ཉིད་ལ་ལྷག་མཐོང་གི་དཔྱད་སྒོམ་བྱས་ནས་དཔྱད་བསྒོམ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཤིན་སྦྱངས་བསྒྲུབས་ནས། དེ་འདྲ་བའི་ཞི་ལྷག་དེ་དག་སོ་སོར་གྲུབ་ཅིང་ཐོབ་པ་ན་དེ་ནས་ཞི་ལྷག་གཉིས་ཟུང་དུ་སྦྲེལ་ནས་བསྒོམ་པར་གསུངས་ཏེ། ཤེར་ཕྱིན་མན་ངག་གི་དོན་འདི་ལྟར་ན་དཔྱོད་པའི་དཔྱད་བསྒོམ་དང་མི་དཔྱོད་པར་འཇོག་པའི་འཇོག་བསྒོམ་གཉིས་ཐུན་གྱི་རྒྱུན་གཅིག་ལ་མཐུད་ནས་བྱེད་པའི་ངེས་པ་མི་སྣང་བས། ཞི་ལྷག་སོ་སོ་ཐུན་སོ་སོ་ལ་བསྒོམ་པར་བྱས་པས་ཀྱང་ཆོག་པར་བཞེད་དོ། །༼ཇ༽བཞི་པ་འདྲེ་ཤར་གླུད་ནུབ་ཀྱི་དཔེར་མ་སོང་བར་སྒོམ་དགོས་ཚུལ་ནི།༼ ༽སྐབས་འདིར་བསྒོམ་རྒྱུའི་ངོ་བོ་གལ་ཆེ་བ་ནི་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་རང་གི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པའི་མ་རིག་པ་དེས་ཡུལ་ལ་མེད་བཞིན་དུ་ཇི་ལྟར་སྒྲོ་བཏགས་པའི་འཛིན་སྟངས་དེ་ཉིད་རིགས་པས་སུན་ཕྱུང་བའི་སྒོ་ནས་འཛིན་སྟངས་དེའི་བཟློག་ཕྱོགས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པས་སྟོང་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་དེ་ཉིད་ཀྱི་སྟེང་དུ་ངེས་པ་ཤུགས་དྲག་པོ་བསྐྱེད་པར་བྱས་ནས་དེ་འདྲ་བའི་སྟོང་ཉིད་བསྒོམ་པར་བྱ་དགོས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་གྱི། རང་རྒྱུད་ཀྱི་བདག་འཛིན་དང་མ་རིག་པ་དེའི་འཛིན་སྟངས་སུན་མ་ཕྱུང་བར་དེ་ལས་གཞན་སྟོང་ཉིད་ཡིན་ཟེར་བའི་དོན་ཟུར་པ་ཞིག་ལ་བསྒོམ་པའི་ཡུལ་དུ་བྱས་ནས་བསྒོམས་ཀྱང་རང་རྒྱུད་ཀྱི་ཆོས་དང་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་གཉིས་ལ་ཅི་ཡང་མི་གནོད་པས་ན།དེ་འདྲ་བསྒོམ་པ་ནི་འདྲེ་ཤར་སྒོར་གནོད་པ་ལ་དེ་བཞག་ནས་ནད་པའི་གླུད་ནུབ་སྒོར་གཏོང་བ་དང་འདྲའོ་ཞེས་གདམས་པ་འདིའི་བླ་མ་གོང་མ་རྣམས་ཡང་ཡང་གསུང་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་མད་པ་སྟེ་ཤིན་ཏུ་ཐུགས་བདེན་པར་སྣང་ངོ་། །༼ཇ༽ལྔ་པ་དེ་དག་བསྒོམས་པས་ཀྱང་གཏན་ལ་ཕེབས་དགོས་ཚུལ་ནི།༼ ༽བསྒོམ་ཚུལ་དེ་ལྟར་སྔར་གོང་དུ་བཤད་པ་འདི་དག་ནི་བསྒོམ་ཚུལ་ཀྱི་གནད་མེད་དུ་མི་རུང་བ་རགས་པ་ཙམ་དུ་བཤད་པ་ཡིན་གྱི། སྒོམ་པའི་སྐབས་ཀྱི་ཕྲ་མོའི་

696

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

གནད་མ་ཤེས་པའི་སྐྱོན་འདོན་ལུགས་དང་བསྒོམས་པའི་ཡོན་ཏན་སྐྱེས་ཚུལ་དང་། བོགས་འདོན་ལུགས་རྣམས་ནི་བཤེས་གཉེན་དམ་པ་བསྒོམ་པའི་གནད་ཀྱི་མན་ངག་གི་མྱོང་བ་ཅན་གཞན་ལའང་ཚུལ་བཞིན་དུ་འདོམས་པ་ལ་མཁས་པ་དག་ལ་ལེགས་པར་བརྟེན་པར་བྱས་ཏེ། སྒོམ་པ་པོ་རང་གིས་ཀྱང་ལེགས་པར་བསྒོམས་པའི་སྟེང་ནས་དྲི་གཏུགས་ལེགས་པར་བྱས་ཏེ་ཤེས་པར་བྱ་དགོས་པ་ཡིན་པས་འདིར་རྒྱས་པར་མ་སྤྲོས་སོ། །
༼ཇ༽གསུམ་པ་ཇོ་བོ་ཆེན་པོས་པཎ་གྲུབ་དང་བླ་མའི་གསུང་ཡིན་ཚུལ་ལ་བཀའ་གདམས་གོང་མས་ཇོ་བོའི་དགོངས་པར་བཤད་ཚུལ་དང་། ཇོ་བོས་གསུངས་ཚུལ་དང་། པཎ་གྲུབ་དུ་མས་བཤད་ཚུལ་གསུམ་

ལས། དང་པོ་ནི།༼ ༽གོང་དུ་བཤད་པའི་བསྒོམ་ཚུལ་དེ་དག་ནི་པོ་ཏོ་བ་ནས་བརྒྱུད་པ་སོགས་ལམ་རིམ་གྱི་གདམས་ངག་སྔ་མ་རྣམས་ལ་གཞི་བྱས་ནས་འདིར་གཞན་གྱིས་ཁ་བཀང་སྟེ་རྒྱས་སུ་བཏང་བ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཚུལ་ཡང་པོ་ཏོ་བའི་གསུང་སྒྲོས་དགེ་བཤེས་དོལ་པས་བསྒྲིགས་པའི་བེའུ་བུམ་ལས། ལྷག་མཐོང་བསྒོམ་ཚུལ་གྱི་གནད་ལ་མི་མཁས་པ། ༼ཇ༽འདིར་གཞན་ལུགས་བཞིའི་དང་པོ་གསུམ་འགོག་ཁ་ཅིག་གིས་ཐོག་མར་ཐོས་བསམ་གྱི་དུས་ན་དོན་དམ་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པས། །ཡུལ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་གཏན་ལ་ཕབ་པར་བྱས་ལ། །དེ་ནས་སྒོམ་པ་རང་གི་དུས་སུ་དཔྱད་པ་ཅི་ཡང་མི་བྱེད་པར་མི་རྟོག་པ་འབའ་ཞིག་སྒོམ་བར་བྱེད་དགོས་པ་ཡིན་ནོ་ཟེར་རོ། །༼ཇ༽དེ་ལ་གནོད་བྱེད་རིགས་པ།༼ ༽དེ་འདྲའི་བསྒོམ་ལུགས་དེ་ལྟ་བུ་བྱས་ན་ནི་ཐོས་བསམ་གྱི་དུས་གཏན་ལ་ཕབ་པའི་སྟོང་ཉིད་དེ་དང་འབྲེལ་མེད་པའི་སྟོང་ཉིད། །ཡིན་པ་གཞན་ཞིག་བསྒོམ་པའི་དུས་ན། །ལོགས་སུ་བསྒོམས་པར་བྱས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་རིག་པའི་བདེན་འཛིན་གྱི་གཉེན་པོར་གཏན་ནས་མི་འགྱུར་རོ། །༼ཇ༽རང་ལུགས་ནི།༼ ༽དེ་ལྟར་བསྒོམས་པས་གཉེན་པོར་མི་འགྱུར་བ་དེ་ལྟ་བུ་ཡིན་པས་ན་ཐོས་བསམ་གྱིས་གཏན་ལ་ཕབ་པའི་དུས་དེ་ལྟར་སྒོམ་པའི་དུས་ཉིད་ནའང་། །དོན་

697

ལྷག་མཐོང་ལ་བསླབ་ཚདམ་ལ་དཔྱོད་པའི་གཅིག་དང་དུ་བྲལ་གྱི་གཏན་ཚིགས་དང་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་གཏན་ཚིགས་དང་རྡོ་རྗེ་གཟེགས་མའི་གཏན་ཚིགས་ལ་སོགས་པ། །དཔྱོད་པ་པོ་རང་ཉིད་གང་ལ་གོམས་པའི་གཏན་ཚིགས་དེའི་སྒོ་ནས་དམིགས་པ་དེ་ལ་སོ་སོར་བརྟག་ཅིང་། །བསྒོམ་པར་བྱས་ལ་དེ་ནས་དེ་ལྟར་བརྟགས་པའི་དོན་དེ་ཉིད་ལ་མི་དཔྱོད་པར་ཅུང་ཟད་མི་རྟོག་པའི་ངང་ཉིད་དུའང་གནས་པར་བྱ། །༼ཇ༽དེ་ཇོ་བོའི་ལུགས་སུ་བཤད་པ།༼ ༽སྟེ་དཔྱད་འཇོག་དེ་དག་གཉིས་སྤེལ་མར་བྱའོ། །བསྒོམ་ཚུལ་དེ་ལྟར་དུ་བསྒོམས་ན་ནི་མ་རིག་པ་སོགས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་པ་འཇོམས་པའི་གཉེན་པོ་མ་ནོར་བ་ཡིན་ནོ། །ཐར་
འདོད་གང་ཞིག་ཇོ་བོ་ཆེན་པོ་ལྷ་ཅིག་གི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་ཁོ་ནར་འདོད་ཅིང་། །༼ཇ༽ཕར་ཕྱིན་ཟབ་དོན་སྒོམ་ཚུལ།༼ ༽ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་ཚུལ་ལུགས་ལ་མདོ་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་དཔྱོད་ཅིང་བསྒོམས་པར་འདོད་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས། །དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་ལྷག་མཐོང་གི་ཤེས་རབ་སྒོམ་པའམ་ཤེར་ཕྱིན་ལ་དཔྱོད་པའི་བསྒོམ་ལུགས་ནི་གོང་གི་དེ་ལྟ་བུ་ཡིན་ནོ། །དེ་འདྲའི་བསྒོམ་ཚུལ།༼ཇ༽བདག་མེད་གཉིས་ཀྱི་གོ་རིམ་དེ་ཡང་ཐོག་མར་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པ་ལ་སྦྱར་ནས་གོམས་ཤིང་འདྲིས་པར་བྱ་ཞིང་དེ་ལྟར་གོམས་པར་བྱས་པ་དེས། །དེའི་རྗེས་དེ་ནས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ལ་ཡང་ཚུལ་དེ་ལྟར་དུ་རྗེས་སུ་འཇུག་པར་བྱའོ། །ོཞེས་འབྱུང་བ་ལྟར་རོ། །
༼ཇ༽གཉིས་པ་ཇོ་བོས་དབུ་སེམས་གཉིས་ལས་ཀླུ་སྒྲུབ་ཡབ་སྲས་བསྔགས་ཤིང་དེའི་མན་ངག་བཤད་ཚུལ།༼ ༽དེ་ལྟ་བུའི་བསྒོམ་ཚུལ་འདིའང་ཇོ་བོ་ཆེན་པོས། རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་དེ་
རྒྱལ་བའི་དགོངས་པ་བཞིན་དུ་གང་གིས་རྟོགས་པ་ཡིན་ཤེ་ན། །དེ་ལྟར་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་མཁན་དེ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་མདོ་རྒྱུད་དུ་མ་ནས་ལུང་བསྟན་པ་རྙེད་ཅིང་། །རྟོགས་པའི་ཁྱད་པར་ཆོས་ཉིད་བདེན་པ་མངོན་སུམ་དུ་གཟིགས་པ་ཡི། །འཕགས་པ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ཡིན་ལ་འཕགས་པ་ཀླུ་སྒྲུབ་དེའི་དགོངས་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་རྟོགས་པའི་སློབ་མ་ནི་སློབ་དཔོན་ཟླ་བ་གྲགས་པ་

698

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

དེ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་བུའི་སློབ་དཔོན་དེ་ལས་བརྒྱུད་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བསྒོམ་པའི་མན་ངག་གི་སྒོ་
ནས། །ཆོས་ཉིད་བདེན་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་རྟོགས་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་ཤིང་། དེའི་ལུགས་དེའི་མན་ངག་གིས་འཁྲིད་ཚུལ་ཡང་།

༼ཇ༽ཐོག་མར་བདག་མེད་དང་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་
རྣམ་བཞག་ཤེས་དགོས་པར་བཤད་དེ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་དབུ་མའི་མན་ངག་ནི་དེ་ཡིན་ཏེ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཚུ་རོལ་མཐོང་བའི་ངོར་བྱས་ནས་རྒྱུ་འབྲས་ལ་སོགས་རྣམ་པར་བཞག་པ་ཐམས་ཅད་ཇི་ལྟར་སྣང་བ་བཞིན་དུ་བདེན་པ་ཡིན་པར་ཐལ། དོན་དམ་པར་རམ་ཡང་དག་པར་ཀུན་རྫོབ་ཇི་ལྟར་སྣང་བ་དེ་ཁོ་ན་གཏན་ཚིགས་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་གཞིགས་ཤིང་བཙལ་ན་སྐྲའི་རྩེ་མོ་བརྒྱར་གཤགས་པའི་ཚད་ཙམ་ཡང་བཟུང་དུ་མེད་དོ་ཞེས་ངེས་པར་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་སྒོམ་དུས་སུ་ལུས་ཆོས་བདུན་ལྡན་གྱིས་གཟུགས་ཅན་གཟུགས་མེད་ལ་ཆ་བཅས་ཀྱིས་དཔྱད་དམ་ཐམས་ཅད་གཅིག་དུ་བྲལ་གྱིས་བདེན་མེད་དུ་དཔྱད་ནས་དེ་རྗེས་སུ་བདེན་མེད་དེ་ལས་གཞན་གང་ལའང་མི་རྟོག་ཅིང་དཔྱོད་པའམ་ཡིད་བྱེད་སྤངས་པའི་འཇོག་སྒོམ་སེམས་འཕྲོ་བའམ་བདེན་འཛིན་སོགས་མ་བྱུང་བར་ཡུལ་སྟོང་ཉིད་ལ་གནས་པར་བྱེད་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ་ལུང་དེའི་འཕྲོར་དབུ་མའི་མན་ངག་ལས་སྟན་བདེ་བ་ལ་སྐྱིལ་མོ་ཀྲུང་བཅས་ཏེ་འདུག་ལ་འདི་ལྟར་རེ་ཞིག་དངོས་པོ་གཉིས་ཏེ། ནས། ནམ་མཁའ་དང་མ་གྲུབ་པའམ། ཡང་ན་གཅིག་དང་དུ་མ་དང་བྲལ་བའམ་ཞེས་པ་ནས་ཆོས་ཐམས་ཅད་མེད་པར་གྲུབ་ཙམ་ན་ཤེས་རབ་དེ་ཉིད་ཀྱང་སྣང་བ་མེད་པ་འོད་གསལ་བ་ཅིའི་ངོ་བོར་ཡང་མ་གྲུབ་པས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། འདི་ལྟ་བ་རྙེད་རྗེས་སུ་ལྟ་བ་དཔྱད་ནས་སྒོམ་པའི་སྔོན་ལ་བྱེད་ཚུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། མཉམ་བཞག་ཏུ་དེ་ལྟར་དཔྱད་རྗེས་སུ་ལུང་དེའི་འཕྲོར་དེ་ཉིད་ལས། འོད་གསལ་བ་སྤྱིའི་ངོ་བོར་བྱིང་བ་དང་རྒོད་པ་ལ་སོགས་པའི་སྐྱོན་དུ་གྱུར་པ་ཐམས་ཅད་བསལ་ཏེ། བར་སྐབས་དེར་ཤེས་པ་ཅིར་ཡང་མི་རྟོག་ཅིང་ཅིར་ཡང་མི་འཛིན་དྲན་པ་དང་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཐམས་ཅད་སྤངས་ཏེ་ཇི་སྲིད་མཚན་མར་འཛིན་པ་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་

699

ལྷག་མཐོང་ལ་བསླབ་ཚདགྲ་མ་ལངས་པའི་བར་དུ་དེ་ལྟ་བུ་ལ་ཤེས་པ་གནས་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དེ་ལྟ་བུ་ལ་ཤེས་པ་གནས་པར་བཤད་པས་སྔར་སྒོམ་རིམ་གྱི་ཞི་གནས་ལྟར་ཡིན་གྱི་གཞན་དུ་ན་ཡིད་ལ་གང་ཡང་མི་བྱེད་ན་དེ་ལ་འགལ་བའི་ཕྱིར་སོགས་མང་སྟེ། དེའི་རྗེས་སུ་ནམ་མཁའ་ལྟར་སྒོམ་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ་དེ་ཉིད་ལས་དེ་ལྟར་གུས་པ་དང་ཡུན་རིང་བ་དང་། ནས། ཆོས་ཐམས་ཅད་ནམ་མཁའི་དཀྱིལ་ལྟར་འབད་པ་དང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་དེ་ལས་བརྒྱུད་པའི་མན་ངག་ནི། ཇོ་བོས། མཛད་པའི་དབུ་མའི་གདམས་ངག་ཏུ་གསུངས་པ་ལྟར་རིགས་པས་དཔྱད་ནས་བསྒོམ་པའི་དཔྱད་སྒོམ་དང་ཚུལ་དེ་ལྟར་རིགས་པས་དཔྱད་པའི་དོན་ལ་མི་དཔྱོད་པར་འཇོག་པའི་འཇོག་སྒོམ་གཉིས་སྤེལ་མར་བྱ་དགོས་པར་གསུངས་པ་དེ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །༼ཇ༽གསུམ་པ་སྒོམ་ཚུལ་དེ་པཎ་གྲུབ་དུ་མས་བཤད་ཚུལ་ནི།༼ ༽འཁྲིད་ཚུལ་དེ་ནི་སློབ་དཔོན་ཀ་མ་ལ་ཤཱི་ལའི་ལུགས་ཀྱི་བསྒོམ་ལུགས་དང་ཁྱད་མེད་ལ།དེར་མ་ཟད་སྔར་གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་དུ་དབུ་མ་འཇུག་པ་ནས་བཤད་པ་དང་དབུ་མ་སྙིང་པོ་ལས་བཤད་པ་དང་སློབ་དཔོན་ཞི་བ་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་དགོངས་པའང་གོང་དུ་བཤད་པ་དེ་ལྟར་ཡིན་ཞིང་།གོང་གི་དེ་རྣམས་སུ་མ་ཟད་བྱམས་ཆོས་དང་དེ་ནས་བརྒྱུད་པའི་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱི་གཞུང་རྣམས་སུ་ཡང་དེ་འདྲའི་ཞི་ལྷག་བསྒོམ་ཚུལ་མང་དུ་བཤད་ཅིང་།འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་དེའི་ལུགས་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་འཛིན་པའི་མཁས་པ་ཆེན་པོ་ཤཱནྟི་པས་ཤེར་ཕྱིན་མན་ངག་ཏུ་ཡང་ཐོགས་མེད་ཀྱི་དགོངས་པ་གསལ་བར་བཀྲལ་བས་ན། ལྷག་མཐོང་སྐྱོང་ཚུལ་ནི་ཀླུ་སྒྲུབ་དང་ཐོགས་མེད་གཉིས་ནས་བརྒྱུད་པའི་བརྒྱུད་པ་གཉིས་ཀའི་གཞུང་དང་གདམས་ངག་རྣམས་མཐུན་པར་སྣང་ངོ་། །༼ཇ༽འདི་དག་གི་ལུང་སྔར་དྲངས་ཟིན་པས་མ་བྲིས།

700

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

བསྒོམས་པས་ལྷག་མཐོང་གྲུབ་པའི་ཚད།

གོང་གི་ས་བཅད་བཞི་པ་དེ་ལྟར་བསྒོམས་པས་ལྷག་མཐོང་གྲུབ་པའི་ཚད་༼ཇ༽ལ་གྲུབ་ཚད་དངོས་དང་། རྗེས་ཐོབ་ལྟར་སྣང་གི་ཇི་ལྟ་བའི་ལྷག་མཐོང་དུ་འཁྲུལ་པ་སྤངས་པ་དང་། གོང་མའི་ལམ་རིམ་གྱི་ཁྱད་པར་བཞི་ལྡན་ལ་བཤད་པ་གསུམ། དང་པོ་བདུན་ལས། དང་པོ་དཔྱད་སྒོམ་གྱི་ཤིན་སྦྱངས་སྐྱེ་དུས་གྲུབ་པར་བསྟན་པ་ནི།༼ ༽གོང་དུ་བཤད་པའི་སྒོམ་ཚུལ་དེ་ལྟར་དུ་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་དཔྱད་ནས་བསྒོམས་པའི་ཚེ་ན།དེ་ལྟར་དཔྱད་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་དྲངས་པའི་སྔར་བཤད་པའི་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་དེ་འདྲ་བ་མ་སྐྱེས་ཚུན་ཆོད་དུ་ནི་ལྷག་མཐོང་དངོས་མ་ཡིན་ཡང་ལྷག་མཐོང་རྗེས་མཐུན་པ་ཡིན་ལ།དེ་འདྲའི་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་དེ་ནམ་སྐྱེས་པ་ནས་ལྷག་མཐོང་མཚན་ཉིད་པ་ཐོབ་པ་ཡིན་ཏེ།དེ་ལྟ་བུའི་ཤིན་སྦྱངས་ཀྱི་ངོ་བོ་དང་སྐྱེ་ལུགས་ནི་སྔར་གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་རོ། །༼ཇ༽གཉིས་པ་ཞི་གནས་ཀྱི་ཤིན་སྦྱངས་ཀྱིས་མི་ཆོག་པ་ནི། ༼ ༽དེ་ལྟར་ཤིན་སྦྱངས་སྐྱེས་པས་ལྷག་མཐོང་ཐོབ་པར་འཇོག་པ་འདི་ཡང་སྔར་གྱི་ཞི་གནས་གྲུབ་པ་དེ་ཉིད་མ་ཉམས་པར་ཡོད་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་དྲངས་པའི་ཤིན་སྦྱངས་ཀྱང་ལྷག་མཐོང་ཐོབ་པའི་ཚེ་ཡོད་པས་ན། སྤྱིར་ཤིན་སྦྱངས་ཡོད་པ་ཙམ་གྱི་ལྷག་མཐོང་ཐོབ་པར་འཇོག་པ་ནི་མིན་ནོ། །འོ་ན་ཤིན་སྦྱངས་ཇི་འདྲ་སྐྱེས་པས་ལྷག་མཐོང་ཐོབ་པར་འཇོག་པའི་ཤིན་སྦྱངས་དེ་གང་ཡིན་སྙམ་ན། འདི་ལྟར་རིགས་པས་དཔྱད་བསྒོམ་བྱས་པ་དེའི་རང་སྟོབས་ཀྱིས་ཤིན་སྦྱངས་འདྲེན་ཐུབ་པའི་ཚེ་ན་མཚམས་དེ་ནས་དཔྱད་སྒོམ་དེ་ཉིད་ལྷག་མཐོང་དུ་ངེས་པར་འགྱུར་རོ། །༼ཇ༽གསུམ་པ་གྲུབ་ཚད་དེ་ཇི་ལྟ་ཇི་སྙེད་གཉིས་ཀར་འདྲ་བ་ནི།༼ ༽ ཐོབ་མཚམས་དེ་ནི་ཇི་སྙེད་པ་ཀུན་རྫོབ་ལ་དམིགས་པ་དང་ཇི་ལྟ་བ་དོན་དམ་ལ་དམིགས་པའི་ལྷག་མཐོང་གཉིས་ཀ་ལ་འདྲ་བ་ཡིན་ནོ། །༼ཇ༽བཞི་པ་ལྷག་མཐོང་གྲུབ་ཚད་ཀྱི་ཤེས་བྱེད་མདོ་བསྟན་བཅོས་གཉིས་ཀྱིས།༼ ༽དོན་དེ་ལྟར་ཡང་མདོ་སྡེ་

701

ལྷག་མཐོང་ལ་བསླབ་ཚདགོངས་འགྲེལ་ལས། བྱམས་པས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་ཞུས་པ་ནི་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཞེས་བོས་ནས། སྒོམ་པ་པོ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེ་ལྷག་མཐོང་བསྒོམ་པའི་ཚེ་ན་ཇི་སྲིད་དུ་དཔྱད་པའི་རང་སྟོབས་ཀྱིས་དྲངས་པའི་ལུས་དང་སེམས་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་མ་ཐོབ་ཀྱི་བར་དུ་རང་གིས་ཇི་ལྟར་ལེགས་པར་བསམས་ཤིང་དཔྱད་པའི་ཡུལ་གྱི་ཆོས་དེ་དག་ལ་དེ་དག་དང་འདྲ་བའི་མཚན་མ་བཟུང་སྟེ་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་སྤྱོད་ཡུལ་གྱི་དམིགས་པར་གྱུར་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་གཟུགས་བརྙན་ནང་དུ་སེམས་ཀྱི་སྟེང་དུ་ཤར་བ་དེ་ཉིད་ཡིད་ལ་བགྱིད་པའི་སྐབས་ཀྱི་ཡིད་ལ་བགྱིད་པ་དེ་ལ་མིང་ཅི་ཞེས་བགྱི། བ་ལགས་ཞེས་ཞུས་སོ། །དེའི་ལན་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་གསུངས་པ་ནི་བྱམས་པ། ཞེས་བོས་ནས། དེ་འདྲའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དེ་ཉིད་ལྷག་མཐོང་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། འོ་ན་གང་ཡིད་ན་ལྷག་མཐོང་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་ལྷག་མཐོང་གི་རྗེས་སུ་མོས་པ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཡིན་པར་བརྗོད་པར་བྱའོ། ཞེས་དང་།དེར་མ་ཟད་ཤེར་ཕྱིན་མན་ངག་ལས་ཀྱང་། ལྷག་མཐོང་སྒོམ་པ་པོ་དེས་ཞི་གནས་ཀྱིས་དྲངས་པའི་ལུས་དང་སེམས་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་སྔར་ཐོབ་པ་དེ་ཉིད་ལ་གནས་ཏེ།དེ་འདྲའི་ཞི་གནས་དེ་ཉིད་ཀྱི་ངང་ནས་རང་གིས་ཇི་ལྟར་བསམས་ཤིང་དཔྱད་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་དོན་དེ་ཉིད་དང་འདྲ་བའི་རྣམ་པར་སྐྱེས་པའི་ནང་གི་སེམས་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་དམིགས་པར་གྱུར་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་གཟུགས་བརྙན་ནང་དུ་ཤར་བ་ཡང་ཡིན་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་སྤྱོད་ཡུལ་ཡང་ཡིན་པའི་དམིགས་པ་དེ་ཉིད་ལ་ལྷག་པར་སེམས་གཏད་ཅིང་མོས་པའི་སྒོ་ནས་ཤེས་རབ་ཀྱིས་སོ་སོར་བརྟག་ཅིང་དཔྱད་པར་བྱ་སྟེ། ཚུལ་དེ་ལྟར་བརྟགས་ཤིང་དཔྱད་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་རང་སྟོབས་ཀྱིས་དྲངས་པའི་ཇི་སྲིད་དུ་ལུས་དང་སེམས་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་མ་སྐྱེས་པ་དེའི་བར་དེ་སྲིད་དུ་ནི་དཔྱད་སྒོམ་དེ་ལྷག་མཐོང་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ཡིན་ལ། དུས་གང་གི་ཚེ་དེ་འདྲའི་སྟོབས་ཀྱིས་དྲངས་པའི་ཤིན་

702

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

སྦྱངས་དེ་སྐྱེས་པ་དེའི་ཚེ་ནི་དཔྱད་སྒོམ་དེ་ལྷག་མཐོང་མཚན་ཉིད་པར་སོང་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་ཤིང་། ༼ཇ༽ལྔ་པ་ཇི་སྙེད་པ་ལའང་གྲུབ་ཚད་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་ཚད་ཇི་ལྟ་བའི་ལྷག་མཐོང་དང་འདྲ་ཚུལ་ནི། ཇི་སྙེད་པ་ལ་དམིགས་པའི་ཞི་གནས་དང་དེ་འདྲའི་ལྷག་མཐོང་དང་དེ་འདྲའི་ཞི་ལྷག་གཉིས་ཟུང་འབྲེལ་དུ་འགྱུར་ཚུལ་རྣམས་ཀྱང་ཇི་ལྟ་བ་ལ་དམིགས་པའི་ཞི་ལྷག་དང་དེ་གཉིས་ཟུང་དུ་འབྲེལ་ཚུལ་རྣམས་དང་འདྲ་བར་ཤེར་ཕྱིན་མན་ངག་དེ་ཉིད་ལས་གསུངས་སོ། །༼ཇ༽དྲུག་པ་དཔྱད་པས་ཤིན་སྦྱངས་འདྲེན་དུས་ཏིང་ངེ་འཛིན་བརྟན་པོ་འདྲེན་ཚུལ་ནི། སྤྱིར་ཤིན་སྦྱངས་རང་སྟོབས་ཀྱིས་འདྲེན་ཐུབ་ན་ནི་སེམས་རྩེ་གཅིག་པའང་རང་སྟོབས་དེས་འདྲེན་པར་ནུས་པ་ཡིན་པས་ན། བྱེ་བྲག་པ་སོ་སོར་རྟོག་པའི་དཔྱད་སྒོམ་དེ་ཉིད་གྱིས་ཞི་གནས་ཀྱི་གནས་ཆ་ལོགས་སུ་བསྒོམ་མི་དགོས་པར་རང་སྟོབས་ཀྱིས་རྩེ་གཅིག་པ་འདྲེན་པ་འདི་ནི་སྔར་ཞི་གནས་ཐོབ་ཅིང་གྲུབ་པ་མ་ཉམས་པའི་ཡོན་ཏན་ནམ་ལག་རྗེས་ཡིན་ནོ། །༼ཇ༽བདུན་པ་དེས་ན་ལོག་རྟོག་མི་རུང་ཚུལ།༼ ༽ ཚུལ་དེ་ལྟར་ཞི་གནས་ལེགས་པར་གྲུབ་པའི་གང་ཟག་ཞིག་གིས་འཇོག་བསྒོམ་བྱས་པས་ལྟ་ཅི་སྨོས་ཏེ་དཔྱད་སྒོམ་བྱས་པས་ཀྱང་གནས་ཆའི་རྩེ་གཅིག་པ་དྲངས་པའི་སྒོ་ནས་ཞི་གནས་ཀྱི་གྲོགས་སུ་འགྲོ་བ་ཡོད་པས་ན་སོ་སོར་རྟོག་པའི་དཔྱད་སྒོམ་བྱས་ན་ནི་ཞི་གནས་ཀྱི་གནས་ཆ་ཆུང་དུ་འགྲོའི་སྙམ་དུ་མི་བཟུང་ངོ་། །
༼ཇ༽གཉིས་པ་རྗེས་ཐོབ་ལྟར་སྣང་གི་ཇི་ལྟ་བའི་ལྷག་མཐོང་དུ་འཁྲུལ་པ་ལ་དྲུག་ལས། དང་པོ་ཇི་ལྟ་བའི་ལྷག་མཐོང་ལ་བདག་མེད་གང་རུང་རྙེད་ནས་དེ་ལ་དམིགས་པའི་དཔྱད་སྒོམ་གཅིག་དགོས་ཀྱི་རྗེས་ཐོབ་གཞན་གྱིས་མི་ནུས་པ། ༼ ༽དེ་ཡང་འདིར་ཇི་ལྟ་བ་དོན་དམ་ལ་དམིགས་པའི་འཇོག་སྒོམ་དང་དཔྱད་སྒོམ་གཉིས་སྤེལ་མར་བྱེད་པའི་སྒོ་ནས་ལྷག་མཐོང་སྒོམ་པར་འགྲོ་མི་འགྲོའི་ཚད་ནི་གང་ཟག་དང་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་པ་གཉིས་ཀྱི་ལྟ་བ་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་ལ་མ་ནོར་

703

ལྷག་མཐོང་ལ་བསླབ་ཚཞིང་མ་འཁྲུལ་བའི་གོ་བ་རྣམ་པར་དག་པ་རྙེད་ནས། ཇི་ལྟར་གོ་བའི་དོན་དེ་ཉིད་ལ་དམིགས་ཏེ་བསྒོམ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་མིན་གྱི་སྒོ་ནས་འབྱེད་དགོས་ཀྱི། དེ་འདྲའི་ལྷག་མཐོང་སྒོམ་མི་སྒོམ་གྱི་མཚམས་ཁྱད་པར་གཞན་གང་གིས་ཀྱང་འབྱེད་པར་མི་ནུས་སོ། །༼ཇ༽གཉིས་པ་རྗེས་ཐོབ་ཇི་འདྲས་འབྱེད་མི་ནུས་པའི་འཇའ་དང་གསལ་དྭངས་སོགས་ཀྱི་མི་ནུས་པ། ༼ ༽ཁྱད་པར་གཞན་གྱིས་འབྱེད་མི་ནུས་ན་འོ་ན་ཁྱད་པར་གཞན་ཇི་འདྲས་འབྱེད་པར་མི་ནུས་སྙམ་ན། ཡུལ་གང་ལ་བསྒོམས་པའི་དབང་གིས་རང་ལ་བསྒོམ་བྱའི་ཡུལ་དང་སྒོམ་བྱེད་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་གཉིས་སུ་སྣང་བ་སྔ་མ་ནས་ཡོད་པའི་སྣང་བ་རགས་པ་དེ་ལྟ་བུ་རྣམས་ཕྱིས་འགག་ནས། རང་གི་མཐོང་སྣང་ལ་དཔེར་ན་ནམ་མཁའ་སྤྲིན་དང་རྡུལ་ལ་སོགས་པའི་གཡའ་དག་པ་ལྟ་བུའི་ཡུལ་སྣང་ལ་རང་གི་སེམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཡུལ་སྣང་ཕྲ་མོ་ཡང་འཆར་བཟོད་པའི་རིག་ཅིང་མ་འདྲེས་བར་འཆར་ནུས་པའི་གསལ་ལ་རྙོག་པ་མེད་པའི་དྭངས་པའི་ཁྱད་པར་གསུམ་དང་ལྡན་པ་དཔེར་ན་མར་མེ་ཤིན་ཏུ་གསལ་བར་འབར་བ་ལ་རླུང་གིས་”མ་1བསྐྱོད་པར་གནས་པ་ལྟ་བུའི་སྒོ་ནས་དུས་ཡུན་རིང་དུ་གནས་པ་དང་།དེ་ལྟར་གནས་པ་དེའི་སྟེང་ནས་ཕྱི་ཡུལ་ཁང་ཁྱིམ་ལ་སོགས་པ་དང་ནང་གི་ཡུལ་རང་གི་ལུས་ལ་སོགས་པའི་སྣང་བ་རྣམས་ཀྱང་རང་གི་ཡིད་ངོ་ན་ཤིན་ཏུ་དྭངས་ཤིང་བཀྲ་བ་འཇའ་ཚོན་ནམ་ཡང་ན་དུ་བ་ཤིན་ཏུ་སྲབ་མོའི་རྣམ་པ་དང་འདྲ་བར་འཆར་ཞིང་དེ་ལྟར་ཤར་བ་དེ་ཉིད་ལ་ཡུན་རིང་དུ་གནས་པ་དང་། ཡང་རང་གི་ཡིད་ཤེས་ཀྱི་ངོ་ན་བཟུང་བར་བྱ་བའི་ཡུལ་དུ་གང་འཆར་བ་ཐམས་ཅད་ལ་རང་གི་སེམས་ཀྱིས་ཕར་ལ་གཏད་ཅིང་དམིགས་པའི་ཚེ་ན་སེམས་གཏད་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་བཟོད་ཅིང་གཏད་མི་ཐུབ་པར་ཞིག་ནས་དག་པ་སྟེ་ཡལ་འགྲོ་ཞིང་།དེ་ལྟར་ཡལ་འགྲོ་བ་དེ་ཡང་དང་པོར་གཟུགས་སྒྲ་ལ་སོགས་པའི་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་རགས་པ་རྣམས་ལ་ཤར་ཚུལ་དེ་ལྟར་འཆར་བ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་གོམས་ན་གོམས་པ་དེའི་མཐར་
1 ལམ་རིམ་དུ། མི་

704

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

ནང་གི་ཡུལ་ཅན་རང་གི་རིག་པ་དང་ཡུལ་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་མྱོང་བ་ལའང་སྔར་མ་གོམས་པའི་དུས་གྱི་མྱོང་རིག་རིགས་པའི་རྣམ་པར་འཆར་རྒྱུ་ཡོད་པ་དེ་ཉིད་མྱོང་རིག་དེའི་སྟེང་ནས་ཕར་བུད་པ་བཞིན་དུ་སངས་ཀྱིས་དག་འགྲོ་ཞིང་དེ་འདྲའི་མྱོང་རིག་ཕྲ་མོ་དེ་ལའང་རང་གི་སེམས་ཀྱིས་དམིགས་པ་གཏད་པའི་ཚེ་ན་གཏད་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་བཟོད་པ་སྟེ་གཏད་མི་ཐུབ་པར་ཞིག་ཅིང་ཡལ་བར་འགྱུར་བ་ལ་སོགས་པ་འབྱུང་ངོ་། །དེ་ལྟར་བྱུང་ན་ཡང་།དེ་འདྲ་བ་དེས་ནི་རྟག་ཆད་ཀྱི་མཐའ་གཉིས་སུ་མེད་པའི་དོན་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པའི་ལྟ་བ་རྙེད་པར་འཇོག་པ་གཏན་ནས་མ་ཡིན་པ་དང་དེར་མ་ཟད་དེ་ལྟར་བསྒོམས་པས་བརྫུན་པ་ལྟ་བུའི་སྣང་བ་བན་བུན་དུ་ཤར་བ་དེ་རྣམས་ཀྱང་དབུ་མའི་སྐབས་ནས་བཤད་པའི་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུའི་དོན་རྟོགས་པ་ཡིན་པར་ཡང་ཅུང་ཟད་ཀྱང་འཇོག་པར་མི་ནུས་ཏེ།དེ་ལྟར་མི་ནུས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བ་ལ་བློ་ཁ་མ་ཕྱོགས་པའི་གང་ཟག་གིས་ཀྱང་སེམས་གནས་པའི་གནས་ཆ་ཡུན་རིང་དུ་བསྐྱངས་པའི་ཚེ་ན། དེ་ལྟ་བུའི་སྣང་བ་བན་བུན་དུ་འཆར་བ་དུ་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །༼ཇ༽གསུམ་པ་དེ་ལ་དབུ་མ་པའི་སྒྱུ་མ་འདྲ་བའི་དོན་ཚང་བའི་ངེས་པ་མེད་ཚུལ།༼ ༽དེ་ལྟར་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུའི་དོན་མ་ཡིན་པའི་ཚུལ་ནི་འདི་ལྟར་ཡིན་ཏེ་དབུ་མའི་སྐབས་ཀྱི་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུའི་དོན་ནི་སྔར་གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་ཆོས་དེ་ལ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པ་གཏན་ནས་མེད་པར་ཐག་གཅོད་པའི་རིགས་ཤེས་ཀྱི་ངེས་པ་རྣམ་དག་ཡོད་པ་དང་དེའི་སྟེང་དུ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་བཞིན་དུ་སྣང་བ་བསྙོན་དུ་མེད་པར་ཡོད་པ་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མས་གྲུབ་ཅིང་ངེས་པ་དེ་གཉིས་ཚོགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྣང་སྟོང་གཉིས་ཚོགས་སུ་གང་ཟག་དེ་ལ་འཆར་བ་ཞིག་ངེས་པར་དགོས་ལ། རང་གི་ཡིད་ངོ་ན་གཟུགས་སོགས་ཀྱི་ “རྩལ་1རྣམས་འཇའ་ཚོན་དང་འདྲ་བར་སྲབ་ཅིང་ཤིན་ཏུ་དྭངས་པའི་རྣམ་པར་འཆར་རྒྱུ་ཡོད་པ་དེ་ནི་ཐོགས་རྡུགས་ཀྱི་གཟུགས་ཀྱི་རེག་བྱ་དང་བྲལ་བ་དེ་ཉིད་ཤར་བ་ཡིན་པ་དང་།
1 མཆན་བཞི་དེབ་གཉིས་ཀར། ཡུལ་

705

ལྷག་མཐོང་ལ་བསླབ་ཚཐོགས་རྡུགས་བྱེད་པའི་གཟུགས་ཀྱི་རེག་བྱ་ཅན་དུ་མེད་ཀྱང་གཟུགས་ཕྲ་མོའི་སྣང་བ་ལམ་
མེར་ཤར་བའི་རེག་བྱས་སྟོང་པ་དང་གཟུགས་སྣང་ཤར་བ་གཉིས་“ཚོགས་1པ་ཙམ་གྱི་ཤར་ལུགས་ཡིན་པས། ཚུལ་དེ་ལྟར་ངེས་པ་དེ་ལ་ནི་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་མེད་པར་ངེས་པ་གཏན་མེད་པའི་ཕྱིར་ན་ཚུལ་འདི་ནི་དགག་བྱ་ངོས་མ་ཟིན་པར་ནོར་བ་ཡིན་ཏེ་འདི་ལྟར་དགག་བྱ་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་དེ་དང་དགག་བྱ་ཐོགས་པའི་རེག་བྱ་གཉིས་གཅིག་ཏུ་འཁྲུལ་ཞིང་དེ་ལྟར་བཟུང་ནས་དགག་བྱ་ཐོགས་རེག་བཀག་པ་དེ་ཉིད་ལ་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་མེད་པའི་མིང་འདོགས་བྱས་པ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །༼ཇ༽བཞི་པ་གཞན་དུ་ན་ཧ་ཅང་ཐལ་ཚུལ་འཇའ་མཐོང་བས་ཀྱང་དབུ་མའི་སྒྱུ་མ་རྟོགས་པར་ཐལ་བ་༼ ༽ཚུལ་དེ་ལྟ་བུ་ནོར་བ་མ་ཡིན་པར་གོང་གི་སྣང་བ་དེ་ལྟར་ཤར་ལུགས་དེ་འདྲ་བ་དེ་དབུ་མ་ནས་བཤད་པའི་སྒྱུ་མའི་དོན་དང་རྫུན་པའི་དོན་དུ་འདོད་རྒྱུ་ཡིན་ན། འཇའ་དང་དུ་བ་སྲབ་མོ་ཁྱད་པར་གྱི་གཞིར་བྱས་པ་དེ་ཉིད་ཡོད་པར་བཟུང་བའི་སྒོ་ནས་དམིགས་ན་འཇའ་སོགས་དེ་དག་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པར་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་གཏན་ནས་མི་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ཏེ། ཁྱད་པར་གྱི་གཞིར་འཇའ་སོགས་ཡོད་པར་ངེས་པ་དེ་ཉིད་སྣང་ལ་རང་བཞིན་མེད་པ་ངེས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །༼ཇ༽ལྔ་པ་དེ་འདྲ་ནམ་མཁའི་སྣང་བར་ཡོད་ཚུལ།༼ ༽རིགས་པ་གཞན་ཡང་དགག་བྱ་ཐོགས་པའི་རེག་བྱ་དེ་ཉིད་ཁྱད་གཞིར་བཟུང་ནས་ཐོགས་རེག་དེ་ཉིད་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པའི་ངེས་པ་དྲང་དུ་མེད་པར་འགྱུར་དེ། ཁྱད་གཞི་དགག་བྱ་ཐོགས་རེག་འཛིན་པའི་ངེས་པ་དེ་ཉིད་དགག་བྱ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པར་འཛིན་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །༼ཇ༽དྲུག་པ་སྔར་བཤད་པའི་སྒྱུ་མའི་འཆར་ཚུལ་དྲན་དགོས་པ་༼ ༽རྒྱུ་མཚན་དེས་ན་གཟུགས་སོགས་གོང་གི་དེ་ལྟར་ཤར་བའི་ཚེ་ན་སྲབ་ཅིང་དྭངས་པའི་རྣམ་པར་ཤར་བ་དེ་ཉིད་ལ་ཡུལ་གཟུགས་སོགས་དེ་དག་གི་སྡོད་ཚུལ་གྱི་
1 ལམ་རིམ་དུ། འཚོགས་

706

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

ངོས་ནས་གྲུབ་པའི་གནས་ལུགས་སུ་ཡོད་པར་འཛིན་པའི་མ་རིག་པའི་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་ཡུལ་དེ་རིགས་པས་ཅུང་ཟད་ཀྱང་སུན་ཕྱུང་པའི་རྣམ་པ་གཏན་ནས་མེད་པར་སྲབ་ཅིང་དྭངས་པ་ཙམ་དུ་འཆར་བ་ཡིན་པས་ན་དེ་ལྟར་ཤར་བའི་སྲབ་ཅིང་དྭངས་པའི་རྣམ་པར་སྣང་བ་དེ་ཉིད་ནི་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུའི་དོན་གཏན་ནས་མིན་ལ། སྔོན་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བ་རྣམ་དག་རྙེད་ནས་མ་བརྗེད་པའི་གང་ཟག་ལ་ནི་སྲབ་ཅིང་དྭངས་པ་དེ་དག་སྣང་སྟོང་གཉིས་ཚོགས་ཀྱི་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུར་འཆར་བ་ཡང་ཡོད་དེ།དེ་ནི་སྔར་གོང་དུ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །
༼ཇ༽གསུམ་པ་གོང་མའི་ལམ་རིམ་གྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཁྱད་པར་བཞི་ལྡན་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་བཞི་

ལྡན་གྱི་ཚུལ་ནི།༼ ༽ཡང་ལུགས་གཅིག་ལ་དགེ་བཤེས་དགོན་པ་བའི་ལུགས་ནས་བརྒྱུད་པའི་ལམ་རིམ་རྣམས་ནས་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་རྟོགས་པ་དེའི་སྐྱེ་ཚུལ་ནི་འདི་ལྟར་འདོད་དེ། བསྒོམ་པ་པོ་དེས་དུས་དང་པོར་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་སྒོམ་པར་བྱེད་ལ།དེའི་རྗེས་དེ་ནས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཀྱི་དོན་ལ་དྲན་པ་དང་ཤེས་བཞིན་གྱིས་ཟིན་པར་བྱས་ནས་སྒོམ་པར་བྱེད་སྟེ། བསྒོམ་ཚུལ་དེ་ཡང་ཐུན་ཧ་ཅང་རིང་ན་དེ་ནི་དྲན་ཤེས་ཀྱིས་མི་ཟིན་པས་ན་རེས་འགའ་བྱིང་ཞིང་རེས་འགའ་རྒོད་པར་འགྲོ་བ་ཡིན་པས་ན་བོགས་ཤིན་ཏུ་ཆུང་།དེ་ལྟར་བྱས་ན་བོགས་ཆུང་བ་དེས་ན་ཞག་གཅིག་གི་སྔ་དྲོ་དང་ཕྱི་དྲོ་དང་སྲོད་དང་ཐོ་རངས་ཀྱི་ཐུན་བཞིར་བྱས་པའི་ཐུན་བཞི་པོ་རེ་རེ་ལ་ཡང་ཐུན་བཞི་བཞིར་བྱས་ནས་ཁྱོན་བསྡོམས་པས་ཞག་གཅིག་ལ་ཐུན་བཅུ་དྲུག་ཏུ་བྱས་ཏེ་བསྒོམ། དགོས་དེ་ལྟར་བསྒོམ་པས་དམིགས་པ་གསལ་བའམ་བསྒོམས་པའི་དབང་གིས་སེམས་ལ་འགྱུར་བ་སྐྱེས་པའི་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་སྙམ་བྱེད་པའི་ཚོད་ནས་བསྒོམས་པའི་འཕྲོ་བཅད་ལ་ཐུན་མཚམས་བྱའོ། །ཚུལ་དེ་ལྟར་བསྒོམས་པས་རང་གི་སྣང་བ་ལ་ཡུན་རིང་པོ་མ་བསྒོམས་སྙམ་ནས་དུས་ཚོད་ལ་བལྟས་ཙ་ན་ནམ་དང་ཉི་མ་ཤིན་ཏུ་མྱུར་བར་འུད་འུད་

707

ལྷག་མཐོང་ལ་བསླབ་ཚབཅད་ནས་མྱུར་དུ་འགྲོ་བར་སྣང་ན་དམིགས་པ་ལ་སེམས་ཟིན་པ་ཡིན་ལ། ད་ལན་ཡུན་རིང་རབ་ཅིག་བསྒོམས་པ་ཡིན་སྙམ་ནས་དུས་ཚོད་བལྟས་པའི་ཚེ་ན་ཡུན་ཅི་ཡང་མ་སོང་བར་སྣང་ན་ནི་དམིགས་པ་ལ་སེམས་མ་ཟིན་པ་ཡིན་ནོ། །དམིགས་པ་ལ་སེམས་ཟིན་པའི་ཚེ་ནི་རང་གི་རྒྱུད་ལ་ཉོན་མོངས་ཆུང་བར་འགྲོ་བ་དང་རང་ལ་གཉིད་ཀྱང་ད་གཟོད་སྐྱེ་དགོས་རྒྱུ་ཡིན་པ་འདི་ལ་ད་གཉིད་མི་འོང་ངམ་སྟེ་འོང་རྒྱུ་མིན་པ་འདྲ་སྙམ་པ་འོང་།དེའི་རྗེས་དེ་ནས་དམིགས་པ་ལ་སེམས་ཟིན་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་སྔ་དྲོ་ལ་སོགས་པའི་ཐུན་རེ་ལ་འཁྱོངས་པ་སྟེ་ཐུན་རེ་རེའི་མགོ་མཇུག་འདབ་ཐུབ་པའི་ཚེ་ན་ནི་ཏིང་ངེ་འཛིན་དེ་ཉིད་མཚན་ཉིད་བཞི་ལྡན་དུ་སྐྱེ་བ་ཡིན་སྟེ། དང་པོ་མི་རྟོག་པའི་མཚན་ཉིད་ནི་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ཚེ་ན་རང་གི་དབུགས་ཕྱི་ནང་དུ་རྒྱུ་བའང་མི་ཚོར་བར་དབུགས་དང་རྟོག་པ་ཤིན་ཏུ་ཕྲ་བར་སོང་བའོ། །གཉིས་པ་གསལ་བའི་མཚན་ཉིད་ནི་དཔེར་ན་སྟོན་དུས་ཀྱི་ཉི་མ་ཕྱེད་ཀྱི་དུས་ཀྱི་ནམ་མཁའི་དཀྱིལ་སྤྲིན་པ་སོགས་མེད་པའི་གསལ་བ་དང་ཁྱད་མེད་པའོ། །གསུམ་པ་དྭངས་པའི་མཚན་ཉིད་ནི་ཏིང་གཙང་མ་ལེགས་པར་ཕྱིས་པའི་ནང་དུ་ཆུ་གཙང་བ་བླུགས་ནས་ཉི་མའི་འོད་ཀྱིས་ཕོག་པ་ལ་བཞག་ནས་བལྟས་པའི་སྐབས་ཀྱི་དྭངས་པ་དང་འདྲ་བ་འོང་བའོ། །བཞི་པ་ཕྲ་བའི་མཚན་ཉིད་ནི་གོང་གི་མཚན་ཉིད་སྔ་མ་གསུམ་པོ་དེའི་ངང་ནས་ཡུལ་ལ་བལྟས་པའི་ཚེ་ན་དངོས་པོ་ཤིན་ཏུ་ཕྲ་བ་སྤུའི་རྩེ་མོ་དུམ་བུར་“གཤེགས་1པའི་ཆ་གཅིག་ཙམ་གྱི་ཚོད་ཅིག་བྱུང་བའང་གསལ་པོར་མཐོང་བ་ངེས་པར་འོང་བའོ། །དེ་འདྲ་བའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་དེ་ནི་མི་རྟོག་པའི་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་སྐྱེ་བའི་རྗེས་སུ་མཐུན་པ་ཡིན་ལ། མི་རྟོག་པའི་འཕགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་ལ་བལྟོས་ན་ཏིང་ངེ་འཛིན་དེའི་རང་གི་ངོ་བོ་རྟོག་པ་ཡིན་པས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཅེས་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ཡང་དབུས་མཐའ་ལས།སོ་སྐྱེའི་མཉམ་གཞག་དེ་ཉིད་འཕགས་པའི་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་
1 ལམ་རིམ་དང་མཆན་བཞི་དེབ་གཉིས་ཀར། གཤགས

708

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

ཤེས་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པ་ཡིན་ལ་སོ་སྐྱེའི་མཉམ་གཞག་དེ་རང་གི་ངོ་བོ་རྟོག་པ་ཡིན་པས་འཁྲུལ་པའི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཡིན་ནོ། །ཅེས་གསུངས་པའི་དོན་ཡིན་པར་འཆད་པར་བྱེད་དོ། །༼ཇ༽གཉིས་པ་དེ་ལྟ་བུར་གནས་པ་གཞིར་བྱས་ན་རུང་གི་ལྟ་བར་མི་གནས་ན་བཞི་ཀ་བྱུང་ཡང་མིན་ཚུལ།༼ ༽དེ་ཡང་དབུས་མཐའ་ནས་གསུངས་པ་ལྟར་ན་སོ་སོ་སྐྱེ་བོའི་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་བསྒོམ་བཟང་ཤོས་རྣམས་ཀྱང་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པ་ཙམ་ཡིན་ལ། འཁྲུལ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཆ་ནས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཅེས་པའི་དོན་ཡིན་པར་བཞག་དགོས་ལ།མི་རྟོག་པ་དང་གསལ་བ་དང་དྭངས་བ་དང་ཕྲ་བ་སོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་གཞན་རྣམས་དང་ལྡན་པ་ཞིག་མ་བྱུང་ན་ཡང་སྔར་གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བ་མ་ནོར་བའི་དོན་བསྒོམས་པར་བྱེད་པ་དེ་བྱུང་ན་བདག་མེད་པའི་དོན་བསྒོམས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བ་མ་ནོར་བར་གཏན་ལ་ཕབ་པའི་དོན་བསྒོམ་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ན་ནི། མི་རྟོག་པ་སོགས་གོང་གི་མཚན་ཉིད་བཞི་པོ་དེ་དང་ལྡན་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཞིག་བྱུང་ན་ཡང་ངེས་པའི་དོན་སྒོམ་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཡིན་པར་གཏན་ནས་འཇོག་མི་ནུས་སོ། །རྒྱུ་མཚན་དེའི་ཕྱིར་ན་ཇི་ལྟ་བ་དོན་དམ་པའི་དོན་སྒོམ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་མིན་ནི་སྔར་གོང་དུ་བཤད་པ་བཞིན་བདག་མེད་གཉིས་གང་རུང་གི་ལྟ་བ་མ་ནོར་བར་རྙེད་པའི་སྒོ་ནས་དེའི་དོན་སྒོམ་མི་སྒོམ་གྱི་སྟེང་ནས་འཇོག་པ་ཡིན་ལ།དེ་འདྲའི་ཇི་ལྟ་བའི་དོན་དེ་བསྒོམས་ནས་དེའི་རྗེས་སུ་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུར་འཆར་བའི་ཚུལ་ཡང་སྔར་གོང་དུ་བཤད་པ་བཞིན་དུ་ངེས་པ་གཉིས་ཚོགས་དེ་དགོས་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །

ཞི་ལྷག་ཟུང་དུ་འབྲེལ་བའི་ཚུལ།

གོང་གི་ས་བཅད་གསུམ་པ་ཞི་ལྷག་དེ་གཉིས་ཟུང་དུ་འབྲེལ་བའི་ཚུལ་༼ཇ༽དངོས་དང་།

709

ཞི་ལྷག་ཟུང་དུ་འབྲེལ་བའི་
འཁྲུལ་སྤོང་གཉིས། དང་པོ་ལ་བརྒྱད་ལས། དང་པོ་ཞི་ལྷག་ཟུང་འབྲེལ་ལ་ཞི་ལྷག་གཉིས་ཐོབ་དགོས་པ་ནི།༼ ༽ཞི་ལྷག་དེ་གཉིས་གྲུབ་པའི་ཚད་ཀྱི་སྐབས་སུ་བཤད་པ་ལྟར་ཞི་ལྷག་གཉིས་མཚན་ཉིད་ཚང་བ་ཞིག་མ་ཐོབ་ན་ནི་ཟུང་དུ་སྦྲེལ་རྒྱུ་མི་འོང་བས་ན་ཞི་ལྷག་གཉིས་ཟུང་དུ་འབྲེལ་བ་ལ་ནི་ཞི་ལྷག་དེ་གཉིས་ཀ་ངེས་པར་ཐོབ་པ་ཞིག་དགོས་སོ། །༼ཇ༽གཉིས་པ་ལྷག་མཐོང་ཐོབ་པ་དང་ཟུང་འབྲེལ་དུས་མཉམ་པ་ནི།

༼ ༽ཟུང་དུ་འབྲེལ་བ་འདི་ཡང་། ནམ་ལྷག་མཐོང་ཐོབ་པའི་ཐོག་མ་ཉིད་ནས་ཞི་ལྷག་གཉིས་ཟུང་དུ་འབྲེལ་བ་“ཐོབ་1པར་འགྱུར་བས་ཟུང་འབྲེལ་ཐོབ་པ་དེའི་ཚུལ་ནི་སྔར་གྱི་ཞི་གནས་ཐོབ་པ་དེ་ཉིད་ལ་བརྟེན་ཅིང་དེ་ཉིད་གཞིར་བཟུང་བའི་ངང་ནས་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་དཔྱད་སྒོམ་བྱས་པ་ན་དེ་ཉིད་ལ་བརྟེན་ནས་ཞི་གནས་ཀྱི་སྐབས་སུ་བསྒྲིམས་ཏེ་འཇུག་པ་ལ་སོགས་པའི་ཡིད་བྱེད་བཞིའི་རིམ་པས་སྐྱེ་བའི་ཚུལ་བཤད་པ་ནི་ལྷག་མཐོང་བསྒོམ་ཚུལ་འདིའི་སྐབས་ལའང་འདྲ་བར་གསུངས་པས་ན་ཡིད་བྱེད་བཞི་པ་སྔར་ཞི་གནས་ཀྱི་
སྐབས་སུ་བཤད་པ་ལྟར་སྐབས་འདིར་ཡང་སྐྱེས་པའི་ཚེ་ན་ཞི་ལྷག་གཉིས་ཟུང་འབྲེལ་དུ་འགྲོ་བ་ཡིན་སྟེ།འགྲོ་ཚུལ་དེ་ཡང་དཔྱད་སྒོམ་བྱས་པའི་མཐར་འཇོག་སྒོམ་བྱས་ཤིང་རིམ་གྱིས་བསྐྱངས་པ་དེ་ཉིད་ཞི་གནས་ཐོབ་པའི་སྐབས་སུ་ཤིན་སྦྱངས་དང་བཅས་པའི་འཇོག་སྒོམ་དུ་སོང་བ་ཇི་འདྲ་བ་དེ་དེ་འདྲ་བའི་དཔྱད་སྟོབས་ཀྱིས་དྲངས་པའི་འཇོག་སྒོམ་དུ་ནམ་གྱུར་པ་ན་ཟུང་འབྲེལ་དེར་སོང་བ་ཡིན་ནོ། །༼ཇ༽གསུམ་པ་ཞི་ལྷག་ཟུང་འབྲེལ་ལ་ཞི་ལྷག་སྟོབས་མཚུངས་སུ་འབྲེལ་དགོས་པའི་ལུང་ནི།༼ ༽ ཚུལ་དེ་ལྟར་ཡང་ཉན་ས་ལས། དེ་ལ་ཇི་ཙམ་གྱིས་ན་ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་ཕན་ཚུན་ནུས་པ་མཉམ་ཞིང་ངོ་བོ་གཅིག་པའི་སྒོ་ནས་འདྲེས་པར་གྱུར་ཅིང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་སྒོ་ནས་མཉན་པར་ཟུང་དུ་སྟེ་དེ་གཉིས་གཅིག་ལ་གཅིག་ལྟོས་ཤིང་འབྲེལ་ལ་ལྡན་པར་འཇུག་པ་དང་རྒྱུ་མཚན་གང་གིས་ན་དེ་གཉིས་གོང་ལྟར་ཟུང་དུ་འབྲེལ་བར་འཇུག་པའི་ལམ་ཞེས་བྱ་
1 ལམ་རིམ་དུ། འཐོབ་

710

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

ཞེས་འདྲི་ན།དེ་ལ་ལན་སྨྲས་པ་ནི། འདི་ལྟར་སྔར་ཞི་གནས་ཀྱི་སྐབས་སུ་བཤད་པའི་སེམས་གནས་པ་རྣམ་པ་དགུ་པོ་རིམ་གྱིས་འབྱུང་བ་དག་ལས་ཏེ་དེའི་ནང་ནས་སེམས་གནས་པ་འདི་ལྟ་སྟེ། མཉམ་པར་བཞག་པ་ཞེས་བྱ་བའི་སེམས་གྲངས་རྣམ་པ་དགུ་པོ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཐོབ་པར་གྱུར་ཅིང་སེམས་དེས་དྲངས་པའི་ཞི་གནས་ཀྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཡོངས་སུ་གྲུབ་ཅིང་ཐོབ་པ་དེ་ལ་བརྟེན་ཅིང་ཞི་གནས་དེ་ཉིད་གཞིར་བཟུང་བའི་སྟེང་ནས་ཚུལ་བཞིན་དུ་སོ་སོར་དཔྱོད་པའི་ལྷག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པ་བྱེད་ལས་ཆོས་རྣམ་པར་འབྱེད་པར་བྱེད་པ་དེ་ཉིད་ལ་རབ་ཏུ་བརྩོན་པར་བྱས་པའི་སྒོ་ནས་དཔྱད་སྒོམ་ཡང་ནས་ཡང་དུ་བྱེད་དེ། ཚུལ་དེ་ལྟར་དཔྱད་སྒོམ་བྱེད་པ་དེའི་ཚེ་ན་དཔྱད་སྒོམ་དེ་ལ་གོམས་པའི་དབང་གིས་ཆོས་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་ཤེས་རབ་དེའི་ལམ་༼ཇ༽ཁ་ཏོན་བྱང་བ་ལྟར་འབད་པ་ཆེན་པོ་མི་དགོས་པར་༼ ༽སྟེ་དེ་ཉིད་ལམ་དུ་སོང་སྟེ་རྩོལ་བ་མི་དགོས་པར་སོ་སོར་རྟོག་པ་ཁོ་རང་གི་ངང་གིས་རྒྱུན་ལ་འཇུག་པ་དང་༼ཇ༽ཆེར་༼ ༽ཆེད་དུ་འབད་པའི་རྩོལ་བ་མེད་པར་འཇུག་༼ཇ༽པས་ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་པར་གྱུར་ཅིང་།༼ཇ༽འདི་ཞི་ལྷག་འདྲེས་ཚུལ།༼ ༽དེ་ལྟར་ངང་གིས་རྩོལ་བ་མེད་པར་འཇུག་པ་དེ་ཉིད་ཀྱང་སྔར་ཞི་གནས་ཀྱི་ལམ་ཐོབ་པའི་སྐབས་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་༼ཇ༽རྩོལ་བའམ་༼ ༽འབད་རྩོལ་གྱི་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་མེད་པ་དེ་འདྲ་བ་ཁོ་ནར་འགྱུར་རོ། །དེ་འདྲའི་འདུ་བྱེད་པ་མེད་པ་དེའི་དབང་གིས་ལྷག་མཐོང་༼ ༽གི་ལམ་སྐྱོན་མེད་པས་༼ཇ༽བྱིང་རྒོད་ཀྱི་ཡོངས་སུ་དག་པ་དང་༼ཇ༽ལྷག་མཐོང་ལ་སྒོམ་ཞིང་༼ ༽མི་བདེ་བའམ་ལས་སུ་མི་རུང་བ་གཏན་ནས་མེད་པའི་ཡོངས་སུ་བྱང་བ་དང་༼ཇ༽ཟུང་དུ་འབྲེལ་བའམ་འཇུག་པ་༼ ༽བྱིང་རྒོད་ཀྱིས་མི་མཉམ་པ་མེད་པའི་ཞི་གནས་ཀྱི་རྗེས་སུ་སོང་བ་༼ཇ༽ནི་འཇུག་པའི་དོན་༼ ༽སྟེ་ཞི་གནས་ཇི་ལྟ་བའི་རྩེ་གཅིག་པ་བརྟན་པ་དང་དཔྱད་སྟོབས་ཀྱིས་དྲངས་པའི་ཤིན་སྦྱངས་སྐྱེས་པས་ཉམས་བདེ་བས་ཡོངས་སུ་ཟིན་པར་འགྱུར་ཏེ། རྒྱུ་མཚན་དེའི་ཕྱིར་སྒོམ་པ་པོ་དེའི་ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་གཉིས་གོང་ལྟར་འདྲེས་པར་གྱུར་

711

ཞི་ལྷག་ཟུང་དུ་འབྲེལ་བའི་

ཅིང་མཉམ་པར་འཇུག་པ་དང་ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་གཉིས་ཟུང་དུ་འབྲེལ་བར་འཇུག་པའི་ལམ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་དང་།༼ཇ༽བཞི་པ་ཟུང་འབྲེལ་གྲུབ་པའི་དུས་ཀྱི་ཤེས་བྱེད་ནི།༼ ༽དེར་མ་ཟད་སྒོམ་རིམ་ཐ་མ་ལས་ཀྱང་། ཞི་གནས་ལ་བརྟེན་ནས་ཇི་སྟེ་འམ་གལ་ཏེ་དུས་གང་གི་ཚེ་ཤེས་རབ་ཀྱིས་དཔྱད་དེ་ལེགས་པར་བསྒོམ་པས་བྱིང་བ་དང་རྒོད་པ་གཉིས་དང་བྲལ་བའི་སྒོ་ནས་དེ་གཉིས་ལས་དབེན་པའི་ཕྱིར་བྱིང་རྒོད་ཀྱི་མཐོ་དམན་དང་བྲལ་བས་མཉམ་པར་ཞུགས་ཤིང་རྩོལ་བ་མི་དགོས་པར་རང་གིས་ངང་གིས་འཇུག་པའི་དབང་གིས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་ཁྱད་པར་དུ་སེམས་ཤིན་ཏུ་གསལ་ཞིང་མི་གཡོ་བ་བྱུང་བར་གྱུར་པའི་དུས་དེའི་ཚེ་༼ཇ༽སྔ་མའི་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་མེད་པ་དང་༼ ༽འདིའི་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པའི་རྩོལ་བ་གློད་པས་བཏང་སྙོམས་སུ་བྱ་༼ཇ༽བ་དོན་གཅིག་སྟེ་། དེ་ལྟར་བཏང་སྙོམས་སུ་བྱས་ནས་ངང་གིས་གནས་པའི་ཞི་གནས་གྲུབ་པ་དེའི་ཚེ་ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་ཟུང་དུ་འབྲེལ་བའི་ལམ་ཐོབ་ཅིང་གྲུབ་པ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ།། ཞེས་གསུངས་སོ། །༼ཇ༽ལྔ་པ་ཟུང་དུ་འབྲེལ་ཚུལ་གསལ་བ་ནི། འོ་ན་ཞི་ལྷག་མཚུངས་པར་རྒྱུན་ལྡན་དུ་འཇུག་པར་དེ་འདྲ་བ་དེ་ལ་རྒྱུ་མཚན་ཅིའི་ཕྱིར་ཟུང་དུ་འབྲེལ་བ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན།དེ་ཡང་དེ་འདྲ་བ་དེ་མ་ཐོབ་པའི་གོང་དུ་སོ་སོར་རྟོག་པའི་དཔྱད་སྒོམ་དེ་ཉིད་གྱི་རང་སྟོབས་ཀྱིས་གཞན་ལ་མ་ལྟོས་པར་མི་རྟོག་པའི་གནས་ཆ་རྩེ་གཅིག་པ་དེ་འདྲེན་པར་མི་ནུས་པས། ན་དུས་དེར་དཔྱད་སྒོམ་དང་འཇོག་སྒོམ་གཉིས་པོ་རང་རང་གྲུབ་པའི་ཚེ་རྩོལ་བ་སོ་སོ་སོ་སོར་བརྟེན་ནས་བསྒོམ་པར་བྱ་དགོས་པ་ཡིན་ལ། ཞི་ལྷག་དེ་གཉིས་ཀ་ཐོབ་ནས་ནི་སོ་སོར་རྟོག་པའི་དཔྱད་བསྒོམ་བྱས་པའི་སྟོབས་དེ་ཉིད་ཀྱིས་གཞན་ལ་མ་ལྟོས་པར་ཞི་གནས་ཀྱི་རྩེ་གཅིག་པ་འདྲེན་པར་ནུས་པ་ཡིན་པས་ན་ཞི་ལྷག་དེ་གཉིས་ཟུང་དུ་འབྲེལ་བ་ཞེས་བྱའོ། །༼ཇ༽དྲུག་པ་དཔྱད་པས་ཞི་གནས་འདྲེན་ཚུལ་ནི།༼ ༽ཟུང་འབྲེལ་འདི་ཡང་དེའི་སྐབས་ཀྱི་དཔྱོད་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཆ་དེ་ནི་

712

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

ལྷག་མཐོང་གི་ངོ་བོ་ཡིན་ལ།དཔྱད་པ་དེའི་མཐར་མི་རྟོག་པར་གནས་པའི་ཆ་ནི་ཞི་གནས་ཁྱད་པར་ཅན་སྟོང་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་སྒོམ་བྱུང་ཞེས་བྱ་བ་དེའོ། །༼ཇ༽བདུན་པ་དཔྱད་པས་ཞི་གནས་དྲངས་པའི་ཚེ་ཞི་ལྷག་དུས་གཅིག་ཏུ་ཕན་ཚུན་མཚུངས་ལྡན་ཟུང་དུ་འབྲེལ་བའི་ཤེས་བྱེད་ནི།

༼ ༽དེ་ནི་
ཤེར་ཕྱིན་མན་ངག་ལས་ཀྱང་། ཞི་གནས་ལ་གནས་ཏེ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་བཅས་པའི་གཟུགས་བརྙན་དེ་ཉིད་ལ་སོ་སོར་བརྟགས་པ་ལ་གོམས་པར་བྱས་པ་དེའི་འོག་ཏུ་སྔར་སོ་སོར་བརྟགས་པའི་དམིགས་པ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་བཅས་པའི་གཟུགས་བརྙན་དེ་ཉིད་ལ་དམིགས་ཏེ།དེ་ལྟར་དམིགས་པའི་སེམས་དེ་ཉིད་གཞིར་བྱས་པ་ལ་དུས་གང་གི་ཚེ་སྔ་མའི་སེམས་དམིགས་པ་དེ་ལ་གཏད་བཞིན་པའི་རྒྱུན་མི་འཆད་པར་ཕྱིན་པ་དང་དེའི་སྟེང་ནས་དཔྱད་སྒོམ་གྱི་ཤུགས་བར་མ་ཆད་དུ་ངང་གིས་འཇུག་པའི་དམིགས་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་ཡིད་བྱེད་དེའི་རྒྱུན་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཞི་གནས་དྲངས་པ་དང་མཉམ་དུ་ཞི་ལྷག་གཉིས་ཀ་ཡང་ཕན་ཚུན་འདྲེན་པའི་སྟོབས་མཚུངས་པར་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་དུས་དེའི་ཚེ་ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་ཟུང་དུ་འབྲེལ་བའི་ལམ་ཞེས་བརྗོད་དེ།ཟུང་དུ་འབྲེལ་བ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ལ་ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་གཉིས་ནི་ཟུང་ཡིན་ལ། འབྲེལ་བ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཞི་ལྷག་དེ་གཉིས་ཕན་ཚུན་ངོ་བོ་དང་ནུས་པ་གཅིག་ཏུ་ལྡན་པའི་དོན་སྟེ།དེ་ཡང་དེ་གཉིས་ཕན་ཚུན་གཅིག་ལ་གཅིག་རག་ལས་ཤིང་དབང་དུ་སོང་བའི་ཆ་ནས་མི་གཏོང་བས་ན་བཅིངས་ནས་འཇུག་སྟེ་ཞི་གནས་ཀྱང་ལྷག་མཐོང་དང་འདྲ་བར་འཇུག་ལ་ལྷག་མཐོང་ཡང་ཞི་གནས་དང་འདྲ་བར་འཇུག་པའོ་ཞེས་གསུངས་ཏེ། སྐབས་འདིའི་བར་མ་ཆད་པའི་དོན་ནི་ལྷག་མཐོང་ཐོབ་ཀ་མའི་དཔྱད་སྒོམ་དེ་ཉིད་ཀྱི་འཕྲོ་བཞག་ནས་ཞི་གནས་ཀྱི་མི་རྟོག་པ་ལོགས་སུ་སྒྲུབ་པའི་སྒོ་ནས་མི་རྟོག་པ་དེ་ཉིད་ལ་སླར་བཞག་མི་དགོས་པར་དཔྱད་སྒོམ་དེ་ཉིད་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་ཞི་གནས་ཀྱི་མི་རྟོག་པ་དེ་འདྲེན་པའོ། །༼ཇ༽བརྒྱད་པ་དཔྱད་འཇོག་སྔ་ཕྱི་གཉིས་དུས་མི་གཅིག་ཀྱང་ཞི་ལྷག་ཟུང་འབྲེལ་ཕན་ཚུན་

713

ཞི་ལྷག་ཟུང་དུ་འབྲེལ་བའི་

འཇུག་ཚུལ་གཉིས་ཀ་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་དོན་ནི་ཞི་གནས་ཀྱི་དམིགས་པ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་གཟུགས་བརྙན་ལ་དམིགས་པའི་ཞི་གནས་དེ་དང་ལྷག་མཐོང་གི་དམིགས་པ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་བཅས་པའི་གཟུགས་བརྙན་ལ་དམིགས་པའི་ལྷག་མཐོང་དེ་གཉིས་ཀ་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་སྟེ། དེ་ཡང་ཞི་ལྷག་དེ་གཉིས་དུས་གཅིག་ལ་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་དོན་མིན་གྱི། དཔྱད་ནས་སྒོམ་པའི་ཡིད་བྱེད་དེ་ཉིད་བར་མ་བཅད་པའི་རྒྱུན་ཉིད་གྱིས་མྱོང་བའོ། །༼ཇ༽འདི་ནི་དུས་གཅིག་ཏུ་དཔྱོད་པའི་ལྷག་མཐོང་དང་སེམས་གཅིག་པའི་ཞི་གནས་དུས་མཉམ་དུ་འཇུག་པ་མི་གཅོད་དེ། འདོད་སེམས་དགུ་པའི་སྐབས་སུའང་དེ་ཐུབ་ན་ཟུང་འབྲེལ་དུས་ལྟ་ཅི་སྨོས་པའི་ཕྱིར། དེ་དགུ་པའི་སྐབས་སུའང་ཆུ་མི་གཡོ་བའི་ནང་དུ་ཉེའུ་ཆུང་འཕྱོ་བ་བཞིན་དུ་གནས་ཆ་བརྟན་པོ་མ་ཞིག་པའི་ངང་ནས་བདག་མེད་ལ་དཔྱོད་པ་ལྷག་མཐོང་རྗེས་མཐུན་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ལ་ཞི་ལྷག་གི་སྒོམ་འདྲེས་ཙམ་ཡོད་ཀྱང་ཆ་མཉམ་དུ་མཉམ་འཇུག་དང་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་དོན་མི་ཚང་བའི་ཕྱིེར་ཏེ། ཉན་ས་ལས་དེའི་ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་གཉིས་འདྲེས་པར་གྱུར་ཅིང་མཉམ་པར་འཇུག་པ་དང་ཟུང་དུ་འབྲེལ་བར་འཇུག་པའི་ལམ་ཞེས་དང་། ལྷག་མཐོང་ཆུང་བ་ལས་རྒྱུན་གྱི་ཞེས་པ་ནི་དཔྱོད་པའི་ལྷག་མཐོང་དང་དཔྱད་མཐར་གནས་པའི་ཞི་གནས་གཉིས་དུས་གཅིག་ཏུ་མི་འབྱུང་བའི་དབང་དུ་བྱས་ཀྱི། དཔྱད་སྟོབས་ཀྱིས་ཞི་གནས་དངོས་དྲངས་པའི་ཞི་གནས་ཀྱི་དུས་སུ་ཇི་ལྟ་བ་ལ་དམིགས་པའི་ཆོས་རབ་ཏུ་རྣམ་འབྱེད་ཀྱི་ལྷག་མཐོང་དང་། ཇི་ལྟ་བ་ལ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་བརྟན་པར་གནས་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་ཞི་གནས་གཉིས་མཚུངས་ལྡན་དུ་ཞེས་པ་ནས། དེ་ལ་སྒོམ་བྱུང་གི་རྟོགས་པ་ཐོབ་དགོས་པས་ཆུ་མི་གཡོ་བར་གནས་པའི་སྟེང་ན་ཕར་ཉེའུ་ཆུང་འཕྱོ་བ་བཞིན་དུ་ཞེས་པ་ནས་རྗེས་སུ་མཐུན་པར་འཇོག་ན་མ་གཏོགས་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཤིན་ཏུ་དཀའ་བ་མང་པོ་མ་ཤེས་པ་དེ་ལེགས་པར་བཤད་ཡོད་པས་ཐར་འདོད་ཀྱིས་གཅེས་པར་གྱིས། གཉིས་པ་འཁྲུལ་བ་སྤང་བ་ལ་བཞི་ལས། དང་པོ་ཞི་གནས་མ་གྲུབ་གོང་དུ་དཔྱད་པས་ཞི་གནས་མི་འགྲུབ་ཀྱང་ཞི་གནས་གྲུབ་རྗེས་སུ་ལྷག་མཐོང་སྔོན་དུའང་དཔྱད་པས་ཏིང་ངེ་འཛིན་འོང་ཚུལ་ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་པའི་ཡིད་བྱེད་ལྟ་བུ་དུ་མ་ཡོད་ཚུལ་ནི།༼ ༽དེ་ལ་

714

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

གཞན་དག་ལྷག་མཐོང་གྲུབ་ནས་དཔྱད་སྒོམ་གྱིས་དེ་གཉིས་ཉམས་སུ་མྱོང་དགོས་ན་འོ་ན་སྔར་གོང་དུ་ཞི་གནས་གྲུབ་ནས་སོ་སོར་རྟོག་པའི་དཔྱད་སྒོམ་གྱིས་གནས་ཆ་འགྲུབ་པར་བཤད་པ་དེ་དང་འགལ་ལོ་སྙམ་ན།དེ་ལ་ལན་ནི་དེ་ལྟར་བཤད་པ་དེ་ནི་ཞི་གནས་མ་གྲུབ་པའི་སྔོན་དུ་ཡང་དང་ཡང་དུ་དཔྱོད་པ་དང་དཔྱད་པའི་མཐར་འཇོག་པའི་དཔྱད་འཇོག་གཉིས་སྤེལ་མ་བྱས་ན་ནི་ཞི་གནས་གཏན་ནས་འགྲུབ་པ་ཞིག་མི་སྲིད་ལ། ཞི་གནས་རྙེད་ནས་ནི་དེ་ལྟར་དཔྱད་འཇོག་སྤེལ་མར་བྱས་ནས་བསྒོམས་པས་མཐར་དཔྱད་པའི་སྟོབས་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཞི་གནས་འགྲུབ་པའི་ཁྱད་པར་ཙམ་ཞིག་བསྟན་པ་ཡིན་ལ་ཞི་གནས་གྲུབ་ཙམ་ནས་དཔྱད་འཇོག་སྤེལ་མ་བྱས་པས་ཞི་གནས་གྲུབ་པ་ཞིག་མི་དགོས་པས་ན་དེ་ལྟར་བཤད་པ་ལ་འགལ་བ་མེད་ཅིང་།དེ་ལྟར་མི་འགལ་བའི་རྒྱུ་མཚན་གཞན་ཡང་ལྷག་མཐོང་འགྲུབ་པ་ལ་ཤིན་ཏུ་ཉེ་བའི་ལྷག་མཐོང་གི་སྔ་རོལ་དེ་མ་ཐག་གི་

༼ཇ༽ཡིད་བྱེད་གསུམ་པ་ཆད་པ་མེད་པའི་འཇུག་པ་དང་བཞི་པ་ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཐོབ་ཀྱང་དཔྱད་
པའི་ཤིན་སྦྱངས་མ་ཐོབ་ཙམ་ནའང་དཔྱད་སྒོམ་དེ་ཉིད་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་རྩེ་གཅིག་པའི་ཞི་གནས་དངོས་སུ་འདྲེན་པར་ནུས་པའི་སྐབས་གཅིག་ངེས་པར་ཡོད་པས་དེ་འདྲའི་དཔྱད་སྒོམ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་མི་རྟོག་པའི་ཞི་གནས་འགྲུབ་པ་དེ་ལའང་བསམས་ནས་ཞི་གནས་གྲུབ་ནས་དཔྱད་སྒོམ་གྱི་གནས་ཆ་འདྲེན་པར་བཤད་པ་སྟེ། རྒྱུ་མཚན་དེས་ན་སྐབས་འདིར་ལྷག་མཐོང་མ་གྲུབ་པའི་སྔོན་དུ་འདིའི་ཀ་ཁ་གཉིས་ཀྱི་བར་པར་མ་ཕལ་ཆེར་འདུག་ཀྱང་བྲིས་མ་ཁུངས་དག་རྣམས་སུ་མི་འབྱུང་ཞིང་མེད་ན་གོ་བདེ་བས་ལྷག་པར་ངེས། ༼ཀ༽ཡང་དང་ཡང་དུ་དཔྱད་པའི་མཐར་འཇོག་པའི་སྤེལ་མ་བྱས་ན་ཞི་གནས་འགྲུབ་མི་སྲིད་ལ། ཞི་གནས་རྙེད་ནས་ནི་དཔྱད་༼ཁ༽སྒོམ་གྱིས་མི་རྟོག་པ་འདྲེན་མི་ནུས་པར་གོང་དུ་དེ་མ་ཐག་དེར་བཤད་པ་འདི་ནི་དམིགས་བསལ་ལྷག་མཐོང་གྲུབ་ཀ་མའི་དཔྱད་སྒོམ་དེ་དོར་བའི་ལྷག་མཐོང་མ་གྲུབ་པ་དེའི་སྔོན་དུ་དཔྱད་སྒོམ་གྱིས་ཞི་གནས་མི་འགྲུབ་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའོ། །

715

ཞི་ལྷག་ཟུང་དུ་འབྲེལ་བའི་

༼ཇ༽གཉིས་པ་ཞི་གནས་གྲུབ་མ་གྲུབ་ཀྱི་དཔྱད་པའི་བྱེད་ལས་མི་འདྲ་ཚུལ་ནི། མདོར་ན་ཞི་གནས་མ་གྲུབ་པའི་སྔོན་དུ་དམིགས་པ་ལ་འཇོག་རེས་ཀྱིས་དཔྱོད་པའི་དཔྱད་སྒོམ་དང་དཔྱད་པའི་མཐར། འཇོག་པའི་འཇོག་སྒོམ་གཉིས་རེ་མོས་སུ་བྱས་པས་ནི་ཞི་གནས་གཏན་ནས་འགྲུབ་པ་མི་སྲིད་ལ། ཞི་གནས་“འགྲུབ་1ནས་ནི་ལྷག་མཐོང་མ་གྲུབ་པའི་སྔོན་དུ་ལྷག་མཐོང་འགྲུབ་ཀ་མའི་དཔྱད་སྒོམ་དེ་མ་གཏོགས་པ་དེའི་སྔོན་གྱི་དཔྱད་སྒོམ་ཐམས་ཅད་གྱིས་རྩེ་གཅིག་པའི་ཞི་གནས་ཀྱི་གནས་ཆ་བརྟན་པོ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་དྲངས་པ་གཏན་ནས་མི་འོང་བས་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་མང་དུ་དཔྱད་པའི་དཔྱད་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་རང་སྟོབས་ཀྱིས་ཞི་གནས་ཀྱི་གནས་ཆ་བརྟན་པོ་རྙེད་པ་ནི་ལྷག་མཐོང་དང་དུས་མཉམ་པའི་ཕྱིར་ན་དེས་དེ་ལྟར་རྙེད་པ་ལྷག་མཐོང་ཐོབ་ནས་འོང་བ་ཡིན་པས་ན་ཞི་ལྷག་གཉིས་ཟུང་དུ་འབྲེལ་བ་ཡང་དཔྱད་སྟོབས་ཀྱིས་ཞི་གནས་དྲངས་པའི་མཚམས་དེ་ནས་འཇོག་པ་ཡིན་ནོ། །༼ཇ༽གསུམ་པ་དེས་ན་ལྷག་མཐོང་སྔོན་དུ་ཏིང་ངེ་འཛིན་གནས་ཆ་བརྟན་པོའི་ངང་ནས་དཔྱད་པ་གཉིས་ཚོགས་དེ་ཞི་ལྷག་ཟུང་འབྲེལ་མ་ཡིན་པ་ནི། ༼ ༽རྒྱུ་མཚན་དེའི་ཕྱིར་དཔེར་ན་ཆུ་མི་གཡོ་བར་གནས་པའི་སྟེང་ན་ཕར་ཉེའུ་ཆུང་འཕྱོ་ཞིང་རྒྱུ་བ་བཞིན་དུ་གནས་ཆ་བརྟན་པོར་གནས་པོ འི་མི་རྟོག་པའི་རྩི་མ་ཞིག་པའི་ངང་ནས་བདག་
མེད་པའི་དོན་ལ་ཤེས་རབ་ཀྱིས་སོ་སོར་དཔྱད་པས་ཆོག་པའི་གཉིས་ཚོགས་དེ་ཙམ་ལ་ཞི་ལྷག་ཟུང་འབྲེལ་དུ་འཁྲུལ་བར་མི་བྱའོ། །༼ཇ༽བཞི་པ་འཁྲུལ་པ་སྤངས་ཏེ་ངེས་པ་རྣམ་དག་འཚོལ་པར་བསྟན་པ་ནི།

༼ ༽ ཚུལ་གོང་ཏུ་བཤད་པ་དེ་ལྟར་ཞི་ལྷག་ཟུང་དུ་འབྲེལ་བའི་ཚུལ་འདི་ནི་གཞུང་
ཁུངས་མ་ཉན་ས་དང་ཤེར་ཕྱིན་མན་ངག་སོགས་དེ་དག་ནས་འབྱུང་བ་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱ་ཡི། གཞུང་ཚད་ལྡན་དེ་དག་ལས་བཤད་པ་དེ་ལས་གཞན་དུ་རང་བཟོས་སྒྲོ་བཏགས་ནས་འཆད་པར་བྱེད་པའི་བོད་དག་གི་ལུགས་ལ་ཡིད་བརྟན་པ་སྟེ་ཡིད་ཆེས་པར་མི་བྱའོ། །གོང་དུ་བཤད་པའི་

1 ལམ་རིམ་དུ། གྲུབ

716

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

ཉན་ས་ལ་སོགས་པའི་གཞུང་གི་ལུགས་འདི་དག་གི་སྒོ་ནས་ཞི་ལྷག་གི་སྐྱོང་ཚུལ་ལའང་ཁྱད་པར་མི་འདྲ་བ་དུ་མ་ཞིག་དབྱེ་དགོས་པར་སྣང་མོད་ཀྱང་འདིར་ཚིག་“མང་1པས་འཇིགས་ནས་མ་བྲིས་སོ། །
༼ ༽དེ་ལྟར་ལམ་གྱི་རིམ་པའི་ཉམས་སུ་ལེན་ལུགས་མཐའ་ཆོད་པ་རྒྱས་པར་བཤད་ནས།གཉིས་པ་

ལམ་སྤྱིའི་དོན་བསྡུ་བ་ནི། ད་ནི་དེ་དག་གི་གནད་ཉེ་བར་བསྡུས་པའི་ལམ་སྤྱིའི་དོན་བསྡུ་བ་༼ཇ༽ལ་ལམ་སྤྱིའི་རྗེས་འགྲོ་དང་། སྒོམ་པ་གནད་དུ་སོང་མ་སོང་གི་ཁྱད་པར་དང་། རྟོག་པ་ཞིབ་མོས་གནད་དུ་སོ་སོར་བསྣུན་ཚུལ་གོང་མའི་གསུང་དག་དང་། ཕྱོགས་རེ་བ་མ་ཡིན་པའི་ཉམས་སུ་ལེན་པར་གདམས་པ་བཞི་ལས། དང་པོ་དོན་སྤྱིར་རྗེས་འགྲོ་ཅུང་ཟད་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། ཐོག་མར་གང་ལས་ཀྱང་གལ་ཆེ་བ་ལམ་གྱི་རྩ་བ་བཤེས་གཉེན་བསྟེན་ཚུལ་ལ་ཐུག་པ་ཡིན་པས་བཤེས་གཉེན་བསྟེན་ཚུལ་དེའི་དོན་ལ་ངེས་པ་རྣམ་དག་བསྐྱེད་པའི་བདར་ཤ་བཅད་ནས་བསྒོམ་པ་གཞིར་བཟུང་། དེ་ནས་དེའི་རྗེས་སུ་བཤེས་གཉེན་བསྟེན་པའི་དགོས་པ་དལ་བ་དང་འབྱོར་པ་ཚང་པའི་རྟེན་ལ་སྙིང་པོ་ལེན་པ་དེ་ཡིན་པས་སྙིང་པོ་ལེན་འདོད་བཅོས་མ་མིན་པ་བསྐྱེད་པར་བྱས་ན་ལེན་འདོད་ཀྱི་བློ་དེས་དུས་རྒྱུན་དུ་ཚིག་ཙམ་ལ་མི་འཇོག་པར་སྙིང་ཐག་པ་ནས་ལག་ལེན་དུ་སྒྲུབ་པ་ལ་རང་གི་ནང་ནས་བསྐུལ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་པས་ན་དེ་འདྲའི་བློ་དེ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་དུ་དལ་འབྱོར་གྱི་ངོ་བོ་དང་རྙེད་དཀའ་དོན་ཆེ་ལུགས་སོགས་དལ་འབྱོར་གྱི་སྐོར་རྣམས་དམིགས་ལེགས་པར་ཕྱེད་པར་བྱས་ནས་བསྒོམ་པར་བྱ་དགོས།དེའི་རྗེས་དེ་ནས་སྙིང་པོ་ལེན་འདོད་ཀྱིས་ནང་ནས་བསྐུལ་པའི་དགོས་པ་ནི་ཚེ་འདིའི་བློ་སྣ་ལོག ། ཕྱི་མ་ཕན་ཆད་ཀྱི་དོན་གཉེར་སྐྱེ་བ་དེ་ཡིན་པས་དེ་ལ་ཚེ་འདི་དོན་དུ་གཉེར་བའི་བློ་སྣ་ངེས་པར་ལྡོག་དགོས་ཏེ་བློ་སྣ་དེ་མ་ལོག་ན་འཇིག་རྟེན་ཕྱི་མའི་དོན་ལ་དོན་དུ་གཉེར་ནས་བསྒྲུབ་པའི་དོན་གཉེར་དྲག་པོ་མི་འབྱུང་བ་ཡིན་པས་ན། ཚེ་འདིའི་བློ་སྣ་ལོག་པའི་ཐབས་སུ་ལུས་ཐོབ་པ་འདི་ཚེ་
1 ལམ་རིམ་དུ། མངས

717

ཞི་ལྷག་ཟུང་དུ་འབྲེལ་བའི་

འདིར་རིང་དུ་མི་སྡོད་ཅིང་མྱུར་དུ་འཆི་ལ། དེ་ཡང་ནམ་འཆི་ལ་ངེས་པ་མེད་པ་དང་འཆི་བའི་ཚེ་ཆོས་མ་གཏོགས་པ་གང་གིས་ཀྱང་མི་ཕན་པའི་ཚུལ་བསམས་པའི་མི་རྟག་པའི་སྐོར་ལ་འབད་པ་དང་ཤི་ནས་ཀྱང་མེད་དེ་མི་འགྲོ་བར་སྐྱེ་དགོས་ཤིང་། དེ་ཡང་ཚེ་རབས་ཐོག་མ་མེད་པའི་ལས་ཀྱི་བག་ཆགས་དང་ཚེ་འདིའི་བྱ་བ་ལ་དཔགས་ན་ངན་འགྲོར་འཁྱམ་དགོས་པའི་ཚུལ་ཞིབ་ཏུ་སྒོམ་པ་ལ་འབད་དགོས།དེ་ལྟར་འབད་པ་དེའི་ཚེ་བློ་དེ་ལ་བསྒོམ་པའི་མཐུས་ངན་འགྲོའི་འཇིགས་པ་དྲན་པའི་བློ་རྣལ་མ་ཚུགས་ཐུབ་མེད་པ་ཞིག་སྐྱེ་བ་ཡིན་པས་བློ་དེ་འདྲ་སྐྱེ་བ་ན་འཇིགས་པ་དེ་ལས་སྐྱོབ་ནུས་པའི་སྐྱབས་འཚོལ་བའི་བློ་ངེས་པར་སྐྱེ་བས་དེའི་ཚེ་སངས་རྒྱས་དང་ཆོས་དང་དགེ་འདུན་ཏེ་སྐྱབས་དེ་གསུམ་གྱིས་འཇིགས་པ་དེ་ལས་སྐྱོབ་ནུས་པའི་སྐུ་གསུང་ཐུགས་ཁྱད་པར་དུ་མཁྱེན་བརྩེ་ནུས་པའི་ཡོན་ཏན་རྣམས་ལ་སྙིང་ཐག་པ་ནས་ངེས་པ་བསྐྱེད་པར་བྱས་ལ་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བ་དང་སྐྱབས་འགྲོ་ཐུན་མོང་བའི་སྡོམ་པ་བཟུང་ནས་དེ་ལ་གནས་ཤིང་དེ་ལས་མི་འདའ་བ་དང་སྐྱབས་འགྲོ་དེའི་བསླབ་བྱ་རྣམས་ལ་ངེས་པར་བསླབ། དགོས་སོ། །དེ་ལྟར་སྐྱབས་སུ་སོང་བ་དེ་ནས་སྐྱབས་སུ་སོང་བའི་དགོས་པ་ནི་སྐྱབས་སུ་སོང་བ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་སངས་རྒྱས་ལ་སྟོན་པ་པོ། ཆོས་ལ་སྐྱབས་དངོས། དགེ་འདུན་ལ་སྐྱབས་བསྒྲུབ་པའི་གྲོགས་སུ་བཟུང་ནས་ཡིད་ཆེས་པར་བྱས་པ་དེ་ཡིན་པས་ན་ནད་ཀྱི་གཉེན་པོར་སྨན་ཟ་དགོས་པ་བཞིན་དུ་འཇིགས་པ་དེའི་གཉེན་པོ་ཆོས་བྱེད་དགོས། དེ་ཡང་ངན་འགྲོ་འགོག་པ་མི་དགེ་བ་སྤང་དགོས། བདེ་འགྲོ་ཐོབ་པ་ལ་དགེ་བ་སྒྲུབ་དགོས་པ་དེ་ཡིན་པས་ན་སྐབས་འདིར་སྐྱབས་སུ་སོང་ནས་དེའི་བསླབ་བྱ་ལ་སློབ་པའི་སྐབས་སུ་དཀར་ནག་གི་ལས་འབྲས་བསམས་ཏེ་བླང་དོར་ཚུལ་བཞིན་བྱེད་པ་དེ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཀར་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཞི་ཆེན་པོ་ལས་འབྲས་ལ་ཡིད་ཆེས་པའི་དད་པ་ཐབས་ཀྱི་སྒོ་དུ་མ་ནས་བསྐྱེད་པར་བྱས་ལ་ཉིད་བརྟན་པར་བྱས་ཏེ། དད་པ་དེས་ཀུན་ནས་བླང་བའི་དགེ་བ་བཅུ་དང་མི་དགེ་བ་བཅུའི་འཇུག་ལྡོག་ལ་ཅི་ནས་ཀྱང་འབད་ཅིང་མི་དགེ་

718

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

བ་སྔར་བྱས་རྣམས་འདག་པའི་ཆེད་དུ་སྟོབས་བཞི་ཚང་བའི་བཤགས་པའི་ལམ་སྲོལ་དུ་རྒྱུན་དུ་བར་མ་ཆད་པར་ཞུགས་པ་ཞིག་གལ་ཆེ་བས་དེ་ཅི་ནས་བྱ། དགོས་སོ། །ཚུལ་དེ་ལྟར་བྱས་ཏེ་སྐྱེས་བུ་ཆུང་ངུའི་ཆོས་སྐོར་རྣམས་ལེགས་པར་བྱང་ནས་ཚགས་སུ་ཚུད་ཅིང་གཞི་ཐིངས་པ་ན་དེའི་རྗེས་སུ་བློ་དེས་དྲངས་ཏེ་མངོན་མཐོ་ན་ཡང་བདེ་བ་མེད་ཚུལ་སོགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་སྲིད་རྩེ་ནས་མནར་མེད་ཀྱི་

བར་གྱི་འཁོར་བ་སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་གི་ཉེས་དམིགས་ཏེ་སྐྱོན་སྡུག་བསྔལ་རྣམས་ཞིབ་པར་མང་དུ་བསམས་ལ། སྐྱོ་བ་བསྐྱེད་དེ་འཁོར་བ་སྤྱི་ལས་བློ་ཅི་ལྡོག་ལ་འབད་པར་བྱ། དེ་ལྟར་བྱས་པའི་རྗེས་དེ་ནས་འཁོར་བ་མི་འདོད་ན་འཁོར་བའི་རྒྱུ་སྤོང་དགོས་པས་འཁོར་བ་དེ་ཉིད་གང་ལས་འབྱུང་པའི་རྒྱུ་རྩད་བཅད་དེ་དེ་འདྲའི་རྒྱུ་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པ་ལ་ཐུག་པར་ངོ་ཤེས་པར་བྱས་ནས་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པའི་ངོ་བོ་ཅི་ནས་ངོས་བཟུང་ནས་ལས་ཉོན་དེ་ཉིད་སྤོང་བར་འདོད་པའི་བློ་བཅོས་མ་མིན་པ་བསྐྱེད། པར་བྱས་ཏེ། དེ་འདྲའི་བློ་དེས་དྲངས་ནས་འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་བར་འདོད་ན་དེ་ལས་གྲོལ་བའི་ཐབས་ནི་ལམ་བསླབ་པ་གསུམ་སྤྱི་ལ་རག་ལས་པར་ངེས་པ་སྙིང་ནས་དྲང་པར་བྱ་ཞིང་བསླབ་པ་གསུམ་གྱི་ནང་ནས་ཀྱང་བསླབ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཞི་མ་ཁྱད་པར་དུ་གལ་ཆེ་བ་ནི་རང་གིས་གང་ཁས་བླངས་པའི་སོ་སོར་ཐར་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་འདི་ཉིད་ཡིན་པས་ན་དེ་ཉིད་ལ་འབད་པར་བྱའོ། །ཚུལ་དེ་ལྟར་བྱས་ན་སྐྱེས་བུ་འབྲིང་གི་ཆོས་སྐོར་རྣམས་ལེགས་པར་བྱང་སྟེ་ཚགས་སུ་ཚུད་ཅིང་གཞི་ཚུགས་པ་ན།དེའི་རྗེས་སུ་བློ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་དྲངས་ཏེ་རང་ཉིད་སྲིད་པ་འཁོར་བའི་རྒྱ་མཚོར་ལྷུང་ནས་སྡུག་བསྔལ་མཐའ་མེད་པར་མྱོང་བ་ཇི་འདྲ་བ་དེ་བཞིན་དུ།དྲིན་ཅན་གྱི་མར་གྱུར་པའི་འགྲོ་བ་རྣམས་ཀྱང་སྲིད་པར་འཁྱམས་ཤིང་སྡུག་བསྔལ་མྱོང་ཚུལ་དེ་དང་འདྲ་བར་སོང་བའི་ཚུལ་གྱི་གནས་སྐབས་དེ་འདྲ་ཡིད་ལ་བྱས་ཏེ། མར་ཤེས་དྲིན་དྲན་དྲིན་གཟོ་གསུམ་གྱིས་དྲངས་པའི་གཅེས་ཤིང་འཕངས་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་ཡིད་འོང་གི་བྱམས་པ་བསྐྱེད་པ་དང་བྱམས་པ་དེའི་

719

ཞི་ལྷག་ཟུང་དུ་འབྲེལ་བའི་

ཤུགས་ཀྱིས་དྲངས་པའི་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་བསྐྱེད་ནས་སྙིང་རྗེ་དེས་གཞན་དོན་རང་ཉིད་ཀྱི་ཁུར་དུ་འཁྱེར་བའི་ལྷག་བསམ་གྱི་རྩ་བ་ཅན་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་གཞན་དོན་དུ་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པར་འདོད་པའི་རྣམ་པ་ཅན་དེ་ཉིད་ལ་བློ་སྦྱངས་ལ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་འདི་ཅི་སྐྱེ་ལ་འབད་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། སེམས་བསྐྱེད་དེ་མེད་ན་ནི་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་ཕྱིན་དྲུག་དང་སྔགས་ཀྱི་བསྐྱེད་པ་དང་རྫོགས་པའི་རིམ་པ་གཉིས་སོགས་གང་ལ་སྦྱངས་ཀྱང་རྩིག་རྨང་མེད་པའི་ཁང་པ་ལ་“ཐོགས་1མང་པོ་རྩེག་པར་བྱེད་པ་དང་འདྲ་བར་བརྟན་པའི་གཞི་མེད་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་འདྲ་བའི་སེམས་བསྐྱེད་ལ་ནི་སྨོན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ཅེས་བྱ་ཞིང་སེམས་བསྐྱེད་དེ་ལ་གོམས་ནས་མྱོང་བའི་རྣམ་པ་ཐན་ཐུན་ཅུང་ཟད་རྒྱུད་ལ་སྐྱེས་པ་བྱུང་ན་སེམས་བསྐྱེད་དེ་གོང་དུ་བཤད་པའི་སྨོན་སེམས་ཀྱི་ཆོ་གའི་སྒོ་ནས་བཟུང་ལ།སྨོན་སེམས་དེ་མི་གཏོང་ཞིང་འཕེལ་བའི་བསླབ་བྱ་གོང་དུ་བཤད་པ་དེ་རྣམས་ལ་འབད་ནས་བསླབ་ཅིང་སྨོན་པའི་སེམས་དེ་ཉིད་ཅི་འཕེལ་དང་ཅི་བརྟན་བྱ།སྨོན་སེམས་བརྟན་པར་བྱས་པ་དེ་ནས་དེའི་རྗེས་སུ་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་རླབས་ཆེ་བ་རྣམས་སྟོན་པའི་མདོ་དང་དགོངས་འགྲེལ་མན་ངག་སོགས་རང་གིས་མཉན་པར་བྱས་ལ། བྱང་སེམས་ཀྱི་སྤྱོད་པའི་སྐབས་ཀྱི་སྤང་བྱ་ལྡོག་པ་དང་བླང་བྱ་འཇུག་པའི་ཚུལ་དག་གི་མཚམས་རྣམས་མ་འདྲེས་པར་ཚུལ་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱས་ནས་དེ་དག་ལེགས་པར་ཤེས་པ་དང་མཉམ་དུ་སྤང་བླང་གི་མཚམས་དེ་དག་ལ་སློབ་འདོད་དྲག་པོ་བསྐྱེད་པར་བྱ་དགོས་སོ། །བླང་དོར་གྱི་བློ་དེ་དག་ལེགས་པར་སྐྱེས་པའི་ཚེ་ན་རྒྱལ་སྲས་ཀྱི་སྦྱོད་པ་ལ་འཇུག་པའི་འཇུག་སེམས་བསྐྱེད་པའི་སྡོམ་པ་ཆོ་གའི་སྒོ་ནས་བཟུང་བར་བྱས་ལ། རང་རྒྱུད་སྨིན་པར་བྱེད་པའི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དྲུག་གི་སྤྱོད་པ་དང་གཞན་རྒྱུད་སྨིན་བྱེད་ཀྱི་བསྡུ་བའི་དངོས་པོ་བཞི་སོགས་བྱང་སེམས་ཀྱི་འཇུག་སྡོམ་གྱི་བསླབ་བྱའི་གནས་ཐམས་ཅད་ལ་བསླབ་པར་བྱ་དགོས་ཤིང་།ཁྱད་པར་དུ་ཡང་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྡོམ་པ་གཅོད་པའི་རྩ་ལྟུང་ལ་སྒོ་ཐམས་
1 ལམ་རིམ་དུ། ཐོག

720

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

ཅད་ནས་འབད་པ་དྲག་པོས་རང་གི་སྲོག་དང་བསྡོས་ནས་བསྲུང་བར་བྱ་དགོས་པ་ཡིན། རྩ་ལྟུང་གི་འོག་མ་ཟག་པ་ཆུང་འབྲིང་རྣམས་དང་ཉེས་བྱས་གཞན་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་ཅི་ནས་མ་གོས་པ་ལ་འབད་ཅིང་གལ་ཏེ་ཉོན་མོངས་མང་པ་སོགས་ཀྱིས་རང་དབང་མེད་པར་གོས་ནའང་གྱ་ཚོམ་དུ་མི་འཇོག་པར་ཕྱིར་འཆོས་པ་ལ་ཅི་ནས་ཀྱང་འབད་དོ། །དེ་ལྟར་སེམས་བསྐྱེད་པ་གཞིར་བྱས་ནས་ཕྱིན་དྲུག་སོགས་ལ་བསླབ་པ། དེ་ནས་ཕར་ཕྱིན་ཐ་མ་བསམ་གཏན་དང་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕར་ཕྱིན་ནམ་ཞི་ལྷག་གཉིས་ལ་ཁྱད་པར་དུ་ཡང་ངེས་པར་བསླབ་པར་བྱ་དགོས་པ་ཡིན་པས་ན། སྔར་ཞི་གནས་ཀྱི་སྐབས་སུ་བཤད་པ་ལྟར་བསམ་གཏན་སྐྱོང་ལུགས་ལ་མཁས་པར་བྱས་ལ་ཞི་གནས་ཀྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་རྣམ་དག་བསྒྲུབ་པ་དང་།དེའི་སྟེང་ནས་ཆོས་དང་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པ་གཉིས་ཀྱི་དབུ་མའི་ལྟ་བ་རྟག་ཆད་ཀྱི་མཐའ་གཉིས་དང་བྲལ་བའི་རྣམ་དག་ཅིག་རྒྱུད་ལ་ཅི་སྐྱེ་མེད་དུ་མི་རུང་བར་བྱས་ཏེ། ལྟ་བ་དེ་འདྲ་རྙེད་པ་དང་མཉམ་དུ་ལྟ་ཐོག་དེར་བཞག་ནས་ལྟ་བ་དེ་སྐྱོང་བའི་སྐྱོང་ཚུལ་གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་རྣམ་པར་དག་པ་ཞིག་ཤེས་པར་བྱས་ལ་ངེས་པར་བསྐྱང་ངོ་། །ཚུལ་དེ་ལྟར་བསྐྱང་རྒྱུ་དེ་འདྲ་བའི་བསམ་གཏན་དང་ཤེས་རབ་གཉིས་པོ་དེ་ཉིད་ལ་ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་གི་མིང་བཏགས་པ་ཡིན་གྱི། ཕར་ཕྱིན་ཐ་མ་བསམ་གཏན་དང་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕར་ཕྱིན་གཉིས་སུ་འདུས་པ་ལས་ལོགས་སུ་ཞི་ལྷག་ཅེས་པའི་དོན་ཟུར་པ་ཞིག་མེད་པས་ན་བྱང་སེམས་ཀྱི་འཇུག་པའི་སྡོམ་པ་བཟུང་ནས་སྡོམ་པ་དེའི་བསླབ་བྱ་ལ་སློབ་པའི་གསེབ་ནས་ཞི་ལྷག་གཉིས་ལ་སློབ་དགོས་པ་དེ་ཐོན་འོང་བ་ཡིན་ནོ། །
༼ཇ༽གཉིས་པ་གནད་དུ་སོང་མ་སོང་གི་ཁྱད་པར་ནི། ༼ ༽དེ་ལྟར་བཤེས་གཉེན་བསྟེན་པ་ནས་ཞི་ལྷག་གི་བར་གྱི་ལམ་གྱི་ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ་འདི་ཡང་བཤེས་གཉེན་བསྟེན་པ་ལྟ་བུའི་ལམ་འོག་མ་འོག་མ་བསྒོམས་ཀྱིན་གོང་མ་གོང་མ་ལྷག་མཐོང་གི་བར་ལ་རང་གི་བློའི་ཐོབ་འདོད་རིམ་གྱིས་ཇེ་ཆེར་

721

ཞི་ལྷག་ཟུང་དུ་འབྲེལ་བའི་

འགྲོ་བ་དང་ལྷག་མཐོང་ལྟ་བུའི་ལམ་གོང་མ་གོང་མའི་བྱེད་ལས་སོགས་གཞན་ལས་མཉན་པའི་ཚེ་ན་འོག་མ་འོག་མ་བཤེས་གཉེན་བསྟེན་པ་ལ་ཐུག་གི་བར་ལ་བསྒྲུབ་པར་འདོད་པ་ཇེ་ཆེ་ཇེ་ཆེར་འགྲོ་བ་ཞིག་བྱུང་ན་ལམ་བསྒོམ་པ་གནད་དུ་སོང་བ་ཡིན་གྱི། ལམ་གྱི་གཞི་མ་བཤེས་གཉེན་བསྟེན་པ་སོགས་ལམ་སྔ་མ་རྣམས་ངེས་པར་དགོས་པའི་མཐོང་དང་གཙིགས་ཅི་ཡང་མེད་པར་དེ་དག་མི་བསྒོམ་པར་བཞག་ནས་སེམས་ཀྱི་གནས་ཆ་རེ་ཙམ་རེ་འཚོལ་བ་དང་ལྟ་བའི་གོ་བ་ཙམ་རེ་འཚོལ་བ་ལ་རང་གི་རྩལ་ཅི་ཡོད་ཀྱི་ནུས་པ་བཏོན་ནས་སྤྲུག་ལོ་ཏེ་ནུས་པ་གང་ཡོང་སྤྲུག་ཅིང་འདོན་ནོ་ཞེས་དེ་སྐད་བྱས་ཀྱང་ལམ་བསྒོམ་པ་གནད་དུ་གཏན་ནས་འགྲོ་བར་ཤིན་ཏུ་དཀའ་བ་ཡིན་པས་ན་ལམ་གྱི་རྩ་བ་ནས་བཟུང་སྟེ་མཐའི་བར་གྱི་ལུས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་ཤིང་མ་ཚང་བ་མེད་པ་འབྲས་བུ་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་བསྒྲུབ་པ་ལ་རྒྱུ་འདི་ལས་མ་འདས་སྙམ་དུ་ཤེས་པའི་བསྒྲུབ་རྒྱུ་ཞིག་ལ་ངེས་པ་རྣམ་པར་དག་པ་འདྲོངས་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །༼ཇ༽གསུམ་པ་རྟོག་པ་ཞིབ་མོས་གནད་དུ་བསྣུན་ཚུལ་ནི།༼ ༽དེ་ལྟ་བུའི་ལུས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་ལམ་དེ་རྣམས་བསྒོམ་པར་བྱེད་པའི་ཚེ་ན་ཡང་བློས་བསྒོམ་པ་དེ་ཙམ་ལ་མ་བཞག་པར་ལམ་གང་ལ་གང་དགོས་པའི་ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་ནས་རིགས་ངེས་པའི་རྟོག་པ་སྦྱང་ཞིང་གྲུང་བར་བྱས་ནས་ལམ་བསྒོམ་པའི་བློ་གོང་འོག་བར་མ་རྣམས་ཐམས་ཅད་ཆ་མཉམ་དུ་བསྒྲུབ་དགོས་ཏེ།དེ་ལྟར་ཆ་མཉམ་དུ་བསྒྲུབ་པའི་ཚུལ་ནི་འདི་ལྟར་ཡིན་ཏེ་ཐོག་མར་རང་ཉིད་ལམ་ལ་འཁྲིད་པར་བྱེད་པའི་བཤེས་གཉེན་དམ་པ་དེ་བསྟེན་ཚུལ་ལ་གུས་པ་སྐྱེ་ལུགས་དེ་ཉིད་ལམ་གཞན་ལས་བསྐྱེད་ཆུང་བར་སྣང་ན་ནི་གུས་པ་དེ་མེད་པ་དེ་ཉིད་འདི་ཕྱིའི་ལེགས་པའི་འབྲས་བུ་འགྲུབ་པའི་ཚོགས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་བ་གཞི་ནས་ཆད་1ཅིང་གཏོར་བ་ཡིན་པས་ན་བཤེས་གཉེན་བསྟེན་ཚུལ་གྱི་ཆོས་སྐོར་ལ་ཅི་ནས་གལ་པོ་ཆེར་འབད་དགོས་པ་ཡིན། ཚུལ་

1 ལམ་རིམ་དུ། འཆད་

723

ཕར་ཕྱིན་ཐ་མ་གཉིས་ལ་སློབ་ཚདེ་བཞིན་དུ་སྙིང་པོའི་དོན་ལག་ཏུ་ལེན་པའི་སྒྲུབ་པ་ལ་སྤྲོ་ཤུགས་“ཆུང་1བ་ཡིན་པ་འདུག་ན་ནི་དེའི་རྒྱུ་དལ་འབྱོར་གྱི་ཆོས་སྐོར་ལ་འབད་འབུངས་འདོན་པ་དང་གལ་ཏེ་ཚེ་འདི་ལ་མངོན་ཞེན་རིས་ཀྱིས་ཆེ་བར་སོང་འདུག་ན་དེའི་གཉེན་པོ་འཆི་བ་མི་རྟག་པའི་སྐོར་དང་ངན་འགྲོའི་ཉེས་དམིགས་བསྒོམ་པའི་སྐོར་གཉིས་ལ་འབད་པ་གཙོ་བོར་བྱ་དགོས། གལ་ཏེ་རང་གིས་ཁས་བླངས་པའི་བཅས་པའི་མཚམས་རྣམས་ལ་གཡེལ་ཏེ་སྒྲུབ་པ་ལ་མི་སྤྲོ་བར་སྣང་ན་དེའི་གཉེན་པོར་ལས་འབྲས་ལ་ངེས་པ་ཆུང་ནས་ཡིད་མ་ཆེས་པས་ལན་པ་ཡིན་སྙམ་དུ་བསམས་པར་བྱས་ལ། ལས་འབྲས་བསྒོམ་པ་ལ་གཙོ་བོར་འབད་པར་བྱ་དགོས། གལ་ཏེ་འཁོར་བ་མཐའ་དག་ལ་སྐྱོ་ཤས་“ཆུང་2འདུག་ན་དེའི་དབང་གིས་ཐར་པ་དོན་གཉེར་གྱི་བློ་དེ་ཉིད་ཚིག་ཙམ་དུ་འགྲོ་བ་ཡིན་པས་ན། དེ་འདྲའི་སྐྱོ་ཤས་སྤེལ་བའི་ཕྱིར་དུ་འཁོར་བའི་ཉེས་དམིགས་རྣམས་སྒོ་ཐམས་ཅད་ནས་བསམ་དགོས་པ་ཡིན། གལ་ཏེ་རང་གི་བྱ་བ་ཅི་བྱེད་ཐམས་ཅད་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དུ་བྱེད་པའི་བློ་ཤུགས་དྲག་པོ་མི་སྣང་ན་དེ་འདྲའི་བློ་ཤུགས་དྲག་པོ་མེད་པ་ནི་ཐེག་ཆེན་གྱི་རྩ་བ་ཆད་ཅིང་ཉམས་པ་ཡིན་པས་ན་དེ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་དུ་སྨོན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་སྙིང་རྗེ་གཞི་དང་བཅས་པ་ལ་སྙིང་ནས་ལན་མང་དུ་སྦྱངས་པ་ཞིག་དགོས། གལ་ཏེ་རྒྱལ་སྲས་ཀྱི་སྡོམ་པ་བླངས་ནས་དེའི་བསླབ་བྱ་རྒྱལ་སྲས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་ལ་སློབ་པའི་ཚེ་ནའང་ལྷག་མཐོང་གི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་བདེན་འཛིན་གྱི་མཚན་མར་འཛིན་པའི་བདེན་ཞེན་གྱི་འཆིང་བ་ཤུགས་དྲག་པར་སྣང་ན་ནི་དོན་དམ་ལ་དཔྱོད་པའི་རིགས་ཤེས་ཀྱིས་མཚན་མར་འཛིན་པའི་བློ་བདེན་འཛིན་དེས་ཇི་ལྟར་བཟུང་བའི་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་དམིགས་གཏད་ཐམས་ཅད་བཤིག་ལ། བདེན་ཞེན་གྱི་གཏད་སོ་མེད་པར་བྱས་ཏེ་དགག་བྱ་བཀག་ཙམ་གྱི་སྟོང་སང་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུའི་སྟོང་པ་འཆར་ཚུལ་དང་དེའི་ 1 ལམ་རིམ་དུ། ཆུངས་
2 ལམ་རིམ་དུ། ཆུངས་

724

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

རྗེས་ཐོབ་ཏུ་སྣང་སྟོང་གཉིས་ཚོགས་ཀྱི་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུའི་སྟོང་ཉིད་གཉིས་ལ་བློ་སྦྱང་པ་གཙོ་བོར་བྱ་དགོས། གལ་ཏེ་རང་གི་སེམས་དགེ་བའི་དམིགས་པ་ལ་མི་སྡོད་པའི་རྣམ་གཡེང་གི་དབང་དུ་གྱུར་ཏེ་རྣམ་གཡེང་དེས་བྲན་གཡོག་བཀོལ་བ་བཞིན་དུ་གྱུར་པར་སྣང་ན་ནི་རྣམ་གཡེང་དེའི་གཉེན་པོར་དྲན་ཤེས་དང་རྩོལ་བ་བསྐྱེད་དེ་སེམས་རྩེ་གཅིག་པའི་གནས་ཆ་སྒྲུབ་པ་ལ་གཙོ་བོར་སྐྱོང་དགོས་པར་ལམ་རིམ་འདིའི་བླ་མ་གོང་མ་རྣམས་གསུང་སྟེ།༼ཇ༽བཞི་པ་ཉམས་ལེན་ཕྱོགས་རེ་བར་མ་སོང་བར་གདམས་པ་ནི། ༼ ༽ཆ་མཉམ་ལུགས་གོང་གི་དེས་མཚོན་ནས་འདིར་དངོས་སུ་མ་བཤད་པ་རྣམས་ཀྱང་བློ་སྒྲིམ་པོས་གང་དང་གང་ཤས་ཆུང་བར་སོང་བ་དེ་དང་དེའི་ཆ་མཉམ་ལུགས་ཤེས་པར་བྱ་དགོས་པ་ཡིན་ལ།དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་མདོར་བསྡུ་ན་ལམ་གྱི་ཆ་ཕྱོགས་རེ་བར་མ་སོང་བར་བྱས་ནས་རང་གི་སེམས་རྒྱུད་དགེ་བའི་ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་ལ་བསྐུལ་ཐུབ་པའི་སྒོ་ནས་བཀོལ་དུ་རུང་བའི་ལས་རུང་ཞིག་ཅི་ནས་ཀྱང་དགོས་སོ། །ཚུལ་དེ་ལྟར་བཤད་པ་དེས་ནི་སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ལ་བློ་སྦྱངས་ཚུལ་མང་དུ་ཡོད་པ་ལས། བློ་སྦྱོང་ཚུལ་ཐ་མ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱོད་པ་ལ་སློབ་པར་བྱེད་པ་དེས་ཤེས་རབ་ཀྱི་ངོ་བོ་ལྷག་མཐོང་ལ་ཇི་ལྟར་བསླབ་པའི་ཚུལ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །

རྡོ་རྗེ་ཐེག་པ་ལ་བསླབ་པའི་ཚུལ།

དེ་ལྟར་སྔར་གྱི་ས་བཅད། གཉིས་པ་ཁྱད་པར་དུ་རྡོ་“རྗེ་1ཐེག་པ་ལ་བསླབ་པའི་ཚུལ་༼ཇ༽ལ་ངེས་པར་སྔགས་ལ་འཇུག་པར་གདམས་པ་དང་། འཇུག་དུས་ཀྱིས་བཤེས་གཉེན་བསྟེན་པ་གལ་ཆེ་ཚུལ་དང་། འཇུག་སྒོ་དབང་བསྐུར་དགོས་པ་དང་། ལམ་གྱི་རྩ་བ་དམ་ཚིག་དང་སྡོམ་པ་གལ་ཆེ་བ་དང་། 1 ལམ་རིམ་དུ། རྗེའི

725

རྡོ་རྗེ་ཐེག་པ་ལ་བསླབ་པའི་ཚསྨིན་གྲོལ་གྱི་ལམ་ལ་བསླབ་ཚུལ་དང་། དེ་ལྟར་ན་དལ་འབྱོར་དོན་ལྡན་བྱས་ཚུལ་དང་དྲུག་ལས། དང་པོ་ནི།གོང་དུ་བཤད་པའི་ཚུལ་དེ་ལྟར་མདོ་སྔགས་གཉིས་ཀ་ལ་དགོས་པའི་ལམ་ཐུན་མོང་བ་བཤེས་གཉེན་བསྟེན་ཚུལ་ནས་ལྷག་མཐོང་གི་བར་རྣམས་ལ་བློ་ལེགས་པར་བསླབས་ཤིང་སྦྱངས་པའི་འོག་ཏུ་ནི་སྔར་སྦྱངས་པ་དེས་ཆོག་ཤེས་མི་བྱ་བར་གདོན་མི་ཟ་བ་སྟེ་ངེས་པ་ཁོ་ནར་གསང་སྔགས་རྡོ་རྗེ་ཐེག་པའི་ལམ་ལ་འཇུག་པར་བྱ་དགོས་སྟེ། གསང་སྔགས་རྡོ་རྗེ་ཐེག་པའི་ལམ་དེ་ནི་ཆོས་གཞན་མཚན་ཉིད་ཐེག་པའི་ཆོས་རྣམས་ལས་ཆེས་ཤིན་ཏུ་རྙེད་དཀའ་བས་དཀོན་པ་དང་ཆེས་ཤིན་ཏུ་མྱུར་བ་ཉིད་དུ་ཚོགས་གཉིས་རྫོགས་པར་བྱེད་པའི་ཐབས་བླ་ན་མེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ༼ཇ༽གཉིས་པ་ནི།༼ ༽ གསང་སྔགས་ཀྱི་ཐེག་པ་དེ་ལ་འཇུག་རྒྱུ་ཡིན་ན་ནི། ལམ་དེའི་ཁྱད་ཆོས་ཇོ་བོའི་ལམ་སྒྲོན་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་འཇུག་པའི་ཐོག་མར་ལམ་དེ་སྟོན་པའི་བླ་མ་དམ་པ་བསྙེན་བཀུར་དང་བཀའ་བསྒྲུབ་པ་སོགས་ཀྱིས་མཉེས་པར་བྱ་བའི་ཚུལ་སྔར་གོང་དུ་བཤད་པའི་ཐུན་མོང་བའི་བསྟེན་ཚུལ་དེ་ལས་ཀྱང་ལྷག་པ་ཞིག་ངེས་པར་བྱ་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཚུལ་ཡང་། གསང་སྔགས་ཀྱི་ཐེག་པ་དེ་ལས་བཤད་པའི་བླ་མའི་མཚན་ཉིད་མ་མཐའ་ཚང་བ་ཡན་ཆད་ཞིག་ལ་བསྟེན་ཚུལ་ལམ་སྒྲོན་ལས་བཤད་པ་དེ་ལྟར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །༼ཇ༽གསུམ་པ་དབང་ནི།༼ ༽བླ་མ་མཉེས་པའི་ཐབས་ཀྱིས་བསྟེན་ཚུལ་དེ་ལྟར་བྱས་པ་དེ་ནས་དེའི་རྗེས་སུ་ཐོག་མར་བྱ་བའི་རིམ་པ་ནི་སྨིན་བྱེད་ཀྱི་དབང་རྒྱུད་སྡེ་ཁུངས་མ་ཚད་ལྡན་ཞིག་ནས་བཤད་ངེས་པ་ཞིག་གིས་རང་གི་རྒྱུད་སྨིན་པར་བྱ་དགོས་པ་ཡིན།༼ཇ༽བཞི་པ་དམ་སྡོམ་ནི།༼ ༽དེ་ལྟར་སྨིན་པར་བྱས་པ་དེ་ནས་དབང་བསྐུར་བ་དེའི་ཚེ་རང་གིས་ཇི་ལྟར་ཁས་བླངས་པའི་སྒོ་ནས་བཟུང་བའི་དམ་ཚིག་དང་སྡོམ་པ་རྣམས་དེ་དག་སྟོན་པའི་རྒྱུད་སོགས་མཉན་ཅིང་ཐོས་པར་བྱས་ནས་ཐོས་པ་ཙམ་དུ་མ་བཞག་པར་ངེས་པའི་སྒོ་ནས་ཤེས་པར་བྱས་ལ་ཚུལ་བཞིན་དུ་བསྲུང་བར་བྱ་དགོས་སྟེ།

726

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

དེ་ཡང་རྩ་བའི་ལྟུང་བས་ཕོག་ན་སླར་བླང་དུ་རུང་བའི་སྒོ་ནས་གསོར་ཡོད་ཀྱང་། སྔགས་ཀྱི་རིམ་པ་གཉིས་ལ་སོགས་པའི་ལམ་གྱི་ཡོན་ཏན་མྱུར་དུ་རྒྱུད་ལ་སྐྱེ་བ་ལ་གེགས་བྱེད་པའི་སྒོ་ནས་ཆེས་ཤིན་ཏུ་འགྱང་ཞིང་འགོར་བར་འགྱུར་བས་ན་རྩ་བའི་ལྟུང་བ་དེས་ཅི་ནས་ཀྱང་མ་གོས་པ་ལ་འབད་པ་དྲག་པོ་སྲོག་དང་བསྡོ་བར་བྱ། དགོས་སོ། །དེ་ནས་སྔགས་ཀྱི་སྦོམ་པོའི་ལྟུང་བས་མ་གོས་པ་ལ་ཅི་ནས་འབད་ཅིང་བརྒྱ་ལ་གལ་ཏེ་རང་དབང་མེད་པར་གོས་པར་གྱུར་ནའང་སླར་ཕྱིར་འཆོས་པའི་ཐབས་རྣམས་ལ་ཞག་ཏུ་མི་འགྲོགས་པ་སོགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་མྱུར་བ་མྱུར་བར་བྱ་སྟེ།དམ་ཚིག་དང་སྡོམ་པ་ལ་བསླབ་པ་འདི་དག་ནི་སྔགས་ཀྱི་ལམ་བསྒོམ་པའི་གཞི་རྩ་གལ་པོ་ཆེ་མེད་དུ་མི་རུང་བ་ཡིན་པས་ན་དམ་ཚིག་སོགས་ཀྱི་བསླབ་ཚུལ་དེ་དག་མེད་ན་རྩིག་པའི་རྨང་བརྟེན་པའི་མཐའ་འགྲམ་གྱི་རྩ་བ་ཟགས་ནས་ཉམས་པའི་འགྱེལ་བ་ལ་ཐུག་པའི་ཁང་པ་རུལ་པོ་ལྟར་རྩ་བ་ཉམས་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཚུལ་དེ་ལྟར་ཡང་འཇམ་དཔའ་རྩ་བའི་རྒྱུད་ལས་གསུངས་ཏེ།འདི་ལྟར་སྔགས་ཀྱི་དམ་ཚིག་དང་སྡོམ་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་འཆལ་ཞིང་ཉམས་པའི་གང་ཟག་ལ་གསུང་པ་པོ་ཐུབ་དབང་གིས། །གསང་སྔགས་ཀྱི་དངོས་གྲུབ་འགྲུབ་པར་ནི་ནམ་ཡང་མ་གསུངས་ཏེ། །ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱུད་འདི་ཉིད་ཀྱིས་དེ་ལ་གསང་སྔགས་ཀྱི་གྲུབ་པ་རབ་འབྲིང་ཐ་གསུམ་གང་ཡང་འགྲུབ་པ་མེད་པར་གསུངས་ཤིང་།དེར་མ་ཟད་རྣལ་འབྱོར་བླ་མེད་ཀྱི་རྒྱུད་དུའང་དབང་བླངས་ནས་དམ་ཚིག་མི་བསྲུང་བ་དང་དམ་ཚིག་བསྲུངས་ཀྱང་དབང་བསྐུར་དམན་པ་སྟེ་དབང་བསྐུར་ཚུལ་སྐྱོན་ཅན་དུ་སོང་བ་དང་སྔགས་ཀྱི་དེ་ཉིད་མི་ཤེས་པ་སྟེ་གང་ཟག་གསུམ་པོ་དེ་ཉིད་གྱིས་གསང་སྔགས་བསྒྲུབ་ཀྱང་ཅི་ཡང་མི་འགྲུབ་པར་གསུངས་པ་ཡིན་པས་ན། སྔགས་ཀྱི་དམ་ཚིག་དང་སྡོམ་པ་བསྲུང་བ་མེད་པའི་སྔགས་ཀྱི་ལམ་སྒོམ་པ་སྐད་བྱེད་པ་ནི། སྔགས་ཀྱི་ཚུལ་ལུགས་གཏན་ནས་མིན་པས་དེ་ལས་རྣམ་པར་འཁྱམས་ཤིང་འདས་

727

རྡོ་རྗེ་ཐེག་པ་ལ་བསླབ་པའི་ཚཔ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །
༼ཇ༽ལྔ་པ་སྨིན་གྲོལ་གྱི་ལམ་ལ་ལྔ་ལས་དང་པོ་སྨིན་བྱེད་བསྐྱེད་རིམ་ཆ་ཚང་བསྒོམ་པས་སྤང་བྱ་སྤོང་ཚུལ་དང་ཚོགས་བསགས་ཚུལ་ནི། ༼༽རྒྱུ་མཚན་དེ་མཐོང་ནས་གོང་གི་ཚུལ་དེ་ལྟར་དམ་ཚིག་དང་སྡོམ་པ་ཚུལ་བཞིན་དུ་བསྲུང་བར་བྱེད་པའི་གང་ཟག་དེས་སྔགས་ཀྱི་ལམ་བསྒོམ་པར་བྱ་བ་ཡིན་ལ་སྒོམ་པའི་ཚུལ་ཡང་རིམ་པ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་ཐོག་མར་བསྐྱེད་པའི་རིམ་པ་ལྷའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་འཁོར་ལོ་ཚང་བ་རྒྱུད་སྡེ་ཚད་ལྡན་ཁུངས་མ་ནས་བཤད་པ་ཞིག་ངེས་པར་བསྒོམ་པར་བྱ་དགོས་ཏེ། སྔགས་ཀྱི་ལམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྤང་བྱ་ནི་མ་དག་པའི་ཕུང་པོ་དང་ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་ལ་རང་ག་བ་འདིར་ིཞེན་པའི་ཐ་མལ་པའི་རྣམ་རྟོག་འདི་ཉིད་ཡིན་ལ།དེ་འདྲའི་རྣམ་རྟོག་དེ་སྤོང་བའང་གང་དུ་གནས་པའི་གནས་དང་རྣམ་ཤེས་གང་ལ་བརྟེན་པའི་རྟེན་ལུས་དང་རྟེན་དེ་ཉིད་འཚོ་བའི་ལོངས་སྤྱོད་རྣམས་ད་ལྟའི་རང་ག་བ་འདི་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་པར་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་གཞལ་ཡས་ཁང་དང་ལྷ་སྐུ་སོགས་ཀྱི་དག་པའི་སྣང་བར་བསྒྱུར་བར་བྱེད་པའི་ཐབས་བསྐྱེད་པའི་རིམ་པ་ལ་བསླབ་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །༼ཇ༽གཉིས་པ་དེ་འདྲའི་བསྐྱེད་རིམ་མཐར་ཕྱིན་ནས་གྲོལ་བྱེད་རྫོགས་རིམ་ཁུངས་མ་སྒོམ་ཚུལ་ནི།༼ ༽ ཚུལ་དེ་ལྟར་མ་དག་པའི་ཐ་མལ་གྱི་ཞེན་པའི་རྣམ་རྟོག་དེ་སྦྱངས་པའི་གང་ཟག་དེ་ལ་རྒྱལ་བ་སྲས་བཅས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་དུས་ཀུན་ཏུ་སྐུ་གསུང་ཐུགས་ཀྱིས་བྱིན་གྱིས་རློབ་ཅིང་དེའི་མཐུས་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་མཐའ་ཡས་པ་ཐུན་མོང་བའི་སྐབས་ལས་ཆེས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་བདེ་བླག་ཏུ་མྱུར་དུ་རྫོགས་པར་བྱེད་པས་ན། རིམ་པ་ཕྱི་མ་རྫོགས་པའི་རིམ་པའི་ལམ་སྒོམ་པའི་སྣོད་དུ་རུང་བ་ཡིན་པས། རིམ་པ་དང་པོ་སྒོམ་པ་དེ་ནས་དེའི་རྗེས་སུ་རྫོགས་པའི་རིམ་པ་རྒྱུད་སྡེ་ཁུངས་མ་ནས་ཇི་ལྟར་འབྱུང་བའི་ཚུལ་རྣམས་བསྒོམ་པར་བྱ་དགོས་ཀྱི།༼ཇ༽གསུམ་པ་བསྐྱེད་རིམ་མེད་

728

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

པར་རྫོགས་རིམ་ལྟར་སྣང་སྒོམ་པ་པཎ་གྲུབ་ཀྱི་ལུགས་མིན་ཚུལ་ནི།རིམ་པ་དང་པོ་བསྐྱེད་རིམ་དོར་བའི་རིམ་པ་ཕྱི་མ་རྫོགས་པའི་རིམ་པའི་ཁོངས་སུ་འདུ་བ་དང་རྟོག་པ་ཙམ་གྱི་ལམ་གྱི་ཆ་ཤས་རེ་རེ་ཙམ་གྱིས་ཆོག་ཤེས་བྱས་ནས་དེ་ལ་སྦྱོང་བ་ནི་རྒྱུད་སྡེ་ཁུངས་མ་དེ་དག་དང་རྒྱུད་སྡེ་དེ་དག་གི་དགོངས་པ་འགྲེལ་བྱེད་གྱི་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱི་བཞེད་པ་གཏན་ནས་མ་ཡིན་ནོ། །༼ཇ༽བཞི་པ་རྣལ་འབྱོར་བླ་མེད་ཀྱི་རྫོགས་རིམ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་བསྒོམ་པར་གདམས་པ་ནི།༼ ༽ རྒྱུ་མཚན་དེའི་ཕྱིར་སྔགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་རྣལ་འབྱོར་བླ་ན་མེད་པའི་ལམ་གྱི་ལུས་རྫོགས་པའི་བསྐྱེད་པ་དང་རྫོགས་པའི་རིམ་པ་གཉིས་ཀྱི་ཆ་ཚང་ངེས་ཀྱི་གནད་ཟིན་ཅིང་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱའོ། །༼ཇ༽ལྔ་པ་སྔགས་ཀྱི་ལམ་རིམ་ལ་མཁས་པར་གདམས་པ་ནི།༼ ༽སྔགས་ཀྱི་ལམ་ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ་འདི་དག་ནི་སྐབས་འདིར་མིང་སྨོས་ཙམ་གྱི་སྒོ་ནས་སྔགས་ལ་འཇུག་པའི་གནད་རགས་པ་ཕྱོགས་ཙམ་ཞིག་བསྟན་པ་ཡིན་པས། ན་སྔགས་ཀྱི་ལམ་ལ་འཇུག་ཚུལ་རྒྱས་པར་ནི་སྔགས་ཀྱི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ་བསྟན་པའི་སྔགས་རིམ་ཆེན་མོ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ལས་ཤེས་དགོས་སོ། །༼ཇ༽དྲུག་པ་དེ་ལྟར་ན་དལ་འབྱོར་དོན་ཆེ་ཚུལ་༼ ༽གོང་དུ་བཤད་པ་དེ་ལྟ་བུའི་ཚུལ་གྱིས་ཐུན་མོང་བ་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ལམ་ལ་བསླབས་ན་མདོ་སྔགས་ཀྱི་གནད་ཐམས་ཅད་ལ་མ་ཚང་བ་མེད་པར་བསྡུས་པའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་གྱི་ལུས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ཆ་ཚང་བ་ལ་བསླབས་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་པས་ན་དལ་བ་དང་འབྱོར་བ་ཚང་བའི་རྟེན་ཐོབ་པ་འདི་ཉིད་དོན་ཆེན་པོ་གོང་ན་མེད་པ་དང་ལྡན་པར་བྱེད་ཅིང་། དེའི་སྒོ་ནས་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་རང་ཉིད་དང་གདུལ་བྱ་གཞན་གྱི་རྒྱུད་ལ་ཡང་ངེས་པར་རྒྱས་པར་བྱེད་ནུས་པ་ཡིན་ནོ། །
༼ཇ༽གསུམ་པ་བཤད་པ་མཐར་ཕྱིན་པའི་ཚུལ་ལ་བསྔགས་པ་བརྗོད་དེ་སྨོན་ལམ་དང་བཀྲ་ཤིས་མཛད་པ་དང་། རྩོམ་པ་པོ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་དང་འཁོར་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པས་གསོལ་བ་བཏབ་སྟེ་གནས་ཕུན་

729

རྡོ་རྗེ་ཐེག་པ་ལ་བསླབ་པའི་ཚསུམ་ཚོགས་པར་སྦྱར་ཚུལ་གཉིས། དང་པོ་ལ་བསྔགས་བརྗོད་དང་། བརྩམས་ཚུལ་དང་། བཟོད་གསོལ་དང་། སྨོན་ལམ་དང་། ཤིས་བརྗོད་ལྔ་ལས། ༼ ༽དང་པོ་དེ་ལྟར་རྨད་དུ་བྱུང་བའི་བསྟན་བཅོས་འདི་མཐར་ཕྱིན་པའི་མཇུག་གི་བྱ་བ་ལ་གཉིས་ཏེ། བསྟན་བཅོས་ཇི་ལྟར་བརྩམས་པའི་དགེ་བ་བསྔོ་བ་དང་། མཛད་པ་པོ་གང་གིས་ཇི་ལྟར་སྦྱར་བའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་ཡང་གཉིས་ཏེ། བསྟན་བཅོས་ཇི་ལྟར་བརྩམས་པའི་ཚུལ་དང་། བརྩམས་པའི་དགེ་བ་བསྔོ་བའོ། །དང་པོ་ལ་བསྟན་བཅོས་ཁྱད་པར་ཅན་འདི་གང་གི་དྲིན་གྱིས་རྙེད་པའི་ཡོངས་འཛིན་དམ་པའི་བཀའ་དྲིན་དྲན་ཏེ་སླར་ཡང་རྗེས་སུ་འཛིན་པར་གསོལ་བ་དང་། བསྟན་བཅོས་ཁུངས་བཙུན་པར་བསྟན་པ་དང་། ཁུངས་དེ་ལྡན་གྱི་བསྟན་བཅོས་ཇི་ལྟར་བརྩམས་པའི་ཚུལ་དངོས་དང་། ནོངས་པ་འཆགས་པའི་ཚུལ་དང་བཞིའོ། །དང་པོ་ནི། སྐུ་གསུང་ཐུགས་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་མཐའ་དག་ལས་བསྡམས་པའམ་རྒྱལ་བས་ན། ཐུབ་པ་སངས་རྒྱས་བཅོས་ལྡན་འདས་དེའི་གསུང་རབ་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་གིས་བསྡུས་པ་རབ་འབྱམས་ཏེ་མུ་མཐའ་མེད་པ་རྣམས་ཀྱི་དོན་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་ལ་ལྟ་བའི་ཚེ་གསལ་བར་མཐོང་བའི་མིག་འགྲན་ཟླ་མེད་པའི་གཅིག་དང་འདྲ་བའི་བསྟན་བཅོས་ཁྱད་པར་ཅན་འདི་གཅིག་པུ་ཁོ་ན་དག་གིས་ཀྱང་ནི་བསྟན་བཅོས་གཞན་མི་དགོས་པར་བཀའ་དང་དགོངས་འགྲེལ་མན་ངག་དང་བཅས་པའི་གཞུང་ལུགས་ཀུན། །རྒྱལ་བ་དང་མཁས་གྲུབ་ཀྱི་དགོངས་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་འཁྲུལ་པ་མེད་པར་སྐལ་བཟང་རྣམས་ཀྱིས་ལེགས་པར་ཤེས་ཤིང་ཁོང་དུ་ཆུད་ནུས་པས་ན་ཤེས་ལྡན་རྣམ་དཔྱོད་ཅན་གྱི་མཁས་པ་རྣམས་ལ་ཡིད་རབ་ཏུ་འཕྲོག་པའི་དགའ་བ་རང་དབང་མེད་པར་བསྐྱེད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ་དེ་འདྲའི་དགའ་བ་བསྐྱེད་པའི་བསྟན་བཅོས་ངོ་མཚར་བ་འདི་ན་རྨད་དུ་བྱུང་བའི་དོན་ཁྱད་པར་ཅན་འདི་འདྲ་བ་སྟོན་པའི་གཞུང་ལུགས་རྒྱ་ཆེན་པོའི་ཚུལ་ལ་ལེགས་པར་རབ་ཏུ་སྦྱངས་པའི། །མཁས་ཤིང་གྲུབ་པ་བརྙེས་པ་བཤེས་གཉེན་དམ་པ་ལས་ཀྱི་རྡོ་རྗེ་དང་ཀུན་མཁྱེན་ཆོས་སྐྱབས་བཟང་པོ་དང་རྗེ་རེད་མདའ་བ་སོགས་ཟླ་མེད་པ་མཐའ་ཡས་པ་བསྟེན་ནས་ཚུལ་བཞིན་སྦྱངས་པ་དང་ཁྱད་པར་དུ་ཡང་རྒྱལ་བ་ཀུན་གྱི་ཡབ་གཅིག་པུར་གྱུར་པས་དང་པོའི་སངས་རྒྱས་སུ་གྱུར་པ་རྗེ་

730

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

བཙུན་འཇམ་པའི་དབྱངས་ཞེས་གྲགས་པའི་ལྷག་པའི་ལྷ་མཆོག་གང་ཡིན་པ་འདི་ཉིད་བསྟན་བཅོས་འདིའི་མཛད་པ་པོ་བློ་བཟང་གྲགས་པ་ཞེས་བྱ་བ་གང་གིས་དུས་རྟག་ཏུ་ལྷག་པའི་ལྷ་དང་རྩ་བའི་ཡོངས་འཛིན་དུ་བསྟེན་ནས་གཏན་གྱི་སྐྱབས་སུ་ལེགས་པར་བཟུང་བ་དང་། །རྗེ་བཙུན་དེས་འབྲལ་བ་མེད་པར་དྲིན་གྱིས་བསྐྱངས་པ་དེ་ཡི་མཐུ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱས་པ་ཡིན་པས་ན་དམ་པ་དེ་རྣམས་ཀྱི་བཀའ་དྲིན་གཞལ་བར་མི་ནུས་ལ་རྒྱུ་མཚན་དེས་ན་ད་དུང་ཡང་དོན་གྱི་ཡིན་ཚུལ་ཏེ་གནས་ལུགས་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་སྒོ་ནས་གཞུང་ལུགས་རྒྱ་ཆེན་པོའི་ཚིག་དོན་སྟོན་པ་ལ་རབ་ཏུ་མཁས་ཤིང་ཕུལ་དུ་ཕྱིན་པའི་མཁས་པའི་མཆོག་དེ་རྣམས་ཀྱིེ ས་དུས་རྟག་ཏུ་སྟེ་ཚེ་རབས་ཐམས་ཅད་དུ་ཡང་དག་པའི་བཤེས་གཉེན་མཛད་པའི་སྒོ་ནས་སྐྱོངས་ཤིག་ཅེས་པའོ། །ོགཉིས་པ་བསྟན་བཅོས་ཁུངས་བཙུན་པར་བསྟན་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། གང་ལས་བརྩམས་པའི་གཞིའི་བརྗོད་བྱ་གདམས་ངག་གང་ལས་བརྒྱུད་པའི་ཁུངས་བསྟན་པ། གདམས་པ་དེའི་ཆེ་བའི་ཁྱད་པར། མཛད་པ་པོ་གང་གིས་ཇི་ལྟར་གསལ་བར་མཛད་པའོ། །དང་པོ་ནི། འཛམ་བུའི་གླིང་དུ་བྱོན་པའི་མཁས་ཤིང་གྲུབ་པ་བརྙེས་པ་མ་ལུས་པ་ཡོངས་ཀྱི་གཙུག་གི་རྒྱན། དུ་བསྟེན་ནས་གོང་ན་མེད་པའི་མཆོད་གནས་སུ་འཛིན་པར་འོས་ཤིང་། །དོན་དང་ལྡན་པའི་རྣམ་པར་དཀར་བའི་སྙན་པར་གྲགས་པའི་སྒོ་ནས་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་བ་དན་ས་གསུམ་གྱི་འགྲོ་བའི་འཇིག་རྟེན་ན་ལྷང་ངེར་ཁྱབ་ཅིང་གསལ་བ།དེ་ཉིད་སུ་ཡིན་ན། །མཚན་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ་དང་ཐོགས་
མེད་ཅེས་བྱ་བ་དེ་གཉིས་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་བུའི་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་རྒྱལ་བའི་དགོངས་པ་འཁྲུལ་མེད་དུ་འགྲེལ་པར་རྒྱལ་བ་ཉིད་ཀྱིས་མདོ་རྒྱུད་དུ་མར་ལུང་བསྟན་པ་དེ་གཉིས་ལས་མཁས་པ་དམ་པ་གོ་རིམ་མ་འཆོལ་ཞིང་བར་མ་ཆད་པར་རིམ་པ་བཞིན་དུ། །འགལ་འཁྲུལ་གྱི་སྐྱོན་མེད་པར་ལེགས་པར་བརྒྱུད་དེ་འོང་པའི་གདམས་པ་ཁུངས་བཙུན་པ་བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི་རིམ་པའི་གདམས་པ་འདི་ནི། ཞེས་གདམས་པའི་ཁུངས་ཀྱི་ཁྱད་པར་བསྟན་པའོ། །གཉིས་པ་གདམས་པ་དེའི་ཆེ་བའི་ཁྱད་པར་ནི། ལས་ཉོན་གྱི་ཁམས་གསུམ་

731

རྡོ་རྗེ་ཐེག་པ་ལ་བསླབ་པའི་ཚགྱི་སྐྱེ་བ་མཐའ་མེད་པར་འཛིན་པའི་སྐྱེ་དགུ་སྟེ་སྐྱེ་བ་མཐའ་ཡས་པར་ལེན་པའི་དོན་ཅན་སྐྱེ་བ་པའམ་སྐྱེ་བོ་ཞེས་མདོ་ལས་འབྱུང་བས་འགྲོ་བའོ། །དེ་འདྲའི་འགྲོ་བའི་གནས་སྐབས་དང་མཐའི་རེ་འདོད་ཀྱི་དོན་གང་ཡིན་པ་དེ་མ་ལུས་པར་བསྐོང་བར་ནུས་པས་ན། །དེ་འདྲའི་གདམས་པ་འདི་ནི་རིན་ཆེན་དབང་གི་རྒྱལ་པོ་དང་འདྲ་སྟེ། །རྒྱལ་བའི་བཀའ་དང་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་གཞུང་ལུགས་བཟང་པོ་སྟོང་སྟེ་དེ་མཐའ་དག་གི་དགོངས་པའི་ཆུ་བོ་མ་ལུས་པར་འབབ་ཅིང་འདུ་བའི་ཕྱིར་ན། །གདམས་པ་འདི་ནི་དཔལ་ནི་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པའམ་རྒྱན་ཏེ་ལེགས་པའི་ཆ་ཐམས་ཅད་འཛོམ་པའི་ཐམས་ཅད་དུ་ཡིད་དུ་འོང་བ་དང་ལྡན་པ་དེ་ལྟ་བུའི་ལེགས་པར་བཤད་པའི་རིན་པོ་“ཆེན1་དག་གི་འབྱུང་ཁུངས་སུ་གྱུར་པས་ན་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་དང་འདྲ་བའང་ཡིན་ནོ། །
༼ ༽གསུམ་པ་མཛད་པ་པོ་གང་གིས་ཚུལ་ཇི་ལྟར་གསལ་བར་མཛད་པ་ནི་དེ་ལྟར་དཔེ་གཉིས་ཀྱིས་མཚོན་པའི་ཆེ་བ་ཡོན་ཏན་གཉིས་དང་ལྡན་པའི་གདམས་པ་༼ཇ༽གཉིས་པ་ནི། གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་རིགས་པའི་གནས་ལྔ་སོགས་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ལ་མཁས་པའི་པཎ་ཆེན་མར་མེ་མཛད་དཔལ་ཞེས་བྱ་བ་ཇོ་བོ་ཆེན་པོ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ནི། །ཡུལ་གངས་ཀྱི་རི་བོས་ཡོངས་སུ་བསྐོར་བའི་ཁྲོད་ཀྱི་བོད་ཡུལ་འདི་ཉིད་དུ་
ཐོག་མར་གཞུང་རྩ་བ་ལམ་སྒྲོན་མཛད་ཅིང་བཤད་པ་ལ་སོགས་པའི་སྒོ་ནས་གསལ་བར་མཛད་པ་ལས། །དེ་ནས་བཟུང་སྟེ་བོད་ཀྱི་ཕྱོགས་འདིར་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པའི་ལམ་བཟང་པོ་དྲི་མ་མེད་ཅིང་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་མཐའ་དག་ལ་ལྟ་བའི་མིག ། དང་འདྲ་བའི་གདམས་པ་ཁྱད་པར་ཅན་འདི་དུས་ལོ་ལ་སོགས་པའི་གྲངས་མང་ཞིང་ཡུན་རིང་པོ་ཞིག་གི་བར་ཏུ་གསལ་བར་གནས་ནས་ཟུམ་པར་མ་གྱུར་ཅིང་ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་དུ་དར་བར་གྱུར་ཏོ། །གསུམ་པ་ཁུངས་དེ་ལྡན་གྱི་བསྟན་བཅོས་ཇི་ལྟར་བརྩམས་པའི་ཚུལ་དངོས་ལ་རྐྱེན་གང་གིས་མཛད་པའི་རྐྱེན་ངོས་བཟུང་བ་དང་། རྐྱེན་དེས་བསྟན་བཅོས་མཛད་པ་གཉིས་སོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ལྟར་གནས་པ་དེ་ནས་དེའི་མཇུག་ཏུ་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པའི་གནད་རྣམས་
1 འབྲས་མཆན་བཞི་དེབ་ཏུ། ཆེ་མཐའ མཆན་བཞི་དེབ་ཏུ། ཆེ་ན་

732

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

མ་ལུས་པ། །རྒྱལ་བའི་དགོངས་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་མཁྱེན་པའི་མཁས་པ་རྣམས་ནི་ཞིང་གཞན་དུ་གཤེགས་ནས་རིམ་གྱིས་ཟད་པའི་ཚེ་ན། །རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་ཕལ་ཆེར་ཉམས་པར་མ་ཟད་གདམས་པ་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་ལམ་བཟང་འདི་ཡང་དུས་ཡུན་རིང་མོ་ཞིག་ནས་ཉམས། ཏེ་མིང་ཙམ་ཞིག་ལྷག་མར་ལུས་པར་གྱུར་ཏོ། །དེ་ལྟར་ཉམས་པའི་ཚུལ་དེ་བློ་བཟང་གྲགས་པ་བདག་གིས་མཐོང་ནས་འགྲོ་བ་ལ་ཕན་པའི་ཐབས་དེ་ཉམས་པ་དེ་ཉིད་སྙིང་ནས་མ་བཟོད་པར་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་དེ་ཉིད་གནས་པ་ནི་འགྲོ་བ་ལ་ཕན་པའི་ཐབས་བླ་ན་མེད་པའོ་སྙམ་པའི་ལྷག་བསམ་གྱིས་བསྟན་པ་དེ་ཁོ་ན་རྒྱས་པའི་ཕྱིར་དུ། །སྒོ་གསུམ་གྱི་བྱ་བ་ཐམས་ཅད་བསྟན་པ་དེ་གནས་པའི་ཆེད་དུ་སྤུངས་ཤིང་ཁྱད་པར་དུ་རྒྱལ་བ་ཐུགས་རྗེའི་བདག་ཉིད་ཅན་དེས་ཆོས་ཀྱི་ཚུལ་ཇི་སྙེད་ཅིག་གསུངས་པ་མ་ལུས་པ་ཀུན། །ཐེག་པ་མཆོག་གི་ལམ་ཁྱུ་མཆོག་ལ་སོགས་པའི་བཞོན་པ་དང་འདྲ་བ་དེ་ལ་ཞོན་ཅིང་བརྟེན་པའི་སྒོ་ནས་འབྲས་བུ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་གྲོང་ཁྱེར་དུ་འགྲོ་བ་ཡི། །གདུལ་བྱ་སྔོན་སྦྱངས་པའི་ལས་ཀྱི་སྐལ་བ་བཟང་པོ་དང་ལྡན་པ་ཅིག་གིས་སངས་རྒྱས་སུ་འགྲོ་བའི་ཆ་ཚང་བའི་ལམ་གྱི་ཉམས་ལེན་གྱི་རིམ་པ་རུ། །ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་ལེགས་པར་བསྡུས་ནས་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་ཚུལ། །ཇི་ལྟར་ཡིན་ཤིན་ཏུ་གསལ་བར་ཧ་ཅང་ཡང་ཚིག་རྒྱས་པ་མིན་ལ་ཇི་ལྟར་དགོས་པའི་དོན་གྱི་གནད་རྣམས་ཀུན། །འདྲིལ་བའི་སྒོ་ནས་མ་ཚང་བ་མེད་ཅིང་གདུལ་བྱ་བློ་གྲོས་ཆུང་ངུ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་། །ཚེགས་ཆེན་པོ་མི་དགོས་པར་བདེ་བླག་ཏུ་རྟོགས་པར་ནུས་པའི་བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི་རིམ་པའི་བསྟན་བཅོས་འདི་ནི་རྒྱལ་བའི་བཀའ་དང་དེའི་དགོངས་འགྲེལ་ཚད་ལྡན་གྱི་ལུང་ལ་ཁུངས་བཅོལ་དྲི་མ་མེད་པའི་རིགས་པས་ལེགས་པར་བརྟགས་པའི་ཚུལ་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་ནས། །དོན་ཀུན་གྱི་གནད་ཀུན་ལ་ཚུལ་བཞིན་དུ་ལེགས་པར་དཔྱོད་པའི་ལམ་སྲོལ་དེ་ཉིད་ཀྱི་འཇུར་མིག་ནས་གཞན་དུ་མི་གཡོ་བར་བློ་བཟང་གྲགས་པ་བདག་གིས་དྲངས་ཏེ་

༼ཇ༽གསུམ་པ་༼ ༽བཟོད་གསོལ་༼ཇ༽ནི།སྐྱོན་དང་བྲལ་བར་བྱས་

733

རྡོ་རྗེ་ཐེག་པ་ལ་བསླབ་པའི་ཚནས་བརྩམས་པ་ཡིན་ནོ། །བཞི་པ་ནོངས་པ་འཆགས་པའི་ཚུལ་ནི་ཚུལ་དེ་ལྟར་རྣམ་པར་དག་པར་བྱས་པ་ཡིན་མོད་ཀྱི་འོན་ཀྱང་རྒྱལ་བའི་སྲས་ཀྱི་འཇུག་ངོགས་ཏེ་འཇུག་སྒོའི་སྤྱོད་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་ཟབ་ཅིང་རྒྱ་ཆེ་ལ་ཕྲ་བས་ན་བློ་གྲོས་ཆེན་པོས་ཀྱང་རྟོགས་པར་དཀའ་བ་ཡིན་ལ། །བདག་ལྟ་བུ་ནི་བྱིས་པའི་ནང་ནའང་ཤིན་ཏུ་རྨོངས་པའི་བྱིས་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་ཁེངས་སྐྱུངས་པའི་སྒོ་ནས། །རྒྱུ་མཚན་གོང་གི་རྟོགས་དཀའ་བ་དང་མཛད་པ་པོ་དམན་པ་ལྟ་བུར་ཞལ་གྱིས་འཆེས་པ་དེའི་སླད་དུ་ལམ་གྱི་རིམ་པ་མཛད་པ་འདིར་ནི་འགལ་འཁྲུལ་སོགས་ནོངས་ཤིང་ཉེས་པའི་སྐྱོན་མཆིས་པར་གྱུར་ན་ནོངས་པ་གང་མཆིས་པ་ཐམས་ཅད། །གསུང་རབ་ཀྱི་གནད་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་གཟིགས་ཤིང་མཁྱེན་པའི་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱི་སྤྱན་སྔར་བློ་བཟང་གྲགས་པ་བདག་གིས་མི་འཆབ་པར་འཆགས་སོ། །
༼ ༽གཉིས་པ་བསྟན་བཅོས་བརྩམས་པའི་དགེ་བ་བསྔོ་བ་ལ་ཡང་སྤྱིར་འགྲོ་བའི་རྣམ་འདྲེན་སངས་རྒྱས་སུ་སྨོན་པ༡་དང་། སངས་རྒྱས་སུ་མ་སོན་གྱི་བར་དུ་ཡང་དག་པའི་མགོན་ཁྱད་པར་ཅན་དང་མི་འབྲལ་བའི་སྒོ་ནས་ལམ་མཆོག་ལ་སྒྲུབ་པ་སྙིང་པོར་བྱེད་པར་སྨོན་པ༢་དང་། རང་གིས་ཇི་ལྟར་བསྒྲུབ་པའི་དོན་དེས་འགྲོ་བ་ལ་ཕན་བདེ་ཁོ་ན་བསྒྲུབ་པའི་སྒོ་ནས་བསྟན་པ་འཛིན་པར་སྨོན་པ༣་དང་། ཁྱད་པར་དུ་ཡང་བསྟན་པ་ཇི་བཞིན་མི་གནས་པའི་ཡུལ་ཕྱོགས་དེར་བསྟན་པ་ཆེད་དུ་གསལ་བར་བྱེད་པར་སྨོན་པ༤་དང་། བསྟན་པའི་ནང་ནས་ཀྱང་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་བ་ལམ་གྱི་རིམ་པའི་གདམས་པ་སྟོན་པའི་བསྟན་བཅོས་འདི་ཉིད་དར་ཞིང་རྒྱས་པར་སྨོན་པ༥་དང་། བསྟན་བཅོས་འདི་རྩོམ་པ་ལ་འགལ་རྐྱེན་སེལ་ཞིང་མཐུན་རྐྱེན་བསྒྲུབ་པའི་མི་དང་མི་མིན་ཐམས་ཅད་ལམ་བཟང་འདི་དང་མི་འབྲལ་བར་སྨོན་པ༦་དང་། སྤྱིར་ཡང་ཐེག་ཆེན་གྱི་དོན་དུ་ཆོས་སྤྱོད་བཅུའི་སྒོ་ནས་འབད་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་སྲུང་མ་རྣམས་ཀྱིས་གྲོགས་བྱེད་པར་སྨོན་པའི་སྒོ་ནས་བཀྲ་ཤིས་ཀྱིས་ཁྱབ་པར་སྨོན་པ་སྟེ་བདུན་ནོ། །དང་པོ་ནི། ཚུལ་དེ་ལྟར་བསྟན་བཅོས་བརྩམས་པའི་བྱ་བ་༼ཇ༽བཞི་པ་སྨོན་པ་ལ་ལྔ་ལས་སྤྱིར་སྨོན་པ་དེར་ནི་དུས་ཡུན་རིང་དུ་བརྩོན་ཅིང་འབད་པའི་མཐུ་ལ་བརྟེན་

734

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

ནས་བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་གཉིས་ནི། །ནམ་མཁའ་ལྟ་བུར་རྒྱ་ཆེ་ཞིང་ཡངས་པ་གང་འདྲ་ཞིག་བསགས་པར་གྱུར་པ་དེ་ཡི་མཐུ་ལ་བརྟེན་ནས། །ཆོས་ལ་ལྟ་བའི་བློ་གྲོས་ཀྱི་མིག་ཤིན་ཏུ་སྲ་ཞིང་སྟུག་པའི་མ་རིག་པའི་ལིང་ཐོག་གིས་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་བསྒྲིབས་ཏེ་ལྡོངས་པ་ཏེ་ལོང་བར་བྱས་པའི་འགྲོ་བ་ཉམ་ཐག་འདི་དག་ཀུན་མ་ལུས་པར། །ཐར་པ་མཆོག་ཏུ་རྣམ་པར་འདྲེན་པའི་བདུད་བཞི་ལས་རྒྱལ་བའི་ཐུབ་པའི་དབང་པོར་མཛད་པ་པོ་བདག་གྱུར་ཅིག །༼ ༽གཉིས་པ་སངས་རྒྱས་སུ་མ་སོན་གྱི་བར་དུ་ཡང་དག་པའི་མགོན་དང་མི་འབྲལ་བ་སོགས་སུ་སྨོན་པ་ནི་རྒྱལ་བའི་གོ་འཕང་༼ཇ༽བཤེས་གཉེན་འཕྲད་པར་སྨོན་པ་དེར་མ་སོན་པའི་ཚེ་རབས་བར་མ་ཆད་པ་ཀུན་ཏུ་ཡང་། །རྗེ་བཙུན་འཇམ་པའི་དབྱངས་ཀྱིས་ཐུགས་བརྩེ་བས་བུ་བཞིན་དུ་རྗེས་སུ་བཟུང་སྟེ། །བསྐྱང་བའི་སྒོ་ནས་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པའི་ལམ་གྱི་རིམ་པའི་གནད་ཀུན་ཚང་བའི་ལམ་གྱི་གདམས་པ་མཆོག །འདི་ལྟ་བུ་རྙེད་ནས་རྙེད་པ་ཙམ་དུ་མ་བཞག་པར་ལག་ལེན་དུ་བསྒྲུབས་པའི་སྒོ་ནས་རྒྱལ་རྣམས་མཉེས་པར་བྱེད་པར་ཤོག་ཅེས་སོ། །༼ ༽གསུམ་པ་རང་གིས་ཇི་ལྟར་བསྒྲུབ་པའི་དོན་འགྲོ་བ་ལ་ཕན་བདེ་བསྒྲུབ་པ་སོགས་སུ་སྨོན་པ་ནི་དེ་ལྟར་༼ཇ༽རང་གིས་རྟོགས་ནས་གཞན་རྒྱུད་སྨིན་པར་སྨོན་པ་རང་གིས་རྒྱལ་བའི་དགོངས་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རྟོགས་པའི་ལམ་གྱི་གནད་རྣམས་ཀུན། །འགྲོ་བ་ཉམ་ཐག་པའི་ཚུལ་ལ་མ་བཟོད་པའི་ཤུགས་དྲག་པོར་སྐྱེས་པའི་བརྩེ་བ་ཁོ་ནས་རང་དབང་མེད་པར་དྲངས་པའི་སྒོ་དུ་མའི་ཐབས་ལ་མཁས་པ་སྣ་ཚོགས་ཀྱི་སྒོ་ནས། །བསྟན་ཏེ་འགྲོ་བའི་ཡིད་ལ་སྒྲིབ་བྱེད་ཀྱི་མ་རིག་པའི་མུན་པ་མ་ལུས་པ་བསལ་བར་བྱས་ནས། །འགྲོ་བའི་རེ་བ་ཐམས་ཅད་སྐོང་བའི་ཐབས་བླ་ན་མེད་པ་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་དུས་ཡུན་རིང་པོའི་བར་དུ་འཛིན་ནུས་པར་གྱུར་ཅིག་ཅེས་པའོ། །ོབཞི་པ་བསྟན་པ་ཇི་བཞིན་མི་གནས་པའི་ཡུལ་ཕྱོགས་དེར་བསྟན་པ་ཆེད་དུ་གསལ་བར་བྱེད་པར་སྨོན་པ་ནི།༼ ༽ རྒྱལ་བའི་༼ཇ༽བསྟན་པ་གསར་དུ་དར་བར་སྨོན་པ་བསྟན་པ་

735

རྡོ་རྗེ་ཐེག་པ་ལ་བསླབ་པའི་ཚའགྲོ་བའི་རེ་བ་ཐམས་ཅད་སྐོང་བ་ལ་རིན་ཆེན་མཆོག་ལྟ་བུ་དག་གིས་ཐོག་མ་ནས་མ་ཁྱབ་པའམ་ཐོག་མ་ནས། །ཁྱབ་ཀྱང་བར་ནས་བསྟན་པ་དེ་ཉིད་ཉམས་པར་གྱུར་པའི་ཡུལ་ཕྱོགས་དེར་ནི། །ཐབས་དམ་པ་ཆོས་ཀྱིས་“ཡོངས་1པའི་འགྲོ་བ་དེ་དག་ལ་ལྷག་པར་བརྩེ་བའི་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོས་ཤུགས་ཀྱི་ཡིད་རང་དབང་མེད་པར་རབ་ཏུ་བསྐུལ་ཞིང་བསྐྱོད་པ་ཡི་དབང་གིས། །འགྲོ་བ་ལ་མཐར་ཕན་པ་དང་གནས་སྐབས་སུ་བདེ་བ་ཐམས་ཅད་ངེས་པར་འབྱུང་བའི་གཏེར་ཆེན་པོ་དང་འདྲ་བ་དེ་ཉིད་
ཅི་ནས་ཀྱང་གསལ་བར་བྱེད་པར་ཤོག་ཅེས་པའོ། །ལྔ་པ་བསྟན་པའི་ནང་ནས་ཀྱང་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་བ་ལམ་གྱི་རིམ་པའི་གདམས་པ་སྟོན་པའི་བསྟན་བཅོས་འདི་ཉིད་དར་ཞིང་རྒྱས་པར་སྨོན་པ་ནི། ༼ཇ༽ཆོས་འདིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཛད་པ་བསྒྲུབ་པར་སྨོན་པ་སྲས་བྱང་སེམས་དང་བཅས་པའི་རྒྱལ་བའི་རྨད་དུ་བྱུང་བའི་འཕྲིན་ལས་ཐམས་ཅད་གཅིག་ཏུ་སྤུངས་ཏེ་བསྒྲུབས་པ་ལས། །ལེགས་པར་གྲུབ་པའི་སྙིང་པོའི་འབྲས་བུ་བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི་རིམ་པའི་བསྟན་བཅོས་འདིས་ཀྱང་། །ཐར་པ་འདོད་ཅིང་དོན་དུ་གཉེར་བའི་སྐལ་ལྡན་རྣམས་ཀྱི་ཡིད་ལ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཐམས་ཅད་འགྲུབ་པའི་དཔལ་སྟེར་ཞིང་། །དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སེམས་ཅན་ལ་ཕན་བདེ་མཐའ་དག་སྒྲུབ་པའི་རྒྱལ་བའི་མཛད་པ་རྒྱལ་བ་ཉིད་དང་འདྲ་བར་དུས་ཡུན་རིང་དུ་མི་ཉམས་པར་སྐྱོང་བར་གྱུར་ཅིག་ཅེས་པའོ། །ོདྲུག་པ་བསྟན་བཅོས་འདི་རྩོམ་པའི་འགལ་རྐྱེན་སེལ་ཞིང་མཐུན་རྐྱེན་བསྒྲུབ་པའི་མི་དང་མི་མིན་ཀུན་ལམ་བཟང་པོ་འདི་དང་མི་འབྲལ་པར་སྨོན་པ་ནི།༼ཇ༽སྔོན་རྭ་སྒྲེང་དུ་ཐང་ལྷ་སོགས་དཀར་ཕྱོགས་ཀྱི་ལྷ་ཀླུ་དུ་མས་སྐྱབས་འགྲོའི་དགེ་བསྙེན་མཛད་དེ་རྗེས་སུ་འཛིན་པར་གསོལ་བ་བཏབ་པས་དེ་དག་གི་ཆེད་དུ་

སྨོན་པ་ལམ་བཟང་པོ་འདིའི་གོ་རིམ་བསྒྲིག་ཅིང་རྩོམ་པའི་ཚེ་འདིའི་མཐུན་རྐྱེན་སྒྲུབ་པར་བྱེད་ཅིང་། །འགལ་རྐྱེན་སེལ་བར་བྱེད་པའི་མི་དང་མི་མིན་གྱི་འགྲོ་བ་ཀུན་ཡང་། །འདི་ནས་བཟུང་སྟེ་ཚེ་རབས་བར་མ་ཆད་པ་ཀུན་ཏུ་རྒྱལ་བས་ལན་མཐའ་ཡས་པར་བསྔགས་ཤིང་བསྟོད་པ་
1 འབྲས་མཆན་བཞི་དེབ་ཏུ། ཕོངས་

736

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

ཡི། །རྣམ་པར་དག་པའི་ལམ་བཟང་པོ་འདི་དང་དུས་ནམ་ཡང་འབྲལ་བར་མ་གྱུར་ཅིག་ཅེས་སོ། །༼ ༽བདུན་པ་སྤྱིར་ཡང་ཐེག་ཆེན་གྱི་དོན་དུ་ཆོས་སྤྱོད་བཅུའི་སྒོ་ནས་འབད་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་སྲུང་མ་རྣམས་ཀྱིས་གྲོགས་བྱེད་པར་སྨོན་པའི་སྒོ་ནས་བཀྲ་ཤིས་ཀྱིས་ཁྱབ་པར་སྨོན་པ་ནི་དུས་༼ཇ༽ལྔ་པ་བཀྲ་ཤིས་

ཀྱི་མེ་ཏོག་གིས་ཁྱབ་པར་བཤད་པ་གང་གི་ཚེ་ཐེག་པ་མཆོག་ལ་སྟེ་དེ་བསྒྲུབ་པའི་ཆེད་དུ་ཆོས་སྤྱོད་རྣམ་པ་བཅུ་པོ་ཡི་གེ་འདྲི་མཆོད་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པའི་སྒོ་ནས། །ཚུལ་བཞིན་བསྒྲུབ་པ་ལ་བརྩོན་པར་བྱེད་པའི་དུས་དེ་ཡི་ཚེ། །བརྩོན་པ་པོ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ལ་ཡང་བསྲུང་ཞིང་སྐྱོབ་པའི་མཐུ་དང་ལྡན་པའི་སྲུང་མ་རྣམས་ཀྱིས་དུས་རྟག་ཏུ་རང་གི་བྱ་བ་ཐམས་ཅད་འགྲུབ་ཅིང་དེའི་འགལ་རྐྱེན་ཐམས་ཅད་ཞི་བའི་གྲོགས་བྱེད་ཅིང་། །བཀྲ་ཤིས་པའི་དགེ་མཚན་རྒྱ་མཚོ་མཐའ་ཡས་ཤིང་མ་ཚང་

བ་མེད་པས་ཡུལ་ཕྱོགས་དང་དུས་ཀུན་ཏུ་ཁྱབ་པར་གྱུར་ཅིག་ཅེས་པའོ། །ོགཉིས་པ་མཛད་པ་པོ་གང་གིས་ཇི་ལྟར་སྦྱར་བའི་ཚུལ་ནི། ༼ཇ༽གཉིས་པ་ཕུན་ཚོགས་ལྔ་ལྡན་གྱིས་བརྩམས་པའི་ཚུལ་ནི་དང་པོ་ཆོས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཅེས་རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་མ་ལུས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་གྱི་གནད་མཐའ་དག་མ་ཚང་བ་མེད་པ་བསྡུས་པ་དེ་ཡང་རྒྱལ་བས་མདོ་རྒྱུད་ཀྱི་དགོངས་པ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་“འབྲེལ་1བར་ལུང་བསྟན་པ་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ་དང་ཐོགས་མེད་གཉིས་ཀྱིས་ཇི་ལྟར་བཀྲལ་བའི་དྲི་མ་མེད་པའི་ལམ་སྲོལ་ལ་བརྟེན་ནས་འབྲས་བུའི་མཆོག་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་སར་བགྲོད་པར་བྱེད་པའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ཁོ་ནས་འགྲོ་བའི་སྐྱེ་བོ་མཆོག་གི་གཞན་དང་མ་འདྲེས་པའི་ཆོས་ལུགས་དང་།སྐྱེས་བུ་ཆེ་འབྲིང་ཆུང་གསུམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཉམས་སུ་བླང་བའི་རིམ་པ་ཐམས་ཅད་ཚང་བར་སྟོན་པའི་བསྟན་བཅོས་མཚན་བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ཞེས་བྱ་བ་འདི། ༼ཇ༽གཉིས་པ་བསྐུལ་མཁན་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་༼ ༽ནི་བསྐུལ་བ་པོ་རྒྱལ་སྲས་ཆེན་པོ་རྔོག་ལོ་ཙཱ་བ་བློ་ལྡན་ཤེས་རབ་ཀྱི་གདན་ཁྲིར་དབང་བསྐུར་བའི་
1 འབྲས་མཆན་བཞི་དེབ་ཏུ། འགྲེལ་

737

རྡོ་རྗེ་ཐེག་པ་ལ་བསླབ་པའི་ཚརྒྱལ་ཚབ་ཆེན་པོར་གྱུར་བ་ནང་རིག་པའི་སྡེ་སྣོད་གསུམ་ལ་མཁས་པར་སྦྱངས་ནས་ཚིག་
ཙམ་དུ་མ་བཞག་པར་སྡེ་སྣོད་དེའི་དོན་ལག་ལེན་སྙིང་པོ་སྒྲུབ་པས་ཚུལ་བཞིན་དུ་ཐུགས་ཉམས་སུ་བཞེས་ཏེ། རང་ཉིད་ཀྱི་ཐུགས་ཉམས་སུ་ཇི་ལྟར་འཁྲུངས་པ་ལྟར་འགྲོ་བ་ལ་བརྩེ་བས་གསལ་བར་མཛད་པས་འགྲོ་བ་དུ་མའི་འདྲེན་པ་མཛད་པའི་སྒོ་ནས་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་ལ་ཕན་ཆེན་པོ་

འདོགས་པའི་རྩ་ལག་སྟེ་གཉེན་དམ་པར་གྱུར་པ་མཁས་པའི་བཤེས་གཉེན་ཆེན་པོ་དཀོན་མཆོག་ཚུལ་ཁྲིམས་ཞེས་བྱ་བ་དེ་དང་། སྔོན་དུས་ཀྱི་སྡོམ་བརྩོན་འདུལ་བ་འཛིན་པ་རྣམས་ཀྱིས་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ཡོངས་སུ་བསྔགས་ཤིང་བསྟོད་པའི་མཁས་པ་དམ་པ་བྱ་འདུལ་བ་འཛིན་པའི་གདན་ཁྲིར་དབང་བསྐུར་བའི་རྒྱལ་ཚབ་ཏུ་གྱུར་པ་མཁྱེན་པ་དང་བརྩེ་བ་ལ་སོགས་པའི་རྟོགས་པའི་ཡོན་ཏན་དང་ནང་གི་སྡེ་སྣོད་ཀྱི་ལུང་གི་ཡོན་ཏན་རིན་པོ་ཆེ་དུ་མས་བརྒྱན་པས་གངས་རིའི་ཁྲོད་ཀྱི་སྡོམ་བརྩོན་གྱི་བརྟུལ་ཞུགས་འཛིན་པའི་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཁྲོད་ན་རྒྱལ་མཚན་གྱི་ཏོག་ལྟར་མངོན་པར་མཐོ་བའི་སྡོམ་བརྩོན་ཆེན་པོར་གྱུར་པ་མཁན་ཆེན་ཟུལ་
ཕུ་བ་དཀོན་མཆོག་དཔལ་བཟང་པོ་ཞེས་བྱ་དེ་ཉིད་དང་། གཞན་ཡང་རྣམ་དཔྱོད་དང་དོན་གཉེར་ཅན་གྱི་མཁས་པ་མང་པོས་སྔ་མོ་ནས་བསྐུལ་ཞིང་།ཁྱད་པར་ཉེ་པའི་བསྐུལ་བ་པོ་དུས་ཕྱིས་རྩོམ་ཁ་མའི་སྐབས་སུ་བྱུང་བ་ནི་མདོ་སྔགས་ཀྱི་གཞུང་ལུགས་རབ་འབྱམས་མཐའ་ཡས་པ་ལ་མཁས་པར་སྦྱངས་པས་གཞུང་ལུགས་འཛིན་པའི་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱི་གཙོ་བོར་གྱུར་ཅིང་ལྷག་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་ཤེས་རབ་ཀྱི་བསླབ་པ་རིན་པོ་ཆེ་གསུམ་ལ་ཆེས་ཆེར་གཅེས་སྤྲས་སུ་མཛད་པའི། རྟོགས་པའི་ཡོན་ཏན་གྱིས་ཕྱུག་པ། གཅིག་ཏུ་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེའི་ཁུར་འཁུར་བ་ལ་འགྲན་ཟླ་དང་བྲལ་བའི་སྐད་གཉིས་སྨྲ་བའི་ལོ་ཙཱ་བ་ཆེན་པོ་རིགས་པའི་གནས་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་དམ་པ་སེམས་

738

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།

དཔའ་ཆེན་པོ་སྐྱབས་མཆོག་དཔལ་བཟང་པོ་ཞེས། ཡོངས་སུ་གྲགས་པའི་འགྲོ་བའི་འདྲེན་པ་དམ་པ་དེས་ཉེ་བར་བསྐུལ་བའི་བཀའ་སྩལ་དང་དུ་བླངས་པ་དང་བཅས་དེ་དག་གིས་རྐྱེན་བྱས་ནས།༼ཇ༽གསུམ་པ་བཤེས་གཉེན་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ལས་གསན་པ་རྗེ་བཙུན་དམ་པ་ལྷོ་བྲག་མཁན་ཆེན་ནམ་མཁའ་རྒྱལ་མཚན་ཞེས་བྱ་བའི་མཚན་ཅན་དེ་ལ་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཆེན་པོ་དགོན་པ་པ་ནས་སྣེའུ་ཟུར་པ་ལ་བརྒྱུད་པའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་དང་། བཤེས་གཉེན་ཆེན་པོ་སྤྱན་སྔ་བ་ནས་བརྒྱུད་པའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་གཉིས་ཐོས་ཤིང་། ཡང་རྗེ་བཙུན་དམ་པ་ཀུན་མཁྱེན་ཆོས་སྐྱབས་བཟང་པོ་ཞེས་མཚན་གྱི་མཐར་བཟང་པོ་ཞེས་པ་ཡོད་པས་བཟང་པོའི་མཐའ་ཅན་དེ་ཉིད་ལ། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཆེན་པོ་པོ་ཏོ་བ་ནས་ཤ་ར་བ་ལ་བརྒྱུད་པའི་ལམ་རིམ་དང་། བཤེས་གཉེན་པོ་ཏོ་བ་ནས་དགེ་བཤེས་དོལ་པ་ལ་བརྒྱུད་པའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་གཉིས་ཐོས་པ་དང་བཅས་པ་རྣམས་ཀྱི་དོན་དེ་ཉིད་བརྗོད་བྱ་སྐྱེས་བུ་གསུམ་གྱི་གདམས་ངག་འདི་སྟོན་པའི་རྗོད་
བྱེད་ཀྱི་གཞུང་། བྱང་ཆུབ་ལམ་སྒྲོན་གྱི་གཞུང་གི་ནང་ནས་སྐྱེས་བུ་གསུམ་གྱི་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་སྟོན་པ་ཙམ་གྱི་ཚིག་མ་གཏོགས་པའི་ཚིག་གཞན་རྣམས་ཀྱི་དོན་གོ་སླ་བ་ལ་བསམས་ནས་འདིར་ཁུངས་སུ་མ་དྲངས་པར། ལོ་ཙཱ་བ་ཆེན་པོ་དང་གྲོ་ལུང་པ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་ལམ་རིམ་གྱི་སྤྱིའི་ཁོག་སྒྲིགས་ལུགས་རྣམས་ལ་གཞི་བྱས་ནས་གཞན་ཡང་བཤེས་གཉེན་དུ་མས་མཛད་པའི་ལམ་རིམ་དུ་མ་ནས་འཁྲིད་ཚུལ་གྱི་གནད་རྣམས་བསྡུས་ཏེ། ཁ་བཀང་སྟེ་མ་གཞིའི་ལམ་གྱི་ཆ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་ཚང་ལ་སྟན་ཐོག་གཅིག་ཏུ་སྒྲིལ་ཆོག་པས་ཁྱེར་བདེ་ཞིང་། ལམ་གྱི་སྔ་ཕྱིའི་གོ་རིམ་མ་འཁྲུགས་པར་ལམ་གྱི་སྐྱེ་ཚུལ་རིམ་པ་ཇི་ལྟ་བར་བཀོད་པའི་བསྟན་བཅོས་ཁྱད་པར་ཅན་འདི་ནི། གངས་རིའི་ཁྲོད་ཀྱི་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པའི་སྲོལ་སྔ་ན་མེད་པ་དར་བར་མཛད་པའི་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོར་གྱུར་པ། ཐུབ་པའི་གསུང་རབ་རབ་འབྱམས་མཐའ་ཡས་པའི་གནད་ལ་ངེས་

739

རྡོ་རྗེ་ཐེག་པ་ལ་བསླབ་པའི་ཚཔའི་གདེངས་ཐོབ་པས་མཁས་མང་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་འདུས་པའི་དབུས་ན་འཆད་རྩོད་རྩོམ་པ་སོགས་ལ་མི་འཇིགས་པའི་སྤོབས་པ་གཏུགས་པ་མེད་པའི་སྒོ་ནས་འཇུག་པའི་དགེ་བ་ཅན་གཞུང་ལུགས་ཆེན་མོ་རྣམས་ཀྱི་དོན་ཚིག་ཙམ་དུ་མ་བཞག་པར་ཚུལ་བཞིན་དུ་བསྒྲུབས་པའི་སྒོ་ནས་ཉམས་ལེན་སྙིང་པོར་མཛད་པས། རྒྱལ་བ་སྲས་བཅས་དགྱེས་པ་བསྐྱེད་པའི་རྒྱལ་བས་སྒོ་དུ་མ་ནས་བསྔགས་པའི་གནས་སུ་གྱུར་པའི་རྨད་དུ་བྱུང་བའི་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་མཚན་རྗེ་བཙུན་དམ་པ་རེད་མདའ་བ་ཞེས་བྱ་བར་གྲགས་པ་དེ་ལ་སོགས་པའི་བླ་མ་དམ་པ་མཁས་ཤིང་གྲུབ་པ་བརྙེས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཞབས་ཀྱི་རྡུལ་སྤྱི་བོས་ལེན་པའི།

༼ ༽སྒོ་ནས་ཚུལ་བཞིན་དུ་བསྟེན་པས་མདོ་
རྒྱུད་ཀྱི་གསུང་རབ་དགོངས་འགྲེལ་མན་ངག་དང་བཅས་པ་༼ཇ༽བཞི་པ་རྩོམ་པ་པོ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་མཐོང་ཐོས་ཐམས་ཅད་འདྲེན་པའི་རྒྱལ་བའི་ཡབ་གཅིག་མང་དུ་ཐོས་ཤིང་ཇི་ལྟར་ཐོས་པའི་དོན་ཚུལ་བཞིན་དུ་བསྒྲུབ་པའི་རྣལ་འབྱོར་ལ་བརྩོན་པའི་དགེ་སློང་སྤོང་བ་བསམ་གཏན་པ་ཤར་ཙོང་ཁ་པ་བློ་བཟང་གྲགས་པའི་དཔལ་ཞེས་གྲགས་པའི་རྩོམ་པ་པོ་དེ་ཉིད་གྱིས་༼ ༽བརྩམས་པའི་གནས་༼ཇ༽ལྔ་པ་གནས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་རྒྱལ་བས་ལུང་བསྟན་པ་བཀའ་གདམས་ཀྱི་ཆུ་བོའི་༼ ༽མཛོད་བྱང་གི་སའི་ཆ་རྭ་སྒྲེང་རྒྱལ་བའི་དབེན་གནས་ཞེས་བྱ་བ་དམ་པས་ལུང་བསྟན་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཡང་དགོན་དམ་པ་བྲག་སེང་གེ་ཞེས་བྱ་བའི་ཞོལ་འདབས་གྱི་རི་ཁྲོད་དེ་ཉིད་དུ་ལེགས་པར་རྫོགས་པར་བརྩམས་ཤིང་སྦྱར་བའི་དུས་ཀྱི་གསུང་རྣམས་ཡི་གེར་འགོད་པའི་བྱེད་པ་པོ་ནི་བསོད་ནམས་དཔལ་
བཟང་པོ་ོཞེས་བྱ་བའི་མཁས་པ་དེའོ། །ཚུལ་འདིས་ཀྱང་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་འདི་ཐབས་
ཀྱི་སྒོ་ཐམས་ཅད་ནས་ཡུལ་གྱི་ཕྱོགས་ཀུན་ཏུ་དུས་རྟག་ཏུ་འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཕན་བདེའི་གཞི་ཆེན་པོར་དར་ཞིང་རྒྱས་པར་བྱེད་ནུས་པར་གྱུར་ཅིག །

740

པྲ་སྟི་དགེ་བཤེས་ཀྱི་མཆན་གྱི་མཛད་བྱང་།

ཨོཾཾ་སྭ་སྟི་སིདྡྷཾཾ། གང་ཞིག་མཉམ་མེད་ལྷག་བསམ་མཆོག་གིས་རྒྱལ་བའི་དམ་ཆོས་ཀུན་བཟུང་སྟེ། །སྙིང་རྗེའི་རོལ་བ་ཀུན་ནས་རྫོགས་པས་འགྲོ་བའི་ངང་ཚུལ་མ་བཟོད་པར། །དཔག་དཀའི་བློ་ལྡན་རྒྱལ་སྲས་རྣམས་ལའང་ཞུམ་པ་སྟེར་བྱེད་རྟོགས་དཀའི་གནས། རྒྱལ་གསུང་སྙིང་པོ་མཐའ་དག་གསལ་མཛད་ཙོང་ཁ་པ་དེས་ད་དུང་སྐྱོངས། །གང་ཞིག་གཟིགས་ན་རྒྱལ་བའི་མཁྱེན་རབ་ཀྱིས། །དཔྱོད་པའང་བཏང་སྙོམས་ཉིད་དུ་གཞོལ་བྱེད་པ། །ཆོས་ཕུང་བརྒྱད་ཁྲིའི་སྙིང་པོ་ལམ་རིམ་གྱི། །རྟོགས་དཀའི་གནད་རྣམས་མཆན་གྱིས་གསལ་བར་བྱས། །དེ་ཡང་ལུང་གི་མེ་ལོང་གཙང་མ་ལ། །བརྟགས་ཏེ་རིག་པའི་དག་བྱེད་མཆོག་གིས་སྦྱངས། །ཚིག་དོན་ལང་ཚོ་རྫོགས་པའི་གདམས་པའི་བཞིན། །བདུད་རྩིའི་རི་མོའི་ངོ་མཚར་གསར་པར་བསྒྲུབས། །གཞུང་དང་གདམས་པའི་གཏེར་དུ་སྒྲོགས་བྱེད་ཀྱང་། །ཟབ་དོན་གཞུང་གི་གནད་འགག་འཆད་པའི་ཚེ། །ཚིག་གི་འབྲེལ་ཡང་སྒྲིག་པར་མི་ནུས་པའི། །ཆེར་རློམ་རྣམས་ལ་དགའ་བ་མི་བསྐྱེད་ཀྱང་། །འགྲོ་ལ་ཕན་བདེ་འབྱུང་བའི་སྒོ་གཅིག་པུ། །ཐུབ་མཆོག་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་གཅེས་འཛིན་པའི། །གཟུར་གནས་དམ་པ་དགྱེས་པའི་མཆོད་སྤྲིན་དུ། །ངལ་བ་བརྒྱ་ཡིས་བདག་གིས་ཚུལ་འདིར་འབད། །འོན་ཀྱང་བདག་ལྟ་བློ་ཡི་མཐུ་དམན་ཞིང་། །ལས་ངན་ནད་ཀྱིས་ཡུན་རིང་བཟུང་གྱུར་པས། །བརྩོན་པའི་ཤུགས་ཀྱང་ལྷོད་པར་གྱུར་པ་ལས། །འགལ་འཁྲུལ་དྲི་མས་སྦགས་པ་གང་མཆིས་པ། །འགྲོ་ལ་བརྩེ་ལྡན་བསྟན་པ་གཅེས་འཛིན་པའི། །དཔྱོད་ལྡན་མཁས་པའི་ཚོགས་ལ་སྙིང་ནས་འཆགས། །དྲི་མེད་ཆོས་སྤྱན་མངའ་བའི་ཚོགས་རྣམས་ཀྱིས། །ནོངས་པའི་དྲི་མ་ཅི་ནས་བྱི་དོར་མཛོད། །མཁས་པར་རློམ་ཡང་རང་ཕྱོགས་གཅེས་འཛིན་པའི། །ཕྱོགས་ལྷུང་ཚེར་མས་སྙིང་ནི་རྩུབ་གྱུར་ཅིང་། །རྙེད་གྲགས་ཆེད་དུ་གཞན་སྨོད་ལྷུར་ལེན་པ། །དེ་དག་

741

པྲ་སྟི་དགེ་བཤེས་ཀྱི་མཆན་གྱི་མཛད་ཚུལ་འདི་མཐོང་ནས་བག་ཡོད་གྱིས། །ཚུལ་འདིར་འབད་ལས་བསོད་ནམས་གང་ཐོབ་དེས། །ཡུན་རིང་སྲིད་པར་འཁྱམས་པའི་སྐྱེ་རྒུ་རྣམས། །སྲིད་ཞིའི་རྒུད་པ་ཀུན་ལས་ཐར་གྱུར་ཏེ། །ཐབས་མཆོག་བསྟན་པ་སྲིད་མཐར་དར་རྒྱས་ཤོག །ཁྱད་པར་ཐུབ་བསྟན་རྫོགས་པའི་སྙིང་པོ་གང་། །གཅིག་ཏུ་ཡོངས་འཁྱིལ་རྒྱལ་བ་ཙོང་ཁ་པའི། །ལུགས་བཟང་ནམ་མཁའ་ཇི་སྲིད་རྟག་རྒྱས་ཤིང་། །འགྲོ་བའི་སྙིང་མུན་དྲུང་ནས་འབྱིན་པར་ཤོག །བདག་ཀྱང་དེང་ནས་རྒྱལ་བའི་ཆོས་ཚུལ་ཀུན། །བཟུང་སྟེ་རླབས་ཆེན་སྤྱོད་པའི་སྙིང་སྟོབས་ཀྱིས། །མཐའ་ཡས་འགྲོ་བ་མ་ལུས་སྒྲོལ་བ་ལ། །རྒྱལ་བ་ཙོང་ཁ་པ་དང་མཚུངས་པར་ཤོག །ཚུལ་འདི་བསྐུལ་དང་མཐུན་རྐྱེན་སྦྱོར་རྣམས་ཀྱང་། །རྒྱལ་བས་བསྔགས་པའི་རྟེན་དང་མི་འབྲལ་ཞིང་། །རྣམ་དག་ལམ་གྱི་སྲོལ་འདིར་རྟག་ཞུགས་ནས། །ཐུབ་པའི་དམ་ཆོས་མ་ལུས་འཛིན་ནུས་ཤོག །
ཅེས་བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི་རིམ་པའི་དཀའ་གནད་མཆན་གྱིས་ཞིབ་ཏུ་གསལ་བར་བྱས་པ་འདི་ཡང་། མཐུ་སྟོབས་ཀྱི་དབང་ཕྱུག་ཇུ་རེག་ཐུ་ཧུམ་ཐའི་ཇིའི་མདུན་ན་འདོན་གྱི་དབང་པོ་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་ལ་གཅིག་ཏུ་ཕྱོགས་པའི་ཐུགས་རུས་དང་ལྡན་པའི་ཇིའི་སང་ཆོས་འཕེལ་གྱིས་མཐུན་རྐྱེན་དང་བཅས་ནན་ཆེར་ཡང་ཡང་བསྐུལ་བ་དང་། བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་འདིའི་ཚུལ་ལ་བརྩོན་ཞིང་རྣམ་དཔྱོད་མི་དམན་པ་སེ་ར་ཐེག་ཆེན་གླིང་གི་གཟིམས་ཁང་པ་རབ་འབྱམས་པ་དོན་གྲུབ་བཀྲ་ཤིས་སོགས་ཀྱིས་ཀྱང་བསྐུལ་བ་བཅས་དང་དུ་བླངས་ཏེ་རང་གི་བློ་ནུས་དང་སྦྱར་ཞིང་། གསུང་རབ་དུ་མ་དང་དམ་པའི་མན་ངག་གི་སྒོ་ནས་གཞུང་འདིའི་ཚིག་དོན་ལ་ཤིན་ཏུ་ནན་ཏན་གྱིས་དཔྱད་ཅིང་འགོད་པའི་བྱེད་པ་པོ་ནི་དཀའ་བཅུའི་མིང་ཅན་རཏྣ་“ཨནྲ1་སིདྡྷིའོ།། །།

1 འབྲས་མཆན་བཞི་དེབ་ཏུ། ཨརྠ

742

ཀུན་མཁྱེན་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པའི་མཆན་གྱི་མཛད་བྱང་།

༈ སྨྲས་པ། མདོ་རྒྱུད་ཆུ་ཀླུང་མ་ལུས་དངོས་འདུ་ཞིང་། །ཐེག་གསུམ་འཕགས་བཞིའི་ཙིཏྟ་མ་ཎི་གང་། །ཕན་དང་བདེ་བའི་རྦ་རླབས་ཆལ་ཆིལ་གཡོ། །ལེགས་བཤད་ཨ་ཏི་མཁས་མང་གདེངས་ཅན་རོལ། །སྔོན་བྱོན་ཞྭ་སེར་མཁས་གྲུབ་བྱེ་བ་བརྒྱས། །ཉི་མ་བཞིན་དུ་ཐུབ་བསྟན་བཅུ་གཉིས་ཆ། །གསལ་མཛད་ཐོས་བསམ་སྒོམ་པའི་ས་མཆོག་དྲིས། །ཕྱོགས་རྣམས་ཀུན་ཁྱབ་འོག་མིན་གནས་སུའང་གླེངས། །དུས་ཀྱི་སྦྱངས་ཞན་རྨོངས་རྟུལ་སྤྱི་བརྟོལ་གྱི། །སྙིང་ཁམ་ལྷུར་ལེན་རྨོངས་པ་འགའ་ཞིག་གིས། །ལུང་དང་རིགས་པ་བྲལ་ཡང་གནའ་ཞེན་གྱི། །རྡོ་རྗེའི་སྣ་ལྡན་ལོག་པའི་སྣང་ངོར་རོལ། །པཎ་ཆེན་བློ་བརྟན་ཤི་ན་འདི་འཆི་ཞེས། །ཞལ་ཆེམས་དོན་ལྟར་བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཡང་། །ཤི་མིན་ཆད་མིན་ཟབ་ཁྲིད་རྣམ་གཉིས་དང་། །ལུང་རྒྱུན་བདུན་དང་བཤད་པའི་རྒྱུན་གཉིས་ཐོབ། །འབྱམས་བཤད་རྣམས་ལ་དོན་འབྲུའི་ས་བཅད་དང་། །ཚིག་དོན་བཀའ་གནད་ལུང་རིགས་བརྒྱ་སྟོང་གིས། །འོད་ཟེར་འཁྲུལ་བྲལ་བི་ཤྭ་ཀརྨ་ཡིས། །ལན་བརྒྱར་བརྡར་བའི་མཆན་འགྲེལ་སྔོན་མེད་བྱས། །མ་སྦྱངས་ཕོ་ཚོད་ངག་དང་ཕྱོགས་རིའི་ངག །སྦྱར་མིན་མཐོང་བརྒྱུད་ཚིག་དོན་ལུང་རིགས་ལ། །མང་ཐོས་མཁས་མང་མདུན་སར་འཇིགས་མེད་ཀྱིས། །གདོང་ལྔའི་མང་ཐོས་རལ་པ་བསིགས་མ་སྙམ། །ས་གསུམ་འགྲོ་བ་ལྔ་རུ་འཁོར་གྱི་བར། །སྐྱེས་བུ་ཆུང་འབྲིང་ཆེ་གསུམ་སྐུ་གསུམ་གྱི། །ཕོ་བྲང་འཕྲིན་ལས་འོད་སྟོང་འགོག་མེད་དུ། །རྟག་འཆར་སྐྱེ་འཕགས་ཀུན་གྱིས་སྤྱོད་གྱུར་ཅིག །ཚུལ་དེ་བསྒྲུབ་ལ་མཐུ་ལྡན་ཚོགས་རྣམས་ཀྱིས། །སྔོན་གྱི་ཐུགས་བསྐྱེད་གཡར་དམ་ཇི་བཞིན་དུ། །མཁའ་ཁྱབ་འགྲོ་བའི་རྒྱུད་དང་གང་འཚམ་པའི། །ཐོས་བསམ་སྒོམ་པའི་གྲོགས་མཛད་འགྲུབ་གྱུར་ཅིག །
ཅེས་བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི་རིམ་པའི་མཆན་འགྲེལ་གསེར་གྱི་འཁོར་ལོ་རིན་པོ་ཆེ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་རྩ་བའི་

743

པར་རྙིང་གི་པར་བྱང་སྨོན་ཚིགབླ་མ་ཐུབ་དབང་ཞལ་སྐྱིན་དོན་གྱི་སླད་དུ་མཚན་ནས་སྨོས་ཏེ་དོན་གྲུབ་རྒྱ་མཚོས་མཆན་བྲིས་ཞེས་བཀའི་ཅོད་པན་ལན་གསུམ་བཅིངས་པ་དང་དེ་བཞིན་མཁས་པ་དང་ཆོས་ཀྱི་རྗེ་དུ་མས་ཀྱང་བསྐུལ་ཏེ། ཆོས་འདི་རིགས་དང་དཀྱིལ་འཁོར་ཁྱབ་བདག་སྨིན་གྲོལ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོའི་ཞལ་སྔ་ནས་དང་། པཎ་ཆེན་བཀའ་འགྱུར་བ་སྦྱིན་པ་རྒྱ་མཚོའི་ཞལ་སྔ་ནས་དང་། རྡོ་རྗེ་འཆང་རིགས་བརྒྱའི་ཁྱབ་བདག་བློ་བཟང་ཆོས་ལྡན་ཞལ་སྔ་ནས་གསུམ་ལས་རྒྱལ་བ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་འཁྲིད་ལན་དུ་མར་ཞུས་ཤིང་རྩ་བའི་བླ་མ་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་མིའི་གར་མཛད་རྡོ་རྗེ་འཆང་བློ་གྲོས་རྒྱ་མཚོའི་ཞལ་སྔ་ནས་དང་། སྙིགས་དུས་ཀྱི་ཀུན་དགའ་བོ་གཉིས་པ་རྒྱལ་བའི་སྲས་པོ་མེརྒན་རིན་པོ་ཆེ་སོགས་ལས་ལུང་རྒྱུན་དུ་མ་དང་ལམ་རིམ་འདིའི་བཤད་པའི་སྲོག་དམ་པ་ལན་བཅོ་བརྒྱད་བཤད་པའི་ཉག་རེ་མཁན་ཆེན་ཆོས་གྲགས་དང་དེའི་སྲས་ཀྱི་ཐུ་བོ་སློབ་དཔོན་ལྷ་མགོན་གཉིས་ལས་བཤད་ལུང་ཐོབ་ཅིང་། རྩ་བའི་བླ་མ་སྲད་རྡོ་རྗེ་འཆང་གིས་འཁྲིད་ཆེན་བརྒྱད་སོགས་སྩལ་བས་མདོ་སྔགས་ཀྱི་ཚུལ་ལ་འཇིགས་པ་མེད་པའི་གོ་འཕང་ཐོབ་པ་མང་ཐོས་ཤཱཀྱའི་དགེ་སློང་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པའི་རྡོ་རྗེས་སྲོང་བཙན་སྒྲུབ་གནས་ཕ་བོང་ཁར་སྟོན་པ་མཉམ་མེད་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་པའི་ཟླ་བའི་ཚེས་དགེ་བར་བྲིས་པ་འདིས་ཀྱང་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་སྤྱི་དང་རྗེ་རྒྱལ་བ་གཉིས་པའི་བསྟན་པ་ཕྱོགས་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་དར་ཞིང་རྒྱས་པར་གྱུར་ཅིག །

པར་རྙིང་གི་པར་བྱང་སྨོན་ཚིག་ཁག

༈ ཨོཾཾ་སྭ་སྟི། ཤེས་བྱ་མ་ལུས་མཁྱེན་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཡངས། །བཞི་ལྷག་དྲུག་ཅུའི་གསུང་སྙན་ཚངས་དབྱངས་ལྡིར། །རྨད་བྱུང་མཚན་རབ་གསལ་རྫོགས་སྐྱེ་རྒུའི་གཉེན། །རྣམ་འདྲེན་ཤཱཀྱ་སེང་གེས་དགེ་ལེགས་སྩོལ། །རྒྱལ་སྲས་ཚུལ་བཟུངས་རྒྱལ་བའི་མཛད་པ་ཀུན། །མཐའ་ཡས་ཞིང་དུ་མཐའ་དག་ཁུར་

744

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།
བསྣམས་ནས། །འགྲོ་ཀུན་འདྲེན་མཛད་འགྲོ་མགོན་བྱམས་འཇམ་དབྱངས། །རྣམ་མཁྱེན་བར་དུ་རྣམ་ཀུན་སྤྱི་བོས་མཆོད། །ཐུབ་པའི་ལེགས་བཤད་གཞུང་ལུགས་རྒྱ་མཚོའི་འཇིང། །གཏིང་དཔག་དཀའ་དབུས་རིན་ཆེན་དགོས་འདོད་ནོར། །མ་ནོར་ལེན་ལ་རྒྱལ་བ་རང་ཉིད་བཞིན། །བསྔགས་པའི་ལུང་བརྙེས་ཀླུ་སྒྲུབ་ཐོགས་མེད་སྐྱབས། །འཛམ་གླིང་ཤིང་རྟའི་སྲོལ་འབྱེད་ཉིན་བྱེད་ཟླ། །ཟླ་མེད་ནས་བཟུངས་རྒྱ་ཆེན་སྤྱོད་པའི་ལམ། །ལམ་བཟང་ཟབ་མོའི་ལྟ་དང་བྱིན་རླབས་རྒྱུད། །རྒྱུད་པའི་བླ་མ་རྣམས་ལ་ཕྱག་འཚལ་འདུད། །རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་ཀུན་གྱི་ཉིང་ཁུའི་བཅུད། །ཆེ་བ་བཞི་ལྡན་སྐལ་ལྡན་འཇུག་ངོགས་མཆོག །ལམ་བཟང་གདམས་ངག་སྟན་ཐོག་གཅིག་སྟེང་དུ། །ཉམས་ལེན་གནད་སྟོན་མར་མེ་མཛད་དཔལ་མགོན། །སྤྱན་རས་གཟིགས་དབང་རྒྱལ་བའི་འབྱུང་གནས་ཀྱིས། །ཐབས་མཁས་འཕྲུལ་གྱིས་ཤར་རིའི་རྩེར་དྲངས་པས། །ཆོས་ལོག་མུན་སངས་ལྷ་ཆོས་བདུན་ལྡན་གྱི། །བཀའ་གདམས་ཉིན་མོའི་སྣང་བ་ལྗོངས་འདིར་ཤར། །དེ་ཉིད་སླར་ཡང་གསལ་མཛད་རྒྱལ་བ་དངོས། །བསམ་བཞིན་སྤྲུལ་པའི་ཟློས་གར་འཇམ་མགོན་བླས། །མ་རྟོགས་ལོག་རྟོག་སོམ་ཉིའི་དྲ་བ་ཀུན། །དཀའ་བ་བརྒྱ་ཕྲག་དུ་མས་རྣམ་བཅད་ཅིང་། །ཐུགས་བསྐྱེད་མཁྱེན་བརྩེ་ནུས་པས་རབ་གསལ་མཛད། །བསྟན་འགྲོའི་ཕན་བདེ་གཞི་རྩ་ཉེར་ཚུགས་པའི་། །སྐལ་བཟང་ཐར་འདོད་རེ་སྐོང་དུས་གསུམ་གྱི། །རྒྱལ་བ་ཀུན་ལྷག་བཀའ་དྲིན་དྲན་པས་འདུད། །མུན་ཁུང་སྒྲོན་མེའི་ཚུལ་བཞིན་བྱང་ཆེན་བར། །བགྲོད་ལ་མ་ནོར་ལམ་སྟོན་དགེ་བའི་བཤེས། །ཇི་བཞིན་བསྟེན་ཐབས་ལམ་གྱི་གཞི་ཚུགས་ནས། །དལ་འབྱོར་རྙེད་དཀའ་དོན་ཆེས་ཡིད་དྲངས་ཏེ། །མི་རྟག་ལྕག་གིས་བསྐུལ་མས་ཉེར་བྲབ་པས། །སྡིག་སྤོང་དགེ་སྒྲུབ་བླང་དོར་ཉམས་ལེན་གྱིས། །མཆོག་གསུམ་སྐྱབས་འཛིན་སྟོབས་བཞིའི་བཤགས་བསྡམས་སོགས། །འབད་པས་ངན་སོང་སྐྱེ་སྒོ་ཡོངས་གཅོད་ཅིང་། །བསླབ་གསུམ་ལ་བརྩོན་འཁོར་བའི་སྡུག་བསྔལ་གྱིས། །ཡིད་འབྱུང་ཐར་པའི་ཁང་བཟང་རིན་ཆེན་གླིང་། །རྙེད་པས་རང་ཉིད་ཚིམ་ལ་མ་ཆགས་པར། །མ་གྱུར་འགྲོ་ཀུན་གཏན་བདེའི་ཕོ་བྲང་དུ། །འགོད་ཕྱིར་བྱང་ཆུབ་སེམས་གཉིས་སྦྱོང་བའི་ཚུལ། །མན་ངག་བདུན་དང་མགོན་པོ་ཞི་བ་ལྷའི། །ལུགས་བཟང་མཉམ་བརྗེའི་སེམས་བསྐྱེད་རྒྱལ་སྲས་སྤྱོད། །ཕྱིན་དྲུག་བསྡུ་དངོས་

745

པར་རྙིང་གི་པར་བྱང་སྨོན་ཚིགབཞི་ལ་བརྩོན་པས་སློབ། །ཞི་ལྷག་ཟུང་དུ་འབྲེལ་བའི་ཉམས་ལེན་ལ། །དཔྱད་འཇོག་བསྒོམ་པའི་ཐབས་མཁས་ངོ་མཚར་འཕྲུལ། །འབད་པས་འཁོར་རྩ་མ་རིག་འཇིག་ཚོགས་ལ། །ལྟ་བས་ཉེར་བསྐྱེད་ཉེས་ཀུན་དྲུང་འབྱིན་ཞིང་། །རྟག་ཆད་མཐའ་གཉིས་བྲལ་བའི་དབུ་མའི་ལམ། །ཀླུ་སྒྲུབ་ཡབ་སྲས་བཞེད་པ་ཇི་བཞིན་དུ། །ཟབ་མོ་རྟེན་འབྱུང་རིགས་པའི་སྣང་བ་ཡིས། །ཡོད་མཐའ་སེལ་ཞིང་སྟོང་པས་མེད་མཐའ་སེལ། །ནམ་ཞིག་རེས་འཇོག་མེད་པའི་ལྟ་བ་ཡིས། །བདག་མེད་ལྷག་པར་མཐོང་བའི་གནད་དོན་གྱི། །ཀུན་རྫོབ་དོན་དམ་བྱང་ཆུབ་སེམས་གཉིས་ཀྱིས། །དོན་གཉིས་ལྷུན་གྲུབ་བྱང་ཆུབ་མཆོག་སྒྲུབ་པའི། །རྨད་བྱུང་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ཆེན་མོ་འདིར། །སྲས་ཀྱི་ཐུ་བོ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་སོགས། །མཁས་དབང་རྣམ་བཞིའི་མཆན་བུས་རབ་གསལ་བའི། །ལེགས་པར་བཤད་པའི་གླེགས་བམ་སྔོན་བཞེངས་པ། །སླར་ཡང་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞིའི་དགེ་བྱེད་ལོར། །མཆན་བུའི་འཇུག་ཁུངས་ཚིག་དོན་ནོར་འཁྲུལ་སོགས། །དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཚུལ་ཁྲིམས་རྣམ་རྒྱལ་གྱིས། །ལན་མང་ཞུས་ཅིང་དག་ཐེར་ཞིབ་བགྱིས་ཏེ། །སྐྱོན་ཡོད་གྲངས་མང་གསར་བརྗེ་འཛུག་བརྐོས་སོགས། །བསྟན་རྒྱུན་སླད་དུ་བཞེངས་པའི་དགེ་ཚོགས་དཀར། །དུང་དང་པད་རྩར་འགྲན་པའི་འོ་མཚོ་ལས། །ཐུབ་བསྟན་“ཀུ་དའི་ཡོན་1པོ་རབ་རྒྱས་ཤོག ། ཁྱད་པར་བློ་བཟང་རྒྱལ་བའི་བཞེད་སྲོལ་མཆོག ། མཆོག་ཏུ་གསེར་སྦྱངས་བཙོ་མའི་མདངས་ལྡན་མཚར། །མཚར་སྡུག་སྦྲང་རྩིའི་རྒྱལ་མཚན་རབ་བཞད་དགེ། དགེ་ལྡན་བཀའ་རྒྱུད་རིང་ལུགས་མི་ཉམས་ཤོག །དེ་འཛིན་ཀུན་གྱི་དབུས་ན་ལྷུན་པོ་ལྟར། །མངོན་མཐོ་རྒྱལ་དབང་ཡབ་སྲས་ཞབས་བརྟན་ཅིང་། །གཞན་ཡང་མདོ་སྔགས་བསྟན་འཛིན་དགེ་འདུན་སྡེ། །ཆོས་སྤྱོད་བཤད་སྒྲུབ་བྱ་བ་གོང་འཕེལ་ཤོག །དེང་འདིར་འབད་པའི་སྐྱེས་མཆོག་དཔག་བསམ་དབང་། །བསྟན་པའི་གསལ་བྱེད་གང་གི་ཐུགས་བསྐྱེད་ཀྱི། །དགེ་ལེགས་འབྲས་བུའི་ངོ་མཚར་ཡོངས་སྨིན་ཏེ། །བསྟན་འགྲོའི་ཕན་བདེ་དཔྱིད་དུ་འགྱུར་བར་ཤོག །དགེ་འདིས་མཚོན་པའི་དུས་གསུམ་དགེ་ཚོགས་རྣམས། །བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི་རྗེས་སུ་མི་མཐུན་པའི། །རྙེད་དང་བཀུར་སྟིའི་རྒྱུ་རུ་མི་འགྱུར་བར། །བླ་མེད་བྱང་ཆུབ་མཆོག་གི་རྒྱུར་འགྱུར་ 1 འབྲས་མཆན་བཞི་དེབ་ཏུ། ཀུན་དའི་ཕོན མཆན་བཞི་དེབ་ཏུ། ཀུན་དའི་ཡོན་ *ཀུན་དའི་ཕོན་ཡིན་སྙམ།

746

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།
ཤོག ། འཇིག་རྟེན་ཀུན་ཏུ་མི་འདོད་ཉེར་འཚེ་བྲལ། །བདེ་སྐྱིད་སྣང་བས་རྟག་ཁྱབ་ཆོས་འབྱོར་གྱིས། །འཚོ་བས་ལམ་གྱི་རིམ་པའི་ཉམས་ལེན་ལ། །དགའ་བས་ཉེར་“འཛུག་1ས་ལམ་མཐར་ཕྱིན་ཤོག །རྒྱུ་སྦྱོར་འབྲེལ་ཐོགས་དོན་བཟང་ཡོངས་འདུའི་ལྗོན། །ཐོས་བསམ་སྒོམ་པའི་ཡལ་འདབ་རབ་རྒྱས་ཏེ། །ཚོགས་གཉིས་སྨིན་པའི་འབྲས་བཟང་གཡུར་ཟ་བ། །སྐུ་གསུམ་བླ་མེད་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཤོག །བཀྲ་ཤིས་དགེ་བའི་ལྷ་ཀླུ་དཀར་ཕྱོགས་རྣམས། །སྐྱོང་བའི་ཚོགས་ཀྱིས་བྱང་ཆེན་གླེགས་བམ་འདི། །མཐའ་དབུས་ཀུན་ཏུ་སྤེལ་བའི་འཕྲིན་ལས་ཀྱིས། །རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་རིང་དུ་གནས་གྱུར་ཅིག །
ཅེས་བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་མཆན་བཞི་སྦྲགས་ཀྱི་པོད་ཟུང་འདི་བཞིན་གོང་དུ་གསལ་བ་ལྟར་སྔ་སོར་ཚེ་མཆོག་གླིང་དུ་པར་གསར་དུ་བསྐྲུན་འདུག་ཀྱང་། མཆན་བུ་འཇུག་ཡུལ་དང་། ཆད་ལྷག་སོགས་གླེང་བརྗོད་སྣ་ཚོགས་ལ་བརྟེན། སླར་ཡང་རྒྱལ་བསྟན་འཛིན་པ་ལ་ཐུགས་བསྐྱེད་མི་དམན་ཅིང་༸རྗེ་བླ་མའི་བཀའ་རྒྱུད་རྣམ་ཐར་གཙང་མའི་རིང་ལུགས་གསལ་བྱེད་སྐྱེས་མཆོག་དམ་པ་ཡོངས་འཛིན་པཎྜིཏ་ནོ་མིན་ཧན་འཇམ་དཔལ་ཡེ་ཤེས་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན་རིན་པོ་ཆེ་ནས་བསྟན་རྒྱུན་ལ་ཕན་ཕྱིར་ཐུགས་ཁུར་ཆེ་བསྐྱེད་ཀྱིས་གཏོང་ཕོད་ཀྱི་སྒོ་ཡངས་པོར་ཕྱེ་སྟེ་བཟོ་བོ་ཆེད་འབོད་ཀྱིས་པར་གསར་བརྗེ་དགོས་རིགས་དང་། འཛུག་བརྒྱགས་དགོས་རིགས་ཀྱང་དཀའ་ཚེགས་ངལ་བ་སོགས་ལ་མ་འཛེམ་པར་མཛད་རྒྱུ་ཡིན་ཚུལ་འདི་གར་བློ་འདྲི་གནང་དོན་བསྟན་དོན་ཤིན་ཏུ་ལེགས་པ་བཅས། མི་ཉག་དགེ་བཤེས་ཚུལ་ཁྲིམས་རྣམ་རྒྱལ་གང་སྤྱིར་མཁྱེན་རབ་མཁས་བཙུན་བཟང་བ་བཅས་ངེས་པར་ཞུས་དག་བྱེད་བཅུག་ན་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཡོང་བས། དེ་ལུགས་མཛད་དགོས་སོགས་འཕྲོས་མོལ་ཞུས་དོན་བཞིན། ད་ལམ་ལེགས་པར་གྲུབ་པའི་པར་བྱང་སྨོན་ཚིག་ཞིག་དགོས་ཞེས་གསུང་གིས་བསྐུལ་ངོར་ྋཀུན་མཁྱེན་ཕྱག་ན་པདྨོའི་ྋརྒྱལ་ཚབ་མིང་འཛིན་ྋའཇམ་མགོན་བླ་མའི་གདན་ས་དགའ་ལྡན་ཁྲི་ཐོག་དོན་གསུམ་པ་ྋགོང་མའི་ལུང་གིས་གངས་ལྗོངས་ལུགས་གཉིས་ཀྱི་བྱེད་པོ་ཞྭ་སེར་བསྟན་པ་འཛིན་བྱེད་དཔལ་ལྡན་ནོ་མིན་ཧན་བསྟན་པ་དར་རྒྱས་བསླབ་ 1 འབྲས་མཆན་བཞི་དེབ་ཏུ། འཇུག

747

ཞོལ་པར་མའི་པར་བྱང་སྨོན་ཚཔ་སྐྱོང་བྱེད་རིང་པོར་འདུལ་བའི་སློབ་དཔོན་དུ་དབང་བསྐུར་བ་དགའ་ལྡན་ཤེ་རེ་གེ་ཐུས་མ་ཏི་པཀྴིར་འབོད་པ་ཤཱཀྱའི་དགེ་སྦྱོང་ངག་དབང་འཇམ་དཔལ་ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱ་མཚོས་གཟིམས་ཆུང་རྣམ་རྒྱལ་ཕོ་བྲང་དུ་སྦྱར་བ་དགེ་ལེགས་འཕེལ། །

ཞོལ་པར་མའི་པར་བྱང་སྨོན་ཚིག

༈ ཨོཾཾ་སྭ་སྟི། རབ་འབྱམས་ཚོགས་གཉིས་དཔལ་གྱིས་བསྒྲུབས་པའི་དབྱིངས། །མཚན་དཔེའི་རོལ་པས་འགྲོ་རྣམས་མཆོག་གི་སར། །དྲང་ལ་སྐྱོབ་པ་མཐའ་དག་མ་བགྲོས་པར། །དགོངས་པ་གཅིག་གཞོལ་རྒྱལ་བའི་ཁྱད་པར་ཆོས། །གང་གདུལ་མཁྱེན་བརྩེའི་འཇུག་པ་ཆུ་ཟླ་ལྟར། །འགྲོ་རྒྱུད་དག་པའི་རོལ་མཚོར་ཡོངས་སྟོན་པའི། །མཛད་པ་ཀུན་ལས་ལུང་རྟོགས་དམ་ཆོས་ཀྱི། །འཁོར་ལོ་འཁོར་བའི་གཉེན་པོར་བསྐོར་འདི་འཕགས། །ཆེར་སྙིགས་འགྲོ་ལ་ལྷག་པར་བརྩེ་བའི་མགོན། །ཉི་མའི་གཉེན་གྱུར་དཔལ་གྱི་མགུར་པ་ལས། །ལེགས་གདམས་ཕ་མཐའ་ཡས་པའི་ཆོས་ཕུང་ཚད། །གཞལ་བར་མི་སྤྱོད་རྣམ་ཀུན་མཁྱེན་པའི་ཡུལ། །འོན་ཏེ་ཉོན་མོངས་ཆེ་ལོང་ཇི་སྙེད་པ། །དེ་སྙེད་གཉེན་པོར་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་ཆོས། །འཁོར་ལོ་གསུམ་གྱི་དགོངས་ཟབ་བདུད་རྩིའི་གཏེར། །ཕྱེ་བས་རྡོ་རྗེའི་གདན་ཡང་སྙིང་པོར་བྱས། །ལེགས་བཤད་གཏིང་མཐའ་དཔོག་དཀའི་དྲང་ངེས་དོན། །ཐུབ་དབང་སྲས་མཆོག་ཟབ་རྒྱས་གདམས་པའི་མཛོད། །བྱམས་མགོན་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་ཀྱི་མན་ངག་བཀའ། །ཉེར་བབས་རྒྱལ་བས་ལུང་བསྟན་ཤིང་རྟ་ཆེ། །རྣམ་གཉིས་ལས་འོངས་ལུགས་བཟང་གངས་ཀྱི་རི། །ཕུ༷ལ་བྱུ༷ ང༷༷་སྙིང་རྗེའི་དྲོད་ཀྱིས་བཞུས་པའི་རྒྱུན། །དག་གཙང་རབ་དཀར་ལྦུ་ཕྲེང་འཛུམ་པའི་ཟེར། །ཆེས་གསལ་བྱང་ཆུབ་ལ༷༷མ་གྱི་སྒྲོན༷་མར་དྲངས། །སྣ་ ༷ ཚོགས་གྲུབ་མཐས་ཐུབ་བསྟན་མིང་ཙམ་དུ། །གྱུར་ཚེ་བློ༷་ཆེན་རྒྱལ་ཀུན་མཛད་བཟ༷༷ང་ཁུར། །ཡོངས་བསྡོམས་རྒྱལ་བ་གཉིས་པར་གྲ༷༷

གས་

པ༷༷འི་མཚན། །དོན་ལྡན་དཔ༷༷ལ་གྱི་སྣང་བས་ས་གསུམ་བརྒལ། །རྒྱལ་གསུང་མ་ལུས་རང་ཉིད་འཚང་རྒྱའི་

748

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི། སྨད་ཆ།
ཐབས། །གསུངས་ཕྱིར་ཀུན་ཀྱང་ཉམས་ལེན་གདམས་པ་རུ། །འཁྱེར་བས་སྤངས་རྟོགས་ཡོངས་རྫོགས་

བྱ༷༷

ང་ཆུབ༷༷་ལ༷༷མ། །མ་ནོར་སྟོན་པའི་རིམ༷༷་པ་འདི་ལས་གང་། །ཁྱད་པར་རྒྱལ་ཀུན་དགོངས་པའི་མཛོད་གཅིག་པུ། །འཇམ་དཔལ་ཐུགས་གསང་ཡི་གེའི་ཟོལ་ཉིད་དུ། །ཤར་ལ་བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ཞེས། །སྙན་པས་ས་ཆེན་འདི་ཡང་བསྐལ་བཟང་བསྒྲུབས། །དེ་ཡི་དགོངས་དོན་མཁས་གྲུབ་རྣམ་པ་བཞིས། །མཆན་གྱིས་བཀྲལ་བའི་ལེགས་གདམས་འཇིང་ཟབ་མཚོར། །སླར་ཡང་མཁས་གྲུབ་ཀླུ་དབང་སྟོང་གི་ཚོགས། །རོལ་སླད་འཕྲུལ་སྤར་དབང་གི་ནོར་བུར་བསྐྲུན། །འདི་ཡི་ཕྱོགས་སུ་སྒོ་གསུམ་མཐུན་པའི་རྐྱེན། །སྒྲུབ་པར་བྱེད་དང་མཐའ་ཡས་ལུས་ཅན་ཀུན། །ཚེ་རབས་དགེ་ལྡན་བསྟན་དང་མི་འབྲལ་བར། །ལམ་བཟང་འདི་ཡིས་མྱུར་དུ་གྲོལ་གྱུར་ཅིག །འདིས་མཚོན་དགེ་བ་ཚད་མེད་གངྒའི་རྡུལ། །ཀུན་མཁྱེན་རྒྱ་མཚོའི་ཀློང་དུ་ཆབས་ཅིག་པས། །ཉོན་ཤེས་སྒྲིབ་པའི་དྲི་མ་ཀུན་བཀྲུས་ནས། །མཉམ་ཉིད་ཆོས་སྐུའི་བཞིན་རས་ངོམ་པར་ཤོག །འགྲོ་སྙེད་སྤྲུལ་བསྒྱུར་བྱེ་བ་ཐེར་འབུམ་ལ། །དབང་སྒྱུར་མ་དག་འགྲོ་ཁམས་རྒྱ་མཚོའི་རྒྱུད། །མཐའ་ཡས་བླ་མེད་དམ་པའི་དངོས་པོ་རུ། །བདེ་བླག་ཉིད་དུ་བཀྲི་བའི་ནུས་ལྡན་ཤོག །ཁྱད་པར་གངས་ཅན་མགོན་པོ་མཆོད་ཡོན་གྱི། །ཞབས་སེན་རྡོ་རྗེའི་ངོ་བོར་རྟག་རོལ་ཞིང་། །དགའ་ལྡན་ལུགས་ཟུང་གསེར་གྱི་འཁོར་ལོ་ཆེ། །ས་གསུམ་སྐྱེ་དགུའི་གཙུག་ན་མཛེས་གྱུར་ཅིག །ཚང་ལ་དྲི་བྲལ་མདོ་སྔགས་ཡོངས་རྫོགས་བསྟན། །བསྟན་འཛིན་དགེ་འདུན་སྡེ་དཔོན་ཡོན་མཆོད་བཅས། །ཉམས་པ་མེད་པར་འཛམ་གླིང་ཡངས་པའི་ཁྱོན། །རྫོགས་ལྡན་གསར་པའི་དགའ་སྟོན་རྟག་རྒྱས་ཤོག །
ཅེས་བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་མཆན་བཞི་སྦྲགས་ཀྱི་གསུང་སྤར་འདི་བཞིན། དབེན་གནས་ཚེ་མཆོག་གླིང་དུ་བཞུགས་པའི་སྤར་རྙིང་བགྲེས་ཟད་ཆེ་སྟབས། ྋསྐྱབས་མགོན་སྲིད་སྐྱོང་ཡོངས་འཛིན་སྟག་བྲག་པཎྜིཏ་ཆེན་པོའི་བསྟན་རྒྱུན་ལ་སྨན་པའི་དགོངས་བཞེད་རྨད་དུ་བྱུང་བར་བརྟེན། རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་མེ་ཁྱི་ལོར་“གཞུངས་1མཆོག་ནས་སྤར་གཞི་གསར་བསྐྲུན་མཛད་སྐབས་འདན་གྲ་སུ་དྷིའི་མིང་ཅན་གྱིས་ 1 འབྲས་མཆན་བཞི་དེབ་ཏུ། གཞུང་ས

749

ལྡི་ལིའི་འཕྲུལ་པར་གྱི་པར་བྱང་སྨབྲིས་པ་འགྲོ་དོན་འཕེལ། སྤར་འདི་ཕོ་བྲང་ཆེན་པོ་པོ་ཏ་ལའི་ཞོལ་སྤར་ཁང་ཆེན་མོ་གངས་ཅན་ཕན་བདེའི་གཏེར་མཛོད་གླིང་དུ་བཞུགས།། །།

ལྡི་ལིའི་འཕྲུལ་པར་གྱི་པར་བྱང་སྨོན་ཚིག

༄༅། །སྭ་སྟི། འཇམ་དཔལ་སྙིང་པོའི་བཞེད་གཞུང་ག�འི་རྒྱུན། །མཁས་མང་རྣམ་དཔྱོད་ལམ་དུ་འགྲེམས་པའི་མཆན། །གཅིག་ཏུ་འཁྱིལ་བ་ཚངས་ཚུལ་ཚངས་པའི་ཀླུང་། །འཕྲུལ་དཔལ་བདེ་འབྱུང་རལ་པའི་ཀློང་འདིར་འཁྱིལ། །འདིར་འབད་ལེགས་བྱས་འོ་མཚོའི་རླབས་ཕྲེང་ཡང་། །མ་ལུས་སྐྱེ་འཕགས་ཡོངས་ཀྱིས་འདུ་བགྱིད་པའི། །སྲིད་ཞིའི་དགེ་ཚོགས་རྒྱ་མཚོར་མཉམ་འཇུག་པས། །མི་ཟད་ནམ་མཁའི་མུ་མཐར་བརྡལ་བའི་མཐུས། །འགྲོ་རྣམས་ནོར་བུའི་རྟེན་བཟང་རིམ་བརྒྱུད་དེ། །འདི་སྣང་རྟག་འཛིན་ཞེན་པའི་རྒྱ་གྲོལ་ཞིང་། །ངན་འགྲོའི་སྲིད་པ་ལྡོག་པའི་བླང་དོར་ལ། །མཆོག་གསུམ་སྐྱབས་སུ་འཛིན་པས་གཞོལ་གྱུར་ཅིག །འདོད་སྡང་རྨོངས་པའི་ལས་ཀྱིས་ཡོངས་བསྐྲུན་པའི། །མི་བཟད་སྲིད་པའི་གདུང་བ་འཕྲོག་སླད་དུ། །རྣམ་བྱང་ཞི་བ་བསྒྲུབ་པའི་བསླབ་གསུམ་ལམ། །ཐུབ་ཚུལ་བཞིན་དུ་ཡིད་ལ་མཛེས་གྱུར་ཅིག །སྲིད་པར་ཉམ་ཐག་མཐའ་ཀླས་མ་རྒན་འགྲོ། །གཏན་བདེར་བཀྲི་བའི་གཞན་ཕན་ལྷག་བསམ་གྱིས། །རྒྱལ་སྲས་སྤྱོད་མཆོག་མི་མཉམ་འཕྲུལ་ཆེན་པོས། །ཀུན་བཟང་བྱང་ཆེན་གྲོང་དུ་བརྗིད་གྱུར་ཅིག །
ཅེས་པ་འདི་ཡང་སྟག་བྲག་དབུ་མཛད་ཟུར་པ་དགེ་སློང་ངག་དབང་བཟོད་པ་ལགས་ནས་བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་མཆན་བཞི་འཕྲུལ་དཔར་དུ་བཏབ་པའི་དཔར་བྱང་སྨོན་ཚིགས་ཅིག་དགོས་ཞེས་བསྐུལ་བ་བཞིན་ཡོངས་འཛིན་ཁྲི་བྱང་སྤྲུལ་མིང་པས་སྦྱར་བའོ།། །།

750

པར་བྱང་སྨོན་ཚིགརྣམ་གྲོལ་ཞི་བའི་རྒྱ་མཚོར་རོ་གཅིག་ཏུ།།
གཞོལ་བའི་མཐའ་ཡས་ཆོས་ཚུལ་དལ་འབབ་ཀླུང༌།།ཚིག་གི་ཟེགས་མ་རེས་ཀྱང་དུག་གསུམ་གྱི།།
དྲི་མ་ཡོངས་འཁྲུད་ལེགས་བཤད་བདུད་རྩི་འདི།།
པར་དུ་བསྐྲུན་པའི་རྣམ་དཀར་ཕུང་པོའི་མཐུས།།
ཡང་དག་ཆོས་ཀྱི་སྒོ་མོ་སྟོང་ཕྲག་བརྒྱ།།
གདངས་ཏེ་རྒྱུད་ལྔའི་འགྲོ་བ་མ་ལུས་པ།།
ངེས་ལེགས་ནོར་བུའི་མཛོད་ལ་དབང་འབྱོར་ཤོག །
ཅེས་འཛམ་གླིང་ཡངས་པའི་ཁྱོན་ལ་འཚེ་མེད་ཞི་བའི་ལམ་སྟོན་རྣམ་འདྲེན་ཤཱཀྱ་སེངྒེའི་
རིང་ལུགས་སྒོ་ཀུན་ནས་རྒྱས་པ་སོགས་འཕྲལ་ཡུན་ལེགས་ཚོགས་དུ་མའི་ཆེད་དུ་དམིགས། ནང་བསྟན་གྲུབ་མཐའ་རིས་མེད་ཀྱི་གསུང་རབ་དག་དཔར་དུ་བསྐྲུན་དང་བསྐྲུན་འགྱུར་གང་ལའང་སྦྱར་ཆོག་པའི་དགེ་བསྔོའི་སྨོན་ཚིག་ཏུ་ཤཱཀྱའི་དགེ་སྦྱོང་ཆོས་སྨྲ་བ་ངག་དབང་བློ་བཟང་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོས་སྦྱར་བའོ། །